VERZAMELDE WERKEN

VAN DE GETSEMANITISCHE MONNIKEN

VERZAMELDE WERKEN
VAN DE GETSEMANITISCHE MONNIKEN

Uitgave :

Getsemanitische monniken

Rodenbergs Predikanten Fonds

1970-2026

Andere uitgaves :

RV-Bijbel - Rodenberg Versie (Een nieuwe, alternatieve bijbel)

Reformator - Bijgeschriften van de RV-Bijbel

VERZAMELDE WERKEN
VAN DE GETSEMANITISCHE MONNIKEN

Dit is niet het belangrijkste boek, ook niet het op-één-na belangrijkste boek. Het zijn verzamelde achtergrondgeschriften bij de nieuwe bijbel, oftewel bij de RV-Bijbel, de Rodenberg Versie, en bij Reformator, de bijgeschriften.

Het werk is net zoals de RV-Bijbel en Reformator, de bijgeschriften, in het Rodenbergs-Nederlands geschreven, wat dus soms een afwijkende spelling of grammatica kan hebben, als één van de Nederduitse streektalen.

Het is de Nederduits gereformeerde vaktaal vanaf de zeventiger jaren.

Omdat het achtergrondgeschriften zijn is het ook van grote en unieke historische waarde voor iedereen die studie maakt van de nieuwe bijbel en de bijgeschriften.

1. DE SCHERPSCHUTTER.....12
2. PLANTEN VAN VLEES.....14
3. DE KLEERMAKER DIE VAN TRANEN KLEREN MAAKTE.....28
4. BLOEM MET DOORNS.....29
5. DE KAASKABOUTER.....31
6. DE FABRIEK.....33
7. DE DWALERS.....37
8. DE NOORSE KAPERS.....44
9. ZWART GRAS.....45
10. DE TUIN VAN JOB.....49
11. DE PLANEET ERMELO.....51
12. GELIJKENISSEN.....55
13. DE OORLOG.....57
14. ONTSNAPPING UIT ENKHUIZEN.....60
15. DE AFRIKAANSE VRIENDIN.....64
16. DE SCHUILPLAATS.....65
17. DE PLANEET ELSPEET.....72
18. HET DUISTERE SPROOKJE VAN DE DONKERE KAAS.....74
19. NONNENDORP.....76
20. HET DUBBELE IJZER.....77
21. LAVENDEL.....79
22. LAVENDEL II.....79
23. DE KETTINGSTENEN.....80
24. DE VLUCHT.....82
25. HET MONSTER VAN HET VELUWEMEER.....83
26. HET DONKERE IJZER.....83
27. DE VERBORGEN WERELD.....84
28. HET ROODBORSTJE.....87
29. HET ROODBORSTJE VAN JEZUS.....88
30. BLOEDDRUPPELS IN DE SNEEUW.....89
31. LIEFDESLITTEKENS.....90
32. WILDE HONDEN.....91
33. WILDE HONDEN II.....96
34. DE WILDE HOND.....97
35. DE BRUG VAN HEIMDAL.....98
36. HET LAND VAN TEVREDENHEID.....100

37. MAY FLOWER.....102
38. MAY FLOWER'S RETURN.....105
39. STEWARDES IN HET OERWOUD.....108
40. DE KORACHS-KINDEREN.....111
41. DE ALVERZOENING VAN PERLOTTIA....137
42. DE KIKKERKONING.....152
43. DE KIKKERKONING II.....153
44. DE ANANDEZ.....154
45. CHARLESTON BAAI.....157
46. DE LETTERMAKER.....158
47. DE BLOEMIST.....159
48. DE DROOMTANTE.....164
49. VRUCHTEN VAN DE PEN.....167
50. DE ZOUTVROUWEN VAN DE SCHAGEL-VLAKTE.....170
51. OORLOG IN NUNSPEET.....174
52. DE GALEI-SLAAF.....175
53. ZU BRIDER.....177
54. DE JOEGOSLAVISCHE KETTINGBRIEVEN.....180
55. DE JOEGOSLAVISCHE KETTINGBRIEF.....181
56. DE JOEGOSLAVISCHE KETTINGBRIEF II.....183
57. DE JOEGOSLAVISCHE KETTINGBRIEF III.....184
58. HET DONKERE IJZER.....186
59. HERTINT.....187
60. DE SCHAT MET HET BIJEN ALARM.....187
61. DE SCHAT MET HET BIJEN ALARM II.....189
62. DE BIJENKORF.....193
63. HET OOG VAN DE ZOMBIFICATOR.....196
64. DE MUURBIJ 1-4.....200
65. HET IMPLANTAAT.....204
66. DE VERPLEEGSTER.....209
67. HET EXPERIMENT.....214
68. DE DROMEN VAN NIETS.....217
69. DE GESCHILDERDE WOND.....219
70. DE KERMIS POP.....220
71. HET LIEDJE VAN VADER.....222
72. DE IJSVOGEL.....224
73. DE JIJDANS.....225
74. DE SLOOT.....227
75. DE ROTTERDAMSE SOLDAAT.....231
76. DE ROTTERDAMSE SOLDAAT II.....233
77. DE AMSTERDAMSE SOLDAAT.....236

78. DE ALMEERSE SOLDAAT.....239
79. MORGEN IN DE KRANT.....240
80. SUZIE.....244
81. DE TUIN VAN MEVROUW VAN DALEN.....250
82. MEDUSA.....251
83. ARABISCH AMALGAAM.....264
84. DE VIERDE AARDE.....281
85. TROON DER LELIES.....288
86. DE MAAGD VAN UTENWEIL.....289
87. MOULDERIE.....290
88. WANDELING IN HET WARME ZAND.....291
89. AVOND DANSER.....295
90. Het Cruiseschip.....298
91. KAPITEIN MEKKO.....303
92. DE DROPPING.....305
93. DE GOOCHELAAR.....310
94. JANNA EN HAMMA GAAN NAAR HET BOS.....314
95. SANDRA EN DE BOZE BADMEESTER.....321
96. DE ZWARTE KONING.....325
97. DE AMSTERDAMSE NACHTEN.....402
98. DE GOUDEN GOKKER.....451
99. DE EVOLUTIE VAN DE HEMEL.....507
100. SOBIBOR - DE LAATSTE JAGER.....542
101. DE POPPENMAKER VAN HIROSHIMA.....629
102. DE EENLING.....667
103. DE FEBRUARI SCHIETPARTIJEN.....673
104. HET SPOOKHUIS.....673
105. HET BEVROREN JONGETJE.....674
106. SIMSON.....675
107. DE PAUS VAN KAMPEN.....679
108. POLITIE, POLITIE !.....680
109. DORUS EN DE DOMINEE.....682
110. DE LEEUW VAN NUNSPEET.....685
111. HET PAARSE COMPLOT.....687
112. GROEN GELUK.....688
113. DE GEKKE PIRAAT.....691
114. HET VREEMDE HUIS.....692
115. DE TROUWE VRIEND.....695
116. HET VROUWTJE DAT DE ZIEKEN GENAS.....699
117. DE BAKKERIJ.....699
118. DE WONDERJONGENS.....700

119. DE SPEELGOED OORLOG.....700
120. MEDI WARS.....702
121. HET KRUIS VAN IJS.....716
122. DE BOEKENSLAGERIJ.....718
123. DE POPPENMAKERS.....747
124. DE TRAAN VAN ROGGEMUIDEN.....750
125. DE COTRIJNEN BRUG.....759
126. HET HOL.....765
127. HET SOEVENIER.....765
128. KURAK.....767
129. DE MARKIES.....768
130. ROLGOD.....769
131. ROLGOD II.....770
132. MEXICAANS IJS.....773
133. DE BIJL VAN DE TROLLENKONING.....781
134. BLOEDBESSEN.....782
135. DE ONDERWIJZERES.....785
136. DE IMKER.....786
137. DE SPIEGOLOOG.....789
138. SCHEVE HENDRIK.....790
139. GREBBEBERG, MEI 1940.....796
140. DE TATOEAGE.....799
141. DE TUIN ENGEL.....800
142. DE EINDELOZE WINKELSTRAAT.....801
143. DE BIBELEBONSE BAKKER.....838

Verzamelde Werken

van de Getsemanitische monniken

Getsemanitische monniken

Rodenbergs Predikanten Fonds (RPF)

1970-2026

DE SCHERPSCHUTTER

Ik was ontsnapt.
Het sneeuwde.
Er lag hier overal ijs.
Ook het meertje was bevroren.
Ik kon zo over het ijs lopen en door de bomen gaan.
Die stonden erg dicht tegen elkaar. Naaldbomen.

Ik was bijna bij de brug aangekomen en toen zag ik de trein al weggaan.
Ik had de trein gemist.
Ik wist niet waar de anderen waren.
Ik keek achterom en zag niemand en hoorde ook niemand.

Ik ging verder het bos in.
Plotseling raakte ik in een gevecht met een beer.
Ik werd zwaar toegetakeld.
Ik overleefde het ternauwernood, en strompelde weg.
Ik wist niet eens meer waar de beer was, en ik zag hem ook niet.

Hevig bloedend ging ik dieper het bos in, en kwam aan bij een huisje na een tijd strompelen.
Een oude vrouw deed de deur open en nam me direct naar binnen.
Ze begon me allemaal vragen te stellen waarop ik geen antwoord wist.
Het gevecht met de beer had mijn geheugen gewist.
Ik wist alleen dat ik was ontsnapt, maar ik wist niet waarvan ik was ontsnapt.
Ook wist ik nog dat ik de trein had gemist, maar verder wist ik niets.

De oude vrouw verzorgde mijn wonden, en keek mij telkens bezorgd en liefdevol aan.
Ze liet me een dennennaald zien.
Dit soms ? vroeg ze.
Het zat in je wond.

Ja, ik moest langs naaldbomen, zei ik.
Waar kom je vandaan ? vroeg ze weer.

I... ik weet het niet, zei ik.
De beer zat achter me aan, en pakte me.
Nu weet ik niet meer zoveel.

Ik had ook een hoofdwond.
Ze pakte een tangetje en haalde er een kogel uit.
Nee, zei ze. Je bent beschoten.
Het is een wonder dat je nog leeft.

Ik keek haar vreemd aan, en keek vreemd naar de kogel die onder het bloed zat.
I.. ik weet daar niks van.

Scherpschutters, zei ze.
Ik maak het wel vaker mee.
Ze jagen op hen die ontsnapt zijn.

Ontsnapt waarvan ? vroeg ik.
Ik weet het niet, zei de vrouw.
Ik ben zelf ook eens ontsnapt, maar wist toen ook niet meer waarvan.
Scherpschutters en beren, zei ze, dat is alles wat ik weet.
Ze jagen op de ontsnapten, en soms wolven.

Ik ben blij dat ik geen wolven ben tegengekomen, zei ik, maar die beer was al erg genoeg.
Of ik ben ook wolven tegengekomen en het weer vergeten.

Laat maar, zei de vrouw.
Het is niet meer belangrijk.

Blijf maar hier.
Morgen praten we verder.

Toen ze mijn wonden had verbonden bracht ze mij naar een kamer met een bed, en ging zelf in een andere slaapkamer slapen.

Die ochtend werd ik wakker in de sneeuw.
Ik keek om me heen en zag geen huisje.
Ik zag wel bomen.
Ik vroeg me af wat er was gebeurd.

Mijn wonden waren nog steeds goed verbonden.
Ik stond op, en zocht naar het huisje, maar vond het niet.

Veel later vond ik tot mijn grote schrik de oude vrouw liggende in de sneeuw.
Doorzeefd met teveel kogels.
Ze was dood.
De scherpschutters hadden haar waarschijnlijk gevonden.
Ik keek om me heen, terwijl ik me afvroeg waarom ik nog leefde.
Ik weende toen om de vrouw die zo goed voor me was geweest.

Ik vond het leven oneerlijk.
Ik herinnerde me ineens waaruit ik was ontsnapt.
Maar toen vaagde het weer weg, en wist ik het niet meer.
Het was slechts een flits, en ik kon het niet grijpen.
Het frustreerde mij.

Scherpschutters kwamen toen op me af.
Maar ze schoten niet op mij.
Waarom hebben jullie haar neergeschoten en mij niet ? vroeg ik.
We hebben je wel neergeschoten, zeiden ze.
Met kogels van dromen, je droomt slechts.

Ik schudde mijn hoofd in ongeloof.
Kom mee, zeiden ze.

Ik liep achter ze aan.
Waar kon ik anders naartoe ?
Toch ben ik even later weggerend, en alhoewel ze niet schoten dacht ik aan de kogels van dromen.

Ik werd toen pas echt wakker in het huisje van de oude vrouw, in de kamer waarin ze me had gebracht. Bij het ontbijt vertelde ik haar over de droom en ze glimlachte.

Maar wat als ik nog steeds droom ? vroeg ik aan haar.
Dromen zijn … sprak ze, maar haar stem begon weg te vagen en ik werd wakker daar waaruit ik dacht dat ik was ontsnapt … Ik herinnerde me alles weer … Tegelijkertijd besefte ik dat dit ook een droom kon zijn … De scherpschutter, de scherpschutter … dacht ik bij mezelf …

Einde

PLANTEN VAN VLEES

Harm woonde met zijn twee kinderen aan de rand van een bos. Het bos was tamelijk groot, en er bleek een indianenstam te wonen die een paal met een dierenkop erop aanbaden. Meestal waren dat koppen van varkens of runderen zoals buffels en bizons. Harm waarschuwde zijn kinderen altijd dat ze niet het bos moesten ingaan. Hij was te bang dat de indianen zijn kinderen wat vreemds zouden aandoen. Er gingen allerlei vreemde verhalen over deze stam in de ronde. Ze zouden vreemde dingen doen met kinderen. Bewijzen voor deze verhalen waren er niet. Maar Harm wilde geen enkel risico nemen.

Op een dag tikte er een man op het raam. Het bleek een indiaan te zijn. Hij had dierenvellen op zijn rug, en hij had laarzen van een soort bont. Harm deed open, en vroeg waarmee hij de man kon helpen. De indiaan zei niets. Toen wees hij op zijn laarzen. 'Ikko Boeke,' zei de indiaan. Harm kon dat natuurlijk niet verstaan en haalde zijn schouders op. 'Mijnheer, ik heb geen idee wat u mij probeert te vertellen. Die taal ken ik helemaal niet,' zei Harm een beetje nors. Weer wees de indiaan op zijn laarzen, en toen zag Harm dat er een gat inzat. 'Oh, ik dacht dat indianen zelf wel wisten hoe ze zulke dingen kunnen maken,' grapte Harm. 'Nou, komt u maar verder.' De indiaan kwam naar binnen en deed zijn laars uit. Harm pakte draad en een naald, en begon de stof aan elkaar te naaien. Hij vond het vreemd dat de indiaan dit zelf niet kon.

'Hebben ze bij jullie geen onderwijs ?' vroeg Harm. De indiaan schudde zijn hoofd. De kinderen kwamen thuis en waren verbaasd toen ze de indiaan op de bank zagen zitten. 'Wat moet hij hier ?' vroeg Ko.

'Laten we een beetje gastvrij zijn,' zei Harm.

'Maar pa, u weet dat indianen gevaarlijk zijn,' zei Bep.

'Daar zijn geen bewijzen voor,' zei Harm. 'Trouwens, hij had gewoon mijn hulp nodig.'

'Het kan een valstrik zijn, pa,' zei Ko, die het niet vertrouwde.

'Ach welnee,' zei Harm. 'Hij kan hier best wel een nachtje slapen.'

'Wat !' riep Ko. 'Mij niet gezien. Dan ga ik wel bij oma slapen.'

'Doe jij dat maar,' zei Harm. 'Ik ben wel blij met een beetje gezelschap sinds mama is overleden.'

Bep begon te snikken. 'Moet je dat allemaal weer aanhalen, pa ? Zo komen we er nooit overheen.'

'Sorry,' zei Harm. 'Ga jij ook maar naar oma.'

De kinderen liepen de deur uit, terwijl Harm aan de indiaan vroeg of hij een biertje wilde. De indiaan wilde dat wel. Harm zag het als een uitdaging. Als hij vriendschap met de indiaan kon sluiten, dan zou dat bevordelijk zijn voor de verhouding tussen het dorp en de indianen. Misschien zou dat wel veel

misverstanden uit de weg ruimen.

In de nacht hoorde Harm wat gerommel op het zolder. Toen hoorde hij ineens luide muziek. Toen hij kwam kijken had de indiaan een grammofoon-plaat opgezet. Harm kon er wel om lachen, en ging weer verder slapen. De indiaan bleek het goed naar zijn zin te hebben, maar de dag erop wilde de indiaan weer terug. De indiaan was te gehecht aan het bos. Harm kon dat goed begrijpen. De indiaan was verder erg dankbaar, maar maakte duidelijk in hele gebrekkige taal dat de vriendschap nu ook ten einde moest komen. De indiaan zei dat het voor hem eigenlijk verboden was om vriendschap te hebben met de blanken.
Harm kon het niet laten om nog even te vragen over die laars. 'Waarom kwam je hier eigenlijk voor die laars ? Hebben jullie geen vrouwen in jullie stam die voor dit soort dingen zorgen ?'

De indiaan liet weten dat ze geen vrouwen meer hadden. Die waren allemaal dood. De stam had alleen nog maar mannen, en die schenen heel onhandig met deze dingen te zijn.

'Maar hoe moet dat dan verder als je nog eens zoiets nodig hebt ?' vroeg Harm. De indiaan maakte duidelijk dat het maar behelpen was, en dat alles te hooi en te gras zou gaan. Misschien zouden ze zich het zelf wel aanleren, maar dat zou tijd kosten. De laatste vrouw van de stam was net overleden. Harm zei dat hij kon begrijpen hoe hij zich voelde, want zijn vrouw was ook overleden.

De indiaan maakte duidelijk dat hij juist blij was dat de vrouw dood was. Vrouwen bleken een grote macht binnen de stam te hebben, en die zouden ze in het verleden misbruikt hebben. De indiaan voelde zich vrij nu. Harm vroeg zich af of de vrouwen misschien vermoord waren. 'Hoe zijn jullie vrouwen aan hun einde gekomen ?' vroeg Harm tactisch.

De indiaan liet weten dat dit een groot geheim was. Harm vond dat verdacht. 'Waarom wil je het niet zeggen ?' vroeg Harm. 'Hebben jullie iets te verbergen ?'

'Shhhh,' zei de indiaan, en drukte zijn vingers op de lippen van Harm. 'Jullie zijn me maar een vreemde koekebakkers,' zei Harm.

De indiaan maakte duidelijk dat hij nu moest gaan, en rende het bos in.

Harm stond met zijn ogen te knipperen. Hij vertrouwde het helemaal niet. Even later kwamen de kinderen thuis.

'Hoe was het bij oma ?' vroeg Harm.

'Oma was er niet,' zei Ko. 'Maar we hadden de sleutel, dus we zijn daar gewoon gaan slapen.'

'Misschien is ze bij tante Buurtje,' zei Harm.

Ko en Bep gingen op de bank zitten. 'Hoe is het afgelopen met die indiaan ?' vroeg Bep. Toen vertelde Harm het hele verhaal.

'Ik heb nog eens lopen denken, hè,' zei Bep. 'Die indianen hebben misschien onze hulp nodig. Ze leven niet voor niets in het bos. Er moet iets in het

verleden mis zijn gegaan.'

'Ach welnee,' zei Ko. 'Ze houden van het bos. Ze zouden niet anders willen. Er is nooit iets verkeerds gegaan, want ze hebben altijd al in het bos geleefd.'

'Nou, ik weet het nog niet zo net,' zei Bep. 'Misschien hebben ze traumatische ervaringen gehad in stad of dorp, en zijn toen naar het bos vertrokken. Wie zou er nu vanuit zichzelf zo primitief willen leven ?'

'Ik,' zei Ko. 'Ik begrijp hen gedachtengang helemaal. Maar voor ons zijn ze nu niet meer te vertrouwen. Het lijkt wel alsof er een vuur is tussen hen en ons. Het bos is in oorlog met het dorp.'

'Er kunnen toch ook wel tussenwegen zijn ?' vraagt Bep.

'Blijkbaar niet,' zei Ko.
Midden in de nacht wordt er op het raam geslagen. Een groep woedende indianen is gekomen. Harm rent naar beneden, ziet de indianen staan, en grijpt naar zijn honkbal-knuppel.

Hij doet de deur open en roept : 'Wie van jullie wil er het eerst aan ?'

De indianen zijn boos, en laten hem weten dat ze erachter zijn gekomen dat één van hen bij de blanken is geweest en vriendschap heeft gesloten. Ze laten weten dat er een speer door het hart van de dader is gegaan door dit misdrijf.

'Zeg, zijn jullie de politie ofzo ?' vraagt Harm boos. 'Scheer je weg, of ik bel de politie !'

De indianen maakten het duidelijk dat ze de politie niet waren, maar dat de blanken zouden boeten voor de vriendschap met één van hen. Blanken zouden niet te vertrouwen zijn, en het zou als een vloek op hun stam rusten als ze dat zomaar langs hun heen zouden laten gaan. Verschillende speren werden er op Harm gericht. Harm stond klaar om toe te slaan met de honkbal-knuppel, en riep naar zijn kinderen om hen de politie te laten bellen. Steeds meer indianen begonnen zich te verzamelen voor het huis van Harm. 'Ik waarschuw je,' zei één van de indianen. 'We zullen je niet vermoorden, maar lever je kinderen uit. Dan zal het voor ons afgedaan zijn.'

'Nooit,' zei Harm woedend. 'Zijn jullie helemaal gek geworden.'

'Je kinderen liggen al verlamd in hun bed,' zei de indiaan. 'We zijn al door de achterkant binnengekomen, en hebben hen het spinnengif toegediend.'

'Spinnengif ?' vroeg Harm verbaasd. Toen werd ook Harm van achteren geinjecteerd met het gif, en lag al snel verlamd op de grond. Na lange tijd werd hij wakker in het indianenkamp diep in het bos. Hij lag daar vastgebonden naast zijn kinderen. Zijn kinderen waren nog steeds bewusteloos. In de verte zag hij een paal met een varkenskop erop.

Een indiaan kwam dichterbij. 'Aanbidden jullie die varkenskop daar ?' vroeg Harm.

'Kop houden,' zei de indiaan, en schopte

hem een paar keer.

'Nee, serieus,' zei Harm. 'Ik wil weten of jullie die varkenskop daar aanbidden.'

'Gaat je niks aan,' zei de indiaan nors, en schopte hem weer. Dit keer veel harder.

'Jij bent leraar van beroep, hè ?' vraagt de indiaan nors.

'Hoe weet je dat ?' kreunt Harm van de pijn.

'Wij weten alles,' zei de indiaan, die hem weer schopte, hard in zijn buik. 'Jullie blamken weten precies hoe iedereen te maken zoals jullie zelf.'

Harm kon niet meer praten van de pijn. Het duizelde hem voor de ogen, terwijl de indiaan maar door blijf schoppen, totdat hij weer bewusteloos viel.

Toen hij weer wakker was was hij aan een paal gebonden. Het bleek de paal met de varkenskop te zijn. De varkenskop was vlak boven hem.

'Dom varken,' zei één van de indianen, terwijl de andere indianen lachten. Een wat oudere indiaan kwam naar voren. Hij drukte een mes op de keel van Harm. 'Jullie blanken hebben alles verziekt,' zei de oude indiaan. 'Jullie zijn een vloek. Wij weten precies wat wij met jullie moeten doen. Jij gaat geofferd worden aan de paal met de varkenskop.'

Harm wordt wakker in zweet. Hij had alles maar gedroomd. De indiaan slaapt nog steeds op het zolder, en zijn kinderen zijn bij oma. Die ochtend moest hij naar school om les te geven, maar de nachtmerrie zit hem nog steeds in de keel. Hij heeft moeite met spreken, en besluit af te bellen. Hij voelt zich duizelig en misselijk. Na een tijdje wordt hij gebeld door Ko. Hij doet zijn hele verhaal, en dan wil oma hem ook even aan de telefoon. Oma is erg in paniek, en zei dat hij een domme fout had gemaakt, omdat de indianen met boze magie werken. Die nachtmerrie was daar een teken van. Harm zag nog steeds geen kwaad in de indiaan. 'Iedereen droomt weleens naar,' zei hij tegen oma.

'Maar je bent ziek,' zei oma. 'Er kunnen wel duistere krachten aan het werk zijn, jongen, vergis je er maar niet in. Of misschien heeft die indiaan wel allerlei ziektes naar binnen gebracht. Die mensen leven niet echt hygienisch.'

Harm werd zieker en zieker, en moest naar het ziekenhuis voor onderzoek. Oma kwam hem ook opzoeken met de kinderen. Ze schudde haar hoofd. 'Ik heb je er altijd zo voor gewaarschuwd geen bosmensen binnen te nemen. Ze zijn niet te vertrouwen.'

Oma besloot om bij Harm in te wonen om voor de kinderen te zorgen. Harm was erg depressief. Gelukkig was het geen ernstige ziekte, dus hij kon snel weg uit het ziekenhuis. Tante Buurtje zou de kinderen een tijdje op vakantie nemen naar een tropisch eiland, zodat Harm helemaal tot rust kon komen.

Tante Buurtje was een vrolijke vrouw, als zonneschijn, en zij zorgde ervoor dat

de kinderen helemaal over de dood van hun moeder heenkwamen. Maar met Harm ging het steeds slechter.

Op een nacht kon Harm niet meer verder. Hij moest hier weg. Hij rende het bos in, zijn huis achterlatende. Oma sliep.

Na een lange tijd rennen kwam Harm aan bij de indianenstam. Hij smeekte of hij daar kon wonen. Ze waren direct erg aardig. Ook de indiaan die Harm geholpen had was erbij. Oma had hem weer het bos ingestuurd toen Harm in het ziekenhuis lag. Harm kreeg zijn eigen rieten hut. Oma was erg in paniek. Ze wist niet waar Harm was, maar had een vermoeden, omdat Harm zo vaak tegen haar zei dat hij weg wilde, het bos in, om te leven met de indianen. Toen Harm maar niet terug kwam en zo lang weg bleef besloot oma op onderzoek uit te gaan. Ze begreep hem wel een beetje, maar wilde toch zekerheid. Na lang lopen zag ze in de verte het indianen-kamp, en hoorde zijn luide stem al. Oma was erg opgelucht. Even wilde ze hem zien, en toen ze in de verte een glimp van hem opving keerde ze weer terug. Ze wist dat ze hem toch niet tegen kon houden, en toen Harm in het ziekenhuis lag kwam ze erachter dat de indiaan die bij Harm logeerde eigenlijk een hele aardige man was. Ook de kinderen hadden er vrede mee toen ze het hoorden. Oma zou nu voor hen zorgen. Bep dacht er niet aan om in een indianen-stam te wonen, maar Ko dacht er over om zijn vader in het kamp te bezoeken, en misschien daar ook te blijven. Niet alleen omdat hij zijn vader miste, maar ook omdat het bos hem aantrok. Voor hem was het ook heel interessant dat zijn vader nu contact had met de indianen, en zelfs één van hen was geworden, terwijl hij er vroeger altijd voor waarschuwde.

Na een tijdje ging ook Ko in het bos wonen, bij zijn vader en de indianen. Oma en Bep bleven in het huis wonen. Zij konden het goed met elkaar vinden. Ook tante Buurtje kwam vaak bij hen op bezoek. 'Ach,' zei tante Buurtje, 'Harm heeft gewoon een vrouw nodig. Dan blijft hij wel weg van die inboorlingen. Hij heeft gewoon niets te doen.'

'Tegen mij zei hij dat als hij ooit nog een relatie wilde, dan met een bosvrouw, met een indiaanse vrouw,' zei Bep. 'Maar daar was hij nog helemaal niet aan toe, en dacht er ook niet over, omdat hij nog zo stoeit met de dood van moeder. Hij is ook bang om weer gehecht aan iemand te raken, en die persoon dan weer te moeten verliezen.'

'Ja, dat is ook waar,' zei tante Buurtje. 'Maar heus, het kan hem misschien opvrolijken. Hij kan gewoon met zijn nieuwe vrouw zo nu en dan het bos inwandelen, dat helpt ook.'

'U begrijpt het niet, tante Buurtje,' zei Bep. 'Hij wil in het bos wonen. Hij wil niet terug naar het dorp.'

'Jammer dan,' zei tante Buurtje. 'Ik hoop dat hij een goed leven heeft daar.'

Oma knikte. Tante Buurtje kwam meer en meer logeren bij oma en Bep, en besloot na een tijdje bij hen in te trekken. Drie vrouwen in een huis. Het

was een echt vrouwenhuis, en het was er altijd erg gezellig. Maar Harm en Ko dachten er niet aan om terug te komen. Zo leefden de drie vrouwen vele jaren bij elkaar, en het was een reuze gezellige en goede tijd. Maar toen stierf oma plotseling, en niet lang daarna ook tante Buurtje. Nu was Bep helemaal alleen, en depressies begonnen haar aan te vliegen. Ze kon het allemaal maar moeilijk verwerken, en deze keer begon ze haar vader en Ko heel erg te missen. Ook zij ging naar het bos, en zocht de indianenstam op om daar te wonen. Ze hadden dan wel helemaal geen familie meer buiten elkaar, maar de indianen waren nu hun nieuwe familie.

Toch kon Bep hier ook niet helemaal goed aarden. Ze voelde zich verscheurd tussen twee werelden. Ze leek steeds depressiever te worden, en er bleek geen kruid tegen opgewassen te zijn. Harm en Ko deden van alles om haar op te vrolijken, en ook de indianen. Op een dag werd ze naar de medicijn-man gebracht. Hij liet haar ruiken aan wat rode veren, en gaf haar een medicijn. Toen bond de medicijn-man de rode veren in haar haar.

'Het grote geheim is wat jij moet zien,' zei de medicijn-man. 'Ik zal jou op een reis nemen door het bos naar het grote geheim.'

Met goedvinden van Harm en Ko ging Bep op een bosreis met de medicijn-man. Ze gingen heel diep het bos in, langs meren en heuvels, tot een plaats waar de wilde dieren waren. Ook hier was een meertje. De medicijn-man smeerde haar in met zand, modder en klei. Ook smeerde hij zichzelf hiermee in, en nu zouden ze het meertje overzwemmen. Na een tijdje kwamen ze aan bij een struik die over het meertje hing. Aan de stam van de struik lag een kleine panter. De medicijn-man nam haar mee langs de panter. Vlakbij was een grot. De medicijn-man zei dat de panter de bewaker was van de grot. De medicijn-man nam haar diep in de grot. Ook in de grot was een meertje, en een spook-achtig geluid. Plotseling was er een verschijning. Het was erg licht.

'Waarom zijn jullie gekomen,' sprak de gestalte.

De medicijn-man maakte een buiging en zei : 'Dit is Bep. Zij heeft last van depressies, en ik dacht dat het haar zou helpen om het grote geheim te zien.'

'Depressies is de roep van het grote geheim,' zei de gestalte. De lichtende verschijning had een kap op, en een lang gewaad. Ook had de gestalte een speer. 'Ik waak over het grote geheim,' zei de gestalte, 'maar depressie is de sleutel. Ik waak over de zielen van het woord. Ook haar moeder is hier, haar oma, en haar tante. Nog veel meer zielen zijn hier. Deze depressie is haar verbinding met hen, maar die verbinding is verbroken. Ik ben de grote verbinder. Ik heb deze weg gemaakt. Laat haar dichterbij komen. Ik zal haar hart genezen, en haar hoofd tot rust brengen.' Toen vaagde de gestalte weg, en een lichtende weg verscheen voor hen. 'Kom mee,' zei de medicijn-man, en stapte op de weg. Het was een soort tunnel die toen begon te draaien. Bep werd duizelig. Droomde ze dit ? Voorzichtig stapte zij ook op de weg. Ze leken in een heel nieuw bos te

komen. Bep voelde een band om haar hoofd komen, en stralen kwamen naar binnen om haar hart te voeden. 'Kom verder,' zei een stem. Het was een donkere, lage stem, die steeds lager werd. Ze zag weer een verschijning, dit keer zonder kap, die een miniatuur koe in zijn handen had. 'Dit is het woord,' zei de verschijning die daar in lange gewaden stond. Plotseling begon er melk uit de koe te komen. 'Woord, spreek,' zei de verschijning luid. Toen stond er een paal met een koeienkop op. De melk begon te stromen en te stromen, totdat Bep en de medicijnman er bijna in zwommen. 'Ik ben het grote geheim,' zei de koeienkop. 'Als het middernacht is, dan verander ik in een varkenskop, en dan is het grote geheim van jou,'

'Wacht eens even,' zei Bep. 'Hier heb ik een keer over gedroomd. Nee, dat kan niet waar zijn.'

'Wat bedoel je ?' vroeg de medicijn-man.

'Ik heb dit al weleens eerder gezien,' zei Bep. 'We moeten wachten tot middernacht, en dan zal de varkenskop spreken.'

'Precies,' zei de medicijn-man. 'Het is de strijd tussen hebzucht en honger, onthechting. Het is de stem van depressie, maar tegelijkertijd het medicijn.'

Ze bleven wachten tot het middernacht was. Toen veranderde de koeienkop in een varkenskop.

'Ik ben overwonnen,' zei de varkenskop. 'Willen jullie mijn geheim zien ? Het geheim wat ik al voor vele eeuwen verborgen heb gehouden ?'

Bep knikte, en stapte dichterbij. Toen ineens begon de varkenskop vuur te spuwen. Bep schrok, en rende naar achteren. De medicijn-man hield haar vast. 'Hij is het geheim aan het openbaren.' Weer spuwde de varkenskop vuur. 'Ik bedank jullie alvast voor het komen. Jullie hebben het welverdiend om dit te zien. Ruben, Simeon, Levi, Juda, Gad, Aser, Issaschar, Zebulon, Jozef, Benjamin, Dina, Efraim, Manasse ….' En weer spuwde de varkenskop vuur, en begon woest te worden. Zijn kop werd helemaal rood. 'Ik ben hier om deze zegels te verbreken !' riep de varkenskop. 'Dat is mijn taak, om de zegels der stammen te verbreken !'

'Niemand dan jullie zijn gekomen om dit geheim te zien,' zei de varkenskop toen rustig. Een gouden cirkel met daarop de stenen van de stammen begon rond te draaien en te branden. 'Deze gouden cirkelzaag, …. deze gouden cirkelzaag …' riep de varkenskop. En toen ontplofte de cirkel. Een tunnel verscheen voor hen. 'Ga de tunnel binnen,' zei de varkenskop nors. Bep en de medicijnman liepen haastig door. Achter hen werd een deur gesloten.

'Jullie willen het geheim toch zien ? Jullie willen het geheim toch zien ?' riep de varkenskop. 'Voor eeuwig is dit verborgen gebleven, maar jullie hebben overwonnen. 'De sleutel van depressies heeft jullie hier gebracht.' Achter de varkenskop verscheen een troon met

een oude vrouw erop met lange vieze haren. 'Het geheim is gemanifesteerd in haar,' zei de varkenskop. De vrouw stond op, en liep op Bep en de medicijn-man af. Maar als door de bliksem werd ze teruggeslagen. 'Ik moet altijd op deze troon zitten,' jammerde ze. 'En dat omdat ik voor de hebzucht heb gekozen. Mijn varken is nu slechts een kop, om mij te verraden. Ik dacht altijd maar aan eten, en meer rijkdommen, om mijn macht te laten zegevieren. Maar mijn varken is tegen mij gekeerd nu, en heeft mijn schuilplaats verraden. Dom varken !' krijste ze. 'Ik zit nu voor altijd aan mijn stoel vastgeplakt. Ik heb de dorpen en de steden ontworpen, en ik heb ze groot gemaakt ! Dat is alles wat ik kan ! Dit is mijn troon, en ik ben aan het smelten !' jammerde ze. 'Ik heb de ring der stammen gecreeerd als het orakel van mijn toverboek waarmee ik de dorpen en steden heb behekst. Maar jullie hebben de ring verbroken !' krijste ze, terwijl ze vuur spuwde. 'Hoe meer vuur ik spuw, hoe meer ik smelt. Mijn woede is mij aan het verteren,' jammerde ze. 'Maar ik heb jouw familie, en ik zal ze meetrekken in mijn val,' krijste ze. Haar stem echode. Bep trilde even. Tot haar grote schrik begon de rode troon waarop de heks zat te bewegen, maar gelukkig schoot de troon weer terug als door elastiek.

'Ik weet je naam, ik weet waar je woont !' krijste de heks. 'Hier is het grote geheim : De stammen zijn de steden en de dorpen.' Toen viel de stoel om, en de heks begon weg te smelten. Weer begon een cirkel voor hen te draaien, maar deze begon langzaam weg te smelten. Toen begon een andere cirkel voor hun ogen te draaien en te krijsen, maar ook deze begon langzaam weg te smelten.

'Ik weet waar je woont !' werd er in de verte geroepen. Plotseling viel Bep neer. Gelukkig konden de armen van de medicijn-man haar opvangen. 'W...w...wie was dat ?' vroeg Bep.

'Je bent in de matrix van het bos,' zei de medicijn-man. 'Het is een raadsel wat je moet oplossen. Er is een hogere natuur, die het grote geheim is.'

'Ik ben te depressief,' snikt Bep. 'Ik kan niet goed nadenken. Het vermoeit me.' De medicijn-man nam haar in zijn armen. 'Juist door depressie, leegte en vermoeidheid wordt het raadsel opgelost,' zei hij. 'Niet door goed nadenken. Nadenken is een valstrik. Het labyrint moet namelijk overwonnen worden. Het is een gevecht.' Bep begint harder te snikken. 'Ik ben zo moe. Ik kan het niet meer volhouden. Alles slaat op me in.'

'Ik bescherm je,' zei de medicijn-man. 'Je moet je innerlijke vijanden overwinnen, en dit is de perfecte plaats. Het is nu of nooit. Juist in je depressies kun je de vijand een grote slag slaan.'

'Het vreet me aan, medicijn-man,' snikte Bep. 'Ik ben hier niet tegen opgewassen.'

'Haal rustig adem,' zei de medicijn-man. Hij leidde haar tot een stomend, kolkend meertje, waar hij haar onderdompelde en begon te wassen. Hij haalde zijn hand over haar voorhoofd. 'Zoveel spanning op je hoofd,' zei hij.

Het meertje was heel warm. 'Dit is de overgang naar de dromenwereld, heel diep in het bos,' zei de medicijn-man. 'De planten, kruiden en bloemen zijn hier namelijk veel sterker, zijn veel meer zaaddragend, en veroorzaken daardoor een veld van hallucinaties. Ik spreek nu tot je door de hallucinaties, al voor een geruime tijd. Dit is ook een hallucinatie.'

'Wat wonderlijk,' zei Bep. 'Ik wil nog dieper het bos in.'

'Ja, maar verderop zijn de nachtmerries,' zei de medicijnman. 'De planten daar zijn wel nog sterker dan hier.'

'Interessant,' zei Bep. 'Nou, laten we dan maar hier blijven,' zei Bep.

'Ja,' zei de medicijn-man, 'want die nachtmerrie-hallucinaties doen net alsof je dan in de dorpen en de steden terecht komt, maar het is gewoon nog dieper in het bos.'

'Hmmm,' zei Bep. 'Dus u wilt zeggen dat toen wij in het dorp woonde, wij gewoon onder de invloed van zware planten waren dieper in het bos ?'

'Precies,' zei de medicijn-man. 'Je bent nu daarvan aan het afkicken, en dat is ook heel confronterend.'

'Ik ben bang,' zei Bep.
'Wij gaan daar alleen naartoe als wij een tegengif hebben genomen,' zegt de medicijn-man. 'Wij nemen dan soms stoffen van die zware planten, omdat in kleine hoeveelheden, in een veilig gebied, deze stoffen als medicijn kunnen werken. Maar als je er teveel van neemt, dan ga je dus echt dorpen en steden hallucineren als nachtmerries.'

'Was het overlijden van mijn moeder ook zo'n nachtmerrie-hallucinatie ?' vroeg Bep.

De medicijn-man knikte. 'Ja, en dat was een hele zware stof, die jarenlang in het lichaam kan blijven doorwerken.'

'En tante Buurtje en oma, hun overlijden, was dat hetzelfde ?' vroeg Bep.

De medicijn-man knikte weer. 'Ja, allemaal hetzelfde. Het is zware troep, waar veel te veel van genomen is, en je was in onveilig gebied. Het hangt daar in zware doseringen gewoon in de lucht, en dat werkt dag en nacht op je.'

Bep begint weer te snikken. 'Ik voelde me zo rot, en ik voel me nog steeds rot. Ik mis ze zo erg. Dus het was allemaal niet waar ? En waren zij zelf dan ook een hallucinatie, en bestonden zij dan helemaal niet ?'

De medicijn-man was even stil. 'Kind, je moet nog veel leren,' zei hij.

'Nee, ik wil het weten,' zei Bep in paniek. 'Bestonden moeder, oma en tante Buurtje echt, of waren het slechts hallucinaties ?'

'Ze bestonden in andere vormen,' zei de medicijn-man. 'Maar niet zoals je ze kende. Het waren dorpse hallucinaties, dus alles was dorps. Het begon misschien goed, maar het was een geladen nachtmerrie, wat betekent dat het je langzaam in een tragedie zou

zuigen. Het zijn roofplanten, Bep. Het zijn hele gevaarlijke planten, die alleen wij als medicijn-mannen veilig kunnen gebruiken. Zoals ik al zei gaat dat in hele lage doseringen, en in veilig gebied. Dan dient het als een medicijn, en we gebruiken het in de oorlog en in de jacht in hogere doseringen. Het is dan goed gif. Wij moeten in ieder geval voldoende tegengif hebben om hier tegen bestand te zijn.'

'Wat voor tegengif is dat ?' vroeg Bep nieuwsgierig.

'Wij kweken daarvoor bepaalde spinnen,' zei de medicijnman, 'die wij dan melken voor hun gif. Maar ook dit gif mag niet genomen worden in te hoge doseringen.'

'Waarom niet ?' vroeg Bep.

'Omdat dat verlammingen kan brengen,' zei de medicijn-man. 'Ook heeft het in hoge doseringen hetzelfde effect als de roofplanten.'

'Klinkt eng,' zei Bep. 'Ik begin flink bang te worden van al deze dingen. Wat als er op dit moment iets goed fout zit, want u zei dat ik nu ook aan het hallucineren ben ?'

'Leer en ervaar,' zei de medicijn-man. 'Als je er telkens weer wat bijleert, dan zal dat je steeds meer rust geven. Steeds meer zul je dan het grotere plaatje zien om je inzicht te geven.'

'Toch is het eng,' zei Bep. 'Wat als je het verkeerde erbij leert, en dat je zo dieper en dieper in de kronkels wordt geholpen ?'

'Wanneer de student klaar is om meer te leren, komt de leraar,' zei de medicijn-man.

'Ja, maar de leraar kan bedriegen,' zei Bep.

'Niet als de student blijft onderzoeken, open blijft staan, om tot de dieptes van de kennis te komen,' zei de medicijn-man.

'Nou, ik weet het nog zo net niet,' zei Bep. 'Sommigen zijn erg sluw. En een foutje is snel gemaakt.'

'Voorzichtigheid is de moeder van de waarheid,' glimlachte de medicijnman.

'Ik ben voorzichtig en bang,' zei Bep. 'Ik begin bijna paranoide te worden nu. Dit is echt heel eng.'

'Ik kan je helpen met wat tegengif van de speciale spinnen die wij kweken,' zei de medicijn-man.

'Wat voor spinnen zijn dat ?' vroeg Bep.

'Pajiet-spinnen,' zei de medicijnman. 'Die zijn heel zeldzaam, maar worden al sinds eeuwen in het geheim gekweekt door onze stam. Het gif breekt heel snel de andere giffen af.'

'Ja, ja,' zei Bep. 'Maar kom je zo niet in een andere hallucinatie terecht ? Leven wij niet allemaal in hallucinaties ?'

'Slimme meid,' glimlachte de medicijn-man. 'In wezen zijn er alleen goede en slechte hallucinaties, ja. Alles is gebaseerd op hallucinaties.'

'Lekker ingewikkeld,' zei Bep. 'Dus misschien besta ik helemaal niet, of in een andere vorm.'

'Je moet hierin je pad leren te vinden, Bep,' zei de medicijn-man. 'Wil je het tegengif ?'

'Ja, doe maar,' zei Bep. 'Ik heb toch niets te verliezen.'

Snel spoot de medicijn-man iets in haar arm, en het leek wel alsof er nog iets in haar werd gespoten, als in haar arm buiten haar arm. Bep werd direct wakker alsof er een waas van haar ogen was weggetrokken. Alles was heel helder nu, en ze zag de medicijnman met haar arm in zijn hand. Hij had daar net iets ingespoten. Bep haalde diep adem. 'Interessant,' zei ze. 'Dus we hadden beiden dezelfde hallucinatie ?'

'Ja, ik ben in verschillende lagen van de natuur,' zei de medicijn-man. 'Ik heb leren dubbel-leven, en leren switchen.'

'Interessant,' zei Bep. 'En dat kun jij me ook leren ?'

'Natuurlijk,' zei de medicijn-man. Samen gingen ze terug naar het kamp, en Bep had natuurlijk veel te vertellen. Ze voelde zichzelf al een stuk beter nu.

Bep werd steeds nieuwsgieriger naar die planten dieper in het bos. De medicijn-man vertelde haar dat het vlees-planten waren, die op geslachtsdelen leken. Zij die onder de bedwelming hiervan kwamen zouden zelfs hallucinaties van geboorte kunnen krijgen, waardoor ze al hun herinneringen verloren. Juist omdat Bep's depressies na een tijdje sterker dan ooit terugkwamen wilde ze hier zo graag naartoe. De medicijn-man kreeg hier hoogte van en waarschuwde haar. Hij zei dat het alleen maar erger zou worden als ze daar naartoe zou gaan. Hij vertelde haar ook dat ze juist daar vandaan kwam, en dat ze daarom zo'n verschrikkelijk leven had gehad. Maar Bep wilde terug, want haar depressies waren erger dan ooit tevoren. De medicijn-man wist dat hij iets moest doen. Hij kon daar wel naartoe met voldoende tegengif, omdat hij een volleerd medicijn-man was, maar Bep was onervaren. Bep kon niet meer wachten. Ze zei dat er niets meer te verliezen was, en dat het toch niet meer erger kon worden. Bep begon ook aan alles te twijfelen, juist omdat het zo slecht met haar ging. De medicijn-man bleef zeggen dat afkicken een heel zwaar proces was, en dat het soms wel erger was dan ooit tevoren. Dat hoorde bij het proces. Het was een heel zwaar gevecht. 'Ik kan het niet meer aan, medicijn-man,' zei Bep.

'Volhouden, meid,' zei de medicijn-man. 'Blijf studeren, en voordat je het weet kun je daar samen met mij naartoe.'

Maar Bep kon niet meer. Ze nam dezelfde dosering tegengif die de medicijn-man had voorgeschreven, en rende op een nacht het bos in. Ze bleef maar rennen en rennen. Na een tijdje was ze omringd door prachtige struiken van vlees die inderdaad op een soort geslachtsdelen leken. De draden waren heel dun, en bovenop was een soort gezwollen vruchtbaar deel met een

prachtige roze kleur. Hier stroomde sap uit, waarvan Bep wist dat het een heel gevaarlijk sap was. Even stond ze als aan de grond genageld. Ze wist dat ze nu een heel groot risico nam. Eigenlijk was het nog helemaal geen tijd om hier naartoe te gaan. Plotseling voelde ze wat springen in haar hoofd. Het sap leek binnen te stromen. Ze begon te krijsen en te huilen. 'Ik kan niet meer,' huilde ze. 'Waarom martelen jullie me zo ?'

Van achteren was ze door een pijl geraakt. Toen viel ze bewusteloos. Achter haar stond de medicijn-man die haar op zijn schouder nam. Dat was op het nippertje. Hij bracht haar veilig naar het kamp. Na een tijdje werd ze heel zwakjes wakker. 'Oh, het was prachtig,' zei ze, terwijl ze nog steeds onder bedwelming was. 'Maar toen overweldigde me het, en ik werd zo bang.'

'Je was nog niet klaar, meid,' zei de medicijn-man. 'Ik heb je op het nippertje kunnen redden. Ze hadden je bijna meegesleurd in hun stroom.'

'Het was zo spannend,' zuchtte Bep.

'Nee, het was gevaarlijk,' zei de medicijn-man.

'Maar het was zo prachtig,' zei Bep, 'zo adembenemend.'

'Bep, wacht jij nou maar rustig totdat het tijd is dat we daar samen naartoe kunnen gaan. Ik moet je nog enkele dingen uitleggen, en dan ben je klaar. Je hebt nu alvast even een voorproefje gehad, maar dat was niet de bedoeling. Het had je je leven kunnen kosten. Dit zijn geen dingen om mee te spelen,' zei de medicijn-man.

'Ik weet dat je bezorgd bent,' zei Bep. 'Ik weet dat je de waarheid spreekt, maar ik kon niet meer. Ik moest het gewoon zien. De drang in mij was te sterk. Het was als gekrijs in mijn hoofd.'

'Je moet nog veel leren, Bep,' zei de medicijn-man. Bep knikte. Ze had nu wonderlijke dromen die haar leken voor te bereiden. Maar Bep besefte niet dat juist de planten van vlees dit allemaal gesimuleerd hadden. Ze hadden haar alreeds gevangen, en gaven haar hallucinaties alsof ze nog veilig bij de medicijn-man was. Iedereen van het kamp begon zich steeds vreemder en gemener tegen Bep te gedragen, ook de medicijn-man. Bep had nog steeds niets door. Voor haar was dit een aanzet om weer terug te gaan naar de vlees-planten, niet wetende dat ze allang weer onder hun macht was. Ze had het gevoel dat iedereen haar haatte, dus ze zei tegen haarzelf : 'Kom ik om, dan kom ik om.' Op een nacht begon ze weer te rennen. Ze wilde terug naar de vlees-planten. Ze zag de prachtige planten in de verte die naar haar lonkten. Ze zakte langzaam in een rivier omringd met de meest wonderlijke en prachtige vlees-planten. Dit keer had ze geeneens tegengif genomen. Ze verlangde hier zo naar. Langzaam zonk ze in de rivier, tot aan haar nek. De rivier was vol van het zaad van de wonderlijke planten, en langzaam begon ze te drinken. Ze wilde hallucineren om van deze depressies af te komen. Ze voelde zich wonderlijk.

Ze was het gepraat van de medicijn-man zat. Ze wilde leven. Ze wilde genieten van de prachtige natuur. Ze wilde niet naar school. Er was al genoeg tegen haar gesproken in haar leven. Ze was er moe van. De medicijn-man was niet meer wie hij was, en de anderen ook niet.

In het kamp in de werkelijkheid was inmiddels grote paniek, omdat Bep verdwenen was, en maar niet terugkwam. De medicijn-man vermoede dat ze naar de vlees-planten was gegaan. Hij besloot er naartoe te gaan met voldoende tegengif om te zien of er sporen van haar waren. Diep in de velden van de vlees-planten vond hij haar. Ze lag daar op de grond. Hij wist dat ze zo had geworsteld met depressies en kon haar zo goed begrijpen. Maar toch wist hij dat scholing het beste was voor haar. Ze moest afkicken en tot de waarheid komen. Met wat medicijnen kon hij haar terugbrengen tot de werkelijkheid, en ze werd huilend wakker, heel zwak. Ze kon niet praten, maar wel een beetje lopen. Heel voorzichtig liep hij met haar terug naar het kamp. Ko nam haar direct in zijn armen.

Ze gebruikte vuile taal, omdat ze nog steeds dacht aan wat zij haar hadden aangedaan in haar hallucinaties. De medicijn-man maakte haar duidelijk dat ze in een simulatie-realiteit was gekomen door de hallucinaties van de vlees-planten, die ook het kamp hadden gesimuleerd en alle kamp-bewoners, als gevolg van haar tochtje. Toen hield ze Ko stevig vast. Ze was blij dat ze gered was. Het had ook anders kunnen aflopen, want soms verslonden de vlees-planten hen die tot hen kwamen. Waarschijnlijk had het tegengif haar gered, en het feit dat ze toch al wat kennis had.

Bep had van haar fouten geleerd. Ze wilde nu goed bij de les blijven. Na een lange periode kon ze dan eindelijk met de medicijn-man mee naar de planten van vlees. Ze keek haar ogen uit, en de medicijn-man liet haar vele geheimen zien. 'Deze planten zijn heilig,' zei de medicijn-man. 'Eens in de zoveel tijd kiezen ze iemand uit die hen goed heeft behandeld, en die veel van hen afweet, en zo iemand zal dan voor altijd tussen hen kunnen wonen. Zij wonen meestal dieper in de velden van de vlees-planten, daar waar je niet zomaar kunt komen.'

'Interessant, dat lijkt me wel wat,' zei Bep. 'Ik vind het hier prachtig.'

'Zelfs ik ben nog niet eens zo ver,' grapte de medicijn-man.

Bep hoorde heldere stemmen in haar hoofd, waarvan de medicijn-man zei dat het de stemmen van de vlees-planten waren. Ze hadden haar op het oog. Ze wilden met haar communiceren. Ze wilden haar onderwijzen.

Ze vertelden haar van een zee die achter de velden van vlees-planten lag, en ze nodigden haar uit daar naartoe te gaan. Zij moest hiervoor de medicijn-man achter haar laten. Ze moest over een zanderig pad, en de planten hier begonnen steeds wonderlijker te worden. Er waren allerlei soorten roze lichten in haar hoofd, als stralen-kransen. Ze vertelden haar dat zij een

uitverkorene was. De zee stond vol met prachtige planten van vlees. Ze communiceerden door stoom en een soort vuur, en allerlei sappen. Sommige van die sappen leken wel kokend, en die werden hier en daar uitgespoten. Bep kreeg een heel warm gevoel. Het leek alsof delen in haar hoofd aan elkaar verbonden werden. Ze had ineens veel minder hoofdpijn, alsof er bruggen in haar hoofd werden gebouwd. De planten van vlees zeiden dat ze in haar hoofd leefden. Deze zee was de zee van communicatie. Ze wilden haar genezen en voorbereiden op haar taak. Bep begon te lachen. Haar depressies begonnen weg te smelten. Alles binnenin haar bleek te werken door sappen en vuren, en alles binnenin haar was gemaakt van vlees-planten, als een grote puzzel die in elkaar gezet moest worden. Bep was in een gelukzalig gevoel. Er borrelde zoveel in haar op. Hier kon zij verder studeren, en de planten van vlees zouden haar alle eilanden van de zee laten zien, en haar al hun geheimen vertellen. Dit waren tijden van grote genezing, en van kennis. Een rood vuur scheen bezit van haar te nemen, en allerlei rode sappen, ook kokende rode sappen die voortspoten. Verder was het een heel tropisch klimaat.

Deze planten hadden heel wat te vertellen. Wat er allemaal verkeerd was gegaan, en wat er allemaal moest gebeuren. Bep begon steeds meer van haar verleden te vergeten, als door een nieuwe geboorte. Toch herinnerde ze ook dingen, maar dan op een hele andere manier. Deze dingen hadden waarde, maar waren in de verkeerde vormen tot haar gekomen. Nu kon alles recht gezet worden zoals het was. Ze had zicht gekregen in de nacht. Het was het vuur van de vleesplanten die haar hoofd had verlicht. Dit waren allerlei soorten vuren, die ook werkten door allerlei sappen. Weelderige struiken namen haar mee door de zee, waardoor alles begon te duizelen in haar. Alles werd gemixt in haar hoofd, en nieuwe vormen kwamen voort. Het was als een pretpark in de zee. De zee-planten fluisterden in haar, en trokken haar naar de eilanden.

In dit proces begon ze haar identiteit te verliezen, tot het punt dat ze niet meer wist of ze nu een man of een vrouw was. Ze voelde zichzelf als een oude man. In de verte leek het wel alsof ze Ko zag staan, haar vader, en de medicijn-man, en ze miste hen, maar het leek wel alsof dat van een lang vervlogen tijd was, alsof ze niet meer bestonden. Plotseling kroop er een gevoel van depressie op haar, en de gestaltes bleken weg te vagen. Ze had heimwee, maar de drangen van de vlees-planten waren te groot. Waar trokken ze haar naartoe ? Het leek wel alsof ze in een grote woestijn was aangekomen, alsof ze iets heel groots moest voorttrekken, als een kar door de woestijn. Ze voelde zich oud, als een oude man, als Kain. 'Kom tot het land Nod, als een oase in deze woestijn,' werd er gefluisterd. Ze wist niet meer of ze de planten van vlees nog wel kon vertrouwen. Ze voelde zich als een slaaf, en dan in meerdere dimensies tegelijk, want ze voelde zich ook een slaaf van een schip. Ze wilde overboord springen, maar ze was geketend. Ze moest roeien. Ze was een roei-slaaf. 'Oh, waar ben ik toch in terecht

gekomen,' jammerde ze. 'Ik heb waarschijnlijk veel te veel van die troep genomen. Het is zware drugs. Oh, waar ben ik toch aan begonnen. Ik ben al tijden mezelf niet. Ik heb er al veel te lang mee lopen experimenteren. Dit is een 'bad trip,' een 'bad trip,' girl. Wat heb ik mezelf toch aangedaan.' Ze hoorde gelach in haar hoofd, alsof alles aan het scheuren was in haar hersenen. 'Je wilde het grote geheim toch zien ?' lachte de stem in haar hoofd.

Plotseling vaagde het allemaal weg, en zag ze de medicijn-man voor haar staan. Hij sloeg een arm om haar heen, en zei : 'Eindelijk heb je dan het grote geheim gezien.' Toen liepen ze samen terug naar het kamp.

DE KLEERMAKER DIE VAN TRANEN KLEREN MAAKTE

Er was eens een kleermaker die van tranen kleren maakte. De kleren waren zo mooi dat wanneer iemand ze zag dan barstte zo iemand vaak in snikken uit. Vaak was dat omdat de kleren zo prachtig waren, maar soms was het ook omdat de prachtige kleren voor hen te duur waren. Ja, de kleermaker vroeg er veel voor. Er ging namelijk nogal veel werk inzitten om ze te maken, maar dan waren het ook wel de mooiste kleren die je ooit had gezien.

Op een dag liep een moeder met haar zoon langs de etalage, en beiden barstten ze in snikken uit toen ze de van tranen gemaakte kleren zagen. Oh, ze waren toch zo prachtig, maar toen de jongen het prijskaartje ervoor zag liggen begon hij zelfs nog harder te huilen en zelfs te gillen. Dat zou hij nooit kunnen betalen, en zijn moeder ook niet. Hij zou daar wel dertig jaar voor moeten werken om het te kunnen kopen. 'Ik wil het hebben, moeder,' zei hij.

'Dan moet je nu al beginnen met een krantenwijkje, anders gaat het je nooit tijdens je leven lukken,' zei moeder. Hij jammerde, gilde en schreeuwde zo luid dat de kleermaker naar buiten kwam. Toen hij het verhaal hoorde zei hij : 'Maar je kunt ook bij mij werken.'

Even had de jongen hoop. Maar toen hij een tijdje bij de kleermaker had gewerkt gaf hij het al op. Het was veel te zwaar en moeilijk werk. De tranen waren moeilijk aan elkaar te rijgen. De kleermaker gebruikte daar een speciale techniek voor, maar het wilde de jongen maar niet lukken. Moedeloos ging de jongen terug naar huis en vertelde het zijn moeder.

Op een nacht kreeg de jongen een idee. Hij zou de van tranen gemaakte kleren stelen, want anders kreeg hij ze nooit. Dat ging hij doen. Midden in de nacht ging hij op pad. Iedereen sliep. Ook de kleermaker. Hij had de sleutel van de winkel die hij van de kleermaker had gekregen nooit teruggegeven, dus voor hem was het een koud kunstje de winkel binnen te komen. Daar zag hij

de van tranen gemaakte kleren die hij wilde. Heel stilletjes sloop hij ernaar toe. Maar toen hij de kleren wilde aanraken en pakken werd hij ineens gebeten door de poes van de kleermaker. En wie gebeten zou worden door de poes van de kleermaker zou voor altijd huilen. Jammerend ging de jongen de winkel weer uit. Door de pijn van de beet was hij de van tranen gemaakte kleren helemaal vergeten. Ook toen hij thuis was gekomen kon hij niet stoppen met jammeren, en de volgende dag ook niet. Hij was immers gebeten door de poes van de kleermaker. Zijn moeder zei dat hij naar de heks moest. Die kon toveren. De heks woonde helemaal aan de rivier. Daarvoor moesten ze eerst een tijd door het bos lopen. De hele tijd jammerde de jongen. Hij kon niet stoppen.

Ook toen ze bij de heks aankwamen uiteindelijk jammerde de jongen nog steeds. 'Ik zie wat er gebeurd is,' zei de heks. 'Alleen als je de rivier overzwemt zul je van het jammeren afzijn.'

De jongen zag geen andere oplossing, en ging snikkend de rivier in en begon toen te zwemmen. Het was een hele lange zwemtocht over de rivier. De heks had hem verteld dat hij nooit mocht omkijken. Na een hele lange tijd kwam hij snikkend aan land. Hij was wel blij dat hij het gered had. Hij durfde nog steeds niet om te kijken. Hij bleef maar lopen en lopen totdat hij in een dorpje kwam. Het jammeren was inderdaad eindelijk afgelopen. Maar telkens als de mensen vroegen wie hij was en als hij het verhaal vertelde wat er was gebeurd, dan kon hij het snikken niet inhouden. Dan huilde hij bittere tranen, en het deed pijn, zoveel pijn, dat hij het eigenlijk nooit meer wilde vertellen. Hij wilde niet meer terug waar hij vandaan kwam, en ook de heks had hem gezegd dat hij nooit meer mocht omkijken. En zo leefde hij de rest van zijn leven met een geheim waar hij nooit meer over kon praten.

Einde

BLOEM MET DOORNS

Nieuwegein.
Ik keek haar aan.
‘Echt Marlous,’ zei ik. ‘Ik moet naar het bos.’
En zo begon ik te rennen.
Ze rende achter me aan, maar ik kon veel harder lopen.

Daarvóór was ik nog bij haar thuis geweest.
We hadden een leuke tijd.
Ik woonde in het bos.
Ik vond het veel leuker in de woonwijk waar zij woonde.
Er was ook een grasveld met een sporthal, en natuurlijk onze school.

Soms logeerde ik bij haar.

Ik rende naar mijn fiets, en fietste toen naar het bos, naar huis.
Maar ik fietste gewoon langs huis heen, en ging dieper in het bos naar tante.
Het was niet mijn echte tante, maar een buurvrouw van vroeger.
Toen ik daar aankwam stapte ik van mijn fiets af en ze stond daar.
Ze stond dichtbij de deur die openstond.
Ik keek haar aan.
Ze liep naar me toe en omhelsde me.

'Zo goed dat je er bent,' zei ze.
'Waarom ?' vroeg ik.
Ze trok me mee naar binnen.
Ik keek naar buiten door het raam.
Toen keek ik weer naar tante.
Ze huilde.
'Wat is er ?' vroeg ik.

Ze zei niks. Ik gaf haar een omhelzing.
'Is er wat gebeurd ?' vroeg ik.
Ze knikte.
'Wat dan ?' vroeg ik. 'Waar is oom ?'

'Hij is overleden,' zei ze.
Ik zuchtte. 'Het zat eraan te komen,' zei ik.
'Hij was lang ernstig ziek.'

'Ja,' zei ze.

Ik dacht aan Marlous. Zij had ook geen vader meer.
Een koudheid gleed over me heen.
Ik voelde me depressief.
Maar ik moest er zijn voor tante.
Ik hield haar vast.

Ik voelde me ineens dieper verbonden met Marlous.
Oom was altijd mijn tweede vader geweest en nu was hij er niet meer.
Ik wilde weer bij Marlous zijn, maar ik zou haar morgen zien op school.
Ik moest nu bij tante zijn.

De volgende dag op school zei ik niets tegen Marlous.
Ze merkte dat ik me anders gedroeg en vroeg of er wat was.
Toen vertelde ik het aan haar.
Ze gaf me een omhelzing, en vertelde dat ze het begreep hoe ik me voelde.
'Ik begrijp nu ook hoe jij je voelt,' zei ik tegen Marlous.
Na schooltijd liepen we hand in hand naar haar huis.
We gingen naar haar kamer.
Ze keek tussen haar boeken, en haalde er eentje uit de kast, en gaf het aan mij.
'Hier, voor jou,' zei ze.
Ik gaf haar een kus.
'Dank je wel,' zei ik.

's Avonds toen ik thuis was ging ik het boek lezen.
Het was een heel mooi boek.
Het ging over Nieuwegein, en over het bos.
Je kon zo lekker verdwalen in het bos.
Het waren wat verhalen.
Ik dacht aan Marlous.
Ik keek tussen mijn eigen boeken, en koos ook een boek uit voor Marlous,
en ook eentje voor tante.
Ik voelde me weer depressief.
'Waarom moet dit allemaal ?' vroeg ik mezelf af.
Maar ik dacht aan de verhalen van het boek, die ook over deze dingen ging, over verlies in het leven.
Ik had mijn beide ouders nog, ze waren er wel, maar het leek alsof ik ze al had verloren.
Ze waren altijd afstandelijk.
Daarom was ik liever bij Marlous en

tante.
Afstandelijk en koud waren mijn ouders.
Ze waren er wel, en zorgden wel voor me, maar ik miste wat.
Eigenlijk was oom meer een vader voor me, maar die was er niet meer.

Ik droomde weg in melancholie.

Tot overmaat van ramp moesten we ineens plotseling verhuizen vanwege het werk van mijn vader.
Afscheid nemen van Marlous viel me zwaar, en ook afscheid nemen van tante.
We zouden nog wel schrijven, maar het begon allemaal langzaam te verwateren, totdat het nog maar een herinnering was, die steeds vager en vager werd.
Maar haar boek heb ik altijd gehouden.

Op een dag liep ik in het bos en ik zag een bloem die me aan Marlous deed denken, en ineens waren mijn herinneringen terug. Ik verlangde terug naar die tijd, maar het leek onbereikbaar en ik moest verder. Het zou alleen maar pijn doen als ik er mee bezig zou gaan. De bloem had doorns. Ik raakte de steel aan, en mijn vinger bloedde een beetje.

‘Nee, nee, het is goed zo,’ zei ik tegen mezelf. Ik liep terug naar huis. We woonden weer in het bos. Mijn vader en moeder hielden van het bos, vanwege de rust.

Ik begon steeds meer van het bos te houden.
Zoals ik eens van Marlous hield.
Het was maar kalverliefde, maar mijn liefde voor het bos was volwassen.
Soms leek het alsof ik Marlous tussen de bomen zag.
Soms leek het alsof ik haar stem weer hoorde.

Toen ik op mezelf ging wonen ging ik ook in het bos wonen, maar vanwege mijn werk was dit ver weg van mijn ouders, en het contact begon steeds meer te verwateren.

Niets maar dan ook niets kon mij tegenhouden.
Ik moest mijn eigen leven zien op te bouwen.
Het verleden zou me alleen maar tegenhouden.
Het boek van Marlous inspireerde mij.
Ik hield van de verhalen die erin stonden.
Het was als mijn eigen leven.

Einde

DE KAASKABOUTER

De kaaskabouter was op weg naar de kaasmarkt met een kar vol kaas die hij zou verkopen. Hoe hij zijn kaas maakte ? Dat was een duister geheim. Hij zond zijn wolven uit in de nacht om kinderen uit hun bedden te roven. Hoe deden zij dit ? Met een sleutel die op elk slot paste. Ze deden dat altijd in andere steden, en over de grens, niet in de stad van de kaaskabouter.

De kaaskabouter lachte. Hij had zijn

kinderkaas goed gebrouwen, en nu was het hard genoeg om verkocht te worden. De kazen waren goed gestold. Zoveel arme kinderen leden in zijn kooien. Zij wilden geen kaas worden, maar de kaaskabouter had geen medelijden.

De kaaskabouter woonde helemaal alleen in het bos, met zijn wolven en de kinderen in kooien. Niemand anders kwam daar ooit. En daarom bleef het ook zo'n goed geheim. Mensen vroegen zich altijd af waarom de kaas van de kaaskabouter altijd zo lekker was. Wat zouden ze walgen als ze wisten wat het was. Het was kinderkaas.

Op een dag, niemand wist hoe, kon er een jongetje ontsnappen. Hij rende zo hard als hij kon naar de dichtstbijzijnde stad, de stad van de kaaskabouter. Hij begon op deuren te kloppen, en allerlei mensen aan te spreken. Hij vertelde zijn verhaal, maar niemand geloofde hem.

'De kaaskabouter is een beste vent,' zeiden ze. 'Hij maakt de lekkerste kazen. Pas op met wat je zegt, want valse beschuldingen leiden tot de galg hier.'

En het jongetje werd al snel opgepakt, en moest voor de rechter komen. Ook de rechter geloofde hem niet. Hoe durfde hij dat over de kaaskabouter te zeggen die zoveel voor kinderen had gedaan. Vaak doneerde hij gratis kaas aan kinderziekenhuizen en weeshuizen, en ook de armen kregen het vaak gratis. Nee, over de kaaskabouter mocht geen kwaad woord gezegd worden. Dat zou het jongetje de kop kosten.

Het jongetje smeekte de rechter om wat politie agenten te sturen naar de kaaskabouter, om te zoeken naar de kooien, maar de rechter wees dit verzoek af. Hoe durfde dat jongetje zoiets te zeggen. Het zou ernstig trauma veroorzaken in de kaaskabouter als hij door politie agenten voor onderzoek zou worden bezocht. Hij zou dan een verdachte zijn, en dat zou een zware belediging zijn en ervoor zorgen dat de kaaskabouter geen kinderen, armen en zieken meer zou helpen. Het zou een ramp zijn voor de stad, want daar stond de stad immers om bekend.

En zo werd het jongetje ter dood veroordeeld. Zijn hoofd zou eraf gehakt worden door de stadsbeul. Heel veel mensen zouden komen kijken. 'Nee, nee !' riep het jongetje. 'Ik smeek het u. Gaat u alstublieft daar kijken om te zien wat daar allemaal gebeurd.'

In de rechtszaal stond er een dame op. 'Rechter, laat mij dan gaan om een kijkje te nemen bij de kaaskabouter. Ik verzin wel een smoes om binnen te komen, en zo zal hij zich niet geintimideerd of beledigd voelen,' zei de dame.

Maar de rechter werd verschrikkelijk boos. 'Nog meer beledigingen aan het adres van de kaaskabouter die zoveel voor de stad heeft gedaan ? U moest u schamen. Weer een tegenstander. Weer zo iemand die de kaaskabouter verdacht probeert te maken. U krijgt hier ook de doodstraf voor, en ook uw hoofd zal op dezelfde dag als de onthoofding van het jongetje eraf gaan.'

En zo durfde niemand een kwaad woord te zeggen over de kaaskabouter.

Twee kinderen die ook in de rechtszaal waren besloten om na de rechtszaak toch eens bij de kaaskabouter te kijken. Ze gingen het bos in en kwamen na een tijdje lopen aan bij de kaaskabouter, en ja hoor, ze hoorden al snel het geschreeuw en gegil van kinderen, en kwamen er ook achter waar de kooien waren. Helaas werden ze al snel in de kraag gegrepen door de kaaskabouter. En zij die durfden bij de kaaskabouter te komen werden ook zonder pardon in de kooi gestopt om even later tot kaas te worden verwerkt.

'Stommelingen !' foeterde de kaaskabouter. 'Heel dom van jullie hier te komen. Wat kwamen jullie eigenlijk doen ?'

De kinderen vertelden het verhaal, en de kabouter begon te lachen. 'Ik ben er één verloren, maar ik heb er twee voor terug. Zo gaat dat altijd.'

De kinderen werden tot kaas gemaakt, en de dame en het ontsnapte jongetje werden op het stadsplein onthoofd door de stadsbeul, en de kabouter lachte. Maar op een dag kwamen zijn wolven ziek terug van de jacht, en ze hadden niets gevangen. De kaaskabouter vroeg zich af wat er aan de hand was, en de wolven schenen maar niet beter te worden. Nu kon de kaaskabouter geen kaas meer maken, en de mensen in de stad begonnen meer en meer te klagen, over hoe ze de zalige kaas van de kaaskabouter misten. De kaaskabouter kwam helemaal niet meer opdagen. Op een dag waren ze het allemaal beu, en gingen in een grote groep midden in de nacht met fakkels naar de kaaskabouter, die toen al sliep. Hij werd zo van zijn bed gelicht, en de woedende mensen vroegen hem waar zijn kaas bleef. Omdat de kabouter geen antwoord gaf zijn ze toen alles gaan doorzoeken, en kwamen uiteindelijk ook bij de kooien aan waar allerlei kinderkleren lagen. 'Zie, het was dus toch waar !' riep er eentje. 'Die dame en dat jongetje die ons er al voor waarschuwden en dat met hun kop moesten betalen hadden dus gelijk !' Woest gingen ze terug naar de kabouter, maar die was in geen velden of wegen te bekennen. Ze zijn toen teruggegaan naar de stad en vonden dat de hoofden van de dame en het jongetje een ereplaats verdienden. Het hoofd van de dame konden ze niet meer vinden, maar het hoofd van het jongetje had iemand bewaard in een glazen bol, en die werd voortaan boven de stadspoort gezet. De andere steden die nog steeds leden onder het hoge aantal aan vermiste kinderen kregen het ook te horen, en sindsdien waren er veel toeristen om het hoofd van het dappere jongetje boven de stadspoort te bezichtigen. 'Luister goed naar uw waarschuwer,' was er op een bordje onder het hoofd geschreven.

DE FABRIEK

Hij werkte in een steenkool fabriek. Vaak moest hij overwerken. Hij was

een echte work aholic. Dan had hij wat te doen, anders zou hij maar voor zich uit blijven staren. Hij kwam altijd helemaal onder het roet thuis, vaak pas laat. Maar er was niemand die op hem wachtte. Hij was gescheiden. Zijn vrouw kon er niet meer tegen dat hij nooit thuis was, en heeft toen de benen genomen.

Maar toen er een nieuwe directie kwam in de fabriek en hij harder moest werken voor minder loon had hij er minder lol in. Eigenlijk moest hij steeds harder werken en kreeg hij steeds minder. Op een gegeven moment had hij zo'n laag loon dat hij honger begon te lijden.

Er was een zware industrialisering gaande in het land, die uitliep op een industriële revolutie. Dit maakte dat het land zwaar communistisch werd, en hij voelde zich een slaaf. Alles werd hem afgenomen. Alles was nu van de staat. Hij voelde zichzelf slechts een poppetje, een marionet. Hij was zo weinig thuis dat het leek alsof hij in de fabriek woonde.

Zijn maten hadden het erover dat ze een opstand wilden beginnen, maar ze wisten niet hoe. Hij deed ook wat duiten in het zakje, maar het was allemaal slechts gissen, en ze vonden het vechten tegen de bierkaai. Ze zouden er wat langer over nadenken hoe dit te doen. Maar één ding was zeker : Ze wilden hier weg. Ze verlangden naar de vrije natuur. De stad had hen opgesloten, en met name de fabriek. Ze vervloekten de fabriek. Hij was een steenkool werker in hart en nieren, maar dit ging te ver. Het terrein van de fabriek werd zwaar bewaakt, dus eigenlijk was er geen ontsnapping mogelijk. Toch spraken ze over bepaalde tunnels, die zelfs uit de stad zouden kunnen leiden. Ook de stad werd zwaar bewaakt. Je kon niet zomaar erin of eruit.

Ook moest hij bijgeschoold worden een paar uur per week. Dat was altijd op de dinsdag. Er was een klein schoolgebouwtje op het terrein van de fabriek. Het had twee verdiepingen en een zolder, en hij kreeg les op de zolder. De leraar was een aardige man, maar ook hij was een slaaf van de fabriek. Soms liep hij zomaar uitgekondigd de klas uit, naar een soort bergingsruimte. Dan moest hij even roken. Dat mocht hij niet in de klas doen. Ook hij werd in de gaten gehouden, maar hij wilde meewerken aan de ontsnapping.

Hij vond de leraar één van de laatsten die nog een hart hadden. Ook de leraar wist van bepaalde tunnels af, maar zei dat het te gevaarlijk was. 'En wat moet je in de natuur ?' zei hij altijd. 'Gevaarlijke indianenstammen en gevaarlijke roofdieren en allerlei ander ongemak.' Toch wilde hij ontsnappen. Hij zei dat hij zijn eigen stad wilde bouwen.

Zijn verdriet was groot toen de leraar op een dag werd doodgeschoten. Maar eigenlijk had hij het wel verwacht. De leraar sprak teveel. Natuurlijk zou dat tegen hem keren op een bepaald moment. Nee, hij keek er niet van op. Hijzelf hield zich wijselijk stil.

Wel had hij de uitleg van het tunnelsysteem nog in zijn hoofd, wat de

leraar hem had gegeven. Het brulde als een tijger in zijn hoofd. Maar hij wilde geen tijger zijn. Het was alsof hij in gevecht was met de tijger. Hij wilde het slimmer aanpakken. Geen gevaarlijk tunnelsysteem wat volgens de leraar onvermijdelijk dodelijk zou aflopen. Neen, hij wilde tijd rekken, met meer strategie te werk gaan.

Toen drie van zijn maten het besluit hadden genomen toch via de tunnels te gaan was hij er op tegen. Hij was ook niet verbaasd toen hij hoorde dat ze alledrie afgeschoten waren. Direct drie dagen na de moord op zijn vrienden kreeg hij een aanbod om in het transport te werken. De steenkolen werden vervoerd met schip en trein. Hij zou dan in de haven en op het station komen te werken, naast zijn werk in de fabriek. Zo had hij wat afwisseling. Hij nam het aanbod met beide handen aan. Hij was blij dat hij het geduld hiervoor had gehad. Maar het werk was zwaar en hard. Toch had hij hierdoor het idee dat hij dichter bij de ontsnapping was. Hij zou het kunnen proberen per schip of trein te ontsnappen.

In ieder geval begon hij weer meer plezier te krijgen in zijn werk door de afwisseling. Ook begon hij mee te helpen in de ontsnapping van anderen door schip en trein, alhoewel hij het nog steeds niet over zijn hart kon krijgen zelf te ontsnappen. Hij was alreeds bezig met gevaarlijk werk, want als ze betrapt zouden worden in het helpen anderen te laten ontsnappen, dan zou zouden ze zelf ook opgepakt worden. Tot nu toe ging alles goed, en ze begonnen er handigheid in te krijgen. Het was alsof het zijn tweede baan was. Het gaf hem hoop en energie, alhoewel de spanning soms flink bij hem toesloeg.

Op een dag werden enkelen van zijn maten betrapt tijdens het laten ontsnappen van inwoners van de stad. Ze werden allemaal ter plekke afgeschoten. Hij werkte op dat moment in de fabriek en hoorde het pas later, ook als een waarschuwing. Hij raakte hierdoor zwaar depressief en wilde niet meer leven. Een andere maat van hem praatte hem erdoor heen. Hij was het helemaal zat. Hij kon hier niet meer mee leven, en zou samen met zijn maat gaan onderduiken. Zijn maat wist wel een adres.

Het was in de stad zelf. Midden in de nacht gingen ze er naartoe. Ze hoopten dat ze geen bewakers zouden tegenkomen. Het was een dikke vrouw waar ze terechtkwamen. Ze had een geheime woning onder haar huis. Dat moest wel, want er werden vaak huiszoekingen gedaan als werkers werden vermist. De dikke vrouw was direct enorm onvriendelijk en veeleisend. Snel kwamen hij en zijn maat erachter dat ze in een nieuwe slavernij en gevangenschap terecht waren gekomen, en de vrouw had hele strenge regels. Toch wilden ze het proberen om te kijken of het beter was dan waar ze vandaan kwamen. Tegelijk wisten ze ook dat er nu geen weg meer terug was.

De dikke vrouw foeterde vaak op hen, en schold hen vaak uit. Ook kregen ze bij haar veel werk te doen. Ze was enorm praatziek en twistziek en ze hield hen nachtenlang op. Eten kregen ze

bijna niet, en als ze het kregen hadden ze het idee dat ermee gerommeld was, alsof ze vergiftigd werden, en ze waren er vaak ziek door. Steeds meer kreeg de dikke vrouw macht over hen. Als het niet helemaal ging zoals ze wilde bedreigde ze hen soms met een mes. Ze had haar lijsten van mensen wie ze van alles wel zou willen aandoen, en dat moesten ze altijd aanhoren. Altijd maar weer die lange verhalen, en geweld werd niet geschuwd, maar verheerlijkt. Ze preekte als een dominee, maar dan wel een hele criminele en bloeddorstige.

Toch hadden ze soms wel medelijden als ze al die verhalen hoorde. De vrouw had als meisje veel meegemaakt, en was daar eigenlijk nooit overheen gekomen, en reageerde dat nu op hen af.

Ze waren goed de klos, dat wisten ze wel. Soms was de vrouw heel aardig, maar dan waren ze erg op hun hoede. Ze wisten niet wat er dan achterstak. Soms zou ze hen wel willen helpen, maar ze wist niet hoe. Soms gaf ze tekenen die leken op een soort van medelijden.

Ze spraken met haar over de ontsnapping uit de stad, en ook zij was er wel in geinteresseerd. Niet alleen voor hen, maar ook voor haarzelf. Hoe moeilijk ze ook in elkaar zat, zij was ook een slachtoffer van de stad, en wachtte op bevrijding. De natuur zagen zij als de grote bevrijding, maar ook zij sprak over de gevaarlijke indianenstammen daar, en andere gevaren van de open natuur.

Soms als ze kwaad was dreigde ze hen weer terug te sturen naar de steenkool fabriek, maar uiteindelijk kwam het er nooit van. Hij wilde niet ontsnappen met een schip of trein, want daar had hij een trauma aan overgehouden door de dood van zijn vrienden.

Op een nacht zei ze dat er nog wel geheime tunnels onder de geheime woning waren die nog dieper gingen, maar daar wist ze weinig vanaf. Ze zou wel meewillen als ze zouden gaan. Op een nacht besloten ze het erop te wagen. Er liepen hier allemaal gangen. Het leek wel op een mijn. Ze kwamen zelfs mijnwerkers tegen, maar die spraken in een andere taal. Die waren niet van hier. Ze stonden voor een raadsel. Ze hadden harde stemmen en lieten hen niet gaan. Ze probeerden wat uit te leggen. 'Komtaar,' zei een mijnwerker, die vlak voor hen ging staan. 'Karta.' En hij maakte bewegingen met zijn handen en voeten. Hij had de indruk dat de mijnwerker het over indianen had in gebarentaal. Toen wenkte de mijnwerker hen, en ze moesten hem volgen. Ze gingen toen door vele tunnels heen. Heel veel mijnwerkers waren hier bezig. Hij herkende ze niet. Weer begon de mijnwerker allemaal gebaren te maken en wees op de andere mijnwerkers. Het was een steenkool mijn, maar het scheen geheim te zijn, en deze werkers waren niet van de stad. De mijnwerker scheen met gebaren te vragen of ze hier wilden werken. Hij en zijn maat zagen dat wel zitten, maar de vrouw wilde terug, en begon paniekerig te doen. Een andere mijnwerker die met hen mee was gelopen begreep de vrouw die telkens terugwees en duidelijk overstuur was, en nam haar weer mee terug.

'Komtaar,' zei de andere mijnwerker weer. Ze kregen werkkleding en een helm, en konden direct aan het werk. Alles was hen nog steeds een raadsel. Ze vroegen zich af wie het waren. Ze kregen ook een eigen kamer in het ondergrondse mijnenstelsel. Er werd hun duidelijk gemaakt dat ze konden werken wanneer ze wilden. Er lag geen druk op, en ze konden hier tot rust komen. Er werd hier ook gewerkt met ondergrondse voertuigen die op treinen leken, waarmee de steenkool vervoerd werd. Ze vroegen zich af waar het naartoe ging. Ze kwamen erachter door de gebaren van de mijnwerker dat de ondergrondse voertuigen dieper onder de grond gingen naar een dieper liggende steenkool fabriek. Dit volk was een ondergronds volk, dieper onder de aarde, waar de wereld boven de aarde geen weet van had.

Op een dag werd hij geleid tot de leider van de mijnwerkers, en het was een klein jongetje. Toen hij dichter bij kwam zag hij dat het zijn buurjongetje van vroeger was die eens ging verhuizen. 'Je bent nog precies hetzelfde !' zei hij met grote verbazing. 'Je bent nooit verder gegroeid. Hoe kan dat ?'

Het buurjongetje sprak in zijn eigen taal. 'We gingen verhuizen onder de grond,' zei het jongetje. 'Mijn vader ging daar werken. Niemand wordt hier ouder.'

'Wie zijn het ?' vroeg hij.

'Het zijn vluchtelingen die ontsnapt zijn uit het communistische regiem,' zei het buurjongetje. 'Ze zijn nu lid van het geheime leger, verzetsstrijders.'

'En hoe komt het dat niemand hier ouder wordt ?' vroeg hij.

'Dat heeft te maken met ondergrondse mineralen en voedselsoorten die ze boven niet kennen,' zei het buurjongetje. 'Nog dieper onder de grond is de woeste wildernis en de wilde oceaan, waar de indianen wonen.'

Hij keek het buurjongetje met verbazing aan.

'En hoe komen we daar ?' vroeg hij.

'Door de fabriek,' zei het buurjongetje.

Einde

DE DWALERS

Hij ging verhuizen wegens zijn werk. Het was bijna winter, en hij liep door zijn nieuwe dorp. Er was veel natuur hier. Aan de linkerkant waren wat jongeren bij rijtjeshuizen vuurwerk aan het afsteken. Ze maakten veel lawaai. Hij besloot rechts aan te houden. Hij

was op weg naar het centrum voor archeologie, voor zijn nieuwe werk. Hij moest lang dwalen, aan de noordelijke kant. Er was een lange weg daar, met rijtjeshuizen aan de zijkant. In de verte waren de hoge bomen van het bos. Aan de rand van het bos moest ergens het centrum zijn.

Toen hij daar eindelijk was aangekomen belde hij aan. Hij keek door de ruiten naar binnen. Hij zag er een trap die naar boven ging, en wat deuren bij een gangpad. Ook zag hij een kapstok. Daar lagen ook wat hoeden op, en er hingen wat jassen. Het was een ronde kapstok. Het bestond uit ijzeren stangen. Een indiaanse vrouw deed open. Ze verwelkomde hem. Ze leidde hem de trap op, waar ze ergens een zaaltje binnen gingen. Er was daar een indiaanse kom. Het scheen dat de kom al heel oud was. Het had kartelende patronen. De indiaanse vrouw ging er met een scanner overheen. Hiermee verschenen beelden op een beeldscherm, beelden die de indiaanse kom had opgeslagen. Zo konden ze zien hoe de indianen vroeger hadden geleefd.

Hij dwaalde weg in gedachten, hoe hij tot het gebouw kwam. Hij zag de grote letters CVA, centrum voor archeologie. Hij nam de kom in zijn handen. ‘Wat voelt u ?’ vroeg de indiaanse vrouw.

‘Ik werd even afgeleid in mijn gedachten,’ zei hij. ‘Ik dacht over hoe ik hier kwam.’

‘Maar voelt u ook iets ?’ vroeg de vrouw.

‘Nee, eigenlijk niet,’ zei hij.

‘Het is van vroeger,’ sprak ze. ‘Er zitten hier veel herinneringen in opgeslagen. Die beelden kunnen we hier opvangen.’

Hij knikte. ‘Interessant,’ zei hij. ‘Moet ik iets voelen ?’

‘Ja,’ zei de vrouw. ‘Natuurlijk moet je iets voelen. Er is nog steeds leven in de kom. De herinneringen leven voort.’

‘Wat moet ik voelen ?’ vroeg hij.

‘Pijn,’ zei de vrouw. ‘De pijn van de indianen.’

‘Ja, dat voel ik wel,’ zei hij. ‘Ik heb het altijd wel gevoeld.’

‘Maar doet de kom ook niets met u ?’ vroeg ze.

‘Nou, eigenlijk niet, nee,’ zei hij, ‘maar het heeft wel mijn interesse. Ik denk dat ik het meer op een afstand beleef, en dat ik er tijd voor moet hebben om erover na te denken. Teveel gevoel zou me kunnen afleiden van het werk, ziet u.’

De vrouw knikte. ‘Heel goed,’ zei ze. ‘Het moet objectief bekeken worden. We mogen ons er niet teveel door laten meesleuren, want er is meer werk te doen.’

‘Precies,’ zei hij.

‘Ik voel nu pijn in mijn schouder,’ zei hij na een tijdje.

Ze keken naar de beelden. Het was een beetje rodig, alsof er een bron was

geopend. Toen zagen ze de buffeljacht. Ook zagen ze oorlogen. Hij kreeg steeds meer pijn in zijn schouder. Het was de linker schouder.

‘Opmerkelijk,’ zei ze.

Ze liet hem toen ook andere objecten zien, waar ze met de scanner overheen ging. Weer waren er beelden op het scherm.

‘Wat nu ?’ vroeg hij.

‘Raak het eens aan,’ zei ze.

Hij raakte het object met zijn vinger aan. ‘Veren,’ zei hij.

‘Precies,’ zei de vrouw. ‘Wat voel je ?’

‘Pijn, angst, verdriet,’ zei hij.

‘Ook enorme woede ?’ vroeg ze.

‘Nee, dat niet echt, maar wel weer verschrikkelijk pijnen in mijn linker schouder,’ zei hij.

‘Dus zou u mee willen op expeditie ?’ vroeg ze. ‘We willen nog meer objecten verzamelen.’

‘Wat zijn de andere mogelijkheden ?’ vroeg hij.

‘Nou,’ zei ze. ‘Er is een familie die bepaalde belangrijke objecten heeft, maar ze willen niet meewerken. Het is hun eigendom, een erfenis, en ze willen het niet laten onderzoeken. Ze geven geen toegang. Wij hebben de hoop dat we ze nog kunnen ompraten.’

‘Dan doe ik liever mee aan dat project,’ zei hij.

Ze nam hem mee naar een keukentje, en trok een la open. Daarin lag een mapje met daarin de gegevens van de familie die archeologische objecten had. Ook stond daarin het adres en het telefoonnummer. In een kantoortje kon hij ze bellen voor een afspraak.

De vrouw zei dat hij dit kantoortje wel als zijn kantoortje kon gebruiken. Hij ging zitten en belde de familie op. De vrouw bleef er bij staan. Hij kreeg een meisje aan de telefoon, die direct heel moeilijk begon te doen. Ze wilden de objecten absoluut niet overdragen voor onderzoek, voor geen enkele prijs, want het was een erfenis. Wel mocht hij langs komen.

Hij sprak nog even met de indiaanse vrouw, en toen ging hij op weg. Hij moest helemaal teruglopen. Dat was een heel eind, en ze woonden nog wel verder weg dan waar hij woonde. Dat was een heel ander deel van het dorp. Het was een groot dorp. Toen hij aanbelde bij de familie, die in een rijtjeshuis woonde, deed het meisje open. Ze had rood haar. Achter haar zag hij een ander meisje met rood haar, en door de ramen kon hij zien dat er ook een meisje was met rood haar in de kamer.

‘Komt u verder,’ zei het meisje. ‘Wilt u iets drinken ?’

‘Nee, dank je,’ zei hij.

Toen gingen ze naar de woonkamer. Daar was ook het andere rode meisje.

Hij werd door haar begroet.

‘Gaat u zitten,’ zei het meisje wat de deur had opengedaan. ‘Vertel, wat wilt u precies weten ?’

‘U schijnt hier objecten te hebben, indiaanse objecten, die van belang zijn voor de archeologie,’ zei hij. ‘Wij kunnen met onze scanners beelden oproepen van verleden tijden, die veel inzicht kunnen geven over de wijze waarop zij leefden, en de kennis die zij hadden, traditionele kennis die door de tijden heen verloren is gegaan en waar wij nog veel van zouden kunnen leren.’

‘Ja maar dat kan niet,’ zei het meisje. ‘Echt niet. Zeg, wilt u me ook nog zoenen ofzo, want u vraagt wel hele intieme dingen. Dat kan echt niet. Dan komt u aan ons hart. Het is een erfenis, en we willen ook niet zomaar vreemden bij de erfenis laten. We zijn als de dood dat er iets mee gebeurt, dat er iets misgaat, en dan zouden wij ons hele leven lang met wroeging moeten lopen dat we iemand dichtbij hebben laten komen.’

Het andere meisje in de kamer knikte, en zei ‘ja.’

Hij keek verbaasd. ‘Zoenen ? Nou ja, zeg, wat een vergelijking. Ik hoef daar toch niet op in te gaan ? Maar denk even aan het totaalplaatje, aan het geheel. Jullie hebben iets wat van belang kan wezen voor de vooruitgang van het welzijn van de samenleving.’

‘Niks mee te maken,’ zei toen het derde meisje die zich stil had gehouden en hem zelfs niet had gegroet. ‘Het welzijn van de samenleving mag niet ten koste gaan van ons.’

‘Nee, dat begrijp ik,’ zei hij, ‘maar het kan ook voor jullie eigen welzijn zijn. We beloven dat we voorzichtig zullen omspringen met jullie objecten. Maar trouwens, jullie zien er niet echt als indianen uit met jullie rode haar. Hoe komen jullie aan die objecten ? Zijn die echt van jullie, of zit er nog een verhaal aan vast ?’

‘Nou ja, zeg,’ zei het derde meisje. ‘Wat een vragen allemaal. We zijn u niets verschuldigd.’

‘Ik vraag het gewoon op een vriendelijke wijze,’ zei hij.

‘Oh ja,’ zei het eerste meisje. ‘Maar u gaat toch wel heel ver om zulke dingen te vragen. Het is bijna koffie tijd ook.’

‘Wat heeft koffie tijd daarmee te maken ?’ vroeg hij.

Hij keek een beetje in het rond in de kamer. Hij zag nu niet direct indiaanse spullen. Er stond een beeldje van een eendje op de vensterbank. Er hingen wat schilderijtjes van het bos aan de muur. ‘Hadden jullie indianen in het voorgeslacht ?’ vroeg hij toen.

‘Nee,’ zei het tweede meisje. ‘Niet dat we weten, maar we hadden contacten.’

‘Zeker,’ zei hij, ‘kan interessant wezen. Wat waren dat voor contacten ?’

‘Hij probeert ons uit,’ zei het derde meisje. ‘Niet antwoorden.’

‘Ja,’ zei het eerste meisje. ‘Hij probeert ons te zoenen.’

‘Jullie hebben vreemde vergelijkingen,’ zei hij. ‘Ik probeer helemaal niks.’

‘Je vraagt intieme, persoonlijke dingen,’ zei het meisje. ‘Ik vertaal dat als zoenen.’

‘Hmm,’ zei hij. ‘Dat gedrag lijkt verdacht veel op erotomanie. Luister, ik kom hier alleen voor wat archeologische objecten, niet voor romantiek of iets dergelijks.’

‘Nee,’ zei ze. ‘U komt opdringerig en intiem over door zulke dingen te vragen die zaken van ons hart zijn, en wat we ook tot het uiterste en met hand en tand beveiligen. Het is bijna als vragen om een kus.’

‘Vreemd hoor,’ zei hij. ‘Dan kun je niks meer vragen. Ik ben hier voor mijn werk, en voor het algemene welzijn en de algemene ontwikkeling van de samenleving, voor niets anders. Jullie hebben objecten die voor ons werk van belang kunnen zijn. Ik had begrepen dat jullie ze voor geen prijs willen verkopen. Als het een erfenis is, en je bent eraan gehecht en hebt er gevoelens bij dan kan ik me dat voorstellen, maar mogen we ze dan eenmalig gebruiken om ze af te scannen ?’

‘Geen sprake van,’ zei het meisje.

‘Hij gaat wel erg ver,’ zei het derde meisje, en liep de kamer uit, direct gevolgd door het tweede meisje.

‘Waarom lopen ze weg ?’ vroeg hij.

‘Voor de koffie, of vanwege u,’ zei het meisje.

Hij keek het meisje indringend aan. Ze had lichtgroen, lichtblauwe ogen, en rood haar. Ook had ze veel sproetjes. ‘Hebben jullie dat contact nog steeds ?’

‘Welk contact ?’ vroeg het meisje.

Hij zuchtte. ‘Geen indianen in het voorgeslacht, maar contacten,’ zei hij.

‘Oh dat,’ zei ze. ‘Ja, daar laat ik me niet over uit. Je bent wel erg nieuwsgierig.’

Toen liep zij ook de kamer uit. Hij keek wat in het rond. Hij zag een boekenkast met wat boeken erin. Omdat het nogal lang duurde stond hij op en liep naar de boekenkast. Er waren ook een paar gesloten kasten in de boekenkast. Hij keek naar wat boeken die in het open deel stonden. Het waren archeologische boeken. Toen kwamen de meisjes binnen met koffie en koekjes.

‘Moet je ook wat ?’ vroeg het eerste meisje.

‘Nee,’ zei hij, ‘maar zijn jullie ook met archeologie bezig ?’ terwijl hij op de boeken wees.

‘Nee, niet echt,’ zei ze. ‘Het is van onze vader.’

‘Wanneer komt hij ?’ vroeg hij.

‘Nooit,’ zei het meisje. ‘Hij is dood.’

‘Bah, naar,’ zei hij. ‘En je moeder ?’

Die komt zo. Die was even boodschappen aan het doen.

Toen ze dat zei zag hij een grote vrouw met een grote bos rode haar voor het raam staan. Ze tikte er even op. Het eerste meisje liep de gang op en deed voor haar open. De vrouw ging eerst de keuken in om de tassen neer te zetten, en kwam toen na een tijdje de kamer binnen.

‘Wie hebben we daar ?’ vroeg ze.

Hij stelde zich voor, en ze begroette en verwelkomde hem. Hij had haar al eens zien lopen in het winkelcentrum.

Ze vroeg toen waarvoor hij kwam, en hij legde het hele verhaal voor.

‘Oh ja, dat is iets van mijn man,’ zei ze. ‘Hij had contact met de indianen vanwege zijn werk, en toen heeft hij spullen van ze gekregen. Die hebben wij geërfd toen hij overleed. De spullen zijn dus kostbaar voor ons. Die geven we niet zomaar weg, verkopen we ook niet zomaar, zelfs niet tegen de hoogst mogelijke prijs, en we laten mensen daar ook niet zomaar bijkomen.’

‘Maar wat zijn dat voor spullen ?’ vroeg hij. ‘En wat deed uw man ?’

‘Hij werkte in de scheepsbouw,’ sprak ze. ‘En hij heeft toen eens met de indianen onderhandeld.’

‘Ik begrijp het,’ zei de man, ‘en om wat voor objecten gaat het ?’

‘Het staat in de kelder,’ zei de vrouw. ‘Ik kan het u wel even laten zien.’

‘Nee, mam, niet doen,’ zei het eerste meisje.

‘Ach, het staat achter glas, dus waarom niet ? Hij kan kijken, maar kan er verder niet bijkomen,’ zei de vrouw.

‘Ja, maar wat zou vader daarvan denken ?’ vroeg het meisje.

‘Ja, die draait zich om in zijn graf,’ zei het tweede meisje.

‘Waarom zou hij daarmee problemen hebben ?’ vroeg hij.

‘Nou,’ zei de moeder, ‘het zit zo. Het zijn magische objecten. Mijn dochters hebben wel gelijk. Het is niet iets voor het grote publiek. De objecten hebben rust nodig, anders gaat het zich wreken. De indianen leven voort in de objecten. Daar zijn de herinneringen, wat ze hebben meegemaakt, hun verleden, hun pijnen.’

‘Maar wij mogen daarvan niet leren ?’ vroeg hij.

‘Nee,’ zei de vrouw, ‘eigenlijk niet. Ze moeten met rust gelaten worden. Het is hun privé terrein. Ze mogen niet aan klinische processen onderworpen zijn.’

‘Ik ben maar één persoon,’ zei hij. ‘U kan het me gewoon laten zien terwijl ik op afstand blijf ?’

‘Ik vlieg hem aan, mam,’ zei het derde meisje.

‘Zie, mijn dochters raken emotioneel, u kunt beter gaan,’ zei de vrouw.

Hij stond op. ‘Ach, laat me even kijken. Ik doe niks. Als het achter glas is zullen ze geen last van me hebben. Ik blijf op afstand. Jullie mogen er ook tussenstaan,’ zei hij.

‘Mam, ik doe hem wat aan,’ zei het derde meisje.

‘Wacht even,’ zei de vrouw. ‘Madelief, ga jij anders even naar boven, want je kunt er niet tegen.’

‘Nee, ik laat niemand bij papa’s spullen komen !’ riep het meisje. ‘Ik heb het hem beloofd !’

‘Ja, maar er is niks aan de hand als hij op ruime afstand blijft,’ zei de vrouw.

Toen rende het meisje naar boven. Ook het eerste meisje werd overstuur. ‘Ik vind dit echt niet kunnen,’ snikte ze. ‘Vader zou dit nooit goedkeuren.’

‘Komt u mee,’ zei de vrouw. Ze liep de gang op naar de kelder en deed daar de deur open. Hij volgde haar.

‘Niet doen, mam,’ snikte het eerste meisje.

‘Alsjeblieft, mam, ik smeek het je,’ zei toen het tweede meisje.

Hij keek naar de twee meisjes en toen terug naar de vrouw. Die ging inmiddels over de trap naar beneden. ‘Volg mij,’ zei ze. Hij volgde. Hij hoorde de twee meisjes achter hem huilen. ‘Ik ga hem wat aan doen !’ hoorde hij roepen. Telkens weer keek hij achterom. Het was een lange trap, als een trappenhuis. Ze kwamen zo in een zaaltje terecht. Daar was glas waarachter indiaanse spullen stonden. Er stond een tam tam, en er stonden kommen, en manden. Ook lagen er allerlei indiaanse wapens. ‘Gezien ?’ vroeg de vrouw.

Hij zei niks, en probeerde dichterbij te komen, maar de vrouw hield hem tegen. ‘Op afstand blijven. Mijn man zou dit niet goed vinden,’ zei ze. Ineens keek hij achterom en zag één van de meisjes met een mes staan. Hij schrok.

‘Hij komt hier niet meer weg, mams,’ zei het meisje. ‘Hij heeft teveel gezien.’

Ineens ging het licht uit, en er werd op hem ingestoken. Hij viel neer. Hij werd toen over een trap achter het zaaltje nog dieper naar beneden gesleept, naar een ander zaaltje waar bedden waren met mensen erin. Hij werd daar ook in een bed gelegd.

‘W... wat is dit ?’ stamelde hij.

‘Niks om je zorgen om te maken,’ zei de vrouw.

‘I... ik zie dat ik niet de enige ben,’ zei hij.

‘Kan kloppen,’ zei de vrouw. ‘Wil je nog meer zien ? Wat wil je allemaal nog meer zien ?’

‘L... laat maar,’ stamelde hij. Hij bloedde hevig, en voelde alle kracht uit hem wegstromen.

‘Luister,’ zei de vrouw. ‘Je mag één indiaans archeologisch object uitkiezen, zolang je maar niks zegt over wat hier

gebeurd is,' terwijl één van de meisjes zijn wond begon te verbinden. 'Als hij het overleefd, mams,' zei ze.

Toen zijn schouderwond was verbonden stond hij op en liep naar boven naar het glas. Hij bekeek alle objecten. 'De boog met de pijlen,' zei hij toen.

De vrouw die met hem was meegelopen, opende het glas, en nam de boog met de pijlen eruit. 'Mondje dicht,' zei ze toen. 'Deze is nu van jou, vanwege wat mijn dochters je hebben aangedaan. Ik had beter moeten weten. Het is mijn fout. Ik hoop dat u het mij kunt vergeven.'

Hij dacht aan de andere mensen in het zaaltje met bedden, maar durfde niets erover te vragen. De vrouw pakte de boog met pijlen voor hem in. 'Zeg meisjes, zouden jullie je niet klaarmaken voor balletles, vioolles en piano les ?' vroeg de vrouw.

De meisjes stemden in met hun moeder, en waren al snel naar boven vertrokken. Toen richtte de vrouw zich weer op hem. 'Het spijt me zeer, mijnheer, dit had nooit moeten gebeuren. Ik vind dat u al deze objecten mag meekrijgen, vanwege wat mijn dochters u hebben aangedaan.'

En zo gebeurde het. De man kreeg alle archeologische objecten mee, en het centrum voor archeologie sprak van een grote winst.

DE NOORSE KAPERS

Hij slenterde door de grauwe straten naar zijn werk, maar het leek alsof hij er nooit aankwam.
Hij had het gevoel dat zijn leven geen handvaten had. Hij voelde zich wegglijden in een diepe put. Alles was grauw om hem heen, ook de enkele mensen die hij tegenkwam onderweg. Het was guur weer. Hij liep met trage passen. Hij had geen haast. Waarom zou hij haast hebben ? Hij was vroeg weggegaan van huis, omdat de muren op hem afkwamen. Hij vroeg zich af of ze hem wel zouden missen op het werk als hij niet op zou komen dagen. Ze leefden daar allemaal langs elkaar heen. Alles was zakelijk en ging om papieren. En die papieren werden telkens verwisseld. Hij had het gevoel dat niemand op hem wachtte, ook thuis niet. Hij woonde alleen en had geen vrienden.

Hij had die ochtend langzaam gegeten. Het was smakeloos, zoals zijn leven ook smakeloos was. Het was zuur en bitter, het eten, net zoals zijn leven, en het brood was oud en muf. En toen hij at overdacht hij zijn leven, zoals hij altijd deed. 'Er komt hier niets van de grond,' dacht hij. De vogels zongen niet meer. Hij vroeg zich af of ze ooit hadden gezongen. De herinneringen waren vaag, en hadden niet veel waarde voor hem. Het was te ver weg. Het kon niet opboksen tegen waar hij zich in bevond. Hij voelde zijn leven onder zichzelf wegglijden, als in een diepe put, alsof hij vergif had gedronken.
Toen hij aankwam op zijn werk ging

ook alles langs hem heen. Hij deed gewoon wat hij moest doen, als een automatisme. Hij vulde de getalletjes in, en dat was het weer. Zo ging dat dag in dag uit. Dat was waaruit zijn leven bestond. Thuis kwamen de muren op hem af. Hij deed de was. Er was niets wat hem enige troost bracht, niets beurde hem op, niets bemoedigde hem.

In de nachten had hij ook geen uitvlucht. Hij had benauwende, beklemmende dromen die hem altijd weer in de diepten trokken. En het huis was kil en koud, grauw en zonder kleuren. Er was niks wat hem kon opvrolijken. Hij had het gevoel in een dodendans te zijn. En alles was stil, zo stil.

Hij voelde zich maar een druppel in de woeste zee, en de mensen om hem heen waren ook maar druppels. Niemand kon wat doen. De zee was kolkend en onstuimig. Op een dag waren er Noorse kapers in het land. Zij namen overal de macht over. Hem lieten ze verder met rust. Dingen begonnen anders te worden, met meer diepte. Het land was bezet, maar hij besefte dat het land daarvoor nog wel erger bezet was. Hij kon de Noorse kapers wel dankbaar zijn, ook al waren ze een bende. Telkens had hij dromen van woeste, kolkende, bruisende zeeen, en ze bleven maar land innemen. Het was alsof zijn hoofd vrij begon te komen, vrij van de waanzin. Hij vreesde de Noorse kapers niet. Ze hoorden erbij.

ZWART GRAS

Derk Nosalgement en zijn vrouw Waneley, een lange, dunne vrouw, hadden een bakkerij ergens in een stadje aan de rivier. Aan de andere kant van de rivier lag een dorp. Hun bakkerij had nogal een duister geheim. Waneley ging vaak in het dorp over de rivier op kinderjacht. Dan bracht ze de kinderen naar haar man, en dan werden die kinderen opgesloten in een put onder het huis. De kinderen werden gebruikt als ingrediënten voor hun baksels. Zelfs de stenen van hun huis en bakkerij hadden botten van kinderen in hen. Zo was het stadje onder een vloek. De mensen hadden het niet door. Ze vonden de baksels van bakkerij Nosalgement verrukkelijk. Iedereen deed daar graag inkopen. Ook voor feesten waren ze geliefd.

Het dorp aan de andere kant van de rivier leefde in grote tragedie. Vele kinderen waren vermist. Het hield maar niet op. Waneley leek er altijd weg mee te komen.

Als kind logeerde ik soms bij de familie Nosalgement. Ik weet nog wel dat ik daar eens een boek zag liggen wat ik wel zou willen lezen. Het had een plaatje erop van een bakkerij aan de rivier. Maar toen ik het boek wilde oppakken gleed er een vreemd gevoel over me, en ik trok mijn hand weer terug. Later bedacht ik me, maar toen lag het boek er niet meer. In de nacht ben ik toen door het huis gaan dwalen om het boek te zoeken. Ik vond het op Waneley’s kamer. Waneley sliep daar. Haar man sliep in een andere kamer. Ze

werd wakker en zag mij. Ze zag me met het boek. Ze zei dat het een verschrikkelijk en gruwelijk boek was. Ik keek naar haar. Ze had hele grote ogen, en zag er veel jonger uit. Ik vroeg haar hoe ze ineens zo jong kon zijn. ‘Ach een dutje doet de mens goed,’ sprak ze. ‘En een pilletje doet wonderen.’

Ik mocht het boek wel van haar meenemen naar huis. Het was inderdaad een heel gruwelijk boek waar al deze dingen in stonden beschreven, maar ik vond het ook een mooi boek. Onder de kinderput onder de bakkerij scheen een mooie wereld te zijn. Die werd beschreven in het boek, dus voor mij was het dubbel. Ik wist niet of ik de dingen die in het boek beschreven stonden wel kon geloven. Ik moest verplicht weer logeren bij de familie Nosalgement toen mijn ouders weer eens op vakantie gingen. In de nacht besloot ik eens een kijkje te nemen onder het huis, over de keldertrap naar beneden. Ik hoorde kinderen gillen en roepen. Ze waren achter tralies, maar ver weg. Ik kon ze niet bereiken. Ik huilde ook toen ik ze zag. Ik ben toen nog dieper naar beneden gegaan, en kwam toen in de mooie wereld, maar ik kon er niet teveel van nemen. Het zou alles vernietigen. Ik kon het niet verdragen, maar ook de kinderput kon ik niet verdragen. Ik ben toen weer naar boven gegaan en huilde in mijn bed.

De volgende dag aan het ontbijt vroeg Waneley aan mij of ik ook een pilletje wilde. ‘Liever niet,’ zei ik.

‘Och, jongen, daar ben je wel een beetje laat mee, want ik had het gisteren door je eten gegooid, maar ik dacht : Toch maar even vragen voor de zekerheid.’

Ik vond dat vreemd. Ik voelde me ook vreemd, maar ook opmerkelijk. Ik keek naar de bakker en zijn vrouw. En ik zag ze zo de grond inzakken, met stoel en al. Ik wreef in mijn ogen.

Ik besloot in het huis te blijven wonen. Het was immers een deel van mijn geschiedenis. Ik liet de kinderen in de bakkerij werken. Ik had een manier gevonden om hen vrij te zetten. Naar de mooie wereld onder de kinderput konden we niet teveel gaan. Het zou alles vernietigen.

Er was een muziek winkel aan de rivier, verderop. Daar gingen we soms naartoe om muziekplaten te halen. De muziek herinnerde ons aan de mooie wereld. We konden het zo op afstand houden, want teveel ervan zou alles vernietigen. De stad kwam zo vrij van de vloek, en ook het dorp aan de andere kant van de rivier.

Er bleek ook een oerwoud te zijn onder de bakkerij, onder het huis, maar als ik daar kwam, dan voelde ik me verlamd. ‘Een pilletje doet wonderen,’ hoorde ik soms.

Waneley en Derk waren nu geesten boven de rivier. Het spookte nog wel op de rivier. Daarom werden kinderen ook gewaarschuwd om niet te dichtbij de rivier te zijn, en zeker niet te lang.

‘Worsten te koop !’ hoorde ik iemand roepen die voor de ramen stond. Ze leek een beetje op Waneley. Ik werd duizelig. ‘Een pilletje doet wonderen,’

riep ze toen. Ik voelde mezelf met stoel en al door de vloer zakken. Ik kwam toen in de kinderput weer. Er lagen allemaal botten en schedels. Ik hoorde vreemde, naargeestige deuntjes, die ik als kind ook weleens hoorde.

‘Hier moet ze ergens liggen,’ hoorde ik een stem zeggen. Ik zag toen ergens een grot met een glazen kist waarin een prinses lag. ‘Wie is ze ?’ vroeg ik.

‘Waneley,’ zei een stem. ‘Kom niet te dichtbij. Deze dingen moeten op een afstand gehouden worden.’

‘Een pilletje doet wonderen,’ zei de prinses.

Ik stapte achteruit, maar merkte dat ik aan de grond was gekleefd.

‘Moet je ook een pilletje ?’ vroeg de prinses, die langzaam uit haar glazen kist begon te komen.

‘Nou, liever niet,’ zei ik.

‘Te laat,’ zei ze, ‘al door je eten gedaan.’

‘Ga ik niet eten,’ zei ik.

‘Heb je al gedaan,’ zei ze.

‘Kun je stoppen met deze spelletjes, Waneley ?’ vroeg ik.

Ik kon niet naar de mooie wereld, niet naar het oerwoud, maar hier kon ik ook niet blijven. Na een tijdje kon ik me weer bewegen en ben toen naar boven gerend.

De kinderen van de bakkerij keken me aan. ‘En, heb je haar gezien ?’ vroeg een kind.

‘Wie ?’ vroeg ik.

‘Waneley,’ zei het kind.

‘Ja,’ zei ik, ‘maar het was een prinses.’

‘De schone slaapster van een pilletje doet wonderen,’ zei het kind.

‘We moeten hier weg,’ zei ik. ‘Ze is vast nog op jacht. Ik zakte zo met mijn stoel door de grond.’

‘Welnee,’ zei het kind.

‘We kunnen gewoon hier blijven ?’ vroeg ik.

‘Ja,’ zei het kind. Toen zijn ze weer aan het werk gegaan.

Waneley bleef me treiteren. Ze was een heks, maar de kinderen waren aan mijn kant.
Ik had ze ooit eens bevrijd.

Vaak dacht ik aan de mooie wereld, maar niet te lang. Het zou alles vernietigen.

Vaak dacht ik aan het oerwoud, maar dan raakte ik vast in mijn denken.

Ik moest gewoon hier blijven, in de bakkerij, bij de kinderen. Ik was één van hen.

Als ik op straat liep keek ik altijd rond of ik Waneley misschien zag.

Dan droomde ik altijd weg.

Een pilletje doet wonderen, worsten te koop, het was altijd hetzelfde liedje.

Waneley bleef aan me knagen. Het bleef me achtervolgen, als een schaduw van het verleden.

Het oerwoud was als giftige bessen. Ik kon er niet naartoe. Het oerwoud was gevaarlijk, zoals de mooie wereld. Maar ik luisterde naar muziekplaten om zowel het oerwoud als de mooie wereld op veilige afstand te houden. Niet te ver weg, niet te dichtbij.

Als ik op straat liep droomde ik weg, als ik inkopen ging doen voor de bakkerij.

Ik kwam niet te dichtbij de rivier, en bleef er ook nooit te lang. Het was te gevaarlijk. Het spookte er te erg. Soms trad de rivier uit z'n bedding. Dan werden zowel het stadje als het dorp geteisterd.

Het was soms als een gesticht in de bakkerij. De kinderen waren druk. Ik zocht rust, maar kon het nergens vinden, alleen in het boek van Waneley en in de muziekplaten. Steeds meer ging ik naar de muziekwinkel aan de rivier, verderop. Er was daar ook een bibliotheek. Door boeken en muziek kon ik alles op een afstand houden. We maakten goede producten in de bakkerij, door en voor kinderen. Dat was vroeger wel anders. De bakkerij had zo'n duistere geschiedenis, maar nu maakten we er het beste van.

Waneley en Derk bleken nu een bakkerij te hebben in het dorp aan de andere kant van de rivier. Een kind kwam het me vertellen. Ik was in een shock. Ik kende hun duistere geheim. Maar kindervermissingen kwamen nauwelijks nog voor in het dorp. Misschien hadden ze hun leven gebeterd, maar ik wilde daar niet op gokken. Of ze stalen nu kinderen uit een ander dorp.

Het was allemaal sinds ik het boek van Waneley had gelezen dat mijn wereld op de kop stond. Maar het was ook een mooi boek, ondanks alle gruwelijkheden. En ik dacht : 'Heb ik het misschien niet allemaal verkeerd begrepen ?' Nee, het was een gevaarlijke vrouw. En haar man was gevaarlijk. De waarheid is hard. De waarheid is pijnlijk. Ik wilde niet in een leugen leven. Maar het boek probeerde me te misleiden en verleiden. Het boek liet me niet los. Het boek liet al deze dingen zien en toonde een betere weg, maar liet ook zien dat de mooie wereld waarin alles goed was zo gevaarlijk was, en ook de gevaren van het oerwoud, van de wildernis, van het losse.

En waar waren die pilletjes van Waneley van gemaakt ? Ook van gemalen kinderen.

Het boek was als een alarm, als een ontwaking. Het boek hield alles op een veilige afstand, als een pad door een dierentuin. En dat leidde toch weer naar de bakkerij. Altijd kwam ik weer uit op de bakkerij, met weer wat extra boeken en extra muziek, om er doorheen te komen. Ik moest leren bakken. Ik moest leren.

Het was zo'n mooi boek, ook al liet het de gruwelen zien. Ook het boek moest ik op afstand leren houden. De muziek hielp me daarbij, maar ook de muziek moest ik op afstand houden, en daar hielp de bakkerij me bij. Ik moest leren te leven in de bakkerij. Het was een bakkersleven als bakkersjongen. Verderop aan de rivier was de slagerij, waar de slagersjongens woonden. We hadden vaak ruzie. Het was vaak oorlog. En dan dacht ik nog weleens terug aan Waneley, dat hoe gruwelijk het ook was, het soms de enige oplossing is.

DE TUIN VAN JOB

De Tuin van Job, een reusachtig natuurgebied, stond in het midden van de stad.
Het was omheind met stenen.
Als je naar de stenen muren keek dan raakte je onder hypnose.
Dan raakte je geheel de weg kwijt.
Dan wist je niet meer wie je was, of waar je naartoe moest,
ook niet waar je vandaan kwam.
Het was er altijd al geweest.

Men wilde de tuin wegdoen, verwoesten, maar ze konden het niet.
Het was te groot, te sterk, iets wat ze niet begrepen.
En men maakte verkeersborden, maar de mensen begrepen het niet.
Men probeerde erover uit te leggen, maar de mensen begrepen het niet.
Er waren ook roofdieren in de tuin.
Die kwamen soms zo naar buiten.
Die namen soms kinderen mee.
Men wist niet wat eraan te doen.
Men was hopeloos.

Velen hadden al eens naar de stenen omheining van de tuin van Job gekeken. Sommigen konden het niet meer navertellen, anderen waren in de war, zwaar in de war. Ze wisten niet meer of ze van de tuin van Job waren,
of van de stad. Sommigen dachten dat de gehele stad de tuin van Job was.
Job was al een oude man met een lange baard. Hij had niet veel kleren aan,
en wat hij aanhad was zeer primitief. Soms kwam hij naar buiten, en dan
liep hij door de stad. Dan waarschuwde hij hen en balde zijn vuisten.

Het zou niet lang meer duren. De overstroming zou komen. Ze zouden tot zijn boot moeten gaan die hij gebouwd had, zo midden in zijn tuin.
Velen gaven er geen aandacht aan, probeerden hem te negeren, maar telkens
kwam hij terug, en telkens was hij woester. Het begon problematischer te worden. Hij sloeg op de deuren, en soms sloeg hij ruiten in, maar niemand durfde iets te doen. Hij was immers Job van de tuin van Job.

En zo lieten zij hem spelen, zo lieten zij

hem alles doen wat hij deed.
Hij roofde, hij verketterde, hij nam en sprak.
En hij werd ouder en ouder, en de mensen verdwaasden.
Op een dag kwam de overstroming waar hij tijden voor had gewaarschuwd.
Er waren niet velen op zijn boot. Alles ging ten onder.
En Job balde zijn vuisten tot de hemel. Klagende over de verwoesting.
En hij klaagde en klaagde. En vissen buiten de boot begonnen de mensen aan te vreten, en velen verdronken, zo voor de ogen van Job en hen die op de boot waren.

En de vrouw van Job zong. En zijn dochters zongen. Maar Job was niet te kalmeren. En hij dook van het schip het water in, en zwom tot een eiland.
Dat zou zijn eiland worden, het eiland van Job. Het schip verging in woeste stroom. Zij die op het schip waren vonden de weg, net als Job.

Zo had Job een nieuwe tuin. En de stenen omheining bracht hen die er naar keken in slaap, en zij sliepen veel. En Job vroeg de hemel om wijsheid.
En hij schreef een boek. Hij schreef het op de muren, zo goed als hij kon.
En het boek ging over de tuin van Job, en over de overstroming en de nieuwe tuin van Job op het eiland. En het boek ging over het schip, en zijn vrouw en zijn dochters. En het boek ging over allen die met het schip waren meegekomen,
en allen die in de golven ten onder zijn gegaan.

En hun nakomelingen bouwden weer een stad om de tuin heen, en weer gebeurde
er precies hetzelfde. Men leert het nooit, men leert het nooit.

En Job keek over de schepping, en zag een hemelse trap. En is toen over de trap
naar boven gegaan. ‘Ik doe het niet meer,’ zei Job tegen God met gebalde vuisten.
‘De mensen luisteren toch niet.’

Toen zei God : ‘De leeuwin, de dochter des hemels, zal het nu van je overnemen.
Zie of ze dan nog zo durven te zijn.’

‘Ik heb er geen geloof voor,’ zei Job. ‘Als ze niet naar mij luisteren, luisteren ze
naar niemand.’

Toen zei God : ‘We geven ze nog één kans. Het pad is smal en de poort is eng.’

‘Ik doe er niet meer aan mee,’ zei Job. ‘Ik heb het pad aangelegd, vele malen,
en vele malen de enge poort laten zien. Ik heb mijn boek voor hen achtergelaten.
Alleen de uiterst geoefenden en de volhouders zullen het vinden en verstaan.’

Toen zei God : ‘De leeuwin zal hen helpen. Ze hebben gewoon een goede moeder
nodig.’

‘Wat zullen ze met haar doen ?’ vroeg Job. ‘Ik vrees het ergste.’

Toen zei God : ‘Herinner je je tuin ?

Waar zij allen in de war raken, waar zij allen
de weg kwijt raken. Zij zal hen leiden.’

‘De geschiedenis herhaalt zich,’ zei Job. ‘Ik heb er een hard hoofd in.’

‘Al is het maar voor eentje,’ zei God, ‘dan is het het waard.’

‘Dat is waar,’ zei Job, ‘dat is waar. We moeten het nog maar een kansje geven dan.’

En de leeuwin daalde af over de hemeltrap, en ging tot de tuin van Job.
En overstromingen kwamen, en schepen, en eilanden, en tuinen, en telkens gebeurde
hetzelfde. En telkens nam de leeuwin enkelen van hen met haar mee om hen naar boven
te brengen.

En zij kwamen in de armen van Job, en hij beschouwde hen als zijn zonen en dochters.
En hij bracht hen tot zijn nieuwe tuin.
En hij onderwees hen uit zijn boek.
En de leeuwin ging in en uit van de tuin, om haar werk te doen.
En er was een grote oogst, want Job had in gerechtigheid gezaaid.

En ter navolging van de leeuwin ging toen ook Job weer naar beneden.

DE PLANEET ERMELO

Hij woonde op de planeet Ermelo, in een plaats bij het bos, ook Ermelo geheten. Hij woonde daar met zijn vader, moeder en broertje in een rijtjeshuis. Er waren nog verschillende blokken rijtjeshuizen achter hem, en daarachter lag het bos. Ook het land waarin hij woonde heette Ermelo. Zijn oma woonde in een bosplaats genaamd Echtspeet, wat ten oosten lag van een plaats die Nunspeet heette. Onder Nunspeet lag een bosdorp genaamd Elspeet.

Hij kwam thuis. Hij had gerend door het hoge gras bij het bos. Hij was blij zijn moeder te zien bij de keukendeur. ‘Hi mam,’ zei hij. Hij vertelde dat hij weer had gevlogen. Hij was één van de weinigen op de planeet die konden vliegen. Soms lukte het, en soms lukte het niet. Het had te maken met allerlei factoren en met het weer. Hij vond het vreemd dat het niemand echt kon interesseren dat hij kon vliegen. Ze waren nooit verbaasd als ze het zagen. Hijzelf vond het wonderlijk dat hij deze gave had. Het had hem een aantal keren uit moeilijkheden gered. Niemand gaf er echt aandacht aan. Hij sprak er daarom ook niet veel over, en vliegen deed hij ook niet veel, alleen als het echt moest, of als hij ergens snel wilde zijn. Nu had hij weer gevlogen, en zijn moeder hoorde het gewoon aan, en knikte gewoon. Voor haar was het niets bijzonders. Ze kon zelf niet vliegen, maar gewoon het feit dat sommige anderen het ook konden, ook al waren het er weinig, was voor haar voldoende

om het normaal te vinden. Iedereen had z'n eigen gave. Hij werd er niet speciaal door behandeld omdat hij kon vliegen. Ze vonden het niet bijzonder.

Het land werd geregeerd door Heinrich Kuyper, de broer van Dandrich Kuyper. Dandrich Kuyper had eens zijn vader vermoord, en heerste toen over de gehele planeet Ermelo, en stelde zijn broer aan over het land Ermelo. Heinrich Kuyper was zwaar aan de drugs. Ze hadden nog een andere broer : Jakob. Jakob was een religieus leider. Hij had een beweging genaamd de doleantie, de klagers. Zij klaagden namelijk over het bewind van zijn broer, Heinrich Kuyper.

Ook het gezin uit de plaats Ermelo had zich bij de doleantie gevoegd. Heinrich Kuyper liet hen van de doleantie zwaar vervolgen. Daarom was het handig dat de jongen kon vliegen. Zo kon hij uit hun handen blijven. Ze waren vooral op jacht naar de jongen omdat hij zulke bijzondere gaven had. Ja, het kon Heinrich Kuyper en zijn vagebonden wel wat schelen dat de jongen die gave had. Ze waren bang dat die gave zich zou ontwikkelen in iets groters dan alleen maar vliegen. Ze waren bang dat hij de nieuwe religieuze leider zou worden van de doleantie, en dat het land door hen overgenomen zou worden, en dan de gehele planeet Ermelo.

Telkens weer kregen de ouders van de jongen brieven van Heinrich Kuyper waarin stond dat ze boetes moesten betalen vanwege dat ze lid waren van de doleantie, de klagenden. Maar zijn ouders betaalden het nooit. Er werd steeds meer gedreigd en gedreigd in de brieven, zelfs met gevangenisstraf. Maar Heinrich Kuyper was aan de drugs, zwaar aan de drugs, waardoor zijn plannen nooit echt werkelijkheid werden. Het was nogal een chaotische en vergeetachtige man. Toch moest de jongen oppassen, zoals iedereen in de doleantie.

Op een dag werd de jongen weer achterna gezeten door de vagebonden van Heinrich Kuyper. Hij moest toen weer vliegen. Hij vloog toen helemaal naar het huis van Jakob Kuyper, de leider van de doleantie. Die was verbaasd hem te zien, en ook was hij verbaasd dat de jongen kon vliegen. Dat kwam niet vaak voor dat iemand verbaasd was. Jakob Kuyper erkende het als een hoge gave. Hij wilde de jongen onderwijzen en beschermen. Hij wilde dat de jongen net als hem een religieuze leider in de doleantie zou worden vanwege zijn gave. Maar de jongen kon helemaal niet goed leren. Hij draaide alles om, en vergat veel. Toch zette Jakob Kuyper door met het onderwijzen van de jongen. Hij dacht dat het gewoon langer tijd nodig had. Hij zou het rustiger en kalmer doen, op zijn eigen tempo. Dat leek te werken.

Heinrich Kuyper kreeg hierover een brief van Jakob Kuyper. Jakob schreef hem dat hij de jongen met rust moest laten. De jongen had ook vaak nachtmerries. Jakob wilde dat Heinrich eens zou afkicken van de drugs. Jakob vond Heinrich helemaal niet capabel om het land te besturen. Heinrich moest eerst maar eens het land bestuderen. Heinrich schreef een vrolijke brief terug over dat hij alles van Dandrich had

gehad, als een gave, en dat Jakob gewoon jaloers was.

Na een tijdje zou de jongen weer naar huis gaan, maar het was er helemaal niet veilig, dus Jakob nam hem weer terug en onderwees hem verder. Op een dag waren de vagebonden ook naar het kasteel van Jakob Kuyper gegaan, de leider van de doleantie. Wachters hielden hem tegen.

‘We komen voor het jongetje,’ zeiden de vagebonden.
‘Je krijgt hem niet,’ zeiden de wachters.
Het liep uit op een gevecht. Uiteindelijk drongen de vagebonden het kasteel binnen, en het jongetje moest van het dak afspringen om weg te vliegen.
Hij vloog toen naar zijn oma in Echtspeet.
Daar zou hij zo lang mogen wonen.
Maar ook daar kwamen de vagebonden.

De wachters van Echtspeet lieten het daarbij echter niet zitten, en verdreven de vagebonden.
Toen kwam Heinrich Kuyper zelf.
‘Ach toe nou, jongen, ik heb je zoveel te bieden,’ zei hij.
Maar de jongen trapte er niet in.
Zijn oma joeg Heinrich Kuyper weg.
Ze noemde hem een drugsfanaat.

Het was rond die tijd dat de doleantie groter en groter werd.
Ze kregen zo’n groot leger dat Heinrich Kuyper en zijn vagebonden uit het land werden verdreven.
Jakob Kuyper werd de nieuwe bestuurder van het land,
en de jongen werd tot prins gemaakt.
Het was zo vreemd voor de jongen.
Nu ineens sprak iedereen over hem,
en nu ineens waren ze verwonderd dat hij kon vliegen.
Met grote verbazing keken ze naar hem als hij vloog,
terwijl het hen vroeger nooit opviel, en het hen vroeger nooit iets kon schelen.

De jongen was hier heel boos over, en kon niet van de aandacht en de bewondering genieten.
Hij vond het huichelachtig.
En daarom is hij weggevlogen, heel ver weg.
Nooit meer wilde hij naar het land Ermelo,
en nooit wilde hij nog een voet op de planeet Ermelo zetten,
maar het zou wel altijd in zijn herinnering blijven.

Hij had wel wat goede herinneringen,
aan de buren bijvoorbeeld, aan zijn oma, en aan Jakob Kuyper.
Eigenlijk wilde hij voor hen terugkomen, maar hij kon het niet.
Het deed hem teveel pijn.

Toen hij erover hoorde dat op een dag de planeet Ermelo in de fik stond kon hij daar niet om huilen.
Hij hoopte alleen dat de buren, zijn oma, en Jakob Kuyper zich in veiligheid konden brengen,
en dat wenste hij ook wel voor zijn ouders en zijn broertje en nog wat anderen.
Hij was aan het tellen, en ging alle namen langs, en er waren toch wel veel mensen waar hij veel om gaf, en natuurlijk gaf hij ook om de dieren en de natuur.
Maar hij kon niet huilen.
Hij schaamde zich er wel voor.

Hij was nu op een andere planeet.
Hij moest de planeet Ermelo achter zich laten.
Ze zouden hun weg wel vinden.
De doleantie zou hen wel uitleiden,
en zij die konden vliegen zouden hen misschien wel kunnen brengen waar hij ook was.
Maar dan zou hij wel alweer vertrokken zijn naar de volgende planeet.

Hij wilde niet nagevolgd worden, en ook niet achtervolgt.
Vroeger was hij niet veel waard in hun ogen, dus dan kon hij dat nu ook niet accepteren.
Ook twijfelde hij over de motieven van Jakob Kuyper, de buren, zijn oma, en wat anderen.
Gek genoeg bleef de doleantie aan hem trekken.
Hij vond zichzelf hard en koud.
Maar hij moest zichzelf beschermen.
Hij dacht dat ze hem slechts zagen als een object, een monument.
Alleen maar omdat hij nu een prins was.
Vroeger zagen ze hem niet echt staan.
Vroeger zagen ze hem niet echt vliegen.
Maar nu was alles anders.

Hij was bang dat ze hem zouden verafgoden.
Zowel de vervolging als de verafgoding was iets onwenselijks,
iets onecht.
Hij had gemengde gevoelens.
Het leek allemaal nog wel mee te vallen op de planeet Ermelo.
Het fikken begon steeds meer en meer te minderen.
Het dagelijkse leven ging weer gewoon door.

Hij was nu prins, maar hij wilde niet terug.
Voor wie zou hij dat moeten doen ?
Hij haatte het dat de mensen alleen maar waarde hechtten aan titels,
en niet aan ware gaven en talenten.
Hij wilde helemaal geen prins zijn.

Steeds verder vloog hij weg van de planeet Ermelo.
Hij ging van planeet tot planeet, maar merkte dat het daar nog wel erger was,
hoe verder hij van de planeet Ermelo wegging,
en is toen uiteindelijk maar weer naar de planeet Ermelo teruggegaan.

Hij zou Jakob Kuyper helpen met de doleantie.
Hij wilde ook geen lafaard zijn.
Ze hadden hem nodig.
Verbeter het universum.
Begin bij je eigen planeet.

Einde

De gelijkenis van de vrouwen en de honingboom

Twee vrouwen maakten een lange tocht tot een honingboom.
Er was een man die de honingboom bewaakte,
die hen geen doorgang wilde geven.
Er ontstond een worsteling, maar de man wilde niet opgeven.
En er kwam een derde vrouw bij, en de man moest vluchten.
Maar de vrouwen riepen de man terug.
'Neem jouw deel van de honingboom,' sprak één van de vrouwen.
De man nam van de honing en ging zijn weg.
In de nacht kwam de man terug met vele andere mannen,
maar zij konden niets tegen de drie vrouwen beginnen.
Weer sprak één van de vrouwen dat ze hun deel van de honingboom
konden nemen, en de mannen namen van de honing.
De nacht daarop kwamen de mannen terug met nog meer mannen,
en weer ontstond er een worsteling, maar zij konden niets tegen de
drie vrouwen beginnen.
Weer namen zij een deel van de honing en gingen weg.
De nacht erop kwamen er vele duizenden mannen,
maar de honingboom en de vrouwen waren nergens te vinden.
En zo zal het koninkrijk der hemelen zijn.
De mens der zonde zal niet regeren.

Gelijkenis van de grote brede rivier

En de hemelse moeder zei tot haar zoon : Ga over de grote brede rivier totdat gij een eiland vindt, en zondert uzelf daar af, en probeer daar te leven, het woord des hemels onderzoekende. En als er iemand tot het eiland komt, trekt dan verder en ga tot het volgende eiland, en doe daar hetzelfde. Leer het woord des hemels in afzondering daar te leven. En als er dan weer iemand komt tot het eiland, trek dan weer verder, en ga tot het volgend eiland, en doe daar hetzelfde. En trek voort van eiland tot eiland totdat gij aan de overkant bent gekomen van de grote brede rivier. Daar zult gij een vrouw vinden, maar gij zult haar niet aanraken, en gij zult verder trekken, de wildernis in. En in diepe wildernis zult gij een andere vrouw vinden, en zij zal u niet laten gaan, en zij zal twistziek zijn en met u strijden. Houdt vol tot het einde, opdat u het woord des Heeren zult vinden dat verborgen is, wat nog nooit aan een mens was getoond. En onderwijs haar in grote liefde wat de Heere u heeft vertoond, en ga terug tot de eilanden om hetzelfde te doen, om hen die daar zijn te onderwijzen. En de vrouw zal u volgen op de voet en u tot een hulp zijn. Zo zal het koninkrijk der hemelen zijn.

De gelijkenis van het vreemde volk dat gij niet kent

En de hemelse moeder zei tot haar zoon : Wacht op de nacht, want daarin zal uw leger komen. En zij zullen komen zij aan zij, en het wapen is de liefde. En de liefde zal zijn als een trompet om de volkeren te roepen. En velen zullen komen, maar velen zullen komen om tegen de liefde te strijden, en zij zullen proberen de trompet van de liefde tot zwijgen te brengen. Zwem dan de rivier over, en aan de overkant zult hij een vreemd volk vinden dat gij niet kent. Laat u door dat vreemde volk dat gij niet kent onderwijzen. Zo zal het koninkrijk der hemelen zijn.

De gelijkenis van de orkanen des Heeren

En de drie orkanen des Heeren zullen de zee overgaan tot het land waar de gelovigen opgesloten worden gehouden, en de orkanen zullen de gelovigen opnemen en terugbrengen tot het land waar zij vandaan kwamen. Zo zal het koninkrijk der hemelen zijn en de dag des Heeren.

De gelijkenis van de vrouw in barensweeën

En het koninkrijk der hemelen was als een boot op een wilde en woeste rivier, maar velen sprongen van de boot, omdat de boot nog wel wilder en woester was, en er gebeurden verschrikkelijke dingen op de boot. En ze zwommen naar de bodem van de rivier om de dood te zoeken, maar ze konden de dood niet vinden. En de hemelse moeder riep tot hen, en vroeg hen waarom ze haar in de steek hadden gelaten vanwege haar barensweeën. Toen kwamen enkelen van hen terug tot de boot. Op een nacht kwamen er vogels tot de boot, en ze namen velen tot een eiland. Op het eiland was een vrouw die vroeg waarom ze hun hemelse moeder in de steek hadden gelaten vanwege haar barensweeën. Ze zeiden toen dat vogels hen tot het eiland hadden genomen. De vrouw zei toen de barensweeën ook voor hun eigen geboorte was. Ze gingen toen terug om de geboorte te zoeken, maar ze konden het niet vinden, en ook de boot konden ze niet vinden. Toen zijn ze teruggegaan naar het eiland waar ze hun eigen boot bouwden.

DE OORLOG

Ze was bezig geweest met haar potten en pannen. In haar potten bracht ze de pastei. Daarna had ze het huis schoongemaakt. Haar huis was netjes in orde. Ze merkte hoe haar lichaam aan het aftakelen was door de ouderdom. Nog steeds kon ze alles doen. Ze haalde ergens energie vandaan. Leverpastei. Ze was ook altijd vrolijk en opgeruimd. Ze verzorgde haarzelf goed als een oud dametje met een knotje. Maar als niemand er was, dan liet ze het haar ook wel vallen. Grijs haar. Door en door oud. Lang haar. Leverpastei was haar favoriete voedsel. Dat smeerde ze op het beschuit. Het hield haar jong, naar eigen zeggen. Tegen de ouderdom kon ze echter niet op. Maar de leverpastei vertraagde het ouder worden, en gaf haar energie om dingen te doen. Ze lette ook goed op met de centjes. Zo had ze geen economische stress, en was zo als het zonnetje in huis. Toch merkte ze wel dat ze trager werd. Ze probeerde daarom ook andere soorten pastei. Op zoek naar een medicijn. Ook met de kruiden was ze goed. Ze was in strijd tegen haar ouderdom. Ze wilde weer jong zijn. Het ouder worden ging traag, maar ze wilde eigenlijk jonger worden. Daarom verdiepte ze zich in de kruidenwereld, en de wereld van pastei. Ze was op zoek naar de levenselixer. Ze wist dat ze maar weinig tijd had, dus ze wilde het snel doen. Ze moest het snel ontdekken. Ze was in een race tegen de klok.

Ze danste met de dood. Duistere wezens trokken haar omlaag, de dieptes in, de dieptes van de rivier. Ook had ze mooie dromen. Ze had een verlangen wat ze niet kon bevredigen, en daarom hielpen de dromen haar. Haar man was alreeds lang geleden overleden. Ze kon er niet mee overweg. Sommigen dachten dat zij hem langzaam had vergiftigd.

Ze was goed met kinderen, gaf hen vaak snoep. Maar ja, moet je dat goed noemen ? Sommigen vonden dat ook langzame vergiftiging. Sommigen noemden haar een heks. Ze was zo vrolijk altijd en opgeruimd dat het verdacht leek. Haar huis was ook altijd akelig netjes. De ene na de andere schoonmaakbeurt, er lag geen pluisje op de grond. Nee, van stof en vuil kon ze hevig in paniek raken. Als ze het had gezien dan douchte ze haarzelf vier keer per dag voor een tijdje. Haar huid droogde hierdoor vreselijk uit. Ze had smetvrees. Daarvoor moest ze soms naar het ziekenhuis. Door al het vele douchen en boenen, en de vele wasproducten die ze op haar huid losliet maakte ze haar huid kapot totdat het bloedde.

De trap was oud, die naar de bovenverdieping leidde. Het was een soort zolder. Op de trap lag tapijt. Vaak zoog ze het. Boven hingen wat schilderijen. De schilderijen had ze geërfd. Ze zou er veel geld voor kunnen krijgen, maar ze wilde de schilderijen niet wegdoen. Ze had soms het gevoel dat ze wegvaagde, dat ze in het luchtruim zweefde en alles kon zien boven de wereld. Soms kwam ze moeilijk de trap op. Ze wilde beneden slapen in de slaapkamer op de begane grond. Daar heeft ze uiteindelijk haar bed naar laten verplaatsen. Daar kwamen mannen voor. Soms liet ze de

mannen wat klusjes doen.

Ze droomde over haaien die haar kwamen halen, en dan zweefde ze weer in het luchtruim, boven de wereld, en zo kon ze alles zien. Ze zag de kinderen die naar school gingen. Ze zag de bakker lopen. Ze zag de winkels waar mensen in en uit gingen. Ze zag de meest gruwelijke dingen, maar ook hele mooie dingen. Diep geinteresseerd was ze in het werk van de bakker. Zelf had ze vroeger ook in de bakkerij gewerkt, maar daar was ze nu te oud voor. Ze had er een leuk pensioen aan overgehouden, maar dacht er nog vaak aan terug. Alles in haar leven draaide om de bakkerij. Daar had ze het vaak over.

Sommige mensen vertrouwden haar niet. Ze kon soms vreemde dingen zeggen, zelfs verdachte dingen. Soms bezocht ze de oude molenaar, waar ze altijd een goed contact mee heeft gehouden. Ze gaf hem dan altijd wat geld. Mensen vonden dat ook verdacht. Waar betaalde ze voor ? Er gingen verhalen over haar de ronde. Anderen vonden haar gewoon een gul mens.

Op een dag stierf de molenaar, en ze ging naar de begrafenis en begon daar vreemde dansjes te doen. Sommigen dachten dat ze gek geworden was, dat ze aan het dementeren was. Ze was al oud natuurlijk. Maar wat zij deed, dat doe je niet, vooral niet op een begrafenis. Het bleek dat ze schulden had bij de molenaar, veel schulden. Maar sommigen vertrouwden het niet. Wat had die oude molenaar gedaan ? Ook over hen gingen vele verhalen de ronde.

Haar boodschappen halen deed ze nog zelf. Dat ging dan wel traag, maar het was niet zo ver. Op een dag poetste ze weer haar televisie op, wat ze vaak deed, en ook de beeldjes op de televisie, die van zilver waren. Dat waren ook erfenissen. Die zou ze ook nooit wegdoen. Ze staarde naar de beeldjes, en werd emotioneel. Het bracht haar zekere herinneringen waarmee ze worstelde, maar ze wilde de beeldjes niet wegdoen. De emoties liepen hoog op, en toen moest ze even zitten. Eigenlijk werd het alleen maar erger, en toen moest ze naar het ziekenhuis. Ze had een paniekaanval. Ze was aan het hyperventileren. De dokter kwam bij haar en voelde haar pols, aan het ziekenhuisbed. Ze moest tot rust komen. De dokter zei dat ze een lang en druk leven had gehad. Ze zou hier voorlopig blijven. Ze maakte veel zwerftochten door het ziekenhuis toen. Het was altijd lekker warm in het ziekenhuis. De gangen waren goed verwarmd. Ze ging langs allerlei afdelingen. Ook bezocht ze de kinderen, met snoepgoed.

Soms staarde ze voor haar uit. Dat kon heel lang duren. Staande of zittende. Dan was ze als een standbeeld. Dan dacht ze terug aan alles wat er was gebeurd. Ze had een zwaar leven gehad. Iets kwelde haar in haar gedachten. Het waren haar herinneringen. Soms hoorde ze de stem van haar overleden man in haar hoofd. Ze wilde dat ze weer jong was, en dat ze dingen anders zou hebben gedaan. ‘Een spin heeft veel poten,’ zei ze altijd.

De dokter vond dat ze moest kalmeren

en gaf haar allerlei medicijnen. Het was tegen angst en onrustigheid. Ze werd er moe van en sliep veel. Dan droomde ze weer over de haaien die haar kwamen halen, en dan zweefde ze weer boven het luchtruim, en boven de zee. Dan zag ze de schepen. Dan zag ze de kapiteinen, en dan wenste ze dat ze jong was. Dan wilde ze met de kapiteinen mee. Ze had altijd romantische gevoelens voor kapiteinen. Ze hield van hun uniformen. Daar kon ze dag en nacht over zwijmelen. Ze wilde met een kapitein trouwen, altijd al.

Ze zei het weleens tegen de dokter. Dan sprak ze over haar dromen en verlangens. Dan sprak ze over haar zoektocht naar een levenselixer. Die zoektocht zou gefaald hebben. ‘We gaan allemaal dood,’ zei de dokter dan. ‘Met medicijnen kunnen we het zo lang mogelijk remmen.’

Maar ze wilde weer jong zijn. Daar moest een medicijn voor zijn. Maar dat had de dokter niet. Daarmee zou hij haar niet kunnen helpen. Ze wilde de moed echter nog niet opgeven. Ze wilde naar zee, maar de dokter zei dat ze daarvoor te zwak was, te labiel. Ze moest het houden bij haar dromen.

Ze had dromen over haar vele vriendjes van vroeger, hoe ze met hen in de knoop kwam. Ze beleefde de vele ruzies weer. Het hield maar niet op. Het waren allemaal futiliteiten. Ze ergerde zich eraan. Ze vroeg zich af hoe dit nu nog zo’n vat op haar kon hebben. Ze droomde over de vele schoenen die ze had en die ze vroeger had, en wat ze erbij droeg. Ze droomde over haar garderobes door de tijden heen. Ze begon ook meer vergeetachtig te worden, begon dingen door elkaar te halen. De dokter zei dat ze in de war was, dat ze aan het dementeren was. Hij gaf haar daar medicijnen tegen, maar het leek averechts te werken. Soms dacht ze dat de dokter haar man was, of een kapitein. Soms dacht ze dat hij één van haar vroegere vriendjes was. Vaak dacht ze dat hij familie was, en dan stelde ze hem allerlei vragen over de familie waarop hij geen antwoord wist.

Ze wilden haar niet meer laten gaan. Ze zou naar een bejaardencentrum moeten. Ze wilde dat niet, maar het kon niet anders. Steeds meer droomde ze over de haaien die haar kwamen halen. Ze had een lang leven gehad. Dan zweefde ze weer boven het luchtruim en de zee. Dan zag ze de schepen met hun kapiteinen, en de bemanningsleden. Dan probeerde ze hen te versieren, want ze was uniformengeil.

Ze wilde zelf een uniform, maar toen de dokter haar eens een uniform bracht toen zei ze : ‘Dat hoeft nou ook weer niet.’ Ze voelde haarzelf als een plant, heel stekelig. Ze voelde haarzelf als een vleesetende plant, als een vliegenvanger. Zo gleed ze meer en meer weg in haar zelf, en trok van alles mee, wat zich dan begon om te vormen. Ze had het niet meer op een rij, maakte overal iets anders van. Dat was haar leven. Als jong meisje was ze eigenlijk al zo. Ze was verzot op roddelbladen en op roddel op zich. Ze broedde, loog en verdraaide, en veelal trapten haar vriendjes daar niet in. Ze kende haar grenzen niet. Ze was een flapuit. Ze kon hele kwetsende dingen zeggen, en waar was het voor ? Ze had op alles en

iedereen wel wat aan te merken. Sommigen vonden haar een mekkeraar. Het was alsof ze aanhanger was van een vreemde religie. Ze gedroeg haarzelf al als een oud wijf op jonge leeftijd. Op jonge leeftijd werd ze al een oude zak genoemd.

Ze was uitgekookt, doortrapt, alsof ze duistere zaken deed. Steekpenningen nam ze graag aan. Ze was niet te vertrouwen. En nu was er niet meer veel van haar overgebleven. Ze was nog maar een zielig hoopje mens.

Toen ze stierf waren vele mensen opgelucht, voornamelijk haar eigen familie. Maar ze leefde voort in hun gedachten. Ze was altijd duidelijk aanwezig geweest, en moest nu vertrekken naar de achtergrond, en het was alsof ze dat niet wilde. Alles draaide om haar. En zo leefde haar verhaal voort. Ze dramde nog steeds in hun hoofden.

Haar kinderen probeerden het te verwerken, maar zij waren net als haar. Ze verzopen het met drank, iets wat zij niet veel had gedaan. Ze wilden vrede in hun hoofd, maar ze waren ook bang voor vrede. De oorlog mocht niet vergeten worden.

Einde

ONTSNAPPING UIT ENKHUIZEN

Ik was ontvoerd naar Enkhuizen en kwam daar op een boot terecht. Hoe ik het gedaan heb weet ik niet meer, maar ik kon ontsnappen. Ik rende de weilanden in. Volgens mij had ik een gevecht met iemand gehad, maar ik weet het niet meer heel zeker. Volgens mij had ik ook wat stoten op mijn hoofd gehad. In ieder geval was ik vrij nu, maar ze hadden implantaten in me gestopt waarmee ze me zouden kunnen tracken. De implantaten deden ook pijn. Ik rende en rende maar totdat ik bij bos aankwam. Daar heb ik dagenlang lopen rondzwerven. Ik kwam uiteindelijk in Elspeet aan, waar ik werd opgevangen door een oud-gereformeerde familie. Ze hadden me ergens op de grond gevonden in het bos. Ze dachten dat ik dronken was, maar ik vertelde hen toen het verhaal over de ontvoering. Ook vertelde ik ze dat we nog steeds mogelijk in gevaar waren vanwege de implantaten. Ze hadden een boerderij, en onder een grote schuur was een verborgen ruimte, een schuilplaats, waar ik zo lang mocht verblijven. Maar de criminelen hadden me al gauw getracked vanwege mijn implantaten. Ze kwamen met honden en zelfs beren. Het werd een kleine burgeroorlog in Elspeet. Sommige Elspeters hadden lange haren en zaten in een metal band. Het scheen ook van de oud gereformeerde gemeente te zijn. Het liep niet goed voor ze af. De criminelen waren te sterk. Ik zocht mijn weg onder de grond. Ik was nog steeds zwaar verzwakt. Ik kon niet veel doen. Ik had met lede ogen moeten toezien hoe de

criminelen de oorlog schenen te winnen, met hun honden en beren, en ik vluchtte naar de schuilplaats, en vond wat verdere gangen onder de grond. Vanwege de implantaten wist ik dat ik niet veilig was. Ze zouden me nog steeds kunnen tracken hier. De implantaten begonnen ook steeds meer pijn te doen.

Ik heb toen dagenlang door tunnels onder de grond gezworven, en vond toen eindelijk de uitgang. Ik scheen in Oldebroek aangekomen te zijn. Hier werd ik ook opgevangen door een oud-gereformeerde familie. Ik vertelde hen ook het gehele verhaal. Ze zeiden dat ik zo snel mogelijk van die implantaten afmoest. Ze hebben we toen naar een natuurdokter gezonden. Die wist alles af van zulke implantaten. Er waren er wel meerderen die zulk soort implantaten hadden gehad. Uiteindelijk slaagde hij erin ze eruit te krijgen. Inmiddels was er in Elspeet veel politie. Ook het leger was ingeschakeld. Ik keek naar mijn pols. Er zat geen implantaat meer. Ik voelde mijn bloed weer stromen en ik kon weer beter ademhalen. Ik keek naar de familie die mij had opgevangen. Ik bleef maar naar ze staren. Ik merkte dat er iets niet klopte. Ik lag op de grond in het bos en keek slechts naar een boom waarvan de bladeren werden bewogen door de wind. Ik wist niet waar ik was. Het leek wel alsof ik lang bewusteloos was geweest. Ik was ontsnapt, dat wel, uit Enkhuizen. Ik stond op en belde aan bij de eerste de beste boerderij. Een klein jongetje deed open. Ik vroeg hem of zijn ouders er waren. Maar toen ging ik alweer van m'n stokje. Ik vroeg de jongen waar we waren. 'Elspeet,' zei hij. Toen riep hij zijn ouders. Die kwamen dadelijk aanlopen. Maar het scheen dat ik nog steeds gewoon tegen een boom aankeek waarvan de bladeren bewogen. Ik was alleen en lag op de grond. Was ik wel daadwerkelijk ontsnapt ? Was ik wel daadwerkelijk ontvoerd ? Ja, dat moest wel. Ik wist zeker dat ik was ontsnapt uit Enkhuizen. Ik hoorde geblaf in de verte. Maar ik vertrouwde het niet meer. Het geluid kwam dichterbij. Er was ook een man bij. 'Wat doe jij hier op de grond ?' vroeg hij.

'Moe, kapot,' stamelde ik. Toen vertelde ik hem het verhaal. Hij zei dat hij oud-gereformeerd was, en dat dit Elspeet was. Hij nam mij mee naar zijn huis. Hij woonde op een boerderij. Hij keek me aan. 'Die implantaten, waar zitten die ergens ?' vroeg hij.

'In mijn botten,' zei ik. 'Ook in mijn mond. Misschien ook in mijn hersenen.'

'Doe je mond eens open,' zei hij toen. Ik liet hem in mijn mond kijken. Hij had een zaklampje gepakt.

'Verdraaid, ik zie het,' zei hij.

Maar weer was ik gewoon naar een boom aan het staren. Ik had een gevecht gehad en wat klappen op mijn hoofd gekregen, en dat begon nu z'n tol te eisen. Ik wist nog steeds niet waar ik was, maar het leek een bos. Ik vertrouwde niets meer. Ik strompelde naar iets waarvan ik dacht dat het de dokter was, maar het was gewoon een struikje. Ik probeerde te schreeuwen, maar er kwam geen geluid uit me. Weer hoorde ik geblaf, en ditmaal was er een

vrouw bij, een donkere vrouw. Ik zuchtte, want ik dacht dat het weer nep was. De vrouw nam mij mee naar haar huis, een boerderij. ‘Weer die boerderij,’ dacht ik. ‘Ik ben gewoon aan het ijlen.’ De vrouw gaf me wat te drinken, en bracht me naar een bed. Het leek zo echt. Ze verzorgde mij goed.

Ze zei dat ze oud-gereformeerd was. ‘Dat dacht ik al,’ zei ik. Er was iets in me wat me blij maakte. Dit moest wel echt zijn. ‘Hoe kan ik u bedanken,’ zei ik.

‘Hoeft niet,’ zei ze. ‘Ik help graag.’

Ik glimlachte.

‘Heus,’ zei ze. ‘Denk je dat ze nog steeds op je jagen ?’

‘Ja,’ zei ik, ‘en ik heb implantaten, denk ik.’

‘Oh,’ zei ze. ‘En wat zijn dat voor een criminelen ? Waarom hebben ze je ontvoerd ?’

‘Ik heb geen idee,’ zei ik.

‘Helemaal niet ?’ vroeg ze.

‘Ik wist het wel, maar ze hebben me op mijn hoofd geslagen, teveel,’ zei ik.

‘Geheugenverlies,’ zei ze toen.

Ze liet me een pistool zien. ‘Als ze komen krijgen ze met dit te maken,’ zei ze.

Het was een stevige vrouw. ‘Volgens mij heb je dat pistool niet eens nodig om hen de baas te kunnen,’ zei ik.

‘Als ze met wapens komen is een pistool het beste,’ zei ze.

‘Of een pijl en boog,’ zei ik.

Maar weer bleek ik alleen maar naar de boom te hebben gestaard en tot de boom te hebben gesproken. Ik begon het meer en meer op te geven. Moedeloos werd ik ervan.

‘Ik kan niet wakker worden,’ zei ik tegen mezelf. ‘Ik ben in een coma.’

Ik was aan allerlei buisjes in het ziekenhuis. Wat ze me gaven wist ik niet, maar het leek wel crimineel. Dit was ergens onder het ziekenhuis. Hier hoorde niemand te wezen. Ik was ontvoerd. Ik probeerde los te komen, maar lag aan banden vast. Ze bleven ook maar troep injecteren. Ik kon niet praten. Ik zag gezichten, waarvan ik dacht dat het wel weer de bladeren van de boom zouden zijn.

Ik moest wat zien te eten en te drinken. Ik hoorde dat er een televisie aanstond. Ik werd ineens ontroerd. Het was een programma over misdaadverslaggeving. Ik kende de misdaad-verslaggever. Ze hadden het over mij. Ze hadden het ook over de criminelen. Ik werd meer en meer ontroerd. Het was dus een grote zaak. Ik probeerde de buisjes los te kauwen, maar kwam niet ver.

Hoe ik het deed wist ik niet, maar ik kon uiteindelijk van het bed afkomen, en probeerde te kruipen op de grond, wat maar nauwelijks lukte. Er werd toen geroepen. Maar dat bleek ook

alleen maar van de televisie af te komen. Het was een film van indianen en cowboys. Ik probeerde voort te bewegen. Ik kwam ergens in een keuken terecht. Het leek op een ziekenhuis keuken. Ik kroop naar de koelkast, en begon dingen eruit op te eten. Ik kon mezelf ophijsen aan het aanrecht, en dronk wat uit de kraan. Zo kwam ik een beetje op krachten. Ik zag niemand in de buurt, maar toen zag ik die boom weer, die bladeren die gewoon aan het bewegen waren. Ik zuchtte. Ik kon niet wakker worden. Misschien hoefde ik helemaal niet wakker te worden, maar moest ik dieper dromen.

Ik werd toen gewoon weer wakker op de boot in Enkhuizen, in de kajuit. Was ik ontvoerd ? Nee, we waren gewoon op vakantie. Ivo en Stefan keken naar me, en oom Bert. ‘Waar ben ik ?’ vroeg ik.

‘In Enkhuizen,’ zei oom Bert.

‘Hoe kom ik hier ?’ vroeg ik.

‘We zijn op vakantie,’ zei oom Bert.

‘Ja, maar waar zijn mijn vader en moeder, en mijn broertje ?’ vroeg ik.

‘Nee,’ zei Ivo, ‘daar begint het weer.’

‘Die zijn overleden, verongelukt,’ zei oom Bert. ‘Je woont nu bij ons.’

Ik weende. ‘Hoe zijn ze verongelukt ?’ vroeg ik.

‘Vliegtuigramp,’ zeiden Stefan en oom Bert bijna tegelijk.

‘Wees maar blij dat je niet met hen mee was gegaan naar Tenerife,’ zei Ivo.

‘Wat nu ?’ vroeg ik.

‘Het beste er maar van maken,’ zei Ivo.

‘Waar wonen we ?’ vroeg ik.

‘In Elspeet,’ zei Ivo. ‘We zijn oud-gereformeerd.’

‘Hoe komt het dat ik telkens mijn geheugen schijn te verliezen ?’ vroeg ik.

‘Vanwege mishandeling,’ zei oom Bert.

‘Door wie ?’ vroeg ik.

‘Criminelen,’ zei oom Bert.

‘Wie zijn het, waar wonen ze ?’ vroeg ik.

‘Ze zijn dood,’ zei oom Bert.

‘Wie ?’ vroeg ik.

Ze zwegen. Ik voelde me depressief, bang en verward.

Toen de vakantie voorbij was gingen we naar huis.
De vrouw van oom Bert was een grote donkere vrouw.
We woonden op een boerderij, ik had een eigen kamer.
Er was iets mis met mijn hersenen vanwege de mishandelingen.
Er was iets mis met hoe ik de dingen beleefde.
Ik vond oom Bert, Ivo en Stefan zulke

koude mensen.
Ook de grote donkere vrouw vond ik koud.
Maar ze hadden me wel opgevangen, scheen het.
Of was er meer gaande ?

De dokter stond ineens voor me met een botje.
‘Dit hadden ze in je hersenen geimplanteerd,’ zei hij.
Ik lag aan allerlei buisjes.
Ik zuchtte. Ik kon weer ademhalen en voelde mijn bloed weer stromen.
‘Waar is oom Bert ?’ vroeg ik.

‘In de gevangenis,’ zei de dokter.
‘Oh, ik weet al waarom,’ zei ik.

Einde

DE AFRIKAANSE VRIENDIN

Hij had een Afrikaanse vriendin. Ze hadden vaak relatie-problemen, en schreven elkaar dan brieven die hij vervolgens niet of nauwelijks las. Hij besloot haar dan gewoon liefde te geven. Hij vermoedde dat de relatie-problemen kwamen door de cultuurkloof. Hij bleef gewoon vriendelijk naar haar, en zij ook naar hem. Op een dag zou hij haar ouders ontmoeten. Toen hij haar moeder zag herkende hij haar gezicht. Hij zag haar weleens in de stad. Ze had de vreemde gewoonte om altijd een spoor van snoep achter haar te laten. Hij begreep nooit waarom ze dat deed, maar dacht dat het misschien met de cultuur had te maken. Kinderen volgden haar daarom soms. Sommigen waren brutaal genoeg om snoep van haar te vragen. Hij besloot om er maar niet over te beginnen. Hij keek naar zijn vriendin, en bleef maar naar haar staren, maar toen merkte hij dat het slechts het behang was en dat hij wakker aan het worden was. Hij had helemaal geen Afrikaanse vriendin. Vroeger had hij wel veel Afrikaanse vriendinnen gehad, maar nu even niet. De cultuurkloof was te groot, maar het had nog steeds zijn interesse. Hij wilde op afstand blijven, maar ook weer niet te ver en te veel. Zo kon hij ook zijn werk blijven doen. Afrikaanse vriendinnen waren te vermoeiend, vanwege de cultuurkloof. Het had een verlammende werking op hem, alsof hij gestoken was door een tse tse vlieg. Hij verloor daar ook zijn identiteit van en zijn stem. Steeds stiller werd hij als hij een Afrikaanse vriendin had, en zij scheen steeds praterig te worden, alsof iets hem overnam, en als de relatie dan voorbij was, dan leefde hij verder met haar stemmen in zijn hoofd. Gek kon hij er van worden, maar het inspireerde hem om dan verhalen te vertellen. Zo had hij zijn werk, zo had hij zijn leven, tot het punt dat hij besefte dat hij eigenlijk niet zonder kon. Met en zonder. Hij kon er niet mee leven. Hij moest ergens een tussenpad zien te vinden, een zijpad, en dan dieper de natuur in, om het geheimenis te onderzoeken. Er waren nog een heleboel stammen die hij niet kende. Hij zou gaan als antropoloog of etnoloog, voor zijn werk, en zou gewoon afstand houden. Maar telkens

werd hij er weer in meegesleurd. Er was geen afstand mogelijk. Ze waren te bruut, alsof hij van achteren werd aangevallen. Zij lieten in die zin niet veel heel van de cultuurkloof. Het was alsof hij zichzelf geheel in hen verloor. Vluchten kon hij niet. Toch was er dan ergens de genadeslag, en daar was hij dan dankbaar voor. Toch waren er ergens haperingen waar hij dankbaar gebruik van maakte. Maar vaak werd hij dan na een tijdje weer teruggehaald. Hij kon nooit ver komen.

Hij stond op, om zijn kleren aan te doen, maar kon veel ervan niet vinden. ‘Hoe heb ik het nu, moet ik dan naakt gaan, of met een kleed om me heen ?’ Het huis was te rommelig. Nooit kon hij hier iets vinden, zelfs niet zijn eigen kleren. ‘En waar is mijn kam ?’ ‘En ze komt zo, die Afrikaanse vrouw van de drukkerij. Zo kan ik haar toch niet te woord staan ?’ Hij keek om zich heen in pure angst, en keek naar de klok. Hij hoorde de bel al. Hij verstijfde helemaal. Ook leken zijn kaken op elkaar ingevroren. Even stond de tijd stil. Maar toen werd hij pas echt wakker. ‘Wakker, wakker, eindelijk wakker.’ Hij besloot maar gewoon in zijn pyama te blijven. Het was alsof hij weer gestoken was door een exotische tse tse vlieg. Hij moest zijn weg hierin zien te vinden. ‘Oh Afrikaanse vriendin, oh Afrikaanse vriendin, degene die ik bemin, een vreemde herinnering.’

DE SCHUILPLAATS

Hij had een kind met een Afrikaanse vrouw, en in het begin leek het heel goed te gaan. Ze konden het goed met elkaar vinden, maar na zo’n vijf jaar had ze wat dingen tegen hem gezegd die hem niet goed bevielen, en toen heeft hij scheiding van haar aangevraagd. Ze liet hem weten dat ze het daar heel moeilijk mee had, maar hij hield voet bij stuk. Ze kwamen elkaar nog weleens tegen in het winkel centrum, en dan hadden ze even een gezellig praatje, alhoewel dat altijd maar kort was, en dan voelde hij zich toch altijd een beetje ongemakkelijk. Maar na een tijdje begon hij op te merken dat hij haar nooit meer zag in het winkel centrum. Na wat navragen bleek het dat ze verhuisd was naar een dorp in de buurt. Ze bleek met een mes te zijn bedreigd door iemand, vanwege wat ze tegen die persoon had gezegd. Ze kon soms enorm bot zijn. Daar wist hij alles van, maar hij schrok er wel van dat ze met een mes was bedreigd, en dat ze daarom wilde verhuizen. Ze had inmiddels een nieuwe vriend. Eigenlijk begonnen ze elkaar pas weer tegen te komen toen de oorlog begon. Ze kwamen in dezelfde oorlogs-schuilplaats terecht, samen met hun kind. Het was een heel groot gebouw.

Ze deed heel afstandelijk naar hem, maar toch spraken ze met elkaar. Ze hadden immers samen een kind. Het kind was na al die jaren nog heel klein, als een peutertje, alsof het kind maar niet wilde groeien, en had nog voortdurend zorg nodig. Hij was bij het kind om zorg te dragen, ergens in de hoek van het gebouw in een openbare

ruimte. Er waren ook wat meisjes bij die met het kind speelden. De moeder van zijn kind had hem verteld dat haar vriend was vermoord, en ze wilde wraak nemen, wat hij heel goed kon begrijpen. Maar later begon hij zich toch zorgen te maken, omdat ze gekke dingen wilde doen. Hij kreeg te horen dat ze op het punt stond om een tegenmoord te plegen, en daarom wilde hij direct naar haar toe om haar daar van af te houden. Ze zou daarvoor naar een andere oorlogsschuilplaats zijn gegaan wat in de buurt lag. Hij vroeg aan de meisjes of ze op het kind wilden passen zo lang. De meisjes waren nog best wel jong, dus eigenlijk zag hij dat niet zitten, maar hij moest en zou naar de moeder van zijn kind gaan. Toen hij was aangekomen bij de andere oorlogsschuilplaats kwam hij haar al snel tegen. Ze had de moord nog niet gepleegd, en hij hield haar direct tegen. ‘Doe dat nou niet, want dan kom je in de gevangenis,’ zei hij tegen haar. Ze scheen alweer wat rustiger te zijn, en was het ook helemaal met hem eens.

‘Ik weet dat het zwaar is dat je vriend is vermoord,’ zei hij. Hij keek haar aan, en hield haar vast. ‘Ik houd van je,’ zei hij. Ze zei niets terug. Daarna had ze het over andere dingen, en liepen ze samen terug naar hun eigen oorlogs-schuilplaats. Ze was afstandelijk, zo afstandelijk dat hij zich afvroeg of ze wel echt ooit getrouwd waren geweest. Hij begon aan alles te twijfelen. ‘We hebben toch samen een kind ?’ vroeg hij. ‘Dat betekent dat we ervoor gevreeën hebben ?’ Dat gaf ze toe. ‘Zie, dan ben ik toch niet gek,’ zei hij.

Er was teveel gebeurd. Ze was er nooit overheen gekomen wat hij haar vroeger had aangedaan door bij haar weg te gaan. In die tijd hadden vriendinnen van haar geprobeerd hem weer terug te doen laten komen. Ze vonden hem hard, onvergevingsgezind. ‘Waarom vergeef je haar niet gewoon ?’ vroegen ze hem in die periode. Hij kon haar wel vergeven, maar niet meer vertrouwen, had hij toen gezegd, maar dat vonden die vriendinnen geen vergeving. Hij vond dat vreemd, alsof hij gedwongen werd haar te vertrouwen, terwijl hij vond dat ze niet te vertrouwen was. Maar het leek alsof hij er nu allemaal weer mee zat, en hij kwam erachter dat hij toch nog wel wat gevoelens voor haar had. Ze was wel wat ouder geworden. Ze was wat ouder dan hem. Hij besloot er maar een nachtje over te slapen. Misschien was het allemaal een grote flashback. Toen hij de volgende dag wakker werd vroeg hij zich af wat er was gebeurd. Hij dacht er aan terug en vroeg zich af : ‘Wat moet ik eigenlijk met haar ?’ Toen hij de dag daarvoor tegen haar had gezegd dat hij van haar hield vond hij eigenlijk al dat hij te ver was gegaan, en hij had toen gehoopt dat ze niks zou terugzeggen, want hij wilde echt niet terug naar haar. ‘Oh, wat zeg ik nu allemaal,’ had hij gedacht. Als dat maar goed ging. Hij wilde haar natuurlijk geen valse hoop geven, maar haar vriend was vermoord, en ze had bijna iemand anders vermoord, dus hij wilde ook geen koele kikker zijn. Ze had hem nodig op dat moment, maar het kon nooit meer zijn zoals vroeger. Dat wilden ze beiden niet. Ze waren beiden te verwond. Beiden vertrouwden ze elkaar niet meer. Maar door hun kind, die trouwens maar niet wilde groeien en altijd hulp,

zorg en toezicht nodig had, waren ze voor altijd aan elkaar verbonden.

Het was oorlog. De oorlog bracht hen bij elkaar. Ze waren in dezelfde oorlogs-schuilplaats. Het was een vreemd soort van gezin, terwijl het helemaal geen gezin was. Ze waren gescheiden, maar waren noodgedwongen met elkaar te leven. Ze werden heen en weer geslingerd tussen afstandelijkheid en toenadering voor de lieve vrede. Toen hij die ochtend van zijn kamer naar beneden liep, naar de openbare ruimte, zag hij dat alles was veranderd. Ze hadden lopen schuiven, en hij herkende het bijna niet meer terug. Het was zo prachtig geworden, terwijl het daarvoor ook al prachtig was.

Hij liep door het gebouw en dacht na, ook over de moeder van zijn kinderen, hoe het verder moest. Het was een ongemakkelijke situatie. Hij wilde haar eigenlijk niet meer zien, want het bracht teveel terug. Het was als het leven in een koude oorlog met haar, en dan zo dichtbij, en hij vond dat ook niet goed voor het kind. Het kind was heel gevoelig, en zou dat misschien ook allemaal kunnen voelen, die spanning. Het kind kon nog steeds niet praten na al die jaren. Hij vroeg zich af met wat voor trauma zijn kind liep. Bij de geboorte was er iets niet goed gegaan.

Het was oorlog, en er speelde zich ook een oorlog af in de oorlogs-schuilplaats, een koude oorlog tussen hem en de moeder van zijn kind. Het was een raadsel voor hem waarom ze beiden in dezelfde oorlogs-schuilplaats waren geplaatst, terwijl ze zo'n verleden hadden. Het bleef maar aan hem knagen. Hij had rust nodig. Eén oorlog was al erg genoeg. Het was allemaal teveel voor hem. Hij besloot overplaatsing aan te vragen naar een andere oorlogs-schuilplaats. Die bleek dieper onder de grond te zijn. Hij zag dat wel zitten. Hij kon direct gaan, maar maakte zich zorgen om zijn kind.

'Hoe moet dat nu met ons en met ons kind ?' vroeg hij aan de moeder van zijn kind. Ze keek hem aan en zei niets. 'Je gaat maar,' zei ze toen. Ze zei het bijna snauwend. Hij gaf haar een omhelzing, maar ze drukte hem van haar weg. 'Heb je ooit echt van me gehouden ?' vroeg ze.

'Ja, dat heb ik, maar het ging niet meer,' zei hij.

'Ga maar,' zei ze. 'Ga de gemakkelijke weg maar.'

'Niks is makkelijk,' zei hij. 'Je weet niet hoe ik me voel.'

Ze zweeg. 'Ik ben er klaar mee,' zei ze. 'We hebben elkaar niks meer te zeggen. Ga nu maar. Het is goed. Ik begrijp het.'

Hij zuchtte diep. 'Echt, ik moet dit doen. Ik heb rust nodig. Deze koude, vreemde oorlog vreet aan mijn zenuwen. Het vreet me op. Echt, ik vertrouw je niet. Er zijn gewoon dingen die niet kloppen. Heus, ik ken je verleden, maar je kunt niet alles op je verleden schuiven. Wanneer veranderen dingen nu eens in je ?'

'Ik kan het niet,' zei ze. 'Ik probeer het

wel, maar het lukt me gewoon niet. Dankzij jou zit ik niet in de gevangenis, want ik was bijna doorgedraaid, en dat schept weer een band, dus ik ga je wel missen.'

Hij zuchtte weer. 'Je hebt hulp nodig,' zei hij. 'Ben je nog steeds aan de drugs ?'

Ze knikte. Even was er een glimlachje. 'Moet wel, hè.'

'Nou, je betaalt er anders veel voor,' zei hij.

'Ik weet het,' zei ze. 'Kun je nu doorlopen ?'

Toen is hij maar doorgelopen. Hij moest naar het station van de ondergrondse. Die ging heel diep. De oorlogs-schuilplaats waar hij naartoe zou gaan lag heel diep in de aarde. Toen hij in de ondergrondse zat las hij zijn krantje. Er stond veel in over de oorlog. Zo ging dat elke dag. Pas na een paar uur kwam hij aan in de ondergrondse oorlogs-schuilplaats. Het was er warm, en er was ook natuurgebied. Het voelde tropisch aan. Soms moesten ze extra zuurstof krijgen door een soort masker met een tank. Hij kreeg een kamer toegewezen. Het was er vaak benauwd. Ze werkten aan betere zuurstofvoorzieningen, en ook andere manieren om beter te kunnen ademen. Ze werkten zelfs aan betere stoffen dan zuurstof voor de ademhaling, wat een heel ander en beter leven scheen te geven. Het bleek dat zuurstof voor veel problemen zorgde, vreemde hallucinaties gaf ook, waardoor mensen in een soort schijnwereld leefden. Hier in de ondergrondse oorlogs-schuilplaats, wat als een soort dorp was, als een nieuwe wereld, waren ze al veel verder met wetenschap en techniek.

Hij kreeg er een baan en wat bijscholing. Van de oorlog merkten ze niet veel, maar er was wel een andere soort oorlog, een wetenschappelijke oorlog. Wel las hij veel over de oorlog boven de grond in de dagelijkse krant. Dat hield hij goed bij. Hij dacht veel aan zijn kind en aan de moeder van zijn kind. Als ze hier verder zouden zijn met wetenschap en techniek zouden zijn kind en de moeder van zijn kind hier ook misschien wel kunnen komen, maar dan zou de moeder van zijn kind wel in een ander gebouw moeten leven, niet dichtbij hem, want dan zouden de problemen weer opnieuw beginnen, maar hij had ook de hoop dat ze hier misschien genezen zou kunnen worden.

Er waren hier levensvormen die niet van zuurstof leefden maar van andere levensbronnen, en die hadden niet de problemen van boven de grond, alhoewel wel weer andere problemen. Het scheen dat ze hierdoor een hogere intelligentie hadden. Het gaf hem weer wat hoop voor zijn kind, en de moeder van zijn kind, en natuurlijk voor hemzelf. Hij leerde over de gevaren van zuurstof, van de bijwerkingen, als van een soort gifgas, en er waren ook andere vormen van zuurstof, maar hier leefde men meer en meer van hogere levensbronnen, en hij was blij met de informatie. Hij leerde hier veel, ook over wat hem al die tijd was achtergehouden. Hij probeerde toen ook overplaatsing aan te vragen voor zijn kind en de moeder van zijn kind, maar

dat werd afgewezen. Het zou te gevaarlijk zijn. De redenen werden niet gegeven, maar hij kon wel wat redenen bedenken.

Op een dag las hij in de krant dat het boven de grond helemaal mis was gegaan. De oorlog had grote gebieden verwoest. Het was helemaal uit de hand gelopen. Ook van de oorlogs-schuilplaats waar zijn kind en de moeder van zijn kind waren was weinig overgebleven. Hij schrok en vroeg zich af of ze nog leefden. Hij probeerde informatie in te winnen, maar het werd hem niet gegeven. Hij werd kwaad en eiste direct informatie. Ze zeiden tegen hem dat hij moest kalmeren. Dat kon hij niet. Hij wilde toen met de ondergrondse naar boven, maar dat zou te gevaarlijk zijn, en de toegang werd hem geweigerd. Hij trok zich terug op zijn kamer en wilde niet meer eten. Dat kon hij niet. Wekenlang kon hij niet werken, en hij besloot opnieuw om informatie op te vragen over de toestand van zijn kind en de moeder van zijn kind, maar weer werd het niet gegeven. Hij wilde opheldering.

Hij moest en zou naar boven, maar telkens weer liep hij met zijn hoofd tegen de muur. Al gauw stond er in de kranten dat het boven de grond niet meer leefbaar was. Een atoomoorlog had alles verwoest, en door de straling en andere gevolgen ervan zou er nergens geen leven meer zijn. Ze hadden nog geprobeerd te redden wat ze konden redden, en hen die gered waren zouden met de ondergrondse naar een tussenstation zijn gegaan. Daar zou ook nog een oorlogs-schuilplaats zijn, maar het lag niet zo diep als de oorlogs-schuilplaats waar hij was. Het gaf hem weer wat hoop. Misschien hadden zijn kind en de moeder van zijn kind het toch overleefd.

Weer werd hem geen informatie gegeven toen hij er om vroeg. Hij wilde direct naar het tussen-station wat minder diep in de aarde lag, maar ook dat werd hem geweigerd. Het zou te gevaarlijk zijn. Wel zeiden ze dat hij een telefoontje kon verwachten.

Hij wachtte lang in zijn kamer. Uren gingen voorbij. Toen werd hij gebeld. Het was de moeder van zijn kind. Hij huilde, en was opgelucht dat ze nog leefde. Ze was ijskoud. Afstandelijk. ‘Leeft ons kind nog ?’ vroeg hij.

‘Vanwaar je interesse ?’ vroeg ze.

‘Zeg op, leeft ons kind nog, of niet ? Ik heb recht het te weten. Of moet ik bij je komen ?’ vroeg hij weer.

‘Je kunt niet komen,’ zei ze hardvochtig. ‘Er wordt hier niemand zomaar toegelaten.’

‘En waarom niet ?’ vroeg hij.

‘Te gevaarlijk, dat weet je,’ zei ze.

‘Toe nou, zeg het me,’ smeekte hij. ‘Leeft ons kind nog, of niet ?’

‘Ja,’ zei ze koud en op een beschuldigende toon. ‘Ons kind leeft nog, maar dan moet je niet zien hoe.’

‘Hoe ?’ vroeg hij.

‘Dat ga ik je niet vertellen. Kom zelf

maar,' zei ze nijdig.

'Ja, maar dat kan dus niet,' zei hij.

'Had je het maar eerder moeten doen,' zei ze kwaad.

'Kon niet,' zei hij. 'We hadden geen andere keuze. Probeer me geen schuldgevoel aan te praten over dingen waar ik niks aan kon doen. We proberen wel wat. Hier dieper in de aarde zijn diepere en betere levensbronnen waar we uit kunnen leven. Het zal langzaam de zuurstof vervangen die voor veel problemen heeft gezorgd.'

'Wat voor problemen ?' snauwde ze.

'Nou ja, allerlei vreemde soorten hallucinaties, vreemde gedachtenkronkels. Het heeft de mensen tegen elkaar opgezet, en daardoor was er oorlog,' zei hij.

Ze was even stil. 'Zeg, ik ga ophangen,' zei ze toen. 'Mijn tijd is bijna op. Ik spreek je wel weer.'

Toen ze ophing zuchtte hij. Hij was blij dat ze beiden nog leefden, maar hij maakte zich zorgen om de toestand van zijn kind.

'Grote God, wij loven u, Heer oh sterkste aller sterken, heel de wereld buigt voor u en bewondert uwe werken,' bad hij. Hij ging op zijn bed liggen, met zijn hoofd in zijn kussen. Het ademen ging weer even moeilijk, en daarom bediende hij zichzelf wat zuurstof toe via een masker met een tank. Er was een switch op het apparaat waarmee je het kon verstellen. Er waren andere vormen van zuurstof die je kon aanklikken, en ook andere levensbronnen, maar in de bijsluiter stond dat je daar voorzichtig mee moest zijn, want het menselijk lichaam was daar nog niet aan gewend. Als er teveel van die levensbronnen werd toegediend, dan switchte het soms weer terug naar zuurstof. Hij vroeg zich af wat voor leven zijn kind en de moeder van zijn kind hier zouden hebben, maar hij had hoop voor de toekomst.

Er waren een heleboel dingen die niet konden. Daar moest hij genoegen mee nemen. Gevaar dreigde overal, dus daarom waren er zoveel restricties. Het leek alsof er prikkeldraad om zijn hoofd zat, om zijn denken, maar hij wist waar het goed voor was. Zo leefde hij zijn leven, en hij leerde er steeds weer wat bij, en de wetenschap en de techniek maakten grote sprongen. Er kwam ook steeds meer contact met de andere levensvormen die vanuit de andere levensbronnen leefden. Zij hadden geen zuurstof meer nodig, en waren daarom veel intelligenter. Met bepaalde apparaten kon er met dat soort levensvormen gecommuniceerd worden, maar er waren ook andere manieren. De andere levensvormen hier zochten meer en meer contact met hem, en ze leerden hem te communiceren met hen. Ze leefden veel dieper onder de aarde, en ze vertelden hem over andere werelden. Het was alsof er een wereld voor hem open ging. Ze trokken hem mee. Dat ging voornamelijk door zijn dromen, maar als hij wakker was gebeurde dat ook door sterke telepathie. De apparaten had hij steeds minder nodig. De levensvormen leerden hem

andere manieren en mogelijkheden. Ze vertelden hem over de zee onder de aarde en hoe je daar zou kunnen komen, en wat voor levensbronnen daar waren. Hij kwam er meer en meer achter in wat voor vreemde hallucinatie hij had geleefd, als in een bubbel. Die bubbel was nu uit elkaar gespat. Ze konden hem nu meenemen. Maar de apparaten zorgden ervoor dat het niet te ver ging. De apparaten bewaakten de veiligheid van de mens. Dan switchte het weer terug.

Zijn lichaam kon veel nog niet verdragen. Er was nog een soort overgevoeligheid. De mens was verslaafd aan zuurstof. De mens kon nog niet zonder zuurstof. Er moest eerst veel meer gebeuren.

Op een dag kreeg hij wel een heel vreemd telefoontje. Het was een telefoontje van zijn kind. Het kind sprak niet veel en duidelijk, eigenlijk alleen maar wat woordjes die hij niet begreep. Hij zei wat dingen terug, en vertelde dat hij er blij mee was. Hij vertelde ook waar hij mee bezig was, en waar ze hier mee bezig waren. Meer kon hij niet doen. Na een tijdje werd de verbinding verbroken.

Hij zuchtte, maar hij was blij. Het ging dus de goede kant op. Hij vroeg zich af of de moeder van zijn kind nog steeds aan de drugs was.

Op een dag was er een invasie van de andere levensvormen in de oorlogs-schuilplaats waar hij was. Ze namen hem mee in natuurgebied wat hij nog niet kende. Ze brachten hem naar een boom die bewoonbaar was binnenin. Het was een reusachtige boom. Ze vertelden hem dat ze ook een invasie hadden gedaan in de oorlogs-schuilplaats van het tussenstation. Ze hadden de moeder van zijn kind en zijn kind ook meegenomen naar de boom, maar die waren ergens anders in de boom. De boom had vele verdiepingen van oorlogs-schuilplaatsen. Er was ook een zee dichtbij. Daar ging hij weleens naartoe. Er was een groot strand daar. Er waren hier andere soorten lichtbronnen. Ze waren nog dieper in de aarde gekomen. Hier kon het menselijk lichaam nog meer wennen. Hier kon het menselijk lichaam nog beter leven van de andere levensbronnen. Zuurstof was hier minder en minder nodig, en kon geheel afgebouwd worden. In dat traject zat hij nu, en ook de moeder van zijn kind en zijn kind.

Het was hier op deze plaats, in deze boom, dat de moeder van zijn kind langzaam van de drugs begon af te komen, en zijn kind begon hier te groeien en leerde spreken. De andere levensvormen hielden alles goed in de gaten. Het waren allemaal natuurverschijnselen, die hij steeds meer en meer begon te begrijpen. Ook begon hij zijn verleden meer en meer te begrijpen en begon steeds meer op zijn plaats te vallen.

Vaak ging hij zwemmen in de zee, en soms nam hij ook zijn kind mee, en de moeder van zijn kind. Dingen waren anders hier. Hij dacht veel na over dingen, maar kon ook dingen makkelijker vergeten. Het knaagde niet meer zoveel aan hem. Hij kon de moeder van zijn kind nog steeds niet vertrouwen, want ze waren te

verschillend. Maar hij kon wel plezier met haar hebben in de zee. Dan was het even alsof ze iemand anders was, en alsof ze weer bij elkaar waren, alsof het nooit verkeerd gegaan was tussen hen.

Einde

DE PLANEET ELSPEET

De planeet Elspeet,
mooie natuur, ruige heides, wilde bossen,
veel kerken, oud gereformeerd, die allemaal met elkaar in oorlog leven.
Kannibalisme gaan ze niet voor uit de weg.
Ze leven van de jacht.
Het leven is goed zo voor hen.
Graag gebruiken ze geweld.
Geweld is voor hen de weg.
Wapenverzamelaars zijn het.
En trofeeënverzamelaars.
Jando zat op voetbal.
Hij kwam altijd vuil thuis.
Dan ging hij lezen in de kerkboeken.
Jan was zijn broer, Harry zijn andere.
Een vader en moeder hadden ze niet meer.
Ze werden opgevoed door hun oudere zus.
En een tante hielp soms.

De oudere zus kon ze alledrie goed aan.
Ze was sterker dan zes mannen.
Ook hun tante deed niet voor hen onder.
Die was uit hetzelfde materiaal gemaakt.

Op dinsdag patrouilleerde de politie.
Ook dat was altijd oorlog.
Voor de politie gingen ze niet uit de weg.

De planeet Elspeet,
mooie natuur, met veel kerken,
veel oorlogen. Ze deden niet onder voor leger en politie.
Het leger patrouilleerde op zaterdag.
Alle andere dagen patrouilleerden de kerken.
En daarom was het altijd oorlog.
Het was een oorlogsplaneet.
Ze waren veelal arm.
Niemand had het breed.
Ze moesten knokken voor een leven.

Jando wilde piloot worden.
Dan zou hij eens vertrekken.
Dan zou hij zijn familie meenemen.
En zijn naaste vrienden.
Vrienden van de kerk.

Jan wilde clown worden.
Zo wilde hij de oorlog stoppen,
of in de juiste banen leiden.
Harry wilde niks worden.
Die was lui.
Dacht dat hij alles al was.

Ja, de was wilde hij wel doen,
voor zijn oudere zuster.
Hij wilde wel meewerken in en om het huis.
Maar hij had verder geen ambities.
Het was hem allemaal goed zo.
Een verhalenverteller was het.

Jando kon eigenlijk niet meer wachten.
Hij beloot de wildernis in te gaan,
dieper en dieper.
Daar vond hij ergens een neergestort vliegtuig.
Hij zou alles op alles zetten om het vliegtuig weer op te bouwen,
en dan zou hij de piloot zijn.
Hij kreeg het nog voor elkaar ook,
en vloog naar huis.
Allemaal wilden ze wel mee,
maar waar naartoe ?

Waar naartoe ?
Dieper de wildernis in,
op de planeet Elspeet.

Daar leefden woeste indianenstammen.
Daar leefden wilden, wilder dan hen

Ver kwamen ze niet, nee,
ergens stortte het vliegtuig weer neer,
maar half overleefden ze het,
overgeleverd aan de indianenstammen daar,
grote verhalenvertellers waren het,
groter dan Harry was,
Harry kon er zelfs wat van leren,
dat had hij nooit gedacht

Jando wilde geen piloot meer zijn,
en Jan wilde geen clown meer worden,
Ze wilden alleen nog maar leven bij de verhalen van de indianen,
Maar ver kwamen ze niet,
Nee, want door verhalen, door verhalen,
lokken de kannibalen,
In de ketel eindigden zij,
Hun hoofden tussen de brei,
Pap en soep werd er van hen gekookt,
daar op de planeet Elspeet,
En ze dachten : waren we maar nooit weggeweest,
Waren we maar in de kerk gebleven,
dan was het zo erg nog niet,
alhoewel ze ook wel herinnerden van de kerkboeken,
dat het niet makkelijk zou wezen

Ze klaagden het ach en wee,
maar toen was er niets meer van hen over,
niets meer van hun praatjes,
niets meer van hun verhaaltjes,
tot de hemelpoort kwamen zij.
De hemelpoort ging open en zij mochten naar binnen.
En daar gingen de verhaaltjes toen gewoon weer verder.

Met het vliegtuig neergestort ?
En dan in de ketel ?
Dat was wel dubbel erg.
Maar ze begonnen al snel weer de hoogste praatjes te krijgen,
Ze zouden hun kerken bouwen in de hemel.
En de oorlogen gingen hier gewoon door.
Hoe is ‘t mogelijk, in de hemel.

En Jando wilde weer piloot worden, hemelpiloot,
en Jan wilde weer clown worden, hemelclown,
en Harry had weer het hoogste woord.

Jando bouwde een vliegtuig van oude rommel die hij in de hemel kon vinden,
Zo wilde hij diep de hemelse wildernis in vliegen,
ook al waren daar de woeste indianenstammen ook,
maar hij dacht dat het nu wel mee zou vallen,
want het was immers de hemel

Maar ‘t viel niet mee.

Weer stortte het vliegtuig neer,
en weer kwamen ze bij de indianen in de ketel

Dit moet een grap wezen, zei Jando
Zelfs in de hemel kun je niet meer wezen, zei Jan,
Maar ditmaal werden ze gered door hun oudere zus,
en hun tante.

De geschiedenis herhaalt zich, zei Jando,
maar anders, zei Jan,
alsof het omgedraaid was,
want op de planeet Elspeet werden ze eerst gered door hun oudere zus en hun tante,
en daarna pas hadden ze het vliegtuig-avontuur

Ze merkten dat in de hemel alles omgedraaid was,
dat de chronologie anders was,
en dat daarom alles op zijn pootjes terecht kwam,
maar ja, ze vroegen zich wel af wat nu erger was,
met een vliegtuig neer te storten en in de ketel terecht te komen,
of te leven onder het regiem van hun oudere zus en hun tante

Uiteindelijk werden ze gered door hun vader en moeder,
die waren hier immers ook,
en die lieten hen gewoon in hun vrijheid,
zoals ze vroeger ook eens hadden gedaan

HET DUISTERE SPROOKJE VAN DE DONKERE KAAS

Een jongen moest van zijn moeder naar de kaasmarkt om een pond kaas te halen.
Toen hij daar aankwam stonden er drie indiaanse vrouwen met blote voeten op de tafel van een marktkraam, en er was alleen maar donkere kaas. De jongen moest de vrouwenvoeten kussen voordat hij de kaas meekreeg. Ook moest hij betalen, en het was erg duur. De jongen vond het een beetje vreemd, maar hij wist dat hij niet moest proberen zonder kaas thuis te komen, dus hij stemde er mee in en kuste de vrouwenvoeten. Toen hij het verhaal aan zijn moeder vertelde was die woedend. Ze pakte de jongen bij de hand en ging met hem naar de kaasmarkt.
De jongen en zijn moeder werden vervolgens neergeslagen. Later werden ze wakker in een kooi. Twee bandieten keken hen aan. De jongen probeerde te praten, maar merkte dat hij niets kon zeggen. Zijn moeder was woest. "Wat heeft dat te betekenen ?" brulde ze. De bandieten glimlachten. "We kunnen er niets aan doen, mevrouw," spraken ze. "Er is een nieuwe directeur, en die wil donkere kaas."
"Maar waarom zijn we hier ?" brulde de vrouw woest. "Wat heeft dit in godsnaam te betekenen ?"
"Sorry, mevrouw," sprak één van de bandieten. "Orders van de baas."
"En wat nu ?" vroeg de vrouw. "Dus we kunnen niet eens meer zomaar een markt bezoeken zonder overvallen te

worden, en mijn zoon moet eerst de voeten van drie indiaanse vrouwen kussen en veel betalen voordat hij kaas meekrijgt, en dan ook nog donkere kaas ?"
"Wat is er mis met donkere kaas, mevrouw ?" vroeg de bandiet.
"Helemaal niks," zuchtte de vrouw. "Maar wat heeft de rest er allemaal mee te maken ?"
"Zo wordt nu eenmaal donkere kaas geserveerd, mevrouw," spraken de bandieten.
"Het is me nogal een zootje," sprak de vrouw. "En wat nu ? Gaan jullie mij ook nog mijn zoon afnemen ?"
"U gaat opgehangen worden," spraken de bandieten.
En zo gebeurde het. De vrouw werd opgehangen, en de jongen moest op de donkere kaasmarkt werken.
Een man stopte met lezen. "Ik heb nog nooit zo'n dom verhaal gehoord," sprak de man tegen zichzelf. "Moet je dit eens lezen," zei hij even later tegen zijn vrouw. Toen de vrouw het had gelezen barste ze in lachen uit. "Donkere kaas ? Is dit echt of een verhaal ?" vroeg ze verbaasd.
"Echt denk ik," sprak de man. "Het is de krant."
"Dat zegt vandaag niet zoveel," sprak de vrouw. "Bij de krant werken allemaal grapjassen vandaag de dag. Ik zal eens kijken in de supermarkt morgen, of ze nu ook daadwerkelijk donkere kaas verkopen."
"Ik zou het maar niet doen," sprak de man. "Waarschijnlijk gebeurd dan hetzelfde met jou als met de vrouw uit het verhaal."
De volgende dag kwam de vrouw thuis met donkere kaas, en hield een pond voor de neus van haar man. "Zie, niks gebeurd," sprak ze trots.
"Dat moet nog gebeuren," sprak de man. "We kunnen de krant maar beter serieus nemen, anders horen we er niet meer bij, en sluiten ze ons misschien wel op in het gekkenhuis."
"Ach, klets niet," sprak de vrouw. "Je hebt teveel babbels en teveel tv gekeken."
In de nacht stierf de vrouw. Toen de man 's ochtends ontwaakte slaakte hij een gil. Het moest wel van de donkere kaas komen. Hij maakte de dag ervoor maar wat grapjes, maar nu bleek het toch menens te zijn. Misschien was er wel een duistere vloek op de donkere kaas.
"Ik kan het niet geloven dat nu mijn vrouw dood is," sprak de man tegen zichzelf, "maar het was niet zo'n beste, en lang leve de lol. Ik ga er op uit, en zal een betere vrouw vinden."
Een man klikt de tv uit. "Teveel rommel op de tv vandaag de dag. Donkere kaas ? Wat een stelletje gekken." Hij gaat naar bed, en heeft die nacht nachtmerries over donkere kaas. Hij moet de voeten van indiaanse vrouwen kussen. "Zeg, ben ik dan nu op tv ?" bulderde de man. "Want gisteren was dit op de tv, en nu ben ik hier, net zoals die jongen uit dat verhaal. En nu moet ik zeker ook duur betalen voor die donkere kaas ?"
Toen werd hij op zijn hoofd geslagen en werd wakker in zweet. Hij begon om zich heen te grijpen en had ademhalings-moeilijkheden. De volgende dag vertelde hij het aan de dokter. De dokter dacht dat hij gek aan het worden was, en liet hem niet meer gaan. "Alzheimer waarschijnlijk," sprak de dokter. "U heeft betere zorg nodig," sprak de dokter.

"Ja, maar ik ben nog jong," sprak de man.
"Niets mee te maken," sprak de dokter. "U komt hier niet meer weg."
"Het moet die donkere kaas zijn," sprak de man tegen zichzelf.
Hij werd opgesloten en stierf een eenzame dood, en hij kon alleen maar denken aan donkere kaas.

NONNENDORP

Patrick en Skeleton woonden hier, in Nonnendorp.
Ik wist niet waarom ze hem zo noemden,
maar zo noemden ze hem altijd.
Nonnendorp leek een beetje op Kampen, Utrecht en Vlaardingen,
maar dan was alles anders.
Het was een groot dorp aan zee in ieder geval.
Ik was samen met een vriend.
We gingen allerlei winkels langs,
ook een hele grote tweedehandswinkel.
We moesten wel even zoeken.
Er stonden daar ook slagbomen.
Het was niet makkelijk om de winkel te vinden, en al helemaal niet om de winkel binnen te komen.
Alles was ingewikkeld hier.
Er waren grote plakkaten op de muren aan de buitenkant met de gezichten van de werkers erop.
Eentje leek op iemand die ik kende.
Toeval, toeval.

We fietsten toen verder het dorp in. Er was een lang fietspad door de natuur.
Veel bomen. Prachtige omgeving, en het was zo'n mooi weer.
Hij zei ineens dat hij zijn portemonee had vergeten.
Dat zei hij ook al toen we uit een eerdere winkel gingen.
Telkens vond hij zijn portemonee.
Dit keer ook.
Hij bleek het toch bij zich te hebben gehad.
In ieder geval was hij gestopt, en ik moest verder.
Ik moest naar een afspraak die ik had met een organisatie.
Hij had een andere afspraak. Hij had nog wat meer tijd dan ik, dus hij deed het rustig aan.

Ik kwam toen in het diepere deel van Nonnendorp, waar ik de afspraak had.
Toen ik bij het gebouw was aangekomen waar ik moest zijn en aanbelde
deed een donkere vrouw open.
Ik was hier al eens eerder geweest, en toen deed ook een donkere vrouw open.
Had ik jou de vorige keer ook niet gezien ?
Nee, zei ze, dat kan iemand anders geweest zijn.
Er werkte ook een andere donkere vrouw.
Er was een klein blank kind bij haar.

Ze gaf me wat folders en sprak over de organisatie.
Een warm gevoel gleed over me heen.
Ik werd toen helemaal warm wakker.
Het was een droom. Maar ik had het gevoel dat ik nog steeds droomde.

Ik had hem al een tijdje niet gezien, maar kwam hem weer tegen ergens achter de bosjes op een pad bij een flat. Er was ook een veldje. De natuur was hier prachtig. Hij scheen in de hoge flat te wonen. Hij had het over Hanja Veertje, waaronder hij opgroeide. Ze liet hem vijf dagen op één dag werken. Vijf dagen op één dag. Dat valt toch niet uit te leggen ? Het was zwaar werk. Ik vroeg hem wie ze was. Ze was ook genaamd het dubbele ijzer. Ik besloot met hem mee te gaan de flat in.

We gingen de lift in. ‘Wie is ze ?’ vroeg ik weer. ‘Zijn we in gevaar ?’

‘Welnee,’ zei hij. ‘Ze is dood.’

We kwamen aan bij zijn kamer. Hij woonde op de derde etage.
Er lag daar een pop. Er lagen ook wat boeken. En andere spullen.
Verder was het er tamelijk leeg.
Er stond een bed en een stoel.

‘Wat doe je hier ?’ vroeg ik.

‘Ik moest werken voor Hanja Veertje,’ zei hij weer.
‘Vijf dagen op één dag.’

Hij bleef zichzelf maar herhalen.
Ze was het dubbele ijzer.

Ik zei : ‘Maar ik heb goed nieuws.’

Daarna zei ik nog een keer dat ik goed nieuws had.

‘Ik heb je gevonden,’ zei ik.

‘Zeker, goed nieuws,’ zei hij.

Hij was getraumatiseerd. Hij durfde nog steeds niet veel te zeggen. Hij bleef zichzelf maar herhalen.

‘Voel je je niet veilig, jongen ?’ vroeg ik.

‘Nu wel, nu wel,’ zei hij. ‘Het heeft alleen tijd nodig. De machine moet op start komen. Het is hard werk. Even pufte hij, en zuchtte hij.

‘Zeg het,’ zei ik. ‘Wie is ze, of wie was ze ?’

Ik keek uit het raam en zag geesten in de lucht. Het waren hele grote geesten.

‘Ik kan het niet,’ zei hij.

‘Probeer het,’ zei ik.

‘Okay,’ zei hij, en haalde diep adem.

‘Zij was mijn moeder,’ zei hij.

‘Oh,’ zei ik. ‘Maar ik ... wist ...’

Toen werd ik wakker. Ik keek op het klokje. Het was al bijna tijd om op te staan. Ik vroeg me af waarom ik zo vreemd had gedroomd. Een mens kan vreemd dromen. Ik dacht na over Hanja Veertje. Het dubbele ijzer. Ik kwam zelf ook uit een tijdperk van dubbel ijzer. Het was hard werk, maar voor een goed doel.

‘Hanja Veertje,’ dacht ik weer. ‘En die geesten in de lucht als wolken, grote geesten. Waar waren ze mee bezig ?’ Ik

viel toen weer in slaap en droomde weer over hem, een vroegere schoolvriend. Het was zo lang geleden. Hij ging toen ergens anders studeren. Ik kwam hem nog eens tegen in de trein. Ik keek hem aan. ‘Hanja Veertje,’ zei ik. ‘Dus dat was je moeder ?’

Hij knikte. Ik ging op de stoel zitten, en hij ging op het bed zitten. ‘Voel je je nu beter ?’ vroeg ik.

Hij knikte. ‘Ja, dat wel, maar ik moet nog op start komen. Het ging diep.’

‘Wat heeft ze gedaan ?’ vroeg ik.

‘Dat wil je niet weten,’ zei hij.

‘Ik ben blij dat ik bij je ben,’ zei ik, ‘dat ik je heb gevonden. Het is nu achter de rug.’

‘Ik heb nog wel innerlijke strijd,’ zei hij.

‘Dat is normaal,’ zei ik.

‘Al die injecties, naalden, ik weet niet wat ze allemaal in me gespoten heeft,’ zei hij.

‘Vreemd,’ zei ik.

Ik keek naar buiten naar de bomen. ‘We gaan jouw leven geheel weer opnieuw opbouwen,’ zei ik.

‘Dank je wel,’ zei hij.

‘Ik moet naar buiten,’ zei ik toen. Ik ben toen met de lift naar beneden gegaan, en rende de flat uit, het veldje op, naar de bomen. Ik wilde het bos in. Ik moest het bos in. Hij rende achter me aan.

‘Ik ga met je mee,’ zei hij. Ik glimlachte. Toen merkte ik dat ik opsteeg. Ik kon vliegen, en hij kon het ook. En we vlogen naar de grote geesten in de lucht. Het waren wolken. Het was nieuw leven. Ze waren heel bedrijvig. Ze bouwden iets nieuws. Het was als vijf dagen op een dag. Maar voor een goed doel. Het was als dubbel ijzer. Als een machine. Het was een industrie. Het waren boeken. Het was een literaire industrie, en hier konden we wonen, zo tussen de woorden, zo tussen de regels en de zinnen in. We gingen van bladzijde tot bladzijde. ‘Ja, dit is goed,’ zei hij.

‘Hanja Veertje,’ zei ik weer. ‘Wat was het verder voor vrouw ?’ vroeg ik.

‘Chagrijnig,’ zei hij. ‘Alles moest.’

Maar dit moest ook. Er was geen stoppen meer aan. We hoorden de machines.

Einde

LAVENDEL

Ik stond op station Harderwijk.
Ik keek naar het plantsoen achter het station.
De urinaire machines checkten het station.
Ik raakte met ze in gesprek.
Ik zei dat ik mijn vrouw kwijt was geraakt.
Want ze vroegen telkens : ‘Waar is je vrouw.’
Nee, ze was verdwaald. Of misschien was ik verdwaald.
In ieder geval was ik haar kwijt.
Ik kwam met lege handen.
Daar had ik het over met de urinaire machines.
Ik kende ze nog wel van vroeger.
Ik zat daar op school.
Ik moest er ook weleens zijn voor zaken.

Ze vervoerden mensen, door de hele stad.
Ook verder.
Ze waren bezig mijn wapenrusting bij te werken,
mijn uitrusting. Ze werkten aan mijn helm en schild.
Ik zag haar toen ineens in het plantsoen.
Het was een paradijs.
Ze had een hele mooie zachte jurk aan en een zachte hoed op,
zacht wit en creme kleuren.
Ik probeerde naar haar toe te gaan, maar er zat glas tussen.

Moet ik net weer hebben, dacht ik bij mezelf.
Alles gaat hier verkeerd. Altijd.
Ik miste haar, maar er was teveel tijd overheen gegaan.
Het was al zo lang geleden dat ik haar verloor.
Ze begon weg te vagen.

Ik riep : ‘Hey, wacht !’
Mensen begonnen me vreemd aan te kijken.
Sommigen staken hun tong uit.
Anderen gniffelden, of groetten me.

Ik was daar gewoon tegen het glas aan het lopen,
telkens weer. Ze was steeds meer in de verte.
‘Ken je me dan niet meer ?’ riep ik.

Toen werd ik wakker.
Ik had haar dagboek en boeken nog steeds,
om me heen, en die ben ik toen maar gaan lezen.

LAVENDEL II

Het was een lange, moeizame dag zonder Lavendel.
Aan het einde van de dag viel ik in slaap en droomde ik weer over haar.
Nu waren we bij elkaar, en ze gaf me een kus.
We lagen in bed, twee bedden tegen elkaar geschoven,
en we zouden dezelfde boeken om en om lezen.
Ze zei dat ik haar kon vinden in de boeken.

Hoe meer ik de boeken las, hoe meer ik

erachter kwam dat Lavendel mijn vrouw niet was.
Ik moest toen van haar vluchten, zoals zij van mij vluchtte.
Ik kon alleen van haar vluchten in de boeken.

DE KETTINGSTENEN

Met zoveel kinderen stonden we op het strand aan de woeste zee.
Er was geen doorkomen aan. Wat een drukte was het hier.
De zee zouden we al helemaal niet overkunnen.
De zee was veel te woest en wild.
Sommigen hadden het weleens geprobeerd,
al dan niet met een boot, maar ze werden verscheurd en verslonden door de golven.

Nee, we moesten op de arenden wachten.
Die zouden komen en ons tot het beloofde land brengen.
Het was hier geen leven.

En op een dag kwamen de arenden.
Ze waren zo groot.
Ze zouden wel vele kinderen kunnen dragen,
maar ze wilden niemand meenemen.

We zouden eerst naar hun verhalen moeten luisteren,
en moeten werken, om zo kettingstenen te verdienen,
waarvan we kettingen moesten maken, en alleen dan
zouden ze ons meenemen.

Telkens als we naar een verhaaltje van hen hadden geluisterd,
wierpen ze ons een steentje toe. Ook als we iets goeds hadden
gedaan, goed hadden gewerkt, dan werd ons een steentje
toegeworpen. Zo konden we onze ketting verdienen.

Steentje voor steentje waren de kinderen bezig hun kettingen
te rijgen, opdat de arenden hen uiteindelijk zouden meenemen
naar het beloofde land.

Maar het viel niet mee. De steentjes waren broos, en vielen
soms al snel uit elkaar, en vaak zaten er ook geen gaatjes in.

Jullie moeten de verhalen bestuderen, zeiden de arenden.
Zodra jullie de verhalen goed kennen, weten wat het betekent,
wat geleerd hebben van de boodschap, krijg je steentjes voor
je ketting.

Kinderen begonnen de verhalen van de arenden te graveren
in de grotten, en begonnen zo de verhalen te overdenken.
Dat viel niet mee. Kinderen hadden verschillende interpretaties
van de verhalen, en vielen elkaar soms aan. Er begonnen
groepen te ontstaan onder de kinderen, die vaak niets van
elkaar wilden weten, of soms zelfs

oorlog tegen elkaar
voerden.

De arenden waren hier erg boos over, en roofden daarom
vaak de kettingen van de kinderen weer terug. Zo konden
ze helemaal overnieuw beginnen.

Toch kregen ik en wat andere kinderen het voor elkaar om
een gehele ketting compleet te krijgen. Toen werden we
meegenomen met de arenden.

Maar toen we in het beloofde land waren aangekomen
stond het vol met molens die telkens weer het verleden
omhoog brachten. ‘Maar dit is helemaal niet het beloofde
land,’ zeiden sommige kinderen.

Maar de arenden zeiden : ‘het beloofde land zou het beloofde
land niet zijn als we anderen die nog in het verleden leven
niet zouden helpen. Immers, wij zijn ook naar jullie toegekomen
om jullie te helpen. Daartoe moesten wij ook terug naar het
verleden. Stel je voor als wij dat niet gedaan hadden, dan
waren jullie nog steeds aan de andere kant van de woeste
zee.’

Het verleden moest dus telkens weer terugkomen, opdat het
uitgewerkt zou worden, tot hogere vormen gebracht zou
worden, want velen zaten nog vast in het verleden. En
daartoe waren de molens. Het was een grote plaag voor de
kinderen, maar ze wisten dat het nodig was. Ze begrepen zo
de daadwerkelijke betekenis van het beloofde land.

Telkens weer, ik word er gek van, maalt het door mijn hoofd,
dat verschrikkelijke verleden, als een nachtmerrie, als een
industrie, telkens weer, op en neer, in een cyclus, waarin het
zich telkens afwisselt. Maar ik weet waarvoor het nodig is.
Ik weet dat het nodig is, anders zou ik nooit in het beloofde
land kunnen leven. Anders zou het beloofde land nooit
kunnen bestaan.

En zo houd ik vast aan de arenden die mij hebben gegrepen
en meegenomen, en aan de verhalen die zij mij vertellen,
en rijg ik mijn kettingen om verder en verder te gaan.
En zo maak ik mijn stenen, opdat ik ze ook aan anderen
kan geven. Ik geef nooit op, want we kunnen altijd verder
en dieper, en het kan altijd beter. We komen er wel. De arenden
zelf zijn hier immers ook doorheen gegaan.

En zo leren we zelf vliegen, leren we zelf arenden te zijn,
leren we zelf de verhalen te vertellen, opdat we anderen
ook naar het beloofde land kunnen brengen. En dan leren
we hen over het belang van de molens, waarom het verleden
telkens moet terugkomen. We leren hen

ook hoe daar mee
om te gaan.

Einde

_____

DE VLUCHT

Ik was ergens afgedwaald in het bos,
en onderging een reeks dromen, zeg maar nachtmerries.
Toen ik het pad weer vond en tot mijn zinnen kwam,
ging ik snel terug naar huis, naar haar.
Ze wachtte me al op in haar prachtige witte jurk.
'Het duurde lang,' zei ik. 'Ik was in gevecht met je schaduw in het bos.'

Ze glimlachte en nam me in haar armen.
'Ik was zo afgedwaald,' stamelde ik.
'Zo, zo afgedwaald.'
'Het is okay,' zei ze.
'Ik ben blij dat je weer terug bent.'

Ik keek haar aan.
'Het duurde zo lang, alsof het nooit zou eindigen,' stamelde ik.
Ik was nog steeds in een shock.
Maar ik zag haar wegvagen.
Ik was nog steeds in het bos.
Ik was nog steeds niet thuis.

Ik gromde.
Iets speelde met me.
Wat had ik genomen ?
Wat was er met me gebeurd in dit prachtige woud ?
Het had zo mooi kunnen zijn, maar ...

Het is niet goed zoveel moois te hebben en zoveel geluk.
Het romantische is niet goed, maar verlammend.
Nee, ik wil weg van die visioenen.
En ik rende.

Zelfs haar schaduw achtervolgde me niet.
Ze was me liever kwijt dan rijk.
Ze had haar eigen leven.
Daar kon ik niet bij.
Daar wilde ik niet bij.

Ik wilde weer dwalen in het bos, ergens anders komen.
Het was me allemaal teveel geworden.
Ik kon het allemaal niet meer aan.
Daarom was ik naar het bos gevlucht,
en daarom liet ik mezelf afdwalen.

Ik was op de vlucht, zoals zij op de vlucht was.
We hadden slechts een glimp van elkaar opgevangen,
en het was goed zo.
Teveel zou ons vernietigen.
We moesten onze dromen verdiepen tot betere werelden.

_____

HET MONSTER VAN HET VELUWEMEER

Het monster van het Veluwemeer,
Is het echt of slechts een legende ?
Het speelt met mijn gedachten,
draait alles om, dringt dieper om zich met kracht in mij te spelden.

Het monster van het Veluwemeer,
Je weet niet meer waar je bent,
waar je bent geweest of waar je naartoe zal gaan,
Het sijpelt naar binnen als de regen,
Het spoelt alles weg, wat je dacht dat je had.

Het heeft mij inmiddels alles afgenomen,
al mijn dromen,
Met kracht baant het zich een weg in mij,
Het noemt zich familie, kinderen, ouders,
noem maar op, leiders en leraren,
Het monster van het Veluwemeer,
terecht een monster.

En ze zeggen dat het niet bestaat,
maar ik weet wel beter,
vertrouwen kun je ze niet,
want ze staan onder de hoede van het monster

Het monster van het Veluwemeer,
Staat voor mij met zijn vadsige lijf,
en is dan verdwenen,
Eens greep het mij op het Veluwemeer,
en trok mij tot het dal van nachtmerries,
Tot de bodem zonk ik.

Het monster van het Veluwemeer,
Oh nee, bevrijden kan ik mezelf niet,
Er is geen weg uit dit kreng,
Ik zal ermee moeten leren leven,
de betekenissen moeten leren draaien,
Totdat het leefbaar is.

Steeds dieper dringt het door,
alles kapot trekkende zonder genade,
Het heeft geen tijd voor mij, en toch neemt het al mijn tijd.

HET DONKERE IJZER

IJzer in deze vreemde gevangenis …
Hij wilde naar de wildernis, maar zat hier vast.
Er was geen weg tot de wildernis.
Hij had een kamer hier. Maar er waren overal vreemde tralies en bij het minste of geringste gingen er alarmen af.
Wat moest hij doen ? Hij verveelde zich hier, maar had wat oude boeken op zijn kamer.
Hij wist niet meer hoe hij hier was gekomen.
Alles was donker hier, maar de boeken kon hij nog net lezen.
Het waren boeken over de wildernis.
Zo kon hij zich wanen in de wildernis, en als hij sliep droomde hij erover.
Hij wilde vrij zijn, maar hij was het niet.
Als hij ontwaakte voelde hij zich altijd depressief, maar de boeken gaven hem

wat hoop.
Hij had geen kameraden. Er was hier niemand.
Er groeiden hier wat planten met vruchten die voedzaam waren, en waarvan hij kon drinken, maar hij had het gevoel dat het hem vergiftigde.
Hij besloot op een dag te stoppen met ervan te eten, en dronk alleen wat.
Maar hij hongerde zo uit dat het hem verzwakte.
Op sommige momenten had hij een kracht die hij niet kende.
Maar dat was meestal van korte duur.
Zijn zwakheid en moeheid werd steeds erger.
Hij trilde vaak, en beefde van de zwakheid, maar de krachten die hij soms voelde werden sterker en sterker.
Op een dag brak hij los uit de gevangenis vanwege zijn kracht, om even later te ontdekken dat het maar een droom was.
Soms als hij wakker was werd er voedsel door een luik geschoven, maar hij wist niet of hij het kon vertrouwen.
Ook waren er soms nieuwe boeken bij.
Donker ijzer.
Op een dag gooiden ze een vrouw in de gevangenis.
Ze sprak niet veel, en als ze sprak was het een andere taal.
Ze kwam uit de wildernis.
Maar het bleek maar een droom te zijn.
Hij wist niet meer het verschil tussen droom en werkelijkheid, en het kon hem niet meer zoveel schelen. Beiden was het intens, en ook de boeken waren intens. Er was geeneens meer een verschil tussen droom en werkelijkheid.
Hij had het gevoel dat als hij ontwaakt was dat hij gewoon een nachtmerrie had.
Hij was in de wildernis, ja, hij was in de wildernis.
Soms stak een beest hem, en dan hallucineerde hij.
Soms had hij van een verkeerde plant of boom gegeten en dan hallucineerde hij.
Soms had hij nachtmerries, nachtmerries over een donkere, ijzeren gevangenis.

DE VERBORGEN WERELD

Hij woonde dichtbij een natuurmeer. Hij vond het daar prachtig. Hij ging er vaak zwemmen, maar er werd allerlei troep in het water gegooid, ook glas. Op een dag was hij met zijn vriendjes aan het spelen in het water, en stapte hij in een stuk scherp glas wat op de bodem lag, waardoor zijn voet helemaal werd opengescheurd. Zijn vriendjes moesten

hem toen naar huis brengen en er moest een dokter komen. Hij bloedde hevig. Zijn ouders waren in grote paniek. Hij voelde zich erg duizelig, en raakte even later bewusteloos. Hij werd meegenomen naar een ziekenhuis in de buurt. Het ziekenhuis lag ook in natuurgebied. Toen hij weer bijkwam was zijn bed omgeven met familie leden en wat vriendjes. Ook een vriendinnetje kwam even later. Ze hadden het allemaal erg met hem te doen. Hij had een vreemd gevoel in zijn voet, wat door zijn lichaam heengleed. Hij voelde zich zacht. De wond zou wel weer herstellen, zeiden ze. Hij moest voorzichtig doen met lopen.

Hij voelde zich vreemd sinds hij het ongeluk had gehad, altijd licht in zijn hoofd. Op een dag moest hij naar een centrum toe voor verder onderzoek van zijn voet. Het bleek dat er een belangrijke zenuw was geraakt en aangetast. De genezing duurde langer dan ze hadden verwacht. Hoe dan ook wilde hij terug naar het natuurstrand. Hij zou dit keer gewoon op het strand blijven. Hij voelde er ook voor om een boswandeling te maken, maar moest voorzichtig zijn met zijn voet. Alles had hem voorzichtiger gemaakt, ook in zijn spreken.

Nadat hij op het natuurstrand was geweest ging hij een boswandeling maken met een vriendinnetje. Ze gingen heel diep in het bos. Ze was hem allerlei verhalen aan het vertellen. Er was ook een hele diepe en grote kuil in het bos waar ze ingingen. 'Ik zou wel aan lianen willen slingeren,' zei hij tegen het vriendinnetje, 'van boom naar boom.'

Toen ze weer thuis waren had hij er een goed gevoel van overgehouden, een echt bosgevoel. Er was een vreemde kracht in zijn voet. In zijn onderbroek rende hij naar buiten en ging weer het bos in. Hij wilde een wilde zijn. Hij rende zo diep in het bos als hij kon. Hij kwam daar een vrouw tegen die op een wilde leek. Ze duwde hem in de modder. Hij probeerde weg te rennen, maar een vreemde kracht in zijn voet hield hem tegen. Hij keek naar haar, en toen nog eens. 'Wie bent u ?' vroeg hij. 'Het lijkt alsof ik u ergens van ken.'

'Nee hoor,' zei de vrouw.

'Maar wie bent u dan, en waar komt u vandaan ?' vroeg hij, terwijl hij helemaal onder de modder was.

'Ik woon onder de grond,' zei de vrouw. 'Daar is een verborgen wereld.'

'Laat eens zien ?' vroeg de jongen.

'Volg mij,' zei de vrouw. Ze moesten in een diepe kuil. Plotseling hield de vrouw hem tegen. 'Hier kunnen we niet verder,' zei ze.

'Waarom niet ?' vroeg hij.

Ze nam modder en gooide het naar hem, en probeerde hem toen weer op de grond te duwen. Hij rende weer weg, maar de vreemde kracht in zijn voet hield hem weer tegen. Hij rolde over de grond en schreeuwde. Maar er kwam geen normaal woord uit zijn mond. Hij schreeuwde in een vreemde taal. Hij stond op, en begon de vrouw uit te foeteren. 'We moeten een meertje in,' zei de vrouw.

'Zeker waar weer scherp spul ligt op de bodem en ik mijn voeten weer openhaal,' zei hij.

'Nee,' zei de vrouw, 'het is een bosmeer waar nooit iemand komt.'

Toen leidde ze hem naar het meer, waar ze gingen zwemmen. 'En wat nu ?' vroeg hij.

'Dat zul je wel zien,' zei de vrouw.

Plotseling greep een hoge golf hen en trok hen in de diepte. Op de bodem werd een luik geopend, en ze werden beiden naar binnen genomen. Een woeste man staarde hen aan. Hij had een grote baard en een knots. Het luik ging weer dicht en er was bijna geen water, alleen maar wat natte modder. Ze waren nu onder het meer. De man had ook een fakkel bij zich. Toen leidde hij ze door lange ondergrondse tunnels die steeds dieper gingen.

De jongen schrok plotseling wakker in zijn ziekenhuisbed. Zijn voet was in het verband. 'Ik wil weer terug naar de verborgen wereld,' stamelde de jongen. Hij ging het ziekenhuisbed uit en strompelde naar de deur. Toen liep hij naar buiten, op weg naar het natuurmeer. 'Kom terug !' riep iemand achter hem. Maar hij begon harder en harder te rennen, totdat hij bij het natuurmeer was aangekomen, en liep erin, hopend dat hij weer op een stuk glas zou trappen. Aan de waterkant riep een verpleegster. 'Kom terug ! Je bent zwaar gewond !'

'Ik wil terug naar de verborgen wereld onder de grond !' riep hij. Hij liep dieper en dieper het natuurmeer in. Hij had alleen een onderbroek aan. Hij hoorde de verpleegster achter hem roepen, die inmiddels in het water was gegaan. Ze zwom achter hem aan, totdat ze hem eindelijk had gegrepen. Dichtbij zijn oor zei ze toen : 'Ben je gek geworden ?'

Ze sleurde hem mee het water uit. 'Je bent levensgevaarlijk voor jezelf,' zei ze. In het ziekenhuis pleegde ze een telefoontje, en al snel kwam er een busje.

'Waar ga ik naartoe ?' vroeg de jongen. 'Ik wil naar het glas, het scherpe glas. Ik wil terug naar de verborgen wereld.'

'Daar ga je nu naartoe naar die verborgen wereld,' zei de verpleegster.

Ze namen hem mee achter glas. Hier zou hij veilig zijn. Het was een streng bewaakte plaats. Je moet eerst beter worden, zeiden ze tegen hem.

'Mmmm, de verborgen wereld,' zei hij.

Einde

HET ROODBORSTJE

De dominee was bij hem gekomen. Ze gingen beiden een film kijken over de zee. Hij kon goed met de dominee opschieten. Vroeger had de dominee een groot schip gehad, voor zendingswerk. De film over de zee ging over de Bermuda driehoek, over mysterieuze verdwijningen. De dominee had het over Izebel, hoe zij naar de profeten was uitgezonden om hen te vervolgen, en over hoe die profeten zich moesten verbergen en niet meer wilden leven. Hij bracht dit op een hele interessante manier in verband met de Bermuda driehoek. De dominee moest hem een beetje opbeuren, want hij lag in een scheiding, en zijn vrouw probeerde van alles om het leven zuur te maken. "Alles wat Izebel wil is jouw schedel, maar jij hebt de wonderen van de natuur," zei de dominee.

Hij zou zelf wel willen vertrekken in de Bermuda driehoek. Misschien had hij dan een beter leven, maar de dominee zei dat hij er dwars doorheen moest, en dat dat juist de Bermuda driehoek was. Alles had een bedoeling volgens de dominee, maar dat kon hij op het moment niet zien.

"Izebel op haar hoge paard, die je kinderen aan een ketting houdt om ze tegen jou te gebruiken," zei de dominee, "maar het heeft ook een dualiteit. Izebel is slechts een kaleidoscopisch verhaal, want ze strijd ook tegen de klauwen van religie. Ook jij bent een Izebel, als een zeebel, als zeeschuim, om los te komen op de golven van de ketenen van religie. Alles heeft een dubbele kant."

Hij knikte naar de dominee.

"Het gaat om de wonderen van de natuur," zei de dominee, "niet wat mensen er van hebben gemaakt."

De dominee kon het altijd zo mooi vertellen. "Kun je Izebel ook van een nog andere kant bekijken ?" vroeg hij.

"Izebel is een duister schaakbord in de kerk," zei de dominee. "Vaak laten ze het maar van één kant zien. Izebel was natuurlijk een grote vorstin die van religieuze extremisten te horen keeg dat haar godinnen afgoden waren. In ieder geval is het verhaal symbolisch en kan vanuit verschillende kanten uitgelegd worden. In sommige tradities is Izebel zelf een godin en strijdt tegen de kwade machten van de tirannie van religie, maar dat is een lang verhaal, en dat zit niet simpel in elkaar."

"Ik begrijp het," zei hij. Hij voelde zich nog steeds depressief, ondanks dat de dominee er was en ze samen een film hadden gekeken. De dominee kwam hem vaak opzoeken. De dominee zelf had zijn vrouw verloren door kanker. Ook dat was een soort Bermuda driehoek. Zo hadden ze veel steun aan elkaar.

Als hij aan de dominee dacht moest hij altijd ook direct aan zijn kinderen denken die zonder moeder moesten opgroeien. Dat maakte soms zijn depressie nog wel erger. Hij was erg betrokken bij die kinderen.

Het leek wel alsof Izebel cirkels aan het maken was op de ramen, alsof ze aandacht wilde scheppen voor alles wat de kerk zo lang verborgen had gehouden. De dominee zei ook dat er heel veel met de vertalingen was geknoeid. De dominee stond als het ware tussen kerk en mens in.

Het was alsof Izebel bellen blies, zeepbellen. Ze liet zien dat alles een

cyclus was, en draaiende, als caleidoscopisch. In die cirkel zat het geheim verborgen. Vroeger had hij al zulke sprookjesachtige ideeën over Izebel, en hij herinnerde hoe de kleine zeemeermin in een zeepbel veranderde, in zeeschuim, omdat ze haarzelf niet duidelijk kon maken, niet kon spreken. Ze was als achter glas. En zo ging alles wat te zwak was om werkelijkheid te worden achter glas, om verdraaid te worden door de grote massa's. Grote massa's mensen, grote massa's leugenaars, als kannibalen.
Izebel is het zeeschuim wat wij worden, wat anderen van ons maken. Anderen denken voor ons, en vullen alles voor ons in, en zo sterven wij onbegrepen en verkeerd begrepen.
Als een roodborstje tikt zij op het raam, op zoek naar haar Elia. Zouden die twee bij elkaar horen ? Dat zou zo mooi zijn. Het is een onbegrepen en verkeerd begrepen, misvertaald verhaal, door mensen die de talen, de culturen en de etymologie, de taalgeschiedenis, niet kennen.
Was Izebel oorspronkelijk een sprookje ? En wat is er van haar geworden ?
Als een roodborstje tikt zij op het raam. Elia doet het raam open, en voedt het beestje. Zo gaat dat iedere dag. Elia en Izebel leven samen in een huisje diep in het bos. Niemand weet waar ze zijn en wat ze doen, en daarom verzinnen ze verhalen over hen, en die verhalen worden doorverteld en blijven veranderen totdat er echt helemaal niets meer van klopt. Of toch ? Van verhalen leeft men. Symboliek is een kunst, als een bijzonder medicijn.
Het roodborstje tikt op het raam. Het heeft wat bijzonder kruid meegebracht voor Elia. Elia draait aan zijn orakel, en voorspelt dan de toekomst door het bijzondere kruid en het orakel : allemaal mooie dromen, mooie inzichten, dieper en dieper, want zijn roodborstje is teruggekomen.

HET ROODBORSTJE VAN JEZUS

Jezus had een Roodborstje genaamd Judas,
En als Judas bij Jezus op het raam tikte,
Dan werd het de volgende dag in de kranten gedrukt,
Dat Judas Jezus had doodgeschoten,
Zo kwamen die oplichters en bandieten aan hun geld.
Jezus had een Roodborstje genaamd Judas,
Elke dag kwam het Roodborstje aan zijn raam,
Dan tikte het met zijn snaveltje erop,
Maar de dieven stalen het verhaal en maakten er iets heel anders van,
En verkochten het aan de drugsbaronnen,
Die het volk om zeep hielpen
Jezus had een Roodborstje genaamd Judas,
Maar niemand luisterde,
Allemaal waren ze bezig hun geld te tellen,
En ze maakten van Judas een duivel die Jezus in het hart pikte,
En ze maakten van Jezus een poort waarbuiten niemand leven kon vinden,
En ze maakten hun kerken, en telden hun winst,
Maar het Roodborstje tikt nog steeds op de ramen,

Voor hen die het horen willen,
Over de strenge winter die zal komen,
En over dat zij die niet luisteren willen,
Nooit tot de lente zullen gaan,
Voor eeuwig zullen zij verhalen achterna rennen,
Voor eeuwig zullen zij het niet verstaan
Luister daarom naar het getik van het Roodborstje,
En vlieg op zijn rug met hem mee,
Tot dat wat ze nooit vertellen wilden,
Want ze wilden alleen tellen
In de zomerschuur ligt het opgeborgen :
Jezus en het Roodborstje voor het late uur,
Niet door Judas werd hij gekruisigd,
Maar door hen die zulke verhalen verzonnen
Nu ben ik op zee voor het late uur,
Met het Roodborstje in mijn hart,
En een kogel door mijn hoofd,
Nu moet ik sterven omdat ik de waarheid vertelde,
Die bandieten hebben me vermoord,
Want ze horen liever het gelieg en gelach van dieven,
Dan het getik der waarheid van het roodborstje,
Zegt het voort, zegt het voort
Ik moet nu sterven, een golf spoelt mij weg,
Maar mijn roodborstje zal verspreiden,
Alles wat ik heb gezegd,
Noch vuur noch ijs zal hem kunnen stoppen,
Noch water, aarde of steen,
Want met waarheid werd hij bemind,
En liefde is zijn voortdrijvende wind,
Door kennis voortgebracht,
En met wijsheid altijd omhuld,
Als het kind van openbaring,
Door hemels vertrouwen toegezongen
Wacht niet op mij, maar zegt het voort,
Na drie dagen zal ik opstaan,
En het Roodborstje zal zijn tot de hemelpoort

BLOEDDRUPPELS IN DE SNEEUW

Dieven kwamen in het holst van de nacht,
Zij schoten een gat in de bijbel,
En draaiden toen alles om,
En ze dobbelden om alle gouden verzen,
Bloeddruppels vielen in de sneeuw,
En ook een brandende lucifer die toen doofde,
En een Roodborstje steeg op met een boodschap,
Dat zij Jezus hadden gekruisigd door een vervalste bijbel,
Zij staken hun angel diep
Dieven kwamen in het holst van de nacht,
Piraten met hun schepen,
Vele verhalen vertelden zij in de nacht,
De verhalen van een dievenmeester,
Die de meester der oplichters was
Oh, hoe zij gokten onder het licht der leugen,
Oh, hoe zij zich tegoed deden aan bloed, vlees en buit,
Ja, het goud verblindde hun ogen
En het Roodborstje steeg op met een boodschap,
Dat hun spel ten einde zou lopen aan het einde van de dag,
En zij schoten het beest neer, en stopten het in een kooitje
Oh, eens zal het Roodborstje vrijkomen,
Want het einde van de dag nadert,
En de avond is de sleutel van de kooi

Bloeddruppels in de sneeuw,
De herinnering aan het Roodborstje,
Zijn woorden zullen uitkomen
Een kaars in de nacht waaraan ik mij warm,
Een deken in de avond die mij onhuld,
En niemand die mij tegenhoudt
Het is de dag van de opstanding,
De graven gaan open, en de kooien springen los,
De engel van het Pinksteren is gekomen

LIEFDESLITTEKENS

Wilde honden joegen in de nacht. Het was een onbekend soort. Ze waren wilder dan hyena's. Een stadje werd door hen geteisterd. De wetenschap stond voor een raadsel. Waar waren die wilde honden vandaan gekomen ?
Een dominee bezoekt een man die zijn vrouw had verloren. De dominee gebruikte de illustratie van de wilde honden. "Wilde honden jagen in de nacht. Zij namen je vrouw, en zij is nu één van hen."
"Dat is geen lekker idee," zei de man. "Ik dacht dat ze in de hemel was."
"De hemel is onbekend," zei de dominee. "Niemand weet precies hoe het zit. Het is slechts gespeculeer."
Die nacht droomde de man dat hij en zijn vrouw de liefde bedreven. Plotseling veranderde ze in een wilde hond en rende weg. De man schrok wakker en greep om zich heen. Misschien had de dominee toch gelijk gehad ?
Toen hij het de volgende dag aan de dominee vertelde moest de dominee glimlachen. "Zie, ik zei het je toch ? Maar het is maar symbolisch, en dromen zijn vaak bedrog."
"Ja, maar het was net echt," zei de man, "alsof ik weer even contact met haar was, en het was goed. Ik denk dat ze terug is gegaan naar de natuur."
"Ik denk het ook," zei de dominee. "En nog eens wat : Er zijn veel vrouwen vrijgezel in de kerk. Grijp je kans zou ik zeggen."
"Het zit nog veel te diep," zei de man. "Ik kan het allemaal nog maar moeilijk verwerken."
"Maar een nieuwe vrouw zou het je kunnen laten verwerken," zei de dominee.
Die nacht had de man een droom dat ook vrouwen om hem heen in wilde honden veranderden. Nu stond het idee om een nieuwe vrouw te nemen hem helemaal niet meer aan, want het zou hem weer pijn gaan doen. De dominee noemde het bindings-angst. De dominee begreep hem goed, maar zei ook dat zo het leven was, te leren leven met ontvangen en verliezen. De dominee haalde een tekst aan uit het boek Job : "De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen. De Naam van de Heere zij geprezen."
De dominee was voor de man een rots in de branding. De wilde honden waren steeds in het nieuws, en de man bleef er bij bepaald. Telkens moest hij weer aan zijn vrouw denken, die in principe gewoon was meegenomen door de wilde honden. Er kwam een bos-verbod vanwege de wilde honden. De dominee zei dat het een stukje natuur was.
"Waarom komt er geen kerk-verbod vanwege wilde vrouwen in de kerk ?" vroeg de man. De dominee begon te lachen. "Jij bent me ook een mooie, grapjas."

"Nee, ik meen het," zei de man. "Een nieuwe vrouw hebben zal al lastig zijn, en helemaal als ik ze weer verlies."
"Zo is het leven," zei de dominee, "en je moet toch wat."
"Ik blijf liever alleen, uit het bos, en uit de kerk," zei de man.
"Je kan wel naar de kerk gaan, maar dan gewoon uit de buurt van de wilde honden blijven," zei de dominee.
"Nee, ik ken de natuur van de wilde honden," zei de man. "Ze zullen me echt wel krijgen."
"Dan ben ik gewoon je kerk," zei de dominee. "Waar twee of drie vergaderd zijn is er al een kerk, en je bent zelf een kerk."
"Dat is een mooie, rustgevende gedachte," zei de man. Even voelde hij zo'n diepe liefde voor de dominee dat hij dacht dat hij verliefd op hem was. Hij liep naar de dominee toe en omhelsde hem. "Bedankt man," zei hij. "Je betekent de wereld voor mij."
De dominee hield hem stevig vast.
De man was bang voor de liefde, de wilde honden van de liefde, die hem zo zouden kunnen verscheuren. Hij bleef liever op een afstand om zo de wilde honden veilig te kunnen bestuderen.
Die nacht had hij weer een droom over zijn vrouw. Weer veranderde ze in een wilde hond, en begon naar hem te grommen, en plotseling beet ze hem. Hij vroeg zich af wat zij van hem wilde. De dag erna bleef hij erover nadenken. Was het een boodschap van haar. Wilde zij misschien dat hij weer terug zou gaan naar de kerk, of een nieuwe vrouw zou nemen ? Schijnbaar was ze ontevreden over iets.
Hij vertelde de droom aan de dominee. "Ik zou dat zo zeker niet zien," zei de dominee. "Het is een beeld van de liefde. Ze heeft je opgezocht, en greep je beet, en het doet pijn, omdat ze er niet meer is. Telkens zal het pijn doen als je met haar bezig bent, alsof ze bijt. Het is het gemis, de onmacht. Nu draag je de littekens van de liefde, de littekens van haar liefdesbeet."
"Oh, dominee, dat is bijna te mooi om waar te zijn," zei de man.
Die nacht was er een overstroming waarin vele mensen het leven verloren. De grote rivier was uit haar bedding getreden. De dominee zei : "De wilde honden zijn gekomen. Ze hebben velen meegenomen."
"Weer liefdeslittekens ?" vroeg de man.
"Weer liefdeslittekens," zei de dominee.

WILDE HONDEN

Een man en een vrouw waren in het bos. Plotseling verloren ze elkaar geheel uit het oog, alsof een duizeling hen trof. Ze hoorden honden blaffen en janken in de verte, en het geluid leek steeds dichterbij te komen. De man greep de vrouw die als verstijfd was. ‘Liefste,’ sprak de man. ‘We moeten ons verbergen.’ Ze moesten het direkt

op een rennen zetten. Daar zagen ze de honden al in de verte aankomen. De vrouw slaakte een gil, terwijl de man al een eind weg was. Eén voor één stortten de wilde honden zich op de vrouw, en lieten niets van haar over. De andere honden gingen al achter de man aan. Buiten adem rende de man langs de bomen, en door struiken naar de donkerste plekken. Er waren veel honden. De man wist dat hij niets tegen hen zou kunnen beginnen. De jacht was meedogenloos. Hij kon bijna het gehijg van de honden al horen, en de honden gilden bijna. Nog nooit was de man zo bang geweest. Zijn binnenste leek over te lopen van zweet. Na een tijdje bereikte hij een huisje. Snel ging hij naar binnen en deed de deur achter hem dicht. Al snel omsingelden de honden het huis. De man rende op de trap naar boven waar een man en een vrouw in bed lagen. Aan de muur hing een geweer. De man greep het geweer, en knalde door het raam een paar honden neer. De man op het bed stond op, liep naar de man met het geweer toe, en sprak : ‘Welkom, welkom, in het land van plezier.’ De man met het geweer keek hem vreemd aan, terwijl ze beiden de honden jankend hoorden wegrennen.

‘Pardon, ze hebben .... ze hebben haar verscheurd,’ zij de man met het geweer.

‘Wie hebben ze verscheurd ?’ vroeg de man die net van het bed was opgestaan.

De man met het geweer begon te snikken.

‘Oh, ik begrijp het al. Je bent je geliefde kwijt, je liefje,’ zei de man, terwijl ook de vrouw opstond.

‘Maar goed, je bent hier veilig. Je hebt die honden lelijk te pakken gehad.’

De man greep een ander geweer onder het bed vandaan, en sprak : ‘Kom, we gaan op hondenjacht.’

Even later waren ze beiden weer buiten, en zochten naar de honden, die ze later op een open plek vonden. Ze knalden ze allemaal af.

‘Wat bedoelde je met ‘dit is het land van plezier,’ vroeg de ene man.

De andere man zei niets. ‘Dat zul je wel zien,’ zei hij even later. Beiden liepen ze naar een kasteel toe wat leegstond. ‘Hier kan je voorlopig blijven,’ zei de man. ‘Ga niet naar huis, want de honden zullen je pakken. Er zijn hier zoveel wilde honden.’

De man knikte, en ging het kasteel binnen. De andere man ging weer terug naar zijn eigen huisje.

In het kasteel keek de man zijn ogen uit. Hij was moe, sloot de deuren, en ging in een kamer in een bed liggen. De volgende ochtend was hij vroeg wakker. Hij besloot het hele kasteel te bezichtigen. In een torenkamertje lagen een man en een vrouw. ‘Heb je het gehoord van de honden ?’ vroeg de vrouw.

‘Ja, ik weet er alles van,’ zei de man die net was binnengekomen.

‘Nee, je begrijpt me niet,’ zei de vrouw. ‘Ik bedoel .... ach laat maar.’

‘Nee, vertel het hem,’ zei de man die naast haar lag.

‘Okay,’ zei de vrouw. ‘Wij waren allemaal achternagejaagd door de honden, en kwamen hier, in het land van plezier.’

Plotseling begonnen de ogen van de vrouw gelig te worden. Ze omhelsde de man die naast haar lag, kuste hem, en sprak : ‘Wij verloren allemaal een partner aan de honden. Maar kijk, hier vinden we er één terug.’

‘Waar heb je het over,’ vroeg de man die in de deuropening stond.

‘Nou,’ zei de vrouw geheimzinnig, ‘jij zal hier ook een nieuw maatje terugvinden.’

‘Oh, maar daar heb ik helemaal geen zin in,’ zei de man in de deuropening.

‘Maar terug naar huis kun je niet,’ zei de vrouw. ‘Want de honden zullen je pakken.’ Buiten hoorden ze geblaf, en de schrik sloeg de man weer om het hart. ‘Zoek je maatje op, schat,’ zei de vrouw, ‘want zij die hier dagen alleen blijven zullen het kasteel uitmoeten, en aan de honden overgeleverd zijn.’

‘Pardon ?’ zei de man. ‘Wie bepaald dat ? Ik mocht hier voorlopig blijven, en ik hoop dan weer naar huis te kunnen gaan. Ik zal zeker de dood van mijn geliefde moeten verwerken in een diepgaand rouwproces.’

De vrouw begon te lachen. ‘Er is geen weg meer terug. Elke dag groeit het aantal honden. Ze hokken hier snel, en

daar valt echt niet tegen op te jagen. Zij van het huisje zijn allang dood. De heer van het kasteel zal het niet toestaan dat je hier nog iets langer blijft dan een paar dagen, tenzij je een nieuw maatje vindt.'

'Hoe bedoel je ?' vroeg de man. 'Hoe kan het dat zij die van het huisje zijn allang dood zijn ? En wie is de heer van het kasteel ?'

Weer begon de vrouw te lachen, en omhelsde de man naast haar nog een keer, en zei terwijl ze hem kustte : 'Er is alleen leven mogelijk in het kasteel. De rest is aan de honden overgeleverd. Ze zullen het echt niet lang volhouden, en tenslotte zijn ze al jaren dood .... hahaha .... Er is geen ontsnapping mogelijk uit het kasteel .... Tenzij je voer voor honden wil zijn ...'

De man draaide zich om, wilde weglopen, maar vroeg toen : 'Waar kan ik dat maatje vinden ?'

Maar de man en de vrouw die met elkaar waren zeiden niets meer. De man liep weg, en na een lange tocht door het kasteel kwam hij in een andere toren terecht waar hij een vrouw in een kamer zag liggen. De vrouw was omringd door honden. De man schrok. 'Ze zijn maar opgezet hoor,' zei de vrouw. De man haalde diep adem. Als dit zijn maatje moest zijn, dan ging de man nog liever gewoon dood. De vrouw had iets arrogants over haar, en iets dominants. Ze leek totaal niet op zijn vorig liefje. Na een lange zwerftocht door het kasteel kwam hij in een andere toren waar een andere vrouw zat. Hij moest nu snel beslissen, tenzij alles wat die andere vrouw had gezegd een leugen was. 'Pardon ?' vroeg de man. 'Wie is de heer van het kasteel, en wat zijn zijn bedoelingen ?'

De vrouw begon te glimlachen. 'Wat heb je er voor beeld bij ? Wie denk je ?' Toen vertelde de man het hele verhaal, terwijl de vrouw in lachen uitbarstte. 'Nou, deels is het wel waar, maar als je geen maatje vind, dan wordt je niet uit het kasteel gezet voor de honden .... Nee, het is allemaal veel erger .... Dan zal de heer van het kasteel zelf met je afrekenen ....'

De man schrok. Wat kon hij verwachtten ? Wie was die heer van het kasteel, en wat zou hij doen ? De vrouw schudde met haar hoofd van het lachen, en de man begon zich heel ongemakkelijk te voelen. 'Uit hoeveel vrouwen kan ik kiezen, en voor wanneer moet dat gebeuren ?' vroeg de man. De vrouw wees op een poster waarop de meest verschrikkelijke vrouwen stonden vol prestige, verwaandheid en tuttigheid. Hij kon

zich geen vreemder gezelschap bedenken. ‘Nou, lever me dan maar over aan die heer van het kasteel,’ zei de man. De vrouw greep de man, deed hem handboeien om, en leidde hem naar een donkere kamer waarin een oude man zat. ‘Zo,’ zei de oude man, ‘ik neem aan dat je geen keuze kon maken ? Goed, dan zul je geworpen worden in de vrouwenput waar de armste en vieste vrouwen leven.’

‘Alles beter dan dat tuig op die poster,’ zei de man.

De man werd naar een put geleid, en daar ingeworpen, waardoor hij helemaal onder de modder kwam te zitten. De oude man begon te lachen, en ook de vrouw. Even later kwamen er nog meer vrouwen om de put heenstaan om de man uit te lachen. De vrouwen in de put leken op holbewoners, en de man keek recht in allerlei gangen die bereikt konden worden vanuit de put. Hier leefden de vrouwen. De man kreeg erge medelijden met hen. De vrouwen waren zo paranoïde en zo depressief dat ze hem niet bij hen lieten. De man besloot maar in het midden van de put te blijven.

Hier leidde hij een eenzaam bestaan. Elke dag werd hem voedsel toegeworpen. Hij dacht terug aan de honden, en wilde dat hij door de honden zou zijn verscheurd, maar hier waren geen honden, en hij moest leven met zijn wonden. Hij begreep dit kasteel niet. Totdat de oude man hem op een dag uit de put liet komen.

‘Wie zijn die vrouwen, wat heb je met hen gedaan ? Ze zijn wild en onbereikbaar,’ vroeg de man.

‘Maar ze hebben je al die tijd in leven gelaten,’ zei de oude man.

‘Ik had liever dat ze me hadden verscheurd, want het is daar geen leven. Ik ben nog liever dood,’ zei de man.

‘Ik zal je vertellen wie zij zijn,’ zei de oude man. ‘Eens werden ook zij door honden nagejaagd, en kwamen hier terecht, en vonden geen maatje.’

‘Waarom hebt u mij nu uit de put gehaald ?’ vroeg de man.

‘Omdat ik hoopte dat je je maatje in de put zou vinden,’ zei de oude man.

Toen werd de man in een ander put geworpen. Deze put was veel dieper, en hij gleed helemaal door de modder door

allerlei gangen heen, totdat hij in een grote modderpoel terechtkwam. Hier was niemand, en hij begon een lange tocht onder de grond, totdat hij uiteindelijk uitkwam op een plek dichtbij zijn huis. Hij was blij dat hij het nare uitstapje naar het bos had overleefd. Hij zou nooit meer teruggaan naar het bos. Wel moest hij aan zijn geliefde denken, die hij in het bos had verloren. Thuisgekomen kreeg hij de schrik van zijn leven toen hij zijn liefje gewoon in bed zag liggen. Hij maakte haar wakker, en vertelde wat er was gebeurd. ‘Ik was helemaal niet met je in het bos,’ zei de vrouw. ‘En honden ? Ik weet niks van honden.’ De man staat voor een raadsel. Zou hij het maar gedroomd hebben ?

Einde

WILDE HONDEN II

Een man en een vrouw waren in het bos. Na een tijdje werd hun rust verstoord door geblaf van honden in de verte. Het geblaf begon dichter bij te komen, en de man en de vrouw begonnen bang te worden. Snel pakten ze hun spullen en renden van het geluid vandaan. Ze renden tussen de bomen en door struikjes heen, en kwamen na een lange tocht in een klein hutje terecht. Hier besloten ze te rusten, maar al snel hadden de honden hen gevonden. De honden waren woest, en probeerden door de deur en de ramen binnen te komen, maar gelukkig zat alles dicht. Maar meer en meer honden leken het hutje te omsingelen, en probeerden de deur open te krijgen. Overal om hen heen hoorden ze gekras. De honden probeerden een opening in het hutje te krijgen. Ze wisten dat ze niet meer konden vluchten, en ze wisten ook dat ze het niet overleefden als de honden erin zouden slagen binnen te komen. Daarom besloten ze maar gewoon verder te gaan met hun liefkozen. Misschien was het wel de laatste keer. Hun harten gingen tekeer van angst. Ze kusten elkaar. Toen brak de muur open, en de honden stortten zich op de liefkozende man en vrouw. Ze werden allebei flink gebeten. Onder het bloed strompelde de man weg, terwijl de vrouw gegrepen werd. De honden sleurden de vrouw mee naar hun hol, terwijl de man kon ontsnappen.

Gelukkig lieten ze de vrouw in leven, alhoewel ze erg verwond was. Ze moest nu eten wat de honden haar brachten, en

leefde sindsdien in gevangenschap. De man hield veel verschrikkelijke littekens aan de vechtpartij over, en dacht daarbij dat hij haar verloren had. Maar op een dag ontdekte een wandelaar de gevangenschap van de vrouw, en ook kwam de man het al snel te weten. Ze besloten een hele goede jager vanuit het buitenland over te laten komen om de honden uit te schakelen. Dat lukte deels, maar de laatste hond viel de jager aan. De jager kwam om het leven, en de hond ging terug naar zijn prooi in het hol. De hond verkrachtte de vrouw, en na een tijdje baarde de vrouw twee honden. De vrouw voelde zich zo vies dat ze nooit meer naar de samenleving terugwilde. Ze vonden haar na vele jaren toen de honden alledrie al dood waren. De vrouw was paranoïde en herkende de man niet eens meer. Ook sprak ze haar taal niet meer.

De vrouw begon agressief gedrag te vertonen, en iedereen vertrok. Ze moesten de keuze van de vrouw respecteren. Maar op een dag, vele jaren later, stond de vrouw ineens bij de man voor de deur. Ze leek hem nu wel weer te herkennen, en toen hij opendeed duwde ze hem zachtjes naar binnen. Ze gingen naar de kamer en ze omhelsde hem. Achter hen hing een schilderij van wilde honden, en als wilde honden omhelsden ze elkaar. Maar naar het gevaarlijke bos zouden ze nooit meer teruggaan.

Einde

DE WILDE HOND

Ze woelde in haar slaap als een wilde hond.
Ze zou degene die haar man om het leven had gebracht wel willen aanvallen en hard bijten,
Ze droeg de littekens ervan op haar hart.
In haar dromen ging ze op jacht, op zoek naar de moordenaar van haar man, maar zonder resultaat. En zo was het ook in het dagelijks leven.
Zij moest met deze wond leven.
Ze leefde als een wilde hond.
De dominee kwam haar vaak opzoeken,
En dan las hij voor uit gedichtenboeken, of hij vertelde verhalen,
Door de dominee kwam ze er doorheen.
De gesprekken inspireerden haar, en gaven haar rust, als een veilige haven.
Maar als hij weg was, dan had ze het moeilijk.
Gelukkig kwam de dominee vaak, heel vaak.
Ze ging niet naar de kerk, nee,
Daar deden ze te moeilijk,
Maar voor de dominee had ze een zwak.
Hij worstelde zelf ook met een aantal dingen.
De dominee was altijd haar steun en toeverlaat.
Ze woelde in haar slaap,
Ze dacht aan de dominee en haar man die dood was,

De dader was nooit gevonden, maar hij was om het leven gebracht door messteken,
In haar gedachten was zij altijd op zoek, altijd op jacht,
Nooit had ze rust, alleen als de dominee er was.
Op een dag nam hij haar mee naar een sprookjespark,
Ze kon zo alles een beetje relativeren aan de hand van sprookjes,
En aan het einde van de dag nam hij haar mee naar een restaurant.
Het was een Oosters restaurant met vreemde plaatjes aan de muur.
Een andere keer nam hij haar mee naar een restaurant met jachtplaatjes aan de muur.
Op sommige plaatjes stonden wilde honden,
Al zou het alleen maar gaan om deze plaatjes te zien, dan zou ze naar het restaurant gaan,
Het inspireerde haar, want voor haar waren de wilde honden een beeld van gerechtigheid,
En ze had het gevoel alsof er geen gerechtigheid was op aarde.
De wilde honden waren voor haar een beeld van de hemel,
Hun jacht zou wel slagen.
De dominee legde haar uit dat de wilde hond een metafoor is van wat we niet begrijpen,
We zijn op zoek, maar we vinden het niet,
Dat wat we verloren hebben krijgen we niet terug,
Maar op een dag zullen we het wel begrijpen,
En dan kunnen we pas echt zeggen dat de jacht geslaagd is,
Als wij zelf gegrepen zijn door de wilde hond.

DE BRUG VAN HEIMDAL

Ze was zwanger in het ziekenhuis, en lag daar, terwijl ik van haar weg wilde, omdat ik op zoek was naar ware liefde. Ik liep over de brug naar huis en kwam Heimdal tegen, een constructie werker die ik kende. 'Moet je niet bij je vrouw zijn ?' vroeg hij.

'Ben ik net geweest,' zei ik. 'Ik vind het wel goed zo. Ik ga bij haar weg. Ik ben op zoek naar ware liefde. Dit is het niet voor mij.'

'Wat dan wel ?' vroeg Heimdal.

'Boeken denk ik,' zei ik.

'Ja, maar je kunt haar toch niet zomaar aan haar lot overlaten nu ze bevallende is ?' zei Heimdal.

'Ik zal haar wel een boekje sturen,' zei ik koud.

'Dat is ook niet aardig,' zei Heimdal.

'Dit is het gewoon niet voor mij,' zei ik. 'Het boeit me gewoon niet.'

'Volgens mij ben jij gewoon zwaar overspannen,' zei Heimdal. 'Ik heb nog wat voor je.'

Hij is toen met me meegelopen naar mijn huis in een flat aan het riviertje. Tegenover het riviertje woonde mijn oom en zijn gezin, in een heel langwerpig huis alles op de begane grond. Dan moest je eerst een bruggetje

over. Heimdal kende hem ook wel. Had hij nog bij in de klas gezeten vroeger.

Toen Heimdal binnen was in mijn huis trok hij z'n tas open en haalde er een apparaat uit. Het was een heel ingewikkeld verwarmings apparaat, maar nog veel meer. Het regelde de temperatuur, automatisch, als een soort huiselijke weer machine, maar nog veel meer. Het apparaatje was al oud, en hij probeerde het aan de praat te krijgen. Hij werd erg kwaad toen het niet lukte. Hij begon zelfs kwaad op mij te worden. Ik zei : 'Nu lijkt het wel alsof jij zwaar overspannen bent. Heb je te hard gewerkt ofzo ?' Toen probeerde ik hem te kalmeren en gerust te stellen. We zijn toen beiden naar mijn oom gegaan. Ik had mijn oom al een tijdje niet gezien en viel hem in zijn armen. Het was best wel emotioneel. Ik zei tegen Heimdal dat ik altijd heel erg tegen mijn oom had opgezien, dat het een soort kinderheld was voor mij toen ik klein was. Daarna was het contact verwaterd, alhoewel we zo dichtbij elkaar woonden. Mijn oom was heel trots erop dat hij zoveel voor mij betekende. 'Kijk, het begint al te werken,' zei Heimdal.

'Wat ?' vroeg ik.

'Dat apparaat,' zei Heimdal. 'Blijkbaar moest het eerst opwarmen, maar het apparaat herstelt dus ook sociale contacten wanneer dat nodig is.'

'Mooi,' zei ik. Ineens begon de liefde voor mijn vrouw weer omhoog te borrelen. 'I... ik moet maar weer eens gaan,' zei ik. 'Mijn vrouw is hoogzwanger en heeft mij nodig.'

Heimdal knipoogde naar mijn oom.

'Ga jij maar snel, jongen, dan drink ik nog even een glaasje plezier hier met mijn klasgenoot van vroeger,' zei Heimdal.

Ik rende terug, helemaal naar de grotere brug toe waarachter het ziekenhuis lag. Maar midden op de brug sloeg een grote angst me om het hart. Ik durfde niet meer verder. Ik ben toen teruggegaan naar Heimdal en mijn oom en viel ze huilend in de armen. 'Nog steeds zwaar, jongen ?' vroeg één van hen. 'Wat als we er nu samen naartoe gaan ?'

'Nee, nee, ik kan het niet meer,' zei ik. 'Ik ben blij dat ik jullie heb. Meer kan ik niet aan.'

Heimdal keek me aan. 'Zeg, vertel me eens, is er een keer iets gebeurd waardoor je zo bent geworden ? Heeft ze je iets aangedaan wat ik nog niet weet ?'

'Ik wil er niet over praten,' zei ik.

'Goed,' zei Heimdal. 'Het apparaat moet nog even opwarmen. Als het goed is zal het apparaat je gehele huis herbouwen, en ook je hele sociale netwerk, en dan zal alles op zijn plaats vallen.'

'Ja, maar het verleden kan ik niet meer veranderen,' zei ik. 'Gebeurd is gebeurd.'

Heimdal glimlachte. 'Maar het apparaat kan het verleden wel veranderen.'

Einde

HET LAND VAN TEVREDENHEID

Zaaistra en zijn vrouw,
als een droom in een tuin,
maar hij wilde van zijn vrouw af,
en ook van zijn tuin,
want hij wilde de wijde wereld in,
weg van het saaie leventje wat tot een sleur was geworden,
altijd maar weer dezelfde routines, altijd maar weer dezelfde paadjes
Daarom ging Zaaistra op een dag op zijn fiets weg,
het was heel vroeg.
Het was mooi weer,
en hij had zijn knapzak meegenomen,
met dingen die weleens van pas zouden kunnen komen
Hij reed diep het bos in,
en ergens daar in die diepte van het bos, daar zat een dwerg
Wilde je niet meer ? vroeg de dwerg
Wat ? vroeg Zaaistra die afstapte van zijn fiets om de dwerg te bewonderen
Nou, wil je niet meer die tuin en die vrouw ? vroeg de dwerg

Nee, niet echt, zei Zaaistra, ik heb het nogal gehad,
Ik wil de wijde wereld in
Daar kan ik je wel bij helpen, zei de dwerg
Maar het begon zo te spoken en te griezelen daar in de diepte en engte van het bos,
dat Zaaistra maar weer wat graag terugwilde naar zijn tuin en zijn vrouw
Laat maar, zei Zaaistra, en draaide zich om, stapte weer op zijn fiets en ging terug
Maar hoe hard hij ook fietste, het spookte hier allemaal,
En toen hij terugkwam was zijn tuin een spooktuin en zijn vrouw was ook een spook
Wat is er met je gebeurd ? vroeg Zaaistra verbaasd
Ach, zei de vrouw die nu een spook was,
Ik heb zoveel jaren op je zitten wachten totdat ik een spook was,
Er is niet veel van me overgebleven,
Je kan zo je hand door me heensteken
Zoveel jaren ? vroeg Zaaistra verbaasd ?
Maar ik ben vanochtend pas naar het bos gegaan, niet vele jaren terug
En toen vertelde hij haar over de dwerg

Het is een tijdrover, zei zijn vrouw,
Als je je met hen inlaat, dan trekken ze al je jaren van je af als een kleed
Volgens mij ben ik behekst, zei Zaaistra
En het heeft mij ook behekst, zei zijn vrouw
Wat nu ? vroeg Zaaistra, die al erachter was gekomen dat hij zo zijn hand door zijn vrouw heen kon steken
Ik ken wel een medicijn, zei zijn vrouw, tevredenheid
Ja, ja, ik snap hem al, zei Zaaistra,
Ik ga vanavond vroeg naar bed, en zal een dankgebedje doen voor al het mooie wat ik nog heb, het had veel erger kunnen wezen
Tijdrovers, hoe verzinnen ze het
En zo gebeurde het,
Zaaistra ging vroeg naar bed, en telde zijn zegeningen, en dankte ervoor, omdat het veel erger had gekund

Maar toen hij 's ochtends wakker werd was zijn vrouw een hond
Wat nu ? Wat heb ik nu aan mijn klomp hangen ? vroeg Zaaistra verbaasd
Maar de hond kon alleen maar blaffen
Hij keek naar buiten en de hele tuin was verdord, nog wel erger dan de dag ervoor
Nu heb ik alleen nog maar een hond, dacht Zaaistra
Elke dag ging hij met de hond wandelen,
langs allerlei plaatsjes waar hij mooie herinneringen aan had
Ik ben blij dat ik nog een hond heb, zei hij telkens tegen zichzelf,
het had veel erger kunnen wezen
Op een dag besloot hij met de hond een bezoekje af te leggen aan de dwerg,
Hij wist nog wel waar het was,
Toen hij de dwerg zag zei hij : Zo, zo, tijdrover,
lang niet gezien
Tevredenheid kent geen tijd, zei de dwerg
Nee, zei Zaaistra, omdat jij al mijn tijd hebt afgeroofd,
me de jaren van het lijf hebt genomen,
Kijk eens naar m'n vrouw
Dat is je vrouw niet,
zei de dwerg,
Je hebt zo lang lopen slapen dat ze allang naar het zielenrijk was afgedaald, en toen heb ik maar een hond naar je gestuurd, zie je, ik ben de ergste nog niet
Allemaal om mij tevredenheid te leren ? vroeg Zaaistra
Nee, om je de wijde wereld te leren kennen, zei de dwerg
Ik begrijp het, zei Zaaistra, en wat nu, want ik ben alles kwijt
Alles kwijt ? vroeg de dwerg
Je bent een ervaring rijker
Nou leuk, zei Zaaistra spottend, nog meer grapjes ?
Ik heb nog wel een hobbelpaard voor je, zei de dwerg
Laat maar, zei Zaaistra en ging weer naar huis met de hond
Aangekomen staat er bij zijn huis een hobbelpaard,
Dan neemt hij het hobbelpaard naar binnen
Nu heb ik een hond en een hobbelpaard, zei Zaaistra, wat is het leven toch mooi
Na een tijdje had hij een woede aanval en gooide het hobbelpaard door de ruiten
Allemaal door die stomme dwerg, die tijdrover, foeterde hij,
en nu ook nog een gat in mijn raam,
wat een prachtige dag, en wat een prachtig leven,
hij mag wel trots zijn op zichzelf dat hij dat voor anderen kan maken
Toen hij de dag erop wakker werd was zijn hond dood …Hij had toen spijt dat hij het hobbelpaard naar buiten had gegooid door het raam en haalde het weer op
Nu was het hobbelpaard het laatste wat hij had
Hij omhelsde het paard en weende
Die avond ging hij naar bed en telde zijn zegeningen, en dankte de hemel voor het hobbelpaard, terwijl tranen over zijn wangen biggelden …
Toen hij de dag erop wakker werd zat er een feeenprinses op het hobbelpaard
Ik kom je vrouw vervangen, zei de feeenprinses met een grote glimlach
Nee laat maar, zei Zaaistra, ik heb genoeg aan mijn hobbelpaard en ik ga zo lekker een appeltje eten
Maar ik kan heerlijke appeltaarten bakken, zei de vrouw met een nog grotere glimlach

Ik houd nogal van eenvoud, zei Zaaistra, ik ben nogal tevreden aangelegd, ik houd van mijn kapotte raam, kan ik zo mijn tuin inkijken, en mijn broek is ook stuk
Kan ik met gemak maken, schaterde de feeenvrouw, maar je hebt geeneens een tuin
Ik heb niet veel nodig, zei Zaaistra
Nou, je bent ook niet echt dankbaar, zei de fee
Nee, dat komt door al die tijdrovers, zei Zaaistra, ik heb wel andere dingen te doen
Een spelletje doen kan er ook niet vanaf ? vroeg de fee
Nee, maar omdat je zo aandringt mag je mijn buurvrouw wel wezen
Oh, wat lief en wat aardig, je buurvrouw, wat een eer, en dan ben jij nu mijn buurman, zei ze met een grote glimlach
Afgesproken, zei Zaaistra eveneens met een glimlach
Ik weet zeker dat je tuintje daar goed van zal bloeien, zei de fee, ik houd wel een oogje in het zeil
En zo gebeurde het, het feeenvrouwtje ging naast Zaaistra wonen als zijn buurvrouw, niet te dichtbij en niet te ver weg
Op een dag merkte hij dat zijn hobbelpaard kon spreken en vliegen
Hij is er toen op weggevlogen en niemand heeft hem ooit nog teruggezien
Men zegt dat hij in het land van tevredenheid woont

MAY FLOWER

Vroeger zat er een jongetje bij mij in de klas genaamd May Flower. Zijn vader was schipper op een groot schip. Hij vertelde er vaak over, en soms gingen ze op vakantie met het schip. Ik ging ook een keer mee. Op een dag was May Flower niet in de klas, en ik vroeg me af wat er met hem was. Misschien was hij ziek ofzo, maar de meester wilde het niet vertellen. Na een paar dagen was hij nog steeds niet in de klas, en de meester zei dat het schip van zijn vader was vergaan. Ik had het erg met May Flower te doen. Sommige meisjes begonnen te huilen toen de meester het vertelde. Pas na een paar weken kwam May Flower terug. Na schooltijd nam ik hem mee naar huis. Mijn ouders leefden niet meer. Ik woonde bij mijn grootouders, dus ik wist precies waar May Flower doorheen ging. Zijn vader was het laatste wat hij had, want zijn moeder was al bij zijn geboorte overleden. Mijn grootouders hadden ook erg met May Flower te doen, en wilden hem wel adopteren. Ik vond het een goed plan, en zo gebeurde het.

Zo kwam May Flower er ook een beetje overheen. Ik probeerde hem op te vrolijken. We deden veel spelletjes en gingen overal naartoe. Ook mijn grootouders deden er alles aan om hem op te vrolijken. Uiteindelijk lukte dat wel. Ook de meisjes in de klas waren erg lief voor hem.

Op een nacht vertelde May Flower me dat hij een keer naar Amerika was geweest met zijn vader. Ze bezochten

toen ook een indianen stam. De indianen waren heel gastvrij, en wilden dat ze zouden blijven. Maar hij zei telkens : 'Nee, daar ga ik niet voor. Dat kan ik echt niet doen.' Hij had nu spijt dat hij nee had gezegd, want als ze waren gebleven in die indianen stam, dan had zijn vader misschien nog geleefd. Hij moest even weer huilen, en ik omhelsde hem. De dag erna kochten we een indianen poster voor hem, want dat was wel een goede herinnering van hem. Hij wilde er eigenlijk weer naar terug om zich aan te sluiten bij de indianen stam. Ik zei dat ik dan ook wel mee wilde. Maar toen we het mijn grootouders vertelden vonden ze dat niet goed, en ze zeiden dat we dat echt niet konden doen, dat het veel te gevaarlijk was in het oerwoud. Toch was het onze droom. Ik had veel indianen boeken, waar May Flower ook graag in las. Ik zei vaak dat als we ouder zouden zijn dat we er dan wel naartoe zouden gaan.

En toen mijn grootouders uiteindelijk kwamen te overlijden zijn we dat ook daadwerkelijk gaan doen. We gingen met een schip, en May Flower wist nog waar het was gelukkig. Weer waren de indianen van die stam zeer gastvrij. We vertelden hen wat er was gebeurd, dat May Flowers' vader niet meer leefde, en ze waren erg betrokken. Weer vroegen ze of we wilden blijven, maar we bleven zeggen : 'Dat kunnen we echt niet doen.' Toch hebben ze ons even later weten over te halen om wat langer te blijven. Daarna moesten we echt weer terug, want May Flower en ik studeerden inmiddels techniek, en we wilden een brug bouwen van Europa tot Amerika. De indianen vonden dat heel interessant. Ze wilden wel meehelpen, maar dan moest het wel een natuurbrug zijn. Ze hadden daarover hun ideeën en legden het ons ook uit. Wij vonden het een mooi plan, maar onhaalbaar, dus we zijn toen echt teruggegaan om verder te studeren in de techniek van de bruggenbouw. Het was een project op school dat we mee zouden helpen met de brug van Europa tot Amerika, en dan zou er een spoor op aangelegd worden voor een trein. Het was een hele onderneming.

Het nam al onze tijd in beslag, maar we gingen ervoor. Dag en nacht hadden we het over de brug, en het kwam in allerlei kranten te staan. Maar halverwege het project werd de brug verwoest door een zware storm. Mayflower was ontroostbaar. We moesten onze dromen opgeven. Maar op een dag had hij toch weer een idee. Hij wilde een ondergrondse tunnel bouwen, onder de zee door. Wat we ontdekten was dat die ondergrondse tunnel er al was, maar nooit was afgemaakt. Diep onder de grond waren vreemde gangen met vreemde indiaanse hieroglyphen die een verhaal vertelden. We probeerden het verhaal te ontcijferen, en eigenlijk zagen we ons eigen levensverhaal in de plaatjes. Dat was heel vreemd. Alles leek te kloppen, alles leek met elkaar te maken te hebben, met elkaar in verbinding te staan. Maar op een dag verdwaalden we in de gangen, en konden onze weg niet meer terugvinden. We waren ook ergens ingegleden waardoor we nog dieper kwamen, en er scheen geen weg meer naar boven te zijn. We konden wel nog dieper en toen hebben we dat maar gedaan. We kwamen toen in een

ondergrondse wereld. Hier leefden ook indiaanse stammen. We waren hier erg van onder de indruk dat we niet eens meer terugwilden.

Maar deze indianen stammen waren niet zo gastvrij als de indianen die wij kenden. Ze negeerden ons, of begonnen te dreigen. We zijn toen maar verder getrokken, maar telkens weer kwamen we in de problemen met zulke stammen. We waren niet gewenst.

Ik zei tegen May Flower dat we ze beter met rust konden laten, maar hij wilde niet luisteren. Hij bleef proberen contact te maken. Hij was een echte waaghals. Ik zei hem dat hij dan over natuurgrenzen heen zou gaan, maar hij wilde niet luisteren. Ik bleef hem vertellen dat deze indianen anders waren en gevaarlijk. We kregen er ruzie over, en hij zei dat ik niet zomaar grenzen in zijn leven kon gaan trekken. Hij wilde wat meer uitdaging, anders had zijn leven geen zin. Hij wilde niet telkens in dezelfde cirkeltjes gaan. Hij wilde wat van zijn leven maken. Ik dacht dat we al ver genoeg gekomen waren, maar hij dacht daar anders over. Hij zei dat ik teveel van hem vroeg, dat hij daar echt niet voor kon gaan. Ik moest het maar vergeten. Hij wilde alles wel voor me doen, maar dit ging hem te ver. Ik moest niet proberen vadertje over hem te spelen. En dit was de eerste fikse ruzie die we ooit hadden gehad. Er was ergens een hek, en daar verderop was een indiaanse stam, en hij ging zo het hek over en ik zag hem richting die stam rennen. Ik riep hem nog terug, maar het was al te laat. Ik zag zo een paar pijlen door hem heengaan en een speer. 'Zie je nu wel !' riep ik. 'Het is gevaarlijk hier !' Dat was het laatste wat ik ooit van May Flower had vernomen. Verslagen liep ik terug. Ik vond uiteindelijk mijn weg terug. Er hing ergens een touw, en daardoor kwam ik weer boven. Ik ben toen weer helemaal teruggegaan naar huis. Het laatste aandenken wat ik had aan May Flower en die ondergrondse wereld was een vreemd beeldje wat ik daar had gevonden en had meegenomen. Ik zette het in mijn kamer. Van mij hoefde het niet meer. Ik wilde niet meer terug, maar het beeldje bleef mij inspireren. Ik wist dat er nog zoveel hieroglyphen waren die ik nog niet had ontdekt en ik wist ook zeker dat het de missende stukjes van het verhaal waren, en ook wist ik zeker dat het mijn eigen levensverhaal moest zijn.

May Flower, die durfal. Steeds meer begon hij mij te inspireren. Niet dat ik zoals hem zou zijn, maar zijn passie inspireerde mij, zijn passie voor meer kennis van het onbekende, alleen wist ik dat die altijd samen moest gaan met voorzichtigheid en goede voorbereiding. Ik wilde namelijk niet zoals hem eindigen. Hij was een les voor mij op twee sporen. Ik dacht niet meer aan een tunnel tussen Europa en Amerika, maar alleen aan een tunnel tot de ondergrondse wereld, en dat was May Flower voor mij.

MAY FLOWER'S RETURN

Ik vertelde de bevriende indianen stam over de dood van May Flower, maar zij geloofden niet dat hij dood was. Zo zou hij contact met hen hebben gezocht via een orakel. Ook zeiden ze dat als ik techniek had gestudeerd, dan zou ik hem ook tot leven moeten kunnen wekken als hij echt dood zou zijn. Ik zei toen dat dat allemaal niet zo simpel lag, maar zij waren er niet van overtuigd dus dat hij dood was, vanwege het orakel.

Hij had volgens hen door het orakel hen duidelijk gemaakt dat hij nog steeds leefde, maar in een nog diepere ondergrond onder de ondergrondse wereld. Hij zou daar in een andere indianen stam terecht zijn gekomen, maar hij kon daar niet teveel over zeggen. Zij zouden een godin hebben die ergens stond, en zij zou zo heilig zijn dat ze alleen maar bij haar voeten konden komen. En haar voeten waren een beeld van het geheim en de eenzaamheid.

Ik stond eigenlijk een beetje met open mond te luisteren, maar ze bleven maar zeggen dat ik terug moest gaan om via de techniek beter contact met hem te zoeken. Ik heb dat toen ook gedaan. Ik ben weer terug gegaan en begon gewoon maar wat te bouwen. Ik wilde een apparaat ontwikkelen wat de dood kon overbruggen, of wat contact zou kunnen maken met die wereld onder de ondergrondse wereld, waar May Flower nu zou zijn volgens de indianen. Het werd een klein kastje waarmee ik experimenteerde, een klein kunstwerkje. Uiteindelijk begon ik hem aan de lijn te krijgen. Hij deed allemaal heel geheimzinnig, en hij bevestigde ook alles wat de indianen hadden gezegd, ook over die godin die zo heilig was dat ze alleen maar tot haar voeten konden komen, en die voeten waren een groot geheim en veroorzaakten grote eenzaamheid.

Ik wilde hem opzoeken, maar hij zei dat ik dat niet moest doen. Het zou veel te gevaarlijk wezen, en hij kon niet meer terug. Waarom wilde hij niet zeggen. Hij klonk heel wanhopig. Hij zat ergens vast, en ook al kon hij niet meer weg, hij wilde ook niet meer weg. Het leek wel op een stockholm syndroom. Ik vertelde hem waar ik na het verliezen van hem allemaal doorheen was gegaan, en hij zei dat hij door hetzelfde was heengegaan. Meer zei hij in principe niet, en deed verder allemaal weer geheimzinnig, tot het punt dat we weer bijna ruzie hadden.

Ik ging met deze informatie terug naar de bevriende indianen. Ze zeiden dat hij inderdaad opgesloten was, en dat er velen daar opgesloten waren, en dat we moesten werken aan hun terugkeer. Dat leek mij een onmogelijke opgave, maar weer zeiden ze dat als ik techniek had gestudeerd dan zou ik daarvoor wat kunnen maken. Weer ging ik terug en werkte nog wat door aan het kastje. Ik maakte het ook wat groter, zodat er een scherm bijkon waarop ik beeld zou kunnen krijgen. Eerst was er alleen maar sneeuw op het beeld, maar ik begon er steeds meer patronen in te zien. Dit zou de eerste stap zijn, en

daarna zou ik wel verder kijken. Ik moest al die patronen nu zien te decoderen en ze omzetten tot beeld. Dat was een heel karwei, een heel gedoe, maar uiteindelijk slaagde ik erin een soort natuur op het scherm te krijgen. Ik had hem nog niet gevonden. Ik moest weer het hele ding afstemmen, en naar hem zoeken. Ik deed dit met bepaalde warmte sensoren. Die moesten ook ingesteld worden op de juiste afstand, dus er kwam een heleboel ingewikkelde radar techniek bij kijken. Maar daar had ik immers voor gestudeerd. Uiteindelijk vond ik hem weer. Via zijn warmte verschillen per lichaamsdeel kreeg ik hem op het scherm, in verschillende kleuren, alhoewel het nog wel wazig was. Soms leek het in elkaar over te lopen, maar ik was tevreden met het resultaat, en zijn stem was glashelder. Wel deed hij weer enorm geheimzinnig.

Ik zei dat ik bezig was een apparaat te bouwen wat hem zou kunnen laten terugkeren, maar hij zei direct dat hij dat niet wilde, dat hij dat niet kon doen. Hij zei tegen me dat ik maar alleen naar het feestje moest gaan. Ik begreep hem niet, en hij deed wazig. Hij had nu de godin gevonden, of in ieder geval haar voeten, en dat was een groot geheim en grote eenzaamheid. Hij kon niet meer terug en wilde niet meer terug. Ik was teleurgesteld, maar ik begreep hem. Toch zou ik verder bouwen aan het apparaat, en ik vroeg of er dan misschien nog anderen waren die wel terug wilden. Hij zei dat hij het ze zou vragen. Die nacht sliep ik bijna niet. Het spookte allemaal door mijn hoofd, ook dat May Flower misschien een stockholm syndroom had, dus tegen zijn wil daar werd vastgehouden en zich er maar bij neer had gelegd, of misschien werd hij zelfs bedreigd en moest hij gered worden. Ik wist het niet. Hij deed allemaal te geheimzinnig. Eigenlijk kon ik helemaal niet slapen, en ging terug naar het apparaat. Ik zag nu meerdere personen op het scherm, en sommigen wilden inderdaad terug, omdat het daar te zwaar zou zijn. Ik beloofde dat ik verder zou werken aan het kastje. Er zou nog een groot gat in komen waardoor ze misschien omgezet zouden worden in andere signalen. Het was allemaal heel ingewikkeld. Ik zat weer allemaal door oude studie boeken heen te bladeren. Ik moest hun patronen omzetten in andere patronen die het gat zou kunnen herkennen en waardoor ze hier geprojecteerd konden worden, en dan via een bepaalde code zou het apparaat hen vlees en bloed kunnen geven. Ik werkte bijna dag en nacht door aan dit project. Ik sliep bijna niet, en dat kon ik ook niet.

Ik begon ook anderen te vragen over die godin die ze vereerden. Zij zeiden in principe hetzelfde dat ze een groot geheim was en grote eenzaamheid bracht. Ze konden alleen haar reusachtige voeten zien, en als ze te dichtbij kwamen, dan trapte zij ze soms weg. De rest mochten ze niet zien. Maar hoe meer ik met deze personen sprak, hoe meer ik erachter kwam hoe hun verhalen elkaar tegenspraken, en ik kwam erachter dat het een soort stelsel was van inwijding en dat ze ook weer geheimen hadden voor elkaar en dus ook voor mij. Ze konden niet spreken en mochten niet spreken. Het waren allemaal ingewikkelde zwijgplichten die te maken hadden met hun niveau van inwijding.

Ik dacht misschien zou het helpen als ze uiteindelijk hier waren. Het was een hele grote indianen stam, en ik vroeg me ook af waar ik ze dan moest herbergen. Ik zou misschien een woon project voor hen kunnen oprichten in het bos. Toen ik de eerste persoon door het gat kon laten komen was ik verbaasd over mezelf dat ik dit heb kunnen doen. Er volgden er toen snel meer, en toen puntje bij paaltje kwam heb ik ze allemaal ondergebracht in woningen in het bos. Ik had daarvoor een beurs van de erfenis van mijn grootouders. Uiteindelijk kreeg ik het toen ook voor elkaar om May Flower over te halen, en ook hij keerde terug. Ik omhelsde hem, en het was direct weer als vanouds. Ook durfde hij toen weer meer te zeggen. Ik begon hem vragen te stellen over die godin, of zij misschien ook gered moest worden. May Flower keek me aan. Hij vroeg : 'Wil je het echt weten ?'

Ik zei : 'Ja, natuurlijk. Je verhalen hebben me wel nieuwsgierig gemaakt, en zij moet dan zelf ook wel heel eenzaam zijn, vooral als zij zo diep in dat systeem van geheimen zit met allerlei zwijgplichten.'

'Okay,' zei May Flower, 'dat zit dus echt heel ingewikkeld in elkaar. Zij is de hoogst ingewijde van allemaal, en heeft daarom ook de meeste zwijgplichten. Zij draagt het grootste geheim, en daarom was zij voor ons slechts een projectie van een nog diepere ondergrondse wereld, waardoor we alleen maar haar voeten konden zien. Zodra we te dichtbij kwamen waren er teveel electrische ontladingen vanwege het energie verschil tussen ons en die nog diepere ondergrondse wereld waar zij was. Daarom noemden we haar de godin, en het pad was de eenzaamheid, want als we meer zoals haar werden, dan zouden dezelfde verschijnselen optreden tussen ons en de anderen. Het zou grote oorlogen kunnen veroorzaken, grote misverstanden.'

'Wat moeten we dan doen ?' vroeg ik.

'We kunnen niks doen,' zei May Flower. 'Ze zit compleet vast.'

'Ik kan natuurlijk proberen contact te maken met die nog diepere ondergrondse wereld waar zij is.'

'Doe dat maar niet,' zei May Flower. 'Je kent haar niet. Veel te gevaarlijk.'

Maar toen werd ik een beetje zoals May Flower vroeger tegen mij deed. Ik zei dat hij mijn grenzen niet bepaalde, en dat hij geen vadertje over me moest spelen. Ik wilde alles wel voor hem doen, maar dit ging me te ver. En zo hadden we de tweede grote ruzie in onze vriendschap, en uiteindelijk zei hij dat ik het zelf maar moest weten dan.

Toen hij sliep ben ik weer naar het apparaat gegaan en probeerde contact te maken met de godin en die diepere ondergrondse wereld. Allereerst kreeg ik alleen haar voeten op het scherm door de warmte sensoren, maar die begonnen direct oververhit te raken. Er waren allerlei ontploffingen in het kastje ineens, en ik werd zomaar ineens door het gat gezogen. Ik schrok me wild, en dacht direct dat ik beter naar May Flower had moeten luisteren. Ik

ging door een tunnel heen en wist niet wat me overkwam. Ik keek in een levensgroot ravijn, en viel daar naar beneden, toen het water in. Er was grote storm en de golven waren huizen hoog. Ik werd zo tegen een rots geslingerd, en werd even later wakker in een hutje. Er stond een vrouw voor me. 'Je bent me wel een waaghals,' zei ze. Het bleek de godin te zijn. Ik begon direct het hele verhaal te vertellen, en ze knikte telkens, en zei dat ze het al wist. Ik vroeg of ze hulp nodig had, maar ze lachte me gewoon uit. 'Hulp ?' vroeg ze. 'Jij hebt onze hulp nodig.' Ik keek haar toen verbaasd aan.

Ik vroeg haar of ze May Flower kende. Ze knikte. 'Die heb ik ooit eens bij je in de klas gezet, om jou tot ons te trekken, tot deze diepere wereld. Waarom zou je terug willen ? Er zijn zoveel geheimen die ik je zou willen openbaren.

'Wat gaat het me kosten ?' vroeg ik.

Ze glimlachte, maar zei niets. Ik voelde mezelf wegvagen, en kon haar nog maar nauwelijks zien. Toen werd ik weer terug gezogen door het gat, en ik zag May Flower achter het apparaat zitten. Hij keek op het scherm, en toen naar mij. 'Daar ben je eindelijk,' zei hij.

'Waarom, waarom ?' vroeg ik. 'Zag je dan niet dat ik bij de godin was ? Ze zei dat ze me alles wel wilde vertellen.'

'Geloof je het zelf ?' vroeg May Flower. 'Ja, ik zag het, maar je vroeg ook wat het je zou kosten, en toen glimlachte ze.'

'Nou en ?' vroeg ik. 'Je had haar minstens kunnen laten uitpraten.'

'Snap je het dan niet ?' vroeg May Flower.

'Nee, ik snap er niets van,' zei ik. 'Ik was zo ver gekomen, en dan moet je mij ineens terug halen. Je had het minstens even netjes kunnen vragen zoals ik bij jou deed.'

May Flower zuchtte. 'Lieve jongen,' zei hij. 'Dit is de prijs die je moet betalen.' Ik keek op het scherm en ik zag alleen nog maar haar voeten.

Einde

STEWARDES IN HET OERWOUD

Ik sprak met de stewardes.
Nee, het kon allemaal niet doorgaan.
De vorige keer was ik te diep het oerwoud in gegaan, en dat had mij problemen gegeven, en hun verzekering kon het niet betalen, en ik mocht niet meer mee.
Ik schold haar uit voor rotte vis.
Ik wilde haar baas spreken.
Zelfde verhaal.
Later biechte ze iets op, dat ze wat in mijn koffie hadden gegooid.
Een pilletje ofzo.

Wat wilden ze niet vertellen.
Gelukkig had ik het telefoon gesprek opgenomen.

Ik sprak weer met die stewardes.
Zei dat ik haar baas had gesproken, en die had wat in mijn koffie gestopt.
Zij wilde dat niet geloven.
Ik zei dat ik het gesprek had opgenomen, maar toen ze het hoorde zei ze dat het nep was.
Je komt nergens bij deze reis organisatie en al helemaal niet met hun verzekering.
Je betaalt er alleen dik voor, maar ja, ik was over de streep gegaan volgens hen, en hun baas had iets in mijn koffie gestopt, maar toen ze het gingen navragen werd alles ontkent.
Ik heb de opnames, maar die zijn volgens hen nep.

Dit reis bureau, ik heb er flinke koppijn van overgehouden, of is het van die koffie ?
En wat hebben ze er doorheen gegooid ?
Als ik er vroeger met mijn oma en tante naartoe ging, dan werden ze allemaal zenuwachtig. We werden verschrikkelijk in de gaten gehouden. Ze deden alsof wij criminelen waren die hen wilden overvallen. Dat zeiden ze dan wel niet letterlijk, maar hun gedrag naar ons was paranoïde, alsof we zware wapens bij ons hadden ofzo. Mijn oma en ik moesten er toen nog om lachen, maar nu lach ik niet meer.

Te ver het oerwoud ingegaan, dus daarom werkte de verzekering niet meer.
Ik had netjes aan de lijn moeten blijven als een hond.
Daar betaal ik niet voor.
Ik had ook eerder terug moeten zijn ofzo.
Maar ja, dat kan dus niet als je diep in het oerwoud wordt vastgehouden.
Verzekering betaalde het niet, maar kon ik het helpen dat ik zo diep het oerwoud was ingegaan.
Wat kun je doen tegen een ontvoering ?
Hadden ze ook allemaal excuses voor.
Ik weet wel zeker dat die baas van hen erachter zit. Zei doodleuk dat ze wat in mijn koffie had gedaan. En daarna alles ontkennen. Ze proberen je gewoon gek te maken.

Ik heb de opname nog steeds, op een bandje, maar volgens hen heb ik dat zelf gedaan met stemmetjes. Alsof ik zelf alles heb lopen plakken. Ja, bandjes aan elkaar lopen plakken, en dingen wegknippen. Zo konden zij het ook. Dat zeiden ze. Toen kwamen ze met allerlei bandjes opzetten met dingen die ik nooit had gezegd, bedreigingen enzo, en andere zwaar overdreven bekentenissen. Het leek wel op mijn stem, maar het was niet mijn stem. Toch vroeg ik me af hoe ze het gedaan hadden. Toen begonnen ze me te chanteren met die bandjes, en ze zeiden dat ze nog wel meer bandjes hadden, met video opnames enzovoorts. Ik ben toen maar weggegaan. Ik was er helemaal klaar mee. Naar een ander reis bureau gegaan, maar wilden ze niet hebben, waren al ingelicht. Werd weer gechanteerd. Moest het maar niet meer proberen bij reis bureau's, enzovoorts. Ik ben er toen allemaal maar mee gestopt, en ging toen zelf op wereldreis. Zeilbootje, hup. Niemand meegenomen. Was met iedereen klaar. Ik werd toch niet geloofd. Het reis bureau zou het

wel weten.

Ging weer terug naar dat oerwoud. Kwam ik ergens daar in die rimboe die stewardes weer tegen. Ik zei : 'Hey, jou ken ik. Wat moet je hier ?' Gaf toen toe dat ze ook ontvoerd was, en probeerde haar weg weer terug te vinden. Ik zei mij niet gezien. Ze wilde mij niet geloven, en niet helpen, en nu zat ze dus in hetzelfde schuitje, maar daar was ik allang uitgesprongen. Ik had het schip verlaten voordat het zonk. Toen werd ze me toch een partijtje kwaad, maar ik was niet om te praten natuurlijk. Ik moest haar maar helpen, zei ze. Begon ze mij allemaal om informatie te vragen, en ik kwam weer terug bij het verhaal over dat bandje, van die baas die had gezegd dat er wat in mijn koffie was gestopt. Was waarschijnlijk ook bij haar gebeurd. Ze vroeg zich af waarom. Kan van alles wezen, zei ik. Ik zei toen ook dat ze nep bandjes van mij hadden gemaakt. Daar wist ze van. Ik vroeg haar hoe ze het gedaan hadden, maar zij wist het niet. Zei dat ze nu aan mijn kant stond. Ik zei dat ik niet aan haar kant stond.

Ik zei de verzekering zou haar niet betalen.
Het was allemaal een complot.
Dat wist ze.
Hoefde ik haar niet meer te vertellen.
Ze wist ook dat haar baas niet pluis was.
Een beetje laat, zei ik.
Ik wilde doorlopen, maar ze hield me tegen.
Toen trok ze haar kleren uit, en zei laten we hier wonen.

Ik duwde haar weg, maar ze hield vol.
Ik heb het toen maar zo gelaten.
Ik vertrouwde haar niet, maar een stewardes in het oerwoud die alles voor je wil doen kan van pas komen.
Ik zou haar gewoon terug laten betalen, en dan zou ik wel verder zien.

Bouw voor ons een hut, of maak een tent, kan mij het schelen, droeg ik haar op.
En zorg dat we voldoende te vreten hebben.
Ze ging direct aan de slag.
'Ik werk voor jou nu,' zei ze.
'Nooit meer voor dat stomme reis bureau.'

'Ik ben nu jouw reis bureau,' zei ik tegen haar.
'Mag je achter het loketje zitten, terwijl ik de hort op ga.
En zorg dat het eten klaar is als ik weer terug ben.'

En dat was het. Ik wilde geen tijd met haar verdoen.
Ik ben er gewoon vandoor gegaan, liet haar gewoon wachten zoals ze mij vroeger deden wachten.
Als het goed is wacht ze nu nog steeds.

DE KORACHS-KINDEREN

THEOLOGISCHE THRILLER

Een jonge wetenschapper is gefascineerd door de apocalyptiek van de Bijbel. Hij heeft een voorliefde voor vreemde verhalen, maar kan deze liefde niet goed verklaren. Hij is verder ongelovig, atheistisch, maar de verhalen in de Bijbel hebben hem altijd gefascineerd.

Tijdens een reis die hij voor zijn werk moet maken, komt hij een theoloog tegen, die naast hem zit in het vliegtuig. Hij raakt met deze man in diepe gesprekken. De theoloog probeert hem de werkelijkheid van deze verhalen te laten zien, maar de wetenschapper probeert de verhalen wetenschappelijk en zakelijk weg te redeneren. Ze besluiten verder met elkaar op te trekken.

Die nacht heeft de jonge wetenschapper een droom. Hij droomt dat hij langs een eenzaam moeras loopt en plotseling door een hand in de diepte wordt getrokken. Als hij later de droom aan de theoloog vertelt, probeert deze de droom te gebruiken om de wetenschapper te overtuigen van de strijd waarin deze zich bevindt. Een strijd tussen geloven en niet geloven. Maar de wetenschapper probeert de droom weg te redeneren als een zuiver toeval, een hersenspinsel.

De nacht erna heeft hij weer een droom, waarin een arend met vreemd draaiende gele ogen zijn kamer bezoekt, waarna kinderen met dezelfde soort ogen zijn kamer binnenkomen. Zij dragen ijzeren pinnen in hun hand, en komen steeds dichterbij, terwijl hij zich niet meer kan bewegen. Deze kinderen werden genoemd : de Korachs-kinderen.

Hoofdstuk 1. De Ontmoeting

Het is druk op straat. De auto's lijken allemaal haast te hebben. Peter de Hoorn, een jonge wetenschapper, loopt haastig naar zijn eigen auto die hij ergens voor een winkel geparkeerd heeft.

Als hij thuis komt kust hij zijn vrouw en gaat op de bank liggen. Het was druk op z'n werk. Zijn baas was weer in een dramatische bui, en zijn collega's waren ook al niet makkelijk in de omgang. Alsof er iets in de lucht hing waar hij maar geen vat op kon krijgen. Apocalyptische boeken liggen er op de tafel. Als kind zijnde fascineerden deze verhalen hem al. Hij was niet gelovig opgevoed, maar zijn buurmeisje had hem eens een boekje over "Openbaring" gegeven. Voor hem was het niet meer dan een spannend ridderverhaal.

"Schat, ik heb de boeken eens doorgebladerd, maar ik kan er niet veel mee," zegt zijn vrouw lacherig. Zij intereseert zich er helemaal niet voor, maar wilde toch wel eens weten waar haar man nu al zo'n lange tijd mee bezig was.

Morgen zou hij op reis gaan voor drie maanden. Hij moet enkele belangrijke zaken regelen voor het werk.

"Peter, word wakker, het is al zes uur." Zijn vrouw wekt hem voor de reis die hij gaat maken. Binnen korte tijd staan

ze samen op het vliegveld en zijn vrouw zwaait hem uit. Ze zullen elkaar missen.

In het vliegtuig aangekomen gaat hij naast een wat oudere man zitten. Het blijkt een theoloog te zijn. De mannen raken al snel met elkaar in diepe gesprekken. "Nee, ik vind dat je best zonder kerk kunt geloven," zegt de theoloog. Peter is atheist. Hij vindt de Bijbel niet meer dan een spannend jongensboek. "Hoe weet je dat God niet bestaat ?" vraagt de theoloog. "Ik heb hem nog nooit gezien," zegt Peter. "En al zou ik hem zien, dan zou ik nog niet in hem geloven. Ik vind dat Hij afschuwelijke dingen op Zijn geweten heeft."

"Zoals ?" vraagt de theoloog weer. "Nou, zoals oorlogen, rampen, en andere kwalijke zaken. De Bijbel laat duidelijk zien dat Hij daar een flinke vuist in heeft."

"Ach ja," vervolgt de theoloog, "de aarde is slecht."

"Maar Hij dan, de hoofdpersoon van de Bijbel, is dat dan zo'n lekker ventje ?" vraagt Peter minachtend. "Het is een schurk, en als ik hem tegen zou komen, zou ik hem een knal verkopen. Maar de schrijver van de Bijbel, die zou ik wel eens willen ontmoeten. Een fantastische kerel moet dat wezen, een fantast, een Jules Verne, een ..."

"Nee," zegt de theoloog verontwaardigd maar sussend, "de Bijbel is niet door een man geschreven, maar door meerdere mannen, die allemaal werden geleid door de Heilige Geest van God. Ze hadden die informatie niet van henzelf ... Ze hadden hoogstens een soort van natuurlijke kennis van achtergronden en gebeurtenissen, maar die werden door Gods Geest gerangschikt, in keurige volgorde en in keurige bewoordingen. U ziet het echt verkeerd dat de Bijbel door een man werd geschreven."

"Nou," zegt Peter enthousiast,"dan zou ik al die mannen wel eens willen ontmoeten, al die pennenmeesters, want ze hebben me sinds kind af aan kostelijk geamuseerd." De theoloog begint te grinniken. Ze hebben beiden in ieder geval veel te bepraten. Twee liefhebbers van het grote boek der aarde.

Na lange tijd komt het vliegtuig op de bestemming. De twee mannen besluiten contact met elkaar te houden. Ze staan aangemeld voor hetzelfde hotel.

Die nacht heeft Peter een droom, een afschuwelijke droom, waarin hij langs een moeras loopt en plotseling door een onzichtbare hand naar het moeras wordt getrokken. Met geen mogelijkheid kan hij zich er tegen verzetten. Terwijl hij dichter bij het moeras komt, begint de hand zichtbaar te worden. Het is een zwarte handschoen met een gouden ring die hem in de dieptes van het moeras trekt. Dan word hij wakker, badend in het zweet.

De ochtend na de droom vertelt hij het tafereel aan de theoloog. Deze begint diep te peinzen en oppert voorzichtig de mogelijkheid dat er wel eens een strijd in hem aanwezig kan zijn tussen wel geloven en niet geloven.

"Oh nee," zegt Peter hard, "geen denken aan. Ik weet wat ik wil, en ik weet wat ik denk, en ben daar tamelijk zeker van."

"Nou," zegt de theoloog, "dat weet ik nog niet zo net. De droom lijkt mij heel duidelijk te wijzen op een strijd tussen licht en duisternis om jouw ziel."

"Wat ?" roept Peter verontwaardigd maar lacherig, "je wil me toch niet vertellen dat jij ook al in een hemel en een hel gelooft ?"

"Dat wil ik je eigenlijk wel vertellen," zegt de theoloog. "Ik ben niet een soort Jehovah-getuige die dreigend rondloopt, maar als de mogelijkheid er ligt wil ik nog wel eens van wal steken. Ik denk, nee, ik weet zeker, dat er een vijand is die jou wil wegsleuren van een mogelijk "geloven" in de verhalen die jou altijd zo aanspraken. Dat noem ik : de strijd tussen goed en kwaad."

"Nee, dat lijkt me sterk," zegt Peter weer, "ik geloof dat het meer een onbewust hersenspinsel van me was die even in mijn bewustzijn omhoog kwam. Ik geloof meer in toeval dan in een regerende hand boven hulpeloze hoofdjes. Mij niet gezien. Ik ben een positief denker, sinds kind af aan. Dat is mij met de paplepel ingegoten. Zelfvertrouwen, diplomatieke vaardigheden en een gezonde dosis ambitie zijn voor mij de sleutelwoorden van mijn leven. Ik wil graag zelf het roer in handen blijven houden."

"Hoe denk je dan over de duivel ?" vraagt de theoloog weer. "De duivel ? Ach, dat is een verzinsel van bange mensen, van mensen die in alles en iedereen een bedreiging zien. Ik weet dat de maatschappij hard kan zijn, maar ik wil positief blijven denken, meedenken met het geheel, en niet een of ander verzonnen figuur gaan opblazen tot een schurk met universele macht. Het is wel een steengoed verhaal, echt puur entertainment. De antichrist bijvoorbeeld heeft me altijd aangesproken. Niet als geloofwaardige persoon, niet als realiteit, maar als de aartsvijand van de hoofdpersoon. Ik kijk naar dat schouwspel als naar een belangrijke voetbalwedstrijd. Ik juich wanneer ik moet juichen, roep "boe" wanneer ik boe moet roepen, maar verder hecht ik er geen enkele geloofwaardige factor aan vast. Voor mij is het gewoon een spel," vertelt Peter.

Maar het is alweer tijd voor andere zaken. De theoloog heeft enkele belangrijke afspraken, en ook Peter moet aan de slag voor een aantal financiele onderhandelingen.

De nacht daarop heeft Peter weer een droom. Ditmaal is de droom van een zwaarder kaliber. Een arend met ogen in verschillende tinten geel vliegt door een openstaand raam zijn kamer binnen, gaat op een kastje zitten en begint hem aan te staren. Dan beginnen er ineens angstaanjagend schelle deurbellen te rinkelen, dat het lijkt alsof Peters oren knappen. Dan komen er ineens kinderen binnen met dezelfde arendsogen draaiende in hun oogkassen. Ze hebben strakke angstaanjagende blikken en lopen bijna in slowmotion op Peter af, die zich niet meer kan bewegen. Ze hebben lange scherpe ijzeren pinnen in hun handen. Dan hoort Peter een ijselijke schreeuw : Korachs-kinderen ! De schreeuw wordt steeds scheller, en steeds meer stemmen beginnen te schreeuwen, totdat Peter voelt dat alles in hem begint te branden. Is dit de hel ? Hij hoort babies gillen en het is alsof een stel uitgehongerde dieren hem van

binnenuit beginnen aan te vreten. Dan wordt hij wakker met een schreeuw.

Helemaal in paniek belt hij de theoloog voor hulp. De theoloog probeert hem tot kalmeren te brengen, en vraagt hem of hij het goed vindt dat hij even bij Peter langskomt. Als hij in Peters hotelkamer binnenkomt zit Peter helemaal ineengedoken. Hij zegt dat zijn borst erg pijn doet. Voorzichtig vraagt Peter aan de theoloog of hij wel eens van de korachs-kinderen heeft gehoord.

De theoloog begint vreemd te kijken. "Ja, dat zijn kinderen van een persoon die opstond tegen Mozes, genaamd Korach. God heeft toen de aarde onder Korach en zijn gehele aanhang en hun families laten scheuren, zodat ze levend in het dodenrijk daalden. Het staat allemaal in Numeri zestien opgetekend. Het is door God verboden om contact te zoeken met dode geesten, maar dode geesten kunnen mensen soms wel lastigvallen."

"Ja, ik ben verschrikkelijk lastiggevallen," hijgt Peter, "ik kan nog steeds moeilijk ademhalen. Ik begin nu toch werkelijk te geloven dat je gelijk hebt."

Het was alsof Peter door deze droom al zijn zelfvertrouwen had verloren. Hij probeerde zijn werk weer op te pakken, maar alles ging zeer moeizaam.

De nacht erna had Peter weer een droom. Hij zag de arend vliegen boven een zee van vuur. Hij zag een naam boven de zee verschijnen : Levael. Vanuit de zee kwamen angstaanjagende figuren opzetten met zwaarden van vuur. Ze hadden maar een oog. Toen hoorde hij een stem zeggen : "Dit zijn de kinderen van Jabes, levende onder de bedreiging van de geest van Nachas, genaamd Levael. Hun rechterogen werden uitgerukt, waardoor ze gehandicapt ter wereld kwamen." Toen zag hij zijn gehandicapte nichtje waar hij als kind zijnde altijd erg bang voor was. Hij zag haar gillen en schreeuwen in vlammen. Hij wilde haar helpen maar hij merkte dat hij het niet kon. Levael de arend probeerde zijn rechteroog weg te pikken.

Hij werd wakker, helemaal beduusd en verward, alsof hij niet meer helder kon denken. "Wat is er toch allemaal aan de hand ?" dacht hij. Die ochtend kwam de theoloog weer bij hem, en Peter vertelde hem de droom. "Weer vanuit de Bijbel," zegt de theoloog. Het volk van Jabes stond onder bedreiging van de Ammoniet Nachas die een verbond met hen wilde sluiten op voorwaarde dat hij hun rechteroog zou uitsteken, en dat als smaad op het gehele volk Israel leggen. Uiteindelijk heeft Saul Jabes verlost. Het is opgetekend in I Samuel 11. Peter was er slecht aan toe. Hij had moeilijkheden met spreken en ademen, en was erg duizelig.

"We moeten hulp gaan zoeken voor jou, want je staat duidelijk onder schot. Ik heb een vriend hier in de buurt die exorcist is. Laten we hem om hulp vragen," oppert de theoloog.

Gezamenlijk trekken ze op naar de exorcist. Peters verhaal horende raakt de exorcist erg opgewonden. "Deze geest heeft veel onder zijn klauwen. Je bent bezocht door een generaal van de duisternis," zegt de exorcist. "Hij word voor vele doeleinden uitgezonden. Hij word ook wel "de ogen-eter" genoemd. Hij pikt bij mensen wijsheid en inzicht

weg, zodat ze elkaar niet meer begrijpen. Hierdoor ontstaan bittere harten, ruzies en zelfs oorlogen. Het is alsof deze mensen maar een oog hebben, net zoals in jouw droom."

"Ja, maar wat moet ik daarmee ?" vraagt Peter. "Blijkbaar heeft God iets met je voor," oppert de exorcist. De theoloog knikt instemmend : "Daar zat ik ook al aan te denken."

Peter was nog steeds onder de indruk van het feit dat hij dingen droomde die in de Bijbel stonden, terwijl hij deze dingen nog nooit had gelezen. Peter kende een aantal verhalen van de Bijbel, maar deze dingen waren totaal nieuw voor hem. De exorcist legde hem uit dat dit profetische gaven waren, die God zowel als teken en als gereedschap geeft. Peters leven stond op z'n kop. Hoe zou zijn vrouw hierop reageren. Peter stelde vele vragen, en het gesprek duurde tot diep in de nacht.

De volgende dag na een aantal zaken te hebben verricht begon Peter de verhalen over Korach en Jabes in de Bijbel te bestuderen. Hij wilde het verband weten tussen de geel-ogige boosaardige Korachs-kinderen en de een-ogige angstaanjagende Jabes-kinderen. Hij las over Korach hoe hij de macht wilde overnemen over het volk middels het opstellen van een vuurpan. Hij las over de verbondsvloek over Jabes, en kwam onder ogen dat machtslustigen nog steeds werkten door eerst het inzicht van de ander proberen weg te branden. Had de hele wereld niet het oog van Jabes ? Onderdrukt door de ogen van Korach ? Hij begon de verbanden te zien. De exorcist vertelde dat Levael de arend de profetische gaven, het oog van de kerk, probeerde weg te eten, zodat hij in macht zou groeien. Het was de Jabes-Vloek waar de kerk onder leefde. Een soort gevangenis, een geestelijke handicap.

Peter begon steeds meer opgewonden te raken. Hij wilde de Levael bevechten ... maar hoe ?

Hoofdstuk 2. De Piraat

De exorcist leidde een kleine kring jonge exorcisten op, en er was nog wel plaats voor Peter in deze klas. Maar Peter kon maar een paar lessen volgen. Zijn reis-verblijf liep bijna ten einde, en ook de theoloog zou weer vertrekken, die ook steeds nieuwsgieriger begon te worden. Als ze weer thuis zouden zijn, zouden ze in eigen land wel op zoek gaan naar iemand die hen op dit gebied zou kunnen helpen. Peter kreeg in ieder geval een aantal boeken mee, die hij en de theoloog zeker zouden lezen.

De theoloog was eerder klaar dan Peter met de nodige werkzaamheden, maar hij beloofde samen met Peter terug te reizen. De theoloog kon Peter vele dingen vertellen, maar alles tot op zekere hoogte, want de theoloog had zich nooit echt in exorcisme verdiept. Hij was meer een man van de theorie in plaats van de praktijk, en zelfs de theorieen op exorcistisch vlak waren hem veelal onbekend. Hij kende de Bijbelse verhalen, enkele gebeurtenissen en leerstellingen van deze tijd, en daar hield het mee op.

Thuisgekomen sloot Peter zich aan bij een charismatische gemeente en de term territoriaal exorcisme begon te vallen. De exorcist in het buitenland had het daar ook al eens over gehad, maar nu

werd het weer genoemd. Peter kreeg te horen dat de droom die hij had gehad tot dit vlak behoorde. Iedereen was een en al oor toen Peter zijn verhaal deed. Hij kreeg te horen dat ze hem goed konden gebruiken, dat er nog weinig over het onderwerp aanwezig was. Het was voor velen in die gemeente een aanzet om zich er meer in te verdiepen. Een man in de gemeente wist er verbazingwekkend veel vanaf, maar had altijd min of meer zijn mond erover dichtgehouden. Hij stond in de gemeente bekend als een profeet. Peter vond het wel interessant. De man wist dingen van hem te vertellen die hij nooit kon weten. Langzaam maar zeker begon Peter zich erg thuis te voelen in deze gemeente. Totdat er op een dag iets gebeurde wat hij totaal niet verwachtte.

Iedereen was al naar huis, een uur na de dienst. De voorganger had gezegd dat Peter nog wel even mocht blijven. Peter wilde nog even wat boeken doorbladeren in de hoek van de zaal. Dit werd altijd het boekenhoekje genoemd. Hij had van de voorganger de sleutel gekregen, en het was de bedoeling dat Peter na zijn vertrek de deur zou sluiten en de sleutel naar het huis van de voorganger zou brengen. Peter was op een bank gaan zitten midden in de zaal, en was diep weggezonken in een bepaald boek. Plotseling hoorde hij een enorm lawaai vanaf de preekstoel komen. Hij zag de Levael recht op hem afvliegen in levende lijve. Peter schrok zich wild, en zei : "In Naam van Jezus beveel ik je te gaan, vervloekt dier !" Maar de Levael reageerde niet, en pikte Peter in z'n oog, z'n rechteroog. Hevig bloedend rende hij het gebouw uit, maar vergat de deur op slot te doen. Toen hij bij de voorganger aankwam en zijn verhaal deed wilde de voorganger hem niet geloven. "Peter, je bent gewoon ergens tegen een scherpe punt aangelopen."

Peter moest naar het ziekenhuis en raakte blind aan zijn rechteroog. Nu wist hij dat het menens was. Toen hij na enkele dagen thuiskwam vertelde zijn vrouw dat de gemeente was bestolen en dat ze hem als de dader aanzagen. Hij mocht niet meer terugkomen. Ze waren beiden diep geshockeerd en Peter was woedend. Hij belde de theoloog, die hem wel geloofde. Hij probeerde Peter te kalmeren, alhoewel hij ook diep geshockeerd over hetgeen was gebeurd. "Het lijkt erop dat deze arend zijn terrein niet prijs wil geven, en hij heeft het heel duidelijk op jou gemunt." Er waren verschillende mensen in de gemeente die wel in Peter geloofden, waaronder de profeet. Er kwam een scheuring in die gemeente, en Peter was erg verbitterd geraakt. "Laat je niet verbitteren," hield de profeet hem voor, "want je geloof wordt nu op de proef gesteld. Dit is allemaal een voorbereiding voor de bediening die je gaat krijgen. Het is je op het lijf getekend als een brandmerk. Pijnlijk en confronterend, maar diep en werkzaam."

Peters vrouw stond ook geheel achter hem. Ze was altijd al zijn stille kracht geweest, maar op een dag kreeg hij de schrik van zijn leven. Er lag een brief van ontslag in de brievenbus. Z'n baas dacht dat hij gek geworden was. Weer een aanval van de Levael. Peter was gebroken, maar dit zag hij als een directe aanwijzing naar zijn toekomende werk : Profeet en

Territoriaal Exorcist. Hij verloor veel vrienden door deze strakke richting en zelfs familie, maar een klein groepje bleef om hem heenstaan.

Wat was er veel veranderd in korte tijd. Hij liep nu zelfs met een zwart kapje voor zijn blinde rechteroog. In de buurt werd hij "de piraat" genoemd.

Eens in de zoveel tijd kwam het kleine groepje bij elkaar om dingen te bespreken. De profetische vriend van Peter was een rots in de branding. Hij leerde Peter veel over de valstrikken van het geloof. Hij vertelde dat Peter door veel vuren heen zou moeten om gezuiverd en voorbereid te worden, en dat hij de Levael niet zomaar zou kunnen verslaan. Het zou een gevecht worden op leven en dood. Ook vertelde hij Peter dat hij meer vrienden zou verliezen, en dat er dorre periodes voor Peter zouden aanbreken op profetisch gebied, om de gave te testen en te verdiepen. Peter begon te beseffen dat een profeet eerst het tegenovergestelde van profetie zou moeten ontmoeten en overwinnen om vervolgens zuivere, overvloedige profetie te kunnen binnentreden. Hij zou daarom extra op zijn hoede moeten zijn voor misleiding, want de Levael zou deze vurige pijlen zeker op hem afsturen. Het zou een zware geestelijke reis voor Peter worden, maar als hij vol zou houden zou overwinning zijn deel zijn, werd er gezegd.

Peter leerde dat de kinderen van Jabes niet per definitie slecht waren, maar soms ook gewoon slachtoffers van een vloek. Door deze stelling bleef hij aanvallen van onterechte bitterheid wederstaan. Hij besefte ook dat hij zelf een kind van Jabes was, met een oog, in het gevaar van misleiding en onbegrip. De Heer gaf hem het beeld van de piraat die door een oog te missen het andere oog extra trainde en dat oog kon sterker en scherper worden dan twee ogen bij elkaar. Dit was de weg die elke profeet diende te bewandelen. Het zaadje moest eerst sterven voordat het een boom in vaste grond kon worden.

Op een nacht had Peter een droom dat hij duizend ogen had. Hij lachte, maakte plezier, maar plotseling kwamen de Korachs-kinderen om al deze ogen stuk te prikken. Peter had het gevoel dat hij vele ogen van binnen had die vele gebieden in zijn leven representeerden. Hij zou gezaaid worden op Gods akker.

Peter begon dromen te krijgen voor andere gemeentes, maar hij werd veelal afgewezen en bespot. Men wilde zijn boodschappen niet horen. De Jabes-kinderen keerden zich veelal tegen hem. De profeet en de theoloog gingen veelal met hem mee, als hij voorgangers bezocht, maar hij kreeg vaak geen doorgang. De dromen begonnen wilder te worden, en steeds vaker begon Peter over apocalyptische taferelen te dromen. Zijn boodschappen kregen steeds meer een waarschuwend karakter, en gemeentes begonnen bang voor hem te worden. Zijn profetieen waren raak.

Maar na een golf van boodschappen en actie begon Peter op droge terreinen te komen. De dromen en vizioenen werden vager, en tenslotte had hij het gevoel dat hij afgeweken was. Hij had houvast aan de profeet en de theoloog die hem vertelden dat afzondering en droogte zo belangrijk waren. "De hemel is omringd door woestijnen," zei de

theoloog altijd.

Plotseling werd Peters vrouw ernstig ziek, en de dokters konden niets voor haar doen. Peter en de mensen die om hem heenstonden baden tegen de klok in, maar het leek wel alsof de hemel gesloten bleef. Op een avond kreeg de profeet een woord van de Heer dat ze spoedig zou worden weggenomen, binnen de drie dagen. En zo gebeurde het. God nam haar tot zich op de tweede dag na de profetie. Peter was gebroken, en al degenen die om hem heenstonden. Het was een bijzondere vrouw, en niemand begreep hoe de Heer zoiets kon doen. De profeet sprak : "Ze wordt voor veel dingen behoed."

Peter begint boeken te schrijven over het geloof, maar hij merkt dat iets hem probeert tegen te houden. Op een avond komt de profeet bij hem, met een ernstig gezicht. "Peter, ik moet je iets vertellen. Je vrouw zou nooit achter je kunnen staan als ze zou weten wat je binnen een paar dagen zou doen." Peter kijkt hem verbaasd aan. "Wat bedoel je ?"

De profeet gaat vervolgens verder : "Je vrouw was een bijzondere vrouw, maar ze was op vele dingen niet ingesteld. Ze is op tijd weggenomen, want ze zou dit niet kunnen verwerken."

"Wat bedoel je met "dit" ...Wat gaat er gebeuren ?" vraagt Peter een beetje zenuwachtig.

"Je gaat dromen krijgen, Peter, die je in vuur en vlam zullen zetten. Je huilt om de zonde en vuiligheid van deze tijd, hoe mensen elkaar en God behandelen. Het Vuur van de Heilige Geest gaat je in brand zetten, en je handen zullen zo branden dat alles wat je aanraakt in brand zal gaan staan. Het zal een zuiverend vuur zijn, de voorbode van Gods Koninkrijk," zegt de profeet.

"Goede genade," dacht Peter bij zichzelf, "als dit echt waar is, ...hoe zal dat gaan gebeuren ?"

"Wanneer gaat het gebeuren ?" vraagt Peter .. "Vannacht al," zegt de profeet. "De mantel van Mozes zal met druisende kracht over je komen."

Die nacht kreeg Peter een droom, weer over de Jabes-kinderen die in kerken en organisaties terecht kwamen, en door traditionele rituelen kwamen ze onder de macht van een systeem, onder de verbondsvloek, wat hun verstand, hun oog, wegvrat. Ze werden ten dele blind. Die ogen werden geofferd aan een grote ketel, een vuurpan, genaamd de Korachsketel. De Korachs-kinderen aten hiervan en kregen profetische gele arendsogen waardoor ze veel macht bezaten. Deze geesten werkten door vele machtswellustige leiders van de charismatische beweging. De Jabeskinderen werden steeds meer de marionetten van een hogere macht.

Peter kende vele machtswellustige charismatische leiders. Door zoveel geld te vragen bonden ze hun volgelingen stapsgewijs aan de ketel van het Nachas-verbond, of door vreemde vormen van lidmaatschappen en andere uiterlijke tekens en rituelen.

Opeens midden in de droom begonnen zachte bellen te rinkelen, en het was alsof Peter in brand stond. Z'n hele lichaam begon te schudden en te transpireren. Hij werd gebonden in de Heilige Geest, en hij voelde zich heel

zwaar worden. "Oh God," dacht hij ..."wat is dit ?" Zijn handen begonnen te tintelen en te branden. Hij wist dat wanneer hij zijn handen ergens op zou leggen, het zou kunnen wegsmelten. Hij merkte dat hij de hitte kon bepalen met zijn oog. Hij merkte dat hij nu langzaam wakker begon te worden, en Hij hoorde nu de stem van God zo helder als de donder. God zei : "Ik zal je laten zien wat dit voor een vuur is. Leg je handen op die oude kapotte koelkast in de schuur."

Peter liep naar de schuur om vervolgens zijn handen op de oude koelkast te leggen. Het begon onder zijn handen in de brand te staan en smolt weg. Dit was niet zomaar vuur. Dit was het Vuur van de Heilige Geest in Levende Lijve. Peter bracht de rest van de nacht door om te bemerken hoe dit vuur zich in hem verspreidde. Hij bemerkte dat er niet veel tegen dit vuur opgewassen zou zijn. Het was inmiddels zondag-ochtend. God had hem opgedragen naar een bepaalde gemeente te gaan waar er nogal veel hang naar geld en goederen was.

Tijdens de preek stond Peter op en begon in het gangpad te staan. De voorganger gebood hem te gaan zitten, maar Peter gebood hem te gaan zitten. "Dat doe ik niet, gaat u alstublieft zitten," vervolgde de voorganger. Maar Peter sprak rustig, als u niet stopt met uw geld-preken dan zult u binnen vijf minuten in vuur geraken. Peter ging weer zitten, en de voorganger ging rustig door met zijn preek over geld. Binnen vijf minuten stond de voorganger in de brand, terwijl de mensen in paniek raakten. Sommigen begonnen hem te vervloeken zeggende dat hij de antichrist was. Maar het was Peter menens. Hij sprak dat allen die wilden blijven leven en op wilden houden met geldzuchtige verhalen naast hem moesten komen staan, de rest zou verzengd worden door vuur. "Dit is niet bijbels !" riep iemand. "Oh nee ? Wat deed Mozes dan allemaal ?" riep Peter. Sommigen probeerden weg te rennen door de deur, maar het vuur begon hen al te verteren. Mensen begonnen te gillen, en sommigen klampten hem aan. De ouderlingen begonnen te roepen : "Luister niet naar hem ! God zal onze hulp zijn ! Hij is de valse profeet !" De keuzes werden snel gemaakt en een grote groep werd in een oogwenk in lichterlaaie gezet.

Een paar mensen bleven over, en Peter sprak : "Kom mee, uit het gebouw, want God gaat het gebouw in as leggen." Trillend liepen ze met hem mee naar buiten en in een oogwenk was het gebouw tot as verpulverd door Gods Kracht.

Inmiddels was de politie en de brandweer eraan te pas gekomen, maar Peter trok een strak gezicht en zei : "Heren, er valt niets meer te blussen."

"U staat onder arrest," opperde een politie-agent ...

Peter deed net alsof hij hem niet hoorde en liep verder, de mensen in huilen achterlatend. De politie-agenten begonnen met de mensen te praten. "Je kunt maar beter van hem afblijven," sprak er een, "want hij zet je zo in de brand."

Het incident bereikte al gauw de krantekoppen, en ook op het nieuws werd er melding van gemaakt. Velen

geloofden het niet, en dachten dat het gewoon een brand-ongeluk was, en al snel leefde men gewoon door alsof er niets aan de hand was.

Hoofdstuk 3. Jacht naar de Schatkamer

Peter vond troost bij zijn vrienden de theoloog en de profeet. Later begon het pas echt goed tot hem door te dringen wat er eigenlijk was gebeurd. Hij was de mogelijkheid nog niet tegengekomen, dat dit vuur ook wel eens van de tegenstander zou kunnen zijn, de valse profeet. Hij wist van het boek openbaring dat deze vreemd vuur zou kunnen laten neerdalen. Het was alsof de echo's van de woorden die over hem werden uitgesproken tot hem terugkwamen, en hem kwelden : "Je bent de anti-christ ! Luister niet naar hem, hij is de valse profeet ! Blijf uit de buurt van dat loeder !" Het was alsof hij op het moment dat deze woorden over hem uitgesproken werden daar immuun voor was, maar nu, nu kwamen ze tot hem terug, hem onderdompelende in angst ... Zou het dan toch waar zijn ? Neen, dat kon gewoon niet, want Hij diende God en het goede met zijn bewustzijn ... In het plaatsje van de ramp zelf woekerde het leed voort, terwijl de rest van de wereld doorleefde ... alsof de wereld iets probeerde te ontvluchten ...

En waar waren de mensen gebleven die zich aan hem vastklampten ? Zoveel vragen wemelden er door zijn hoofd, en hij begon bang, erg bang voor God te worden. Bang voor komende missies, en bang om misschien wel onder ogen te moeten komen dat ook hij en zijn vrienden misleid waren. Bang voor de Troon van God, waarvoor ook hij zou moeten verschijnen om verantwoording voor zijn daden af te leggen. Langzaam maar zeker voelde hij zichzelf wegzinken in een enorme identiteits-crisis. Was dit dan dat moeras waar hij over gedroomd had ? Hij begon aan alles te twijvelen. Waren die dromen wel echt ? En zo ja, waren ze wel betrouwbaar ? Hij herinnerde de Levael die zijn rechteroog verminkte. Hij was in een gevecht, dat was een ding dat zeker was ... Of zou het allemaal verbeelding zijn geweest .. Zou hij dan misschien echt gewoon tegen een punt van een kast aangelopen zijn ...

De theoloog hield hem voor dat zijn angsten hem nederig en waakzaam hielden. Het beste medicijn tegen misleiding. Het zou hem laten zien dat de enige weg uit deze put een liefdesrelatie met God zou zijn. Peter kon niemand meer vertrouwen. De profeet profeteerde, en de theoloog bemoedigde, maar het leek wel alsof niets meer tot hem doordrong. "Je bent in Gods Armen," zei de profeet. Hij voelde nog steeds het vuur, maar het was alsof het vermengd was met ijs. Hij kon er niets mee.

Op een nacht had Peter een nieuwe aanvaring met de Levael. Maar dit keer was het een hele bijzondere. Hij zag de richter Simson staan, een lange man gekleed in paars, met een paars kleed erover hangende. Op zijn hand zat de Levael. Peter was verbaasd. Toen sprak Simson tot hem : "Zoon, Ik heb jouw leed en tranen gezien. Ik ben door God als wachter over jou aangesteld. Herinner jij dat ook ikzelf ben doorstoken in mijn ogen door de Filistijnen ? Zij werden geleid door de

Levael, om mij en Gods Volk te verblinden. Maar de kracht van God kwam toen in mij om hun tempel te verwoesten. De verwarring en verblinding dient het doel de mens terug te brengen tot het hart van God, het Licht der lichten van binnen. Hiertoe gebruikt God zelfs de vijand. De Levael is in mijn hand gegeven om hem voor dat doel uit te zenden. Als het getal van hen die de Levael dienen te verslaan vol is, dan zal de zee van ijs opengaan. De zee van ijs zal het zicht verscherpen, terwijl de zee van vuur het zicht zal verlichten. Je zult beide zeeen moeten leren kennen, in beide zeeen zul je de vijanden dienen te verslaan, en de zeeen voor het goede te leren gebruiken. Als je de overkant van deze twee zeeen hebt bereikt, dan zul je mijn mantel, de mantel van Simson ontvangen. Hiermee zal je het zicht van de volkeren kunnen genezen."

Toen Peter wakker werd, voelde hij zich ineens heel anders. Hij had nieuwe moed ontvangen, en hij vertelde de droom aan zijn twee vrienden. Deze waren heel enthousiast, en de profeet sprak een aantal woorden uit. "Peter, we zullen brieven naar de gemeentes moeten zenden, om hen over de Levael te vertellen. Zo zullen we het getal vol kunnen maken, om de zee van ijs te kunnen openen," sprak de profeet. En zo gebeurdde het. Met z'n drieen zetten ze een standaard-brief op en begonnen de brieven naar de gemeentes te verzenden.

Maar de teleurstelling was groot. Er werd nauwelijks gereageerd, en hen die reageerden waren uiterst negatief of zeer oppervlakkig. De profeet deed het voorstel om te gaan folderen in de gemeentes, om een oproep te doen tot territoriale oorlogsvoering. Ze werden zich er meer en meer van bewust dat de leiders vaak dingen angstvallig verborgen hielden voor hun schaapjes. Ze zouden nu een schema maken om stapsgewijs alle in aanmerking komende gemeentes te bezoeken voor een folder-beurt. In deze folder werd ook op allerlei theologische onwaarheden dieper ingegaan. De folder was netjes, maar zeer dringend, en ontwortelend. Uiteindelijk was het een klein boekwerkje geworden, waarin de oplettende lezer op de hoogte werd gesteld van het vaak machtswellustige en of eerzuchtige leiderschap.

De daaropvolgende zondag zouden ze direct in actie komen. Ze begonnen te folderen voor de deur van een kleine gemeente. Gretig namen de mensen het boekwerkje aan, en begonnen te lezen. Maar al snel werden andere binnenkomers vriendelijk gewaarschuwd het boekwerkje toch maar niet aan te nemen. Peter begon een beetje geirriteerd geworden, vooral toen de voorganger naar hen toekwam met het voorstel dat ze zo spoedig mogelijk het terrein van de gemeente zouden verlaten. "Dat doen we niet," sprak hij tot de voorganger. En de profeet liep inmiddels de gemeente binnen richting de preekstoel. "Beste mensen," sprak hij, "u word nu voor de keuze gesteld. U kunt zich bekeren of u kunt uw mooie gebouw in vlammen zien staan. De keuze is aan u. U kunt een boekwerkje erover aannemen, en als u het niet snapt, dan is dat ook helemaal niet erg, maar u gaat hier nu over nadenken, of er gaan hier grote ongelukken gebeuren." Overal begonnen mensen te gniffelen, en er

kwamen een paar ouderlingen naar voren zetten, klaar om de profeet af te voeren. "Ik zou me maar niet aanraken als ik u was, want ik sta in vuur en vlam van de Heilige Geest." De ouderlingen keken hem met een strak gezicht aan, en pakten hem beet. Onmiddelijk begonnen ze te branden, en ze gilden het uit. Mensen begonnen in paniek te raken. Ze zagen hoe snel de ouderlingen tot as waren verbrand. Een profeet van de gemeente stond op, een wat oudere man, die luidkeels begon te profeteren : "Mijn kinderen, raakt niet ontzet, want deze dingen zullen geschieden. De antichrist moet zich in de gemeente Gods stellen om zichzelf als een god aan te prijzen, maar sluit uwen oren voor hem." De mensen waren zo in paniek, dat ze niet goed wisten wat ze hiermee moesten. Velen begonnen te huilen en tot God te smeken. De voorganger was woedend, en rende op Peter's vriend, de profeet, af. Maar voordat hij de profeet kon aanraken vloog hij al in de brand, en de profeet riep dat iedereen naar buiten moest gaan. Binnen enkele minuten stond de hele gemeente in de brand.

Mensen stonden als verstijfd op het grasveld, maar Peter, de theoloog en de profeet zaten al in de auto om naar de volgende gemeente te gaan.

Aan het einde van de dag hadden ze drie gemeentes afgelopen, met de nodige gevolgen, en er begon een flinke tumult te onstaan ... "Drie gemeentes afgebrand, velen verongelukt," zo meldde het nieuws. Er waren vele getuigen, en uiteindelijk kon men er niet meer omheen. Deze drie mannen hadden bovennatuurlijke krachten. Ze werden nu als terroristen bestempeld, maar anderen wisten het zeker : "Deze mannen waren door God gezonden om de wereld te waarschuwen." De dagen erna werd er volkomen aandacht aan besteed op televisie. Dominees werden op hun mening gevraagd, en de meningen leken verdeeld. De politie was nu op jacht. Er stond een hoge beloning op hun hoofden. Ze werden als de nieuwe bedreiging van de samenleving gezien. Ze zouden voor het gerechtshof moeten verschijnen, deze gevaarlijke pyromanen.

Peter en zijn twee vrienden waren nu ondergedoken bij een ver familielid van de profeet. Het was een aardige man, met veel respect voor de zaak. Hij was niet gelovig, maar hij begreep het allemaal wel. Vanuit deze basis zouden ze verder gaan met hun missie. Ze zouden brieven schrijven naar overheids-instellingen, zoals de ziekenhuizen, de militaire afdelingen, gerechtshoven, en machthebbende structuren zoals banken, bureaus en gemeentehuizen. Ze hadden de folder enigszins aangepast, maar de boodschap bleef hetzelfde. Kapitalisme werd binnen en buiten de kerk niet meer aanvaard. Er stond geen adres van hen aangegeven, en de brieven werden vanuit een ander district op de bus gedaan. In sommige steden werden er al huiszoekingen gedaan, maar ze woonden nu veilig in een verborgen schuilkelder onder het huis van de profeet z'n verre familie-lid. Dit was een oude, wijze man. Hij was niet gelovig maar hij was al jaren ervan overtuigd hoe corrupt en oneerlijk het kapitalistische stelsel was, dat als een roofdier vanuit het westen de gehele wereld bestuurde. Hij werkte met gehandicapte kinderen, die als de

minder bedeelden van de samenleving werden gezien. Maar hij zag hen als de juwelen van de wereld, de poorten naar de schatkamers in het binnenste van de aarde. Het was een diep symbolieke man, houdende van gedichten en kunst. Hij kon systemen doorzien, en op dat punt was hij een waardige beschermeling van Peter, de theoloog en de profeet.

Op een nacht kreeg hij een droom, waarin hij zag hoe zijn gehandicapte kinderen werden bereden door moeilijk opvoedbare kinderen. Deze kinderen hadden gele ogen in allerlei tinten met een sterke doortastende lichtstraal. Een lichtstraal met een hoge monotoon. Deze lichtstraal omhulde de lichamen van de gehandicapte kinderen in allerlei lagen, om hen te beschermen tegen de grootspraak van de aarde. Deze kinderen werden gehandicapt genoemd, maar eigenlijk werden ze beschermd door deze moeilijk opvoedbare kinderen tegen de sterke kapitalistische denkstromen. De moeilijk opvoedbare kinderen werden zo genoemd omdat ze niet beinvloed konden worden door de onderverdelingen van de wereld. Toen ineens zag hij hoe andere geelogige kinderen de kamer binnenrenden, de korachskinderen, die probeerden de moeilijk opvoedbaren van de gehandicapten af te stoten.

Toen hij wakker werd, vertelde hij de droom aan Peter, de theoloog en de profeet. Hij was ervan overtuigd dat ze veel van elkaar konden leren, en dat er toch een onzichtbare intelligente en rechtvaardige kracht moest zijn die hen bij elkaar had gebracht. Hij zag het als een mozaiek, als bomen wiens takken in elkaar verstrengelden. Hij zei dat er in wezen twee soorten korachskinderen bestonden : Hen die naar macht streefden om stand te kunnen houden tegen misleiding en onrecht, dus hen die het vanuit zorgzaamheid gebruikten, en hen die naar macht streefden voor egoistische doeleinden. De theoloog vond deze stelling niet helemaal correct, want hij zag Korach als een uiterst kwaadaardig wezen, door God veroordeeld, maar de man wees hem op de dubbele uitleg. De man was diep onderwezen in theologie, zonder enige gelovige binding ermee te hebben. Hij hield van de kunst en de symmetrie die hij vond in de Bijbel. Peter herkende dit uit zijn eigen leven, en was verwonderd hoe God ook deze man via een droom tot een verdieping bracht. Maar de man hield voet bij stuk : De Bijbel mocht dubbel uitgelegd worden. De Bijbel was in zijn ogen een spiegelend boek, een wit en een zwart boek, voor beide kanten van het leven als een boek van recht. De man zei : "In de bijbel komt telkens weer het verhaal van de infiltratie naar voren. De antichrist die zich in Gods Tempel neerzet alsof hij God is. De duivel gebruikt de bijbel op zijn manier om zichzelf een goddelijk gewaad toe te eigenen. Dit begon al in het paradijs, waar de slang zich voordeed als de ware god en dat ook als een geschenk aan de eerste twee mensen wilde aanbieden. Instante vergoddelijking, door het eten van zijn vrucht, zijn woord. Dan zou hij de uitlegger zijn van het woord in plaats van God. Dan zouden het zelfs twee dezelfde woorden kunnen zijn, met twee verschillende uitleggingen : Twee keer God, twee heren naast elkaar. Een witte en een zwarte. Dan zou de Bijbel dus ook heel makkelijk een bedreiging

kunnen vormen aan een bepaalde kant van de spiegel. Dan zou God dus een eigen Judas moeten sturen om een valse Jezus Christus uit de weg te ruimen. Dan zou God dus een eigen satan moeten sturen om een valse God van de troon te stoten. De Bijbel in spiegelbeeld voor hetzelfde doel."

Peter stond met zijn oren te klapperen. De profeet sprak : "Het is wel waar wat u zegt, want de kapitalistische charismatische hoek noemt de God van ons : "satan" en "de anti-christ", en degenen die ons volgen zijn "gevallenen" of zelfs "gevallen engelen" in hun ogen. Het hele negatieve scala met etikettenreeks wordt vanuit de Bijbel gehaald en op ons geplakt om hun nagebootste godheid te verdedigen ... maar ik vind het uiterst gevaarlijk om deze "labels" dan ook te aanvaarden zoals zij dat uitdrukken. Vanuit het oog van de kunst hebt u misschien gelijk, maar of het ook echt Bijbels verantwoord is, dat betwijfel ik, alhoewel ik diep respect heb voor de manier waarop u het brengt. Zeg, die Korachs-kinderen, dat zijn kinderen die door God in de aarde werden geschoven. Ik kan de oordelen van God niet aanraken, en waarom zou u dat dan wel doen ?"

De man sprak : "U moet de creativiteit van de taal niet aantasten. Er wordt zoveel gewaarschuwd tegen toverij die onbijbels zou heten. En op zich begrijp ik dat, omdat er zoveel ongelukken hiermee gebeuren, en omdat de bijbel dit ook heel nadrukkelijk aanhaalt. Maar de Bijbelcode is anders dan simpele lezers zouden denken. De Bijbel is een kunstboek, een boek van spiegelingen en symmetrie, van woordraadselen, en inderdaad zoals ik zeg een code, die uitgelegd wordt aan hen die volgens dit boek een hartsrelatie met de schrijver hebben. Het was een woord geschreven in oorlogstijd, in een tijd van gevaarlijke spionage, van een geliefde aan een geliefde ... Zij moesten hun boodschappen vermommen en beschermen. Het is een cryptische kunst, geen gewoon boek. Dus, om terug te komen op het tovenaarsverhaal : ware geliefden lezen en eten de liefdesbrieven van hun geliefden in z'n geheel, woord voor woord, kauwende en slikkende, op zoek naar symmetrie, op zoek naar verbanden en de geheime deuren, waardoor ze het geisoleerde hart van hun beminden kunnen bereiken. In hooglied staat dat de ene geliefde tegen de ander zegt : "Gij hebt mijn ogen betoverd." Is dat dan geen goddelijke toverij ? Het is natuurlijk een parel die streng bewaakt moet worden, en vooral kinderen mogen niet te snel de indruk hebben dat het ergens laag in een keukenla ligt. Maar het een sluit het ander niet uit. De Bijbel beschrijft verschillende gebieden en verschillende seizoenen. Er is een mogelijkheid om door de verschillende spiegels heen te stappen. Het is een boek met een strenge etiquette, een boek met diepe spelregels, op de rand van het betoverde, je lokkende naar diepere bossen."

De profeet sprak : "Apologetisch gezien heeft u helemaal gelijk, daar kan ik en geen ander mens onderuit, maar ik blijf hier heel voorzichtig in. Ik merk aan uw woorden dat u de bijbel meer liefheeft dan menig gelovige, maar ik vraag me nu ook af, bent u eigenlijk wel echt ongelovig, want ik zie bijna pretlichtjes

in uw ogen. U heeft het boek zo lief, en u kent zo de gevaren van de "boekverkrachting", waardoor er een hele andere soort van hoofdpersoon te voorschijn komt, dat u eigenlijk uzelf "ongelovig" wenst te noemen, om maar niet geassocieerd te hoeven worden met al die "verkrachters" ?"

Hierop antwoordde de man : "Nee, dat was het niet echt. Ik geloofde gewoon niet in een levende persoon genaamd "God". Voor mij was het dode kunst, maar deze was voor mij zo schitterend, dat het leefde in mijn hart. Maar ik merk nu, door de droom en door al deze gebeurtenissen, dat het veel persoonlijker begint te worden voor mij."

Peter begint te glimlachen. Het lijkt wel alsof hij zichzelf ziet staan zoals hij vroeger zo werd aangetikt door persoonlijke dromen en gangen van zaken. Maar wat deze man hier tentoon spreidt is voor hem wel zo nieuw en vreemd, dat het lijkt alsof hij niet weet wat hij er mee aanmoet. Zoveel gedachten en gevoelens vliegen er door hem heen.

Over de Korachs-kinderen zijn ze nog niet uitgepraat. De profeet kan er nog niet over uit ... "Zou God goede kinderen levend laten verzwelgen door de aardbodem ?"

"Laten we het zo stellen," zegt de man. "De twee topkrachten staan naast elkaar met hetzelfde stuur in de handen. God en de duivel. Jullie weten zelf wel dat ze allebei een vinger in de pap mee hebben, en zich met alles bemoeien, met tegengestelde redenen. Ze zijn altijd en eeuwig met elkaar in gevecht om dat stuur. Wonderen en tekenen moeten daarom ook altijd gezift worden. Zoals vele wonderen die Mozes en Aaron deden konden de tovenaars van de farao perfect nadoen. Twee krachten in oorlog. Waar onschuldigen worden veroordeeld zijn duivelse krachten aan wezig, vlak naast de oordelen van God. Gods Vuur is altijd uiterst accuraat, maar de duivel kan aanvullen. Ik geloof, en dit was ook mijn droom, dat God nooit per definitie alle kinderen en aanhang van grote zondaren vernietigt. Ik geloof dat de duivel die aanvullingen geeft. God oordeelt rechtvaardig, en dan doet de duivel daar een schepje bovenop. Het vuur moet gezifd worden. In de charismatische beweging zijn ook twee vuren aan het werk. Is dit te volgen voor u heren ?

Het was alsof ze in de ogen van een arend keken, in de ogen van een engel. Neen, dit was niet de Levael die hier sprak. Dit was zijn tegenhanger. De man was omhuld door een onverklaarbaar en indringend zacht licht, en Peter, de theoloog en de profeet werden steeds rustiger. Iets probeerde hen te overtuigen, dat alles twee gezichten had, twee krachten die tegen elkaar streden. Het was de symmetrie die hen rustig maakte, alsof deze symmetrie, de verschillende spiegelbeelden, en schaduwen, de puzzel compleet maakten, en een enorme rust en vrede veroorzaakten.

Zouden er dan nog steeds zielen onder de grond opgesloten zitten, onschuldige zielen, die toevallig familie waren van de schurk Korach ? Hoe diep moesten ze nog gaan ?

De profeet keek alsof de bliksem was ingeslagen, en ook Peter kreeg de

rillingen. Wat zou de charismatische beweging doen met "demonen" die ze uitdreven. Waren al die geesten wel echt "demonen" ? Of waren het gekwelde zielen die gewoon hulp nodig hadden ?

Toen ineens kwam de theoloog naar voren, met een heel ernstig gezicht. Hij had zich gedurende het gesprek een beetje op de achtergrond gehouden. "Ik ben erg verontrust," sprak hij. "Ik vind dit echt enorm ver gaan, en volgens mij ziet u het echt verkeerd. Dat wat u naar voren probeert te brengen heeft te maken met necromantie, oftewel "het contact zoeken met de doden," wat de Bijbel streng verbiedt. De Korachs-kinderen verdeelt u in twee groepen : de schuldige machtslustigen, de gevaarlijken dus, die onder Gods oordeel naar de diepten van de aarde werden gezonden, en de onschuldigen die door de duivelse, anti-christelijke krachten naar de krochten van de aarde werden gezonden. Tot zover kan ik u goed volgen, maar alhoewel het heel logisch klinkt, en zelfs heel Bijbels, namelijk de wisselwerking der krachten, betwijfel ik het hele verhaal. En wel om deze reden : Wij zouden er dan vanuit moeten gaan dat beide ziele-groepen op aarde rondzweven, goeddoende en kwaaddoende, even wijzende op uw droom, terwijl de Bijbel zegt dat deze zielen onder de grond leven. Ik geloof niet, op Bijbelse grond, dat overledenen contact hebben of mogen hebben met degenen die leven. U zegt die goede, onschuldige Korachskinderen, berijden gehandicapte kinderen. U noemt die Korachs-kinderen zelfs moeilijk opvoedbaar, alsof ze hier op aarde rondlopen in een menselijk lichaam. U maakt zich daarbij bijna schuldig aan het tentoonspreiden van de reincarnatie-gedachte, die dus allesbehalve bijbels is, ook al is het uw droom geweest. Heeft u misschien uw droom verkeerd geinterpreteerd, of hebben we hier te maken met gevaarlijke misleiding ? Ik weet het nog niet zo net. Wij kunnen ons in onze bediening momenteel geen enkele misstap veroorloven. Er staat teveel op het spel."

De profeet begint ook bedenkelijk te knikken, terwijl ook Peter het een beetje benauwd krijgt. Hoe zal de beste man hierop gaan reageren. Nog steeds heeft Peter het gevoel alsof er een enorme engel in de kamer staat, op dezelfde plaats waar de man zit. Peter heeft diep respect voor de man, en het lijkt alsof de hele kamer verlicht is op een vreemde manier, maar wat is er aan de hand ? Lopen ze gevaar ? Is dit een beste truc van de grote misleider, of staan ze op het punt om daadwerkelijk Gods verborgen schatkamers te betreden. Is dit schateiland ? Of een grote valstrik ?

Hoofdstuk 4. Het Gesprek

"Ja," zegt de profeet, "ik deel dezelfde angst als de theoloog. Ik ben zelf een charismaticus in hart en nieren, maar zodra sommige predikers en zelfs bekende predikers over ontmoetingen met Paulus beginnen, dan weet ik niet altijd goed wat ik daar nu over moet denken."

Peter begint te rillen :"Sorry hoor, maar mag ik even iets zeggen. In mijn droom heb ik Simson ontmoet, maar ik zie dit niet als een overtreding van het gebod.

Onze Heere Jezus Christus ontmoette Mozes en Elia op de berg der verheerlijking."

"Ja," zegt de theoloog, "verheerlijkte zielen als Paulus, Simson, Mozes, Elia, Daniel, en zo voort, daar kan ik me iets bij voorstellen, en Peters droom klikte bij mij ook helemaal. Ik heb daar geen enkele moeite mee gehad, maar het verhaal van onze broeder hier gaat me nu net even te ver, en ik ben er eerlijk gezegd een beetje huiverig voor."

"Precies," zegt de profeet, zich kerende naar Peter : "Ik had met jouw droom over Simson geen enkele moeite, en het klikte bij mij ook direct, maar op de een of andere manier liep dat nu eenmaal zo. Meestal heb ik gewoon altijd mijn twijfels als ik terugdenk aan bepaalde charismatische bijeenkomsten waar weer iemand een ontmoeting met Abraham of Zacharias had gehad. Ik zeg niet dat het niet kan. Ik heb geen enkele twijfel gehad over Peter's droom, maar ik ben gewoon voorzichtig, vooral ook met deze woorden van de theoloog."

"Luister goed," zegt de oude man, "ik betreur uw gebrek aan bijbelkennis," zich richtende tot de theoloog. "Met alle respect, u bent theoloog, en u doet uw werk uitermate goed. U denkt over dingen na en laat juiste vraagtekens branden. In de hebreeenbrief word er gesproken over "de wolk van getuigen" die rondom ons staan. Dit zijn de overleden bijbelse figuren. Verder staat er in de Bijbel dat de God van Abraham, Isaak en Jakob, een God van levenden en niet van doden is. Er zal heus wel een bepaalde zieleslaap zijn tussen dood en hemel, maar deze mensen leven."

"Ja," zegt de theoloog, "de verheerlijkte zielen, waar we het al over hadden, maar u heeft het over onschuldige zielen die contact hebben met gehandicapte kinderen, als zijnde moeilijk opvoedbaren. Ik snap niet waar u het over heeft. Mooi verhaal, maar ... wat moet ik ermee. Verder dreigt er bij mij ook zoiets op te komen als : "Jezus ontmoette inderdaad Mozes en Elia op de berg, maar u bent Jezus niet."

"Zegt de Bijbel niet dat we Jezus moeten volgen ?" vraagt de man weer ...

"De Bijbel zegt het is verboden contact te zoeken met dode geesten voor ons. Verheerlijkte heiligen kan ik me nog enigszins indenken, maar dit is te gek voor woorden." zegt de theoloog.

"Goed," zegt de man, "blijkbaar wilt u die geijkte boodschap niet nuanceren. God gaf die waarschuwing aan zijn volk omdat het te gevaarlijk was. Je moet het inderdaad ook nooit opzoeken, maar bent u er ook achter over welke groep "doden" er werd gesproken ? U geeft mij geen heldere uiteenzetting en begrenzing van het woordje "dood". U kunt zoals ik al zei niets over een kant schuiven. De Bijbel is een persoons-gevoelig boek, een gebieds-gevoelig boek en een tijds-gevoelig boek. U maakt van de Bijbel een ware hakbijl. In het Bijbelboek I Petrus komt Jezus in hoofdstuk 3 tot gevangen zielen die in de vroege tijden Noach ongehoorzaam waren. Hij predikte hen het Evangelie. Dit waren natuurlijk overledenen, en volgens dit Bijbelgedeelte zaten zij in een gevangenis. Ze zaten onder het oordeel van God, wachtende op de tijd van verlossing. Discipelen worden aanbevolen de werken van Jezus te doen. Er wordt daarom ook in de Bijbel

gezegd : Predik het evangelie aan de doden, ja, je mag ze zelfs opwekken. De dood word beschreven als een vijand, een gevangenis, en discipelen krijgen de macht om met de sleutels van de opstanding zielen te verlichten met het evangelie. Toen Jezus opstond, stonden er velen op uit hun graven. Door het vlees enige van zulke werken te verrichten is uiterst verboden, omdat het dan alleen maar erger wordt en het misleiding uitwerkt, maar door de Geest mogen deze dingen naar Waarheid geschieden. Op dit terrein wil Gods Geest discipelen binnenloodsen. Satan heeft ook zijn dodenrijken onder de grond, en waar dan ook. Openbaringen spreekt over dodenrijken in de zee : "de zee gaf haar doden," staat er in hoofdstuk 20, en er staat ook dat de dood en het dodenrijk in de poel des vuurs geworpen zullen worden. Vijanden dus. Jezus Christus is gekomen om te verlossen. Niet een beetje, maar geheel. Discipelen van Hem mogen bekleed worden met deze krachten.

Dan nu het zielenverhaal : Zielen .. Ieder heeft een ziel, maar deze ziel bestaat uit meerdere delen, want zoals Paulus het zegt kunnen sommige mensen bewuste reizen maken met zo'n ziele-deel, en als je verwijderd bent van iemand kun je "door de Geest" toch bij zo iemand zijn. Wij dragen allemaal ziele-delen van elkaar in ons, op allerlei verschillende manieren. Als je voor iemand bidt, dan reist een stukje van jouw ziel met degene mee voor een tijdje, en zo zijn er vele manieren. Het is als een telefoonlijn. Je stem is bij jouw telefoon, en bij de telefoon van degene met wie je spreekt. De radio is daar ook een voorbeeld van. Deze dingen wijzen allemaal heen naar de geestelijke realiteiten. Dus zielen in de aarde kunnen ook makkelijk op de aarde zijn. Ze kunnen zelfs op aarde geboren worden, terwijl hun andere ziele-deel misschien nog opgesloten zit onder de aarde of in de zee. Hierdoor zijn vele problemen te verklaren, en had de medische zorg maar meer oog hiervoor. Er zijn bewuste zieledelen en onbewuste zieledelen. Die onbewuste zieledelen kunnen overigens heel accuraat zijn. Het zijn in principe gewoon afgesloten ziele-delen. Deze kunnen overwippen van de ene mens op de andere mens. Bijvoorbeeld als een mens ten onrechte benadeeld wordt, dan wordt er een stukje van zijn ziel afgesneden, een kleine abortus om het zo maar te zeggen. Jezus zei : "Indien u iemand haat, dan heeft u hem vermoord." Zo'n ziele-stukje heeft dan een leven op zich, afgesloten van de andere delen, en zal op zoek gaan naar recht. Het ziele-deeltje kan erg in de war zijn, of verwond, en laat in het lichaam een leegte over, een onbewuste laag. Hierin zijn allerlei mogelijkheden. Maar het punt is dat zulke ziele-delen rust proberen te vinden, en recht, maar vaak vanwege verwondingen en andere beschadigingen niet helemaal meer weten waar ze mee bezig zijn. Vaak worden deze zielen voor demonen aangezien en nog dieper gekweld door allerlei beunhazen op het gebied van exorcisme en genezing.

"Stop, stop," zegt de theoloog. "Ik kan wel zien dat u psychologie heeft gestudeerd, en misschien allerlei cursussen voor uw gehandicapten-werk ... en ik zeg dit met alle respect, maar ik zie hier geen Bijbel meer aan te pas komen, en ik ben dus ook allerminst

overtuigd van uw psycho-dramatische verhaal. Ik kan me hier dan ook helemaal niets bij voorstellen. U ontwortelt zomaar het gehele christelijke geloofsgoed met zo'n tempo dat ik er gewoon buikpijn van krijg. Natuurlijk heeft u gelijk als u uw vinger wijst naar charismatische groepen die maar wat aanrotzooien, maar de argumenten die u aanreikt raken bij mij het plafond niet. Misschien dat u meer aansluiting vind bij een of andere psycho-religieuze new age-secte. Trouwens, u maakt uzelf schuldig aan de oosterse reincarnatie-gedachte. Als u dan zo goed uw bijbel kent, waarom dan zo'n wolkerige poging ..."

"Pardon, mag ik even iets zeggen," vraagt Peter ... "Ik begrijp deze man juist heel goed, en ik begin dingen nu ook veel beter te begrijpen. Het laat mij juist zien hoe de geestelijke wereld in elkaar zit. Ik denk echt dat we de woorden van deze man niet zomaar opzij mogen leggen. Laten we er een paar nachten over slapen, om deze woorden te toetsen. Ik vind dat hij een prachtige aanvulling geeft op iets waar we als zij-charismatische vriendengroep niet verder mee kwamen."

"Mag ik u een vraag stellen, theoloog, kunt u mij vertellen op wat voor manier Daniel zou terugkomen, wat duidelijk in de Bijbel staat vermeld ?" vraagt de man.

"Ik zou het niet weten, maar als dat via reincarnatie zou zijn, dan spreekt het de hebreeentekst tegen van : "het is de mens gegeven eenmaal te sterven en daarna het oordeel." zegt de theoloog.

"Nuances, nuances," zegt de oude man weer, "u haakt uzelf geheel in geisoleerde bijbelteksten, als een bril voor de rest van de Bijbel, als status voor slechtziendheid. Wat is sterven ? Paulus zegt : "Ik sterf elke dag." U moet weten over welke dood het hier gaat, en u moet de symboliek goed kennen voordat u deze beste uitspraken doet. Taal kan vele dingen vertellen, daarom moet taal vertaald worden. Beste man, u bent uzelf door uw beperkte taal zoveel begrenzingen aan het opleggen. Moet ik nog duidelijker wezen : Lazarus is tweemaal gestorven. Allen die Jezus of de discipelen opwekten zijn dus twee keer gestorven, of misschien zelfs meerdere keren."

"Okay," zegt de theoloog, "u heeft gelijk, maar wil dit zeggen dat reincarnatie bestaat ?"

"Wie zegt dat het niet bestaat ?" oppert de oude man ... "God geeft meerdere kansen. God preekt tot de doden en wekt de doden weer op. Het een-kans-evangelie probeert alles op een leven te schuiven, zodat ze daardoor via angst meer macht over mensen kan krijgen. Dit is big business. Moet ik duidelijker wezen ? Van Johannes de Doper zei Jezus dat het Elia was, die zou terugkomen. Reincarnatie dus, en een teken dat het met Daniel of anderen ook op die manier zou kunnen gaan. Natuurlijk proberen de een-kans-theologen deze woorden te verdraaien zoals ze met alle bijbelgedeeltes omgaan. De dwazen gebruiken de Bijbel voor hun eigen strik. God gebruikt de Bijbel zelfs om hen ermee te verdwazen, en om hun lusten ermee uit te werken, totdat ze bemerken dat het een bereklem is. God gebruikt de Bijbel voor vele doeleinden. Vergeet niet dat God ook leugen zendt tot de

leugenaars. Hij zendt Zijn Judassen tot de leugen-christussen. Hij heeft de kruizen al in de schuur staan.

"Godslasteraar !" buldert de theoloog "Dit zal je berouwen ! Ik ga er vandoor, u weet niet waar u mee bezig bent ! Ik geloof in een hemel en in een hel, in een kans, en daarna het oordeel, en niet in allerlei leugenachtige reincarnatie-praatjes ... Probeert u het oordeel van God soms te ontlopen ?" Woedend loopt de theoloog de kamer uit, pakt zijn spullen en vertrekt.

De profeet buigt zijn hoofd, en zegt : "Hier had ik vannacht al over gedroomd. Hij kan de zuiveringen niet aan. Hij zit te diep vast in z'n tradities, en houdt teveel van hetgeen dat was en is, inplaats van hetgeen dat komen gaat. We moeten hier weg, want hij zal onderhoort worden en veroordeeld worden als hij onze verblijfplaats niet verraadt. Hij zal ons daarom verraden, om z'n eigen gevoel van veiligheid te redden. Ze zullen hem verder niet vervolgen, omdat hij geen vuurwonderen heeft verricht, en vanwege de informatie die hij hen schenkt ... We moeten weg, Peter, en u kunt ook beter met ons meegaan. U heeft mij overtuigd, en Gods Geest sprak tot mijn hart over u. God kan u goed gebruiken ... Kom mee ..."

Peter knikt, er geheel mee instemmende. Waar zouden ze naartoe gaan ? De oude man had een idee ... Hij had nog ergens een oude vriend wonen, ergens diep in een bos. Die vriend was boswachter, en een man die nooit door iemand werd lastiggevallen.

Binnen korte tijd was het geregeld. De man woonde in een groot huis, en op zolder had hij een aantal slaapkamers ter beschikking. Hij wilde wel meewerken. Hij had hetzelfde hart als de oude man.

Toen ze aankwamen was het al donker. Ze vertrokken direct naar de zolder, waar ze op de gezamenlijke gang hun gesprek konden voortzetten. Er stond daar een tafeltje met wat stoelen. De man vertelde dat vroeger de katholieke kerkelijke leiders de reincarnatie-leer hadden weggeschrapt uit de kerk en de bijbel, omdat het hun macht over zielen aantastte. De reformatie was nog niet zover om het weer terug te brengen. Evenals de zieledelen-leer en de dodenhulp-leer moest het ingedeeld worden tot onderwerp voor verdere reformatie. Peter en de profeet waren een en al oor, en verbaasden zich hoe snel deze man zijn taak opnam. Hij was een man van theorie, maar nu werd het praktijk. Hij was een man van onpersoonlijkheid, maar nu werd het persoonlijkheid.

Hoofdstuk 5. De Aanslag

Het werd Peter duidelijk dat God de doden niet als doden zag, maar als "geroofden" en "ontvoerden". God stond de dood soms toe, en bracht het soms zelf, maar Peter begon in te zien dat doden-isolatie een regelrechte aanval was op het evangelie van Jezus Christus. Een leugen in de kerk, zo diep, dat zelfs de katholieke kerk daar milder in bleek te zijn. En dit allemaal tot doel om het kapitalisme op natuurlijk en geestelijk gebied te laten zegevieren. Hij vond de droom van de

oude man zo prachtig, en eigenlijk had hij het gevoel dat gehandicapte kinderen veel dieper contact met de ontvoerden hadden dan anderen. Wie was er nu autistisch ? Kinderen die veel met opjecten praatten en met de natuur, om zo contact te hebben met "het geroofde", of hen die zich alleen maar blindstaarden op het materiele ? Wie hoorden er nu in de ziekenhuizen thuis ? De Bijbel had het bij nader inzien zo vaak over de dood, het sterven, als middel om bij God te komen. Niet zozeer als een natuurlijke dood, maar als een bovennatuurlijke dood, als een bevrijding van zonde. De boom en de bloem waren daar een mooi beeld van. Waarom moesten er zielen buitengesloten worden die dat niet verdienden ? Peter had zoveel vragen. Maar eigenlijk had hij het antwoord al. De dood was een manier om los te komen van het materiele, van de kapitalistische krachten ... Een kracht die dagelijks als een natuurkracht in hem mocht werken.

Als de dag van gisteren herinnerde hij zijn droom over de korachs-kinderen, degenen die onder Gods oordeel stonden. Zouden zij degenen zijn die uit woede en wraak .... Neen ... Hij durfde niet verder te denken ... Hij voelde hen trekken aan zijn hart .... Hem afhoudende van deze openbaringen ... Hij voelde hun innerlijke bedreigingen .... Hij herinnerde de ijzeren pinnen, het geschreeuw .... Ze wilden hem doof houden voor iets ... Iets wat nu komende was .... Deze zielen kwamen van de afgrond ....

Hij herinnerde het verhaal over de Bijbelse Spiegel, de symmetrie, de goddelijke gespletenheid ... als een kunstwerk van mozaiek, waar de oude man over sprak .... Peter kreeg een vizioen .... Hij zag zichzelf zittende op een gouden troon met een gouden appel .... God sprak tot hem dat het een appel des levens was .... Toen zag hij als door een spiegel zichzelf met een zwarte appel op een zwarte troon .... "Dit was je verleden," sprak God .... "Je at van de appel van de slang, waardoor je in het dodenrijk terecht kwam, een spiegelparadijs, genaamd "aarde". Je kwam van een paradijselijke aarde in een vervloekte aarde ... Dat was alreeds het dodenrijk, zoals Paulus het aardse lichaam "lichaam des doods" noemde ... Door de appel kwam je in het rijk van de slang ... Daarom is het maar net vanuit welke richting je praat .... Welke taal je gebruikt .... De Levael is een koning der dodenrijken, gezonden om mensen te verblinden, om hen te brengen van dodenrijk tot dodenrijk. Ook in het dodenrijk zijn er verschillende lagen. Maar aan beide kanten van de spiegel sta Ik, zoals ook de duivel aan beide kanten staat ... Hij was namelijk ook in het paradijs ... het maakt niet uit waar je bent ... het maakt uit aan welke kant je staat ... waar je bent in je hart ... Zowel Ik als de duivel is de schepper van deze wereld, vanwege de strijd der creaties, vanwege de wet van de wisselwerkende kracht. In deze capsule van tegengestelde krachten word je gevormd ... In deze capsule van strijdende krachten bevindt zich de trap tot zuiverheid en puurheid ...."

Opeens zag Peter in het vizioen kinderen met rode ogen en rood-zwarte klederen voor hem staan. Zij waren de zielen van I Petrus 3 die door de zondvloed aan de krochten van de zee

waren prijsgegeven. Zij waren de zondvloeds-kinderen, wachtende op verlossing ... Er was al tot hen gepredikt door Jezus, maar nu wachtten ze op verdere verlossing .... Peter nam hen in zijn armen, en haalde diep adem .... Hij bad tot God on alle dodenrijken te laten zien waarin hij het verlossende werk van Christus mocht brengen. Het Evangelie, ook voor de doden ... Zoals de Bijbel dat zo duidelijk leert ...

De boswachter was iemand die je een christelijke communist kon noemen. Hij luisterde aandachtig naar de verhalen van de drie mannen. Hij vertelde dat er op het nieuws te zien was dat er verschillende kleine groepjes ontstonden die de leer van de mannen wilden navolgen, maar de mannen waren spoorloos verdwenen.

Naarmate de jaren verstreken begon het rustiger te worden omtrend hetgeen gebeurd was ... Alles leek weer in het oude cirkeltje te verzinken ... Maar Peter, de profeet en de oude man groeiden voort en maakten hun plannen ... Ook de boswachter was duidelijk geinteresseerd ...

Door de jaren heen leerden ze de profetische gaven voor dit werk vrij te zetten, en dat gebeurde naarmate ze de levael verdreven ... Op een dag hadden ze zoveel zielen verzameld, dat ze een stormloop konden doen op de verblijfplaats van de Levael en zijn Korachskinderen .... De profeet nam het woord en sprak tot de muren van de vesting. "Muren van Levael, val neer ! Muren van Levael, geef je geheimen prijs en wordt kaal. Dor zult gij worden, onvruchtbaar zult gij zijn." En toen keerde hij zich tot de Levael : "Levael, in Naam van Jezus Christus, de Gezalfde, In Naam van de Nazoreeer : Geef de sleutels van het dodenrijk prijs, van al je dodenrijken en martelplaatsen."

Toen stond de profeet op en sprak : "Kom mee, we gaan nu naar de leiders van het land, het is tijd." Peter knikte en samen met de oude man liepen ze naar hun auto. Er was juist een vergadering der ministers, en de profeet riep door de ramen dat hij een boodschap van God voor hen had. Lacherig werden de ramen gesloten maar de profeet geraakte in woede ... Hij trapte een raam in en sprak : "Kom maar naar buiten, want God gaat dit hondehol door vuur verteren."

"U staat onder arrest werd er geroepen, en politiemannen kwamen naar buiten rennen." Eentje werd er direct door vuur verteerd, voldoende om de anderen in huivering te brengen. "Luister goed," sprak de profeet .... U mag gerust uw vergaderingen voortzetten, maar dit kapitalistische gebouw gaat eraan. U pakt uw spullen maar die u nodig heeft. Morgen gaat het gebouw ter vlakte." Maar ondertussen werd er al gebeld naar het leger, en spoedig waren er helicopters boven de profeet, Peter en de oude man. "Geef uzelf over, of er wordt geschoten," werd er geroepen vanuit een helicopter. Maar de profeet, Peter en de oude man waren onaantastbaar. Er werd geschoten, maar zonder enig resultaat. Toen explodeerde het gebouw ... Verschillende ministers die naar buiten waren gekomen wilden nu wel luisteren ... Het vreemde van deze vuurexplosies was dat ze soms heel specifiek mensen oversloegen. De profeet riep tot de ministers : "God gaat dit land in vuur brengen. Een ieder

wiens hart niet zuiver is zal door dit vuur verteerd worden tot as. Laten uw nieuwsbrigades dit maar verkondigen. En jullie kunnen rustig doorgaan met jullie vergaderingen, maar jullie houden op met kapitalistische geldspelletjes. De jeugd en het gerechtshof dient te worden aangepakt, de media, en dan zullen we wel verder zien."

"Wat zijn uw plannen ?" werd er geroepen ...

Ondertussen werd er van andere locaties uit naar het buitenland gebeld. De mannen moesten koste wat het koste opgeruimd worden, al zij het door een kolossale bomaanslag. En ja hoor, de grootmachten van het buitenland kwamen aanzetten ... Iedereen werd opgeroepen het land te verlaten. Bommenwerpers kwamen van alle kanten, terwijl de profeet, Peter en de oude man rustig in de auto zaten. Iedereen was inmiddels van het terrein weg. Er werden bommen geworpen, maar niets hielp ... De profeet was inmiddels buiten z'n zinnen van woede ... Totdat ineens een enorme vuurarend in de lucht verscheen ... Het was de Levael ... Hij spuwde vuur ... En de auto verdween geheel onder een zee van lava ...

Ineens schrok Peter wakker ... Het was maar een droom ... In paniek rende hij naar de kamer waar de profeet lag ... Maar er lag niemand ... Toen rende hij naar de kamer van de oude man ... Maar daar lag ook niemand ... Peter raakte in paniek ... Wat was er aan de hand ... Er klopte hier iets niet ... Toen ineens was het alsof z'n hoofd explodeerde ... En hij hoorde gelach in zijn hoofd ... Hij werd wakker in het ziekenhuis ... Hij had een hersenberoerte gehad ... en een helft van z'n gezicht was verlamd geraakt ... Hij zag de boswachter naast hem zitten ... "Sorrie, ik kon niet anders dan je hier te brengen ... Ik vond je bewusteloos op de grond ..." sprak hij met een ernstig gezicht .... "Waar zijn de profeet en de oude man ?" vroeg Peter ... Zij zijn gearresteerd, en ze zullen jou ook arresteren als je hier klaar bent ... " zei de boswachter.

Peter werd woedend, en zei dat hen die dat op hun geweten hadden in gevaar waren ... Hij kon nauwelijks praten vanwege de beroerte ... Hij snapte dat de boswachter gehandeld had zoals hij had gehandeld, maar dat zijn vrienden waren gearresteerd ... dat kon niet ... Peter was woest ... Hij wist dat dit een nieuwe aanval van de Levael was, en het was nu hard tegen hard ... "Waar zijn ze ?" riep Peter ... "Ik moet mijn vrienden zien." Een zuster probeerde hem te kalmeren, maar hij duwde haar opzij ... "Jullie zijn allemaal godslasteraars !" riep hij ... Plotseling kwam er een lange man binnen, die naar Peter toeliep ... Het was een psychiater ... Hij wilde Peter een hand geven, maar Peter sloeg de hand weg. "Ik zal je helaas moeten opnemen," sprak de psychiater ... U bent zwaar gevaarlijk voor de samenleving, zoals wij dat noemen : zwaar gestoord ... godsdienstwaanzin ... Uw vrienden zijn in goede handen, maakt u zich maar geen zorgen ..."

"Nee !" schreeuwde Peter, "Ik heb geen godsdienstwaanzin ! Ik weet waartegen ik vecht ! Jullie zijn bezeten van de Levael .. Jullie zijn korachskinderen !"

"Mijnheer, probeert u zich maar even rustig te houden .... Dat wat u hebt zijn waanideeen ... Leuke verhaaltjes, maar

berust niet op waarheid ... U bent zeker een gevaar voor de samenleving, en u zult de komende tien jaar niet van ons af zijn. Ik zal u onder strenge bewaking in een separeer-cel zetten, en u kunt eens per dag even in de buitenlucht op streng bewaakt terrein. Mijnheer, ...u staat schuldig aan ... moord ... massamoord .... De rechter zal hierover zijn vonnis uitspreken .. U heeft grote kans dat u nooit meer terugkunt in de samenleving." zegt de psychiater ... De boswachter was inmiddels weer verdwenen ..

Peter begint luid te krijsen .... Het was alsof hij met miljoenen ijzeren pinnen tegelijk werd doorboort ... Binnen enkele dagen werd hij naar een streng bewaakte kliniek afgevoerd, waar hij in de separeer-cel belandde. Hij was inmiddels met riemen vastgemaakt aan een bed, vanwege agressief gedrag naar verplegend personeel ...

Op een dag krijgt hij bezoek ... Het was de theoloog ... "Peter," sprak hij ... "Ik heb een enorme fout begaan ...en ik weet niet of je me ooit kunt vergeven ... Ik stond onder te hoge druk ... en ik heb hele domme dingen gedaan ... Ze hebben me onder zo'n hoge druk gezet dat ik ons verblijfadres heb verraden ... Ik zal het mezelf in ieder geval nooit meer vergeven ... Ook al waren jullie gelukkig al vertrokken ..."

Peter was blij hem te zien ... "Help me hieruit," fluisterde Peter ... "Waar zijn de profeet en de oude man ?"

De theoloog begon te snikken ... De profeet is veroordeeld tot levenslang .... evenals jij ... en de oude man is op vrije voeten gezet, omdat hij er eigenlijk niet zoveel mee te maken had ... met de tijd dat jullie twee met mij de gemeentes bezochten ...

"Het is okay ... alleen ... ik kan wel wat pastorale hulp gebruiken ..." zegt Peter ..."alhoewel ik je op het moment moeilijk kan vertrouwen ... Ik zie wel dat je echt berouw hebt, maar ik was heel erg, verschrikkelijk diep in je teleurgesteld ... Het is alsof er iets is gebroken tussen jou en mij .... en ik weet niet hoe ik het kan oppakken ..."

"Alleen de tijd kan bewijzen wat ik voor je voel," zegt de theoloog ... "Ik zei al, ik zal het mezelf nooit vergeven wat ik je heb aangedaan .. Ik voel me als Petrus die de Heer Jezus verloochende ... Maar ik ben terug om te zeggen dat ik aan jouw kant sta ... Ik wil echt Gods paden bewandelen, en ..."

"Vriend," onderbreekt Peter ..."je zonden zijn je vergeven ... we geven het gewoon een tweede kans ... Kun je nu geloven dat God ook tweede kansen geeft ?"

"Ja," glimlacht de theoloog,"ik zie dat nu in, Peter ... Ik ben God dankbaar dat ik nu mag zien hoe belangrijk tweede kansen zijn voor daadwerkelijke vriendschap en een echte liefdesrelatie met God ..."

"Vriend, kun je me vertellen wat er nu gaande is ? Waar is God nu ? Waarom laat Hij dit toe ?" vraagt Peter ... en begint te vertellen over de droom en wat er allemaal gebeurd is ...

De theoloog zegt : "Peter, luister, je wist van tevoren hoe zwaar het zou worden, en dat de Levael zich niet zomaar prijs zou geven ... Maar je weet ook dat dit je naar een hoger vuur zal leiden ... en hogere gaven, die God Zijn

getrouwe kinderen toevertrouwd ... Jij bent God getrouw gebleven ... daarom mag jij hier doorheen gaan ... het is Gods Gave voor jou ..."

Peter voelde zich tot in z'n botten gebroken ... alsof hij op de bodem lag van een zee van ijs .... Terwijl een zee van vuur hem van binnen opvrat .... Hij had geen behoefte meer om in de materiele wereld te werken ... Hij wist dat hij door deze gebeurtenissen de diepste dodenrijken kon binnengaan .. zoals zijn grote Liefde Jezus de Nazoreer eens deed ... Ja, nog steeds ... en nu door hem heen .... Er brandde een zacht vuur in hem ... van hieruit kon hij alle bomen omhelzen ... alle bloemen ... Hij voelde zich nu ... een gehandicapt kind ... dichter bij de dood dan ooit tevoren ... maar ook ... dichter bij het leven ... een leven met andere wetten ... een leven zo rijk en zo diep ... Hij was tevreden met zijn bed .... en zelfs met de riemen ... Hier kon hij dromen ... en andere dromen aanraken ....

De boswachter, de oude man en de theoloog kwamen hem vaak opzoeken ... Peter was gelukkig ... Ze vertelden hem over de verschillende groepen die zijn ideeen aanhingen. Meestal kwamen ze in het geheim bij elkaar ... Het werk werd voortgezet ... en het leek alsof er anderen zoals Peter en de profeet opstonden ... rebellerende tegen het huidige kapitalisme ... tegen het evangelie van het grote geld ... Ze riskeerden boetes of gevangenisstraffen, want de overheid had op dat gebied de touwtjes flink strak gespannen ... maar het leek wel alsof niets hen kon tegenhouden ... het was alsof er een nieuwe generatie opstond ... vechtende tegen de Levael ... niet massaal ... maar in kleine groepjes ... Sommigen zouden Peter graag willen zien, maar Peter hield de boot af ... Het was alsof hij te moe was ... en te bang voor nieuwe avonturen ... Peter ontdekte een nieuwe wereld binnenin ... een wereld die vroeger altijd weggewimpeld werd ... waar grote slagbomen voor stonden ... met prikkeldraad en hekken met lange scherpe punten ... Hij was er overheengegaan ... Het had hem bijna zijn leven gekost ... En nog steeds leek het alsof hij zwom in een zee van vuur en ijs .... reikende naar .. de overkant ....

Met de profeet ging het goed .... Advocaten hadden een hoger beroep aangetekend ... en men was verwonderd over de wijsheid van deze man ... Wonderbaarlijk wist hij de aanklachten te weerleggen ... Alsof hij gouden sleutels in zijn hand had ... Ook pleitte hij voor de vrijlating van Peter .... Al gauw werden ze beiden vrijgesproken, maar Peter had nog een lange weg te gaan. Hij had rust nodig ...

Het was alsof de incidenten waren vergeten ... Na de arrestatie waren er vele nieuwsuitzendingen, die vele herinneringen ophaalden, maar opnieuw bleek nu alles weer in slaap te sussen ... en Peter en de profeet werden sterk bepaald bij persoonlijke verandering, en het aanvaarden van het lijden ... Het zou een tijd worden van het dieper uitslaan van persoonlijke wortels ... Ook de beweging leek weer enigszins te slinken, maar het ging hen niet om getallen ... Het ging hen om persoonlijke groei door iedere situatie ... door welke omstandigheden dan ook .... De nadruk werd meer en meer gelegd op het persoonlijke .... en niet de phenomena eromheen ...

Hoofdstuk 6. Nieuwe Zekerheden

Peter begon te beseffen dat door hang naar materie de mens uit het paradijs viel ... Men moest leren via de binnenwereld met iets in contact te staan ... door tijd, geduld en voorzichtigheid ... Zo kon men door het geestelijke vele werelden betreden en met veel dingen in contact staan ... maar door het materiele zouden deze deuren gesloten worden ... Men at van de materiele appel ... en men werd materieel ... afgesloten van de geestelijke meerzijdige bronnen ... afgesloten van een veelzijdige, multi-dimensionale natuur ... de juweel van zoveel stralen ... Hij begon het materiele meer en meer als een gevangenis te zien ... en wist dat Hij Jezus de Nazoreeer wilde volgen in Zijn kruistocht, maar ook in Zijn Hemelvaart .... Hij vroeg zich af waarom mensen zo vaak tussen deze twee dingen blijven steken ... Jezus was niet op zoek naar materie .... materie was dood .... Jezus was op zoek naar de troon van God ... het Levende Hart van God ....

Hij begon meer en meer de verwoestende gevolgen van materiele communicatie in te zien ... Hij voelde de duistere krachten van licht en geluid ... die hem opgesloten wilden houden in deze aardse gevangenis ... Hij begon meer en meer te leren van de natuur, die hij zag als doorgangen naar het meer-dimensionale geestelijke ... Hij zag hoe bomen met elkaar communiceerden, planten en bloemen ... Hij zag hoe dieren communiceerden .... dat was niet materieel ... dat was geestelijk ....zoveel werelden met elkaar verbindende .... En ja, dit was de hemelvaart die Jezus maakte ... op een wolk .... dit was een fijnere materie ... met een diepere sensitieve inslag .... dit was ervaren ... dit was contact hebben ... dit was leven .... dit was eten van de boom des levens ... van gouden appels ....

Hij maakte zich niet meer zo druk hoe anderen dachten ... Vroeger deed het hem pijn als anderen materieel dachten ... maar nu wist hij dat zij de ketel vormden die hem weer omvormde tot datgeen wat hem gelukkig maakte ... En deze ketel kwam meer en meer op de achtergrond ... want hij begon meer en meer los te laten .... Hij had niet meer de behoefte om veel te spreken ... Het was alsof zijn hart nieuwe connecties had gevonden om zijn energie en bevindingen aan kwijt te kunnen .... En het was nu alsof het door bleef echo-en ... alsof hij nu zijn maatjes had gevonden die zijn hart weerkaatsten ...

Hij begon meer en meer de natuur op te zoeken .. vooral de bossen ... Op een dag tegen de avond, kwam tot zijn grote schrik de Levael op een tak dichtbij hem zitten ... Hij sprong achteruit .... Het leek wel alsof het gekraai tot diep in z'n hersenen doorprikte ... Toen Peter weer bijkwam merkte hij dat het beest alweer vertrokken was .... Maar toen hij thuis was gekomen voelde hij zich erg ziek ... Het werd een lange nacht met afschuwelijke nachtmerries waarin hij zichzelf zag vechten in een ijszee met allerlei vissen en draken ... aan het einde van de reeks nachtmerries krijgt hij een droom waarin hij de overkant van de ijszee bereikt ... Simson wacht hem daar op om hem een paarse mantel aan te reiken .... Simson zegt daarbij :

"Zoon, je hebt vele geheimen van vuur en ijs leren kennen. Je hebt geleerd hoe je deuren kunt openen en sluiten ... Je zult nu de gave ontvangen om ogen te openen en te sluiten ... om ogen te genezen .... en om ogen te creeeren .... Het gouden zwaard wordt nu door de ogen van de Levael gestoken ... Je bent nu de geneesheer van de ogen der bedieningen" ... En Peter zag op zijn paarse kleed allerlei verschillende ogen verschijnen ... En toen kwam een andere enorme arend tot Peter ... het was een reusachtige engel genaamd Lelsar ... De achterkant van de engel was een uil .... En toen de engel sprak, gebeurde het in alle tonen ... Peter had nog nooit zo'n stem gehoord ... En hij zag alle slechte korachskinderen wegsmelten in een zwarte appel ... De engel brak de appel doormidden en gooide een helft in de zee van vuur en de andere helft in de zee van ijs .... Vele explosies vonden plaats ... en hij sprak : "Eet nooit meer van deze appel ..."

In Charismatische gemeentes kwamen nu vele lichtverschijnselen voor ... de lichtverschijnselen brachten de mensen in een diepere extase dan ooit tevoren ... De lichten begonnen van de gezichten van de mensen te stralen en grote genezingen vonden plaats ... Zelfs verschijningen van vuur begonnen plaats te vinden ... maar Peter wist dat het allemaal vals was ... Het was de Levael die vanuit de hemelse gewesten in de aardse gewesten aan het vallen was ... En als een woeste brullende leeuw verzamelde hij zijn schaapjes ... Hij deed zichzelf voor als Christus en de Heilige Geest ... Mensen begonnen tatoeages op hun huid te krijgen die ze toeschreven aan goddelijke interventie ... Maar Peter mocht zich er niet mee bemoeien ... Peter wist dat dit nog maar het begin was .... Hij wist dat er zelfs valse wederkomsten van Christus zouden plaatsvinden, en andere soorten van valse uitstortingen van de Heilige Geest ... Maar hij mocht zich er niet mee bemoeien ... Hij mocht deze appels zelfs niet aanraken ... Hij wilde niet nog een keer opgesloten raken in de materie ... Hij wist dat deze wederkomsten van buiten hem alleen maar af wilden leiden van de wederkomsten binnenin ...

Einde

DE ALVERZOENING VAN

PERLOTTIA

Theologische Thriller

Hoofdstuk 1.

Evert van Laar is lid van een Pinkstergemeente. Het is koud buiten. Evert komt thuis van zijn werk. Wat was het weer een rare dag geweest. Evert voelde zich weer zweven tussen hemel en aarde. Hij had gewoon weer dat vreemde gevoel dat hij geen controle meer had over dingen. Vroeger voelde hij zich altijd zo machtig, alsof hem niets kon overkomen. Hij wist altijd alles bij anderen klaar te spelen. Maar nu ... hij voelde zich ontzettend machteloos. De dag erna is Evert ziek, en blijft op bed liggen. Zijn moeder brengt hem wat thee met rijstwafels, en

wat honing, maar veel eet hij daar niet van. Evert wil rust. Zijn moeder gaat even naast hem zitten op het bed, en houdt zijn hand vast. 'Moet ik de dokter bellen ?' vraagt zijn moeder bezorgd. Maar Evert wil niks met dokters te maken hebben. Dokters maakten het in zijn ogen vaak erger dan het was. Maar de moeder van Evert begon zich steeds meer zorgen te maken. Evert voelde zo heet aan, en was zelfs een beetje aan het ijlen. 'Verlies me dan niet ...' ijlde hij '...Mijn moeder is dood ... mijn vader is dood ...' en toen sloot Evert half zijn ogen. 'Ik ben er nog hoor,' zei z'n moeder. 'Maak je maar geen zorgen, en je vader leeft ook nog.' Evert begon te rillen en te beven. Z'n moeder nam hem in haar armen. 'Wat is er dan toch, jongen, ik ben zo bezorgd. Als het zo door gaat dan moet ik de dokter bellen, Evert.' Maar Evert gaf geen antwoord en zakte weg.

'Evert van Laar ...' Een donkere stem maakte Evert op slag wakker. Het was de dokter. De dokter ging naast hem op het bed zitten, en pakte zijn arm. 'Ga ik dood, dokter ?' vroeg Evert. 'Ik voel me zo vreemd ...' De dokter begon met z'n onderzoek. Weer begon Evert te rillen en te beven. ...'Mijn vader en moeder zijn dood .... en ik ben ook dood ...' ijlde Evert even later. 'Hij heeft hoge koorts,' zei de dokter tegen zijn moeder.

Een paar dagen later is Evert weer beter, maar het ijlen is er alleen maar erger op geworden. Evert kon alles weer doen, maar hij zei telkens dat hij nu ergens anders was. Weer wordt de dokter erbij gehaald, en de dokter vond het hoog tijd dat Evert in het ziekenhuis onderzocht zou worden. De dokter vreesde dat er iets met de hersenen van Evert was gebeurd. In het ziekenhuis ging Evert door de hersenscan, maar omdat ze daar niets konden vinden werd Evert doorverwezen naar een psychiater. 'Ik ben dood,' zei Evert tegen de psychiater. De psychiater gebood hem te gaan zitten. 'Vertel me eens, Evert, wat is er gebeurd ?' Maar Evert kon geen volzinnen meer maken, en begon vreemd te ijlen. De psychiater vreesde dat Evert naar een psychiatrisch ziekenhuis moest, maar daar wilde de vader van Evert niets van weten. Evert's vader had de voorganger van de pinkstergemeente gebeld of ze mischien voor hem konden bidden.

Tegen de avond kwam de voorganger langs bij het gezin van Laar. Evert's zus was er ook bij, zijn broer, en natuurlijk zijn vader en moeder. De voorganger was alleen gekomen, en na even wat bijgepraat te hebben begon hij te bidden. De voorganger kreeg direkt een visioen van de hersenen van Evert. In dit visioen zag de voorganger dat er bepaalde stoffen in zijn hersenen haperden. Ook was er een storing in de bio-electrische signalen die de hersenen moesten regelen. In de geest zag de voorganger een rode prop zitten in de hersenen, en die rode prop begon uit te groeien tot een klein rood wezentje. De voorganger vertelde het verhaal met de woorden : 'Ik heb het al gezien, Evert, die scan van het ziekenhuis was ook niet alles. Wij zullen die kleine rode demoon wel even wegsturen, in de Naam van Jezus. Ineens begon Evert te grommen, en op de vloer te spugen : 'Mij krijg je er toch niet uit,' gromde Evert. Zijn gezicht was ineens helemaal verkrompen als de kop van een varken, en al snuivend rende hij naar de deur van de kamer. 'Ik gebied je te stoppen

nu, in de Naam van Jezus Christus van Nazareth,' sprak de voorganger gebiedend. 'Ik heb je gezien, jij kleine rode demoon.' Evert stond ineens stokstijf stil, en de voorganger liep naar hem toe. 'Eruit jij,' beval de voorganger. En Evert begon direkt te kokhalzen. De voorganger vroeg om een emmer, en even later had Evert een roodachtige bal van slijm uitgespuwd. 'Huh, waar ben ik ?' vroeg Evert.

De dagen erna verliepen goed. Evert was bevrijd. Zijn ouders, en ook zijn broer en zus, waren dolgelukkig. Maar het geluk was maar van korte duur, en ook de voorganger scheen niks te kunnen doen. 'Ik denk dat we hier te maken hebben met een zwaardere aanval,' zei de voorganger. Ik zal de gemeente opdragen om voor Evert te bidden en te vasten. Intussen moest Evert weer terug naar de psychiater. De psychiater zag nu geen andere oplossing dan Evert naar een psychiatrische afdeling van een ziekenhuis te sturen. 'Ik heb het gezien,' zei Evert telkens. 'Overal rode demonen. Ik heb ze gezien, ik heb ze gezien.' De begeleiders moesten hem telkens rustig zien te krijgen. 'Wat, wat, blijf van me af, man,' zei Evert telkens als een goedwillende hand hem wilde sussen. 'Ik ben een robot, een cyborg. Ik heb het licht gezien.' Evert dacht dat alle mensen om hem heen lagere wezens waren dan hem, want zij waren per slot van rekening geen cyborg. 'Wat heb ik nog met jullie te maken ?' zei Evert vaak. 'Ik sta nu aangesloten op een electriciteitsbron, en ik heb een dashboard in m'n kop. Kun je het nog volgen ?' De dokters zeiden dat hij zwaar psychotisch was, en als dit te lang zou duren, dan zou hij zelfs de ziekte schizofrenie kunnen krijgen.

Evert voelde zich verder erg goed, en vond dat hij helemaal niet ziek was. 'Wat moet ik hier ?' zei hij telkens. 'Hey, ik moet naar buiten, ik heb een opdracht te vervullen. Ik ben hier niet voor niets op deze planeet.' Op een dag kwam de voorganger bij Evert op bezoek. Evert klampte hem vast en zei : 'Voorganger, haal me hieruit. Ze hebben me hier opgesloten. Jij en ik, we hebben een opdracht te doen, buiten.' De voorganger nam Evert liefdevol in zijn armen en fluisterde : 'Wij in de gemeente houden allemaal erg veel van je, en zullen niet rusten totdat je hieruit bent. Evert, je wordt door zwaardere demonen lastiggevallen.'

Evert raakt een beetje emotioneel, en zegt hardop : 'Maar wat willen ze dan van me ? Wij hebben toch een opdracht, jij en ik ? Buiten toch ?' Evert sprak als een klein kind, en de voorganger verzekerde hem dat het waar was : Ze hadden een opdracht, namelijk de wereld voor God te winnen. Opeens raakt Evert echt overstuur : 'God, wie is dat ? Jij en ik, wij zijn toch cyborgs ? Robotten zijn wij, machines, en wij moeten de aarde klaar maken voor de installatie.' De voorganger drukt Evert een boekje in de handen, en zegt : 'Evert, ik moet nu weg, maar ik kom terug, hoor, Evert, lieverd. Ik kom terug, en wel zo snel mogelijk.'

'Wanneer zie ik je weer ?' vraagt Evert ineens met een vaderlijke stem. 'Zo snel mogelijk,' zegt de voorganger, en na nog even wat omhelzingen vertrekt de voorganger. Evert raakt hysterisch, en ze moeten hem even in de sepereercel zetten.

Met de tijd wordt Evert steeds meer onhandelbaar, en op een gegeven moment is hij zelfs gevaarlijk, vooral voor bezoek. Niemand durft hem nog op te zoeken, en de sepereercel wordt zijn vaste plek. Vaak schreeuwt hij dat hij de duivel is, en dat hij gekomen is om de aarde te vernietigen. Maar andere dagen zegt hij dat hij God is, en dat hij de aarde moet klaarmaken voor de installatie. Hij benoemt de begeleiding vaak in vreemde namen, en soms noemt hij iedereen : Huub. Op een dag is de voorganger met een andere man gekomen. Het is een exorcist. De exorcist wil wel voor Evert bidden, maar de begeleiding mag niet meer zomaar mensen toelaten, omdat Evert veel te gevaarlijk is geworden. Hij gaat vaak tekeer als een woest dier. Vaak gilt hij, vloekt hij, en tiert hij, en slaat wild om zich heen. Soms gedraagt hij zich ook keurig netjes, maar kan dan van het één op het ander moment iemand aanvliegen. Hij is onberekenbaar geworden. Na lang aandringen mogen de voorganger en de exorcist even naar Evert. Als Evert ze door het raam van de deur ziet, rent hij direkt naar de deur toe, en roept door het raam tegen de exorcist : 'Ik ken jou wel, Beelzebul, wat kom je doen ?' Evert buldert met een stem zoals ze het nog nooit hadden gehoord, en zelfs de begeleidster die erbij stond schrok verschrikkelijk. 'Evert,' zegt de voorganger luid, 'we komen je helpen. Dit is John van Zalm, en hij wil graag voor je bidden.'

'Wie ben jij,' krijst Evert, 'ik ken je niet, en ik bid niet.' Maar weer probeert de voorganger : 'Jij hoeft zelf ook niet te bidden, maar John wil even voor je bidden.'

'Ik wil niet,' klaagt Evert als een klein kind, 'dan komt Beelzebul me halen.' En dan weer met een donkere stem : 'Beelzebul, wat kom je doen, wat moet je met je oude vader. Ik ben de duivel, Krishna, ik ben Conan en Elton John, ik ben alles, alles, alles, en jij bent niets. Je hebt me diep teleurgesteld, Beelzebul. We hadden een opdracht weet je wel ... jij en ik ... we zouden de wereld veranderen. Waarom heb je me hier opgesloten ?' En dan begint Evert verward te gillen. John stapt naar het raam toe, en zegt : 'Laten we eerlijk zijn, ik ben uw zoon niet, maar je gaat er nu wel uit.' John heeft zijn handen inmiddels op het raam gezet. Direkt moet Evert flink overgeven, maar hij wordt woester en woester. Dan neemt hij een aanloop en met een enorme trap trapt hij de deur eruit, en begint te briesen. Snel komen er begeleiders aanrennen. De voorganger en de exorcist worden verzocht direkt het gebouw te verlaten. Ze zouden het alleen maar erger maken. 'Ik ben de Psychiatrische Inrichting,' schreeuwt Evert met een donkere stem, 'en ik sluit jullie allemaal op. De duivel gaat rond in het huis van David.' En met het grootste gemak smijt hij één voor één de aangerende begeleiders tegen de muur, en loopt stampvoetend naar de uitgang van het gebouw. 'Ik maal jullie allemaal tot moes,' brult Evert, 'ik ben de maalmolen van ...' maar verder komt Evert niet. Een schel alarm is afgegaan en door de intercom wordt iedereen in het ziekenhuis ingelicht en gewaarschuwt. 'Ja, waarschuw maar,' brult Evert, en snelt naar buiten. Niet lang daarna is Evert in het bos. 'Wat heb ik toch met al die malloten te maken,' bromt Evert in zichzelf. 'Ik wil niet

langer deel zijn in die poppenkast ... Ik ben alles en niets ... Wat kan mij het schelen wie ik ben. Ik ben een cyborg, aangesloten op de energiebron van ... van .... Ja waar kom ik ook al weer vandaan ?' Evert begint te brullen, en rent dieper het bos in. 'Ik ga niet meer terug, ik ga niet meer terug ...' Na een tijdje valt Evert uitgeput tegen een boom in slaap. Als hij wakker wordt vraagt hij zich af waar hij is. Hij kan zich niets meer herinneren. Het laatste wat hij kan herinneren is dat hij van zijn werk terugkomt, alsof hij zweeft tussen hemel en aarde.

Nietsvermoedend loopt Evert naar zijn ouderlijk huis. Hij belt aan, en zijn moeder doet open. Als ze hem ziet slaakt ze een gil, en rent de kamer in. 'Mama ?' roept Evert stomverbaasd. 'Wat is er aan de hand ?'

Iedereen is snel op de hoogte van het grote nieuws. Evert is bevrijd. Hoe het is gebeurd weten ze niet, maar Evert is weer de goede oude Evert. Ze hadden daar in de pinkstergemeente zo lang voor gebeden en gevast. Ook de voorganger is erg blij. Er valt weer normaal met Evert te praten en ook om te gaan. Evert heeft natuurlijk een groot getuigenis, maar er is ook wat anders bijgekomen, namelijk een profetische gave. Evert heeft namelijk nu altijd een kader van rode lichtstrepen in zijn ogen, waarmee hij speciale dingen kan zien.

Hoofdstuk 2.

Evert heeft ineens zoveel succes in zijn manier van vertellen, en ziet de dingen zo helder, dat de voorganger hem eens in de zoveel tijd laat preken. De diensten zijn dan erg speciaal, niet alleen om de indringende en boeiende betogen, maar ook vanwege Evert's gevoeligheid. Evert heeft een diepe gave van genezing en van profetie, en weet zijn publiek op een bijzondere manier telkens diep te ontroeren. De rode lichten in zijn ogen geven hem bijzondere helderheid, bijna betoverend, en laten hem hele speciale dingen zien. De rode lichten zijn eigenlijk altijd in zijn ogen aanwezig, en de voorganger noemt het een eeuwig visioen. Op een dag stelt de voorganger voor dat Evert ook voor anderen bidt of zij die permanente visie mogen ontvangen. Evert vindt dat een goed idee, en doet aan het einde van zijn preek een oproep of degenen die dat willen naar voren willen komen. Een grote groep komt naar voren, maar dan voelt Evert ineens de droefheid van de Heilige Geest, en de Heilige Geest spreekt zacht tot hem dat de permanente visie alleen aan hen wordt gegeven die heilig leven. Evert merkt dat hij voor een paar mensen niet kan bidden, en stuurt ze terug naar hun stoelen, met de boodschap waar ze aan moeten werken. De anderen die naar voren zijn gekomen legt Evert de handen op, en bidt of ze de gave mogen ontvangen. Vrij snel valt het licht van de Heilige Geest op hen, en ontvangen ze de lichten in hun ogen, maar bij sommigen zijn het andere kleuren. Sommigen beginnen heel hard te lachen in de Geest, en zelfs te schaterlachen, terwijl anderen op hun knieen vallen. Sommigen beginnen te smeken tot God. Degenen die de gave hebben ontvangen kijken op een hele andere manier de zaal in. De anderen konden het in hun ogen zien dat ze wat hadden ontvangen van de Heere.

De voorganger is erg tevreden, en al gauw bereikt het nieuws ook andere pinkstergemeenten. Al snel is Evert een geliefd en veelgevraagd spreker. In een van de diensten die Evert hield riep iemand eens : 'Het is het licht van het bloed van Christus. Mijn ogen zijn gewassen. Verheerlijkt zij God.'

Maar op een dag gebeurt er iets vreselijks. Evert wordt aangereden door een dronken automobilist en verongelukt. De gemeente is in rep en roer. En omdat sommigen nog steeds denken dat Evert onaantastbaar is, geloven ze dat God hem zal opwekken. Maar er gebeurt niets. De teleurstelling is groot. Maar niet lang daarna ziet de gemeente het als een taak om door te gaan met het werk dat Evert heeft gedaan. Dat wat Evert leerde diende grootschaals doorverteld te worden. En niet lang daarna beginnen er ook uitwassen te ontstaan, omdat de voortgang van de leringen stopte toen Evert stierf. Evert kon hen niet meer in het rechte spoor houden, nu hij er niet meer was. Veel dwaalleer ontstond er rondom zijn leringen, en ook begonnen enkelen de gave te misbruiken.

De voorganger was ook erg verdrietig na het overlijden van Evert, die zo'n goede vriend van hem was. De voorganger begon zoveel mogelijk bandjes te verzamelen waar Evert op sprak, en wilde het samenvoegen tot een boek. Uiteindelijk waren het zeven dikke boeken geworden als aandenken aan Evert en zijn werk, waar ze het mee moesten doen. Vele pinkstervoorgangers kregen de zevendelige serie in huis, en ook enkele fanatieke aanhangers. Ook werden er al snel vele boeken over Evert en zijn werk geschreven, en Evert werd bestempeld als een grote Profetische Hervormer.

In die boeken waren ook vaak plaatjes te zien van die zogenaamde dashboards die God je in je ogen kon geven. Het waren een soort profetische brillen met frames, kaders en tabellen. Zelfs het graf van Evert werd drukbezocht. Iedereen hoopte daar nog iets van zijn zalving te ontvangen. De voorganger en ook John, de exorcist, werden de hoofdvertegenwoordigers van deze nieuwe profetische hervorming. Evert besteedde altijd veel aandacht aan het beschrijven van de verschillende onderdelen van het Bloed van Christus, en hoe daar mee omgegaan moest worden, maar de voorganger en John richtten zich hoofdzakelijk op het profetische deel waarover Evert sprak. Die nieuwe gave bleek toch beter aan te slaan dan het betoog over het Bloed van Christus. De zus van Evert vond dat wel jammer, want zij vond de theorie van Evert over het Bloed van Christus minstens zo belangrijk, en fundamenteel. De gave kwam immers voort uit het Bloed van Christus. Sinds Evert eens voor haar had gebeden of ze het Bloed van Christus mocht ontvangen voelde ze zich zo anders, alsof haar bloed borrelde met een mystieke kracht. Evert zei haar altijd dat dat de weelderige armoe van Christus was. Het hield haar eenvoudig en dankbaar.

Suzette miste haar broer heel erg. Ze zou nog zo graag willen dat hij weer eens voor haar bad. Maar dat kon niet meer. Ze schreef veel over hem in haar dagboek. Evert had haar veel meer verteld dan wat hij ooit gepreekt had.

En ze schreef altijd alles op in haar dagboek. Daarom waren die dagboeken zo bijzonder voor haar. Op een dag besloot ze eens alles wat ze had opgeschreven, en al haar andere herinneringen aan Evert op te schrijven tot een boek. Het werd een heel dik boek, en ze besloot het eens aan de voorganger te laten lezen. Een lange tijd ging er overheen.

Op een avond werd er gebeld bij huize van Laar. Het was de voorganger, en hij had tranen in zijn ogen. Suzette deed de deur open. 'Wat een wonderbaarlijk boek is dit. Dit kende ik allemaal nog niet,' zei de voorganger, 'het lijkt erop dat hij het beste deel aan jou heeft gegeven.' Suzette kreeg een kleur, en liet de voorganger binnen. Ze spraken erover hoe ze deze boodschappen aan de gemeente moesten doorgeven, en of het daar al de juiste tijd voor was. Het ging over de gaven van het Bloed van Christus.

Aan het einde van het gesprek vroeg de voorganger of hij samen met haar nog even naar Evert's kamer toemocht om daar te bidden. Suzette stemde toe, en samen liepen ze naar boven. Alles was nog precies hetzelfde als voor de dood van Evert. Ze hadden nog geen spullen weggehaald of de kamer veranderd. Suzette was sinds de dood van haar broer niet meer op zijn kamer geweest. Het zou bij haar veel te sterke emoties oproepen. Toen de voorganger naar binnen wilde lopen bleef Suzette staan, en draaide zich weer om. 'Ik kan het niet,' zei ze vlug, maar gaat u maar naar binnen. De voorganger begreep het wel, en liep alleen naar binnen. Wat zou ze graag willen dat haar vader en moeder er op dat moment waren, maar die waren een tijdje voor hun rust op vakantie. Zo konden ze alles ook veel beter verwerken. Haar andere broer woonde niet meer thuis. Na een uurtje vertrok de voorganger weer. Nadat hij was vertrokken kreeg Suzette toch even sterk het gevoel en het verlangen om even naar haar broers kamer te gaan. Rustig liep ze de trap op naar boven, slikte even, en liep toen recht op de kamer van haar overleden broer af. Ze opende de deur, liep naar binnen, en keek in het rond. Ja, alles was nog precies hetzelfde. Buiten was alles al donker. Het was al laat. Stilletjes trok Suzette de gordijnen dicht. Ze keek naar Evert's bureau, waar wat pennen op lagen. Even ging ze achter het bureau zitten, en trok een la open. Hier lagen wat papieren in. Toen stond ze op en liep naar zijn klerenkast. Toen ze de kast opende zag ze op één van de planken een soort schrift liggen. Snel begon ze er in te bladeren. Het bleek een dagboek te zijn van Evert. Ze wist niet dat hij een dagboek bijhield. Ineens gleed er een los papier uit het schrift en viel op de grond. Suzette raapte het haastig op.

Hardop begon ze te lezen : De Tokon, een hemels boek. Leer van het Bloed van Christus. De eerste wet : Niets komt rechtstreeks. Alles komt met omwegen. De tweede wet : Je kunt alleen iets gemaskerd bereiken. De derde wet : De leugen bezit vaak meer waarheid dan de waarheid. De vierde wet : Een stad wordt gebouwd op vele raadselen. Ineens liet Suzette geschokt het papier uit haar handen glijden. Dit was privé-bezit van haar broer. Hier had hij haar nooit over verteld. Ineens begon Suzette bang te worden, heel bang. Wat zou ze allemaal wel niet gaan

tegenkomen in zijn dagboek ? Evert had haar zo vaak gezegd dat het voor veel dingen de tijd nog niet was. En misschien zouden er wel dingen in zijn dagboek staan die ze gewoon niet wilde weten. Voorzichtig raapte ze het papier weer op, en wilde het samen met het dagboek terugleggen. Was ze wel gemachtigd om dit dagboek te lezen. Het waren misschien wel geheimen tussen Evert en God. Maar misschien stonden er wel dingen in die Suzette moest weten. Trillend en met kloppend hart probeerde ze toch vluchtig verder te lezen, maar ineens was het alsof iemand haar de keel probeerde dicht te knijpen. Was het God, of was het misschien de duivel of één van zijn demonen, of verbeelde ze zich het maar, en was het gewoon haar angst. Het was wel alsof er iets in haar schreeuwde : 'Niet verder lezen !'

Toch kon ze zichzelf moeilijk bedwingen. Misschien was het wel erg belangrijk dat ze verder las. En weer las ze hardop : De vijfde wet : Niets kan de sleutel beter dragen dan een goed en meesterlijk verhaal. De zesde wet : Zij die de vijf wetten beheersen kunnen de stad van het heilige bloed binnengaan, genaamd De Perlottia. De zevende wet : Zij die in Perlottia zijn leren de kunst van het verlokken, maar bedrog wordt gestrafd. De achtste wet : De Alverzoening der dingen betekent dat uit alles het goede wordt bevrijd, en dat die geest dan alle dingen transformeert. Dit is de sleutel van vertaling, en de alverzoening van Perlottia.

Suzette begon steeds haastiger te lezen : De negende wet : Zij die de Alverzoening van Perlottia zijn binnengegaan, hebben het geheim van de schoonheid gevonden, en wassen zich in de rivier van vergetelheid. De tiende wet : Het tienvoudige Rad van Perlottia zal de rest van hun leven tot hen spreken, tot in alle eeuwigheden. Dit Rad zal hen uit het Rad van Reincarnatie leiden, en in het Rad van Excarnatie brengen en van Reexcarnatie. Dit is ook het Brandende Rad van Perlottia.

Wat was dit ? Het klonk allemaal heel oosters. Was dit van Evert ? Het was een los blad, maar het was wel zijn handschrift. Suzette besloot het dagboek mee te nemen naar haar eigen kamer. Misschien dat het dagboek meer helderheid zou geven. Als het niet van haar broer zou wezen, dan zou ze denken dat het een lijst met stellingen was van één of andere nieuwe secte. Of zou Evert ook in het geheim in zo'n secte binnengeleid zijn ? Suzette stond voor een raadsel. Het klonk allemaal zo mystiek en ver weg. Of zou het een openbaring van Evert zijn waarmee hij worstelde ?

Suzette besloot om te wachten met lezen tot de volgende ochtend. Ze was erg moe. Die nacht kreeg ze een droom over een grote rode leerachtige spin die haar greep met z'n harige poten. Badend in zweet werd ze wakker. In de ochtend werd er gebeld. Suzette greep naar haar telefoon, en nam op. Het was de voorganger. Hij zou een brief hebben ontvangen van de man die in een dronken bui Evert had aangereden. Even kreeg Suzette de rillingen. De man was alweer op vrije voeten, en had erge spijt. Hij wilde deze zondag graag naar de dienst komen, ook om met Suzette te praten. Suzette wist niet goed of ze daar al aan toe was, maar volgens

de voorganger was het beter. Volgens hem zou ze zo ook veel beter de dood van haar broer kunnen verwerken.

Uiteindelijk gaat ze zelfs na de dienst met de man mee naar huis. Hij woont in een afgelegen boerderij aan de rand van het bos. Suzette vindt het heel eng, maar gaat toch mee voor de man, die erge spijt heeft. Bij de man thuisgekomen gaat Suzette op de bank zitten, en praat nog even een tijdje na met de man. Maar dan valt haar oog op een vreemd schilderij van een rode spin. Suzette schrikt. De man kijkt op en zegt : Ja, dat had ik ge-erfd van iemand. Dan gaat de man even de kamer uit om wat drinken uit de kelder te halen. De man blijft erg lang weg, en na een tijdje loopt Suzette de gang op. Dan valt haar oog op een schilderij met een bootje erop met de naam De Perlottia. Weer schrikt Suzette. Was dat niet zo'n naam van dat papier uit Evert's dagboek ? Suzette krijgt ditmaal een naar voorgevoel. Zou Evert die man al gekend hebben ? Zouden ze samen bij dezelfde secte hebben gezeten ? Suzette loopt door naar de kelder. 'Is daar iemand ?' Maar er wordt niet geantwoord.

Suzette loopt de kelder binnen, het trapje af. Plotseling valt de deur achter haar dicht. Als ze naar de deur toerent is die op slot. 'Ik dacht dat je nooit zou komen,' zei een stem van beneden. Een schaduw valt over Suzette heen, en ze wordt neergeslagen.

Later wordt ze wakker in een vreemd bed, vastgebonden. De man staat grijnzend voor haar. 'Wat heb je met mijn broer gedaan ?' vraagt Suzette ... 'Je kende hem al, hè ? er was opzet in het spel, geef maar toe.' Maar weer slaat de man haar, en weer verliest Suzette haar bewustzijn. Als ze later weer wakker wordt is er niemand anders in de kamer. Suzette probeert zichzelf los te maken, en na een hele lange tijd lukt dat eindelijk. De deur blijkt op slot te zijn, en vanuit het raam gaat alles heel steil naar beneden. Ze zou dood kunnen vallen. Gelukkig staat er een kast met wat kleren. Suzette bindt de kleren strak aan elkaar, en maakt een uiteinde goed vast aan de verwarming. Dan klimt ze voorzichtig naar beneden. Helemaal in paniek rent Suzette weg. Na een lange tijd komt ze thuis. Het is al nacht. Direkt belt ze de voorganger die zegt dat hij direkt zal komen. Als de voorganger na enige minuten aanbelt doet Suzette snel de deur open. Samen gaan ze naar Evert's kamer. Net als de voorganger voorstelt de politie te bellen, wordt er beneden hard op de deur geslagen. De voorganger rent naar beneden, en dan is het een hele lange tijd stil. Suzette durft niet naar beneden te gaan, want misschien is het die man wel. Dan hoort ze ineens voetstappen naar boven komen. Tot haar grote schrik is het de man die de dood van haar broer heeft veroorzaakt. Grijnzend gaat hij in de deuropening van de kamer staan. Waar is de voorganger nu gebleven ? Dan ineens hoort ze weer voetstappen. Zelfs van meerdere personen, en het lijkt wel alsof ze iets zwaars dragen. Gelukkig, het was de voorganger, met een andere man van de gemeente. Ze droegen een lange rode kist met vreemde weelderige versieringen van goud en andere edele stoffen. 'Ze weet teveel,' zei de voorganger nors. En ruw werd Suzette in de kist geduwd. Nog even ziet ze het grijnzende gezicht van de voorganger,

en wat verder weg als in een schaduw het gezicht van dat andere gemeentelid. Suzette is te verlamd van schrik om nog hulp te roepen. Dan gaat de kist dicht, en wordt alles donker.

Suzette schrikt wakker. Ze had alles gedroomd. Ze had heel lang in coma gelegen. Niet haar broer was door een dronken automobilist geschept, maar zijzelf. En Evert was nooit uit het opvangscentrum weggekomen. Evert was haar gehandicapte broer. Wat een vreemde en lange droom had ze gehad tijdens haar coma, en zo levensecht. Suzette kon zich nog niet bewegen, maar was wel bij bewustzijn gekomen. Nu moest ze alleen nog wachten op iemand die dat zou ontdekken. Ze was in ieder geval in goede handen, in het ziekenhuis. Het was nacht. Ze kon zich herinneren dat ze vroeger eens eerder een droom had gehad over een rode spin. Die kroop toen bij haar moeder in bed. Een paar dagen na die droom hoorde ze dat haar moeder zwanger was, van Evert.

Hoofdstuk 3.

Suzette is blij haar familie weer te zien, vooral haar broertje Evert. Evert was veel jonger dan de Evert uit de droom. Het was altijd een lollig ventje, en Suzette kon met recht zeggen dat hij haar gelukkig had gemaakt. Ze zou geen andere broer willen hebben. Er was een fruitpakket en een bloemstuk gekomen van de man die haar had aangereden, met een kaartje erbij : 'Ik zal het mezelf nooit vergeven, en ik verwacht dat ook niet van jou. Ik zal hier zwaar voor moeten boeten, en ik zal de rest van mijn leven ervoor zorgen dat je weer gelukkig wordt.' Suzette kreeg een flinke huilbui. Ze had natuurlijk heel veel gemengde gevoelens. Eigenlijk wilde Suzette helemaal niets meer met hem te maken hebben, zodat ze het zou kunnen verwerken en vergeten. Dat liet ze hem ook door een kaartje weten.

Suzette dacht nog veel na over de droom die ze in coma had. Telkens dacht ze weer na over de Alverzoening van Perlottia, die beschreven stond op dat papier in Evert's dagboek. In het echt had Evert geen dagboek. Hij kon niet eens schrijven. Ze sprak er ook met anderen over. Op een dag nam een verpleegster een boek mee vanuit de ziekenhuis-bibliotheek. Dat boek ging over de Alverzoening. Het ging over gevoelige en zachtmoedige mensen die geloofden dat de hel maar tijdelijk was, en dat uiteindelijk iedereen naar de hemel zou gaan. Het was een soort vagevuur waar alle zondaren in gereinigd werden, om dan alsnog naar de hemel te kunnen. Bij de één duurde dit kort, en bij de andere heel lang. Maar het boek was duidelijk tegen dit soort stellingen gekeerd, want de schrijver zag het als een soort slavenkwekerij. Uiteindelijk bestond er helemaal niet zoiets als een vrije wil. Vroeg of laat zou God je pakken, en dan moest je hem voor altijd dienen. De schrijver vond de alverzoening theologische onzin, maar wel begrijpelijk. Zou je kunnen leven met de gedachte dat er mensen of andere wezens voor altijd gepijnigd zouden worden ? Dan moest je wel erg wreed en ongevoelig zijn. De schrijver trok het bestaan van de hel in twijfel, en in ieder geval de altijddurende hel. Volgens hem zou wat er dan aan hel zou bestaan

na een bepaalde tijd met zondaren en al vernietigd worden. Dit zou dan de vierde dood heten : Deze zielen zouden alles vergeten, totdat ze in het niets zouden zijn opgelost. Ook zijzelf zouden worden vergeten, anders zou de pijn van de hemelbewoners blijven bestaan. Suzette vond het wel een interessant boek, maar vond er niets over de Alverzoening van Perlottia. Zou het een secte wezen, of zou het misschien helemaal niet bestaan ?

Na een paar maanden was Suzette helemaal weer de oude. Toch had ze in haar genezingsproces medelijden gekregen met de man die haar dit alles had aangedaan. Deze zat nu in de gevangenis. Op een dag besloot Suzette hem op te zoeken. De man was er helemaal emotioneel van en behandelde haar alsof ze een godin was. De man zei dat hij in de gevangenis na het lezen van een boek tot bekering was gekomen. Hij liep op zijn boekenkast af, en haalde er een roodgekleurd boek uit. 'Hier,' zei hij, 'je mag het wel houden. Ik heb er heel veel aan gehad.' Suzette schrok even. Op het kaft staarden grote letters haar aan : Perlottia. 'Waar gaat het over ?' vroeg Suzette. 'Neem het maar mee,' zei de man, 'daar kom je vanzelf wel achter.' Toen Suzette thuiskwam begon ze direkt in het boek te lezen. Ze hoopte door het boek duidelijkheid te krijgen over de droom die ze in haar coma-tijd had gehad. Het boek ging over vogels, over allerlei verschillende vogels. En niet alleen dat, maar ook over vogels op andere planeten. Dat waren dan niet zo zeer vogels van vlees en bloed, maar van subtiele energieen. Ja, het boek ging veel over subtiele energie. De energie was zo fijn dat het niet zichtbaar was, maar het kon wel allerlei dingen veroorzaken. Ze zouden gedachtes kunnen veroorzaken, beslissingen, en verschillende weersgesteldheden. Suzette had eigenlijk verwacht dat het een boek over het geloof was, omdat de man zei dat hij erdoor tot bekering was gekomen. Maar misschien bedoelde hij er wel iets anders mee. Maar verderop in het boek ging het ineens over Christus, en over de legendes van wat er met Hem gebeurde in het dodenrijk. Ineens ging het over het Bloed van Christus was als een betaalmiddel was waarmee hij zielen loskocht uit verschrikkelijke plaatsen na de dood. Het ging over de burcht Perlottia waaruit het Bloed van Christus zou stromen, en over de strijd tussen de vogels van Perlottia en de vogels van Aldebaran, een rode planeet. De vogels van Perlottia kochten zielen vrij uit de martelplaatsen van de vogels van Aldebaran. Het betaalmiddel was het Bloed van Christus. Daarom is heel veel Bloed van Christus, en heel veel eigenschappen en waarheden van het Bloed van Christus nog in handen van de vogels van Aldebaran, en zij misbruiken dit wonderlijke en levendmakende bloed. Zij bewaken dan ook de stenen tabletten waar de leer van het Bloed van Christus op beschreven staat. Die Leer heet de Tokon, en die tabletten zouden gelezen zijn door enkele profeten in geestesvervoering. Het is een deel van Gods Woord dat nog door een zegel wordt afgesloten. In de Bijbel zou staan in het boek Openbaring dat na het verwijderen van de zegels het Eeuwig Evangelie openbaar zou worden. Bij het verwijderen van de zegels zou er

telkens veel bloed vloeien als teken dat de duivel het Bloed van Christus moest teruggeven. De zegels over het Bloed van Christus, die het nog tegenhielden, waren de kooplieden die dit bloed hadden aangenomen als losprijs. Zij waren de vogels van Aldebaran.

Door de Alverzoening van Perlottia zou al het Bloed van Christus weer terugkomen tot de burcht. Dan zouden de schalen met het Bloed van Christus over de aarde worden uitgegoten tot een oordeel, en tot een nieuwe schepping. Zij die dan overbleven zouden elkaar kunnen verstaan, ongeacht de taal. Het zou de Alverzoening der talen zijn.

Suzette probeert het allemaal weer te vergeten, en stuurt het terug aan de man in de gevangenis. Maar op een dag staan er twee mannen aan de deur. Ze dragen bruine roodachtige kleren, een beetje leerachtig met stukken fluweel ertussen. Ze vertellen Suzette dat ze christenen zijn die het Eeuwig Evangelie brengen. Suzette zegt direkt dat ze al bekeerd is, en wil de deur weer dichtdoen, maar één van de mannen vraagt haar of ze misschien weleens van Perlottia heeft gehoord. Suzette schrikt. Het blijft haar dus achtervolgen. Tenslotte besluit ze de twee mannen binnen te laten. Ze vertellen een soortgelijk verhaal als in het boek wat ze gelezen had, en zeggen dat niet alleen de tempel is vervuild, maar ook het Bloed van Christus, geinfiltreerd door de vijand. Zo zou er diep in de burcht van Perlottia een verwilderde binnenplaats zijn, genaamd Radth, waar kipdemonen wonen. Zij zouden de Beker van Christus, de Heilige Talgamen, bewaken. In deze beker zou zich het verborgen en verzegelde Bloed van Christus zich bevinden. De eindtijd-christenen hadden niet alleen de taak om de zegels van de tempel, het Woord, te verbreken om het Eeuwig Evangelie te kunnen ontvangen, maar ze hadden ook de taak om de zegels van de Beker te verbreken, door de demonische kippen van Radth te verslaan.

'Zijn jullie een nieuwe secte ofzo ?' vraagt Suzette ineens midden in het verhaal. Maar dan zegt één van de mannen : Het is nu de tijd dat het beestje eens bij de naam wordt genoemd. In dit verhaal is de gevestigde kerk de secte, want is het niet de kerk die van het Woord zoiets griezeligs heeft gemaakt door de Eeuwige Verdoemenis. Wij prediken het Eeuwige Evangelie, en de Alverzoening. En nog eens wat : De kerk heeft het Woord in de gevangenis gestopt, in de zogenaamde Canon. Daarna heeft de kerk het Woord verandert door iets wat ze de Onfeilbaarheid van de Heilige Vader, de Paus noemden. Hij had de macht het Woord van Christus te veranderen, toe te voegen en af te nemen. En dit soort dingen gebeurde ook al in het Oude Testament door de Joden. Is dat dan niet sectarisch ? Of is iets zodra het gevestigd is niet meer sectarisch ?

Maar dan zegt Suzette : De Alverzoening is de Leer van Eeuwige Slavernij, want je vrije wil wordt vroeg of laat door een soort Vagevuur weggehaald. Als jullie dan in Perlottia zeggen te geloven : De Alverzoening van Perlottia is een hele andere alverzoening, die te maken heeft met de Terugkeer van het Bloed van Christus. Dat had ik eens in een boek gelezen.

Zeg, hebben jullie het Eeuwig Evangelie al in bezit als boek ? Maar de mannen schudden hun hoofd. Nee, want er waren alleen nog maar boeken uitgekomen over wat er in het Eeuwig Evangelie zou staan. Het boek zou pas ergens in de eindtijd verschijnen, zoals de Bijbel in Openbaring liet weten. Ook begonnen de mannen zich te verdedigen over hun uitspraken. Ze zeiden dat ze het zelf ook nog niet helemaal begrepen hoe de Alverzoening zou zijn in verband met Perlottia, en voorzichtig probeerden ze wat standpunten terug te halen. Ze hadden als excuus dat ze zelf vroeger in een Alverzoenings-gemeente zaten. Ieder mens, en ieder wezen zou uiteindelijk zalig worden, oftewel naar de hemel gaan. De hel was maar tijdelijk. Nou, de tijdelijkheid van de hel, daar kon Suzette wel inkomen. Weer begon ze uit te leggen dat de Alverzoenings-leer een leer is van slavernij, want uiteindelijk kiest iedereen voor God. Dat klopte volgens Suzette niet, en ze vond dat echte gevaarlijke demonen die zich voor altijd tegen God hadden gekeerd daarom door die leer beschermd werden. Zo zou de bediening van exorcisme niet goed kunnen werken. Misschien was niet alleen de leer van Eeuwige Verdoemenis een zegel dat verbroken moest worden, maar ook de tegenovergestelde leer van de Alverzoening. De mannen keken elkaar aan, en knikten bedenkelijk. Toen vertelde Suzette over haar coma-tijd en wat ze daarin had beleefd. Maar één van de mannen keek op zijn horloge. Het was voor hen tijd om te gaan. En na een snel en koel gebaar van afscheid vertrokken ze.

Wel hadden ze een foldertje achtergelaten met een adres waar diensten werden gehouden. Suzette besloot er eens een keer te gaan kijken. Ze kwam aan bij een klein zaaltje, half onder de grond. Het was een soort heuveltje, met een dalletje waarin een pad uitkwam bij een grote deur. Binnenin was het er een beetje donker. Suzette zag een boekentafel, en door de hal kwam ze in een wat ruimere verlichte zaal. Er waren wat groene lampjes aan de muren. De dienst was al begonnen, en Suzette ging een beetje achterin zitten, dichtbij de deur. Suzette keek in het rond, maar zag de twee mannen die bij haar aan de deur gekomen waren niet. De spreker had het over de reis die iedere christen moest maken naar de Beker van Christus, de Heilige Talgamen. Hier zou het Eeuwige Bloed zich bevinden, dat levendmaakte en wonderlijk was. Hiervoor moest iedere christen de zegels van de Beker overwinnen, de boze geesten van Radth. Talgamen was zowel enkelvoud als meervoud. In het meervoud waren het de verborgen hemelse wezens van de Beker. Die zouden dan de christen verder vergezellen op zijn reis naar de sieraden van het kruis, de Lokogamen. Deze felbegeerde hemelse bezittingen werden bewaakt door stierachtige demonen, in een nog diepere binnenplaats van Perlottia, genaamd Acha. De leider van die stierachtige demonen was een skelet, genaamd Canon. Dit skelet brandde vaak, en was de verpersoonlijking van de Canon. Even gingen de rillingen door Suzette heen. Dit skelet hield de christenen gevangen, en gebruikte hen als slaven. Ook hield dit skelet hen af van de Lokogamen. Aan één van de muren naast één van de

groene lampen hing een schilderij met zo'n skelet. Dit skelet zat op een zwart paard, en droeg een rood kleed. Het leek wel een beetje op een tafereeltje uit het boek Openbaring. Vervolgens zette de spreker zijn preek voort over Openbaring tien, over een geopend boek. De man vergeleek de sprekende donderslagen die verzegeld werden met de Lokogamen. Het geopende boek waarmee een engel neerdaalde vergeleek hij met het Eeuwige Evangelie wat zou komen. De sieraden van het lijden waren volgens hem verzegeld met de Canon en zijn boze machten, en deze moesten eerst verslagen worden. De Lokogamen zouden volgens hem het Bloed van de Gaven dragen, zoals het Bloed van Profetie, het Bloed van Geloof, het Bloed van Genezing, het Bloed van Onderscheiding, en ook het Bloed van de Bedieningen, zoals het Profetische Bloed, het Apostolische Bloed, het Richterlijke Bloed, het Anfitaatse Bloed. En toen begon de man de gaven en de bedieningen uitvoerig te bespreken. Hij zei dat hij eens een open visioen had gehad over de Lokogamen, waarin zij als grote flessen rondom een enorm veld stonden. Plotseling kwamen er stieren rennen uit de enorme flessen, en kwamen op hem af. Hij kreeg toen een degen van de Heer, maar zei toen : 'Maar Heer, ik ben toch geen stierenvechter ?' Waarop de Heer sprak : 'Nee, maar je bent wel een demoonvechter.' Toen veranderden de grote flessen in sieraden en kwamen op zijn degen terecht.

Toen hij alle stierdemonen had verslagen verschenen er grote lichtende letters voor hem : De Aflaat van Perlottia. Dit was een hemelse winkel, een hemelse bar, waar niet met materieel geld betaald moest worden, maar met geestelijk geld. Hier moest hij leren een Schenker van de Heer te worden. Hij moest er hier op toezien dat er betaald werd voor elke gave en elke zegen van God. Zij die hierin volleerd waren, kregen toegang tot de Alverzoening van Perlottia, de Heilige Ringen van het Bloed van Christus, de Eeuwige en Algehele Verzoening van het Bloed van Christus. Maar ook deze Alverzoening was verzegeld. Hier zou de gelovige een laatste gevecht tegen Canon moeten leveren, en kennis maken met zijn verborgen legers.

Ineens krijgt Suzette weer rillingen, en een vreemde angst overvalt haar. Het lijkt wel alsof ze er niet meer is, alsof ze zweeft tussen hemel en aarde, misschien wel tussen de aarde en de hel. Er klopt iets niet, het lijkt wel alsof ze niet wakker is. Ze staat op, en wil door de deur naar buiten rennen, maar ineens lijkt het wel alsof de tijd stilstaat. Bij de deur staat een skelet, en Suzette kan zich nauwelijks bewegen van de schrik. Alles gaat zo traag ineens, alsof elke seconde honderden jaren duurt. Suzette probeert te gillen. Het is een zwart skelet die een beetje krom staat. Kijkt hij nou naar haar, kijkt hij dwars door haar heen, of kijkt hij ergens anders naar ? Ineens zegt hij met een ijzeren schelle stem die door de zaal lijkt te bulderen : 'Suzette van Laar, je moet voor Christus verschijnen.' Dan wordt Suzette voorgeleid in een immens grote zaal. De poorten in die zaal zijn zo hoog en breed dat wel miljoenen zielen in elke deuropening kunnen staan. De toppen lijken te verdwijnen in de mist. Overal is mist, en in de verte staat een brandheldere troon. Hoog op

de troon zit Canon, als een zwart gebogen skelet, en soms is hij grijs. 'Maar dat is Christus toch niet ?' gilt Suzette. Maar het zwarte licht gebogen skelet naast haar zegt dat Canon Christus is. 'Dat meen je toch niet ?' gilt Suzette. Maar er is zoveel geruis, dat niemand haar lijkt te verstaan, en niemand geeft antwoord. Elke seconde lijkt jaren te duren. Canon opent een immens grote Bijbel met een leerachtig donkerbruin soepel kaft waarin zilverachtige bladen met mist zijn omgeven. Ook opent hij een ander boek waarin Suzette's daden beschreven staan. Langzaam wordt Suzette voorgeleid. Weer gaat alles trager en trager, totdat het lijkt alsof de tijd helemaal stilstaat. Dan leest Canon heel snel haar zonden voor, vanaf haar geboortedag tot nu. Het gaat in een razendsnel tempo, en Suzette krijgt er buikpijn van. Radeloos van angst wordt ze. 'Jullie hebben mij uitgekozen als Christus,' buldert Canon. 'Nu zullen jullie dan ook door mij veroordeeld worden, en ik straf voor eeuwig.' Weer begint Suzette te gillen, en schreeuwt : 'De Ware Christus zal mij hier ook uit loskopen, door Zijn Eeuwig Bloed, door Zijn Eeuwig Evangelie.'

'Dat evangelie is er niet. Niemand heeft dat boek,' buldert Canon. 'Je zult hier voor eeuwig moeten sterven, en je ziel zal voor eeuwig als slaaf in mijn koninkrijk arbeiden. Jullie hebben je zelf door mij laten ketenen, en dat is eens en voor altijd. Aan de canon verandert niks, want die is eeuwig. Ik ben de Eeuwige.'

Maar dan schreeuwt Suzette : 'God heeft in Zijn Woord beloofd, dat dat boek zou gaan komen, in Openbaring.' Maar dan schreeuwt Canon, terwijl er lava uit zijn mond stroomt dat hem helemaal omhuld : 'Dat boek is verzegeld, en niemand kan die zegels verbreken.' De lava begint te stomen, en begint als een zee richting Suzette te stromen. Het is alsof haar oren knappen, en ze bijt op haar tong van de pijn. Wezens in kappen komen door poorten naast de troon binnen, en zetten zich naast Canon. 'Laat het oordeel beginnen,' krijst één van de wezens. Suzette zinkt weg in wanhoop. Weer worden er allerlei boeken geopend, en als de wezens het vonnis beginnen uit te spreken wordt Suzette hysterisch. Maar dan ineens gaat er een poort open aan de zijkant van de zaal. Een klein jongetje komt op Suzette aflopen. Het is een gehandicapt jongetje, Evert, haar broertje. Het jongetje begint gekke bekken te trekken om zijn door angst verlamde zus op te vrolijken. Wat moet hij nu hier, en is hij wel tegen Canon opgewassen. 'Grijpt dat joch,' krijst Canon. Direkt verschijnen er wachters van alle kanten met speren, en lopen op het ventje af. Het jongetje haalt een klein boekje uit zijn zak en gooit het naar zijn zus. Het boekje wordt groter en groter, en komt in de armen van Suzette terecht.

'Haha,' buldert Canon, 'je dacht altijd dat je uit je coma was verlost, maar dit bewijst wel weer dat je nooit meer wakker bent geworden. Je bent in mijn handen. Dankzij de kerk ben je van mij, en dankzij het feit dat het Eeuwig Evangelie verzegeld is.'

'Maar hier heb ik het Eeuwig Evangelie,' schreeuwt Suzette, en tilt het boek hoog op. Maar dan ontdekt ze dat er sloten op het boek zitten ... de

zegels. 'De deuren zijn dicht, Suzette,' buldert Canon. 'Je kunt nergens heen.' En toen stond Canon op van zijn troon en liep regelrecht af op Suzette. 'De ringen, Suzette, je zult de ringen van de canon krijgen, om je te slaan en brandmerken tot eeuwige slaaf,' brult Canon. Een enorme stank komt van het skelet af, en hij begint nog feller te branden.

'Oh Heer, open Uw Woord,' bidt Suzette trillend. 'Verlos me van de Canon.'

Dan schrikt Suzette ineens wakker. Ze zit nog steeds in de dienst, en iedereen staart haar met grote ogen aan. Naast haar op een lege stoel ligt een klein boekje. 'Is dit voor mij ?' vraagt ze. De aanwezigen knikken. Snel grijpt ze naar het boekje, biedt ongemakkelijk haar excuses aan, en rent snel de zaal uit. Ze stapt in haar auto en rijdt direkt naar de plaats waar haar broertje woont. Daar aangekomen staat haar broertje al voor het raam, en is blij haar te zien. Binnengekomen rent hij op haar af, en ze omhelzen elkaar. Hij doet dat heel stevig, zoals altijd. Dan lijkt het altijd alsof een volwassene haar beetpakt. 'Ik heb vannacht over je gedroomd,' zei hij. 'Ik moest je uit een gevangenis redden.' Geemotioneerd legt ze haar hoofd tegen hem aan, en samen lopen ze verder naar binnen.

Einde

DE KIKKERKONING

Ik zag het leven niet meer zitten.
Maar er kwam een lichte verandering in het plan.
Ik strompelde naar een pas nieuwe psychiater in de stad.
Hij bleek uit het buitenland te komen en sprak met een accent.
Toen ik binnen was gekomen en was gaan zitten stond hij op van achter zijn bureau en ging dichtbij me staan. Hij boog wat voorover en fluisterde in mijn oor : "Ik ben een buitenaardse, ik ben van gisteren."

Ik keek hem verbaasd en met grote ogen aan.

"Ja," zei hij toen weer met een normale stem, "dat zit namelijk zo. Ik was er gisteren, maar ik ben ergens vastgeraakt."

Ik keek hem nog eens goed aan. "U lijkt wel op een leraar van vroeger, inderdaad. Dus u beweert dat u al in mijn leven was, maar dat u ergens bent vastgeraakt, en dat toen mijn leven gewoon verder ging ?"

Ik knipperde met mijn ogen, terwijl hij knikte.

Ik greep hem vast en liet hem niet meer los. Ik omhelste hem. "Houd me vast dan," zei ik, "dan verdwijn je niet meer in het verleden."

"Maar ik moet ..." sprak hij, en begon weg te vagen.

Toen werd ik wakker. Het was maar een droom geweest. De nacht erop droomde ik weer over hem. Hij had veel gezichten, zoals Mallemoe. Hij nam me overal mee naar toe in de droom, als een ware vader. Dit is hoe psychiaters horen te zijn. Hij nam me mee de natuur in, naar het water. Hij liet me de pracht van het universum zien. Voordat de droom af was gelopen zei hij dat hij als ik wakker zou worden niet van me weg zou zijn, maar dat ik hem moest leren herkennen in het dagelijkse leven. Hij had namelijk veel gezichten. Hij was mijn beste vriend.

Toen ik wakker werd begon ik hem na te doen. Ik wilde zoals hem zijn. Ik werd ook psychiater, en nam mijn patienten de natuur in. Ik ging overal met hen naartoe, en ik noemde hen niet mijn patienten, maar mijn vrienden. Ook zoals mijn beste vriend moest ik hen altijd aan het einde van de dag loslaten, en dan zei ik dat ik niet van hen weg zou zijn, maar dat ze mij moesten leren herkennen in alles rondom hen, omdat ik vele gezichten had.

Voor sommigen was dat een hele harde opgave, en hen voor wie dit nog te moeilijk was liet ik vaak bij mij in de vakanties en weekenden logeren. Ik was de slechtste niet. Mijn doel was van mijn patienten zelf zulke psychiaters te maken, zodat ze zichzelf en anderen konden helpen zoals ik had gedaan.

Maar ja, hoe denk je dat buitenstaanders hierop reageerden ? Volgens hen kon dit echt niet, en ik kon eigenlijk mijn plannen pas volledig realizeren toen de kikkerkoning het land ging regeren.

DE KIKKERKONING II

De kikker was een dokter. Hij was erg tegendraads.
Als iedereen naar links ging, ging hij naar rechts,
En als iedereen omlaag ging, ging hij omhoog,
Hij noemde zijn patienten vrienden,
En liet ze bij hem logeren in de vakanties,
En ook wenste hij hen altijd beterschap.

Dat kon en mocht niet volgens de regerende elite.
Die kikker moest gekruisigd worden,
En zo gebeurde het op een nacht.

De kikker had hen al gewaarschuwd :
"Als jullie mij kruisigen, dan zal het voor eeuwig sneeuwen, en zullen jullie worden als standbeelden, en een draaiorgel zal mij uitroepen als koning. Met jullie stenen zal ik de muren bouwen van mijn koninkrijk," maar niemand luisterde.
Zo grepen ze hem in de nacht, en

kruisigden hem.
Het was mid-zomer en het begon te sneeuwen, zoals voorzegd door de kikker.
Zij die hem hadden gekruisigd waren in grote verbazing, en begonnen al in steen te veranderen.
Hun laatste woorden waren gewoonlijks : "Hij was waarlijk de kikkerkoning."

Een draaiorgel riep hem toen uit als koning, maar de kikker hing aan het kruis.
Het sneeuwde, en het bleef sneeuwen. Niemand kon dat stoppen, en grote sneeuwstormen kwamen om veel verwarring te zaaien. Families werden van elkaar losgescheurd, en hele landen. Ook kerken bleven niet gespaard. Ze hadden een nieuwe koning nu.

En op zondagmorgen besteeg de kikker de hoge preekstoel, en predikte uit een paars boek.
Hierin stonden verschrikkelijke dingen beschreven waarvan een ieder begon te beven.
Nee, nooit meer waren ze dezelfde, maar de kikker gaf zo'n wonderbaarlijke uitleg dat het hun mooiste boek was.
En zo werd het paarse boek gepredikt in alle windrichtingen, en patienten werden tot dokters, en dokters werden tot patienten. En zij waren allemaal patienten van het grote paarse medicijnenboek, maar zij werden vrienden genoemd.
De kikker nam nooit geld, maar gaf alleen maar geld.
En zo regende het elke zondagmorgen geld.
Armen waren er niet meer sinds de kikkerkoning het land regeerde.

DE ANANDEZ

De Anandez, de grote ijszee, was het land aan het overstromen. Het scheurde families uit elkaar als lappen poppen. Eigenlijk bleef het maar bij één grote golf die alles overspoelde, en toen trok de zee zich weer terug, maar het kwaad was al geschied. Niemand was nog dezelfde sinds die dag. Het was alsof er iets geknapt was in de hersenen van de mensen. Velen hadden hun geheugen verloren. Velen begonnen totaal doelloos rond te zwerven ... als zombies. Weer anderen begonnen vreemde dromen te krijgen. Allen wisten ze dat de Anandez had toegeslagen. Dat was nu diep in hun geheugen gegrift, en spoelde eigenlijk alles weg. Hun leven draaide nu om de Anandez, en altijd verwachtten ze dat de Anandez weer opnieuw zou toeslaan, maar dat gebeurde niet. De dijken werden enorm versterkt en hoger gemaakt. In grote angst werd het land zelfs overdekt, wat de definitieve scheiding betekende tussen mens en zee. De mens leefde nu in een schelp. Genieten op het strand was er niet meer bij. De mensen zochten nu de overdekte bosrivieren op. Hier probeerden ze een nieuw leven te vinden. Velen wilden niet meer naar huis. Ze hadden daar een groot trauma opgelopen door het toeslaan van de Anandez. Al hun bezittingen hadden ze achter gelaten. Ik spreek dan over de rest van de inwoners van het land, want de meesten waren omgekomen door de Anandez.

Dat ik het nog kan navertellen is een wonder. Ik woon gelukkig diep in het land, en ik stond in de slaapkamer toen het gebeurde. Bij mij reikte de golf net tot het dak, tot de vensterbank van de slaapkamer. Ik kon het zo buiten zien gebeuren. Zij die voor mij woonden hadden minder geluk. In ieder geval was ineens het dak onder het raam van de slaapkamer bedekt met sneeuw en ijs, en toen zag ik dat de zee zich langzaam begon terug te trekken. Maar de golf had velen meegesleurd. Ik woonde op het randje van het natuurgeweld. Voor mij was het erop of eronder. Ik was mijn vrouw dankbaar dat ze dit huis had gekozen. Iets dichter bij de zee en we hadden niet meer geleefd. Iedereen die dichtbij de zee woonde werd door de golf meegesleurd naar God weet waar. Er moest een nieuwe regering komen, want die leefden dichtbij de zee.

Ik was dan één van de velen die nu vreemde dromen begon te krijgen. Er was ook iets in mijn hersenen geknapt. Ook was ik een groot deel van mijn geheugen kwijt, maar niet alles. Gewoon om het te kunnen verwerken wilde ik de Anandez eens opzoeken, maar dat mocht niet. De dijken waren zwaar bewaakt. Niemand kon erdoor naar de ijszee. Het was afgesloten terrein. Ik moest me daarbij neerleggen, maar eigenlijk wilde ik dat niet. Ik heb me toen voorgedaan als wetenschapper, en na veel gesprekken lieten ze me eindelijk door. Er waren altijd uitzonderingen op de regel, en ik bleek er aan te voldoen. En het was ook zo : Ik wilde de Anandez onderzoeken. Ik wilde meer van de Anandez weten. Via een streng bewaakte tunnel kwam ik op het verwilderde strand van de grote ijszee. Er was hier geen kip. Er was een begeleider bij me, een gids. Zijn regenpak was blauw, wit en oranje. Ook had hij een helm op. Het was best donker dus hij had een soort lantaarn of schijnwerper meegenomen. Hij was nogal enthousiast over een bepaalde vissensoort : ijshaaien. Die konden geweldig snel zwemmen en hoge sprongen maken. Ze waren veelal wit. We liepen dichter naar de zee toe, en toevallig zagen we er een paar. Het was een wonderlijk gezicht.

De keer daarop ging mijn vrouw ook mee. Ze had zich extra stevig ingepakt, want het was een koukleum. 'Dit is hem dan,' zei ik tegen mijn vrouw. 'De Anandez, de grote ijszee, die onze hele familie uit elkaar heeft gescheurd.' Ik moest mijn vrouw van alles uitleggen, want het grootste gedeelte van haar geheugen was weg. Gelukkig herinnerde ze zich mij wel. 'Hoe kan ik jou nou ooit vergeten,' zei ze altijd. 'Dat is toch onmogelijk.' Maar ja, er waren zoveel mensen die mij niet meer herinnerden. We liepen langs het strand, en de gids vertelde ons veel over de Anandez. Het was weer dezelfde gids, en hij had weer een helm op. Hij scheen met zijn lantaarn op het water. Mijn vrouw wilde de ijshaaien wel graag zien, maar ze waren er dit keer niet. De gids begon vreemd te fluiten, waar we wel even van opkeken. Uit de golven kwam een vrouw omhoog, die toen naar ons toeliep over het water. Ze was gewikkeld in lange doeken. 'Wat gebeurt hier !' riep ik. Er was ineens overal storm. Ik zag mijn vrouw nog wegrennen, en de gids zag ik al

helemaal niet meer. Ik begon te roepen, maar mijn stemgeluid kon niet tegen de storm op. Ik werd opgenomen als een veertje en over het strand geslingerd. "Anandez," zei een stem. De vrouw met de doeken was erg dichtbij me nu. Ik wist niet waar ik was. Haar doeken hingen over mij. Ik werd badend in zweet wakker. Alles was maar een droom geweest. Ik greep om me heen, en greep naar de plaats waar mijn vrouw altijd lag, maar ze lag er niet. Uit angst riep ik haar, en al snel kwam ze de slaapkamer binnen. Ze was even in de badkamer geweest. Ik vertelde haar de droom. "Ik heb iets soortgelijks gedroomd," zei ze. "Daarom ging ik naar de badkamer om even mijn gezicht nat te maken." Ik omhelsde haar. In elkaars armen probeerden we weer verder te slapen, maar dat werkte niet echt. Ze bleef maar praten. "Praat tot me," zei ze weleens als ik dreigde in te dutten.

"Sorry, ik probeer te slapen," zei ik.

Na een tijdje sliep ze, en kon ik ook slapen. Weer droomden we over de Anandez. Het was een vrouw die sprak dat ze de zon had overwonnen. Ze noemde het een stinkende bal. In haar wereld draaide alles om de ijszee, die als een echo-machine was. De echo's vervormden in de wind, en daarom moest men zo dicht mogelijk bij de echo-machine komen. Mijn vrouw en ik waren verbaasd dat we weer beiden dezelfde droom hadden gehad. Mijn vrouw maakte toen een lied over de Anandez :

Anandez, de grote ijszee,
Als een echo in de wind,
Zoveel geheimen draag je,
Die maar nooit worden gevonden,
Want de stormen zijn te zwaar

Anandez, maar zo kan het toch niet altijd blijven,
Anders is het met ons gedaan

Anandez, groot raadsel in de wind,
Toon ons toch jouw sleutel,
Leid ons toch de weg in dit bestaan,
Leer ons elkaar te verstaan

Anandez, jij scheurde ons allen uiteen,
En nam vele levens, waar zijn zij heen ?
Anandez, niets of niemand schijnt jou te kunnen stoppen,
En wij kwijnen allen weg,
Of is dit juist de weg ?

Anandez, jij komt altijd op in de morgen,
Als het morgenrood, jij hebt de zon verslagen,
Dan kijken we allen naar het ijs,
Hebbende zoveel vragen

Anandez, wat heeft de nacht met ons gedaan,
Jij brengt ons zoveel dromen,
Anandez, alles wat wij grijpen glijdt weg,
En wij worden zelf weggegrepen

Anandez, er is zoveel wat wij niet begrijpen,
Als een ons overspoelende zee van ijs,
Jij hebt ons meegenomen, jouw gezicht getoond,
In jou zijn wij wijs

Anandez, door vreemde dingen breng jij ons dichter bij elkaar,
Zo ver weg en toch dichtbij, mogen wij

elkaar verstaan,
Het wonder van ijs is iets wat wij niet kennen,
Maar langzaam maar zeker mogen wij er aan wennen,
Anandez, kom snel terug,
Jij bent maar een droom,
Alles wat jij doet is verborgen geluk

Anandez, kom snel,
Praat met ons, leer ons jouw spel,
Wanneer wij in de ochtend ontwaken,
Zijn wij nog steeds in jouw droom,
Jij bent de gids tussen de doeken en de dekens

Oh, jij ijszee, zo warm en diep,
Zo verborgen, jij bent het die ons riep,
Oh ijszee van boven, oh hemelse taal,
Anandez, kom snel,
Jij bron beter dan de zon

In jou is al het licht en leven,
In jou is al het vuur om bruggen te bouwen,
Nee, warmer dan jij is er niemand,
Oh, hemelse zee van echo's,
Tot jouw geheim zwemmen wij

Mijn vrouw zong maar door. Ze was inmiddels achter de piano gaan zitten. De nacht erop had ik een droom dat ze een standbeeld was en eeuwig zong. Ze was door de Anandez gezonden.

Einde

CHARLESTON BAAI

Ik weet nog steeds niet precies hoe ik uit die secte in Ermelo ben ontsnapt, maar ik kreeg het voor mekaar. Vanwege het trauma kwam ik bij de psychiater terecht. Zij woonde ook in Ermelo. Achteraf bleek het dat zij ook bij die secte zat. Dat wist ik niet. Ik ben daar toen weggegaan. Charleston noemden ze zichzelf. Ik vond dat vreemd, omdat het de gruwelijkste plaats in Amerika was, want daar kwamen de slavenschepen aan. Maar zij deden alsof het de normaalste zaak van de wereld was, net zoals de kolonisten destijds. Ik heb veel te danken aan Linda en Jeffrey. Zij hadden me een disc gestuurd met informatie erop. Door die informatie ben ik uiteindelijk ontsnapt, maar ik kan me er niet meer veel van herinneren. Het is al zo lang geleden en mijn brein hapert en draait soms dingen om. Dat is een symptoom van wat ze met me hebben gedaan. Ik had veel implantaten van die secte, en die moesten er allemaal uit, maar ik heb hierdoor veel schade opgelopen. Ik luister nog weleens naar de disc, maar niet teveel. Het kan ook heel confronterend zijn. Er staat ook een stukje op van Jacquelien. Linda en Jeffrey wonen ook in Ermelo, maar dan dichter bij het bos. Ze hebben het bos achter hun huis. Ze wonen daar heel goed.

Ik luister soms naar Vicky Leandros om over mijn verleden te komen. Ze is als een vogel. Ik jank soms als ik naar haar

luister, vooral wanneer ze in het Duits zingt.

Maar de secte trekt aan mij. Ze willen me doen geloven alsof ik ze nodig heb, alsof het bij hen veilig is, terwijl dat helemaal niet zo is. Jeffrey is overleden, en Linda is hertrouwd. Ik weet niet eens waar ze nu woont. De secte vergrijst heel erg, want er komen bijna geen leden bij, dus ik moet wachten totdat het allemaal voorbij is gegaan. Ik moet wachten totdat ze allemaal weg zijn. Charleston geeft voor nu niet op. Daar moet ik me bij neerleggen.

Ik mis Linda en Jeffrey heel erg. Ze zaten altijd op een koor. Ze hadden altijd schilderijen van vogels in hun huis. Ze hadden ook een papegaai die sprak. Het was geweldig. Ik heb hele gesprekken met het beest lopen voeren. Hij deed niet onder voor menig mens. Het beest zei altijd al dat hij mij uit Charleston zou redden. Lincoln heette hij. Hij leeft ook niet meer. Soms droom ik nog weleens over hem. Hij zei altijd : ‘Het leven is er nu eenmaal. We moeten er het beste van ...’ en dan maakte hij zijn zin niet af, en dan zei ik altijd : ‘maken’ erna.

Het koor waarop Linda en Jeffrey zaten heette ‘Genesis’. Ze hadden ook een dochtertje dat Nancy heette. Ik paste soms op haar. Ze had vaak last van nachtmerries. Dan moest ik haar kalmeren. Het is vreselijk wat er is gebeurd in Charleston. We dragen daar allemaal de gevolgen van.

De gevolgen zijn heel ernstig. De secte draait alles om, dus ik moet het telkens weer terugdraaien. Ik word daar erg moe van.

Diep in het hart van Ermelo roept er iets, achter een waterval, diep in het bos. Uiteindelijk was ik daar eens gekidnapped. Ze hielden een giftig doekje voor mijn mond, en toen zakte ik weg.

De paradijsvogels hebben stemmen die zo weer wegvagen, en die je ook zo weer vergeten bent. Ze blijven het proberen. Er is heel wat voor nodig om door Charleston heen te komen.

Einde

DE LETTERMAKER

De lettermaker werkt 's nachts altijd door,
Altijd is hij op,
Een lettertje hier, een lettertje daar,
Hij is er maar druk mee

De lettermaker let niet op,
Hij heeft het te druk voor verhalen,
Nooit heeft hij voor iets anders tijd,
Alleen maar zijn letters te maken

De lettermaker poetst zijn letters op,
En zet ze in zijn etalage,
Toe koopt toch al uw letters hier,
Het is een hele rage

De lettermaker schildert zijn letters op in allerlei bonte kleuren,
Een vrouw in een bontjas kwam eens tot hem,

En zei het was niet haar stijl,
Toen heeft hij haar de deur uitgezet,
En ook haar misselijke hondje

Maar in haar handtasje verborg zij giftige werktuigen,
Toen ging zij terug de winkel binnen, en begon hem te bespuiten,
Oh wee, sprak de lettermaker, nu, weet gij wat ik zal doen met u ?
Ik zal een letter van u maken, en u zult zeker in mijn boeken komen

Het was voor de lettermaker maar een koud kunstje,
En nu staat ook zij in de etalage,
Dat is het loon van hen die het werk van de lettermaker geen warm hart toedragen

Oh letterman, oh letterman, gij maakt letters van uw vijanden in een pan,
Oh letterman, oh letterman, een gewaarschuwd mens telt voor twee,
Zij die in zijn winkel komen en zijn werk niet waarderen,
Moeten zonder pardon als zijn letters paraderen,
Zij komen nooit meer uit zijn winkel,
In zijn etalage hebben zij hun plaats,
Als een waarschuwing voor hen die de taal nooit leren

Oh lettermaker, oh lettermaker, gij maakt letters in uw pan,
Gij kookt hen op voor hen die honger hebben naar taal,
Ja, taal zal alles goedmaken,
De lettermaker op zijn paard,
Als een schrijver op zijn letters,
Trek maar aan de letters,
Als een schrijver trekkende zijn zwaard

De lettermaker is nooit ziek,
Maar zijn letters kunnen flink ziek zijn,
Maar dan geeft hij van hun eigen deeg hen een medicijn

Oh letterman, oh letterman, de letters draaien in de pan,
Geen goed idee voor hen om de benen te nemen,
Want als het alfabet een letter mist,
Dan gaat hij op jacht, richt zijn pijl,
En zorgt dat hij niet mist

Oh lettermaker, oh lettermaker, gij roept al uw letters van de daken,
Daar komen zij al hollend aan,
Want thuis is het toch het beste gedaan

DE BLOEMIST

In het stadje Orchid liep er een riviertje dwars door het centrum heen. Aan de overkant waren lage flats van twee op elkaar. Hij liep er langs. Hij kwam van zijn ouderlijk huis vandaan. Hij was alleen langs de tuin gegaan, die was veel groter geworden. Langs het riviertje daar groeiden vuile paarse bloemen zoals die genoemd werden. Hij was verder niet het huis binnengegaan, maar zag zijn zusje bij het raam van haar slaapkamer, en hij had even gezwaaid. Toen hij thuiskwam ging na een tijdje de telefoon, en hij nam op.

Het was zijn zusje. Ze had het erover hoe ze hem zo misten dat er eigenlijk niet mee te leven viel. Ze kon niet goed praten, alsof ze in ademnood was. Er waren lange pauzes. Ze zei toen dat ze op het treuzelpad waren. Hij wist niet wat dat betekende, en vroeg ernaar, maar hij kreeg niet echt antwoord.

Hij wilde er niet meer komen. Er was teveel gebeurd. Wel liep hij soms langs hun grote lange tuin die helemaal tot de rivier reikte. De rivier liep ook langs hun huis. Hij was daarvoor bij de bloemist geweest, in het centrum, bij de rivier. De bloemist had zich vreemd gedragen, maar dat deed hij altijd. De stad was vol met de bloemen van de bloemist. Het bleek dat hij ermee had gerommeld. Hij had de bloemen genetisch gemanipuleerd en lopen klonen op allerlei vreemde manieren.

Er waren hierdoor vreemde bloemenziektes ontstaan die ook op de mensen overgingen. Mensen hadden vaak spraakproblemen, zoals zijn zusje. Hij belde zijn zusje weer terug en vroeg nog een keer wat nou precies het treuzelpad was. Toen had ze het over zo'n overgedragen bloemenziekte. Het zou op de tongen van de mensen gaan zitten. Ze kregen er zwarte of blauwe tongen van.

Hij klikte de radio aan. Er was vreemde mars-muziek. De natuur was mooi in de stad. Maar de bloemist had ermee gerommeld, en ze betaalden een hoge prijs. Niet lang daarna had hij ook de besmetting van het treuzelpad. Alles ging steeds trager en moeizamer. Dingen begonnen zich te verdraaien in zijn hoofd, en hij had het soms benauwd, en liep met een brok in zijn keel. Hoe hij naar zijn familie deed, zo deed zijn vrouw altijd naar hem. Ze zweeg hem dood. Ze had iets veel ergers dan zomaar het treuzelpad.

Hij luisterde naar de mars-muziek. Het leek als vreemde optochten. Hij dacht na over zijn vrouw. Ze leefden niet meer bij elkaar. Ze had de pik op hem, omdat ze alles omdraaide. Als hij iets goed deed was het slecht in haar ogen. Ze sprak niet meer. Hij zag de bloemist als de schuldige. Het begon toen ze heel veel bloemen van de bloemist had besteld. Toen was ze niet meer dezelfde. Het waren prachtige bloemen, maar ze bleken dodelijk voor het brein van zijn vrouw. Hij was er vaak depressief van. Als dat te hoog op liep wist hij waar hij moest wezen : de bloemist. Dan ging hij altijd lang praten met de bloemist. Die gedroeg zich altijd vreemd. Hij schoot er niet veel mee op. Vaak werd het nog wel erger. Hij had de bloemist gevraagd of er een middel was tegen al die vreemde ziektes in de stad die van zijn bloemen kwamen. Hij had toen gezegd : 'Ga maar in de wildernis wonen. Ik heb hier mijn werk. Zonder de ziektes verdien ik niets.'

Hij bleef er maar aan denken, wat de bloemist had gezegd. De bloemist kon het allemaal ongestoord blijven doen. Misschien moest hij wel naar de wildernis vertrekken om van alles af te zijn. Maar wat zou hij tegenkomen in de wildernis ? De wildernis had zijn eigen problemen. Het bleek dat daar nog wel veel gevaarlijkere bloemen waren. Hij kon dus geen kant op.

'Mensen, pas toch op met die bloemen,'

zei hij vaak. Maar de mensen hadden de bloemen ook nodig. Sommigen zeiden dat de bloemen hen beschermden tegen het gevaar van de wildernis. Zij hadden al die steden hier gebouwd. In de wildernis zou het geen leven zijn.

Hij had het gevoel alsof zijn brein aan het aftakelen was. Uiteindelijk belandde hij in het ziekenhuis, zoals zovelen. Wel voelde hij zich fitter dan ooit tevoren. Hij had meer energie dan hij ooit had gehad, en hij dwaalde veelal door de gangen van het ziekenhuis, en in de kelders onder het ziekenhuis. Hij kwam er tot vreemde ontdekkingen. Dozen en bakken vol met bloemen. Het was hier een bolwerk van bloemen.

Het leek alsof de bloemen spraken in zijn hoofd : 'Nu zal je nachtelijke uitspattingen hebben.'

Hij vroeg zich af wat ze bedoelden, maar al snel bleek het dat hij zoveel energie had dat hij 's nachts niet meer goed kon slapen, en zo begon ook het wandelen 's nachts. Hij ging dieper en dieper onder het ziekenhuis, en kwam tot grote geheimen. Het was hier niet pluis. Ze hielden mensen hier. Hij kwam in vreemde tunnels terecht en vreemde putten. Hij zag hier ook allemaal mensen, als een verborgen samenleving. Er waren hier ook vreemde liften. Hij vertrouwde het niet, of was er iets met zijn brein gebeurd ?

Weer hoorde hij vreemde mars-muziek. Hij zag vreemde monniken lopen, onder de grond, met kappen op. Hij voelde zichzelf duizelig worden. Wat was hier aan de hand ? Hij hoorde de telefoon gaan, en een spuitend geluid, en hij werd wakker in zijn eigen bed.

Met schuim op zijn mond is hij toen naar de bloemist gegaan. Zoals altijd had de bloemist geen begrip voor zijn betoog. Hij moest maar naar de wildernis gaan. Hij keek de bloemist strak aan. 'Jij bent verantwoordelijk,' zei hij, en bleef het zeggen. 'Ik zag jou ook tussen de monniken onder het ziekenhuis. Vreemde cultus is het.'

'Maar u zei net dat het een droom was,' zei de bloemist.

'Ja, vanwege jouw bloemen,' zei hij. 'Ze maken mensen ...'

'Op het treuzelpad,' zei de bloemist.

'Waarom doet u deze dingen ?' zei hij woest.

'Omdat er meerdere dingen zijn waarvoor de mens dan oog gaat krijgen,' zei de bloemist. 'De mens gaat veel te snel.'

Hij keek de bloemist aan. 'Maar daarnet zei je nog dat je het voor het geld deed.'

'Klopt,' zei de bloemist. 'Maar ik moet toch wat zeggen. Ik verkoop verhalen. Mensen zijn te ver van de werkelijkheid verwijderd, de diepere werkelijkheid. Mijn verhalen brengen de mens terug.'

'Ik snap er allemaal geen bal van,' zei hij, 'volgens mij bazel je maar wat.'

Na een tijdje zei hij : 'En wat heb je met mijn vrouw gedaan ?'

De bloemist zweeg. Het was een

eigenaardige man.

Hij keek de zwijgende bloemist aan en begon te janken. ‘Zoveel heb je mij afgenomen, zoveel.’

‘Geef mij allemaal maar de schuld,’ zei de bloemist. ‘Altijd makkelijk.’

‘Je gaf het toch toe, wat je met mensen doet door je verziekte bloemen ?’ brulde hij.

‘Mensen betalen ervoor,’ zei de bloemist. ‘Haalt hen uit hun saaie leventje.’

‘Ja, maar wat is het gevolg hiervan ?’ brulde hij. ‘Dit is toch niet meer normaal ?’

‘Gedane zaken nemen geen keer,’ zei de bloemist.

En daar moest hij het mee doen. De bloemist wilde niet verder spreken. Hij is toen naar de politie gegaan, maar die deden ook niks. Hij had het helemaal gehad. Boos liep hij naar huis. Hij kon zich zo ergeren aan dit soort dingen. Wat mensen zich wel niet allemaal in het hoofd halen. Hij kon niet met en niet zonder. Naar de wildernis gaan was geen optie.

Na een tijdje ging de telefoon. Het was de bloemist. Hij snotterde en stamelde, stotterde : ‘S... sorry, mijn vrouw eens verloren. Geen familie meer. I... ik ben t... toen z... zo bitter geworden dat ik iedereen wilde laten voelen wat ik voelde, en werd zo dit evil meesterbrein.’

‘Nou, bedankt dat je in ieder geval eerlijk bent,’ zei hij, ‘en wat nu ? Ga je hier mee door, of ben je eindelijk tot inkeer gekomen ?’

‘N... nee, ik moet er mee door,’ snikte de bloemist. ‘Ik ben te ver afgeweken. Voor mij is er geen hoop meer.’

‘Er is altijd hoop,’ zei hij.

‘I... ik k... kan het niet,’ zei de bloemist. ‘I... ik heb teveel .... I... ik ben ziek, d... de bloemen h.... hebben m... mij i... in ... h... hun m... m... m... m.... macht.’

‘We verzinnen wel wat,’ zei hij.

‘N... nee,’ zei de bloemist. ‘E... er is hier geen kruid tegen opgewassen, het is vechten tegen de bierkaai, en ik ben moe. Ziek is ziek.’

‘Dan moet je naar het ziekenhuis,’ zei hij.

‘Daar geloven ze me niet,’ zei de bloemist.

‘Waarom niet ?’ vroeg hij. ‘Iedereen is hier ziek door jou.’

‘Ze geven allerlei andere verklaringen,’ zei de bloemist. ‘Uiteindelijk zijn het hun bloemen.’

‘Wat bedoel je ?’ vroeg hij.

‘Nou, ik koop bloemen in van het ziekenhuis, die in het ondergrondse gedeelte groeien, en verkoop ze weer door,’ zei de bloemist.

‘Maar jij hebt ze genetisch lopen

manipuleren en lopen klonen enzo,' zei hij.

'Ze waren al zo, en dat ik dat ook heb gedaan is gewoon decoratie-gewoonte van de bloemist. Ik moet toch wat,' zei de bloemist. 'Het is water naar de zee dragen, maar zo houd ik mezelf bezig. Uiteindelijk komt al die rotzooi van het ziekenhuis.'

'Goed dat je dat opbiecht,' sprak hij. 'Heb je enig idee waarom ze dat doen ?'

'Ze hebben ooit het ziekenhuis boven op het bloemenveld gebouwd. Nu nemen de bloemen wraak op zoveel manieren. Het ziekenhuis had een handeltje in bloemen. Ik zag er wel wat in,' zei de bloemist.

'Kappen met die zooi dan,' zei hij.

'Ik kan het niet,' zei de bloemist. 'Ik ben zwaar ziek. Het is als drugs. Wat die bloemen verspreiden is niet pluis.'

'Ik had erover gedroomd,' zei hij. 'Onder het ziekenhuis zei je, ja. Daar was het. Zoveel gangen, zoveel bloemen, allemaal in dozen en kassen.'

'Juist,' zei de bloemist. 'We zitten gevangen. Nu kan niemand het nog stoppen.'

'Is dit ons lot ?' vroeg hij.

'Ik denk het,' zei de bloemist.

'Ik ga me verdiepen op het treuzelpad,' zei hij, 'en de bloemen leren kennen, en de geschiedenis, en wat ze willen. Het is inderdaad allemaal te snel gegaan.'

'Nee, nee,' zei de bloemist. 'De bloemen zijn gevaarlijk en onbetrouwbaar. We moeten oorlog voeren.'

'Oorlog waartegen ?' vroeg hij.

'Tegen het ziekenhuis. Zij maken verdachte medicijnen van de bloemen,' zei de bloemist.

'Hoe kun je een ziekenhuis bestrijden ?' vroeg hij.

'Door de waarheid bekend te maken in de kranten,' zei de bloemist.

En zo gebeurde het.

De waarheid werd afgedrukt in de kranten. Ze betaalden er een hoge prijs voor. De mensen geloofden het niet. Ze waren te ver heen door de bloemen ziektes en de bloemen medicijnen, en ze dachten dat wat er dan ook in de kranten staat is onbetrouwbaar vanwege de vele bloemen ziektes die op de mens waren overgesprongen.

Daar moest hij het mee doen. Ook de bloemist was door dit alles snel weer koud en zakelijk geworden, en deed alsof er nooit iets was gebeurd, en wist zogenaamd 'nergens wat van.' Natuurlijk om zijn handeltje te redden. Hij wilde natuurlijk geen gezichtsverlies lijden. Maar hij had al geen gezicht meer. Iedereen wist wat er daar gebeurde bij de bloemist, maar toch bleven ze het kopen. Voor sommige dingen zijn geen antwoord. Het is gewoon wat de bloemenziektes doen.

Hij bleef vasthouden aan wat de krant erover had geschreven. Hij vond het een mooi verhaal. Hij kon er uren over nadenken. Men vergat het allemaal weer, omdat er dagelijks een nieuwe krant bijkwam. Steeds meer werd het bedolven onder het puin van de geschiedenis. Het leven ging door, en men vergat en vergat, maar hij vergat het niet. ‘Op het treuzelpad dan maar,’ zei hij telkens. ‘Ik moet oog krijgen voor de verloren en vergeten paden.’

Hij staarde naar de bloemen. Zijn het vijanden of verhalen ? Zijn het vijanden of verdiepingen ? Eén ding weet ik : zij maken het kringetje rond.

Einde

DE DROOMTANTE

In de wildernis had ik ze ineens gezien, de trollen.
Al gauw hadden ze me omsingeld, en namen me mee naar een trollenstad.
Ze hadden ringen met giftige gassen waardoor ik veel flauw viel.
Zo kon ik niet ontsnappen.
Ze wilden een zekere prisma van mij, maar de prisma liet mij uiteindelijk ontsnappen uit de stad, ondanks de vele gifgassen. Ik werkte me met de steen er een weg doorheen.
Dat ging niet vanzelf, duurde me heel lang. Ik moest leren niet flauw te vallen van de gifgassen.
Ik rende de wildernis in met de steen toen ik eindelijk uit de stad was, maar al snel ging alles veel trager, en na een tijdje kon ik me niet meer bewegen, terwijl trollen achter me aankwamen. Ze blaften als honden. Ze wilden de steen. Ze waren een stuk kleiner dan mij, maar sprongen in de lucht om het uit mijn hand proberen te slaan. Eentje sloeg mijn hand met een speer. Op dat moment verscheen er een vrouw, en niet alleen ik viel flauw, maar ook de trollen.

De vrouw pakte mijn hand en begon me mee te trekken. ‘Hoe kon het dat ik flauw viel ?’ stamelde ik.

Niks zeggen, zei de vrouw.

Ze nam mij mee naar een huisje.

Dat was op het nippertje, zei ze.

In het huisje begon ze verder te spreken. Ik had weer wat kracht in mijn armen en benen.

‘Het zijn varkens,’ zei ze.

‘Maar wie bent u ?’ vroeg ik.

‘Een amazone,’ zei ze. Ze deed haar kap af.

‘Hoe deed je ons flauw vallen ?’ vroeg ik.

Ze liet een kruikje zien.

Ze nam me even later mee naar een amazonenkamp.

De trollen hadden me heel erg lopen bespotten en belachelijk lopen maken terwijl ik daar was. Ik merkte telkens dat ik te zwak was om iets terug te zeggen. Ze hadden mij helemaal onder controle met hun giffen. Nu was ik dan bij de amazonen, maar al snel merkte ik dat hetzelfde gebeurde. Ze probeerden mij te kleineren en belachelijk te maken, aan één stuk door.

'Waarom heb je me hier naartoe genomen ?' vroeg ik aan de vrouw die me hier gebracht had.

'Wij willen de steen,' zei de amazone. 'Wil je het ruilen ?'

'Voor wat ?' vroeg ik.

Ik staarde haar aan, maar werd toen wakker van een vreemde droom.
Vandaag zou ik naar zee gaan.
Toen ik er was aangekomen strompelde ik de zee in.
Ik werd gekweld door herinneringen waarvan de vreemde droom een echo was.
Ik hoopte dat het zout van de zee me zou kunnen genezen.

Het was een tropische dag.
De golven waren fris en bruisend.
Ik had een goede tijd in het zeewater.
Ik ontmoette een vrouw aan het strand.
Ik scheen haar te kennen van vroeger.
Maar ook toen werd ik wakker.
Het was weer een droom geweest.
Ik vertrouwde het niet, stond op, en ging naar beneden.
Ik wist niet of ik nu wel of niet echt wakker was.
Ik onderging het gewoon.
Ik voelde me misselijk.
Ik ging zitten op een stoel.
Ik klikte de tv aan, en ze probeerden een soort spul te verkopen.
Ik klikte de tv uit.
Weer werd ik wakker.
Ik kon maar niet echt wakker worden.
Ik was in een warnet van vreemde dromen.
Het was alsof het me in de diepte van de zee sleurde.
Ik had geen kracht om los te komen.
Ik had geen kracht om boven water te komen.

Ik was in een net. Ik greep naar mijn lichaam, zoekende naar een wapen.
Ik vond een mes en probeerde het net los te kappen.
Net op tijd. Ik vond een gat en zwom naar boven. In de verte was een eiland waar ik naartoe zwom.
Hier woonden inboorlingen, natuurvrouwen, amazones.
Ik werd direct in elkaar getrapt toen ik aan land kwam.
Ze sleurden me naar een grashut waar ze me op een mat legden.
Ik kreunde.
'Betalen zul je voor je verblijf hier,' zei een amazone.

'Maar ik ben hier tegen mijn wil,' zei ik.
'Nee,' zei de amazone. 'Je was aangespoeld, had je maar niet moeten aanspoelen. Je bent hier zelf naartoe gezwommen.'

'En toen werd ik in elkaar getrapt,' zei ik.
'Natuurlijk,' zei ze. 'Mannen zijn een

bedreiging. Alleen verzwakte mannen mogen op het eiland komen.'

'Wat gaan jullie met me doen ?' vroeg ik.
'Zolang je zwak bent ben je geen gevaar, en kun je hier blijven, maar betalen zul je, voor elk beetje wat we je geven,' zei de amazone.

'Ik heb geen geld, ik heb niks,' zei ik.
'Werken zul je,' zei de amazone.

'Terwijl jullie me zwak maken ?' vroeg ik.
'Ja,' zei ze. 'Anders zul je tegen ons werken.'

Weer werd ik wakker. Badend in zweet. Ze moesten me wel hebben, de vreemde dromen. Ik keek naar de steen op mijn nachtkastje. 'Misschien niet moeten kopen ?' vroeg ik mezelf.

Mijn tante belde. 'Tante, ik kan maar niet wakker worden,' zei ik.
'Ik heb hetzelfde probleem,' zei tante.
'Dan zitten we in hetzelfde schuitje,' zei ik.
Ik vertelde haar over de steen.
'Nee, had je niet moeten kopen,' zei ze.
'Dat is een plakdroom steen.'
'Wat is het ?' vroeg ik.
Maar toen werd ik wakker, wetende dat ik waarschijnlijk nog steeds droomde.
Ik belde haar direct op, mijn tante.
'Sorry, de verbinding werd verbroken,' zei ik.
'Waar heb je het over ?' vroeg ze.
'Leuk dat je belt overigens.'

'Ik had je net aan de telefoon, maar verbinding viel weg,' zei ik.

'Welnee, jongen, dat heb je misschien gedroomd,' zei tante.

'Ja, dat klopt, maar ik droom waarschijnlijk nog steeds,' zei ik.

'Dat idee heb ik ook de hele tijd,' zei tante.
Ik vertelde haar over de steen, over de plakdroom steen.
'Ja, dat moet het wel zijn, zei ze.

De verbinding werd toen verbroken. Ik hoorde alleen tuut tuut.
Ik heb toen weer teruggebeld.
Toen kreeg ik iemand anders aan de lijn, die zei dat ik verkeerd verbonden was.
Maar het was toch echt het juiste nummer.
Ik bleef doorvragen, en mijn tante zou vroeger daar gewoond hebben, heel lang geleden, maar die was allang overleden.
Hoe lang had ik wel niet geslapen dan ?
Of misschien droomde ik nog steeds.

Ik keek naar de plakdroom steen.
Ik bleef kijken, en ik voelde mijzelf langzaam wakker worden, maar dat kon toch niet waar zijn ?
Ik heb het uiteindelijk ver weg gegooid in de rivier.
Maar toen werd het dromen nog wel erger.
Daarom ben ik teruggegaan naar de rivier om het op te duiken, maar ik kon het nergens meer vinden. Trollen, trollen, overal om me heen, en ze trokken me de diepte in.
Zij hadden de steen nu.
Ze lieten het aan me zien.
Het was een grot onder de rivier.
We moesten door een tunnel zwemmen,

en zo kwamen we in een open ruimte.
Het leidde tot hun stad.

Weer werd ik wakker, en ik was blij dat ik wakker was, ook al kon het natuurlijk een droom zijn, maar ik was blij dat ik weg van de trollen was. En eigenlijk wilde ik helemaal niet meer echt wakker worden. Het was goed zo. Mijn leven was een hel, en als het een keer goed ging, dan maakten mijn herinneringen het wel weer tot een hel. Het leek me onmogelijk om daarvan wakker te worden, maar het was me nu toch gelukt, ook al was het mogelijk een droom.

Ik belde mijn tante, en sprak met haar. We konden het altijd goed met elkaar vinden, hadden dezelfde soort problemen. Telkens weer werd de verbinding verbroken, en dan belde ik terug, en was ik of weer verkeerd verbonden, dat tante al tijden lang was overleden, of ze wist helemaal van niks en was blij dat ik haar belde, alsof we voor een hele lange tijd niet gebeld hadden. Ik vond het eigenaardig en interessant. Ik vertelde haar dat de trollen de plakdroom steen hadden nu. Zij was daar blij mee, want zo zouden ze weggehouden worden van ons. Ik vertelde haar ook over de storingen, het verkeerd verbonden zijn, en al dat soort dingen. Ze vond het vreemd. Soms was haar stem heel vaag, verstond ik haar bijna niet, wist ik niet wat ze zei. Dan leek het alsof ik zelf begon te verzinnen wat ze zei. Soms leek het alsof het een echo was, of mijn eigen stem.

Het was mijn droomtante min of meer. Deze steen zou ik nooit kwijt willen. Ze was altijd weer anders, en dat was het mooie aan haar. Ze was onvoorspelbaar, onberekenbaar. Op het ene moment bestond ze, en het volgende moment bestond ze niet, en leek het op een verzinsel van mij. Het moest natuurlijk ook niet te dichtbij komen. Dat zou ik niet aankunnen vanwege mijn herinneringen. Het moest wel veilig blijven, op een veilige afstand. En zo was mijn tante tante op een afstand. We hadden onze eigen levens, onze eigen dromen, als de golven van de zee, en soms kruisten ze elkaar.

VRUCHTEN VAN DE PEN

Het huis was een erfenis. Het was een hoekhuis.
Ernaast was het pleintje met de vele garages.
Het volgende blok rijtjeshuizen begon pas veel verder.
Er zat een grote ruimte tussen.
Aan de overkant van de straat was een smalle strook bomen.
Daarachter was een smal riviertje, zo smal dat het bijna
een sloot was. Het werd ook vaak de sloot genoemd.

Daarvóór woonde ik in een opvang

centrum, maar er kwam een man die me dit huis gaf.
Hij was gezonden vanwege de erfenis.
Hij werkte voor iemand.
Het was het tegenovergestelde van een assassin.
De man noemde zichzelf simpel ‘ijs’.

Ik heb hem daarna nooit meer teruggezien,
maar het ijs bleef altijd bij me.

Ik leefde in een dystopie totdat de man kwam,
en sindsdien was alles heel dubbel.
Ik was verscheurd tussen twee werelden,
maar het ijs genas me.

In mijn herinneringen noemde ik hem altijd oom ijs.
Hij had een hele mooie stem.
Als snijdend ijs.

Soms droomde ik over hem.
Ik had nu een nieuw leven, dankzij hem.
Toen hij kwam, ik zal het nooit vergeten,
sprak hij : ‘Het is tijd.’

Toen bracht hij mij naar mijn nieuwe huis.
Er rijden hier altijd auto’s langs en bussen.
Het is hier goed te leven.
Ik doe mijn boodschappen bij de supermarkt in de buurt, achter het pleintje.
Je kunt daar alles kopen.

Nog steeds snijdt het ijs door mijn ziel.
Ik zit nog deels in mijn herinneringen opgesloten.
Ze zitten heel diep.
Ik hoop dat het ijs er ooit zal komen.

Ik kan niet huilen.
Alles is bevroren en vast.
Het is om mij te beschermen.
Al mijn tranen zijn bevroren.
Al mijn tranen zijn van ijs.
Ze verbergen diepe herinneringen.
Ze verbergen bloed.
Het is gestold.
Het is als steen.
Ik probeer te onthechten, maar het is te diep.

Met een brok in mijn keel loop ik soms naar de supermarkt.
Het is zo groot hier.
Ik ontmoette er eens een Surinaamse vrouw.
We raakten in gesprek omdat ik een interesse had in Suriname.
Ze had het over haar kookkunsten.
Ik wist dat Surinaamse vrouwen vaak goed konden koken.
Ze nodigde mij toen uit om het eens te proberen,
maar ik ben toen weggegaan. Ik was te bang vanwege mijn
verleden. Ik had bindingsangst.

We hadden wel telefoonnummers uitgewisseld.
Ze zei dat het tijd kostte.
Ik vroeg me af waarom ze geinteresseerd in me was.
Dat legde ze later uit, vanwege dat ik schrijver was.
Ze had een liefde voor boeken en voor schrijvers.
We hadden het er vaak over.

Ik schreef obscure boeken.
Ik gaf ze nooit uit.

Ik legde ze soms ergens neer voor zwervers of voorbijgangers.
Ik liet ze op allerlei plekken achter.
Dat vond zij ook interessant.

Ze raakte geinteresseerd in mijn geschriften.
Ik had eens een bijbel geschreven.
Dat vond zij het meest interessant.
Met wat vriendinnen vormde ze een groepje om het te bespreken.
Ze gingen ook langs de deuren om de boodschap van de bijbel
te verkondigen.
Het deed me een beetje denken aan de Jehovah getuigen.
Ze onderwees zelfs mij uit de bijbel die ik had geschreven.
Ze maakte me er wegwijs in.
Ik vond dat interessant.

De bindingsangst hield me op een zekere afstand.
Ik liet haar veel haar gang gaan.
We spraken elkaar steeds minder.
Wel stuurde ze mij het tijdschrift wat ze met haar vriendinnen maakte over de bijbel.
Ik las het graag.
De zekere afstand maakte het voor mij dragelijk.
Ze maakte er echt wat van.
Ze bouwde er een wereld van en een wereld er omheen.

Ze begon ook boeken te schrijven over de bijbel die ik had geschreven.
Ik vond de boeken interessant.
Ik kreeg ze ook in huis.
Zo stonden ze in mijn boekenkast, en ik las er vaak uit.
Zij bracht de bijbel die ik had geschreven tot leven.

Ik kon mijn herinneringen vervangen door haar.
Haar boeken waren een goede aanvulling bij mijn boeken.
Ze hoorden bij elkaar.
Het ijs zorgde ervoor dat we niet terug naar af gingen.
Het was goed zo.
We bleven min of meer in twee verschillende werelden leven.
Zij had haar leven en ik had mijn leven.
Maar deze levens kruisten door onze boeken.

Ze vroeg mij soms om raad, en ik vroeg haar soms om raad.
Zo vulden we elkaar aan.
Zij was het tweede grote geheimenis in mijn leven,
naast oom ijs.

Eigenlijk was zij het tweede geschenk van oom ijs,
naast het huis wat hij mij had geschonken.
Het was een andere erfenis.

Maar niets was mij waardevoller dan de bijbel die ik had geschreven.
Uiteindelijk waren ze daar uit voortgekomen.
Vruchten van de pen.

DE ZOUTVROUWEN VAN DE SCHAGEL-VLAKTE

Where I'm moving on through many places,
Two lovers on the phone, garden in,
In the heart so many spaces

Ik zag haar daar staan,
Ze was aan de telefoon, met haar lover ofzo,
tenminste zo leek het, maar dat kon natuurlijk ook strategie wezen.

En ik wilde weten waarover ze het had.
Ik bleef daar gewoon staan, alsof ik ergens op wachtte,
niet te opzichtig,
Ik keek haar niet aan, maar had mijn oren goed open.

Ze had het over het Paarse Brein,
mensen die maantjesslikkers waren.
Maantjesslikkers zei ze de hele tijd.
En hoedenmannetjes, die kwamen ook in haar verhaal voor,
heel veel hoedenmannetjes, kleine mannetjes met bolhoedjes,
die dingen verkochten onder dwang, ook voedsel en medicijnen,
alles moest maar. Ze hadden ook kleine stropdasjes.

Ik probeerde de puntjes aan elkaar te knopen, maar kon er nog geen chocola van maken.
Het was losse bagger, maar dat ze wat interessants zei was duidelijk.
Wie waren die hoedenmannetjes ?
Ze regeerden de stad, door het paarse brein.
Het was drugs.
Maantjesslikkers waren de slachtoffers van deze criminelen.
Ze werden verslaafd gehouden.

Ik dacht toch dat ik het liedje wat ze zong verkeerd had verstaan.
Toen ze het weer zong leek het :

Where I'm moving on through many places,
Two lovers on the phone, cornered in,
in the heart so many spaces.

Het paarse brein bestond uit allerlei buizen, en het liep door de stad heen.
De hoedenmannetjes waren overal.
Hun koning was ook een hoedenmannetje.
Die leefde diep in het paarse brein.

Ze had het over drugs, ja, dat ze dat zelf ook had genomen,
dat ze was gedwongen.

Ze bleef het liedje maar zingen tot ik er gek van werd,
en toen ben ik uiteindelijk maar doorgelopen,
met het liedje in mijn hoofd en haar woorden.
Ik kon er toen niet los van komen.
Ik ging ermee naar bed en stond er weer mee op.

Was ik zelf misschien ook geen maantjesslikker ?
De hoedenmannetjes waren overal.
Ze zongen dit soort vreemde liedjes,
reclame spotjes, van een dictator.
Want je moest en zou eraan geloven.

Where I'm moving on through many places,
two lovers on the phone, cornered in,
in the heart so many ...

Ja, hoedenmannetjes, overal, en ze werkten voor de lieg-machine,
het paarse brein, bestuurt door hun koning, of werd de koning door
het paarse brein bestuurt ?

Where I'm moving on through many places,
Two lovers on the phone, cornered in,
in the heart so many ...

Het waren een soort steroïden, breinsteroïden,
opgeblazenheid, en dan spatte het uit elkaar,
en giechelden de hoedenmannetjes.

Zo waren het waterhoofden, leeghoofden,
allemaal breinvuurwerk, geen diepte.

Wat een zootje in de paarse stad.
Dat was onze stad.
Ik wilde er niet aan meedoen, maar het had mij in de greep.
Ook ik moest meemarcheren met de hoedenmannetjes.
Het was een grote optocht, en voor wat ?
Eens had deze staatsgreep plaatsgevonden,
en ik wilde weten wat daarvóór was.

Ons brein was versluierd.
Het waren allemaal buizen.
Alles ging mis hier, volkomen mis,
De stad was een misbaksel, en iedereen was een misbaksel,
en ze verkochten het ook nog.
Het werd goed verkocht omdat het gedwongen was.

Ze verdienden aan ons,
het leger, de dokters,
misère is munt

Het waren geen lovers on the phone,
Het was jager en prooi.
Maar wie was wie ?
De rollen konden zo omdraaien.

Je kwam niet ver hier.
Je groeide vast als je een kroon of troon had gegrepen.
Dat had het paarse brein eens gedaan.
Het was nu gevaarlijk gebied.

Hoedenmannetjes overal,
wat is het medicijn ?
Two lovers on the phone is slechts jachtaas.
Wie trapt erin ?
Zovelen.
Daarom was ik maar doorgelopen.
Maar het liet me niet meer los.
Ik was flink de klos.

Blijven staan of weglopen had niet veel zin hier.
Het waren allemaal spiegels.
Alles was deep fake.

Waar moeten we naartoe ?
Het paarse vreet ons weg,
spuugt ons dan uit.
En dan wordt het allemaal gedwongen doorverkocht.
Tweedehands restaurant, dan derdehands, dan vierdehands,
etcetera.

Dat doe je toch niet ?
Zij wel. Het zijn immers maantjesslikkers.
Gevangenen van het paarse brein.
En het paarse brein is zijn eigen

gevangene.

Hoe stoppen we deze kermis ?
Daarover buigen de geleerden hun hoofden.
Ze zijn zelf ook maantjesslikkers en hoedenmannetjes.
Kinderen van het paarse brein.

Ik dacht aan de zee.
Het zout van de zee moest ons genezen.
Maar het verwondde ons eerst dieper,
anders zouden we nooit los kunnen komen van het monster.
Er moest eerst flink gesneden worden.

De zoutmeisjes waren een plaag, maar het was zo nodig.

De zoutvrouwen van de Schagel-vlakte.
Niet veel had je daar in te brengen.
Ik schrijf me ook in.
Alleen zo kon je je uitschrijven van het paarse brein.
Maar ze sloegen hard, die vrouwen.
Er bleef niet veel van je over.

Het was een plaag, maar oh zo nodig.
Ze waren niet romantisch, geen lovers on the phone.
Wij waren patienten.
Was het geen nieuwe drug ?
Het maantjesslikken was in ieder geval voorbij.
Daar stond de doodstraf op.

Geen hoedenmannetjes meer, slechts vliegen.
Een vliegenplaag in het bos.
En je kunt alleen maar zitten in het mos.

Hansworst hier, Hansworst daar, maar ze komen niet ver.
De zoutvrouwen van de Schagel-vlakte waren gekomen.
Zout in de wonde.

Het steeg me naar mijn hoofd.
Het greep me naar de keel.
Hoe diep moesten we gaan ?
Kinderen hadden ze niet.
Het waren allemaal reageerbuizen.
We waren in het laboratorium.
Als proefdieren.

Dit was het nieuwe probleem,
maar we wilden niet terug naar het paarse brein.
We wilden geen maantjesslikkers meer zijn.
We waren ziek van al dat siervuurwerk.
Alles voor de sier, zonder inhoud.

En wat nu ?
We waren op de golven van de zee, om een nieuw leven te leren.
We waren als vissen in een net op weg naar nieuw land,
om gegeten te worden, verwerkt te worden,
opnieuw geboren te worden,
niet als mens, maar als boek.

We hingen als schilderijen aan de muur,
we waren vreemde liedjes in de hoofden,
het klaagde en jammerde maar door,
totdat zij net zo waren zoals ons.

Bij de zoutvrouwen geen ingang,
geen troost, slechts zout in de wonde,
een ware hel, die eeuwig leek te duren,
en dat moest ook wel, anders zou het paarse brein ons weer grijpen,
en al zijn kotsmisselijke hoedenmannetjes met hun maantjesslikkers.

Bij de zoutvrouwen ook zeker geen uitgang.
Je kan niet naar binnen en niet naar buiten.
Als de zee intreedt zal het zout geen medicijn wezen.

Maar waarom zijn we dan patienten ?
Voor het geld ?
Er werd flink aan ons verdiend,
en daarom wilden ze het zo houden.
Als we genezen zouden zijn dan zou het hen hun baan doen verliezen.

Deze systemen zijn onwrikbaar.
Het speelt zich tegen elkaar uit,
als een vreemd schaakbord.

Hoe kan je hier adem halen ?
Je moet alles kopen.
Niks is gratis.
Het kost je je leven.
Het kost je je vrijheid.
Het kost je je brein.
Zoveel voor een kopje vol van het spul.

En wat was het voor spul ?
Je kon er alleen maar over speculeren,
want het gaf zichzelf niet.
Het toonde geen diepte.
Er werd zoveel achtergehouden,
opdat je er meer van zou kopen,
opdat het je nog verslaafder zou houden.
Elke slok werd steeds duurder,
totdat het onbetaalbaar leek.

En ik dacht : als ik maar zelf de zee zou kunnen worden.
Maar het was een zee van verslaafden,
van hen die totaal maar dan ook totaal de weg kwijt waren,
Ze waren niet te helpen.
Het was ongeneeslijk, maar daardoor koopkrachtig.

En ik hoorde de koning van de hoedenmannetjes lachen,
maar het was slechts een echo, want waar had het hem gebracht ?
Hij was helemaal versteend.
Standbeeld van een zwijn.
Daar moeten we allemaal zijn.
Dwazen dansen er omheen,
zwijnen zoals hem.
Ook zij zullen daar eindigen.

In de nacht, als de laatste roos groeit,
en zoveel dromen kapot prikt,
dan zal het zout niet tot genezing zijn,
het blijft prikken totdat ze thuis zijn.

Als een ware moeder wacht het ons op.
Ze heeft ons niet gespaard voor de flop.
Moeder roept ons allemaal naar huis,
het is het waarlijk dragen van het kruis.
Door de enge poort, over het smaller wordende pad,
en steeds langer wordt het, want ze wil niet dat je geneest,
maar tot inzicht komt.

Teveel genezerij is verwennerij,
Zouden we troost verruilen voor diepte ?
Wij moesten haar koopkracht leren kennen.
De moeder is een winkel.
Ze heeft haarzelf gekocht, en koopt nu ons in.
Ze verkoopt haarzelf aan de hoogste bieders,
de hardste werkers,
met nepgeld komen ze er niet in.
Hier is alleen het zout het geld.
Verkregen door tranen.

Hier verbergt zij haar geheim en

medicijn.
Hier verdraait zij de namen.

_____

OORLOG IN NUNSPEET

Tante Beijerd woonde aan de Nijverheidsweg in Nunspeet. Ze noemden haar altijd tante Beij. Dat vond ze zelf ook beter. Ze had daar een heleboel oude spulletjes. Die bewaarde ze. Hij liep langs haar huis op weg naar het veluwemeer. Bij het veluwemeer waren er allemaal voorhangsels waar je doorheen moest. Er waren daar controle posten. Mensen werden ook gefouilleerd. Hier moest je je spullen achterlaten. Het was oorlog.

Hij liep zo langzaam mogelijk. Hij had niet veel energie om te spreken. Zijn ogen waren ook niet al te best. Als iemand hem groette wist hij nooit wie het was, en of het wel voor hem bestemd was. Hij zei dan maar niets.

Langs het voorhangsel ging hij. Hij was de hele tijd aan het staren naar het voorhangsel. ‘Mooi hè,’ zei een vrouw. ‘Ja,’ zei hij zachtjes. Er waren allerlei mooie patronen op het voorhangsel waar hij naar keek.

Zijn oom uit Kennemerland was overleden. Daar dacht hij ook over. Hij had net een kaart gepost. Een tijdje terug was oom Kalas overleden. Hij was uitvinder. Kalas was zowel de voornaam als de achternaam van de oom.

‘Kom je om ons uit te buiten ?’ vroeg een man.

‘Ik zou niet weten hoe ik dat moet doen,’ zei hij.

Uiteindelijk mocht hij er wel langs, maar hij moest zijn spullen achterlaten. Die gingen in een kluis. Ze wilden geen risico nemen. Het was immers oorlog.

Op blote voeten liep hij naar het veluwemeer. Het zand was brandend.

Hij dacht na over tante Beij en over de Nijverheidsweg. Daar had een juffrouw van hem vroeger ook gewoond. Hij vond het mooie huizen. Maar nu was het oorlog.

Aan het veluwemeer deden ze allerlei spelletjes.
Hij dacht na over dat aan de kassa in de winkel een man zat wiens stem leek op een zanger uit de tachtiger jaren. De man was in gesprek met een gehandicapte jongen. Die zijn altijd zo vrolijk, zelfs in oorlogstijd. Hij werd er warm van binnen van, ook al was het oorlog.

Afrikanen waren Nunspeet binnengevallen.
Ze waren het zat om arm te zijn.
En daarom plunderden ze.

Bij het voorhangsel van het veluwemeer moest iedereen zijn spullen inleveren. Die spullen gingen naar Afrika.

Hij wist niet of hij er goed of slecht aan had gedaan.
Hij had zelfs geen schoenen meer, maar hij had in ieder geval doorgang tot het veluwemeer.

Hij dacht na over een heleboel dingen.
Vooral over Afrika.
Was dit goed of slecht ?
Hij was altijd al bezig geweest met Afrika, en had altijd zuinig geleefd.
Maar ja, hij woonde niet in Nunspeet.

Zijn familie had een schoenenbedrijf.
De Afrikanen hadden ook dat in beslag genomen.
Hij vond altijd dat Nunspeters op schoenen leken.
Hij liep naar het water, en voelde dat de wind hem optilde.
Was dit echt ?
Daar ging hij.
Hij dacht na over zijn studie theologie.
Misschien kwam het hem tegemoet ?
Hij zweefde zo over het veluwemeer.

Maar het was helemaal niet een meer.
Het was een zee.
De Afrikanen hadden de polders weggehaald.
Ze noemden het nu de stille zuidzee.

Hij dacht aan zijn oma die altijd zuinig en minimalistisch had geleefd, net als hij.
Dat deed ze voor de armen, net als hij.
Misschien zweefde hij daarom ?
Hij zag eilanden in de stille zuidzee.
Hij wilde er wonen, maar iets hield hem tegen.
Zijn liefde voor Nunspeet.
Zijn liefde voor de Afrikanen.
Hij zag zijn kans schoon.
Nunspeet was een droom.

DE GALEI-SLAAF

Hij woonde op twee hoog. Zijn tante Rosa op zeven hoog, in dezelfde flat. Hij zat met haar in het eethuisje op de begane grond, de hoek van de flat. Er stonden ook wat andere winkels naast, zoals de supermarkt.

‘Het duurt heel lang in iemand’s leven voordat hij in het juiste vaarwater is gekomen,’ zei tante Rosa.

‘Ware woorden,’ zei hij. ‘Het lijkt wel eindeloos, wel eeuwig te duren.’

Tante Rosa was schilderes van zwanenschilderijen. Tante Rosa had een geheim. Ze was eens in de hemel geweest.

Even later liep hij met haar mee naar het trappenhuis waar ze de lift ingingen. Ze gingen naar zeven hoog, waar tante Rosa woonde. In haar huis liet ze hem de zwanen schilderijen zien. Hij was onder de indruk.

‘Onder een hemelblauwe lucht,’ zei tante Rosa.

Ze liet hem toen een schilderij zien van een schip op zee. Er was storm. Oom Karel was een zeiler.

Hij moest toen allemaal weer aanhoren wat oom Karel haar allemaal had aangedaan. Eindeloos. Zo ging dat altijd. Hij kwam daarom ook met gemengde gevoelens daar.

Aan het einde van haar verhaal zei ze : ‘Maar ik ben in de hemel geweest, en nu schilder ik zwanen schilderijen.’ Zo ging dat altijd. Hij kon het wel dromen. Hij wist al precies wat ze zou zeggen. Het verhaal veranderde eigenlijk nooit.

Hij vertelde dan soms over zijn eigen verleden, dat hij in een klooster had gewoond bij de monniken, en daarna in pelgrimsoorden, en hermieten oorden, hermitages en in holen, en uiteindelijk had hij bij de indianen en de amazones gewoond. Daar had hij ook veel meegemaakt, zoveel dat hij weer terug moest vluchten tot de stad. Maar als hij aan het woord was luisterde ze bijna niet, dan vaagde ze helemaal weg, alsof ze bezeten was van haarzelf. Soms was ze ook heel aardig en meelevend. Daarom had hij gemengde gevoelens. Hij vertelde over een vrouw bij de hermieten, genaamd Herma, hoe die altijd zo kon schreeuwen en schelden. Dan trok ze vaak haar schouders op, en begon ze weer over haar eigen verhaal. Soms wist hij niet wat erger was, die Herma of tante Rosa. Ze hadden wel wat aan elkaar, maar ook weer niet. Soms kon hij haar wel schieten, de wijze waarop ze deed, zo ongeïnteresseerd, zo onverschillig, terwijl ze op andere momenten heel zorgzaam kon zijn. Tante Rosa had geheimen. Ze was in de hemel geweest, en daarom was ze vaak afwezig, alsof ze er nog steeds was. Soms had hij het gevoel dat ze hem liet vallen als een baksteen, terwijl andere momenten ... Nee, maar dat wilde hij eigenlijk helemaal niet, met haar meegaan. Hij wilde met beide benen op de grond blijven staan. Hij wist dat oom Karel haar zo had gemaakt.

Herma was een heerseres bij de hermieten, zo stelde ze haarzelf op. Altijd een grote mond, wist het altijd beter. Zij had ook meerdere gezichten. Maar die tante Rosa dat was ook niks in zijn ogen. Het was familie dus hij kon haar niet wegdoen. Hij zat eraan vast. Hij moest ermee leren leven. Die vreemde Herma was een rover. Zo zag hij tante Rosa eigenlijk ook. Tante Rose vrat zijn tijd en energie weg. Aan het einde van zo’n gesprek was hij ook helemaal gesloopt. Hij had dan allemaal weer nare herinneringen aan Herma. Hij zou proberen meer en meer tante Rosa te ontlopen. Het zou een sport moeten worden. Altijd als hij haar tegenkwam wist hij waar het op uitliep.

Nee, hij moest maar niet meer naar het eethuisje gaan, en niet meer naar de supermarkt op de begane flat. Hij moest maar gewoon naar de andere supermarkt gaan, ook al was dat een eindje lopen. En dan maar hopen dat hij haar niet zou tegenkomen. Tante Rosa moest weg uit zijn gedachten. Het gaf hem alleen maar problemen. Hij kon het verleden zo niet verwerken.

Met tante Rosa ging het eigenlijk steeds slechter. Een tijdje later hoorde hij dat ze was overleden. Nu voelde hij zich schuldig, maar ook opgelucht, en daar voelde hij zich ook weer schuldig over. ‘Eindelijk rust,’ dacht hij, maar zijn geweten plaagde hem. Hij kon nu Herma ook een beetje vergeten, want dat kwam juist altijd terug bij tante Rosa. Tante Rosa hield van graven in het verleden, en hij wilde niet met haar mee.

Hij kon weer naar het eethuisje en naar zijn eigen supermarkt op de begane grond, maar gek genoeg herinnerde hem dat teveel aan tante Rosa, dus eigenlijk wilde hij er niet meer komen, of in ieder geval voor een tijdje niet, dus hij bleef naar de andere supermarkt gaan.

Tante Rosa zat te diep in hem, Herma ook. Hij wilde niet meer terug het bos in. Hij wilde de wereld in zichzelf ontdekken.

Soms had hij nog nachtmerries over Herma, dat ze aan het schreeuwen was, als een virus, als een pandemie. Dan renden er allerlei kleine mannetjes in het rond, als leprechauns, totaal gewetenloos.

Er was iets in zijn hoofd. Het groeide en groeide maar. Er leek geen kruid tegen opgewassen te zijn.

Schelle stemmen in het hoofd, de stemmen van de alcohol die van bloed tot bloed werden overgedragen door het voorgeslacht, want die waren nu eenmaal geketend aan de drank. Het waren de stemmen van Herma de verschrikkelijke.

Maar tussen de nachtmerries in had hij ook dromen dat hij weer in de schilderskamer van tante Rosa was. Daar sprak hij met wezens van de hemel. Dan keek hij in het rond en zag de schilderijen, hele grote schilderijen, en dan namen ze hem mee naar een nieuwe wereld.

Tante Rosa wist hoe zij het moest doen. Nog steeds had hij gemengde gevoelens. Er werd aan hem getrokken van alle kanten.

Hij kreeg meer en meer het idee dat hij moest vechten voor de dromen van tante Rosa, vechten voor haar wereld, als een galei-slaaf of gladiator. Hij moest haar verf leveren.

_____

ZU BRIDER

In Enschede staat een machine die de Zu Brider heet, een apparaat wat projecteert door lenzen, en zo alles splitst. Het is een satelliet van een apparaat in Zeist, waar alles naartoe geteleporteerd wordt, om vervolgens verdraaid te worden. Dit apparaat heet de Spichteling. Zo wordt alles tot een markt gemaakt, alles tot producten, en niks is meer wat het was. Kassa voor Nederland ! Grote kassa ! Daarom zijn vele kinderen die onder dit systeem leden naar de bossen gevlucht, naar de natuurgebieden, waar zij leven als wilden, ook onder de grond, en hun aantal wordt steeds groter, ook al overleven velen het niet. Het lijkt wel alsof er een wonderbare vermenigvulding plaatsvindt, maar vervolgens zijn deze kinderen nergens meer te vinden, want ze trekken dieper en dieper, en gaan ook andere landen in. Velen zwemmen zelfs naar Zuid Amerika of Afrika, of hoe ze daar dan

verder ook komen. Het schijnt dat ze zelfs ondergrondse tunnels hebben gegraven tot die gebieden. Wilde jongens, wilde meisjes, maar ook vele mannen en vrouwen, en zij zijn diep van binnen getattoeerd door de Zu Brider of door de Spichteling, of door allebei. Zeist en Enschede zijn nachtmerries voor hen. Zoveel werd daar in hen geimplanteerd. En daar willen ze nu van af, maar dat gaat niet makkelijk. Het zit nogal diep, en als men het eruit probeert te krijgen is dat pijnlijk, alsof teveel alarmen in hun hoofd of zenuwstelsel afgaan. Alles zit erin als weerhaken. Te snel het eruit halen zou zoveel meer kapot trekken. Nee, het moet op een andere manier gaan, en daarom gaan ze dieper de natuur in, op zoek naar haar geheimen, want ze weten dat ze één dag verlost zullen zijn, maar niet op hun manier.

Zu Brider is een jager, uitgezonden tot kinderen, maar ook tot volwassenen. Het is een meedogenloos apparaat. Het apparaat staat er gewoon hoog in de stad, maar niemand doet wat. Het lijkt wel alsof ze het apparaat vereren. Het lijkt wel op een cultus, de cultus van Zu Brider. Het zendt al zijn materialen naar de Spichteling, telkens weer, die alles omdraaid en opnieuw vermengd. Het lijkt op een nachtmerrie, op miskramen, op abortussen. En grote machines vreten het vervolgens weer. Die staan door het gehele land. De mens is slechts een marionet voor deze machines, slechts een product, voedsel en brandstof. Het schijnt niemand wat te interesseren, maar velen zijn gevlucht. Zo kon het niet langer. Er is wedergeboorte in de natuur, de ware geboorte. Het andere was slechts nep. Oorlogskleuren op wang en voorhoofd, deze kinderen strijden voor het hoogste goed. Ze hebben zich niet overgegeven aan deze verschrikkelijke machines, zoals velen wel hebben gedaan. Velen hebben zich erbij neergelegd.

De Zu Brider is een gesticht ! En de Spichteling ook ! De gekken hebben zich omhoog gewerkt tot leiders. Dit land wordt geregeerd door gekken. Maar eigenlijk zijn het gewoon de machines die aan de touwtjes trekken. De gekken hebben zich omhoog gewerkt tot leiders en toen tot machines. Zij weten waar alles vandaan komt en waar alles naartoe gaat. Alleen de wilden komen door deze nacht, zij die diep graven en lang zwemmen, heel lang, zonder terug te keren, zonder terug te kijken. Dat eist volharding, dat eist moed, dat kost je alles. Velen willen die prijs niet betalen, en worden liever zelf tot zo'n machine. Het zijn bijtende machines, als blaffende honden. Telkens weer gaan ze op jacht. Maar ze bijten ook zichzelf. Zo bloeddorstig zijn ze. Ze kunnen niet wachten op de ander, en zo vreten ze zichzelf. Het is altijd weer machine boven machine. Zoveel machines zijn ten onder gegaan, maar de Zu Brider en de Spichteling lijken steeds hoger te worden. Soms zijn ze in oorlog, maar meestal onderhandelen ze.

Alleen als het regent is er hoop.
Dan zijn er grote storingen in de machines,
zodat de kinderen kunnen vluchten naar de bossen.

Lang lijden ze aan achtervolgingswaan.
Zu Brider slechts een herinnering,

een nachtmerrie waarvan ze proberen te ontwaken,
bovenkomen uit het moeras, of uit de grote zee,
nog steeds zulke woeste golven.

Zu Brider, een herinnering,
maar nog zo machtig,
Toch moet het wegvagen,
naar de achtergrond gaan,
terwijl in de wildernis de verloren bloemen zich openen,
al het vergetene, al het onontdekte en verborgene

Of zullen zij weer moeten ontwaken ?
Is er een kruid opgewassen tegen Zu Brider ?
Zu Brider is een school die hen niet laat gaan,
als een gevangenis, als een ziekenhuis,
Het zal de munt niet laten gaan,
De munt is slechts voor de Spichteling,
die hen nieuw leven geeft,
een nieuwe baan

Oh, is er wel een kruid tegen opgewassen,
tegen dit smerige ding ?
Het zit zo diep in de genen,
zo diep in het hart,
zo diep in het brein,
Als achtervolgingswaanzin,
Als een leugendetector,
Als een oorlogstrauma, een groot syndroom

Zu Brider, Spichteling,
het lied van leprechaunen,
zij weten waar de munten rollen,
zovele harten en zielen gebonden door de fluit,
Is er een kruid ? Is er een kruid ?

Zoveel echo's door ons heen,
Zoveel paden, zoveel namen,
en dan wordt alles gemengd tot pudding,
En kunnen we niet meer verder,
en worden we teruggefloten,
voor een nieuw ritje in dit ding,
Maar wij zijn ver weg,
Wij kunnen het niet meer horen,
Vreet jezelf maar op,
Vreet jezelf maar op

Zu Brider,
Zu Brider,
een glider,
Het brult onze namen in de donkerste nacht,
maar wij zijn ver weg,
ver op de boot, ver met het schip,
Nooit meer naar de Spichteling,
nooit meer erin

Dat hebben we gehad.
Dat was dat.
Maar zoveel monsters te verslaan,
Ze zijn het niet eens met wat we doen,
En dan ineens is Zu Brider een monster,
Van gek tot leider tot machine tot monster,
Zo hoog heeft hij zich opgewerkt,
Oh, is er een kruid tegenop gewassen ?

Een oud vrouwtje in Enschede,
Een griezelverhaaltje voor het slapen gaan,
en dan moet je slapen,
Kinderboekje op het nachtkastje,
en dan komen er dromen omheen

De volgende ochtend niet naar school,
want het is weekend,
En dan kijk je televisie,
en wat zie je daar :
De Zu Brider in al z'n pracht en praal

Wat hebben we aan alles gehad,
Hoe ver zijn we nu gekomen ?
Het lijkt alsof we weer terug bij af zijn,
maar gelukkig is het achter het scherm nu,
Slechts op de televisie, het is maar een verhaal,
we kunnen er van leren,
het kan ons inspireren,
om dingen beter te doen voortaan

Zu Brider,
Zu Brider,
Geen kruid tegenop gewassen,
Maar een mooi verhaal

Het is iets om te lezen,
Het is iets om van te leren,
Het is iets om te beleven,
om zo de uitgang te vinden,
en velen mee te nemen

Soms moeten we terug,
soms moeten we terug,
om het te verdiepen,
en een erin verdwaalde eruit te helpen

‘s Nachts komt het terug,
‘s Nachts komt het terug,
aan de kusten,
Als een boot tot de eeuwigheid

DE JOEGOSLAVISCHE KETTINGBRIEVEN

Met een kettingbrief is het altijd het geval dat mensen de brief naar een aantal mensen moeten doorsturen en er wordt dan geluk of geld beloofd, en vaak wordt er ook ongeluk voorspelt voor hen die de ketting zouden breken. Aan deze invloeden is de kettingbrief dus onderhevig. Een ieder die de kettingbrief dus ontvangt en doorstuurt kan daar dus heel makkelijk veranderingen in aanbrengen, dingen toevoegen en dingen weglaten, zodat de oorspronkelijke boodschap in de kettingbrief zich geheel kan gaan vervormen, en er verschillende versies zijn. Maar wat is het risico daarvan, want is dit ook niet een soort verbreken van de ketting ?

Sommige versies zullen het niet overleven, terwijl andere versies het dan weer wel overleven. Dit maakt het onderwerp 'de kettingbrief' dus een interessant onderwerp voor onderzoek. In de volgende verhalen weten we dus eigenlijk niet in welk stadium de kettingbrief zich bevindt. Het zijn Joegoslavische kettingbrieven geschreven tijdens de Joegoslavische oorlog. De namen, adressen, beloftes en bedreigingen zijn weggelaten. Alleen het verhaal is overgebleven. Bij het lezen van de kettingbrief mag je je ook afvragen : in hoeverre is het leven niet één grote kettingbrief ? En waartoe was de kettingbrief uitgezonden ? Om met dwang aandacht te vragen voor de noodsituatie in Joegoslavië ? De verhalen van de kettingbrieven gingen

zelfs over de grenzen van Joegoslavië heen, en werden dus ook in andere talen vertaald. Of waren er andere motieven in het spel ? Mysterie.

Wie de verhalen heeft geschreven is onbekend. Sommigen beweerden dat geestelijken van Joegoslavië ze schreven om de bevolking moed in te spreken of wat afleiding te bezorgen, terwijl weer anderen beweerden dat ze door Joegoslavische soldaten of buitenlandse soldaten die daar werkten waren geschreven om er doorheen te komen. En zo ontstonden de Joegoslavische kettingbrieven die er uiteindelijk voor zorgden dat de oorlogen werden beëindigd. Omdat na de oorlog de Joegoslavische kettingbrieven langzaam verdwenen heb ik ze verzameld en opgetekend opdat ze bewaard zouden blijven, want ze waren inmiddels medicinaal gebleken.

Sommigen van deze kettingbrieven uit Joegoslavië waren al vrijwel uitgestorven. Eén zo'n kettingbrief vond ik terug in een afgelegen museum ergens in Ethiopië en kon ik overkopen voor veel geld. Een andere kettingbrief heb ik opgekocht vanuit een soortgelijk museum uit Rusland. Ook werden laatste exemplaren van bepaalde Joegoslavische kettingbrieven bewaard en bewaakt door stijfkoppige bejaarden waarmee ik eerst over en weer moest discussiëren over hoe belangrijk deze brieven en verhalen waren voor het algemeen welzijn van het volk. Maar ja, met een beetje ervaring als literair wetenschapper weet ik het dan uiteindelijk toch voor elkaar te krijgen, en het resultaat is dit boek.

Maar nu wil het voorval dat dit voorwoord ook eens een Joegoslavische kettingbrief scheen te zijn, als één van de verhalen die de monniken of soldaten van Joegoslavië in de oorlog schreven, dus nu weten we nog niks. Er kan tussentijds van alles mee gebeurd zijn, Jan en alleman kunnen er dingen aan hebben toegevoegd, maar we moeten het er maar mee doen. Het herinnert ons in ieder geval terug aan het tijdperk van de Joegoslavische kettingbrieven.

DE JOEGOSLAVISCHE KETTINGBRIEF

Pas op met wat je doet of denkt.

Is het je weleens opgevallen dat heel veel mensen denken dat ze het altijd beter weten dan de ander, en dat eigenlijk onze hele samenleving hierop is gebouwd ? Groepen werken zo, organisaties en ook landen. Zij weten het beter. Het merkwaardige is dus dat we dit in elke cultuur tegenkomen, en dat ze allemaal iets anders zeggen, dus wie weet het nu echt beter ?
Het antwoord is : Het zijn allemaal spelletjes die de mens speelt, hele gevaarlijke spelletjes, want de lucht zit vol met onzichtbare parasieten die op een andere frequentie zitten zodat de

mens ze NIET kan zien, maar die er dus WEL zijn, en ze houden ervan mensen tegen elkaar op te stoken. Ze leven namelijk van BLOED. Daarom moeten we oppassen met iedere gedachte en elk woord, want ze hebben het op ons gemunt en ze komen gecamoufleerd. Een gewaarschuwd mens telt voor twee.

Er is dus een geestelijke oorlog gaande. Hier is een verhaal tijdens de Joegoslavische oorlog in de 90-er jaren waarin deze twee oorlogen elkaar kruisten. Het ging om een Joegoslavische kettingbrief. Met een kettingbrief is het altijd het geval dat mensen de brief naar een aantal mensen moeten doorsturen en er wordt dan geluk of geld beloofd, en vaak wordt er ook ongeluk voorspelt voor hen die de ketting zouden breken. Aan deze invloeden is de kettingbrief dus onderhevig. Een ieder die de kettingbrief dus ontvangt en doorstuurt kan daar dus heel makkelijk veranderingen in aanbrengen, dingen toevoegen en dingen weglaten, zodat de oorspronkelijke boodschap in de kettingbrief zich geheel kan gaan vervormen, en er verschillende versies zijn. Sommige versies zullen het niet overleven, terwijl andere versies het dan weer wel overleven. Dit maakt het onderwerp 'de kettingbrief' dus een interessant onderwerp voor onderzoek. In het volgende verhaal weten we dus eigenlijk niet in welk stadium de kettingbrief zich bevindt. Het is dus een Joegoslavische kettingbrief geschreven tijdens de Joegoslavische oorlog. De namen, adressen, beloftes en bedreigingen zijn weggelaten. Alleen het verhaal is overgebleven. Bij het lezen van de kettingbrief mag je je ook afvragen : in hoeverre is het leven niet één grote kettingbrief ? En waartoe was de kettingbrief uitgezonden ? Om met dwang aandacht te vragen voor de noodsituatie in Joegoslavie ? De brief ging zelfs over de grenzen van Joegoslavie heen, werd dus ook in andere talen vertaald. Of waren er andere motieven in het spel ? Mysterie.

Als Joegoslavische 'geestelijke oorlogs-soldaat' zat hij met buitenlandse soldaten die in de Joegoslavische oorlog hadden geholpen samen in hetzelfde ziekenhuis. Hij zag ze nog zo op de grond zitten, de oorlog herbelevende, trillende, in een shock, telkens weer dezelfde flashbacks. Hij probeerde ze te kalmeren, en liet hen wat van zijn tekeningen zien. 'Daar kun je veel geld mee verdienen,' zei er eentje. Het waren zijn vrienden. Zij hadden allemaal hun leven gegeven voor een hoger doel. Eentje van hen ging naar een psychiatrische kliniek. Hij wilde hem niet alleen laten gaan, ook al ging het in die tijd al beter met hem. Hij dacht dat hij misschien ook anderen daar kon helpen. Hij ging daar naartoe uit liefde. Hij kwam daar en er waren verschillende incest slachtoffers die hij ook probeerde te helpen. Hij was daar voor een paar weken geweest, anders zou hij er zelf aan onderdoor gaan, omdat er daar dingen gebeurden die het daglicht niet konden verdragen. Hij had het zaad gezaaid. Dat is waar hedendaagse volgelingen van het 'kruis-principe' behoren te zijn, nergens anders. Het bezoeken van de zieken, de gevangenen, de hongerigen. Dat is het pad van het kruis. Hij was hiertoe geroepen.

Wie hielp die jongens ? Wie hielp die meisjes ? Niemand. Hij omhelsde ze, en werd ervoor bestrafd door het medische personeel, die in de waan waren dat ze 'professioneel' waren. Maar die jongens en meisjes vertelden hem dat wat hij deed hen had behoed tegen zelfmoord. Nu wil het voorval dat een mevrouw hier totaal niets van wilde weten, en hier ook totaal niets van wist, en om hem een hak te zetten dan maar ging rondbazuinen dat hij in een inrichting zat en wilsonbekwaam was, en dat zijn kinderen daarom afgenomen moesten worden. Zoveel voor het helpen van oorlogsslachtoffers en incest-slachtoffers voor een paar weekjes. Diezelfde mevrouw had hij ooit eens geleerd dat mensen elkaar alleen maar van onderen konden helpen, en niet van bovenaf. En waar zat die mevrouw die al deze dingen zei ? Hoog en droog in haar 'huisje' met zijn kinderen, niet willen weten en beseffen dat de steden en dorpen zelf al 'inrichtingen' zijn. Diezelfde mevrouw had hem ooit eens gezegd dat ze een demoon was die naar de aarde was gezonden om mensen bang te maken. Later lijdde deze mevrouw aan geheugenverlies naar eigen zeggen, en wilde haar hart niet blootleggen, vanwege het monster die het had gewaagd voor incestslachtoffers en oorlogsslachtoffers naar zo'n plaats te gaan voor een paar weken. Natuurlijk moest dat door haar nog eens extra gedramatiseerd worden, en moest ze dat eens extra bespotten.

Deze mevrouw heeft nooit navraag gedaan naar wat er gaande was, maar deed zich voor alsof ze er alles van wist. Ook wilde deze mevrouw zich nergens in verdiepen, maar anderen moesten zich wel in haar verdiepen. Demonen bestonden volgens deze mevrouw eigenlijk niet meer. Deze mevrouw zag ze niet, dus in kleuterschool taal konden die er dus ook niet zijn, ook al was de hele wereld een grote rotzooi en sprak alles zichzelf tegen. Bij deze mevrouw was het de ene keer dit en de andere keer dat.

Hij had deze mevrouw geleerd dat gedachten en woorden al snel demonen konden zijn en dat we niet zomaar mochten denken en spreken vanwege dit gevaar, maar deze mevrouw kon dat allemaal niets schelen en dacht en sprak maar alsof het een lieve lust was. Maar genoeg over deze mevrouw.

DE JOEGOSLAVISCHE

KETTINGBRIEF II

Verraad in de steden,

vervolgde de Joegoslavische geestelijke oorlogs-soldaat,
De steden zijn inrichtingen,
Ze weten het niet,
Ze weten niet eens wat een 'inrichting' is,

Het is een scheldwoord,
Heb je er weleens gekeken ? Ben je er weleens geweest ?
Mensen die voor JOU hebben gevochten zitten daar,
Mensen die hun leven voor anderen hebben gegeven,
Mensen die ervoor hebben gezorgd dat JIJ nu veilig kan leven,
Verder zit het er vol met incest-slachtoffers, daklozen en politieke gevangenen,
Wat heb jij voor hen teruggedaan ?
Of denk je het allemaal beter te weten en ben je vergeten wat ze allemaal voor JOU hebben gedaan ?

Op dit punt begon de Joegoslavische geestelijke oorlogs-soldaat te schelden en vervloekingen uit te spreken als een oordeels-profeet,
De steden waren verdoemd in zijn ogen,
De steden waren nog wel ergere inrichtingen,
De steden waren daadwerkelijke gekkenhuizen,
Want zij hadden deze oorlogen veroorzaakt, en zij hadden ervoor gezorgd dat zoveel mensen naar zulke ziekenhuizen moesten, en dat anderen hen moesten bezoeken, omdat een mens altijd alleen maar van onderen geholpen kon worden.

Zo vervolgde de Joegoslavische geestelijke oorlogs-soldaat :

Ben JIJ de beste stuurlui die aan wal staat, die vanaf een zogenaamde veilige woning hoog en droog allemaal gemakkelijk praat over iemand anders die zijn leven in de oorlog voor jou heeft gegeven ? Zo veilig is het niet. Je bent gefopt. Je bent nog wel op een ergere plaats terecht gekomen door je gedrag, door tegen jezelf en anderen te liegen. Hier leeft misleiding op misleiding.

En zo was de tweede Joegoslavische kettingbrief nog wel erger dan de eerste. Omdat het nogal grote gevolgen zou hebben om deze kettingbrief niet door te sturen, en mensen al in grote angst leefden vanwege de oorlog, stuurden velen hem door.

DE JOEGOSLAVISCHE

KETTINGBRIEF III

Hij woonde met mensen in een huis die van een hele zware kerk waren.
De familie had een eigen gedeelte, maar ze deelden de badkamer.
Soms spiekten de meisjes weleens als hij de badkamer gebruikte.
Er waren gaten in de muur waar je doorheen kon kijken.
De zoon van die familie was vroeger zijn klasgenoot.
Ze hadden vaak ruzie.

De meisjes moesten zich altijd heel zedelijk kleden vanwege de zware kerk.
Ze mochten ook geen gebruik maken van lingerie.
Hij daarentegen was heel vrij, en sprak over van alles.
Maar zij waren gesloten mensen. Dat

moest zo van die kerk.
Er waren een heleboel dingen die hij niet wist.

De zware kerk was erg zwaar, en ik bedoel heel zwaar.
Dingen moesten op een bepaalde manier klaargemaakt worden.
Daar mocht niet van afgeweken worden.
Anders zouden ze geloofsproblemen krijgen, en dat hadden ze veel.
Voor hen was het soms ook niet haalbaar, maar het moest.

Hij had wel medelijden met ze.
Het was alsof ze leefden met een pistool tegen hun hoofd.
Niks mocht. Alles moest.
Ze hadden eigenaardige spullen.
Ze mochten geen lingerie, maar hun meubiliar was gewoon puur lingerie,
hun stoelen, hun tafels, hun manden, allemaal met verfijnde decoratie.
Hij keek altijd zijn ogen uit als hij daar was, en dat gebeurde niet veel.
Hij kwam daar eigenlijk alleen maar met koninginnedag, want dan was de koningin op de televisie, en dat wilde hij graag zien.
Hij had geen televisie. Hij was te vrij voor een televisie. Maar in die zware kerk moesten ze een televisie hebben. Dat was verplicht. Alle zenders werden beheerd door hun dominees. Die waren de hele dag door op de tv.

Het was een zware kerk, zo zwaar dat er geen medeleven getoond mocht worden. Het leven was lijden, en dat had iedereen verdiend. Hij wilde ze troosten en bemoedigen, maar dat werd door hen niet geaccepteerd. Ze waren als de orthodoxe zwanen in Joegoslavische grachten. Eén verkeerde beweging of een verkeerd woord, en ze vlogen je aan. Op een keer kwam hij zijn vroegere klasgenoot tegen in het winkelcentrum, maar ze hadden alweer bijna ruzie. Het ging over poppen. In die zware kerk moesten mannen met poppen spelen. Dit was preventief, want zo zouden ze van de vrouwen afblijven. Zijn vroegere klasgenoot beschuldigde hem ervan eens zijn pop te hebben gestolen of kapot gemaakt. 'Zo lang geleden,' zei hij. 'Ik kan me dat niet meer herinneren, maar als je er echt nog zo mee zit, dan gaan we nu lekker naar een poppenwinkel, en dan koop ik een nieuwe pop voor je.' En zo gebeurde het. Hij nam de jongen mee naar een poppenzaak, en kocht voor hem een hele dure en sjieke pop, in zedelijke klederdracht. De vroegere klasgenoot was daar heel blij mee, en het was direct vrede.

Ze leefden in Joegoslavië,
Er was geen tijd voor oorlog meer,
Want de poppen marcheerden,
Elke man kreeg zijn pop,
opdat de vrouwen konden emanciperen.

IJzer in deze vreemde gevangenis …
Hij wilde naar de wildernis, maar zat hier vast.
Er was geen weg tot de wildernis.
Hij had een kamer hier. Maar er waren overal vreemde tralies en bij het minste of geringste gingen er alarmen af.
Wat moest hij doen ? Hij verveelde zich hier, maar had wat oude boeken op zijn kamer.
Hij wist niet meer hoe hij hier was gekomen.
Alles was donker hier, maar de boeken kon hij nog net lezen.
Het waren boeken over de wildernis.
Zo kon hij zich wanen in de wildernis, en als hij sliep droomde hij erover.
Hij wilde vrij zijn, maar hij was het niet.
Als hij ontwaakte voelde hij zich altijd depressief, maar de boeken gaven hem wat hoop.
Hij had geen kameraden. Er was hier niemand.
Er groeiden hier wat planten met vruchten die voedzaam waren, en waarvan hij kon drinken, maar hij had het gevoel dat het hem vergiftigde.
Hij besloot op een dag te stoppen met ervan te eten, en dronk alleen wat.
Maar hij hongerde zo uit dat het hem verzwakte.
Op sommige momenten had hij een kracht die hij niet kende.
Maar dat was meestal van korte duur.
Zijn zwakheid en moeheid werd steeds erger.
Hij trilde vaak, en beefde van de zwakheid, maar de krachten die hij soms voelde werden sterker en sterker.
Op een dag brak hij los uit de gevangenis vanwege zijn kracht, om even later te ontdekken dat het maar een droom was.
Soms als hij wakker was werd er voedsel door een luik geschoven, maar hij wist niet of hij het kon vertrouwen.
Ook waren er soms nieuwe boeken bij.
Donker ijzer.
Op een dag gooiden ze een vrouw in de gevangenis.
Ze sprak niet veel, en als ze sprak was het een andere taal.
Ze kwam uit de wildernis.
Maar het bleek maar een droom te zijn.
Hij wist niet meer het verschil tussen droom en werkelijkheid, en het kon hem niet meer zoveel schelen. Beiden was het intens, en ook de boeken waren intens. Er was geeneens meer een verschil tussen droom en werkelijkheid.
Hij had het gevoel dat als hij ontwaakt was dat hij gewoon een nachtmerrie had.
Hij was in de wildernis, ja, hij was in de wildernis.
Soms stak een beest hem, en dan hallucineerde hij.
Soms had hij van een verkeerde plant of boom gegeten en dan hallucineerde hij.
Soms had hij nachtmerries, nachtmerries over een donkere, ijzeren gevangenis.

_____-

HERTINT

Ze had drugs genomen, en zag nu alles rood. Ze was erdoor in een rode wereld gekomen.
Ze ging ook meehelpen de drugs te verkopen. Het was heel duur.
Mensen deden er een moord voor, of werden dieven.
Sommige mensen waren afhankelijk van de drugs. Het hield hen in leven.
Maar er was niet genoeg, en voor velen was het te duur, onbereikbaar.
Ze werkte mee in dit criminele netwerk.
Mensen vochten om dit spul.
Hierom waren de straatbendes in oorlog, om dit goedje.
Meisjes gingen de prostitutie in om het te kunnen bemachtigen.
Alhoewel steeds meer meisjes de criminaliteit verkozen boven de prostitutie.
Ze stalen liever dan dat ze hun lichamen overgaven aan vreemden.
Maar ja, als ze in de gevangenis kwamen, dan gebeurde dat toch wel.
En daarom hadden ze juist het rode spul zo hard nodig.
Want de wereld was hard.

Het zou volop in de natuur groeien, en daarom gingen velen de wildernis in, omdat het in de stad te moeilijk te krijgen was. Het spul groeide in bepaalde soorten klaprozen, in papavers, maar de drugs maakten de mens agressief, wild, humeurig, onverschillig, afstandelijk en egoïstisch. Eigenlijk werd alles alleen maar erger door de drugs. De mens kwam in een vicieuze cirkel.

Vrouw Hertint had drie roodharige kinderen, naar haar eigen zeggen door haar zware verslaving aan de rode drugs. Haar man, Hertant, was ook zwaar verslaafd, door haar. Hun kinderen werden zwaar verslaafd geboren, en raakten alleen maar erger verslaafd naarmate ze opgroeiden. Hun kinderen waren drie oorlogsvisioenen opgewekt door de rode drugs.

_____-

DE SCHAT MET HET BIJEN ALARM

Jan Hielke woonde in het stadje Lagerhorst waar zijn vader chirurgijn was. Jan Hielke sjouwde rond met een tv, op een kar. Dat had zijn vader hem opgedragen om de mensen op te vrolijken tijdens de epidemie, want zijn vader had het veel te druk. Er kwamen veel te veel mensen bij hem, en hij werd erdoor overspoeld. Daarom moest Jan Hielke voor wat afleiding zorgen, en zijn vader zei tegen hem dat hij ook maar flink de zot moest uithangen. Maar Jan Hielke had hier helemaal geen zin in. Hij haatte de stad en z'n gierige mensen. Daarom vertrok hij stilletjes naar het bos met zijn tv op de kar. Ergens diep in het bos woonde een heks, heks Zotz. Ze stonk altijd, en maakte van alles een rotzooitje. Daarom ging eigenlijk niemand naar het bos. Het was er erg rustig. Wel dumpten ze

al hun vuilnis in het bos.

Het terrein van heks Zotz werd bewaakt door bijen, die nogal erg agressief konden worden. Jan Hielke moest dus op zijn hoede zijn. Heks Zotz scheen ook een schat te bewaken, maar grotendeels zorgden de bijen voor de bewaking. Heks Zotz was nogal een luie heks. De stank kwam Jan Hielke tegemoet, maar hij zette gewoon door. Op een gegeven moment was hij omringd door bijen. Ze begonnen hem overal te prikken. Maar Jan Hielke liep gewoon door. Het was immers beter dan te zijn in de stad Lagerhorst. Moet je je voorstellen wat een vreselijke stad het moet zijn geweest, nog erger dan de stank en de bijen hier, en een heks in de buurt. Maar ja, Jan Hielke dacht ook aan de schat. Dat moest toch wel iets heel bijzonders zijn, dus hij nam het geprik en de stank maar op de koop toe, en alle rotzooi die hij zag. Toen hij bij de heks was aangekomen lag ze in bed. Ze was ziek. Zij was ook platgeslagen door de epidemie en ze was verbaasd dat hij gewoon rechtop stond.

'Wat kom je doen ?' krijste ze.

'Even kijken of alles in orde met u is,' zei Jan Hielke.

'Ja, daar ben je de zoon van de chirurgijn voor,' kraste de heks. 'Verder nog iets te melden ?'

'Niet veel,' zei Jan Hielke.

't Is zeker niet goed in de stad,' kraste de heks. 'Je zegt niet veel. Of kom je voor mijn schat ?'

'Eigenlijk wel, ja,' zei Jan Hielke. 'Wat is het voor een schat ?'

'Oh, niets bijzonders,' kraste de heks. 'Allemaal rotzooi.'

'Ja, ja,' zei Jan Hielke, en ging door een deur verder het gebouw in waar de heks woonde.

'Niet naar de keuken gaan, daar staat de schat, en 't is vol met bijen,' kraste de heks.

'Bedankt voor de tip,' zei Jan Hielke. 'Wat is het voor schat ?'

'Zoals ik al zei : allemaal rotzooi,' zei de heks.

'Waarom bewaak je het dan, en waarom is het in de keuken ?' vroeg Jan Hielke. 'Geen wonder dat je er ziek van wordt.'

'Och, ik houd van rotzooi,' zei de heks. 't Heeft veel waarde voor me, veel meer dan de troep van de stad.'

'Ik zit ook zo in elkaar,' zei Jan Hielke, 'maar die stank hier is niks.'

'Beter dan de stank van de stad,' zei de heks.

'Oh, auto stank, dat is waar,' zei Jan Hielke.

'En giftige medicijnen stank, fabrieks stank, en wat voor stank dan nog meer,' zei de heks.

'Dat is ook weer waar,' zei Jan Hielke.

'Nou, we kunnen het dus best goed met

elkaar vinden,' zei de heks.

'Ik denk het niet,' zei Jan Hielke, en liep toen door. Hij hoorde de heks krijsen. Deze gang was heel gammel en lang, en de vloer kraakte onder zijn voeten. Toen werd hij weer gestoken, maar ditmaal veel harder. En het begon in zijn haar te zitten, en handen begonnen uit de muren te komen om aan hem te trekken, en voeten kwamen uit de muur om hem te schoppen. Verder kon hij het niet goed zien, want het was nogal donker. Hij besloot maar te rennen, maar het werd erger en erger, en hij hoorde hard geschreeuw recht van voren naar hem toekomen. Hij wist niet hoe snel hij zich toen moest omdraaien om hier weg te komen en weg van die heks, terug naar zijn kar met de tv, en terug naar Lagerhorst. Maar ook dat beviel hem niet, maar hij moest. Of toch niet ?

Hij klikte de tv aan en hoorde wonderlijke verhalen over een wereld onder de grond. En toen is hij daar maar naartoe gegaan.

Einde

DE SCHAT MET HET BIJEN ALARM II

Toen Jan Hielke in de wereld onder de grond was aangekomen was het niet zoals de verhalen op de tv. Het was hier nog wel smeriger als bij de heks, en er waren ook weer allemaal bijen, of misschien moest hij nog dieper. Hij had al een uur gelopen door een tunnel, en was toen ergens een pijp ingedaald. Het was hier verder wel puur natuur, maar weer alsof er hier allemaal vuilnis was uitgestort, en misschien kwam het wel van boven, van de stad, of van de heks. Jan Hielke moest zijn neus dichtknijpen. Een hele grote bij staarde naar hem van achter een boom. Die bij was wel bijna net zo groot als Jan Hielke.

De bij zag er bijna net uit als een mens. 'Ik heb ook nog een zus,' zei de bij.

'Wie ben je ?' vroeg Jan Hielke verbaasd.

'De bijenkoningin, maar zeg maar gerust 'u'.'

Ze kwam toen op hem af om hem te steken. Er gleed een sapje over hem heen. Toen reikte ze hem een spiegel aan. Het was een koninklijke spiegel omringd door goud. 'Kijk !' brulde ze. Jan Hielke kon bijna niet praten van de pijn van het steken, en keek in de spiegel. Hij zag er witter uit dan normaal.

'Een stuk schoner,' zei de bijenkoningin. 'Ik heb je goed gewassen.'

'Het is hier anders niet schoon,' stamelde Jan Hielke. 'Het is hier nog wel een grotere rotzooi dan boven de grond.'

'Dat lijkt maar zo,' zei de bijenkoningin. 'Zo moet je het niet zien.'

'Maar ze dumpen de vuilnis hier ?' vroeg Jan Hielke, die weer een beetje kon spreken na al het gesteek en geprik.

'Nou ja,' zei de bijenkoningin. 'Waar haal je het vandaan.'

Jan Hielke wees op de vuilnis, en op de pijp waaruit hij was gekomen. 'Ga er dichterbij staan,' zei de bijenkoningin. Ze reikte hem wat vuilnis aan, maar Jan Hielke sprong direct naar achteren. 'Nee, nee, doe weg,' riep hij.

'Kijk !' riep de bijenkoningin. 'Ik gebied je te kijken.'

Ineens kreeg hij een duw van achteren van een andere grote bij, die ook bijna zo groot was als hem. 'Kijk !' riep de bij achter hem. Hij keek toen naar het vuilnis en zag spul van goud. De bijenkoningin begon het op zijn handen te wrijven en op zijn gezicht. 'Je kan het zelfs eten, zo schoon is het !' gilde ze bijna.

'Wat is er met mijn ogen gebeurd ?' vroeg hij. 'Ik zou zweren dat het eerst vuilnis was, troep, vuil.'

'Je moet niet zoveel dromen,' zei de bij achter hem. Toen duwden ze hem richting een kooi en stopten hem daar in. 'Gevaarlijke types zoals jou horen hier thuis,' zeiden ze.

'Gevaarlijk ?' vroeg hij.

'Ja, levensgevaarlijk,' zeiden ze. 'Je zou leugens verspreiden over ons heilige goud, onze honing.'

Hij kreeg niks te eten in zijn kooi, wat zo erg werd, dat hij uiteindelijk maar datgene begon te eten wat ze op zijn handen en gezicht hadden gesmeerd, deze hemelse honing. Het smaakte nog lekker ook. Weer hielden ze hem een spiegel voor na een hele lange tijd, en hij zag er heel anders uit, bijna als een bij.

'Zit die spiegel me nu voor de gek te houden ?' vroeg hij.

Maar ze zeiden niks, en vlogen weg. De honing was op. Hij moest hier weg. Hij kon niet voor altijd in deze kooi blijven. Lange tijd ging voor bij, en niemand kwam om hem eruit te halen. Maar terug naar de stad wilde hij niet, en ook niet terug naar de heks. Het was alleen zo anders dan hij zich er van had voorgesteld. Het was anders dan op tv, of misschien moest hij nog dieper onder de grond gaan, maar hoe ? Hij begon op het vloertje van de kooi te springen. Het leek nog niet eens zo stevig, en na een tijdje begon hij er doorheen te zakken, en toen bleef hij maar glijden, als over honing, dieper en dieper. Oh, het was hemels. Totdat hij een plof hoorde. Waar was hij ? Hij was in een keuken, en er lag een taart op het aanrecht, met bijtjes er omheen. Er waren hele dunne witte kaarsjes op de taart met hele kleine vlammetjes. Hij kwam dichterbij de taart, maar besefte toen dat het misschien de keuken van de heks kon

zijn ? Maar was dat niet boven ? De bijtjes begonnen te piepen, alsof er een alarm af begon te gaan. Was dit de schat van de heks ? En wat was het ? Het was hier niet rommelig. Het leek wel een koninklijke keuken. Het honing druipte van de muren. Hij wist dat hij nu voorzichtig moest zijn, erg voorzichtig. Hij wilde hier eigenlijk niks eten. Hij liep toen stilletjes langs het aanrecht naar een deur. Toen hij de deur opendeed was er een soort huiskamer, en ze vierden een feestje, maar ze zagen hem niet. Er waren een vader en een moeder, met kinderen. Hij leek wel onzichtbaar.

Hij besloot toen terug te gaan om een andere deur in de keuken door te gaan. Die leidde naar een gang met een trap naar boven. Boven waren de slaapkamers. Er stonden ook boekenkasten in de slaapkamers. Hij begon tussen de boeken te kijken. Boeken vond hij altijd wel leuk, en ze wisten toch niet dat hij er was. Hij leek onzichtbaar. Al deze boeken gingen over honing. En de honing in de nacht werd tot vuilnis, als door een mysterie. En hij begon over het mysterie te lezen, maar de letters begonnen weg te vagen, alsof het boek nat was. Dat was zo bij alle boeken. Hij kwam niet ver. En piepende bijtjes waren om hem heen, heel klein. Wat moest hij nu doen ? Was het bijen alarm afgegaan ?

'Volg ons,' zeiden de bijtjes. En ze leidden hem de trap af, en toen gingen ze een kelder in, over een trap naar beneden. En hier stonden overal honing produkten, maar er lag ook een bril. 'Huh,' zei Jan Hielke. 'Die bril ken ik. Dat is de bril van mijn vader.'

'Iedereen die deze bril draagt ziet vuilnis, in plaats van smaad en haat,' zeiden de bijtjes, 'en iedereen die deze bril draagt ziet ook vuilnis in plaats van honing.'

'Kom,' zeiden de bijtjes weer, en ze gingen nog dieper de kelder in, en toen door een deur kwamen ze bij grote honing raten, als in een immens grote bijenkorf. De bijen waren hier zo groot als mensen, en ze waren allemaal heel ijverig en zagen hem niet.

'Kom,' zeiden de kleine bijtjes weer. 'Zij slapen en dromen.'
Toen moesten ze weer een trap af, en toen kwam hij weer tot de bijenkoningin en haar zuster. Maar ze bewogen niet. Ze stonden daar als standbeelden, in de natuur. Hij keek om zich heen. 'Ja, hier gingen de verhalen over op de tv,' zei hij.

Toen keek hij weer naar de standbeelden. 'Het zijn de twee deugnieten,' zeiden de kleine bijtjes. 'Het grootste deel van de tijd zijn ze als standbeelden, en alleen soms, heel soms, komen ze tot leven.'

'Vandaar dat ik zoveel honger leed,' zei Jan Hielke.

'Ze zijn betoverd door een heks,' zeiden de bijtjes.

'Ze zeiden dat ik gevaarlijk was,' zei Jan Hielke. 'Mijn ideeën.'

'Ze zijn zelf ook gevaarlijk,' zeiden de bijtjes, 'nog wel gevaarlijker dan jou.'

'Dat heb ik gemerkt,' zei Jan Hielke.

'Ze draaien alles om,' zeiden de bijtjes. 'Ze hebben een bril op.'

'Ik zag geen bril op hen,' zei Jan Hielke.

'Dat komt omdat jij ook een bril op hebt, dan zie je alles anders,' zeiden de bijtjes. 'Dan zie je soms niet eens dat iemand een bril op heeft, of dat je zelf een bril op hebt. Dat komt door die bril. Het draait alles om.'

'Leuk,' zei Jan Hielke. 'Niet leuk dus. Hoe weet je dan wat de waarheid is ?'

'Zoals we al zeiden,' zeiden de bijtjes : 'Iedereen die deze bril draagt ziet vuilnis, in plaats van smaad en haat, en iedereen die deze bril draagt ziet ook vuilnis in plaats van honing. Of net andersom. Zo ontstaan grote oorlogen. Zo ontstaan hele epidemieën.'

'Maar hoe weet ik dan wat de waarheid is ?' vroeg Jan Hielke weer.

'Wij zijn het bijen alarm,' zeiden de bijtjes, 'het alarm van de bril.'

'Maar hoe weet ik of jullie de waarheid spreken ?' vroeg Jan Hielke. 'Misschien hebben jullie ook wel zo'n bril op ? En is dit de schat van de heks ?'

'De schat van de heks is het alarm zelf,' zeiden de bijtjes. 'Ze heeft het eens geroofd, en je hebt ons nu teruggevonden, door je ijver en je volharding.'

'Maar hoe kan ik jullie geloven ?' vroeg Jan Hielke. 'Misschien wordt ik weer voor de zoveelste keer bedonderd en bedrogen ?'

Maar toen begonnen de bijtjes woest te worden, en begonnen hem te prikken en te steken. 'Dat mag je niet zeggen !' riepen ze.

'Wat heb ik gezegd ?' klaagde Jan Hielke. 'Ik zei alleen maar misschien. Ik vroeg het me af.'

De bijtjes begonnen hem te bijten en een sap op hem te spuiten. Ze waren in doldwaze woede.

'Ik denk dat nu toch echt het alarm is afgegaan, en ik kan nergens naartoe !' riep Jan Hielke. Alles was kleverig geworden. 'Wen er maar aan !' riepen de bijtjes en vlogen boos weg.

'Ik denk dat die bijtjes ook goed betoverd zijn,' zei Jan Hielke, 'maar ik waarschijnlijk ook, en het is hier bijna net als op tv. Och, had ik hier nog maar m'n tv, dan wist ik hoe het verder zou moeten gaan. Dan wist ik misschien beter wat er aan de hand is. Oh, had ik nu maar beter opgelet tijdens het tv kijken vroeger, en had ik maar meer tv gekeken. Dat zou erg van pas gekomen zijn. Ik ook weer en m'n domme ideeën.'

Jan Hielke kon maar niet loskomen van deze kleverige bende, en begon om hulp te roepen.

'Aan die standbeelden heb ik ook niks,' zei Jan Hielke. 'Die zijn ook onder een betovering, en zullen me waarschijnlijk nog meer mollen als ze wakker worden.'

Wat moest Jan Hielke nu doen ? Hij kon niets doen. Het was alsof hij zelf tot een standbeeld werd door deze kleverige bende op hem, dit vreemde sapje. Het was een soort honing. Zou het hem uiteindelijk verder helpen of nog meer in de problemen brengen ? Hij merkte dat hij begon te verstijven, en begon te draaien als een ballerina. Het leek alsof hij nu van goud was. Hij hoorde zachte muziek op de achtergrond. Hij werd er rustig van, en het leek alsof hij in slaap begon te tollen, begon te dromen, maar ook begon hij te dansen, te draaien. En bijtjes begonnen om hem heen te draaien, als een alarm. Was hij nu zelf ook een schat geworden die bewaakt moest worden ? Nee, het alarm was de schat, maar het was onbekend of het alarm het wel goed deed, want waarschijnlijk was het alarm betoverd.

'Ik heb in ieder geval mijn best gedaan, en ik heb een goed geweten,' zei Jan Hielke tegen zichzelf.

'Jan Hielke !' riep iemand.
Het was heks Zotz, en ze kwam op een fiets naar hem toe.
'Ik ben weer beter,' zei de heks.

Jan Hielke keek nog eens beter naar de heks terwijl hij draaide, maar het was helemaal geen heks. Het was een gapend gat in de grond waardoor hij een afgrond zag met een diepere ondergrondse wereld.

'Verbeeld ik me alles nu ?' zei Jan Hielke tegen zichzelf. 'Het is als een inktvlek waarin ik vele dingen kan zien. Maar ik ben mogelijk onder een betovering, of misschien is het wel helemaal niet zo. Misschien kan ik ook wat anders zien in deze inktvlek. Misschien heb ik vroeger wel veel teveel tv gekeken. Maar al met al ben ik nu hier, en kan ik niet stoppen met draaien.'

En hij probeerde naar zichzelf te kijken, als naar een inktvlek, en hij zag ineens dat hij helemaal niet bewoog. Was alles niet slechts gezichtsbedrog ? Maar hoe gevaarlijk kon dat dan wel niet zijn ? Of was het allemaal heel medicinaal ? Hij keek naar de bijtjes, het alarm. Misschien was dit ook wel gezichtsbedrog, maar er moest een alarm zijn. Er moest wel iets zijn om je te stoppen als je heel erg zou doordraven, iets om je terug te roepen, al was het alleen al om te testen of je wel echt vastbesloten was, volhardend op het goede pad wat je had gezien. Hij wilde het onderste uit de kan hebben. Het had zoveel mogelijkheden, en daarvan wilde hij het beste niet missen.

Einde

DE BIJENKORF

Ik ging weer eens terug naar een wereld die ik eens achterliet, en belde aan bij het huis waar ik toen woonde. Een vrouw of meisje deed open. Ze leek een beetje op een bij. Ze zei : 'Hallo, wie

ben je ?'

Ik zei : 'Ken je me dan niet meer ? Ik weet trouwens ook niet wie jij bent. Het is al zo lang geleden, of misschien wonen hier inmiddels andere mensen.'

Ze zei : 'Mallerd, kom maar binnen.'

Ik ging naar binnen en volgde haar door de gang.

'Dus je hebt hier gewoond,' zei ze, 'en hoe lang was dat geleden ?'

Ik keek naar het meisje of de vrouw, nog steeds niet wetende of ze nu een meisje of een vrouw was, maar dat deed er eigenlijk ook niet toe. Ik ging toen ergens zitten. 'Ik heb geen idee meer, lang geleden in ieder geval.'

'Nou ja,' zei ze, 'daar schieten we dus niks mee op. Je hebt je geheugen verloren ofzo ? Ik ken je in ieder geval niet, dus het moet wel lang geleden zijn, ja.'

'Okay,' zei ik. 'En nee, ik heb mijn geheugen niet verloren. Jullie zijn dus de nieuwe bewoners. Of jij kan ik beter zeggen, want ik weet niets over anderen. Ik ben zeker mijn geheugen niet verloren, maar misschien wil ik het allemaal niet meer weten.'

'Oh zit dat zo,' zei ze. 'Nou ja, misschien ben ik het ook allemaal wel expres vergeten.'

Ik keek haar even vreemd aan. 'Dus je kent me wel ?' vroeg ik.

'Nee,' zei ze. 'Je lijkt me wel okay.'

'Ja, maar je zei net dat je het misschien ook wel allemaal expres bent vergeten,' zei ik.

'Ja, ik zei misschien, dat wil zeggen dat ik het niet meer weet,' zei ze. 'Het kan best wezen dat ik expres dingen vroeger ben vergeten, en dat ik het anno nu niet meer weet. Een mens kan raar in elkaar zitten.'

'Zeg dat wel,' zei ik.

'Maar waar ben je voor gekomen ?' vroeg ze.

'Kijken hoe alles er nu bijstaat,' zei ik.

'Heb je heimwee ?' vroeg ze.

'Nee, niet echt, maar het is wel nostalgie. Blijft toch een deel van mijn leven,' zei ik. 'Meer belangstelling.'

'Okay,' zei ze toen. 'Nu ja, ik zal je verder niet ophouden. Voel je vrij om rond te kijken.' Ik begon door het huis te lopen, en de kamers te doorzoeken. Ik keek naar de spulletjes, gewoon om herkenningspunten te krijgen, maar dit waren natuurlijk nieuwe bewoners. Toch zocht ik naar overeenkomsten.'

'Maak je het niet te bont ?' hoorde ik haar roepen.

'Nee hoor, ik ben zo klaar,' zei ik hard. Ineens stond ze in de deur opening.

'Ja, dat is mijn dagboek,' zei ze. 'Blader er maar in.'

'Je bent wel gastvrij,' zei ik.

'Je hebt hier immers gewoond, dus ik vind wel dat je recht hebt om een beetje te weten wie hier nu woont, omdat het toch een stukje van jezelf is en blijft,' zei ze.

'Is dat zo ?' vroeg ik, terwijl ik verder bladerde in haar dagboek. Ik las er nauwelijks in, meer bladeren.

'Houd je van verhaaltjes ?' zei ze.

Ik keek naar het kastje, en naar het bed. Toen keek ik naar de muur. 'Ik herken het wel een beetje,' zei ik, 'en ja, ik houd van verhaaltjes.'

'Lees dan wat,' zei ze, om me uit te dagen. Ik vond het zelf toch wel heel onbeleefd om zomaar ongevraagd in haar dagboek te lezen, dus had ik er alleen maar een beetje in gebladerd en er overheen gelezen, maar nu gaf ze me toestemming. Ik begon te lezen.

'Zo, zo,' zei ik. 'Je hebt wel lef. Weet je het allemaal nog ?'

'Ja,' zei ze. Ik knikte wat terwijl ik las. 'Nou, heel keurig,' zei ik, terwijl ik het dagboek weer aan haar gaf. Maar ze gaf het weer terug. 'Lees nog wat meer,' zei ze. 'Het was immers vroeger jouw huis.'

Ik las verder. 'Maar ik ken die namen,' zei ik. Ik liet haar lezen wat ik bedoelde. Ze knikte. 'Dus onze levens liggen toch dichter bij elkaar dan we eerst dachten. We kennen wat van dezelfde mensen.'

'Of het is puur toeval,' zei ze. 'Mensen hebben soms dezelfde namen.'

'Ja, maar dit is een heel lijstje,' zei ik. 'Dat kan bijna geen toeval meer zijn. En als ik het zo lees, dan zijn het dezelfde mensen met dezelfde karakter eigenschappen.' Maar toen las ik iets wat ik niet kon plaatsen bij een bepaalde persoon. 'Hmm, misschien toch toeval,' zei ik, en gaf het dagboek weer terug. Ze knikte. 'Blijf anders, dan kun je me nog wat vertellen over hoe het hier vroeger was,' zei ze.

'Okay,' zei ik. 'Ik heb geen haast, en dan kun jij me vertellen over hoe het nu is. Misschien leren we nog wat van elkaar.'

Ze knikte. Opeens zakte ze door haar knieën en snikte. Ze hield mijn hand vast. 'Wat is er ?' vroeg ik. Ik aaide over haar haar. Toen hielp ik haar weer overeind. Ze zei niets. 'Kom,' zei ik. Toen liet ik haar op het bed zitten. Na een paar minuten vroeg ik weer : 'Wat was er nu ?'

Ze zei : 'Je lijkt wel op een heilige. Ik ben zo gehecht aan dit huis, en heb altijd al gefantaseerd over hoe het zou zijn geweest voordat ik hier kwam. Het huis draagt zo'n geschiedenis, en het begon mij meer en meer te fascineren en een obsessie voor me te worden, en toen kwam jij. Daarom vind ik dit ook zo waardevol en overweldigend, omdat je voor mij een onbekend deel draagt wat wel heel belangrijk voor me is.'

Ik glimlachte. 'Ik ben er wel blij mee,' zei ik, 'en ik zit ook zo in elkaar een beetje. Het had ook heel anders kunnen zijn dat ik niet toegelaten zou worden, en dat het allemaal onbekend voor mij zou blijven hoe het nu met het huis is.

We hebben dan wel een gedeelde interesse. Voor het huis is dat ook weer belangrijk. Ik zeg altijd : 'Huizen hebben ook gevoel.'

'Wat is dat mooi hoe je dat zegt,' zei ze, terwijl ze me warm aankeek, bijna stralend. 'Zo voel ik dat ook. Huizen hebben ook gevoel. Door het komen en gaan van mensen wordt er vaak heel wat van hen afgenomen, als innerlijke scheuringen, maar nu voelt het alsof deze wond wordt gedicht, als het opengaan van een lang vergeten dagboek.'

Ik keek haar aan. Ze leek nog steeds op een bij, gaande van bloem tot bloem om haar honing te verzamelen. Het huis was de bijenkorf.

Einde

HET OOG VAN DE ZOMBIFICATOR

Ik werkte in het prachtigste natuurgebied van mijn stad, helemaal in het zuiden. Wel stonden daar in die prachtige natuur met al die prachtige bomen, struiken, velden en riviertjes een heleboel hoge flats. Ik was er voor de gordijntjes. Op een dag werden we gebeld voor een afspraak op vijf hoog ergens. We gingen er naartoe, ik en mijn maat, en een vrouw deed open. Ze zei : 'Kom maar, kom maar,' en maakte zo'n gebaar met haar vingers alsof we kinderen waren. 'Helemaal achter in de kamer, bij het raam, daar hangt het gordijn, en het is helemaal mis. Het is van jullie.' Ik keek mijn maat vreemd aan, en hij keek vreemd naar mij, zo van : 'Het zal wel goed wezen.' Maar die vrouw had hele hypnotiserende ogen, en voordat we het wisten lagen we op de grond. We konden ons niet meer bewegen. Mijn maat dacht dat het koolmonoxide was, maar ik dacht dat het door haar ogen kwam. Natuurlijk fluisterden we. Ze hielp ons weer op, en we hadden ineens weer kracht in onze benen. 'Gingen jullie beiden van je stokje ?' vroeg ze.

'Ik dacht het wel,' zei ik. Mijn maat zei toen : 'Kan een koolmonoxide probleem zijn. Laat uw ketel eens goed nakijken. Het is hier niet pluis.'

'Ik heb rattengif gelegd,' zei die vrouw toen. 'Sorry, maar daar komt het waarschijnlijk van. Veel mensen kunnen niet tegen het spul, maar jullie staan weer.' Ik keek haar aan, en weer ging ik van mijn stokje.

'Ze moeten hem wel hebben vandaag,' sprak ze tegen mijn maat. 'Doe jij anders die gordijnen even, want ik moet zo weg.'

'Wow,' zei mijn maat. 'Mijn maat gaat voor. Al het andere kan wel wachten. Er is hier iets niet pluis.' Ik dacht dat ik maar niet meer in haar ogen moest kijken. Mijn maat hielp me weer overeind. Toen zijn we naar haar gordijn gaan kijken. We voelden ons beiden niet goed. 'Misschien dat rattengif,' fluisterde ik, 'maar ik kijk niet meer in die ogen.' We hebben toen ook

even het raam open gezet en toen ging het wat beter. Wat frisse lucht. Maar daar werd die vrouw woest van. Dat konden we niet zomaar doen. Na lang praten stemde ze eindelijk toe, anders wilden we ons werk niet doen. Het gordijn klopte inderdaad van geen kanten. 'Misschien ligt het wel aan jullie gordijn,' zei ze toen. Het waren hele speciale gordijnen, die nogal ingewikkeld in elkaar zaten. Maar ja, we kenden ons werk, en na een uurtje werken was het gordijn weer goed. Maar wij voelden ons nog steeds niet goed. 'Wat water misschien ?' vroeg ze.

'Nee, laat maar,' zei ik. 'Uw gordijn is nu in orde. We moeten weer gaan.'

'Dat gaat zo maar niet,' zei die vrouw. 'Mijn ander gordijn aan de andere kant is ook stuk.' Toen gingen we daar ook kijken, en hebben we daar ook een raampje open gezet, en hebben we weer een uur eraan gewerkt om het gordijn in orde te krijgen. Het zijn van die hele speciale gordijnen, werkt allemaal electrisch. Zodra iemand naar het gordijn kijkt, dan vangt het gordijn zo iemands herinneringen op, en onttrekt er honing aan, als een honingbij. Dat is ook de firma waarvoor we werkten : honingbij gordijnen. Maar als er dan iets mis is, dan is het vaak ook goed mis. 'Waarschijnlijk waren het dan toch de kapotte gordijnen,' zei ik.

Ze keek me aan met een hypnotiserende blik, maar ik keek niet naar haar. Ik zag het in mijn ooghoeken. Ik werd er naar van. Ik voelde het in mijn buik. 'Is er nog meer stuk ?' vroeg mijn maat ineens.

Ik keek hem boos aan. Ik had het helemaal gehad.

'Ja,' zei ze. 'Nog veel meer.'

'Dat verklaart een hoop,' zei ik. 'Hopelijk niet van onze firma.'

'Nee,' zei ze. 'Er komt hier iedere ochtend iemand voor het bad. Het is een heel speciaal bad. Het is een honingbad. Als je in het bad zit, dan onttrekt het honing uit je herinneringen. Die herinneringen zijn als bloemenvelden, en de honingbijen gaan van jaar tot jaar.'

'Dat doen onze gordijnen ook,' zei ik.

'Ja, maar een bad is toch beter,' zei ze.

'En het bad is ook stuk ?' vroeg ik.

'Ja,' zei ze.

'We kunnen er wel even naar kijken,' zei mijn maat, terwijl ik hem weer boos aankeek. Ik had het helemaal gehad met die vreemde vrouw. 'Kom maar, kom maar,' zei ze, terwijl ze naar de badkamer liep, en weer kinderlijke gebaren met haar vingers naar ons maakte. 'Zit ze nu de spot met ons te drijven ?' fluisterde ik naar mijn maat. Maar die deed alsof hij niks hoorde. Toen stonden we bij het bad, en ze liet het vollopen. 'Eigenaardig,' zei mijn maat.

'Heb je het nog nooit gezien ?' vroeg de vrouw.
'Nee,' zei mijn maat. 'En wat is er precies stuk ?'

'Kijk goed,' zei die vrouw. Mijn maat boog over het bad en begon aan de honing te ruiken. 'Mmmm,' zei hij, alsof hij onder hypnose was. Ik wilde weg. Zijn hele gezicht zat er toen onder. 'Heb je het gezien ?' vroeg ze. 'Nu jij,' zei ze tegen mij. Ik boog ook maar over het bad, en rook aan de honing. Ook mijn gezicht zat eronder. Het rook vreemd. 'Kunt u wat duidelijker zijn ?' vroeg ik. 'Wat is er nu precies mis met dat bad.

'Precies dat,' zei de vrouw.

'Wat ?' vroeg ik.

'Lik er eens aan,' zei die vrouw toen.

'Ikke niet,' zei ik toen. Toen likte mijn maat eraan. 'Mmmm,' zei hij, 'v... volgens mij is er niks mis mee.' Maar ineens zakte hij op de grond, en kreeg stuiptrekkingen alsof hij epilepsie had. 'Wat is er ?' vroeg ik. Ik probeerde hem omhoog te trekken, maar hij trok zich woest weg van mij, en greep de benen van de vrouw vast en liet niet meer los. 'Blijf van me af !' riep hij.

'Ik zei het je toch,' zei de vrouw met een strak gezicht. 'Er is heel wat mis met dat bad.'

'Ik heb het in de gaten,' zei ik boos. 'En het is niet eens van onze firma, dus we kunnen niets doen.'

Die maat van mij werd steeds gekker. 'Nee, nee, nee !' gilde hij. En toen zei hij weer dat het zo hemels was, maar hij wilde niks meer van mij weten. Ik wilde hem meenemen uit het huis, maar hij wilde dat niet.

'En er komt morgenochtend weer iemand voor ?' vroeg ik.

'Dat hoop ik wel,' zei die vrouw.

'Kunt u die persoon nu niet bellen dan ?' vroeg ik. 'Mijn maat is zichzelf niet meer. Dit kan echt niet. Dat bad is levensgevaarlijk. Waar heeft u het gekocht ?'

'Op de zwarte markt,' zei de vrouw.

'Ja, dan vraag je om problemen,' zei ik.

'Ze hebben het druk, dus ze kunnen echt niet eerder komen,' zei de vrouw.

'Belachelijke firma,' zei ik.

'I... i... is er m... m... misschien nog iets stuk,' vroeg mijn maat toen, alsof hij dronken was.

'Nee, dit is alles,' zei de vrouw.

Ik dacht : 'Gelukkig maar,' maar dit was al erg genoeg.

'Ach toe nou,' zei mijn maat dronken, 'er moet nog wel iets wezen wat kapot is en wat ik kan maken.'

En weet je wat die vrouw toen deed ? Ze trapte hem zo tegen zijn mond aan en riep : 'Ja, dit is nog kapot.' Toen onze firma hiervan hoorde werd mijn maat ontslagen en hij is nooit meer dezelfde geworden. Later hoorde ik dat hij tandarts was geworden. Dingen kunnen soms vreemd lopen in het leven.

Het oog van de zombificator lacht,
In die donk're donk're nacht,

Het oog van de zombificator liegt,
Terwijl het met de buit wegvliegt,
Ja, dat oog kan het allemaal niets schelen,
Geen echt werk, maar allemaal criminelen.

En ik heb toen heel lang naar onze gordijnen moeten staren om het weer recht te krijgen. Elke bloem draagt honing zal ik maar zeggen. Ook deze bloem, het oog van de zombificator, nog steeds diep gegrifd in mijn geheugen, maar ook telkens weer zijn honing gevende. Het is een wond, zo diep, zo diep, als een honingbij stekende, maar ook als een bloem zijn honing gevende. Honing zo zoet, zo zoet, maar dit keer is het goed. Het maakt mij dronken, zo dronken, totdat ik een schop tegen mijn mond voel, en dan is het tijd me weer te bezinnen, me weer terug te trekken, opdat het oog van de zombificator me geen oor aannaait.

Ik ken een bloem, diep in de nacht,
Waar het oog van de zombificator wacht,
Oh, hoe ik worstel met die bloem, hoe ik ermee strijd,
Totdat het zich openssplijt,
Om honing te geven,
Niemand houd het tegen,
Als een honingbij in de nacht,
Heb ik op deze bloem gewacht,
Niemand kan deze bloem bekoren,
Bij voorbaat heb je 't al verloren,
Alleen in 't diepste van de nacht is haar pracht,
Niemand kan deze bloem bekoren,
Bij voorbaat heb je 't al verloren,
Haar honing stroomt alleen wanneer je 't niet meer verwacht

Ik ken een bloem,
diep in de nacht,
waar het oog van de zombificator wacht,
vol van bedrog, vol van geweld,
Je ligt snel op de vloer waar je leven niet meer telt,
Ik ken een boom van mooie lied'ren,
waar het leven niet meer wacht,
je moet het zelf maar gaan verdienen,
al die diepe hemelse pracht,
Je kan het zelf al niet meer zeggen,
het leven is niet slechts geluk,
maar aan beide kanten kun je pas echt beseffen,
het leven heeft je slechts tuk

Het oog van de zombificator lacht,
als een mysterieuze bloem in de nacht,
niemand kent het, maar er zijn zoveel verhalen van,
en ieder draait er omheen,
en het duurt al zo lang

Ik heb er lang in geloofd, in deze bloem,
maar nu is al mijn liefde gedoofd,
Ik heb er lang voor gevochten, voor deze bloem,
Maar het bracht alleen maar onheil,
en roofde al mijn poen,
Ik heb er toen nooit meer voor gestreden,
nam haar honing, en was toen weg,
dat is toch het leven van een bij,
alles staat voor je op een rij

Het oog van de zombificator rust,
Een prachtige bloem, dat wel, maar gevaarlijk en vol van lust,
Elke bloem geeft zijn honing, dat wel,
Maar wie blijft er nu lang bij zulke kommer en zulke kwel,
'k ben een honingbij op een tocht,

Mijn mooie bloem,
van veraf zo prachtig,
van dichtbij zo heldhaftig,
Een wond in mijn hoofd die maar niet geneest,
Maar al is het alleen maar voor de honing geweest …

Het oog van de zombificator,
Nu een heel bloemenveld vol van die krengen,
Ze groeien en marcheren door de hele stad,
maar een hele uitdaging voor de honingbij,
zo'n prachtige zwarte bloem,
met hele speciale levengevende honing,
alhoewel je er eerst de dood voor sterft …
Wat moet je wel niet geven om van haar honing te kunnen nemen ?

Het oog van de zombificator,
Altijd weer dans je voor haar,
en altijd maar weer heeft ze zoveel klusjes voor je te doen,
en altijd wel weer breek je wat,
vooral je hart …

Ik heb er lang over lopen denken,
Ik dacht het zal allemaal wel wennen,
Maar ik kon alleen maar rennen …
Alleen een honingbij gaat in en uit door haar poort …

Einde

_____

DE MUURBIJ

De leesbij is een boekenbij, die gaat van boek tot boek om honing te verzamelen. Van regel tot regel gaat de leesbij, voor honing. De kijkbij kijkt rond, om uit alles wat hij ziet honing te halen. De samenleving is een boekenkorf. Alles is al opgeschreven. Er ligt nog zoveel honing in opgeborgen. De muren van de samenleving zijn dik. Ze hebben meer scheiding gemaakt dan lief was, maar muurbijen zitten op deze muren om er honing aan te onttrekken. De muurbij vliegt van muur tot muur. Er ligt zoveel geschiedenis in deze muren opgeborgen.

Ik vloog eens op de rug van zo'n muurbij. De muurbij was heel groot, en hij nam me mee naar allerlei landen over de muren : naar Afrika enzo. Er waren zoveel muren, en daarom moesten er wel muurbijen zijn. Hij liet me zien hoe hij honing aan de muren onttrok.

We vlogen toen naar Suriname, en ik zag veel meer van die muurbijen. De muren waren dik, maar vol honing. Ik zag een meisje tussen muren. Ze kon haar weg niet meer vinden. De muurbij zette mij daar toen af, en zei : 'Onthoud wat ik je heb geleerd,' en vloog toen weg. Ik heb het meisje toen geleerd hoe ze honing uit de muren kon krijgen. Ze kreeg hier ook vleugeltjes van, net als mij, en toen zijn we samen hand in hand weggevlogen, over de muren heen, naar andere gebieden om verdwaalden het verhaal van de muurbij te vertellen.

voorstroomt.

DE MUURBIJ 2

Zo zijn er ook vloerbijen en plafondbijen. Er is aan alles wel honing te onttrekken. Zo is er niets voor niets. De mens kan zich soms ingesloten voelen, maar er is altijd honing. Alles is een bloemenveld, en in jezelf is de bijenkorf. Ga van bloem tot bloem, maar vergeet niet terug te keren tot de bijenkorf. Laat je niet afschrikken door bepaalde bloemen die verschrikkelijk lijken. Ook zij hebben hun honing. Alles is een honingbloem. Maar de bij kent een zeker pad, en werkt zeker met strategie. Er zijn namelijk ook zoveel valstrikken voor de bij. Een bij moet ook altijd goed gewapend zijn, en toegerust met de nodige instrumenten.

De bij moet de bijenkoningin kennen, ook al is die goed of slecht. Ook de bijenkoningin heeft haar honing. Ze is niet zomaar de eerste de beste. De bij moet naar de juiste bijenkoningin gaan, ook al is ze goed of slecht. Het gaat om de honing die erin zit. Soms is die honing een belangrijke sleutel op het pad. Het gaat erom wat erin haar ligt opgesloten.

Soms zijn muren niet te doorbreken, maar kun je er wel honing uit onttrekken. De muren staan symbool voor de voorwaardes van het leven. Zijn muren daarom geen bruggen ? Ja, het zijn hele lange bruggen, bijna oneindig, maar alleen zo kan de honing komen.

Muren zijn de droombruggen van het ware leven, van het diepere leven, van het eeuwige leven, waaruit de honing

---

DE MUURBIJ 3
honing uit de muur

Waarom worden we soms, of misschien wel heel vaak, geblokkeerd in ons leven, en zit er voor ons niets anders op om als muurbijen te leven ? Misschien zijn die dikke muren er wel om ons ergens tegen te beschermen ? Er zijn ook andere realiteiten die soms voorrang krijgen. We hebben te maken met een interdimensionaal verkeerssysteem. Wij zijn niet de enige levensvormen. Er zijn zoveel andere levens-energieën, en ook horen die weer bij ons. Soms kan zich dat heel wrang vertalen en zijn tranen onze honing.

Zo liep ik eens een bruggetje over het park in. Er stond daar een huilend meisje met haar pop. Ik nam het meisje in mijn armen en vroeg er wat er loos was. Ze kon niet praten. Ik heb haar toen naar huis genomen, en gaf haar wat te eten en te drinken. Ik vertelde haar toen over de bijtjes, en toen kon ze weer lachen. Ze zei toen dat ze haar vader en moeder kwijt was. Die waren dood. Ik zei dat ze wel bij mij mocht wonen, dan zou ik haar vader wel zijn. Ze gaf toen haar pop aan mij uit dankbaarheid, maar ik zei dat die pop voor haar was, en dat ze nog veel meer poppen van me zou krijgen, en bijen. Ik

liet haar er een paar zien. Ik had nog wel een extra kamertje, dus dat kon haar slaapkamer worden. Er stonden nog wat poppen en ook bijtjes. Ze was daar heel blij mee, en wilde graag dat ik haar pop in mijn kamer zou houden. Dat beloofde ik haar, dat ik ook goed voor haar pop zou zorgen.

'Mijn pop heeft ook geen vader en moeder meer. En ik ben maar een kind. Kun je ook de vader van de pop zijn ?' had ze gevraagd. Blijkbaar was de last van de pop te groot voor haar, dus heb ik de pop naar mijn kamer genomen.

Nu, na al die jaren, is het meisje groot. Ze is als een muurbij nu. Dat heb ik haar geleerd, om honing te onttrekken aan de muren in het leven. Op een dag zei ze tegen mij : 'Heb jij geen vader en moeder ?' Ik zei : 'Ik heb een muurbijenkoningin.'

Ze wilde de muurbijenkoningin toen ook zien, maar ik zei tegen haar dat die achter duizend muren was. Ik kon haar alleen maar leren honing aan die muren te onttrekken. Echte muurhoning, als dromen tot haar komende. Op een dag vertelde ze me dat ze over de muurbijenkoningin had gedroomd.

'En ?' vroeg ik.

'Het was heel prachtig,' zei ze. 'Ze had een witte jurk aan, met een prachtige witte hoed met gaas, en op haar jurk waren ook wat bloemetjes.'

'Zeer poëtisch,' zei ik toen. 'Heeft ze ook nog wat tegen je gezegd ?'

'Nee,' zei ze. 'Ze gaf me een potje muurhoning, en toen vloog ze weg.'

'En toen ?' vroeg ik.

'Ik volgde haar,' zei ze. 'We kwamen in de muurbijenkorf. Toen keek ze me stralend aan, en gaf me een omhelzing, toen ze zag dat ik haar was gevolgd. Ze gaf me toen een boek, een dagboek. Ik begon het als een leesbij te lezen.'

'Wat stond erin ?' vroeg ik.

'Ik spreek niet, maar ik schrijf,
Ik ga met niemand om, ik ben slechts in de boeken,
Ik ben achter duizend muren,
Alleen de echte muurhoningbij zal mij vinden,
Veel liefs,
de muurbijenkoningin,' zei ze.

Ik keek haar aan. 'Ze spreekt door de muren,' zei ik. 'Zo heb ik haar leren kennen, en zo heeft ze haar geheimen aan mij geopenbaard.'

Einde

DE MUURBIJ 4

Het is misschien een verschrikkelijke bloem, en het is misschien maar heel

weinig honing, maar de honingbij is dankbaar voor elke druppel. De honingbij bouwt zijn huis met elke druppel, in dankbaarheid. Elke druppel is er weer een druppel bij. Daar kan een honingbij weer mee verder. En elke druppel honing uit de muur, is ook weer een druppel meer om de muur beter te kunnen begrijpen. Van druppels rijgt de muurbij zijn sieraden. Van druppels rijgt de muurbij zijn boeken van begrip, regel voor regel. Hiervan bouwt hij zijn huis. Het is een boekenkorf. De muurbij spreekt niet, maar schrijft. De muurbij leeft niet, maar is in de boeken, zoals zijn muurbijenkoningin. Dat heeft zij hem geleerd. Hij spreekt en leeft alleen door muren. De hieroglieven erop zijn moeilijk te begrijpen, als in een doolhof, maar zij zijn er om de boekenkorf te beveiligen. Indringers zullen het hier niet maken. Zij zullen niet ver komen.

Maar wat is er dan achter de muur ? Helemaal niks. Al het leven is in de muur. Zij is de muur.

'Het was mijn dit, mijn dat, hebben ze allemaal afgepakt, achter muren gezet, maar er is alleen leven in de muur … Niet ervoor, niet erachter, maar alleen in de muur … Totdat we zelf die muur zijn geworden … Ik kan niks zeggen, ik kan alleen maar wat laten zien … Ik ben slechts een muur … Teveel tegen muren opgelopen, werd ik zelf een muur …

Ik kan niet spreken, ik kan alleen mijn hieroglieven laten zien, mijn geheimschrift, wat je kunt ontcijferen, om het pad te volgen naar mijn hart … Maar als je dan daar aangekomen bent, ben ik allang weer ergens anders … Ik ben slechts een muur … Ik laat mijn sporen achter, maar zij leiden slechts naar een muur, totdat je zelf een muur bent geworden … Ik ben de koningin der muurbijen … de koningin der muren … In mij is al het leven te vinden … Buiten mij is er slechts illusie en bedrog … Ik maakte het om mijn hart te bewaken … Welkom tot mijn doolhof … het pad tot de honing des levens … Ik ben een raadselmaker, een maker van sleutels en sloten … Ik ben de maker van muren en deuren … De deur leidt nergens toe, maar al het leven is in de muur …'

Ik had haar dagboek gevonden en erin gelezen, en schudde mijn hoofd. Er werd op mijn schouder getikt, en ik draaide mij om, en zag haar daar staan : de muurbijenkoningin. Droomde ik of was het echt ? 'Moest dat nu allemaal ?' vroeg ik. Ik schudde mijn hoofd, maar begreep haar wel. 'Heel begrijpelijk,' zei ik. 'Je moet wel heel wat meegemaakt hebben dat je zo bent geworden.'

Maar ik sprak slechts tegen een muur.

Einde

HET IMPLANTAAT

Een gezin woonde op vijf hoog in een flat. Het waren drie jongens, een meisje en een vader en moeder. Joost, Herman en André heetten de drie jongens. Herman, de middelste van de zonen, was verliefd op een meisje genaamd Herma, maar zij viel niet op hem. Zij viel namelijk op vrouwen. Toen probeerde hij het bij een meisje die Annelies heette, maar die viel ook alleen maar op vrouwen. 'Je kiest wel telkens de verkeerden uit,' zei moeder hem weleens. Maar op een mooie dag kwam hij thuis met een meisje dat Marijke heette. Hij straalde helemaal, en moeder straalde ook. Ze was blij voor haar zoon. Alles scheen goed te gaan.

André had ook een meisje, genaamd Rosalie, maar dat was geen makkelijke. Vaak kwam hij met een blauw oog thuis. Joost en Sandra hadden verder een goed huwelijk. Allemaal woonden ze in dezelfde flat. Vader en moeder hadden gezegd dat de jongens meisjes moesten uitkiezen uit de flat. Dat was het gemakkelijkste. Er woonden ook veel Aziaten in de flat. Die konden heel lekker koken. Daar gingen ze ook vaak bij eten. Ook hun buren waren Aziaten. Ze waren door de hele flat verspreid. Ze vroegen zich weleens af waarom er zoveel Aziaten in de flat waren, maar er waren over het algemeen gewoon veel Aziaten in de stad. Het waren vluchtelingen van de oorlog. Ze maakten vaak muziek om van hun oorlogs-herinneringen af te komen.

De oorlog was heel zwaar. De Amerikanen hadden het hele continent van de Aziaten ingenomen en voerden een zwaar bewind. Met grote helicopters kwamen ze daar, en hadden een dwang bevel gegeven. Er moesten muziek-implantaten in de botten van de Aziaten komen, waardoor ze gedwongen naar Amerikaanse muziek moesten luisteren. Het bonste door hun hele lichaam heen en beheerste hun gedachtenleven. Daarom zijn velen gevlucht. Ze deden dat vroeger ook bij de indianen, en er bestonden daarom bijna geen indianen meer. Eén van de laatste indianen woonde nog op de flat, in een hoekje. Hij heette Patrillo. Herman was goed bevriend met Patrillo. Patrillo vertelde Herman altijd verhalen over de oorlog, en dan gruwelde en huiverde hij.

Patrillo's vader was de baas van een groot pretpark. Patrillo mocht daar altijd gratis naartoe, en hij nam Herman vaak mee. Herman keek altijd zijn ogen uit in het pretpark. Het was er ook heel leerzaam. Er waren sprekende standbeelden die over de oorlog vertelden.

Patrillo's moeder woonde niet meer bij zijn vader. Zij woonde ergens anders. Ze draaide altijd alles om wat je zei. Patrillo ging er niet graag naartoe, maar hij moest van zijn vader. Herman ging weleens met hem mee. Ook als Herman wat zei draaide ze het altijd om. Herman vond het een hele gevaarlijke vrouw, maar hij deed het voor Patrillo. Patrillo zei dat ze zo geworden was door de oorlog. Op een dag toen Patrillo en Herman bij de moeder van Patrillo

waren was er ook een indiaans meisje. Het moest één van de laatste indiaanse meisjes zijn die bestond. Herman werd direct smoorverliefd op het meisje en vergat Marijke helemaal. Maar het meisje moest niet veel van hem hebben. Herman kon wel merken dat ze erg was aangetast door de oorlog. Het scheen dat de moeder van Patrillo haar had geadopteerd, omdat haar ouders niet meer leefden. Herman wilde sinds toen graag naar de moeder van Patrillo, allemaal om dat meisje te zien. Patrillo werd er zo gek van dat hij op een gegeven moment zei : 'Dan ga je maar alleen, als je zo vaak wil.' Herman was niet meer te stoppen.

Eigenlijk was het pure mishandeling wat daar gebeurde. Patrillo's moeder was nog wel erger naar Herman toe als hij alleen kwam, en het meisje gedroeg zich ook precies als haar adoptie-moeder. Maar ja, Herman was verliefd, en liefde maakt blind. En hij liet het allemaal maar toe, tot blauwe ogen aan toe. Patrillo was kwaad, maar hij liet Herman maar gaan. 'Die jongen is helemaal het spoor kwijt,' zei hij weleens. Herman had medelijden met Patrillo's moeder en haar geadopteerde dochter, vanwege de oorlog. Hij dacht dat hij ze misschien kon helpen. Hij probeerde ze in principe gewoon om te kopen, en op een dag was dit gelukt en was het ijs gebroken. Nu nam hij het indiaanse meisje mee naar huis als zijn nieuwe vriendin. 'Zou je dat wel doen, jongen,' zei zijn moeder, 'zo'n oorlogsvluchteling ?'

'Dan heb ik in ieder geval het idee dat ik wat beteken,' zei Herman.

'Je hebt een gouden hart, Herman,' zei moeder.

Op een dag waren ze getrouwd en gingen in de flat wonen. Vaak gingen ze nog naar haar adoptie-moeder, die hij ook omgekocht had. Maar op een dag vielen de Amerikanen binnen, en iedereen werd gedwongen muziek-implantaten in de botten te krijgen.

'We moeten hier weg, Herman,' zei het indiaanse meisje toen ze een brief daarover ontvingen. Herman raakte in paniek. 'Waar kunnen we naartoe ?' vroeg hij radeloos.

'Ik weet wel wat,' zei het indiaanse meisje. 'Ik ben bevriend met een Amerikaanse piloot. Hij vond eens mijn ouders dood, en heeft me toen naar dit land gebracht.' Met een telefoontje was het gebeurd. De Amerikaanse piloot zou hen ophalen en hen ergens anders naartoe brengen. Hij wist wel een plaatsje waar het Amerikaanse leger nooit een overval zou doen.

'En waar is dat plaatsje ?' vroeg Herman.

Het indiaanse meisje was al bezig haar spullen bij elkaar te rapen. 'Hij zei niet waar het was,' zei het indiaanse meisje.

Na een paar uur landde het vliegtuigje van de Amerikaanse piloot achter de flat waar Herman en het indiaanse meisje al met hun spullen stonden. De Amerikaanse piloot schoof het raampje naar beneden. 'Sorry dat ik een beetje laat ben, stap maar in,' zei hij. Ze gingen het vliegtuigje in, en Herman maakte kennis met de piloot. De piloot

stak zijn hand uit met een zwarte handschoen. Hij had ook een helm op. 'Waar gaat u ons naartoe brengen ?' vroeg Herman.

'Oh, ik weet wel een plaatsje,' zei de Amerikaanse piloot.

'Maar waar ?' vroeg Herman.

'Dat zul je wel zien,' zei de Amerikaanse piloot.

Ze moesten lang vliegen. De Amerikaanse piloot ging met hen over berg en dal, en toen over zee.

Na een tijd kwamen ze aan bij een groot gevangenis-complex.

'Maar dat is een gevangenis,' zei Herman.

'Dat weet ik,' zei de Amerikaanse piloot. 'Maar hier werk ik, en ik kan ervoor zorgen dat die muziek-implantaten niet in jullie komen.'

'Hoe ga je dat doen ?' vroeg Herman.

Ze stapten uit nadat ze geland waren, en de Amerikaanse piloot nam hen mee naar zijn kantoor. 'Hier zijn jullie veilig,' zei hij, 'maar kom niet buiten het kantoor.'

Het kantoor was gelukkig groot. Het had een aantal slaapkamers en zelfs een badkamer. 'Perfect,' zei het indiaanse meisje. Herman maakte zich zorgen om zijn familie en om Patrillo. 'We moeten sterk zijn,' zei het indiaanse meisje. 'Dit was een buitenkansje.'

Hier leefden ze verder voort. Ze kregen ook kinderen. Er was ook een keukentje. Het was alles wat ze hadden. Herman dacht veel na over zijn land. Hij vroeg zich af of er ooit bevrijding voor hen zou komen, of misschien hadden ze ook kunnen vluchten. Op een dag was de Amerikaanse piloot weer op zijn kantoor, en Herman begon veel vragen te stellen, ook om de reden waarom de muziek-implantaten werden opgedrongen aan zovelen. De Amerikaanse piloot wilde daar niks over zeggen. Hij zei dat hij een zwijgplicht had, dus daar werden ze ook niet veel wijzer van.

Herman had er een gesprek over met zijn indiaanse vrouw of zij het misschien wist.

'Hij heeft het mij weleens verteld,' zei de indiaanse vrouw, 'in een zwak moment.'

'Nou, vertel het dan,' zei Herman.

Zijn indiaanse vrouw schudde haar hoofd. 'Hij zei erbij dat als ik het zou doorvertellen dan zou mijn implantaat ontploffen, en daarbij mijn gehele lichaam.'

'Dus jij hebt ook al zo'n implantaat ?' vroeg Herman geschrokken.

Ze knikte.

'Waarom heb je mij dat nooit verteld ? En hoe kan het implantaat er weer uit ?' vroeg Herman.

'Ik mag er niet teveel over praten,' zei ze zacht. 'Want als ik er teveel over praat

dan kan het ook al ontploffen.'

Herman begon te snikken. 'Laten we dan maar stoppen erover te praten. Ik wil je niet in levensgevaar brengen,' zei hij.

'Ik voel het aan,' sprak ze, 'of het wel of niet kan. Ik heb ermee leren leven en ben er gevoelig voor.'

'We vinden wel een weg,' zei Herman, terwijl hij zijn arm om haar heen sloeg, maar ze duwde de arm weer weg. 'Op zulke momenten kan lichamelijk contact ook fataal zijn,' zei ze, 'want dan kan het implantaat oververhit raken en ontploffen.'

'Sorry,' zei Herman, en verwijderde zich verder weg van haar.

'Wat een onding,' zei Herman boos.

Ineens rolde Herman's oog uit zijn hoofd en viel op de grond, waar het ontplofte. Herman schrok en greep met zijn handen naar zijn hoofd. 'Ook een geheim implantaat !' riep het indiaanse meisje.

'Nee !' riep Herman, 'dit kan niet waar zijn !' Op dat moment kwam de Amerikaanse piloot binnen, terwijl ook zijn oog eruit rolde en explodeerde. 'Kom,' zei hij. 'We moeten hier weg. De implantaten hebben een malfunctie.'

'Het lijkt erop alsof we lopende implantaten zijn !' riep Herman boos. Ze renden naar het vliegtuig met hun twee kleine kinderen en wat spullen, de Amerikaanse piloot volgende.

'Wat moeten we nu doen ?' vroeg Herman in paniek.

'Ik weet nog wel wat,' zei de Amerikaanse piloot.

'Er tikt wat in me,' zei de indiaanse vrouw.

'Dat is het implantaat,' zei de Amerikaanse piloot. 'Het moet er zo snel mogelijk uit.'

'Maar hoe ?' vroeg de indiaanse vrouw.

'Ik weet nog wel een adresje,' zei de Amerikaanse piloot. 'Een vriend van mijn vader werkte voor het leger als professor, dus hij heeft van al deze dingen wel verstand.'

Na een tijd vliegen, wat wel een eeuwigheid leek te duren, kwamen ze uiteindelijk aan bij een wolkenkrabber. Hier moesten ze het vliegtuig uit en een lift in. Helemaal bovenin was het kantoor van de professor. Het was een wolkenkrabber van het leger. De professor zag direct wat er aan de hand was. 'Inderdaad een malfunctie,' zei de professor. Hij had een witte jas aan met zwarte handschoenen. Het implantaat van het indiaanse meisje was zo aan het tikken en pulseren dat er een grote bobbel te zien was op haar huid. 'Het moet er inderdaad zo snel mogelijk uit,' zei de professor. 'We hebben geen tijd meer te verliezen.'

'Doe dan wat !' riep Herman. De professor keek naar de Amerikaanse piloot. 'Er moet een vervanging zijn, anders gaat het niet lukken,' zei de professor.

'Is er vervanging ?' vroeg de Amerikaanse piloot.

'Ik ben bang van niet,' zei de professor. Plotseling rolde er ook een oog uit het hoofd van de professor en ontplofte toen. Toen viel ook zijn neus eruit en explodeerde. 'Drommels,' zei de professor. 'Dit is echt een hele zware malfunctie dan.' Nog meer lichaamsdelen van hen begonnen eraf te vallen en te exploderen, en de huid van het indiaanse meisje begon eraf te glijden. Nu was het implantaat duidelijk zichtbaar, en het gaf oogverblindende lichtstoten. Herman had nog maar één oog en terwijl hij zijn laatste oog dichtkneep liep hij op het implantaat in zijn indiaanse vrouw af. Ineens was er een enorme explosie. Alles stond in brand, en zijn vrouw werd als een lappen pop weggeslingerd. 'Nee ! riep Herman. Alles wat hij nog kon zien was de professor die daar stond in zijn witte jas. Zwarte handschoenen grepen hem vast, en sleurden hem mee. 'Naar het vliegtuig !' werd er geroepen. 'Dit zijn malfuncties van de hersen-implantaten !' Het leek wel alsof de stemmen driedubbel waren, en de geluidsgolven kwamen alleen trillerig door. Herman werd in het vliegtuig getrokken, en toen viel hij bewusteloos. Heel in de verte kon hij nog stemmen horen, maar die werden steeds vager.

Hij kwam weer iets bij, en zag nog steeds de zwarte handschoenen. Het leek wel alsof ze hem aan het opereren waren. 'Nee !' riep hij. Maar er kwam niets uit zijn mond. Toen zag hij dat zijn hersenen werden geopereerd. Er werd een klein orgaantje uitgetrokken, en er werd iets anders ingedaan. Toen werd het gehecht. Hij werd pas echt wakker in het ziekenhuis. Hij zag het glimlachende gezicht van zijn indiaanse vrouw. 'Hij is wakker,' zei ze stralend.

'W... wat is er gebeurd ?' zei hij stamelend.

'Je had het telkens over oorlog,' zei de indiaanse vrouw, 'oorlog, oorlog, zei je, en toen raakte je bewusteloos.'

'Waar is de Amerikaanse piloot ?' vroeg Herman.

'Ik ken geen Amerikaanse piloot,' zei de indiaanse vrouw lachend.

'En de professor ?' vroeg Herman.

'Huh ?' zei ze weer lachend. 'Ik ken al die mensen niet, maar ik ben blij dat je weer wakker bent.'

'Maar de Amerikaanse piloot die ons gered had,' zei Herman. 'Waar is die ?'

'De enige die mij heeft gered ben jij,' zei ze met een grote glimlach.

Einde

DE VERPLEEGSTER

Edgar en Rocco woonden met hun ouders in een groot huis. Ze hadden ook nog een zusje. Ze kregen altijd duur technisch speelgoed want hun vader had een hele goede baan waar hij dik mee verdiende. Ze woonden in een rijtjeshuis, maar de huizen waren erg groot. Ze woonden dichtbij een rivier en aan een weiland. Dichtbij was ook het bos, maar er zaten enkele wijken nog tussen. Op een dag kreeg Edgar een ongeluk met zijn motor. Hij moest naar een ziekenhuis helemaal naar de andere kant van het land, waar ze gespecialiseerd waren in het type wonden die hij had. Hij moest daar heel lang blijven, maar soms bezochten hij en een verpleegster het natuurmeer dichtbij het ziekenhuis. Hij knapte daar erg van op. Ook ging hij soms een paar dagen logeren bij een oudtante in de buurt toen het wat beter met hem ging. Hij ontmoette daar ook een neefje die hij nog nooit eerder had gezien. Hij had wel veel over het neefje gehoord. Het neefje had het erover hoeveel hij wiskunde haatte, maar Edgar vond wiskunde een mooi vak.

Maar op een dag maakte de oudtante een hele vervelende opmerking naar Edgar, en hij wilde er niet meer naar terug. Hij bleef toen gewoon in het ziekenhuis om verder te revalideren. Hij vond de natuur zo prachtig in dit gebied, dat hij eigenlijk niet naar zijn huis terugwilde, en besloot op advertenties te reageren van aangeboden huizen. Na een tijdje had Edgar een leuk huisje gevonden ergens in het gebied van het ziekenhuis. Er waren veel wijken waaruit hij kon kiezen. Ook het neefje woonde hier ergens in de buurt en die kwam hem soms opzoeken.

Edgar was verliefd geworden op zijn verpleegster en al snel hadden ze een relatie en zij kwam bij hem inwonen. Maar op een dag ging zij er met een ander vandoor. Edgar raakte toen in een depressie, en vroeg zich af of ze zich dan nog wel verpleegster mocht noemen. Hij maakte een afspraak met de directrice van het ziekenhuis om zijn verhaal te doen, en hij deed er alles aan om ervoor te zorgen dat de verpleegster die hem bedrogen had ontslagen zou worden. Maar de directrice deed er allemaal erg gemakkelijk over, alsof het allemaal zo hoorde.

'Dus ik ga naar het ziekenhuis, en kom er depressief vandaan, is dat de bedoeling ?' vroeg Edgar boos.

'De bedoeling is dat je voor jezelf leert te vechten, creatief te worden, en dat gebeurt niet als wij allemaal om je heen blijven,' zei de directrice. 'Eens moet je ons loslaten, Edgar, en het zelf doen. We kunnen niet altijd voor je blijven zorgen.'

'Heeft u geen andere verpleegster voor mij ?' vroeg Edgar.

'Nee,' zei de directrice. 'Lichamelijk ben je nu weer gezond. Als je depressief bent dan moet je ergens anders wezen.'

'Waar dan ?' vroeg Edgar.

'Er is een ander ziekenhuis speciaal voor dat soort dingen,' zei de directrice, en gaf hem een klein boekje, een prospectus met informatie over het ziekenhuis.

Edgar begon direct te lezen, en er stonden wat plaatjes op. Het was ook een soort school.

'Nou, dat lijkt me wel wat,' zei Edgar, 'want ik ben flink depressief, en ik kom hier nooit helemaal zelf doorheen.'

'Goed,' zei de directrice. 'Ik zal contact met hen maken voor jou. Dan krijg je er nog wel bericht over.'

Verschillende weken later kreeg Edgar een brief van het ziekenhuis waarin hij werd uitgenodigd te komen. Hij was inmiddels nog depressiever geraakt. Het ziekenhuis was niet ver weg. Het lag ergens achter een zandverstuiving. Edgar kreeg een nieuwe verpleegster. Ze hielp hem goed, en al snel raakte Edgar weer verliefd. Hij zei toen direct tegen zichzelf : 'Zou je dat nu wel doen ?' Maar hij kon het niet helpen. 'Ze zal je laten vallen als een baksteen, net als de vorige, omdat ze meerdere klanten hebben, en dat noemen ze therapeutisch,' zei hij tegen zichzelf. En het was hier ook verboden een relatie aan te gaan met iemand van de verpleging. Ze hield ook direct de boot af toen hij erover begon. 'Koude bedoening,' dacht Edgar bij zichzelf. Hij was het altijd gewend dat vrouwen en meisjes bij bosjes voor hem vielen, omdat hij 'zo aardig was', zoals ze altijd zeiden. Niemand was in hun ogen zo aardig als Edgar. Zijn oudtante had dus de vervelende opmerking gemaakt dat hij zo geliefd was bij de dames vanwege zijn geld. Daarom wilde hij haar nooit meer zien. Hij vond dat een grove belediging. Hij wilde over zichzelf denken als een aardig iemand, niet zomaar iemand met veel geld. Hij kwam uit een hele rijke familie, maar dat kon soms ook een vloek zijn. Sommige mensen haatten hem, alleen maar omdat hij zo rijk was, en vaak waren ze ook jaloers.

Edgar raakte door het koude gedrag van de verpleegster nog depressiever. Op een dag vluchtte hij weg. Keihard scheurde hij over de weg met zijn motor. Het had hem kwaad gemaakt, en voordat hij er erg in had kreeg hij weer een ongeluk en kwam weer terecht in het eerste ziekenhuis waar hij de verpleegster waarmee hij een relatie had gehad weer tegenkwam.

'Zo Edgar, dus je bent weer bij me terug ?' vroeg ze aan Edgar die helemaal op een bed voor pampers lag.

'Ik lig weer in diggelen,' zei Edgar. 'Heb je nu je zin ?'

'Dat komt goed uit,' zei de verpleegster, 'want ik ben ook bij mijn vorige vriend weggegaan.'

'Ja, maar mij krijg je niet meer terug,' zei Edgar.

'Je bent al terug,' glimlachte ze. 'Ik kan alles doen met je wat ik wil,' zei ze terwijl ze haar tongetje uitstak.

'Goed,' zei Edgar. 'Maar het is maar tijdelijk. Als ik weer beter word ben ik weg.'

'Neem je me dan weer mee zoals de vorige keer ?' vroeg de verpleegster.

'Nee,' zei Edgar, 'want ik weet precies waar dat op uitloopt. Dan ga je daarna weer bij me weg, en word ik weer depressief, en kan ik naar dat andere ziekenhuis om me weer zo kwaad te maken zodat ik weer een ongeluk krijg. Jullie verdienen er goed aan.'

'En dat is nu juist de bedoeling,' zei de verpleegster. 'Want wij werken voor verkeersvoorlichting, en wij hopen zo dat slachtoffers het eens een keer door gaan krijgen dat ze niet het verkeer inmoeten als ze dronken zijn, kwaad zijn, of zwaar depressief. Nog sterker : Ik werk voor de spoorwegen, en hoop hiermee dat je iets vaker de trein pakt.'

Edgar keek haar verbaasd aan. 'Dus ik heb gewoon met een lopend verkeersbord te maken ? Wat is dat voor een rare boel hier ?'

'Dat moet u zo niet zien, mijnheer,' zei de verpleegster ineens heel deftig. 'Ik ben een geheime wijkagente. Heus, wij hebben het beste met u voor.'

Edgar werd kwaad en probeerde op te staan, maar krampte toen weer ineen van de pijn.

'Heus, mijnheer, het is het beste zo,' sprak de verpleegster. 'Alleen als u hier nooit meer weg zou kunnen zou ik voor altijd de uwe zijn. En ik heb een nare mededeling voor u dat u met negenennegentig procent zekerheid blijvend invalide zal zijn dit keer.'

'Waarom de negenennegentig procent ?' vroeg Edgar.

'Omdat we in dit ziekenhuis nooit nooit mogen zeggen of altijd,' zei de verpleegster.

'Dus het is ook voor negenennegentig procent zeker dat je dit keer bij me zult blijven ?' vroeg Edgar.

'Ja,' zei de verpleegster. 'Zolang je hier niet weg kunt kom je van mij ook niet af. We verlaten alleen mensen die het zelf allemaal kunnen. Ik had het al lang genoeg met je volgehouden de vorige keer. Ik was zelfs nog bij je toen je alweer thuis was.'

'Dus scheiding is alleen voor de gezonden ?' vroeg Edgar.

'Natuurlijk,' zei de verpleegster. 'We mogen nooit een zieke in de steek laten. Dan zouden we ons beroep zwaar schenden.'

'Wil je dan met me trouwen tot de dood ons scheidt ?' vroeg Edgar.

'Ik trouw met je totdat de gezondheid ons scheidt,' zei de verpleegster. 'We kunnen dus alleen maar voor negenennegentig procent trouwen.'

'Dan heb ik dus nog geen zekerheid,' zei Edgar.

'Kun je nog een extra verzekering voor aanvragen,' zei de verpleegster.

'Laat maar,' zei Edgar. 'Ik denk dat ik er genoeg van heb, maar als ik hier nooit meer wegkom dan zit er denk ik niets

anders op dan met je te trouwen onder deze vreemde voorwaarden.'

'Dus toch ?' vroeg de verpleegster. 'Maar dan niet gaan simuleren, hè, alsof je allang geen rolstoel meer nodig hebt, maar er toch inblijft om mij.'

'Nou ja,' zei Edgar. 'Ik zal er natuurlijk alles voor doen om ons huwelijk in stand te houden. En dat verwacht ik van jou ook. We zullen er beiden voor moeten strijden.'

'Ik zal je wel weer eens goed en hard neerslaan als je je weer te goed gaat voelen, is dat afgesproken ?' lachte de verpleegster.

'Dat is ook weer niet de bedoeling,' zei Edgar. 'Ik zit niet te wachten op huwelijks-geweld, jij wel ?'

'Maar er moet gestreden worden voor het huwelijk, want anders komt er niets van,' zei de verpleegster. 'En in de oorlog is alles geoorloofd.'

'Lieve help,' zei Edgar, 'waar ben ik beland ? Het lijkt hier wel een gekkenhuis of een gevangenis. Met wie heb ik nu eigenlijk te maken ? Gaat het wel goed in dat bolletje van je ?'

De verpleegster boog haar hoofd. 'Het is allemaal nog wel erger, Edgar. Ik ben namelijk als familie werker ingehuurd door jouw familie om je het leven zo zuur te maken dat je weer terugkeert naar je familie, of in ieder geval naar hun woongebied, want je woont nu te ver weg volgens hen.'

'Wat een klootzakken !' riep Edgar. 'Hoeveel geld hebben ze je geboden ?'

Ze noemde toen een duizelingwekkend bedrag.

'Ik bied je het dubbele,' riep Edgar. 'Kunnen deze spelletjes dan afgelopen zijn ?'

'Goed,' zei de verpleegster afgemeten en zakelijk.

Edgar schreef een cheque uit en gaf het aan haar. 'En nu wil ik een andere verpleegster !' riep hij.

'Goed mijnheer,' zei de verpleegster koud. 'Maar die anderen zijn nog wel veel erger dan ik.'

'Of zijn die ook al gekocht door mijn familie ?' brieste Edgar in grote woede. 'Dan moet ik die dus ook allemaal gaan lopen afkopen.'

'U bent toch rijk ?' vroeg de verpleegster.

'Oh, dus het is jullie allemaal om het geld te doen,' brieste Edgar. 'Wat als jullie allemaal grote leugenaars zijn ?'

'Ik moet je iets opbiechten, Edgar,' zei de verpleegster. 'Ik werk ook voor de kerk. Ik moest je zo radeloos maken dat je naar de kerk zou gaan. Ze hebben aandelen bij ons, dus ze delen ook in onze winst.'

'Wat !' riep Edgar. 'Op wat voor een zottenkermis ben ik beland ? Jullie zijn echt niet goed snik. Je hebt je cheque nu, dus oprotten. Ik wil verder niets meer van je weten, want je maakt me

helemaal gek. Je bent een levensgevaarlijke vrouw. Ik vraag me af wat ik ooit in je heb gezien.'

'Mijn vele geld ?' vroeg de verpleegster.

'Ik geef niets om geld,' zuchtte Edgar. 'Ik heb zelf al genoeg geld. Daarom kwam jij ook bij mij inwonen. Er is altijd baas boven baas. Maar je bent me er eentje.'

'Ik weet al waarom je op me gevallen bent,' zei de verpleegster.

'Zeg het eens,' zei Edgar.

Op dat moment kwam Rocco binnen, de broer van Edgar.
Rocco omhelsde zijn broer. Edgar kon even geen woord uitbrengen.
Daarna vroeg hij aan Rocco of het allemaal echt waar was wat de verpleegster over de familie had gezegd.

'Nee joh,' zei Rocco. 'Wij hadden je opgegeven voor de geheime fop camera om je wat op te vrolijken in het ziekenhuis. Ze nemen patienten in de maling, en daarna wordt het op televisie uitgezonden.'

'Gefopt !' riep de verpleegster lachend, en toen wezen ze op de geheime camera die ergens was verstopt. Ook Rocco lachte. En Edgar was niet eens boos, want zijn broer daar had hij een zwak voor, en die kon alles wel bij hem doen.
'Goede grap,' zei Edgar. 'Maar ik krijg je nog wel, broer.'

Toen keek Edgar naar de verpleegster. 'Hoorde dat je er met een ander vandoor ging nou ook bij die grap, of was dat echt ?' vroeg hij.

'Het was een grap,' lachte de verpleegster.

'Maar mijn ongeluk was toch geen grap ?' vroeg Edgar.

'Jawel, broer,' lachte Rocco, 'dat was ook een grap. Er kon niets fout gaan. Ze hebben deze stunts al zo vaak uitgehaald.'

'Levensgevaarlijk,' mompelde Edgar, 'levensgevaarlijk.' Maar zijn broer kon in zijn ogen nooit kwaad doen. Toen keek hij weer naar de verpleegster. Hij had er bijna pijn in zijn buik van. 'Betekent dat dat je nog steeds mijn vriendin bent, of was dat ook allemaal gespeeld voor de grap ?' vroeg Edgar.

'Wat denk je zelf ?' vroeg de verpleegster lachend.

'Ga me niet vertellen dat het een grap was, want dan heb je dus wel even met mijn gevoelens gespeeld,' zei Edgar.

'Het was echt,' zei Rocco, 'maar ze moest je wel eerst testen om te zien of je het wel waard was, en of je tegen een grapje kon.'

'Dat kan ik, broer,' zei Edgar, 'maar ik pak je nog wel weer terug,' waarna hij zich richtte tot de verpleegster : 'en jou ook.'

Einde

HET EXPERIMENT

Hij stond daar in een wit plasma pak met uitschuifbare klauwen in de onderarmen, hele lange metalen pinnen met gifpunten, die hij kon besturen door vinger drukpunten. Soms moest hij een paar keer klikken om het gewenste resultaat te bereiken. Hij was in gevecht met schildpad-achtige wezens, de linea. Ze hadden groen en blauw bloed, en verder ook gele, witte en rode sappen in hun lichaam. Het was allemaal gif, en ze hadden de planeet al zo lang geterroriseerd. Nu was het oorlog.

Hij moest vechten voor zijn leven en hoopte maar dat het gif van zijn tegenstander niet door zijn helm heen zou kunnen komen. De schilpadachtige wezens waren woest. Ze spoten hun gif vanaf grote afstanden, maar hij was ditkeer goed bewapend. In het verleden was dat wel anders. Met zijn electrische sabel vocht hij als een leeuw. Ook was zijn helm goed toegerust met lange afstands wapens. Die waren ook electrisch, en ook hij kon gif spuiten. Hij werkte zijn weg naar boven over de metalen trappen en stellages, en was op zoek naar een cabine. Hij was niet alleen. Een soortgelijk leger was met hem.

Hij had de vinger bewegingen goed geoefend, zodat hij zijn wapens goed kon besturen. Hij kende alle codes. Hier had hij maandenlang voor gestudeerd en veel geoefend in schijn-gevechten. Nu was hij hier, en hij had maar één doel voor ogen : overwinnen, overleven. De schildpad-achtige wezens, de linea, vochten als beren. Het was geen makkelijke opgave. Ze waren zeer gewiekst in allerlei truken, maar tot nu toe kwam hij er doorheen, en zijn leger ook.

Hij was trots op zichzelf dat hij het zo ver had kunnen schoppen. Hij was dankbaar dat hij in het leger was toegelaten. Ook was hij trots op zijn gevechtspak. Het gevechtspak was als een vriend. Het voelde zo goed aan, zo vertrouwd. In de helm zat een goed navigatie systeem. Ze hadden er dit keer echt werk van gemaakt. Nog steeds was het een experiment, maar het ging tot dusver goed.

Opeens gingen er overal schelle alarmen af. Hij viel op de grond alsof een aardbeving hem had getroffen. Even later werd hij wakker in een cel. Een schildpad-achtige bewaker keek hem aan. 'Ontsnappen is onmogelijk,' zei de bewaker, en injecteerde een groene stof in zijn lichaam met een spuit. Hij krijste, en viel na een bepaalde tijd weer in slaap. Plotseling werd hij weer wakker. Alles was donker. Hij hoorde gekrijs. Mannen in witte plasmapakken met grote witte ondoorzichtige helmen die grote punten hadden pakten hem beet terwijl hij weer een beetje kon zien. Ze namen hem mee door een tunnel. Het waren hele grote mannen, alhoewel hij niet wist of het wel mannen waren. Ze waren veel langer dan zijn leger in ieder geval. Het leken wel monsters. Ze namen hem mee door de tunnel naar een wit ruimteschip, ondoorzichtig.

Hij wist niet wie ze waren. Ze namen hem mee naar een kamer waar een vrouw was. Ze was in allerlei documenten aan het bladeren. 'Uw helm was nog te zwak,' zei de vrouw zonder op te kijken. 'Het was niet bestand tegen de sonische aanvallen.'

'Wie bent u als ik vragen mag ?' vroeg hij.

'Dat doet niet ter zake,' zei de vrouw, 'ik ben van het systeem. Een robot. Ik dien u te herbewapenen.'

'Welk systeem ?' vroeg hij.

'Ante-serius,' sprak zij.

'Wat is het ?' vroeg hij.

'Dat kan ik u niet uitleggen nu,' sprak de robot. 'Er is weinig tijd. U bent nu herbewapend.'

Plotseling was hij weer op een metalen trap, oog in oog met twee schilpadachtige wezens die hem aanvielen. Ze deden weer sonische aanvallen, geluids-aanvallen, maar hij was er nu tegen bestand. Hij merkte dat zijn helm zichzelf had ge-update. Het was allemaal een ingebouwd mechanisme. Het geluid van de schildpad-achtige wezens was nu in de verte, en het was een heel prettig geluid, alsof hij zich in een computerspel bevond. Weer haalde hij uit met zijn klauwen, en ze maakten ook zachte, kalmerende geluiden. Elke beweging die hij maakte gaf een sonische sensatie. Het gaf hem een zeker gevoel van veiligheid. Het navigatie systeem van zijn helm legde hem uit dat hij nu zelf ook sonische aanvallen kon doen. Hij had hierin verschillende keuze-mogelijkheden.

Hij merkte dat hierdoor zijn tegenstanders snel verslagen waren. Ze konden niet tegen dit systeem op. Hij voelde zichzelf als een moderator.

In een reflectie zag hij dat zijn eigen helm nu ook uitsteeksels had. Hij moest zijn wapenrusting beter leren kennen. Na een tijdje had hij de cabine gevonden, samen met wat anderen. Ze renden de cabine binnen, en schakelden de schildpadachtige wezens die daar waren uit. Een monotoon alarm ging af. Het was heel doordringend, maar hij voelde dat hij er tegen bestand was. Meer en meer schildpadachtige wezens kwamen de cabine in, en er was weer een gevecht. Wat waren het er veel ditkeer, maar ze leken kleiner te worden. Aan de andere kant van de cabine was een langere man of monster binnengekomen in een wit plasmapak met lange uitsteeksels op zijn helm. Hij sprak heel doordringend met een aangenaam geluid. Het was als een zoemend geluid. Ik begreep dat hij door deze sonische aanval de schildpadachtige wezens verkleinde. Hij begon op ze te trappen met zijn witte laarzen.

Dit was de hoofdcabine. Er waren allerlei machines met ingewikkelde computerschermen. Er kwamen meerdere lange mannen of monsters binnen die achter de computers gingen zitten, en ze begonnen eraan te werken. Sommigen hadden speciaal gereedschap bij zich om eraan te sleutelen. 'Dat was het,' zei de lange man.

'Wat ?' vroeg ik.

'We zijn er,' zei hij. 'De oorlog is door ons gewonnen.'

Ik kon het bijna niet geloven. De staatsgreep was geslaagd.

'En wat nu ?' vroeg ik.

'Heel wat om op te bouwen,' zei hij.

Ik dacht na over wat we allemaal hadden verloren in de afgelopen tijd. De schade was erg groot, en ik had pijn in mijn hoofd. Ik had het gevoel alsof ik nooit zou genezen.

'De verwonding is te diep,' stamelde ik.

'Wij zijn dieper,' zei de lange man.

De planeet was bevrijd. Iedereen was blij en er werd veel gefeest, maar ik voelde me niet blij. Ik voelde me kapot. Ook was ik op mijn hoede, want dat kon toch allemaal niet waar zijn ? Het duurde dan ook een tijdje voordat alles tot me doordrong. Ik vroeg me af of we wel echt veilig waren. De gesprekken met de lange mannen, of monsters, schenen me te helpen. Alleen al hun sonische eigenschappen hadden al een verzachtend effect op me, als wederopbouwend. Alles leek wel spelenderwijs te gaan. Het scheen iets in mijn helm te zijn wat zich integreerde, en wat muteerde, alsof twee samenlevingen één werden. Er leefde iets in mij, er groeide iets in mij, als een strijder. Het was mijn gids en mijn beschermer.

Ze waren onderdelen van een spel, een prachtig kosmisch en prozaïsch spel. Het was als een brug in mij, een zintuig, maar ik kon nog niet mijn vinger erop leggen wat het nu precies was. Ze waren de onderdelen van mijn wapenrusting, mijn vrienden. Ze hadden mij eindelijk gevonden.

Alles wat ik deed had een andere sonische waarde nu, en het beschermde mij tegen sonische aanvallen van buitenaf. De hele samenleving van de planeet werd door andere sonische blokken opgebouwd nu, als een versterkte immunologie. Het was het hart van de samenleving van de planeet, maar het leek wel alsof het sonisch verminderend was, want het leidde telkens tot diepere stiltes, dieper en dieper, en de stiltes werden langer en langer. Het was de sonische vermindering, een verschijnsel wat leidde tot het ontstaan van zoveel andere zintuigen.

De vorige samenleving van de planeet was namelijk oversonisch, waardoor deze zintuigen niet konden functioneren.

Terwijl hij nog steeds zijn helm ophad sprak het navigatie systeem tot hem : 'Besef je dat je vijanden slechts onderdelen zijn van je eigen wapenrusting ? Je hebt ze alleen nog niet op waarde kunnen schatten.' Anderen hadden hun helmen allang afgedaan, en velen hadden ook hun plasma-pakken uitgedaan. Hij wilde het zekere voor het onzekere nemen, en hij had zeker behoefte aan begeleiding door het navigatie systeem.

DE DROMEN VAN NIETS

Aan zijn voorarm was een vlijmscherp hakmes bevestigd. Hij haalde er een paar keer goed mee uit. Het mes ging dwars door de keel van de leider van de straatbende. Hij had de keel met de punt van zijn mes geraakt, en hij hakte door de hele keel heen als in een flits. En toen nog een keer met de punt van de andere kant van het mes. Het was snel gedaan. De leider van de straatbende lag al snel op de grond in een plas bloed. Hij bleef ernaar kijken, het in zichzelf opnemende. Hij rende niet eens weg. Al snel waren er sirenes. Hij stond daar als onder hypnose, ook toen hij even later gearresteerd werd. Het leven op straat was niks. Het zou in de gevangenis veel beter zijn. Ook hij was de leider van een straatbende.

Hij dacht na over zijn daad, maar wist dat hij dit moest doen. Volgens hem was er geen andere weg. Hij had nog steeds een smaak van bloed in zijn mond. Het proefde bitter, maar voor hem had het ook een zekere zoetheid, want het betekende het einde van een tijdperk, van een lange strijd.

Zijn maten kwamen hem in de gevangenis opzoeken. Ze brachten allemaal spullen voor hem mee. Ze zouden hem er wel doorheen helpen. 'De politie wilde het niet doen, dus deed ik het zelf,' zei hij telkens. Zeven jaar de gevangenis in. De stad was blij dat hij het gedaan had. Nu waren ze eindelijk verlost. Het waren zeven lange jaren van grote terreur geweest voor de stad, en nu moest hij voor zeven jaar de gevangenis in om het te neutraliseren. Het viel voor hem nog wel mee. Hij had een veel langere gevangenis straf verwacht.

De eerste nacht in de gevangenis was vreemd geweest. Het was alsof hij hier thuis was. Zelfs de agenten zagen hem als een held, omdat hij Jejo had uitgeschakeld, de beruchte bendeleider die de stad zo lang had geterroriseerd. Zeven lange, zware jaren, die wel eeuwen leken te duren. Er moest wel een einde aan komen. Toen de zeven jaren voorbijwaren wilde hij niet weg, maar hij moest. Hij kreeg een huisje waar hij opnieuw kon beginnen. Op een nacht werd er op de deur geklopt. Het was een vroegere vriendin. Ze wilde iets voor hem voorlezen. Het was een gedicht.

Ze sprak : "Waarom zijn de tijden zo snel voorbij ? Wat wij hadden was maar een zucht en flits. Ik draag het met mij mee, maar het wordt steeds kleiner, totdat het zal komen als een baby van het niets."

"We kunnen niet met elkaar, Sara," sprak hij. "Dat heb je mooi verwoord."

"Ik ga maar weer eens," sprak ze. Hij ging naar bed en dacht na over alles. Alles was inderdaad zo snel gegaan. Met Jejo had hij afgerekend, en die herinnering zou ook steeds kleiner worden.

De dag erna ging hij de stad in. Weer kwam hij Sara tegen die daar ergens op een bankje zat. Hij keek haar aan en zij

keek naar hem. "Mooi weertje, hè ?" zei hij.

"Ja, dat wel," zei ze.

"Dat wel ?" vroeg hij. "Dat klinkt alsof de rest niet zo mooi is."

"Daarom was ik ook bij je," zei ze. "Ik wist dat je net uit de gevangenis was gekomen, dus ik dacht dat jij me misschien wel zou begrijpen."

"Het ontging me," zei hij. "Wat is er aan de hand ?"

"De baby," zei ze, "de baby van het niets. Het is onze zoon."

Hij trok zijn wenkbrauwen op. "Dat geloof je toch zeker zelf niet, hè, Sara ?" sprak hij. "Dat was een gedicht, iets symbolisch. Het is niet echt."

"Dat zei ik ook," sprak ze. "De baby is niet echt, en dat is ook het probleem."

"Sara," zei hij. "Stop eens met die filosofische onzin. Hier komen we toch ook niet verder mee ?"

"Het is verdriet," sprak ze.

"Ja, maar we konden niet met elkaar," sprak hij. "Het zou alleen maar nog meer verdriet opleveren."

"Herinner je je Jejo ?" vroeg ze.

"Ja, natuurlijk, wie niet ?" sprak hij geirriteerd.

"Ik heb ook een baby van het niets met hem," sprak ze.

"Iedereen wist dat je een hoer was, Sara," sprak hij, "ik kijk er niet van op."

Sara begon te lachen. "Het is niet echt," grinnikte ze, "en de baby ook niet. Je moet niet alles geloven." Toen rende ze lachend weg.

"Trol !" riep hij haar na.

De volgende dag kwam hij haar weer tegen. Ze was nog wel bedroefder dan de vorige keren, en ze was helemaal in het zwart. "Sara toch," sprak hij. "Zeg, wees nu eens eerlijk en zeg me wat er aan de hand is."

"Okay," zei ze. "Ditmaal zal ik duidelijker zijn, maar niet in paniek raken, okay ?"

Hij knikte.

"Herinner je je wat ik zei over Jejo gisteren ?" vroeg ze.

Hij knikte weer.

"Ik had het over babies van niets, en ik ben blij," zei ze.

Hij trok zijn wenkbrauwen op en staarde naar haar.

"Blij om wat ?" vroeg hij.

"Nou," zei ze, "gewoon blij dat het geen echte baby was."

"Wat bedoel je Sara ?" vroeg hij traag.

"Hij heeft het geprobeerd ...," sprak ze.

"Geprobeerd ?" vroeg hij verbaasd.

"Ja, gedwongen," zei ze. "Hij heeft me ... Laat maar." Toen liep ze weg. Hij rende achter haar aan en greep haar jas. "Zeg het me," zei hij.

"Ik ben één van de velen. Ik ben blij dat ik nog leef, en nee, ik heb nooit iets met hem gehad. Hij heeft me ..." sprak ze.

"Waarom heb je me dat nooit eerder verteld ?" vroeg hij.

"Ik kon het niet," sprak ze. "Ik mocht het niet van hem, anders zou hij me ... Laat maar."

"Ik weet genoeg," zei hij bitter, "die vuilak."

"Wees in vervolg voorzichtig met wie je een hoer noemt," sprak ze. Toen liep ze weg.

"Sara !" riep hij. Hij rende achter haar aan, maar zij rende ook. Ze rende door het drukke verkeer, maar daar waagde hij zich niet aan. Hij wachtte bij het stoplicht, en ging toen het groen was de drukke weg over. Hij zag haar rennen naar het metro station. "Waarom doe je nu zo ?" riep hij.

Toen hij aan was gekomen bij het metro station zag hij haar net in de metro stappen, en die reed toen ook direct weg.

"Wat moet je nu met zoiets ?" zei hij tegen zichzelf, en ging naar huis.

Die nacht had hij een droom over de babies van niets. Ze waren opgegroeid en terroriseerden de stad. De babies van niets waren nu tot iets geworden. En zoals gewoonlijks was de politie nergens te bekennen, en moest hij het allemaal in zijn eentje opknappen en kwam daardoor de gevangenis in. Hij was blij toen hij weer wakker was, dat het allemaal maar een droom was, de dromen van niets.

DE GESCHILDERDE WOND

Het laat me niet los,
Zij die stierf, onder mysterieuze omstandigheden,
Nee, erachter gekomen ben ik niet,
Ik weet niet wat mij plaagt,
Ze was nog zo jong

Het laat me niet los,
Die dag in het bos,
Toen ik met haar was in het bootje,
Iets greep haar en trok haar de diepte in

En zoveel nam zij met haar mee,
En zoveel liet zij achter,
Als ik naar het behang staar zie ik haar,
Maar er is zoveel wat ik niet zie

Een schilderij van haar hangt in de

kamer,
Dat doet mij goed, maar het is ook een wond,
Als een eeuwige wond die maar niet weggaat,
Het is zo dubbel na al die jaren,
Terwijl het in het begin slechts bitter was

De wonden worden zoeter,
Water wordt tot wijn,
De bitterheid is minder,
Maar het is nog steeds daar

Elke dag lijkt het beter te gaan,
Wanneer ik naar het schilderij kijk,
Ik kan er zoveel in zien,
Ook de dingen die er nooit waren

Het lijkt alsof ze doorgroeit in het schilderij,
Alsof ze tot mij spreekt,
Het is alsof ik achter haar sta,
Maar dan lijkt het alsof iets mij doorbreekt

Ik vecht tegen schimmen en schaduwen,
Ik vecht tegen spiegelbeelden en de tijd,
We zijn te ver weg van elkaar

Is het te overbruggen, of is het beter zo,
Ik droom van een betere aarde,
Als ik het toch terug kon draaien was ik nooit met haar de rivier op gegaan,
Dan was ik met haar thuisgebleven,
Maar misschien zou het daar dan op een andere manier hebben toegeslagen

Sommige dingen zijn niet te ontwijken,
Dingen komen zoals ze komen,
En schilderijen kunnen dingen begrijpen,
Ze verstaan het beter dan ons,
En hangen aan de muur, als hangende dokters

In de tijd dat er nog ketters waren, jij en ik,
Waren we onze eigen dokters,
Maar het mocht niet zo wezen,
Want eigen dokters moesten hangen,
En nu hangen ze aan de muren,
En eigen dokters moesten branden,
En nu zijn ze het open haard van het huis

Wat een hoge prijs betaalden wij,
Om ons eigen medicijn te zijn,
Wat een hoge prijs betaalden wij, liefste,
Om elkaars dokter te zijn

Ze trokken jou in het water, en mij in het vuur,
Een schilderij is alles wat er van ons over is,
Als een zoete liefdes dokter,
Hangende als een ketter aan de muur

DE KERMIS POP

Hij was een kermisjongen. Hij was nog maar heel jong, maar was gedwongen op de kermis te werken. Het was pure kinderarbeid, dwangarbeid. Hij werd

altijd ziek en misselijk van de vele geluiden op de kermis, maar niemand hield rekening met hem. Op een dag kon hij er niet meer tegen en rende weg, zo hard als hij kon. Hij hoopte maar dat niemand het had gemerkt. Hij rende door de massa's mensen heen die de kermis bezochten, op weg naar de uitgang. Zo rende hij het terrein af regelrecht het bos in. Hij rende terwijl hij niet omkeek, terwijl hij de harde, felle geluiden van de kermis nog goed kon horen in de verte. Wat was het toch een naar geluid.

Hij rende zo een huisje binnen ergens in het bos. Hij was helemaal buiten adem. Een oud vrouwtje keek hem aan : 'Zo,' zei het oude mensje, 'aan de wandel, jongen ? En waar gaat de reis naar toe ?'

'Dat weet ik niet, mevrouw,' zei het jongetje. 'Ik moet gewoon weg, weg van die kermis.'

'Oh, maar jij komt van de kermis ?' vroeg de vrouw met een vreemd accent.

Het jongetje knikte. 'Ik werd gedwongen daar te werken.'

'Door wie dan ?' vroeg het vrouwtje.

'Door mijn vader en moeder,' zei het jongetje. 'De kermis is hun bezit.'

'Ah, zo zo,' sprak het vrouwtje, 'dus ze dachten niet na over de ellende die ze jou daarmee bezorgden ?'

'Precies,' zei het jongetje.

'Maar mijn jongen.' sprak het vrouwtje, 'weet jij wat wij daar aan kunnen doen ?'

Het jongetje schudde zijn hoofd.

'Wij kunnen een pop van jou maken die precies lijkt op jou, en die kunnen we naar de kermis toe laten gaan om jouw plaats in te nemen, anders zullen ze zeker naar je op zoek gaan en je terughalen.'

'Echt waar, kunt u dat ?' vroeg het jongetje met glunderende ogen.

'Jazeker,' zei het vrouwtje. Zij begon direct allemaal potten en pannen uit de keuken te halen, en allerlei soorten pakken met poeders. Die begon ze in de potten te gieten, en met een grote plastic lepel mengde ze die. Toen nam ze wat pakken met vloeistof en goot die ook door de mengsels heen. 'Zo, dat begint er al op te lijken,' zei ze met haar vreemde accent.

Het jongetje moest op een stoel zitten, en toen begon zij hem op te meten. 'Nou, helemaal in orde,' zei ze. 'Ons plannetje zal goed slagen.'

Toen moest hij even van een toverdrankje drinken, zodat hij zou gaan slapen, terwijl het vrouwtje het werk zou kunnen doen. Hij nam een slokje en viel zo in slaap. Toen hij wakker werd was de pop klaar en die leek precies op hem, als twee druppels water. De pop kon ook praten en lopen.

'Hier moeten ze het maar mee doen,' glimlachte het vrouwtje. Ook het jongetje was erg blij en verbaasd.

'Er is alleen een heel groot verschil,'

sprak het vrouwtje.

Het jongetje keek nog eens goed naar de pop.

'Hij is veel en veel brutaler dan jou,' sprak het vrouwtje, 'en zal zeker niet pikken wat zijn ouders hem hebben aangedaan. Hij zal de hele kermis op stelten zetten, totdat het zo erg is dat zijn ouders naar het buitenland vluchten. Hij zal alles op de kermis veranderen en nieuw maken, en niemand zal nog gedwongen worden. Je zal dan weer met een gerust hart naar de kermis terugkunnen, en je zult het er zelfs leuk vinden.'

Het jongetje keek het vrouwtje aan met grote ogen. 'Echt ?' vroeg hij.

Het oude vrouwtje knikte. De pop stond op en sprak : 'Nu, ik ga maar eens.'

Het oude vrouwtje sprak : 'Gelukkige tijden.'

Toen ging de pop de deur uit. En het gebeurde precies zoals het vrouwtje verteld had. De pop maakte een enorme bende van de kermis, en maakte het leven van zijn ouders onmogelijk, totdat ze huilend het land uitvluchtten. Alles op de kermis veranderde hij, en het werd er leuk en gezellig voor iedereen. Natuurlijk liet de pop dat even weten aan het vrouwtje en het jongetje, en zo gingen ze met z'n drieën naar de kermis en ze hadden een onvergetelijke dag.

HET LIEDJE VAN VADER

Alles wat hij zich nog van zijn vader kon herinneren was een lied wat zijn vader hem eens liet horen. Het was het mooiste lied wat hij ooit had gehoord. Dat was eigenlijk het enige wat zijn vader hem had gegeven. Er was zoveel meer, maar dat was hij allemaal vergeten.

Toen ging zijn vader op een lange reis waarvan hij nooit meer terugkeerde. Zijn moeder dacht dat het schip moest zijn vergaan. Hij dacht misschien wilde zijn vader niets meer van hen weten. Dat was een strijd in zijn koppie. Vader moest wel op reis, want hij had een belangrijke opdracht van de koningin gekregen. Hij moest naar het krokodillen gebied. Eigenlijk was het wel logisch dat vader was opgevreten door een krokodil, maar dat kwam niet in hem op, en ook niet in moeder.

Of misschien was hij ergens achter het krokodillen gebied terecht gekomen en durfde hij niet meer terug, maar daar dachten ze ook niet over na. Ze waren zich niet echt van de gevaren van het leven bewust en hoe kort het kon zijn, maar moeder hield vol dat het schip gewoon was vergaan. Op een dag

kregen ze een brief van de koningin. De koningin schreef dat sinds er geen berichten over vader waren gekomen, moesten ze vaststellen dat hij niet meer leefde.

Ook dit was natuurlijk zeer kort door de bocht, want wat als vader ergens zat opgesloten ? Maar de koningin had er nog iets bijgeschreven. P.S. Ik had nog wat spullen van je vader hier liggen, die mag je wel hebben. Kom maar eens langs als je durft.

Hij was er nogal verontwaardigd over : "Kom maar langs als je durft." Was zij dan ook gevaarlijk ofzo ? Maar hij ging toch. Hij wilde de spullen van zijn vader wel zien en misschien hebben. Kwam hij daar aan bleek het allemaal rotzooi te zijn. Het lag daar ergens in een schuur. Hij zat wat aan het metaal te draaien en er knakte zo wat vanaf. Hij ging naar huis met lege handen, kreeg toen spijt en ging weer terug. "Ik zou het toch willen hebben," zei hij. Met een bak vol rommel ging hij terug naar zijn moeder, die erom begon te lachen. "Wat heb je me nu meegenomen, jongen ?" lachte ze.

"Van vader," zei hij.

"Niks van vader," sprak ze. "Dit is oude rommel. De koningin maakt je vast wat wijs." Hij was diep teleurgesteld. "Ze zijn niet te vertrouwen daar bij het koninklijk huis," zei moeder. "Ga maar een ijsje kopen," zei zijn moeder. Ze gaf hem wat geld, maar toen hij even later weer thuiskwam met het ijsje was zijn moeder er niet meer. Dagen gingen voorbij en ze was er nog steeds niet. Na vele jaren was het ijsje eigenlijk nog het enige wat hij van haar herinnerde. Alles wat ze hem had gegeven was een ijsje. Natuurlijk had ze hem veel meer gegeven, maar dat herinnerde hij niet. En oh ja, dat liedje van vader. Na lange tijd kreeg hij weer eens een brief van de koningin. Er waren geen tekenen van leven van zijn moeder, dus ze gingen er vanuit dat ze dood was. Dat was natuurlijk enorm kort door de bocht weer. Er stond bij dat hij wel naar het paleis mocht komen, want daar lag nog wat oude rommel van zijn moeder. "Ik heb genoeg rommel van haar hier liggen," schreef hij terug, "maar alles wat ik me echt van haar herinner is een ijsje."

Maar de koningin bleef aandringen, dus toen ging hij maar. De koningin riep hem bij zich en haalde een sjaal uit een zak, en een paar handschoenen.

"Wat moet ik ermee ?" vroeg hij ongeinteresseerd.

"Het is van je moeder," zei de koningin.

"Waarom ga je er zelf niet mee lopen dan," zei hij.

"Dat kan ik niet doen," zei de koningin. "Ik ben de koningin."

"Dus ik moet ermee rond gaan lopen ?" vroeg hij.

"Dat zeg ik niet," zei de koningin, "maar anders gooi ik het weg."

"Geef maar hier dan," zei hij. Toen ging hij weer naar huis.

Hij leegde de zak op tafel. Tot zijn

grote verbazing rolden er ook sieraden uit de zak, hele vreemde, exotische sieraden. Hij nam er ééntje in zijn hand wat op een horloge leek. Er kwamen klauwtjes uit die hem staken toen hij het om zijn pols deed. Zijn pols begon te bloeden. Hij probeerde het af te doen, maar het lukte niet meer. Helemaal blauw ging hij naar de wastafel, waar hij het met zeep er vanaf probeerde te krijgen, maar niets hielp. Hij greep de telefoon en begon een nummer te draaien, maar ver kwam hij niet. Hij kon geen adem meer halen. Toen viel hij flauw. Toen hoorde hij weer het liedje, dat liedje wat zijn vader hem ooit eens liet horen :

"Mijn vader is een zeeman,
Mijn moeder is een schip,
En ik ... ik .... ik kan alleen maar dromen ...

Mijn vader is altijd op reis,
En mijn moeder is nooit thuis ...
En ik .... ik ... ik kan alleen maar dromen ...

Ik lig in de hoge golven, en daar gaat mijn schip,
Ze roepen wel, maar ik hoor ze niet,
Het was er altijd wel, maar kan het niet goed herinneren,

Mijn vader is altijd op zijn schip,
Mijn moeder is nooit thuis,
En ik .... ik ... ik let nooit goed op,
Ik kan alleen maar dromen ..."

DE IJSVOGEL

De IJsvogel vliegt van ijs naar ijs,
De herinneringen verlatende

De IJsvogel neemt niets mee,
en vliegt zo hoger

Zonder lasten, vrij en blij,
Maar de last van ijs is een zware

Steeds lager vliegt hij dan,
Als een koning naar zijn troon,
Steeds dieper zinkt hij dan,
In de ijszee van zijn verlangens

Een ijsvis is hij dan,
Gevangen in het ijs,
Hij wil weer een ijsvogel worden dan,
Maar hij moet wachten tot de morgen

Oh ijsvogel, waar vlucht gij heen ?
Oh ijsvis, wie houdt u tegen ?
Oh, koning zonder kroon,
Gedoemd tot dwalen rondom de troon

De ijskroon is een mysterie diep en zoet,
Maar de wegen tot haar zijn bitter

DE JIJDANS

Ik moest iets terugbrengen naar de buurvrouw. Onze huizen hadden een laag dak, en alles was op de begane grond. Het waren lange huizen naast elkaar in mooi natuurgebied. Ik was nog maar half aangekleed en wat ik al aanhad zat nog verf op, dus dat wilde ik er eerst afwassen voordat ik naar de buurvrouw zou gaan. Ik had een raam openstaan en hoorde dat ze tegen haar moeder zei dat ze naar mij toe zou gaan al. Ik trok snel iets aan, en ging toen door een deur tussen onze huizen in naar haar toe. Ze had allemaal boekjes, pockets, uit de zestiger jaren van een serie genaamd Jijdans, waar vrouwenverhalen en meisjesverhalen instonden. Literatuur. Ik vond het mooie boekjes. Ze had ook een dwergenklok. Ik keek naar het ding. Ze glimlachte naar me. ‘Ja, eh, ik zou die boekjes wel willen lenen, van Jijdans,’ zei ik.

‘Oh, je mag ze wel houden,’ zei ze. ‘Ik doe er toch niks meer mee. Ze staan daar maar te staan.’ Ik was er dolgelukkig mee, en omhelsde haar. ‘Oh sorry,’ zei ik. ‘Ik vergat dat er nog verf op m’n kleding zat.’

‘Geeft niks hoor,’ zei ze. ‘Heb je weer veel lopen schilderen ?’ Ik knikte. ‘Schilderen is mijn lust en leven, wild en woest. Maar nu zou ik wel weer wat meer willen lezen en schrijven.’

‘Lezen en schrijven ?’ zei ze. ‘Goed idee. Wat vind je van mijn dwergenklok ?’

‘Verschrikkelijk,’ zei ik. ‘Wel inspirerend, maar het lijkt wel een spookklok.’

‘Dat is het ook,’ zei ze. ‘Het maakt hele vreemde geluiden. Door dwergen gemaakt. Het was een erfenis.’

‘Kun je er wel van slapen ?’ vroeg ik.

‘Nee, eigenlijk niet,’ zei ze. ‘Het is nogal een storend ding.’

‘Maar waarom houdt je het dan nog ?’ vroeg ik.

‘Tja, een erfenis, he, ik kan het niet zomaar wegdoen. Herinneringen,’ zei ze.

‘Goede of slechte herinneringen,’ vroeg ik.

‘Slecht,’ zei ze, ‘zeer slecht.’

‘Wegdoen dat ding,’ zei ik. ‘Verkopen kan ook.’

‘Ik wil het niemand aandoen,’ zei ze. ‘Ik houd het ding liever hier. Dan is iedereen er veilig tegen.’

Ik stond voor een raadsel. Ik zou haar graag willen helpen.

‘Misschien zit er een mechanisme in waardoor je het kan uitschakelen ?’ vroeg ik.

‘Ik heb al gekeken,’ zei ze. ‘Er zit niks. Dat is het vreemde eraan. In ieder geval bedankt dat je me mijn witte jurk weer hebt teruggebracht.’

‘Geen dank, en bedankt voor het lenen,’

zei ik. ‘Ze had de avond van haar leven.’

‘Dat geloof ik zeker,’ zei ze. ‘Veel gedansd ?’

‘Ja, de hele tijd,’ zei ik. ‘Ze kon niet meer stoppen.’

Ze glimlachte.

‘Ik moet maar weer eens gaan,’ zei ik. ‘Maar die klok, he, die dwergenklok. Van wie was die klok ?’

‘Van de moeder van mijn moeder, en zij had het ook weer geerfd en wilde het ook niet wegdoen,’ zei ze. ‘Ze heeft er een rotleven door gehad.’

‘Ik vind dat zo vreemd,’ zei ik. ‘Kun je het niet beter vernietigen ? Gewoon, hup, het open haard in.’

‘Ik heb geen open haard,’ zei ze.

‘Ik anders wel,’ zei ik. ‘Ik wil het best voor je meenemen, en dan verbranden. Dan zijn we er vanaf.’

‘Ja, maar dan slaan de dwergen misschien terug,’ zei ze.

Ik keek naar haar gezicht, wat ineens gesponnen en verkrompen was. ‘Dat gaat niet goed,’ zei ik. Ineens viel ze flauw. Ik bracht snel wat water voor haar.

‘D… die klok,’ mompelde ze.

‘Laat maar,’ zei ik. ‘Ik verbrand het wel.’

‘Nee, nee !’ gilde ze.

‘Waarom niet ?’ vroeg ik.

‘Dan komen we onder een vloek,’ zei ze. ‘En dan gaat het de hele wereld over, want het is zeer besmettelijk.’

‘Dat moet dan maar,’ zei ik. ‘Want dit is ook niks.’

Maar plotseling kon ik me niet meer bewegen. ‘Die dwergenklok is behekst,’ stamelde ik.

‘Ik zei het je toch,’ zei ze. ‘Laten we het maar laten zoals het is. Veel beter. Ik heb er mee leren leven. Misschien beschermd het wel tegen iets veel ergers.’

‘Zo kun je het misschien ook zien,’ zei ik. ‘Misschien is het een kruis wat je moet dragen, als een extra zintuig.’

‘Ja,’ zei ze. ‘Misschien kun jij er over schrijven en het raadsel oplossen.’

‘Ik zal het proberen,’ zei ik.

Ik ben toen weggegaan. De volgende dag bestond het huis van de buurvrouw niet meer. Het was zo ineens verdwenen. Ik heb haar nooit meer gezien, en ook haar moeder niet, ook al heb ik veel gezocht. Zo in het niets verdwenen, ook die dwergenklok. Nu vraag ik me af of het wel ooit echt bestaan heeft, of alleen maar in mijn fantasie of dwang gedachten. Ik heb soms het gevoel alsof het leven met mij een loopje neemt. Maar anderen zeiden dat het echt heeft bestaan. Of misschien was het een groeps-illusie ? Misschien

is alles illusie ? En hier schrijf ik over. Ik probeer de herinnering hoog te houden aan mijn buurvrouw. Ze was een bijzonder mens. Ze gaf mij een rust die ik niet kon beschrijven, en dat terwijl ze in zo'n grote onrust leefde. Misschien heeft de dwergenklok haar meegenomen dieper het woud in ? Ik zoek nog steeds in de wildernis naar haar, maar dan bedenk ik dat dit misschien ook mijn kruis is, en mijn zintuig, waarmee ik moet leren leven. Het gemis van haar is groot, maar er zijn ook andere dingen. Ik kan over haar schrijven, en haar boeken lezen. Als ik Jijdans boekjes lees dan denk ik weer aan haar.

De dwergen dansen om hun klok,
Zij wonen hier al zo lang.
Nee, weg willen zij niet,
nog zoveel dingen te doen.
En daarom dreigen zij, dreigen zij :
Kom niet te dichtbij,
deze dingen zijn van mij,
ik, ik, ik, is alles waar ze aan denken,
Ik sta al lang in de rij,
voor een Jijdans

DE SLOOT

Hij trapte de zwarte vissen van hem af toen hij de sloot uitkroop. Ze noemden het sloot, maar het was eigenlijk een rivier, en de vissen hadden hem geprobeerd naar beneden te trekken. Het was een heel gevecht geweest, maar nu was hij eindelijk aan wal, en haalde diep adem van opluchting. Het had niet veel gescheeld. Hij voelde zich meer dood dan levend. Toen hij thuiskwam viel hij zijn moeder in de armen. 'Waar was je toch, jongen ?' vroeg ze bezorgd.

Hij vertelde haar het hele verhaal.

'Nee, daar moet je ook zeker niet komen,' zei moeder. Maar hij was erin gegaan om iemand te redden, en dat eerde ze. 'De zwarte vissen zijn een groot probleem, altijd,' zei moeder. Het was een koude dag in 1938. Toen de oorlog uitbrak toen herinnerde hij het zich weer, de zwarte vissen. 'Ze zijn aan land gekomen, moeder,' zei hij toen, 'de zwarte vissen.' Moeder knikte. 'De sloot is overstroomd, mijn jongen,' sprak ze. Toen ze later door de nazi's werd afgeschoten kon hij haar niet helpen. Zijn dromen waren kapot geschoten. Hij zou nu een zwarte vissen jager worden. Hij haatte de sloot. Er gebeurden daar vreselijke dingen, en hij wist dat het allemaal met de sloot had te maken. Het was een zwarte rivier vol met fabrieksvuil, vol met afval, en zwarte moord-vissen die voor niets en niemand terugdeinsden. Als kind had hij er altijd al nachtmerries over.

Nu was zijn moeder er niet meer en hij zinde op wraak. In de winter vroor het, en hij ging op de sloot schaatsen. Er was zoveel vuil onder het ijs, zoveel afval. Alle zwarte vissen waren nu onder het ijs. Hij schaatste door, tot ver weg van de slootkant. Het werd ook steeds donkerder. Plotseling zag hij wat bewegen. Het ijs was hier ook wat dunner. Hij ging languit op het ijs

liggen en keek er doorheen. Nee, hij hoorde iemand kloppen. Er was iemand onder het ijs. Hij kreeg toen ineens de schrik van zijn leven. Het was het gezicht van zijn moeder. Hij begon te roepen, en begon het ijs open te trappen met de punten van zijn schaatsen. Plotseling zakte hij er doorheen, en werd direct gegrepen door de zwarte vissen, en diep naar beneden getrokken. Hij voelde zichzelf koud worden en stijf, en kon al snel zich niet meer verzetten tegen de zwarte vissen. Maar als zijn moeder nu vrij was, dan vond hij het best.

In de lente spoelde er een lichaam aan land. Het was zijn lichaam. Een man vond hem, en schudde zijn hoofd. De man vond dat hij op zijn zoon leek, alhoewel er niet veel meer van het lijk over was wat door de zwarte vissen was aangevreten. Toen de man thuiskwam vertelde hij het aan zijn zoon. De vrouw van de man schudde met haar hoofd. ‘Hoe kun je onze zoon nu vergelijken met een lijk ?’ De man haalde zijn schouders op. ‘Ik weet het niet.’ De vrouw keek hem diep in zijn ogen. ‘Je bent niet goed wijs,’ zei ze langzaam. Ze gingen die avond vroeg naar bed.

‘Je kunt zoiets niet maken,’ zei zijn vrouw toen ze in bed lagen. ‘Hij zou er nachtmerries van kunnen krijgen.’

‘Onzin,’ zei de man. ‘Hier leert hij van.’

‘Midden in de nacht staat de zoon bij hen in de slaapkamer. ‘Ik ben niet van suiker,’ zei hij. Toen ging hij weer weg. De volgende ochtend bij het ontbijt zei niemand wat tegen elkaar. Op een pot stond het hoofd van een vrouw. ‘Die verdronken jongen zal ook een moeder gehad hebben,’ zei de man opeens. Hij wees op het hoofd van de vrouw op de pot. Zijn vrouw pakte toen de pot en begon naar het gezicht van de vrouw op de pot te staren. ‘Ja, maar deze weent. Ik zou niet weten waarom ze tegenwoordig een wenende vrouw op een pot zetten.’

‘Verkoopt he,’ zei de man. De zoon zei niets. Ineens begon hij zich niet goed te voelen en rende weg.

‘De moeder van de verdronken jongen,’ zei de man weer. ‘Dat moet wel deze vrouw zijn. Hier staat ze, op deze pot, wenend om haar zoon.’

‘Nee,’ zei de vrouw. ‘Je hebt grote fantasie, misschien wel door je empathie.’

‘Empathie spreekt altijd de waarheid,’ zei de man. ‘Empathie weet alles.’

‘Ja, en empathie heeft altijd gelijk,’ zei de vrouw.

De man pakte toen de pot en hield de pot ondersteboven boven de tafel, terwijl het spul wat erin zat eruit begon te druipen. ‘Nu is ze vrij,’ zei de man. Op dat moment kwam de zoon binnen. Hij was boos, en riep : ‘Ik ben niet van suiker, maar, maar !’

‘Zie, je lijkt echt op hem,’ zei de man.

‘Op wie ?’ vroeg de zoon.

‘Op die verdronken jongen die ik had gevonden,’ zei de man.

‘Oh, dat lijk ?’ vroeg de zoon. ‘Ik ben niet van suiker, maar, maar !’

‘Maar wat ?’ vroeg de man. ‘Je bent hier om te leren.’

‘Nee !’ riep de zoon, en rende weer weg.

‘Zie,’ zei de vrouw, ‘je hebt hem erg overstuur gemaakt met al deze dingen. Hij probeert je duidelijk te maken dat je te ver bent gegaan. Misschien moet je het hem beter uitleggen.’

‘Ik bedoelde gewoon dat hij net zo moeilijk communiceert als dat lijk,’ zei de man.

‘Wat ben jij grof,’ zei de vrouw. ‘Je hebt een goed hart, maar je kent je eigen verbeeldingskracht niet. Je hebt geen idee wat voor een effect dat heeft op anderen. Ga naar hem toe.’

‘Nee,’ zei de man, ‘hij moet hiervan leren.’

‘Dan ga ik wel,’ zei de vrouw, en stond op.

De jongen was op zijn kamer, maar wilde niemand spreken.

Even later stond de man op en klopte aan bij de jongen.

‘Ga weg,’ riep de jongen, ‘jullie zijn misselijke ouders.’

‘Zie, dat bedoel ik nu,’ zei de man tegen zijn vrouw.

‘Je hebt het er zelf naar gemaakt,’ zei de vrouw.

Die avond gingen ze weer vroeg naar bed. Weer stond midden in de nacht hun zoon in de slaapkamer. Hij stond daar met een hakbijl en een mes.

‘Zeg, ben je gek geworden,’ zei de man slaperig.

‘Zie,’ zei de vrouw die ook was wakker geschrokken. ‘Dat bedoel ik nu. Je maakt die jongen helemaal gek met je rare vergelijkingen.’

‘Ik heb zeker gelijk gehad,’ zei de man. ‘Hij gedraagt zich alsof hij al dood is.’

‘Ja, maar denk je niet dat jouw vreemde manieren hem zo hebben gemaakt ? Je bedoeld het misschien goed, maar het lijkt net alsof je zelf ook al dood bent. Ik leef hier met twee doden, twee contactgestoorde mannen,’ zei de vrouw paniekerig. Ze stond op en begon door het huis heen te rennen, te wenen, en paniekerig te doen, hysterisch bijna.

‘Kijk wat je je moeder hebt aangedaan,’ zei de man kalm.

‘Nee, jij !’ riep de zoon.

‘Mijn vergelijking was juist,’ zei de man.

‘Jullie zijn beiden niet goed snik !’ gilde de vrouw. ‘Jullie bedoelen het misschien goed, maar dit is misselijkmakend, ziekmakend, en het is ook ziek.’

Zwarte vissen waren op jacht. Ze lieten

niet los. ‘De oorlog heeft me zo gemaakt,’ zei de man kalm.

‘Ja, mij ook,’ zei de zoon, die toen zijn hakbijl en mes op de grond liet vallen. De vrouw raapte het zo snel mogelijk van de grond, en borg het op. ‘Geen speelgoed voor jou,’ zei ze.

En ja, het was waar. De oorlog had hen zo gemaakt. Zwarte vissen waren aan land gekomen, in de uniformen gegaan, en maakten jacht op de families, in grote bloedlust, grote oorlogszucht.

‘Ik ben niet van suiker,’ zei de jongen, ‘maar de oorlog heeft iets met mijn hersenen gedaan. Ik ben niet meer dezelfde.’

‘Niemand is nog dezelfde,’ zei de vrouw.

Er werd toen op de deur geklopt. Het waren nazi’s. Toen ze binnenkwamen werd het drietallig gezin afgeschoten. Hun lijken werden in de sloot geworpen, als voer voor de zwarte vissen. Na een tijdje spoelden ze weer aan op het land, en werden weer door andere families gevonden, waar het toen ook mis begon te gaan. Iedereen ging de fuiken in. Zo werd het land met de grond gelijk gemaakt en helemaal uitgehold, tot overstromen van de sloot. Het gehele land kwam onder water te staan, en de zwarte vissen hadden vrij baan. Een duivelser kwaad dan de zwarte vissen was er niet. Overal waar ze kwamen scheen het mis te gaan.

Een jongen trapte de zwarte vissen van hem af toen hij de sloot uitkroop. Ze hadden zich helemaal in zijn vlees vastgebeten. In het ziekenhuis moesten de vissen verwijderd worden. Maar dokters die zich eraan waagden werden ook door de zwarte vissen gegrepen. Het was een hopeloze zaak, maar toch eindigde de oorlog eens, en trok de sloot zich weer terug, totdat het alleen nog maar een normale sloot was. En de zwarte vissen leken niet meer te bestaan.

Eens lang na de oorlog kwam een jongen met eenzelfde soort verhaal thuis dat hij was gegrepen door een zwarte vis tijdens het zwemmen in het meer. Niemand geloofde hem, want hij had verder ook geen wonden. Maar de jongen leed sindsdien aan zware nachtmerries, en ze hadden het vermoeden dat hij geestelijk zwaar ziek was. Hij klaagde veel over duizeligheid en kwam in een opvangcentrum terecht. Ook daar ging hij deze verhalen rondvertellen, maar niemand geloofde hem. Nachtmerries, zware nachtmerries, had hij. Hij durfde niet meer te slapen, en at bijna niet meer. Op een dag kwam hij iemand tegen die zei dat velen hetzelfde hadden meegemaakt als hem, maar dat ze zich isoleerden of geisoleerd werden omdat ze niet werden geloofd. Ze kwamen veelal tot de conclusie dat ze nog steeds werden achtervolgd door de zwarte vissen die inmiddels aan land waren gekomen.

Op een dag ging de jongen schaatsen. Onder het ijs zag hij personen bewegen, en ze klopten van onderen tegen het ijs. Hij zag de gezichten van jongens, meisjes, vaders en moeders. Hij is toen op de kant gegaan en is toen gaan zoeken naar de grootst mogelijke steen, en heeft die toen op het ijs geworpen,

opdat er een wak zou ontstaan waardoor de slachtoffers van de zwarte vissen voor eens en voor altijd vrij zouden zijn.

DE ROTTERDAMSE SOLDAAT

'Het interesseert mij allemaal niet, mevrouw, ik heb al teveel voor mijn kiezen gehad. Ik ben de dood al vele malen gestorven, dus het zal mij niet meer deren. Als ik val, raak ik de grond toch al niet meer, mevrouw. Het is allemaal routine geworden,' zei de Rotterdamse soldaat in de tram. 't Is toch zo ? Het is er toch allemaal al ingeramd ? Niemand kijkt er meer van op, mevrouw. Als je nou zestien of zeventien jaar zou zijn, mevrouw, kijk, dan was het wat anders, maar ik zit al meer dan twintig jaar in het vak. Ik heb alles al meegemaakt, mevrouw, ik draai mijn hand er niet meer voor om. 't Is toch zo ? Kijk als je nou echt over heel veel jaren geleden praat en je bent piepjong, en je hebt nog niks meegemaakt, ja, dan is het andere koffie, dan is het anders, maar met mij, mevrouw, het kan me allemaal geen worst meer schelen. Ze doen maar, ze hebben het altijd al zo gedaan, dus laten ze het rustig door doen, geen kip die er meer om kraait. We zijn het allemaal al gewend, helemaal doodgedraaid, allemaal routine, mevrouw, allemaal routine. Die van ons nog komen zijn allemaal robotten, mevrouw, wij hebben dit kunstje al zo vaak gedaan. We kunnen het slapend doen.

Kijk, als je nou over echt heel lang geleden praat, ja, dan is het anders, maar nu zijn we even vele jaren verder, hè, dat maakt een groot verschil, mevrouw, groot verschil. 't Interesseert me niet meer. Ik voel me als een bouwvakker die telkens hetzelfde huis bouwt. 't Is allemaal hetzelfde, niemand kijkt er meer van op. Echt mevrouw, moet u een paar dagen met me meekomen, en dan kent u het liedje wel. Ik heb er allemaal geen zin meer in, ik heb het wel gezien, maar ik doe het gewoon. Wat moet je anders, mevrouw ?'

'En hoe lang heeft u in Joegoslavië gezeten tijdens de oorlog daar ?' vroeg de vrouw die tegenover hem zat in de tram.

'Drie maanden, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ik kreeg daar al snel een relatie met een vrouw die nog wel erger was dan de oorlog. Ik heb zowel op het strijdveld gewerkt als in het ziekenhuis. Ik was daar ook voor haar. Ik streed ook voor haar, maar ze ging overal rondbazuinen dat ik in een inrichting zat, mevrouw. Moet een mens maar tegen kunnen, mevrouw, maar zo langzamerhand kan ik tegen alles, mevrouw. Ik heb veel meegemaakt, mevrouw, ik ben erin gehard.'

'Hadden jullie ruzie ofzo, of was je er te weinig voor haar ?' vroeg de vrouw.

'Er was oorlog, mevrouw, ik was daar niet op vakantie,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ik was daar om levens te redden, ook het hare. Ik moest er vaak

op uit, en daar kon ze niet zo goed mee leven. Maar als ik er was hadden we vaak ruzie, mevrouw.'
'Ik ken zulke types,' zei de vrouw. 'Ze draaien alles om. Als je te dichtbij komt, dan is het 'kip ik heb je.' Het worden ook wel Aldebaranse vogels genoemd.'
'Aldebaranse vogels ? Wat zijn dat, mevrouw ? Ik heb daar nog nooit van gehoord, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat.
'Het komt uit een boek,' zei de vrouw. 'Aldebaranse vogels, ze kunnen je beste vrienden zijn, maar de dag erna zijn het je ergste vijanden. Ze doen zich zo zacht en teder voor, zo zwak en fragiel, maar raak ze niet aan, want dan zijn ze ineens de sterkste leeuwen, en ze zullen geen medelijden met je hebben. Ze vertellen je hun problemen, en smeken je om hulp, maar als je ze aanraakt dan ben jij ineens wat zij waren. Het zijn aasgieren, en je betaalt altijd een hoge prijs voor wat ze je geven.'
'Dat komt me bekend voor, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Je slaat de spijker op z'n kop. Ik ben Joegoslavië na drie maanden uitgevlucht, niet om de oorlog, maar om haar, mevrouw. Stuur me de oorlog in, laat me werken in het ergste ziekenhuis, laat me afdalen in de diepste put om mensen eruit te redden, maar stuur me niet terug naar zo'n vrouw, mevrouw. Ik heb er nog steeds nachtmerries van.
De tram stopte. 'Ik moet er hier uit,' zei de vrouw.
'Nee, alsjeblieft, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Blijf nog even zitten. Dan kunnen we nog even kletsen, mevrouw. Laat me niet in de steek, want door het u allemaal te vertellen lijkt het wel alsof ik er weer middenin zit.'
'Het is een tram, geen café,' lachte de vrouw.
'Aljeblieft, mevrouw,' smeekte de Rotterdamse soldaat. Maar de vrouw stond al buiten, en de tram reed verder.'
De Rotterdamse soldaat vloekte. 'Waarom moet ik toch altijd mijn hele ziel en zaligheid aan iemand vertellen ? Ze geven er toch geen stuiver om. Aldebaranse vogels had ze het over ? Volgens mij was zij er ook één. Aasgieren zijn het. Ze laten je niet eens uitspreken. Ik was nog lang niet klaar.'
Opeens werd de Rotterdamse soldaat van achteren op zijn schouder getikt. Hij keek achterom en zag een rokende man met een hoed op en een krant bij zich. 'Kunt u even niet zo vloeken en schelden ?' zei de man. 'Ik probeer rustig mijn krantje te lezen en ik heb zo werk te doen. U zit hier niet in een café.'
'Oh, nog zo'n Aldebaranse vogel,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Goed dat ik het weet, maar als het oorlog is hoef je niet bij mij aan te kloppen.'
Bij de volgende halte stapte de Rotterdamse soldaat uit, en liep door de stad, terwijl hij boos tegen van alles aantrapte. 'Moet ik weer net hebben, moet ik weer hebben,' zei hij. Nog steeds vloekte en schold hij. 'Ik kan een mens hier niks zeggen, allemaal Aldebaranse vogels, allemaal aasgieren.'
Hij ging een café in en begon zich vol te zuipen. Hij bleef maar aanpraten tegen de barman. Die werd er natuurlijk ook voor betaald, en die zei telkens maar : 'Ja ... ja.'
Toen de Rotterdamse soldaat over zijn Joegoslavische vriendin begon zei de barman : 'Ik had ook eens zo'n vrouw.

Ze hebben nooit genoeg, zijn nooit tevreden. Er blijft niets meer van je over.'
'Hoe heb je het overleefd ?' vroeg de Rotterdamse soldaat.
'Vluchten,' zei de barman. 'Wat kan je anders doen ? In zo'n oorlog kun je niet vechten.'
'Nee, inderdaad,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ze mogen me in elke oorlog gooien, maar sommige vrouwen zijn erger dan honderden oorlogen bij elkaar.'
'Ik zou geen risico meer nemen,' zei de barman. 'Als je je beroep liefhebt, dan is dat je vrouw.'
'Goed punt,' zei de Rotterdamse soldaat.
De barman keek hem geheimzinnig aan, ging toen even naar de keuken, en kwam toen terug met een boek. 'Een boek over de Aldebaranse vogels,' zei de barman. 'Het zijn mythische vogels, trickster vogels, die een mens plagen totdat de mens zijn ware liefde heeft ontdekt, niet in een persoon, maar in het beroep, de levenstaak van de mens. Daartoe dienen dus de Aldebaranse vogels, opdat de mens zijn doel zal vinden. Je mag het wel van me lenen.'
En zo kreeg de Rotterdamse soldaat het boek mee, en ging fluitend naar huis. Onderweg zag hij wat leek op Aldebaranse vogels, maar hij glimlachte gewoon. Hij ging er niet op in, want hij wist waar het op uit kon lopen.

DE ROTTERDAMSE SOLDAAT II

'Ik zeg niks meer, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat in de tram. 'Ik praat niet meer. Er zijn hier allemaal Aldebaranse vogels die zitten te loeren, die aasgieren. Ik heb altijd iedereen geholpen, mevrouw, stond altijd voor iedereen klaar, maar als je dan zelf eens iemand nodig hebt, dan zijn ze er niet, dan is niemand thuis en heeft niemand tijd, mevrouw. Ik zou eigenlijk een toren tot de hemel moeten bouwen, mevrouw, en dan volgt iedereen maar die mij wil volgen, mevrouw.'
'Vergeet dan niet eerst de toren naar beneden te bouwen,' zei de vrouw die tegenover hem in de tram zat, 'de aarde in, zodat ook alle moddermannen zoals jij die zich in de aarde verscholen houden met je mee naar boven kunnen.'
'Moddermannen ?' zei de Rotterdamse soldaat. 'Zeg, gaan we beledigend doen, mevrouw ? Ik heb het weer getroffen, hoor. Ze zijn erweer : de Aldebaranse vogels. Ze zitten hier tegenover me.'
'Nou ja, ik bedoel met moddermannen degenen die bang voor het leven zijn geworden en niks meer durven te zeggen, geen contacten meer durven te maken met anderen uit angst pijn gedaan te worden,' zei de vrouw. 'Ze gaan de aarde in om een schuilplaats te zoeken en laten zichzelf niet meer zien. Ze zijn er nog wel, maar hun harten zijn gesloten.'
'Ja, ja,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Mij uit mijn tent proberen te lokken, hè ? Nou, dat gaat mooi niet door. Ik ben niet zo iemand die zichzelf zomaar voor de leeuwen werpt, mevrouw. Ik ben niet achterlijk. Waar doen we het

tegenwoordig nog voor, mevrouw ? De mens is ondankbaar. Het is toch nooit genoeg. Nee, we moeten het met minder doen, mevrouw. Er zit niks anders op.'
'Bouw jij je torentje naar de hemel maar,' zei de vrouw. 'Ik ga straks lekker in mijn achtertuin zonnen. Glaasje erbij, tijdschriftje, en dan ga ik daarna lekker kletsen met de buurvrouw over van alles wat ons dwars zit, en ook over van alles wat ons niet dwars zit, en dan hebben we jou niet eens nodig, modderman.'
'Pffft,' zei de Rotterdamse soldaat verontwaardigd. 'Als de oorlog komt, weet je ook dat je bij mij niet aan hoeft te kloppen.'
'Er komt geen oorlog, modderman,' zei de vrouw. 'De enige oorlog die er is is in je eigen hoofd, jij en je Aldebaranse vogels. 't Lijkt wel een syndroom.'
'Ik heb in de oorlog gevochten, mevrouw, opdat u hier nu veilig kunt leven,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Een beetje respect voor je militaire medemens. Je mocht ze nog eens nodig hebben, je weet maar nooit, mevrouw.'
't Enige wat ik nodig heb is een goede buurvrouw, dat is beter dan een verre modderman die zich in de aarde verschuild,' zei de vrouw.
'Twee pond konijnenkaas bij de bakker, u bazelt maar wat,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ik laat me niet uit de kast lokken door zo'n Aldebaranse vogel als u. Ik houd mijn kaken flink op elkaar. Van mij krijgt u niets, want ik weet precies waar alle informatie naartoe gaat : naar uw buurvrouw, die natuurlijk ook in het complot zit.'
'Wat voor complot ?' lachte de vrouw.
'Tegen uw militaire medemens, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat.
'U ziet ze vliegen,' zei de vrouw. 'U bent zwaar paranoide. U zou uzelf moeten laten opnemen in het ziekenhuis om u te laten nakijken, opdat uw niet-militaire medemens geen overlast van u heeft.'
'Maar dan moet u ook niet komen aandraven als het oorlog is, mevrouw, want dan zijn we er niet,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Dan zijn we aan het sjoelen en tafeltennissen in het ziekenhuis, mevrouw. Allemaal uw schuld. U maakt uw militaire medemens gek.'

'Dat is dan mooi geregeld,' zei de vrouw. 'Er komt geen oorlog. U zit iedereen maar bang te maken. Ga wat leuke dingen doen.'
Boos ging de Rotterdamse soldaat de tram uit. 'U zult geen last meer van uw militaire medemens hebben,' zei hij nog boos. Hij liep de straten over en schopte tegen alles aan wat los en vast zat. 'Hoe krijgen ze het toch altijd weer voor elkaar, die Aldebaranse vogels. Nu heb ik weer mijn ziel en zaligheid lopen uitstorten. Alsof ze je de woorden gewoon uit je trekken. Bah.'
Hij ging een café in om zich vol te zuipen. 'Zegt u het maar, waar heeft u last van ?' vroeg de barvrouw.
'Van Aldebaranse vogels mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Overal lopen ze te loeren op mijn bloed, halen het bloed onder mijn nagels vandaan, mevrouw. Aasgieren zijn het.'
'Tja, die zitten hier veel,' zei de barvrouw. 'Daar hebben we gelukkig onze sappen voor. Meer drinken, minder denken, minder praten.'
'Precies,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Spreken is zilver, zwijgen is goud, drinken is platina, en erop los schieten is de hemel. Ik heb mijn torentje

gebouwd.'

'Nou ja, teveel drinken is natuurlijk niet goed, en schieten al helemaal niet,' zei de barvrouw.
'Zeg, gaat u ook al beledigend doen naar uw militaire medemens, mevrouw ?' zei de Rotterdamse soldaat aangebrand. 'Gaan we roet in het eten gooien ? Ik heb in de oorlog gewerkt, mevrouw. Ik zal het echt wel weten wat goed is en wat niet goed is. En beledig mijn torentje naar de hemel niet.'
'Er zit hier een zekere grens aan het drinken,' zei de barvrouw. 'Boven die grens mogen we het niet toestaan en gaat er een slot op, en schieten doen we al helemaal niet. Als u wilt schieten dan gaat u maar naar de dartshoek, of naar de gokautomaat.'
'Gokautomaat ?' zei de Rotterdamse soldaat. 'U bent natuurlijk op mijn geld uit. Weer een Aldebaranse vogel geschoten. Het was goed raak. Het was me een genoegen, mevrouw.'
'Beter te gokken dan te schieten,' zei de barvrouw. 'Schiet maar met geld, dan hebben anderen er ook wat aan.'
'Ah, bent u er zo één ?' zei de Rotterdamse soldaat.
'Met geld krijg je alles van een mens gedaan,' zei de barvrouw, 'vertrouw daar maar op. Voor niets gaat de zon op.'

'Ik ben niet zo rijk, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat, 'en geluk is niet te koop. Het houdt altijd ergens op, en hoe hoger je hebt gebouwd, hoe harder je valt.'
'Dan heb je het niet goed gedaan,' zei de barvrouw.
'Oh, dus ik sta oog in oog met een specialist ?' vroeg de Rotterdamse soldaat. 'Leg uit dan.'
'Hoeveel betaal je ervoor ?' vroeg de barvrouw.
'Ik heb geen rooie stuiver meer,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ik heb alles opgezopen.'
'Een onderpand dan,' zei de barvrouw.
De Rotterdamse soldaat gaf haar zijn horloge. 'Nou, zeg op,' zei hij.
'Luister,' zei de barvrouw. 'Ik ken een liedje en dat gaat zo :
Geef het leven een kans, gooi het maar op de bank,
Rente is nooit te duur, grijp je kans, grijp je kans.
Wat ik daarmee bedoel is, dat je in het leven niet alles als een dolle zot moet gaan besteden, maar je moet het naar de bank brengen om te sparen, ook al is het weinig, en dan krijg je vanzelf rente. Vele beetjes maken veel, en dat geeft ook weer veel rente. Dat moet je eigenlijk met alle dingen doen. Het heet het minimalisme, dat je alles opspaart, je woorden, je gedachten. Je leeft zuinig, en dan wordt je daar ook weer voor betaald. De Aldebaranse vogels komen opdat een mens dit zal leren, en om een mens van dit principe niet te laten afwijken. Dat is het ware drinken. Je drinkt zo van de hemelbron.'
De barvrouw gaf hem zijn horloge terug en een zoen op zijn wang. 'Dit is je rente al,' sprak ze. De Rotterdamse soldaat is toen hemels dronken naar huis gegaan.

DE AMSTERDAMSE SOLDAAT

'Het is allemaal ijdelheid, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Waar doen we het allemaal voor ? We zoeken allemaal onze zogenaamde vijanden te doden, en we vergeten dat we aan onszelf moeten sterven. Wij zijn zelf onze ergste vijanden, ons ego, onze verbeeldzucht en ijdelheid. De mens houd van sprookjes, mevrouw, van spiegeltje, spiegeltje aan de wand, ik ben het mooiste van het land. Ik weet altijd alles beter, mevrouw, daar gaat het de mens om. Het is allemaal ijdelheid, mevrouw. We kunnen wel opstappen. Waar is de liefde vandaag de dag nog, mevrouw ? De mens wil gezien worden, het gaat allemaal om geld en roem. We kunnen wel ophouden, mevrouw. De mens doet het allemaal om gezien te worden, laten we eerlijk zijn, mevrouw.'

'Waren de moddermannen er nog maar,' zei de vrouw die tegenover hem zat in de tram. 'Die nog in de grond groeven, hun linkerhand niet lieten weten wat hun rechterhand deed, de hongermannen, die zichzelf niet vetmesten met onnuttige en overbodige rijkdom. Ze gaven het liever aan een arme die niets had, en daar liepen ze niet
mee te koop. Ze deden het niet om bekend te worden, om als een held geloofd en geprezen te worden. Ze deden het in het verborgene, en ontweken alle hooggeplaatsten. Ze leefden in de aarde.'

'Zo is het, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik ben blij dat er nog mensen zoals u zijn, mevrouw.'

'Bijna niet meer,' zei de vrouw. 'Je hebt een winnend lot uit de loterij getrokken. Gefeliciteerd.'

'Ik zal u nooit meer vergeten, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik zal mijn herinnering aan u altijd blijven koesteren.'

'Die bekendheid, eer en roem wil ik niet,' zei de vrouw. 'Ik heb al spijt dat ik het je heb gezegd.'

'Zo bedoel ik het niet, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Het is maar een gebaar, een filosofie. Ik eer het principe, maar zal u waarschijnlijk straks snel weer vergeten zijn. Het leven is druk, en vloeit al gauw over in andere dingen.'

'Gelukkig maar,' zei de vrouw opgelucht, 'want ik ben een moddervrouw.'

'Dan scheiden hier onze wegen,' zei de Amsterdamse soldaat, en toen de tram stopte stapte hij de tram uit. De volgende dag kwam hij haar alweer tegen.

'Ha, moddervrouw,' zei de Amsterdamse soldaat.

'Ha, modderman,' zei de vrouw.

'Was jij gisteren niet mijn winnend lot uit de loterij ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Ja,' zei de vrouw, 'maar dat was maar een moment-opname, van herkenning, niet zozeer van herinnering. Het leven gaat verder.'

'Ja, het is een modderwereld,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Maar weer een magisch moment dat ik u weer heb getroffen.'

'Vandaag weer gewonnen,' zei de vrouw, 'maar vandaag wordt altijd weer vervangen door morgen. Dat hoort bij het werk.'

'Speelt u graag in de zandbak, mevrouw

?' vroeg de Amsterdamse soldaat. 'U speelt nogal graag spelletjes, hè ?'
'Het is geen spel,' zei de vrouw. 'Het is mijn beroep.'
'Bent u filosoof ?' vroeg de Amsterdamse soldaat die tegenover haar was gaan zitten in de tram.
'Psycholoog,' zei de vrouw. 'Ik help de man van de vrouw af in plaats van andersom, want de vrouw is gevaarlijk speelgoed.'
'Maar u als psycholoog bent toch geen gevaarlijk
speelgoed ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.
'Ik ben de speelgoedverkoper,' zei de vrouw. 'Ik onderwijs de gebruiksaanwijzing. Ik houd me ook aan de leeftijden die op de verpakkingen staan.'
'Laat maar zitten, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik ben soldaat en modderman. Wat moet ik met speelgoed ?'
'En u strijd tegen uzelf ?' vroeg de vrouw.
'Dat is de grootste oorlog, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat.
'Mag ik u dan een advies geven als psycholoog ?' vroeg de vrouw.
De Amsterdamse soldaat knikte.
Ze schoof dichter naar hem toe en zei in zijn oor : 'Dan bent u op het juiste pad. Ik heb daar wel speelgoed voor.'
'Welk speelgoed ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.
'Plastik messen, bijlen, pijl en boog, handboeien, alles plastik,' zei de vrouw.
'We gaan toch geen cowboytje en indiaantje spelen,' vroeg de Amsterdamse soldaat.
'Nee, veel erger,' zei de vrouw. 'Er is een monster genaamd 'het zelf'.
'Mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik heb jarenlang tegen dit monster gestreden, en het liet me verdwalen. Ik ben alles kwijt, al mijn orientatie.'
'Mijn speelgoed rekent ermee af, en geeft je een kompas,' zei de vrouw.
De Amsterdamse soldaat keek haar diep in haar ogen. 'En waar is uw speelgoed winkel ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.
'In mijn hart,' zei de vrouw.
'Maar daar kom ik toch nooit,' zei de Amsterdamse soldaat, 'want u bent een moddervrouw en zou mij nooit toelaten.'
'Misschien win je ooit nog eens een lot uit de lotterij,' zei de vrouw, en stapte de tram uit.
'Maar ik ben ook een modderman,' riep hij haar na.
'Waar de modder ons samenbrengt,' riep ze terug. 't Zal weer volledig toevallig zijn.'
'Wat een vreemde vrouw,' dacht hij bij zichzelf. De dag erna zag hij haar weer in de tram, maar er was een andere man bij haar.
'Zo, heb je je modderman gevonden ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.
'Het was mijn lot uit de loterij,' zei de vrouw.
'Wanneer gaan jullie trouwen ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

De vrouw moest lachen. 'Het is maar een patient,' zei de vrouw. 'Hij moet er even op uit.'
'Op uit ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.
'Ja, leren een modderman te zijn,' zei de vrouw. 'Het is een test.'
'Dus als hij faalt, dan moet hij terug boven de grond ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Als hij faalt, dan word hij net zoals jij,' zei de vrouw.
'Nou, dat is ook niet aardig,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Dus ik heb gefaald ?'
'Ja,' zei de vrouw, 'ik bood je speelgoed aan, maar je had andere dingen te doen.'
'Ik vind u maar een vreemde mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Maar ja, dat zijn de meeste psychologen. Dus cowboytje en indiaantje spelen is therapeutisch ?'
'Ik ga het zo met mijn patient doen,' zei de vrouw. 'Het is symboliek. Het hoort inderdaad bij de therapie.'
'Ach, ik weet het al,' zei de Amsterdamse soldaat. 'U
probeert natuurlijk klanten te werven. Ik zit hier mijn tijd te verdoen. Ik dacht dat ik met een normaal mens sprak, maar u liet mij in die waan. Dat is ook niet echt medisch verantwoord dan, mevrouw.'

'Ik heb ook nog wel medicijnen in de aanbieding,' zei de vrouw.
'Laat maar,' zei de Amsterdamse soldaat. 'De vissen willen niet bijten vandaag. Ik kan net zo goed een raam uitspringen. Ik kom weer uit bij het begin, mevrouw. Alles is ijdelheid. Mijn grootste vijand is mezelf, maar ik ben ook mijn eigen grootste vriend, dat heb ik ook wel weer in de gaten. Gegroet, mevrouw.' En zo stapte de Amsterdamse soldaat de tram uit, niet meer omkijkende. De dag erna kwam hij haar weer tegen, maar hij negeerde haar. 't Is toch altijd weer hetzelfde liedje,' dacht hij bij zichzelf. 'Niets zeggen maar. Ze zit hier voor haar beroep, niet voor mij. En trouwens ik mag dan wel mijn eigen grootste vijand wezen, ik ben ook mijn eigen grootste vriend.'
Na een tijdje kwam ze naar hem toe in de tram en ging tegenover hem zitten. 'Heb je misschien een kwartje voor mij ?' vroeg ze.
'Oh, ben je aan de drugs ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.
'Nee, ik heb geen klein geld voor de telefoon,' zei ze.
'Dat komt goed uit,' zei de Amsterdamse soldaat, 'want ik heb namelijk geen kwartje.'
'Het gaat om een patient die mij dringend nodig heeft,' zei ze.
'Oh, dat is helemaal mooi,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Twee vliegen in één klap dan.'
'Goed gedaan,' zei ze. 'Moddermannen zoals jou zijn er bijna niet meer. Je bent goed door de test heengekomen.'
'Ja, maar ik ben helemaal uw patient niet eens, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'U moet in de war zijn met iemand anders.'
'Nee,' zei de vrouw, 'het was jij.'
'Gaan we opdringerig doen ?' vroeg de Amsterdamse soldaat. 'Is uw spiegeltje kapot vandaag ?'
'Nee, jij had het winnend lot getrokken,' zei de vrouw. 'Nu niet er onderuit proberen te komen.'
'Winnend lot ?' vroeg de Amsterdamse soldaat. 'Zeg, bent u gek ?'
'Karelssen is de naam ?' vroeg ze.
'Ja, met twee s-en,' zei de Amsterdamse soldaat.
'Dan zit u in het systeem,' zei de vrouw.
'Hoe komt dat ?' vroeg de Amsterdamse soldaat. 'Ik wil eruit.'
'Ik zal u eruit schrappen,' zei de vrouw, 'maar dan mist u alle aanbiedingen.'
'Zal mij een rotzorg zijn,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik heb al genoeg aan mezelf. Ik ben geen baby-sitter,

mevrouw. Daar was ik niet voor in de wieg gelegd. Ik ben hier niet om u te vermaken en liedjes voor u te zingen.'
'Een echte modderman, ik kan niks aan je kwijt,' zei de vrouw. 'Mijn taak zit erop.'
'Tot in de modder dan maar, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat.
'Tot in de modder,' zei de vrouw.

DE ALMEERSE SOLDAAT

De Almeerse soldaat liep met een speelgoed geweertje langs de huizen. Hij had ook een kar bij zich. Hij ging langs de huizen om te vragen of ze ook nog oud speelgoed hadden voor de armen. Vaak gaven mensen hem wel een tasje of zakje met oud speelgoed mee. Aan het einde van de dag ging hij terug naar zijn huisje, en zijn hele kar zat flink vol. Er kon niets meer bij. Hij zette de kar in de achtertuin neer, en begon de zakjes en tasjes naar binnen te brengen, en daar gooide hij alles op een grote hoop in de huiskamer. 'Daar zullen de arme kinderen blij mee zijn,' zei de Almeerse soldaat tegen zichzelf. Er zat ook een paarse pop tussen. Hij nam de pop in zijn armen. De pop deed ineens zijn ogen open.
'Heb je ook schoeipapier ?' vroeg de pop.
'Schoeipapier ?' vroeg de Almeerse soldaat. 'Wat is dat ?'
'Nou, dat is heel speciaal papier waardoor de plaatjes die erop staan bewegen, als filmpjes,' zei de pop.
'Nee, daar heb ik nog nooit van gehoord,' zei de Almeerse soldaat, 'maar het lijkt me wel interessant.'
'Kijk eens tussen het speelgoed dan,' zei de pop. De Almeerse soldaat zette de pop op de bank en begon tussen het speelgoed te kijken. Er lagen ook wat boekjes tussen die hij aan de pop gaf.
'Kijk maar eens of dat schoeipapier is,' zei de Almeerse soldaat.
'Nee,' zei de pop. 'Dat is het niet. Het is heel speciaal papier. Ze hebben het in mij gestopt, en daarom kan ik bewegen en leven.'
Toen begon de pop zelf tussen het speelgoed te zoeken. 'Ik ben bang dat het er niet is,' zei de pop.
'En jij bent ook de enige pop hier die kan bewegen en spreken,' zei de Almeerse soldaat.
'Ik heb me al die tijd stil gehouden toen ik bij die anderen was,' zei de pop. 'Anders zouden ze me waarschijnlijk nooit weg hebben gedaan.'
'De arme kinderen zullen heel blij met je zijn,' zei de Almeerse soldaat. 'Dat weet ik wel zeker.'
'Nou, ik weet het niet zo zeker,' zei de pop.
'Waarom niet ?' vroeg de Almeerse soldaat.
'Misschien verveelt het snel,' zei de pop, 'en houden ze meer van wat eenvoudiger speelgoed.'
'Je bent me er eentje,' zei de Almeerse soldaat. 'Ik kan je natuurlijk ook voor mezelf houden.'
'Ja, laten we vrienden worden,' zei de pop. 'Ik kan ook de afwas voor je doen.'

Gezellig,' zei de Almeerse soldaat, 'maar ik ben wel veel weg. Ik werk voor de armen.'

'Dat kunnen we toch samen doen ?' vroeg de pop.
En zo gebeurde het. De paarse pop was wel de ster van het feestje. De arme kinderen waren heel verbaasd toen de Almeerse soldaat en zijn sprekende pop het speelgoed kwamen brengen.
'Machtig,' zei een klein jongetje. 'Ik wil later ook poppenmaker worden om zulke poppen te maken.'
'Daar heb je schoeipapier voor nodig,' zei de pop. 'Dat groeit aan de bomen in Poplaarsia.'
'Waar is dat ?' vroeg het jongetje.
'In Afrika ergens, maar ik weet niet waar,' zei de pop.
De arme kinderen waren allemaal erg blij, en de pop schonk ook limonade voor hen in.
Toen de Almeerse soldaat en zijn pop weer weg zouden gaan waren de arme kinderen erg verdrietig. Ze hadden geen vader en moeder meer, en zouden graag mee willen. 'Weet je wat,' zei de Almeerse soldaat. 'Spring allemaal maar in de kar, dan gaan we langs de huizen om te vragen of er nog een plaatsje voor jullie over is.' De paarse pop liep voor hen uit, en de Almeerse soldaat trok de kar voort. Hij had nog steeds zijn speelgoed geweertje bij zich.

Telkens als de paarse pop ergens aanbelde, dan waren de mensen zo verbaasd, verwonderd en verblijd dat ze maar wat graag een kind wilden adopteren. En zo werd de paarse pop de grootste held die Almere ooit gekend heeft, en natuurlijk de Almeerse soldaat waar het allemaal mee was begonnen. Er werden van beiden een standbeeld gemaakt, maar zowel de paarse pop als de Almeerse soldaat wilden niets van de roem weten, en zijn toen beiden de grond onder gegaan om als moddermannen te leven, en niemand heeft hen ooit nog teruggezien, maar velen volgden sindsdien wel het grote voorbeeld wat ze ooit gegeven hadden.

Einde

MORGEN IN DE KRANT

Ik ging naar een vissersstadje dichtbij. De visnetten hingen gewoon boven de straten soms. Ik liep langs een park waar een man zat met zijn zoontje. Hij had zich helemaal over zijn zoontje gebogen, en had zijn arm over zijn schouder, en fluisterde liefdevol naar hem. 'Zo'n vader had ik niet …' mompelde ik in mezelf. Ik kon me niet herinneren dat hij ooit zijn arm om me had heengeslagen als kind. Ik slenterde verder en kwam langs een vishandel genaamd 'van Treur.' En ik mompelde : 'Ja, het is inderdaad treurig.' Ik kreeg toen ergens in de stad bij een winkel een gesprek met een aardige mevrouw over ontvoeringen. Ze wilde alles van me weten, en vertelde tegelijkertijd alles over haarzelf. Ik kan haar gewoon het hemd van het lijf vragen, en zij blijkbaar ook van mij. Je raad het al. Na een tijdje hadden we niet veel kleren meer aan, en dat terwijl het koud was. We zijn toen samen naar het plantsoen gelopen, en we smeerden elkaar in met modder. Ja, we moesten wel, anders zou het echt te koud zijn. De modder voelde nog wel warm aan, en haar handen ook.

Maar na een tijdje dacht ik bij mezelf : 'Waar ben ik eigenlijk in godsnaam mee bezig ?' Ik schaamde me ziek, ook naar de mensen die allemaal keken. Sommigen waren zelfs al foto's aan het maken, en ik dacht : 'Als dat maar goed gaat, want voor hetzelfde geld staan we morgen in de krant.' Maar die vrouw had een mentaliteit van : gewoon aanpakken. Iemand anders kwam erbij, en begon ons ook de kleren van ons lijf te vragen, maar ja, die hadden we niet meer, dus toen hebben we haar maar de kleren van het lijf gevraagd, en die moest toen ook ingesmeerd worden met modder, anders zou ze kou vatten. Ja, daar zat natuurlijk ook niemand op te wachten, dat iemand kou zou vatten. Dat is ook allemaal extra werk weer voor de dokter. Dat wilden we die aardige man niet aandoen. Die zit er natuurlijk ook niet op te wachten om nog meer geld aan iemand anders z'n leed te verdienen. Dat laten ze allemaal wel over aan de vissers.

Goed, ik heb die twee vrouwen maar meegenomen naar huis. Ik moest toch nog iemand hebben voor de afwas. Maar ze kletsten me zoveel de oren van het hoofd af dat ik ze maar uit huis weer heb gezet, op de trein naar de apenheul, onder het mom van een leuk dagje uit. Ja, ik had m'n oren natuurlijk nog wel nodig. Ze mogen me uitkleden en met modder bedekken, maar kom niet aan m'n oren verder. De volgende dag werd ik wel geconfronteerd met mijn uitstapje, zeg. Ze konden het niet laten. Met allemaal foto's op de voorpagina. Het was wereldnieuws. Ik schaamde me rot. Ik was er trouwens wel overstuur over, en vooral kwaad, dat ze het voorval helemaal uit de context hadden gerukt. Ze hadden erbij geschreven dat het een circus act was, en dat wij zogenaamde 'vissers met blote handen' waren. Het was een soort reclame truuk voor het vissersstadje, alsof de vissers daar gewoon nog zelf de sloten en rivieren induiken om zelf met blote handen de vis te vangen. Ik was zo kwaad, want ik ben een vegetariër in hart en nieren, en vond dit niet alleen een grote belediging naar mijzelf toe, maar nog meer wel naar de vissen. Ik heb die twee vrouwen toen weer opgetrommeld, en die waren er ook misselijk van, en vooral kwaad, heel kwaad. We zijn toen met z'n drieën teruggegaan naar dat vissersstadje, totaal onder de modder, en we zijn toen stenen gaan gooien door de ruiten van die vishandels heen. Laten ze dat maar eens op de foto zetten voor de volgende krant.

Nou, dat hebben we geweten. De dag erna waren er inderdaad foto's van in de krant weer, maar weer met een totaal ander verhaal in een hele andere context. Ja, schreven ze. Die stenen werden gegooid door 'de vissers met blote handen' omdat ze betere gebouwen wilden voor hun viswinkels. Er stond dus direct een oproep bij om te doneren naar die 'arme vissers met blote handen' om hun betere gebouwen te laten krijgen, en de kopers meer winkelplezier.

Nou ja ! Wij waren alledrie natuurlijk woedend. Dat lieten wij natuurlijk niet op ons zitten. Wij zijn toen naar dat vissersstadje weer teruggegaan en hebben toen iedereen de kleren van het lijf lopen vragen, om ze vervolgens te bekogelen met modder. Dat werd een ware oorlog natuurlijk. En weer waren er allerlei fotografen bezig natuurlijk voor de volgende krant. De volgende

dag werd er gesproken van een burgeroorlog in het vissersstadje. Het waren de vissers met de blote handen weer tegen degenen die hun werk niet genoeg respecteerden en niet genoeg vis kochten, met de oproep erbij om meer vis te kopen. Ik dacht : Zo winnen we het nooit natuurlijk. Maar ik wist toen één ding : We moesten naar die krantentent toe.
Nou, we kwamen daar bij die krantenmakerij aan om ze het hemd van het lijf te vragen, om ze vervolgens met modder te bekogelen, maar het pand was geheel leeg. We slopen naar binnen, en zagen daar de type machine van de krant, zo'n heel ouderwets ding. We vroegen ons af wie al die tijd die malloterige dingen over ons had geschreven, als reclame voor het vissersstadje. Komt er ineens een heel klein jongetje onder een tafeltje vandaan kruipen. 'Sorry,' zegt dat jongetje. 'Heeft iemand van jullie me vader ergens gezien ?'
Ik zeg : 'Ik weet van niks. Heeft hij al die kranten geschreven op deze type machine ?'
'Nee ik,' zei het jongetje.
'Waarom dan ?' vroeg ik.
'Dat moest van me vader,' zei het jongetje.
'Is je vader soms visser toevallig ?' vroeg ik toen.
'Nee,' zei het jongetje.
'Wat dan ?' vroeg ik.
'Oh, ik ken hem wel,' zei één van de vrouwen. 'Ze hebben een circus.'
'Ja,' zei de andere vrouw, 'dat circus maakt weer reclame voor de krant, en die krant maakt weer reclame voor het circus, en ook weer voor het vissersstadje. Dat heeft allemaal met elkaar te maken.'
'Helemaal niet,' zei het jongetje. 'Jullie weten er niets van. Me vader werkt bij de polisie, en hij zei : Schrijf maar de meest gekke en vreemde dingen in de krant. Maak ze maar helemaal gek. Dan heeft de polisie in ieder geval genoeg te doen.
Ik onderbrak hem.
Ik zei : 'Ik vind jou maar een vreemd kereltje.'
'Moet jij nodig zeggen met al die modder op je lichaam,' zei hij brutaal.
'Oh, wij waren toch vissers met blote handen van het circus om reclame te maken voor het vissersstadje ?' vroeg ik.
'Ja,' zei hij brutaal. 'Dat zijn jullie ook, maar dat wil niet zeggen dat jullie geen vreemde snuiters zijn.'
'Hallo,' zei ik, 'zo lust ik er nog wel meer.'
In ieder geval pakte ik toen die type machine op en smeet het ding zo door de ruiten van de krantenmakerij. De volgende dag was er geen krant. Wel kregen we allemaal een papiertje door de brievenbus van het jongetje, waarop stond geschreven : 'Vandaag geen krant. De vissers met blote handen vonden dat ze al genoeg reclame hadden gemaakt. Nu moet iedereen maar zelf komen naar het vissersstadje om het uit hun eigen mond te horen.'
'Nog steeds vol praatjes,' zei ik tegen de vrouwen.
'Ik kan haast niet lezen wat hij schrijft,' zei één van de vrouwen. 'Er kon ook iets anders staan.'

Ik keek eens beter naar de twee vrouwen. Ik keek beter en beter en begon toen echt naar haar te staren, en zag uiteindelijk dat het maar één vrouw was. Ze was nog steeds onder de

modder, en ik ook. We hadden elkaar de kleren van het lijf gevraagd en stonden nog steeds in het park.
'Misschien zijn we gek geworden van de kou,' zei ik voorzichtig tegen de vrouw.
'Dat kan de kou doen,' zei de vrouw, die ook naar mij staarde. 'Dan ga je ijlen. IJsziek wordt je dan. Waar hadden we het eigenlijk over ? Oh ja, die ontvoeringen. Er is altijd een programma van op de tv, ken je dat ?'
'Nee,' zei ik, 'ik kijk bijna geen tv.'
'Vreemd,' zei ze, 'dat je dat niet kent.'
Ik staarde haar aan. Ik bleef maar kijken. Ik kon mijn ogen niet van haar aftrekken. Ik kwam er meer en meer achter dat ik gewoon naar een boom zat te kijken.
'Mooie boom, hè ?' zei een oude man die langsliep.
'Ja, prachtig,' zei ik. 'Ik word er altijd zo duizelig van.'
'Ja, dat heb je met ijsbomen,' zei de man. 'Moet je nooit te lang naar kijken. Gebeuren er vreemde dingen.'
'IJsbomen ?' vroeg ik. 'Nooit van gehoord.'
'Niet ?' vroeg de man. 'Wordt overal tegen gewaarschuwd op het nieuws.'
'Ik kijk bijna geen tv,' zei ik.
'Lees je ook geen kranten dan ?' vroeg de man. 'Daar staat het ook telkens in.'
'Houd maar op over kranten,' zei ik langzaam.
Hij typte wat in op een apparaat. 'Ja, hier heb ik er weer één,' zei hij tegen het apparaat wat af en toe piepte. 'Weer iemand die zomaar voor lange tijd naar een ijsboom loopt te staren. Hij is al duizelig zei hij.'
'Waarom zetten ze die bomen hier dan neer als ze zo gevaarlijk zijn ?' vroeg ik.
'Tja, waarom is de zon er, als je niet lang in de zon mag kijken,' zei de man. 'Gewoon een beetje aan de regels houden. Is gezond. Doet ieder mens.'
'Ik wist anders van niks,' zei ik. 'Dus ik kan niet eens meer van de natuur genieten ?'
'Met mate,' zei de man, 'alles met mate. Ze komen zo bij je.'
'Wie ?' vroeg ik.
Maar de man liep alweer door. Mannen in witte pakken waren snel bij me, met een wit busje. Ik werd aan de beademing gelegd. 'Ternauwernood,' zei één van de mannen. 'Had je al vreemde hallucinaties die net echt leken ?'
'Volgens mij ben ik er nog middenin,' zei ik.
'Ja, is een bijeffect van de ijsboom,' zei de man in plat Rotterdams. 'Mag je nooit te lang naar kijken.'
'Ik kijk al bijna geen tv,' zei ik, 'en nu mag dit ook al niet ?'
Ik keek eens beter naar de man toen ik daar lag. Ik keek beter en beter, en zag dat ik nog steeds gewoon naar een boom staarde. Er was helemaal niemand, en ook geen busje te bekennen. Ik was midden in het bos, verdwaald. Wat was er gebeurd ? Ik moest hier weg, maar ik stond als vastgenageld aan de grond. Ik vertrouwde niets meer.
Ik had toennet het gevoel alsof ik lag, maar ik sta nog gewoon, gewoon naar een boom te staren. Ik probeerde een stap achteruit te zetten, en toen nog één. Toen probeerde ik om te draaien en weg te rennen, wat maar nauwelijks lukte, maar toch lukte het. Ik zag de boom kleiner worden, meer en meer in de verte, op de achtergrond. Ik probeerde te roepen, maar ik kon het niet. Telkens weer keek ik achterom, en telkens zag ik de boom kleiner worden. Nu wilde ik

niet meer kijken, maar toch keek ik. Alsof ik eraan verslaafd was.
'Kijken is tegenwoordig ook al niet meer gratis,' dacht ik bij mezelf. 'Ik heb een vrouw nodig die niet mijn oren eraf kletst, maar mijn ogen eraf beweegt, of mijn ogen eruit kijkt, of wat dan ook. Ik heb een vrouw nodig die totaal mijn aandacht kan opslokken. Waar woonde ik ook alweer ? Oh ja, daar.'
Ik klopte ergens aan en een vrouw deed open. 'Ben je daar eindelijk, schat ? Heb op je lopen wachten,' zei de vrouw. 'Je zei dat je wat chocola zou halen, maar je bleef wel erg lang weg.'
'Nou,' zei ik, 'ik heb het idee dat ik dan de verkeerde chocola gekocht moet hebben, want het is totaal niet goedgegaan, totaal niet. En het ergste is dat ik niet eens weet wie je bent.'
'Vervelend,' zei ze. 'Ja, ik weet het ook niet. Maar u klopte aan alsof u hier woonde, en u had zoiets vertrouwds over u dat ik dacht dat u misschien weleens mijn lang verdwenen vriend zou kunnen zijn, alhoewel u totaal niet op hem lijkt.'
'Vreemd,' zei ik, 'en dat allemaal om een stukje chocola ?'
'Ja,' zei ze, 'dat zou hij kopen, voor zowel hemzelf als voor mij, maar dat was de laatste keer dat ik hem zag.'
'Moet wel door het chocola gekomen zijn,' zei ik. 'Moet wel.'

Einde

SUZIE

De edelste tuinen zag ik. Zoutig, zurig, niet te veel zoet, zo smaakten de bessen. Ze waren heerlijk. Ze waren bijna verzonnen als door een insect. En dan niet een normaal insect, maar bijzonder, eentje met groot potentieel, als een wereldredder. Ik had kriebel in mijn keel toen ik ernaar keek. Het smaakte ook een beetje naar drop. Drop kon je trouwens niet krimpen, tenzij het rode drop was. Maar rode drop was dan weer net iets zoeter. Ik stapte de tuinen binnen, waar nog veel meer van die bessen hingen, en allemaal beestjes. Ze zat daar met een rood jurkje, een beetje opgebolt als pudding was haar jurkje, als met kant belegd. Het jurkje was niet te groot, en dat hoefde ook niet. Het was al genoeg dat ze daar zat. De touwtjes van haar jurkje waren als dropveters, als van rode drop. Ik keek niet op of om, maar ging dieper de tuinen in, op zoek naar meer bessen. Ik hield ervan om naar bessen te staren, vooral druipende bessen. Het was alsof ik haar tong op de mijne voelde, maar ik ontweek haar. Ik wilde niet aan haar denken. Zij blijkbaar ook niet aan mij, want ze bleef gewoon zitten. Ik voelde contact met haar, maar ontkende het in mezelf. Kom op, zeg. Ik heb wel andere dingen te doen. Als ik me aan haar zou geven, zou ze me toch verscheuren. Ze was een roofdier, daar diep in de tuin. Ik had haar wel in de gaten, maar deed alsof ik haar niet zag. Ze begon een beetje zenuwachtig heen en weer te draaien. 'Ik heb je wel in de gaten, hoor,' zei ze. Ik deed alsof ik haar niet hoorde. 'Dat is ook niet netjes,' zei ze. 'Helemaal niets terugzeggen.' Ik draaide met mijn rug naar haar toe. Ik begon

nog meer bessen te plukken, en begon ze te eten. 'Hey, geef mij ook eens wat van die bessen,' zei ze. Ik gooide er eentje toe.
'Je bent afstandelijk,' zei ze. 'Nou, jij mag er anders ook wel wezen,' zei ik. 'Eindelijk praat je,' zei ze. 'Ik vind het allemaal best,' zei ik. 'Wat vind je allemaal best ?' vroeg ze. Ik zweeg. Ik begon door te eten van de bessen. 'Niet met je mond vol praten,' zei ze. 'Je bent mijn moeder niet,' zei ik. 'Nee, gelukkig niet,' zei ze. 'Je bent me nogal een probleem-geval.' 'Zo mag ik het horen,' zei ik. 'Hoe zal ik je noemen ?' sprak ze. 'Al noem je me Klaas, doet me niets,' zei hij. 'Krokodillen-voer,' sprak ze zachtjes. 'Die zijn hier niet,' zei ik.
Ik liep dieper de tuin in, mijn gezicht verborgen voor haar. Ze kwam mij niet achterna. Wat zou ze van me moeten ? En ik had wel andere dingen te doen. Ik verzamelde bessen in mijn mandje. Ik bracht ze naar grootmoeder. Ze kookte er iets van. Het was heerlijk. Ik sprak met haar niet over de dingen die ik had gezien in de edelste tuinen. Maar later deed ik het toch. 'Ach, dat meisje,' zei grootmoeder. 'Ik ken haar wel. Ze woonde hier vroeger in de buurt. Er hing daar altijd was buiten, in de tuin. Ze kookte weleens voor ons. Maar later werd ze een wilde. Ze vertrok naar de andere kant van de stad, en ging aan de kade wonen. Het was veel te wild voor ons. Maar ze hield altijd al veel van de bossen. Daar zwierf ze vaak. Toen je klein was kwam ze je weleens opzoeken.' 'Ik kan me daar niets meer van herinneren,' zei ik. 'Dat ben je misschien vergeten,' zei grootmoeder. 'Jullie waren vroeger heel gek met elkaar.' 'Hoe kunnen mensen zo uit elkaar groeien ?' vroeg ik. 'Ach ja, jongen,' zei grootmoeder, 'dat is de wereld. Het is komen en gaan, vastpakken en loslaten, en je groeit uit alles ook weer uit.' 'Ja, dat jurkje wat ze droeg was wel erg klein,' zei ik. 'Ze past er niet meer in,' zei grootmoeder. 'Nou, het paste wel goed,' zei ik, 'maar het jurkje was gewoon klein.' 'Ze had dus niet veel aan,' zei grootmoeder. 'Nou, okay, daar kan ik inkomen. Het is nogal zomers weer, een beetje zwoel zelfs, vind je niet ?' Ik keek oma aan. Ze had van die wonderlijke ogen, donkere ogen. Ik zag de pretlichtjes in haar ogen, alsof ze blij was dat we met elkaar spraken. Ja, dat had ook anders kunnen zijn. Er waren zovelen die niet meer met oma wilden praten. Haar ogen dropen bijna als bessen. En ik had bijna druipende handen. 'Vertel me meer,' zei ik. 'Nou, ja, ze was vroeger gek op je, en wilde met je trouwen,' zei grootmoeder. 'Maar de familie wilde dat niet. Toen droop ze af. Alle contacten verwaterden sindsdien.' 'Ja, maar daar kan ik toch niets aan doen,' zei ik. 'Ze werd verboden met je om te gaan,' zei grootmoeder. 'En daar legde ze zich bij neer.' 'Was ze gevaarlijk of zo ?' vroeg ik. 'De familie vond van wel,' zei grootmoeder. 'Ze is als een kwark-taartje,' zei ik. 'Ja, maar jij kent haar duisternissen niet,' zei grootmoeder. 'Vertel me,' zei ik. Grootmoeder werd even stil. Ze keek me diep aan in mijn ogen, en sprak : 'Ze houdt van vreemde spelletjes. Het zijn geen echte spelletjes, maar ik noem het maar even zo.'
Ik kwam haar een paar dagen later in de bibliotheek tegen. Ze was daar aan het lezen. Ze had prachtige laarzen aan. En een prachtig wit broekje dat tot aan haar laarzen reikte. Ze had touwtjes in haar haren, en het voelde alsof haar tong op

de mijne lag. Ik had een bessensmaak in mijn mond. Ze deed alsof ze me niet zag, of misschien zag ze me helemaal niet. Ik liep langs haar heen, en liep zo dicht tegen haar aan dat ik haar raakte, maar niet te hard, en niet te dichtbij, en zeker ook niet te lang. Een rilling en een warm gevoel ging door mij heen. Ik voelde mij als in de hemel. Ik werd er een beetje emotioneel van. Plotseling keek ze op, en keek met haar warme donker-bruine ogen naar mij, alsof ze me niet herkende. Toen las ze weer door. 'Je herkent me niet ?' vroeg ik. 'Nee,' zei ze, terwijl ze niet opkeek. Ze las gewoon door. 'Ik geloof je niet,' zei ik. Ze glimlachte warm, terwijl ze even opkeek. 'Het is me allemaal verboden,' zei ze. 'Door wie ?' vroeg ik. 'Je familie,' zei ze. Ik zweeg. Ik probeerde me haar naakt voor te stellen, of in een bikini op het strand, terwijl ik doorliep. Dat was de laatste keer dat ik haar zag. Grootmoeder vertelde mij een paar weken later dat ze in de krant had gelezen dat ze spoorloos was verdwenen. Ik werd er niet koud of warm van. Het zij zo, dacht ik. Haar zus kwam ik nog weleens tegen. Maar die wilde er niet over praten. Dat was ook een heel ander type. Toch wilde ze er na een bepaalde tijd wel over praten. 'Mijn zusje hield veel van je,' zei ze. 'Ze wil dat je haar nooit vergeet.' 'Waar is ze ?' vroeg ik. Ze overhandigde me een brief. 'Lees,' zei ze. Er stond in dat ze naar het bos was gevlucht, voorgoed. Ze wilde dat ik zou komen. Ik stond op, en ging terug naar grootmoeder. 'Ja, ze hield veel van de bossen,' zei grootmoeder. 'Altijd al. Karel, haar vader, was ook een bos-fanaat.' Ik schudde mijn laars uit. Er zat allemaal zand in, en ook een munt, een gouden munt, met haar hoofd erop. Ik liet het aan grootmoeder zien. 'Maar dat kan toch niet, lieve jongen,' zei grootmoeder. 'Hoe kun je nu een munt vinden met haar hoofd erop, en dat zat in je laars ? Dat heeft haar zus vast in je laars gestopt toen je daar was.' Ik was verbijsterd. 'Hoe is dat mogelijk ?' vroeg ik. 'Een munt met haar hoofd erop ?' 'Ja, ze moet wel ergens koningin zijn, jongen,' zei grootmoeder. 'Je komt niet zomaar met je hoofd op een munt.' 'Hoe kan dat ?' vroeg ik. 'Ik weet het niet, jongen,' zei grootmoeder. 'Volgens mij weet haar zus meer.' Ik ging weer naar haar zus, en die begon direct te glimlachen toen ze de munt zag. 'Ja, Suzie is een koningin,' zei ze. Het was de eerste keer dat ik haar zag glimlachen. 'Van welk rijk ?' vroeg ik. 'Suzie is de koningin der apen,' zei ze. 'Ach, kom nou,' zei ik. 'Hoe kunnen apen nou munten hebben.' 'Ach,' zei ze, 'dat was eens een stunt in de dierentuin, waar je je hoofd kon laten zetten op een munt, als je voor een bepaald bedrag had gedoneerd.' 'Dus heb jij die munt in mijn laars gedaan ?' vroeg ik. Ze giechelde. Raadsel opgelost. Ik ging terug naar grootmoeder. 'Ach, Karel had ook altijd van die vreemde dingen,' zei grootmoeder. 'En haar moeder was ook zo'n zot mens. Haar moeder reiste in bootjes door het bos. Ook zo'n bosmens. En dan vreemde dingen, he.' 'Wat voor vreemde dingen ?' vroeg ik. Grootmoeder zweeg.

Ik besloot door de vele struiken van bosbessen naar het bos te gaan. Al gauw kwam ik haar daar tegen. Ze had een boog op mij gericht. 'Wat kom je doen ?' zei ze ruig. 'Ik dacht dat je wilde dat ik kwam ?' zei ik. 'Wie ben je ?' vroeg ze. 'Ik dacht dat je me wel kende,

Suzie,' zei ik. 'Ik ben Suzie niet,' zei ze. 'Ik ben nu iemand anders.' 'Mag ik bij je komen ?' vroeg ik. Ze spande de boog nog strakker. Ik keek naar de glinsterende pijl. Als ze die los zou laten, zou ik er zeker geweest zijn. 'Jij bent het reeenkind, het geheim van het hertenjong,' zei ze. 'Wat is dat ?' vroeg ik. 'Nog even en dan ben je een kluif,' zei ze. Ze greep een touw met een lasso van haar schouder en liet het om mijn nek vliegen. 'Hey, ben je gek geworden ?' vroeg ik. Met een steen sloeg ze me neer. Ik was bewusteloos, en werd even later wakker in een kooi. 'Jij bent dus echt gek geworden,' zei ik. 'Stom varken,' zei ze. 'Ik dacht dat ik eerst een hertenjong was, en nu ineens een varken ?' vroeg ik. 'Mond houden,' zei ze. 'Je speelt met je leven.' 'Je praat gewoon heel ongenuanceerd, alsof er een steekje bij je los zit,' zei ik. 'Ik ga je laten verhongeren,' zei ze. Die is echt gek, dacht ik bij mezelf. Die heeft ze niet meer goed op een rijtje. 'Je zal niet meer teruggaan naar je familie,' zei ze hardvochtig. 'Het is afgelopen met hun spelletjes. Je bent nu van mij.' 'Wat als ze me hier komen halen ?' vroeg ik. 'Dit is verboden terrein voor hen,' zei ze. Opeens stond daar de boswachter. Suzie moest naar de gevangenis, en ik kon weer terug naar mijn familie. Ik had wel heel erg veel medelijden met Suzie. Ik zocht haar vaak op in de gevangenis. 'Heus, ik bedoelde het niet zo,' zei ze. 'Ja, dat zeggen ze allemaal,' zei ik. 'Ik was gewoon met je aan het spelen,' zei ze. 'Mijn familie had gelijk,' zei ik. 'Je bent gevaarlijk, en je houdt van vreemde spelletjes.' Ze begon te huilen. 'Ik wilde je geen kwaad doen. Ik zou je daarna gewoon loslaten, maar jullie vatten alles verkeerd op,' zei ze. 'Maar je had een pijl en boog op me gericht, en je had me bewusteloos geslagen met een steen. Noem je dat nog spelletjes ? Je bent een beetje vreemd,' zei ik. 'Het bosleven is hard,' zei ze. 'Ik moest overleven.' 'Maar je zei dat je wilde dat ik kwam,' zei ik. 'In die brief. Het is een soort liegen en bedriegen.' 'Nee,' zei ze. 'Ik wilde dat je kwam. Ik wilde gewoon met je spelen.' 'Je hebt me erin laten lopen,' zei ik. 'Denk je nou echt dat ik je kwaad wilde doen ?' vroeg ze. 'Ik weet het niet,' zei ik. 'Je bent in ieder geval niet te vertrouwen.' 'Het was maar spel,' zei ze. 'Vond je het niet leuk ? Dan had je het moeten zeggen, dan waren we direct gestopt.' 'Ik was al bewusteloos geslagen,' zei ik. Ze scheen het niet te begrijpen. Het was een bijzonder meisje. 'Het dringt niet tot je door, he ?' zei ik. 'En nu zit ik hier dan,' zei ze. 'Ik wil terug naar het bos.' 'Maar je bent te gevaarlijk,' zei ik. 'Ach kom,' zei ze. 'Jullie kunnen ook niet tegen een grapje.' 'Geen leuk grapje als ik bewusteloos wordt geslagen,' zei ik. Maar dat drong niet tot haar door. 'Het is het wilde leven,' zei ze. 'In het wilde leven kunnen dingen gebeuren die in de stad niet mogen gebeuren. Het is anders.' 'Ja, ja, maak dat de kat maar wijs,' zei ik.

Grootmoeder wilde dat ik uit haar buurt zou blijven, vooral toen ze weer vrij kwam. Het was voor haar verboden om in het bos te komen. Dat zou een verkeerde uitwerking op haar hebben. Ik ging haar niet echt uit de weg. Soms kwam ik haar in de bibliotheek tegen. 'Van wat voor boeken houd je ?' vroeg ik haar. 'Van het bos,' zei ze.

'Daar mag je niet komen, he ?' zei ik plagend. 'Nee,' zei ze zacht. 'Mijn

familie heeft liever niet dat ik met je praat,' zei ik. 'Naar voor je,' zei ze. 'Waarom dat nou weer ?' vroeg ik. 'Wat kan mij dat nou schelen. Ben je zo belangrijk ?' 'Nou, je kwam me anders wel altijd opzoeken, in het bos, in de gevangenis, en nu,' zei ze. Ik begon hevig te protesteren. 'Nee, dat was omdat ik medelijden met je had, niet voor mezelf,' zei ik. 'Oh, ben jij er zo één,' zei ze. 'Ik vertrouw je niet,' zei ik. 'Ja, dat weten we al,' zei ze. 'Maar je loopt wel altijd achter me aan.' Weer begon ik hevig te protesteren. 'Zeg, dame, nou moet je eens even heel goed naar me luisteren. Ik heb net zoveel recht om in de bibliotheek te komen als jij. En ik ben hier voor de boeken, niet voor jou. Nu moet je geen hoogmoedswaanzin krijgen, mevrouw, of wil je ook dat ik 'u' tegen je zeg ?' zei ik verontwaardigd. 'Nee,' zei ze, 'en ik loop je gewoon maar wat te plagen.' 'Goed,' zei ik, en liep door. Maar ze kwam me achterna. 'Ik zal je nog wel eens een keer krijgen, zoals ik je goed beet had in het bos,' zei ze. Ik slikte. Ik wist dat ik nog steeds op mijn hoede moest zijn. Deze vrouw was immers gek. Op een nacht werd ik wakker, vastgebonden, terwijl zij op me zat. 'Hoe kom jij hier binnen ?' vroeg ik. 'Voor jou een vraag, voor mij een weet,' zei ze. 'Kun je mij onmiddelijk losmaken,' zei ik. 'Nee,' zei ze, 'ik zei toch dat ik je nog wel zou krijgen ?' 'Okay, maar ik vind het niet leuk,' zei ik. Toen maakte ze me los. Ik zag toen dat ze het waarschijnlijk niet kwaad meende. Ik nam haar in mijn armen. 'Ik vind je eigenlijk heel lief,' zei ik. 'Ik zie nu in dat ik je helemaal verkeerd beoordeeld heb.' 'Maar ik had je niet bewusteloos mogen slaan,' zei ze. 'Het is niet erg,' zei ik. 'Het was in het bos, en daar zijn misschien andere regels.' 'Nee,' zei ze. 'Het was verkeerd van me.' 'Ik heb er niks aan overgehouden,' zei ik. Ik hield haar vast in bed, en streelde door haar haar. Toen ging ik met mijn vingers over haar lippen. Ik kuste haar. 'Ik heb je eindelijk,' zei ze. 'Je moet eens weten hoe lang ik hier op heb gewacht. Mijn hele leven al.'

Opeens stond grootmoeder in de deuropening. Ze stond daar lijkbleek. Ze maakte direct rechtsomkeerds. Even later ging de telefoon. Ik nam op. Het was grootmoeder. 'Ik hoef haar niet te zien,' zei ze. 'Wil je haar ofzo ? Ik zei je toch dat je uit haar buurt moest blijven ? Ze is niet pluis.' 'Ze is gewoon speels, grootmoeder,' zei ik. 'Maar dat kan een keer verkeerd aflopen, lieve jongen,' zei grootmoeder. Op aanraden van grootmoeder wilde ik dat ze het huis weer zou verlaten. Ik besloot een grote zwerftocht door het bos te maken. Ik ging door de vele bessenstruiken, en ik wist dat ik hier vrij zou zijn van de streken van Suzie. Ik kon me nooit helemaal aan haar geven. Een warmte omgaf mij, alsof iets me riep. Ik ging dieper het bos in, totdat ik bij een bosmeertje kwam. Er waren hier jongens aan het spelen. Ze hadden verfstrepen op hun lichamen. Toen ze mij zagen grepen ze hun bogen. 'Wie ben je, en wat moet je ?' riep één van hen. 'Ik wil in het bos leven,' riep ik terug. 'Zweer je dat je nooit terug zal gaan ?' riep een ander. 'Ik zweer het,' zei ik. Ze kwamen dichterbij. 'Hij moet geverfd worden,' zei één van hen. Voordat ik het wist was ik neergeslagen. Ik werd wakker in een kooi. Ze glimlachte. 'Wie ben jij ?' vroeg ik. 'Ben jij dat, Suzie ?' stamelde

ik. 'Hoe kun jij hier zijn ?' Ik was nog steeds een beetje duizelig, en had een beetje een waas voor mijn ogen vanwege de klap. 'Ik ben haar tweeling-zus,' zei ze. Ik had een smaak van bessen in mijn mond. 'Okay, ik vind dit dus niet leuk, dus maak me los,' zei ik. 'Oh nee,' zei ze, 'daar komt niks van in. Ik ben niet zo makkelijk in die dingen als mijn zus.' 'Mijn familie zal mij vinden,' zei ik. 'De jongens zullen hen grijpen, zoals ze jou grepen,' zei ze. Ik voelde me machteloos. Ze zou me waarschijnlijk laten verhongeren. 'Aan het einde van het ritje zul je zijn als deze jongens,' zei ze. 'En je zal nooit meer terugwillen.' 'Wat is hier te doen ?' vroeg ik. 'Wil je terug naar mijn zus dan ?' vroeg ze. 'Ze zal echt nooit opgeven. je zal moe van haar worden.' 'Okay, ik blijf,' zei ik. 'Maak me los.' 'Geen denken aan,' zei ze. 'Deze jongens zijn zorgvuldig geinitieerd, en zo zal jij ook geinitieerd moeten worden.' 'Mijn grootmoeder zal naar mij op zoek gaan,' zei ik. 'Ze zal er niet doorkomen,' zei ze. 'Dan ken jij mijn grootmoeder nog niet,' zei ik. 'Ik ken haar,' zei ze. 'Ze is niet tegen mij opgewassen.' 'Wat als de boswachter komt ?' vroeg ik. 'Die komt hier niet,' zei ze. 'Waarom niet ?' vroeg ik. Ze zweeg. Ik kreeg bijna geen voedsel. Alleen soms wat bessen met vreemde melk. Ik werd vaak geslagen, veelal totdat ik bewusteloos raakte. 'Het is om los te komen van de oude wereld en van je oude geheugen,' zei ze. 'Je bent serieuzer dan je zus,' zei ik. 'Mijn zus is te speels,' zei ze. 'Voor mij is het menens. De buitenwereld is gevaarlijk. Jouw familie is gevaarlijk.' Ze brachten een verf uit op mijn huid, en op een dag lieten ze me uit de kooi. Ik was nu één van hen.

Op een dag kwamen ze ons in helicopters halen. Het meisje ging de gevangenis in, en de jongens gingen terug naar hun families, zoals ook ik. Grootmoeder was woedend. Zij kende dat meisje wel. Het meisje vertrok al heel jong naar het bos, en keerde niet terug. Ze werd waarschijnlijk grootgebracht door hyenas. Mijn grootmoeder verbood mij om het meisje op te zoeken in de gevangenis. Ik wilde dat eigenlijk ook niet. Het scheen dat het meisje heel veel op haar geweten had. Ze zou niet zomaar vrij komen. Ze was veel gevaarlijker dan haar tweeling-zus, Suzie. We gingen verhuizen naar een andere stad. Grootmoeder vond dat beter, want dan zouden we geheel afzijn van die vreemde familie van Suzie. Grootmoeder wilde er niet op wachten dat er weer iets zou gebeuren.
In onze nieuwe stad gingen grootmoeder en ik vaak wandelen naar de zee. De kust stond vol met bessenstruiken, waar veel wespen waren. Ik had veel diepe gesprekken met mijn grootmoeder.

DE TUIN VAN MEVROUW VAN DALEN

Altijd als ik langs de tuin van mevrouw van Dalen liep stond ik even stokstijf, ik weet niet voor hoe lang, omdat het zo'n betoverende tuin was. Ik kwam dan altijd veel te laat op school aan en dan was de juffrouw of meester enorm kwaad. Dat kon mij natuurlijk niet zoveel schelen. Ik was toch hun slaaf niet, en zij vertelden toch alleen maar onzin. Ze moesten niet denken dat ik veel waarde aan hen hechtte en aan hun duivelse woorden. Ik hechtte alleen waarde aan de natuur en de tuin van mevrouw van Dalen. Als ik ze dat zei dan werden ze altijd nog wel veel kwader, maar ook dat deerde mij niet. Ik was immers betoverd door de tuin van mevrouw van Dalen. Als ik ze dat zei dan ontploften ze vaak helemaal, en ik werd zelfs eens door een juffrouw naar het schoolhoofd gezonden. Die zat daar in zijn kamertje alsof hij zelf ook betoverd was. Hij was in zijn geheel niet kwaad, en zelfs blij met mijn aanwezigheid. Ik had het gevoel dat het een erg eenzame man was.
We spraken over tuinen en over de natuur. Achteraf was ik nog blij ook dat de juffrouw me naar het schoolhoofd had gezonden. Ik heb nu een eigen tuin, die zeer wild is, en overloopt in het bos. Ik woon in een bosdorpje. Het bos is er vlak achter. Ik woon aan de rand van het bos. Er staat ook wat bamboe hier en daar. Er groeit van alles in mijn tuin, zelfs bramenstruiken. De natuur zorgt er zelf voor en doet alles groeien. Ik denk nog weleens terug aan de tuin van mevrouw van Dalen, en ook aan die school, en dan denk ik : 'Ach.' De tijden zijn zo veranderd. Hoe ben ik van daar naar hier gekomen ? Wat is er veel gebeurd, zeg. Het huis staat vol met boeken, als een boekentuin, maar het is meer een wildernis. Soms moet ik uren zoeken voordat ik wat gevonden heb dat ik zoek, of ik vind iets wat nog wel beter is. De wildernis trekt mij voort en laat mij nieuwe dingen zien. Het lijkt wel alsof het z'n eigen verkeers systeem heeft. Ik heb ook heel veel beeldjes. Er staan ook wat treintjes. Het is allemaal heel beeldend en symbolisch. Soms als er hier mensen zijn dan spreken ze tegen de beeldjes. Er was eens iemand die er een heel gesprek mee voerde. Ik zei toen : 'Je kunt met beelden soms beter spreken dan met mensen.' Ze gaf me gelijk. Ze sprak ook met dieren en planten. Ik zei haar dat ik ook met boeken sprak. Het bracht haar op een idee.
Ik vertelde haar dat boeken spreken, want als je het nog een keer leest dan kun je het op een hele andere manier lezen en er hele andere dingen in zien. Een boek kan vele lagen hebben, vele verborgen deuren, verborgen kamers, tuinen en wildernissen. Toen ze weg was ging ik naar het beeld toe waarmee ze had gesproken. 'Hoe vond je haar ?' vroeg ik aan het beeld. Het beeld zei niks terug. Ik ben toen maar weer een boek gaan lezen. Blijkbaar hebben beelden niet altijd zin om terug te spreken. Het was een sprekend boek. Ik werd er weer wat wijzer door. Even had ik weer het gevoel alsof ik langs de tuin van mevrouw van Dalen liep … Even had ik weer het gevoel alsof ik stokstijf stond …

MEDUSA

Hoofdstuk 1. De Zonderling

Ik denk dat ik doodga als ik naar haar kijk. ‘Dit is het rijk van de dood,’ zei ze. Ze had een suikerzoet jurkje aan, met de geur van een herfstbos. Ik draaide mijn gezicht om en keek naar buiten, naar de grauwe stenen. Het was alsof ze lang uitgestrekt op de daken lag, alsof ik haar met mijn ogen niet kon ontwijken. De bus stopte dichtbij, mensen stapten in de bus, en het was alsof zij tussen de rijen stond. Ik denk dat ik doodga als ik haar aankijk, dat ik het dan gewoon niet overleef. Ze pakt me bij mijn hand, en trekt me naar beneden. Het is etenstijd. Zij smeert het brood, kijkt naar buiten naar de heg. Ik ruik haar suikerzoet jurkje, alsof het belegd is met hemelse rijkdommen, maar naar haar kijken durf ik niet. Ik ben laf. Ik voel haar hand nog steeds, terwijl ze me allang heeft losgelaten. Ze voert me.

Ze is als een rots waarvan ik af kan springen, daarom beklim ik haar niet. De pot pindakaas voelt nog warm aan van haar hand. Ze was hier. Nu is ze in de kelder. Omdat ze zo lang wegblijft drink ik de laatste slokken melk en thee, en dan ga ik naar bed. Het was een dag des doods, in de tuin van spot. En gisteren was ik in de tuin van wreedheden. Mijn herinneringen zijn daar. Mijn hersenen bloeden. Ze leest me een boek voor, terwijl ik probeer te slapen. Ik hoor haar stem echoen door mijn hoofd. Het zaad van de lindeboom houd ik stevig vast, en meng het met mijn tranen. Dan smeer ik haar lichaam in, met het mengsel dat lijkt op natte tarwe, griesmeel, het is als brood, en het bed is de oven. Zij is de vrouw van de bakker, en ik ben de bakker. Ik maak haar klaar voor het kostelijke dinner in het diepste van de nacht, en dan slaap ik.

Ze is als de boom aan de rivier. Ik krab aan het hout, het is alsof de sterren breken. Ik denk aan de tuinen waarin wij waren, de hoge poorten in de heggen, de vruchten die zijn als de meest kostelijke snoepjes. Wie plantte hen daar ? Ik keek naar haar gezicht toen ze sliep. Nu was het veilig. De lazarus-koekjes bungelden aan haar lichaam, slap, uitgedroogd, de nacht heerste hier over de dood, de gouden dood. Voor mij was het een vakantie, ze was even geen roofdier meer. Ik kuste haar lippen, en dan slaap ik, vrij, blij, zonder angst, want ze slaapt. Een diepe nacht die mijn bewustzijn breekt, ik ben er even helemaal uit. Tante Connie controleert later de kamers nog even, of alle lichten wel uit zijn voor de nacht, want als de nacht komt, dan moet de nacht echt goed komen. Zo praat ik ’s nachts als met een pop. Ik hoor tante Connie op de gang lopen, als een lijzige boom, verzwakt door het gewicht van haar ouderdom, met passen als het slaan op de koekjestrommel. Ja, haar hele wezen klinkt me als muziek in de oren. Altijd is ze mijn lievelingstante geweest, daarom wonen we hier samen, maar de herinnering aan haar verzwakt. Ik leef hier in een dorre tuin, spot gemengd met wreedheden, de souvenirs van het duistere gat van het verleden.

Geen lichtjes konden dat goedmaken, geen gouden pollepel van welke grootmoeder dan ook. Ik voel me verminkt.

Oom Joop is een man met humor, maar ook hij kon mij niet redden. Als ik wakker word zit er iemand op me, wassende mijn rug. Het is zij. Ik durf haar niet aan te kijken. Ze pakt me beet, laat dan los, pakt me steviger beet, en dan laat ze me helemaal los, om op te staan. Ik ben te moe, en het zonlicht kwelt me. Er liggen hier snoep papiertjes overal. Ik hoor haar lachen. Er is geen tuinman die de wilde tuin van mijn ziel op orde kan krijgen. Ik lig hier voor Jan Worst.

Ze is de laatste van de rozentuin, dus ik kan haar niet wegdoen. De geschiedenis van de graaf, en zijn kinderen. Zij is als de erfenis. Uit mijn gedachten is ze niet. Ze speelt de piano. Ik kijk naar buiten, en probeer langzaam grip te krijgen op de dag. De muren buiten lijken hoog, zoals zij hoog is, van adel. Tante Connie komt binnen, en sleept zichzelf over het tapijt. Het lijkt voor haar een woestijnreis om aan ons bed te komen, en alles lijkt verwaterd. Haar rumoerig kapsel was vroeger deftig en behoudend. Ze staart in de spiegel. ‘Ik moet me nog opmaken voor de dag, je weet wel, het harnas aandoen,’ zegt ze. Ze gaat tegen de verwarming aanzitten, en luistert naar de piano. De schotel die ze in haar handen heeft maakt haar bijna als een bedelaar. Ze heeft behoefte aan een gesprek, en ik ben te moe. De dochter van de graaf daarentegen is vol energie, en begint het gesprek met haar in zinderende vaart. Ze zijn als een stel vogels. Al snel prakken de vorken een maal. Ik krijg niks, want ik behoor niet tot de dag. Het is alsof ze elkaar voeren.

In de middag ligt ze weer op me. Het lijkt wel alsof ze draadjes aan me bevestigt om me op te hijsen. Er is nog maar een klein stukje van de dag over en dat eist ze helemaal voor haarzelf op, als met gloeiende handen. Buiten hoor ik de bus, mensen stappen in, verveeld, uitgeput. Ik vraag me af of ze ooit zullen aankomen. Zwetend en puffend kom ik aan bij de lift op de gang. Ik wil naar de zolder. Maar de lift schijnt niet te werken. Ik strompel naar de trap, want een dag met de dochter van de graaf is te veel voor mij. Ik zie bij de trap naar de zolder een andere vrouw staan, in wit kant. Ze helpt me op de trap. Ik plof even later op haar bed neer. Zij is de vrouw van de zolder, en ik heb de zolder bereikt, niet te bereiken voor de dochter van de graaf, de dochter des doods. Maar ik hoor haar krijsen beneden, als iemand die zich geprikt heeft bij het naaien. Ja, toe maar, druk die speld maar diep naar binnen, je verdient het, kreng, denk ik bij mezelf. Maar dan word ik ineens mild door de zachtheid van de vrouw hier. Ze komt dichterbij, spreid haar benen waarmee ze mij vastklemt. ‘Ho, doe normaal,’ zeg ik. Ze verzwakt de klem een beetje, maar ik voel haar gewicht op me. ‘Slapen ?’ vraagt ze.

‘Nee, dank je, ik heb net geslapen,’ zeg ik.

Ze loopt naar een kastje, haalt wat brood eruit en besmeerd het. Daarna voert ze me. De lucht is donker hier, en ik hoor de dochter van de graaf nog steeds krijsen. Als ik naar buiten staar is het alsof ze zich heeft uitgespreid over de daken.

‘Waar kom je vandaan ?’ vraagt de vrouw van de zolder.

‘Vanuit de tuin,’ zeg ik.

‘Oh, de tuin der edelheden en martelingen ?’

Ik knik.

‘Zo’n zoet-bitter iets,’ zegt ze. Ik knik weer. De verdiepingen onder de zolder lijken ver weg. Ik staar weer naar buiten, alsof ik mijn ziel zie vliegen. ‘Waar ben ik ?’ vraag ik.

- Bij mij.

Ze pakt een schotel en een kom, en voert me dan soep. ‘Ik wil niet meer terug,’ zeg ik. Ik kwam van een nachtelijk gebrul, en nu was ik hier, een plaats vol protserige spulletjes, over en weer gelakt en opgepoetst. Vanaf de zolder kon ik de tuinen zien, de heggen, met de hoge poorten. ‘Ik ben een vergiftigd mens,’ zeg ik. ‘Een dwaallicht, een pop.’ Ze knikt. Als ik naar buiten keek zag ik mijn weerspiegeling. Zij stond ineens voor de spiegel, en maakte zich op, met allerlei smeerseltjes. ‘Goed spul van de bomen,’ zei ze. ‘Het is voor mijn huid. Ik ga niet naar het feest vanavond, ik blijf wel hier met jou.’

Het is alsof ik met haar hang tussen de verdiepingen, alsof ik met haar zweef boven de tuinen. Ik voel haar gewicht, en ben bang dat we naar beneden vallen, maar ze rekt me uit. Ik zie de begroeiing op de muren, en herinner de begroeiing van de tuinen, de dorens, de valstrikken, puur natuur.

‘Ik ben de maker van de tuin,’ zegt ze plotseling. Ik schrik. ‘Hoe kun je zoiets maken ?’ vraag ik. Ze zwijgt, als het graf. Ik merk dat ik kwaad word van binnen, maar dan voel ik ineens genade. Al snel voel ik niets meer, ik kijk alleen maar in een onbekend gat, als een mist, een waas. Ik kan niet meer nadenken. ‘Wat is er aan de andere kant van de tuin ?’ vraag ik.

- Een snoepwinkel. Ze verkopen eigenlijk gewoon zoete vruchten.

Ik kijk naar haar kanten jurkje. Het is als een snoep jurkje. Ineens heb ik zoiets van : Als ik nog verder naar haar kijk, dan ga ik dood.

Ik rol van het bed af naar de trap, en

laat mij naar beneden vallen. De dochter van de graaf vangt mij op, en de vrouw van het zolder stormt naar beneden. ‘Hij zit toch aan touwen vast, elastiek, draden, kettingen, dus wat wil je,’ schreeuwt ze.

‘Is dit de oorlog van de feeen,’ vraag ik, ‘of van de indianen.’ Ze grijpen elkaar in de haren. ‘Uit dat licht,’ roept de vrouw van de zolder. Ik staar doelloos naar de hoeken van de trap. Dan voel ik de hand van tante Connie, die mij naar haar kamer neemt. ‘Thee ?’ vraagt ze.

Ze maakt brood voor me, opgepoft en zacht, een beetje nat, met wat soep en pudding. ‘Je moet goed eten, jongen,’ zegt ze. Ik zie haar kauwen. Het zal wel avondetens-tijd zijn. Ik hoor vrouwen krijsen. Buiten hoor ik vogels krijsen. Het klinkt me als muziek in de oren. Bij tante Connie is alles altijd anders. Ze zorgt voor me, grijpt in wanneer het nodig is. Oom Joop zit aan de andere kant van de kamer. Een verfrommelde papieren zak ligt naast hem, met oud brood. De gouden klok tikt, en het is een rustgevend geluid. Ik probeerde vat te krijgen op de structuur van dit huis, maar het was alsof ik van de daken afgleed, of was dit huis slechts de weerspiegeling van de tuin. Het was niet bepaald mijn Eden, en toch wilde ik dit huis doordringen. Ik voelde mij een zwerver in dit huis, een huis wat ik nooit echt binnen kon gaan. Na een paar uur zaten de twee vrouwen keurig netjes tegen elkaar aan, in keurige zoete kleertjes, als feestbroodjes bij de bakker. Rozen op hen vastgespeld alsof er iemand jarig was, en de spelden gingen diep in hun vlees. ‘Ja dieper, dieper,’ dacht ik. Ik wilde het voelen bloeden. Het was al aan het bloeden. Het bloed sijpelde op de grond. Tante Connie raakte in paniek, en ik ook, omdat ik toch meer waarde hechtte aan de beoordelingen van tante Connie dan aan mezelf. ‘Waarom doen jullie dat !’ riep ze.

‘Dit is ons verbond,’ zeiden de twee vrouwen. ‘Ons bloed-verbond.’

‘Zie je,’ dacht ik bij mezelf, ‘dan had ik het wel goed ingeschat.’

‘Geef me de speld,’ zei ik. ‘Ik wil ook deel hebben aan het bloed-verbond.’ Het was een hele opluchting toen ik de speld in mijn vlees voelde gaan, en ik de zachtheid van de roos tegen mijn huid aanvoelde. Ik voelde me een plak vlees bij de slager.

‘Nu kun je het dak opkomen,’ zeiden de vrouwen. ‘Nu kon je de tuin bezaaien en besproeiien.’ De poort van mijn hersenen leek open te gaan, en de waas leek even te vertrekken. Ik wilde meer van zulke lichaams-spelden. Ik herinnerde de dorens, ik herinnerde hoe genadeloos diep ze gingen, totdat alles binnenin me brak, en ik begon te zweven. Ik was nu boven het dak, maar de huizen om ons heen waren veel groter. Ik kon de zolders inkijken en zag de vrouwen. Ze leken eenzaam, en ik was eenzaam. Ik was met een helm op geboren, maar die ontplofte nu. Ik zweefde bij iemand binnen. En hier zag

ik bomen groeien door het hele huis. Ik was nog steeds in de tuin. Hier hingen zoveel gouden klokken aan de muur, die allemaal heerlijk tikten, zo licht, zo zacht, zo helder, ontwakende de diepste roerselen van mijn hersenen. Ze waren als een vuur in mijn lichaam. De mensen die hier woonden hadden allemaal dialogen. Het moest vooral ergens over gaan, maar ze kwamen er nergens mee. Ze leefden in een cirkeltje. Ik had ze al snel door. Toch was het allemaal erg verrijkend voor mij. Jurkjes hingen er aan de muur, vruchtjes lagen op schaaltjes, gezet op oventjes. ‘Is dit de weg naar de stad ?’ vroeg ik.

- Welke stad. Oh, de overstad.

Ik knikte. ‘Daar heb ik vaker over gehoord,’ zeiden ze. Ze lieten me ladders van touw zien. Ik klom en klom, dit huis was lang, als een herenhuis wat maar niet ophield. Mensen leefden hier als vogels. Ik wist niet waar ik moest kijken. ‘De parel van de tuin,’ zeiden ze, ‘is daar,’ en dan wezen ze omhoog. De ladder was glibberig, en ik gleed weg. In spiegels zag ik mezelf klimmen. Ik had weer het gevoel dat ik van de daken gleed, alsof ik het huis niet kon binnengaan. Tante Connie legde haar hand op mijn hoofd. Haar hand was gloeiend heet, of was mijn hoofd gloeiend heet. ‘Waarom ?’ vroeg ik. ‘Waarom is er hier geen doorkomen aan ?’ Tante Connie zei niks, zweeg als het graf. Ook de twee vrouwen zeiden niets. Het was als een schijnbaar open weg die dood liep. Een zwakte maakte zich van mij meester, en ik was gelijmd aan de grond. Met wilde maar beheerste ogen keek de dochter van de graaf naar mij, alsof ze een wild paard probeerde te temmen, met de koele zelfverzekerdheid dat dat haar aardig lukte. Even stond de tijd stil, en was het alsof zij de muziek van het moment perfect kon berijden. Als ze zou vallen zou ze aan draden verbonden zijn, als aan elastiek, zodat ze niet in de vlammen van het hellemeer zou vallen. Ik snakte naar adem. Ik hoorde haar ogen roepen. Toen greep ze me vast. ‘Ik laat je nooit meer los,’ zei ze. ‘Nooit meer.’ Even dacht ik dat ik thuis gekomen was. Ik probeerde me zo lang te maken als zij zich waardig voelde. ‘Wie ben jij eigenlijk ?’ vroeg ik.

De vrouw van het zolder liep terug naar de trap. In gedachten zweefde ik langs het huis, en de dochter van de graaf lag uitgestrekt op de daken. Wij konden dit huis niet binnenkomen. Wij waren in de tuin. Het zonlicht was aangenaam, en het was alsof we beiden smolten en naar beneden sijpelden, om in elkaar te versmelten ? Waren wij de vruchten van deze tuin ?

Hoofdstuk 2. De Sleutel

Tante Connie legt gouden bestek op de tafel voor het feestmaal. Oom Joop komt aan tafel zitten. Ik zit naast de dochter van de graaf. Ze houdt mijn hand vast. Tante Connie brengt dan de pan met het avondeten, en met een grote lepel laat ze het ploffen op onze borden. ‘Is zij van het zolder niet uitgenodigd ?’ vraag ik.

‘Ze heeft haar eigen,’ zegt tante Connie. Ik heb het gevoel dat ik wat mis, en ga na een tijdje naar het zolder. Ik voel me op en top. Ze ligt op bed, en staart door het raam. Ik ga bij haar zitten. Haar ogen kijken dwars door me heen, alsof ze me niet ziet. Als ik naar buiten kijk, zie ik haar weerspiegelingen daar, alsof ze uitgestrekt is over de daken, en langs de muren, als begroeiing. ‘Zoveel mensen kennen me niet,’ zegt ze. Dan staat ze op en geeft mij een bord. Het schijnt hier ook etenstijd te zijn. Ze schept op. We staren elkaar de hele tijd aan, en als ik dan later naar buiten staar is het al donker, en haar weerspiegelingen zijn als de lichten in de nacht, als woeste paarden over de daken. Ik hoor tante Connie beneden roepen. Het is tijd voor de nacht, maar ik wil niet slapen. Ik houd de hand vast van de vrouw van het zolder. Mijn hoofd voelt als een stad met huizen, grote huizen, hoge huizen, lange huizen, met bomen er tussen, met plaats voor de tuin. Het is alsof de vrouw van het zolder op mijn hersenen danst, en het doet pijn, en ik word al snel moe. Pudding voert ze me. Grote lange draden voel ik door mijn lichaam gaan, totdat ik het gevoel heb dat ik kan zweven. Haar bed is ineens zo dik en ver weg, haar kamer twee keer groter. Nee, naar buiten wil ik niet meer. Ik ben hier buiten. Zij is mijn wereld. Ik heb een kinderlijk geloof in haar.

Tante Connie laat me de schoonheid van het huis zien, van alle plekken, en ja, ik moet haar gelijk geven. Ze heeft een plaats in mij, alle dingen in dit huis hebben een plaats in mij. Ik heb ze nodig. Ik ben er bijna ziekelijk afhankelijk aan. Het is mijn levenswarmte. Maar toch voelt het alsof ik heen en weer gesleurd word. Ik heb nergens grip op, ik glijd telkens weg, dieper. Dit is een doodlopende weg, een fuik, van vuur. Ik zie ze het glas heffen. Zij zijn als de vlammen in mijn hoofd. Ik durf niet naar ze te kijken, want dan ga ik dood. Het zijn de hoofden van de Medusa. De mensen die hier wonen zijn net zo steen als dit huis, en iedereen die naar hen kijkt verandert in steen. Zo is het leven. Is dit de sleutel weg uit de tuin, of is dit de sleutel tot de tuin.

In de nacht danst de vrouw van de zolder als een zwaan, als een brandende struik. Ik probeer me om te draaien, maar ik kan niet. Deze dans is dodelijk, of misschien wel leidende naar de poort van de hel. Ik sta verstijfd. De uitsteeksels en aanhangsels van haar jurk raken mij. Ik kijk naar haar door mijn glas wijn. De poort brandt. Ik probeer me ergens aan vast te klampen, maar zonder success, totdat ik de stem van tante Connie hoor. Ik kan niet terugroepen. Iemand knijpt mijn keel dicht, maar ik heb geen verlangen om terug te roepen. Ik ben als een boom geworteld in de grond. Ik heb het geheim van Medusa gezien : Alleen met de ogen van wijn kunnen wij haar bekijken. Ze gilt en schreeuwt nu ik het geheim heb ontdek. Ik gooi de wijn in haar gezicht, want ze wil me verscheuren. Dan staat ze in vlammen, en het gehele huis brandt. Ik moet hier weg. Maar de trappen zijn hier van vuur. Alles is van vuur. Ik besluit te blijven. Medusa schijnt aardiger dan ik dacht. Haar hoofden leven hier in een

vreemde vrede. Roofdieren bespringen mij en verscheuren mij, en mijn hart is blij. Het is mijn vuur, het is omringd door mijn hart. Ik heb mijn weg hier doorheen gebeten. Een huis met standbeelden. Het is als een brandend strand, en een brandend oog leidt mij uit, om dieper in te gaan. De brandweerman houdt mij stevig vast. Zijn jas is glibberig. En dan brandt hij ook.

Tante Connie doet alsof er niets gebeurt is en staart mij aan. ‘Nog wat koffie, jongen ?’ vraagt ze. Ik zeg niks. Tante Connie schenkt nog wat voor me in. Wie zwijgt stemt toe. Mijn oude bed in de kamer van de dochter van de graaf is versleten, scheuren in de matras, en de piano is vals. Maar niet minder mooi dan de gouden spulletjes van tante Connie. Als tante Connie lacht heb ik het gevoel dat ze op de daken fietst. Ik keek naar de vrouw van de zolder. Waren we niet net als Adam en Eva die door de brandende heg probeerden terug te keren naar het paradijs ? En was dit paradijs een mengsel tussen huizen en blote benen ? Ik keek naar de dochter van de graaf. Ik probeerde een weg door haar heen te graven. Maar ze hield alles tegen. Tante Connie dient de pudding op. Ik kan de borsten zien van de vrouw van het zolder, door haar doorzichtige jurk heen, en ze heeft haar jurk ook wel flink open. Haar borsten druipen nog, als de moederlijke fontein, maar er zijn geen babies. Ik besluit niets te eten. Hier kan ik niet tegen, en het is dodelijk. Als ik naar de dochter van de graaf kijk, dan zie ik hetzelfde tafereel. Het is onbeschoft tegen tante Connie om pudding te laten druipen terwijl zij pudding opdient. Ik kan oom Joop goed begrijpen dat hij zo ver mogelijk van de tafel afzit, als een bibberend hondje. Maar plotseling is het alsof de stoppen bij mij doorslaan. Ik voel me een baby, een hond zelfs, die gevoed moet worden. Wat een drama. Tante Connie ziet het aan mijn gezicht en raakt in paniek. Zelfs oom Joop staat op. Iedereen zit verstijfd. Ik begin met grote happen van de pudding te eten, zodat al snel mijn hele gezicht eronder zit. Oom Joop lacht mij uit. Dit is de tuin van spot. Waarom zijn Adam en Eva hier teruggekeert. Ook de twee vrouwen lachen mij uit, terwijl ze hun jurken nog meer open trekken. En dan smeren ze de pudding over hun lichaam heen en gaan op de tafel liggen. ‘Ik heb al brood gehad,’ zegt oom Joop. Ik kan hier niet tegen. Zelfs een hond wordt beter behandeld. Ik word er erg stil van, en ga bij oom Joop zitten. ‘Je weet hoe vrouwen zijn,’ zegt oom Joop.

‘Dodelijk is het,’ zeg ik. ‘We hebben niet zomaar met een stel hoofden te maken. Het zijn de hoofden van Medusa.’

‘Kijk naar hen door het glas wijn,’ zegt oom Joop. Tante Connie loopt naar de vrouwen toe, en giet wijn over hen heen. ‘Wat een vertoning,’ zeg ik. ‘Dit is toch niet meer normaal.’

‘Ik dacht ook dat ik naar een ander feestje was gegaan,’ zei oom Joop.

‘Kom op, nu weten we het wel,’ zeg ik.

‘Zo lopen we de fanfare niet. Moet je dat nou eens kijken, ze vervuilen die hele tafel.’

‘Nee hoor,’ zegt de dochter van de graaf. ‘Dit is de oerbron, de big bang.’

‘Als je je maar niet verroert,’ schreeuwt tante Connie. ‘We gaan hier geen polonaise in de kamer houden, al mijn spulletjes worden vies. Is er nog respect in dit land ?’

‘Likken, bloedvriend,’ zegt de vrouw van het zolder tegen haar wederhelft. ‘Alsof je leven er vanaf hangt.’

‘Als jullie niet eten wat de pot schaft,’ zegt tante Connie, ‘dan sodemieteren jullie maar op.’

‘We vonden het eten heerlijk,’ zei de vrouw van het zolder, ‘maar we hebben onze eigen toetjes meegenomen.’

‘Contractbreuk,’ zegt tante Connie. ‘Dat hadden we niet afgesproken zo, en voor half geld komen jullie er echt niet langs. Ik voel me door jullie verschrikkelijk door de tang genomen, als je dat maar weet. Ik heb nog wat blokken hout nodig voor het tuinvuur.’

‘Ik dacht anders dat Adam wel tegen een grapje kon,’ zei de vrouw van het zolder, ‘maar mijnheer loopt daar in het hoekje te kniezen.’

‘Oh, toe maar, geef mij maar weer de schuld,’ zei ik. ‘Het is nu oorlog.’ Ineens stormden de vrouwen op mij af, en peperden mij in met pudding, en trokken me op de tafel. ‘Dit is nog eens een kersttoetje, een vijf-gangen toetje is aan ons welbesteed,’ zei de vrouw van het zolder. Ik was woedend. ‘Als ik ooit loskom, dan zul je wat beleven,’ riep ik.

Het was alsof alle machines ineens stilstonden. We staarden elkaar allemaal aan, maar deden niets. ‘Ode aan de kok,’ zei de dochter van de graaf. Na een tijdje lagen we in het bad, en het was nog gezellig ook. Het was als een lange brandende dag aan het strand. Ik was moe, ik had mijn portie wel gehad. Het was een vreemde gewaarwording dat roosjes zo konden zijn. Ik zou vanaf nu veel meer op mijn hoede zijn. Dit mocht niet nog een keer gebeuren. Tante Connie zou het niet overleven. Er groeiden sinds die dag struiken op het behang, die ervoor zouden moeten zorgen dat deze dingen nooit meer zouden gebeuren. Tante Connie was het goed zat, en huurde bewakers in, die een oogje in het zeil zouden houden. Ook liet ze overal cameras planten. We voelden ons vanaf die dag in ons huis bekeken. Maar de volgende keer dat we aan tafel zaten schoten bij mij weer de stoppen door. Ik verlangde zo naar de oermoeder, dat ik boven op de vrouw van het zolder klom, de stoel brak, en we vielen beiden op de grond. Een wachter schoot een pijl door mijn hoofd, net op tijd, en ik werd aan de muur gespietst. ‘Geef hem melk,’ zei

tante Connie rustig. ‘Jullie moeten niet zo paniekerig doen.’ Pudding droop uit de borst van de vrouw van het zolder. Ik kon me niet bewegen. ‘Eerste hulp bij ongelukken,’ zei tante Connie. ‘Hij is dood, hij heeft een pijl dwars door z’n kop. Geef hem de melk des levens, stelletje koeien. Nou, waar wachten jullie op.’

‘Hij hangt te hoog, tante,’ zeiden de vrouwen.

- Nou dan spuit je maar. Druk de knopjes maar goed in.

‘Nee, hij is dood. Hij heeft Medusa gezien, en wie van haar melk drinkt gaat naar de hel.’

- Ik ben niet gelovig, stop met die onzin.

‘God, zelfs als je de tepels van Medusa ziet ben je al overgeleverd aan de vlammen van de hel, en haar duistere hulpjes.’

- Ja, die ken ik, rijden die hier niet de hele tijd rond ? Medusa is al openlijk te kijk gezet, je hoeft het knopje van de tv maar aan te draaien.

‘Arme jongens.’

Ik kon naar de melk fluiten. De dames gingen ieder hun eigen kant op. Ik was in de tuin der wreedheden, ik was op sterven na de dood met die pijl in m’n kop. Oom Joop was behulpzaam en trok de pijl uit mijn hoofd. Maar dat deed nog veel meer pijn, dus ik drukte hem er weer in. Even later klopte ik bij de vrouwen aan de deur, maar ze deden niet open. Ik sliep die nacht bij tante Connie en oom Joop in de huiskamer. De dag erna zaten ze allemaal aan tafel alsof er niets was gebeurd. ‘Zo, de meer dan dodelijke borsten van Medusa zijn ook weer van de partij,’ zei ik. De vrouwen zeiden niets. Ze aten gulzig en verslikten zich een paar keer. Het ging zoals gewoonlijk weer nergens over. ‘Leuk,’ zei ik. ‘We zitten hier aan tafel met vergif. Killers.’

‘Houd je mond,’ zei tante Connie. ‘Jij bent ook niet een van de braafsten.’ Plotseling stonden de vrouwen als een vrouw op, als Medusa, en de muren om ons heen begonnen te branden. ‘Zie,’ riep tante Connie. ‘Ik wist het. Medusa is gekomen om wraak te nemen. Ren voor je leven.’ Oom Joop gooide een deken om ons heen, en trok ons naar zijn kant. Hij was de slimste geweest want sinds de dames hier aten zat hij bijna nooit meer aan tafel. Een golf van geweld sloeg ons neer. Maar oom Joop gedroeg zich als een duivel, en dat moest wel, anders had hij niks bij Medusa in de pap te brokkelen. Ik heb oom Joop nog nooit zo te keer zien gaan. Al snel stond Medusa buiten het raam. ‘Ik wist wel dat die wijven een grote pot met vergif waren,’ zei hij. Ik had nog nooit zo’n groot machts-spel

gezien. Ik trilde als een hondje. Oom Joop was een held.

Omdat Medusa ons bleef bezoeken kregen we een ander huis in een andere straat. Er groeiden hier zogenaamde borsten-struiken die vruchten hadden als tepels waaruit een sap voortkwam wat bestand was tegen het borstgif van Medusa. We konden zelfs hierdoor Medusa genezen van haarzelf. De vloek was al snel verbroken. Er hoefde verder geen apocalypse aan te pas te komen. Onze vriendschappen werden hersteld, en al snel leefden we hier weer met elkaar. Alles was veilig nu. We hadden onze boom gevonden.

Een vrouw leefde tussen de verdiepingen in, een vrouw in mijn hoofd, onderdrukt door de hedendaagse maatschappij, een deel gesloten door de hersenen. Medusa was de oorlogsgodin, weggepest door een maatschappij van valse vrede. Een vreemde vrede bracht haar terug. Zij kende de tuin van spot ook. Ze had die zelf gemaakt. Ook kende ze de tuin van edelheden en wreedheden, op maat gesneden. Ze had zich een weg door die tuin gebaand, terug naar het paradijs. Ze ontmoette haar Adam in de lucht, en leidde ook hem terug. Door de brandende heg gingen zij, en helemaal opgebrand kwamen zij aan. Heel snel kwamen zij erachter dat zij een cirkeltje hadden gelopen. Zo slaan dan al snel de stoppen door, en vinden ze de liefde in zichzelf, die na korte tijd niets dan haat blijkt te zijn. Het is alles niet wat het lijkt. Ik kreeg een fatalistische, nihilistische kijk op het leven door deze dingen. We waren weer terug bij af. Heel wat dromen waren kapot gesprongen, en we begonnen ons oude huis te missen, maar daar woonde een nieuwe familie in.

Waar we dan ook naartoe gaan, het is altijd hetzelfde. Laten we daarom naarbinnen keren, en elkaar daar vinden, of hele andere personen die eindelijk onze dromen kunnen waarmaken, maar dit is slechts ijdelheid, illusie. We jagen lucht achterna, iedereen weet het, maar we blijven proberen. We blijven happen naar de koek die voor ons wordt gehangen. We zijn geconditioneerd, slaven, hondjes van Pavlov. Alles is hier misleiding op misleiding. Ik begon een pessimist te worden, zwaar somber. Ik wilde niemand valse hoop geven, niemand voorliegen. We liepen de leugen achterna omdat er geen waarheid was, of was de waarheid gewoon in een heel klein hoekje ergens, daar waar we het onmogelijk zouden kunnen vinden ? Maar alle dingen zijn toch mogelijk voor hen die geloven. En zo ging ik geloven. Niet in het kerkelijk geloof, maar in die vrouwen hier met hun gekke spelletjes. Misschien dat de grootste leugen ook diep in haar de waarheid droeg. Ik had kans, want ik had een pijl door mijn hoofd. Denken was fataal. Het moest van een andere kant komen. Maar ik merkte al snel dat die vrouwen een gesloten boek waren. Ik kwam er niet ver mee. En ik wilde toch ergens in geloven. Een grote trots was er, ergens diep binnenin. Iets wat mij over het ravijn kon laten zweven, iets wat ik niet kon beschrijven, een mystiek gevoel. Oom Joop zei altijd dat

een boek ons erdoor zou helpen, maar hij wist niet welk boek. Een popperige papieren kermis leek het. Tante Connie had een pop in een schoenendoos verborgen, een pop waarin ze heilig geloofde dat deze ons allen redden zou. Vaak sta ik op het balkon en voel me tussen de huizen, tussen de bomen, tussen de rivieren, overal tussen.

Het is een wonder dat ik nog leef met die pijl door mijn hoofd. Op een dag voel ik me door het gevoel dat die pijl in mijn hoofd geeft zo in de wolken, zo extatisch, dat ik merk dat ik kan vliegen. Heel voorzichtig vlieg ik van het balkon, tussen de huizen door. Mensen vallen flauw achter de ramen. ‘Bedrieger,’ roept er iemand. Ik kan er niet mee zitten. Ook al zou het bedrog zijn, ik heb er een goede tijd mee. Ik vlieg naar de top van het hoogste huis in de buurt. Als ik naar beneden kijk is alles wit. Ook het hoge platte horizontale dak waarop ik sta. Ik ruik bosgeuren. Dan vlieg ik over de stad. Wat als ik dit alles zou kunnen ontsnappen. Ik besluit naar de volgende stad te vliegen, daar waar de fabrieks-wolken zijn. Ik houd van de rook. Ik hoop dat we er allemaal in verzuipen. Dat is beter dan wat we hadden. We hebben niets te verliezen. Maar dan roep ik mezelf tot orde. Er staan wat meiden voor een raam. Ze kijken verwonderd. Ik zwaai naar ze. Ze wenken me. Een van hen opent het raam, en ik vlieg naar binnen. ‘Kijk, die kan vliegen,’ zegt er een. ‘Een truc,’ zeg ik. ‘Leer het me,’ zegt een van de meiden. Ik vertel hen over de pijl in mijn kop. Ze giechelen een beetje. Al snel hangen ze aan me. ‘Mag ik in jullie geloven,’ vraag ik. ‘Ik wil ergens in geloven.’

- Wij geloven in de dominee.

‘Okay, maar dat is niet wat. Kan ik in jullie geloven ?’

- Ik weet niet of ik daartoe bevoegd ben.

‘Ik geloof in je.’

- Wat moet ik nu doen ?

‘Vlieg met me mee.’

- Ja, maar ik kan niet vliegen. Waarom blijf je niet gewoon hier. We hebben het hier erg naar onze zin.

‘Okay.’

Ik bleef bij ze staan, en ze trokken me aan tafel. Ik moet zeggen ze waren een stuk netter dan de vrouwen die ik kende, de Medusa-vrouwen. Ze aten deftig, met mes en vork, geen geklieder. Ik staarde naar buiten, allemaal rook. Ik kon niet veel zien. Ze sliepen allemaal in de huiskamer op matrassen. Ik kreeg ook een matras. Ik sliep al snel. Ik

merkte al snel dat ik in mezelf aan het bidden was tot hen. Ik was op zoek naar een geloof. De volgende dag namen ze mij mee naar de kerk. Ik moet zeggen dat het mij aardig beviel. De dominee was erg aardig. Hij had ook wel wijze dingen te zeggen, en liep voortdurend met zijn sleutels te rinkelen. Had hij misschien de sleutels om Medusa te openen ? Na de kerkdienst liep ik op hem af om het hem te vragen. Zonder nadenken nam hij een sleutel van zijn sleutelhanger af en gaf het aan mij. 'Probeer het maar uit,' zei hij. Maar eigenlijk wilde ik hier niet meer weg. Deze mensen waren geweldig. Weer ging ik met de meiden mee naar hun huis. Omdat ik heel veel aan Medusa dacht, ben ik even later toch teruggegaan naar mijn eigen stad en huis. Ik begon direkt aan de Medusa-vrouwen te sleutelen. En het werkte, tot mijn eigen verbazing. Voor het eerst had ik het gevoel dat ik met hen ergens kwam. Alsof we de boom des levens hadden bereikt. We dronken koffie op het resultaat. Ik wilde de dominee bedanken, en vloog terug naar de andere stad. De meiden waren blij me weer te zien, en samen gingen we naar het huis van de dominee. De dominee was net zijn huis aan het schilderen. Na het bedankje nam ik afscheid van de meiden, en ging weer terug naar mijn eigen huis. Ik had Medusa verlost uit haar kooi.

Hoofdstuk 3. De Gespleten Aarde

De meiden hebben al snel ons huis gevonden, en de dominee ook. Ze waren met de dominee meegereden. De sleutel had namelijk een zendertje van binnen. Natuurlijk waren ze van harte welkom, maar de Medusa-vrouwen werden snel jaloers. Daar wist de dominee wel wat op, want die had veel meer sleutels. Wat me opviel was dat alles snel verstijfde. Alsof de sleutels veel openden, maar tegelijkertijd viel er ook zoveel dicht. We kregen het idee dat er een vloek op de sleutel lag. De dominee was niet overtuigd, want die geloofde heilig in zijn sleutels. Omdat hij zich steeds arroganter opstelde heeft tante Connie hem even later het huis uitgezet. Ik bewaarde de sleutels sindsdien. Die waren veel te gevaarlijk in de handen van een dominee. De meiden aanbaden inmiddels Medusa aan haar voeten. De dominee was woedend en noemde hen afgodendienaars. Ze waren niet meer welkom in zijn stad. Het bleek dat hij ook nog eens de burgemeester was. Medusa begon trouwens door deze aanbidding ook steeds meer te eisen. Haar voeten moesten gekust worden, anders zou ze alles vertrappen. Ik had allang spijt dat ik haar had verlost, maar het kwam allemaal door die sleutels. Op een gegeven moment was ik het zo zat dat ik de sleutels inslikte. Maar sindsdien ging het niet goed met mij. Ik begon zelf een Medusa te worden. Wie had dat ooit durven dromen dat ik ooit de god der wrake zou worden. Het liep uit op een gevecht met de andere Medusa om de macht. De Medusa begon een gevaarlijk mechanisme te worden. Voordat het nog erger zou worden besloot ik een volgende vliegtocht te beginnen. Ditmaal kwam ik in een andere stad met de hoogste gebouwen. Een oud vrouwtje deed haar raam open, en nodigde mij uit. Toen ik

haar het verhaal over de sleutels vertelde scheen ze mij te kunnen helpen. Zij was namelijk een heks. Ik moest een bepaald kruidendrankje drinken, en dan zou ik de sleutels kunnen uitspuwen, en dan zou zij de sleutels omsmelten. Maar alles pakte anders uit. Het kruidendrankje werkte niet. Ik had de krachten van Medusa. Ik was immuun tegen hekserij. Ik moest onder ogen komen dat ik in een monster aan het veranderen was.

Ik strompelde naar de uitgang van deze tuin. Ik had het in zicht nu, en greep naar mijn buik. Ook al verdween de uitgang en de buitenste heg in het niets, en leek het alsof het verder van me af begon te liggen, ik liep toch door. Ik greep om me heen als tastende in het donker. Ik greep het touw mij toegeworpen. Een vriendelijk vrouwengezicht keek me aan. Rozensappen dropen in een fles. Ik hoorde gegorgel en gezang. Bloedende tuinen, zover het oog reikt, vermengd met regen, waar het oog van Medusa over waakt. Het koren dat het goud omhoog haalt, het licht der sterren weerkaatsende, haar vrucht wordt vastgehouden. Medusa waakt. Het houten huis kraakt onder het getal van de lelies. Hier heeft ze haar woning. Hier voedt zij haar raadsel, haar mysterie, waar prinsen op paarden al eeuwen naar zoeken. Nee, zij zullen niet vinden, want Medusa waakt over haar geheim. Haar kroning was een bespotting. Haar lijden was een ontmaskering, maar niemand is ooit tot haar parel gekomen, niemand heeft ooit haar zwaard gedragen. Allen sterven zij door een blik op haar te slaan. Tot steen werden zij in alle eeuwigheden. Haar discipel is zoek, haar beker verloren. Zij heeft haarzelf nog nooit gezien. Zou zij het weten, dan zou zij sterven, daarom weet zij maar half. De rozengrachten hier zijn vol met parels. De mensen hier weten dat Medusa een geheim heeft, alleen ze kennen het niet. Ze hebben er alleen een glimp van opgevangen, en die glimp heeft hen voor altijd verblind.

Ik zit op mijn houten paard, mij hobbelpaard van vroeger, met mijn lange speer, mijn lans. ‘Open de poort,’ roep ik, maar alles zwijgt. Ik vlieg hoog, over de muur heen, maar hier is niks. De aarde is dus toch plat. Is dit het onverbiddelijke geheim van Medusa ? Ik stort hier uit alles wat ik nog in mijn hoofd heb, alle puinhopen, alles gaargebraden, en kijk in de enorme diepte. Nee, het is een ravijn. De aarde is gespleten. Een groot werk moet dat geweest zijn, met de schaar des hemels. Daar aan de overkant weten de mensen niet dat ze niet weten. Ik vlieg weer terug, en omhels mijn Medusa, en mijn meiden. ‘Ik ben aan de andere kant van de schaar geweest,’ zei ik. ‘Daar moeten we ook niet wezen. Vernietig alle spiegels. We staren wel in een glas wijn, met wijn van borsten-struiken.’ Ik strek mij uit. Ze zijn blij dat ik terug ben. Ik solliciteer bij de zeevaart. Ik waarschuw hen dat de aarde wel degelijk plat is, en dat verklaart ook waarom er zoveel schepen zijn gebleven. Ik word er kapitein. Als ik thuis ben speelt oom Joop vaak op het orgel. Maar ik ben niet veel thuis. Ik moet de zee afbakenen. Een hoge rand moet er gemaakt worden, waar niemand meer overheen kan tuimelen. Medusa is

als een moeder die haar kinderen terugroept. Zij heeft de tuin gebouwd, en haar muren, en die moeten we eren, omdat het buiten veel erger is. Er is geen paradijs aan de andere kant van de heg, maar de heg spreekt tot de verbeelding. Ik zie nog meer paradijs in een pot pindakaas. Als ik thuis ben zijn de vrouwen blij, dan is het feest, maar een paradijs zal het nooit zijn, en hebben we dat wel nodig. We hebben toch elkaar.

Op een dag ga ik met de meiden voetballen op het pleintje. Via een tunnel komen we in een ander deel van de stad, in een winkelstraat. We slenteren door de straten. Ik neem hen mee naar de bakker, en koop wat special brood voor hen. Brood kan mij nooit te luxe zijn. Het is een levensnoodzaak. Bij de speelgoedwinkel wanen ze zich in het paradijs. Bij het tuinhek laten we alle zorgen achter ons. Voor de chocolade-winkel danst de vrouw van chocolade. Ze roept herinneringen bij me op, ze danst als een zwaan. We gaan de stoffige winkel binnen. Een grote notenkraker-eekhoorn staart ons aan. ‘Ja,’ zegt de winkelier, ‘veel noten altijd in de chocolade, we hebben een verdrag met de noten-industrie. We kregen dit beeld van hen, toch aardig, vindt u niet.’ Ik knikte. De meiden keken de man vriendelijk aan. We konden aan hem zien dat hij er blij van werd. ‘Ik zal u vertellen, ik ben mijn vrouw verloren,’ zei de winkelier. ‘Ik mis haar echt, en er is nu een zee van ruimte boven, want ze had zoveel spullen en die zijn allemaal in haar graf meegegaan. Komt u maar even mee, dan laat ik het u zien.’ Boven stond alles leeg. Ik staarde naar buiten, waar de chocolade-vrouw nog steeds danste. Ze was een zwerfster, en werd zo altijd genoemd.

Grote poppen van chocolade stonden in kasten. De man deed er erg zakelijk over, en kraste wat op papieren. Even later stonden we weer op straat. Aan het eind van de straat was een fontein. We zagen tante Connie lopen met een zware tas. ‘Tante Connie,’ riep ik. Ze had koffie gekocht, in allerlei soorten. Samen liepen we naar huis. Ik hielp haar de tas te dragen, en de meiden hielden ook wat spullen vast. Medusa wachtte ons op.

———————

ARABISCH AMALGAAM

Hoofdstuk 1.

Ik, 27 jaar,
Lang,
Doe mezelf ouder voor dan ik ben.
Zij, 44 jaar

We zijn gelukkig samen, alsof we het

eeuwig geluk hebben gevonden. Toch leiden we een saai leven, een sleur, zitten we opgesloten tussen muren. We leven meer in de dalen dan op de toppen. We mogen niet klagen, alcohol vult altijd de leegtes op. We moeten beiden oppassen geen alcoholisten te worden, maar we hebben het nu redelijk onder controle. Vaak als we klachten hebben wordt ons alcoholische dranken voorgeschreven door onze dokter. Onze dokter is wel alcoholist, maar daar hebben wij genoegen meegenomen. Dit omdat het een aardige man is, en dat zijn dokters zeer zelden. Hij neemt ons serieus en heeft ons op sleeptouw genomen.

Zij, is kleiner dan mij, heeft grote borsten die het leeftijds-verschil opvullen. We hebben geen kinderen, en dat willen we ook niet. Ze is rustig, ik ben tamelijk druk, dus we houden elkaar in balans. Zij leert mij nu om rustig te zijn, ook om mijn innerlijke stem te verstaan. Innerlijke vrede noemt ze dat. De dokter is hier weleens dronken geweest. We hebben besloten hem de hand boven het hoofd te houden. We zouden hem nooit verraden. We zijn niet kerkelijk, maar gaan wel naar een discussie-groepje om daar de dingen van het geloof te bespreken. Veelal wordt het geloof vanuit de atheistische hoek bekeken, aangevuld met kunstzinnige ideeen. We beschouwen het geloof als een vreemde erfenis, als cultuurgoed, maar voelen ons ook ingenomen, onder schrikbewind, door kolonisten uit het midden-oosten. We hebben nog geen geestelijke onafhankelijkheid. Ook de psychische gezondheidszorg houdt ons nog in mentale afhankelijkheid, en de zogeheten tandheelkunde houdt ons in orale afhankelijkheid, en deze bezetters komen allemaal uit het oosten aanwaaien. Trots zijn we er niet op, we hebben meer binnengelaten dan ons lief is, en hebben onze onafhankelijkheid prijsgegeven aan idioten, beulen. Maar ja, het was immers oorlog, het was een strooptocht, kolonisten zijn uit op kolonies, het creeeren van een apartheid. Deze kolonisten hebben een minderwaardig ras geschapen, wij. Het is voor het leken-ras verboden na te denken. Er wordt al voor ons gedacht, er is al voor ons gedacht, en er zal nog veel voor ons gedacht worden. Dat de etiketten niet passen is niet van belang. Het zijn de merktekens van het beest.

En dan is er nog de sex-politie die ons sexueel afhankelijk heeft gemaakt, bang dat een onzedelijk geluidje in een oplettend kinderoortje terecht zal komen. Maar diezelfde kinderoortjes worden niet gespaard voor het traumatiserende geschreeuw van knettergekke dokters en het erbarmenloze geboor van de zogeheten tandarts. Dat diezelfde kinderen voor de ogen van hun ouders door zulke misdadigers oraal worden gescalpeerd schijnt geen probleem te zijn. In Afrika worden kleine meisjes vanwege het volksgeloof aldaar vaginaal besneden, en daar is men in de hele wereld terecht ontdaan over, en wordt het als een godslasterlijke misdaad beschouwd, maar hier worden kinderen, zowel jongens als meisjes door de bezetter oraal besneden, en geen kip die erom kraait.

Mijnheer A. Hoekstra-Van Het Land denkt hier anders over. In zijn zogeheten tandartsen-praktijk wordt alles veilig gedaan, en zijn er strenge voorzorgsmaatregelen, die overigens

overal gelden, en waar ook een strenge controle op is. Ook worden er na de besnijding betrouwbare, goed geteste stoffen gebruikt om de opening weer mee te bedekken, zodat het gebit van het kind extra lang mee kan gaan. Mevrouw T. Foppen sluit zich hier helemaal bij aan, en ja, wat hebben wij in te brengen tegen deze bezetters ? We kunnen ons hoogstens aansluiten bij het verzetstrijders-front tegen zulke praktijken. Wij hebben allemaal het merkteken van het beest ontvangen, of we nu wilden of niet, en het merkteken is eeuwig. Daar kan zelfs God of de keizer niets aan veranderen. Er zijn hier in dit land drie oppergeloven waar iedereen zich aan dient te onderwerpen, waarvoor elke knie zich dient te buigen, en waartoe elke tong zal belijden : het medische geloof, het geloof in de geestelijke gezondheid, en het orale geloof, tot aan het dentale toe. En of je nu een dentaal bent of je bent het niet : die kerk kent geen grenzen.

Maarten Stokmans-Van Zeilen, zogeheten tandarts, aan de Belgische grens, vermeld dat er de laatste tijd vreemde dingen in zijn zogeheten tandartsen-praktijk plaatsvinden. Zo zouden beugels spontaan inkrimpen, en zogenaamd amalgaam, de zogeheten grijze roestvrije metaal-vullingen, zou spontaan in het niets oplossen. Hij gebruikt daarom nu veel vaker witte en rode vullingen, die volgens hem wat meer betrouwbaar zijn. Rood is tegelijkertijd de kleur van zijn lievelingskat, dus dat geeft ook direkt een emotionele verbinding met thuis. Ook is Maarten tegelijkertijd een enthousiast lid van de pinkstergemeente, en staat hij elke zondag trouw in deze kerk te klappen op de maat van de overigens heel mooie en aanstekelijke muziek. Hij heeft een visie voor het invoeren van veel meer kleuren zogeheten vullingen, zodat de mensen kunnen kiezen waarmee de barbaarse boorgaten voor eeuwig kunnen worden verborgen. Dat zou ook wat meer vrolijkheid brengen onder deze groep mensen die zo lijden onder de orale bezetting uit het oosten. Hij vindt ook wel dat de paus van de zogeheten tandartsen, Alexander de Kleine, de touwtjes wel wat mag vieren. Kaakchirurg Riekerd van Aarnautsen is het hier niet mee eens, want hij vreest dat een al te zeer bemoedigde jonge generatie wel eens het einde van de bezetting zou kunnen betekenen. En dat zou helemaal godsonterend zijn. De wet die hen door God gegeven is, en waardoor zij de macht hebben gekregen, moet gehandhaafd worden. Van Aarnautsen staat hierin niet alleen. Tenminste negentig procent van de zogeheten tandartsen en kaakchirurgen staan achter hem, alhoewel sommigen gedwongen zijn dit te doen. Ook is hij van mening dat het God Zelf is geweest die het zogeheten amalgaam heeft geschapen, en dat wij Zijn schepping moeten eren en ervan gebruik moeten maken. Hij is van mening dat het amalgaam ook goed gebruikt kan worden in andere delen van het lichaam, vooral in de botten. Hij vindt het onzin om mensen die jarenlang niet kunnen slapen van de heuppijn een nieuwe heup te geven. Implantaties van amalgaam zouden volgens hem wonderen kunnen verrichten. Dit omdat het volgens hem bewezen is dat amalgaam gevoeligheid van de botten kan afdekken.

Ja, de verschillende meningen over

amalgaam en het gebruik ervan, dat is me er eentje. Nu wil Van Aarnoutsen zijn naam veranderen in Van Aernoutsen met Ae, want dat staat volgens hem veel deftiger. Men is er maar druk mee, met de grote drie, de drie supergeloven van dit land. Het christelijk geloof is daar helemaal aan ondergeschikt, want ook de christen buigt voor de dokter, de geestelijk verzorger en de zogeheten tandarts. Het geloof van de zogeheten tandarts is gebaseerd op de orale besnijding, als plicht, als prioriteit, en zij die rebels daartegen zijn worden doorverwezen naar de geestelijke verzorgers, want die mensen mankeren natuurlijk heel wat. Veel mensen denken dat we in 1945 zijn bevrijd van de nazi's, maar de bezetting door de nazi's is groter dan ooit, door de medi-nazi's, de psychinazi's en de nazi's van de mond, de orale nazi's. En dit is dan ook de drieeenheid die alomtegenwoordig aanbeden wordt. Het vullingenbeheer wordt overgelaten aan de orale organisten, de tandpasta-producenten, die net zoals de nazi's fluor gebruiken, een afvalproduct, om de gehypnotiseerde kolonie gewillig te houden. Zij bespelen met grote flair en betutteling de monden van de leken-families, zodat er niet al teveel tegenspraak zal zijn. Men moet eten wat de pot schaft, en door het gepoets komt er ook nog eens lekker veel gifdamp vrij van de kwikhoudende en kankerverwekkende chemicalien die ze vullingen noemen inplaats van gedwongen bot-implantaten, als de kinderdoop na de besnijdenis. En na zulk een gebeurtenis is hun naam ineens haas, en zijn alle verdere klachten voor de psychiater en de zondagsschool. Nee, dan ben ik maar als een oude jood die zegt : De verlosser moet nog komen. Een geschikte kanditaat hiervoor zou zijn Nelson Lincoln, die ook nog eens voor de dieren opkomt.

Onder dwangverpleging moeten we vandaag de dag van de verboden vrucht eten, om zo vervolgens nog meer in de problemen te komen, om zo nog rijper voor de verboden vrucht te worden. Dit is een vicieuze cirkel. En gedwongen implantaten hebben meer te maken met bezoek van buitenaardse wezens dan met werkelijke zorg. We zijn allang niet meer van onszelf. Maar goed, elke religie heeft zijn ongelovigen, en die moeten naar de hel. De hele wereld zal het beest achterna gaan om zijn beeld te aanbidden en zijn merkteken te dragen. De vijand werkt met vergiftiging, en met ontkenning ervan, zo is het altijd al geweest.

Mijnheer Olafsen uit Zutphen aan de Rijn zegt dat aan amalgaam geen enkel gevaar zit, want alles zit netjes ingedekt binnenin de kies. Nooit van dampvorming en metaalradiatie gehoord, mijnheer Olafsen ? Vervolgens zegt mijnheer Olafsen dat er maar heel weinig van het amalgaam daadwerkelijk in het lichaam terecht kan komen. Hoe weet u dat mijnheer Olafsen ? Ooit weleens opgemeten ? En weet u niet dat de apparatuur van de bezetters zichzelf echt niet zullen gaan verraden ? Drogredenaties, mijnheer Olafsen. En u heeft geen respect voor de mening van een ander, zelfs niet als het om hun eigen mond gaat. Uw wil is wet, want u heeft uw kolonie bezet, en duldt geen verzet. U houdt hen allen in slaap door het stafke van Doornroosje, met uw prikkende boren, soms tot aan de zenuw toe, en dan maar de gepleegde

misdaden afdekken. Wie heeft u gezegd in de monden van gevoelige kinderen te gaan boren ? Het is niet veel anders dan Karel de Kleine die met het zwaard de ongelovigen dwong het christendom aan te nemen. En zo is de orale besnijding net zo erg als de vaginale besnijding, omdat het beiden om dwang gaat, en de klachten erbij niet serieus worden genomen. Klachten zijn de tekenen dat de bezetting werkt. En men wil dat zo houden. Alle tong zal belijden, elke knie zal buigen.
Bert Ootjes is door het verzet als zogeheten holistisch tandarts geplaatst in Bergen aan de Maas. Hij werd geplaatst voor het verwijderen van brandmerken, mertekens en nummers van het beest, en werkte in opdracht van de patient. Door de ongelovelijke werkdruk is mijnheer Ootjes overspannen geraakt, en plaatste het verzet een tweede zogeheten holistisch tandarts, professor Joost Achterbergen. Ook hij werkte in opdracht van de patient. Sindsdien zijn er vele zogeheten holistische tandartsen in het land gaan werken om de orale besnijdingen tegen te gaan. Veel van die zogeheten holistische tandartsen waren boorloos, maar ook de bezetters infiltreerden in deze branche, maar dan met boren. Om het infiltreren tegen te gaan plaatste het verzet schermpjes die zelf dauwdruppels konden aanmaken, en die schermpjes bezaten twee soorten poedertjes die op de zogeheten tandarts zouden reageren. Werden de dauwdruppels blauwkleurig, dan was de kust veilig, maar als de dauwdruppels roodkleurig werden, dan had de patient te doen met een infiltrant. Zo konden patienten het snel testen. Het was een uitvinding van Bert Ootjes. Niemand heeft ooit het tegendeel van de werking ervan kunnen bewijzen, en als er wetenschappelijk commentaar van buiten het verzet kwam, dan werd dat gewoon niet erkend. Het kwam er al snel op neer dat minstens vijftig procent van de zogeheten holistische tandartsen infiltranten waren van de bezetting. Velen hadden gewoon hun eigen gifjes die ze gebruikten, en de orale besnijding werd gewoon doorgezet. Ook het half serieus nemen werd een grote trend.

Ik ben in het verzet gegaan toen ik 25 werd, maar omdat ik op straat werd neergestoken kon ik geen actief lid meer zijn, en beperkte mij hooguit tot discussie-groepjes. Ik raakte verlamd. Ik zit nu in een rolstoel, en moet weer langzaam leren lopen. Mijn vriendin helpt me daarbij. Vandaag ben ik met haar naar het naaktstrand gegaan omdat het buitengewoon mooi weer was. Daar waren mensen met mooie naakte plekken in hun mond, niet vervuild door de zogeheten tandarts. Alles puur natuur.

28 Januari 1971

De flower power beweging groeit nog steeds, meer dan ooit. Ook de ‘Baas in Eigen Mond’ beweging groeit hard, vooral onder de jeugd. Ik kan weer een beetje lopen. De wonden zijn aardig genezen. De naaktstranden zijn dichtbevolkt nu. Overal wordt geprotesteerd en gedemonstreerd tegen de bezetting, tegen de grote drie, maar het ministerie is niet onder de indruk. Het is volgens hen door de gezondheidsraad bewezen dat de grote drie geen kwaad hebben verricht en een bevordering zijn voor de volksgezondheid. Inmiddels grijpt de

bevolking massaal naar speciale tandpastas voor gevoelige tanden, want nieuwe zogeheten vullingsoorten zorgen ervoor dat zelfs duikers niet meer zo diep konden duiken als voorheen, doordat ze de druk op de mond niet meer aankunnen vanwege deze nieuwe aanwinst in de pharmaceutische industrie. Dit wordt door het ministerie ontkent. De nieuwe zogeheten vullingsoorten zijn prima. De bezetting kan er alleen maar van profiteren. Er wordt alleen vanuit het hogere elite-ras gedacht. Het leken-ras is niet interessant. Steeds meer jongeren beginnen zich tegen de flower power beweging te verzetten, omdat er maar niets gebeurt. Het is allemaal te soft, en de meesten worden gezien als watjes die niets ondernemen dan mantras zingen en mandalas tekenen. De heavy metal beweging begint te groeien, en kaapt veel van de flower power beweging weg. De zogeheten underground wordt een grote attractie voor degenen die maar geen aansluiting konden vinden in de flower power beweging, of hen die erin teleurgesteld waren en grote vraagtekens hadden.
Bert Ootjes begint een nieuwe pseudo-industrie en wordt door de politie opgepakt en vastgezet. Hij is inmiddels de grootste verzetsstrijder die het verzet kent, en de bekendste. Hij wordt ook wel de Vader van het Verzet genoemd. In de gevangenis vindt Bert Ootjes een nieuw hormoon uit wat tanden weer kan laten aangroeien. Wel zorgt dit hormoon ervoor dat de tanden om de zoveel tijd gewisseld worden, en dat betekent dus tegelijkertijd het einde van de hele zogeheten tandheelkunde. Het hormoon is een mengsel van een stof die door haaien en krokodillen wordt gedragen, en die door een simpele injectie in een mens ingebracht kan worden, eens en voor altijd. Vanaf het moment van de injectie maakt het lichaam de stof zelf aan. Het hormoon slaat in als een bom, en naast het verdwijnen van de zogeheten tandheelkunde valt ook de geestelijke gezondheidszorg en ook het medische bewind. Nu een van de grote drie is gevallen blijkt het dat ze hun belangrijkste schakel kwijt zijn. Mensen worden gezonder doordat ze niet meer als een afvalput van gifstoffen worden behandeld. Ook het kerkelijk geloof valt hierbij in, en onze erfenis bleek niet veel meer te zijn dan een zogeheten vulling na de besnijdenis, en nu de besnijdenis was verdwenen daalde ook de behoefte naar een zogeheten vulling, maar de dwang was er nog steeds. De grote twee adopteerden toen het kerkelijk geloof als nummer drie, maar de geloofwaardigheid hiervan was tot een minimum gedaald, en velen lieten zich niet zomaar meer afzetten.

3 Januari 1980

Bert Ootjes komt vrij, en zorgt ervoor dat ons land de onafhankelijkheid krijgt. De geestelijke gezondheidszorg en het medische geloof worden tot liefde-werk gereduceerd. Het kerkelijk geloof mag daarbij helpen, maar verliest haar macht. Nelson Lincoln wordt de nieuwe anarchistische leider, en ook Joost Achterbergen speelt hierin een grote rol. Zij worden de nieuwe grote drie. Een man genaamd Tutuc zet een geheel nieuwe religie op gebaseerd op liefde en sex. Maas-Middelland wordt de nieuwe hoofdstad, waar professionele prostituees zich zetelen en

de stad leiden. Er worden meer naaktstranden geopend, en het land wordt voor vijftig procent naturistisch. Tutuc richt de Naturistische Anarchistische Partij op, de NAP, en krijgt zestig procent van alle stemmen. Velen hebben een andere definitie van naturisme, die volgens hen veel meer is dan gewoon naakt lopen. Binnen het naturisme komen vele stromingen. Er wordt fel uitgehaald naar de mode beweging die wordt gezien als sexuele onderdrukking en het creeeren van een underdog. Nog steeds dertig procent van de bevolking hangt de mode beweging aan, en ze hebben grote invloed,

vooral op scholen, waar andersdenkenden al snel als leken-ras worden gezien. De mode wordt steeds meer gezien als manipulatie en als een belemmering voor de vrijheid.

28 Augustus 1981

Het land heeft de status van Utopia bereikt. Er is vrede overal. Men kan elkaar weer waarderen, men voelt zich weer veilig bij elkaar, er is weer vertrouwen, rust, maar ook onafhankelijkheid. Ik kan inmiddels weer goed lopen en alles weer doen. Veel ga ik met mijn vriendin naar het zwanenmeer, het plantsoen. Hier kom ik helemaal tot rust. We hebben het vaak over onze schooltijd. Ik ben erg veranderd volgens mijn vriendin, minder druk. De roosjes beginnen uit te komen langs het zwanenmeer, en ze brengen wit sap voort. De grootste zwaan van het plantsoen gaat stoer over het riviertje dat het slot omgeeft. Altijd ruikt het hier naar zeewier. Als ze van die grootste zwaan niet zouden zeggen dat het een zwaan was, dan zou ik denken dat het een paard was. De bloemen komen hier laat uit, en niemand weet waarom. Altijd pas na de mid-hitte van de zomer. De criminaliteit is hier tot een nulpunt gedaald. Ik voel me weer veilig op straat.

In andere landen is het nog geen Utopia, en zijn missionarissen van Bert Ootjes vaak niet welkom. Heel veel buitenlanders emigreren naar ons land, en er komen steeds meer flats, die ook steeds hoger worden, en dit schijnt een goede uitwerking te hebben op de onderlinge vrede. In de politiek in andere landen gaat het er hard aan toe, ze geven Bert Ootjes geen kans. En ons land noemen ze de nieuwe toren van Babel. Dan wordt Bert Ootjes in het buitenland vastgezet wegens het smokkelen van zwaar alcoholische dranken. Hier schrijft hij zijn apocalypse. In ons land wordt een standbeeld van hem opgericht. Zijn geboortedag wordt een nationale feestdag. Met de diertjes gaat het helaas nog steeds niet goed. Ze worden nog volop geslacht, en er wordt nog volop van hen genoten. Wel heeft Nelson Lincoln al heel veel voor hen gedaan. Vegetariers proberen heel wat, maar worden aan alle kanten tegengewerkt. Hun hoop is eigenlijk op Bert Ootjes, maar die zit in de gevangenis. De dieren hebben zo nog steeds geen onafhankelijkheid, en behoren nog steeds tot het leken-ras. Slagers beginnen steeds meer reclame te maken, met de meest idiote, uit zijn verband gerukte, betuttelingen, en proberen de massa met liedjes en slagzinnen in hypnose te houden. Leuk, zo'n arm diertje slachten, en dan ook erbij gaan zingen. De zingende slagers zijn populair, en er worden veel platen

verkocht. Ook banketbakkers werken veel vaker met vlees. De warme broodjes met vleesvullingen gaan pijlsnel over de toonbank heen. En ze vinden steeds weer nieuwe dingen uit, en verleggen hun grenzen voortdurend. Voor de dieren is het nog geen Utopia. In het buitenland hebben de dieren het beter.
In de ogen van de dieren zijn de slagers en hun consumenten de bezetters. Zij vinden het racisme, maar niemand schakelt in op hun frequentie, en zij hebben geen diploma's. Nee, dit land is met zijn kar vol diploma's aan de rand van de afgrond terecht gekomen, ook al noemen ze het een Utopia. Maar in de apocalypse hebben de dieren het laatste woord.

2 Augustus 1982

Grillen zijn 'in'. Er wordt veel gebarbecued, veel gezongen en gedanst. Voor de dieren lijkt het alleen maar erger te worden. We zijn in de tachtiger jaren beland. Vlees wordt een handig weggevertje, een uitstekend kado voor speciale gelegenheden, en een bewijs van eeuwige trouw en liefde. Huwelijks-taarten worden meer en meer omgezet in bouwsels van vlees, en de miniaturen van zowel bruid als bruidegom op de top van de vlees-cake zijn steeds meer naakt, als een propaganda voor het naturisme, wat natuurlijk op zich niet verkeerd is. Steeds meer wordt er de nadruk gelegd op practische collectieve ambacht, waarin de vlees-eter moet zien wat hij eet. Veel demonstraties van openlijke slachtingen worden vertoont, en het vlees bestemd voor een huwelijks-feest wordt op het feest zelf geslacht. Door dit soort openlijke vertoning steeg allereerst het aantal vegetariers dramatisch, maar later werd het als cultuur-goed gezien, als educatief. Zo werd alles geheel gestileerd, en elke zenuw lamgelegd. Woorden als 'traditie' werden gebruikt, terwijl die traditie er nooit was. Vegetariers hadden ingezien waar het anarchisme het land naar toe had geleid, en begonnen te verlangen naar een milde vorm van communisme. Een bekend schrijver sprak : 'Het educatieve zwaard heeft een praalwagen gemaakt voor het bandeloze verstand.' Het werd een chaos in het land. Iedereen zag uit naar de terugkomst van Bert Ootjes. Maar die kwam maar niet, want die zat vast in het buitenland. Joost Achterbergen promoveerde weer ergens met een verslag over de carnivorische problematiek, maar dat haalde allemaal niets uit. Men was ergens in aan het vastroesten en kwam er niet meer uit. Er kwam een wet dat iedereen die nog vlees wilde eten de dieren zelf moest fokken en slachten. Negentig procent van de bevolking werd hierdoor boer. Nelson Lincoln had gehoopt dat ze door deze wet zouden terugschrikken, maar nee hoor, het werd een sport, een trend, een ritueel, ja, een geloof. En er werd zoveel mogelijk nonsense over verkocht. Het land kwam in een draaikolk van schaamteloos geweld en arrogantie tegen dieren. Dieren werden gewoon door de steeds naturistischer wordende bevolking als minderwaardig gezien, als ondergeschikt aan, als plezier-leken die uitgebuit moesten worden. Het werd een agrarisch land van veeteelt waarin iedereen betrokken werd, en de vegetariers zonderden zich veelal af. Zij konden dit zinloze geweld niet bevatten, en velen van hen

vertrokken naar het buitenland.
Zovelen konden hun worstjes met karbonaatjes niet missen. Ze moesten er toch niet aan denken om zonder de speklapjes en de frikandellen door het leven te gaan. Vleesproducenten haalden zelfs stunts uit door het vlees te laten regenen op speciale dagen. Het land had een nieuwe bezetter. Men begon een hogere ethische en morele waarde aan vlees te hechten. Het zou gezond zijn en zelfs noodzakelijk voor het instandhouden van het menselijk ras. Het dierlijk ras stond dus zichtbaar op een lager plan volgens deze bezetter. En dieren konden niet spreken, dus die konden zich niet verzetten. De nieuwe orale bezetters waren gekomen. Het geloof in vlees redeneerde als volgt : Mensen waren engelen, en dieren waren gevallen engelen, duivels. Zo verdedigden ze hun handelwijzen, en daarmee beweerden ze ook nog eens dat wanneer zij die dieren verslonden, dan werden hun zonden vergeven. Ik legde me er bij neer. Ik kon niets doen. Vaak ging ik met mijn vriendin naar het zwanenmeer om te bespreken wat we konden doen, maar er was niet veel wat we konden doen. We voelden ons machteloos, en besloten te genieten van de dieren die er nog waren, en die met rust gelaten werden : zwanen. Vaak gingen we ‘s nachts naar het meertje, trokken onze kleren uit en gingen daar zwemmen met de zwanen. Op een dag nam de grootste zwaan ons op zijn rug, en bracht ons naar het slot. Er woonde hier niemand meer. Het slot stond vol met ridder-pantsers. We zijn toen naar boven gegaan en gingen op een oud bed liggen. We waren helemaal naakt. Ineens kwam de zwaan binnen met een pluimhelm op. Dat was wel het zotste wat we ooit gezien hadden, en we moesten beiden heel erg lachen. Boven het bed hing een schilderij met naakte vrouwen en een wereldbol. We wisten dat het een naturistisch slot was. Het was vrij toegankelijk voor iedereen. Overal waren ook spinnewebben. Op een verdieping hoger waren nog meer schilderijen met naakte vrouwen. We besloten weer terug te gaan, zwommen het meertje over, en klommen even later ons bed in. Een man scheen het allemaal op camera te hebben vastgelegd. Hij had een zwarte hond met manen. Hij liet het ons zien en zei dat het het mooiste was wat hij ooit op kamera had vastgelegd. We voelden ons niet bespied ofzo. We vonden het wel dapper van hem, en bovenal knap. Hij wilde ons wel meer beeldmateriaal laten zien. Het waren veelal naaktscenes. Ik kwam dichter bij zijn zwarte hond met de zwarte manen. De hond had zulke prachtige ogen en ik moest hem gewoon omhelzen. Het dier was één en al geconcentreerde kracht. Het dier leek wel van adel. Alles was rust hier en vredig, en we kregen een goed contact met de man.
Hij wilde ons wel vaker filmen, en we stemden toe. Hij was een filmmaker die op zoek was naar unieke, zeldzame tafereeltjes. Wat deze man deed was kunst, hij had de gave om de climaxen en het goede van het leven te vereeuwigen. Mijn vriendin kreeg hem lief. Hij was van haar leeftijd. Ik zei : ‘Ga je gang.’ Ik kon me voorstellen dat ze iemand nodig had van haar leeftijd. Ik was altijd veel te jong voor haar, alhoewel ik me ouder voordeed dan ik was. Nu was ik me dan steeds kinderlijker gaan gedragen, omdat ik daar vroeger nooit de ruimte voor had

gehad. Ik beleefde mijn jeugd nu voor de eerste keer in mijn leven. Ik ontmoette een jonge vrouw, jonger dan mij, een buitenlandse, en we werden smoorverliefd. We deden alles samen. Ook gingen we ’s nachts vaak zwemmen in het zwanenmeer, en bezochten we vaak het oude slot. Ik bleef wel gewoon hele goede vrienden met mijn vroegere vriendin en haar nieuwe geliefde. Ik had het gevoel dat zij veel beter bij elkaar pasten, alhoewel we altijd een fantastische relatie hadden gehad. Het was goed zo. We waren beiden verzadigd van elkaar. Ik begon een nieuwe hoodstuk in mijn leven, en zij ook, en ik was nog steeds verliefd op haar en zij op mij. En de liefde was mooi en goed. De man die van haar leeftijd was had haar op het moment meer te bieden dan ik had, en hij kon heel wat leegtes vullen die door het leeftijds-verschil tussen haar en mij waren ontstaan. Zij had mijn moeder kunnen wezen. Ik had nu behoefte aan iemand die op één lijn stond met mij, van dezelfde leeftijdscategorie, of iets jonger, omdat ik mezelf nu ook jonger gedroeg dan ik was.

De tuin rondom het slot leek Arabisch, hier in Rotterdijk. Het had een beetje een pseudo-religieus-communistische gloed, wel heel mooi trouwens, bijna sprookjesachtig. Het was alsof de zwanen de sleutel ergens bewaarden. Mijn nieuwe vriendin had grote volle borsten die vol leken te hangen met melk, net zoals mijn vorige vriendin. Het leeftijdsverschil hoefde nu niet echt opgevuld te worden, want we scheelden niet zoveel in leeftijd, maar wel kon het lengte-verschil opgevuld worden. Zij was kleiner dan mij, maar verder absoluut niet klein. Omdat ze bruin was zei ze altijd dat ze chocolade-melk had, maar dat was natuurlijk maar een grapje. We hadden beiden een bepaalde orale fixatie en dat was tegelijkertijd om te overleven. Er woedde nu eenmaal een orale oorlog. We waren schaakmat gezet in een machtsspel. De gelovigen zeiden altijd dat het paradijs van Arabisch-Babylonische oorsprong was, dus voor ons was het gebied rondom het slot altijd paradijselijk. Hier moest ergens de sleutel hangen. Met mijn nieuwe vriendin dwaalde ik door de gangen van het grote slot, diep in de nacht. Overal hingen naaktschilderijen die ons denken leken te programmeren. Veel van die schilderijen waren enigmatische paradijselijke taferelen. Sommige vrouwen werden met een blinddoek beschilderd, naakt en met een zwaard. Soms een weegschaal vasthoudende, of een schaal met daarin een soort zwarte of grijze stof. Ze hadden een rechterlijke of richterlijke uitstraling of houding, als een vrouwe Justitia. Ook gaven zij mannen die stof te drinken. Ik moest ineens weer aan die amalgaam-toestanden denken. Zou het een vonnis zijn gebaseerd op in het verleden gepleegde misdaden ? De vrouwen waren van bruine huidskleur, maar niet altijd. Zou de bron van dit alles in het paradijs te vinden zijn ? Zou daar wat mis zijn gegaan ? Waarom gaf Eva haar man van de giftige vrucht ? Ik viel bijna naar achteren toen we in een kamertje kwamen met nog een schilderij. Dit schilderij was heel hoog opgehangen, boven een deur die een open haard verborg. De man was geblinddoekt in dit schilderij. De vrouw niet. Zij had twee ogen als rode appels waardoor ze naar hem keek. Hij zat op een stoel. Zij had een zwaard en een

sigaar. Boven het schilderij was nog een schilderij met een geblinddoekte vrouw met een zwaard die stond alsof ze klaar was om te kappen. Maar dat was het schokkendste niet : Beide vrouwen waren als etalage-poppen, werkende voor een industrie, en ze hadden geen borsten. Die waren afgekapt. Ze konden hun moedermelk niet geven. Hun vagina's waren afgedekt met metaal en een slot. Zij waren kinderloos, ontdaan van hun sexualiteit. Daarom gaven ze niets dan gif en verderf. Mijn nieuwe vriendin schrok er ook van. Het deed haar denken aan de vaginale besnijdenis in Afrika.

'Zouden dieren zich ook zo voelen ?' vroeg ik. 'Zij worden besneden tot de dood.' Mijn nieuwe vriendin knikte. Ik voelde me onwennig. Toen zijn we maar teruggegaan. 'Bij de indianen,' zei ik, 'in het amazone-gebied, werden soms de borsten van vrouwen geamputeerd zodat ze beter hun pijl en boog konden gebruiken.'

'Ja,' zei zijn vriendin, 'en in Fenicie wat nu Turkije is werd Attis aanbeden, een aan zijn lot overgeleverde jongen die door wilde schapen werd grootgebracht, en zichzelf ontmande door een vloek. Uit zijn bloed kwam de naaldboom voort, en hij was een vroegere Jezus.'

Als in Turkije daadwerkelijk het paradijs heeft gelegen, dan ging daarachter nog steeds deze gruwelijkheid schuil : een dieper kruis, een genitale afsnijding, een sexuele apartheid. En dit had grote orale gevolgen. Het moederschap en de mannelijkheid werden ingeruild voor de oorlog, de jacht, de dood. Attis had zijn geliefde, Cybele, verlaten voor een sterveling, en werd door Cybele getroffen met de vloek van waanzin, vanwege de jaloezie. In de Joodse legendes duikt ook de naam van Lilith op als de eerste geliefde van Adam, maar zij werd al heel snel de hof uitgestuurd, omdat zij zich niet aan Adam wilde onderwerpen. En dit kruis was een enigma met vele gevolgen. Lilith zwoer dat zij de kinderen van Adam, de mensen, zou vernietigen. Zij kwam terug als de slang om Adam en Eva het gif aan te bieden. Ik ging op mijn buik liggen, en mijn vriendin ging op me liggen. Ik was niet getroffen door een vloek omdat ik een andere vriendin had nu, en mijn vorige vriendin had ook een andere vriend nu. Er was geen jaloezie. Er was vrijheid. Er waren geen rekken in onze monden meer.

Hoofdstuk 2.

'Een vrouw zonder borsten heeft alleen gif te voeren,' wordt er weleens gezegd, figuurlijk dan. Dat betekent dat een vrouw die geen verantwoordelijkheid draagt, geen moederlijke empathie, een gevaar is voor de samenleving. Dat was de slang in het paradijs, maar we zagen al dat er vele kanten aan het verhaal zaten, vele factoren speelden een rol, en het is niet echt eerlijk om alles zwart-wit neer te zetten met vurig religieus fundamentalisme. Er waren andere kanten. Wie hakte de borst van de vrouw af ? Waarom was ze zo woedend op de man, en wilde ze hem berechten ? Is er een kant van het verhaal die wij niet kennen ? Of heeft ze haar borst zelf

afgehakt, als een amazone, om zo macht te kunnen voeren over de man ? En met welke redenen ? Voelt ze zich bedreigd door de man ? Of wil ze gewoon dwars haar zin doorvoeren.
Ik besluit met mijn vriendin terug te keren tot het slot. Ditmaal gaan we nog hoger. Op een hogere verdieping vinden we veel olie-lampen, veel Arabische spulletjes. De schilderijen zijn veel bloederiger hier, met veel naakte vrouwen die oorlog voeren. Ook zijn er veel jacht-tafereeltjes. We lopen naar de volgende verdieping, waar het enigma al snel toeslaat : afgehakte koppen van bizons staan op de schilderijen. Ook zijn er veel azteekse schilderijen, waar azteekse priesters de harten uit hun slachtoffers snijden en omhoog houden. Het is een dolle boel van besnijdingen en afsnijdingen, allemaal om apartheid te creeeren. Weer een verdieping hoger staat een enorm schilderij met de toren van Babel. De toren van Babel is een verhaal uit de bijbel waarin mensen een toren proberen te bouwen naar de hemel, en naam te maken, maar dan daalt God neer om hen te verwarren en te scheiden, zodat ze elkaar niet meer kunnen verstaan. Nog een verdieping hoger staat een standbeeld van een engel, waarachter een schilderij is met de boom des levens. De engel lijkt op een wachter, zelfs op de engel des doods. Ik houd mijn vriendin vast. We zijn beiden naakt, en staren verschrikt naar de engel en het schilderij. Naast ons is nog een klein trapje naar boven, naar een zoldertje. We horen een stem : ‘Wie wil het ei uitbroeden, wie eet het, en wie staart naar de dop ?’
‘Zei jij dat ?’ vraag ik aan mijn vriendin. ‘Nee,’ zegt ze. ‘Jij ?’ Ik schud mijn hoofd. Dan vliegt er een papegaai van het zoldertje naar beneden. ‘Opkrassen,’ schreeuwt hij. ‘Wie heeft jullie gezegd hier te komen. Het ei zal rotten.’ We lopen naar boven naar het zoldertje en zien overal rotte eieren liggen. Het stinkt hier ook verschrikkelijk naar rotte eieren. ‘Te laat,’ krijst de papegaai, ‘te laat. Jullie hadden eerder moeten komen om het geheim te zien. Nu is het weg, voor eeuwig. Dit is wat jullie krijgen voor jullie optreden : Rotte eieren.’ Tussen de eieren ligt een klein kruisje waaraan een staafje hangt dat lijkt op een mannelijk geslachtsdeel. ‘En nu oprotten,’ roept de papegaai. Het beest begint ons te pikken, en we rennen naar beneden. Het best blijft ons pikken totdat we uit het slot zijn. Snel rennen we door de tuin het water in, en zwemmen naar de overkant, maar nog steeds houdt het beest niet op met aanvallen. Dan komt de grootste zwaan ons te hulp. We houden er heel wat plekken aan over, en willen voorlopig niet meer naar het slot.
Blijkbaar is de vruchtbaarheid aan het lijden verbonden, onlosmakelijk, als twee tegengestelden, het naakte aan het bedekte. We moeten maar wachten totdat daarin vrede is gekomen. In de grondtekst van de bijbel is het paradijs Sheool, het dodenrijk, oftewel de tuin der doden. Ook de val was een werking van het paradijs, om het offer te doen rijpen. De ruwe diamant moest geslepen worden. Ze ligt op mijn rug en heeft haar armen onder mijn oksels door en houdt mijn schouders vast. Ze probeert me op te trekken, maar ik ben moe. Dan vallen we beiden in slaap.
Een oosterse tuin van geheimen, met religieuze valstrikken. Ik schrik wakker. Zij houdt me vast. Ik val weer in slaap.

Voor een tweede keer schrik ik wakker. Zij houdt me weer stevig vast, en ik val weer in slaap. In wiens armen lig ik, of is dit weer een strik van de dood. Hoe dan ook, ik heb het nodig om door de dag te komen. Het is mij gegeven. Ze staan daar voor huizen als paardjes, paardjes van de apocalypse om de volle druiven te betreden, te vertrappen. De maan schijnt, de sterren vallen, een droomweb houdt mij vast. Houd mij vast, laat mij jouw trekpop zijn, in dit speelse paradijs is het beter te zijn, beter dan daarbuiten. Het paard van religie trapt hard, ongenadig, straft voor eeuwig, zet schaakmat, en trapt dan de druiven van het genot in, één voor één, en soms meerderen tegelijk. Een hard besluit, van een jaloerse God, een erfenis, van lang geleden, een raadsel dat brult, smeekt, dwingt. Kijk naar de vrucht, niet naar de dop, eet niet, want het is slechts vergif, maar zoek naar haar geheimenis, broedt het uit, en ren wanneer je kan, zweef over de wateren, als een afstandelijke liefde, veilig en ver weg als de zon. Laat de hoop je niet ontnemen, laat je niet zeggen dat ver weg alleen maar koud is, want kijk naar de zon, die het verste weg is van ons allemaal, en schijnt en warmte geeft zoals niemand anders dat kan. De zon, de astronaut, op zoek naar geheimenissen, het grote broeden.

Ik maak een verkeerde beweging en er knapt iets in mijn rug. Toch nog een complicatie van de steekpartij. Ik vecht tegen de dood, en heb een bijna-dood-ervaring. Ik kom in het paradijs, waar naakte vrouwen zijn, overal. Zij houden een geheim vast, een ei, een groot ei, een doorgang, een weg. Het is een ei vol van bloed. Ik bekijk het ei vol belangstelling. En het bloed stolt, en brengt een lichaam voort met orale en genitale vrijheid. En er is een harmonie tussen die twee, en er is vrede. Na een paar dagen ben ik weer de oude. Er is iets veranderd in mij. Ik heb de dood ontmoet, en daardoor het leven. Ik sta aan beide kanten. Ik ben de brug tussen twee naturen.

Er stonden vele narcissen in onze tuin, vechtend tegen de koude dood. Zij gaven het leven warmte, de mensen een warme deken. Alles was bevroren, bevroren legers. Er werd gehandeld in mensen. De koude hand des doods greep hen, en wie kon daar tegen opvechten. Sommigen dachten harmonie in bloed te zien, anderen alleen maar twist. De raven kwamen over de stad. De stad was snel opengebroken. Er was plaats voor het enigma nu, men staarde niet alleen maar naar de dop. Men at niet meer van het vergif. De broeders waren gekomen. In de heldere zon stonden zij daar, in de Arabische zon. De raven waren uit het oosten gekomen. Oosterse wachters waren nu in de stad, kloppende op de deuren. Zij brachten dat andere nieuws. Zij geloofden dat zij het hart waren binnengegaan, op de zwaan waren zij geklommen, en het bracht hen hier. Ook zij hadden hun verwachtingen, hun verlangens, hun logica. De Arabische zon was heet. Zij waren de paarden van de apocalypse, maar niemand heeft hen begrepen. Zachte hoeven hadden zij, manen overal, lange wimpers, dromerige ogen, bruin, dromend van zachte winters, sneeuwwitte daken, waarop het paarse zou neerdalen. De paarse hand zou hen allemaal wegnemen. Zij hadden hun schuilplaats in het oosten wanneer de winter zou vallen, en dan zou het pas echt hard en

koud zijn. En de drop-verkopers zouden er rijk van worden, de banketbakkerijen vol, want iedereen wilde daar ineens slapen. Men zou vluchten tot het orale als de genitale klem zou worden gebroken. Nu lag zij nog vastgebonden op de grond, maar de wachters waren dichtbij haar. Ik hoorde een schreeuw. Zij stond op, en bedekte haar naakte lichaam met een nachtjapon. Zij ging de nacht in met een fakkel, zij was de moeder der raven. De paarse hand bracht haar op de punt van de kerktoren. Een sneeuwwitte dag zou het worden, nu Doornroosje was ontwaakt. Niet door een kus. Neen. Door een warme hand, een innige omhelzing.

Het was een paarse dag met lange manen, een koninklijk feest. Doornroosje was opgestaan. Zij stond tussen haar vader en moeder in, de oude koning en koningin. Zij bracht hen de smeltende chocola die voor eeuwen verborgen was gehouden. Iedereen zou wel met haar willen dansen, iedereen zou wel een veeg van haar chocola willen krijgen. Maar zij was selectief in haar genade, zeer selectief. Zij bedekte de edele vruchten met chocola, en schoof hen in de ogen. De bakker stond buiten op een kist en zong van haar. Zo lieten zij het feest ten einde gaan. Maar tot diep in de nacht werd er nagenoten. De bakker stond bij de notenboom met een bijl, en brak het open. Kisten vol mandarijnen stonden hier, kisten vol oude mandarijnse koningen, met een mandarijns accent. Een zetel gaf zij aan de oude man die zij door het licht had geleid. De baard van de oude tovenaar die vastzat in de boomspleet was losgesneden door het zwaard van haar ogen. Haar ogen spoten vuur, en lieten de koralen zien. Dit allemaal in flitsen, niet teveel, want teveel van dit goede zou de draken opwekken. Zij wilden Doornroosje voor eeuwig laten slapen, en niet slechts voor honderd jaar.

Ik keek met haar over de rivier van gisteren, naar de dampen ervan en de spoken, en wij wilden er niet wezen. Wij waren gevangen door het morgenland, waar de prinsessen en prinsen van gisteren niet meer regeerden. Wij konden het, ja, wij konden het wat we jaren niet gekund hadden. In het midden van de stad was zij verlicht. Wij werden door haar gevuld als roomsoezen. Van taai vlees waren haar vullingen, niet om te eten, maar om te broeden. De kok van de slacht werd terechtgesteld, en dit allemaal na een reeks lovende woorden. Morgen zou de maaltijd zijn, niet vandaag. Nooit meer zouden wij van onrijpe druiven eten waardoor de tanden van onze kinderen slee waren geworden. En deze komende maaltijd was een maaltijd voor vogels, raven, want zij waren bestemd voor dat uur om het eerste aan tafel te gaan en te eten. Het oog van de stad wilde haar verlichten, want de stad had haar nodig, en wilde haar nooit meer uit het gezicht verliezen, maar op die dag vertrokken de zwanen naar het oosten. De raven hadden de stad nu, en zij werden ingenomen, zoals zij eens innamen. Het pasen met zijn versierselen van drop was nog steeds een ingrijpende gebeurtenis. Ik keek haar aan, zij keek naar mij. Ik had mijn oude jeugdliefde teruggevonden. Zij had kleine borsten, niet gevuld, zij was teder, intens, voorzichtig, zacht. Nooit zou er meer een zondvloed komen na die dag. Haar regenboog was een teken daarvan aan haar hemel. Ik schraapte de damp er

vanaf. Een standbeeld werd van haar opgericht in de stad. Wij zouden haar nooit vergeten.
Na die week speelden de kinderen spookje in de stad, en werden de oude hobbelpaarden uit de schuur gehaald. Zij speelde, ik droomde. Het was de slag der herinneringen, rijkelijk belegde het mijn brood. Ik liet de raven er van eten. Ik at de worst van het verleden door de berg naar de andere kant, en daar werd het varken van de toekomst geslacht. Tijd was niet meer. De bezetters hadden de stad en het land ingenomen, weer vanuit het oosten, door de Arabische zon. En ik kon alleen maar glimlachen. Ik vond het wel grappig, al die vogels. Wij voerden de vogels aan het zwanenmeer, maar de zwanen zijn hier nooit meer teruggekomen. Zij hadden het geheim ergens anders gebracht. Ook voerden wij de paarden die dag, de paarden van deze apocalypse. Beschuit was haar lievelingsvoer, en rozen haar lievelingsbloemen. Een paard zwom door de grachten. Ik keek erna, en mijn rug maakte mij los van de aarde. Ik zweefde er boven, als een grote broer, als de lange neef. Ik verzorgde de aarde als mijn broertje.
Het regende buiten. Ik zat met mijn jeugdliefde op de bank. Aan al het oude was een einde gekomen, nu ik het oudere had gevonden. Het was als een harem in mijn gedachten, een doornenkroon, een rozenkrans, de cirkelzaag boven Bagdad, de ster van Betlehem. Een zoete ster was het, van genadeloos geduld. Haar licht was verblindend, en toen konden we ineens weer voelen, elkaar voelen. Voelen datgene wat zo lang was weggeweest. Zij liep zo langzaam in haar lange nachtjapon, een oosterse avondjurk, leren schoentjes met riempjes, met allerlei gaten, gelakt, en haar sokjes waren kinderlijk als de bloesem. En nog steeds dacht ik aan de zwanen. Waar zouden ze zijn ? Verblindend was haar licht, des te zoeter haar aanrakingen, haar verschijning. Teer licht, weeskind, wolf, onbegrepen. Ongezadeld in de nacht. Ik borstel haar, er is rust. Zij neemt haar pijl en boog, en gaat de stad in. In de stad staan beelden van zwanen, als een herinnering aan die dag. De zwanen zijn van steen, niet van vlees. De stad is verlaten van zwanen. De oorlog is dood. Elke knie zal zich buigen, elke tong zal belijden, en niemand weet wat. Een onverbiddelijk zwaard heeft de oorlog lamgelegd. Het vrederijk is aangebroken. De paarden van de apocalypse gaan streng door de stad heen, en dan komt de zon op, de Arabische zon. Het jachtboek is nu geopend. Men bekijkt de plaatjes, en begrijpt niet waarom. Men wil terug naar de oude dagen, maar het kan niet meer. Ik borstel haar haren, er is rust. Ze is in de stad met haar boog, als vrouwe Justitia. De rechtszaak begint. Zij was een vrouw van geconcentreerde kracht en zwakheid. De jacht-engel. Zij roepen vrede vrede, terwijl er geen vrede is. Na de duizend jaren zal er een nieuw tijdperk van vrede aanbreken. Ik borstel haar haren nog steeds. Ze zegt niks. Ik zak weg, en ze gaat op mijn rug liggen. Als een kat heeft ze haar prooi. De vlekken van de luipaard spreken van oude wonden. Dan breekt ze mijn rug, en ik ben niet meer van de aarde. Haar bereiken kan ik niet, alleen door stralen. Ik moet haar overgeven, ik moet haar loslaten, de afstand zal nu rechter zijn. Ik voel mij als een Arabische zon, die

het ijzer laat stinken, die het leer zacht maakt.

Zij zal het grote ei uitbroeden, zonder dat het haar zal doden. Van het vergif zal zij niet eten. Eens sprong zij in het wespennest, en werd een luipaard. Nu komt zij niet dichtbij, maar broedt van ver weg. De dokters zeggen dat mijn rug nu goed is, maar ik heb pijn. Zij zeggen dat dat er niet is. Zij staren alleen naar de dop. In een vuur dat eeuwig brandt wonen zij. Van een afstand ontkennen zij de problemen, een naaldboom groeit uit mijn wond. Grootgebracht door wilde schapen ben ik. We zijn omsingeld en schaakmat gezet door levensgevaarlijke zotten. De idioten van de planeet Idiotia zijn gekomen. Waren de dokters maar dronken en aardig. Wat is er van ons Utopia overgebleven ? De nieuwe bezetters ruiken als het oude, de mondenrekken zijn weer terug. Ditmaal met veel prikkeldraad. IJzeren Jaap is uit zijn doos geklommen om de klokken terug te zetten. Waren de zwanen nog maar hier. Zij is een boogschutter, een teken aan de hemel, dat de oorlog nooit meer komen zal, maar we leven met de jacht. Een teken dat er nooit geen zondvloed meer zou komen, maar nu zijn we hier. De ijzeren maagd is onze straf. Zij broedt niet, zij steekt, zij is op jacht. Mijn rug is van ijzer, een bouwwerk van amalgaam, van kwik, van Mercurius, om de rest van mijn lichaam te verzieken. De dokters zien niets op hun foto's. Zij staren alleen naar de dop. Wij wachten allen op Bert Ootjes, die nu inmiddels een martelaar is. Maar de zwanen hebben hem bezocht. Mijn buik is gemaakt van witte en rode vulling, een eeuwig gif. Zelfs al is de wortel eruit, het symptoom zal altijd blijven. Een leuk syndroom waar geestelijk verzorgers aan kunnen blijven sleutelen. Ouders blijven met hun kinderen naar zulke dokters gaan, want als het kind geestelijk ziek wordt verklaard door de beroepsbeul, dan treft de ouders zelf geen schuld, want geestelijk ziek zijn dat ben je vanaf de geboorte, en zo hebben de ouders die hun kind verrot hebben geslagen een alibi. Zo is de zogeheten tandarts met zijn stiekeme, niet navolgbare, zogeheten vullinkjes die het kind beladen met complexe vergiftigingen en de syndrooms-stempeltjes van de geestelijk verzorgers, de zogeheten psychiaters en hun handlangers, een professionele ouders-bescherming geworden. En hoe kan een kind tegen zo'n doortrapt systeem opboksen ? Een kind heeft geen diploma's, geen zegeltjes, maar mag deze zegeltjes wel verbreken, door de paardjes van de apocalypse. Maar waar zijn de zwaantjes wanneer je ze nodig hebt ? En waar is Bert Ootjes ?Rebelse kinderen worden al snel ziek verklaard, niet de maatschappij, nee, want de maatschappij is heiliger, in ieder geval heiliger dan degene die aan de bel trekt. De paardjes staan nog steeds in deze carrousel. En de mierzoete snoepjes van oma moeten de kinderen klaarmaken om een reis door de fuik van de zogeheten tandarts te maken. De zogeheten tandarts gebruikt hiervoor goedgepraat geweld. De Arabische tandarts was nu gekomen, en die was nog wel orthodoxer. Bij de balie werd snoep uitgedeeld wanneer een kind zich keurig en netjes had gedragen. Het hormoon van Bert Ootjes was inmiddels

uitgewerkt. Ook de botten begonnen gaatjes te vertonen, en ook die moesten gevuld worden, en daar had de Arabische tandarts een heel arsenaal voor, en die duldde echt geen tegenspraak. Arabisch amalgaam werd daarvoor gebruikt, waarvan de ingredienten strict geheim werden gehouden. Alleen de ingewijden mochten de ambacht uitvoeren, en beunhazen werden streng gestrafd. Die werden openlijk op de pleinen aan de schandpaal gezet. Nee, de Arabische tandarts, daar viel niet mee te sollen. Malafide tandartsen werden als kwakzalvers bestempeld, afgezet, en gingen sindsdien vaak zonder een ledemaat of ontmand door het leven. Azteekse praktijken kwamen niet zelden voor. De Arabische tandarts meende het. De bottenvuller, zo werd de Arabische tandarts vaak genoemd. ‘Ik moet vandaag weer naar de bottenvuller,’ klaagde een oud mensje. ‘Ja, ik ook,’sprak een bijna tandenloos oud mannetje, en een ander moest de dag erna. Controles waren wekelijks, en sommigen moesten twee keer per week. Elke knie boog, elke tong beleed, en elke trotse nek brak voor de Arabische tandarts. Als er problemen waren met het Arabisch amalgaam, dan werd dat altijd op iets anders geschoven, en dan voelde de Arabische tandarts zich diep beledigd, en kon erg kwaad worden, wat dan de meest verschrikkelijke consequenties had. Het was godslasterlijk om te twijfelen aan het Arabisch amalgaam. Zulke godslasteraars en aanstellers waren rijp voor de Arabische psychiater. De Arabische tandarts was wel heel goed voor dieren. Zo wreed als ze waren naar hun klagende patienten, zo genadig waren ze naar dieren.

Het lichaam van Bert Ootjes lag inmiddels op de bodem van het meer van Geneve, waar ze hem hadden gedumpt. Zijn botten werden later opgedoken en hij kreeg een eervolle begrafenis. De appel brandt, en kan niet meer gegeten worden. Er kan alleen nog maar gekeken worden als naar de uitbarsting van een vulkaan. De trekpop van het verleden is stuk, maar de Arabische tandarts kan het nog wel maken, want die handelt ook in speelgoed. Bert Ootjes zal zich zeker in zijn graf omdraaien. Speelgoed, om kinderen klaar te maken voor de tandarts. Nu kunnen ze nog spelen, maar straks ? Onze enige hoop is de marsmannetjes, maar die bestaan niet. De marsman marcheert onderdrukt in ons geconditioneerd verstand. De Arabische tandarts is de banketbakker, heeft een hotel-keten, is ambitieus. Hij is de grootste snoep-producent voor kinderen. Hij verdient wat bij, om ook een zwembad te hebben onder zijn kast van een huis. De Arabische tandarts is hier kind aan huis. Om Bert Ootjes wordt inmiddels flink gerouwd. Velen worden monddood verklaard. Ik begin een Arabische tandartsen-praktijk, zo’n beetje de enige manier om aan de Arabische tandarts te ontkomen.

Een nieuwe Arabische vogelsoort is er toegevoegd in het plantsoen, om het verlies van de zwanen op te vangen : de draai-konten. Prachtige vogels, daar niet van, maar ze kunnen zo vanuit het niets bezoekers aanvallen. Zo van : van te voren maar eerst bellen. Hele statige, deftige vogels met een strenge zwaar-orthodoxe etiquette. Zo ken ik er nog één. Het doet me een beetje denken aan die papegaai van het slot. Ik durf niet

zomaar meer naar het zwanenmeer, het plantsoen. Deze vogels zijn geen grappen.
‘IJs ?’ vraagt ze.
- Ja, met slagroom, zeg ik
‘Siroop erbij ?’
- Ja, die rode
‘De Arabische tandarts zal daar blij mee zijn, die is lekker duur, en veroorzaakt veel gaten in je botten. Hij zal wel weer flink op je schelden bij de komende controle om zijn blijdschap om de winst goed te verbergen.’
- Nee, ik heb nu mijn eigen kwastjes. Ik kom niet meer bij die man. Ik ben nu zelf die man. Hij mag wel bij mij komen, dan zal ik hem een koekje van eigen deeg geven.
‘Arabisch amalgaam ?’
- Ja, schat, die met die vogelstront.
‘Schat, je weet toch dat je de doodstraf kan krijgen voor het verraden van de ingredienten.’
- Laat hen maar hierkomen met hun bekken vol mislukte plastische chirurgie en gedwongen eeuwige mode.
‘Schat, je weet toch dat dat hun geloof is ? Ze weten niet beter, en dat moet je respecteren.’
- Ik heb daar allemaal geen respect voor. Heb jij respect voor een mes die in je rug wordt gestoken ?
‘Toe nou, liefje, dat moet je zo niet zien.’
- Oh, en hoe moet ik het dan zien ?
‘Moet je kijken hoe je jezelf opstelt, en dat noemt zich een Arabische tandarts. Een beetje professioneler mag wel.’
- Oh, gaan we het nu ook over professionaliteit hebben, en vergeet vooral het woord deskundig niet te noemen. Ga een ezel kopen.
‘Zeg, jeetje, nu ga je ook nog eens een beetje lopen vloeken hier.’
- En doe jij nu maar niet ineens alsof je heilig Aagje bent.
‘Oh, heerlijk zo’n ruzie met jou, maar je weet wie er boven in bed de touwtjes in handen heeft.’
- Je hebt gelijk, ’t spijt me, zal niet meer gebeuren.
‘Goed, Jan Klaassen, dan is dat in ieder geval duidelijk.’
- Ja, Katrijn.
‘Moet je nu nog ijs met slagroom en rode siroop ?’
- Nee, Katrijn, ik heb geen honger meer.
We starten een restaurant in het midden van de stad, zoals elke goede Arabische tandarts zou doen. Het voedsel is er zalig, en mensen komen hier echt om heerlijk te genieten. We hebben ons eigen plantsoentje met Arabische draaikont-vogels, door ons getemd. Een betere plek kan ik me niet wensen. Mijn wereld kan niet meer stuk, en de hare ook niet.

DE VIERDE AARDE

Hoofdstuk 1.

Wij waren gemaakt van een gouden amalgaam. Wij waren kinderen van de godin, die vrij in de tuin leefden. Alleen het gouden amalgaam kon de stralen van haar liefdeszon opvangen, om ons tot eeuwig leven op te wekken. Het was een liefdes-amalgaam, volkomen

toegewijd aan de godin. Ook de hekken rondom de tuin waren van het gouden amalgaam gemaakt. Zij waren hoog en scherp. Wij voelden ons veilig binnen deze hekken. Eens aten wij van de verboden vrucht van de vleermuizenboom, een kaars, die in ons binnenste begon te branden, zodat we door een andere wereld geroofd werden, en wij kinderen van de hel werden.
Maar de godin verstootte ons niet. Nog meer dan ooit wijdde ze zich toe aan haar liefde voor ons, en met geduld en passie probeerde zij ons terug te lokken naar de tuin. Een gouden vrucht hing zij voor onze ogen, en trok deze weg zodra wij ernaar grepen, om ons zo haar te laten volgen op het pad terug naar de tuin. Het was een verboden en geheime tuin voor velen. Deze wereld aanbad Doornroosje, de slapende prinses, en voor de paasheks hadden ze niet veel sympathie. Deze paasheks was Inanna, de godin van de armoede, die het geheim van Doornroosje kende. Doornroosje was een ei in haar handen, een ei die ze zou afpellen. Doornroosje sliep nog steeds in het paradijs, en zou tot de berg der goden moeten komen, de onderwereld.
Er was een doodslucht in de tuin, waarin zij die zich niet konden beheersen leefden. Altijd liepen ze hun begeertes achterna, als in een roes. Zij waren de schone slaapsters, de volgelingen van Doornroosje, van alles wat mooi en duur was. De onthechting was een groot geheimenis, maar zij werd gedemoniseerd en als heks bestempeld. Zij riep vanaf de berg, vanuit de wildernis. Zij wilde Doornroosje opwekken tot een hogere wereld. Dit zijn geen gewijde paadjes. Deze paadjes zijn afgesloten door de plaatselijke gemeentes. De draak zelf was de prins van de jungle die Doornroosje vrijkocht uit de kooi van de bebouwde kom. De kus wekte haar op tot de wildernis, omgeven door doornenstruiken.
De slang van het paradijs was eerst een draak, en zij gaf aan paarden de macht om zich te verzetten tegen hun rijders. Zij maakte eenhoorns van hen, de grote ontwaking. Ook gaf zij de macht aan bizons om zich te verzetten tegen hun jagers. Zij maakte eenhoorns van hen. Maar haar wijsheid werd buiten de poorten van het kasteel gezet, en zij veranderde in een vlam, om te verwarren en te verleugenen. Zij gaf haar aanklagers over aan een dwaalgeest.
Zij was de vleesgeworden boom die haar eigen koninklijkheid had bewaard. Zij was de koninklijkheid van het communistisch anarchisme. Zij was de koningin van de bloemen. Wilde bloemen had ze in onze haren gestoken, in deze drakentuin. Zij trok ons omhoog op het schip, toen de dauw ging vallen. De rivier van plastic omhulde ons. Zij had haar eigen pad, en wilde niks weten van het verwende gemeentepark. Daarom was zij onuitgenodigd, gehaat door velen, en gevreesd. De draak viel en werd in een kooi gestopt, maar niemand kon haar geheim doorgronden. Zij wist dat slechts hen buiten de kooi gekooid waren.
Ze hadden maar een fragment van haar vastgezet. Zij was natuurlijk veel groter. Zij leefde in plaatsen waar zij nooit zouden komen. Zij leefde in een mengsel van vuilheid in de dieptes van de wildernis, als sluiers van haar schoonheid. Deze schoonheid werd geproclameerd door een genetische

collage van juwelen. De stenen stapelden zich op tot een druipkoninkrijk. Zij liet geen steen heel, perste hen geheel uit. Haar schoonheid kon niet uitgedrukt worden door stenen, alleen door wildernis. Zij ging over de muren. Zij van de smetvrees zouden daar nooit komen. Zij bouwden auto's die alleen maar op gladgestreken wegen konden rijden, en die het zonlicht als tralies weerspiegelden. Maar zij zocht het licht in de duisternis op, de zon van de onderwereld. En zij leefde in ons, op een diepere plaats. Hier in de diepe wildernis had zij haar huisje van snoep geplaatst, en was zij slechts een diepere inwijder. Het harnas van snoep lokte de soldaat tot een diepere strijd, de patronen van de wildernis, de verborgen arena waar slechts zij keek. Zij was het kruis van de jongen in zijn jeugd om hem te behoeden voor een veel groter kwaad. De kooi die zij hier had gebouwd was niets vergeleken met de kooi van de stad. Zij was immers het pasen gevierd met chocola. Zij was de moeder van de jungle, maar zij onderwees haar kinderen over de gevaren. Zij bewapende haar kinderen en ontzag hen niet. Zij tuchtigde haar kinderen reeds vroeg, en daarom moest de heks dood. De stad wilde kinderen verwennen met een allesverblindend licht, verlammend en bemoederend.
Zij was de zwarte koningin des doods, de koningin van het oerwoud, toen het witte haar kinderen en haar schone land stal. En zij beval haar jager het sneeuwwitte om te brengen, want het witte moest sterven, zeven maal. En zij hing haar vrucht van het gouden amalgaam. En het sneeuwwitte was jong, oningewijd, omgeven door witte doornen. En zij lokte haar tot de deur van de dood in het oerwoud. En het sneeuwwitte gewaad werd afgedaan, en een zwarte vrouw rees op.
Zij was de koningin van de wolven, de koningin van de zwarte draken. Vele andere kinderen waren tot de deur des doods gekomen, en haar moddermannen namen hen op en brachten hen tot haar. Wilde bloemen hebben hen toen ingewijd, en ze raakten verstrikt in haar webben.
Zij had ons geschapen in de dooier, omringd door het witte, in een ei. Zij hing dit ei hoog. Het was een ei omringd door vlees. Wij groeiden op en aten van het vlees, en kwamen tot het huisje van snoep in de wildernis. Binnenin waren paaseieren versierd. Ze had een paasrijk in het woud. Haar paaswachters liepen op haar druipmuren. Zij wilde de lichtjes van het pinksteren doven. In de poppenstadjes werden keurige pinksterfeestjes gehouden, vol van smetvrees. En zij was onuitgenodigd. Daarom bracht zij haar stortvloed, en liet hen het ei van pasen zien, hun verboden vrucht. En hun kindertjes begonnen ervan te eten, en werden uit de stad gezet.
Zij had haar eigen stadje aan de rand van haar rivier, diep in de wildernis, een schilderachtig stadje, en zij gingen van vrucht tot vrucht, van ei tot ei. Haar eenhoorns liepen in pas, een drachtige optocht door de stad. En de stad lag op heuveltjes in de wildernis, en de eenhoorns gingen over de bruggen tussen die heuveltjes, langs de paars-roze sluiers.
'Kun je van haar houden ?' vroeg ik. We zaten gehurkt op het bed. Ik hield haar billen vast die heet aanvoelden. Vanuit de raampjes konden we de

bomen zien met hun blauwpaarse vruchtjes en hun donkergroene blaadjes. Ze duwde mij neer, en ging op me liggen. ‘Natuurlijk,’ zei ze. ‘Ze is mijn moeder.’ Ik kuste haar, en ze was gelukkig. We waren naakt, maar we schaamden ons niet voor elkaar, want we waren in haar hof. Van gouden amalgaam waren wij gemaakt. In een kooi vonden we doorgang. Het was niet onze dood, maar een transformatie. We waren als vlindertjes in haar bos. Wij kwamen voort vanuit het orgie der goden, het gouden amalgaam, wat als een vrucht voor ons hing, als een ei, en waartegen gewaarschuwd werd, want men vreesde de geheimenissen van het bos. De goden hadden er veel liefde in gestopt, als het serum van bevrijding, als de paradijselijke zweer. Maar zie, zij werd geweerd als een melaatse. En zij hield de raadselen van de tuin verborgen.
En het imperium werd gebouwd, en zij werd als een boeman beschouwd, maar in haar waren de rangen gegarandeerd. Er was niks mechanisch aan, alles was natuurlijk, vanuit de dood voortkomend, het was een roze spot. Er moest plaats voor haar gemaakt worden, dit was haar vereiste, want ze was al lang genoeg weggedrukt. Zij hadden naast haar niet veel in te brengen, want zij kenden het raadsel van de dood niet. Zij omsingelde de grote stad met haar eenhoorns, en trok haar kinderen er één voor één uit. Tussen haar woestijnen door zijn rivieren, met bruggen waar barbaren voor staan, één wachter per brug, en wie kan hen verslaan ? Maar kinderen trekken zij mij, hen die bezegeld zijn door haar liefde. Zartan was de poortwachter van haar secte, bestempeld als een verleider, maar haar strikken brachten hen tot leven, voortkomende vanuit het meer. Haar moddermannen werden zij, en zij schuwde de bokken niet, zij waren de dragers van haar geheim. De secte werd groot en gevreesd, en men vergat de secte van de grote stad. Arsis en Jupo waren twee andere poortwachters van haar, maar die stonden dieper in haar rijk, want dit rijk had veel gebieden. En ook de kinderen werden beproefd door deze wachters. En velen bleven steken. De worsteling met de roos was een grote. Haar secte scheurde families uiteen.
Ze zat rechtop. Ze had contact met de bloemen, met de Braziliaanse schietbloem, met de Rijn-bloem, de vuur-bloem, en de flamingo-bloem. Zij had het wilde witte konijn gevolgd tot de sprekende bloemen. En zij hadden verborgen de vrucht die haar deed groeien. Zij likte aan de vrucht, nam ervan, en begon langzaam te groeien, tot de hoge burcht in de woestijn. De zon van de Sumerische onderwereld verlichtte de woestijn. Hier werd nog het zuivere Ninurta gegoten, de boodschapper der goden. Nergal, de god van de onderwereld zat hier op zijn troon, met speren aan weerszijde. Hij sprak en genas. Het was hier waar de eenzamen elkaar hadden gevonden. Hier was de Sumerische ark, terwijl buiten het gif van Mercurius regende. Er zou een zondvloed komen, want het tijdperk van Mercurius was nog maar net begonnen. En daar stonden ze dan, drie boodschappers van de goden : Ninurta, Hermes en Mercurius, en zij kwamen tot de troon van Nergal. En Mercurius had het gezicht van een wortel en had een grote glimlach. ‘Ik

weet het, er zijn duizenden mercuriussen,' zei Nergal. 'En jij bent de enige die toegang hebt gekregen tot mijn paleizen.'
'Vader,' sprak Mercurius, 'het kwik is alleen maar groeiende buiten, en u kent dit vergif. En u weet ook wat het enige anti-gif hiertegen is. De cocon van Mercurius heeft de wortelkwik-vlinder voortgebracht. Zij heeft uw ark gebouwd.'
'Schenk mij het wortelkwik, Mercurius,' sprak Nergal. Mercurius deed een stap naar voren en gaf hem een zakje met wortels waarin het wortelkwik zat. 'Dit zijn de zaadjes voor wortelkwik-bloemen,' zei Mercurius. Toen vertrok hij.
'Hermes en Ninurta,' zei Nergal, 'jullie gaan deze zaadjes zaaien in de koninklijke tuin.' Hermes en Ninurta deden direct wat hen gezegd was. Snel groeiden er in de tuin de weelderigste bloemen die zich in het snelste tempo begonnen voort te planten. Het wortelkwik was duizendmaal sneller dan het normale kwik. 'Dank aan Mercurius,' zei Nergal. En Nergal sprak tot al zijn volgelingen : 'Dank dat u allen gekomen bent. Zoals u weet kunt u niet alleen bevrijd worden van uw kettingen door exorcisme, maar ook juist door ingewijd te worden in de mysterien.' Een beeld van Mithras werd naar voren gebracht, die vlak voor de opkomst van het christendom door de Romeinen werd aanbeden. Mithras streed tegen het kwaad, wat de vorm had van een stier. Het centrale thema van Mithraisme was de slacht van deze stier, het gedoopt worden in zijn bloed, en banket te houden met de zon. In het pre-atlantische was Mithras genaamd Matras, en werd het kwaad als een bizon uitgebeeld, waartegen Matras streed. Het afleggen van het oude leven door naaktheid, naturisme, was een belangrijk item in zowel Mithraisme en Matraisme, maar werd door de christelijke priesterdienst steeds meer ingebonden. Door onderwerping aan de goden kon men hogerop komen in het Mithraisme en Matraisme, maar het kerkelijke christendom legde vooral het accent op de onderwerping aan het kerkelijk gezag. Bij Mithraisme en Matraisme stond het loskomen van de aarde centraal. Dit kon bereikt worden door ascetisme. Nergal nam wat van het wortelkwik, smeerde het standbeeld ermee in, en het kwam tot leven. Iedereen begon te juichen. Toen werd het beeld van Matras naar voren geschoven die in worsteling was met de bizon. Het tot leven gekomen beeld van Mithras liet zien hoe Mithras in gevecht was met de stier, en werd geholpen door een hond, een slang, en een schorpioen. De schorpioen viel de genitalien van de stier aan, maar het standbeeld van Matras toonde geen schorpioen maar een spin. Verder werd hij niet geholpen door een hond en een slang, maar door een vlieg en een wesp. Ook dit beeld werd ingesmeerd door het wortelkwik en kwam tot leven, onder groot gejuich. Martarius was de pre-atlantische vorm van Mercurius, de boodschapper van de goden, maar gebruikte geen kwik maar zwavel, want kwik hield gebonden aan de materiele sferen. Ook zijn beeld werd door het wortelkwik tot leven gewekt.
Nergal maakte toen het wortelkwik tot een sleutel in zijn hand, en opende de deur naar een verborgen tuin. Hier brandde ergens het rode vuur, het verboden vuur, wat een mengsel was

tussen het bloed van een rund en het bloed van een aap. De tuin was vol met rook. Ook is er hier een grot waar het rode vlies zich bevindt, de huid van een sprekend en vliegend varken. Deze huid wordt bewaakt door een schorpioen. Alleen degene die de schorpioen kan temmen en berijden kan het rode vlies bereiken. Dit rode vlies is het vlies van eeuwig leven. Alleen de godin Utanga, de pre-atlantische Athena, kan het hoofdstel, het zadel en de teugels hiertoe overhandigen, het tuig waarmee de schorpioen bereden kan worden. Zonder dit tuig zal een ieder ten prooi vallen aan de schorpioen. Zij kwam op een nacht tot Aleron, de pre-atlantische Jason, om dit tuig aan hem te geven. Zij kwam tot hem op haar rijtuig in de donder, omringd door luipaarden. Zij slachtte een pauw en bedekte hem met het bloed als met een deken. De pauw was de wachter van de grot waarin de schorpioen leefde. Als Aleron de schorpioen zou berijden, dan zou het rode vuur op hem vallen om naar de onderwereld te gaan naar zijn geliefde Averon. Ook aan haar zal hij een deel geven van het rode vlies. En zij komen erachter dat dezen allen huwelijksgeschenken zijn. En wanneer hij zijn geliefde heeft bereikt zal de schorpioen in een rund veranderen.

Kamperdam aan Zee, Juni 1962

Mijn jeugd was een hel. Ik ben nu getrouwd en heb twee kinderen. Wij hebben hier een heel speeltuin-complex waar ze vaak spelen. Ook gaan we zo nu en dan naar het strand of de stad in. Ik heb mijn vrouw in het ziekenhuis ontmoet. Zij was de verpleegster, ik de patient. Het winkelcentrum van de stad is overdekt. Onze jongste dochter is het ijverigst. Sinds 1948 is ons land hermitatisch. Daarvoor was het land christelijk, omdat we werden bestuurd door Roomse keizers. De staatsgodsdienst was christelijk en heidendom was verboden. Sinds de hermitatische bevrijding zijn wij meer universeel. Ik zal die dag nooit meer vergeten dat onze hermitatische bevrijders kwamen. Hoe dan ook, wij zijn allen slaven van de waarheid, en alles is een halve waarheid. We vallen totdat we vliegen. Ik ken een boom genaamd Torpoteo, een beetje de pre-atlantische vorm van Yggdrasil. Hierin kunnen we schuilen, als gevallen strijders die hun kruis binnengaan. En bovenin wonen de Wanen, de elven, de vruchtbaarheidsgoden, de Vanir, met de pre-atlantische vorm hiervan : de Targa. Het zal uitlopen op de Ragnarok, in het pre-atlantische wordt dit genoemd de Dordada, de grote eind-oorlog. Alleen in het diepste van de boom Yggdrasil zal er veiligheid en bevrijding zijn, als de vuurreus Surtr alles in vuur brengt door zijn zwaard. Ook de christenen hebben zo’n mythologie, over Armageddon, over de zondvloed van vuur, en een ark waarin bevrijding is. Het gaat allemaal om het binnengaan van het kruis, het ascetisme. De Torpoteo herbergt de bron van Tirz, die de pre-atlantische Mimir is, de bron van wijsheid. Odin gaf zijn oog op om deel te hebben aan die bron, maar de pre-atlantische Odin, genaamd Wassan gaf zijn vrouw op om deel te hebben aan de bron. Deze bron is het bodemloze ravijn, waarin Zolder viel, de pre-atlantische vorm van Balder, en door de rotsen gestoken werd, en hij zal vallen totdat hij vliegt. Hij zal voortkomen

vanuit de Dordada, de grote eind-oorlog. De pre-atlantische Surtr is Staumi, met zijn zwaard Lauri, maar hij is een mengeling tussen een vuurreus en een ijsreus, dus Surtr-Ymir. De nadruk wordt vaak gelegd op het brandende ijs. Hij woont in Oswold, de pre-atlantische vorm van Jotunheim, waar de ijs-reuzen wonen. De stad waar wij inkwamen had muren gemaakt van slangen, waar het gif droop, waar de lucht was van bloed. Hier kwamen wij om de schilden te bezichtigen, maar zij waren bijna doorzichtig. Staumi had met het zwaard van wraak toegeslagen. De stad was nu als een woestijn. Zel zat hier op haar troon, in een ruimte achter rode doorzichtige sluiers, waar haar langharige leeuw ook was. Deze stad was genaamd Sogroff, en was omringd door een rivier genaamd Harenx. De schorpioen van Zel bracht wijn voort om de gevallen strijders die hier kwamen dronken te maken. Drie godinnen, Slova, Jarx en Slama, zouden hun verleden, heden en toekomst bepalen. Als ze goed hadden gestreden, dan gingen ze naar Travaska. Zo niet, dan werden ze door Zel opgeslokt. In Travaska woonde Rolf met zijn hamer Avik, die hen beschermde tegen boosaardige reuzen en dwergen. Travaska was een plaats in het hart van Zel.
En Zel bewoog zich gesluierd door de stad, en verspreidde haar bloemen van vuur. Kinderen groeiden hier in de bomen. Zij kwamen voort van een diepe eeuwige slaap. De tweede aarde was Trok, de derde Kempen en de vierde Saraul. En deze aardes waren al van een meer verheerlijkte stof. Men aanbad daar een ekster, een masker en een zeedraak. Er was daar alleen leven in het masker, en het masker was het oog.

Hoofdstuk 2.

Ik was de nachtleider. Ik had een nieuw pistool. Ik rende door de stad naar de kerk in de verte, en ik kon de kerk maar niet bereiken. In de top van de kerk woonde een geest. Ik richtte mijn pistool op de geest en schoot. Mijn kerkelijk hoofd spatte uiteen. Ik had de vrouwen in de kerk lief. Zij waren aan zware ketenen, maar ik beminde hen. Ik had de sleutel die op hun sloten pasten, en ik voerde hen uit. Zij hadden mij ook lief. Ik nam hen mee door de oceaan. Mijn huis stond hoog, op een rots in de stad. Ik liet hen mijn schilderijen zien. Hier konden ze veilig wonen. Het was goed zo. Ik had een kroon voor hen gemaakt. Zij reisden van wereld tot wereld. Zij aanbaden het masker. Het maakte hen sterk, en de man werd zwak. De man werd trager en trager, en stond plotseling stil. Zijn hoed was als het gesmolten zilver. Ook zijn schoenen waren als gesmolten zilver en goud. Het droop van hem af. Ik riep naar hem, maar hij hoorde mij niet. Hij staarde naar de kerktoren. ‘Daar bevinden zich al mijn geliefden,’ zei hij. Hij wilde mijn pistool zien. Toen liet hij zijn eigen pistool zien.
Hij gaf mij geld, veel geld. Ik bouwde een brug, een brug tot zijn wereld. Hij kon me duidelijk horen nu. ‘Ja, ik kan je duidelijk horen,’ zei hij. We staarden samen naar het hoge kerkgebouw wat begon te druipen. Hij liet mij zijn horloge zien.
Ik zweefde tussen de werelden, tussen het westelijke paradijs en het oostelijke paradijs, en langs het voor-paradijs gleed ik terug naar de eerste aarde. En

toen was de eerste aarde niet meer. En toen weer wel, en de eerste aarde begon te veranderen, en de man had een jas aan van zebra-huid. ‘Ik ben de nacht,’ zei de man. We klommen de kerk binnen, en die begon te druipen. Het was pudding nu. Wodan en Thor kwamen langs op hun paarden. Het land is van ons, zeiden ze. En ze wezen naar Wassan en Rolf. Ik droeg een masker, en de man was als een zeedraak op wiens rug ik zat, en we zakten in de zee, en kwamen in de lucht terecht. Zo ging dat op en neer. Hij strekte zich uit langs de kerkmuur. Hij strekte zich uit tot aan de rozenhaag waar alles begon te golven.

TROON DER LELIES

En ik liep bijna dronken naar de brug. Ik had een oorlogs-trauma in mijn hoofd. Aan de overkant van de rivier waren lelies. Ook was er een stad van lelies. Ik liep langs de grachten. Een vrouw met een wit en zachtgele hoed keek naar me. Ze had ook een zacht gele, witte jurk. Ze zeiden dat zij de vrouw der lelies was. Zonder adem keek ik naar haar. Haar hand was bedekt met Belgisch kant. Ze wees naar mij, en toen naar een huis. Ze wenkte mij om met haar mee te komen. Dronken liep ik achter haar aan. Ik had niets gedronken, maar ik was dronken van het oorlogs-trauma.

We moesten een trap op, en gingen in rieten stoelen zitten. Ze glimlachte naar mij, maar ik kon haar ogen nauwelijks zien vanwege de sluier van haar hoed. We dronken wat, en zij vertelde haar verhaal, het verhaal over de stad. Hier had ze altijd gewoond, maar een oorlog had alles verscheurd, al haar herinneringen. Zij had ook een oorlogs-trauma … Terwijl ze vertelde keek ik uit het raam, waar ik de lelies zag in de vijver en in de gracht, en het was alsof ze mijn naam uitspraken. Zij tikten op de ramen.

De lelies hadden alles zien gebeuren. Zij waren de veroorzakers van de oorlog. Haar herinneringen waren van elkaar getrokken. Ze haperden, zoals de mijne. Het waren allemaal fragmenten in onze hoofden. Ik moest ze zien te rangschikken, maar de lelies trokken ons uit elkaar. Later scheen ze er niet eens te wonen. Ik was te dronken. Ik liep langs de lelies, een pad maakte ik door hen. Ik had mijn zwaard, mijn mes en mijn speer, en zoveel pijlen op mijn boog. Eén pijl had een touw. Ik kon op het kasteel komen. Zo kwam ik dichtbij haar ramen. Dus hier woonde zij. Zij had deze illusies en weerspiegelingen op mij afgezonden. Ik klom door een raam, en zag haar daar zitten. Met haar witte, zachtgele taartjes, als mokka taartjes. Ze at, en sprak, maar ik wist niet tegen wie. Misschien wel tegen mij, maar zij zag me niet. Of ze zag me wel, maar deed alsof ze mij niet zag. Ik moest mijn herinneringen op orde zien te krijgen. Ik stapte op haar af. Zij stond op, en schudde mij de hand. Ze glimlachte. 'Eindelijk ben je gekomen. Zoveel hopen van dromen.'

Ik keek verlegen naar beneden. Ze liet mij de stad zien. We gingen langs alle lelies. Ook liet ze mij de valleien zien, waar de lelies weelderig groeiden.
Ik bracht de lelie tot haar. Ze zat op een troon.

DE MAAGD VAN UTENWEIL

De maagd stond hoog op de toren.
Sjieke dames met waaiers en bepoederde gezichten trokken hun neus op toen er een meisje langsliep.
‘Ze stinkt, parbleu. Bah, wat een vies kind.’
Minachtende blikken wierpen ze het meisje toe. Ook maakten ze wegwuifende bewegingen.
‘Ja, ze stinkt naar onverschilligheid. Dit meisje heeft niets op met de goede herder. Bah, wat vies en goor. Daar valt toch niet mee te leven. Ga weg, kind. Jij hoort hier niet.’
Het meisje begon te lachen, brutaal als ze was. En rende weg.
De Maagd van Utenweil weende hoog op de toren.
Het was een standbeeld.
De sjieke dames van Utenweil liepen haastig door, al roddelend, fluisterend, vol met oordelen naar hun onverschillige medemens. Ze hadden een grote haat naar de liefdeloosheid, en poederden zichzelf telkens om hier tegen bestand te zijn. Nee, dat hoorde niet bij hen. Dat paste niet bij hen. Dat was vies. Oh, zo sjiek waren ze, en ze spraken zo beleefd en keurig, want dat had de goede herder hen geleerd. En ze hadden een vergunning om zo te zijn, om op straat mensen zo af te kafferen. Zij werkten immers bij de geheime politie.
De maagd van Utenweil weende.
Ze was helemaal naakt.
Maar ze was een standbeeld, dus niemand deerde het.
Telkens weende zij als er iemand onverschillig was.
Maar er was niemand zo onverschillig als de sjieke dames van Utenweil.
Oh, zo schoon waren ze, hun witte jurken witter dan wit.
Als er een pluisje of vuiltje op de grond lag, dan raakten ze helemaal in paniek.
Dan grepen ze de spuitbus in grote onverschilligheid naar het vuil, en dan haalden ze stoffer en blik erbij en ander zwaar geschut. Dan ging het vuil of de rommel zonder pardon de prullenbak in.
Nee, niemand was sjieker en schoner dan de sjieke dames van Utenweil.
Iedereen kende hen, en iedereen vreesde hen.
Ze traden op tegen het grote vuil van de liefdeloosheid.
Daar hadden ze geen medelijden mee.
Dan waren ze koud en hardvochtig als roofdieren.
Dan stonden ze aan de kant van de goede herder.
Ja, wilde dames waren zij.
Een masker in de maatschappij.
Zij waren immers bij de geheime politie.
De maagd van Utenweil weende,
tranen van vreugde.
De kinderen waren immers beveiligd.
Het alarm was goed afgegaan.
De overtreder afgedropen …
De maagd van Utenweil,

een schat eens gevonden op de bodem van de zee,
bij een gezonken schip,
met de sjieke dames van Utenweil aan haar zijde.

MOULDERIE

Moulderie heette ze. Ze had prachtige sandalen aan. Ik wist niet waar ze vandaan kwam. Ze scheen hier te wonen, maar ik had haar nog nooit eerder gezien. Ze was buitenlands. Haar tuin was natuurrijk, weelderig, en het was prachtig weer. Ik dacht dat er andere mensen woonden, maar die waren klaarblijkelijk alweer vertrokken. Moulderie keek me aan, alsof ze me al jaren kende. Het voelde heel vertrouwd. Ik was hier vroeger weleens geweest, toen er nog andere mensen woonden. Ze nodigde me uit binnen te komen. Er stonden hier allemaal rieten spullen en rieten stoelen. Het was een heel tropisch geheel.
Ze maakte wat brood klaar met plakken kaas. Toen aten we wat broodjes. 'Ik snap jou niet,' zei ze. 'Je komt zo met me mee alsof je me al jaren kent.'
'Het lijkt wel zo,' zei ik.
'Waarom ben je zo ?' vroeg ze.
Ik keek naar haar sandalen. 'Je bent zelf ook heel gastvrij.'
Ja, zei ze. Ik heb het al elf dagen vol gehouden hier. Ik trakteer mezelf. De andere dagen heb ik me afgezonderd gehouden.
En ik ben de traktatie ? vroeg ik.
Wat contact doet de mens goed, zei ze. Hoe je het ook wil noemen.
Ik knikte.
Ik wilde gewoon weten wie hier nu woonde, zei ik. Ik ken het huis van vroeger.
Vertel, zei ze.
Ik keek weer naar haar sandalen. Het is goed zo, zei ik.
Oh, ben jij er zo één, zei ze. Toch wel introvert.
Ik heb twee kanten, zei ik.
Ze keek me aan. Wat als … zei ze.
Wat ? vroeg ik.
Wat heb je om je hals ? vroeg ze.
Een ketting, zei ik. Kreeg ik eens.
Van wie ? vroeg ze.
Het is goed zo, zei ik.
Je wil er niet over praten ? vroeg ze.
Ik keek naar haar sandalen.
Mooie sandalen, zei ik.
Ja, zei ze. Ze bewoog naar me toe en nam mijn hand.
Kom, zei ze toen, en trok me naar boven, naar het zolder. Ik keek er helemaal niet vreemd van op, Het was alsof ik haar al jaren kende.
Kijk door het raam, zei ze.
Ik keek naar de bomen, naar de prachtige natuur, naar haar tuin, zo weelderig. Ook op zolder stonden rieten spullen. Hier wil ik dat je slaapt, zei ze.
Er stond een bed met een deken op de matras. Het was verder een eenvoudig zolder.
Ik wil dat je me wat uitlegt, zei ze …
Maar toen werd ik wakker. Het was maar een droom. Ik dacht na over vroeger. Ik kende geen Moulderie. Ik

vroeg me af wat het betekende. Ik dacht aan haar prachtige sandalen. Hoe zou een mens zoiets kunnen bedenken ? Het was hemels, en ook haar tuin. Misschien was ik wel in de hemel geweest. Ik liep toen naar wat boekjes die ik van een tante had geërfd. Ik had ze nog nooit gelezen. Ze lagen in een doos. Tot mijn grote verbazing ging het eerste boekje wat ik eruit greep over Moulderie. Ik begon als een razende te lezen. De letters duizelden voor mijn ogen, alsof ze tot mij sprak, alsof haar hand door de letters weer naar mij reikte zoals in de droom. Was ik wel echt wakker ? Ik greep naar mijn hand en kneep, maar voelde niets. Nee, ik had niet het idee dat ik echt wakker was. Toen werd ik eindelijk wakker. Ik had wel net wat boekjes
geërfd van een tante, en ik begon ze allemaal te lezen, maar nergens ging het over Moulderie …

WANDELING IN HET WARME ZAND

Ze wandelden samen langs de dijk in het zand. Ze waren op blote voeten. Het zand voelde warm aan. Het was ook een warme dag, en mooi. Ze hadden die ochtend ruzie gehad, en ze had hem uitgescholden, en hem even goed de waarheid verteld, maar daarna kalmeerde het weer.

‘Ben ik nu geen scheldwoord meer ?’ vroeg hij tijdens het wandelen.
‘Een besnedene,’ zei ze.
‘Laten we het er maar niet over hebben,’ zei ze na een tijdje. ‘Anders begint het weer.’

Toen hadden ze het over een heleboel andere dingen. Ze liepen hand in hand, en soms vinger aan vinger. Na een tijdje kwamen ze weer thuis. Het was een erge rommel, en dat begon ze direct op te ruimen. Hij ging zitten en las in een blad. ‘Hmm, ik kan weer alleen de rommel opruimen,’ zei ze.

‘Sorry, ik ben moe van de wandeling,’ zei hij. ‘Jij kan toch ook gewoon gaan zitten ? De rest komt later wel.’

‘Dan gebeurt het nooit,’ zei ze. ‘Van uitstel komt afstel.’

Haar blousje zat los, de bovenste knoopjes. Hij kon zo naar binnen kijken. ‘Wat zit je te kijken ?’ vroeg ze.

‘Oh niks,’ zei hij. ‘Mag ik niet kijken dan ?’

‘Er is een verschil tussen kijken en werken,’ zei ze.

‘Ik zei toch dat ik moe was ?’ zei hij.

‘Ja, dat is zo,’ zei ze, ‘maar toch.’

‘Maar toch wat ?’ vroeg hij.

‘Nou, je hebt altijd goede smoezen,’ zei ze. ‘Eigenlijk komt er bij jou nooit wat van, en dan kan ik het doen, of gebeurt er helemaal niets.’

‘Moe is moe,’ zei hij. ‘Dat is geen smoes, dat is de realiteit.’

‘Lui is moe bij jou,’ zei ze. Ze keek hem indringend aan. Hij keek haar ook indringend aan, maar telkens werd hij afgeleid door haar open blouse.

‘Dan geloof je me niet,’ zei hij. Ze legde haar spullen neer en ging voor hem staan. Ze bleef hem maar aankijken.

‘Ga ik nu klappen krijgen ofzo ?’ vroeg hij.

‘Nee, je weet best waarom ik naar je kijk, en nee ik geloof je niet. Ik ken je langer dan vandaag,’ zei ze.

Hij keek omhoog naar haar vanaf waar hij zat. Nog steeds werden zijn ogen telkens afgeleid door haar open blouse.

‘Je bent zo mooi als je boos bent,’ zei hij.

‘Anders niet ?’ vroeg ze een beetje geirriteerd.

Hij zei niets. ‘Ga je me weer uitschelden ?’ vroeg hij na een tijdje.

‘Heb ik al gedaan,’ zei ze. ‘Je weet het. Ik hoef mezelf niet te herhalen.’

‘Nou, bedankt,’ zei hij.

Toen zeiden ze een hele tijd niets tegen elkaar. Ze hadden beiden geen zin in een nieuwe ruzie. Maar ruzie met haar was nooit echt een vervelende ruzie. Het was meer een zoete ruzie. Ze konden wel wat van elkaar hebben. Beiden treiterden ze elkaar weleens. Het was in ieder geval nooit saai. Er hing altijd een bepaalde spanning. Alsof het een competitie was. Het leek altijd alsof hij moest slagen voor zijn examen.

De dag erop liepen ze weer langs de dijk op blote voeten, weer in het warme zand, en het was weer een warme en mooie dag. Ze liepen weer hand in hand, en soms vinger aan vinger. Ze had een bloemetjesjurk aan, en weer waren haar bovenste knoopjes los, en kon hij een beetje naar binnen kijken. Toen ze thuis waren ging ze naar de keuken en begon te zingen. Hij ging weer zitten om een blad te lezen. Na een tijdje kwam ze terug uit de keuken. ‘Je hebt weer niks gedaan,’ zei ze met een glimlach. ‘Zie je wel, ik had gelijk.’

‘Moe van het wandelen,’ zei hij.

‘Ja ja,’ zei ze. ‘Smoesjes weer.’

‘Nee echt,’ zei hij. ‘En moe van jou.’

‘Zielig voor je,’ zei ze.

Hij stond op en liep naar haar toe, en gaf haar een kus op haar lippen.

‘Probeer je me zo om te kopen ?’ vroeg ze.

‘Nee,’ zei hij. ‘Het is zoiets als de andere wang keren, en het slechte met het goede terugbetalen.’

‘Dus ik ben slecht in jouw ogen ?’ vroeg ze.

‘Soms,’ zei hij. ‘Maar dat ben ik in

jouw ogen ook.’

‘Wel vaker,’ zei ze.

‘Zie ?’ zei hij.

‘Zie wat ?’ vroeg ze.

‘Laat maar,’ zei hij.

‘Je probeert je geweten af te kopen met je kussen,’ zei ze.

‘Okay,’ zei hij toen. ‘Geloof wat je wil geloven.’

Toen ging ze weer naar de keuken, en weer begon ze te zingen. Een blad lezen kon hij zo wel vergeten.

Het was een warme dag, en zelfs die avond was het nog warm. Tegen het vallen van de nacht lagen ze hand in hand in bed. ‘Ik moet je wat vertellen,’ zei ze.

‘Wat is het ?’ vroeg hij.

‘Sarie en ik gaan een tijdje op vakantie,’ zei ze.

‘Goed, heb ik het rijk voor me alleen,’ zei hij.

‘En kun je alles zelf doen,’ zei ze.

‘Waar gaan jullie naartoe ?’ vroeg hij.

‘Doet er niet toe. We willen dat niemand ons belt. We gaan naar een vakantie huisje, en we gaan samen winkelen, en andere leuke dingen doen,’ zei ze.

‘Zoals wat ?’ vroeg hij.

‘Dingen die vrouwen doen, die vrouwen leuk vinden,’ zei ze. ‘Dat is niets voor mannen en hoef je ook niet te weten.’

‘Okay,’ zei hij. ‘Goed. Je doet maar. Kan ik mijn eigen dingen doen.’

‘Ja, maar wat als ik wegblijf ?’ vroeg ze.

‘Hoe lang blijf je weg ?’ vroeg hij.

Ze zei niks.

‘Je komt toch wel weer terug ?’ vroeg hij.

‘Ja,’ zei ze toen.

‘Okay, dat wilde ik even weten,’ zei hij.

‘Ja, gewoon om wat spullen te pakken,’ zei ze.

‘Ga je bij me weg ?’ vroeg hij. ‘Is dat jouw manier om me het te vertellen ?’

‘Maak je niet druk,’ zei ze.

Ze pakte hem vast. Hij voelde haar warme lichaam. ‘Ga nou maar slapen,’ zei ze.
‘Ik mag toch wel op vakantie met mijn vriendin ?’

‘Ja,’ zei hij, ‘maar dan hoef je toch niet zo vreemd te doen ?’

‘Jij vindt alles vreemd,’ zei ze.

Hij kuste haar op haar lippen. Ze

voelden warm aan en vol.

‘Weet je,’ zei ze.

‘Nee, ik weet niks,’ zei hij.

‘Laat maar,’ zei ze.

Ze hield hem vast. Toen raakten ze in een worsteling. Het was een warme nacht en ze kusten veel, en ze treiterden elkaar. Zo ging dat altijd.

Midden in de nacht werd hij wakker. Hij keek op de klok, en toen keek hij naar haar. De volgende ochtend zou ze al vertrekken. Ze was vroeg op. Toen hij wakker werd was zij al weg.

Hij dacht aan haar en Sarie, en vroeg zich af wat ze zouden doen. Sarie was haar vriendin. Ze had ook weleens bij hen geslapen, in hetzelfde bed. Eigenlijk was ze ook een beetje zijn vriendin. Maar er was altijd een zekere afstand. Sarie zei niet veel, vooral als hij er bij was. Ze had een hele mooie stem, maar die gebruikte ze bijna niet. Ze worstelden soms beiden met hem. Sarie was meer lichamelijk, en haar vriendin meer verbaal. Hij had haar leren kennen door Sarie.

In ieder geval had hij nu het rijk voor zich alleen, en hij fantaseerde veel over de twee vrouwen, en vroeg zich af wat ze deden en waar ze waren. Soms kwam ze thuis om wat spullen op te halen, en dan ging ze weer weg. Weken gingen voorbij. Hij liet haar maar gaan.

Toen ze terug was begon ze direct weer in het huis te werken.
‘Moet dat nou ?’ vroeg hij. ‘Je bent net terug.’

‘Heb ik wat te doen,’ zei ze, ‘en jij doet het toch niet.’

‘En ik ben dus het scheldwoord ?’ vroeg hij.

‘Ja, op verschillende manieren,’ zei ze.

‘Leg uit,’ zei hij.

Ze zei niets. Toen ze in de keuken was zong ze weer.

‘Wat hebben jullie gedaan ?’ vroeg hij even later toen ze weer bij hem stond.

‘Ik heb wat voor je meegenomen,’ zei ze. Ze pakte haar rieten tas, en er zaten wat onderbroeken in. Er zat ook wat ondergoed voor haar bij. ‘Mooi,’ zei hij. ‘Ik denk dat ik al weet waar jij bent geweest. Ik ken deze winkel, waar dit vandaan komt.’

Ze keek hem aan. Ze trok haar wenkbrauwen op. ‘Ik heb nog meer voor je,’ zei ze. Ze kieperde haar tas leeg. Het waren plaatjes. ‘Voor je verzameling,’ zei ze. Hij pakte de plaatjes en begon ze te bekijken. Hij verzamelde die plaatjes. Het waren hele bijzondere plaatjes. Er stond tekst op de plaatjes, en elk plaatje had zijn eigen temperatuur, en gaf geheel eigen gevoelens. Op elk plaatje stond een bepaalde vrouw. En er stond dan bij wat voor soort vrouw het was. ‘Mooi,’ zei hij. ‘Die had ik nog niet.’ Hij bleef er maar naar staren, en toen staarde hij naar haar.

‘Hoe ging het met Sarie ?’ vroeg hij.

‘Oh, we hebben veel geworsteld,’ zei ze.
‘Ja, ja,’ zei hij.
Hij keek weer naar de plaatjes.
Toen keek hij weer naar haar.
Ze was een plaatje.
Net zoals Sarie een plaatje was.
Ze waren onderdeel van zijn verzameling.
Hij klapte de map van zijn verzameling weer dicht en deed het in de kast.
Morgen zou hij weer verder gaan met zijn verzameling.

Einde

AVOND DANSER

Hij woonde in een havenstadje. Het havenstadje lag aan een groot meer. Hij had het gevoel alsof niemand naar hem luisterde, alsof niemand hem kon horen. Hij voelde zich niet serieus genomen. De mensen leefden langs hem heen. Hij had een zus die vele jaren ouder was, dus ze groeiden ook niet samen op. Hij had het gevoel alsof hij enig kind was. Misschien was dat ook de reden waarom hij zich zo geisoleerd en onbegrepen voelde. De mensen om hem heen waren veelal ouder en met hele andere dingen bezig. Zijn vader was altijd en eeuwig bezig met de tuin. Hij had het gevoel alsof zijn vader nooit oog voor hem had, alsof zijn vader hem niet eens zag staan.
Zijn moeder was een heel dromerig type. Die was ook onbereikbaar, en draaide altijd alles om, en maakte altijd iets anders van wat hij zei. Het was een zweverig en afstandelijk iemand. Hij had het gevoel alsof niemand om hem gaf, alsof hij er niet toe deed. Wat hij ook maakte of deed, het was nooit goed. Hij had het gevoel dat zelfs als hij zou kunnen vliegen dat de mensen er dan niet van op zouden kijken. Hun leven ging dan gewoon door. Ze waren onverschillig en ongeinteresseerd.

Hij maakte prachtige, gevoelige muziek, maar niemand luisterde. Hij schreef prachtige boeken en maakte prachtige schilderijen, maar iedereen was met andere dingen bezig. Hij was slechts een druppel in de oceaan. Hij kreeg geen voet aan de grond.
Hij voelde zich als een avond danser, terwijl anderen moe waren van de dag en alreeds voorbereidingen troffen voor de nacht. Hij danste door, terwijl ieder ander naar bed ging. De mensen om hem heen waren moe, moegepraat. Hij wist niet waar hij zijn energie vandaan haalde. Hij ging graag wandelen in het park. Op een dag kwam hij daar een meisje tegen. Eerst deed ze alsof ze hem niet zag staan, maar even later kwam ze naar hem toe. "Mooi weer is het vandaag, hè ?" vroeg ze.
"Ja, dat wel," zei hij.
"Dat wel ?" vroeg ze. "Zijn andere dingen niet mooi ?"
"Niemand begrijpt me," zei hij.
"Begrijpt de zon de hemel ?" vroeg ze. "Begrijpt de maan de aarde ? Ze leven langs elkaar heen. Het zijn twee werelden die elkaar kruizen, totaal verschillende werelden."
"Daar zit wat in," zei hij.
"En zo is het ook tussen ons," zei ze.

"Wij kennen elkaar niet, en nu kruizen even onze paden."
"Jammer," zei hij.
"Waarom ?" vroeg ze. "Zo is het leven. Zeg, ik moet er weer vandoor. Een prettige dag verder."
Toen liep het meisje weg. Hij voelde alsof iedereen haast had. Iedereen was met andere dingen bezig zoals altijd.
De volgende dag kwam hij haar weer tegen in het park, maar ze negeerde hem volkomen. Ze deed alsof ze hem nog nooit eerder had gezien, alsof ze nog nooit met elkaar hadden gesproken. Hij had het gevoel alsof ze hem niet eens zag staan, alsof hij lucht voor haar was.
De dagen erop gebeurde hetzelfde. Hij kwam haar tegen in het park, maar ze sprak niet met hem, keek totaal langs hem heen, maar sprak wel met andere voorbijgangers. Hij begon zich er een beetje kwaad over te maken, of misschien wachtte ze erop dat hij iets zou zeggen ?
Hij besloot zich te gedragen zoals zij zich gedroeg. Hij zorgde ervoor dat hij niet naar haar keek, en hij sprak iedere andere voorbijganger even aan, alhoewel ze vaak niet eens wat terug zeiden. Ze hadden haast, of waren niet geinteresseerd, of heel kortaf. Sommigen hadden wel hele lange gesprekken met haar in het park. Hij vroeg zich af wat er met hem aan de hand was.

Hij had het gevoel alsof hij een dans met haar opvoerde. Ze waren vaak bij elkaar in de buurt, maar toch ook weer niet. Hij besloot zo ook met anderen om te gaan. Hij was een avond danser.
Hij leefde geheel voor de avond dans, en schudde zo zijn zorgen van hem af.
Maar op een dag kwam ze samen met een jongen, en de dag erna was de jongen er weer. Hij dacht dat ze misschien een vriend had, en het begon hem te verlammen. Het dansen ging hem moeilijk af, en toen ze voor de derde keer samen met de jongen naar het park kwam besloot hij niet meer te gaan. Ongeveer een week later lag er een kaart van het meisje in de brievenbus. Ze liet hierin weten dat ze hem miste, en dat de andere jongen haar broer was. Hij vroeg zich af hoe zij aan zijn adres kwam, of misschien had zij hem wel naar huis gevolgd. Ook vroeg hij zich af waarom ze hem miste, omdat ze elkaar nooit spraken. Of had het misschien met de avond dans te maken, dat ze dat miste ?
Na een week besloot hij terug te gaan naar het park, maar dit keer met zijn zus. Hij besloot verder helemaal niet op haar kaart te reageren. Hij had ook haar adres niet. Hij was druk met zijn zus in gesprek. Ze hadden het over allerlei dingen, en het meisje was er ook met haar broer. Hij vroeg zich af waarom ze altijd met haar broer kwam. Hij dacht dat het meisje niet kon weten dat het zijn zus was, maar ze bleken elkaar te kennen, en ze raakten met elkaar in gesprek. Hij werd verder volkomen genegeerd. De volgende dag kwam hij alleen, terwijl het meisje weer kwam met haar broer. Maar op een dag kwam het meisje met een andere jongen, en het begon aan hem te knagen. Ditmaal kreeg hij er geen kaart over, en elke dag was de jongen er weer. Hij had hier geen zin in, dus na een tijdje besloot hij niet meer te komen. Hij was ziek geworden van deze avond dans. Hij voelde zich verlamd, als gestoken door een giftig insect. Hij kon aan niets anders meer denken.

Soms ging zijn zus nog wel eens naar het park, en op een dag vertelde ze dat zij daar nog steeds veel was, maar dan met haar andere broer.
Het was in die dagen dat hij besloot andere meisjes te vragen om met hem naar het park te gaan, gewoon als wandel-partner, of als een soort dans-partner. Hij waagde zich weer aan de avond dans. Toch voelde hij zich er rot over dat hij nooit haar kaart had beantwoord, ook al had hij haar adres niet. Hij vroeg aan zijn zus of zij haar adres had, en zij gaf het hem. Maar hij had de moed niet.
Op een dag was het meisje weer helemaal alleen in het park, terwijl hij met een ander meisje was. De dag erop was zij weer alleen, en na een week besloot hij ook alleen te komen. "Heb je mijn kaart ooit gehad ?" vroeg ze.
"Ja, maar ik had je adres niet," zei hij.
"Je zus zei dat ze mijn adres aan je had gegeven, dat je er zelf om had gevraagd," zei ze.
Hij werd rood van verlegenheid, maar durfde verder niets te zeggen. Even later zei hij : "Ik was het weer vergeten."
"Ik bedoelde er verder niets persoonlijks mee," zei ze. "Ik dacht ik deel het gewoon met je. Ik had ook mijn vriend mee kunnen nemen."
Hij werd helemaal koud van binnen.
"Niet dat ik een vriend heb," zei ze. "Maar het zou een mogelijkheid kunnen zijn. In mijn geval zal dat wel nooit gebeuren."
"Waarom niet ?" vroeg hij.
"Mensen zijn te verschillend," zei ze. "Het is beter ze op een afstand te houden, als in een dans."
Hij voelde zich warm en koud tegelijk van binnen.
"Ik werk in het museum," sprak ze.
"Ik moet gaan," zei hij.

"Wacht," zei ze. "Ik bedoel er niets persoonlijks mee."
"Ik weet het," zei hij, en liep door.
Hij dacht na over het museum. Hij vroeg zich af of zijn kunst ooit in een museum zou komen, maar het leven voerde een dans met hem op, net zoals het meisje, en hij deed mee in deze dans.
Op een dag kwam het meisje niet meer, en weken gingen voorbij waarin hij haar niet zag. Zou hij dit keer misschien te koud zijn geweest ? Na een maand schreef hij een kaartje dat hij haar miste. Een maand later kreeg hij een kaart terug. Daarin stond : "Sorry, ik heb het te druk met paardrijden."
De dag erna was ze in het park. Hij ging direct op haar af. "Ik heb het gevoel dat ik je paard ben," zei hij.
"Ik begrijp het," zei ze. "Ik kan zo soms overkomen, maar zo zit ik niet in elkaar."
"Wil je een keer met me mee naar de bibliotheek ?" vroeg hij.
"Als jij een keer met me meegaat naar het museum," zei ze.
"Afgesproken," zei hij, "maar dan wil ik je eerst een keer mijn kamer laten zien."
Op zijn kamer hingen zijn schilderijen en lagen zijn boeken, maar toen ze er was deed ze volkomen ongeinteresseerd en onverschillig. Ze was meer met hem bezig dan met wat hij had gemaakt. Ze keek wel rond, maar verder zei ze er niets over, en begon dan over andere dingen. Hij voelde zich koud worden van binnen en wenste dat hij haar nooit had binnengelaten. Hij voelde zich verlamd, als gestoken door een giftig insect. Hij danste niet meer. Hij voelde

zich aan een paal gebonden door een headhunter. Hij voelde zich als een hebbedingetje, een monument. Ze ging ijskoud met hem om, als een museum medewerker met een object.
"Hallo, ik leef, ik praat," zei hij.
Ze reageerde er verder niet op. "Laten we nu naar de bibliotheek gaan," zei ze, "en dan daarna naar het museum."
Maar hij had geen zin meer. "Laten we dat een andere keer doen," zei hij. "Ik heb nu geen tijd."
Hij was blij toen ze weer weg was. Hij zou nu een lange tijd niet meer het park inkomen. Hij had het gevoel dat hij haar moest laten betalen voor haar gedrag. De avond dans begon andere vormen te krijgen.
Hij vond haar gevaarlijk voor zijn psychische gezondheid, maar toch wilde hij dit roofdier ook temmen. Of zou zij dan hem temmen ?
Hij zette als het ware het contact met haar in de ijskast. Hij wist dat zij slechts op jacht was naar zijn schedel. Of waren het misschien de wonderen van de natuur ?
Hij besloot boswandelingen te maken in plaats van parkwandelingen, maar tot zijn grote schrik kwam hij haar daar op een dag tegen. Ze kwam direct op hem af, en fluisterde iets in zijn oor. Hij kon het niet verstaan. "Wat zeg je ?" vroeg hij.
Maar ze liep door. De dag erna was ze weer in het bos, dus hij besloot terug te gaan naar het park. Toen ze daar ook kwam dacht hij dat ze dit misschien al tijden deed, gaan van bos naar park en omgekeerd. Ze bleek dit ook zo te doen tussen het museum en de bibliotheek. Eigenlijk kon hij haar niet ontlopen. Het was in deze tijd dat hij zich steeds meer terugtrok op zijn kamer. Hij begreep zijn vader beter, die altijd bezig was met de tuin. Hij begreep nu waarom. Ook begreep hij zijn moeder beter, waarom die zo was. Misschien was het meisje wel een wonderlijk medicijn, maar ook iets wat je zeker niet te veel moest gebruiken. Er stond een dagelijkse limiet op, en daar moest hij zich streng aan houden.
Een man kocht een pakje medicijnen genaamd "Avond Danser" in een boekhandel. Er zat ook een klein boekje bij. Hij kocht het, omdat hij wilde dat zijn gezin elkaar beter zou begrijpen. Het was een wereldbekend medicijn, bekend van televisie. De man wilde het weleens uitproberen.

Einde

Het Cruiseschip

Mijn opa had een cruiseschip waarvan hij kapitein was. Vroeger nam hij ons vaak mee, en bezochten we allerlei landen. Ook mijn oom en tante gingen vaak mee. Ik weet nog wel dat mijn tante altijd veel roddelblaadjes en boekjes bij zich had. Als ik niks te doen had las ik er vaak in, maar als kind begreep ik er niets van, en had er zo mijn eigen fantasieën bij. Als ze zagen dat ik de boekjes van mijn tante las, dan namen ze het altijd af.
Ik weet nog wel dat ik later in mijn jeugd een vriendinnetje had, en die ging toen ook mee op het cruiseschip in de vakanties. De hele familie was er dan,

maar de relatie liep op een gegeven moment ten einde. Ik had het daar moeilijk mee, maar aan de andere kant was het een opluchting, want ze was heel moeilijk. Ze miste eigenlijk een aan en uit knopje. Mijn opa was erg bij me betrokken, en had op een dag een robot gemaakt die precies op mijn vriendin leek, metr het verschil dat ze een aan en uit knopje had. Ze had zelfs de stem van mijn vriendin, want mijn opa had veel van haar verhalen en gesprekken opgenomen op een bandje, en kon het goed gebruiken om de robot te bouwen. De robot was ook een soort spelcomputer en een soort communicatie netwerk waarmee ik anderen kon bellen. Ik vond het een geweldig ding.
Ook mijn oom was kapitein op een cruiseschip. Het zat dus in de familie. We gingen ook vaak op zijn cruiseschip mee. Zo groeide ik op, op en aan de zee. Op een dag toen ik eens op het cruiseschip van mijn oom was vond ik weer eens zo'n boekje van mijn tante ergens rondslingeren. Er was niemand in de buurt, dus ik greep het en begon te lezen. Het ging over een cruiseschip en over twee geliefden die door roddel en gestook van passagiers van elkaar werden weggescheurd, en tot overmaat van ramp zonk het cruiseschip in een storm. Beiden overleefden ze het en vonden elkaar terug op een onbewoond eiland. Van de andere passagiers scheen er niemand meer in leven te zijn. Ze konden het uitpraten, maar er bleef grote afstand. Toch moesten ze samen zien te overleven op het onbewoonde eiland. Later bleek dat toch ook de kapitein het had overleefd, die ze aan de andere kant van het eiland tegenkwamen, en hij kon hen weer met elkaar verzoenen. Hij vertelde hen namelijk over al die passagiers die hen tegen elkaar hadden opgestookt, hoe goed hij ze kende, en hoe bedriegelijk ze waren. Het waren zogezegd vaste passagiers die telkens weer terugkwamen, tot grote ergernis van de kapitein, en daarom hield hij zich altijd afzijdig.
De kapitein zei dat het iets van de zee zelf was. Hij zei dat eens op een dag zijn cruiseschip werd overmeesterd door een grote reuzenzeespin. Die kwam zo vanuit de zee op en greep het schip. De zeespin had vele poten en die poten werden tot passagiers die nooit meer weg zouden gaan. De twee keken hem vreemd aan, en keken toen naar elkaar, niet wetende of ze dat wel konden geloven.
'En was dat echt, of had je het maar gedroomd ?' vroeg de man aan de kapitein.
Opeens kwam toen mijn tante binnen, en ik legde snel het boekje weg.
'Wat was je daar aan het lezen, schat ?' vroeg mijn tante toen.
'Oh niks,' loog ik toen, want ik wilde niet op m'n kop krijgen.
'Oh, het boekje ligt open, en op een andere plaats,' zei ze toen. 'Was het leuk ?'
Ik zei niks. Toen kwam mijn oom ook binnen vanaf de lange gang in het cruiseschip.
'Hij heeft erin gelezen,' zei mijn tante.

'Waar ging het over ?' vroeg mijn oom glimlachend.
Ik vertelde toen over de reuzen zeespin, en hoe zijn poten tot passagiers werden, en hoe zij de twee geliefden uit elkaar hadden getrokken, en ik vertelde over het onbewoonde eiland, en hoe de

kapitein hen weer met elkaar verzoende. Mijn oom glimlachte. Ook mijn tante glimlachte. Als ik naar ze keek zag ik de prachtige zee. 'Nou, vooruit dan maar,' zei mijn oom. Toen ze wegwaren nam ik het boekje weer en ging verder met lezen. 'Je mag het wel houden,' zei mijn tante toen ik haar even later weer tegenkwam. Ik was door het dolle heen. Superblij nam ik het boekje mee naar mijn eigen kajuit, en las het helemaal uit. Ik was helemaal in de wolken, alsof ik boven de zee zweefde. Vroeger wilde ik altijd cruiseschip kapitein worden, omdat mijn opa en oom dat ook waren, maar nu wilde ik schrijver worden. Ik wilde anderen meenemen op de golven van mijn eigen fantasie. Het boekje inspireerde mij enorm, en het was hemels.

Maar later in mijn jeugd werd ik zwaar gekweld door nachtmerries over een reuzen zeespin, en had ik slopende gevechten ermee. Maar dan klikte ik altijd mijn robot aan die ik van mijn opa had gekregen, en die vocht dan aan mijn zijde. Zij sprak mij er doorheen. In die nachtmerries schiep de zeespin mensen om mij heen, die eigenlijk zijn poten waren, en die probeerden mij te verstrikken in roddel en stokerijen. Maar altijd weer ontmaskerde de robot ze. Ook in mijn dromen was de robot, als een wachter in de nacht. Op een dag vertelde ik het ook aan mijn oom en tante, over de nachtmerries en over hoe het ook in het boekje wat ze gaven over een zeespin ging. Ze zeiden dat het boekje uit een serie kwam, en ze gaven me nog meer van zulke boekjes, zodat ik kon zien hoe het afliep in de vervolgverhalen, en er was ook veel informatie over in eerdere verhalen. Er waren iets van twintig delen. Maar ik bleef maar nachtmerries houden, en eigenlijk werd het alleen maar erger, totdat ik zelf de stoute schoenen aantrok en mijn eigen serie erover begon te schrijven. Misschien was dat wel het noodlot van een schrijver, dat hij eerst zelf door al deze dingen heen moest gaan, en eerst zelf flink wat nachtmerries moest hebben, om genoeg creatief materiaal te hebben om zijn verhalen te schrijven.

'Wordt dan gewoon cruiseschip kapitein,' zei mijn opa altijd, en mijn oma zei vaak : 'Wordt dan schilder, of ga schilderen voor de koningin, misschien hoef je dan het leger niet in.' Maar ik moest en zou schrijven. Ik wilde hiermee klaarkomen. Het was in de tijd dat de dienstplicht naderde, en dan zou ik ook het leger inmoeten. Maar dit was op een heel ander niveau, alsof we te maken hadden met onzichtbare vijanden. En zo besloot ik niet te schilderen voor de koningin, maar te schrijven voor de koningin. En ze vond het nog leuk ook, en ik hoefde zo het leger niet in.

Het was de dag van mijn leven toen ik aangenomen werd. Ik kreeg ook een kamer vlak naast de koningin. Daar kon ik rustig mijn werk voortzetten. De koningin geloofde geen woord over onzichtbare vijanden, maar ze vond de verhalen zo mooi. Maar op een dag had ik zo'n zware nachtmerrie dat er geen verhaal meer tegen opgewassen was. Niets kon mij nog helpen, en ik ben toen gevlucht naar een oude kerk in het bos. De kerk werd niet meer gebruikt, maar hier voelde ik mij veilig. Soms woonden er wat monniken of hermieten. Het was een soort bedevaartsplaats voor kluizenaars. Ik nam daar intrek in een kamer, en

begon te schrijven over de onzichtbare vijanden en hoe ermee om te gaan. Er was teveel in de lucht wat de mens niet begreep en waar de mens niet tegen opgewassen was. Voor mij was het een nieuwe wetenschap. Ik begon wetenschappelijke geschriften te schrijven over dit onderwerp. Maar vaak als er bezoekers waren en ik vertelde hen iets erover dan waren ze niet echt geïnteresseerd. Sommigen leken ook aan de drugs te zijn, en het was ook alsof ze als de poten van de zeespin waren. Ik begon preken te geven maar er kwam bijna niemand. Soms zat er een verdwaald kind, of een van huis weggelopen kind, of een zwerver. Ik preekte tegen de kerkbanken en de muren. Op een dag kwam mijn opa en die ging vooraan zitten. Hij wilde mijn preken wel horen. Hij wist dat er onzichtbare vijanden waren. Hij werd er zijn hele leven door gekweld, maar voelde zich altijd goed zodra hij op zijn cruiseschip was. Ook mijn oma kwam de volgende keer mee, en zei weer : 'Waarom word je niet schilder van de koningin ?'
Ik dacht : 'Laat ik dat dan maar eens proberen,' dus ik ging terug naar de koningin en ging ditmaal voor haar schilderen. Het beviel haar totaal niet. Wat ik schilderde vond ze veel te eng. Ik schilderde ook de reuzen zeespin. 'Waarom ga je niet gewoon weer schrijven ?' vroeg ze. Maar ik schilderde gewoon door. Ik bleef haar maar schilderijen leveren, maar ze vond het maar niks. Ik was er kwaad om, en ik verscheurde mijn schilderijen ook vaak weer. Ik kwam in een grote identiteits-crisis. Ik dacht dat mensen me allemaal voor hun karretje wilden spannen, dat ik mezelf dan niet meer zou zijn. Ik voelde mij achtervolgd door de zeespin.
Op een dag was ik het weer zat, en begon gewoon het bos in te rennen. Ik bleef maar rennen en rennen, en keek niet meer om. Ik was er helemaal klaar mee, met alles. 'Schilderen voor de koningin, ja ja,' dacht ik. Naar de kerk in het bos wilde ik ook niet meer terug. Toen kreeg ik ineens het idee om naar mijn oom en tante terug te gaan. 'Neem me mee op jullie cruiseschip,' zei ik tegen hen. Ze namen mij aan boord, en ik kreeg weer de kajuit die ik altijd had. Zodra ik in hun kajuit was slingerden er altijd boekjes rond, en die begon ik dan maar te lezen.
Het boekje wat ik toen las ging ook over een cruiseschip, maar dan van het leger, en het was een leger van robotten. Ook de kapitein van het schip was een robot. En de robotten zongen een lied. Ik kende de muziek natuurlijk niet, maar dat verzon ik er in mijn hoofd bij. En de woorden van het lied waren :
'Alles is onder hypnose,
alles is aan de drugs,
Wij zijn de robotten staande op de kust.

Als alles nog langer zo door gaat, dan knapt alles,
Wij strijden tegen de zeespin, de mens is niet in de rust.'
Ik dacht : 'weer die zeespin.'
De robotten wilden een tegendrugs maken,
maar dat kon alleen van hele kleine beetjes,
als een mengsel.
De drugs die de mensen gebruikten was van één iets veel te veel.
De mens wilde niet in dualiteiten denken en in minderheden,
De mens wilde de spiegel niet.

De spiegel van de natuur was van de mens weggehaald,
en ze hadden een valse spiegel gemaakt, de spiegel van de stad,
de spiegel van reclame,
die hen altijd wilde verleiden teveel te kopen.
Het was een koopziekte.
Plotseling kwam mijn oom binnen. 'Iets wijzer geworden ?' sprak hij.
Plotseling sprong er een doorzichtige, taaie, harige spin in zijn nek.
Het was een hele mechanische spin, met allerlei schakeltjes.

Alles was doorzichtig en taai, vlezig.
Schuimbekkend viel mijn oom op de grond, terwijl hij naar zijn keel greep, en ik kwam direct in actie en probeerde het beest van hem weg te krijgen.
Toen kwam mijn tante binnen, en greep snel wat uit haar tas, een bepaalde vloeistof en wierp het op de spin, die direct begon weg te smelten en te verslappen.
'Wat is het ?' vroeg ik.
'Oh, daar hebben alle kapiteinen van cruiseschepen mee te maken. En als ze het niet snel smoren, dan trekt het foute passagiers aan,' zei mijn tante.
Mijn oom stond weer op, kreunend, terwijl hij over zijn nek wreef.
'Waarom hebben jullie mij dit nooit eerder verteld ?' vroeg ik.
'Je was nog te jong,' zei tante. 'En daarom ging het er alleen over in de verhalen die wij je gaven.'
'Dus jullie hebben een tegengif ?' vroeg ik.
'Ja, tegendrugs,' zei mijn tante. 'En ook dat konden we je niet eerder vertellen, want je was nog te jong.'
'Wat zou er gebeuren dan ?' vroeg ik.
Mijn tante keek toen naar mijn oom, en toen weer naar mij : 'Als je de tegendrugs voortijdig gebruikt, dan .... dan word je tot een poot van de zeespin, en dan droom je zijn dromen.'
Ik schrok even. 'Toen ik heel klein was zag ik eens zo'n flesje ergens staan,' zei ik, terwijl ik wees op het flesje. 'Ik wist niet wat het was, en ik was te nieuwsgierig, en toen heb ik ervan gedronken.'
'Weet je ook waar ?' vroeg mijn tante.
'Volgens mij bij een buurjongen van jullie,' zei ik.
'Oh, dat kan wel kloppen,' zei mijn tante. 'Dat was een drugsdealer. Had hij je naar binnen gelokt ofzo ?'
Ik voelde me even heel vreemd en rende naar het toilet om daar over te geven.
Ik keek in de spiegel, en zag toen ook een zeespin op mijn nek zitten. Ik slaakte een gil, en al snel opende tante een ander flesje en wierp het tegengif op de spin die direct wegsmolt.
'Ziezo,' zei tante.
Die nacht had ik een droom dat we in een prachtige haven aankwamen, in natuurgebied.
Er waren allemaal robotten, en ze zongen een vreemd lied :
'We nemen je op het schip,
Dit is geen haven, maar een groter schip,
Het lijkt op een eiland, maar het is een oorlogsschip,
Op naar de morgen,
De nachtmerrie roept tot grotere duisternis,
En in het grote contrast zie je het opkomen van de morgen.'
Was niet alles een schip op een groter schip ?
En ik wist dat ik het alleen zou leren kennen als ik kapitein zou worden.

En ik herinnerde me de woorden van mijn opa.
En ik liet het hem weten : 'Ja, opa, ik wil kapitein worden.'
En zo kreeg ik van hem mijn eerste schip.

Einde

KAPITEIN MEKKO

Een jongen genaamd Mekko was de kapitein van een wereld op een schip. Het was een wereldschip. Een heleboel kinderen die in deze wereld opgroeiden wisten niet eens dat het een schip was, zo groot was die wereld, en niemand vertelde het hen. Ik kwam van een ander wereldschip en ook mij was nooit verteld dat het een schip was. Ik kwam uit een moeilijke wereld, maar Mekko redde mij. Ook Mekko zelf was eens gered door zijn wereldschip. Ik was de eerste van mijn familie die van het wereldschip waar wij opgroeiden gered werd. Ik was zelfs de eerste van die hele wereld, die verschrikkelijke wereld. Alle huizen waren daar hetzelfde, geplaatst in blokken. Ze hadden allemaal dezelfde tafels en stoelen, en ook dezelfde kindertafels en kinderstoelen. Die stonden allemaal in de woonkamers, en de kinderen werden altijd gescheiden gehouden van de volwassenen. Na mij werd mijn broertje gered, als tweede, en toen mijn oom, als derde. Daarna volgde de rest van de familie, maar er was een bepaald gezin die Mekko nog niet kon redden. Zij zaten te diep vast op het wereldschip waar wij vandaan kwamen, en ze werden zwaar in de gaten gehouden.

Toen Mekko mij had gered liet hij mij zijn hele reusachtige wereldschip zien. Het was inderdaad een wereld op een schip, en je had eerst gewoon niet in de gaten dat het een schip was, totdat hij je tot het dek nam. Dan had je een reusachtig overzicht over het gehele schip.
Ik moest altijd aan mijn nichtje denken die nog niet gered was. Mekko zei altijd dat zij de eerste was van dat gezin die gered moest worden. Mekko zei dat hij daarvoor mijn hulp nodig had. Ik moest hem alles vertellen wat ik van haar wist. Ik begon hele boeken te schrijven over mijn nichtje om Mekko een goed beeld van haar te geven. We gingen er vroeger nooit vaak naartoe. Het was nogal een aparte familie met strikte regels. Je mocht daar altijd een heleboel dingen niet aanraken, en je moest eerst bepaalde dingen zeggen of vragen voordat je wat deed. Mijn nichtje leed daar erg onder, maar we konden niets doen. Ze werd te zwaar in de gaten gehouden, en ze kreeg altijd zware straffen als ze ook maar iets afweek van de regel, of als ze probeerde te ontsnappen. We wilden het daarom ook niet erger maken voor haar, maar we bespraken wel vaak hoe we haar zouden kunnen redden. En dat terwijl we zelf ook gered moesten worden van die wereld.
Mekko gebruikte voor onze redding een

spiegel. Het was bijna een religieuze ervaring. De spiegel was ook een vrouw, als een baarmoeder, en op een nacht verscheen het in mijn kamer, en werd ik erdoor gered. Door de spiegel kon ik op Mekko's schip komen.
Ook de wereld waar wij vandaan kwamen was als een spiegel, waardoor alles hetzelfde was, maar Mekko's spiegel maakte alles net even anders. Uiteindelijk kon zo ook mijn nichtje gered worden, maar ze was nog helemaal gebrainwashed. Ze kwam uit een bepaald land waar alles nog wel veel erger was dan hoe het altijd bij ons was. Ze kwam uit de Oostblok landen en het gebied werd ook wel Zuid Afrika genoemd. Alles was daar zo eenvoudig mogelijk, en er werd minimaal gebruik gemaakt van materialen. Alles was er nogal saai en kaal. Wel hingen er soms prachtige schilderijtjes aan de muren. Ook lazen ze daar uit prachtige boekjes, sprookjesachtige boekjes, over ver afgelegen paradijsen waar ze nooit zouden kunnen komen, dus ze droomden er alleen maar over. Er werd hen altijd van alles beloofd, maar ze kregen het nooit. Die beloftes waren alleen voor degenen die zich strikt aan de regels hielden, en daarom dachten velen dat ze toch op een bepaalde manier afgeweken waren, of zelfs afgevallen, verdoemd. Ze liepen vaak rond met een enorm onverklaarbaar schuldcomplex en minderwaardigheidscomplex. Ze hadden altijd het gevoel dat er iets voor hen achtergehouden werd, dat er ergens een verborgen elite was die lachend op hen neerkeek. Er hing daarom altijd een soort van onzichtbaar en subtiel racisme.
Mekko keek mij aan. 'Herinner je de spiegel ?' vroeg hij.
Ik knikte.
'Wist je dat alle wereldschepen in deze zee ook weer onderdelen zijn van een nog veel groter wereldschip, en dat de zee daar ook een onderdeel van is ?' vroeg hij.
Ik schudde mijn hoofd.
'Wie is de kapitein ?' vroeg ik.
'De spiegel,' zei Mekko.
Ik keek naar Mekko.
'Kan zij de rest van de familie redden, en de rest van de oostblok landen vrijzetten ?' vroeg ik.
'Ik heb daarvoor je broertje nodig, je oom, en je nichtje,' zei Mekko. 'Zij moeten terug naar Zuid Afrika, en zij moeten spiegeltjes smokkelen.'
Het moest midden in de nacht gebeuren. Ze vroegen of ik ook mee wilde, maar ik mocht niet van Mekko. Ik moest bij de hoofd spiegel blijven.

Ik kan de grote uittocht nog herinneren. Zoveel treinen en bussen vol met mensen. En toen op een nacht, als een natuur verschijnsel, werd de hoofd spiegel met een andere hoofd spiegel verbonden van een nog groter onbekend wereldschip. En er kwamen zoveel ruimteschepen om ons weg te nemen. Hier was nooit over gesproken en was nooit over gelezen. En we werden tot het dek genomen van het allesomvattende wereldschip, en hadden een overzicht over alle wereldschepen erin, en al onze geschiedenissen, van zo'n grote afstand, dat alles duidelijk werd en op z'n plaats viel.

Einde

DE DROPPING

Ze kon de zwarte auto herinneren waarmee ze was ontvoerd. Het kwam telkens terug in haar gedachten. Het verleden was een schaduw die haar achtervolgde, stalkte, altijd weer. Ze kwam maar niet los. Het was als een watermerk in haar leven. Het was ook niet weg te krijgen. Dagelijks dacht ze eraan en dagelijks vocht ze ertegen.

Ze namen haar naar het bos, naar een buurthuis, midden in de nacht, en daar moest ze allerlei karweitjes doen. Wat erna gebeurde kon ze zich niet meer herinneren. Alles werd zwart voor haar ogen. Het was uiteindelijk een witte auto die haar vrijzette, maar ze vertrouwde het niet. Ze deden zich voor als haar bevrijders, maar ze had altijd het gevoel dat ze samenwerkten met hen van de zwarte auto. Het was niet echt een auto, maar meer een klein busje. Dat gold ook voor de witte auto.

'Ze zijn niet goed snik,' dacht ze altijd. Er was nooit een zaak van gekomen. De criminelen waren nooit berecht. Ze kon er niet over praten. Ze had het een keer aan iemand verteld, maar die geloofde haar niet. Die dacht dat het een dropping geweest moest zijn. Ze is toen enorm aan haarzelf gaan twijfelen.

Ze had het eens nagevraagd aan mensen, en het bleek dat er wel vaak soortgelijke droppings werden georganiseerd. De zwarte auto's namen mensen geblinddoekt mee naar een onbekende plaats, waar ze werden gedumpt. Dan moesten ze hun weg naar huis vinden, alleen of in een groep, en als ze dan te ver afdwaalden en hun weg niet meer konden vinden, dan waren er de witte auto's om hen naar huis te brengen. Maar alles wat ze nog kon herinneren was dat ze niet was geblinddoekt, en dat ze naar het buurthuis ging waar ze karweitjes moest doen. Volgens haar was er misdaad in het spel. Omdat ze nooit werd geloofd sprak ze er op een gegeven moment niet meer over.

Ze had een heel onderzoek gedaan over droppings, en er waren geen gevallen bekend dat mensen ook karweitjes moesten doen. Misschien haalde ze wel dingen door elkaar. Er werd beweerd dat ze eens een tijdje in het buurthuis had gewerkt, en daar kreeg ze ook voor betaald. Ze vroeg zich af waarom ze dat niet meer kon herinneren. Ook had ze eens een verhaal gelezen over een uit de hand gelopen dropping waarin mensen niet alleen ergens werden gedumpt, maar ook werden opgesloten, als een soort boeienkoning. Dan moesten ze dus eerst zien los te komen. Maar dit was slechts een verhaal uit een boek. In dat verhaal werden ze zelfs gevoed met vergif opdat ze hun geheugen en orientatie zouden verliezen. Zij had het idee dat dat met haar was gebeurd. Het leek wel alsof het verhaal de enige was die haar begreep en alle informatie had. Het boek hield ze sindsdien op haar kamer, en ze vereerde het boek, ook al wist ze dat het maar een verhaal was. Ze twijfelde aan de echtheid ervan, maar ze achtte het wel een mogelijkheid.

Ze had meer op met boeken dan met mensen.

Op een dag kwam ze een meisje tegen die beweerde dat hetzelfde met haar was gebeurd. Ze durfde zichzelf toen weer een beetje te openen, en ze werden de grootste vriendinnen. Eigenlijk was het precies hetzelfde verhaal, en ze leende ook haar boek uit aan haar nieuwe vriendin, en die was er helemaal dolenthousiast over, want dit gaf haar een antwoord wat er met haar gebeurd was. Beide meisjes leefden hier ontzettend van op. Ze besloten niets aan de buitenwereld te vertellen, want die zouden hen toch niet geloven. Ze hadden genoeg aan elkaar. Wel vroegen ze zich af of er meerderen waren zoals hen. Misschien in het buitenland. Ze zouden op de uitkijk staan. Ze besloten eens een anonieme advertentie te plaatsen in de krant, maar daar kwam niemand op af. Dit probeerden ze zelfs in het buitenland, maar zonder resultaat.

Op een dag toen ze bij elkaar waren stopte er een rode auto vlakbij hen. De man schoof een raampje naar beneden en gaf hen een foldertje. Het was een uitnodiging voor een dropping. Ze werden allebei vuurrood. 'Een dropping ? Dat nooit,' zei het ene meisje tegen het andere. Toen lazen ze het foldertje verder. 'De deelnemers worden meegenomen naar het buurthuis voor koekhappen en andere leuke spelletjes, en worden daarna gedropt ergens in het bos, voor een leuke tocht.'

'Ja, ja,' zei haar vriendin. 'En dat moeten wij zeker geloven ? Wij werden nooit geloofd, maar wij zullen hen ook niet geloven. We zijn toch niet gek ? Een ezel stoot zich nooit aan dezelfde steen. Koekhappen ? Vergif happen zullen ze bedoelen.'

Maar ze waren toch wel erg nieuwsgierig, en op de dag van de dropping gingen ze bij het buurthuis kijken. Het was er een hele vrolijke boel. Er liepen zelfs clowns rond, en een man met een hondje dat kunstjes deed. Ze hadden medelijden met de kinderen die daar waren, maar ze wisten dat er maar eentje de klos zou zijn, zoals eens bij hen, opdat de anderen hen nooit zouden geloven.

Arm in arm liepen ze toen naar huis, er vol van overtuigd dat daar een groot kwaad aan het gebeuren was, of misschien juist niet, opdat zij geheel geisoleerd zouden blijven in hun lijden en door niemand geloofd zouden worden.

Aan elkaar hadden ze genoeg. De wereld was immers gek geworden. Mensen konden zich niet meer inleven in elkaar. Er was teveel afstand, en teveel grootspraak. Niemand begreep hen beter dan het boek. In de buitenwereld was het allemaal de beste stuurlui staan aan wal. Iedereen had maar makkelijk praten. Met een blinddoek naar koek happen ? Natuurlijk word je dan bedrogen, en door leugen en vergif meegenomen. In hoeverre waren ze nog zichzelf ? Iets of iemand had zwaar met hen gerommeld. Onschuldige spelletjes noemen ze dat dan.

Het andere meisje had ook de herinnering dat er een mes op haar keel was gelegd. 'We laten de mensen de

mensen,' zei ze. 'Wij weten wel beter. Als we onszelf niet meer kunnen geloven dan heeft het leven geen zin meer.'

Niet lang na de dropping van het foldertje liepen ze samen ergens op straat, en een zwarte auto stopte vlakbij hen. Een raampje ging naar beneden, en een boertje keek hen aan. 'Stap maar in, jongedames. Waar gaat de reis naartoe ?'

Plotseling herinnerden de meisjes het boertje. 'Zeg, heb jij ons niet eens eerder meegenomen ?' vroeg het meisje.

'Ik herinner hem ook,' zei haar vriendin.

'Nee hoor,' zei het boertje. 'Ik weet van niets. Stap in, dan kunnen we verder praten, want anders rijd ik weer weg.'

'Nee, nee, rijd niet weg,' zei het meisje. 'Alstublieft, vertel ons alles wat er gebeurd is.' Ze wist dat het boertje haar enige hoop was om aan de informatie te komen die ze nodig had.

'Laten we dat nu maar niet doen,' zei haar vriendin, 'want dan gebeurt weer hetzelfde, en dan moeten we er weer doorheen.'

'Ja, maar ik heb dit nodig, anders blijf ik met die vretende twijfels en onzekerheden lopen,' zei het meisje.

'Ja, maar wat als we het dit keer niet overleven ?' vroeg haar vriendin.

'Het leven heeft geen zin als ik hier niet achterkom,' zei het meisje.

Uiteindelijk zijn ze toen maar ingestapt, want ze konden hun nieuwsgierigheid niet bedwingen, en die nieuwsgierigheid was veel en veel groter dan hun angst.

'Vertel op,' zeiden de meisjes die inmiddels op de achterbank zaten. 'Wat heb je met ons gedaan de vorige keer ?'

'Zoals ik al zei,' zei het boertje, 'ik ken jullie niet, maar zou jullie graag een lift willen aanbieden. Waar gaat de reis naartoe ?'

'U heeft ons leven flink in de problemen gebracht,' zei het meisje. 'Alles wat we willen is een verklaring hiervoor.'

'Welnee,' zei het boertje. 'Jullie begrijpen het gewoon niet. Ik zal jullie meenemen naar de boerin dan krijgen jullie lekkere koek met thee.'

'Nee !' riepen de meisjes. Dat herinnerden ze zich ook ineens, dat ze koek met thee kregen van de boerin.

De boer reed met het zwarte kleine busje een weiland in, op weg naar een boerderij. Bij een klein boerderijtje stopten ze. 'We willen best meegaan, maar we drinken geen thee en eten geen lekkere koek. Alles wat we willen is een verklaring.'

'Loop maar mee,' zei het boertje ineens een stuk platter.

De boerin wachtte hen al op in de deur opening.

'Kom verder,' zei de boerin plat. De meisjes waren nog steeds niet bang,

want hun nieuwsgierigheid had alle angst weggevreten. Zo lang hadden ze gewacht op een antwoord, en nu hoopten ze dat eens eindelijk te krijgen. In een kamertje vlak naast de keuken stond een tafel met een tapijt erover en wat stoelen. Daar gingen ze zitten. De meisjes staarden als gehypnotiseerd naar het servies. Dit kenden ze. Ze bestuurden ijverig de patronen van het servies.

'Thee ?' vroeg de boerin.

'Nee, en ook geen lekkere koek,' zei het meisje. 'Wij komen alleen voor het antwoord. Wat hebben jullie met ons gedaan de vorige keer, want ik herken alles.'

'Herinner je de dropping ?' vroeg de boerin.

Toen vertelde het meisje alles wat ze nog herinnerde.

De boerin schudde haar hoofd.

Toen begon ook het andere meisje haar verhaal te vertellen wat er veel op leek, en weer schudde de boerin haar hoofd.

'Lieve meisjes,' zei de boerin. 'Jullie begrijpen er niets van, helemaal niets. Maar drink even wat thee en eet even wat lekkere koek.'

'Dat doen we niet,' zei de vriendin van het meisje. 'Want dan komen we weer bij hetzelfde punt uit, en misschien erger.'

'Ach, doe even gezellig, neem even wat, dat praat makkelijker,' zei de boerin.

'Daar zijn we niet voor gekomen,' zei het meisje. 'Ik ben ervan overtuigd dat dat de oorzaak is van al onze problemen.'

De boerin schoot in de lach. 'Het was een dropping, en jullie hebben alles verkeerd begrepen. Maar heus, je hoeft van mij echt niets te eten of te drinken. Als je niet wil, dan houd het op. Dan drink en eet ik het lekker zelf op, en mijn man.'

'Maar krijgen we het antwoord nog te horen ?' zei het meisje.

'Wie niet eten en drinken wil krijgt ook niets te horen,' zei de boerin.

'Wat flauw,' zei de vriendin van het meisje. 'Dan zijn we helemaal voor niets gekomen.'

'Dat zijn nu eenmaal de regels,' zei de boerin.

'Okay,' zei het meisje, 'dan eet en drink ik, maar mijn vriendin niet. Is dat ook goed ?'

'Nee, zo zijn we niet getrouwd,' zei de boerin. 'Samen uit, samen thuis. Of allebei, of niets.'

'Wat is dat voor belachelijk gedoe,' zei de vriendin van het meisje.

'De regels van de dropping,' zei de boerin.

'Welke dropping ?' vroeg het meisje. 'We hebben helemaal nooit aan een dropping meegedaan. Het lijkt wel alsof

we ertoe gedwongen waren.'

'Laten we even ter zake komen,' zei de boerin. 'Of jullie eten en drinken nu, of jullie vertrekken nu weer, want ik heb geen zin om nog langer mijn tijd te verdoen met jullie.'

'U eerst,' zei het meisje.

De boerin keek beledigd naar het meisje. 'Wat nou : u eerst ? Ik ben hier in mijn eigen huis, en ik laat me niet commanderen door één of andere snotaap. Drink en eet nu, of vertrek.'

'Goed,' zei het meisje boos, en begon van de koek te eten en van de thee te drinken, en haar vriendin ook.

'Nu kunnen we zaken doen,' zei de boerin.

Snel vielen de meisjes in slaap. 'Ze zullen elkaar niet meer herinneren,' zei de boerin. Ze werden beiden op een bed in aparte kamers gelegd, en na een tijdje stopte er een witte auto bij de boerderij, die kwam om het meisje mee te nemen. Na ongeveer een kwartier kwam er een tweede witte auto die de vriendin van het meisje mee zouden nemen.

Het meisje werd wakker in de witte auto. 'Waar ben ik ?' vroeg het meisje.

Een man in een wit pak zei : 'We vonden je ergens slapend in het bos. Was jij van de dropping ?'

'Ik weet het niet meer,' zei het meisje. 'Ik weet helemaal niets.'

'Denk goed na,' zei de man in het witte pak.

'Volgens mij moest ik karweitjes doen in het buurthuis, en ben ik toen gevlucht, en toen vonden jullie mij,' zei het meisje. 'Het begon allemaal toen ik ontvoerd werd in een zwarte auto.'

'Weet je ook door wie ?' vroeg de man in het witte pak.

'Nee,' zei het meisje.

Ergens dichtbij haar huis zette de witte auto haar af. Toen liep ze verder alleen naar huis. Op haar kamer was het een enorme rotzooi. Op het bureau lag het boek over de uit de hand gelopen dropping. Ook lag er een kaart van haar vriendin in het boek als een boekenlegger. Op het kaartje stond : 'Ik ben zo blij dat we elkaar hebben gevonden.' Daaronder stond haar naam en adres. 'Wie is dat ?' vroeg het meisje zich af. Het leek een waas in haar geheugen te zijn. Ze kon haar nieuwsgierigheid niet meer bedwingen, en ging direct met de kaart naar het adres toe, maar er woonde een oud echtpaar. Het meisje liet de kaart aan het echtpaar zien, maar ze schudden het hoofd. 'Die woont hier allang niet meer,' zei de vrouw. 'Die woonde hier voordat wij hier woonden, maar toen zij was verongelukt ging het gezin verhuizen.'

De rillingen gleden door het meisje heen. 'Misschien is het een hele oude kaart dan,' zei het meisje.

'Dat moet wel,' zei de vrouw.

'Ik kan haar niet herinneren,' zei het meisje.

'Ach,' zei de vrouw. 'Dat kan gebeuren. Je komt zoveel mensen tegen in je leven. Dat kun je nooit allemaal bijhouden, vooral niet als het zo lang geleden is. Wil je misschien binnenkomen voor wat thee en een lekkere koek ?'

Het meisje schudde haar hoofd. 'N... nee, ik moet maar weer eens gaan,' zei ze, en rende toen weg.

Einde

DE GOOCHELAAR

Ze had geld nodig en ging in op de vacature voor assistente van een goochelaar. Het waren nogal gevaarlijke truuks, maar het betaalde daarom ook verschrikkelijk goed, en dat had ze echt nodig om uit de schulden te komen. Het waren meer stunts dan dat het goochelen was. Het werd ook uitgezonden op televisie. Vaak ging er iets mis, en daarom had het ook hoge kijkcijfers. Haar vader was hier erg kwaad om. Hij vergeleek het met de Romeinse arena's, en zei dat er in dat opzicht niet veel was veranderd. Hij wilde ook niet dat ze rookte. Eigenlijk was ze door het roken in de schulden gekomen, want ze rookte altijd haar gehele inkomen op, en daarnaast gokte ze ook.

Toen ze de baan als assistente van de goochelaar had gekregen was de hele familie blij, behalve haar vader. De hele familie ging dan ook naar de voorstellingen toe, maar vader kwam niet. Haar familie gaf meer om de roem en het geld dan om haar leven. Ze begreep haar vader wel, en wist diep in haar hart dat hij eigenlijk de enige was die echt van haar hield, maar ze had het geld nodig, en toch trokken de stunts haar aan. Dan had ze het gevoel dat ze echt leefde. Ze was nogal een waaghals, en dat was ze altijd al geweest.

De stunts waren ingewikkeld, en niet altijd goed te volgen, bijna als puzzels, en ook dat trok weer mensen aan. Mensen hielden van het mysterie. Soms gebeurden de stunts in de buitenlucht. Er waren al eens assistentes spoorloos vermist geraakt, en ook waren er al assistentes verongelukt, maar het hield haar niet tegen, en ook de staat verbood deze gevaarlijke spelletjes niet, waar vader erg kwaad over was. 'Je moet het zelf maar weten,' zei hij, 'maar ik kom niet.'

Dit keer gebruikte de goochelaar een lange, dunne zaag. Iedereen hield z'n adem in. Er waren drie hokken waarvan in twee hokken een assistente zat. Die waren erin gestapt, en toen werden de hokken verwisseld achter een zwarte doek, dus niemand wist waar ze inzaten. De goochelaar haalde toen het doek weg, en drukte zo de zaag in een

gat en begon naar onderen te zagen in één van de hokken. Nadat dit was gebeurd gingen de andere twee hokken open, en de twee assistentes kwamen er glimlachend uit. Toen liet de goochelaar zich blinddoeken en er stond een hele rij van assistentes, zowel vrouwelijke als mannelijke, en ze hielden allemaal een object vast. Met de zaag sloeg de goochelaar de objecten gewoon uit hun handen. Toen namen ze weer andere objecten in hun handen, en er werd een groot bord van piepschuim voor de assistentes neergezet zodat het publiek hen niet kon zien. De zaag had een hele scherpe punt, als een zwaard, en de goochelaar begon zo telkens te steken door het piepschuim en te zagen. Maar aan het einde ging dat niet goed. Een mannelijke assistente gaf een schreeuw van achter het piepschuim. Iedereen was in grote paniek. Het had een dodelijke afloop.

Ze gingen allemaal bedroefd naar huis, maar ze hadden hun grote geld verdiend als troost. Wanneer er iets misging werd er altijd dubbel uitbetaald. 'Ik had jullie nog gewaarschuwd !' foeterde vader. Maar ze trokken zich niets van hem aan. De keer erop gingen ze gewoon weer. Vanwege dat ze nu goed verdiende gaf ze altijd peperdure cadeau's aan de familie. Mede daarom was ze ook heel geliefd. Vader nam de cadeau's nooit aan. Hij noemde het bloedgeld.

Op een dag belandde ze in het ziekenhuis door een stunt die weer verschrikkelijk misging. Ditmaal was ze zelf de klos. De ziekenhuis rekening was zo groot dat ze ondanks haar vele geld er diep door in de schulden raakte. 'Er is altijd baas boven baas,' zei vader. 'Wist je dat het ziekenhuis een contract heeft met de goochelaar ?'

Ze keek haar vader vreemd aan. 'Dat wist je niet, hè ?' zei vader. 'De goochelaar wordt door het ziekenhuis goed betaald als hij zijn truken mis laat gaan, en soms krijgt hij grote bonussen zoals nu. Deze grote maatschappijen houden elkaar in stand. Ze leven van elkaar. Er is ook een contract met de begrafenis-ondernemer. Het is allemaal legaal, want de staat leeft er ook van. Ze zijn allemaal deel van het complot van de goochelaar.'

'Ja, maar wat moet ik dan ?' vroeg ze. 'In de prostitutie wil ik ook niet werken.'

Vader keek naar zijn dochter in het ziekenhuisbed. Haar been was in het gips, en haar hoofd zat flink in het verband.

'Zie, nu moet je meer terugbetalen dan dat je ooit hebt verdiend,' zei vader.

'Dus u denkt dat de goochelaar het met opzet heeft gedaan ?' vroeg ze.

'Het zijn criminelen,' zei vader. 'Je kunt ze niet vertrouwen.'

'Wat moet ik dan doen ?' vroeg ze.

Opeens kwam de goochelaar binnen. Hij had een fles wijn voor haar meegenomen, en wat pakjes sigaretten. 'Wat moet jij nu hier ?' vroeg vader.

't Spijt me,' zei de goochelaar, en richtte zich toen tot het meisje. 't Spijt me dat het mis is gegaan en dat je nu in diepere

schulden zit dan ooit, maar als troost wil ik je je eigen show als goochelaar aanbieden.'

Vader schudde zijn hoofd, terwijl ze helemaal begon te stralen en te glimlachen. 'Mag het vader ?' vroeg ze, 'dan kan ik uit mijn schulden komen, en dan kan me verder niets meer overkomen als goochelaar.'

Vader schudde weer zijn hoofd. 'Ik geef het op met jou,' zei hij. 'Nog steeds begrijp je het complot van de goochelaar niet.' Toen rende hij de ziekenhuis kamer uit.

Het meisje keek uit het raam en zag haar vader even later het ziekenhuis uitrennen. Ze kreeg een heel vreemd gevoel in haar buik, een gevoel wat ze niet kon verklaren. Toen keek ze naar de goochelaar. 'Mijn vader is er niet blij mee, en ik wil hem niet nog een keer teleurstellen. Hij heeft me ook nog geen toestemming gegeven.'

'Okay, denk er maar even over na,' zei de goochelaar.

De volgende dag was vader er weer. 'En ?' vroeg hij.

'Ik heb de baan niet aangenomen, vader,' zei het meisje. 'Ik moet eerst uw toestemming hebben.'

'Wat denk je zelf ?' vroeg vader.

'Voor u doe ik het niet,' zei ze.

Vader zuchtte. 'Ik dacht dat je je lesje wel geleerd had, maar blijkbaar niet.'

'Ik doe het niet, vader,' zei ze. 'Is dat niet genoeg ?'

Vader schudde zijn hoofd. 'Ik kan maar niet tot je doordringen,' zei hij. 'Is er nog iets wat ik moet weten ? Het lijkt alsof je zwaar aan de drugs bent.'

'Ik gebruik inderdaad, vader,' zei het meisje. 'Het was een vereiste om mee te kunnen doen als assistente van de goochelaar.'

Vader zuchtte en schudde zijn hoofd. 'Welk middel ?' vroeg hij.

'De drugs heet 'de Goochelaar,' zei het meisje. 'Ik moest het geheim houden. Als ik het zou verraden zouden ze me koudmaken.'

Vader boog zijn hoofd. 'De Goochelaar ? Maar mijn lieve kind, dan ben je al levende dood. Ze noemen het ook wel zombie drugs. Het laat je hersenen afsterven totdat je hersendood bent, en dan bespelen de drugs verder de lichamelijke functies zodat het net lijkt alsof je nog leeft. Ik heb mijn dochter verloren.'

'Maar vader, ik leef nog,' zei het meisje.

'Ja, de drugs leven in jou als parasieten,' zei vader, 'maar je hart is dood. Ik heb een clown als dochter.'

Het meisje begon te snikken. 'Is er nog een mogelijkheid om hiervan af te kicken, vader ?'

'Voor zover ik weet is zaad van het telefoonplantje het enige tegengif,' zei vader.

'Heeft u dat toevallig, vader ?' vroeg het meisje.

'Ik heb het altijd op zak,' zei vader. 'In het kleine flesje wat aan mijn halsketting hangt.'

'Ik vroeg me altijd al af wat er in dat flesje aan uw nek zit,' zei ze lachend.

Vader keek heel ernstig. 'Je kunt het maar één keer in je leven gebruiken,' zei vader. 'Als je na gebruik weer van de goochelaars drugs neemt, dan val je op slag dood.'

'Ik begrijp het, vader,' zei het meisje. 'Ik zal u niet nog een keer teleurstellen.'

Vader haalde het flesje van zijn ketting, opende het flesje, en gaf zijn dochter ervan te drinken. Het meisje begon te snikken. 'Ik voel me zo vreemd, vader, alsof ik van een diepe slaap ben ontwaakt. Ik kan weer heel goed en diep nadenken, en ik voel mijn hart weer kloppen.'

Vader glimlachte. 'Ik hoop dat je snel weer naar huis kan.'

Ineens kwam de goochelaar binnen. 'Heb je je beslissing al gemaakt ?' vroeg hij. Het meisje raakte direct in paniek. 'Laat hem weggaan !' gilde ze.

'Je moet nu weggaan,' zei vader, 'en nooit meer terugkomen.'

'Ik zie het al,' zei de goochelaar.

'Ren hard,' zei vader tegen de goochelaar. De goochelaar rende hard de kamer uit, nog wel harder dan vader gisteren rende. Toen keken ze beiden door het raam en zagen de goochelaar het ziekenhuis uitrennen.

'Opgeruimd staat netjes,' zei vader.

'Zou hij ook niet kunnen afkicken, vader ?' vroeg het meisje. 'Heeft u nog meer spul van het telefoonplantje ?'

Vader schudde zijn hoofd. 'Ik kreeg het eens van een vrouw die ik van de verdrinking had gered. Ze legde uit wat het was, en zei erbij dat ik het maar één keer kon gebruiken. Het was het laatste wat er nog op aarde was van het telefoonplantje. Ze zei dat het plantje al was uitgestorven.'

'Maar wat als er toch nog ergens een laatste telefoonplantje bestaat, misschien ergens diep onder de grond ofzo, of misschien zelfs grote velden vol van zulke plantjes ?' zei het meisje.

'Dan wens ik de goochelaar heel veel geluk en succes op zijn zoektocht,' zei vader.

Einde

JANNA EN HAMMA GAAN NAAR HET BOS

'Op de klippen gevaren !' riep Janna, terwijl ze het boek dichtklapte. Toen ging ze kleren zoeken, want ze zouden naar het bos gaan. Ook Hamma was dat aan het doen. Ze zouden morgen gaan. Ze zouden een tentje meenemen. Nu waren ze hun tasjes aan het voorbereidden. Ze zouden op de fiets gaan. Het zou wel een eindje fietsen zijn, maar dat vonden ze helemaal niet erg.

'Waar ging het boek over ?' vroeg Hamma.

'Ga het zelf maar lezen,' zei Janna, 'want dat verklap ik nog niet. Ik zal het boek wel voor je meenemen naar het bos. Dan heb je alle tijd.'

'Oké,' zei Hamma.

Janna had een karretje achter haar fiets. Daar kon de tent mooi in, en wat andere spullen. De rest hadden ze in de fietstassen gestopt die aan de bagagedragers hingen. Zo konden ze heel wat mee nemen.

Er scheen een monster te leven in het bosmeer wat ook tegen het dorp van Janna en Hamma aanlag. Janna en Hamma waren erg nieuwsgierig. Ze zouden ook zeker een kijkje nemen bij het meer, maar ze waren ook bang.

'Zou het monster groot zijn, Janna ?' vroeg Hamma aan haar net iets oudere zus.

'Ik weet het niet, Hamma,' zei Janna. 'We zullen het vanzelf wel zien.'

'Denk je echt dat er een monster is ?' vroeg Hamma.

'Ik denk het wel,' zei Janna.

De volgende ochtend waren ze al vroeg op en gingen op pad.

Midden in de nacht, toen ze inmiddels hun tentje in het bos hadden opgezet en daarin sliepen, werden ze wakker gemaakt door een geluid. Het was een stem die zei : 'Dromen zijn bedrog. Alles is hier van drop gemaakt.' Janna opende de tent en keek naar buiten. Ze zag een groot monster met vuur in zijn ogen. Ook Hamma keek. Janna ging naar buiten en liep recht op het monster af. 'Wie ben je ?' vroeg ze. Hamma kwam ook naar buiten en verschool zich achter Janna.

'Ik heb jullie gemaakt,' zei het monster. 'Ik heb alles gemaakt. Jullie zijn van drop en ik ga jullie opeten.'

Janna begon te lachen. 'Wij van drop ? Niks hoor. Misschien ben jij wel van drop, en gaan wij jou opeten.'

Het monster kwam dichterbij, maar Janna was niet bang.

'Zeg dat je gelogen hebt over die drop,' zei Janna brutaal.

'Het is een speciaal soort drop,' zei het monster.

'Wat een vreemd monster,' zei Hamma.

'Ik lust wel wat drop,' zei Janna.

Toen ging het monster weg, en Janna en Hamma gingen weer terug naar de tent om verder te slapen. Toen ze 's ochtends weer wakker werden dachten ze dat ze het maar gedroomd hadden.

'Maar we hebben het wel beiden gedroomd,' zei Hamma. 'En dat is vreemd.'

'Misschien was het wel echt,' zei Janna.

'Een monster die het altijd over drop heeft,' zei Hamma.

'Misschien wilde hij wel drop,' zei Janna. 'Laten we het maar vergeten.'

Maar de daarop volgende nacht kwam het monster weer. Hij wilde Janna en Hamma wat vertellen. Weer gingen ze de tent uit, en liepen naar hem toe. 'Vroeger was dit allemaal moeras,' sprak het monster. 'En ik was het moeras-monster, en vanuit een dropplantje heb ik alles gemaakt.'

'Weer drop !' riep Hamma. 'Kun je het ook eens over iets anders hebben ?'

'Vast niet,' zei Janna. 'Hij lijkt mij heel dom, of misschien houdt hij ons voor de gek.'

'Echt niet,' zei het monster. 'Jullie moeten mij geloven.'

'Waarom zouden we je geloven ?' vroeg Janna.

'Ik kan jullie helpen,' zei het monster.

'Hoe dan ?' vroeg Janna.

'Eerst geloven,' zei het monster.

'Okay, ik geloof het,' zei Janna.

'Ik kan afrekenen met smerige leraren, vuile dokters, en ander tuig,' zei het monster.

'Hoe dan ?' vroeg Janna weer.

'Dat zul je wel zien,' zei het monster.

Toen begon Janna een lijstje op te dreunen met mensen waarvan ze wilde dat het monster ermee zou afrekenen.

'Komt voor elkaar,' zei het monster.

'Ik denk niet dat we dit keer dromen,' zei Hamma.

'Natuurlijk dromen we dit,' zei Janna. 'Denk je nu echt dat dit echt is ?'

'Ik denk het wel,' zei Hamma.

Het monster begon te huilen. 'Ik kan er niet meer tegen,' huilde hij.

'Wat doe je ?' vroeg Janna.

'Dat zul je wel zien,' zei het monster, terwijl er stromen van tranen uit zijn ogen kwamen. De stromen gingen richting het meer, en het meer begon steeds hoger te stijgen. 'Ga je het dorp laten overstromen ?' vroeg Janna.

'Ja,' huilde het monster.

'Goed,' zei Janna, 'braaf beest. Dan zijn

we van alles af. Ik zou hier wel willen blijven.'

'Ga nu naar jullie tent,' huilde het monster. 'Morgen zal alles klaar zijn. Het dorp zal geheel overstroomd zijn door het bosmeer.'

Janna en Hamma gingen naar hun tent en sliepen verder. De volgende ochtend dachten ze dat ze het maar gedroomd hadden, maar toen ze naar het meer liepen zagen ze het dorp niet meer aan de overkant. Het meer was nu als een zee.

'Het was dus toch waar,' zei Janna. 'Nu hebben we geen familie meer, geen school.'

'Het vreemde monster heeft er echt werk van gemaakt,' zei Hamma.

Janna en Hamma gingen dieper het bos in, totdat ze een indiaan tegenkwamen die hen uitnodigde om in het verderop liggende indianenkamp te komen wonen.

Janna wilde dat eerst niet, maar na lang aandringen van Hamma stemde ze er toch in toe. De indianen wisten alles over het monster. Het monster zou uit de onderwereld zijn gekomen.

Al snel hadden Janna en Hamma het erg naar hun zin in het indianenkamp, maar de nazi's waren het land binnengevallen, en ook het indianenkamp werd niet overgeslagen. De mannen moesten per trein naar Auschwitz, een concentratie kamp waar ze implantaten in hun botten zouden krijgen, en de vrouwen moesten het huishouden doen van Duitse officieren. Janna en Hamma waren woedend, maar ze konden niets beginnen. 'Oh, was het monster nog maar hier,' klaagde Janna.

'Het monster zal komen,' spraken de indiaanse vrouwen die bij Janna en Hamma waren. De vrouwen werden in een bus gezet, en zouden verdeeld worden onder de Duitse officieren voor huishouden. 'Afwassen, koken, ramen wassen, poetsen, boenen, aardappel schillen, ik hoop dat jullie dat allemaal kunnen,' zei een Duitse officier.

'Ja hoor, ik kan alles,' zei Janna. En stilletjes dacht ze : 'Dan kan ik jullie lekker vergiftigen. Maar ja, dan moet ik ervoor zorgen dat ik er zelf niets van eet, en ook Hamma en de indiaanse vrouwen niet.'

'Wat als we het niet kunnen ?' vroeg Hamma.

'Dan worden jullie afgeschoten,' zei de Duitse officier nors.

'Dat is nogal wat,' foeterde Hamma. 'Zijn jullie wel helemaal goed bij jullie hoofd ?'

'Het monster zal komen,' zei een indiaanse vrouw weer.

'Wat voor monster !' riep een Duitse officier, terwijl hij de loop van het geweer tegen de kin van de indiaanse vrouw aanlegde.

'Raak haar niet aan !' schreeuwde Janna. De indiaanse vrouw duwde het geweer weg. 'Ik kan koken,' zei ze. 'En de rest zal ik wel zien.'

'Om ons te vergiftigen zeker,' zei de Duitse officier.

'Misschien,' sprak de indiaanse vrouw.

'Dan laat ik het jou het eerst eten,' sprak de Duitse officier nors.

'Wat moeten jullie ?' riep een andere indiaanse vrouw.

'Tut, tut, tut,' zei de Duitse officier. 'Jullie hoeven niet alles te weten.'

'Het is ons terrein,' riep de indiaanse vrouw. 'Jullie zijn op verboden terrein, en jullie zullen hier zwaar voor boeten. Het monster uit de onderwereld zal jullie grijpen.'

De Duitse officieren begonnen te lachen, en één van hen sloeg haar in het gezicht.

Janna werd woest, maar ze werd vastgehouden. 'Nog één keer, en vuur zal uit de hemel dalen om jullie te vernietigen !' schreeuwde ze.

'Ja, ja,' zei een Duitse officier. 'Je hebt teveel praatjes en teveel verhaaltjes gelezen.' Toen sloeg hij de indiaanse vrouw weer.

'Ik had je gewaarschuwd !' riep Janna.

'Zie, geen vuur,' zei de Duitse officier.

'Dat komt nog,' riep Janna.

'We hebben er hier eentje,' zei de Duitse officier.

Janna en Hamma en een indiaanse vrouw werden meegenomen naar een grote villa waar een Duitse officier woonde. Hier moesten ze werken. Schoonmaken, koken, de was doen, enzovoorts. Er kwam geen einde aan. Maanden gingen voorbij en Janna en Hamma begonnen moedeloos te worden. De indiaanse vrouw werkte stevig door, en zei altijd maar : 'Het monster zal komen.'

Op een dag was de oorlog afgelopen. De bevrijders waren gekomen, en ook Janna, Hamma en de indiaanse vrouw werden vrijgezet. 'Zou het monster dit gedaan hebben ?' vroeg Janna aan de indiaanse vrouw. De indiaanse vrouw knikte. Ze zouden nu terug gaan naar het indianen kamp. Het stond er helemaal leeg, alsof zij de enigen waren die het hadden overleefd, maar ze bleven wachten op de anderen. Maar die kwamen maar niet.

'Monster, waar ben je nou !' riep Janna.

'Het monster werkt door dingen heen,' zei de indiaanse vrouw. 'Soms zijn er eerst veel tranen voordat het monster wat kan doen.'

'Is het monster een droom of is het echt ?' vroeg Janna.

'Een droom gezonden tot de nachtmerrie, maar met veel tranen,' sprak de indiaanse vrouw.

'Het monster had ons verlost van ons verschrikkelijk dorp, en nu van de nazi's,' zei Hamma.

De indiaanse vrouw sprak niet veel,

maar als ze iets zei waren het wijze woorden.

'Waarom zien we het monster niet meer ?' vroeg Janna.

'Het monster kan meer één keer gezien worden, en daarna nooit meer, maar het zal genoeg zijn,' zei de indiaanse vrouw.

'Maar we hebben het monster twee keer gezien,' zei Janna.

De indiaanse vrouw schrok. 'Twee keer ? Maar dat kan niet. Dat moet een ander monster zijn geweest,' zei ze.

'Misschien was het dan toch alleen maar een droom,' zei Janna.

'Het is een droom,' zei de indiaanse vrouw, 'maar het komt maar één keer, en zal dan gewoon door je leven heenwerken zonder dat je het monster nog een keer ziet.'

'We hadden het twee keer,' zei Hamma, 'de eerste keer had hij het voortdurend over drop, totdat je er gek van werd, en de tweede keer liet hij ons dorp overstromen.'

'Maar dat kan niet,' zei de indiaanse vrouw. 'Het monster houdt helemaal niet van drop. Dat moet een ander monster zijn geweest en niet ons monster uit de onderwereld.'

'Goed,' zei Janna. 'Het maakt niet uit of het ons monster of jouw monster was. Misschien heeft het monster wel praatjes of verschillende gedaante verschijningen. In ieder geval zijn we van de nazi's bevrijd.'

'Maar onze stam is weg,' zei de indiaanse vrouw.

'Dan moeten we opnieuw beginnen,' zei Janna.

Op een nacht werd Janna gewekt in haar wigwam. Het monster stond voor haar. 'Heb je ook drop ?' vroeg het monster.

'Nee,' zei Janna.

'Nou, dan ga ik maar weer,' zei het monster.

'Nee,' zei Janna, 'blijf. We hebben je nodig. De nazi's waren hier, en nu zijn we weer terug, maar de hele stam is nu verdwenen, behalve Hamma, ik en een indiaanse vrouw.'

'Waar zijn de anderen ?' vroeg het monster.

'Ik weet het niet,' zei Janna. 'De mannen gingen naar Auschwitz, en de vrouwen gingen met de Duitse officieren mee voor het huishouden, en toen kwamen de bevrijders.'

'Ik heb jullie bevrijd,' zei het monster.

'Dat zei de indiaanse vrouw ook,' zei Janna, 'maar ze zei dat het monster zich maar één keer liet zien en daarna nooit meer.'

'Ze kletst,' zei het monster. 'Allemaal fabeltjes.'

'Ze dacht dat het misschien een ander

monster was,' zei Janna.

'Kletskoek,' zei het monster. 'Er is maar één monster en dat ben ik.'

'Maar waar zijn de anderen dan ?' vroeg Janna.

'Ik weet het niet,' zei het monster, 'maar ik zal eens in Auschwitz kijken. Ik was er nog niet aan toe gekomen vanwege mijn drukke schema.'

'Snel een beetje dan,' zei Janna. 'Het is één van de verschrikkelijkste plaatsen.'

Het monster verdween weer, en Janna sliep verder. Ze had geen zin om het de volgende dag aan de indiaanse vrouw te vertellen, maar ze vertelde het aan Hamma. De daarop volgende nacht sliep Hamma bij Janna in de wigwam, omdat Hamma het monster ook weer wilde terugzien. Midden in de nacht werden ze gewekt. Het was het monster. 'Auschwitz staat in brand,' zei het monster. 'Ik heb het niet kunnen blussen. Het is te erg.'

'Waar zijn de indiaanse mannen van het kamp ?' vroeg Janna.

'Waarschijnlijk in het vuur vergaan,' zei het monster.

'En de indiaanse vrouwen die bij de officieren moesten werken ?' vroeg Janna.

'Weg, allemaal weg,' zei het monster.

'Wat nu dan ?' vroeg Hamma.

'Ik weet het niet,' zei het monster. 'Heb je nog drop ?'

'Drop ?' vroeg Hamma boos. 'Wie vraagt nu om drop als we het over zulk slecht nieuws hebben ?'

'Het leven gaat door,' zei het monster.

'Het is ongepast,' zei Hamma. 'Vele indianen zijn ten onder gegaan en jij wil drop.'

'Het is om er overheen te komen,' zei het monster. 'Drop zit vol met wonderbaarlijke genezingskrachten.'

'Ga jij maar lekker drop zoeken,' zei Hamma. 'Ik wil naar Auschwitz. Jij ook, Janna ?' Janna knikte. De volgende dag gingen ze met de indiaanse vrouw naar de trein om naar Auschwitz te gaan om te kijken wat er van over was gebleven. Er was inderdaad alleen maar vuur zoals het monster had gezegd. Ergens moesten ze uit de trein stappen, want daar ging de trein niet meer verder. Er stonden allemaal hekken om het vuur heen, en er was veel bewaking. De brandweer was nog steeds bezig het vuur te blussen. Janna en Hamma vroegen zich af wat er gebeurd was.

'Er is hier niets te doen,' zei de indiaanse vrouw.

'Nee,' zei Janna, 'maar ik wil weten wat er gebeurd is.'

'Het monster,' zei de indiaanse vrouw.

'Wat ?' vroeg Janna.

'Het monster uit de onderwereld,' zei de indiaanse vrouw.

'Heeft het monster dit gedaan ?' vroeg Janna.

'Ons monster,' zei de indiaanse vrouw, 'niet die van jullie. Nu zijn alle martelingen voorbij. Auschwitz is vernietigd.'

'Maar daarmee ook de indiaanse mannen van onze stam en alle anderen die in het concentratie kamp waren opgesloten ?' vroeg Janna.

'Nee,' sprak de indiaanse vrouw, 'het is bovennatuurlijk vuur, monsterlijk vuur. Onze mannen zijn in veiligheid gebracht. Het is het vuur van dromen, wat dwars door de nachtmerrie heenging, als een trein, om hen mee te nemen.'

'Gelukkig maar,' zei Janna. Ze keek naar de indiaanse vrouw en zag vuur in haar ogen, zoals ze ook eens vuur zag in de ogen van het monster. 'Nu lijk jij wel op het monster,' zei Janna tegen de indiaanse vrouw. 'Jij hebt ook al vuur in je ogen.' De indiaanse vrouw keek naar Janna en gromde : 'Ik ben het monster.'

Janna schrok. 'M... maar ik heb je nu al zo vaak gezien, terwijl je telkens zegt dat het monster maar één keer gezien kan worden en daarna nooit weer,' zei Janna.

'Het herhaalt zich gewoon in je herinnering,' gromde de indiaanse vrouw.

'Droom ik ?' vroeg Janna.

'Ja,' zei de indiaanse vrouw. 'Het herhaalt zich in de herinnering en vervormt zich dan, maar het was maar één keer.'

Hamma keek verbaasd naar de indiaanse vrouw. 'Waar zijn de indiaanse mannen van de stam nu ?' vroeg Hamma.

'In Auschwitz,' gromde de indiaanse vrouw die steeds meer in een monster begon te veranderen.

'In het vuur ?' vroeg Hamma.

'Ze slapen,' zei het monster. 'Het is het vuur van de dromen, van de slaap. Het is opgewekt door vele tranen.'

Hamma zuchtte. Ook Janna zuchtte. Toen verdween het monster in het vuur.

Einde

SANDRA EN DE BOZE

BADMEESTER

'En er was een put van meisjesboeken waar alle nazi's ingeworpen werden, en ze moesten voor straf voor eeuwig meisjesboeken lezen,' las Jan hardop en sloeg toen het boek dicht. Toen moesten Jan en Sandra naar zwemles. Moeder bracht hen naar de kleedkamer van het zwembad, waar ze hun zwemkleding konden aantrekken. Daarna moesten ze onder een hele warme douche heenlopen, en zo kwamen ze bij het zwembad, waar de badmeester hen al opwachtte. Ze moesten wat baantjes zwemmen, en de badmeester legde hen wat uit. Sandra keek naar de lichtblauwe tegeltjes die ze gewoon door het water heen kon zien. Ook keek ze naar de witte klompen van de badmeester. Ze lette niet goed op, en kreeg zo een tik met de haak van de badmeester, waarmee hij vaak rondliep. 'Opletten en bij de les blijven, Sandra,' zei de badmeester streng.

Toen moest ze wel, maar alles tolde haar voor de ogen. Hij had haar op haar natte arm geslagen en het deed best wel pijn. Even wilde ze hem uitfoeteren, maar ze voelde zich te duizelig. 'Ik ben duizelig,' zei ze toen, en stapte het zwembad uit.

'Gewoon in het zwembad blijven, Sandra,' zei de badmeester, terwijl hij haar weer terugduwde. 'Maar ik ben zo duizelig,' zei Sandra.

'Dan moet je beter opletten,' zei de badmeester. Jan werd heel kwaad op de badmeester. 'Zeg, blijf van haar af,' zei hij toen hij het zwembad uitstapte, maar ook hij werd teruggeduwd. 'Ik ga het straks aan mijn vader en moeder zeggen,' zei Jan.

'Je doet maar,' zei de badmeester. Toen de badmeester even niet oplette rende Jan het zwembad uit naar de kleedkamer. 'Terugkomen !' riep de badmeester. Maar hij kon niet achter Jan aan, want dan zouden alle kinderen het zwembad uitkomen.

Sandra begon te trillen en te rillen. 'Ik voel me niet goed,' zei ze. Weer probeerde ze uit het zwembad te komen, maar weer werd ze teruggedrukt. Ze voelde haar toen helemaal wegglijden, en ging kopje onder. De andere kinderen begonnen bang te worden. Gelukkig kwam er een andere badmeester aan. 'Het gaat niet goed met één van je kinderen, zie ik,' zei hij, en trok Sandra toen uit het water. 'Misschien is ze ziek.'

'De badmeester drukte haar telkens terug !' riepen de kinderen.

'Is dat waar ?' vroeg de andere badmeester.

'Ik dacht dat ze haar aanstelde, want ze had net straf gehad,' zei de badmeester.

'Dit is gevaarlijk spel. Daar kun je voor ontslagen worden,' zei de andere badmeester.

'Ach, stel je niet aan, joh,' zei de badmeester. 'Ze speelt het gewoon om van me af te zijn.'

'Hoe weet je dat ?' vroeg de andere badmeester. 'Ze heeft haar ogen dicht, en praat niet.'

Maar toen werd de badmeester kwaad, en duwde de andere badmeester en Sandra het water in. De kinderen begonnen keihard te gillen, en er kwamen nog meer badmeesters en badjuffrouwen aangerend.

Het werd een dolle boel zoals je wel kunt begrijpen. Maar de badmeester hield vol dat Sandra het gewoon speelde om hem terug te pakken. Hij was loeikwaad.

'Je kunt kinderen nooit dwingen,' zei een badjuffrouw. 'Dat is levensgevaarlijk, of ze het nu spelen of niet.' Sandra lag levenloos in de armen van de andere badmeester, die ze weer op de kant hadden getrokken. 'Ze moet naar het ziekenhuis,' zei de andere badmeester. 'En hij moet ontslagen worden.'

Maar de badmeester werd erg kwaad, en duwde alle badmeesters en juffrouwen het zwembad in, terwijl hij Sandra greep en met haar wegrende. De kinderen begonnen nog harder te gillen. De badmeester rende met Sandra in zijn armen de trap op, en ging toen zijn grote kantoor in, en deed de deur op slot. 'Is het nu afgelopen met die spelletjes !' schreeuwde hij tegen Sandra, en sloeg haar in het gezicht. Sandra ademde bijna niet meer. Al gauw werd er op de deur geklopt, maar hij deed niet open. 'We zullen de politie bellen !' werd er geroepen. De badmeester rende toen door een andere deur met Sandra weg, weer een trap af, en toen het zwembad uit. Toen rende hij naar zijn grote witte auto, en even later scheurde hij ermee weg.

Hij bracht haar naar een grote witte villa diep in het bos. Hier nam hij haar uit de auto, en ging toen de grote villa in met haar in zijn armen, en bracht haar naar een grote ondergrondse zaal, waar een heleboel bedden waren met levenloze kinderen erin. Hier legde hij haar neer in een leeg bed. Een man met een lange witte jas kwam binnen. Hij had een brilletje op en haardossen aan beide kanten van zijn hoofd, maar boven op zijn hoofd en op zijn voorhoofd was hij kaal. 'Kun je hier weer een robot van maken,' zei de badmeester.

'Komt in orde,' zei de man. De man maakte toen even wat foto's van Sandra en ging toen weer weg. Sandra kreeg toen wat spuitjes totdat ze echt helemaal niet meer bewoog. Na een paar uur kwam de man in de lange witte jas weer terug met een robot die precies op Sandra leek. 'Perfect,' zei de badmeester. 'Nu ga jij die andere badmeesters eens haarfijn uitleggen dat je alles maar gespeeld had,' zei hij tegen de robot.

'Natuurlijk, het spijt me,' zei de robot, die gewoon op een echt mens leek.

De badmeester nam de menselijke robot mee en liet Sandra levenloos achter. Hij stopte de robot in de auto en reed toen terug naar het zwembad. Hij had de robot ondertussen allerlei instructies gegeven. En zo werd alles opgelost. De badmeester kon blijven. Sandra had zich afschuwelijk misdragen, en deed

maar net alsof om hem te jennen en in de problemen te brengen. De andere badmeesters en badjuffrouwen moesten ook schuld bekennen.

Zo was er een heel crimineel netwerk in het dorp wat kinderen omwisselde met menselijke robotten die precies op die kinderen leken, en zo kon niemand wat vermoeden.

Maar Jan was een hele slimme jongen, en had al snel door dat dit Sandra niet was. Zijn ouders geloofden hem niet, maar de robot zei dingen die Sandra nooit zou zeggen. Daar kende Jan zijn zus te goed voor. Jan was heel fijngevoelig en veel intelligenter dan zijn ouders. Jan rook onraad. Nachtenlang had hij zware en diepe gesprekken met de robot, die zich nog steeds voordeed als Sandra, zijn zus, maar uiteindelijk gaf de robot toe dat ze Sandra niet was, maar slechts een robot. De robot had het erg met Jan te doen, maar was ook slechts een slachtoffer en kon niets doen. Jan was wel blij dat de robot het in ieder geval had toegegeven. Maar Jan's ouders geloofden er nog steeds niets van, en zeiden dat Sandra zwaar ziek was dat ze dacht dat ze een robot was, en niet de echte Sandra was. Ze stuurden de robot naar een psychiater, en de robot kreeg zware medicijnen. Jan was inmiddels heel veel van de robot gaan houden en kon dit ook niet meer aanzien. Op een nacht smeekte hij de robot uit te leggen waar Sandra was. De robot probeerde het uit te leggen, maar raakte steeds in de war. Omdat Jan steeds meer bij zijn ouders er op aandrong om hem te geloven moest ook hij naar de psychiater en kreeg zware medicijnen. De psychiater zei dat zowel hij als Sandra naar een rustoord moesten. De psychiater nam hen beiden mee naar de grote witte villa diep in het bos. 'Ik herken dit !' riep de robot. 'Hier worden alle kinderen verwisseld door robotten !'

'Het is goed, Sandra,' zei de psychiater. 'Hier zul je tot rustkomen.'

'Hier moet ergens de ware Sandra liggen,' zei de robot.

'Het is goed, Sandra,' zei de psychiater weer, terwijl hij de auto parkeerde. 'Hier zal alles goed met je komen.'

'Luister dan eens naar wat ze zegt, idioot !' riep Jan. 'Heb je nu oren of niet ?'

'Ze is zwaar ziek, Jan,' zei de psychiater. 'En jij ook. Met de juiste medicatie zullen jullie hier snel tot rust komen.'

'Levenloos liggen die kinderen daar in zalen,' zei de robot. 'Jullie zijn zware criminelen.'

'Heus, het komt goed met je,' zei de psychiater, die de auto deur opendeed en uitstapte.

'Ik wil Sandra zien,' zei Jan.

'Sandra is hier,' zei de psychiater en wees op de robot.

'Nee, de echte Sandra,' zei Jan.

Toen liepen ze met z'n drieen naar het gebouw. Zowel Jan als de robot kregen een kamer in het gebouw. Jan begon het

hele gebouw af te zoeken. De robot liep met hem mee. 'Het moet ergens in een zaal onder het gebouw zijn, Jan,' zei de robot. Na een tijdje vonden ze in de linkerzijde van het gebouw een trap naar beneden. Toen kwamen ze even later in de grote zaal waar levenloze kinderen lagen, waaronder ook Sandra. 'Zie je nu wel !' riep Jan. 'Dat is Sandra !'

Hij rende op Sandra af, en zag al snel dat ze helemaal onder plastic was. 'Sandra ?' riep hij, terwijl hij haar door elkaar begon te schudden. 'Word wakker !'

Maar Sandra bewoog niet. Ook de robot kwam dichterbij. 'Helaas, Jan,' zei de robot.

'Je hebt je best gedaan,' zei Jan tegen de robot. 'Gelukkig heb ik jou nog.'

De man met de lange witte jas kwam toen binnen. 'Kun je dit verklaren ?' vroeg Jan boos.

'Ja,' zei de man met de lange witte jas. 'Natuurlijk. Het is eigenlijk heel eenvoudig. Ze had een overdosis medicijnen genomen. Dat had ze nooit mogen doen.'

'Je liegt !' riep Jan. 'Kijk eens naar deze robot. Die lijkt precies op haar ! Jullie hebben hen omgewisseld ! Het begon allemaal doordat de badmeester haar bleef terugduwen in het water !'

'Je kletst, Jan,' zei de man met de lange witte jas. 'Ik ben dokter. Ik ben een professionele deskundige. Ik heb ervoor gestudeerd. Je weet nergens wat van.'

'Hoe komt het dan dat ze als twee druppels op elkaar lijken ?' riep Jan. 'Het zijn valse spelletjes die jullie spelen, stelletje omruilers !'

'Je kunt niets doen, Jan. Geef het maar op,' zei de dokter. 'Ze zullen mij toch altijd geloven boven jou, want ik ben de dokter.'

'Klootzak !' riep Jan. 'Wat hebben jullie met haar gedaan ! Sandra, antwoord me !'

Toen kwam de psychiater binnen. 'Jan moet tot rust komen,' zei de dokter.

'Dat merk ik,' zei de psychiater. 'Ik kon zijn geschreeuw in het hele gebouw horen.'

'Jullie zijn leugenaars,' riep Jan. 'Kijk nu eens wat jullie gedaan hebben. Zie dan. Ik had het bij het rechte eind. Hier ligt de ware Sandra. Kijk dan eens goed uit je doppen !'

De psychiater liep naar de levenloze Sandra, en voelde aan haar pols.

'Nou ?' zei Jan.

De psychiater keek naar Jan. Toen keek de psychiater naar de robot, en toen weer naar de levenloze Sandra.

'Nou ? Sprakeloos, hè !' riep Jan. 'Wie is er hier nu zwaar ziek !'

'Deze patient ligt hier al tijden na een overdosis medicijnen,' zei de psychiater. 'Ze mag misschien naar jouw idee op Sandra lijken, maar dit is

Sandra niet.'

'Het gebeurt wel vaker dat patienten elkaar door elkaar halen,' zei de dokter.

Jan zuchtte diep. 'Hier valt niet tegen op te boksen, Jan,' zei de robot, 'maar jij en ik weten wel beter.'

'Jullie maken mensen psychisch kapot om jullie medicijnen kwijt te krijgen,' zei Jan. 'En dit hier is gewoon pure misdaad.'

Ineens opende de levenloze Sandra haar ogen. 'Ik heb alles gehoord,' zei ze. 'Sorry, maar ik ben Sandra niet. Mijn naam is Evelien, en ik ken jullie niet.' Toen sloot ze haar ogen weer.

'Weer een robot,' zuchtte Jan. 'Of misschien heb ik me wel echt vergist, of ben ik echt zwaar ziek,' en sloeg toen een arm om de robot die naast hem stond, en zei tegen haar : 'Dan moet jij toch echt de echte Sandra zijn, mijn zus. Misschien ben jij dan ook wel zwaar ziek. Wat is er toch met ons gebeurd ? Maar in ieder geval hebben we elkaar nog, en dat is het allerbelangrijkste.' En zo liepen ze arm in arm de zaal uit, de trap op.

DE ZWARTE KONING

Hoofdstuk 1. De zwartkoninkjes
Hoofdstuk 2. De geheime brug
Hoofdstuk 3. De wapenfabriek
Hoofdstuk 4. Naar Zaalveringen
Hoofdstuk 5. De vliegenplagen
Hoofdstuk 6. De voorhangsels van de amazones
Hoofdstuk 7. Het standbeeld
Hoofdstuk 8. Het lot van Tagula
Hoofdstuk 9. De Spiegelvelden
Hoofdstuk 10. De mannenhaters

Hoofdstuk 1. De zwartkoninkjes

Tagula probeerde uit de psychiatrie te komen om zich te voegen bij de monniken. De monniken waren in zijn ogen veel pastoraler, maar hij moest aan nogal wat dingen voldoen voordat het klooster hem zou toelaten. Het was mooi natuurgebied waarin het klooster stond. Tagula had er alles voor over. Eén van de hoofdregels was vegetarisme. Tagula ging ervoor, maar ‘s nachts werd hij geplaagd door

dromen over vlees en over de jacht. De monniken legden hem uit dat het niet zo vreemd was, want het was immers een strijd tegen het vlees, en een jacht naar hogere kennis.

Hij wilde weg uit de psychiatrie. Ze hadden gezegd dat hij een gespleten persoonlijkheid had omdat hij symbolisch had gesproken, geloofservaringen had, en sociaal contact ontweek. Hij had een goede reden om sociaal contact veelal te ontwijken. Hij vond het belachelijk dat ze daar een slaatje uit probeerden te slaan. Ook noemden ze hem paranoïde.

Hij wilde daar weg. Dat ging niet gemakkelijk. Hij moest door allerlei procedures heen. Ze hadden hem zijn vrijheid ontnomen. Hij werd voortdurend ondervraagt. Om de antwoorden gaven ze niet. Het werd altijd omgedraaid. Het ging hen puur om het geld. Het ging hen erom hem nog dieper in de put te brengen, zodat hij er nooit meer uit zou komen. Hij voelde het als een fuik. Hij was natuurlijk net als vele anderen voor hen een goede bron van inkomsten. Daartoe hadden ze de tandarts opgetrommeld die vullingen tegen de zenuw hadden aangelegd, wat ook de reden was dat hij sociaal contact vermeed, want zijn zenuwstelsel lag hierdoor overhoop.

Al met al was het een groot komplot tegen zijn leven. De monniken zag hij als zijn enige uitweg, maar die lieten hem niet zomaar toe. Tagula moest vegetarisch zijn, en aan verdere kloosterregels onderworpen zijn. Het was een strakke discipline, maar hij ging ervoor.

Vanwege de vullingen die te diep waren gelegd had hij huid problemen en zenuw problemen. Hij had een hele lijst aan problemen, waar de psychiatrie gretig gebruik van maakte, oftewel misbruik. Ze probeerden het tussen zijn oren te stoppen, terwijl ze zelf eerst iets tussen zijn oren hadden gestopt. Zo was de psychiatrie dubbele lasten voor hem, als de farao die hem niet wilde laten gaan. Zovelen zaten in hetzelfde schuitje. Hij hoorde overal klachten. Daar werd vervolgens niets mee gedaan. Farao wilde het volk niet laten gaan, en de Heere had het hart van de farao verhard.

Het leven bestaat uit variabelen. Het is altijd weer anders, ook met name als je het in een doosje probeert te stoppen. Het springt er dan altijd uit en neemt een andere route. Dat had hij wel in de gaten. Zijn leven ging niet als voorspeld. Eigenlijk wilde hij helemaal niet vegetarisch zijn. Eigenlijk wilde hij bij de natuurvolkeren leven, bij de indianen, zo diep in de wildernis, en leven van wat voor handen was, wat de natuur gaf, maar de monniken drongen er bij hem op aan om vegetarisch te worden, om tegen het vlees te strijden, tegen het leven van vlees. Hij ging ervoor, ook omdat de monniken hem verder zouden kunnen helpen, maar hij had wel die diepe drangen ook van binnen om bij de indianen te leven, net zoals hen te zijn. Hij schaamde zich ervoor.

‘Waarom moeten we vegetarisch zijn ?’ vroeg Tagula vaak aan de monniken. De monniken legden hem dan haarfijn uit dat het niet de bedoeling was tegen

God's schepping te strijden, maar tegen het vlees, het ego, het afgeweken zelf. De monniken streden ook tegen de psychiatrie, die volgens hen dat soort leugens brachten dat je vlees zou moeten eten. De monniken zagen de psychiatrie als het instituut van het vlees.

Tagula zag niet in wat ze bedoelden, maar toch ging hij ervoor, omdat de monniken hem zouden helpen uit de psychiatrie te komen. Hij zag de monniken als een tussenstap. Voor hen wilde hij wel vegetarisch worden, maar uiteindelijk wilde hij toch bij de indianen. Dan zou hij nog dieper de wildernis inmoeten. Rechtstreeks zou dat niet lukken. De psychiatrie zou hem nooit zomaar laten gaan. Alleen de monniken hadden die macht.

Maar er was iets wat aan hem knaagde. Hij had ook wroeging over hoe hij dacht en was. Misschien had de psychiatrie dan toch gelijk dat hij een gespleten persoonlijkheid had. De monniken vonden dat onzin. Ze zeiden dat ieder mens een oude natuur en een nieuwe natuur had, en dat die met elkaar in gevecht waren. Ze beschuldigden de psychiatrie van boeren bedrog. Die zouden alles doen voor het geld. Tagula dacht dat het misschien wel zijn lot was. Als hij de boeken las die hij van de monniken kreeg dan was het eigenlijk voor hem veel te hoog gegrepen. Hij moest zoveel dingen ervoor doen. En zo begon hij meer en meer de psychiatrie schoon te praten.

Soms hadden de monniken het echt gedaan in zijn ogen. Dan noemde hij hen zelfs gek. Soms dacht hij dat de monniken een gevaar voor de samenleving waren, en dat ze ook de psychiatrie in moesten. Natuurlijk zei hij dat niet. Dat hield hij voor zich. Maar tegen anderen zei hij het wel, en soms kregen de monniken dat ook via via te horen. Daar waren ze niet blij mee. Ze vroegen zich af of hij wel de juiste keuze was, maar ze moesten ook verdraagzaam zijn. Ze mochten mensen alleen maar beoordelen naar draagkracht. Dat stond ook zo in hun reglementen.

Tagula was voor hen ook een soort prooi. Zo konden ze hun geloofsgemeenschap bouwen. Tagula was voor hen ook een fokdier. De monniken waren gericht op groei, anders zouden ze niet overleven. Zij hadden Tagula ook nodig. Tagula vertrouwde het niet. Soms vond hij de psychiatrie onbetrouwbaar, en soms vond hij de monniken onbetrouwbaar, en soms zichzelf. Hij werd heen en weer geslingerd, en had daarom als ideaal en droombeeld om uiteindelijk bij de indianen te wonen, zo gewoon in de natuur, in een tent, of hut, of nog beter een hol. Eigenlijk wilde hij een holbewoner zijn om de oude hiëroglieven op te lossen.

Tagula was geobsedeerd met oude talen en de hiëroglieven. Die waren volop te vinden in de wildernis. Tagula studeerde door, ook al zat hij in de psychiatrie, ook al werd hij door velen niet serieus genomen. Mensen met een gespleten persoonlijkheid werden niet serieus genomen. Dat had iemand op een papiertje geschreven die al zijn woorden had verdraaid, en het papiertje,

of boekje, of de agenda, was heiliger dan de bijbel. Als er ergens pausen waren dan was het wel in de psychiatrie. Hij had een haat-liefde verhouding met de industrie van de psychiatrie, maar als hij aan de tandarts dacht dan was het gewoon grotendeels haat, want die had zijn leven verwoest en daardoor was hij hier in verzeild geraakt. Hij kon niet normaal opgroeien.

Ook zijn vegetarische ouders haatte hij. Zij hadden hem in contact gebracht met de monniken, maar ze hadden ook dingen met hem gedaan waar hij niet over kon praten. Zowel de tandarts als zijn ouders waren de hoofdzaak waarom hij in de psychiatrie zat. Dat was ook een van de redenen waarom hij vegetarisme diep van binnen haatte. Hij wist dat het moest, dat het moest om verder te komen, hier doorheen te kunnen, maar hij koppelde het aan zijn vegetarische ouders, die in zijn ogen monsters waren, ook al hadden ze hem in contact gebracht met de monniken.

Zijn ouders waren geen mensen, maar monsters. Op jonge leeftijd kwam hij door hen in de psychiatrie, en door de tandarts bleef hij in de psychiatrie. En de psychiatrie was niet vegetarisch, en dus hij ook niet. De monniken waren dat wel, maar ...

Het woog er allemaal niet tegenop. Hij zat gewoon vast. Misschien was het wel een stockholm syndroom. De monniken noemden niet-vegetarischen aspergers. Gebrek aan empathie.

Wat had de psychiatrie met hem gedaan ? Leugens ? Verraad ? Drugs ? Zijn vader was politie agent, maar volgens Tagula hoorde zijn vader thuis in de gevangenis. Zijn ouders wilde dat hij weg zou gaan uit de psychiatrie, maar door hen zat hij erin. Zij wilden dat hij bij de monniken zou zijn, maar hij werd gek van alle reglementen. En het lukte hem gewoon niet vegetarisch te zijn. Soms zei hij tegen de monniken dat vlees eten bij de evolutie hoorde, maar de monniken noemden het devolutie. De monniken noemden het luilekkerland, lekker gemakkelijk de ander als gebruiksvoorwerp of wegwerp-artikel zien. Hij begreep hen niet, maar wilde het toch proberen. Het was niet wie hij was. Misschien was hij wel asperger en had hij een gebrek aan empathie. Was het ziekte of zonde ?

De monniken waren erg verschillend. De ene probeerde hem een schuldgevoel aan te praten, de ander noemde het een ziekte, een syndroom. In hun ogen had hij geen gespleten persoonlijkheid. Dat maakte de psychiatrie hem maar wijs. Hij moest strijden tegen zijn oude natuur. Dat hoorde niet bij hem. De psychiatrie wilde hem ontvoeren, volgens de monniken. Dat was hen ook gelukt. De monniken waren in hun ogen zijn grote bevrijders, maar het was wel onder voorwaarde.

Tagula zou een monnik moeten worden. Maar Tagula wilde een natuurmens zijn. Natuurlijk waren de monniken al min of meer natuurmensen, meer dan de chemische psychiatrie, die veel te klinisch was, veel te steriel, veel te natuuronvriendelijk, veel te lichaamsonvriendelijk, maar Tagula vond de monniken ook niet natuurlijk

genoeg. Hij wilde dieper de wildernis in. Hij hoopte dat de monniken hem zouden laten gaan als hij daar zou wonen.

Zijn vader was dus politie agent, bedrijfs-agent. Hij vond dat ook nogal erg klinisch. Het was hem allemaal te vrolijk, niet sober genoeg. Zijn vader was dan vegetarisch, maar vaak dronken, en had dingen met hem gedaan waarover hij niet durfde te spreken. Zijn vader had een hekel aan de psychiatrie, want hij vond dat de psychiatrie Tagula van hem had gestolen. De psychiatrie had Tagula opgevoed sinds jonge leeftijd. Zijn vader zei dat de psychiatrie hem voor galg en rad liet opgroeien.

Altijd werd hij ‘s ochtends wakker door de zwartkoninkjes, de kleine zwarte vogeltjes die hem in de tuin kwamen bezoeken. Dat gaf zijn leven waarde, daar hield hij zich aan vast. Het bracht hem hoop. Maar hoe dan ook was hij in grote verwarring, werd hij heen en weer geslingerd, en dat zou dan een gespleten persoonlijkheid moeten zijn. Dan zou iedereen een gespleten persoonlijkheid hebben, zeiden de monniken vaak, want iedereen is innerlijk verdeeld en heeft te strijden tegen de oude natuur. Die moest afgelegd worden. Daar mocht je jezelf niet mee identificeren. Je moest jezelf verloochenen. Dat kwam bij Tagula soms over alsof je geen eigen persoonlijkheid mocht hebben. Je mocht geen dubbelleven er op nahouden, en ook jezelf niet zijn. Wat moest je dan ? Toch vond hij dat veel van die monniken ijzersterke persoonlijkheden hadden. Soms benauwde hem dat. Dan had hij liever een gespleten persoonlijkheid. Dan leefde hij liever in twijfel, dan zo zeker te zijn van alles. Hij vond dat wat onwerkelijk. Het was toch vaak heel anders dan je dacht. Het leven was veel groter dan dat.

Zijn vader had ook een ijzersterke persoonlijkheid. Maar waar had dat hem geleid ? Hij moest er niet aan denken. Eigenlijk kon hij gewoon geen respect opbrengen voor het vegetarisme. Het had iets onwerkelijks. Iedereen leefde van elkaar. De één z’n dood is de ander z’n brood. Dat was industrie. Dat was communicatie. Dat was leven. Hij nam het niet zo nauw. Je moest toch wat ? Er was zonder dit geen leven mogelijk. Altijd moest er wel een leven opgeofferd worden voor iets. Maar dan voelde hij zich weer schuldig door die gedachten.

‘Op welke manier denk je het leven dan in te vullen ?’ vroegen de monniken hem weleens. Hij had ook vaak het gevoel alsof zij ondervragers waren, alsof ze ergens voor werkten, en natuurlijk was dat ook zo. Er ging een zekere dreiging uit vanuit de monniken. Hoe zou het met hem aflopen als hij niet zou toehappen ?

In de psychiatrie hadden ze het veel over barbecues en balkenbrij. Hij wist niet eens wat balkenbrij was, bleek ook een soort vlees te zijn. ‘Lekker balkenbrij eten,’ zeiden ze dan. Er liepen ook patienten rond die de moed al hadden opgegeven. ‘Geen kruid tegen opgewassen,’ zeiden ze dan. Vaak gingen ze dan kaarten, en ook dan moest je al het geklaag aanhoren als ze slechte kaarten hadden. ‘Oh, moeder,

wat een piene piene piene', en 'het is weer bar en boos,' en 'je zit de boel te verzieken.' En dan gingen soms de kanariepietjes ook flink tekeer, en dan ging er weer een doek over de kooi. Er stond ook een spel met een vreemde naam in de kast wat niemand ooit gespeeld had. Vaak stond het ook op de kast, was nogal een lage kast, alsof de begeleiders daarmee wilden zeggen : 'Probeer het eens,' maar niemand deed het. Soms speelden ze ook barricade, memory of mens erger-je-nieten, en natuurlijk monopolie. Sommige patienten hadden hun eigen monopoly spel gemaakt, en eentje had een eigen pim-pam-pet spel gemaakt, maar het draaien ging nogal stroef. Je kwam er eigenlijk niet verder mee, maar het was leuk geprobeerd. Sommigen waren echt eindeloos creatief. Het was interessant volk, en soms was hij trots dat hij erbij hoorde. Het waren de overlevenden. Het was het kleine overblijfsel. Het was alsof zij al de weg tot de wildernis hadden gevonden, en ze namen hem mee. Naar de monniken gingen ze niet. Vaak leek het wel alsof de begeleiders van de psychiatrie de monniken waren. Sommigen zaten hoog op het paard, maar anderen kropen over de grond, nog wel lager dan alle anderen. Sommigen leken wel onder de grond te leven. Die zag je dan zo nu en dan, en dan leek het wel alsof ze helemaal onder de modder zaten. Moddermensen, bijna als zwartkoninkjes, en dan brachten ze hun boodschappen, hun orakeltaal.

De zwarte koning, zo noemde ze hem ook weleens, omdat hij dingen vaak zo zwart zag, en omdat hij hele donkerbruine ogen en donkerbruin haar had. Hoe dan ook vermeed hij veelal sociaal contact en zat hij veel op zijn kamer. Dan keek hij naar buiten om te zien of er nog zwartkoninkjes waren. Soms ging hij er met een begeleider op uit om vogeltjes te kijken met een verrekijker in de natuur. Als ze nog dieper zouden gaan dan zouden ze bij de monniken terechtkomen, en als ze dan nog verder zouden gaan, dan zouden ze bij de indianen terechtkomen. Eigenlijk wilde hij het wel zien, maar de begeleider stond het niet toe. Dat zou allemaal te ver weg zijn. Ze hadden altijd allerlei smoesjes.

Op een dag zeiden de monniken dat ze wel zouden willen onderhandelen met de indianen om hem daar te krijgen. Hij zou dan wel onder God's oordeel komen vanwege de jacht, maar het was zijn eigen keuze. Tagula zei dat hij niet kon jagen. Daar was hij veel te zwak voor. Hij voelde zich verlamd door alles wat de tandarts hem had aangedaan, en alle medicijnen die hij had geslikt. Het had zijn hele oriëntatie overhoop gegooid. Hij voelde zich als een stier in het stierengevecht, totaal hopeloos. Hij kon hier niets tegen doen. Hij voelde zich als een beteugeld paard, maar hij kon niks. Hij was een schaap, hij was een muis, niet opgewassen tegen dit soort dingen.

'Waar ben je mee bezig ?' zei een stem tegen hem in de nacht. Tagula dacht dat het de stem van God was. Het leek alsof hij donder en bliksem hoorde, en hij werd er bang van. De psychiatrie zette hem toen op medicijnen tegen angst, en ze dachten dat hij gek aan het worden was. Nu droegen ze dat als bewijs dat hij een gespleten persoonlijkheid had.

Hij hoorde immers stemmen. Nu wilde ze hem nog minder laten gaan, want ze vonden dat hij hun hulp toch echt nodig had. De monniken zouden het alleen maar erger maken, volgens de psychiatrie. De monniken werden als grote boosdoener aangewezen vanwege hun dreigen. Tagula zei toen dat het toch echt God was, want het was geen monnikenstem. Voor Tagula was het echt een totale ommekeer. Hij wilde nu God dienen die hij had gehoord, en God was toch meer in overeenstemming met de monniken dan met de psychiatrie, en bij de indianen zijn wilde hij ook niet meer, want die waren goddeloos in zijn ogen, voornamelijk omdat ze veelal niet vegetarisch waren, maar een monnik zei dat er ook wel vegetarische natuurvolkeren waren. Na de ervaring van Tagula vonden de monniken het beter dat hij gewoon bij hen zou blijven, want nog dieper in de wildernis leven zou niet praktisch genoeg zijn.

Tagula was het er wel mee eens, maar hij wilde ook wel kluizenaar zijn in een grot, of gewoon op zichzelf wonen. Hij vroeg zich af of dat kon, en daarom zag hij de monniken als tussenstap. In ieder geval na de ervaring had Tagula geen moeite meer met de reglementen van de monniken, en zo stapte hij over. Hij werd daar hartelijk ontvangen met veel gejuich, en ze hielden die dag een feest vanwege de komst van Tagula. Hij kreeg zijn eigen kamer. Hij kon uitzien op de natuur. Hij vond het een wonderlijke ervaring. Nu kon hij alleen of met de monniken door de kloostertuin en de omliggende wildernis dwalen. Hij hoopte dat de zwartkoninkjes ook hier zouden komen, en dat was gelukkig het geval. Ook de monniken werden elke dag weer door hen wakker gemaakt. Zo begon Tagula zijn nieuwe leven. De monniken zorgden ervoor dat zijn gevulde kiezen werden verwijderd, en Tagula voelde zich helemaal opleven, alsof hij zijn bloed weer voelde stromen. Hij merkte dat hij ineens volle controle had over zijn linkerarm. Alle zenuwobstakels en motorische obstakels waren weg sinds de gevulde kiezen waren verwijderd. Hij merkte ook dat hij minder moe was. Hij had veel meer energie. Ook begonnen zijn huidproblemen langzaam maar zeker af te nemen. Nog wel had hij soms veel pijn in zijn gebit, maar sinds het verwijderen van de gevulde kiezen was het al veel minder. Het werd voor hem weer leefbaar. Hij ging er vaker op uit, ging weer mee naar de supermarkt, of soms zelfs alleen. Dan deed hij inkopen voor het klooster, of gewoon voor zichzelf. Hij draaide goed mee in huishoudelijke taken.

Op een nacht had hij weer een droom. Hij stond voor een huis, en maakte de deur open. Een donkere vrouw in het huis stond in de deuropening en vroeg hem : ‘Waarom hebt gij de deur opengedaan ?’ Hij bleef er maar over praten over deze ervaring. Het was groots in zijn leven, alsof hij weer een ontmoeting met God had gehad.

Als hij naar de zwartkoninkjes keek dan zag hij God. Ook de monniken noemden hem zwartkoninkje of de zwarte koning. Tagula was er heilig van overtuigd dat de zwartkoninkjes hem hier hadden gebracht, dat zij hem hadden gered, en hij was één van hen. Zij brachten de boodschappen die hij nodig had, en legden de hiëroglieven

uit, wat de psychiatrie verder dan ook van hem zou denken. De psychiatrie was echt het oude leven wat hij moest afleggen, en zo ook de tandarts. Hij was nu op de rug van het zwartkoninkje. Het zwartkoninkje wist de weg, als gestuurd door God. Nu had de zwarte koning een ontmoeting gehad met de zwarte koningin. Samen stonden ze zij aan zij op het schaakbord. Zij waren van de natuur, en de witte stenen waren van de chermische, klinische en steriele onnatuur, of tegennatuur, de anti-natuur, met al hun vreemde lichaamsonvriendelijke giffen. Kolonisten waren het. Maar nu lagen die witte schaakstukken omver, en waren van het schaakbord afgevallen, aan de rand. In gebroken stukken lagen ze daar, opdat ze nooit meer zouden kunnen opkomen. Of toch ? In zijn geheugen had hij nog strijd.

De zwartkoninkjes waren aan zijn zijde op het schaakbord. De witte koning brulde als een draak. Nu moest hij de jacht aangaan, anders zou hij het alsnog verliezen. De monniken waren aan zijn zijde. Zij waren veelal donkerbruin gekleed. Ook zij waren zwartkoninkjes. Er was een heel leger van hen. Ook de witte koningin brulde. Soms had hij nog nachtmerries, maar de natuur begon hem meer en meer over te nemen. Meer en meer kon hij alles plaatsen, meer en meer speelde hij het spel, en werd er handig in. Goede kaarten had hij dit keer getrokken.

De witte chemische kerk in de stad brulde, maar hij was ver weg in een zwerm zwartkoninkjes, ver weg in de natuur. Eens had hij zijn tanden met jif gepoetst, en toen begon alle ellende. Hij had geprobeerd de gedwongen vullingen weg te poetsen. Het was een totale verstandsverbijstering, in een wanhopige poging tot vrijheid. Het waren piepende implantaten, giftige gevangenis implantaten, als implodes. Ze ontploften als je ze aan zou raken. Het was een levensgevaarlijk schaakspel. Messen of speren konden zo vanuit de vakken omhoog springen. Ze doorboorden alles op hun pad. Het was dodenschaak. Hij moest herstellen in mouth en mind. Hij moest het vak leren, deze dingen te verstaan, deze dingen te omzeilen.

De zwartkoninkjes oefenden hem. De stemmen van het verleden werden zwakker, en God’s stem werd groter. De zwartkoninkjes waren godsgezondenen. Zij leerden hem een nieuwe taal. Heel zijn wezen was ermee gevuld, heel zijn wezen werd er door doorgespoeld. Alle vakken van het spel, van zijn verstand en geheugen. Dat hadden de monniken hen geleerd.

De witten konden hem niet klein krijgen. Eens was hij één van hen, maar nu was hij overgegaan. De cosmetische stad zou geen duit meer van hem krijgen.

Hij wilde waar voor zijn geld, en dit keer had hij het. Hij betaalde een hoge prijs maar het was het waard. Voor het eerst had hij het gevoel alsof zijn leven echt waarde had. Hij had er veel in geïnvesteerd. En hij dacht er telkens aan : ‘Waarom hebt gij de deur opengemaakt ?’

Het was hard werken bij de monniken, maar hij had het er voor over.

Hij moest nu zijn nieuwe leven opbouwen.
Hij moest nu zijn nieuwe leven beveiligen, bewaken.
Hij wilde geen slapheid of luiheid meer toelaten in zijn leven.
Hij wilde geen denkfouten maken.
Hij wilde misverstanden uit de weg ruimen.
Hij wilde zorgvuldig zijn als de zwartkoninkjes, die zeer vlijtig waren.
Dit alles werd hem geleerd.
Er was een nieuwe koningin in zijn leven : vlijt, ijver.
Dat ging meer en meer het gevlei vervangen.

Hij zag in dat dit de beste weg was.
Hij had nu iets om voor te leven.
Hij had nu een doel in zijn leven, en het voelde goed.

Hij was trots op zichzelf maar ook waakzaam en leergierig.
Hij was er nog niet. Hij zag ook zijn tekortkomingen.
Hij was niet alleen trots maar ook dankbaar.
Hij wilde geen valse en overmatige trots toelaten, maar ook geen valse nederigheid.
Oeverloos dankbaar zijn zonder eigen inbreng is luiheid en afhankelijkheid, als een smoesje.
En dat is ook weer gevlei dat de ijver kan doden.

De zwartkoninkjes waren zijn alarm en leidsignaal.
De zwartkoninkjes waren zijn grensgevoeligheid, en daarin toonde zich het pad.
Grensgevoeligheid brengt richtingsgevoeligheid.

Op de achtergrond brulden soms nog de stemmen van de chemische stad.
Soms gilden ze. ‘Kom terug, kom terug, we willen je weer uitzuigen.’
Maar de zwartkoninkjes waren als een heg.
Hij kon niet meer terug.
De zwartkoninkjes zouden dat nooit toestaan.

Hij wilde ook niet meer terug.
Hij had het gehad met de chemische stad.
Het was een giftig luilekkerland.
Dodelijke sprookjes.

De vorsten van luilekkerland liepen daar met hoge witte koksmutsen.
Alles was voor hen voedsel en geld.
Alles was voor hen gemak.
En het waren allemaal valse beloftes.
Ze kwamen hun afspraken nooit na, en verdraaiden alles.
Zij wonnen altijd in hun boeken en geschiedenis boeken.
Zij draaiden alles naar hun wil.

Tagula was nu bij God. Hij had afstand gedaan van zijn oude leven.
God had ingegrepen, en Tagula was dankbaar.
God had hem niet in de steek gelaten, zijn muren doorbroken.
Hij snapte niet hoe hij kon zijn hoe hij vroeger was.
Maar ja, ze hadden hem zware en giftige drugs toegediend.
Luilekkerland drugs.
Het draait alles om.

En zo was alles uiteindelijk ook weer goedgedraaid.

Hoofdstuk 2. De geheime brug

Op een dag lieten de monniken hem een geheime brug zien die over een rivier ergens in een weiland liep. Hij vroeg waarom die brug geheim was als het zo zichtbaar was, maar de monniken noemden het toch de geheime brug, omdat niemand er leek te komen. Er werd niet veel bekendheid aan de brug gegeven. Hij kende zelf de brug ook niet. Ze gingen met hem over de brug naar de andere kant van de rivier in het weiland. De rivier was tamelijk smal, nog net geen sloot.

De monniken hadden een bijzondere herinnering aan de geheime brug. Daar was eens God aan hen verschenen, en daarom bezochten ze de plaats nog steeds als pelgrims. Het was een verlaten plaats. Het was niet in gebruik. Soms gingen ze er naartoe om God te zoeken. Toch deden ze dat niet vaak. Het moest bijzonder blijven.

Ook voor Tagula begon het belangrijk te worden.
Tagula wilde God weer ontmoeten, maar ook ontmoette hij God in de kleine dingen veelal.
Tagula moest leren de geheime brug in zichzelf te ontdekken.

Er was een oude monnik waar Tagula steeds meer contact mee kreeg.
Hij woonde wat verderop in de gang in een kamer.
Hij liet Tagula wat bijzondere boeken zien, en Tagula nam de tijd die te lezen op zijn eigen kamer.
Hij vond het wel bijzonder deze boeken te lezen.
Het ging over ontmoetingen met God.
Je ontmoet God niet op de hoge bergen, maar in de diepe valleien.
Hoe diep moest dat dan gaan ?
De boeken gingen over ondergrondse werelden.
Alleen daar zou God waarlijk ontmoet worden.
In de bovenwereld zou alles te bedriegelijk zijn.

Tagula las over de verschillende volkeren onder de grond,
ook natuurvolkeren. Zij leefden in de holen van de aarde.
Zij waren bedekt met de moederaarde.
Zij moesten wel een bedekking dragen.

Zo waren zij gemaskerd, en het was oorlog.
Het was een oorlog tegen het vlees.
Het was een oorlog tegen dat wat niet bedekt was met de moeder aarde, met de natuur, maar met het chemische, onnatuurlijke.
En zo was het zwart tegen wit, als op een schaakbord, de onderwereld tegen de bovenwereld.
Tagula had zijn keuze gemaakt. Het witte chemische was verblind en verblindend. Uit deze wereld kwam hij.
Hij moest terug naar de moeder aarde.
Hij moest bedekt worden met de natuur.

De boeken lazen weg als een verhaal, en hij was er middenin.
Het leek wel alsof hij er zelf in meespeelde.

De moddermensen, de holbewoners, riepen hem.
De boeken namen hem mee naar plaatsen waar hij nog nooit was geweest.
Het waren plaatsen waar hij nog nooit over had gedroomd.
De boeken waren geschreven door verschillende mensen.
Het leek wel alsof de monniken in contact stonden met mensen die hij niet kende.
Dit was een hele andere wereld, hele andere schrijvers dan van de bovenwereld.
Dit ging ergens over. Dit was diep. Dit was rauw. Het was niet gemaakt.
Het was natuurlijk. Het was een bron die ergens opsprong.
Dit was van een andere wereld.

Zo had hij het nog niet gehoord.
Hij bleef lezen. Hij kon niet stoppen.
Het leek wel alsof hij nieuwe adem had, nieuwe energie.
Deze boeken boorden het diepste in hem aan, en hij voelde doorgang.
Hij had toegang tot zijn diepere wezen nu.

Zoveel mensen hadden zeggenschap over zijn leven gehad, maar hij vond nu zijn eigen zeggenschap, en dat was iets van de diepere natuur. Dit ging voorbij het menselijke.
Dit ging ook voorbij het logische.
Hier golden andere regels.
De boeken vielen de zwijnen van de bovenwereld aan, de zwijnen van luilekkerland, het gemaksdriftige.
Hij kon door de boeken heen God ontmoeten.
Je kon God niet in één keer ontmoeten.
Het ging stapsgewijs.
Je moest dieper de diepte in, van onderwereld tot onderwereld.
Hierin lagen geheime krachten verborgen.
Hier moest je sterven voor kennis.
Hier moest je niet alleen verder lezen en verder leren, maar ook verder sterven.
En dat ging door een heleboel onbegrip, want eerst zou je het niet kunnen zien en verstaan.
Het was van een geheel andere taal.

Wat voor talen spreken ze onder de grond ?
Alleen de zwartkoninkjes weten het.
Zij brengen de boodschappen naar de mensen, maar de mensen luisteren niet.
Zij hebben altijd wel wat anders te doen.
En zo gaat de kennis verloren.
Zo gaat de kennis steeds dieper onder de aarde, want ook de kennis sterft verder en verder.

Ik breng het goud naar je toe, maar als je mij niet neemt, dan heb je niets.
Zo is het goud van geen waarde als je de persoonlijkheid ervan niet kent.
Als je het niet leert kennen is het slechts vals bezit of schijnbezit.
Dit laat ook zien dat daadwerkelijk stelen onmogelijk is.
Al het ware bezit is slechts door kennis.

Wie kan dan ook iets buiten de school om doen ?
Buiten liggen zij allen verlamd.
Zij dromen maar.

Nee, sterf aan uzelf en verloochen uzelf en volg het pad tot de verloren aarde.

Tagula probeerde het tot een goed einde te brengen met de oude monnik.

Hij wilde de boeken zelf hebben, en bood een flinke som geld.
‘Ach, houd maar,’ zei de oude monnik. ‘Ik heb er zelf zoveel van.’

De boeken leken zeldzaam. Dat wilde hij de oude monnik niet aandoen. Misschien was hij er aan gehecht, ook al had hij velen van deze boeken. ‘Waar kan ik ze krijgen ?’ vroeg Tagula aan de oude monnik. De oude monnik zweeg. Toen sprak hij : ‘Eens op een oude rommelmarkt gevonden, heel lang geleden. Echt, je mag ze houden. Je zal ze niet zo snel ergens anders vinden. Ze zijn tamelijk zeldzaam.’

‘Bijzonder,’ zei Tagula. ‘Nu heb ik er een passie bij, namelijk het vinden van zulke boeken.’

Tagula begon steeds meer van boeken te houden, nam graag boeken van anderen over, en begon te werken in de kloosterbibliotheek. Hij zag hierin heil en een weg.

Hij had veel gesprekken met de oude monnik, die veel boekenkennis had.
De oude monnik vertelde hem over zijn droevige leven, dat zijn vriendin door een ongeluk om het leven kwam, en dat hij toen het klooster inging. Zo verwerkte hij het. Het deed zoveel pijn dat hij nooit meer een vriendin wilde. Tagula kon zich dat goed voorstellen.

Ook maakte hij wandelingen met de oude monnik. Eens kwamen ze een wolf tegen en een andere keer een arend. De oude monnik vertelde veel over zijn leven, hoe zijn vader een knauw had overgehouden aan de oorlog, en hoe hij zo een moeilijke jeugd had. Zo had hij als gevolg daarvan wat verkeerde beslissingen gemaakt. Wat die beslissingen waren daar sprak hij verder niet over. Ook Tagula kon zijn verhaal aan de oude monnik kwijt. ‘Ja, tandartsen zijn geen best volk,’ sprak de oude monnik. ‘Totaal overgenomen door geld.’ Ook voor de psychiatrie had de oude monnik geen goed woord over.

Tagula werd soms nog geconfronteerd met oud zeer. De oude monnik hielp hem met het verwerken. Soms werd Tagula teruggesleurd naar het verleden, en had hij herbelevingen. Soms had hij nare dromen erover. Mensen lijden, en mensen lezen en schrijven, om het te verwerken, en om te overleven. Zo kan men het lijden relativeren en het beste uit het lijden halen, als werken in de lettermijnen. Wat is het loon voor hen die werken in de lettermijnen ? Boeken.

En met die boeken zou hij komen tot andere plaatsen. Steeds meer dook hij in de boeken, steeds meer breidde hij zijn studie uit. Het gaf hem meer mogelijkheden. Hij leerde ook veel door de gesprekken met de monniken. Het waren goede jaren voor hem, maar uiteindelijk wilde hij naar wat de monniken de bovenwereld noemden. Hij wilde terug, om de bovenwereld te helpen, oftewel het stedelijk en dorpelijk gebied. Maar de monniken zeiden dat er geen makkelijke wegen naar en door de bovenwereld waren. Tagula zei dat hij ook niet op zoek was naar gemak. Hij hield van nachtmerries. De monniken noemden de bovenwereld een nachtmerrie. Ook noemden ze het weleens een angstmerrie of een viesmerrie.

Het was te moeilijk voor hem om een huisje te krijgen. Alles zat vol, en er was geen doorkomen aan. Hij zou dan moeten beginnen in een zorg centrum, wat gelukkig niet van de psychiatrie was, maar daar werden ook daklozen opgevangen. Daar zou hij naartoe gaan, daar hadden ze wel een bovenkamer voor hem, en de monniken zouden hem vaak bezoeken. Als dan de tijd rijp was zou hij proberen een huisje te krijgen achter de rivier. Daar wilde hij graag wonen. Het werden moeilijke, maar ook mooie jaren in het opvangcentrum, en toen had hij eindelijk een huisje aan de overkant van de rivier. Het was een mooie grote kamer met hoog plafond. Ook daar kwamen de monniken hem bezoeken. Op een dag waren er drie stewardessen aan de deur van een vliegtuigmaatschappij. Ze vroegen of hij wat vragen wilde beantwoorden voor een formulier. Het was nog erg vroeg. Hij was net wakker. Hij zei dat hij zijn dag nog maar net was begonnen en dat hij tegen vliegtuigen was. De stewardessen gniffelden wat. Ze probeerden hem wat te verkopen, reclame te maken, via deze formulieren. Ze waren nogal opdringerig, en gaven niet snel op. ‘Het lijkt wel alsof jullie op jacht zijn,’ zei Tagula. Weer gniffelden ze wat. ‘Straks willen jullie ook mijn huis gebruiken voor jullie vliegtuigmaatschappij om er jullie spullen in te verkopen,’ zei Tagula. Weer gniffelden ze. Hij keek naar de drie stewardessen. Eentje leek hij ineens te herkennen. ‘Hey, was jij niet eens mijn buurmeisje ?’ vroeg hij aan haar. ‘Kan kloppen,’ zei ze.

‘Dus jij herkend mij ook ?’ vroeg Tagula.
‘Jazeker,’ zei ze. ‘Er zat trouwens nog een huis tussen.’
‘Wij zitten strak in het pak,’ zei één van de andere meisjes. Ze zei dat om hen te verdedigen.
‘En dat is je alibi ?’ vroeg Tagula.
Duidelijk wilden ze zakelijk blijven. Ze probeerden hem een schuldgevoel aan te praten als hij niet verder met ze zou willen. Ze probeerden op zijn emoties in te werken.
‘Ik ben niet voor niets je buurmeisje geweest,’ zei het andere meisje weer. ‘Zou je daar niet iets mee doen ?’ Toen knipoogde, terwijl de anderen zakelijk wilden blijven en er niet op reageerden.

‘Ik vind het nogal erg opdringerig,’ zei hij. ‘Het lijkt wel alsof jullie op een raid zijn.’
‘Ook in noodgevallen kunt u op ons bouwen,’ zei het eerste meisje. ‘Dan bent u verzekerd van een goede plaats.’
‘Daar zijn andere dingen voor,’ zei hij.
‘Wij helpen mensen,’ zei het andere meisje weer.
‘Heel fijn,’ zei hij, ‘maar voor mij is dit niet de juiste wijze. Ik heb het trouwens ook veel te druk om telkens maar allerlei formulieren in te vullen. Het blijft maar gebeuren. Het is eindeloos, en het vreet mijn tijd en energie.’
Toen zijn ze uiteindelijk maar weggegaan, en hij was opgelucht.
Een schuldmerrie noemden de monniken de bovenwereld ook weleens. Schuld was een markt. Dat werd met een bedoeling opgelegd. Zo kreeg men mensen de winkel in.

De monniken hadden het telkens over de boosaardige zoon van Morgan. Die zou ook in de bovenwereld wonen.

Morgan was een heks. Ze gebruikten het bijna als spreekwoord. Als er iets mis ging dan zeiden ze vaak : ‘de boosaardige zoon van Morgan.’

Het beviel Tagula goed om op zichzelf te wonen. Hij had hier hard voor gewerkt. Het was alsof hij een nieuw boek in handen had. Hij zou blijven werken in de lettermijnen om er het beste van te maken, het beste uit te halen. Hij verdiende zijn leven. Hij had het helemaal zelf gedaan, was helemaal zelf door de schemerzones van de bovenwereld gegaan om hier te komen. Hij zou het met hand en tand verdedigen. Hij was zowel dankbaar als trots, in de juiste verhouding, maar altijd leergierig, wetende dat hij er nog niet was. Hij wist dat hij afhankelijk was van God, maar hij had ook een eigen verantwoordelijkheid. Hij dacht er nog vaak aan : ‘Waarom hebt gij de deur opengemaakt ?’ Die droom had hij trouwens gehad in een tijd dat hij hoorde dat een bekende van hem zelfmoord had gepleegd, en steeds meer knaagde het gevoel aan hem dat hij meer had moeten doen om hem te helpen. Maar ja, hij woonde toen al bij de monniken, en ze hadden geen contact meer. Hij voelde zich schuldig dat hij het contact had laten verwateren. Hij had het gevoel dat hij die persoon wel had kunnen helpen en redden. Maar ja, dat was allemaal achteraf. Het stoorde hem. In de bovenwereld pleegden ze nogal vaak zelfmoord. Er was een grote druk op de mensen. Hij hoopte die druk wat te kunnen verlichten, gewoon door zijn aanwezigheid. Zelf hield hij van nachtmerries, zocht hij ze op, en daagde hij ze uit. Hij voelde zichzelf als een Houdini, als een stuntman. Zo nam hij het van anderen over. Plaatsvervangend lijden was een belangrijke bron van zijn leven. Hij nam pijnen van anderen over, ook al wist hij dat ze door pijnen moesten. Het was belangrijk om te leren, maar het was ook belangrijk om voor elkaar te zorgen. Het ging om de empathie. De monniken zeiden dat hij geen asperger meer was, dat hij was genezen. God had ingegrepen in zijn leven, en nu wilde hij wat daarmee doen, iets terugdoen, iets teruggeven. Dat voelde goed bij hem. Dat voelde juist.

Hij wist dat hij de wereld niet kon redden. De wereld moest hier ook allemaal doorheen. Hij wist dat er belangrijkere dingen waren. Hij moest tot de hogere boeken komen, tot de grotere contexten, onder ogen komen waarom dingen waren zoals ze waren. Het hoorde bij een zeker verhaal, en daarin diende hij zijn weg te leren kennen. Hoe ga je met zoiets om ? Dat was werken in de lettermijnen, geen snelle oplossingen, maar de diepte in gaan. Hier was gemak geen koning, maar ontmaskerd. Gemak was vaak boerenbedrog, dat er zoveel dingen werden overgeslagen dat je door de bomen het bos niet meer kon zien. Het was de snelle asfaltering van de natuur. Ze hadden dat allemaal over de indiaanse wereld heengebouwd. Maar ja, de monniken hadden vaak niet veel goeds te zeggen over de indianen, omdat die vaak niet vegetarisch waren, alhoewel er wel sommige natuurvolkeren waren die vegetarisch waren. Ze hadden het soms over de kluizenaren, de hermieten en de holbewoners. Die leefden van iets

anders, wat God hen had geschonken. Die kenden de geheimen van onder de aarde, waar dingen groeiden waar de bovenwereld niets vanaf wist. Ze werden door God in leven gehouden langs andere wegen. En die nieuwe schepping zou uiteindelijk overal komen. Maar de boosaardige zoon van Morgan stond nog in de weg.

De monniken werkten aan de nieuwe schepping. Die zou gebracht worden door boeken. Tagula was soms emotioneel als hij er aan dacht. Toch vroeg hij zich af of een utopia wel mogelijk was, een paradijs. Dat zou alleen in de dieptes van de aarde te vinden zijn, niet in de dorpen en de steden. Maar toch zou dit allemaal in de boeken staan. Zou er een vrederijk komen waar de monniken het soms over hadden ? Maar ze zeiden er ook bij dat het een zinnebeeld was. Wat konden ze verwachten ? Wat voor andere geheimen zouden er gevonden worden, en met wat voor resultaat ? Tagula hield van de nachtmerries, want het hield hem wakker. Het gaf hem informatie. Hierdoor groeide zijn kennis. Vandaar dat Tagula in de dystopie geïnteresseerd was, nog wel meer dan in de utopie. Tagula marcheerde mee met de monniken. Die waren ook niet zoetsappig. Die hadden het vaak over duistere geheimen in de aardbodem. De mens had een te romantisch beeld van het leven en van God. God was niet wie zij dachten. God was totaal onbekend en vreemd voor de mensen.

Nee, de mens mocht niet indutten. Teveel paradijs was niet goed, teveel zoet was niet goed. Vaak was het allemaal slechts aas. Het was een masker. Iets verschuilde zich erachter. Daarom moest men de boeken kennen, over hoe die verhalen liepen. De mens zat in een fuik. De mens moest sterven aan zijn droombeelden. Natuurlijk werden de goede verhalen verspreid om hoop te bieden, maar het was iets symbolisch. De mens kon juist zoveel meer leren van de veel duisterdere verhalen. Die liepen niet altijd goed af. Er waren geen makkelijke wegen door de bovenwereld. Het waren nachtmerries, het waren verhalen, opdat de mens er iets van zou leren. Dat zou een zekere ontwaking zijn, maar dan moest de mens ook weer dieper. Dieper de bibliotheken in. Werden zielen opgesloten gehouden in flessen ? En wat waren dat dan voor zielen ? Vaak was het grote bluf, en raakte de mens door elkaar aan de alcohol. Dat werd dan hoog van de toren geblazen. De monniken noemden de bovenwereld bovenmatig vraatzuchtig. ‘Die vreten en vreten maar. Het verstand is niet thuis, en het hart ook niet, om maar niet van het geweten te spreken.’ Honger is wat de mens nodig had, om te kunnen ontkomen. De dystopie behoedde de mens ergens tegen. Daarom moest Tagula ook niet helemaal doordraaien in het plaatsvervangend lijden. Tucht en oordeel was ook belangrijk. Maar dit kwam juist voort vanuit ware zorg en empathie, als schoolzorg.

Maar Tagula was op zijn hoede voor controlezucht, en heerserigheid. Hij wilde vluchten, hij wilde weg. Hij wilde laag profiel houden. Hij wilde slechts een zaaier zijn, een spoor achterlaten. Hij moest de diepte in, als een roepende in de wildernis, maar uiteindelijk zou hij nog dieper de wildernis in moeten

waar ze hem niet meer zouden horen, waar hij niet meer mocht roepen, maar waar hij aan zichzelf diende te werken, tot de diepere geheimen diende te gaan, in het verborgene. Hij moest dieper de lettermijnen in, ter ontcijfering van de hiëroglieven. Hij moest het raadsel van het leven oplossen. Hij wilde het in een boek schrijven. Het moest zijn als een radio, als een muur. Hij wilde niet grijpbaar zijn. Hij wilde ook onbekend blijven, net als God.

De radio was in die zin beter dan een vliegtuig. Ook op auto's had hij het niet zo. Ze vervuilden de natuur. Daarom noemden de monniken het de viesmerrie, en daar hoorden ook vliegtuigen en auto's bij. Het was een trollenwereld. De trollen vermaakten zich erin als zwijnen in de modder.

'Radio, radio,' dacht Tagula telkens, maar hoe diep moest hij gaan om tot een radio te worden, en hoe diep moest hij gaan om onpersoonlijk te worden. Dat was voor hem belangrijk, dat hij onpersoonlijk werd, want het ging om het principe. Hij was op zijn hoede voor persoonsverering. Hij was op zijn hoede voor persoonscultussen. Maar wat had hij te vertellen ? Mensen waren er veelal niet in geinteresseerd. Ze hadden wel wat anders te doen. Hij kon hen niet redden, want ze wilden niet gered worden. Hij wilde zijn parels ook niet voor de zwijnen werpen. Wie zou dat doen ? Niemand. Alles werd verkocht tegen hoge prijs.

Hij dacht na over een boek als dynamiet, wat al die geheimen zou bevatten, wat als een radio zou werken. Maar juist daarom zou het boek obscuur zijn. Tagula hield van obscure boeken die veelal niemand kende. Het waren van die boeken waar er maar een paar van waren uitgegeven. Er zou hard voor gewerkt worden. Het zou niet iets zijn wat je met geld zou kunnen kopen.

'Geld maakt macht,' zeiden de monniken vaak, en noemden het vervolgens valse macht. Het is macht zonder zorg, zonder diepte. Het is roofmacht. Het dringt zich aan de mens op. Het is nergens op gefundeerd. De boosaardige zoon van Morgan. Het kleeft. Je komt er niet meer van los. Het vindt een weg naar binnen. Dan gebruikt het jouw huis ook als een markt. Dan leef je ineens in huis met je buren. De muren zijn weg. Waar is dan je privacy ? Weggevlogen.

Je droomt dat ook niet zomaar terug. Het is hard werk in de lettermijnen. Als je dan het boek in handen hebt na veel bloed, zweet en tranen, dan wil je het nooit meer loslaten. Dan laat het jou ook niet meer los. Het heeft ook hard gewerkt om jou te bereiken. Dan hebben jullie elkaar gevonden. Maar de boosaardige zoon van Morgan mag nooit onderschat worden. Die gooit altijd roet in het eten. En dat moet ook wel, want er zijn veel meer boeken. Het gaat niet om dat ene boek. En zelfs dat ene boek zal wijzen op de andere boeken. Het boek wil niet verafgood worden. Pas op voor de boekcultussen. Het boek is een verbinding met andere boeken, een brug. In andere boeken wordt het verdiept. Het ene boek is dus een middelaar. Het staat nooit zomaar op zichzelf. Het ontkend andere boeken niet. Het verliest zichzelf niet geheel in macht. Het is een wegwijzer.

Je moet kunnen ademen. Er zijn adembronnen in de dieptes van de aarde, waar de mens nog niet vanaf weet. De monniken hebben daar soms over geschreven, en spraken daar soms over. Er is nog zoveel wat de mens niet weet.

Zoveel macht komt en gaat. Als macht geen zorg is dan is het ten dode opgeschreven. Dan komt het uit een vergiftigde bron. Dan is het slechts geldmacht, roofmacht. Het is tijdelijk, zeer vluchtig, en kan ook zo weer gestolen worden. Dan moet je leren remmen, op een ander spoor komen, anders ontspoor je, kom je met je hoofd vast te zitten tussen een beveiligingsdeur. Dieven komen nooit ver. Misdaad loont niet. Maar de mens mag de boosaardige zoon van Morgan niet onderschatten. Hij zit daar op zijn troon en hij dobbelt. Telkens weer is hij de systemen te slim af, komt overal doorheen. Dan zet hij zijn vlag. Het is de expansiedrift. Het is de gemaksdrift, en het is een gat in de markt. Met geld verzint de mens eindeloze dingen. Het vlees is eindeloos. Moet dat ons wanhopig maken ? Neen. Maar we mogen het ook niet wegpraten. Doorlezen, doorleren, doorsterven. En dat is zo'n grote jacht dat die eeuwig is. Eeuwig is volgens de monniken trouwens ook symbolisch. Het betekent volledig. Het betekent in de grotere context. Daarin zullen een heleboel dingen wegvallen, weggestreept worden.

Hoofdstuk 3. De wapenfabriek

De zorgcentra liepen door de gehele bovenwereld heen. Het waren vaak lange tunnels of lange gangen met kamers, en er werden ook flatgebouwen voor gebruikt. Je kon er lange wandelingen doorheen maken. Voor Tagula en de monniken was het interessant, want het was los van de psychiatrie. Ze hielpen waar en wanneer ze konden. Al was het alleen maar door hun aanwezigheid. Tagula kenden ze wel, want hij had er ooit eens gewoond, en zo was hij nog steeds van harte welkom. Tagula nam ook vaak gebruik van de gastenkamers. Die waren vaak overal verspreid door de zorgcentra. Gasten waren belangrijk, want dat werkte therapeutisch voor de patienten. Zo konden ze andere ideeën krijgen en nieuwe werelden betreden. De hulp ging via de vrijwilligers en de gasten. Ook hielpen patienten elkaar. Het ging om de natuurlijkheid ervan, niet door de dwang. Iedereen droeg zijn steentje bij.

De psychiatrie en tandartserij stonden onder de boosaardige zoon van Morgan. Het begon steeds meer op een burgeroorlog te lijken, sinds er steeds meer zorgcentra kwamen opzetten. De monniken stonden aan de kant van de zorgcentra. Er was voor hen een groot verschil tussen psychiatrie en zorg, alhoewel er ook kruispunten konden zijn. Zo was er ook een neutraal deel in

de psychiatrie, een overgangsgebied. Veelal leek de burgeroorlog gewoon nog op een koude oorlog. Men kon elkaar niet luchten of zien, en daarom ontweek men elkaar, maar over en weer werd er veel in de kranten geschreven. Vaak werd het ook gewoon een krantenoorlog genoemd. Er werd geschreven, er werd beweerd, er werd vergaderd.

De monniken zeiden dat de boosaardige zoon van Morgan samenwerkte met buitenaardse wezens genaamd de Seflak. Zij waren insectisch, tijdmengers, vluchtig, ruimtemengers, nummermengers, konden rommelen met chronologie, waardoor ze konden verschijnen en verdwijnen waar en wanneer ze wilden, en zichzelf tot poedervorm konden maken. Vaak verborgen ze zich in de vormen van de stad, zodat ze niet zichtbaar waren. Ze werkten met camouflage. Ze kwamen uit het oerwoud.

De zoon van Morgan was een groot probleem, als een schotwond die van geslacht tot geslacht werd doorgegeven, die delen van de hersenen had uitgeschakeld, zodat het hart niet meer bereikbaar was, en al helemaal het geweten niet meer. Alles was verdoofd. De monniken wezen alcohol aan als de grote boosdoener. De bovenwereld was verdronken in alcohol, op sterk water gezet. Nu waren het zombies die de Seflak moesten dienen, en bovenal de zoon van Morgan.

De zoon van Morgan was een echo uit een diep verleden. De geschiedenisboeken zwegen erover, maar niet de boeken van de monniken. De zoon van Morgan was een doctrine, een medische doctrine, die tegen de leer van de monniken inging. Ook de zorgcentra moesten er niets van hebben. Velen waren ten onder gegaan aan de doctrine. Er werd nogal geheimzinnig over gedaan. Men mocht eigenlijk niet weten wat de doctrine was. Het was een goed geheim gehouden recept. Eigenlijk was het gewoon een bakkersrecept. Dit waren geen echte dokters, maar marktdrijvers. Daarom was de doctrine in diepte gewoon een economische formule die geld en macht bracht, ook al was het slechts glans en schijn. Krakende huizen die op instorten staan. Deze vorm van geldwinning veroorzaakte aardbevingen. Men leefde van de stress van de patienten. Het was het syndroom van Mörn. Mörn was iemand die gek werd van de angst dat zijn huis zou instorten. Natuurlijk zagen de verkopers van angstmedicijnen daar heil in. Later werd deze term ook voor andere dingen gebruikt, en psychiaters begonnen steeds meer de term Mörn te gebruiken voor allerlei andere angsten en ook andere problemen. Mörn begon een echte volksziekte te worden, en de vraag naar medicijnen tegen Mörn begon enorm toe te nemen. Kinderen groeiden op met Mörn. Vaak was het hen aangepraat. Ze werden bang gemaakt en hadden vervolgens de ziekte van Mörn, die ongeneeslijk zou zijn, wat natuurlijk grote kassa betekende voor de medicijnenmarkt. Zo werkte de doctrine een weg. Het was dogma voor de psychiatrie. Het was voor hen een magische toverspreuk voor geld.

Tagula zag hele families de verwoesting ingaan door Mörn, en begon er tegen te

prediken, zoals ook de monniken deden. Mörn begon een stopwoord te worden voor de psychiaters. Het was een weg tot het snelle geld. Men had het niet meer over gespleten persoonlijkheden. Men noemde het nu gewoon Mörn, een kat in het nauw die rare sprongen maakt. Het was een viscieuze angstcyclus die niet alleen ongeneeslijk was, maar ook erger werd. Je had hier steeds meer medicijnen voor nodig. Natuurlijk was dat allemaal aangepraat. Voor de monniken was Mörn een misdaadorganisatie. De psychiaters hadden zelf Mörn, vanwege hun slechte geweten, vanwege hun kaartenhuis wat op instorten stond, en dat projecteerden ze op hun patiënten. De patiënt was hun alibi. Zo waren zij er rein van en konden weer doorgaan met hun werk. Zo lieten ze een spoor van verderf achter. Het dreef mensen tot onder de trein. De psychiatrie was die trein, in samenwerking met de tandartserij, die nog wel erger was. De tandartsen hadden Mörn, en projecteerden het op hun patiënten. Dat ging er heel sluw aan toe. Mörn was ontstaan door geldmisbruik en alcohol. Het was een dodelijke combinatie. Het scheen altijd samen te gaan. Mörn was daarvan de vrucht en ook de katalysator. Zo kwam men tot het dwaze geld. De dood kon hen niet meer stoppen, want dat hadden ze netjes op hun patiënten geprojecteerd. De monniken hadden de spelletjes van de tandartsen en de psychiaters door. Ook de zorgcentra hadden het door, en daarom hadden ze zich door de gehele bovenwereld verspreid als vangnet. Mörn was tot een negatieve afgod van de dystopie geworden. Het was de medische mammon, maar slechts een bakkersrecept. Het enige wat genezen werd was de dikke portemonnee van deze lieden, die ook wel de witte monniken werden genoemd door de monniken. Zij waren als witgepleisterde graven, chemisch gebleekt.

Mensen die Mörn hadden in de ogen van de psychiatrie werden benaderd met neerkijkende empathie, werden zielig gevonden en niet serieus genomen. Tagula ergerde zich aan deze valse empathie, want de psychiatrie had het op zijn patiënten geprojecteerd. De zoon van Morgan was een woesteling. Hij kon schelden en dreigen om mensen bang te maken, en dan zouden ze ineens de ziekte van Mörn hebben. Het waren van die dokters die mensen in elkaar sloegen om maar patiënten te kunnen hebben. En zo plakte de tandartserij zijn vullingen. Het waren gedwongen etiketten. Het vee werd gebrandmerkt. Je mocht niks zeggen over hun heilige vullingen, want dan werd je opgepakt. De agenten van de zoon van Morgan klopten op hoge deuren en poorten om gevangenschap en dood aan te kondigen. Vaak plakten ze alleen hun plakkaten op de deuren. Het zou niet lang duren of hen die zogenaamd de ziekte van Mörn hadden zouden afgezonderd moeten worden in speciale kampen, en het liefst nog ondergronds. Daar waren ze mee bezig. Ze zouden in ballingschap naar de wildernis gaan met treinen, en naar ondergrondse werkkampen met metro’s en liften, en weer anderen zouden verscheept worden tot ballingseilanden. Tagula zag hoe het allemaal snel uit de hand aan het lopen was. Psytand was geboren, de officiële samenwerking tussen psychiatrie en tandartserij, een grote

industrie. Zorg was product. Patiënt was klant, maar de klant was niet koning. De klant was een gevangene, een slaaf, een ter dood veroordeelde. Dat zeiden ze niet letterlijk op die wijze, maar het kwam er wel op neer. En Mörn was besmettelijk, en daarom werden hen die met Mörn waren bestempeld ook bestempeld als onbetrouwbaar. Mörn schreeuwde in hun hoofden. Het was bezet gebied. Maar Tagula en de monniken vochten tegen deze woeste leeuw.

Zo werd het sociale leven een mijnenveld. Men werd bang voor verdachtmaking. En zo maakte men elkaar verdacht. Men werd steeds meer paranoïde, en zo rijp voor het Mörn-stempel, om zo tot product te worden gemaakt. Automatisch werd je zo een verslaafde aan medicijnen. De medicijnen waren heilig en dulden geen kritiek. Wie kritiek had had de ziekte van Mörn, en moest desnoods gedwongen worden met medicijnen. Zo werd de bovenwereld tot een angstcultuur.

Tagula had al lang spijt dat hij was overgegaan, maar kon nu niet meer terug. Ook wilde hij eigenlijk niet weg, en wilde hij vechten. Het duurde niet lang voordat ook Tagula beschuldigd werd van het hebben van Mörn, en zo zou hij mogelijk ook in aanmerking komen voor verbanning. Hij voelde zich al verbannen. Je mocht niet voor jezelf denken in de bovenwereld. Kritiek hebben op het systeem was sociale zelfmoord.

De monniken vonden het nodig om door te gaan met de prediking. Natuurlijk hadden zij ook Mörn in de ogen van de psychiaters. Dwangverpleging was een optie, dus daarom moesten de monniken, evenals Tagula, op hun hoede zijn. Mörn werd gezien als gevaarlijke krankzinnigheid, erger dan een gespleten persoonlijkheid. Mörn was de fusie van de gespleten persoonlijkheid. En dan had je alle poppen aan het dansen, dan waren de rapen goed gaar. Mörn werd gezien als het grootste gevaar voor de samenleving, als negatieve afgod, maar in zekere zin ook positief, vanwege geldwinning. Het was een gouden formule voor de dystopische economie, voor de vrijgevochten opportunisten die boven alle anderen stonden, oftewel hen die zich de elite waanden. Zij waren zo speciaal dat ze bijzonder waren. Mörn was als een geliefd huisdier voor hen, als de gans met de gouden eieren.

Mörn was zowel veracht als aanbeden, zowel berucht als beroemd. Het was een monster die hen in de greep hield. Mörn projecteerde, Mörn stal geld, Mörn verzweeg, Mörn dreigde, chanteerde, beschuldigde en schonk troost. Dat was de bakkersformule. Diep ging het niet. Het was een beest aan de oppervlakte. Mörn werd aanbeden als leeuw en geofferd als kalf. Alles draaide om geld en medicijnen, of dat nu door verlokking ging of door dwang. Mörn was ook omkoperij. Mörn was een allesverwoestende machine.

Tagula vocht, en twijfelde. Soms dacht hij dat Mörn in hem was. Hij voelde het monster schreeuwen, hij voelde het monster woeden. Zijn gedachten waren soms als een wilde zee. De monniken wilden hem terug, maar hij kon niet. Hij

moest hier blijven. Hij moest weerstand bieden.

Alles werd tot massa-productie. Mörn was de underdog, de paria van de samenleving, de lagere rang, en de zonen van Morgan waren de hogere rang, maar vanwege dat Mörn de fusie van de gespleten persoonlijkheid was, was hij op een vreemde wijze beiden. Mörn stond aan beide kanten van het schaakbord, en daarom vreesden zij het. Mörn was eigenlijk hun heerser. Ze konden niet met en niet zonder. Zo waren zij zelf diep gespleten. Mörn bracht hen verlichting, Mörn bracht hen troost, maar was tegelijkertijd een bedreiging.

Heb ik Mörn ?
Nee, wij hebben geen Mörn.
Mörn is voor de slacht. Zij hebben Mörn.
Wij houden alleen van Mörn. Wij houden van vlees.
Wij houden van het geld wat het brengt.
Wij hebben geen Mörn, wij zijn Mörn.
Dat hoeft verder niemand te weten.
Wij projecteren het graag op de ander,
en vragen daar vervolgens veel geld voor.
Voor wat hoort wat.

Heb ik Mörn ?
Nee, wij zijn geen Mörn.
Heb ik dat gezegd ?
Nee, ik heb niets gezegd.
Dat verbeeld je je maar.
Je hebt namelijk Mörn.

En zo werd Mörn tot een handig excuus en een handige alibi.
Zo kwamen ze met alles weg.
Zo was Mörn hun duivel en hun God, tevens hun plaatsvervanger,
hun zondebok. Dat ging allemaal goed samen.
Het was immers Mörn, de fusie van de gespleten persoonlijkheid.
Goed en kwaad werkten naar hartelust samen,
omdat ze het beste niet wilden zien.

En deze vreemde religie noemde men Echto.
Het was allemaal goede reclame voor een vliegtuigmaatschappij,
want wilde je niet even weg van al die onzinnigheid ?
Wat had het leven nog voor zin zo ?
En zo kon je zin krijgen als je met het vliegtuig er eens even uit ging,
naar een ander land.
Maar wat zouden daar voor vreemde systemen zijn ?
Tagula wist dat hij er niet voor kon weglopen of wegvliegen.
Hij wist dat hij er dwars doorheen moest, door alle gekte.
De Echto kerken stroomden vol, door alle dreiging, door alle omkoperij.
De mens werd gechanteerd tot het bot in de bovenwereld.
En in het bot kwamen vullingen, door het hele lichaam, gedwongen.
De vullingen moesten het bot vervangen, om zo onder de heerschappij te komen van de zonen van Morgan.

Jaromo was een skelet wat ze vereerden, wat geheel was opgebouwd uit vullingen.
Alles was vervangen. Zij die niet naar de Echto kerken gingen kregen het Mörn stempel.
Deze religie mocht niet geweigerd

worden. Het psycho-medische systeem, oftewel Psytand, moest aanbeden worden. Daartoe hadden ze ook hun eigen boek.

Verschijningen van buitenaardsen begonnen steeds normaler te worden. En dat waren echt niet alleen de Seflak. Men sprak over de wederkomst, maar het was dystopie. Het was mind-control, totalitarisme.

Het was pas na vele jaren dat dit systeem begon weg te ebben, in andere vormen begon over te gaan. Er kwamen steeds nieuwere vormen bij. De zorgcentra, de monniken en Tagula hadden stand gehouden. Het was dankzij de boeken dat zij stand hadden gehouden en dat het kon veranderen. Er waren nieuwe boeken bij gekomen die nieuwe zichten hadden gegeven, en de organisaties werden zo van binnenuit veranderd. De psychiatrie en de tandartserij waren niet meer wat het was, maar waren opgegaan in andere dingen. Maar hoe dan ook was het nog steeds een dystopie. Tagula vond dat niet erg. Hij hield van nachtmerries.

Alhoewel het beter ging had hij nog veel last van herbeleving. Hij ging in een wapenfabriek werken, maar dit ging om zachte wapens die niet dodelijk waren. Het ging om afleiding en verleiding, lokmiddelen. Hij moest werken aan reclame voor goede producten. Het was juist een wapen tegen de gangbare wijze van oorlog. Urenlang per dag werkte hij eraan om de reclame goed te krijgen. Men had nieuwe, onbekende groenten ontdekt in de aardbodem, dieper in de aarde, en op en in de zeebodem, en men begon dat ook boven de grond te telen. Het bleek een goede uitwerking te hebben op de hersenen van de mensen. Hij werkte ook aan andere wapens, wapens van verzoeting en verbittering. Soms was het belangrijk dat mensen meer verbitterd over zichzelf waren in plaats van snel van zichzelf overtuigd. De verbitteringswapens waren afrem-middelen, wat ook een onderdeel van de oorlog was. Al met al moesten er bepaalde delen van de oorlog wel zijn, en andere delen moesten weg. Er moest een scheuring komen in de oorlogswetenschap. Het waren dus wapens van een geestelijke en sociologische oorlog. Hij moest hiervoor ook worden bijgeschoold in de psychologie. Er waren geen eenvoudige oplossingen. Soms deed hij overwerk. Dit werd dan gecompenseerd door veel geld en op bepaalde momenten veel vrije tijd. Zo bleef de balans in zijn leven, en zo bleef hij contact houden met de natuur.

Telkens was hij weer op zoek naar nieuwe producten en nieuwe boeken, en als het iets was, dan maakte hij er reclame voor. Daar was hij heel vindingrijk in. Voor hem was het daarom ook een uidagende job. Hij wilde niet dat het klinisch en steriel zou zijn. Daar streed hij juist tegen. Hij liep ook niet rond in dure pakken met stropdassen. Het moest van een hele andere kant komen, veel kinderlijker. Door kinderen liet hij zich inspireren, en de monniken benadrukten altijd hoe belangrijk het was om als de kinderen te worden. De mens was vals volwassen geworden. De mens was op een dwaalspoor. Er moest een geheel nieuw educatie-systeem komen, en daar ging

hij voor. Dat mocht niet strak en schools zijn, maar moest van een hele andere kant komen, moest meer natuurlijk zijn. Het moest creatief zijn en blijven. Hij wist dat hierin veel valkuilen waren, en die werden ook besproken. Daar werd ook tegen gewaakt. Hij zag de herbelevingen dan ook als een nodig alarm. Het hield hem doelgericht. Hij mocht niet indutten.

Er kwam nieuwe technologie, ook al had het ruis, ook al waren er veel storingen. De nieuwe radio's konden frequenties van bomen opvangen. De bomen konden spreken. Zo werden de bomen gehoord. Vele mensen dachten in het begin dat het een truuk was. De bomen hadden hun eigen programma's, en hun stemmen leken op mensenstemmen. Zo werd deze technologie ook uitgebreid tot het verstaan van dieren. Ook zij hadden mensenstemmen, maar die zaten op andere frequenties die de mens voorhen nog niet kenden. Daar was de apparatuur niet voor. Ze hadden ook hun eigen electricteit. De energie kon vertaald en opgewekt worden door bepaalde generatoren, en dit was pure natuur energie.

Het waren hele bijzondere radio's en in het begin waren de prijzen heel hoog, maar later begon de samenleving er meer en meer gewend aan te raken, en daalden de prijzen meer en meer. Zo kwamen er ook bepaalde telefoons waardoor je met dieren kon spreken. Die waren zeer gewild. Het waren terugspreek-radio's. De energie die hiervoor werd gebruikt was zeer zuiver. Die kwam uit de zee. De markt voor dit soort producten brak open. De brug tussen mens en natuur was hersteld. Hierop werd een geheel nieuwe economie gebaseerd. Dieren werden sindsdien ook als mensen gezien, omdat ze spraken. De wetenschap had een grote sprong voorwaarts gemaakt. Tagula merkte dat de mensen aardiger begonnen te doen naar elkaar, en ook naar de dieren. Toch waren er ook opstootjes. Rebelse jeugd die niets met de technologie te maken wilden hebben, en ook vele ouderen die het niet begrepen en niet wilden. Uiteindelijk zou dit tot burgeroorlogen kunnen leiden. Daar begon het in het begin wel op te lijken. Het maakte de jeugd soms agressief. Dit had ook te maken met het feit dat sinds de wetenschappelijke opleving er steeds meer slachthuizen dicht gingen. Dit gebeurde lang niet overal, maar over het algemeen.

Agressieve jeugd was een groot probleem. Er kwam toen ook apparatuur op de markt die de diepere frequenties van de mens konden oppikken. Dit gaf natuurlijk direct een ander gevaar, namelijk het mogelijke verlies van privacy, en daarom was de nieuwe apparatuur aan strenge wetten onderhevig. In ieder geval kon men met de nieuwe apparatuur babies verstaan, en ook hen die om wat voor reden dan ook hun stem hadden verloren. Het bleek dat de zielen van de voorgeslachten zich vaak nestelden in de nageslachten, en dat kon voor innerlijke verwarring zorgen. Alles liep door elkaar heen. Er was geen goede afvoer. Dit kon verholpen worden door bepaalde technologie. Het was bepaalde splitsings-apparatuur. Hierdoor kwam er ook andere energie vrij, die goed gebruikt kon worden. Zo kon de mens

zichzelf weer begrijpen, en ook de ander. Er had teveel fusie plaatsgevonden door gebrek aan goede apparatuur. Ze noemden het kleven. Er waren klevers in de mens ontstaan, zodat ze niet meer van henzelf waren, maar ook van de voorgeslachten. Zij waren als de erfenis van de voorgeslachten en werden door hen bewoond, puur omdat er niets anders voor handen was. Deze klevers ontstonden dus in onwetendheid, als een jeugdziekte van de evolutie. De knopen moesten nog ontward worden. Alles liep door elkaar heen.

Telkens als Tagula herbelevingen had dan was dat een vorm van kleven. Maar eerst moest men het kleven onder ogen komen, voordat het opgelost en ontward kon worden. Tagula voelde hoe de voorouders in zijn hoofd woonden, hoe zij een bepaalde belasting op hem hadden gezet. Telkens weer moest hij betalen. Er moest apparatuur komen om die signalen te scheiden. Dat was een nieuwe vorm van scheikunde. Hierin moest Tagula onderwezen worden voor zijn werk.

Er liep een scheidingslijn door zijn hoofd, maar die was te dun. Het ijs was nog te dun. Alles brak er doorheen. Er waren een heleboel dingen die de mens niet wist. Het kon niet ademen, en daarom voelde het als leven in de viesmerrie. Alles hoopte en stapelde zich op, als een kleefmerrie. Kleven, kleven en kleven, daar bestond zijn leven uit. Telkens weer. Soms was het weg, en dan was het er weer. Er leefden dingen in hem die daar niet hoorden. Hij had de buren in huis. Er werd markt gedreven in zijn huis. Hij wilde voor zijn huis vechten, maar ook een goede oplossing verzinnen. Hij kon al die mensen toch niet zomaar uit hem zetten ? Het was een kinderziekte van de evolutie, een zeer vervelende, knagende situatie. Hoe voelde van alles door hem heenlopen. Zijn werk was hierin zijn hoop. Ook zijn studie.

De splitsings-apparatuur sloeg in als een bom. Mensen begrepen ineens zichzelf weer, voelden weer ruimte in zichzelf, konden weer ademen. De signalen en stemmen werden gesplitst in hun gedachten. Nu was het duidelijk wat het was, en waar het vandaan kwam. Nu konden mensen hun harten weer laten spreken. Het was overduidelijk dat dit niet zonder slag of stoot ging. Vele stemmen van het verleden wilden niet weg. Er waren allerlei claims en contracten. Er moest een betere afvoer komen. Er moest beter vervoer komen voor deze dingen. Tagula dacht terug aan de vliegtuigmaatschappij. Had het dan toch niet een kern van waarheid ? Mensen wilden veel reizen juist omdat ze dit soort dingen in zichzelf voelden, en eerst was daar nog geen andere apparatuur voor. Zo kon hij deze drangen verklaren. De mensen wilden zo op hun eigen, rigoreuze wijze loskomen van het gekleef.

Door het splitsen kwam er een nieuwe energie vrij die men kon gebruiken. Die energie werd voorheen verborgen gehouden onder de klevers. Het was als een vulkaan die losbarste. Men kon niet goed met deze energie omgaan, want men wist niet wat er mee te doen. Het werd vrije energie genoemd. Er waren apparaten die de voorouders konden

verschepen, teleporteren, naar andere gebieden, zodat ze niet meer in de hoofden van het nageslacht hoefden te leven. Dat was overigens niet dat ze letterlijk in het hoofd van één persoon woonden, maar verdeeld, als apparatuur, als een stralingsveld waarin een nieuwe droom was opgewekt waarin ze konden wonen. Dat was vaak tussen mensen in, maar het vrat aan hen.

Tagula moest leren hoe dat splitsingsproces werkte. De appatuur werkte veelal door zekere spiegelingen, door ketsers, en door een hele reeks van ketsers, door bepaalde routes en tunnels in de apparatuur konden signalen omgedraaid worden, en zo worden gesplitst van elkaar.

Dat ging dus niet zomaar door magneetjes, maar door zekere spiegeltjes die op een bepaalde wijze geplaatst dienden te worden. Het moest van bepaald materiaal zijn om die frequenties op te diepen. Het waren een bepaalde soort steentjes die in de zeebodem en dieper in de aardbodem werden gevonden. Men moest hiervoor veel in de mijnen werken. Men moest dus ook leren de vrijgekomen energie op te vangen, door bepaalde soorten materialen. Daarmee was men nog aan het experimenteren, hoe dat het beste zou kunnen. De filters konden niet werken zonder de spiegelsystemen, en voor de spiegelsystemen konden niet zomaar metalen worden gebruikt, want die zouden het kleven weer kunnen opwekken. Daar was toch echt steen voor nodig. Het waren hele kleine kristalletjes, van een zwartachtige kleur. Het was bepaald zoutgesteente. Het waren hele andere zouten dan die men kende. Het zout was veel harder, zodat het meer steen was dan zout. Het werkte zintuigelijk op de mens in. Het leek wel alsof het van een andere wereld was. In ieder geval konden de stenen frequenties opslaan en van elkaar scheiden, en ook transformeren. Zo kwamen er bepaalde grote stenen waarin de voorouders konden wonen. Deze stenen werden dagen genoemd, en schuildagen. Vanwege dat de stenen vrijwel zwart waren werden ze ook wel zwarte koningen genoemd, of zwartkoningen. Ze begonnen door het hele land te staan, als zendmasten. Nu moest er heel veel electrisch en chemisch afval verwerkt worden, waar deze stenen ook goed voor waren.

Men moest werken in de mijnen voor dit soort dingen. Ook Tagula kreeg een oproep. Hij vond dit wel interessant en ging ook de zee op en in. Er kwamen steeds meer tunnels in en onder de zee. Zo kwam men ook diep onder de zee om daar te mijnen. Men vond daar nog veel andere soorten gesteenten, en de wetenschap begon hard te groeien. Er kwam steeds meer informatie over deze dingen, en die informatie schenen de stenen ook vast te houden. Die kon men door bepaalde apparatuur opvangen. Eerst moesten de electrische signalen vertaald worden, en ze moesten gescheiden worden, en goed afgevoerd, en veel energie die vrijkwam kon voor andere dingen worden gebruikt. Het was lichte en vriendelijke natuur-energie. Toch merkte men dat er ook andere soorten energie begonnen vrij te komen. Energie was energie. Ze waren aan regels onderhevig. Men kon niet naar hartelust experimenteren. Er waren

ook kosten aan verbonden, en sommige dingen konden echt niet. Men kon niet naar hartelust mengen. Sommige energie was zo krachtig dat men afremmers moest inzetten. De energie moest allereerst vertraagd worden.

Mensen wilden soms de steentjes in hun hoofd laten implanteren. Sommigen droegen de steentjes als sieraden. Anderen wilden het gewoon houden bij de apparaatjes. Die werden steeds handiger, tot zakformaat. Zo konden ze spreken met de voorouders, met de dieren, de bomen, de bloemen, en de stenen zelf. Het werd intersociale media genoemd, metasociale media, of gewoon natuurmedia.

Hoofdstuk 4. Naar Zaalveringen

De wapenfabriek groeide uit tot sociale beveiliging, afvoer en recycling. Het was een educatie oorlog, een oorlog tegen onwetendheid. Men dacht naar andere planeten te moeten voor materialen, maar het bleek allemaal in de aardbodem en zeebodem te zitten. De mijnen werden druk bezocht. De mijnen stonden voor hoop. De techniek moest afrekenen met overlapping, knopen en kleven, en dat kon alleen door geleiding, waar ook een hele hoop omleiding bij kwam kijken. Er was van korte snelle wegen geen plaats meer, alhoewel de apparatuur wel steeds handiger werd, en verfijnder. Er kwamen helmen met vizier, als dashboards met schermen, om tot een andere frequentie te gaan, in een andere wereld te leven. Dat ging niet altijd goed. Er waren nog een heleboel dingen die ze niet begrepen.

Ook buitenaardsen, bovenaardsen, onderaardsen en binnenaardsen bleken zich al energetisch in de mens te bevinden. Er waren een heleboel energetische werelden waar de mens nog niets vanaf wist, omdat de mens die frequenties nog niet had onderscheiden, omdat de apparatuur er niet voor was, maar de zwarte koning baande zich een weg. Er kwam een geheel nieuw educatief systeem waar kinderen van jongs af aan al naartoe konden gaan, maar niet onder dwang. Dwang werkte niet in de scholing. Daar kwamen alleen maar problemen van, en het was vaak het werk van klevers. Men wist hier nog niet mee om te gaan. De wetenschap omtrend deze dingen stond nog maar in de kinderschoenen. Klevers ontpopten zich vaak als blaffers. Het was verstopte, opgehoopte energie, en ook vaak afgeknot. Door de nieuwe apparatuur konden deze energieën begrepen worden, vertaald. Het moest nog allemaal gekanaliseerd en gesorteerd worden. Er moest leiding, omleiding en afvoer zijn. Zo kon energie ook omgezet worden. Het

moest zo de juiste plaats en functie vinden.

Er kwamen steeds meer van zulke wapenfabrieken. Er was een markt voor deze dingen. Maar er waren ook tegengeluiden : ‘Een boom is een boom. Een dier is een dier. Vlees moet. Voorouders zijn dood, en dood is dood. Voorouders moeten met rust gelaten worden.’ Enzovoorts. De wapenfabrieken noemden dat deze tendensen juist de klevers waren. Ze hadden nog meer techniek nodig. Misschien moesten ze nog dieper de aarde in, of nog dieper onder de zee, of moesten ze op andere plaatsen zoeken, of naar andere planeten, of gewoon wachten op nieuwe boeken met nieuwe informatie erover. Ze waren aan het wachten op de gouden link. Ze waren op zoek naar een leider over deze dingen, naar een zwarte koning, of iets anders. Soms liepen de spanningen hoog op. De klevers konden flink blaffen. Ze vroegen natuurlijk om aandacht. Het probleem moest nog opgelost worden. Hier was nog pijn.

Tagula kwam er meer en meer achter hoe belangrijk het was geestelijk te dromen, tot de bron energie te gaan, want men was in spiegelingen terecht gekomen die zich hadden lopen verdraaien. Maar het bleef niet bij de droom. Ook in de droom moest men tot de geestelijke slaap gaan en tot de innerste droom, want ook de droom zelf was in principe nog gewoon afwijking, als zaad wat gezaaid diende te worden. Het moest nog ontkiemen. Er moest naar een nog fijnere bronstof gegaan worden in de diepte van de droom, door de geestelijke slaap. Dan was het een droom in een droom, maar dat werd zo niet genoemd. Dat werd irkw genoemd, of irke. Dat was een discipline die geleerd kon worden in de droom technologie, maar dat was dan eigenlijk de irke technologie. Men moest hiervoor eerst door de schemerzone heen, om zo tot de irke industrie terreinen te gaan. Steeds meer boeken begonnen op te rijzen over dit onderwerp.

Tagula probeerde de stromen van irke in zichzelf te volgen. Vaak had hij dromen die hij niet kon onthouden en weer was vergeten als hij wakker werd, maar het was slechts zaad dat eerst nog moest sterven, en dan zou irke komen. Dat kon gewoon overdag gebeuren, als hij wakker was, want het was slechts geestelijk. Het gaf hem inspiratie. Het was een bron van leven waardoor hij geleid kon worden. Hij kon zo gevoelig worden voor de grenzen waarbinnen het pad kon ontstaan, om zo door het mijnenveld van het leven heen te komen. Ook de monniken bedreven dit.

‘Ik moet ergens van weg, en ergens naartoe,’ zei Tagula altijd. Iets zat hem op de hielen, maar iets lokte hem ook. Hierin moest hij juist voorzichtig zijn, want dat wat hem op de hielen zat kon ook lokken. Er werd met aas gewerkt, met valstrikken. Daarom was de wapenfabriek belangrijk, zijn houvast. Maar het bleef niet bij irke op zich. Telkens weer moest je de geestelijke slaap in, om tot de droom in de droom in de droom te komen, de diepste droom, de diepste irke, wat een heel gevecht was. Je moest zo tot de inter-irke komen. Er waren genoeg gevaren, van irke wat niet genoeg was

doorgezuiverd, niet genoeg was getest. Tagula zag de gevaren ervan in. Daarom wilde hij het uitwerken. Er moest meer educatie over komen, want het kon heel sluw zijn. De mijnenvelden en fokkerijen waarin de mens zat opgesloten wilden en zouden niet zomaar loslaten. De farao wilde het volk niet laten gaan. Het liep uit op een grote koude burgeroorlog tussen de geestelijken en de klevers. De klevers wilden alles bij het oude laten. De klevers wilde geen vernieuwing. Ze hadden zich vastgekleefd en leefden ervan. Het waren een soort insecten, maar ze leken ook op slakken, kwallen en octopi. Er was een oorlog om het brein van de mens. De interirke kon uiteindelijk de weg tussen brein en hart herstellen, maar er moest ook een weg komen tot het geweten, en dat lag veel dieper. Het geweten was oorspronkelijk een orgaan tussen het hart en de buik, en het bewustzijn was een orgaan wat ernaast lag, maar buitenaardsen hadden het weggesneden uit de mens. De mens was nu in een slaap, en in een boze droom. In die droom werden mensen tot de dood gedreven, tot zelfmoord, of tot moord, tot criminaliteit, of ze werden tot de drugs gedreven, tot medicijnen, of tot een coma, dit alles om ze in de slaap te brengen tot Mörn. Mörn was de tegenstander van irkw. Het was een valse droomput waar mensen in gezogen werden, als in een fuik. Ze kwamen zo steeds dieper en dieper, en werden ergens voor gefokt. Kinderen, dieren, maar ook volwassenen werden geofferd in de mörn-cultussen. Sommige mörnisten offerden zichzelf vrijwillig. Ook velen in de psychiatrie en tandartserij waren mörnisten, vaak in het geheim, en hadden duistere doeleinden met de mens. Te pas en te onpas zeiden ze dat de zieken bepaalde stoffen misten, en dat zij die konden aanvullen, met hun chemische rotzooi, juist om de mens nog zieker te maken, of schijnbeter te maken, opdat ze op welke wijze dan ook onder hun controle vielen. Men had machtsvraatzucht, en controle waanzin, allemaal vanwege een slecht geweten. Ze waren hersenloos en gewetenloos op vele wijzen. Het was voor hen een sport om zo veel mogelijk mee te sleuren in hun eigen lot, om het op hun gestrikten te projecteren, zodat zij vrijuit konden gaan, en zo er veel mee konden verdienen. Men dacht dat men op een succesvolle wijze tegen het geweten kon strijden. Men dacht dat men het geweten had uitgedoofd, had weggesneden. Maar ze onderschatten de werkingen van irkw, die was gezonden om het geweten te herstellen, door de weg tussen het hart en het brein te herstellen, en zo zou ook uiteindelijk het bewustzijn hersteld worden.

De mens leefde nog steeds in een nachtmerrie, werd onder water gehouden door Mörn. Het Mörn virus was ook al in de wapenfabriek. Tagula moest rennen voor zijn leven. Toch hield hij vast aan de wapenfabriek. Hier had hij hoop. Hij kon zijn collega's niet meer vertrouwen. Toch moest hij roeien met de riemen die hij had. Hij moest er goed gebruik van maken, zonder ervoor te vallen. De boeken leidden de weg. Voor zijn ogen zag hij het steeds meer overgenomen worden door de nieuwe generatie, en er werd vreemdzinnig mee omgesprongen, totdat hij uiteindelijk wel weg moest. Hij wilde zich nu alleen nog maar richten op de boeken. Hij had

gevechten met Mörn in de nacht. Mörn wilde de hoofden niet loslaten.

‘Niet door macht, noch door geweld, maar door boeken.’ Hij wist dat het om irke ging. Hij wilde dat het geweten en bewustzijn in hem hersteld werden. Hij moest door de schemerzone heen. Er was geen andere weg. Ze probeerden hem te vangen, probeerden zijn armen of benen af te hakken, maar hij moest doorwerken. Niet tot worship komen, maar tot workship. Het volk was ingedut. Steeds meer werd Mörn openlijk in de kerk bezongen. Mörn was hun redder, hun afgod. Het werd normaal gemaakt om Mörn te aanbidden, om Mörn groot te maken. Het maakte de mens lui en verslaafd, afhankelijk, en afhankelijkheid betekende geld. Mörn was een vreemde mengeling tussen geld en medicijnen.

Men had het over de komst van Mörn. Men verwachtte in een schip te worden opgenomen. Mörn was gewoon datgene wat van alles teveel had genomen. Dat sprak de mensen aan, want ze hielden niet van grenzen. Voor hen moest alles kunnen, en daar werd Mörn meer en meer een symbool van, van de levensvrijheid, van het hedonisme, van de drank, alles. De kerken waren door Mörn bourgondisch en barbaars geworden. In de nacht verscheen Mörn vaak tot Tagula als een grote gespierde, wilde Germaan met lang haar. Wat moest Tagula ermee ? Het stond voor overmatige vraatzucht en machtslust, voor gemak en de korte weg, ten koste van al het andere. Het was drugs. Tagula wilde deze gemaksdrift niet. Het was spijbelend en dodend. Hij wilde deze hebzucht niet. Hij kon daar niet mee leven. De germaan deed hem grote offers, wilde hem omkopen. Telkens weer moest Tagula tegen de spierbundels aankijken, die van alles beloofden, van alles toestonden. Alles mocht, alles kon. De germaan probeerde zachtaardig over te komen, bijna lief. Maar er was veel bloed aan zijn mes, onschuldig bloed. Hij had godsdienst waan. Voor de germaan was dit het goede pad. Tagula wilde er niets van weten, en noemde het bedrog, maar de germaan bleef terugkomen. Het was een plaag. Als Tagula er aan toe zou geven zou alles verloren zijn. Tagula wilde een monnik blijven. Hij wilde een hermiet worden, een boeken-hermiet. Dat was de enige weg om er doorheen te komen. De valstrikken waren eindeloos. Tagula wilde terug tot zijn geweten en bewustzijn.

De germaan zei dat hij van het lagere Orion kwam. Daar was volop drugs te vinden. Ook aan Tagula werd het aangeboden, maar Tagula wees het af. ‘Ik zal mijn weg wel vinden,’ had Mörn toen tegen hem gezegd.

Mörn werd groot. Mörn heerste over de steden en dorpen, en zij werden gezombificeerd voor Mörn. Mörn was hun paradijs. Ondanks dat hield Tagula stand. Hij hoopte dat het weer voorbij zou gaan. Het was hardnekkig. Mörn was zwaar dronken. Mörn was ongeneeslijk. Mörn was tot een reus uitgegroeid, geen klein jongetje meer. Mörn zou spoedig alle volkeren aan hem onderwerpen. Daartoe had Mörn zijn groot slachtmes. Er was een slager gekomen.

Het was in die dagen dat de monniken

het veel over vergeestelijking hadden in plaats van zomaar het geestelijke. Het geestelijke moest verdiept worden door de vergeestelijking, en dat was de sleutel tot irke, de diepere droom. De monniken zeiden dat ze ergens onder het klooster een boek hadden gevonden, een nieuwe bijbel. En daarin was het boek Anderlech, waaruit zij begonnen te prediken. Het boek stelde dat het vlees tot woord was geworden, en de wereld terroriseerde, en Tagula moest aan Mörn denken. Ook zei het boek dat de vergeestelijking de weg terug zou leiden. Het was op basis hiervan dat de monniken zich de Anderlechse monniken gingen noemen.

Mörn liet niet los. Mörn was een blaffer. Mörn was een klever. Hij had zich vastgekleefd aan het brein en het hart van de mens. Daar leefde hij van. Hij had zichzelf verzekerd door alcohol. Dieren werden geofferd voor zijn grootspraak. Dat was allemaal professioneel gemaakt door de vlees industrie. Vlees was immers goed, gezond, en zelfs noodzakelijk.

De monniken begonnen de nieuwe bijbel te prediken, die ze onder het klooster hadden gevonden, die ‘God daar had neergelegd,’ zoals ze zeiden. Ook begonnen ze deze bijbel te verspreiden. Er werden een aantal exemplaren gedrukt. Toen Tagula het las besefte hij dat dit irke wel moest zijn, het antistof tegen Mörn. Mörn brulde als een beest tot de volkeren, en in angst moesten ze hem wel aanbidden. Het was een angstcultuur. Het was een stockholm syndroom. Het syndroom van Mörn. Je hebt het gevoel dat je huis elk moment kan instorten, en daarom neem je de redder aan die is gekomen. Die redder is Mörn.

Op grote posters kwam hij, in kinderkamers, in jeugdkamers. Op schilderijen kwam hij, voor de volwassenen. Mörn was reclame. Mörn was communicatie. Mörn was media, en daardoor ook verzekering. Men waande zich veilig nu, want men was immers aan de drugs, aan de medicijnen. Mörn was de medische waakhond, maar eigenlijk gewoon een economische waakhond. Mörn had nu de psychiatrie en de tandartserij ingenomen. Mörn was het hardnekkige en gedwongen bot-implantaat, gedwongen plastische chirurgie. De onderdelen van de mens moesten gedwongen vervangen worden. De mens was niet meer van zichzelf. Dit waren anatomische kolonisten. Het waren ledemaat-boeren, orgaanhandels. De mens betaalde er ook nog duur voor. Niks was gratis. Je moest nu de dief en de crimineel betalen en dankbaar zijn. Nu moest je belasting betalen, voor de rest van je leven, aan hen. Tegenspraak werd niet geduld. Door kritiek gingen de grote alarms af.

Je werd dan niet in hechtenis genomen, want je was al in hechtenis. Nee, het was veel erger. De mens was al geheel ingenomen door de gedwongen implantaten. Ieder mens moest door de implantaten bedwongen worden, bestuurd worden, anders waren ze een gevaar voor de samenleving. De strijd was onderhuids, en bovenhuids deed men alsof er niets aan de hand was. Alles werd schoongepraat door reclame. Voor reclame logen ze en gingen ze hun boekje te buiten. Het maakte allemaal niets uit. Mörn was immers koning.

Kapitein-koning was hij. Allen gingen ze mee op zijn schip, of ze nu wilden of niet. Deze dystopie was niet meer te stoppen, maar de monniken zaaiden met de nieuwe bijbel.

Tagula wist dat Mörn dit kon doen omdat de organen van geweten en bewustzijn verdwenen waren. Dat waren een soort weggesneden diepere harten. Hoe vroeg zich af hoe het terug moest komen. De monniken hadden het over een zeker zwart plantje, wat onder het klooster groeide waar ze het boek hadden gevonden. Ze noemden het zwarte koninginnen, en er groeide ook een soort aardappels of cassave aan de wortels. Men moest en zou dat eten als medicijn tegen alle waanzin. De monniken zouden daar zorg voor dragen.

Tagula wilde wel helpen met de verbouwing ervan. Hierdoor zouden de verloren organen weer terug kunnen groeien in de mensen. Tagula vond hierin weer wat hoop, maar was nog niet overtuigd. Hij wilde het wel proberen.

De monniken waren blij met de hulp van Tagula, en noemden de groente van de bladeren tagula. Ook de knollen van de wortels zouden een goede vleesvervanger zijn.

De monniken hadden ook een heel ander beeld over de hel. Ze wilden soms dat mensen naar de hel zouden gaan om te leren en te helpen. Ze zagen de hel als de baarmoeder, als school en gevangenis, zelfs als ziekenhuis.

Mörn was een rare. Hij had enkel negatieve denkbeelden over de hel, en die verspreidde hij in zijn angstcultuur. Mörn was zakelijk, ook al kwam hij vaak vriendelijk over. Hij kon mensen zeer vriendelijk met de meest gruwelijke dingen bedreigen. En ze geloofden het maar, uit angst, en deden het maar, anders zou het grote sociale gevolgen hebben. Ze waren bang er niet meer bij te horen. Ze waren bang voor kou. Ze hadden liever een warme leugen dan een koude waarheid. Mörn speelde daar op in. Hij kende hun prioriteiten-stelsels door en door. Hij wist dat ze lauw waren.

Mörn stond voor macht, en werd een merk. Als je het niet droeg hoorde je er niet bij. De monniken waren trots dat ze er niet bijhoorden. Zij gingen door met hun werk.

De mens boog neer voor de goden van sex, genotsmiddelen, horror en trauma-uitbuiting. Victim-blaming was wel het allergemakkelijkst, en daar ging de mens voor. Gemak en geluk stonden hoog op het wenslijstje. En daar werd de mens praterig van. Mörn was een praat-syndroom in hun hoofd. Met grapjes probeerden ze het geweten te doven.

Tagula wist dat ze zware literaire technologie nodig hadden om tegen de schreeuwers en praters bestand te blijven. Het waren blaffende klevers. Er moest nog meer splitsing komen. Dat konden alleen de boeken. Gewoon maar stenen of apparatuur had zijn grenzen. Dat was meer als symbool, als start-kapitaal. Daarna kwamen de boeken. De noodzaak tot lezen en leren.

Maar het leek alsof ze overspoeld werden door de boeken van Mörn. Die hadden macht en populariteit. Die werden goed verkocht, want angst verkoopt, en de mens laat zich graag omkopen. Het bood hen troost. Ze waren diep in het stockholm syndroom, het syndroom van Mörn. De monniken noemden het de stemmen van alcohol die zich vast hadden geworteld in het brein en niet meer weg wilden. Het was een dubbele alzheimer die zich deskundig en professioneel voordeed, die de breinkloof illegaal had overbrugd door bogus medicijnen. De gespleten persoonlijkheid was nu overbrugd, maar het was slechts een derde persoonlijkheid. Het was een clan geworden, een zwerm insecten.

Mörn was de beker die ze allemaal wilden hebben, de handige knop. Snelle troost. De weg van de minste weerstand. Gemak staat boven gezondheid. Gemak is geld. Het is praatwater. Het zegt eigenlijk niks, maar het houdt achter.

Door de vervolgingen kwamen ze in Zaalveringen terecht, een vrijdorp. Hier konden de monniken leven, ook Tagula, want buiten de vrijdorpen voerden de mörnisten hun heksenjachten. Ze kregen allemaal een huisje in dezelfde buurt. Voorlopig zouden ze hier veilig zijn. Maar al snel werd ook Zaalveringen een doelwit van mörnistische terroristen, en moesten de monniken wel onder de grond gaan tot de hermietenholen. Dat kon gewoon onder Zaalveringen. Er waren daar ondergrondse tunnels. Ze zouden moeten wachten totdat de storm voorbij zou zijn in Zaalveringen, totdat het weer veilig zou zijn. Ze vroegen zich af wat er nog van Zaalveringen over was. Nu had Tagula alle tijd om de hiëroglieven onder de grond te bestuderen. Hij was daar bijna toe gedwongen. Hij was ervan overtuigd dat er veel verborgen boodschappen in waren.

Er was een natuurgebied onder de grond dat het Grierse Groek heette. Er waren hier vele grotten met hiëroglieven. Mogelijk was Zaalveringen over het natuurgebied heengebouwd, tenminste dat zeiden de monniken. Hoverdam was het enige vrijdorp wat nog veilig was, wat naast Zaalveringen lag, maar de monniken wilden het er niet op wagen.

Eén van de hermieten was geestelijk chirurg, en maakte sneetjes in hun achterhoofden, aan de rechterkant, om er zo nu en dan slangetjes uit te halen. Die slangetjes werden in potjes opgeborgen. Soms werden het vliegende slangetjes, varkentjes of haantjes. Dat wisselde zich af. Tagula stond er versteld van dat dit in zijn hoofd kon leven. Dieper onder de grond woonden kannibaalse stammen, waarvan ze eens een vrouw ontmoetten. De vrouw sprak in een andere taal. Ze wisten dat ze meer werk moesten leveren om de hiëroglieven te vertalen. Ze vonden de vrouw mooi en hadden gevoelens voor haar, waarover ze zich schaamden, want ten eerste was ze een kannibaal, en ten tweede waren ze monniken, en werd er van hen verwacht dat ze zich voor gevoelens schaamden, voornamelijk als het over het andere geslacht ging. De hermieten waren hier

veel vrijer in. Toch hadden de hermieten ook veel strijd. Soms waren de hermieten suicidaal, en het kwam soms voor dat ze zichzelf overleverden aan de kannibaalse stammen. Dat stond gelijk aan zelfmoord, maar niet altijd werden zij gegeten. Soms werd het uitgesteld, en soms zelfs gingen zij vrijuit. Niet dat ze terug konden, maar ze werden in leven gelaten, ook al was dat in ballingschap. Het bleek dat veel hermieten de hiëroglieven hadden opgetekend. Het waren verhalen over wat ze hadden meegemaakt dieper onder de grond bij de kannibaalse stammen. Het kwam soms voor dat ze konden ontsnappen of werden bevrijd.

Hoofdstuk 5. De vliegenplagen

Tagula vond de hermieten interessant en wilde bij ze leven, of in ieder geval zelf een hermiet zijn. Ze leefden dichter bij de natuur, dieper in de natuur, en ze kenden geheimen over God die de monniken niet kenden. Het was wel een hele opoffering. Je moest zoveel van je leven opofferen om hermiet te kunnen worden. De hermieten leefden vaak in holen en grotten. Ze kenden ook de doorgangen dieper de aarde in. Die doorgangen werden ook bewaakt, vanwege het gevaar van wilde stammen. Het kwam soms voor dat hermieten werden ontvoerd door deze stammen. Soms waren er invallen in de gebieden van de hermieten door zulke stammen. Somjs gingen hele grote groepen van hermieten in ballingschap. Soms werden ze gefokt voor hun vlees, of gefokt als slaaf of lastdier. Soms voor andere dingen. Tagula las erover op de grottekeningen, maar hoorde ook veel verhalen erover van de hermieten.

Maar Tagula kwam er al snel achter dat de hermieten heel anders waren en heel anders leefden dan hij zich had voorgesteld. Ze waren pervers, godslasterlijk, ruw, ruig, onvoorspelbaar, doortrapt, gemeen, sadistisch, en bovenal zakelijk. Je lag er zo uit. Ze waren snel aangebrand, overgevoelig, konden niet veel hebben, voelden zich snel in hun eer aangetast, bij het minste of geringste. Je moest ontzettend oppassen met je woorden en je houding bij de hermieten. Ze vonden al snel dingen verdacht, en dan had je het gedaan. Daar viel ook niet over te discussiëren vaak. En dan lag je eruit. Maar dat was ook het hele idee van het hermietenschap. Het werd niet bij elkaar gehouden zoals bij de monniken, want die leefden toch nog min of meer in een soort van leefgemeenschap. Bij de hermieten was dat anders. Daar was het ieder voor zich, ook al leefden ze dicht bij elkaar of zelfs naast elkaar. Er waren wel hermieten-gemeenschappen, maar dat hing vaak als los zand aan elkaar. Vaak kenden ze elkaar niet eens. Iedereen leefde min of meer in zijn eigen wereldje. En zo verwilderde en verwaterde alles. Dat verklaarde misschien ook hun gedrag. Het was vaak niet meer sociaal te noemen. Maar wat was sociaal eigenlijk ? Misschien had de mens daar wel hele verkeerde beelden van.

Tagula besloot maar gewoon veel te luisteren naar de hermieten, zonder al te veel te zeggen, maar ook dat werd vaak

als verdacht gezien. Dat noemden de hermieten onbeschoft en ondankbaar. Tagula voelde zich al snel in een mijnenveld. Hij had het gevoel alsof hij onder zware mind control kwam. De hermieten hadden hun eigen regels, en die moest hij leren. Het waren wilden min of meer. Vooral de hermieten die nog dieper onder de grond woonden. Die hadden vaak ook teveel meegemaakt. Die waren psychisch ook zwaar aangetast. Die konden zelfs gevaarlijk zijn.

De hermieten hadden een geschrift wat de tweede bijbel werd genoemd. Eigenlijk waren dat een heleboel geschriften, en veelal stond het ook in de grotten geschreven. Zij hadden ook de nieuwe bijbel. Dat scheen van hen vandaan te komen. De monniken waren verbaasd over de kennis die de hermieten erover hadden. Tagula realiseerde zich dat elk blijvend contact met een hermiet zeldzaam en bijzonder was, en dat hij daar heel zuinig op moest zijn, en er heel voorzichtig mee om moest springen. Anders zou het het einde van zijn wereld kunnen betekenen. De hermieten gaven hem hoop, en hadden veel te vertellen, maar dat kon vanwege hun overgevoelige karakter zo voorbij zijn. Gelukkig waren er veel hermieten, en als het bij de één niet zou lukken, dan zou hij het bij de ander proberen. Dat was ook de instelling van de monniken. Toch wilde hij er niet te gemakkelijk over denken. Hij moest er niet aan denken dat hij nergens meer ingang zou kunnen vinden. De hermieten hadden toch de sleutel tot het voortbestaan van de mens. Tagula zag hier een doorgang, een nieuwe adem. Tagula verzamelde zoveel mogelijk informatie, raadpleegde zoveel mogelijk hermieten, die zich vaak ook als gids opstelden door de grotten en doorgangen. Zo leerde Tagula van het leven onder de aarde, en hij vond het razend interessant.

Dit was een wilde wereld. De hermieten waren wilden, op hun wijze hoog opgeleid. Het steeg ver boven zomaar de doorsnee geleerden van de bovenwereld uit. De hermieten noemden zich vaak ook naar de geschriften van de nieuwe bijbel, zoals de monniken dat ook deden. Zo waren er Anderlechse hermieten, Behemmitische hermieten, Kamba hermieten, enzovoorts. Zij waren er ook voor om de schriften uit te leggen. Het waren predikers, roependen in de wildernis, maar ze konden ook heel kortaf zijn. Vaak was die taak maar tijdelijk, en gingen ze daarna dieper onder de grond om hun tocht voort te zetten. Vandaar dat ook om die reden een contact zomaar kon ophouden. Soms droegen ze het dan nog over aan een andere hermiet, maar lang niet altijd. Dan moest je zelf maar op zoek gaan naar een andere hermiet. Er kwamen aan de andere kant ook steeds meer hermieten bij. Er waren meerderen van de bovenwereld die de hermieten hadden gevonden, en dat waren lang niet altijd monniken. Ook wilde en rebelse jongens hadden vaak een interesse in de hermieten.

De hermieten hadden ook hun opvoedingskampen. Sommige van die kampen leken meer op concentratie kampen. De hermieten hadden ook gevangenissen. Er waren ook werkkampen. De hermieten deden ook

aan slavernij. Lang niet alle hermieten waren het daar mee eens. Tagula kwam erachter dat de meningen nog veel verdeeld waren onder de hermieten, en dat er ook oorlogen waren tussen de verschillende groepen van hermieten. Dat verklaarde ook de gevangenissen, de strafkampen en werkkampen, en de slavernij op zich. Het had ook met het economische stelsel van de hermieten te maken. Ze moesten overleven, en velen gingen vrijwillig in slavernij puur om te overleven.

Gewoon werk klonk te vrijblijvend en te ver weg, te ongedisciplineerd, te onafhankelijk. Bij de hermieten ging het om discipline, om strakke regels, en dat kon alleen als je bezit was geworden. Een slaaf had geen waarde, maar had waarde als bezit, en zo werd er voor hem gezorgd. Ook veel vrouwen boden zich zo bij de hermieten aan, vanwege dat er zo voor hen gezorgd werd en ze beschermd werden, in ruil voor zekere diensten. Tagula vond dat niet kloppen. Hij begreep het wel, maar vroeg zich af wat er met de vrouwen gebeurde. Tagula vond dat er ook andere wijzen waren. Maar wat had Tagula in te brengen bij de hermieten ?

Tagula vond dat de hermieten te hardhandig met hun vrouwen omgingen, die ze hun slaven noemden. Maar de hermieten vertelden hem dat de vrouwen ook niet makkelijk waren. Ze zeiden dat de vrouwen het zelf vaak uitlokten, en dat ze er om vroegen om zo behandeld te worden. Tagula kon zich dat moeilijk voorstellen, en wilde het ook van de vrouwen zelf horen, maar aan de andere kant wist hij dat vrouwen problematisch konden zijn. De hermieten zeiden vaak dat ze de ergste soort van vrouwen hadden, op de amazones na.

De vrouwen zouden twistziek zijn en denigrerend. Ook meerdere vrouwen bij elkaar konden een probleem vormen, want die konden verschrikkelijk roddelen. De hermieten noemden het een zee van smerigheid. De hermieten hadden vaak helemaal geen respect voor het vrouwelijke geslacht, en dat terwijl de nieuwe bijbel en vaak ook de tweede bijbel veel over Moeder God ging. Maar ze wezen erop dat de nieuwe bijbel veel waarschuwde tegen aardse vrouwen, dat die een sta in de weg konden zijn. Voor de hermieten was het ook overleven. En uit angst voor de amazones maakten ze vrouwen daarom soms ook eigenhandig tot slaaf. Voor hen was het vaak ook een vorm van voorzorg, en was het als een nodige gevangenis voor zelfbescherming. De hermieten noemden het zelfverdediging. Ze vertelden veel over de amazones, wat die konden doen, hoe gevaarlijk die waren. De hermieten waren hierdoor zwaar paranoïde naar vrouwen.

Het verklaarde veel over hoe de hermieten waren, waarom ze zo verwilderd waren, vanwege hun verhalen over de amazones. Amazones werden het zwaarst bewaakt, werden tot slaaf gemaakt, gedwongen, of kwamen in de gevangenis terecht, wat dat dan ook mocht wezen, dat verschilde van gebied tot gebied. Sommige hermietengroepen waren het er niet mee eens. Zij vonden dat het beter was je gewoon slecht te laten behandelen door amazones, beter dan zomaar het recht in

eigen handen te nemen. Vandaar dat er ook weer oorlogen waren tussen de hermietengebieden. Het was nogal ingewikkeld, psychologisch, en er waren vele geschiedenisboeken over die de hermieten beheerden en optekenden in de grotten. Voor Tagula was het een object van studie. Hij wilde de vóórs en tegens horen, en wilde ook met de vrouwen spreken, maar die kreeg hij bijna niet te spreken, want die werden veelal streng bewaakt en kort aan de ketting gehouden door de hermieten.

De hermieten, ook al waren die veelal tenger van gestalte, konden vrouwen normaal gesproken wel de baas, maar de amazones, die vaak veel groter en breder waren, konden ze niet de baas, en daarom waren de amazones ook door de hermieten gevreesd. De hermieten waren veelal dun, en de amazones waren veelal dik. Dat wilde niet zeggen dat de hermieten zwak waren. Zij waren vaak pezig, en waren vanwege hun pezigheid en vechtlustige karakter vaak sterker dan de monniken. Toch waren er ook hermieten die wanhopig waren, al hun krachten hadden verloren, zich zwak voelden en niet meer wilden leven. Zij hoopten zelfs opgenomen te worden door de amazones, of meegenomen te worden met een kannibalenstam. Zij vereerden daarom de amazones. Ook in de nieuwe bijbel werd er gesproken over het nut van de amazones, maar werd er ook gewezen op de amazone oorlogen. Het vrouwelijke werd niet zomaar vereerd, maar uitgelegd, en er was een groot onderscheid tussen het lagere, aardse, vleselijke vrouwelijke, en het hogere, natuurlijke vrouwelijke. Er was ook een val van vrouwen geweest, en daarom waren vele vrouwen slecht en doortrapt. Al met al werd er daarom ook veelal door de hermieten geleerd dat het ware vrouwelijke zich in jezelf bevond, als onderdeel van de geestelijke wapenrusting tegen het vlees. Het vrouwelijke was een principe, een oorlogsprincipe tegen de zonde, de leugen en de dwaling. Daarom geloofden de hermieten ook in de hogere amazone opname. Daar strekten ze zich naar uit. Ze geloofden in het kennis-gedeelte van de vrouw, waar de vrouw tot ontwaking was gekomen. Daar hadden ze hun uitgebreide filosofieën over.

Tagula raakte meer en meer geïnteresseerd in de amazone verhalen. Hij wilde het geheel uitdiepen. De ene hermiet wist er meer over te vertellen dan de andere hermiet. De ene hermiet was hier veel meer ervaren in dan de ander. Daarom was Tagula op zoek naar de juiste hermieten. Zij moesten hem hierin inwijden. Hij voelde zichzelf gewoon nog een groentje. Hij schaamde zich ook over zijn gevoelens voor vrouwen, of die nu goed of slecht waren. Zo had hij dat van de monniken geleerd. Dan voelde hij zich vies of slecht. Die gevoelens konden soms ook negatief zijn, dat hij vrouwen verachtte, dat hij ze slecht vond, maar gelijk kwam dan de schaamte opzetten, dat hij zichzelf te hard voelde. Tagula wilde vaak vrouwen op een afstand bewaren. Hij vond ze vaak enge, onbetrouwbare, onvoorspelbare wezens. Toch was hij in ze geïnteresseerd, maar dan op afstand. Vandaar dat de aanpak van de hermieten bij hem wel werkte, maar telkens had hij de gedachte en het gevoel dat het niet klopte, en voelde hij

zich innerlijk verdeeld. Het was niet meer dan normaal. Hij moest ook voorzichtig zijn, vooral vanwege de valstrikken van de amazones die door de hermieten werden besproken. Ze konden heel doortrapt zijn, gevaarlijk, sluw. Het wekte een bepaalde minachting op naar vrouwen bij Tagula als hij die verhalen hoorde. Toch wilde hij met ze spreken om ook hun kant van het verhaal te horen. Hij wilde ze een kans geven. Hij vond dat ze eerlijk beoordeeld en berecht dienden te worden, niet als slaven behandeld moesten worden. Dat zou verkeerd aflopen, voor hen, maar ook voor de hermieten.

Er was altijd een zekere spanning bij de hermieten. Tagula was zijn leven niet altijd zeker, maar terug naar boven wilde hij ook niet. Hij wilde meer over beneden weten.

Tagula keek naar de hermieten, die tenger en pezig waren, als gestroomlijnde roofdieren. Ze waren sterker dan de monniken veelal. Er was iets in hen wat het einde van de wereld kon veroorzaken. Vrouwen zochten hulp en troost bij hen, bescherming, zelfs slavernij. Vrouwen wilden van alles voor hen doen, om maar uit de sleur en dreiging van hun eigen leven te kunnen komen. Ze wilden bezit worden van de hermieten. Ze wilden onderwezen worden. Tagula vond dat vreemd. Hij vond dat dat niet klopte, dat er ook andere wegen waren, vooral als hij zag hoe de hermieten met die vrouwen omgingen. Als vee. Er waren dus vele hermieten die hier niets van wilden weten, en die vonden dat de vrouwen vrijgezet moesten worden, en geweigerd. Maar bepaalde hermieten hadden hier een hard hoofd in. Er waren speciale vrouwenkampen waar vrouwen voor dit soort dingen gefokt en gehouden werden. Het waren trainingskampen, waar de vrouwen werden gehersenspoelt. Ze moesten weten van hun taken, hoe ze hermieten moesten behandelen, hoe ze hermieten moesten verzorgen, hoe ze hermieten moesten dienen. Het ging niet altijd goed. Somns draaiden vrouwen door. Soms draaiden hermieten door. Soms waren er hele stammenoorlogen. Soms waren er invasies. Soms gingen er hele volksstammen in ballingschap, soms tot zeer diep onder de grond, en zou niemand meer van hen horen. Zo kwam er kennis bij, en ging kennis verloren. Het was een hele eigen wereld, en een hele eigenaardige wereld. Het klopte niet. Dat bleef Tagula zeggen, voornamelijk tegen zichzelf. Tagula durfde vaak ook niet met de andere monniken erover te spreken. Bang dat er een alarm zou afgaan. Wat moest hij met alle psychologische belasting door de monniken ? Het was alsof ze hem terugriepen, dat hij niet verder de zee moest ingaan. Of dat dat zelfs niet mocht, ook al was hij slechts onderzoeker, en ook al was hij tegen op de vreemde praktijken die de hermieten er soms op nahielden.

Sommige hermieten leken een obsessie met vrouwen te hebben. En Tagula was bang voor deze obsessie, bang dat het ook bij hemzelf zou gebeuren, ook al was het zijn object van onderzoek, zijn object van studie. Hij schaamde zich. Het was alsof hij er een hoge prijs voor moest betalen dat hij met dit onderwerp bezig was. Maar iets schreeuwde in

hem dat het de enige weg was, dat hij een idee moest krijgen hoe belangrijk de vrouw was voor vruchtbaarheid, voor het voortbestaan van de schepping. Het schuldgevoel had hij van de monniken. Daar kwam ook zijn schaamte vandaan. Bij de hermieten lag dat vaak anders, maar de hermieten waren ook verdeeld onder elkaar. Ze konden elkaar soms niet luchten of zien, en daarom waren ze ook hermiet. Ze leefden in hun eigen wereld. Veelal gingen ze met de ander om als met dieren.

Ze hadden hun eigen taal, hun eigen dialect. Tagula vond de diversiteit mooi. Hij genoot van de vele verschillende accenten in taalgebruik, en vond dat de hermieten mooie stemmen hadden. Het speelde met zijn zintuigen, het opende nieuwe werelden voor hem, nieuwe natuurgebieden in hemzelf. De hermieten leefden op frequenties waar hij nog nooit van had gehoord. Ze leken van een andere wereld te komen. Tegenpolen waren heel normaal bij de hermieten. Ze leefden als Ismael naar elkaar. Ze waren in vijandschap naar iedere andere man. Het was een vreemde competitie.

Vele hermieten droegen gesels waarmee ze vrouwen afranselden, en Tagula voelde zich er ongemakkelijk bij. Maar de amazone factor was hoog bij de hermieten. Het was allemaal angst en onzekerheid. Meer en meer kreeg Tagula de verhalen over de amazone dreiging te horen, en hij schrok daar ernstig van. Hoe hoorde hoe diep het kon gaan, en hoe definitief het kon zijn. Verschillende hermieten die het meest met amazones hadden meegemaakt misten ledematen. Sommigen hadden zelfs geen armen en benen meer, en waren geheel overgeleverd aan de verzorging door andere hermieten. Toch wilden ze niet naar de bovenwereld. Het was niet zozeer dat vrouwen hiervoor moesten boeten, maar dat vrouwen in de gaten gehouden moesten worden, en dat het beter en veiliger was als ze aan de keten lagen. Zo werd er veelal door de hermieten over vrouwen gedacht, maar andere hermieten waren daar op tegen.

De hermieten die tegen vrouwen-vernedering waren werden vaak als buitenbeentjes bestempeld. Dat waren watjes en koekjes, moederskindjes, zielepoten, onrechtvaardigen, zondaren, ketters, slappelingen, vrouwenbehagers, minkukels, zwarte schapen, huilebalken, klagers, holocaust ontkenners, vrouwen onderschatters, makkelijk te manipuleren, snel beinvloed, snel afgeleid, omkoopbaar, enzovoorts. Veelal gingen zij in afgezonderde kampen wonen, zochten ze elkaar op, en soms was er oorlog. Zij hadden soms ook hun eigen vrouwen, en die waren vrij. Vaak werd er ook van hen gezegd dat zij bij hun vrouwen onder de plak zaten, dat ze door hun vrouwen werden opgehitst, dat hun vrouwen hun raadgevers waren. ‘Wie is uw raadgever ?’

Ze werden ook Kaïnieten genoemd, broederverraders. Zelfs broedermoordenaars. ‘Ben ik mijn broeder’s hoeder ?’ Aan de andere kant vereenzelvigden de hermieten zich soms met Kaïn, vanwege het Kaïnsbevel over de zonde te heersen. En zij zagen vaak de aardse vrouwen

als het zondebeginsel. Tagula en de andere monniken vonden dat er geen grond was in de nieuwe bijbel voor het roekeloze en extreme gedachtengoed van de hermieten. Ze vonden het misbruik van de nieuwe bijbel. De nieuwe bijbel was veelal vertaald naar de dialecten van de hermieten, en daar mankeerde nogal wat aan volgens sommigen. Verkeerde vertaling was verkeerde interpretatie. Dat kon nogal makkelijk gebeuren in de overdracht van talen. Dat was het werk van sluwe tolken. Maar velen van de hermieten vonden dat hun dialecten de oorspronkelijke talen waren van de nieuwe bijbel. Daar waren ook weer oorlogen over. In de ogen van de monniken was het allemaal gesis en geharrewar. De monniken hielden het bij hun uitgave, dat wat ze onder de grond hadden gevonden. Dat was door God daar neergelegd. De hermieten beweerden dat het slechts een latere vertaling was. Zo ontstond er nog meer spanning tussen de hermieten en de monniken.

De hermieten beweerden dat de monniken niet inzagen hoe gevaarlijk vrouwen konden zijn, maar de monniken vonden dat onzin. Ze waren zich wel degelijk bewust van de gevaren, maar vonden de aangedragen oplossingen van de hermieten niet terecht. Volgens de hermieten hadden de monniken het hele verhaal nog niet gehoord. De monniken wilden ook de kant van de vrouwen horen, maar dat werd niet echt toegestaan. De vrouwen werden angstvallig van de monniken weggehouden. De vrouwen waren bezit van de hermieten, en de vrouwen zouden gevaarlijk zijn, dus daarom leefden de vrouwen in gevangenschap of slavernij. Zo niet, dan zouden de vrouwen dat bij de hermieten kunnen doen, gezien de vele amazone verhalen hierover. De hermieten zeiden dus dat het puur voorzorgsmaatregelen waren en dat het zelfverdediging was, en dat de vrouwen heelhuids door het proces zouden kunnen komen, en als volwaardige hermiet zouden kunnen leven, met vrijheidsstatus. Deze vrouwen werden ook gewoon hermieten genoemd, en geen hermieten-slaven of hermieten-gevangenen.

Tagula kon niet tegen het uitbuiten van vrouwen. Hij had geen hoge pet op van vrouwen in het algemeen, maar dit ging hem te ver. Maar hij zag het niet als zijn missie om het te veranderen. Wel wilde hij er meer van weten. Hij wilde meer weten van wat dieper onder de grond gebeurde. De hieroglieven vertelden erover, en ook de hermieten zelf.

Tagula moest met bittere tranen deze wereld leren kennen, door veel zweet en bloed. De hermieten waren vaak misselijke mannetjes met misleidend taalgebruik, die hem vaak het bloed onder de nagels vandaan probeerden te halen. Soms liep Tagula er van weg met tranen in zijn ogen, en liep hij lange tijd met een brok in zijn keel. Hij vond de hermieten durfals die dachten dat ze alles konden zeggen.

Ook vielen ze hem soms fysiek aan of werd hij bedreigd. In zijn ogen waren de hermieten vaak tuig, maar ze waren ook belangrijk in zijn ogen, want zij droegen belangrijke informatie. Vandaar dat Tagula veel moest slikken. Hij mocht het niet verprutsen. Hij moest

zich erbij neerleggen dat hij moest betalen aan de hermieten voor deze informatie, en dat hij belasting moest betalen. In zekere zin voelde hij zich de slaaf van de hermieten, maar dat had hij er graag voor over om tot hun kennis te komen. De verhalen over de amazones waren hard en wreed. Hij durfde er bijna niet over na te denken. Hij durfde er ook niet veel over te praten. Hij was bang dat hij onder een vloek zou komen, dat het zich zou wreken, dat het als een besmettelijk virus was. Hij voelde zich al aangestoken door de hermieten. Hij voelde iets branden en knagen in hem, iets wat zijn hart beschreef, wat zijn hersenen bekladde, en het was met geen mogelijkheid weg te wissen. Perverse en godslasterlijke taal soms, veel gescheld, veel geschreeuw, gegil, bedreiging, chantage, omkoperij, anarchisme, muiterij. Hij was in een worsteling. Hij wilde niet door deze dingen overgenomen worden. Hij moest het op een afstand houden. Het was alsof hij in de greep van een slang was. Het was zeer giftig. Maar hij wilde dieper de grot in. Hij hoorde geroep. Het rook hier naar urine, en dingen die hij niet kon beschrijven. Het rook hier naar het prehistorische, het oer, het primitieve, eens weggeworpen. Hier was Zaalveringen overheen gebouwd.

De hermieten waren ook de wachters van de diepe kennis. Ze gaven het niet zomaar prijs. Er moest met hen geworsteld worden, er moest aan hun betaald worden. Hij moest luisteren en gehoorzamen, en dat wilde hij alleen maar deels, en daarom was het een gevecht. Hij wilde geen compromissen sluiten, maar het leek wel te moeten. Hij voelde zich als een houten klaas, helemaal verstijfd. Hij durfde dit niet toe te laten, maar zijn ziel schreeuwde het uit tot de diepere dingen, en die waren hier ook. Hij moest de grot in, dieper. Hij moest de hiëroglieven ontcijferen. Hij moest de bovenwereld redden. De hermieten lachten hem uit. Die hadden de bovenwereld allang opgegeven veelal. De hermieten zeiden dat ze alleen maar dieper moesten, en dat de bovenwereld zelf maar moest volgen, maar dat de bovenwereld vermoedelijk in de fuik zou komen. De bovenwereld was hier niet tegen opgewassen. Het waren belastingontduikers in de ogen van de hermieten, spijbelaars, tafelschuimers, piraten. Het waren mutsen en dozen, afdekkers.

De hermieten hadden veelal geen goed woord over voor de bovenwereld, en zagen zichzelf niet als redders. Het waren roepers, maar ze zouden niet wachten op de bovenwereld. Hun stem zou wel vervagen in de verte. Zij moesten door. Zij moesten verder, tot de diepere geheimen. De bovenwereld moesten ze afleggen. Ze moesten het verzaken.

Er was een grote zee in de onderwereld, dieper onder de grond, achter de hermieten-gebieden, schuin naar onderen, en achter de zee woonden de amazones. Die zouden uiteindelijk de hele wereld overnemen, ook de bovenwereld. Zij waren in grote getallen. Het was een werelddeel met vele lagen, en daarom groter dan de grootste continenten van de bovenwereld. Ook hadden de amazones grotere populaties dan welk land of

continent dan ook, en waren zij sterker dan de sterkste man in de bovenwereld. Ook de hermieten konden niet tegen hen op. Zij wisten dat het op een dag zou gebeuren, dat de amazones zouden komen om alles in te nemen. Dat was al eerder gebeurd, maar dan op veel kleinere schaal. Ze leefden nu zoals de hermieten het noemden in de dagen van de voorbereiding. De wereld moest zich klaar maken voor de algehele amazonitische ballingschap. Zowel monnik als hermiet zouden hieraan moeten geloven. Er was geen ontsnapping aan, geen kruid tegen opgewassen.

Tagula liet deze woorden diep tot zich doordringen en overdacht ze. Hij was er dag en nacht mee bezig om diepte in deze woorden te vinden. Hij wilde het nut ervan weten. De hermieten zeiden dat het deels een goede en deels een slechte ballingschap zou zijn. Daarom waren er ook de amazone oorlogen. Er waren goede en slechte amazones, maakten de hermieten duidelijk. Ook waren er goede slechten en slechte goeden. Er waren allerlei soorten. Daarom hadden de hermieten de nieuwe bijbel en de tweede bijbel om hierin wegwijs te maken.

De hermieten waren bang voor wat er zou komen. Er zou jacht op hen gemaakt worden. Daartoe waren de vele vliegenplagen als voorbereiding. Ze zeiden dat ze door de vliegen aangemerkt werden als prooi daartoe. Het waren vreemde vliegen, ondergrondse vliegen. Jachtsvliegen, bizonvliegen, rundervliegen, buffelvliegen, varkensvliegen, botvliegen en andere soorten. Sommigen konden steken en brachten vreemde littekens, die een vreemde geur hadden. Sommige van die vliegen scheidden een stof af die hen gewillig maakten. Daarom waren de hermieten ook bang voor vliegen, en gebruikten ze veel voorhangsels en vliegnetten. Daarom liepen vele hermieten ook vaak rond met vliegnet kleding. Dat was een soort gaas. Dit deden ze lang niet altijd, en meestal alleen op gezette tijden, als het vliegengevaar het grootst was. Veelal bleef het gewoon bij de vliegnet voorhangsels of andere voorhangsels. Weer andere hermieten deden hier niet aan en dachten : ‘Laat maar komen.’ Ze vonden dat de amazones in hun recht stonden om te komen. Zij hadden ook veelal de moed al opgegeven, en sommigen hadden een doodswens.

Tagula merkte hoe bang hermieten voor vliegen waren. Vaak als er een vlieg werd gezien dan was het alsof er een alarm afging. Soms renden de hermieten dan gillend als een varken in het rond om de anderen te waarschuwen. De hermieten waren paranoïde naar vliegen toe. Ook al ging het in negen van de tien gevallen om een onschuldige vliegensoort, de hermieten namen geen enkel risico. Als het een gevreesde vliegensoort zou zijn, en het zou iemand steken, of als prooi aanmerken, dan zou de ramp niet te overzien zijn, want het was een besmettelijk iets. Zij die gestoken waren moesten hiervoor in speciale kampen. Het veroorzaakte allerlei spierziekten en verlamming. Er waren ook vliegsoorten die zich niet stoorden aan voorzorgsmaatregelen. Ze konden zich gewoon door het gaas heenwerken. Dat waren de gevaarlijkste vliegen. Ze

werden ook wel zombificators genoemd. De hermieten hadden veelal een kiene interesse hierin, en zagen vliegen vaak als slechte voortekenen, voortekenen van ballingschap, zwakte en onderdrukking. Dat het negen van de tien keer niet om een kwaadaardige soort ging deed daar niets aan af. Vliegen waren gevreesd bij de hermieten. Ook waren de vliegen veelal een voorteken van honger.

Hoofdstuk 6. De voorhangsels van de amazones

Tagula kwam er meer en meer achter dat veel hermieten slechts rogues waren, die gewoon voor eigen gewin onder de grond waren gegaan, niet vanwege een hoger doel. Het waren vagebonden. Natuurlijk was dat om te overleven, maar dat deden ze door levens te nemen, niet door leven te geven. Hij was daarom zeer kritisch op de hermieten, maar kon dat maar moeilijk uiten natuurlijk. Dat werd niet geaccepteerd en kon vervelende gevolgen hebben. Ze hadden daar een heel scherp oog en oor voor. Als ze alleen al dachten dat ze bekritiseerd werden, dan kon het al mis gaan. De hermieten waren apart volk, veelal verbitterd, paranoïde en verwond. Snel aan de bel trekken bij het minste of geringste, allemaal doden uit voorzorg. Ze waren trigger-boys. Vinger aan de knop. Deze jongens zouden een vliegtuig kapen als ze de lucht inwilden, eerder dan dat ze netjes in de rij zouden staan en alle nodige procedures zouden doorlopen. Geen bureaucratie voor hen. Daar deden ze niet aan. Het waren anarchisten, wilde jongens.

Aan eerlijk en oprecht deden ze niet. Alles moest gesmokkeld worden. Dan pas hadden ze het gevoel dat ze iets bereikt hadden, en dat ze veilig waren. Veiligheid was belangrijk voor de hermieten. Of dat nu schijnveiligheid was of echte veiligheid. Het ging om het gevoel, de kick die het gaf. Het ging om het spuitje. Ze hielden zich daarom veel bezig met bijgeloof. De waarheid was minder belangrijk. In zekere zin waren zij junkies, gestoken door een vreemd insect.

Het gebeurde zoals de hermieten hadden voorspeld. Op een dag kwamen de amazones en gingen ze in ballingschap. Alle ballingen gingen in schepen de grote ondergrondse zee over tot het land van de amazones, waar ze in gevangenissen kwamen. Op de muren stonden tekeningen van eerdere ballingen. Er waren hier gruwelijke dingen gebeurd. Tagula schrok wakker. Het was maar een droom geweest. Een oude hermiet keek hem aan. ‘Eng gedroomd, jongen ?’ Tagula had wild om zich heen gekeken. Toen vertelde Tagula de droom. Hij had een

slaapplaats gehad bij de oude hermiet. ‘Ach, we zijn allang in ballingschap,’ zei de oude hermiet. ‘We zijn allemaal aan de drugs, en daarom lijkt het erop alsof we vrij zijn, maar het is niet zo.’

‘Drugs ?’ vroeg Tagula slaperig.

‘Ja,’ zei de oude hermiet. ‘We hebben dat in onze aderen gespoten gekregen van de amazones.’

‘Eng,’ zei Tagula. ‘En wat nu ?’

‘We kunnen niks,’ zei de oude hermiet. ‘Wij moeten alleen naar God zoeken, dan werkt alles ten goede, en God is ook een amazone.’

‘Ja ja,’ zei Tagula, ‘okay. Ik heb wat ontmoetingen met God gehad in het verleden.’ Tagula dacht weer aan zijn droom toen er werd gezegd : ‘Waarom hebt gij de deur opengedaan ?’

‘Ik houd dit niet vol,’ zei Tagula. ‘Al dat gepraat over amazones. Ik heb een vrouw nodig.’

‘Je moet vechten tegen de verleiding,’ zei de oude hermiet.

‘Ik ben op, gewoon op,’ zei Tagula.

‘Het ligt allemaal van binnen,’ zei de oude hermiet.

‘Jij hebt zeker makkelijk praten,’ zei Tagula. ‘En jij hebt ook gewoon vrouwelijke slaven ?’

‘Nee,’ zei de oude hermiet. ‘Daar doe ik niet aan.’

‘Hoe blijf je dan mentaal gezond als je niet aan vrouwen mag denken ?’ vroeg Tagula.

‘We mogen wel aan vrouwen denken,’ zei de oude hermiet, ‘maar zij moeten bepaalde principes voorstellen. Het mogen geen aardse vrouwen zijn.’

‘Nee, ja, klopt,’ zei Tagula. ‘Soms is het even net allemaal te zwaar en zie ik door de bomen het bos niet meer.’

‘Jij moet helemaal tot rust komen,’ zei de oude hermiet. ‘Ze hebben je helemaal het hoofd gek lopen praten.’

‘Ja, klopt,’ zei Tagula.

‘En wat nu ?’ vroeg de oude hermiet. ‘Laat je het op je zitten, of ga je de strijd aan ?’

Tagula zweeg. ‘Ik ben moe,’ zei hij na een tijdje. Toen viel hij weer in slaap. De volgende ochtend zag hij de oude hermiet niet. Hij keek uit zijn slaapplaats. Het was aan het einde van een tunnel die schuin naar beneden liep. Hij liep de tunnel in, en keek naar wat hieroglieven op de wanden, en maakte wat notities. Er was niets wat hij ervan kon maken, maar hij werkte er in ieder geval aan. Zijn interpretatie was natuurlijk ook waardevol. Zo ontstonden er boeken waar hij of anderen later weer mee verder konden. Zo ontstond er diepte. Het was een gemis dat hij nog niet kon zien wat het betekende, maar hij merkte dat hij wel dichterbij kwam. Natuurlijk konden de hermieten hem ook uitleg geven, maar dit waren hiëroglieven waar niemand raad mee wist.

Tagula had dromen dat aan de randen van het heelal alles tot boeken werd, en dat het begon te regenen op de mensen. Het regende letters en zinnen, en zo werden de boeken geopenbaard. Hier leidde het pad van de kennis naartoe. Aan de randen van heelal begon het te regenen, en er waren rivieren en watervallen, en het sleurde de mensen mee. De mensen begrepen de functies van de insecten niet, die de aankondigers van deze dingen waren. De letters waren vreemde insecten waar de mens nog niets vanaf wist, en zo waren de hiëroglieven dat ook. De insecten hadden zekere informatie opgeslagen, en ze zouden het langzaam verspreiden.

Een letter was dus een opslagmiddel van energie, van betekenis, van werk. Het moest de mens ergens toe voorbereiden. Zinnen waren zo ook unieke opslagmethodes hiervoor. Als een zin niet goed was kon ook het tegengestelde gebeuren. De mens was veelal opgebouwd uit verkeerde zinnen en had zo een verkeerde vorm van bewustzijn. Tagula was dus blij dat hij in deze grotten terecht was gekomen en zulke vreemde dromen had. Hij zag ook in hoe belangrijk de ballingschap was voor mensen. Het bracht de mens terug naar waar de mens vandaan kwam. De mens was afgedwaald in de devolutie. Er moest eerst devolutie zijn voordat er evolutie kon zijn. De mens zou eerst de verkeerde richting opgaan. De hermieten zeiden dat er maar een klein overblijfsel zou zijn.

Maar ook de hermieten zaten vaak nog vol met zaaddrift, erfdrift, gemaksdrift, vrouwenverslavingen, enzovoorts. Velen zochten gewoon nog naar de korte weg van kracht. De insecten zouden ermee afrekenen. De insecten zouden de opslagplaatsen van kracht lek prikken. Daarom vreesden de hermieten de insecten ook zo erg. Ze konden niet van insecten genieten. Het joeg op hen. De insecten waren de voorbodes van de ballingschap.

Insecten waren insecten. Er viel niet mee te discussiëren. Ze waren niet omkoopbaar. Meedogenloos brachten zij hun virussen. Het verstand van de mens was afgedwaald en moest terug. Daarom moest het eerst doorstoken worden, geïnfecteerd.

Tagula kreeg zijn eigen grot, en begon boeken over insecten te verzamelen, die de hermieten veelal hadden. Hij wilde insectoloog worden. Ook begon hij boeken van hiëroglief-ontcijfering te verzamelen.

Tagula vroeg zich af in hoeverre de hermieten nog onder invloed stonden van Mörn, of zelfs bezeten waren door Mörn, want het was hem duidelijk dat Mörn niet wilde loslaten. Er moest veel meer gebeuren. In zijn dromen ging het over de amazones. Zij waren duidelijk in oorlog met Mörn. Hij hoorde van de hermieten dat ze in de bovenwereld een spelmodule hadden gemaakt wat liep op boom-energie en insecten-energie, dat kon geswitched worden. Die konden ze in Hoverdam ophalen. Het was de MH05. Het was ook een oplader voor insecten-energie wat voor van alles gebruikt kon worden. Het tapte in op de frequenties van insecten.

Omdat het in Hoverdam nog veilig was gingen ze in een grote groep daar naartoe. Mocht het uit de hand lopen, dan waren ze in ieder geval met velen. Zowel monniken als hermieten waren in het apparaat geinteresseerd. Ook Tagula ging mee. Toen Tagula het apparaat kreeg zei één van de medewerksters tegen hem : ‘Houd je sterk.’ Het was goed gegaan. Nu moesten ze weer terug. Het apparaat kende vele mogelijkheden. Je kon er ook hiëroglieven mee ontcijferen. Tagula experimenteerde ermee en deed er ook wat spelletjes op.

Steeds meer leefde de mens op insecten energie. Ergens in de bovenwereld hadden ze dat uitgedokterd, maar de energie moest nog gezifd worden. De insecten technologie moest door een aantal fasen heen om zuiver te worden. Tagula droomde veel. De dromen schenen door de insecten energie te worden opgewekt. Het kwam tot een confrontatie tussen de amazones en Mörn. Maar de amazones hadden ook onderling oorlog, zoals de insecten. Ook mörnisten hadden onderling oorlog.

Het was door de oorlogen dat irke werd opgewekt. Dit waren droomoorlogen. Het was altijd oorlog in het hoofd van Tagula. Hij gebruikte het voor de exegese van de hiëroglieven en de nieuwe bijbel, en zo ook de tweede bijbel. De insecten hadden hierin een grote plaats. Het was als een opname in zijn hoofd door de insecten energie. Hij leerde het te gebruiken. Hij voelde zich als een insect die boven alles uit kon stijgen, maar dat kon alleen door eerst als een insect dieper te gaan dan al het andere. Hij moest zowel leren graven en spitten als vliegen. Dat was ook hoe de insecten energie werkte en werd opgewekt. Het ging eerst heel diep, zodat het onder alles kwam, als aan de rand van het heelal, waar de boeken ontstonden.

De aarde stond op de rand van grote vliegenplagen. Zij zouden honger en ballingschap brengen, en vreemde littekenen. De aarde zou zo geheel door vliegen-energie leven, maar eerst moest er heel wat sterven. De vliegen waren gekomen om vlees te eten, veel vlees. Uiteindelijk waren dit de voorhangsels van de amazones. Er was geen plaats meer voor opgeblazen Mörn verstand. Dat moest doorstoken worden, lekgeprikt. Daartoe waren de vreemde littekenen. Ze spraken een andere taal. Het waren lichamelijke hiëroglieven die nog vertaald moesten worden. Daar was het apparaat ook voor. Het apparaat was biologisch materiaal wat kon meegroeien, wat zichzelf kon updaten.

Er waren zeeën van insecten energie in het binnenste van de aarde. Daar woedden ook de stormen van insecten energie die de mens tot Orion zou meenemen. Dit was de grote insecten opname. Dit gebeurde allemaal door de vliegenplagen. Het oude, opgeblazen verstand van de mens zou geheel worden weggevreten. De vliegen zouden meedogenloos doorgaan, niet stoppen. Zij konden niet omgekocht worden. De natuur laat zich niet paaien. De natuur laat zich niet vleien. De natuur houdt er geen favorieten op na. Er is geen aansziens des persoons, wat je dan ook denkt te hebben bereikt. Nee, een ieder moest buigen, en elke tong

zou moeten belijden. Men moest aan de kant voor de insecten energie. De vliegenplagen zouden nu spreken, en de mens zou duidelijke grenzen zien.

Zij waren de voorhangsels van de amazones. Moeder wildernis riep haar kinderen terug. Het was allemaal te ver gegaan. Men was te ver afgedwaald. Mörn moest weer terug de kast in.

Mörn was dronken, als een woest beest, en op hem reed de hoer dronken van het bloed van kinderen en dieren. Totaal schaamteloos was zij, niet door enige kennis verhinderd. In armoede leefde zij, maar zij waande haarzelf rijk. Het was Morgan, en zij had vele zonen voortgebracht.

De monniken en hermieten streden er tegen. Zij was innerlijk verdeeld. Zo kon zij overal zijn, ook in de harten van de monniken en de hermieten. Zij was sluw. Zij speelde een spel. Zij acteerde. Zij had overal toegang, en dat beangstigde Tagula. Hij kwam zelf ook van diep. Hij herinnerde hoe hij in haar voorhoven diende, alhoewel hij nooit verder was gegaan. Zijn geweten hield hem tegen. Oh, hoe kostbaar was het geweten, als een zeldzaam sieraad. En hij mocht er niet mee pronken, anders zou het het geweten niet meer zijn, maar Morgan.

Rode stralen van insecten energie hadden hem altijd de weg versperd. Als gekruiste speren in zijn hoofd. Nooit kon hij van iets teveel nemen, maar hij was verder gegaan dan hij mocht gaan, als een balling. Hij was niet van zichzelf. Hij was van Morgan. Nu waren de insecten gekomen.

Morgan wilde niet laten gaan. De Heere had haar hart verhard. Er was niets wat een mens kon doen. Daarom moesten de insecten komen. Het waren de voorhangsels van de amazones. Het waren de vliegenplagen. Hongerdromen brachten zij, om irke, het diepere, op te wekken. Zij moesten hier gaan slapen. Zij waren te lang opgebleven. Moeder zou hen naar bed brengen, of ze nu wilden of niet. Het was nu uit met het feest, uit met de pret, anders zou het hen verwoesten.

Morgan was geen goede moeder, maar een heks. Ze liet de kinderen maar aanrotzooien. Zo kon ze haar markt bedrijven, levende van hun bloed.

Oh Morgan,
Zij zit op haar troon,
op de rug van een beest,
haar kinderen opgezet,
achter kostbaar glas,
zo kostbaar zijn zij,
als monumenten

Oh Morgan,
dronken van het bloed van kind en dier,
dronken van markt en plezier,
slechts een getal ben in in haar rijk

Oh Morgan, die haar kinderen maar laat aanrotzooien,
vies is van onderwijs en discipline,
verzot op snoep, drugs en drank,
alles wat hart en geweten kan uitdoven,
zij komt van onder de wereld,
een raadsel onbegrepen,
op de stoel van Eli zit zij

Niemand heeft haar begrepen,
Allen volgen zij Mörn,

zij vrezen de ondergang van het vlees,
daarom nemen zij het er nog van,
ze trekken er nog het laatste uit,
wat voor winst het ook nog mag geven

Tot het uiterste gaan is hun sport,
en door hun kinderen op te zetten,
hopen zij zich het eeuwige leven te verwerven

Hoe ziek is het ?
Maar niemand ziet het,
het virus ontkent namelijk zichzelf

Tagula was koud van binnen. Hij zag de ijstijden komen in zijn dromen,
maar het waren de voorhangsels van de amazones.
IJs en insecten, als ijs-insecten, ijsecten, als vliegenplagen die scheuring brengen,
scheuring in het verstand, scheuring in het sociale, scheuring in het hele land.

Tagula zag de ijszeeën onder de aarde.
Van daaruit kwamen de ijsvliegen opzetten,
om te strijden tegen de valse warmte van de mensen,
opportunistische, opgeblazen warmte,
die het brein en ook het hart had opgeblazen,
geen geweten meer, geen bewustzijn.
Het was allemaal kunstmatig.
Het was allemaal dood.

Dood en dodend waren zij, om nog zoveel mogelijk met hen mee te sleuren in het verderf.
Daartoe groomden ze de kinderen. Het waren opgeleide vleiers.
Ze waanden zichzelf professioneel en deskundig, omdat ze het zegel van Morgan droegen.

Een valse moeder volgden zij.
Tagula moest veel dromen.
Hij wilde loskomen van Morgan, los van haar banden.
Maar zij wilde niet laten gaan.
Het was vreemd vuur, en daarom moest het ijs wel komen.
Het was altijd oorlog in zijn hoofd.
Ook de vliegen hadden oorlog onderling.
Door de vliegenplagen werd hij opgenomen tot Orion.
Maar hij was innerlijk verscheurd.
Waar hij was wist hij niet meer.
Hij was bedolven onder vele lagen.
Hij wilde geen product meer zijn.
Hij moest weg uit deze fabriek.

De vliegenplagen brachten hem uiteindelijk tot Betelgeuze,
maar daar waren ook de oorlogen.
Overal was het oorlog.
Hij moest ontwaken tot de hogere natuur, maar daarvoor moest hij eerst heel diep gaan.
Was hij op de aarde, of was hij op Betelgeuze ?
In ieder geval moest hij zijn weg hier zien te vinden.
Het leek standaard te zijn in dit spel.
Al deze contrasten waren nodig, anders zou alles sterven.

Zonder deze oorlogen zou er geen leven zijn.
En daarom moest hij jager worden,
maar de jacht was op hemzelf.
Hij was zijn eigen prooi.

Zo kwam hij tot de rode tent van Bilha,
het rode na de jacht.
Hij was tot deze conclusies gekomen na het lezen van de nieuwe bijbel.

Het had hem opgenomen.
Hij bekeek de aarde en het leven met nieuwe ogen.

Hij moest tot de tent van Bilha gaan om zijn leven af te leggen.
Het moest wel schuren, anders zou hij nooit verder komen.
Hij moest wel doorboord worden, anders zou hij nooit vrijkomen.
Morgan had de aarde ontvoerd.
En Mörn was haar zoon.

Zo prevelden de mörnisten : Morgan is God, en Mörn is haar zoon.
Zij gingen voor niets uit de weg voor dit dogma.
Zij doodden voor dit dogma.
Zij plunderden voor dit dogma.
Zij verkrachtten voor dit dogma.
Niets ging hen te ver voor dit dogma.

Hoofdstuk 7. Het standbeeld

Tagula was een profeet.
Tagula was een insectoloog.
Allemaal door een apparaat.
Het was een biologisch apparaat, een natuur apparaat.
Hij speelde er ook spelletjes op.
Veel spelletjes.

In Zaalveringen ging het beter.
Hij kon er soms naar terug.
Zijn oude huis was er nog.
Heel voorzichtig ging hij heen en weer.

Ook was er een camping bij Zalveringen.
Daar had hij ook een vakantie huisje.
Er waren daar karren waarin je kon rijden.
Het werkte op insecten energie.
Naast hem woonde een donkere vrouw met een hondje.
Hij raakte meer en meer met haar in gesprek.

Ze sprak veel over Zilverlingen, waar ze vandaan kwam.
Dat lag aan zee.
Ze had het over de vele boekenwinkels daar op de boulevard.
Zij was ook een boekenfanaat, net als Tagula.
Daarom konden ze goed met elkaar optrekken.

Ze had haar huis nog in Zilverlingen.
Soms nam ze Tagula mee.
Soms nam Tagula haar mee naar zijn huis.
Alles werkte op insecten energie nu, en alles was weer meer veilig.
Er waren verdragen gekomen met de mörnisten.
Zij waren ook afhankelijk van de insecten energie.
Het had alles overgenomen, en werkte door hele andere regels.

Mörn was het oude energie systeem, maar dat bestond niet meer.
Dat was overgenomen.

Velen begonnen Mörn af te zweren.
Ook Morgan viel van haar hoge paard.

Haar kerken werden afgebroken of vervangen.
Tagula en het meisje gingen vaak naar de zee.
De rust was wedergekeerd. Er was weer vrede.
In zijn hoofd was het nog oorlog, maar het werd minder.
Zijn herinneringen lieten hem niet los.
Morgan werkte in het gebied van de herinneringen,
van het geheugen. Dat was soms zo sterk en overweldigend dat het waar leek.
Alsof hij er nog was. Het leek alsof zijn hersenen hem soms bedonderden.

Ook het meisje ging hier doorheen.
Tagula zei dat hij soms niet meer wilde leven vanwege het verleden.
Het meisje begreep hem en had het zelfde.
Ze gingen graag boodschappen doen in Zilverlingen of Zaalveringen, of op de camping waar ze naast elkaar woonden.
Eigenlijk waren ze altijd bij elkaar.

Ze hielpen elkaar, hielpen elkaar om toekomst te zien, en ontsluiering en ontcijfering van het verleden. Ze beschouwden het verleden als moeilijke hiëroglieven.
Die lieten zich niet makkelijk uitleggen, alsof ze bewaakt werden.
Hierover waren nog oorlogen.
Het waren de oorlogen van het geheugen, een diep trauma, wat alles had verwoest.
Tagula had nauwelijks het gevoel dat hij nog leefde, maar het meisje gaf hem hoop.
Zij was als een straaltje van de andere wereld.

Ze moesten langs en door vele voorhangsels van de amazones.
In deze wereld kwam je niet makkelijk binnen.
Mörn met zijn gemaksgod en snelle oplossingen was een leugen.
Het was het brandende verleden wat nog niet uitgepuzzeld was.
Mörnisten waren nog overal, zij die koste wat het koste vasthielden aan het verleden.

Het waren giftige mensen. Tagula en het meisje probeerden hen zoveel mogelijk te ontwijken, maar soms hadden ze er nog mee te maken. Soms werkten ze nog in de winkels. Dan werden ze bitcherig te woord gestaan.

Langs vele voorhangsels van de amazones moesten ze gaan, door vele vliegenplagen, door vele oorlogen. Het waren wonden in wonden. Het leek maar door te gaan, en het ging zo diep, en dat moest ook wel. Ze mochten nu niet stoppen. Ze waren aan de rand van het heelal gekomen, bij de watervallen, waarachter de boekenkelders waren van de geheimen.

Het was een raadselachtige natuur. Ook de opponenten waren raadsels. Die mochten ze niet zomaar wegduwen. Ze moesten er dwars doorheen, door deze mijnenvelden. Het waren labyrinten. De insecten energie wees de weg, alhoewel de insecten energie soms tegen zichzelf verdeeld was. Het was nog niet uitgezuiverd. Ze hadden vliegen energie nodig, maar die was ook tegen zichzelf verdeeld. Er waren nog vele vliegen

oorlogen. Het was hier vlieg tegen vlieg. Ze leefden in de hoofden van de mensen, en droegen de herinneringen, en de herinneringen werden doorverkocht. Het was herinnering tegen herinnering. Het was een geheugen oorlog. Velen gaven hierin de strijd op, en namen speciale pilletjes om daardoor dement te worden of om alzheimer te krijgen, wat wel of niet kon werken. Ze waren de oorlogen in hun hoofd zat. Het was een soort zelfmoord van het verstand. Toch namen andere vormen van het brein het dan over, zoals formule denken, dogma's.

De dogmatiek van alzheimer was gewild, want men wilde vrede. Men wilde vergeten. Men wilde geen geheugen-soldaat meer zijn. Het was allemaal veel te ver gegaan. Het was een nieuwe soort drugs. Het waren geheugen-killers.

Tagula en het meisje moesten er niets van hebben. Ze zouden koste wat het koste de puzzel oplossen. Ze wilden niet vallen voor de sluwe taktieken van Mörn. Mörn wilde nog steeds het volk niet laten gaan. Nu kon Mörn zijn geschiedenis schrijven, want de mensen wisten het niet meer. Ze lieten zich van alles aansmeren.

Alles moest snel. Het was een nieuwe aristocratie. In baljurken raasden ze door de natuur. Door de weilanden, door de achterbuurten en de bossen. Tagula en het meisje konden het niet bijhouden. Het was achterbuurten mentaliteit. Het was grissen en graaien en dan kortaf doen. Ze hadden nergenhs oog voor. Overmatig van zichzelf overtuigd.

Er waren nieuwe insecten radio's gekomen, geheel op insecten energie, en Tagula en het meisje luisterden er veel naar. Er waren ook frequenties van andere planeten, met name van Orion en Betelgeuze. Zo werden ze ingelicht over wat er gaande was. Er was goed onderwijs over deze dingen. De geheimen van de natuur werden besproken, en veel tijd werd besteed aan de ontcijfering van de hiëroglieven. IJs had ook zijn eigen frequenties en er kwamen ook ijs-radio's, die geheel op ijs energie werkten. Ook de zee had zijn eigen frequenties, en zo kwamen er ook zee-radio's. Tagula en het meisje begonnen de radio's te verzamelen. Zo hadden ze veel keuze.

De ijs-insecten bleken veel informatie van het heelal te hebben opgeslagen. Ook al bestond het oude energie systeem niet meer, Mörn wilde niet loslaten. Alles zat opgesloten in Mörn. De mensheid was in het moeras gezonken, tot een oude, roestige gevangenis. Het ijzer wilde niet loslaten, en het staal nog wel minder. Men was vastgeklonken in steen. De puzzels moesten nog opgelost worden.

Mörn kreeg juist meer macht als men het vergat.
Zijn vergeet-pillen waren gewild, maar fataal.
Maar men gaf niet meer om leven of dood.
Zombie was de norm. Zolang men maar de goedkeuring van Morgan had.
En die goedkeuring was er alleen als zij haar zoon aanvaardden.
Mörn was de enige weg tot Morgan.

Dat doet een moeder goed.

Morgan was slechts de schaduw van de amazones.
De mens had zich er teveel aan vastgehouden, wilden niet van de waarheid weten, want die was koud en hard.
Men wilde liever de warme leugen.
Men wilde dat gevoel van vereeuwiging, koste wat het koste, of dat nu kwaadschiks of goedschiks ging.
Men offerde elkaar daar graag voor op.
Men ging hiervoor over lijken.
En voor wat ? Allemaal voor die ene winkel, allemaal voor dat ene merk.
Allemaal om erbij te horen.

Eerst moest de leugen zich manifesteren, eerst moest er een gevecht zijn, anders zou de waarheid nooit kunnen komen. De leugen was de verdraaide heraut van de waarheid.

Nieuwe aardgroenten en zeegroenten kwamen er op de markt die pas ontdekt waren, en die de chemische balans in de hersenen konden herstellen. Het probleem was dat velen hiermee over de dagelijks toegestane limiet gingen, dus het zorgde ook voor een nieuw probleem. Altijd weer had de mens uitvluchten. Altijd weer maakte de mens misbruik van de natuur. Er was dus veel meer nodig voor herstel. Er waren geen eenvoudige oplossingen.

Mensen werden verslaafd. Prijzen gingen omlaag, nog meer mensen werden verslaafd, prijzen gingen omhoog, en zo werden de verslaafden crimineel, en profiteerde de medische zorg ervan, wat alles behalve medisch was, maar gewoon onderdeel van de georganiseerde criminaliteit. Misdaad loonde, maar voor hoe lang ? En zo had het syndroom van Mörn een comeback. Men had angsten en zorgen, en werd hierdoor crimineel. De weg van de monniken was dan te lang, en de weg van de hermieten te moeilijk, dus van eerlijk verdienen en binnen de lijntjes kleuren kwam weinig terecht. De dystopie leefde voort. Men wilde de honger niet, men wilde geen laag profiel houden, alles moest groots.

Naast Zilverlingen lag Geroskmo, ook aan zee, waar een oom van het meisje woonde. Ze spraken hier vaak fluisterend, of met halve zinnen. Men sprak hier vreemde, halve verhalen. In Geroskmo woonde de leiding van het land en het was de geboorteplaats van Mörn. Daarom was het ook een toeristenplaats. Het trok veel pelgrims en andere geinteresseerden. Ook trok het veel onderzoekers. Nog altijd werd het geboortefeest van Mörn gevierd, ieder jaar, met name in Geroskmo. Voor Tagula was het een hoerenzoon, en ook voor het meisje. Zo omschreef ze trouwens ook haar oom. Ze had nare herinneringen aan hem waar ze niet over wilde praten.

In Geroskmo zou nu een nieuwe leider komen, een hermiet. Daarom gingen ze er naartoe. Het meisje hoopte dat ze haar oom niet zou tegenkomen. De hermietenleider zou dingen heel anders doen dan de vorige leider. Tagula was er wel blij mee, maar wist ook hoe de hermieten konden zijn. Al met al moest het wat rust geven in het land. Het was een paar dagen na het geboortefeest van Mörn, en dat zou nu de nieuwe feestdag worden. Het standbeeld van Mörn wat

in het centrum van Geroskmo stond, zou op die dag worden afgebroken. Dat wilden Tagula en het meisje ook van dichtbij meemaken. Er waren nogal wat relletjes toen dat gebeurde. Tagula en het meisje moesten maken dat ze er weg kwamen. Er werden schoten gelost. Er vielen vele doden. Tagula en het meisje konden maar net ontkomen. De daders werden opgepakt, maar het was een grote ravage. Toch werd het standbeeld afgebroken. Tagula had spijt dat hij was gegaan. Hij snapte niet hoe hij zo naïef kon zijn.

Eens had Geroskmo een verdrag gesloten met andere landen, het verdrag van Trenta. Tagula wist niet of hun gedrag nu was vanwege dat ze zich meerderwaardig of minderwaardig voelden hierdoor. Hij wist niet of het nu elitair gedrag was of nog iets anders. Zelfs hun nederigheid en bescheidenheid leek verdacht, als onecht, namaak, alsof het een masker was. Of zou het door het standbeeld van Mörn zijn gekomen ? Maar dat was nu in ieder geval afgebroken.

De mörnisten waren woedend, en het gaf aanleiding tot veel meer rellen in het land. Niet iedereen was blij met de nieuwe hermietenleider.

Tagula had dromen in de nacht over de amazones. Ze waren niet gemakkelijk. Hij raakte met hen in gevecht. Hij worstelde met ze. Sommigen waren aardiger dan anderen. Sommigen waren moederlijk, anderen niet. Vele amazones waren ijs en ijskoud. Vanwege dit feit gingen de mensen hun warme goden maken die veel makkelijker waren, maar die niet aan de eis van het leven voldeden. Het trok hen naar de dood, want het had geen eeuwig leven in zich. Het was drugs. De mensen hadden dit uitgevonden, als gifmengers. Zo konden ook Morgan en Mörn ontstaan. Het waren vrijheidsbeelden van de mens. De mens wilde niet aan regels onderhevig zijn. Alles moest met de druk op de knop gebeuren.

Maar de amazones waren niet makkelijk. Ze eisten hard werk, dat de puzzels met bloed, zweet en tranen opgelost zouden worden, niet zomaar weggeworpen zouden worden. Dit was voor levensgenieters moeilijk te verdragen. Ook waren er schijn-amazones die veel te ver gingen, die een karikatuur maakten van de amazones. Zij waren de amazone farizeeërs. Daarom waren er de amazone oorlogen. Vrouw tegen vrouw, moeder tegen moeder. Hierom moest Tagula worstelen, en zich niet zomaar overgeven.

Vanwege de opkomst van rellen in het land ging Tagula weer meer de grond onder naar zijn grot. Hij kreeg daar eens een droom dat er een touw aan hem verscheen, en waarmee hij afdaalde in een tunnel die schuin naar beneden liep, en waardoor hij in een natuurgebied kwam onder de grond. Hij herkende de plaats waar hij was als de slaapplaats bij de oude hermiet waar hij eens was. Het touw leidde hem voort in het natuurgebied onder de grond. Hij zag het als van God gegeven. Hij had eerst een worsteling met het touw, maar het touw nam hem mee. Het touw leidde hem toen naar een plaats waar amazones waren. Zij spraken hem

moederlijk toe. Hij kon alleen de woorden niet meer herinneren toen hij wakker werd. De nacht daarop was hij daar weer in een droom. De amazones stonden om hem heen. Ze zeiden dat ze hem hadden geroepen. Hij vroeg zich af waarvoor het was, en was tegelijkertijd op zijn hoede. Hij werd geroepen tot studie van de hiëroglieven. Ze leidden hem tot een grot waar vele hiëroglieven waren die hij nog niet kende. Toen begonnen ze hem te onderwijzen erover. Ze namen hem toen mee dieper onder de aarde.

Eén van de amazones zei toen tegen hem : 'Zo zal er niemand zijn die mij niet kent.' Ze waren bij een moeras aangekomen, wat een groot uitgestrekt gebied was, en er kwamen stemmen uit het moeras, zielen die opgesloten waren. Hij zou hier ook veel moeten puzzelen. Hier waren ook veel grotten met hiëroglieven, langs de moerasrand. Alleen zo zouden de zielen vrijkomen. Ze lieten hem die grotten ook zien. Het waren hele lange grotten. Hij duizelde ervan. Hij vroeg zich af hoe hij dat ooit allemaal zou kunnen leren. 'Bij het begin beginnen,' werd er toen gezegd.

Hij zag de bubbels uit het moeras komen en werd toen wakker.

De nacht daarop had hij weer een droom. 'We komen voor jou,' zeiden de amazones. Hij was weer dieper onder de grond, en ze namen hem mee naar een zee. Ze lieten hem schepen zien, en vertelden over de eilanden in de zee. Ook vertelden ze over de zeecreaturen, over octopi, kwallen en andere vissen. Ook vertelden ze hem over zee-insecten en over de vliegenplagen aan zee. Ze zeiden ook dat de natuurvolkeren onder de grond niet joegen op dieren, maar op zonden, ook al kwamen de zonden in diergedaanten.

Ineens hoorde Tagula een lage en dubbele stem in hem, die zei dat er geen ontsnapping mogelijk was, want hij was gevangene nummer A6-389109700000. A6 was het nummer van zijn gevangenis-zone, en 389109700000 was zijn specifieke nummer waarmee hij werd geïdentificeerd. Hij was op de planeet van de eeuwige verdoemden. Hij was een kind van de eeuwige verdoemenis. Het was de stem van Mörn. Mörn leefde na zijn val voornamelijk nog in de riolen, ook de riolen van het menselijke verstand en de menselijke psyche, want hij wilde niet loslaten. Al het andere beeld viel weg. Het was donker, en Tagula leek Mörn te zien, maar het was vaag. En Mörn was groot, als een verschrikkelijk zeemonster met mannenhoofden. Dat waren dikke, opgeblazen mannenhoofden. De aarde was de aarde niet, maar A6, de planeet van de eeuwige verdoemenis. Voor altijd zouden ze voor Mörn moeten werken als slaven, voor altijd zouden ze voor Mörn moeten strijden. En Mörn noemde A6 liefkozend ook 'Morgan', die hij als zijn moeder beschouwde.

Tagula vroeg zich af waar de amazones waren. Die waren ineens verdwenen. Waarschijnlijk probeerden de amazones hem te laten ontsnappen, maar werd hij weer gegrepen door het Mörn systeem, of door het systeem van A6, het systeem van Morgan. Het bleef mensen in de greep houden, en gaf niet mee. Zoveel beveiligings-mechanismes had

het. Althans zo leek het.

A6 was een moeras-gevangenis. Zij waren al gestikt. En altijd waren zij stikkende. Steeds dieper zonken zij in hun cellen in het moeras. Zij moesten werken en hun leven opofferen voor Mörn, de zoon van Morgan. Maar was Morgan niet de schaduw van de amazones ? Was zij niet een leugenachtige karikatuur, als een heraut ?

De gevangenis implantaten waren diep van binnen. Het waren implodes. Hij had overal pijn. Het alarm was flink afgegaan. Het was alsof hij werd teruggesleurd. Hij was in de riolen van Mörn. Vreemde wezens keken hem aan. Telkens zag hij flitsen van het moeras, en soms van de zee. Het was alsof hij geen adem kon halen. Hij had flitsen van trage monniken en kerkvaderen. Ze probeerden zijn dromen weer te verstikken. Hij mocht niet dromen. Hij moest Mörn dienen, de boosaardige zoon van Morgan. Daartoe was hij op aarde.

Hij was in worsteling met een kwal die zich had vastgehecht aan zijn hersenen, aan zijn hoofd. Het probeerde zijn ogen uit hem te zuigen. ‘Maak hem blind, en breng hem aan de drugs !’ hoorde hij roepen. ‘Welke medicijnen ?’ hoorde hij toen een andere stem zeggen. Hij kon niet ademhalen. Iets van binnen blokkeerde zijn ademhaling, maar ook iets van buiten. De kwal, en het feit dat hij in het moeras werd gezogen. ‘Niemand kan hier ontsnappen,’ werd er toen gezegd.

Hij hoorde veel gefluister, en veel dubbele stemmen. Die waren laag, maar sommigen waren ook heel hoog. Hij voelde zich koortsachtig. Hij voelde zich zwaar beroerd. Wat waren ze met hem aan het doen ? Wat wilden ze van hem ? Hij hoorde vreemde reclame in zijn hoofd. Hij moest ervoor buigen, dan zouden ze hem verlichting geven. Je kon groeien in dit systeem, macht krijgen in dit systeem, als je Mörn zou dienen, als je de drugs zou nemen. Maar drugs kreeg hij toch wel binnen. Hij voelde injectie-naalden diep zijn vlees ingaan, te diep, en hij voelde koudheid. Koude vloeistof. Hij kon nog steeds niet ademen, of in ieder geval niet goed genoeg, maar hij voelde ook een levenskracht. Het voelde aan als familie, maar hij wist dat het geen familie was. Dit was gevangenis-vloeistof, dromendodend spul.

Het was koud en glibberig, en hij voelde zich vies. Hij voelde zich onogelijk, en daarom zou hij naar de reclame moeten luisteren. Zij zouden hem mooi en aanvaardbaar kunnen maken, niet het afzichtelijke en walgelijke monster wat hij dacht dat hij was op dat moment. Hij moest alles bezien door de lens van Mörn, en dat was een karikatuur van hemzelf, en hij werd erom bespot door Mörn. ‘Dat ben ik helemaal niet !’ dacht Tagula, die nog steeds snakte naar adem. ‘Ik weiger dit te geloven !’

Hoofdstuk 8. Het lot van Tagula

Tagula voelde zich verminkt. Hij voelde zich een zombie. En Mörn was een trol. Hij keek naar de koppen van het zeemonster. Het waren opgeblazen mannenkoppen die alles beter dachten te weten. Ze prevelden verzen uit het boek van Mörn. Het boek was genaamd ‘De Ichtus’, wat zoiets als vis betekent. Tagula had het nog steeds benauwd. Hij begon in zijn gedachten tot de amazones te roepen, maar die kwamen niet. Wel zag hij wat vrouwengestalten die van steen leken, maar dat kon ook Morgan wezen. ‘Je weet wie je moet dienen,’ werd er gezegd. Mörn schreeuwde tot hem, met een drie-dubbele lage stem. De stem was zeer laag, alsof hij gebeten was door een slang, en nu hallucineerde van het gif. Toen leek de stem wel vier-dubbel, als een leprechaun, een veel hogere stem, en toen begon de leprechaun te lachen.

‘We hebben je goed tuk,’ zei de leprechaun. ‘Van de longen tot de lever.’ Dat schenen ze altijd te zeggen als ze iemand wilden wijsmaken dat ze hem geheel hadden ingenomen en overgenomen. Tagula wilde het niet geloven. Tagula vocht met hand en tand, met het laatste beetje kracht wat hij nog in zich had, en bleef in gedachten roepen tot de amazones. Mörn deed zich voor als God, maar Tagula was als vechtende met hem op Pniël. ‘Jakob, buig neer,’ werd er gezegd.

Tagula voelde weer een scheut koude vloeistoffen. Die moesten natuurlijk de dromen van de amazones of van de natuur tegen houden. Hij mocht niet dromen. Hij mocht alleen aan de drugs van Mörn zijn, wat hij medicijnen noemde. Er werd gerommeld in zijn mond. Er werden dingen in hem geschoten. Er werd in hem geboord. Mörn was een criminele dwangtandarts, een zombie tandarts, een mondenbedwinger, en zo ook een gedachtenbedwinger, allemaal door gedwongen implantaten. Tagula vond dat tandartsen al altijd ziek obsessief waren met implantaten die ze vullingen noemden. Ze deden alsof het bij het lichaam hoorde, en ze verdienden er veel geld aan. Ze ontkenden zelfs dat het implantaten waren. Ze deden alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Daarom was het met recht een planeet van de eeuwige verdoemenis.

Tagula moest zich erbij neerleggen, wachten totdat dit ding, dit kreng, weer zou slapen, wachten totdat het weer eb zou worden. Hij vond iets van hoop in zichzelf, iets van adem, ook al was het niet veel, ook al had hij het gevoel dat zijn hoofd zou barsten. De mannen met de dikke koppen hadden een hoofdklem op hem gezet, en ook een kaakklem, en schroefden het veel te hard aan. Tagula had het gevoel dat zijn brein elk moment kon knappen, of zijn hoofd, of zijn kaak. Er stond teveel druk op. En de mannen staken vuurwerk af bij zijn hoofd. Ze probeerden hem gehandicapped te maken, tot een invalide. Tagula voelde zich als een verlamde, maar legde zich er niet bij neer, al helemaal niet bij de walgelijke reclame in zijn hoofd. Waar ging dit allemaal over ? Hij kon het niet eens goed verstaan wat ze zeiden. Het ging zo snel. Hij was er in ieder geval goed

bij. Hij was niet ver gekomen in zijn ontsnapping, maar hij hield zich vast aan de dromen van de amazones en van de natuur. Hij wist dat die zouden terugkomen. Dat moest wel. Hij dacht na over de hiëroglieven. Die moest hij nog dieper ontcijferen. Hij had het idee dat dit meer een school-ervaring was. Hij was op excursie en zag de monsters, en moest ermee worstelen, als onderdeel van zijn studie. Ze waren er nog niet.

Maar hij wist dat hij ook met de amazones moest worstelen. Morgan kon er nog tussenzitten, en Morgan was sluw. In vele vormen kon zij komen om hem te betoveren. Elke ontsnapping kon hier ook een valstrik zijn, om je er juist nog dieper in te trekken. Bovenal moest Tagula met zichzelf worstelen. Hij mocht zichzelf niet vertrouwen, ook zijn zintuigen niet. Er was bedrog op bedrog hier. Snelle zelfovertuiging zou hier fataal zijn. Hij was zelf een mijnenveld.

Hij herinnerde zich de monniken, hoe zij hamerden op zelfverloochening, te strijden tegen zelfvertrouwen en zelfverzekerdheid. Dat waren gevangenis-implantaten. Dat moest eruit. Maar dat ging er niet zomaar uit. En hier was hij op de planeet van de eeuwige verdoemenis.

Het leek alsof hij niet meer wakker kon worden. Wat was er met hem gebeurd ? Was hij al dood ? waar zou hij naartoe moeten ? Hij weigerde te geloven wat Mörn zei. Mörn was een gevallene. Mörn was een bedrieger. Mörn had hele andere interesses dan hij had. Mörn was oppervlakkig genot, geen diepte, leeg genot, doelloos genot. En hij zou daar slaaf voor moeten worden ? Voor wat ? Waar ging dit in hemelsnaam over ? Waar was het goed voor ? Het was allemaal slechts tijdelijk. Het was totaal zinloos en nutteloos. Hij snapte niet dat iemand daarvoor kon vallen.

‘Maffia, maffia,’ hoorde hij iemand zeggen. Mörn was een soort maffia baas, en Morgan was zijn maffia moeder. Zij hadden al deze kerken bedacht. Dat was het hele idee van de eeuwige verdoemenis, dat het de mens zou aanzetten om hun producten te kopen, dan zouden ze veilig zijn, en ophoging krijgen. Dan zouden ze deelhebben aan de elite van Mörn. Het was een criminele drugs-organisatie. Medicijnen noemden ze het. Ja, ja.

Mörn was de kroon van de alzheimer. Teveel hadden ze vergeten. Nu beet het hen in de billen. Ook op andere plaatsen, en het stak diep. Drugstrip na drugstrip, totdat ze in het paradijs waren gekomen. Dan werden ze aangestaard door hypnotische slangen. Het is hier wil op wil, begeerte op begeerte. Kennis is niet thuis. En als je wilde ontsnappen dan zouden de lasten worden verdubbeld. Farao wilde het volk niet laten gaan, en de Heere had zijn hart verhard.

‘Oh, God, ik wil ontwaken, ook als mijn bed in de hel is, dan bent U bij mij.’

Tagula hoorde de hermieten vloeken in de verte. Ook riepen ze zijn naam, maar hij wist niet of het echt was. Het waren de oogsten van het riool leek het wel. Zoveel velden die geoogst moesten

worden. ‘Ik raak aan lagere wal als ik hier langer over nadenk.’ Er scheurde iets in het brein van Tagula. Hij leek een amazone te zien, maar het waren alleen haar voeten leek het wel, of zag hij meer ? Even leek hij haar geheel te zien. Ze was omgord met riemen, bruingele dunne riemen over haar lichaam. Daaraan waren primitieve wapens gevestigd. De riemen hadden een soort kleine metalen knopen. Het zag er heel elegant uit. De vrouw was groot en had een bos met haren.

‘Roep naar mij,’ zei de vrouw.

‘Wie ben je ?’ vroeg hij.

Toen vaagde het beeld weg. Hij zou worstelen. Hij zou zich niet makkelijk overgeven, ook niet aan dit soort verschijnselen, maar hij zag de natuur achter haar. Ook met de natuur zou hij worstelen.

‘Nee !’ riep hij. ‘Ik zal niemand zomaar roepen !’ En toch riep hij in zijn gedachten, tot de amazones. Hij riep om hulp. Maar er was geen hulp. Hij was op school. Hij was in de arena. Hij moest zichzelf hier doorheen vechten. Er waren geen snelle oplossingen hier. Alles kon een valstrik zijn. De mens forceerde de waarheid, terwijl het niet eens de waarheid was. De mens wilde het gemak dienen. De mens wilde Mörn dienen.

Tagula zou niet opgeven, ook al zou hij de enige zijn die niet had gebogen voor Mörn. Dat had hij in zijn verleden al genoeg gedaan, en hij had gezien waar het hem gebracht had. Maar ja, dat was een stockholm syndroom. Hij kon toen niet meer vechten, maar nu vocht hij, als een beer en als een leeuw. Het moest maar eens afgelopen zijn.

Hij klampte zich vast aan wat zwarte stenen. Die moesten de stemmen van de voorouders splitsen in hem. Er moest zoveel uit nog. Hij wist niet waar de zwarte stenen vandaan kwamen. Hij zag en voelde water stromen, als een riviertje, heel dun, kabbelend. Hij zag ook een halssnoer met zwarte steentjes, en hij deed het om zijn nek. Weer zag hij de amazone. ‘Draag het,’ sprak ze. Hij kon het niet weigeren. Het was te sterk, en het gaf hem adem. De voorouders werden uit hem getrokken. Hun stemmen sijpelden weg. ‘Dit maakte mij gek,’ zei Tagula.

‘Ze gebruikten je als spreekbuis,’ zei de amazone. ‘En toen ze niet meer konden, gebruikten ze je gedachten.’

‘Hoe ?’ vroeg Tagula.

Ze trok hem in de natuur. Ze trok hem uit het moeras en legde hem tussen de bloemen in een veldje. ‘Ik voel me verschrikkelijk,’ zei Tagula. ‘Ik ben een wrak.’ Hij voelde zich nog steeds verlamd.

‘Nee, het heeft me nog van binnen,’ zei Tagula.

‘Nee,’ zei de amazone. ‘Geloof het niet. Ze werken door je geloof. Zo houden ze grip. Geloof het niet.’

‘Hoe ?’ vroeg Tagula weer. ‘Het heeft me teveel in de grip. Het trekt aan me.’

‘Geloof het niet,’ zei de amazone. ‘Je

moet het ontkennen.'

'Ja, maar dan houd ik mezelf voor de gek,' zei Tagula.

'Dat hebben ze al gedaan,' zei de amazone rustig. Ze kwam licht moederlijk op hem over.

'Je kunt bij ons wonen,' zei de amazone. 'Wij wonen hier in het bos.'

'Dat gaat niet lukken,' zei Tagula. 'Hoe kan ik jullie vertrouwen ?'

'Wil je terug ?' vroeg de amazone.

'Nee, maar wat als ik tussen twee valstrikken ben ?' vroeg Tagula.

'Er bestaan geen valstrikken,' zei de amazone. 'De enige valstrik is als je jezelf bedriegt.'

'Kom ik er ooit nog door, kom ik er ooit nog uit ?' vroeg Tagula.

'Als je stopt jezelf te bedriegen,' vertelde de amazone rustig.

Haar stem had een verzachtende werking op zijn brein. Hij wist dat hij bovenal in oorlog was met zichzelf.

'Soms moet je door valstrikken heen om jezelf te leren kennen,' zei de amazone, 'dus het zijn geen daadwerkelijke valstrikken, maar paden en arena's. Daar moet je jezelf doorheen worstelen, om jezelf te vinden.'

'Ik moet mezelf verloochenen,' zei Tagula.

'Precies,' zei de amazone. 'Dat is het vinden van jezelf, je ware zelf.'

'Ik verloochen mijn zintuigen,' zei Tagula.

'Precies,' zei de amazone. 'En dan krijg je dit. Het diepere. Er is een dieper zelf, een diepere wereld. En dan kom je bij ons.'

'Waar is God in dit alles ?' vroeg Tagula.

'Dit is God,' zei de amazone. 'Zij is moeder. Allereerst is zij amazone.'

Hij keek naar de wildernis om zich heen. Hij zag de lianen en de verwilderde planten, bomen en bloemen. 'Wij jagen hier op de zonde,' zei de amazone. 'Zwijnen tussen het groen, die alles kapot vreten.'

'Zwijnen ?' vroeg Tagula. 'Ik ben vegetarisch.'

'Ja,' zei de amazone. 'Je bent vegetarisch naar de dieren, maar niet naar de zonde. Je bent een zonde-verslinder. Daartoe zijn de vliegenplagen gekomen, en zij eten veel vlees.'

Tagula zuchtte. 'Dit zijn de eeuwige jachtvelden, Tagula,' zei de amazone.

'Zijn we eeuwig verdoemden ?' vroeg Tagula.

'Eeuwig verdoemden als wat ?' vroeg de amazone. 'Wij hebben de diepte van de zondeval gezien, dat is zonde

overtuiging, en vandaaruit de jacht aangaan op de zonde op die te doden. Dat is het Kaïnsbevel. Zo niet, dan zou de zonde over ons heersen en ons bedriegen.'

Tagula knikte. 'Dan gaan we daarvoor,' zei hij.

De amazone strekte haar hand uit, en Tagula pakte haar hand, maar toen vervaagde ze, en was alles weer donker om hem heen. Of was hij flauw gevallen ? Hij hoorde haar stem. Ze zei zijn naam. 'Tagula.' Toen begon ook haar stem weg te vagen.

'Dit is ingewikkeld,' dacht Tagula bij zichzelf.

Hij had geen kracht om op te staan. Hij had pijn in zijn mond van de implantaten, en al het gesnij en geboor. Weer kon hij niet goed ademen, en ook niet goed denken. De pijn van de implantaten blokkeerde zijn spraaksysteem. Hij had geen kracht om te spreken. Hij lag daar maar, en alles was donker. Misschien wilde Mörn hem niet laten gaan, maar hij mocht niet in Mörn geloven. Hij mocht Mörn niet overschatten, maar hij wilde Mörn ook niet onderschatten. Hij wilde niet zomaar zorgeloos vergeten.

Hij moest tot de rivier van vergetelheid gaan, dat was iets van de natuur, en dat zou juist zijn ware geheugen aanwakkeren. Dat was iets anders dan zomaar vergeten en wegdrukken, iets zomaar overslaan voor het gemak ervan. Hij hoorde een rivier bruisen in de verte. Het geluid leek dichterbij te komen, alsof hij gedragen werd. Maar toen werd hij weggezogen, en hij viel hard op steen, en het was nog moeilijker om te ademen, alsof hij bijna stikte, of misschien was hij al gestikt. Hij hoorde een koude vrouwenstem zeggen : 'A6 staat geen ontsnapping toe. Jij bent eeuwig verdoemde nummer A6-389109700000. Je bent verloren. Er is niets wat je kunt doen.' Ze klonk als een moderator.

'Houdt je mond, dom wijf,' dacht Tagula, maar hij kon niet spreken. Hij voelde pijnscheuten door hem heentrekken, en krampte nog meer in elkaar. 'Wij kunnen je gedachten lezen,' sprak de vrouw. 'Ontsnapping is niet geoorloofd, en op bekritisering en belediging van het gezag staat straf.'

Tagula wist dat hij niets kon doen, en durfde niet meer te denken. Het was pijn wat hij nog nooit eerder had gevoeld. Het deed alles in hem knappen. Het was overmatige zenuwpijn die ondragelijk was, en waarvan je krankzinnig zou worden als het lang genoeg zou duren. Gelukkig stopte het na een tijdje. 'Je hebt je waarschuwing gehad,' sprak de vrouw koud. Ze mocht zeer trots zijn op haar macht. Dat dacht Tagula niet, maar dat hoorde hij in de diepte van zijn wezen, als zijn geweten, als irke. Hij hoopte maar dat ze dat niet konden lezen. Er gebeurde gelukkig niets. Tagula moest niet meer door zijn gedachten leven. Dat zou fataal zijn, maar hij moest luisteren naar de dieptes van zijn geweten, daar waar irke was, de dromen binnen de dromen. Dat was een bron die ze niet konden verstaan, die ze niet konden traceren.

‘Wat is dat ?’ hoorde hij iemand zeggen. ‘Mijn handen branden,’ zei iemand anders. En weer iemand anders zei : ‘Mijn voeten branden.’ Eerst schenen ze er nogal rustig over te zijn, maar later hoorde hij gegil. ‘Nee, we kunnen het niet meer houden ! Hij heeft irke gevonden !’

Ze schenen irke te vrezen. Het waren de diepere dromen. Die konden ze niet uitdoven. Die konden ze niet doden. Het was sterker dan hen, en ze konden het niet verstaan. Ze werden er krankzinnig door. Hij merkte dat hij weer goed adem kon halen.

‘Geloof niet in hen,’ zei de amazone weer. Hij was blij dat hij haar weer kon horen. Hij keek op, en zag haar. Hij zag nu meerdere amazones, als in een kamp. ‘Wij hebben je hier naartoe gedragen,’ zei de amazone. Hij voelde nu wat kracht in zijn benen. ‘Honger hier,’ zei de amazone. ‘Overeet niet, want dan sleuren ze je weer terug. Neem wat de natuur je biedt.’

Nog steeds durfde hij niet te denken, bang om teruggestuurd te worden, maar hij leefde vanuit irke, vanuit de diepere dromen, als zijn levensbron. Daar moest hij naar leren luisteren. Hij mocht niet afdwalen. De verbinding tussen hem en irke was nog maar heel dun, als heel dun ijs. Het moest harder en vaster worden. Eén eigen gedachte zou hier fataal zijn. Hij moest zich oefenen en volharden in het luisteren naar irke in zijn diepte. Eén eigen gedachte en hij zou weg zijn. Vrees begon in hem op te komen, veel vrees. Dat was voor zijn eigen bescherming.

Hij voelde zich alsof hij elk moment door het dunne ijs kon zakken. Hij durfde zich bijna niet te bewegen. Maar het leek alsof de amazones hem vasthielden, alsof hij aan een touw vastzat. ‘Laat me niet gaan,’ zei hij bijna smekend. ‘Ik wil niet terug.’

‘Eén gedachte, en het is fataal,’ zei de amazone. ‘Dan besta je niet, en heb je nooit bestaan, en ben je onderdeel van Mörn.’

Tagula weende van angst. ‘Eén gedachte ? Maar hoe kan ik dan overleven ? Wat als het zich aan me opdringt ?’

‘Als je het hoort is er niets aan de hand,’ zei de amazone. ‘Als het over je heenvliegt is er niets aan de hand, daar kun je niets aan doen, maar laat het geen nestje in je haren bouwen. Neem het niet naar binnen. Koester het niet. Verzet je er tegen, sla het van je af, en blijf luisteren naar de dieptes in jezelf, niet naar de gedachtes in je hoofd. Luister naar je geweten, onder je hart, en zo zal het bewustzijn groeien.’

‘Hoe snel kan een gedachte me meesleuren ?’ vroeg Tagula, nog steeds wenend van angst.

‘Er gaat wat aan vooraf,’ zei de amazone. ‘Eerst raakt het je aan, en dan probeert het bij je binnen te komen. Zelfs als dat gebeurt is er nog geen man overboord. Ze kunnen heel diep gaan, ze kunnen heel diep steken, heel diep injecteren, maar neem het niet aan. Verzet je ertegen, worstel ermee, en blijf luisteren en vasthouden aan je diepere bron, onder je hart, de bron van

je geweten. Dat is wat irke is, de dromen binnen de dromen tot de diepste dromen.'

'Ja, maar wat als ze me overnemen,' weende Tagula, 'ik heb zolang in het stockholm syndroom geleefd.'

'Het syndroom van Mörn,' zei de amazone. 'Elke jongere gaat hier doorheen. Daar worden ze in geboren, en dat is een hele lange tocht van vallen en opstaan, en teruggezogen worden, totdat de grote ontwakingen komen, totdat de grote zeeën hen meenemen, de zeeën van Orion, tot Betelgeuze, en dan nog moet je door vele arena's. Soms kun je ontvoeringen niet voorkomen, dan is het te sterk, maar het gaat erom wie je van binnen bent, niet wat er op of in je wordt gelegd buiten je toestemming. Dat is de oorlog tegen Mörn. Als je die naar beste weten uitvoert dan komen wij je tegemoet. God laat je niet alleen als je twijfelt en onderzoekt, maar Mörn komt daar waar de mens zelfverzekerd is.'

'Ik ben bang,' zei Tagula. 'Mörn is krachtig.'

'Geloof niet in hem,' zei de amazone. 'Zie waar je vandaan bent gekomen, waar je nu bent, en houdt daar aanvast, als referentie punt, ook als je wordt teruggezogen. Je kunt altijd terugkeren tot je goede herinneringen. De zwarte steen scheidt geheugen van geheugen. Dat heb je om je nek.'

'Nee, Mörn is te krachtig,' zei Tagula. 'Het heeft allemaal geen zin. Ik wordt al jaren vervolgd en neergehaald door Mörn, er is geen ontkomen aan, en geen kruid tegen opgewassen. Ik geloof jullie niet.' Tagula huilde. Het was alsof zijn angst werd overspoeld met verdriet, en wanhoop, wat veel groter leek te zijn. De angst was nu nog maar een doperwt in zijn brein. Ineens gaf de amazone hem een klap tegen zijn gevoelige kaak. Tagula kromp ineen. 'Dan zul je slaaf zijn van de amazones,' waren haar woorden. Ze legde haar voet op zijn mond. 'Het is afgelopen met je.'

Dat gevoel dat hij had, dat zowel Mörn als de amazones op hem jaagden. Ze wilden hem niet laten gaan. Beiden niet. Hij zag in dat het de amazones menens was. Ze leken zijn stockholm syndroom te begrijpen. Ze leken zijn wanhoop te begrijpen, en daarom lieten ze hem niet gaan. Maar waren zij hier wel tegen opgewassen ? Tagula wist het niet, maar ze leken vrij te zijn in de natuur, levende van de jacht op zwijnen, bizons, buffels, runderen, renbokken, lammetjes, hanen en vissen. Dat waren geen dieren, maar zonden in dierlijke vormen. Zou dat het geheim van hun vrijheid zijn, of leefden ze van binnen ook nog in grote gebondenheid aan Mörn ?

Ze hadden Tagula vastgebonden. Hij kon niet meer weg. Hij zou uitgehongerd worden, zodat hij te zwak zou zijn om nog te ontsnappen, en zodat hij ook geen bedreiging zou zijn naar de amazones.

'Je bent gevaarlijk bezig,' zei één van de amazones. 'Je weet waarom wij dit doen.'

'Sorry, stockholm syndroom,' zei Tagula.

‘Tegen dit soort slavernij van Mörn moet een veel grotere slavernij staan, anders komen we er niet doorheen,’ zei de amazone. ‘Het is touw tegen touw, gesel tegen gesel, slavernij tegen slavernij.’

‘Leg het hem niet uit, zuster,’ zei een andere amazone.

‘Ik doe wat ik wil,’ zei de amazone.

‘Nee, zuster, we zullen je verbannen,’ zei de andere amazone.

Medelijden scheen hier bijna verboden te zijn of aan strenge regels onderhevig. Al snel kwam Tagula de oorlogen van de amazones onder ogen hier, hoe ze innerlijk verdeeld waren, hoe sommigen van de amazones heel twistziek waren. En de twistzieken waren in de meerderheid. Na een tijde begonnen steeds meer amazones tot het kamp te komen. Ze waren teruggekomen van de jacht, en ze verbaasden zich erover dat er een man in hun kamp was. Ze waren er niet over te spreken. Degene die hem binnen had gelaten werd streng toegesproken en gewaarschuwd, en ook degenen die het hadden toegelaten.

Dit was het lot van Tagula. De twistzieken waren in de meerderheid. Uiteindelijk werd de amazone die hem toegelaten had, en ook wat andere amazones die haar hierin ondersteunden en die het toe hadden gelaten uit het kamp gezet. Zij moesten maar hun eigen amazone stam vormen, maar hier waren ze niet meer gewenst. Tagula had gehoopt dat hij met hen mee zou worden verbannen, maar dat was niet het geval. Hij was aan een paal gebonden, en daar bleef hij. Hij had medelijden met de goede amazone, maar zij was in hun ogen niet streng genoeg geweest, en dat werd als een zeker verraad gezien. Nu was Tagula in grote problemen.

Hij durfde niet aan Mörn te denken. Hij wist niet wat erger was. Er werd naar hem geschreeuwd, maar veel erger was dat velen hem leken te negeren. Hij zou uitgehongerd worden opdat hij geen bedreiging zou vormen, maar hij wist niet wat er daarna zou gebeuren. Zou hij slaaf worden, zoals al eerder was gezegd, of zou hij gegeten worden, of ook verbannen ? Of zou hij gewoon afgemaakt worden, zou hij de doodstraf krijgen ? Nadat het leek alsof hij wel dagen aan de paal had gestaan kreeg hij wat melk. Hij wist niet wat voor melk het was. Al gauw werd hij losgemaakt van de paal, maar hij was nog steeds gebonden, en had een touw om zijn nek. Hij moest de voeten van de amazones schoonlikken. Dat was een vernedering. Het was om hem zijn plaats te tonen. Hij was niet meer dan dat. Amazones vreesden mannen. Ze vreesden Mörn, en ze zouden er alles tegen doen om zichzelf veilig te houden en vrij. Ze speelden hiermee geen spelletjes, en lieten het zekere voor het onzekere. Ze namen geen enkel risico, met niemand. Ook niet met hun eigen zusters. Als die zich te slap opstelden, of te verdacht, dan werden ze zonder pardon verbannen. Dan moesten ze zichzelf maar zien te redden. Zo waren de amazone oorlogen ontstaan, die veelal koude oorlogen waren. Veelal wilden de zusters elkaar niet direct bestrijden. Ze hoopten altijd nog op de verandering

van de tegenpartij, maar er waren ook stammen die onvergevelijk waren. Eens een verrader, altijd een verrader. Eens een slappe hap, altijd een slappe hap.

Op medelijden hoefde Tagula hier in ieder geval niet te rekenen. Deze amazones waren bruut. Hij was in verkeerde handen gevallen. Naar Mörn wilde hij in ieder geval niet terug, en nu hij zo was behandeld vroeg hij zich af of Mörn wel tegen deze ruige amazones op kon. Zij waren geen lieverdjes, zij waren geen zoete moedertjes. Tagula was ver van huis hier. Tagula wist niet of hij droomde, of dat hij in de onderwereld was. Hij wist niet of hij leefde of al dood was. Hij was ergens over een grens heen gegaan. Hij kon ook in een coma zijn. Of het nu een sterke hallucinatie had of niet : Dit was zijn leven nu. Al het andere leven was onder zijn voeten weggetrapt. Dit was een ruwe en ruige natuur, heel anders dan hij het zich had voorgesteld, maar toch herinnerde hij toen de verhalen van de hermieten erover. Eigenlijk was hij hiervoor al gewaarschuwd. Hij was er nu goed bij.

Ruige amazones keken hem aan. Soms zag hij alleen maar hun voeten die hij moest schoonlikken. Dat deden ze op hem zijn plaats te wijzen. Dat was zijn rang. Ondergeschikt. Hun voeten waren veel groter dan zijn voeten, veel dikker, en veel donkerder. Het waren vlezige voeten, en vuil. Ze sloegen hem, en ranselden hem af, totdat hij weende, en zijn tranen op hun voeten viel. Daarmee moest hij ze schoonmaken. Hij wreef de tranen in hun vlees.

‘Wat zijn dit voor dromen ?’ vroeg hij zichzelf af. Hij worstelde, maar was hulpeloos, zo hulpeloos als hij zich eens in de gevangenis van Mörn voelde. Mörn was slechts de schaduw hiervan geweest, een voorloper, een karikatuur. Morgan was ook zo, maar dan heel anders, niet met dit soort dingen. Wilde hij ze terug of wilde hij hier blijven ? Morgan en Mörn waren goddeloos, van de markt. Hier ging het om andere dingen. De amazones zaten niet achter zijn geld aan. De amazones hadden geen medische dogma’s, waren geen tandartsen. Hij vroeg zich af wat erger was. Hij begreep de amazones wel. Hij herinnerde de verhalen van de hermieten. De amazones hadden ook een heleboel goede punten. Maar wat er nu gebeurde ging hem te ver. Of was dit de enige manier om veilig te blijven tegen Mörn ? Moest het zo diep gaan ? Was het anders een verloren zaak ? Tagula proefde de voeten van de amazones. Het was een soort melk. Het was een soort wortelsap. Het was het oer, langvergeten dingen. Hij werd onderwezen. Hij moest van de melk drinken, van de amazone melk. Het gaf hem nieuwe ideeën. Het stirde irke in hem op.

Tagula schudde met zijn hoofd. ‘Nee, nee.’ Wild begon hij met zijn hoofd te schudden. ‘Zie, hij gedraagt zich als een varken,’ zei één van de amazones. ‘We kunnen hem beter slachten.’ En zo moest Tagula wel gehoorzamen en zich erbij neerleggen. Hij wilde niet dood. Niets was zeker bij de amazones. Er was altijd spanning. Nooit had hij rust, tenzij hij deed wat ze hem opdroegen.

Hoofdstuk 9. De Spiegelvelden

De monniken van Mörn prevelden hun verzen uit de Ichtus, het boek van Mörn. Ze hadden Tagula gered van de amazones. Ze zeiden dat Tagula hele verkeerde beelden had van Mörn, dat Mörn zo niet was. Tagula verbeelde het zich maar, volgens de monniken van Mörn. Het was een medische orde. Tagula was in hun ogen zwaar ziek. Daarom moest Tagula aan de medicijnen. Dat zou hem ook beschermen tegen de amazones. Volgens sommige monniken van Mörn bestonden de amazones niet eens. Dat was maar een verzinsel in het hoofd van Tagula om aan de nodige dienst tot Mörn te ontkomen. Mörn werd door zijn monniken geheel schoongepraat, alsof ze zijn voeten likten. Tagula moest drinken van de melk van Mörn, want melk was goed voor elk. Amazone melk bestond niet.

Tagula had het gevoel alsof hij gek werd. De monniken van Mörn predikten niet de natuur zoals de wilde en woeste amazones. Er was wel wat natuur, maar dat werd onderdrukt, en werd niet uitgelegd. ‘Ben ik dood ?’ vroeg Tagula.

Niemand zei wat. Weer prevelden ze uit de Ichtus. Het ging over leven en dood. Het ging over medisch dogma. Ze bleven hem maar zeggen dat hij ziek was. Psychisch ziek. Ze voerden hem medicijnen. Daarvan leek de coma erger te worden. Het legde zijn hersenen lam. Mörn waakte over hem, als een waakhond. Tagula had Mörn verkeerd begrepen, zeiden de monniken van Mörn.

Maar in hun ogen was Tagula ongeneeslijk ziek, en zou voor de rest van zijn leven aan de medicijnen moeten. Tagula was woest. Zijn lichaam kon de medicijnen ook niet meer verwerken, en hij begon het steeds meer uit te spugen. Zijn lichaam verzette zich er tegen met al zijn kracht. De monniken werden boos en begonnen te dreigen, of kwamen met andere medicijnen aanzetten. Ook bespotten zij hem. ‘Ik moet terug naar de amazones,’ dacht Tagula. ‘Alles beter dan dit.’

Toen dacht Tagula aan de dikke voeten van de amazones die hij zou moeten schoonlikken. ‘Nee,’ dacht hij. ‘Ik moet worstelen. Zowel tegen de mörnisten als de amazones. Morgan is in beiden.’

Een ongelovelijke kracht maakte zich meester van Tagula, wat hij als de kracht van God ervoer, en als de kracht van Jakob op Pniël, en hij sloeg de eerste de beste monnik van Mörn op zijn kaak, en rende toen weg. Waar naartoe wist hij niet. Hij rende door de gangen van het ziekenhuis. Er stonden monniken met injectie spuiten, maar die trapte hij weg. Voelde hij daar een injectie naald in zijn voet ? Kon wezen, maar hij moest doorrennen. Ineens ging alles zo traag. Ja, hij was gestoken. Ineens ging zijn denken zo traag, en kon hij zich niet meer bewegen. Even later werd hij wakker in een ziekenhuis bed. Monniken van Mörn waren om hem heen. Weer probeerden ze hem medicijnen te voeren, maar hij weigerde. ‘Dat nooit !’ riep hij, met schuim op zijn mond. Hij trapte de

monniken van hem weg. Weer had een ongelovelijke kracht bezit van hem genomen. Dit keer leek het op de kracht van Ezau die al zijn aardse status had afgelegd voor een kom honger. Hij rende de zaal uit de ziekenhuis-gangen op, en bleef rennen. Overal zag hij monniken die uit de Ichtus prevelden. ‘Nee !’ riep hij.

‘Houdt hem tegen !’ werd er geroepen. ‘Laat hem niet ontsnappen !’

Hij trapte een ruit in. Zijn voet bloedde. Hij ging door de gebroken ruit naar buiten, terwijl er nog meer in zijn lichaam werd gesneden. Nu bloedde zijn hele lichaam, alsof hij door een boomslang was gebeten. Hij rende totdat hij niet meer kon. Hij stortte toen in elkaar. Nu moest hij kruipend verder. ‘Pak hem !’ werd er geroepen.

‘Nee,’ zei hij tegen zichzelf. ‘Ik mag dit niet toelaten.’

‘Er is geen ontsnapping mogelijk van Mörn,’ werd er geroepen.

Een stem van binnen sprak : ‘Jij bent eeuwig verdoemde nummer A6-389109700000. Je bent verloren. Er is niets wat je kunt doen.’

‘Houdt je kop, dom wijf !’ schreeuwde hij. Het viel hem op dat er dit keer geen ondragelijke pijnscheuten waren, maar hij bloedde wel uit zijn lijf. De gebroken ruit had hem flink gesneden.

‘Je komt niet ver,’ werd er geroepen. Ineens kwam er weer een ongelovelijke kracht in hem, als de kracht van Ismael die tot de waterbron in de wildernis kwam. Hij stond op en balde zijn vuisten. ‘Wie eerst ?’ riep hij.

‘Je bent verdoemd !’ werd er geroepen.

De stem begon zich te vervormen in de stem van een amazone.
Hij lag aan haar voeten. Hij was de eeuwig verdoemde van de amazones.
De hermieten hadden hem eens gezegd dat dat een woord was bij de amazones voor de opvoeding, voor tucht en zorg, en ook voor scholing. Het was dus niet zo erg als bij Mörn. Het leek alsof de zwarte stenen op de juiste frequentie konden komen.

Hij werd geslagen. ‘Blijf hier nu.’ Hij mocht zich niet meer verzetten. Maar hij moest wel. Hij worstelde met de amazones. Toen brachten ze hem naar een kooi. Daar zou hij verder uitgehongerd worden zodat hij niks meer zou kunnen. ‘Echt, als je verder gaat dan hakken we je armen eraf, en je benen,’ zei een amazone nors. Hier hadden de hermieten ook over gesproken, en hij had ook hermieten gezien die geen armen en benen meer hadden, dus het was geen bluf.

Na een paar dagen werd hij uitgehongerd uit de kooi gehaald, en werd hij weggezonden. Ze wilden hem niet meer hebben. Hij was enorm verzwakt. Hij wilde op zoek gaan naar de vriendelijkere amazones die waren weggezonden. Hij zocht en zocht, maar kon ze niet vinden.

Weer hoorde hij in zijn hoofd : ‘U bent gevangene nummer A6-389109700000. U bent eigendom van A6. Herhaling : U bent patient nummer A6-

389109700000. U heeft een ongeneeslijke en levensgevaarlijke ziekte, en daarom moeten wij u houden voor de bescherming van uzelf en anderen. Daarom bent u hier in inrichting A6.'

Tagula greep naar zijn hoofd. 'Aargh.' De wildernispaden tussen de bomen door leken weer op ziekenhuisgangen. Toen staarde hij met een thermometer in zijn mond naar het plafond van het ziekenhuis, liggende in zijn ziekenhuisbed.

'U moet een hersenoperatie ondergaan,' zei één van de monniken van Mörn. Dit gaat niet goed. Een monster met vele tentakels en schorpioenenscharen kwam de zaal binnen, alsof hij regelrecht uit de zee kwam. Toen leek hij op een dokter. Een chirurg. Tagula knipperde met zijn ogen. Dit kon niet waar zijn. Wat een boze droom.

Ze zeiden dat hij na de operatie verscheept zou worden naar A4 in Orion, en daarna naar A3 in Betelgeuze. Dit was vanwege het rebelse gedrag dat hij vertoonde, en dat zou ook allemaal met zijn ziekte te maken hebben. A4 en A3 zouden strenger beveiligde inrichtingen zijn. Hij was al eerder in Orion en Betelgeuze geweest, maar kende deze inrichtingen niet.

'Je liegt,' zei hij toen. 'Jullie liegen.' Weer maakte een ongelovelijke kracht zich meester in hem. Het was het Kaïnsbevel tegen de zonde te strijden en over de zonde te heersen. Hij moest en zou op jacht gaan. Hij trapte de monniken van Mörn weer van zich vandaan, en sloeg er eentje in het gezicht, en trapte toen het monster weg. Het was één en al pijnlijke steken toen hij het monster met de vele tentakels en snij armen had aangeraakt. Zijn been verstijfde helemaal, en werd kokend heet. Hij gilde van de pijn. Toen verstijfde ook zijn gehele lichaam, alsof hij een zware schok had gehad. Het beest was zwaar electrisch geladen, en hij kon niet ontsnappen. 'Jullie liegen,' prevelde hij weer met zijn laatste kracht. Hij hoopte op nog zo'n krachtstoot. Hij wilde het Kaïnsbevel ten uitvoer brengen, maar hij kon het niet. Hij had misschien de amazones nodig. Maar die schenen hem ook aan zijn lot over te laten. Het beest bewoog zich over hem toen hij weer op het ziekenbed lag. Een woede maakte zich meester van hem, en weer trapte hij het beest van hem af. Ditmaal voelde hij niks. Hij voelde zich ijskoud, en als een robot rende hij naar de uitgang van de zaal, en rende de gang op. Weer dook hij door een ruit van een achterdeur, en rende het grasveld op in de tuin. 'Je kunt niet ontsnappen, patient A6-389109700000. Spoedig zul je verscheept worden tot A4 en dan naar A3. Je bent het eigendom van de A-zones, van de A-inrichtingen. Je bent eigendom van Mörn,' werd er gesproken.

'Ach houd toch je ...' brulde Tagula. Hij rende door de straten op weg naar het bos. Hij wist niet eens waar hij was, maar alles wat hij wist was dat hij naar het bos moest.

Toen werd hij wakker. Hij zuchtte. Hij was helemaal onder het zweet. Hij voelde zich erg moe, en na een tijdje viel hij weer in slaap. 'U bent product

nummer A6-389109700000. Spoedig zal dit artikel verscheept worden tot A4 en dan naar A3 voor belangrijke upgrades,' hoorde hij een robot-achtige stem zeggen. De stem leek dubbel, driedubbel of vierdubbel, als een leprechaun. Het leek op een vorm van Mörn. Het voelde alsof hij in een doos werd gestopt. Toen werd de doos dichtgeplakt en leek het alsof hij weg werd gedragen.

Dat was wat hij was in het rijk van Mörn, een product. Maar gelukkig was er een dieper rijk, het rijk van irke. Mörn hield het dromenleven aan de oppervlakte onder controle, maar hij kon niet tot de diepere dromen komen, de dromen in de dromen, zijn diepere wezen. Ergens hield de macht van Mörn op, als een blaffende hond aan de ketting. Over die grens wilde Tagula gaan. Tagula wist dat het niet geforceerd kon worden. Hij moest puzzelen, de juiste frequentie leren te vinden. Hij moest leren afstemmen.

Het lichaam miste bepaalde zouten van de oer-oceanen. Daar hadden de hermieten het soms ook over gehad. Daar zou hij naar op zoek moeten gaan. Op een bepaalde manier had Mörn dus zelfs gelijk dat het lichaam iets miste en iets anders nodig had, maar dat waren dus niet de implantaten van Mörn, maar het zout van Orion en Betelgeuse. Er was geen ontsnapping of behoudenis mogelijk, maar wel verdieping tot het vinden van betekenis, waardoor er een andere frequentie gevonden kon worden, waarin het zich dus zou verdraaien. Dan worden mannenstemmen zoals die van Mörn ineens amazone stemmen, en stemmen van de natuur, zoals hij had meegemaakt. Hij moest de juiste frequentie nog vinden. Het moest allemaal nog dieper doorvertaald worden. Hij moest daarom niet op zoek gaan naar snelle bevrijding en snel genot, maar naar volharding. Wel moest hij blijven strijden in deze arena's. Het was allemaal nog gezichtsbedrog. Hij moest zich heenwerken door deze spiegelvelden. Hij moest de spiegologie leren, de reflectologie. Hij moest het leren zeven en filteren in de filterologie. Dat was als een kaartspel. Al met al was het een spelmodule of puzzelmodule, en moest hij de juiste kaarten nog zien te krijgen, en de juiste dobbelstenen. Hij moest zijn spelinventaris opbouwen en er creatief mee omgaan.

Wat werd er veel gelogen door de monniken van Mörn. Ze hielden de kaarten achter. Ook gebruikten ze speciale dobbelstenen waardoor ze altijd leken te winnen. Leugenaars en sjoemelaars waren zij in het spel en zij vereisten speciale aanpak.

Toen hij wakker werd bleek er bericht te zijn van het meisje van de camping, die naast hem een vakantie huisje had. Ze liet hem weten dat er een nieuwe spelmodule was met meerdere kaarten, voor meerdere nuances, en meerdere mogelijkheden. Ook zou het de hiëroglieven veel beter en dieper uit kunnen leggen. Ze zouden hiervoor naar Gensterdam moeten, wat achter Hoverdam lag, ook aan zee. Het meisje was op het moment op de camping, en Tagula wilde er direct naartoe. Daar aangekomen gingen ze direct naar Gensterdam. Tagula had het gevoel dat iedere seconde telde. Het meisje zei dat

ze door het apparaat ook meer zicht konden krijgen op het rijk van Mörn. De module was gemaakt door verzetsstrijders tegen Mörn. Het was een hele drukte bij de winkel waar het verkrijgbaar was. Tagula en het meisje stonden netjes in de rij. Ze spraken ook met andere mensen in de rij. Iemand zei dat belangrijke informatie ontrend Mörn was verwerkt in de spelmodule. Zo zou Mörn zijn eigen spel hebben genaamd Amalgammos II. Eigenlijk was dat gewoon een vorm van Morgan. Alle gebieden in de A-zone van Amalgammos II, zoals ook A6, A4 en A3 waren ook weer verschillende vormen van Morgan. Zij had een meervoudige personaliteiten syndroom, zoals Mörn dat ook had, meerdere gezichten, meerdere vormen, als machines van democratie. Zo was er voor elk wat wils, en konden ze hele volksstammen innemen en ze tegen elkaar opzetten naar willekeur. Mörn troonde in het zogeheten belfiniaat, de elite zone van Amalgammos II, waar alle administrators en moderators waren, waar vanuit de inquisitie plaatsvond. In verschillende spelen van de nieuwe spelmodule werd het verblijf van Mörn beschreven en uitgestippeld, om zo Mörn te verslaan, en zijn rijk, maar dat was niet zonder gevaren. Het was niet zomaar een spel. Het was energie tegen energie. In diepte was het een energie-puzzel. Als dat niet goed zou zijn opgelost, dan zou het catastrophaal kunnen zijn.

Al snel waren de spelmodules uitverkocht, en Tagula en het meisje moesten weer naar huis, teleurgesteld omdat ze het niet hadden. ‘Maar we hebben het toch nodig,’ zei Tagula. Het voelde alsof hij met zijn hoofd tegen een muur had aangelopen. ‘Laten we blij zijn dat het spel in ieder geval nu door vele mensen wordt gespeeld, en dat dit de laatste dagen of uren zijn van Mörn,’ zei het meisje.

‘Denk je ?’ vroeg Tagula.

Het meisje begon te zingen. ‘We’re getting rich, so rich.’

‘Denk je ?’ vroeg Tagula weer.

‘Ja, of moeten we soms geloven dat Mörn onaantastbaar is ?’ vroeg het meisje.

‘Ik heb altijd het gevoel alsof er geen kruid tegen opgewassen is,’ zei Tagula.

‘Ach, natuurlijk wel,’ zei het meisje.

Ze zouden het de dag erna weer proberen voor een tweede poging. Ook de tweede dag was er een hele lange rij, nog wel langer dan de dagen ervoor, en weer waren de spelmodules snel uitverkocht. Tagula was boos. ‘Nooit krijgen wij eens iets,’ mopperde hij. Het meisje lachte. ‘We verzinnen wel iets,’ zei ze. Op de camping aangekomen was Tagula niet te genieten. Hij trapte overal tegenaan, en bleef maar schelden. ‘Het lijkt wel een verslaving,’ zei het meisje.

‘Het is oorlog,’ zei Tagula.

‘Dat is waar,’ zei het meisje. ‘Zo had ik het even niet bekeken.’

‘Nee,’ zei Tagula, ‘we staan echt niet in de rij voor een stuk speelgoed.’

‘Je hebt helemaal gelijk,’ zei het meisje een beetje glimlachend.

De dag erop gingen ze weer. Weer hetzelfde liedje. Rij naar rij. Het hele gebied stond vol. Ze vonden het direct al een hopeloze zaak, maar dit keer schenen er veel meer spel modules te zijn, en het ging nogal snel. Snel hadden ze er eentje, beiden, en zo gingen ze vrolijk en blij naar huis. ‘Eindelijk,’ zei het meisje.

Toen ze thuis waren gingen ze het ding direct onderzoeken en ermee spelen. Het was allemaal levensecht. Ook konden ze op het scherm zien hoe ver de andere spelers al waren. Zo waren ze in een soort leger en deden mee aan de oorlog. Ze moesten in de spelburchten van Mörn zien te komen, en dat was nog wel bloedlink, want als dat mis zou gaan zouden ze er een lelijke optater van kunnen krijgen. Dan zouden ze een stroomschok kunnen krijgen. Het spel zelf, zoals dat op de spelmodule was ingebouwd, had zoveel mogelijk veiligheid in het spel gestopt, maar verder werd er niets gegarandeerd. Het spel kon mogelijk zelfs dodelijk aflopen. Het was dus niet zomaar een spelletje. Het was oorlog.

‘Ik vind het eng, Tagula,’ zei het meisje. ‘Laten we een spelletje doen wat minder gevaarlijk is, en wat niet dodelijk kan zijn. Ik vrees voor jouw en mijn leven. Dat kan toch niet de bedoeling zijn ? Is het dit allemaal waard ?’

Maar Tagula wilde er niets van weten. ‘Dan speel je toch lekker gewoon een ander spelletje ?’ zei Tagula. ‘Het is geen spelmodule voor mijn ontspanning of voor vermaak. Nogmaals : Het is oorlog, en ik kan de anderen toch niet in de steek laten ?’

In de dagen erop lazen ze in de krant dat er vele doden waren gevallen door het nieuwe spel, en al snel werd het spel verboden. Het zou te gevaarlijk zijn. Iedereen moest het spel weer inleveren. Tagula wilde dat niet, en ging weer de grond onder om het spel verder te spelen. Hij was nu al best ver, en hij zou het zonde vinden om nu te stoppen. Het spel sloeg telkens het geheugen op zodat hij verder kon gaan waar hij was gestopt, en er waren ook anderen die nog steeds het spel doorspeelden. Dat kon hij zien op het scherm. Er kon ook met andere spelers gecommuniceerd worden. Hij gaf hen als advies de grond onder te gaan, bij de hermieten te wonen. Daar zou het spel niet snel getraceerd kunnen worden. De andere spelers spraken al over huiszoekingen die plaatsvonden. Ze hadden allemaal wel hun schuilplaatsen, zoals kelders onder het huis, of ze hielden het gewoon goed verborgen. Doden bleven er vallen. De groep werd telkens kleiner, en soms kwamen er nieuwe spelers bij. Zij waren er tijdelijk mee gestopt na de waarschuwingen, maar kwamen toch weer terug. Velen van hen zeiden dat het een gewetenszaak was. Ze moesten wel. Het was hun burgerplicht.

Tagula was leider van een bepaald groepje, en er waren meerdere groepjes. Ze hadden het belfiniaat waar Mörn zich schuilhield omsingeld, en nu zouden ze het gaan betreden, maar dit

was het gevaarlijkste deel van het spel. Tagula vreesde dat er veel meer doden zouden vallen. Ineens stond het meisje achter hem, huilend. ‘Ik wil je niet kwijt, Tagula, alsjeblieft, stop ermee,’ zei ze.

‘Ik moet, Kenia, ik kan niet anders,’ zei hij.

‘Ja, maar je gaat eraan, ik voel het gewoon,’ zei het meisje. ‘Ik heb je lief, en ik kan dit gewoon niet aanzien.’

‘Ja, als je zo doorgaat dan ga ik zeker aan,’ riep Tagula woest. ‘Ik ben midden in het spel. Ik moet nu al mijn aandacht erbij houden.’

‘Ik bid dan wel voor je,’ zei het meisje. ‘Dan ben ik in ieder geval bij je.’

Weer werd er een medespeler gedood. Tagula kon het op het scherm zien. Er was een enorme blikseminslag van stroom. Veelal betekende dat ook de dood van de persoon zelf, maar lang niet altijd. Vanwege dat het een zware inslag was had Tagula niet veel hoop. ‘Zie je wat je doet ?’ riep Tagula boos naar het meisje. ‘Door jouw stomme gedoe is er weer een speler gesneuveld.’

‘Ja, geef mij maar weer de schuld,’ riep het meisje half huilend. ‘Altijd makkelijk. Ik geef om je, vergeet dat niet.’

‘Het lijkt er niet op, Kenia, en houd nu alsjeblieft even je bek,’ riep Tagula. ‘Straks mag je weer babbelen en zeiken zoveel je wilt. Niet nu.’

Ze hadden nu een opening gevonden in het gebouw, aan de achterkant. Er was ergens een tunnel onder de grond. Aan de voorkant waren teveel manschappen van Mörn. Ze moesten nu een hek zien open te krijgen, maar dat ging helemaal verkeerd. Het alarm ging af. Het meisje hoorde het ook. ‘Doe dat ding nu uit !’ riep het meisje.

‘Ho, wacht,’ zei Tagula, terwijl het meisje alweer achter hem stond. Tagula had een kaart geactiveerd waardoor het hek openging, en een andere kaart die beveiliging zou geven. ‘Er komt wat aan daar in de verte,’ zei het meisje, die meekeek op het scherm.

‘Ik zie niets, Kenia,’ zei Tagula. Toen wees het meisje op het scherm. ‘Niet aanraken,’ zei Tagula. ‘En dat is niks.’

‘Hoe weet je dat ?’ vroeg Kenia, die haar hand alweer had teruggetrokken.

‘Alsjeblieft, raak mij ook niet aan. Veel te gevaarlijk nu,’ zei Tagula.

‘Als jij straks brand zal ik heus ook wel branden,’ zei het meisje.

‘Nee, Kenia,’ zei Tagula, ‘niet als je een beetje afstand houdt.’

‘Maar wat is dat dan in de verte ?’ vroeg Kenia. ‘Okay, nu lijkt het weg.’

‘Dat was niks,’ zei Tagula. ‘Laat me nu even concentreren.’

Aan de zijkant moest Tagula een andere tunnel in. Die kon hij ook openen door een speciale kaart. Opeens kreeg het spel een enorme optater. Tagula werd weggeslingerd. ‘Zie, niks aan de hand,’

zei Tagula. ‘Allemaal koud vuur.’

Hoe deed je dat ?’ vroeg Kenia.

‘Door die speciale beveiligingskaart, maar die is maar tijdelijk geldig,’ zei Tagula.

Ineens verscheen het gezicht van Mörn op het scherm. Tagula schrok, en verborg zijn eigen gezicht, maar gelukkig kon Mörn hem niet zien. Mörn leek afgeleid door iets. Mörn wist niet dat er een camera op hem gericht was. Hij sprak wat met zijn onderdanen. Die probeerden hem gerust te stellen. Mörn had een vreemde stem als hij sprak met zijn onderdanen.

Tagula sloop door de tunnel. Wat anderen volgden hem. Door bepaalde kaarten te activeren was hij al zo ver gekomen. Ook konden er bepaalde dobbelstenen geactiveerd worden die bepaalde raad konden geven. Tagula klikte de inventaris aan, en bladerde door de wapens heen. Daar zaten ook weer kaarten tussen. Ook kon je bepaalde schilden activeren. Tagula activeerde er een paar, en liep verder. ‘Morgan !’ werd er geroepen. ‘Er is iemand dichtbij.’

Ineens was het beeld weg, en er stond met grote letters : ‘U bent gevangene nummer A6-389109700000. U bent eigendom van A6. Ontsnapping is onmogelijk. Pogingen tot ontsnapping kunnen leiden tot uw dood, en die van uw geliefden. Herhaling : U bent gevangene nummer A6-389109700000. U heeft een ongeneeslijke en levensgevaarlijke ziekte. Keer nu terug. Dit is uw waarschuwing.’ Ook las een stem het voor. Toen viel de stem in herhaling. Tagula en het meisje waren zich kapot geschrokken, en Tagula had direct het apparaat losgelaten. Nu moesten ze heel voorzichtig zijn.

‘Ja, maar toenet kreeg je een optater, maar het was niets eigenlijk,’ zei het meisje.

‘Ja, maar dat was een beveiligingskaart, Kenia, ik weet niet of die nog werkt nu, maar ik heb ook wat schilden geactiveerd. Blijkbaar is dit toch door de beveiliging heengegaan,’ zei Tagula.

Er stond toen op het scherm : ‘Dit is een boodschap van het verzetsleger. We zijn tot diep in de burcht van Mörn doorgedrongen. Alstublieft, verlaat uw posten niet. We zijn aan de winnende kant.’

Tagula was opgelucht, maar vroeg zich af in hoeverre het waar was. Hij pakte het apparaat, en drukte op wat knopjes voor beeld. Hij kon inderdaad zien dat een bepaalde afdeling van het leger nu heel diep in de burcht was, en ze hadden een pad uitgestippeld. Hij volgde het pad, maar was op zijn hoede. Hij hoorde toen een enorme knal.

‘Dit kan niet waar zijn,’ zei Tagula.

‘Wat is het ?’ vroeg het meisje.

‘Kenia,’ zei Tagula. Hij rommelde toen met wat knopjes.

‘Zeg het,’ zei Kenia. ‘Ben je veilig ?’

‘Ze hebben een geheime deur geopend, die niet meer dichtkan nu, maar het

heeft hen hun leven gekost. Ik hoop dat ze in het echt nog leven,' zei Tagula.

'Ze hebben zich opgeofferd voor het spel, voor ons allemaal,' zei Kenia. Toen was het een hele tijd stil. Er was een ruit gebroken, en Mörn werd door een krachtige luchtstroom die vrijgekomen was door een tunnel uit de burcht geblazen. Op het scherm kon Tagula zien dat Mörn het hierbij niet liet zitten, en alhoewel hij dronken leek zwaaide hij ook met een groot slagersmes, en liep weer naar de burcht toe. Tagula ging zo snel mogelijk naar de afdeling waar Mörn al die tijd verbleef. Daar verzamelde Tagula wat kaarten en wapens waarmee hij zijn inventaris kon opvullen, ook schilden. Ook verzamelde hij frequenties die eerder nog gesloten en verborgen werden gehouden. Zo was er een poort geopend, maar al snel stond Tagula oog in oog met Mörn. Ook wat anderen waren daar. Mörn zwaaide met zijn mes, en dreigde, maar Tagula verstond niet wat hij zei, en kwam er snel achter dat Mörn achter glas was. Weer kwam er een luchtstroom die Mörn leek mee te nemen. Het spel leek nu tot een einde te komen. Tagula kreeg een heleboel bonus. Die zou hij ook in andere spelen kunnen gebruiken. Er waren meerderen van zulke spelen. Tagula zuchtte.

'Je hebt het overleefd,' zei het meisje.
'Ja, maar moet je niet zien hoe,' zei Tagula.

Hoofdstuk 10. De mannenhaters

Mörn gaf niet op.
Tagula wist het.
Hij zou in andere vormen proberen terug te komen.
Tagula moest op zijn hoede zijn.

Tandartsen waren bezig aan het lichaam van Tagula.
Ze matigden zich aan botartsen te zijn, dus ze boorden ook in zijn lichaam,
op zoek naar het oerzout, op zoek naar mineralen, waar ze rijk van konden worden.
En ze bleven maar implanteren.
Ze wilden Tagula geheel overnemen.
Ze waanden dat ze chirurgen waren, maar het waren roofdieren, kolonisten.
Ze waren mijnwerkers. Mineraalzoekers. Steenzoekers.
Ze gingen over alle natuurgrenzen heen die ze maar konden.
Alarmen gingen aan, maar dat deerde hen niet.
Het was toch altijd de ander die de overtreder was.

De amazones zeiden dat hij maar beter lek kon zijn,
anders zou dezelfde dikke kop hebben als de koppen van Mörn.
Deze amazones waren zeer vriendelijk, maar andere amazones zouden hem bespotten.
Tagula draaide aan de tuner van de nieuwe spelmodule, op zoek naar nieuwe frequenties die hij door het spel gewonnen had.

Tagula was in een doodstrijd om uit moeras te komen.
Maar hij was in een stalen kooi, die niet meegaf.
Tenminste, het leek als staal.
Hij kwam er niet doorheen.

Hij voelde dat er aan hem getrokken werd.
De moerasmonsters wilden hem niet laten gaan.
Ze schreeuwden tot hem, bedreigden hem.
Nee, Mörn wilde hem niet laten gaan.
Elke ontsnapping was een valstrik hier.
Hij ging alleen maar dieper en dieper.

Er waren pinnen door zijn vlees.
Er waren veren aan verbonden.
Hij wilde op frequenties van nieuwe spelen komen,
maar hij had paniek aanvallen.
Het leek hem niet te lukken.

Het was alsof hij in een visnet was, in een fuik.
Er was zware druk op zijn hoofd en op zijn kaak.
Zijn mond brandde.

Hij woelde in zijn slaap.
Hij hapte naar adem, maar dat was er bijna niet, of helemaal niet.
Toch scheen hij te leven.
Of was dit de dood al ?

Hij werd geslingerd van droom tot droom, hij was zwaar aan het ijlen, en voelde zich koortsachtig.
Tandartsen hadden teveel aan hem lopen rommelen, en psychiaters met hun idiote medicijnen voor hun gewaande ziektes. Altijd zagen ze ziektes in de mens, terwijl ze zelf zwaar ziek waren.
Hij was in strijd met zijn geheugen.
Hij zag er geen heil in, alles was zwart.
Hij probeerde van alles te vluchten.

Er was geen ontkomen aan.

Het zat te vast en te diep.
En het was als weerhaken.
Hij kon het alleen verdiepen en er omheen werken,
nieuwe betekenissen in zoeken,
als een puzzel.

Hij moest de puzzelogie leren. Hij moest puzzeloog worden op er doorheen te komen, en dat werkte samen met spiegelogie en filterologie. Het was een puzzel met gevaarlijke spiegels en filters, en dat moest hij nog recht zien te krijgen. Alles liep door elkaar heen in zijn gevangenis.

Pijnscheuten trokken door zijn lichaam heen.
De verwarring en wanhoop verscheurde hem, maar hij sliep.
Hij had Mörn verdreven, maar met een hoge prijs.
Het had hem van binnen verscheurd.
Het leek wel alsof Mörn een heleboel van hem meenam in zijn val,
misschien wel teveel.
Het was ondragelijk.
Nee, Mörn zou niet opgeven.

Het trok aan hem, het sneed hem, terwijl de amazones zeiden dat hij besneden werd.
De amazones bekeken alles door een andere lens, door het oog van Bilha.
Hij wilde ook niet opgeven, maar hij was gebroken van binnen.
Dit had hem totaal opgebroken.
Hij had bijna spijt dat hij Mörn verdreven had.
Maar hij wist dat het moest gebeuren.
Hij moest het de tijd geven. Alles was nog rauw.

Mörn eiste zijn lichaam.

Mörn wilde bezit van hem nemen.
Mörn beweerde dat hij zijn eigendom was.
Weer hoorde hij zijn productnummer en dat hij eigendom was van een markt,
als een grondstof, als koopwaar.
Hield het dan nooit op ?
Mörn was de grenzeloze marktdrift.
Dat was alles wat telde.

Mörn loog alles wat los en vast zat aan elkaar voor deze markt.
Het was teveel informatie.
Tagula had het gevoel alsof zijn hoofd explodeerde.
Hij moest het bij de bron-informatie houden, alleen dat wat hij nodig had.
Hij wilde tot de honger gaan.

Tandartsen sneden in hem, meedogenloos, want zijn lichaam was niet van hemzelf, maar van hem.
Zo ook zijn mond. Zij bepaalden wat erin en eruit ging.
En psychiaters praatten alles schoon, want hij was immers zwaar ziek in hun ogen en hij hoefde niet serieus genomen te worden.
Van alles implanteerden ze in zijn mond, in zijn hoofd, en dan zeiden ze dat het tussen zijn oren zat.
Tagula wist dat het criminelen waren.
Maar hij droomde. De frequentie van de amazones was er vlak naast. Hij wist niet wat erger was. Ze waren hardvochtig, ruw, staken scherpe botjes met veren door zijn huid. Ze ranselden hem af bij het minste of geringste, en hij moest leven in een kooi met veel honger. Wat was erger ? Hij wist het niet. Maar hij was in ieder geval in de natuur als hij bij de amazones was. Hij switchte heen en weer tussen de twee frequenties. Er waren ook andere amazone frequenties, amazones die een stuk vriendelijker waren, maar die konden niet tegen Mörn op. Hij moest zichzelf harden bij de ruigere amazones, die twistziek waren. Alleen zij zouden tegen Mörn op kunnen. Zij zouden Mörn onthoofden, of misschien hadden ze dat al gedaan.

Misschien was er geen Mörn in hun wereld. Ze waren varkensjagers en zwijnenjagers, en voerden oorlogen tegen andere amazone stammen. Ze moesten niet veel van mannen weten. Maar Tagula fantaseerde erover hoe ze Mörn's nieuwe verblijfplaats zouden binnenvallen. Vandaar dat hij het hier vol wilde houden. Deze amazones waren wel tien keer sterker dan de doorsnee man. Wat zou Mörn bij hen in te brengen hebben ? Vandaar dat hij het belang meer en meer ging inzien van deze woeste, donkere amazones. Maar soms was het onhoudbaar en draaide hij verder aan de tuner. Hij vroeg zich af hoe het zou zijn als dat niet meer zou kunnen, en hij hier daadwerkelijk vast zou zitten, maar hij droomde het maar.

Hij wilde niet op zoek naar een gemakkelijk leven, want dan zou hij weer prooi zijn van Mörn. Daarom trok de discipline van de woestere amazones hem aan. Zij waren meedogenloos, dat wel. Zij gingen door totdat zijn tranen vielen op hun voeten. Met iets minder namen ze geen genoegen. En telkens weer werd hij verstoten. Ze wilden hem niet houden.

Ze wilden niks met mannen te maken hebben. Het waren mannenhaters. Hij zocht verder op de tuner. Er waren ook wel mannenkampen, zoals

monnikenkampen en hermietengebieden. Zij hadden ook hun eigen frequenties. Zij leerden hem veel over deze dingen.

Hij ging op zoek naar de frequenties van de oerzeeën. Er waren frequenties bijgekomen van de oerzeeën van Orion en Betelgeuse, maar hij droomde. Ook daar woonden weer hele andere soorten amazones. Er waren daar ook hele andere soorten insecten, en hele andere soorten vliegen.

Hij werd moe van deze dromen, alsof hij door een moeheids-vlieg was gestoken. Hij moest veel slapen.

De amazones kerfden hun hiëroglieven in zijn verstand en geweten, maar ze gaven geen betekenissen. Ze leken harteloos te zijn. Hij moest zelf op zoek naar de betekenissen. Hij moest het zelf verdienen. Niets werd zomaar gegeven bij de amazones. Hij moest hard werken, en dan kreeg hij nog bijna niets. En dan werd hij na een tijd weer weggestuurd. Zo ging dat van stam tot stam. Niemand wilde hem eigenlijk hebben. Maar hij had de hoop dat dit soort stammen Mörn konden overwinnen, of misschien hadden ze dat al gedaan. Of misschien wilden ze zo ver mogelijk van hem vandaan leven. Als zij niet tegen hem op zouden kunnen, wie dan wel ? Hoe groot en fors Mörn ook was, de amazones waren vaak veel groter en forser dan hem. Hoe bruut Mörn ook was, de amazones waren vaak veel bruter. Tagula begreep waarom. Om Mörn op een afstand te houden.

Mörn was een verschrikkelijk beest wat door de amazones bereden werd. Het was een verschrikkelijk woest en gulzig zwijn met grote slagtanden. Ze leefden van zijn vlees, tanden, huid en kracht, want ze konden hem ook als rijtuig gebruiken, en hem gebruiken in de oorlog. Mörn was al geheel door de amazones benut, tot goed gebruik gemaakt, als een beestenras. Ze joegen op Mörn, en gebruikten hem dan. Tot dat besef moest Tagula ontwaken. Ze hadden al afgerekend met Mörn, en daarom leefden de amazones zo ver van de samenleving.

In Mörn waren gifklieren die ze konden gebruiken voor de jacht en de oorlog. Ze doopten hun pijlen en speren in het gif van Mörn. Ook had Mörn medicinale klieren, die ze ook gebruikten.

Er waren ook spelen van de amazone zwijnenjacht op de nieuwe spelmodule, maar Tagula droomde slechts. In ieder geval speelde hij ermee. Hij moest de zwijnenjacht leren. Het was niet zonder gevaren, voornamelijk niet als ze joegen op de mörn-zwijnen. Soms ging een amazone ten onder in de jacht. Niet iedere amazone overleefde een worsteling met een mörnzwijn. Je moest een mörnzwijn nooit onderschatten. Voor Tagula was het spel niet dodelijk. Het was een normaal spel. Het gaf geen electrische schokken. Maar wat als het geen spel meer was ? Wat als de onzichtbare muur tussen speler en spelkarakter zou verdwijnen ? Hij had ook nog steeds de frequentie-knop, maar wat als die er niet meer zou zijn ?

Maar hij droomde slechts. Zelfs als het

weg zou zijn, dan zou hij ook weer wakker worden. Tagula was aangevallen door een mörn-zwijn. Hij lag er nu bijna als verlamd. Hij kon zich niet meer goed bewegen. Hij kon de frequentie-knop niet bereiken. Hij voelde zich invalide. Hij kon zich niet meer voorstellen als speler. Hij was nu in het spel en kon er niet uit, vanwege wat het mörn-zwijn hem had aangedaan. Maar hij droomde slechts. Hij zou weer wakker worden. Hij was in de natuur bij de amazones. Ze zouden hem ook weer kunnen verstoten. Wat moesten ze verder met hem ? Ze lieten hem gewoon liggen. Hij lag in het hoge gras. Wat als een mörnzwijn hem nu verder te grazen zou nemen, of een ander roofdier ? Hij kon niets doen. Hij kon zich niet verdedigen. Hij kon ook niet goed spreken. Hij kon in ieder geval niet roepen. Hij kon alleen maar stamelen en ijlen, een heel klein beetje, maar ook dat ging steeds moeilijker en trager.

Zouden ze hem hier echt achterlaten ? Hij zag zichzelf achter de spelmodule, maar hij kon zichzelf niet meer bereiken. Hij had geen verbinding met hemzelf meer. Hij was van zichzelf gescheiden. Het leek bevroren beeld. Was hij er nog wel ? Bestond hij nog wel ? Of was hij gewoon dood ? Nee, hij droomde. Hij probeerde te ontwaken, maar hij kon niet. Hij was in slaapverlamming.

Mörn was hier prooi van de amazones. Dit was het einde van Mörn. Ook al had het mörnzwijn hem ernstig toegetakeld, hij zag hierin hoop, ook al zou hij het niet overleven. De dagen van de mörnzwijnen waren al geteld. Die zouden niet ontkomen. De amazones wisten raad met het mörnzwijn. Hij kon zich daar verder niet mee bemoeien. dat lieten ze ook niet toe, en dat was goed zo. Alleen al het feit dat het mörnzwijn hier ten onder ging, dat er voor het mörnzwijn geen ontkomen aan was op lange termijn, was een gevoel voor Tagula van leven. Ook al was hij misschien stervende, toch bracht het hem tot leven. Hij had het eeuwige leven gevonden, wat de dood niet kon tegenhouden.

Ook al zou het een droom zijn, toch had de droom waarde, en was het waar voor Tagula. Zijn hele leven was hij al een dromer geweest, en waarom zou het leven meer waard zijn dan de droom ? Dit was irke, de diepere droom, de diepere ziel van de onderwereld. Hier had hij een dubbelleven. Het waren de eeuwige jachtvelden waarop hij het eeuwige leven had gevonden.

Hij lag daar, als verlamd, gebroken en lek, en de geest van het mörnzwijn, het virus van mörnzwijn, stroomde uit hem weg, terwijl er tegelijkertijd zoveel van het mörnzwijn naar binnen stroomde. Hij voelde zich de overwinnaar over het zwijn, als overwinnaar over zichzelf.

Het was na lange tijd, wat wel verschillende dagen leek, dat hij werd gevonden door een amazone van een andere stam. Zij nam hem mee naar haar kamp, waar ze hem in een tent legde om te herstellen. Het leek zeker wel een paar weken te duren, waarin hij geheel opnieuw moest leren lopen en bewegen. Toen hij dat uiteindelijk weer kon namen ze hem mee naar de zee, waar ze hem leerden vissen op

mörnvissen. Zij waren tamelijk onschuldig, konden hem geen kwaad doen. De mörnvissen waren de latere en afgezwakte vormen van Mörn, de toekomstige vormen. De amazones leefden van de mörnvissen voor eeuwig. Telkens weer kwamen de mörnvissen terug, maar ze konden geen kwaad meer doen. Ze waren niet gevaarlijk zoals de mörnzwijnen, maar toch was de zee niet zonder gevaren. Er waren ook haaien, en de golven konden ook gevaarlijk zijn. Ook was er overstromingsgevaar en konden er vijanden komen van andere landen of eilanden. De amazones konden dus niet indutten. Er was nog veel werk te doen. De hiëroglieven moesten doorvertaald worden.

Soms werd Tagula wakker, maar dan ging hij snel weer slapen. De slaap had hem in zijn greep, en de dromen trokken hem dieper. Pijn was een taal, als een hiëroglief, en het moest verder vertaald worden, diepere betekenis krijgen. Hij moest het ervaren, hij moest het ondergaan.

Door de zwarte stenen kon Tagula onderscheid maken tussen mörnisten, monniken, hermieten, amazones en mannelijke amazones. De zwarte stenen zorgden ervoor dat de offerdieren niet verwisseld konden worden, dat er niet gesjoemeld kon worden met prooi. Het was als de slacht inspectie. Als er wat fout ging gingen er schelle alarmen af. Men moest onderscheid maken tussen waarop men kon jagen, en waarop men niet kon jagen. Amazones die de jacht verzaakten werden tarwe monden genoemd. Amazones die de jacht overdreven werden de hysteria genoemd. Zij moesten in gevangenschap, want zij waren een gevaar voor henzelf en voor anderen. Amazones die de offerdieren verwisselden werden de sjoemelaars genoemd, valsspelers. Ook zij moesten in gevangenschap, omdat ze een gevaar waren voor zichzelf en voor anderen. Die gevangenschap vond plaats in het zwarte gesteente.

Er waren gevangenissen in het spel, en scholen, en ook kleuterscholen, dat je terug naar start moest. Dat was hard nodig in zo'n gevaarlijk spel als dit. Het spel was niet dodelijk, maar je zou er wel van in het ziekenhuis kunnen komen. Je zou er wel door bij een psychiater kunnen komen, of bij een monnik met een luisterend oor. Terug naar de baarmoeder was wel het ergste wat je kon horen, want dan werd alles van je geplunderd en moest je helemaal terug naar het begin, moest je helemaal opnieuw beginnen, alles weer opnieuw opbouwen, van voren af aan. Maar dat moest wel, want men zag elkaar soms voor mörnisten aan, voor mörnzwijnen of mörnvissen, en zo voerde men jacht op elkaar. Het was een oorlogswereld. De vooroordelen vlogen om je oren, en daarom was dit allemaal ingebouwd in het spel, en dat was maar goed ook, want anders zou het dodelijk kunnen wezen.

Tagula bleef dicht bij zijn zwarte stenen om door dit mijnenveld heen te komen. Aan beide kanten kon hij eraf vallen. En hij kon te snel gaan of te langzaam. Allemaal problematisch in het mijnenveld.

Hij had verwarrende dromen, soms liep

alles door elkaar heen. Als hij wakker werd kon hij zich niet alles herinneren, en was hij aan het puzzelen, en probeerde hij zijn dromen uit te leggen, diepere betekenissen te geven. Ze waren als vliegenplagen in zijn hoofd, hem voorbereidende op de komst van de amazones.

Einde

DE AMSTERDAMSE NACHTEN

Hoofdstuk 1. De metro-bewoners
Hoofdstuk 2. Op zoek naar een eiland
Hoofdstuk 3. Het gekke geld
Hoofdstuk 4. De robot
Hoofdstuk 5. De natuurbacterie
Hoofdstuk 6. De roze kaart
Hoofdstuk 7. De camping supermarkt
Hoofdstuk 8. De leugensteen
Hoofdstuk 9. De arena
Hoofdstuk 10. Verscheurd tussen Stugort en Geërgo
Hoofdstuk 11. De opstanden

Hoofdstuk 1. De metro-bewoners

De verpleegster zat daar op een stoeltje, netjes in haar pakje.
Het was niet zo'n beste.
Telkens weer gingen er op een geheimzinnige wijze kinderen dood die onder haar behandeling waren.
Maar die kinderen waren nu eenmaal terminaal, ernstig ziek of gewoon ziek, koortsig.
Kan gebeuren, werd er dan gezegd.
Maar het bleef gebeuren en nogal vaak.
Ja, natuurlijk, werd er dan gezegd. Het is haar vak.
Maar hij wist wel beter.

Ze had zalen onder haar huis waar vermiste kinderen lagen.
Die werden aan de drugs gezet door haar.
Ze konden niet meer bewegen, niet meer praten.
Waren helemaal aan haar overgeleverd.
En hij durfde niets te zeggen.
Hij kon ook niets zeggen.
Sinds hij met haar was raakte hij in een soort coma toestand.
Hij dacht dat ze hem ook had vergiftigd, net zoals die kinderen.

Hij had een paar keer heel voorzichtig iets tegen anderen erover gezegd,
maar hij werd uitgelachen. Hij werd afgewimpeld en niet geloofd.
Sindstoen durfde hij het niet meer. Ze geloofden hem toch niet.
En zo moest hij leven met een groot geheim.

Hun bed stond gewoon in de woonkamer aan het raam.
Bij de lichtgele gordijnen, en de deken was ook lichtgeel.
Er stonden mensen voor het raam.
Maar ja, het was de stoep. Het kon iedereen zijn.
Zij lag al in bed. Hij schoof de vitrage dicht, en toen het gordijn.
Hij wilde niet naar bed. Hij dacht aan de kinderen.
Hij wilde de kinderen helpen, maar hij werd niet geloofd.
Wat moest hij doen ?
Hij was in een coma toestand.

Hij wilde niet meer met haar in één bed liggen.
Hij wilde weg, maar waar moest hij naartoe ?
Niemand geloofde hem. Hij was geheel aan haar zorg overgeleverd.
Maar zij vergiftigde hem ?

Hij dacht aan het uitstapje met de familie in een boot, en ze legden aan bij Amsterdam.
Op de camping daar leerde hij haar kennen.
Zo ging hij bij haar inwonen, en kwam hij achter haar afschuwelijke geheimen.
Er was iets mis met deze vrouw, maar iedereen geloofde haar.

Hij zat vast, muurvast.
Net zoals de vermiste kinderen die zij als kasplantjes hield in zalen onder het huis.
Maar ze lachtte hem uit, had het altijd ontkend.
Hij hallucineerde volgens haar.
Hij is er toen mee gestopt om haar erop te wijzen, want ze begon te dreigen.
Hij wist bijna zeker dat ze bezig was hem te vergiftigen.

Wat kon hij doen ?
Hij was te zwak om te vluchten.
Vaak wilde hij niet meer leven.
Hij was depressief, zwaar depressief.
Vaak ging hij naar de kinderen, maar ze lagen daar in een coma aan apparaten.
Het leek alsof er filmpjes in hun hoofden werden afgespeeld.
Hij wilde ze zorg bieden, maar wat kon hij doen ?
De kinderen werden gevoed door de apparaten, en ze kregen zuurstof.
Zo werden ze in leven gehouden.
Zij had het ontkend.
Hij hallucineerde dit allemaal.

Ze zei dat hij ziek was, en dat hij daarom onder haar hoede was,
maar hij wilde niet meer bij haar slapen.

Hij wilde hier niet meer zijn.
Hij had er spijt van dat hij was meegegaan met het uitstapje naar Amsterdam.

Hij was woedend op haar, maar hij twijfelde ook aan zichzelf.
‘s Nachts dwaalde hij door de zalen onder het huis, en ging steeds dieper.
Hoeveel trappen waren hier ?
Het ging dieper en dieper tot de ondergrondse wereld.
Hier woonden wilde indianen stammen.
Hij sprak hier niet over, want ze zouden hem niet geloven.
Hij kon ook bijna niet meer spreken.

Hij vond het erg, hetgeen er gebeurde.
Hij had hier geen oplossing voor, geen medicijn tegen.
En hij twijfelde teveel aan zichzelf om iets te doen.
Maar ja, hij was in een coma toestand.

Onder de grond wilde hij leven, bij de indianen zijn.
Misschien konden die hem helpen.
Het leven zoals het nu was was niks.
Misschien konden de indianen de kinderen ook helpen.
Hij kon het in ieder geval niet.

Hij trok de stoute schoenen aan en ging naar de indianen om contact met hem te maken, diep in de ondergrondse wereld.
Hier waren veel wildernissen. Dat kon toch niet onder Amsterdam zijn ?
Hielden ze dit voor de mensheid verborgen, of was dit zijn hallucinatie leven ?

Had hij teveel drugs gebruikt, of mengde zij die drugs door zijn eten ?
Hij wist het niet. Was er iets mis met hem of met de wereld ?
Hij had een hart voor de kinderen, en dat zag hij als bewijs dat hij leefde.
Hij vond de mensen om hem heen harteloos.

Hij probeerde de indianen duidelijk te maken over de kinderen, maar ze begrepen hem niet.
Ook geloofden ze hem niet. Ze leken totaal onverschillig.
Dit wilde hij ook niet. Ze zagen er woest uit, en dreigend.
Toen is hij weer teruggegaan naar boven.
Hij dacht er toen aan wat er nog dieper onder de grond zou zijn.
De indianen hadden hem gezegd dat hoe dieper je onder de grond zou gaan, over de trappen, hoe meer vrouwenstammen er zouden zijn, amazones, en die waren erger dan hen.
Daar moest hij ook niet aan denken, maar wat als ze over hen zouden hebben gelogen ?
Hij wilde het met zijn eigen ogen zien en meemaken, en daarom ging hij de volgende nacht weer over de trappen naar beneden, en ditmaal dieper dan de indianen wereld, en toen kwam hij inderdaad bij de amazone wereld. Er waren hier allemaal vrouwenstammen.

De vrouwen deden direct heel aardig naar hem, en hij vertelde ze over de kinderen.
Ze begonnen hem toen uit te lachen.
Hij begreep niet waarom ze dat zo gek vonden.
Het kon toch ?
‘Je hebt het vast gedroomd,’ zeiden ze tegen hem.
Ze konden niet geloven dat dat soort dingen in of onder Amsterdam konden

gebeuren.
Amsterdammers waren zulke fijne mensen.

Er is veel misdaad in Amsterdam, zei hij.
Veel meer dan wat aan de mensen verteld wordt.
Er is veel censuur, anders zou niemand meer komen.

Maar de amazones lachten hem uit.
Amsterdam was een fijne stad met fijne mensen.
Zo werd dat in hun boekjes verteld.
Amsterdam was geromantiseerd.
Zij geloofden dat, zo waren ze opgevoed.

'Kunnen jullie me dan genezen ?' vroeg hij.
Hij vertelde dat hij in een halve coma was.

Ze keken hem vreemd aan.
'Weet je zeker dat je uit Amsterdam komt ?' vroegen ze.
'Er zijn alleen maar gezonde mensen in Amsterdam. Amsterdam kent geen ziekenhuizen.'

Hij vertelde over het uitstapje. Hij vertelde over de camping, en over het meisje wat hij daar tegenkwam.

'Dat kan Amsterdam dan niet geweest zijn,' zeiden ze. 'In Amsterdam is alles goed, en daar kan het niet slechter met je gaan.'

'Ja, maar ik ben toch hier nu, en ik kom van boven, en hierboven ligt Amsterdam,' zei hij.

'Leugenaar,' zeiden ze toen. 'Je komt niet van Amsterdam, je komt niet van boven. Je moet wel langs de zijkant zijn gekomen.'

'Je mag het wel aan de indianen vragen die hierboven leven,' zei hij toen. 'Ik kom daar vandaan.'

'Dat zijn ook liegbeesten,' zeiden ze toen. 'En als je daar echt bent geweest, dan zul je ook wel van de zijkant zijn gekomen. Je spreekt op een wijze die laat zien dat jij nog nooit in Amsterdam bent geweest. Amsterdam is goed. Er worden geen mensen ziek in Amsterdam, en er zijn alleen maar fijne mensen in Amsterdam, niet zo vreemd als jij. Je bent van de zijkant gekomen.'

'Nou breekt mijn klomp,' zei hij. 'Ik wordt nooit geloofd.'

'Nee, omdat je belachelijke dingen zegt,' zeiden de amazones.

Toen begonnen ze hem uit te lachen en te bespotten.

'Waar kom ik dan vandaan ?' vroeg hij.

'Van de zijkant,' zeiden ze.

'Wat is dat ?' vroeg hij.

'Holbewoners,' zeiden ze, 'aardmensen. Je kunt ze bijna geen mensen noemen.'

Hij zag dat de amazones keurig gekleed waren, en met parasolletjes liepen, bijna dichterlijke kleding hadden ze. 'Jullie zien er niet uit als amazones,' zei hij. 'Ik kan ook wel over jullie beginnen. Waarom leven jullie hier dan, en niet in

Amsterdam ?'

'Wij zijn hier geboren en getogen,' zeiden de amazones.

Hij vroeg zich af wat er nog dieper in de aarde was. 'Wat is er nog dieper dan dit ?' vroeg hij. 'Niks,' zeiden ze. 'Nou ja, als je het echt wil weten. Daar zijn de verwilderde vrouwenstammen, die als holbewoners leven. Wij noemen ze geen vrouwen meer, maar manninnen. Ze zijn ruig en woest, en kennen geen manieren. Zij zijn veel erger dan wij zijn. Pas maar op, val maar niet in hun handen.'

Ik wil er toch naartoe, zei hij.

Waarom ? vroegen ze. Wil je je leven verliezen ?

Ik heb alles al verloren, zei hij toen. Ik heb niks meer te verliezen, alleen te winnen.

'Maar lieve jongen, daar win je niet,' zeiden ze toen.

'Waarom ben ik ineens een lieve jongen ?' vroeg hij. 'Eerst was ik vreemd en een leugenaar, en nu ineens lief.'

Dat kan goed samengaan, vreemde, liegende, lieve jongen, zeiden de amazones.

Hij is toen een nacht bij ze gebleven, en een dag, en ging de volgende nacht weer op pad, dieper de aarde in. Toen kwam hij bij de wilde amazones, wat volgens hem echte amazones waren. Hij werd direct op zijn kaak geslagen en vastgebonden. De nette vrouwenstammen van boven hadden er dus niet over gelogen. Deze wilde amazones waren echt woest, en gevaarlijk. Even had hij spijt dat hij gegaan was.

'Hebben jullie ook zulke vreemde verhalen over Amsterdam ?' vroeg hij hen. Zijn kaak deed hem pijn. Hij sprak moeilijk, maar hij had altijd al het gevoel dat hij moeilijk sprak.

'Wat zeg je ?' vroegen de wilde amazones.

'Nou, zijn er geen ziekenhuizen in Amsterdam, en is iedereen daar fijn en goed ? Is iedereen gezond in Amsterdam ?' vroeg hij.

Ze begonnen hem uit te lachen. 'Nee,' zeiden ze. 'Amsterdam is slecht, zeer slecht, in vele opzichten. Waarom wil je naar Amsterdam ?'

'Daar kom ik vandaan,' zei hij.

'Oh, maar dat is geen goede zaak, geen goede zaak, zeer slecht nieuws,' zeiden de wilde amazones.

'Waarom hebben jullie mij neergeslagen en vastgebonden ?' vroeg hij.

'Doen we altijd met vreemdelingen,' zeiden de wilde amazones. 'Voorzorg.'

'Ondankbaarheid,' zei hij. 'Wees blij dat iemand jullie bezoekt.'

'Praatjes heb je,' zeiden de wilde amazones. 'Wij hebben niemand nodig, en jou al helemaal niet, dus maak jezelf

maar niks wijs, praatjesmaker. Wij kunnen wel zien dat jij uit Amsterdam komt, en dat maakt je extra verdacht. Waarom denk je dat wij hier wonen en niet in Amsterdam ?'

'Mooi natuurgebied, zo onder de grond,' zei hij. 'Had ik niet verwacht.'

'Nee, dat leren ze je niet in Amsterdam. Wordt allemaal heimelijk verborgen gehouden,' zeiden de wilde amazones.

'Ik wil weer terug,' zei hij.

'Je zou ons kunnen verraden nu je ons gebied kent, dus vergeet het maar,' zeiden de wilde amazones.

'Wat ligt onder jullie ?' vroeg hij.

'Holbewoners,' zeiden de wilde amazones.

'Laat me daar dan maar naartoe gaan,' zei hij.

Ze hielden hem even tot de volgende nacht, en lieten hem toen gaan. Hij ging toen nog dieper over de stenen trap en kwam bij de holbewoners terecht. Ze leken op Amsterdammers, maar zwaar verwilderd. Ze vertelden hem dat ze hier naartoe waren gevlucht. In Amsterdam konden ze niet meer leven. Daar hadden ze teveel meegemaakt. Hij vroeg of zij hem konden helpen.

Ze wilden hem niet hebben. Hij herinnerde hen teveel aan Amsterdam. Toen is hij maar teruggegaan, en bleef op de trap om de wilde amazones te ontwijken, want die zouden hem nooit terug laten gaan. Hij dacht eraan wat hij zou kunnen doen. Hij zou ook naar de zijkanten kunnen gaan. Daar zouden ook holbewoners zijn.

Hij vroeg zich af of er een kruid was, of levenswater, wat hem zou kunnen genezen. Hij dacht aan de kinderen in de zalen net onder het huis.

Hij dacht aan de verpleegster. Haar grote verhalen hadden hem verslonden. Zijn eigen verhalen waren niet sterk genoeg.

In Amsterdam was het bluf tegen bluf. De grootste bluffers hadden het hoogste woord en de grootste macht, en regelden alles. Daar kon hij niet tegenop. Nee. Hij was niet zo'n verhalenverteller.

Het leek wel alsof hij heel in de verte de ambulance hoorde. 'Daar gaat weer zo'n verhalenverteller,' dacht hij. Het leek ook wel een beetje op wolvengehuil, dat kon het ook zijn.

Hij moest zijn eigen verhalen maken hier, ook al was het maar een tentje om te overleven voor nu. Hij wilde meer weten van de ondergrondse wereld, en van de zijkanten.

Ergens aan de zijkant van de stenen trap ging hij de bosjes in en bleef doorlopen totdat hij bij een metro station aankwam. Er waren hier mensen van drie tot vier meter lang, en ze hadden blauwe gezichten. Hij vroeg wie ze waren. Ze zeiden dat ze uit Iran kwamen. Hij vroeg waarom ze helemaal hier waren gekomen. 'Regiem,' zeiden ze. Ze hadden problemen met spreken. Ze konden maar halve zinnen

uitbrengen en halve verhalen, soms alleen halve woorden. Zo voelde hij zich soms ook. Ze leefden in de metro's. Het waren hun woningen.

Hij wilde wel bij de metro-bewoners horen, want het waren in principe lotgenoten, en zo werd hij door hen geadopteerd. Voor het eerst in zijn leven voelde hij dat hij zijn bestemming had gevonden. Ze reden heen en weer met hun metro's, waardoor ze overal onder de grond konden komen. Het was een heel groot netwerk.

Hij kwam tot een vreselijke ontdekking. Hij was zelf ook degene die aan haar apparaten lag. Hij kon zichzelf zien liggen. Even had hij een flits van ontwaking, maar hij kon niets doen. Het was alsof de grote blauwgezichten hem probeerden te bereiken.

Hoofdstuk 2. Op zoek naar een eiland

Ze nam hem mee naar boven. Hij kon maar moeilijk lopen. Zij had hem van de apparaten afgehaald. Boven in de kamer kreeg hij een kopje koffie met gebak. 'Hoe is het nu ?' vroeg ze. Hij vond haar vriendelijker overkomen dan anders.

'Goed,' zei hij, nog steeds denkende aan de blauwgezichten. Ze keek hem liefdevol aan. 'Nog gedroomd ? Goede dromen, nare dromen, enge dromen, nachtmerries ?' vroeg ze.

Hij schudde zijn hoofd. 'Oh, echt niet ?' vroeg ze. 'Meestal droom je toch wel ?'

Even wist hij niet waar hij was. Ze leek heel anders dan ze normaal was. Het kon natuurlijk een valstrik zijn, maar het leek alsof hij ergens anders was, alhoewel het wel dezelfde kamer was. Hij was in haar huis, dat moest wel, maar iets leek anders. Het leek zonniger, tropischer, en hij hoorde de vogels buiten zingen.

Misschien hadden de blauwgezichten hem hier gebracht, alles anders gemaakt. Maar hij vertrouwde het nog niet. Hij keek naar haar.

Ik moet je wat vertellen, zei ze. De medicijnen die ik je laatst had gegeven zijn nieuwe medicijnen, en ze lijken goed te werken. Het lijkt beter met je te gaan.

'Maar ik lag aan apparaten ?' vroeg hij.
'Hoe kom je daar nu weer bij ?' vroeg ze lachend.
'Je moet gewoon herstellen van het ongeluk.'

'Welk ongeluk ?' vroeg hij.
'Laat maar zitten,' zei ze.

'Nee, zeg,' zei hij.
'Je geheugen is dan nog niet terug, maar misschien is het beter zo,' zei ze.

‘Nee, ik wil het weten,’ zei hij. ‘Alsjeblieft, zeg het me.’

‘Je was gevallen,’ zei ze.

‘Van hoog ?’ vroeg hij.

‘Niet zo heel hoog, maar hard,’ zei ze.

‘Geheugenverlies ?’ vroeg hij.

‘Niet alleen dat, ook geheugenverdraaiing,’ zei ze.

‘Niet zo best,’ zei hij, ‘niet zo best. Is het dan gevaarlijk om te denken en te herinneren ?’

‘Dat kan,’ zei ze, ‘maar daarvoor heb je de medicijnen, en je bent herstellende.’

‘Okay,’ zei hij. ‘En als ik mag vragen : wie bent u ?’

‘Verzorgster,’ zei ze.

‘Wij hebben verder niks met elkaar ?’ vroeg hij.

‘Nee,’ lachte ze. ‘Ik ben geen familie of vriendin.’

‘Maar ik woon hier ?’ vroeg hij.

‘Dit is je huis, ja,’ zei de verzorgster.

‘Woon jij hier ook ?’ vroeg hij.

‘Nee, maar ik ben hier veel,’ zei ze.

‘Woon ik hier alleen ?’ vroeg hij.

‘Ja,’ zei ze.

‘Heeft u toevallig een blauw gezicht onder de schmink ?’ vroeg hij.

‘Nee,’lachte ze, ‘hoe kom je daar nu weer bij, mallerd. Het is gewoon mijn eigen gezicht, geen schmink.’

‘Okay,’ zei hij. Hij keek omhoog naar het plafond, en toen naar het behang. ‘Dus ik ben Amsterdammer ?’ vroeg hij.

‘Ja,’ zei ze, ‘geboren en getogen.’

‘Volgens mij heb ik dan een heleboel door elkaar gehaald,’ zei hij.

‘Kan kloppen,’ zei ze. ‘De val was verschrikkelijk, en heeft alles in je brein lopen mollen, maar zoals ik al zei ben je aan het beteren.’

‘Zijn er onder de grond metro-bewoners met blauwe gezichten ?’ vroeg hij.

‘Niet dat ik weet,’ lachte ze.

Die nacht lag hij in zijn eigen bed, boven op zijn slaapkamer. Hij dacht na over de blauwgezichten, de metro-bewoners. Hij stond op en liep naar de kelder. Toen hij de kelderdeur opentrok was er een stenen trap naar beneden, maar die ging niet ver. Hij ging even naar beneden, maar het was maar een klein keldertje. ‘Ik heb het misschien allemaal maar gedroomd,’ zei hij. Ook dacht hij over de zaaltjes met kinderen. toen liep hij weer naar boven naar zijn bed. Hij staarde voor zich uit. Hij kon niet goed in slaap komen. Hij keek naar zijn dekens en hij herinnerde zich hen.

Na een tijdje kon hij nog steeds niet slapen, en is toen weer naar beneden gegaan. Ditmaal keek hij in de meterkast. Daar was ook een trap naar beneden. ‘Misschien was dit het wel,’ zei hij tegen zichzelf. Hij ging naar beneden, en zag daar een luik. Hij opende het luik, en daar ging de stenen trap verder. Hij ging verder naar beneden en kwam daar langs een zaal met kinderen aan apparaten in bedden. ‘Maar dit is mijn huis ?’ dacht hij. ‘Hoe kan dit ?’ De kinderen bewogen niet en hadden hun ogen dicht en lagen aan allerlei slangen. ‘Ze dromen,’ zei iemand. Hij keek achterom en zag een ouder kind staan. ‘Wie ben jij ?’ vroeg hij.

‘Ze dromen. Ik ben ouder, ik ben losgekomen,’ zei het oudere kind.

‘Ja, maar wie zijn deze kinderen, en hoe komen ze hier, wie heeft dit gedaan, want dit is mijn huis,’ zei hij.

‘Nee,’ zei het oudere kind. ‘Het is het huis van de verpleegster. Zij had ons hier gebracht.’

‘Waarom ?’ vroeg hij.

‘Ze heeft ons van onze ouders weggeroofd, die heks,’ zei het kind.

‘Waarom ?’ vroeg hij weer.

‘Ik weet het niet, ze is gek,’ zei het oudere kind.

‘Hoe ben je losgekomen, en hoe leef je nu ?’ vroeg hij.

‘Door de metro-bewoners, de blauwgezichten, die hebben mij bevrijd,’ zei het oudere kind. ‘Ik ben nu één van hen, maar kom hier vaak terug. Deze kinderen zijn nog te jong en te ver heen om bevrijd te worden, alsof ze nog in het ei liggen. We wachten op het moment totdat ze sterk genoeg zijn en dan gaan ze met ons mee.’

‘Ja, maar boven is mijn huis nu, niet meer van de verpleegster,’ zei hij.

‘Dat is goed nieuws,’ zei het oudere kind. ‘Jij bent de nieuwe bewoner ? Is de heks verslagen ?’

‘Er komt nog een verzorgster zo nu en dan,’ zei hij. ‘Ik was gevallen en had verzorging nodig zei ze.’

‘Oh,’ zei het oudere kind. ‘Wat als ze je voorliegt ?’

‘Ik hoor nu ook bij de blauwgezichten,’ zei hij. ‘Misschien dat de blauwgezichten dingen hebben veranderd.’

‘Dat kan,’ zei het oudere kind.

‘Komt de heks nog hier ?’ vroeg hij.

‘Normaal gesproken wel,’ zei het oudere kind, ‘tenzij ze echt verslagen is.’

‘Wanneer heb je haar voor het laatst gezien ?’ vroeg hij.

‘Gisteren,’ zei het oudere kind. ‘Ik ben toen weggegaan.’

‘Ben je niet bang dat ze je terug zal pakken ?’ vroeg hij.

‘Nee,’ zei het oudere kind. ‘Ik ben sterk en sta onder de bescherming van de blauwgezichten.’

‘Maar heksen kunnen sluw zijn, en gevaarlijk, ze zijn onbetrouwbaar en onvoorspelbaar,’ zei hij.

‘Dat is waar,’ zei het oudere kind, ‘maar ik blijf op een afstand als zij er is.’

‘Pas maar op dan,’ zei hij.

‘Ja, maar ik kan deze kinderen niet aan hun lot overlaten,’ zei het oudere kind. ‘En trouwens : is de heks nu verslagen dan ?’

‘Ik weet het niet, misschien,’ zei hij.

‘Dat moeten we zien uit te zoeken,’ zei het oudere kind.

‘Kunnen we de kinderen niet alvast verplaatsen ?’ vroeg hij. ‘Kunnen ze niet naar de metro’s gebracht worden ?’

‘Nee joh,’ zei het oudere kind. ‘Ze kunnen nog niet dieper onder de grond leven. Daar zijn ze nog te zwak voor. Trouwens, er zouden mogelijk alarms af kunnen gaan als die apparaten zouden worden verschoven. Die apparaten zijn goed beveiligd. Dan zouden de kinderen misschien kunnen sterven, of wijzelf.’

‘Maar hebben de blauwgezichten dan geen middelen ?’ vroeg hij.

‘Nee,’ zei het oudere kind. ‘We moeten wachten totdat ze ouder en sterker zijn.’

‘Ja, maar misschien houden die apparaten hen hier wel zwak,’ zei hij.

‘Ik ben toch ook ontkomen ?’ zei het oudere kind. ‘Laten we dus afwachten.’

Er kwamen toen wat blauwgezichten binnen. Hij en het oudere kind waren blij dat er wat blauwgezichten waren gekomen. Ze gingen de kinderen checken. ‘Deze is bijna klaar,’ zeiden ze van één kind.

Hij begon moe te worden, en is toen weer naar boven gegaan, naar zijn slaapkamer, en viel daar toen snel in slaap.

De volgende ochtend was de verzorgster al vroeg bij hem. Ze leek toch niet op zijn eerdere verpleegster, en was ook totaal anders.

‘Hoe gaat het met je ?’ vroeg ze.

‘Goed,’ zei hij.

Ze kon dat merken. ‘Beneden zijn kinderen,’ zei hij.

‘Wat bedoel je ?’vroeg ze.

‘De trap in de meterkast leiden naar kinderzalen,’ zei hij.

‘Lijkt me sterk,’ zei ze. ‘Laat het eens zien.’

Hij stond op en liep de gang op naar de meterkast. Zij liep met hem mee. Toen hij de deur opende hing er alleen een meterkast. ‘Misschien de kelder,’ zei hij. Er was een stenen trap die naar

beneden liep in de kelder, maar het was maar een kleine ruimte.

‘Je moet het je verbeeld hebben,’ zei de verzorgster. ‘Je bent nog steeds herstellende. Je brein verdraait dingen. Geheugenverlies en geheugenverdraaiing. Daar heb je nu medicijnen voor.’

Ze gaf hem even later de medicijnen met een mok water. Hij slikte ze in. ‘Hopende dat het steeds beter met je gaat,’ zei de verzorgster.

‘Ja, maar waar zijn de blauwgezichten dan, de metro-bewoners ?’ vroeg hij.

‘Ik heb geen idee,’ zei ze. ‘Ik weet helemaal niet waar je het over hebt.’

‘Vreemd,’ dacht hij. ‘Dus ik hallucineer, of het is ‘s nachts gewoon anders, of ik droom het telkens.’

Ze gingen toen even wandelen buiten. Het was mooi weer. Ze gingen langs de winkels.

Hij wilde verhuizen. De verzorgster zou hem helpen met het vinden van een nieuw huis.
Hij wilde zo het verleden achter zich laten.
Ook al was Amsterdam zeker niet de gemakkelijkste stad, hij was toch blij dat hij er woonde. Hij had gemengde gevoelens over Amsterdam, maar wilde er toch voor gaan. Hij wilde graag in Amsterdam blijven. Hij wilde dichtbij een metro-station of trein-station wonen. Hij voelde zich nog steeds een metro-bewoner.

Soms kwam de verzorgster met nieuwe papieren over mogelijke nieuwe huizen. Die keken ze dan door. Hij was ook blij dat hij alleenstaande was. Hij moest er niet aan denken samen met iemand oud te worden. Hij wilde jong blijven en alleen.
Soms schaakte hij met de verzorgster, of deden ze andere spelletjes.
De wandelingen werden steeds langer.
Ook gingen ze naar andere stadsdelen. Daar keken ze ook naar huizen.
Hij vond het fijn in andere stadsdelen te winkelen. Hij nam vaak van alles mee.
Hij begon zijn huis anders in te richten, om zich voor te bereiden op een mogelijke verhuizing.
Hij merkte ook dat door het huis anders in te richten dat het al een soort verhuizing was.

Op een dag keek hij naar de verzorgster en leek het alsof ze een blauw gezicht had.
Dat was maar in een flits.
Hij had nog steeds het gevoel alsof de blauwgezichten bij hem waren.
Zij probeerden hem op het juiste spoor te brengen.

In alles zag hij de blauwgezichten.
Ook in de natuur.
Hij hield ervan om met de verzorgster in het park te lopen als het mooi weer was.
Daarachter was een opvangcentrum en een nieuwe bijbelschool, van de nieuwe bijbel die was gekomen.
Hij raakte er ook in geïnteresseerd. Hij vond het mooie boeken.
Het verruimde zijn belevingswereld en hij vond het heel wat waard.
Hij ging niet meer bekrompen met zijn verleden om.

Het paradijs moest plaatsvinden in de herschepping van zijn geheugen.
Het geheugen was daarom een schat in aarden vaten.
Hier liepen dromen en werkelijkheid door elkaar heen.
Het mocht hem inspireren, het mocht hem waarschuwen.
Het waren de gezonde grenzen die zijn leven leefbaar maakten.

Diep ging hij in de natuur met de verzorgster.
Hij hield van de meren en de rivieren, en hij hield van de zee.
Alles wat water-gebied was. Hij maakte ook boottochten met haar.
Hij was op zoek naar een eiland in zijn hoofd.
Hij maakte ook lange strandwandelingen met haar.
Ze reisten veel met de trein, en dan huurden ze soms een bootje ergens.
Ook hield hij ervan met haar te kamperen.
Soms woonden ze een tijdje in een vakantie huisje ergens.

Eigenlijk voelde hij zich al verhuisd.
Hij had zijn woning nu heel anders ingericht.
Hij kreeg het er zo naar zijn zin dat hij eigenlijk niet weg wilde.
Hij had ook een prachtige tuin waarin van alles groeide.
Elke ochtend werd hij wakker van de vogels.

Steeds dieper ging hij Amsterdam in met de verzorgster.
Steeds beter kreeg hij een beeld van Amsterdam.
Het was een stad waarvan hij hield, een echte natuurstad.
Hij was er trots op dat hij een Amsterdammer was, en hij wilde steeds dieper.
Hij wilde haar nog beter leren kennen en komen tot haar geheimen.
Amsterdam was zijn lot, zijn bestaan. Het was voorbeschikt.
Hier moest hij wezen. Hier lag zijn pad.
Hij hoefde er niet voor weg.
Hij kon steeds dieper.

Amsterdam was als een lied in zijn hoofd.
Het leidde hem dag aan dag, liet hem de natuur zien.
Amsterdam verborg veel natuur.
Nog steeds geloofde hij in de ondergrondse wereld.
Nog steeds wilde hij daar naar terug.
Maar eigenlijk had hij het idee dat hij daar al was.
Dat hadden de blauwgezichten gedaan.

Hij leefde hier al in de aarde, als een moddermens,
als een holbewoner, als een metro-bewoner, als één der blauwgezichten.
De blauwgezichtjes waren mooie vogels die telkens weer zijn tuin bezochten.
Elke ochtend maakten ze hem wakker.
Hij genoot van hun liederen, en van hun speelse gedrag.
Als hij ze opmerkte waren ze ook snel weer weg, en dan begon de dag voor hem.
Ze waren als dromen in zijn hoofd, zeer sprookjesachtig.
Maar hij wilde er niet teveel van. Hij stond open voor het volle leven, ook de andere vormen ervan.

Hij was een dromer, en een teller. Hij was een verzamelaar, maar hierin ook

gul.
Hij gaf. Hij hield niet vast. Hij was altijd op doortocht in zijn hoofd.
Hij was een metro-bewoner.
Hij wilde de holen kennen, en dieper in de holen gaan, tot nieuwe werelden.
Er was zoveel te ontdekken in Amsterdam.
Er waren zoveel lagen.
Laag na laag werd er overheen gebouwd.
Hij wilde terug naar wat het was, naar het oer.
Hij wilde zijn in de overgang van Orion tot Betelgeuse.
Daar sprak de nieuwe bijbel ook over, en het had zijn interesse.

Hoofdstuk 3. Het gekke geld

Dwalen door Amsterdam, dat begon hij steeds meer te doen, met en zonder zijn verzorgster.
Hij kwam steeds meer op eigen benen te staan.
Hij kon de diepte van Amsterdam door alles heen ervaren.
Het verborg een groot natuurgeheim, een andere, diepere wereld.
Daar was hij van overtuigd.
Hij bezocht graag de winkels. Telkens kwamen er nieuwe winkels bij.
Hij probeerde ook minimalistisch te leven.
Hij deed veel weg.
Hij wilde vrij zijn en diep gaan.
Daarom moest hij leren loslaten.
Het was zijn adem.
Hij had een levensbron ontdekt in Amsterdam.
Zijn verleden ging op in zijn dromen.
Het was als een vreemde cyclus.
Er draaide iets in hem, als een tuner.
Dat was wat zijn verleden was.
Zijn geheugen was bruikbaar om tot andere werelden te komen.
Dat was wat Amsterdam was.
Het was een metro-netwerk van de ondergrondse wereld, van de ondernatuur.
Het liep zo door zijn hoofd heen, en hij kon het gebruiken wanneer hij wilde, want hij was immers metro-bewoner.

Maar moest hij dan niet betalen ? Hij had al betaald.
Hij had dit systeem door hard werken opgekocht.
Hij moest eerst diep vallen, diep lijden. Nu was het van hem.
En steeds meer kon hij het inruilen om tot de holen te gaan, nog dieper. Dan moest hij door veel zand heen. Uiteindelijk was hij een holenmens in de diepte van de ondernatuur.

Daar kon hij vissen in zijn verleden.
Daar kon hij jagen op kennis.
En de kennis joeg op hem.
Hij moest worstelen met grote beesten.
Dingen die hij nog niet begreep.
Het was zijn studie. Hij wilde Amsterdamoloog worden.

Maar altijd vond hij zichzelf weer terug aan de apparaten, half in een coma, aan de slangen. En wie waren die

verzorgsters ? Het waren altijd weer anderen. Of iets speelde met zijn herinneringen. Hij was hard gevallen hadden ze gezegd, en hij leed aan geheugenverlies en geheugenverdraaiing. Maar was dat niet alles wat hij nodig had ? Waar zou hij anders naartoe moeten ?

Soms waren het blauwgezichten die naar hem keken, waren het machines in de metro waar hij aan lag met slangen. Dan draaiden ze aan knoppen. ‘Waar ben ik ?’ vroeg hij zich af. ‘Dit moet nog wel Amsterdam zijn, misschien diep onder de grond. Ik ben nooit weggeweest.’

Alles liep door elkaar heen, als een scheur in zijn brein, maar hij kon het gehele universum zien. Hij moest er niet aan denken zo kortzichtig te zijn. Hij kon over leven en dood heenkijken, over de golven van de zee, waar hij zijn eiland zag. De ervaringen waren intens en hij noemde het het nieuwe leven. Hij zou niet meer terugwillen naar al het andere. Hij voelde zichzelf liggen in de warme zee. ‘Ik heb een scheur in mijn brein !’ riep hij. ‘Ik kan alles zien ! Ik kan weer zien, ik kan weer zien !’ Hij zwom naar het eiland, liep door de golven.

‘Droom ik of ben ik dood ?’ vroeg hij zich af. Maar dit was leven. Het was intens en diep. Hij mocht niet teveel, en daarom kreeg hij van alles maar een klein stukje, en was alles kort, als eb en vloed. Amsterdam was als een nauwgezette klok. Het huren duurde niet voor eeuwig. Je moest betalen, eerst betalen.

Was hij dronken, was hij aan de drugs ? Nee, hier lag niets zomaar voor het oprapen. Je kon hier geen overdosis krijgen, want je werd teruggeroepen, teruggefloten, of teruggetrokken. Alles was slechts flitsen. Hij had een scheur in zijn brein omdat hij was gevallen. Hij kon het zich alleen niet meer herinneren. De val was diep en het had alles in zijn leven omgedraaid, en zijn leven draaide nog steeds.

Hij hoorde het geboemel van de metro. Ze gingen door prachtig landschap onder de grond, prachtige natuur. De blauwgezichten waren aan zijn zijde. Hij was één van hen. Zij waren allemaal vluchtelingen, als lotgenoten. Het brak zijn wereld open, het contact. Het nam hem op sleeptouw.

Altijd moesten ze op de metro wonen, en altijd waren ze op doortocht, want er werd op hen gejaagd. Altijd moesten ze loslaten en minderen, en leven met de kleine en korte beetjes die ze hadden. Het was allemaal heel vluchtig, in de klok van Amsterdam. In de alsmaar draaiende wijzers waren ze veilig. En in de klok waren zoveel andere plaatsnamen, maar het was allemaal de klok van Amsterdam.

Het scheen hem voort te drijven, de golven in zijn hart. Het was een binnenplaats in Amsterdam, waar hij gekomen was. Hij wist niet hoe. Hij las Amsterdam van achter naar voren : MAD-RETS-MA. Mad ma, en rets, ters, terse was een soort vreemd geld van een andere wereld waar hij eens over had gedroomd. Hij vertaalde het als het gekke geld. Dat was wat Amsterdam was. Je moest eerst tot het

gekke geld gaan om hier te kunnen leven. Het gekke geld dwaalde als een dronkaard langs de Amsterdamse grachten. Zo begon het ritje in deze jukebox.

Hij hield het gekke geld in zijn hand. Het knetterde, het sprong op, het maakte ruzie, zelfs oorlog. Het nam steden in, en voerde jacht. Hij kneep zijn hand dicht en het was warm. Hij kon het gewoon in zijn hand kneden. Maar toen sprong het uit zijn hand en rende weg, en giechelde : 'Je moet werken, werken voor het gekke geld.' Toen was het snel verdwenen, en hij moest zoeken, in alle gaten en alle hoeken, naar het gekke geld. Maar het was niet te vinden, en zo moest hij werken met bloed, zweet en tranen om het gekke geld te verdienen, maar je moest hard werken voor maar een heel klein beetje, en het kleine beetje was twistziek, maakte je het niet makkelijk, en als het kon ontsnappen, dan ontsnapte het, en werd je uitgescholden en uitgelachen.

Het gekke geld was het leger en de politie hier, en als het even kon, dan zorgde het gekke geld dat je in het ziekenhuis terecht zou komen. Het gekke geld was levensgevaarlijk, en je moest toch wel een echte waaghals zijn als je erop durfde te jagen. Daarom bleef hij liever arm en minimalist, en leefde van de kleine beetjes door de natuur geschonken, dat wat op zijn pad kwam. Hij was bang voor het gekke geld, bang voor een overdosis, want waar zou het hem leiden ?

Het was niet zo dat het gekke geld ook maar iets voor je kon doen, want hier was bedrog op bedrog. Hij mocht daarom maar hele kleine beetjes nemen van Amsterdam, net genoeg om te leven. Mad Money Ma was wat Amsterdam eigenlijk op de kop betekende, en dat kon al snel de hand uitlopen.

Het gekke geld was sterker dan hem, dus hij kon er maar beter niet mee worstelen, maar het gekke geld joeg ook op hem, dus hij moest wel, en daarom was hij blij dat hij een metro-bewoner was, altijd op de vlucht voor het gekke geld, net zoals de Iraniërs. De blauwgezichten maakten veel muziek. Ze hadden een liedje genaamd : 'Wow wow wow, je gezicht is altijd blauw'. Ook maakten ze liedjes over het gekke geld, om het te kunnen verwerken, want ze waren allemaal getraumatiseerd door het gekke geld, en het gekke geld lachte er gewoon om. Het gekke geld ging allemaal om controle en macht, maar in hele kleine beetjes deed het wonderen. Het probleem was dat het gekke geld op tilt was geslagen. Maar het was ook gewoon zo dat zonder hard werk, zonder te betalen, je eigenlijk nergens kwam hier. En men moest leren werken, men moest weten wat werk echt was, en niet in de putten van de Danaïden terechtkomen waar ze water gieten in bodemloze vaten, en waar ze water droegen naar de zee. Velen deden werk wat geen werk was, of wilden alleen half werk doen, en het gekke geld trapte daar niet in. Een heleboel tranen vanwege het gekke geld waren dus ook gewoon niets anders dan krokodillentranen.

Het gekke geld was een wachter, geen sinterklaas, geen verwennend omaatje.

Het gekke geld was niet met pensioen gegaan. Maar het gekke geld was stomdronken, en hij vroeg zich af of het gekke geld misschien eens gevallen was, net zoals hij. En wie was dieper en harder gevallen, hij of het gekke geld ? In ieder geval was het met recht een Mad Ma, en moest hij oppassen.

Ze bemoederde hem, bedreigde hem, en bedroog hem. Ze was twistziek. Hij had het gevoel dat ze zwaar ziek was in het hoofd. Daarom vroeg hij zich af of ze misschien eens was gevallen. Altijd dat belerende vingertje. Mad Ma wist het altijd beter. Maar natuurlijk. Zij was immers langer op de wereld dan hij. Hij was nog maar een snotaapje. Maar wat was er gebeurd met moeder ? Dit kon toch niet goed zijn ? Of kwam het door de scheur in zijn brein, dat hij het zo beleefde ? Was het gekke geld misschien een gevolg van zijn val ?

Hij kon daar uren over piekeren, uren over worstelen. Het kon hem soms ook heel kwaad maken, dan schold hij de hele boel bij elkaar. Zijn woede aanvallen gingen diep, alsof het zijn brein verder scheurde.

De blauwgezichten hadden liederen zoals ‘Gratis kom je er niet in,’ en ‘Hard werken voor het leven’. Zij waren op de vlucht voor het op tilt geslagen gekke geld. Het gekke geld kon hard slaan. Het gekke geld kon je doden. Het gekke geld kon je laten hangen. Daarom was het oorlog. Overal stond men op tegen het gekke geld. Maar hoe kon men ontsnappen van het gekke geld ? Het was immers de wereld van het gekke geld. Waar ze dan ook gingen.

Nee, ze moesten leren leven van de kleine beetjes, er niet teveel van nemen. Ze moesten leren leven met halve woorden, halve zinnen en halve verhalen, die altijd weer wegsijpelden. Het was eb en vloed. Ze moesten leren van de zee. In het hart van Amsterdam onder de grond lag de wildernis zee. Daar moesten ze leren vissen, leren varen, en tot de eilanden leren gaan.

Alles was maar voor even. Ze moesten leren afscheid te nemen. Teveel zou hen kunnen doden. Een overdosis was hier fataal. Ze mochten niet verslaafd raken.

Het gekke geld lokte, het was een valstrik, en ze zaten al in de gevangenis van het gekke geld. Daarin waren ze geboren. Vluchten was onmogelijk. Ze konden alleen maar dieper in de gevangenis van het gekke geld, op zoek naar haar geheimen. Ze werden aan apparaten gehouden door het gekke geld. Mad Ma bediende de knopjes. Ze waren aan slangen verbonden.

Ook de blauwgezichten lagen daar, in grote zalen, bed naast bed, apparaat naast apparaat, allemaal in haar dromen. Hier moesten ze werken voor de geheimen. Hier moesten ze de diepte ingaan door een scheur in hun brein. Lotgenoten waren zij, medelijders en medestrijders.

Het gekke geld troonde in grote mist in de stad. Hoog op de tronen zat zij, want zij was eens heel diep gegaan. Zij was eerder dan hen, en daarom wist zij de weg, en daarom heerste zij over hen. Ze verkocht haar spullen op de markt, daar moesten ze eerst hard voor werken. En

wat ze kochten liep van hen weg. Niemand kon hier kopen, alleen maar huren. Men kon hier niets bezitten. Elk bezit gleed van hen weg. Als eb en vloed was het. Niets kon men hier vasthouden. Alles was vluchtig, in de wereld van het gekke geld. Mad Ma hield niet van opgeblazenen. Die bliezen zichzelf op.

Er was niets wat het gekke geld kon stoppen. Het was totaal uit zijn kom gegaan, totaal op tilt geslagen. Het woedde rond als grote stormen. Het kon dreigen met donder en bliksem. Overstromingen en aardbevingen waren aan de orde van de dag. De mens werd volledig ingedamd.

Grote files altijd. Je kwam nergens zomaar in. Tijd was geld en geld was tijd. Je moest voor alles hard werken en veel betalen, en de prijzen werden steeds hoger, tot het belachelijke. Men kreeg steeds minder, men moest steeds harder werken voor steeds minder. Maar wat voor gevaren lagen er op de loer ? Het gekke geld wist het. Ze had het zelf gezien, er ooit eens mee geworsteld, en nu waren haar kinderen prooi. Het gekke geld konden ze niet meer vangen, en daarom joegen ze achter haar kinderen. Maar dat hebben ze geweten.

Bij het gekke geld trek je altijd aan het kortste eind, altijd. Ook als je denkt dat je het langste eind hebt getrokken. Bedriegen doet ze graag. Ze zijn in haar netten. Ze geeft hen bluf en grootspraak en laat hen zien waar het allemaal naar leidt. In haar fuiken zijn zij.

Maar moeten we dan niet eerlijk zijn ? Ja, jij wel, maar zij niet. Zij was immers eerder. Zij is soeverein. Zij weet hoe het werkt, jij niet. Daarom is Amsterdam Amsterdam. Het gekke geld wint, en jij verliest. Dus moet je naar school en hard leren werken, zoals zij eens deed. Denk niet dat je haar kunt bedriegen. Zij bedriegt jou, maar het is om je voor de overdosis te bewaren.

Denk niet dat je het beter weet, want dat weet je niet. Zij schenkt betweterigheid, om je te laten zien waar het je naartoe leidt, om het je af te leren.

Probeer het gekke geld niet in een potje te stoppen. Er zal niet veel van het potje en het huisje overblijven. Het gekke geld is geen poesje aan een riempje. Het gekke geld is waaks, als een wachter.

Ze moesten het spel geheel uitspelen. Er waren geen snelle ontsnappingen. Ze mochten geen sprookjes en verhaaltjes vertellen om aan het spel te ontkomen. In dat opzicht was het gekke geld de sprookjespolitie en spelpolitie. Er waren geen snelwegen door het spel. Je moest eerst dieper. Zo bewoog je, zo kwam je vooruit, door eerst in de diepte te gaan. Er was geen andere weg. Je moest geen troep innemen om te sjoemelen. Als je drugs of doping gebruikte werd je gediskwalificeerd. Dan lag je aan de apparaten. Het gekke geld was dan je dokter.

En wat was dit allemaal dan ?
Het was het maken van de taarten.
Het gekke geld was taartenbakker.
Vaak zat het gekke geld in een hoekje en zei dan telkens : ‘Ik wil niet met ze zijn.’
Hij zei dan : ‘Blijf dan bij ze uit de

buurt.'
Dan zei het gekke geld : 'Maar ik ben in oorlog met hen.'

'Ik wil niets met ze te doen hebben,' zei het gekke geld. 'Ik zal ze tot slagroom verpulveren.'
Als het gekke geld in oorlogsstemming was, dan kon je maar beter uit de buurt blijven, want dan maalde ze alles wat op haar pad kwam tot slagroom.

Als mensen tegen haar zeiden : 'Jij bent het gekke geld,' dan zei ze : 'Ik ? Ik heb geen stuiver op zak.' Ze leefde in ontkenning, vergat vaak waar ze was, waar ze mee bezig was en wat ze had gedaan. Dat kon erg ingewikkeld worden allemaal. Probeer maar eens met zo iemand in discussie te gaan. Het is altijd weer anders.

'En met zo iemand moest jij in een huis wonen ?'

Hij knikte.

'En hoe heb je dat overleefd ?'

'Ik heb het niet overleefd,' zei hij.

'Nou ja, maar u zit hier.'

'Niet echt,' zei hij. 'U verbeeldt het zich maar.'

'Hoezo ?'

'Omdat ik een kind van het gekke geld ben,' zei hij.

'Mijnheer, wij laten u niet meer weg,' zei de dokter. 'Het is beter dat u onder zorg wordt geplaatst.'

'Ach, ik maakte maar een grapje,' zei hij.

'Okay, nou ja, kom volgende week dan maar terug, dan zien we wel verder,' zei de dokter.

'En mijn medicijnen ?' vroeg hij.

'Als het goed is heeft u er nog genoeg van de volgende keer,' zei de dokter. 'U mag er absoluut niet teveel van nemen.'

'Volgens mij heb ik dat gedaan,' zei hij.

'Nou, dan moet u afkicken,' zei de dokter. 'Het verklaart een hoop.'

'Wat dan ?' vroeg hij.

'Nou, al uw vreemde verhalen over het gekke geld,' zei de dokter.

'Oh, dat heb ik al jaren,' zei hij.

'Nou, ik vindt het maar een vreemde bedoening,' zei de dokter. 'Ik weet niet goed hoe ik het moet noemen.'

'Gewoon creatief brein om te overleven,' zei hij.

'Wat overleven ?' vroeg de dokter.

'Nou, het gekke geld natuurlijk,' zei hij. 'Ik heb ermee in huis gewoond.'

'Maar u zit zelf ook vreemd in elkaar,' zei de dokter.

'Zijn we dat allemaal niet in deze vreemde wereld ?' vroeg hij.

‘Ikke niet,’ zei de dokter.

‘Ach, lieg er niet over, dokter, u bent zelf ook aangestoken door het gekke geld. Hoeveel verdient u nu aan mijn ellende ?’ vroeg hij.

‘Da’s waar,’ zei de dokter. ‘Daar heeft u dan eens een keer gelijk in.’

‘Staan we quitte,’ zei hij.

‘Okay,’ zei de dokter. ‘Kom volgende week maar terug.’

‘Mag mijn moeder dan ook meekomen ?’ vroeg hij.

‘Wie is dat ?’ vroeg de dokter.

‘Nou, het gekke geld zelf,’ zei hij.

‘Neem maar mee,’ zei de dokter.

‘Ik zal veel geld meenemen,’ zei hij. ‘Ik neem aan dat u daar op wacht.’

‘Ik hoop dat ik verzuip in het geld,’ zei de dokter.

‘Volgens mij bent u stomdronken, dokter,’ zei hij.

‘Hoe raadt u het zo,’ zei de dokter.

Hoofdstuk 4. De robot

Hij was aangespoeld op het strand van de ondergrondse binnenzee van Amsterdam. Zijn schip had schipbreuk geleden en hij was gebeten door een giftige vis, en hij lag te hallucineren op het zand, al een tijdje, met stemmen van dokters in zijn hoofd die hem gek probeerden te maken. Het was het gif van de vis. Blijkbaar mocht hij niet verder, blijkbaar mocht hij niet meer nemen, dus daarom was hij het slachtoffer van de vis in plaats van andersom. Dat kan een visser soms meemaken. Het was niet dat er zomaar gevist kon worden op alles. Een heleboel vissen waren beschermd en beschermden henzelf. Hij moest het verschil leren tussen vis en verleden, ook al deed het verleden zich ook voor als vissen. Er waren zo een heleboel vissen waarop hij wel mocht jagen. Het waren beelden van eenzijdig geheugen.

Hij probeerde verder te kruipen op het strand, bang dat de zee hem weer zou teruggrijpen. Hij kwam maar moeilijk vooruit. In zijn hoofd lag hij vast aan apparaten, maar dat kon ook nog heel goed het gif van de vis zijn. Hij had flinke pijn. Pijnscheuten trokken door zijn lichaam. Zijn handen voelden branderig, zijn hoofd, en vooral zijn mond, alsof hij bij de tandarts was geweest. Het leek alsof er door zijn hele lichaam een alarm afging. Het kon allemaal het gif van de vis zijn.

Die vissen stonden erom bekend. Ze

konden electrische schokken geven, en hallucinaties van dokters, psychiaters en tandartsen. Daar hoorde ook allerlei apparatuur bij.

Hij probeerde in de wildernis achter het strand te komen. Hij zag daar het vreemde geld rennen tussen de bosjes. Waar het vreemde geld rende begonnen de huizen te branden en de dikke vrouwen te lachen, en dan waren er de stemmen van dokters. Hij zag zichzelf weer aan apparatuur liggen, en voelde de slangen in zijn mond en neusgaten. Het vreemde geld was aan het schaterlachen. Ze hadden hun prooi. Hij probeerde te ademen, en zag dat hij aan apparaten lag in een metro, met blauwgezichten om hem heen. Hij was in een droommachine. Hij lag vast aan een droom apparaat, zoals ook wat anderen. Ze werden verzorgd door de blauwgezichten. In de verte hoorde hij het vreemde geld schelden. Hij hoorde vreemde muziekjes, cowboy-muziek, gimmicks. Toen zette iemand de radio uit.

Hij kroop door het zand van het strand. Hij hoopte het vreemde geld hier niet tegen te komen. Toen hij de bosjes had bereikt rook hij besjes. Weer zag hij zichzelf aan apparaten. Het gif wilde niet loslaten. Stoffen in zijn hoofd streden tegen elkaar. Daar zag hij het vreemde geld weer rondrennen als kleine mannetjes. Ze stonden in brand, en zetten de huisjes in brand. ‘Wat heb ik gegeten ?’ dacht hij bij zichzelf. ‘Ben ik een junkie ?’ Hij wist dat hij ergens van af moest kicken maar hij wist niet van wat, of was dit zijn bescherming tegen iets ? Hij wist het niet. Hij bleef tegen zichzelf zeggen dat hij dit niet begreep. ‘Wat is dit ?’

Hij wilde op een plaats komen waar zijn tranen zijn geld waren. Wat was geld eigenlijk ? Het leek op een communicatie systeem. Hij moest dieper, tot het geheim van Amsterdam. Hij moest hiervoor alles achterlaten, maar telkens greep het hem terug. Ze wilden hem niet laten gaan, of wilden ze hem ergens tegen beschermen ? Hij mocht nergens een overdosis van krijgen.

Hij werd wakker in zijn slaapkamer van het geluid van vogels. Hij stond op en deed de gordijnen open. Toen maakte hij zijn ontbijt klaar. Zijn verzorgster kwam, en hij zei niets. Ze deed wat huishouden voor hem, en hij probeerde mee te doen. Hij voelde zich op zich goed. Toen ze weer weg was probeerde hij een boek te lezen, maar de letters tolden voor zijn ogen, dus legde hij het weer neer. Op de radio was weer reclame. Toen klikte hij de radio weer uit. Hij moest naar het tranengeld. Hij had teveel tranen. Hij moest er iets mee doen. Hij wilde iets bouwen. Iets joeg op hem, of wilde het hem beschermen ? Iets riep hem terug, maar waar naartoe ?

Hij zag uit naar het slapen, dan zouden de dromen hem meer vertellen. Hij voelde zich een dromenjunkie. Hij wilde zijn dromen verkopen, maar hij wist bij voorbaat dat niemand geinteresseerd zou zijn. Wat had hij te bieden ? Dromendealer zijn werkte hier niet goed. Dan moest je echt heel beroemd zijn, en veel geld hebben, anders kwam je er niet doorheen en keek niemand naar je. Maar ja, hij had rust nodig.

Alleen in zijn dromen was hij dromendealer, maar hij bereikte er niks mee. Niemand wilde van hem kopen. Hij kon soms vliegen in zijn dromen, maar niemand keek er van op. Maar ja, hij had rust nodig. Waarom zou hij dromendealer moeten zijn als niemand het wilde ? Iedereen was afgestompd en afgeleid. Ze hadden allemaal hun eigen drugs al. Het was alsof ze verslaafd waren aan drama. Ze lagen in apparaten net als hem. En anderen wilden hen ook niet horen. Het was ieder voor zich, en alleen als je erg beroemd was en veel geld had, dan wilde men heel misschien naar je luisteren. Hij was een niemand, een absolute nul. Niemand kende hem. Niemand wilde hem kennen. Ze hadden allemaal hun eigen leven. Iedereen leefde langs elkaar heen. Ze waren aangestoken door het vreemde geld. Het was nooit goed genoeg.

Hij verkocht dromen. Die lagen als schriftjes in zijn tas, een hele stapel. En hij had een machientje waarmee hij kon vliegen, als een helicoptertje op zijn rug, en zo ging hij van dorp tot dorp en van stad tot stad, maar weinigen waren geinteresseerd. De ijscoman deed het beter.

Ze vonden hem maar een zonderling. Sommigen vonden hem interessant of waren nieuwsgierig, en spraken even met hem, maar uiteindelijk kochten ze veelal niets. Als iemand eens iets kocht voelde hij zich altijd heel onzeker, en dacht dat het niet gebeurd kon zijn. Dan leefde hij in ontkenning. Hij had nog steeds niets verkocht. En als hij het dan op sommige momenten wel geloofde dan was hij bang dat ze het af zouden keuren en verscheuren.

Een zonderlinge man was hij, met een hoed op, en vreemde kleren. Hij hoorde nergens bij. Soms speelde hij op zijn instrumenten, een fluit, een harmonica of iets anders. Hele vreemde muziek-instrumenten had hij. Ze vonden het maar kabaal. Hij had ook een triangel. Hij hoorde hier niet. Zo sprak hij zichzelf helemaal de afgrond in. Hij kon hier niet aarden. Zijn handel in dromen kwam niet van de grond. Mensen hadden hun eigen dromen, gewoon aan de oppervlakte. Zo diep als hem gingen ze niet. Daarom waren ze ook niet geinteresseerd in zijn vliegkunsten. Ze wilden op de grond blijven. Ze waren niet meer in verwondering over de vogels.

Hij vloog met de vogels en kwam nog eens ergens. Met de blauwgezichtjes vloog hij. Altijd maakten ze hem ‘s ochtends wakker. Soms leek het alsof zijn verzorgster een blauw gezicht had. ‘Wow, wow, wow, je gezicht is altijd blauw,’ zong hij dan. Ze keek hem dan vreemd aan, en gaf hem zijn medicijnen. Hadden de medicijnen hem zo gemaakt, of hielpen ze hem om niet nog erger te worden ? De stoffen in zijn hoofd vochten tegen elkaar. Het was altijd oorlog in zijn hoofd.

Hij moest jacht maken op deze beesten. Maar sommigen van deze beesten waren beschermd. Dan zou hij problemen krijgen met de boswacht. Dan zou hij een stroper zijn in hun ogen. Dan zou hij de bak ingaan. Hij had het gevoel alsof hij al in de bak zat. Hij zat vast aan apparaten die hem niet loslieten. Ze voerden hem drugs. Ze

verkochten dromen aan hem. Hij zat vast aan allerlei ingewikkelde verzekeringssystemen, belastingsystemen en betaalsystemen. En hij moest huur betalen. Huursystemen, ziekenfonds, het bleef allemaal maar binnenkomen, en maar dreigen en dreigen. ‘Als je dit niet doet, dan ...’ en ‘als je dat niet vóór deze datum hebt betaald, dan ...’ Hij werd er gek van. Maar zijn verzorgster hielp hem.

Hij slenterde door Amsterdam, bezocht winkels, maar wilde er niet zijn. Hij verveelde zich. Soms ging zijn verzorgster mee. Soms liepen ze door het park. Wat moest hij doen ? Ook de spelletjes met haar verveelden hem. Hij ging op zoek naar boeken die hem konden inspireren. Hij wilde iets met zijn leven doen, niet op zoek gaan naar loos vermaak. Hij wilde op zoek gaan naar de zin van het leven, het geheim van Amsterdam.

Hij was altijd blij als hij weer naar bed kon, maar soms vond hij dat te makkelijk. Hij wilde hard werken, maar hij kon het niet. Soms ging hij door tot hij er bij neerviel. Als hij dan sliep dan was hij aan de apparaten, of diep in de wildernis onder de grond. Hij wilde bij de indianen zijn, en de holenmensen. Maar die accepteerden hem niet. En zo kwam hij bij de monniken en de hermieten terecht, maar die deden ook vaak te moeilijk. Dan moest je weer in dit en dat geloven, en dan moest je weer zus doen, en dan weer zo. En daarom was hij een eenling. Hij geloofde wel in goede principes, maar ...

Hij moest moedig zijn, dapper, niet braaf. Ze wilden hem allemaal drugs aanbieden. Maar deed hij niet hetzelfde ? Nee, hij dealde in dromen. Hij vroeg zich af in wat voor machine hij terecht was gekomen. Wat zou er onder de zee zijn ? Hij wilde in de tunnels daar terecht komen. Hij wilde naar de wildernissen onder de zee, en dan tot diepere zeeën komen. Misschien waren daar betere levensbronnen.

De indianen wilden hem niet. Hij liep daar rond met allerlei apparaten. De indianen waren er bang voor. Hij probeerde de apparaten van hem af te krijgen, maar het lukte niet. Hij was een gevangene van zijn apparaten. Hij begreep de indianen wel. Wie zouden hem kunnen helpen om van de apparaten los te komen ? De indianen in ieder geval niet. Die renden van hem weg in grote angst.

Hij was in de apparaten vergroeid. Hij had het idee dat het nooit meer goed kon komen. Misschien dat nog dieper onder de grond de oplossing lag, of zou hij dan nog erger in de problemen komen ? Er zouden daar kannibalen wonen, en de eeuwige hel zou er zijn. Misschien zou alleen dat hem kunnen losmaken ? De eeuwige hel noemden ze ook wel de baarmoeder. Het was een Duitse erfenis, ook wel Holle genoemd, het hol, waar Nederland ook naar vernoemd was. Het was een wildernis gebied. De kannibalen zouden wel raad met hem weten, maar dood wilde hij ook niet.

Nee, er waren hier geen snelle wegen om van ongemak af te komen. Hij moest er eigenlijk niet aan denken om dieper naar beneden te gaan. Hij wist

dat de apparaten slechts een zekere droom waren, een zeker verhaal. Hij voelde zich als een robot. Hij was nog maar slechts een feutus, als een insect in een kokon, als een kuiken in het ei. Hij moest naar de baarmoeder, de uitgang zien te vinden. Maar daarvoor pak je niet de eerste de beste baarmoeder. Wat voor een nachtmerrie zou dat kunnen worden, van moeder tot zoon ? Blijf uit de buurt van haar.

Hij wilde ook geen vriendin, zelfde probleem. Hij wilde dieper Amsterdam in.

Hij moest het klusje klaren. Maar hoe ?

Het vreemde geld had hier rondgerend, en alles in de fik gezet, en nu lachten de dikke vrouwen, en hoorden ze de stemmen van vreemde dokters. Zeer vreemd waren ze. Ze maakten de mensen aan het huilen. Vreemde medicijnen hadden ze, huil medicijnen, die het alleen maar erger maakten, als de eeuwige hel. Ze waren als kannibalen. Hij moest denken aan prooi op de tafels van de chirurgen. Waar waren ze nou eigenlijk mee bezig ? Ja, maar ze waren toch bezig met het redden van levens ? Nee, ze waren aan het boren voor geld, voor het vreemde geld. Ja, maar ze hadden toch geld nodig om te kunnen leven ? Maar deze wereld had teveel geld genomen, en van de verkeerde personen. Je redt toch niet iemand van de verdrinkingsdood om hem daar dan geld voor te vragen ? Zo wil je zelf toch ook niet behandeld worden ? Het geld moet toch op een andere wijze tot de mens komen ? Zakenlieden kunnen keihard zijn en bedriegelijk. Dan groomen ze je voor hun secte. Zo ontstaan al die stockholm-syndromen.

Het vreemde geld zat op de troon en zong vreemde liederen. Liederen waarvan je moest huilen. Zoveel dingen die je kon zien maar die onbereikbaar voor je waren. Dingen waarmee je een emotionele band had. Dingen van het geheugen. De schepping moest nog komen.

De schepping was hier nog niet geweest. Dit was de onschepping, de nachtmerrie van de feutus, de grote chaos vóór de geboorte. Hij zat er middenin, tot aan zijn nek. Het eiland was ver in zicht.

Nee, hij was nog in de golven. Hij was nog nooit aan land gekomen. Dat droomde hij alleen maar, als voortekenen.

Het water was warm dat wel, maar woest, zeer woest. De blauwgezichten hadden hier boten, als metro's op het water. Daarin woonden zij. Zij visten hem op. In de metro-boten hadden ze vreemde gokkasten. Zo moest hij leren gokken. Ze zeiden dat het de zee van vergetelheid was, en hier moest hij het vergeten geld leren verdienen, het geld van vergetelheid. Dat zou zijn brein schoon kunnen spoelen. Hij moest hier een dreamjockey worden, een dreamjay, want die hadden een veel groter bereik dan zomaar dreamdealers.

Het water was vies, en op de metro-boten was het ook vies en het stonk. En het kon soms zeer koud worden. Hij moest nu een repertoire opbouwen. Dat kon hij verdienen door te gokken. Maar

hij kon hierdoor ook een heleboel verliezen. Hij merkte dat hij hier uiteindelijk van zijn apparaten kon afkomen. Hier kon hij ook zendtijd winnen. Mensen hadden droomkastjes waarmee ze de dromen konden ontvangen. Beroemdheid kon hier niet plaatsvinden, want de dreamjays waren als kameleonen en veelal anoniem. Het ging om de dromen. En de dromen gingen zich al snel vervormen. Niets bleef hetzelfde. Het waren klokken op zich.

Hoofdstuk 5. De natuurbacterie

Hij kon aan zijn verleden ontsnappen, van zijn verleden wegvluchten door de zorgcentra en de gevangenissen, en door de metro's en metro-boten van de blauwgezichten. Het gekke geld was woest, want het wilde hem niet laten gaan. Mad Money Ma moest gewoon weer Amsterdam worden. Haar krankzinnige tentakels die hem in een wurggreep hielden moesten afsterven. Ze wilde dat hij een junkie bleef, geen dreamjockey. Maar door dreamjockey te zijn kon hij aan haar ontkomen, op de gokkasten van de blauwgezichten. Het waren vreemde juke-boxen en na een tijdje kreeg hij een eigen gokkast. Die kon hij opbouwen tot vliegmachine, en dat kon zijn eigen dreamjay station worden. Het waren een soort vogels, die reusachtig konden worden. Hij moest deze vogels leren berijden. Zo kon hij loskomen van Mad Ma. Maar het leek wel alsof de huizen van Amsterdam op instorten stonden, alsof de stad in brand was. Mad Ma wilde niet loslaten. En het vreemde geld was haar blaffende hondje. Hij moest hard werken voor het geld van vergetelheid om hier van af te komen, af te kicken. Hij hoopte eens aan land te kunnen komen, maar voor nu was hij in het water of in de lucht. Hij zocht naar land, maar hij moest werken voor zijn geld en voor ieder stukje land. Het zou niet uit de lucht komen vallen of zomaar ontdekt worden. Hij moest het land zelf bouwen. Hij moest een goede dreamjockey zijn, droom voor droom zijn eiland bouwen.

Hij kon Mad Money Ma horen roepen en gillen. Het was een blame game. Schelden was haar niet vreemd. Ze kon zwaar beledigen om de aandacht te trekken. De drugs wilde niet laten gaan.

Met zijn dromen moest hij een dreamjockey car bouwen, en zo zou hij uiteindelijk aan land komen. Dat was hard werk. De dromen konden moeilijk in elkaar klikken want er ontbraken dromen. Daarvoor moest hij op zoek, en grote gevechten leveren met monsters en beesten die deze dromen bewaakten. Het zou hem bloed, zweet en tranen kosten, tranengeld. Het lag niet voor het grijpen. Hij moest het zelf verdienen. Alles werkte hier door tranengeld. En tranengeld kon je alleen maar krijgen voor een heleboel vergeetgeld.

Hij lag op het strand. Hij was aan het hallucineren door het gif van de vis. Het leek zijn brein telkens weer te vervormen, alsof hij zelf een vis was. Hij bemerkte dat hij aan het bloeden was.

'Ik kom niet meer terug,' zei hij tegen Mad Ma die in zijn hoofd aan het foeteren was. Hij probeerde door het zand te kruipen, en probeerde er in te rollen om de stemmen te doven. Hij keek naar de voeten van een inheemse vrouw die voor hem stond. Ze hielp hem op te staan, en wees op zijn wond.

'Wie ben je ?' vroeg hij.

Ze sprak niet, maar nam hem mee naar de wildernis achter het strand. Daar leidde ze hem over een wildernispad tot een kamp. Daar waren ook andere inheemsen, veelal vrouwen. Weer hoorde hij Mad Ma in zijn hoofd krijsen. Hij greep naar zijn hoofd. De inheemsen keken hem verschrikt aan. 'Ja, ik heb last van ...' zei hij, maar verder kon hij niet komen, omdat hij niet wist wat hij moest zeggen, en omdat hij dacht dat ze het toch niet zouden verstaan. Het zou allemaal verspilde moeite zijn, en hij moest op krachten komen. Ze gaven hem wat soep, en een deken. Hij ging op een bed zitten in een hut waar zij hem brachten.

'Itek,' zeiden ze. Ze maakten daarbij een slaap beweging. Toen hij de soep ophad ging hij liggen en trok de deken over zich heen. Hij was helemaal uitgeput, en viel snel in slaap. De volgende ochtend werd hij wakker van de vogels. Hij was nog steeds in de hut. Het was mooi weer, en hij ging de hut uit om de natuur om hem heen te verkennen. Hij voelde zich verder goed. Hij zag de anderen niet.

Toen hij een tijdje door de natuur had gelopen, door de wildernis, en terug was gekomen in het kamp waren de anderen er ook. Met hun soep en kruiden probeerden ze de stemmen van Mad Ma in zijn hoofd te doven. Ze lieten hem ook een waterval zien. Er was hier een rivier. Daar gingen ze graag zwemmen. Hij voelde zich welkom. Hij voelde zich thuis. Het was alsof hij hier altijd was geweest, maar het gif van een vis had hem gegrepen. Nu moest hij herstellen. De inheemse vrouwen wisten wel raad met het gif. Zij hadden een tegengif.

Ze leerden hem over de vissen, over gevaarlijke, giftige vissen, en ongevaarlijke vissen. Ze leerden hem van alles over de jacht. Hier moest het verleden verwerkt worden, het geheugen herschapen. Het waren allemaal herinneringen.

Hij werd wakker aan apparaten. Hij was bij de blauwgezichten. Het waren droom-apparaten. Ze zeiden dat hij naar school moest. Deze materie was moeilijk te begrijpen. Spiegelogie, vertalologie. Ze zeiden dat mensen zwarte gaten waren, poorten naar andere dimensies, onderdelen van een tuner. Hij moest de mens niet als vast vlak zien, niet als muur, maar als een kanaal, als een poort, van hier tot daar. Als hij daarin vast kwam te zitten, dan moest hij het leren begrijpen, leren doorvertalen. Daartoe was de vertalologie. Ze hadden te maken met spiegelingen en diepere betekenissen.

Dat zou hij moeten leren. Daartoe diende hij naar school te gaan. De scholen waren op de treinen van de blauwgezichten. Ze moesten altijd verder gaan. Ze mochten niet stoppen, want dan zou de domheid hen inhalen, en trekken tot domme scholen die helemaal geen scholen waren, maar gevangenissen van de onwetendheid, opdat ze domme consumenten zouden zijn. Daartoe werden ze opgeleid, tot consument. Daarvan moest hij ontsnappen, geheel loskomen. Het waren fokkerijen. De blauwgezichten zouden hem helpen. Hij zou alleen op school er van los kunnen komen. De blauwgezichten wilden niet met de smerige spelletjes van de domgezichten meedoen. Het waren domme sprookjes, en de blauwgezichten waren de sprookjes-politie.

Hij was inmiddels op een trein van de blauwgezichten. Ook hierop woonden ze, en elke trein had zijn eigen school. Hier moest hij leren lezen en schrijven in de taal van de blauwgezichten. Het was belangrijk, anders zou hij nog gewoon dronken zijn. Wat was er met hem aan de hand ? Wat was er met hem gebeurd ? Hij moest afkicken van vele drugs. Daarom lag hij aan de apparaten. De blauwgezichten hadden goed zorg voor hem gedragen.

De onderwijzer ging langs het alfabet. Hij probeerde op te letten, maar werd afgeleid. Hij wilde het alfabet leren, maar iets joeg op hem. Iets wilde hem niet laten gaan. Iets wilde dit niet. Hij wilde hoe dan ook de taal van de blauwgezichten leren.

Moest hij zo diep gaan met de blauwgezichten ? Hij wilde in de natuur zijn, maar er waren geen directe wegen tot de natuur. Alles was hier afgesloten. Hij moest in de trein zijn. Hoge technologie moest hem beveiligen. Maar was hoge technologie geen probleem op zich ? Kon het op zichzelf niet een drugs worden ? Daarom was het oorlog in zijn hoofd, verschillende stoffen tegen elkaar. En de zwarte gaten trokken aan hem. Zijn geheugen was op tilt geslagen, alsof zijn brein werd verscheurd. Er waren zoveel kamers in zijn hoofd, en nu moest er nog balans komen en doorgang, diepte, nieuwe mappen, nieuwe kaarten, nieuwe inventarissen. Zijn geheugen moest herschapen worden. Hij voelde zichzelf weer in de golven van de zee. De zee nam alles in. Alles overstroomde weer, maar hij wist dat eb en vloed erbij hoorden. Hij zag al zijn schoolschriften drijven in de zee. Zijn schooltassen gingen met andere treinen mee. Moest hij dan tot een tijdmachine komen ? Of was de zee een tijdmachine ? Het sleurde hem mee, het zoog hem in de woeste draaikolken, tot andere werelden. Het waren de zwarte gaten van de zee. De oceaan verbond het hele universum.

Er was geen rust in zijn hoofd, maar rust kon ook heel gevaarlijk zijn, als drugs. Hij wilde geen valse rust, geen schijnrust. Hij wist dat het oorlog moest zijn, want schijnvrede was er overal. Maar aan welke kant stond hij ?

Hij had het gevoel alsof treinen reden in zijn hoofd. Zijn breinscheur ging diep, en leek steeds dieper te gaan. Soms reed hij op de treinen, en soms leek hij ernaast te zijn, in de natuur. Zijn

hersenchemie moest in orde komen. Hij was de blauwgezichten dankbaar dat ze hem onderwezen. Hij lag aan apparaten, hij droomde dromen, speelde spelletjes. Hij luisterde en leerde. En hij was altijd op weg, want het verleden joeg op hem. Giftige vissen. De zee kende grote monsters, die massa's mensen kon verslinden, schip na schip. Soms hadden die monsters vele tentakels. Hij was diep in de maag van zo'n vis, zo'n zeemonster. Het was als de hel. Chemische stoffen van het beest speelden op hem in, speelden met zijn brein. Hij moest beter opletten als de amazones hem vissen leerden. Telkens werd hij afgeleid. Telkens weer was hij de pineut als ze gingen vissen, als ze het water ingingen. Hij kende de natuur hier niet.

De blauwgezichten waren giftige vissen in de rivier. De amazones gebruikten de vis van de blauwgezichten voor een heleboel dingen. Als medicijn, maar ook in de jacht, en in de oorlog. Zo was hij ook eens door zo'n pijltje geraakt. Hij moest de viskunde nog leren. Hij kende alleen maar wiskunde. Daar hadden ze hem vroeger helemaal mee doodgegooid. Totdat hij er hoofdpijn van kreeg. Hij probeerde het nu allemaal achterstevoren af te spelen, al die herinneringen aan knettergekke wiskunde leraren, om zo de viskunde te kunnen leren. Hij moest het voorhangsel opzij schuiven, opdat hij doorgang had. De amazones hadden overal zulke voorhangsels, ter bescherming. Je kon de amazones niet zomaar zien, want dan zou je sterven, en daarom moesten ze een bedekking dragen. Daarom kon je hen alleen van achteren zien.

Zij waren roodhuiden. Zij waren niet sentimenteel, maar streng. Je kon het rode niet zien, want dan zou je sterven, en daarom zag je blauw. Het was een hallucinerende vrucht. Je moest blauw zien, want je was nog niet klaar voor het rode. Hun voorhangsels waren veelal wit, maar je zag blauw. Dan moest je eerst het roze verdienen, want er was geen directe weg tot het rode.

Hij zag rood en wit als roze, en het blauwe was verschoven naar het water en de lucht. Eerst moest hij het water in en de viskunde leren. De blauwgezichten waren watergezichten, riviergezichten en zeegezichten, belangrijke lessen die hij moest leren. Hij moest afkicken van zoveel emotie en sentimentaliteit. Hij moest gaan tot de gezonde rede. Hij moest filosofie leren en afkicken van zoveel buitensporige theologie. Snelwegen hadden de theologen gebouwd. Maar de echte profeten waren vaak filosofen. Je mocht niet teveel van theologie, want dan zou het drugs worden. Zo was dat ook met zaken zoals familie. Hij moest de filterologie leren.

Ook het roze was een gif. Hij raakte er depressief van, maar het bracht hem wel in contact met zichzelf, door zelfspiegelingen. Hij merkte dat het roze hem dubbel belaste, en dat er geen weg meer terug was. Hij kon alleen maar dieper, niet eruit. Het was als weerhaken. Zo kon hij door de enge poort. Hij moest het roze verdienen om tot het rode te komen, maar hij wist niet wat het was.

Hij was in grote verwarring en soms in

grote paniek. En dan werd hij wakker na lange nachtmerries, en ging hij de tuin in. De roze gezichtjes waren vogeltjes die vaak in zijn tuin waren. Met zijn verrekijker keek hij dan naar hen. Ook ging hij weleens op pad in de natuur, op zoek naar de roze gezichtjes. Wat zou de natuur zijn zonder hen ? Ze konden zo mooi zingen. Het had een kalmerend effect in zijn hoofd, zoals dat van de dolfijnen.

Het rivierwater bij de amazones was niet blauw, maar bruin-geel. Hier waren de roze gezichtjes ook, de vogeltjes. Voor blauw water moesten ze echt naar de zee gaan. De roze gezichtjes droegen vreemde boodschappen die door de amazones gelezen konden worden. Hij moest het ook leren.

Hij moest afkicken van het verleden, wat als drugs was. Hij moest het verdraaien, wat gepaard ging met veel vergetelheid. Hij moest meer vergeten dan herinneren. De amazones hadden blauwe stenen waarmee ze dobbelden, die ze konden lezen. Het waren een soort prisma's, als blauw kristal, als blauwe diamanten, waarvan ze de spiegelingen konden opvangen, om die te vertalen tot boodschappen. Zo werden ze geleid, door zowel de roze gezichtjes als de blauwe stenen. Ook lazen ze voortekenen in de jacht. Ze gooiden soms vissengraten en lazen dan de voortekenen erin voor de volgende jacht. Hun tenten en hutten hadden vaak voorhangsels van kippenbotjes en vissengraten, en zo was ook hun kleding vervaardigd, als ze dat droegen. Het waren meer versieringen, maar het had een semiotische functie. Hiermee communiceerden ze, en hiermee vingen ze boodschappen op. Hij moest al deze signalen leren.

Er was een rode prisma in zijn hoofd, en de spiegelingen, de vertalingen en de filteringen waren duur. Amsterdam werd duurder, vroeg steeds meer voor haar diensten. De natuur was niet voor niets. Je moest er persoonlijk en geheel bij betrokken zijn. En hij werd afgeleid door zoveel dingen.

Voor het lozen van zijn afval moest hij veel betalen. En in Amsterdam was ook het toilet niet gratis. Scheldende mensen. Scheldende mensen overal. Voor alles moest je betalen, en ze hadden te weinig. En zo ontstond er een honger Amsterdam. Hij moest creatief zijn en van de kleine beetjes leren leven, om zo de eindjes aan elkaar te knopen. Dat was een hele opgave. Hij moest het primitieve leren, dat was ook iets van de natuur.

Hij had een hele mooie bacterie in de lucht gezien, met zoveel schakeringen. De bacterie had schakeringen tot zoveel dimensies, als een natuurbacterie, en hij voelde het in zijn hoofd. Telkens weer kon hij poorten in deze bacterie verdienen, om die te openen. Het bracht zoveel dromen in zijn hoofd, en zijn leven was een droom door deze bacterie. Het kon blaffen als een hond tegen hem als hij van iets teveel zou nemen. Hij werd grensgevoelig door de bacterie. Zo gingen zijn zintuigen meer en meer open, en zijn oude zintuigen gingen meer en meer dicht.

Hoofdstuk 6. De roze kaart

De scheidsrechter liet de roze kaart zien.
Ze moesten allemaal terug naar de baarmoeder.
De conducteur knipte alleen nog maar roze kaartjes.
Ze waren op weg naar de roze zee.

Alleen in het diepste van de nacht zou de zee rood worden, en ze zouden verslonden worden, want de baarmoeder was een woest beest. Je kon alleen geboren worden als je aan je oude leven zou afsterven. Daarom at zij veel vlees. Daarom was zij dik.

Hij moest door vele roze nachten tot het rode dieptepunt gaan.
Dat was als een buffeljacht.
Hij was in strijd met het verleden.
Het was een grote oorlog.
Herinneringen waren als grote protsende buffels in het veld.
Er moest jacht op hen gemaakt worden voor de slacht, zodat het verwerkt kon worden.
Daarom waren de amazones slagers.
Zij waren geschiedenis leraressen.

Zij hadden hun tent in zijn geheugen gezet.
Hier kon hij niet verder. Hier liep alles vast.
Hier moest hij terug naar school.
En de school was een fuik.
Hij kon er niet meer uit, hij kon alleen maar dieper.

Hier moest hij het gratenschrift leren.
Met de gratentekens moest hij zijn geheugen onderverdelen.
De gratentekens stonden voor tunnels naar de zee.
Zo kon hij zijn geheugen verwerken en herscheppen.
Zijn geheugen moest worden tot een school inventaris.

Geschiedenis was geld. Op het geld stond de geschiedenis beschreven.
Dat kon je naar de bank brengen en er dan rente voor krijgen.
Het was een geschiedenis bank, een geheugenbank.

Hij moest veel geschiedenis leren om daar te kunnen werken.
Daarom moest hij eerst naar school, en luisteren naar de geschiedenisleraressen.
De geschiedenis bank was een slagerij.
Je kon niet zomaar gaan slachten. Daar moest je een diploma en een vergunning voor hebben.

Een heleboel geschiedenis was vals, en daarom moest hij zich met archeologie, etymologie, en lexicografie bezig houden, en moest hij de filologie kennen.

Telkens weer was hij op weg tussen de kamers in zijn hoofd.
Er waren lange wandelpaden tussen met stoplichten.
Hij woonde op meerdere plaatsen.
Soms namen grote vogels hem op, en vlogen verder met hem de bergen in.
Hij dacht na over zijn headspace.
Hij wilde niet zomaar wakker worden van de nachtmerrie,
maar wilde de afmetingen, de omvang ervan, onder ogen komen, en het verdiepen.

Hij moest werken in de nachtmerrie, het tot bloei brengen, tot waarde, tot betekenis.
Hij moest het geheugen herscheppen.
Dat was als werken in de mijnen.

Hij wilde geen product meer zijn.
Hij trapte er niet meer in waarmee ze hem lokten.
Er waren zoveel afleidingen en verleidingen.
Maar hij was als een pelgrim nu, als een monnik.
Hij hield vast aan het boek door de hemel aan hem gegeven.
Zo kwam hij steeds hoger, op de ruggen van de vogels die door de hemel tot hem waren gezonden.
Hij werd opgenomen.
Wat dachten ze op aarde toch allemaal nauw en klein.
Het was allemaal waardeloos, futiel.
Ze waren gewoon op jacht.
Hij wilde geen gebruiksvoorwerp meer zijn, of wegwerpartikel.
Op aarde waren ze verslaafd.
Junkies in Amsterdam. Niet aan drugs, maar aan geld, macht, controle en eer.
Men was product geworden. Men was consument geworden.
Daartoe werden ze opgeleid.
Daarom was hij de diepte ingegaan, tot de roze zee gegaan.

En midden in de nacht was alles rood, als rode bloemen die spraken.
Hij voelde zich als Alice in Wonderland, als Kantiaans of Hegeliaans filosoof.
En ook hij kwam die verschrikkelijke kolderkat onder ogen.
Het had hem niet heel gelaten. Hij had een scheur in zijn brein.
Aan flarden gescheurd was hij.

Hij was nog nooit zo diep gegaan.
Hij stond voor een woeste oceaan.
Overal waren campings langs het strand.
Hij trok van camping tot camping.
Elke camping had zijn eigen geheim.
‘In tenten zullen zij wonen, als de stad is vergaan, als de stad tot wildernis is geworden.’
Maar de stad was nog steeds in zijn hoofd, als onderdeel van het geheugen.
De vissen waren hier als stoplichten.
De grotere vissen waren als wegen.
Het was helemaal niet wat het leek.
De roofdieren om hem heen waren als huizen waarin hij zou kunnen wonen,
maar hij wilde op de campings wonen.

Elke camping had zijn eigen geheim.
Als hij op de ene camping was, dan had hij het gevoel dat hij zoveel miste op de andere campings.
Hij voelde zich als een verslaafde.
Hij was nog steeds een Amsterdamse junkie.
Hij was in gevecht met de zee, en in gevecht met de aarde.
Het waren chemische stoffen in zijn hoofd.
Van alles trok er aan hem.
Hij wist het zeker : hij was niet van zichzelf.
Hij was in een fabriek.

En er was geen ontkomen aan.
Je kon alleen maar dieper.
Hoe meer hij het onder ogen kwam, hoe meer hij zich ervoor schaamde.
Het was een guilt-trip.
Victim-blaming.

Schulden, schulden, schulden.
De rekeningen bleven binnenstromen.

Hij moest voor alles betalen, zelfs voor adem en gedachten.
En het herhaalde zich, want het was slechts huur.
Nooit kon je iets daadwerkelijk bezitten.
Het bezat jou.

Hij zat opgesloten in een grafische werkelijkheid, maar hoe werkelijk was het ?
Hij keek naar zichzelf als naar een tekenfilm.
Was hij fabriekswerker of fabrieksproduct ?
Was hij slechts grondstoffen ?

Hoe kon hij ontsnappen ? Maar waar zou hij dan terechtkomen ?
Hij wist dat hij diep in de problemen zat.
Het waren de excursies van de viskunde.
Hij voelde zich allereerst zelf een vis.
Was hij vis of visser, of allebei ?

Hij moest in het verleden vissen.
Hij moest een nieuwe wereld bouwen van de graten.
Het vlees moest verslonden worden.
Hij moest sieraden maken van de graten.
Hij moest gratenjuwelier worden, zeejuwelier.

Hij moest vechten voor zijn leven in deze arena's.
Het geheugen verslond hem telkens weer.
Hij kon niet opstaan, hij kon niet wakker worden.
Hij moest de viskunde verdiepen.
Het was de enige weg.

Het kwam aan op veel gokken, veel dobbelen, veel experimenteren.
Hij moest zijn weg hier zien te vinden.
Hij moest het gratenorakel leren lezen, de gratentaal leren, het gratenschrift.
Hij moest tot de zeegrotten komen waarop de graten-hieroglieven waren.
Hij mocht hier niet dansen. Hij moest leren.
Hij moest dieper de grotten in.

Het leven was vreemde spiegelingen die hij moest ontcijferen.
Het stuwde voort vanuit een bron die hij niet kende.
Hij was naar die bron op zoek.
Diep in de grotten moest hij.
Diep in de mijnen, diep in de campings, diep in de fabrieken, ja, diep in de stad.
Hij moest tot het museum gaan, maar dan moest hij dieper de kelders van het museum in, de magazijnen, waar het verborgene was wat ze nooit lieten zien.
In de stad moest hij ontkomen aan de camera-dictatuur.
Alles werd tegen het licht gehouden. En het licht had hen verblind.

Hij moest tot de boten gaan, de zee op, tot de verloren eilanden, de vergeten eilanden.
Die tunnels liepen gewoon onder het museum.
Maar de museum-politie liet hem niet gaan.
Hier moest je voor alles werken.
Je moest alles verdienen.
Hij moest museumwerker worden om achter de geheimen te komen.

Er leefde een octopus in zijn hoofd, met vele tentakels.
Hij leidde een dubbelleven.
Hij was van alle markten thuis en droeg

vele hoeden.

‘Hoeveel context hebben we nog nodig ?’ dacht hij bij zichzelf.
Hij was de wind en het water, maar nu moest hij aarde worden.

Hij was in gevecht met spiegelingen die hem niet wilden laten gaan.
Hij kende alleen de spiegel niet.

Het ging niet slechts om spiegelogie, vertalologie en filterologie, maar het ging ook om economie. Hij moest het verdienen, anders kwam hij nergens.
En dat kon alleen op school.
Daarom was hij vurig door een vis gestoken.
Telkens trok het hem terug naar school.
Hij kon aan de school niet ontsnappen.
Maar hij moest dieper tot de schoolkelders, om te zien wat ze allemaal achterhielden.
Maar de schoolpolitie liet hem niet gaan.
Hij zou er alleen achter komen als hij schoolwerker zou worden.

Maar stelde hij het niet te makkelijk voor ?
Het waren allemaal onderdelen van een sieraad.
Maar hij vroeg zich af of er schakels ontbraken.
Hij richtte zich op de viskunde.

Niet meer wiskunde, maar viskunde.
Wiskunde kon zo bedriegelijk zijn, hield zoveel verborgen.
Hij moest zijn wiskunde boeken achterstevoren lezen om de viskunde te begrijpen.
Wiskunde was slechts een voorhangsel, ook van de amazones.

Er was een klein schooltje op de camping, een zondagschooltje.
Er was ook een maandagschooltje voor filosofie.
Het woensdagschooltje was voor viskunde.
Daar moest hij zijn.
Er was ook een campingsupermarkt.
Daar kon hij ook een heleboel krijgen.
Het was als een schoolsupermarkt.
Het leren ging hier gewoon door.

Het was een bevroren nachtmerrie waarin hij opgesloten zat.
Sinds de val was hij in een coma geraakt, en kon niet wakker worden.
Hij leefde in zijn dromen.
Het leven ging door op een andere wijze.

Maar wat had hij verloren ?
Het was toch allemaal een soap opera.

In ieder geval moest hij er het beste van zien te maken.
Hij wist niet of hij dood of levend was.
Hij wist niet of hij sliep of wakker was.
Hij twijfelde ook over de val en de coma.
Dat hadden ze hem verteld, maar wie kon hij vertrouwen ?
Hij had toch altijd al het gevoel dat hij in een zombie wereld leefde.
Iedereen leek wel in een coma.
Misschien was het wel een coma wereld.
In ieder geval moest hij het doen met zijn dromen en het weinige leven dat hij had.

Hoofdstuk 7. De camping supermarkt

Er was een strijd tussen fabriek en labyrint in zijn hoofd, tussen twee octopussen.
Chemische stoffen vochten om zijn identiteit.
Ook de school vocht om hem, en het museum.
En hij moest de viskunde leren om te overleven.
De viskunde was in oorlog met de wiskunde.
Geschiedenisleraren tegen wiskundeleraren.
En de chemie leraren onderwezen erover.

Het waren schooloorlogen in de hoofden van de leerlingen.
De leraren streden om de identiteiten van de leerlingen.
Het waren lange treinen in zijn hoofd, en soms waren er treinrovers of treinkapers.
De blauwgezichten hielpen hem, ook al waren het slechts de orakelstenen van de amazones.
Er werd om hem gedobbeld.

Ze gooiden de graten, en keken dan wat ze erin zagen.
Het was het gratenorakel, en hij moest het ook leren.
Het was onderdeel van de viskunde.

Soms was hij er moe van, ging het traag, kon hij zich niet concentreren.
Een goede zwemtocht kon hem dan helpen.
Soms ging hij naar de waterval.
Er was veel in de natuur om hem af te leiden, maar het kon ook gevaarlijk zijn.
Roofdieren loerden op hem.
Giftige beesten waren overal.
Hij moest zien te overleven hier.

Giftige mensen, giftige familie, giftige vrienden.
Hij moest door de voorhangsels heen.
Het was giftige wiskunde, en hij moest tot de viskunde gaan.
Alles was hier aangekoekt tot getallen, en het had de mensen dom gemaakt.
Men zat vast aan kleverige troep.
Men ging erdoor raaskallen, als kolderkatten.
Het ging in je hoofd zitten, het was zwaar besmettelijk.

Van afstand wilden ze niet weten.
Het waren namelijk junkies.
Het was verslavingsgedrag.
Ze zaten onder het kleefvirus, en leefden in ontkenning.

Alleen de viskunde kon hem losmaken van het kleefvirus.
Hij moest het gratenschrift leren, en het gratenorakel.
Maar het kleefvirus wilde hem niet laten gaan.
Het was oorlog. Hij was als een pop die moest ontsnappen uit de poppenwinkel.
Maar dat ging maar moeizaam, en daarom moest hij zijn binnenwereld opzoeken.

Het kleefvirus regeerde. De amazones waren degenen die eraan ontsnapt waren, door de viskunde. Dat konden zowel vrouwen als mannen zijn. Hij wilde er ook bij horen.

Hij haatte het kleefvirus. Het kleefvirus loog in de hoofden, en ontkende alles.

Het maakte mensen hoogmoedig en hebzuchtig.
Hij wist dat minimalisme de enige weg was.

Het had hem diep gestoken. Het woelde in hem.
Hij moest er nog antistoffen tegen aanmaken.
Het kleefvirus zat op de troon.
Het wilde kleven.
Zo kon hij roddelen van hoofd tot hoofd, en zijn wereld weven.
Een leugenachtige wereld.
Het was een koldervis.

Hij moest het kleefvirus overwinnen, het koldervirus, door op de koldervissen te jagen. Dat liep uit op een heuse oorlog. Het waren clownsvissen, zeer giftig, en ze konden je zwaar onder stroom zetten. Het waren electrische vissen. Hij moest hierom leren boogschieten. Hij moest genoeg afstand bewaren. Deze vissen konden je doden.

Hij merkte dat de strijd onbegonnen was. Steeds weer kwamen er amazones om door deze vissen. De koldervissen waren zeer snel. Je was bij het zwemmen nooit je leven zeker. Hij moest naar wateren gaan waar deze vissen helemaal niet waren. De oorlog tegen deze vissen was hopeloos. Hij moest zich van deze vissen afzonderen, van elk viswater waar deze vissen zich bevonden. Hij moest geheel loskomen van de kolderwateren en de koldergebieden.

Het waren clown oorlogen, en de amazones zeiden dat er daar heel moeilijk van ontsnapt kon worden. Het koldergif zat al heel diep en iedereen was min of meer onder zware mindcontrol door het gif, wat van geslacht tot geslacht werd doorgegeven, want het zat in het zaad, het zat in de genen. De mensheid werd in de tang gehouden door de clowns.

De clowns stelden het altijd weer beter voor dan het was.
Zij waren de scheppers van de gemaakte romantiek.
Allemaal voor de markt.
Ze moordden voor het grote geld.
Ze gingen niets uit de weg, niets ging hen te ver.
Bedrog was hun aas.
Daarom waren er de clown oorlogen.
De wereld was ten onder gegaan in de clown oorlogen.
De gevangenissen hier waren fabrieken.
Ook de ziekenhuizen waren fabrieken.
De clowns droegen zorg voor de geldmachine.
De mens moest sterven voor het geld.
Geld was meer waard dan een mensenleven.

Clowns was nog een net woord voor zombies.
Clowns waren een soort opgeblazen, geraffineerde zombies die leidinggevende posities in handen hadden genomen, hadden gestolen.
Zombies konden naar speciale scholen waar ze werden opgeleid tot clown.
En deze machine ging maar door, allemaal voor geld.
Geld was wat ze aanbaden. Geld moest rollen, en geld was hun wapen.
Wapenfabrieken was waar het hen om ging.

Deze clowns hadden wapens.
Deze clowns waren verslaafd aan

wapens.
Deze clowns waren zombie-specialisten.
Deze clowns waren volleerde zombies, professionele zombies.
Ze gingen niemand uit de weg, werden door geen regels of enige kennis tegengehouden.
De clowns waren de wachters van de camera-dictatuur, van de cameracratie.

In zijn ontcijferingen van de graten hieroglieven meende hij erachter te zijn gekomen dat deze kolderwerelden en kolderwezens, deze clowns, voortkwamen vanuit een kolderplantje wat op de zeebodem groeide. Met het gratenorakel kwam hij erachter waar dit plantje zich bevond, maar inmiddels was het plantje uitgegroeid tot een gigantische plant. Het was een soort allesverwoestend zeemonster, een vleesetende zeeplant. Dat was waar de oorlog om ging. Hier kwam al die troep uit voort, al die clowns, al die koldervissen. Met een zaag ging hij onderwater, in een duikerspak, maar ver kwam hij niet. Hij moest met een onderzeeër, maar die kwam ook niet ver. Hij wist nu in ieder geval waar de oorlog om draaide. Het was een octopusplant.

Vele malen moest hij het gratenorakel raadplegen. De blauwgezichten hielpen met het droogleggen van de plaats waar de octopusplant was. Het was als een zeeheg op de zeebodem. Weer ging hij met zaag bewapend, en begon te zagen. De blauwgezichten begonnen te boren. Maar de octopusplant werd hier alleen maar woester door en erger, en begon meer en meer te groeien. Er moest een hek omheen gebouwd worden, nee, er moest een stenen omheining komen. Deze plant was gevaarlijk. Je kon niet zomaar tegen deze plant strijden. Nog steeds bracht het clowns voort. Nog steeds bracht het kolderwezens voort. De octopusplant moest in een stenen ei.

Maar wat ze ook deden, de octopusplant groeide voort, en brak door welk gesteente dan ook heen. De oorlog duurde voort. Het was een kleefziekte, een romantiziekte.

Een zwijn verkocht de vruchten van zelfverheffing bij de octopusplant. De zwijnenjacht begon. Het zwijn hield de octopusplant groot. Het waren de zwijnen van hoogzucht en hebzucht. Hij moest de zwijnkunde leren. Het was nog steeds een strijd tegen het verleden. Het geheugen moest herschapen worden. De zwijnen hier waren giftig. Zwart als teer waren ze soms, als rookverslavingen.

Pijlen kwamen maar moeilijk door hun dikke huiden heen. Soms leken ze wel van steen of metaal. Ze waren fabriekswerkers. Zij hielden de fabrieken in stand. Zwarte zwijnen van een sprookjesverhaal. Het had hen rijk gemaakt.

Werken moest hij voor betere pijlen. Het was als een gokmachine. Het maakte hem verslaafd. En de pijlen werden door de zwijnen zelf gemaakt en verkocht. Hij moest werken voor de zwijnen. Deze gokmachines gaven niet mee. De gokkers waren uiteindelijk altijd de grote verliezers. Deze gokmachines waren gebouwd op sluwe winstmechaniek. Deze zwijnen waren altijd veilig. Deze zwijnen zaten altijd

hoog en droog, want zij hadden deze gokmachines gemaakt.

Hij was in een worsteling met het zwijn, en in een worsteling met een octopus. Het nam zoveel van hem weg. Het was een gifput. Het gif hield het geheugen op sterk water, bevroren, in een bevroren nachtmerrie.

Hij was in worsteling met een overdosis. Hij zou droommakelaar moeten zijn om hiermee te kunnen afrekenen, niet zomaar dreamdealer of dreamjockey.

Hij kwam tot een kerk genaamd de vol gereformeerde gemeente, de vgg. Bij een struik was er een trappenhuis die naar beneden ging. Onderaan het trappenhuis kwam je in een wildernis waar indianen leefden. Hij vroeg zich af wat de vol gereformeerde gemeente was. In het trappenhuis waren hieroglieven. Aan de zijkanten van het trappenhuis was een klooster. Daar was ook een bibliotheek met boeken die over deze dingen gingen. Het kwam er bij hem op neer dat hij veel moest lezen en leren.

Er lag een dorp naast het klooster. Hier moest hij als droom makelaar mensen hun huis toewijzen. Zo kan de overdosis wegsmelten. Het had zich teveel verzameld op één punt.

Hij moest weer terugkeren naar zijn jeugdherinneringen, naar de nuances. Het was allemaal veel te ver gegaan. Hij had een overdosis gehad. Het voedsel was gedwongen, de medicijnen waren gedwongen, zoveel was gedwongen. Het was een wereld van dwang.

Hij voelde een rode muur om hem heenkomen, alsof hij in een rood ei zat. Hij kon er doorheen kijken, en zag een wereld vol vraatzucht, een wereld die geen grenzen kende. Overdosis had hem geboorte gegeven en nu moest hij het leren temperen. Al deze bloedlijnen, het waren de lijnen van overdosis, al deze families, al deze kerken, scholen en organisaties.

Ze hadden allemaal een grote overdosis gehad en nu moesten ze veel lezen en leren om het in balans te krijgen, in de juiste mate en juiste verhouding. Dat ging aan de hand van een klok en een meter. Maar er was zoveel bedrog hier. Hij kon het zien door het rode doorzichtige gesteente.

Hij zag leprechauns rondvliegen in helicopters en lachend stortten zij zich te pletter tegen het rode gesteente. Ze konden niet meer binnenkomen. Ze konden er niet om rouwen. Nooit zouden ze een traan laten. Ze waren gewetenloos en hersenloos. Ze wisten niet wat emotie was. Het waren aspergers.

Tunnels met hieroglieven gingen langs het strand, langs de campings.

Het was een wereld van lachers ten koste van de ander, en ze lachten zichzelf de dood in.

Als hij in de campingsupermarkt was had hij het gevoel dat hij tot leven kwam, maar wat voor leven was het ? Was het niet allemaal dwangmatig hier ? Het stroomde, maar eerst had hij een confrontatie met de leugen. De

bloedlijnen hier klopten niet, want het was de overdosis. Het was besmettelijk en plantte zich haastig voort.

Het was een kleefvirus. Hij moest zoveel mogelijk afstand bewaren, en het bekijken door het rode gesteente om hem heen. Telkens weer stortte het kleefvirus zich te pletter tegen het gesteente. Het zocht naar gaatjes. Het wilde hem niet laten gaan. Het wilde niemand laten gaan. Rusteloos was het telkens op zoek.

Hun glimlachen waren vals. Ze leefden hier van andermans dood. Vergeving en verdraagzaamheid was verraad hier. Het was te ver gegaan, totdat het nalatigheid werd, onverschilligheid. Het was zowel een asperger syndroom als een stockholm syndroom.

Zijn jeugdherinneringen waren als orakelstenen in zijn hand.

Hij moest nu leren afkicken als droommonnik en droompelgrim. Ook de kerken waren gegroeid uit de overdosis. De overdosis had vele tentakels. Het deed zich voor als bloedlijnen. Het kwam gemaskerd als familie en kerk. En alles was dwangmatig, als een allesverwoestend monster.

De blauwgezichten waren zijn jeugdherinneringen. Het waren de ijsgezichten. Toen kleefde alles nog niet zo. Maar de volwassen wereld was een kleverige bende, een kleefvirus. Zo bedreven ze markt. Ze hadden een ziekelijke zucht naar kleven en vernietigen. Het waren kleefbommen. Ze hechtten zich vast aan de breinen van de mensen.

Het kon niet meer bij hem binnen komen. Hij was immers in het rode ei. Hij zag het virus om zich heen voortwoekeren, maar ze luisterden niet naar hem, ze leefden in ontkenning. Dat was ook een bijwerking van de overdosis. Ze waren zaaddriftig, erfdriftig en daardoor marktdriftig. Haastig, ziekelijk en hysterisch waren zij in de ijver van de overdosis, in de race tegen de klok, want ze hadden maar weinig tijd. Hij kon het allemaal niet bijhouden. Hij had niks meer met deze wereld. Hij was in het rode ei. Hij kon alles zien. Hij geloofde er niet meer in.

Teveel hadden ze hem bedrogen. Hij was er klaar mee. De blauwgezichten waren de orakelstenen van zijn jeugd. Die gaven hem moed. Die brachten hem er doorheen. Hij kon er nu creatief mee omgaan. Ze inspireerden hem, als oerwoud-insecten. Ze bliezen leven in hem.

Hoofdstuk 8. De leugensteen

Het paradijs was de herschepping van het geheugen, maar daar kwam veel bij kijken. Hij moest veel spelletjes spelen. Geheugen spelletjes. Ook moest hij veel lezen en leren, en nieuwe herinneringen zouden bruggen kunnen zijn tussen oude herinneringen.

Het was een clownswereld, een moerasgevangenis die hem niet wilde laten gaan. Het was zwaar bewaakt. Alles werd in de gaten gehouden met moerascamera's. Het was een cameradictatuur, een cameracratie.

De roodgezichtjes, vogeltjes, kwamen hem tegemoet. Zij waren de voorgeboortes en de parallelle levens. Het waren ook orakelstenen in het spel. Ze gingen dieper dan zomaar jeugdherinneringen. Het waren onbewuste herinneringen die nog aan de oppervlakte moesten komen en hun plaats moesten vinden in het spel, in zijn inventaris. Het was een donker geheugen wat hij nog niet kende. Het moest nog ontwaken in hem.

Het was een stuk verloren natuur wat tot hem terugkwam.

De roodgezichten hadden rode pakken met donkere rode helmen. Ze kwamen in treinen voor de nieuwe wereld. Ze predikten wat de bloemen predikten. Het waren de vergeten en verloren levens, de voorgeboortes en de parallelle levens. Hij zag zoveel legers. Ze namen alles over. Het was het donkere gat waar de mensheid niets van afwist. Ze brachten nieuwe verhalen, nieuwe sprookjes, nieuwe spelletjes, en de nieuwe bijbel.

Hij kende de nieuwe bijbel, maar nu kwam het tot leven. Het was alsof de lente was gekomen. Zijn tuin was in groei en bloei, en er waren veel roodgezichtjes.

Hij was depressief. Het kon geen vat op hem krijgen, maar het weefde wel een wereld om hem heen. Hij moest de lijnen van zijn voorgeboortes en parallelle levens leren kennen, de roodlijnen. Hij was helemaal gewurgd door de bloedlijnen. Hier was er het rode tegen het bloed.

Het was alsof er teksten diep in hem waren die begonnen los te komen. Hij moest die teksten onder ogen komen, er vat op krijgen.

Pas toen zijn brein dieper scheurde kon hij deze werelden bezoeken. Hij kwam als vreemdeling. Het was een geheel andere natuur. De roodgezichtjes hadden hem hier gebracht.

Het was een diepere ontwaking door een diepere nachtmerrie, en nu stond alles in de bloei. Zijn kooi was gaan bloeien, het visnet waarin hij lag. Hij lag op het strand, helemaal kapot. Hier woonden alleen inheemse vrouwen. In de verte kon hij watervallen zien. Zijn schip was vergaan. De golven hadden hem hier naartoe gesleurd. Tegen de stroom kon hij niet op. Ze slingerden hem op het strand. Hij probeerde houvast te krijgen op het zand.

Deze vrouwen waren pastoraal, predikten de boodschap van het visnet, hadden hem binnen genomen. Hij moest hun taal leren. Hij moest hun orakels leren. Alles had andere betekenissen hier, diepere betekenissen. Ze lieten hem grot hiëroglieven zien. Hij moest ze ontcijferen. Dat zou een lange tijd duren. Eerst moest hij hun cultuur leren.

Hij kwam in hun ziekenhuis terecht, waar hij dwaalde door de gangen. Hij was nog nooit in zo'n groot ziekenhuis geweest. Het was als een groot dorp. Er was hier zoveel onderricht. De zieken konden hier van alles leren.

Hij moest begrijpen waar hij terecht

was gekomen. Het was alsof zijn brein bloedde. De scheur was diep gegaan, maar zo kon hij het ervaren. Ze lieten hem rode bloemenvelden zien. Ze groeiden overal om het ziekenhuis heen, en ook in bakken door het ziekenhuis. Hij kon zichzelf voelen nu. Hij had contact met zichzelf.

Hij wist niet of hij dood of levend was, slapend of wakend. Allerlei lagen van water vloeiden over hem heen als hij in de waterval was. Alles wat hij wist was dat hij goed ziek was. Het leek alsof er pijlen door zijn brein waren gegaan. Maar nu kon hij dit beleven. Het opende nieuwe werelden voor hem. Hij was dieper gegaan dan ooit, alsof hij aan de rand van het universum stond. Allemaal watervallen. Hier werden dromen gemaakt.

Hier splitste alles. Het kleefvirus kon hier niet bestaan.

De ziekenhuisgangen leidden dieper onder de grond waar de geneesmiddelen groeiden. Maar hier waren ook verschrikkelijke kolderkatten. Die konden verschrikkelijk krijsen. Ze leken de geneesmiddelen te bewaken. Hij kwam erachter dat het belangrijk was, want anders zouden de mensen teveel nemen van de geneesmiddelen. Er moest dus een heleboel leed en restrictie bestaan om de mens te beschermen tegen de overdosis. De kolder leidde de mensen af, maar ook daarvan kon men teveel nemen, en daarom waren de roodgezichtjes er.

Hoe dieper hij in deze wereld kwam, hoe meer douane hij bemerkte, en ook de douane oorlogen. Zij streden niet alleen tegen smokkelaars en rebellen, maar zij streden ook tegen elkaar. Het was douane tegen douane, en daarom was er het belang van de douane scholen. Men moest opgeleid worden tot douane, want er waren een heleboel beunhazen aan de gang.

Hij wilde niet bij de douane. Hij vond het zelfbedriegers. Hij wilde een monnik zijn. Maar telkens weer werd hij met de douane geconfronteerd. Hij kwam er bijna niet langs. Vaak werd hij teruggestuurd naar het ziekenhuis of de gevangenis.

Hij wist dat het nodig was, zodat hij geen overdosis van iets zou krijgen. Hij moest het pad volgen. Douane, ziekenhuis, gevangenis en school hoorden daarbij. Er werd veel gewaarschuwd tegen de monniken. Die zouden een overdosis ergens van hebben gehad.

Telkens als hij het niet meer zag zitten hielpen de vogeltjes hem er doorheen. Amsterdam was vol met vogeltjes. Altijd werd hij ‘s ochtends wakker door hen, en als hij het in de ochtend moeilijk had dan hielpen ze hem er doorheen. Vaak moest hij in de middag slapen om er doorheen te komen. De depressie joeg op hem. Het scheurde zijn brein, dieper en dieper, tot diepere werelden.

Hoe kon hij hier leven ? Het was bijna onmogelijk, maar als hij overdag op straat liep en naar de stoplichten keek, dan wist hij hoe belangrijk het was in restrictie te leven, als een balling. Hij kon niet meer terug. Hij moest verder, dieper. En daarom waren er de dubbele

lasten.

Altijd weer kwamen de roodgezichtjes bij hem om herinneringen van verloren en vergeten tijden terug te brengen. Altijd weer hadden ze een boodschap om te prediken. Hij wilde bij hen zijn en met hen vliegen, in grote zwermen, over zeeën en landen. Hij wilde weten waar dit alles naartoe zou leiden, de grote rode bron onder ogen willen komen. Het moest diep in de natuur zijn, een groot geheimenis. Hij moest dieper en dieper over de stenen trappen. Er leek geen einde aan te komen. Hij wilde naar het begin, maar hij vroeg zich af of er wel een begin was.

Alles groeide en stroomde met iets mee, maar wat was het ? Door welke krachten werd alles voortgedreven ?

Betere werelden bleven niet. Het waren slechts golven, en dan zakte het weer diep weg. Het was als eb en vloed. Zo bleef hij zoeken.

Hij had het gevoel alsof er een lek zat in zijn brein, maar hij was bang voor de overdosis. Hij moest onder ogen komen dat het leven niet was zoals hij dacht.

Ook de natuur had zijn eigen camera's. De bomen namen alles van de mens in zich op, om het te herscheppen en te ordenen.

In de diepte van Amsterdam kwam hij uiteindelijk tot de steen die alles omdraaide. Het was een leugensteen. Het was zowel een vloek als een bescherming.

De steen loog en loog maar, en pompte zich zo door de bloedlijnen heen. Het was een standbeeld van een vrouw, maar het standbeeld begon af te brokkelen. Hij herinnerde zijn huwelijk wat als Auschwitz was geweest. Hij wilde er niet meer aan denken.

Hoofdstuk 9. De arena

Hij werd wakker voor de troon van koningin Teliëlza in het land Stugort op de planeet Betelgeuse. Een monsterlijke spin met een mensenhoofd, een mannenhoofd met een snor, had hem een zwaar giftige slag verkocht. Hij was toen in zijn hoofd overgeleverd aan de Amsterdamse nachten, en aan zorg, veel zorg, maar hij was gewoon op de planeet Betelgeuse, en hij hallucineerde door de slag. Hij was een monnik-gladiator, een pelgrim, en hij werkte voor de koningin Teliëlza in de arena.

Hij probeerde te ontwaken en keek naar het beest. Als hij nog een slag zou krijgen, waar zou hij dan terechtkomen ? Hij rees zijn schild op. Er kwamen ook gevaarlijke stralen uit de bek van het beest. Het beest kon zijn mond heel ver openzetten, als een groot zwart gat.

Met zijn knots haalde hij uit naar het beest. Het leek alsof het beest onder stroom stond en hij werd weggeslingerd. Hij zag dat er ook een andere gladiator was. Het was Bensteder. Bensteder had hem al die

tijd beschermd toen hij was geslagen. Maar nu leek het alsof Bensteder verwond was door het beest. ‘Wat een kreng,’ dacht hij. Weer haalde hij uit naar het beest, en weer werd hij weggeslingerd door de stroom. Het was alsof hij onder zware voltage was, maar het leek niet tot hem door te dringen. Het was alsof hij in een rood ei was door hetgeen hij had meegemaakt, alsof iets hem beschermde tegen het beest. Snel raakte hij Bensteder aan, die toen ook in een rood stralingsveld kwam, als in een rood ei. Beiden haalden ze weer uit naar het beest, en het beest werd weggedreven. De stroom van het beest kon niet tegen het rode ei op. Hij werkte ook dat er rode stralen uit zijn ogen begonnen te komen die op het beest werden afgezonden, en toen stortte het beest uiteindelijk neer.

De koningin klapte in haar handen. ‘Mijn zus, Soldilia, die in het land Telliix troont zal hier blij mee zijn,’ zei de koningin. Ook het land Geërgo zal hier blij mee zijn. We zijn allemaal zo lang geteisterd geweest door dit monster. Goed werk, gladiatoren. Zo mag ik het zien. Jullie lijden is niet voor niets geweest. Jullie loon zal groot zijn.’

De beide gladiatoren keken naar de koningin. ‘Wat is ons loon, koningin, en wat was de naam van dit beest ? Het lijkt wel alsof er een lek in mijn geheugen zit. Ik kan me niet veel meer herinneren van vroeger,’ zei Bensteder.

‘Hmmm, dus Bensteder is door hetzelfde gegaan als ik,’ dacht hij bij zichzelf.

‘Tektor,’ zei de koningin. ‘Je geheugen zal wel terugkomen.’

‘Wat heeft het beest gedaan ?’ vroeg hij. ‘Ik ben ook mijn geheugen kwijtgeraakt.’

‘Neem voldoende rust,’ zei de koningin. ‘Jullie hebben hard gewerkt. Het geheugen zal vanzelf terugkomen. Het beest is nu verslagen.’

Ze moesten door een deur naast de arena, waardoor ze op een gang kwamen waar de gladiatorenkamers waren. Daar konden ze rusten. Beiden hadden ze hun eigen kamer, tegenover elkaar.

Hij had vreemde gevoelens in zijn buik, en hij ging op zijn bed liggen.

Hij was een gladiator, en daarom was zijn brein verscheurd. Hij had goed werk gedaan. Zijn werk was om hem heen als een spiegel. Zo lang was de spiegel ingeslagen geweest, maar nu begon het te herstellen. Hij was slechts op de planeet Betelgeuse geweest. Alles had zich lopen vervormen sinds zijn breinspiegel was ingeslagen. Hij voelde zich nu als herboren. Het bloed was geworden tot rode straling. Het gif was geworden tot medicijn.

Hij kon het gezicht met de snor niet uit zijn gedachten krijgen. Hij herinnerde zich dat Tektor soms ook meerdere gezichten had, van een andere man, en soms van een vrouw. Hij moest nu herstellen. Het was een lang en zwaar gevecht geweest. het leek wel alsof iemand zijn hoofd probeerde dicht te naaien, de scheur in zijn hoofd. Hij

kreeg vele hechtingen.

Hij kon zich nu weer herinneren dat hij in Stugort woonde, op de planeet Betelgeuse. Het voelde alsof zijn ramen werden gelapt. Hij was een vechtmonnik, een gladiatormonnik, van een bepaalde monnikenorde. Hij herinnerde zich Bensteder ook weer een beetje, zijn maat. Ze vochten voor de koningin, tegen beesten en monsters. Zo bewezen ze ook diensten aan andere landen die door deze beesten en monsters werden gekweld.

Teliëlza stond voor zijn bed, de koningin. ‘Ja, je hebt overwonnen,’ zei ze. ‘Mijn zus zou je ook graag willen zien, Soldilia.’ Hij herinnerde hen beiden weer een beetje. ‘Rust eerst maar uit,’ zei ze.

Hij hield zich vast aan zijn bed. Hij was nog wel een beetje duizelig. Toen vertrok de koningin weer.

Na een hele lange tijd werd hij wakker. Hij wist niet hoe lang hij geslapen had. In zijn kamer was een boekenkast vol met boeken over de monsters en beesten van Betelgeuse. Hij begon er doorheen te bladeren. Gladiators op Betelgeuse moesten velen van zulke boeken bestuderen. Ze zaten ervoor op een gladiator school. Steeds meer van zijn geheugen begon terug te keren. Ook werkte hij in het leger, voor als het oorlog was. Het waren gladiator legers.

Hij was bang voor nieuwe gevechten. Waar Tektor hem had in geworpen wilde hij niet naar terug. Hij kon niet meer. Hij was bang zijn verstand te verliezen. Dat had hij eens al. Moest hij nog een keer terug naar de arena ? Nee, de koningin verbood hem dat. Het was genoeg zo. Het leven, en voornamelijk het monnikenleven, was al zwaar genoeg op zichzelf. Hij mocht nu naar een monniken orde in Geërgo, in de wildernis. Hij zou nog wel opgeroepen kunnen worden voor het leger, maar alleen als het echt noodzakelijk was. Ook Bensteder zou overgeplaatst worden. Er werd gezegd dat beiden verwond waren voor het leven, en dat hen door te laten vechten in de arena als gladiator onverantwoordelijk zou zijn. Ze hadden nu beiden een trauma wat niet meer weg zou gaan. Ze waren klaar om naar Geërgo te gaan.

Het was een lange tocht om daar te komen. Ze kregen een eigen kamer naast elkaar. De kamers hadden boekenkasten met boeken veelal over Geërgo, en ook algemene boeken over Betelgeuse, en allerlei andere soorten boeken die monniken lazen. Beiden waren ze blij dat ze nu hier waren. Het viel hem op dat er veel boeken over amazones waren. Er leefden hier nogal veel amazone stammen in de wildernis, en die waren niet geheel ongevaarlijk. Het leek alsof het probleem zich verschoof. In het verleden bleek het klooster weleens invallen te hebben gehad van amazones, en gingen de monniken in ballingschap. Hij las er wat verhalen over.

Dit was ook de reden dat hij hier wachters zag, gewapende monniken. Hij begon er ‘s nachts dromen over te krijgen dat ze werden aangevallen door amazones en in ballingschap werden genomen. Deze vrouwen waren groot en sterk, veel sterker dan hen.

Hij las over de mannenfokkerijen die sommige kannibaalse amazone stammen hadden. Mannen werden gefokt voor hun bloed en littekenweefsel, zodat ze gewoon door konden leven. Ze werden ook wel de eeuwig verdoemden genoemd. Hij wist niet of dat echt bestond of dat het verhalen waren, maar hij las het in de boeken van de monniken. De monniken vreesden de amazones dus ze waren altijd op hun hoede. Hij vroeg zich af of hij wel op de juiste plaats terecht was gekomen, maar terug wilde hij ook niet.

Hij besloot er met andere monniken over te praten, maar hij merkte op dat ze telkens heel tegenstrijdig waren, en dat ze nogal van mening verschilden met elkaar.

De dromen gingen door in ieder geval, en het werd erger. Ook Bensteder had er last van. Bensteder bleef soms dagen op bed liggen als hij zo'n droom had gehad. Het putte hem uit. Nu hij zijn maat zo zag lijden wist hij dat het gevecht gewoon doorging. Ze waren in principe nog steeds gladiatoren. Nu moesten ze het opnemen tegen de amazones.

Op een dag was er een grote aanval door de amazones op het klooster. Ook hij en Bensteder gingen in gevangenschap. Dit hadden ze al gevreesd. Ze kwamen op een mannen-fokkerij terecht, en werden gehouden voor hun bloed en littekenweefsel, wat ontstond daardat er regelmatig in hen gesneden werd. Ze werden als vee behandeld. Ook moesten ze allerlei werk verrichten. Ze werden als slaaf gehouden.

Bensteder ging hard achteruit en ook hij. Met de amazones viel niet te onderhandelen. Dit was zoals het was.

Hij hoopte maar dat hij het droomde. 's Nachts droomde hij over de Amsterdamse nachten. Hij wist niet goed wat erger was. De dromen waren maar kort, en vaak kon hij ze niet goed herinneren. Hij vroeg zich af of de mannen-fokkerij een droom was, maar het kwam bij hem over als de werkelijkheid.

Was dit nu de zin van het leven ? Was hij hiertoe bestemd, om als slaaf gebruikt te worden en als grondstof ? Hij voelde zich weer als in een fabriek, maar dit was een hele primitieve. Uiteindelijk kwam hij tot het besef dat waar hij dan ook kwam, hij altijd wel uitgebuit werd. Gelukkig kon hij nog wegdromen. Maar dit was gewoon onderdeel van het leven. Het had verschillende kanten. Uitbuiting en onderdrukking was er slechts één van. Het leven was veel groter dan dat.

'De wereld heeft teveel van ons gestolen, en daarom stelen wij het terug,' zeiden de amazones.

Hij schrok wakker. Het was dus maar een droom. Toen hij verder ging slapen droomde hij weer, dat hij aan een verwilderd en verlaten strand was, en dat de golven woest waren, en dat er een grote octopus in de zee was met vele tentakels. Het ding zat in zijn hoofd en gaf hem al die dromen. Hij had het gevoel dat hij nog steeds een gladiator was, maar een

dromengladiator. Was het een gave of een vloek ?

Hij was in worsteling met de octopus. De octopus kwam het strand op en probeerde hem in de zee te sleuren. De octopus kreeg het uiteindelijk voor elkaar en trok hem de diepte in. Hij wist niet waar hij beter kon zijn : bij de octopus, bij de amazones, of in de arena, of in de Amsterdamse nachten, of waren dit allemaal de Amsterdamse nachten ? Maar hij was toch op de planeet Betelgeuse ?

De octopus schoot plaatjes in zijn hoofd, verhalen, en hij vroeg zich af waar het goed voor was. Hij probeerde het neer te pennen toen hij wakker was, alleen maar om later te ontdekken dat hij nog steeds droomde. Hij was in een coma. Iets moest hem daar in gebracht hebben, maar hij wist niet wat. Was het een beest van de arena in Stugort ? Of hadden de amazones hem ergens van afgeduwd ? Het duizelde hem voor zijn ogen. Zijn brein was verscheurd. Was het een octopus of een cobra ? Wat moesten ze van hem ? Het leek meedogenloos, het ging maar door, of was hij op een school ? Het gaf hem informatie. Misschien was het een taal, en de taal moest misschien geleerd worden. Er bleven maar plaatjes in zijn hoofd geschoten worden. Hij bleef maar dromen. Hij was misschien gewoon nog in Stugort in gevecht met één of ander beest. Nee, dat kon niet. Daar was hij weg. Maar waar was hij nu ? Waarom werd hij maar niet wakker ? Bensteder had een kamer naast hem. Zou hij ook door dit soort dingen gaan ?

Misschien had hij complicaties van de Stugort tijd. Misschien was het gif van Tektor nog in hem. Misschien had het hem onherstelbaar aangetast.

Hij moest vechten in zijn dromen, telkens weer. Telkens weer werd hij teruggesleurd naar de arena. Wat waren dit voor beesten ? Wat was dit voor oorlog ? Nee, ze waren nog niet klaar met hem.

Er schreeuwde iets in hem, een beest met vele koppen. Hij wist dat het zijn eigen probleem was op de planeet Betelgeuse. Hij was een droomgladiator. Al deze beesten en monsters waren vormen van de overdosis waartegen hij moest strijden.

‘Mentale steroïden,’ stamelde hij. Ze verkochten hun zielen eraan. Zo groeiden ze uit tot zulke monsters. Hij zag ouders en kinderen in elkaar vergroeien. ‘Waarom, waarom ?’ riep hij uit in grote wanhoop, maar hij moest strijden om niet één met hen te worden, om niet met hen te worden weggesleurd. Hij zag grote, gespierde germanen die deze steroïden verkochten. Ze hadden veelal lang haar. En steeds meer werden ze tot zulke monsters. Monsters met vele koppen, dronken koppen. De mentale steroïden hadden hun breinen weggevreten. Er was nu wat anders voor in de plaats gekomen. Soms leek het op een spin, soms een octopus.

Hoofdstuk 10. Verscheurd tussen Stugort en Geërgo

Vanwege een evacuatie bevel moest hij naar de dichtstbijzijnde autoweg rennen. Ze werden geteisterd door een slang met een varkenskop die soms in een machine van een scheldend kind veranderde. Toen hij bij de autoweg was gekomen ging hij liften. Na een tijdje stopte er een auto die op een raceauto leek. De man in de auto was genaamd Genesisgram. De man was op weg naar een stadje. Genesisgram had een tijdmachine.

Hij zag golven van straling. Waar was hij ? Ze gingen naar een prehistorische wereld, de wereld van het oer-betelgeuse. Ergens halverwege begon de auto vreemd te doen. Na een tijdje vertrouwde hij het niet meer. Het was alsof er in de prehistorische wildernis geen plaats was voor zo'n auto. Hij was bang dat de auto zou ontploffen. De auto ging nog maar heel langzaam, en hij gooide de deur open en sprong eruit. Toen hij wegrende ontplofte de auto met Genesisgram er nog in.

Hij weende. Hij was in zak en as. Hij wist dat tijdreizen gevaarlijk was. Hij was trillerig. Hij probeerde zijn kleding uit te doen die veel te dik was.

'Genesisgram !' riep hij.

Toen kwam hij tot een afschuwelijke ontdekking. Vanuit de explosie kwam de slang met de varkenskop. Hij hoorde ook een kind schelden. De monniken zouden nooit zomaar een evacuatie bevel hebben gegeven. Dit monster was gevaarlijk. De slang schoot pijlsnel op hem af, maar begon halverwege weg te smelten. Nog even veranderde het in een leprechauntje en toen in een leeuw, en toen vaagde het helemaal weg. Het had hem bijna gegrepen. De monniken hadden gezegd dat het monster Venus heette. Hij staarde naar de resten van het monster. Er was vrijwel niets van overgebleven. Er was alleen een stofwolkje. Ook was er een vreemd licht. Hij rende er verder van weg, vanwege angst wat er nog zou kunnen gebeuren. Hij wist niet op wat voor wereld hij terecht was gekomen, maar het was de oerwereld van Betelgeuse.

Hij vroeg zich af of de andere monniken de aanval van Venus zouden hebben overleefd. Hij kon niet meer goed nadenken. Hij strompelde naar het eerste de beste huisje waar een oude man zat. 'Waar ben ik ?' vroeg hij.

'In het wilde amazone land,' zei de man.

'Hoe kan het dat je overeind bent gebleven ?' vroeg hij aan de oude man.

'Ik ben goed bewapend tegen ze,' zei de oude man.

'Zijn er hier ook monniken ordes ?' vroeg hij.

De oude man begon hem uit te lachen. 'Monniken ordes ? Nee, die houden geen stand tegen de amazones. Ik ben een gladiator.'

'Dat ben ik ook,' zei hij.

Weer begon de oude man hem uit te lachen. ‘Je hebt niet eens wapens. Het is een wonder dat je hier hebt kunnen komen,’ zei de oude man. De oude man greep een mes en gaf het aan hem. ‘Hier, begin hier maar mee.’

‘Bedankt,’ stamelde hij.

‘Je hebt minstens ook nog een speer en een net nodig, en pijl en boog zou ook ...’ maar verder kwam de oude man niet.

‘Wat is er ?’ vroeg hij.

Het leek alsof de oude man ergens naar keek. ‘Oh niets,’ zei de oude man.

‘Wat voor monsters zijn hier naast de amazones ?’ vroeg hij.

De oude man liep naar binnen, en kwam na een tijdje weer naar buiten met een boek. ‘Hier, ga dit maar lezen,’ zei de oude man.

‘Ben je alleen ?’ vroeg hij.

‘Mijn makkers zijn allemaal dood,’ zei de oude man. ‘Ik kan me hier goed verdedigen, maar er zijn wel oude mannen nederzettingen, alleen vrijheid hebben ze nooit lang. Het trekt amazones aan. Je kunt beter alleen blijven. We zijn nu al in gevaar met z’n tweeën. Dan voelen de amazones zich bedreigd. Als eenling laten ze je meestal meer met rust.’

‘Dat wist ik niet,’ zei hij. ‘Moet ik weggaan ?’

‘Blijf nog maar even,’ zei de oude man. ‘Maar je kunt zeker niet te lang blijven.’

‘Ik ga liever nu weg,’ zei hij. ‘Ik wil je niet in gevaar brengen.’

De oude man ging weer naar binnen en kwam terug met een net, een speer, en een boog met een pijlenkoker. ‘Neem dit allemaal maar dan, dan weet je zeker dat je je kunt verdedigen als ze komen. Een man zonder wapens is gemakkelijke prooi en dat zouden ze zeker niet zomaar langs zich heen laten gaan. Gewapende eenlingen hebben de grootste overlevingskans hier.’

Hij nam de wapens aan, bedankte de oude man, en liep weg. Het was een dorre wildernis. Alles leek droog. Hij was op zoek naar water. Na lang lopen kwam hij bij een rivier aan met een waterval. Hij meende tussen de bomen ook een kamp te zien. Opeens kwam er een vrouw op hem aflopen. Ze was ook bewapend, en er waren riemen om haar lichaam, dunne riemen van bruin leer. ‘Wat kom je doen ?’ vroeg de vrouw.

‘Ik was op zoek naar water,’ zei hij.

‘Genoeg hier,’ sprak de vrouw.

‘Wie zijn jullie ?’ vroeg hij.

‘Oh, een amazone stam,’ zei de vrouw.

‘Jullie hebben geen problemen met mijn aanwezigheid ?’ vroeg hij.

‘Nee, waarom ?’ vroeg ze.

‘Ik ben een man, en ik dacht dat

amazones het niet zo op mannen hadden, misschien vanwege dreiging,' zei hij.

De vrouw begon hem uit te lachen. 'Een man alleen ? Nee, geen probleem, maar als het een grote groep is, dan is het een groot probleem.' Hij moest even weer aan Genesisgram denken, en treurde erover. Hij voelde zich depressief.

De vrouw liep weer terug naar haar kamp.

Hij vond een tunnel onder de grond, en een ondergrondse wereld. Hier woonden leeuwen, hyena's en allerlei wild. Ook woonden er amazone stammen. Hij was op zoek naar een woning. Misschien moest hij het zelf bouwen. Hij was in ieder geval bewapend, dus hij kon overleven.

Hij vroeg zich af hoe het met Geërgo en de andere landen was afgelopen sinds de komst van Venus, het monster.

Hij vond vreemde harde besjes waarvan hij kon leven. Het waren een soort rode erwten. Het had een drop-achtige smaak. Anijs-achtig.

Hij werd heen en weer geslingerd tussen woede, angst en depressie.
Hij hoorde toen ineens de stemmen van monniken op de gang, en werd wakker. Alles was maar een droom geweest. Hij moest er aan wennen dat hij een droomgladiator was.

Hij schreef de dromen op. Zo maakte hij boeken over de monsters. De monsters wilden Betelgeuse niet loslaten. Ze wilden ook zijn hoofd niet loslaten, want hij moest ze nog bevechten. Er was geen ontsnapping aan. Hij moest er dwars doorheen. Het was alsof hij nog steeds in Stugort werkte. Geërgo was slechts de verdieping ervan.

Stugort was zijn verleden, en het leefde voort in hem. Het was zowel een vloek als een gave. Nu moest hij het nog in zichzelf ontwikkelen als een talent. Dit ging door veel schaamte, schuldgevoel, woede, angst en depressie heen, maar er was een weg voor hem. Soms voelde hij zich als een scheldend kind, als een blinde vuistvechter, maar dan gaven de boeken hem richting.

Hij wilde schilden, medicijnen en wapens vervaardigen tegen de monsters, maar steeds meer en meer besefte hij dat dat het om de boeken gingen die deze dingen bevatten. Zo moest hij droombibliothecaris worden.

Hij wilde schrijver worden over al deze dingen, droomschrijver, opdat de droomgeschiedenis niet verloren zou gaan.

Hij moest naar de velden van de amazones om een droomjager te worden. Zij leefden dieper in het land Geërgo, dieper in de wildernissen, voorbij de monniken-ordes.

In de ogen van de amazones waren de monniken slechts vagebonden.

Er waren amazone stammen die vriendelijk naar mannen waren, en er waren amazone stammen die mannen tot waanzin dreven en tot zelfmoord, en

er waren ook amazone stammen die mannen uithongerden zonder ze te laten sterven, hen gebruikten voor hun bloed en littekenweefsel, en ervoor zorgden dat ze geen zelfmoord konden plegen.

Voor hem werd het steeds meer zaak om de amazone stammen in kaart te brengen, er boeken over te schrijven. Er moest meer informatie over komen, over hoe deze dingen werkten. Hij kon wel nagaan hoe de amazone stammen zo geworden waren. Er moest een hoop misbruik door mannen aan vooraf zijn gegaan.

De monniken zeiden altijd dat de amazones uiteindelijk hun lot zouden worden. Apparaten zoals Tektor en Venus stonden daar altijd nog tussen, maar ze vroegen zich altijd af wat erger was, de monsters of de amazones. De monniken zeiden dat de amazones te sterk waren, en dat ze veel grotere legers hadden. Het was slechts een kwestie van tijd. Hij vroeg zich af of er niet te onderhandelen viel met de amazones, maar de monniken zeiden dat de wildere stammen daar niet open voor stonden, alleen de vriendelijkere stammen, maar die vormden geen bedreiging, en zouden uiteindelijk ook in de handen vallen van de wredere, brutere en wildere amazones, die ook veel robuuster waren. De toekomst was van de wildere amazones, zeiden de monniken. Zo was dat in het oer ook. Ze zaten nu nog in een tussenfase, maar dat was allemaal maar tijdelijk.

Hij vroeg zich af wat er met hem zou gebeuren. Er waren een heleboel verschillende soorten van wildere amazone stammen. Het hing er dus vanaf wat er met hen zou gebeuren. Hij wilde in ieder geval niet in verkeerde handen vallen, en daarom schreef hij boeken.

Hij wist meer en meer het verschil niet meer tussen droom en werkelijkheid. Hij haalde dingen door elkaar, en de monniken spraken tegenstrijdig. Hij moest onderscheid maken tussen monniken en droommonniken. Veelal hadden de monniken ook een andere mening. Zo was dat ook bij de amazones. Hij moest geschoold worden, maar in hoeverre was het leven een droom ? Hoe dan ook had hij vaak woede uitbarstingen en angst uitbarstingen, gepaard gaande met vele depressies. Daar had hij vervolgens weer schaamte gevoelens over en schuldgevoel. Het zoog hem telkens weer weg, als een monster dat hem in de greep hield. Hij kon er maar moeilijk mee over weg. Hij werd weggezogen, meegezogen, in grote wanhoop en moedeloosheid, en hij vroeg zich af wat voor zin het nog allemaal had. Hij voelde zich gehandicapt. Invalide, soms voelde hij zich verlamd. Het was alsof hij was gestoken door een vreemde vlieg, of alsof hij ergens van af was gevallen, van hoog, of dat iemand met een grote steen op zijn hoofd had geslagen. Wie ? De beesten, de monniken, of de amazones ?

Hij had te lang als gladiator gewerkt in Stugort. Het had zijn tol geëist. Zijn hoofd was niet meer wat het geweest was. Hij had problemen met nadenken en herinneren. En hier in Geërgo kwam hij ook niet tot rust. De monniken hadden gezegd dat hij het de tijd moest gunnen, maar ze hadden het ook over

de dreiging van de amazones, en dat het uiteindelijk toch wel hun lot zou zijn. Ze hadden zelf de moed al opgegeven, en toch probeerden ze hem moed in te spreken.

Hoofdstuk 11. De opstanden

Geërgo was een dystopie, net zoals de andere landen. Van zijn gladiatorenschap kon hij in wezen niet vluchten. Hij vroeg zich af wat erger was : Stugort of Geërgo. Maar hij wilde daar zijn waar hij nodig was. Boeken gaven hem de nodige afleiding. Dan was hij even ergens anders. Hij was geinteresseerd in monnikenboeken, gladiatorboeken en amazone boeken. Het was voor hem een sport de besten van de soorten te verzamelen. Het gaf hem hoop en doorgang in zijn gedachten. Hij zag de gevaren in van al te gemakkelijke utopieën, namelijk overdosis en indutting. Vandaar dat hij geinteresseerd was in boeken over dystopie, zoals hij zelf ook in een dystopie leefde.

In een buurland was Harpé de religieuze leider van een beweging genaamd de zondak. Ook zij hadden hun eigen monniken en het was een beweging die zich tegen de dreiging van de amazones keerde. Alles ging om mannelijke macht, kracht en stoerheid, desnoods door steroïden. Ook lieten de mannen van deze religie zich vaak tattoeëren met religieuze teksten. Het uitgangspunt van de religie was dat de religie moest groeien door geweld, niet door geduldig te wachten, want dan zouden de amazones daar misbruik van maken. Ze moest groot worden in zo kort mogelijke tijd, dus daarom was het een dwangreligie door geweld. Geweld werd verheerlijkt.

Het was het begin van de monniken oorlogen. De zondaken beweging groeide snel, want geweld was immers de kortste weg. Alles ging door snelheid en bedrog. Zo dacht men een antistof te hebben tegen de amazones. Ook de monniken in Geërgo moesten eraan geloven, maar ze gaven niet zomaar op. Ze wisten dat de zondaken bezig waren een dwangleger te maken tegen de amazones. De man werd een karikatuur van zichzelf door alle spieren en tattoeages. En zo werd Harpé al snel bestempeld als het nieuwe monster. Voor de monniken van Geërgo was het duidelijk dat de zondaken in bezit waren genomen door de overdosis. De monniken van Geërgo moesten vechten voor hun leven en hun vrijheid. Het waren juist de zondaken die de amazones erger konden maken dan ze al waren.

Harpé was een verschrikkelijke dictator. Bij de zondaken waren vrouwen slaven. Ook werden zij gedwongen om met de zondaken te trouwen. Het waren dwanghuwelijken. Alles was dwang in het rijk van Harpé. De zondaken waren bang voor vrouwen en hadden geen respect voor ze. De nieuwe orde was

ook niet vies van huiszoekingen. Het was een angstcultuur en een dwangcultuur, en het wekte de woede van vrouwen op. Als ze konden dan vluchtten zij om amazone stammen te vormen, of zich te voegen bij bestaande amazone stammen.

Nu waren er twee dreigingen : de zondaakse dreiging en de amazone dreiging, naast de dreigingen van welke andere monsters dan ook. De zondaken werden ook wel de ijzeren monniken genoemd, omdat ze zich veelal kleedden in ijzer. Ook gebruikten ze veel veren, want vogels waren voor hen een beeld van het ontkomen aan de amazones en het verslaan van de amazones.

Maar ergens hield de macht van de zondaken op. De tijden waren aan het veranderen en men hield niet meer zozeer vast aan vaste structuren. Er begonnen spelletjes te komen van de monniken van Geërgo tegen de ijzeren monniken, en de zondaken tegen de amazones. Ook waren er computerspelletjes van. Het begon meer en meer tot een verhaal te worden. Maar ook kwam het nog vaak voor in zijn dromen. In zijn dromen hadden de amazones grote macht, en waren er ook vaak opstanden van de zondaken. In zijn hoofd ging de strijd door.

Einde

DE GOUDEN GOKKER

Hoofdstuk 1. Het Boertje
Hoofdstuk 2. Helga
Hoofdstuk 3. Tijd Is Geld
Hoofdstuk 4. Nat Kruid
Hoofdstuk 5. De Mist
Hoofdstuk 6. De Geheimen van Kapitein Wak
Hoofdstuk 7. De Geluksvogel

Hoofdstuk 1. Het Boertje

Ik raakte verstrikt in de woeste doornstruiken die haar paleistuinen omgaven, als een prooi die in een net verstrikt raakte. Ze sprak dat het de poorten van de hel waren, en ik was diep afgedaald. Ik had hier niet moeten komen, maar er was geen weg meer terug. Haar boeken waren de koninginnen van de hel die mij kwelden. Ik verdiende straf in haar ogen, maar ik wist niet waarom.

"Was ik maar bij moeder thuisgebleven," sprak ik.

Toen was het toneelstuk afgelopen. We gingen allemaal naar huis na nog wat gedronken te hebben in het café. Ik stortte op mijn bed. Waar was ik toch in terecht gekomen ? Maar ja, in de fabriek wilde ik niet werken.

Ik probeerde mezelf hogerop te werken als toneelspeler. Ik wilde van dit soort komedies weg, maar dat ging niet makkelijk. Er was een te hoge vraag naar dit soort komedies. Ik wilde andere soorten toneelstukken spelen, maar daar was niet echt vraag naar.

"Duivels en vampieren, piraten en kannibalen, indianen en cowboys," sprak ik tot de toneelbaas. "Hoe lang denkt u dat ik dit nog ga volhouden ? Het is toch wel altijd en eeuwig hetzelfde liedje."

De toneelbaas begon te grommen. "Daar is nu eenmaal veel vraag naar, en we hebben de toneelstukken zo komisch mogelijk gemaakt. Het is een goede grap."

Ik zuchtte. Ik had het gevoel alsof ik hier nooit meer uit zou komen. Ik voelde mij een slaaf. "Het is altijd hetzelfde. Als er voor mij dan niets anders is, dan heb ik toch het liefst zo veel mogelijk afwisseling, en zoveel mogelijk nieuwe toneelstukken in dat genre." Maar nee, dat was ook niet goed, want de mensen wilden nu eenmaal veel van hetzelfde zien. Sommige toneelstukken waren gewoon nationale stokpaardjes.

Op een bepaald moment kon ik er niet meer tegen. Ik had mijn grenzen bereikt, en na een huilbui op het podium ben ik het land uitgevlucht. Maar al snel bleek het dat het in andere landen nog wel erger was, dus ik kwam weer terug waar ik vandaan kwam. Gelukkig mocht ik wel op ziekenverlof. De aardige secretaresse kwam me zo nu en dan opzoeken om te zien hoe het met me ging, maar het ging eigenlijk alleen maar erger. Ik had er 's nachts ook nachtmerries van.

"Mijnheer Windesheim, wordt het geen tijd dat u een ander beroep kiest ?" vroeg de secretaresse vriendelijk.

"Ja, maar wat dan ?" vroeg ik. "In een fabriek kan ik niet werken."

"Er zijn veel meer mogelijkheden," sprak de secretaresse. Ze opende een gids en begon beroepen op te lezen. Ik had er nog nooit van gehoord. Ze opende een nieuwe wereld voor mij.

"En daar kan ik zomaar werken ?" vroeg ik. "Of moet ik daarvoor eerst naar school ?"

Ze keek me aan. "Ik kan wel wat voor u regelen. Het is beiden. U kunt zowel studeren als werken. Er is veel balans met dit soort beroepen."

Ik begon weer een beetje hoop te krijgen. Ze had één en al aandacht voor mij, en begreep mijn angsten. Ze begon de beroepen uitvoerig te bespreken en aan het einde ervan mocht ik een keuze maken. Zij zou het voor me regelen. Het beroep wat ik had gekozen was het ontcijferen van oude teksten. Ik moest dus wel een taalkundige opleiding krijgen, etymologie, over de oorsprong

van talen, en zaken zoals cryptologie en ik moest opgeleid worden tot taalkundig detective. Dat was dus een hele mond vol, maar alles beter dan waar ik me nog in bevond, zij het met ziekteverlof.

Eigenlijk regelde ze alles voor mij. Ze regelde een studie, werk, en zelfs de verhuizing. Ik kreeg een groot huis in het bos, als een villa, dus ik werd direct goed betaald. Zij was mijn sleutel tot de hemel. Ik werd als een heilige behandeld, en ze hadden er groot vertrouwen in dat ik bepaalde oude teksten die nogal belangrijk schenen te zijn kon ontcijferen. Ik wist helemaal niks, tenminste dat dacht ik. Ik speelde het spelletje maar een beetje mee. Ik was goed opgeleid als toneelspeler voor dat soort dingen. Ik kon me er goed in uiten, en het was een keer wat anders. Ik dacht : "Ik verzin wel wat. Dit is tenminste iets waar ik bij kan ademen."

Twee mede-studenten, een blanke jongen en een donker meisje, lieten mij de geschriften zien. Het waren tabellen met hele vreemde tekens. Ze waren erg vriendelijk naar mij, en behandelden mij alsof ik vele klassen hoger was dan hen. Het leek wel alsof ze dachten dat ik een hogere band had in een vechtsport, jiu jitsu ofzo. Ze waren er stellig van overtuigd dat ik dit kon, iets wat zij niet konden. Er bleken geen leraren te zijn, maar studenten onderwezen elkaar. Nieuwe studenten werden als heilig beschouwd, en als leraren, en zij moesten de hogere klassen onderwijzen. Ook ik moest hen onderwijzen, maar wat moest ik zeggen ? Gelukkig was ik dus opgeleid in toneelspelen, dus ik maakte er gewoon wat van, en ze vonden het prachtig. Ze zagen mij als een held. Ik had hen bevrijding gebracht. Het viel me op dat alles hier omgedraaid was. Hoe lager de klas, hoe beter. Nieuwe studenten kregen het best betaald en hadden de beste huizen. Waarom wist ik niet.

Na verschillende maanden had ik een gesprek met de secretaresse van mijn vorig beroep die mij zo goed geholpen had en mij een nieuw leven had gegeven, en ik vertelde haar alles. Ze vertelde mij dat ik moest proberen in de lagere klassen terecht te komen, die geheim waren. Als mij dat niet op tijd zou lukken dan zou ik in een hogere klas terechtkomen. De lagere klassen bleken onder de grond te leven.

"Onder de grond ?" vroeg ik verbaasd. "Wat moet ik daar dan ?"

"Daar zijn nog betere voorzieningen," sprak de secretaresse vriendelijk. Ze was weer vol met aandacht voor mij, en legde mij alles uit. Het bleek dat de school draaide om een vreemde religie waarin een verdronken vrouw werd aanbeden. Voor sommigen was dit een engel, of een godin, en voor anderen gewoon een vrouw, maar om haar draaide alles, hun hele leven.

"Hoe verdronk zij dan ?" vroeg ik.

"Ik heb me daar nooit zo in verdiept," sprak de secretaresse. "Het lijkt mij het beste dat je dat aan hen zelf vraagt."

Ik keek verbaasd. Mijn nieuwsgierigheid was nu wel gewekt. Toen ik weer terug was bij mijn mede-studenten vroeg ik hen hoe ik in de

lagere klassen kon komen, en wie eigenlijk die verdronken vrouw was, en hoe ze aan haar einde was gekomen.

De jongen en het meisje keken mij glimlachend aan. "Ontcijfer jij die teksten nu maar," sprak het meisje lachend. Ze deden er nogal geheimzinnig over. Ik moest me er bij neerleggen dat ik niet makkelijk aan informatie zou kunnen komen. "Lagere klassen ?" lachte ze, terwijl ze haar tongetje uitstak. Ik kwam er niet mee verder, en boog mijn hoofd weer over de teksten. Ik probeerde er een verhaal van te maken. Toen ik klaar was kreeg ik weer nieuwe teksten. Het viel me op dat het steeds dezelfde soorten tekens waren. De lettertjes waren heel klein opgeschreven. Ik moest mijn verhaal ook onderbouwen.

Ik begon steeds meer bepaalde patronen in de teksten te zien, en daar werkte ik mee verder. Het leek wel alsof er een heleboel lagen inzaten, en ik begon het op te dienen als een soort wetenschap. Ik wist dat alles slechts giswerk was en toneelspel, maar ik wilde in de lagere klassen komen en meer weten over de verdronken vrouw die zij aanbaden, en waar ze mij niets over wilden vertellen. Het leek wel iets persoonlijks te zijn, of misschien konden ze het gewoon niet vertellen. Misschien was het te emotioneel. Er waren verder ook geen kerkdiensten of afbeeldingen van deze religie. Ook wist ik niet of de secretaresse de exacte waarheid had gesproken.

Op een dag gingen we met wat andere mede-studenten in een busje diep het bos in. Er was daar ergens een vijver en een nog groter huis dan ik had, een gigantisch grote witte villa met verschillende verdiepingen. Het was een prachtig huis, als witte chocolade, en diep in het bos. In de vijver waren prachtige zwanen. Op een terrein met kiezelsteentjes stapten wij uit, en liepen het grote gebouw in. Ik keek mijn ogen uit in de gang, en kreeg toen de zalen te zien. Ook lieten ze mij de keuken zien en de eetzaal.

Het donkere meisje zou het woord doen. Ze sprak ons even later toe in één van de zaaltjes.
"Geachte mede-studenten," sprak ze. "We zijn allen blij met deze nieuwe dag gegeven door zij die verdronken was." En toen volgde er een lange toespraak over de teksten die ik had ontcijferd. Mijn naam werd ook nog genoemd, maar ook andere namen. Alle nieuwe studenten waren bezig geweest met de ontcijfering van deze teksten. Uit sommige van hun werken werd voorgelezen. Er waren ook andere busjes gekomen met mede-studenten, dus de zaal zat vol. Ik begon de verschillen te merken tussen mijn ontcijferingen en ontcijferingen van anderen, maar er waren ook tot mijn grote verbazing duidelijke overeenkomsten. Het donkere meisje was trots op ons, en dat liet ze ook duidelijk merken. Ze beschouwde onze teksten als heilig. Ze had een kleine verzameling gemaakt, en daar zou een boek van gedrukt worden. Ook mijn ontcijferingen zouden in dit boek komen, en het zou opgedragen worden aan zij die verdronken was. Het werd beschouwd als haar heilige boek.

Er bleken nog veel meer van zulke

boeken te zijn, want zo deden ze het al jaren. De boeken waren te vinden in een grote bibliotheek onder het gebouw, en dat was al zo voor vele eeuwen. Aan het einde van de toespraak gingen we naar beneden, naar de bibliotheek. Het was inderdaad een reusachtige bibliotheek met enorm veel boekenkasten en stellages. De nieuwe studenten mochten vanaf nu hier studeren. We kregen allemaal onze eigen kamer in het witte gebouw. Ik mocht wat boeken meenemen om te lezen en te bestuderen.

Wat me opviel waren weer de verschillen en de duidelijke overeenkomsten. Ik begon er patronen in te zien. Ik las en las, en leerde. Toch beschouwde ik het als verzonnen, maar het was wel leuk bedacht. Zo kon ik vele verhalen lezen tijdens de studie. Na een paar maanden was er ook een soort examen waarvoor ik slaagde, en toen ging ik naar een lagere klas. Hier had ik dus op gewacht. Er was een lift in het witte gebouw die onder de grond ging, nog dieper dan de bibliotheek.

Ik ging daar uit de lift en liep recht tegen een boertje aan. "Pardon," zei ik. "Geeft niks, kerel," sprak de boer een beetje plat. "Ik stond juist op jou te wachten."

"Oh, u kent mij al ?" vroeg ik verbaasd. "Ja, ze hadden mij al over je verteld," sprak het boertje. "Welkom op de lagere klas. Ik ben van een nog lagere klas, dus ik zal jou wel wegwijs maken hier."

"Goed," sprak ik, "interessant. En waar kan ik zolang wonen ?"

"Bij mij in de boerderij," sprak het boertje.

"Hier onder de grond ?" vroeg ik terwijl ik om me heen keek. Er waren hier overal verlichte gangen met plantenbakken als kleine plantsoentjes, en vijvers. Aan de muren hingen schilderijen. "Precies," sprak het boertje plat. "De gangen lopen uit op ondergronds weiland gebied, en daar staat mijn boerderij."

"Klinkt interessant," sprak ik weer. "'t Zal wel donker zijn daar."

"Ach, welnee," sprak het boertje. "Er is overal goede verlichting, ook bij het weiland."

"Interessant," zei ik weer. "Wat is dit keer de studie opdracht en de werk opdracht in deze klas ?" vroeg ik.

"Kom maar mee," sprak het boertje plat. "Ik zal het je wel laten zien." Het boertje was een stuk kleiner dan ik, en had een platte pet op. Hij nam mij door de gangen mee langs allerlei lokalen, en na een tijdje stonden we buiten. Het regende een beetje.

Het was er flink donker, maar hier en daar stonden lantaarnen. Langs de weilanden liep een pad naar zijn boerderij. Toen we daar aankwamen leidde hij me naar binnen naar de huiskamer en liet mij een plattegrond zien op een ronde salontafel. "Zo kerel," sprak hij. "Dit is de plattegrond van het leger." Hij haalde wat pionnen uit zijn zak en zette ze hier en daar op de plattegrond, en begon toen heel wat uit te leggen waar ik niets van begreep.

"Excuseert u mij," sprak ik na een tijdje. "Een leger en legeroefeningen ? En wat is de opdracht ?" Het boertje keek me verbaasd aan. "Ben je besuikerd," sprak het boertje plat. "Dit is geen leger en ook geen legeroefeningen."

"Maar u zei net dat het een plattegrond is van het leger," zei ik. Het boertje schudde zijn hoofd. "Je begrijpt het niet, kerel. Het leger is de naam van dit gebied, maar het heeft verder niets met het leger te maken."

Ik knikte, als teken dat ik het eindelijk begreep, en luisterde verder naar hem. Maar wat hij allemaal vertelde kon ik geen touw aan vast knopen. "Nu moet u echt eens luisteren, boertje," sprak ik na een tijdje. "Ik begrijp echt niet waarover u het heeft. En u praat zo verschrikkelijk plat dat ik er echt niets meer van versta." Het boertje keek me verbaasd aan. "Ik dacht toch dat ik heel duidelijk was geweest, kerel." Ook ik begon hem toen verbaasd aan te kijken. "Helemaal niet," sprak ik. "Het is echt niet te volgen."

Het boertje trok zijn wenkbrauwen op. "Dat is wel de eerste keer dat mij zoiets over komt," sprak het boertje. "Jij bent de eerste die mij niet kan verstaan en mij niet begrijpt." Ik boog mijn hoofd. Toen sprak het boertje verder : "Ze vertelden mij dat u een taalkundige was, maar het schijnt dat u echt niet veel kaas hebt gegeten van taal. U moet nog veel leren." Het viel me op dat het boertje ineens veel beleefder sprak, en zelfs "u" tegen me zei. Ik trok mijn wenkbrauwen op. "Dus hoe minder ik er van snap, hoe beleefder en deftiger u spreekt," sprak ik.

"Oh ja, ja ja," sprak het boertje. "Zij die er niets van begrijpen zijn de koningen hier. Zij hebben grote macht, en zij moeten gehoorzaamt worden. Ik ben uw lakei."

Ik schoot in de lach. "Nou, dat klinkt wel een beetje overdreven, vind u niet ?" zei ik. Maar het boertje was doodserieus, en maakte een buiging voor me. "Hoe maakt u het," sprak hij deftig. "En hoe kan ik u van dienst zijn ?"

"U bent me wel een mallerd," sprak ik. Ik wist niet hoe ik het had. Ik keek het boertje aan. "Overtuigd ?" vroeg hij. Ik zei niets en zuchtte. Even was het stil. "En waar slaap ik ?" vroeg ik.

"Hier kunt u echt niet slapen, edelachtbare en majesteit," sprak het boertje zo deftig mogelijk. "U hoort op het paleis," terwijl hij op de plattegrond één van de pionnen verschoof naar het paleis. Achter de weilanden was een bos, en ergens diep in het bos was het paleis.

"En waar slaapt u ?" vroeg ik.

"Ik zal u begeleiden naar het paleis, en daar zal ik ook een kamer hebben, want ik ben uw lakei," sprak het boertje.

Ik begon te lachen. Ik dacht bij mezelf : "In wat voor zotterij ben ik nu weer beland ?" Maar ik besloot het spelletje mee te spelen. Ik was immers goed opgeleid als toneelspeler, dus dit zou een fluitje van een cent zijn, en misschien kon ik zo in een nog lagere

klas komen om te begrijpen wat er allemaal gaande was, en wie nou precies die verdronken vrouw die ze vereerden was. Natuurlijk was er ook een mogelijkheid dat zij een spelletje met mij speelden. Wat was hier in vredesnaam aan de hand in deze verborgen en geheime samenleving ?

Weer gingen we door de weilanden totdat we bij het bos aankwamen. Ook door het bos waren gelukkig lantaarnen. Een pad door het bos leidde ons helemaal tot aan het paleis. Het paleis was een enorm wit gebouw met hoge torens. Het leek wel op witte chocolade. Ik keek mijn ogen uit. Zoiets prachtigs had ik nog nooit gezien. Achter het paleis was een vijver met zwanen, en een brug die er over liep. Het leek wel een beetje op de witte villa waarin ik woonde. Maar in ieder geval : Het paleis was nu mijn nieuwe huis. Ook het boertje zou hier gaan wonen. Het boertje leidde mij naar binnen in het enorme gebouw. Ergens boven liet het boertje mij mijn kamer zien, en zijn kamer was ernaast. Ik wist nog steeds niet wat mijn opdracht was. Ik vroeg het weer aan het boertje, en niet alleen dat : Ook vroeg ik hem over de verdronken vrouw die vereerd werd door deze geheime en verborgen samenleving, maar het boertje begon heel geheimzinnig te doen, en weer begon hij enorm plat te praten, zo erg dat het niet meer verstaanbaar was. Schijnbaar moest ik dit allemaal ontcijferen, en hoorde dit bij de opdracht. Ik begon er die nacht diep over na te denken, over wat het boertje allemaal had gezegd. Ik probeerde er mijn eigen verhaal van te maken, zoals ik dat ook in de vorige klas had gemaakt, en ik begon het op te schrijven. Ik maakte er een heel boekwerk van, allemaal over het boertje. Het boertje interesseerde mij als mens. Hij was een warme, en ook zorgzame persoonlijkheid, alhoewel niet altijd even duidelijk. Ik moest op dezelfde golflengte als hem komen. Het boertje was verder niet op zijn mond gevallen. Hij zei dingen vaak recht voor zijn raap, en durfde mij ook in de rede te vallen wanneer hij dat nodig vond. "Ben je besuikerd," zei hij dan altijd, en gaf dan goede raad. Hij was niet alleen mijn lakei, maar ook mijn raadsheer.

Er groeide al snel een diepe en warme band tussen het boertje en mij. Ik begon hem steeds meer te begrijpen, of misschien dat ik alleen maar dacht dat ik hem begreep. Natuurlijk was veel ervan slechts mijn eigen verzinsels. Ik moest hem ontcijferen om in een nog lagere klas te kunnen komen, en zo maakte ik dus mijn eigen verhaal en interpretatie ervan. Ik had wel het gevoel dat het klikte en klopte. Ik begon steeds beter de patronen te zien in het boertje, alsof ik hem steeds beter aanvoelde. Het was bijna telepathisch, maar ook als een gevolg van de sociologische bestudering van het boertje. Ik begon een oog te krijgen voor de cryptiek die hij gebruikte. Het was iets wat ik zelf moest ontdekken, zodat niemand anders hem zou begrijpen dan ikzelf. Zo kon hij me dan zijn geheime boodschappen doorgeven. Op een dag gaf hij mij een certificaat, en ik mocht door naar een nog lagere klas. Hij bleek een soort robot te zijn, een soort systeem. Wie hem had geprogrammeerd wist ik niet, en hij wist het zelf ook niet, of wilde mij het

niet vertellen.

Ook het boertje zelf was van een nog lagere klas. Hij leidde mij naar een lift in het paleis die een verdieping lager zou gaan. Ik was benieuwd waar ik ditmaal terecht zou komen. Het boertje ging met mij de lift in en drukte op de knopjes. Hij moest allerlei codes intoetsen. Het leek wel op een heel verhaal. Toen eindelijk begon de lift naar onderen te gaan. Niet lang daarna ging de liftdeur open, en we stapten uit. Het was hier erg donker.

"Even doorlopen," sprak het boertje. We liepen naar voren totdat we bij een struikje aankwamen. Verderop waren er steeds meer struikjes, en in de verte stond een lantaarn. "Waar zijn we ?" vroeg ik. Maar het boertje zei niks. We liepen door totdat we bij de lantaarn waren aangekomen. We waren nu aan de rand van een weg. We moesten de weg oversteken en kwamen toen bij een weiland aan. "Of moeten we weer naar een boerderijtje ?" vroeg ik.

"Nee," sprak het boertje, "naar een stationnetje dit keer." We moesten het weiland over, en toen kwamen we aan bij een heel klein stationnetje. Achter het stationnetje waren ook weer weilanden. Het stationnetje was goed verlicht. Er stonden hier en daar wat lantaarnen. We moesten op een trein wachten. "Waar gaan we naartoe ?" vroeg ik.

"Dat zul je wel zien," sprak het boertje. Na een tijdje kwam er een trein, en we stapten in. Ik ging tegenover het boertje in een coupé zitten. De trein stopte na een tijd bij een vechtsport school. We stapten uit, en buiten stonden wat kinderen. Ze hadden een brede glimlach en ze stonden daar met medailles en bekers. "Zij hebben de laagste band behaald van hun vechtsport," sprak het boertje.

"Wat voor kleur is dat ?" vroeg ik.

"Paars," sprak het boertje.

"En kunnen ze daarna nog lager ?" vroeg ik.

"Ja," sprak het boertje. "Daarna kunnen ze verder met verdienen van roze strepen."

"En hoe is deze vechtsport genaamd ?" vroeg ik.

Het boertje zweeg. Na een tijdje sprak hij : "Het is gewijd aan zij die verdronken was."

Ik was even stil. In de verte hoorde ik het geluid van treinen. Nog steeds wist ik eigenlijk niets over zij die verdronken was, en ik kon er ook beter maar niet om vragen. De kinderen glimlachten naar mij. Ze hadden een bepaalde trots over zich. Natuurlijk kwam dat door de laagste band die ze hadden behaald. Hier hadden ze hard voor gewerkt. "Gezegend bent u in de naam van zij die verdronken was," zei één van de jongens tegen ons. Terwijl twee andere jongens elkaar aanstootten en fluisterden : "Dat is de koning." Toen we dichterbij hen kwamen maakten ze allemaal een buiging.

"Zij zullen je hier wegwijs maken," sprak het boertje. Ineens was het boertje

verdwenen. Ik knipperde met mijn ogen, maar het boertje was toch echt weg. "Hoe kan dat ?" vroeg ik verbaasd, terwijl één van de jongens begon te grinniken. Hij kwam naar me toe en gaf me een omhelzing. "U bent nu één van ons," sprak hij bijna fluisterend.

Hoofdstuk 2. Helga

"En wat betekent dat, dat ik één van jullie ben ?" vroeg ik verbaasd.

"U bent van de nog lagere klas, net als ons," glunderde de jongen.

"En het boertje, van welke klas is hij ?" vroeg ik.

"Shhh," zei de jongen, "daar praat niemand over."

"Wat is de opdracht hier ?" vroeg ik.

"Shhh," lachte de jongen weer. Hij stak toen zijn tongetje uit. Ook de andere jongens lachten. Ze kwamen over als hele lieve, aandachtige en tedere jongens, heel zorgzaam.

"En waar slaap ik ?" vroeg ik, terwijl ik verwachte dat ik weer geen antwoord zou krijgen. Eén van de jongens wees naar de vechtsport school. "Daarachter wonen wij, in een gebouw in het bos, achter de vechtsport school," sprak hij. Na een tijdje liepen we er naartoe. We hadden allemaal onze eigen kamer. In de gezamenlijke kamer stond een tv, een tafeltennistafel en een voetbalspel tafel. In mijn kamer stond een boekenkastje, een bed, en een wastafel. Op het bed lag een brief. Het was een brief van het boertje met wat instructies. Het boertje had dit alles voor mij geregeld. Ik was het boertje erg dankbaar en voelde de warmte naar binnen stromen.

Ik werd opgeleid in deze vechtsport. Het was de vechtsport van de slaap, ter ere van zij die verdronken was, maar ik werd nog niet veel wijzer over haar. Alles was omhuld met veel geheimdoenerij en mysterie. Toen ik de paarse band had gehaald mocht ik naar de nog veel lagere klas. De jongens brachten mij terug naar het stationnetje, en zwaaiden mij uit toen de trein was gekomen en mij meenam. In de trein kwam ik het boertje weer tegen. Hij was erg trots op mij. Bij het volgende stationnetje stapten we uit, en gingen we met een lift naar beneden. Weer ging de lift dieper onder de grond en na een tijdje stapten we uit. Hier was een donkere parkeergarage, maar wel met wat kleine lampjes hier en daar. Het was een beetje schemerig. Even later moesten we een trap op en kwamen we in een gebouw aan. Aan de muren van de gangen hingen schilderijen, en op de grond was tapijt of tegels. Ergens bij een deur belde het boertje aan. Een oud vrouwtje deed open. "Hallo Helga," sprak het boertje. "Hier is de nieuwe student."

"Geweldig," sprak het oude vrouwtje.

"Ik heb al koffie met gebak klaarstaan." Even later zaten we rondom een tafel. Het oude vrouwtje begon honderduit te vertellen. Ze was niet bepaald op haar mondje gevallen, en ze was heel innemend en geinteresseerd. Of misschien leek dat alleen maar zo, want ik kon er geen woord tussen krijgen, geen speld. Ze praatte maar door. Ze had het over van alles en nog wat. Ze was in ieder geval wel heel gastvrij. Alhoewel ze heel aandachtig en geinteresseerd leek luisterde ze eigenlijk niet naar mij, maar vreemd genoeg wel naar het boertje. Als hij iets zei liet ze hem uitpraten, en reageerde daar ook op, maar als ik wat zei dan praatte ze daar snel overheen, en veranderde het onderwerp. Na een tijdje begon me dat ernorm te frustreren, want ze was bijna betuttelend, maar het was verder een heel lief mens, dus ik liet het maar zo. Misschien had het wel tijd nodig. Als ik iets zei dan zei ze ook heel vaak : "Ja, ja, dat is zo," maar dan gaf ze er geheel haar eigen uitleg aan, en bleek het dat ze me totaal verkeerd begreep en interpreteerde. Zo maakte ze enorme verhalen van mijn weinige woorden die ik eruit kon floepen. Ik had niet de kans om mijzelf duidelijk te maken, om het haar uit te leggen, en ze deed net alsof ze alles al volkomen begreep. Ze maakte van mij totaal iemand anders dan wie ik was, in haar eigen verhalen. Ze was als een overweldigende zee of storm. Toch vond ik haar heel interessant. Ze leek uitermate creatief, behulpzaam en zorgzaam. Er gleed meer en meer een warmte over me die ik niet begreep. Het maakte mij emotioneel, maar toch kon ik me inhouden, want mijn nieuwsgierigheid naar meer van deze vrouw was veel groter.

Meer en meer begon ik tegen mezelf te zeggen : "Wat een geweldig mens is dit." Ook bij haar waagde ik het er op en vroeg over zij die verdronken was, en verwachte eigenlijk ook van deze vrouw geen antwoord, maar ze begon ineens honderduit erover te vertellen als een stortvloed. Ze vertelde dat zij die verdronken was eens op een bootje de bosrivier was opgegaan en toen gegrepen werd door een beest wat uit het water scheen te komen. "Zij werd door het beest de diepte in getrokken, waarna ze verdronk. Zij die verdronken was was een dichteres, en die dag was ze geheel in het wit, met een witte hoed op met roze kant, en zij was met haar geliefde, een dichter de bosrivier opgegaan in een bootje. Ze vertelden elkaar gedichten totdat zij werd weggegrepen. De dichter is sindsdien nooit meer dezelfde geweest. Hij raakte in grote depressie en werd geplaagd door angsten, alsof het beest ook aan hem trok. Op een dag vluchtte hij het bos in, en niemand heeft hem ooit weer teruggezien. Ze zeggen dat hij sindsdien altijd naar haar op zoek was, en noemden hem sindsdien : de verloren dichter. Het is een heel tragisch verhaal."

Ik zuchtte en bibberde een beetje. Eindelijk was er iemand die erover tot mij sprak. Ik was de vrouw erg dankbaar hiervoor. De boer glimlachte. "Zij kan het altijd het beste vertellen," sprak hij.

"Ik ben ervoor geroepen," sprak ze. "Zij die verdronken was bezocht mij in een droom. Ze riep naar me en wenkte me.

We zwommen samen naar de oppervlakte van het water en toen naar de kust. We waren in de zee. Ik meende iets van een piratenschip te zien, maar toen was het weg. We lagen even later beiden op het strand. Ze gaf mij een boek, en drukte het tegen mijn hart. Mijn hart begon te branden. Het was een vreemd vuur, betoverend, als een paars vuur, en ik begon te roepen, te roepen naar haar volgelingen. Ze hadden allemaal paarse kappen op, en ze omringden ons. Toen kreeg ik ook een paarse pij met een paarse kap op, en we gingen de steden in om het goede nieuws te vertellen dat zij die verdronken was weer onder ons was. Zij leeft. Zij spreekt, oh zegt het voort." Toen was het even stil. De vrouw staarde voor haar uit. "Het is zo mooi, zo prachtig," sprak ze. "De tederheid op die gezichten, de aandacht, de zorg, de interesse, en het mysterie, als golven van de oceaan waarin wij kunnen duiken, om het te onderzoeken, om steeds dieper te gaan. Glorieus was het." Ik staarde naar de vrouw en het was alsof er een paars licht om haar hoofd was. Ik knipperde even met mijn ogen. Ik zag ook het boertje naar haar kijken. Voor een lange tijd was het nu stil. Ik dacht na over de woorden die ze had gezegd. Ik keek naar het boertje, en toen weer naar haar. Ook keken ze naar mij. We keken allemaal elkaar aan. Even was het alsof er paarse vlammen tussen ons waren. Ze dansten door ons heen.

"Zij stierf uit zorg voor ons," sprak de vrouw, "maar nog meer als een voorbeeld. Het is een gedicht. Het is iets groots. Het is een groot geheimenis."

"Kan ik dat wel dragen ?" vroeg ik.

"Oh, maar natuurlijk kun je dat," sprak de vrouw. "Jij bent ook een geroepene. Ieder die zij roept krijgt hiervoor de kracht. Zij is een deler. Zij deelt met hen die tot haar komen."

Ik begon steeds meer geïnteresseerd te raken in deze religie. Het was meer poëzie dan religie, en dat maakte het voor mij aantrekkelijk. Het mysterie trok mij, meer dan wat dan ook. Ik had hier zo lang op gewacht. Iets had mij zo lang getrokken, en deze vrouw had mij openhartig uitleg gegeven. Ik mocht het boertje dankbaar zijn dat hij mij naar deze vrouw had gebracht. Hij was een goede lakei geweest. Hij was niet roekeloos met het geheim omgesprongen. Nee, hij had het bewaard en gekoesterd. Hij had het goed opgeborgen en bewaakt, opdat rovers het niet zouden wegroven. Hij had mij op de proef gesteld om te zien of ik waardig was. Deze vrouw was van de laagste klas, en hierin konden strepen verdiend worden ... paarse strepen. Ik keek naar het boertje. Ook hij scheen van de laagste klas te zijn. Weer werd ik warm van binnen. Ik was deze mensen dankbaar. Zij hadden zin aan mijn leven gegeven. Ik herinnerde mij het toneel, en ik wilde er eigenlijk niet meer aan denken.

Ik keek de vrouw aan, Helga, en zij keek naar mij. Het leek wel alsof er zoete honing in mijn hart droop. Het boertje stond op. "Ik moet gaan," sprak hij. "Buiten staan ze op me te wachten met paard en wagen."

"En ik dan ?" vroeg ik aan het boertje.
"Jij blijft bij Helga voorlopig," sprak hij.

Toen verdween het boertje weer. Ik was in goede handen. Helga zou mij verder onderwijzen. Met Helga was het leven wonderlijk. Ik overpeinsde het feit hoe verschillend zij en het boertje waren, maar toch in grote overeenstemming met elkaar, en het feit dat zij beiden zo belangrijk voor mij waren. Ik kreeg een eigen kamer in Helga's huis. Op een nacht werd ik wakker gemaakt door twee personen in paarse pijen met paarse kappen. Ook ik kreeg een paarse pij met een paarse kap die ik mocht aantrekken. Toen namen zij me mee naar buiten aan de andere kant van Helga's huis. Hier was een hele stoet van personen met paarse pijen en paarse kappen. Zij waren allemaal gewijd aan zij die verdronken was. Wij gingen allemaal in een grote optocht naar een schip. Eerst gingen wij door iets wat leek op een stad. Aan een zeekade was het schip. Het was een groot schip. Op het schip was er een groot paars vuur, als een grote paarse vlam, waarin een vrouw verscheen. Ze had zacht paarse kleding aan, heel fijn en zacht, bijna doorzichtig. Zij glimlachte naar ons. "Mijn getrouwe werkers," sprak zij, "mijn getrouwe studenten. Welkom tot de laagste klas." Toen mochten wij het schip opkomen. Iedereen was in volle verwondering. Toen ik dichterbij kwam zag ik dat ze een grote indianentooi op had en op een paard zat. Ook had zij een speer in haar hand, en wees met de speer naar de zee, die bijna zwart was. "Het grote toernooi is vanavond. Dat de beste mag winnen," sprak zij. Ik snapte niet wat zij bedoelde, maar zij was immers dichteres.

Ik kwam dichter tot haar, en raakte haar paard aan. Ook het paard was in de paarse vlam. Ze keek naar beneden, naar mij. "Jij van het boertje," sprak zij. "Eindelijk heb je mij gevonden, mijn verloren dichter."

Ik keek op naar haar. "Ik ? U moet in de war zijn met iemand anders," sprak ik verbaasd.

"Nee," sprak ze, "Jij, jij ..."

Ik werd wakker in mijn kamer in Helga's huis. De volgende ochtend vertelde ik de droom aan Helga. Helga glimlachte. "Ze roept je, jongen," sprak ze. "De laagste klas is de klas van de verloren dichter." Ik keek haar verbaasd aan. "Dus wij zijn allemaal verloren dichters ?" vroeg ik aan Helga. Helga knikte. "We moeten allemaal weer terug naar haar om de verloren vlam te ontvangen, de paarse, die van slaap. Alleen zo komen we dichter bij haar, die ons hart is, ons paarse hart."

"Met roze strepen ?" vroeg ik. Helga knikte. "Roze is de kleur van de dromen, van de fantasie, van de verloren wereld."

"Ik wil terug, Helga," sprak ik. "Het was zo prachtig. En zij was zo prachtig op haar paard, geheel in paarse vlammen, als een stuk verloren natuur."

Helga knikte weer, glimlachend. "Zij is een komedie," sprak ze. "Ze is humor. Zij heeft alles gemaakt, maar de mens begrijpt er niets van."

Ik zuchtte. "Kon ik het maar begrijpen," sprak ik, "maar het lijkt nog steeds alsof ik in het donker grijp."

"Humor is strategie," sprak Helga. "Het is een toernooi. Elke grap heeft zijn doel."

"Zo voelt het allemaal aan," sprak ik, "alsof alles één grote grap is."

"Humor neemt de tijd, mijn jongen," sprak Helga. "Ware humor is dichterlijk. Het maakt van alles iets anders. Humor is de schepper."

"Diepe woorden," sprak ik. "En ik kan ze niet eens overzien. Alles glijdt tussen mijn vingers weg."

"Zij die haar hebben gezien zijn de dag erna depressief," sprak Helga. "Het trekt hen uit elkaar als een voetbalspel. Ze worden heen en weer geslingerd. Aan het einde van de rit ben je niets anders dan een pingpong-balletje."

"Pingpong-balletje," sprak ik langzaam. "Zo voel ik me nu. Ik voel me er echt tussenin hangen. Ik kan me nergens aarden. Alles gaat zo snel. Ik heb geen vastigheid."

Helga knikte. "Roze strepen moet je verdienen. We gaan van droom tot droom. Om elke droom wordt gevochten. Dat is het grote toernooi," sprak ze.

Ik trilde. Het was alsof ik moest afkicken van een bepaalde drug, tenminste zo voelde het. Ik staarde naar een schilderij aan de muur : een vrouw die in het water lag tussen de waterbloemen. Het was als een bloemenzee. Het leek wel alsof ik de bloemengeuren kon ruiken. Ik was in de greep van iets. Even kon ik me niet bewegen, en niet ademen, en toen zuchtte ik van verlichting.

"Wat is haar naam ?" vroeg ik aan Helga. Helga zweeg. Na een tijdje sprak ze : "Dat is iets waar we niet over spreken."

"Waarom niet ?" vroeg ik.

Helga zweeg weer. Het was alsof ze zocht naar woorden. Ten slotte sprak ze : "Omdat het te prachtig is om in woorden uit te drukken. We schieten woorden tekort hiermee."

"Dus de vrouw die verdronken was heeft nooit een naam gehad ?" vroeg ik weer.

"Shhh," zei ze. "Luister naar je hart. Laat haar spreken in haar taal, en het zal ontcijferd worden op haar tijd."

Ik merkte dat de vrouw nu meer als het boertje was, veel geheimzinniger, alsof ik haar nu ook moest ontcijferen. Maar ik had al gemerkt hoe anders ze naar me deed dan in het begin, alsof het door seizoenen ging.

"Ben ik al van de laagste klas ?" vroeg ik.

Helga schudde haar hoofd.

"Maar in de droom sprak zij die verdronken was een verwelkoming uit tot ons die tot de laagste klas waren gekomen," sprak ik.

Helga glimlachte. "Dat klopt," sprak ze. "Je bent erg dichtbij gekomen. Het boertje en ik zijn van de laagste klas, en je wordt door ons onderwezen, dus je staat er al met één been in."

"Maar ze noemde mij de verloren dichter," sprak ik, "en u zei dat de laagste klas de klas van de verloren dichter is." Helga knikte. "Dat komt, mijn jongen, omdat zij je roept tot die laatste klas, en je laat kennis maken met de laatste klas. Je bent de verloren dichter die haar zoekt, maar nu moet je nog volledig je verloren klas vinden, en haar volledig vinden," sprak ze glimlachend.

"En wanneer zal dat gebeuren ?" vroeg ik.

Helga zweeg. Ze stond op en liep naar de keuken. "Volg het dichterlijke pad," sprak ze.

Even kon ik er de humor niet van inzien, alsof ik in gevecht was met een beest, misschien wel hetzelfde beest waarover Helga had verteld. "Dat beest, hè," vroeg ik. "Wie of wat is het ?"

"Niemand weet het," sprak Helga.

"Maar zij die verdronken was zou het toch wel weten ?" vroeg ik.

Helga zweeg. "Daar wordt niet over gesproken," sprak ze.

"Laat me raden," sprak ik, "omdat dat ook niet in woorden uitgedrukt kan worden, omdat het zo verschrikkelijk is ?"

"Misschien," zei Helga.

Ik zweeg. Ineens durfde ik niet meer verder te vragen. Ik had het gevoel dat ik het zelf zou moeten uitvinden. Het leek wel alsof ik tegen ijzeren grenzen aanbotste. Hier ergens stopte de praterigheid van Helga. Hier was de koek ergens op, alhoewel ze al veel minder praterig was dan in het begin. Ik zag Helga stiller en stiller worden. Misschien was ze wel moe. Wel was ze nog steeds erg vriendelijk. Ze bedoelde het niet verkeerd. Misschien was ze wel bang om over bepaalde dingen te praten, of mocht ze er echt niet over praten.

Na een tijdje toen ze terugkwam uit de keuken met wat koffie sprak ze glimlachend : "Je zal er vanzelf wel achter komen."

"Ik hoop het," sprak ik.

Ik ging die avond vroeg naar bed, omdat ik zo moe was, en ik kon alleen maar huilen. Ik huilde mezelf in slaap. Die nacht bevond ik me op de zware golven van een paarse zee. Het leek religieus, maar het was dichterlijk. Op de golven kwam een vrouw naar me toe in lichte kleding. De kleding was licht, dun en zacht, als een fijne vloeistof die van haar afdroop. Het gaf schemerig, flonkerend licht. Ik keek op naar de vrouw die op het water leek te lopen. De golven waarin ik lag leken als zware drank, als siroop van drop. Ik was onder een zware bedwelming, en de vrouw kwam dichter bij me, en reikte haar hand uit. Ik nam haar hand aan, en ze begon mij uit de golven te trekken. Ik

huilde, en kon niet meer stoppen met huilen. "Wie bent u ?" huilde ik, terwijl ik beefde over mijn hele lichaam.

"De nachtkoorts," sprak ze. "Ik ben Zij die verdronken was en leeft tot in alle eeuwigheid."

"Dat klinkt me nogal religieus," zei ik huilerig.

"Nee," sprak ze. "Het is veel meer dan dat. Het is dichterlijk, mijn verloren dichter. Ik ben jouw pen, jouw hart. Schrijf ..."

"Waar moet ik schrijven ?" vroeg ik, "en wat moet ik schrijven ?"

"Schrijf over mij," sprak ze.

Toen begon ze weg te vagen in de golven, weg te zinken, terwijl ze mijn naam riep. Het echoode helemaal door me heen, alsof ik door de bliksem was geslagen. Toen begon ik langzaam wakker te worden. De volgende ochtend vertelde ik de droom aan Helga. "Dat kun je hier mooi doen," sprak ze. "Hier heb je alle rust om over haar te schrijven. Ze zal je zeker hierin leiden."

Die middag kwam het boertje ook. Ook aan hem vertelde ik de dromen.
"Goedzo, kerel," sprak hij. "De kurk is eindelijk van de fles. Het paarse kan nu vrijuit stromen."

"Maar ik ken het paarse eigenlijk nog helemaal niet," sprak ik.
"Dat komt wel," sprak het boertje plat. "Humor heeft geen haast."

"Alles is dus inderdaad één grote grap ?" vroeg ik.
Het boertje knikte. "Zij die verdronken was is de grootste clown die er bestaat. Zonder humor is niets geworden," sprak hij.

"Maar al die oorlogen dan, die hongersnoden en ziekte en dood, is dat dan allemaal maar een komedie ?" vroeg ik.
Het boertje schudde zijn hoofd. "Het zijn de schaduwen ervan die de mens niet begrijpt," sprak het boertje. "De mens moet tot ontwaking komen, tot het grote geheim. En er is geen snelle ontwaking, zoals je wel gezien hebt."

Helga knikte. "De mensheid heeft verlossing nodig, maar de sleutel is in de mens zelf," sprak zij. "De mens moet het zelf doen. De mens moet zelf op avontuur, zoals jij op avontuur bent gegaan."

Ik glimlachte. "Maar soms lijkt het wel alsof ik alleen maar verder afdrijf," sprak ik.

"Oh ja, ja," zei Helga, "natuurlijk jongen, want zoveel vragen beantwoord geven ook weer geboorte aan zoveel nieuwe vragen, ja, een zee van vragen."

"Het lijkt eindeloos dan," zei ik bijna lachend.

"Ha, ja," zei Helga lachend, "maar eindeloos is een grote grap."

"Is het niet gemeen ?" vroeg ik.

"Nee," sprak Helga, "het is intelligentie, het is kunst. Zij die verdronken was is

de grootste kunstenares ooit. Zij heeft haar kunst goed beveiligd en cryptisch versleuteld. Alleen de waardigen zullen het uiteindelijk kunnen openmaken, zij die de tijd ervoor hebben genomen om het te ontraadselen. Dat zijn niet hen die naar de allerhoogste klassen zijn opgeklommen, maar zij die naar de allerlaagste klassen zijn gegaan."

Ik knikte. "Het is dan gelijktijdig een komedie en een complot," sprak ik, "als het paarse complot."

Het boertje en Helga knikten. "Je begint het al goed door te krijgen, mannetje," sprak het boertje. "Ik ben trots op je."

Ditmaal bleef het boertje logeren. Die nacht had ik weer een droom. Een schip vol clowns die feest vierden liep op een klip en zonk. De clowns zonken met hun zware pakken en kwamen tussen de waterplanten en de waterbloemen terecht, maar hun zielen gingen door met feestvieren, en zij gingen tot de stad om in de hoofden van de mensen te kruipen. En zij zongen een lied : "Oh, laat mij je meenemen, laat mij je meenemen, tot de waterplanten, tot de waterplanten. Oh, laat ons jullie meenemen tot de bloemenzee voorgoed. Nee, je kunt niets meenemen, laat alles achter, laat alles achter. Nee, je moet alles achterlaten, een nieuw leven begint daar." Zij zongen dit in de hoofden van de mensen, en gingen toen in een grote stoet door de stad. De clowns waren gekomen.

Ik werd wakker in zweet. Toen ik de droom de volgende ochtend vertelde aan het boertje en Helga moesten ze hartelijk lachen. "Jij bent me wel het dromenmannetje, kereltje," sprak het boertje. "Ze moeten je wel telkens hebben." Ik begon op aanraden van Helga en het boertje een dromenjournaal bij te houden. Vaak gingen de dromen over kermissen, pretparken en hen met de paarse kappen. Het scheen met elkaar in verband te staan. Zij hadden een vreemde religie, rond zij die verdronken was.

Ik wilde meer weten over zij die verdronken was, maar alles bleef mysterieus, en soms had ik het gevoel alsof ik helemaal weggleed. Het boertje zei dan altijd dat dat het verdrinken was van zij die verdronken was, en dat ik moest deelhebben in die ervaring van haar om tot haar te komen. Ook zei het boertje dat zij die verdronken was omringd is door tien meestergrappen. Deze meestergrappen bewaakten haar poorten.

Hoofdstuk 3. Tijd Is Geld

Op een dag gingen we het bos in om op zoek te gaan naar de grappen. We gingen vroeg weg, en we volgden een pad met lantaarns. Het was hier verder verschrikkelijk donker, en de lantaarns stonden steeds verder uit elkaar. Telkens als we een lantaarn hadden bereikt moesten we aflopen op het volgende licht in de verte. Maar ook de verre lichten begonnen steeds vager en waziger te worden, en vaak stonden er vele bomen tussen die het licht

versperden. "Volgens mij zijn we al in de eerste grap," sprak het boertje plat. Ik begon te lachen. Ook Helga lachte. "Ik dacht dat ik al in een grap was vanaf het begin," sprak ik. Het boertje lachte. Het begon steeds donkerder te worden. Het leek wel alsof het pad hier dood begon te lopen, en de bomen stonden steeds dichter op elkaar, alsof het bijna een heg begon te vormen. "Zijn jullie hier al eens eerder geweest ?" vroeg ik.

"Shhh," zei het boertje bijna fluisterend. "We moeten hier heel stil wezen." Op een gegeven moment konden we niet meer verder. Achter ons kwam een heel klein narretje tevoorschijn in een rood pakje met hier en daar wat blauw draad wat van fluweel leek. Ook had het narretje een mutsje op met drie punten. "Halt," sprak het kleine vreemde narretje, "wat is het wachtwoord ?"

"Het wachtwoord ?" vroeg het boertje. "Kerel, ik ken geen wachtwoorden. Wij zijn hier voor de eerste grap."

"Maar dat gaat niet zomaar !" tierde het narretje woest. "Denk je nu echt dat je er zo maar doorkomt zonder wachtwoord ?"

"De vorige keer dat we hier waren waren er niks geen rare wachtwoord-toestanden," sprak het boertje plat. "Kerel, heb jij misschien teveel gedronken ? En wie ben jij eigenlijk, mannetje ?"

"Opdrachten van de koningin," sprak het mannetje. "Ik ben de nieuwe lijfwacht."

"Dus jij beweert de koningin te kennen ?" vroeg het boertje. "Wie is zij dan ?"

"Gaat je niets aan," brieste het narretje. "Eerst het wachtwoord, en dan doen we zaken."

"Volgens mij bent u verdwaald," sprak Helga. "Weet u zeker dat u hier moet zijn om voorbijgangers lastig te vallen ?"

"Krijg nou wat,' brieste het narretje, "en nog praatjes hebben ook. Jullie komen er niet langs, en daarom staat alles hier ook te dicht op elkaar om er langs te komen. Ik alleen ken het toverwoord om verder te komen."

"En wat is dat toverwoord dan ?" vroeg het boertje. "Ach, hebben we eigenlijk wel tijd voor jouw fabeltjes ?"

"Zeg eerst het wachtwoord maar," sprak het narretje, "dan doen we zaken."

"Ben je besuikerd," sprak het boertje. "Alsof we daar nog tijd voor hebben om allerlei opzegversjes te doen en optelsommetjes."

"Dan blijf je maar waar je bent," sprak het narretje kalm, en verdween weer.

"Wat een idioterie,' sprak het boertje. "We moeten ergens verkeerd zijn gelopen. Hier is alles veel te dicht op elkaar, als een heg. Er valt niet doorheen te komen. Laten we maar even wat teruggaan."

Ze liepen even een stuk terug en gingen toen een andere kant op. Maar ook daar begonnen de bomen steeds dichter op

elkaar te staan, en werd het steeds donkerder. En weer kwamen ze het narretje tegen, maar die zei dit keer niets. "Hier moeten we ook niet wezen," sprak het boertje. Laten we maar helemaal teruglopen naar de laatste lantaarn.

Maar er was geen lantaarn meer te vinden, en ook toen ze helemaal terugliepen begonnen de bomen steeds dichter op elkaar te staan. "Misschien moeten we in de bomen klimmen," sprak ik.

"Ben je besuikerd," sprak het boertje. "Nee, er is hier iets veranderd, en er is geen doorkomen aan."

"Het is waarschijnlijk de eerste grap," sprak Helga. "We worden aan alle kanten in het nauw gedreven."

"Laten we maar weer naar het narretje gaan," sprak het boertje. En dat deden we. Toen we het narretje weer zagen staan vroeg het boertje : "Zeg kerel, dat wachtwoord, hè ? Hoe komen we aan dat wachtwoord ?"

"Alleen zij die uitgenodigd zijn door de koningin hebben het wachtwoord," sprak het narretje. "Zo kunnen we dat controlleren."

"Volgens mij ben jij de eerste grap die altijd alles veranderd," sprak het boertje, "want zo is het nooit geweest, en deze grap laat alles lang duren en laat ons totaal vastlopen."

"Het is om gek van te worden," sprak Helga. "Vind u dat zelf ook niet, narretje ?"

"Ik doe gewoon mijn werk," sprak het narretje. "Zij die het wachtwoord niet kennen komen er niet door."

"Wat een grappenmaker ben je," sprak het boertje.

"Ik ben een bewaker," sprak het narretje.

"Wat doet dat vreemde mutsje dan op je hoofd ?" vroeg het boertje plat.

Het narretje haalde een speertje tevoorschijn en begon het boertje te slaan.

"Oh, en nu ook nog slaan ?" vroeg het boertje. Het narretje begon steeds woester te worden, en begon ons met het speertje te prikken. We begonnen hard weg te rennen, want hier viel toch niet mee te praten, maar het narretje hield niet op. Hij bleef ons prikken en slaan. "Stop, stop !" riep ik. Maar het narretje werd steeds wilder. Het begon ook steeds meer pijn te doen. Alledrie gilden en schreeuwden we. "Stop, stop !" riep ik weer. "Ben je dan doof ? Het wachtwoord is : stop !" Plotseling stopte het narretje, en werd kalm. "U heeft het wachtwoord goed geraden. U bent uitgenodigd door de koningin. Komt u maar mee." Het boertje en Helga glimlachten, en ik wist niet hoe ik het had. Het speertje was nu een soort stafje, en zodra het narretje ermee op de dichte bomen sloeg schoven ze van elkaar weg als sluiers die werden weggeschoven. Na een tijdje kwamen we op een wit pad terecht, zeer breed, en in de verte stond er een reusachtig wit paleis, nog reusachtiger en witter

dan ik ooit had gezien. Daarachter leek een strand met zee te zijn. Maar hoe verder we richting het paleis liepen, hoe verder het van ons vandaan kwam te liggen. "Dit moet wel de tweede grap zijn," sprak Helga. Ik zuchtte en begon moe te worden. "Doorlopen, kerel," sprak het boertje.

"Ja, maar zo werkt het niet. We komen alleen maar verder van het paleis vandaan," zuchtte ik.

"Niet zo klagen," sprak het narretje. "Wie zegt dat we op weg zijn naar het paleis. We hebben niets met het paleis te maken."

"Maar ik dacht dat we naar de koningin gingen ?" vroeg ik.

Opeens sloeg het mannetje een andere kant op. We gingen richting een bos, maar ook het bos kwam steeds verder weg te liggen. Ik was zo moe van het lopen geworden na een tijdje. "Laten we hier stoppen," klaagde ik. Niemand zei wat. Iedereen liep door, terwijl ik steeds meer achter begon te raken. Ik kon hen niet meer bijhouden. Ik begon harder en harder te rennen, maar hoe harder ik rende hoe verder ze van me vandaan waren. Ik schreeuwde en riep, maar niets hielp. Ik kon niet meer verder, en besloot toen te gaan zitten.

Ik kon mijn ogen niet meer open houden. Na een tijdje viel ik in slaap. Ik werd even later wakker in het paleis, in een kamertje, in een bed. Ik wist niet hoe lang ik had geslapen. Door het raam kon ik het strand zien en de zee. Een grotere nar kwam binnen. Ik begon rechtop in het bed te zitten. "U moet de tweede grap zijn," sprak ik.

"Hier glijdt altijd alles weg," sprak de nar. Hij had een staf met een grote knop in zijn hand. Hij wees op mij ermee. "Wie bent u ? Aangekomen, of nog steeds in dromenland ?" Ik legde uit wie ik was, en de nar begon te knikken. "Komt vaker voor, komt vaker voor," sprak hij. "Ik denk dat u toch daadwerkelijk aangekomen bent, maar alles glipt hier weg als de zee, en alles zal u verkeerd begrijpen, en alles zal over u liegen. Alles is hier onbereikbaar, en u zult verrukt zijn wanneer u de waarheid hoort, maar ook dat zal van u worden weggenomen."

"Akelig," sprak ik. "Oh, was ik maar bij moeder thuisgebleven," wat ik altijd op het toneel zei. Ik zag een indiaanse vrouw vanaf het strand dichter bij het raam komen. Ze keek naar binnen door het raam, wat een stuk openstond. "Waren de doornstruiken die haar paleistuinen omgaven de poorten van de hel ?" vroeg ze. "En waren haar boeken de koninginnen van de hel om je te kwellen ?" lachte ze. Het deed me herinneren aan een toneelstuk wat ik speelde. "Ik dacht het wel," sprak ik tot de vrouw. Lachend rende ze weg, en toen leek ze in het niets weg te vagen. "Spoken ?" vroeg ik.

"Natuurlijk," sprak de nar. "De spoken van het verleden. Ze blijven in je hoofd ronddwalen als herinneringen. Ze spreken, en hebben hun eigen kamer."

"Woont zij hier ook op het paleis ?" vroeg ik.

"Jazeker," sprak de nar. "Zij is één van

de tien koninginnen. Zij die verdronken was heeft hen aangesteld."

"Oh, de tien grappen ?" vroeg ik.

De nar knikte. Ik zuchtte. Ik vroeg me af waar het boertje en Helga waren gebleven. Ik vroeg het de nar, maar die zweeg, en liep toen weg. "Ik moet even iets doen !" riep hij nog.

Ik ging uit het bed, en besloot door de gangen van het paleis te dwalen. Ik raakte goed verdwaald. Het was een echt doolhof hier, en er waren steeds minder deuren op de gangen. Ik besloot maar door een deur te gaan voordat er helemaal geen deuren meer zouden zijn. Het was per slot van rekening een spookkasteel.

Ik kwam in een kamer waar een man achter een piano zat op een stoel. De man zat helemaal onder de spinnenwebben. "Sigaartje ?" vroeg de man.

"Nee, dank u," sprak ik. "Ik rook niet."

"Vervelend," sprak de man.

"Waarom nou weer vervelend ?" sprak ik. "Roken is niet goed voor de gezondheid."

"Oh, hier wel," sprak de man. "Hier is roken erg goed voor de gezondheid. Niet te roken is dodelijk hier. Onze rook-artikelen zijn medicinaal."

Ik zuchtte. "Doet u mij dan maar een sigaretje."

De man graaide even in zijn zak en haalde er een verfrommeld pakje uit. Even later had hij een sigaret en stak die voor me aan.

Het rook sprookjesachtig. Ik had nog nooit gerookt, maar als dat noodzakelijk was om in leven te blijven, dan had ik geen andere keus. De man keek me glimachend aan. Er gingen allerlei vlammetjes op van de sigaret die in elfjes of feetjes leken te veranderen, en soms waren het spoken en vampieren. Ik voelde me vreemd en haalde diep in. "Is dit de tweede grap nog of zijn we al in de derde ?" vroeg ik. De man lachte. "U noemt dit een grap, mijnheer ?" vroeg hij deftig. "Het is anders doodserieus."

Ik zuchtte. Ik keek de man nog eens goed aan, en onderzocht hem. "Ik heb echt geen idee waarin ik terecht ben gekomen," sprak ik.

"Oh, op het morgen eiland," sprak de man.

"Oh, dit is een eiland ?" vroeg ik verbaasd.

"Ja," sprak de man. "Een woest eiland in een nog woestere zee."

"Heerlijk," sprak ik sarcastisch, "echt prima, en geweldig. En straks is het vloed en worden we allemaal weggespoeld ?"

"Ik hoop het niet," sprak de man lachend.

"U schijnt er nogal gelukkig om te zijn, om dit alles," sprak ik.

"Nee," zei de man, "dat niet. Maar wat moeten we anders ?"

"Ik weet het niet," zei ik. "Ik weet helemaal niks meer. En waarom zit u onder de spinnenwebben ?"

"Dat is een keer wat anders," zei de man. "Trouwens ... ik zit hier al zo lang. Dan kun je dat niet voorkomen."

"Dus u komt nooit buiten ?" vroeg ik. "U gaat uw kamer nooit uit, en u zit altijd maar achter de piano ?"

"Ja hoor," sprak de man. "Het is mijn leven." Toen begon hij piano te spelen, en ik wist niet goed wat hij nu bedoelde. Ik kon er geen speld meer tussenkrijgen. Hij begon ook steeds woester te spelen, en steeds harder. Na een tijdje moest ik mijn vingers in mijn oren stoppen, en ben ik maar weggerend. Maar ook op de gangen moest ik rennen, want het ging steeds harder en harder. Het was alsof mijn oren zouden ontploffen. Ik begon te roepen : "Help, help !" Ik kon ook de uitgang maar niet vinden. Ik begon duizelig te worden. Ik had het gevoel alsof ik elk moment kon neervallen, en ik had pijn in mijn buik. Toen viel ik de eerste de beste deur in.

Ik lag op de grond. Alles was doodstil. Ik keek op en zag het boertje en Helga bij het raam staan. Ze keken verbaasd naar me.

"Wat doe jij hier ?" vroeg Helga. "We dachten even dat we je voorgoed kwijt waren."

Het boertje hielp me op. "Zeg kerel, alles goed met je ? We hebben je eindelijk gevonden."

Ik zuchtte van opluchting. "Dit paleis is echt niet pluis," sprak ik.

"We weten het," sprak Helga. Het boertje knikte. "En dat is nog zachtjes gezegd," sprak het boertje plat.

"We moeten hier zo snel mogelijk weer uit," sprak ik.

"Ben je besuikerd," sprak het boertje. "Buiten is het nog wel veel erger. Daar is de zee, de woeste zee."

"Ja, ze zeiden dat dit een eiland was hier, van de morgen," sprak ik.

"Nee," zei het boertje, "het is een schip. En we zijn in grote problemen. De storm heeft al flink toegeslagen."

"Zeg maar gerust de tornado, of de orkaan," sprak Helga.

"Zijn de ramen dicht ?" vroeg ik. Het boertje knikte. "Kom er maar niet te dicht bij."

Ik rilde en bibberde een beetje. Waar was ik toch in terecht gekomen, en weer zei ik bij mezelf : "Oh, was ik maar bij moeder thuis gebleven."

"Het is de derde grap," sprak het boertje, "waarin alles steeds harder en erger wordt. We zijn in grote ellende."

"Ik denk dat ik de derde grap heb gezien," sprak ik. "Het was een man onder de spinnenwebben achter een piano, en hij begon steeds harder piano

te spelen."

"Dat kan hem zijn," sprak het boertje. "Het is oorverdovend, maar buiten is het alleen maar erger."

"Ik begin een beetje ziek en misselijk van al die grappen te worden," sprak ik.

"Het paleis van de koningin wordt goed bewaakt," sprak het boertje. "Je komt niet zomaar van haar lijfwachten af. Je komt er niet zomaar doorheen."

"Dat heb ik gemerkt," sprak ik.

"We mogen van geluk spreken dat we elkaar weer zijn tegengekomen," sprak Helga. "Het had ook anders kunnen zijn, en dit is zo'n groot paleis."

"Of schip," sprak het boertje, terwijl hij knikte.

"Probeert iets of iemand ons soms in de war te brengen ?" vroeg ik.

"Ik denk het wel," sprak het boertje plat. "Maar wij laten ons niet kennen."

"Wat kunnen we doen ?" vroeg ik.

"Rustig blijven doorademen," sprak Helga.

"Ik durf niet van deze kamer af," sprak ik. "Het geluid op de gang was moordend. Ik heb geluk dat ik nog leef."

Het boertje knikte. "Laten we voorlopig maar hier blijven, en hopen dat de derde grap snel slaapt."

Gelukkig was de kamer erg groot, en stonden er wat bedden en had het een keukentje.

De kamer begon steeds meer te schudden, dus we waren duidelijk op een schip, tenzij het een aardbeving was. De kamer ging heen en weer, en ik werd enorm zeeziek. Na een tijdje kon ik er niet meer tegen, en kroop richting de deur. "Niet doen, kerel, ben je besuikerd," sprak het boertje. "Op de gang is het nog wel veel erger."

"Ja, maar misschien is het in een andere kamer minder erg," sprak ik.

"We moeten wachten totdat de gestoorde pianist gestopt is," sprak het boertje plat. "Het is een crimineel, een moordenaar. Laten we wachten totdat hij slaapt. Dan is het veilig."

Het boertje zei nog steeds het piano spel in de verte te horen bulderen, maar ik hoorde niets. Het boertje had waarschijnlijk betere oren dan ik. Wel hoorde ik de storm buiten bulderen. Al gauw lag ik op een bed. Ik had enorme buikpijn en was misselijk. Ik was goed zeeziek. Het leek steeds erger te worden. Alles begon door de kamer heen te schuiven, ook de bedden. "Nee," huilde ik. "We gaan eraan."

"Volhouden, jongen," sprak het boertje. Ook Helga sprak me toe. Hoe ze zich er zo goed onder hielden was mij een raadsel. Misschien hadden ze het vaker gedaan.

Het leek wel alsof er allerlei alarmen afgingen. Alles was in rep en roer. En toen begon er ook nog water over de

vloer binnen te glijden. "We zijn er geweest, jongens !" riep ik.

"Ach welnee," sprak het boertje. "Een beetje water kan geen kwaad." Maar meer en meer water begon er binnen te stromen. Na een tijdje was het aan het bed gekomen, en ik begon nat te worden. Ook leek er water vanaf het plafond naar beneden te sijpelen. "Zie je nu wel, het stopt niet !" riep ik. Ik begon om hulp te roepen. Plotseling stroomde het water over me als bakken tegelijk. Ik gilde en schreeuwde. Er stond een man voor me in een zwarte regenjas en met een grote brede hoed op, als van Napoleon, een piraat of een kapitein. Hij greep mijn hand, en riep : "Kom mee !" Ik kon het boertje en Helga niet meer zien, en hoopte maar dat ze veilig waren. "Ik ben de kapitein !" riep de man, terwijl hij me de kamer uittrok. Hij had me goed vast, en sleepte mij door het water heen. In de verte hoorde ik op de achtergrond piano-geweld, maar het geluid van de storm en het water was veel harder. Het was een stormorkaan. De kapitein trok mij naar de deur aan de andere kant van de gang, en sleepte me daar een kamer binnen. Snel smeet hij de deur dicht. In deze kamer was geen druppeltje water te vinden, en alles stond kaarsrecht en het was doodstil. De kapitein ging achter een bureau zitten. "Welkom," zei hij, terwijl hij een pijp opstak.

"Bedankt," zei ik, "en bedankt dat u mij gered heeft, maar waar zijn Helga en het boertje ?"

"Dat weet ik niet," sprak hij.

"Ja maar we moeten ze vinden," zei ik. "Het zijn mijn beste vrienden."

"Jij blijft hier," sprak de kapitein. "Buiten deze kamer is het levensgevaarlijk, en zij kunnen wel voor zichzelf zorgen."

"Dat hoop ik maar," sprak ik bezorgd, maar ook met een zeker vertrouwen. Op een bepaalde manier leken Helga en het boertje onaantastbaar.

"Wat een grap," sprak ik. De kapitein glimlachte.

"Ik heb nog nooit zoiets gezien of meegemaakt," sprak ik.

De kapitein begon zijn pijpje te roken, en ik was ergens op een stoel gaan zitten vlak voor zijn bureau. "Dat was wat, hè ?" sprak hij.

"Dat kunt u wel zeggen," sprak ik.

"Het gebeurt niet vaak, maar als het dan gebeurt, dan is het ook goed mis," sprak de kapitein.

Hij stond op en schonk aan een tafel een borreltje in.

"Moet je wat ?" vroeg hij.

"Laat me raden," sprak ik. "Het is zeker belangrijk voor mijn gezondheid en van levensbelang ? Zeker weer één van die preventieve medicijnen hier ?"

De kapitein knikte.

"Doet u maar dan," sprak ik, "want ik wil geen enkel risico lopen."

Het borreltje wat ik even later dronk was zoet en bitter tegelijk, als een bitter medicijn met een bijsmaakje. Aardbei ofzo. Ook smaakte het naar dropsiroop en munt. Kaneel proefte ik ook.

"Lekker hè ?" vroeg hij.

Ik knikte. Even was het een lange tijd doodstil. Ik durfde eigenlijk niets te vragen. Ik had er ook de kracht niet voor, en het zou me alleen maar verder martelen. Het leek wel alsof ik overgevoelig was geworden, en moe van alles. "Wat een grap," zei ik weer. De kapitein glimlachte. Plotseling zei ik : "Hoe is het nu om kapitein te zijn op zo'n schip ?"

De kapitein bleef zwijgen. Na een tijdje zei hij : "Ja, dat weet ik niet."

Ik knikte maar. "En wat nu ?" vroeg ik een tijdje later.

Maar er kwam niets uit de kapitein. Hij had zijn ogen gesloten en zijn hoofd hing voorover. Hij was zeker moe. Misschien sliep hij wel. Ik durfde verder niet op te staan om de kamer uit te lopen. Als ik daar aan dacht dan gierde de angst door me heen, dus ik bleef maar gewoon kijken naar de slapende kapitein. Dat maakte mij wel rustig, en gaf mij een veilig gevoel. Deze man had mijn leven gered. Het was een held. Ook ik begon steeds meer moe te worden. Ik had echt behoefte aan slaap, en langzaam begon ook ik in slaap te vallen op mijn stoel. Ik kon helemaal in deze stoel wegzakken, alsof ik er in verdronk.

Ik werd wakker gemaakt door de hand van het boertje op mijn schouder. Ook Helga stond voor mij. "Kom mee," sprak het boertje. "We moeten hier weg."

Maar ik wees op de kapitein. "Kunnen we niet beter bij hem blijven ?" vroeg ik. "Hij heeft mijn leven gered, en hij lijkt me een soort van tovenaar."

"Ben je besuikerd," sprak het boertje plat. "Dat is de vierde grappenmeester. Hij heeft de vorige drie grappen gemaakt. Hij brengt mensen in de grootst mogelijke problemen, en speelt dan de grote redder. Je wilt toch niet nog een keer zo'n ritje maken ? Kom mee, het schip is in een haven aangekomen." Het boertje trok me op, en trok me mee uit de kamer. We liepen de gang uit en kwamen toen bij de uitgang van het schip. Over een loopbrug kwamen we in de haven. "Vaarwel, schip," sprak het boertje. We kwamen op een kade waarlangs wat cafeetjes stonden. "Hier moeten we zijn," sprak het boertje.

Overal liepen piraten rond, en soms piraten-kapiteinen. Sommigen hadden houten of metalen benen. Ook hadden sommigen papegaaien op hun schouders, of andere paradijselijke vogels, of sommigen liepen rond met kooitjes waarin vogels zaten. Sommige kooitjes leken van goud te zijn. Het leek wel op een piraten-haven. Ik vroeg me af of we wel veilig waren. Het boertje trok me in een café. Daar gingen we met z'n drieën aan een tafeltje zitten. Een lange piraten-ober met een gouden oorbel in zijn oor en een rode piratendoek met witte cirkels om zijn hoofd kwam naar ons toe. "Wat mag het

zijn ?" vroeg hij, terwijl hij een klein notitie-blokje met een pennetje pakte. Het boertje fluisterde hem even iets in het oor, en de piraten-ober knikte. Even later stonden er drie hele lange milkshakes met rietjes op de tafel. Ik begon te drinken. Ik vroeg me af waar we waren. "Dit is een piraten-eiland," sprak het boertje. "De vijfde grap woont hier ergens."

"De vijfde grap is een boek," sprak Helga. "Het is een sprekend boek wat geen einde kent."

"En geen begin," sprak het boertje.

"En er staat altijd weer wat anders in," sprak Helga.

"Ja, als een krant of tijdschrift wat altijd anders is," sprak het boertje.

"Sommigen voorspellen de toekomst erdoor, of weten allerlei dingen van je," sprak Helga.

Na wat gedronken te hebben gingen we weer naar buiten. We gingen dieper het kleine piratenstadje in, totdat we bij een open vlakte kwamen met hier en daar wat struikjes. Er waren hier veel velden, en in de verte stond een kasteel. Het boek zou ergens in het kasteel wonen. Een vrouw op een paard kwam ons tegemoet. Ze hield een lans in haar hand en had schouder-beschermers op met franje. Het was een donkere vrouw. "Het boek verwacht u al," sprak de vrouw. "Volg mij."

"Heel wat aardiger dan dat narretje in het bos," dacht ik bij mezelf. We volgden de vrouw door de velden, en toen we bij het kasteel waren aangekomen liet ze ons binnen, nadat ze van het paard was afgestapt. Dit moest dus de vijfde grap zijn. Ik was erg benieuwd en hield mijn adem in. Wat zou het dit keer wezen ?

"Er zijn drie boeken," sprak de vrouw. Ze wees toen op drie deuren. "Kiest u zelf maar een deur uit."

"Klinkt weer erg misleidend," sprak ik.

De vrouw zuchtte een beetje. Ze leek geïrriteerd naar mij. "Laten we de middelste deur maar kiezen," sprak het boertje. De vrouw liep op de middelste deur af en opende die. We liepen naar binnen, en de vrouw gebood ons te zitten. Er stonden drie stoelen voor een bureau. Achter het bureau was een grote krant opgeheven, waarachter rook vandaan kwam. Plotseling werd de krant neergelegd, en we keken recht in de ogen van een sprekend boek. Het was een heel dik boek met grote ogen en een grote mond. Verder was het boek erg vriendelijk. "Ik ben de vijfde grap, aangenaam," sprak het boek. "Zegt u maar waarvoor u komt."

"Nou, ziet u," sprak het boertje plat. "Deze man hier wil graag aangenomen worden in de laagste klas, en daarvoor moet hij eerst door de tien grappen heen."

"Maar dat gaat zo maar niet," lachte het boek. "Waarom wil hij dat zo graag ?"

"Hij is geïnteresseerd in zij die verdronken was," sprak het boertje, "en heeft enkele dromen over haar gehad. Ook is hij een toneelspeler die eens wat

anders wilde."

"Een toneelspeler, hè ?" sprak het boek. "En ik moet hier mijn geld aan verspillen ?"

"Geld ?" vroeg ik.

"Om u gaat het zeker," sprak het boek terwijl hij minachtend naar me keek.

Ik knikte.

"Laat me het u duidelijk uitleggen, mijnheer," sprak het boek. "Tijd is geld, veel geld. Door u mis ik elke seconde dat ik tijd aan u besteed geld, veel geld, en daar zal u voor opdraaien. Ik hoop dat u een grote bankrekening hebt."

"Mijnheer het boek," sprak Helga, "kunt u even ophouden met die grapjes nu. We komen hier voor een serieuze zaak. Mijnheer Windesheim wil het geheim kennen van zij die verdronken was."

"Dan zal hij het boek moeten lezen," sprak het boek deftig.

"Welk boek ?" vroeg ik.

"Ikzelf," sprak het boek. Het boek ging plat op het bureau liggen, over de krant heen, en sloeg zichzelf open. "Kom en lees," sprak hij. Ik ging achter het bureau zitten en keek in het boek. Het was een reusachtig boek, maar alle letters rolden voor mijn ogen, en de plaatjes waren als spiegels. Het leken wel diepe gaten, en er kwam mist doorheen, of rook. Uit de plaatjes kwamen handen die mij wenkten. Plotseling werd ik door de handen gegrepen, en in het boek getrokken.

Ik kwam in een tempel met hoge pilaren. Ze deden allemaal een beetje paarsachtig aan. Op een zachtpaarse troon zat zij die verdronken was. "Kom verder," sprak ze. Ze wenkte me. Ik kwam dichterbij. Er waren een paar lichtpaarse treden onder de troon. "Kom nog dichterbij," sprak ze. Ik ging op de eerste trede staan. "Goedzo," sprak ze. "Mijnheer Windesheim," sprak ze. "Ik ken uw pijn. Het is mijn pijn. En omdat u meer informatie over mij zocht, heeft u mij gevonden. Zoals u weet ben ik een dichteres en een kunstenares, en bent u de verloren dichter. Daarom heb ik tien meestergrappen tot u gezonden, om u te testen, te begeleiden en te beschermen."

"Volgens mij heb ik er nu vijf gehad, tenzij dit de zesde is," sprak ik.

"Leer te tellen, mijnheer Windesheim," sprak ze, terwijl ze haar tong iets uitstak. "Het narretje in het bos is de eerste, de indiaanse vrouw aan het strand de tweede, de man in de piano kamer de derde, de kapitein van het schip de vierde, het eindeloze en altijd-veranderende boek de vijfde, de nar in het paleis de zesde, het boertje de zevende, Helga de achtste, de secretaresse van het toneel de negende, en ikzelf ben de tiende."

Ik keek haar verbaasd aan. "Dus ik ben al door de grappen heengekomen ?" vroeg ik. Ze knikte. "Welkom tot de laagste klas, die van de verloren dichter," sprak ze.

"Ben ik nu echt in de laagste klas terecht gekomen ?" vroeg ik

wantrouwend, "want de vorige keer zei u iets soortgelijks, en toen zei Helga dat ik het nog maar voor de helft was."

"Maar nu is het echt," sprak zij die verdronken was met een glimlach.

"Ik weet het niet," sprak ik. "Straks als ik Helga weer spreek dan maakt ze er misschien weer iets anders van."

"Wie is nu de koningin ?" vroeg zij die verdronken was.

"U, dacht ik," sprak ik aarzelend, "maar ik dacht dat alle meestergrappen koninginnen waren, tenminste dat zei de nar in het paleis."

"De tien boeken van zij wiens deuren de poorten van de hel zijn ?" sprak zij die verdronken was. "Ja, natuurlijk, de grappen komen in allerlei vormen, als mijn lijfwachten, mijn maskers, mijn koningen en koninginnen, maar ik ben de opperkoningin."

"En wie was het beest dan die u in de diepte trok ?" vroeg ik.

"Dat was ik zelf," sprak ze. "Het was een grap met een diepere betekenis."

Ik zuchtte van opluchting. "Het was dus echt allemaal maar een grap ?" vroeg ik.

Ze knikte.

"Kom uit dat boek !" werd er ineens geroepen. Het boek werd dichtgeslagen en ik werd eruit getrokken. Het boek staarde mij aan met verwilderde ogen. "Moet ik je soms verslinden ?" vroeg het boek.

"Waarom ?" vroeg ik. "Dit was toch de bedoeling ?"

"Ik vroeg je het boek te lezen !" krijste het boek. "Ik vroeg je niet het boek in te gaan !"

"Ja, maar ik werd erin getrokken door handen," sprak ik.

"Nee," krijste het boek, "je liet jezelf erin trekken."

"Echt niet, mijnheer," sprak ik. "Ik kon me er niet tegen verzetten. Het was te sterk. Ik kon er niets aan doen."

"En wie er te lang inblijft wordt verzwolgen en komt er nooit meer uit," sprak het boek woedend. "Het zou je kunnen verslinden als je langer was gebleven."

"Sorry," sprak ik. "Ik had dat niet in de gaten."

"Je hebt maar geluk," sprak het boek. "Dat was op het nippertje. Maar in ieder geval : Hier heb je je certificaat. Welkom tot de laagste klas, de klas van de verloren dichter." Er kwamen handen uit het boek die me een papier voorhielden, een document, met daarop een rood zegel. Hierop stond de naam van de klas, en mijn naam. Ik nam het papier aan en stopte het in de binnenzak van mijn jas. Daar paste het precies in. Toen sloot ik het met de rits.

"Luister goed," sprak het boek. "Ga nu naar de eerste deur, en ga daar naar binnen. Ik ging de kamer van het boek uit en liep toen naar de eerste deur.

Binnen was een lift waar Helga en het boertje ook waren. Ze glimlachten naar mij. "Welkom in de laagste klas, de klas van de verloren dichter," sprak het boertje. "Welkom in het paarse complot," sprak Helga. "Wij waren beiden van het paarse complot om jou te helpen."

Hoofdstuk 4. Nat Kruid

De liftdeur ging open, en we gingen naar binnen. Weer ging de lift diep naar beneden. Na een tijdje stapten we uit in een schemerig gangetje waar hier en daar plantenbakken stonden en waarachter een zaaltje was. Het zaaltje zat vol met personen met paarse kappen op. Wij gingen ergens dichtbij de ingang zitten, achterin de zaal. Eén van hen met de paardse kappen deed het woord : "Allemaal hartelijk welkom in het paarse complot. Eens werd u zelf geholpen en uitgered door iemand van het paarse complot, en nu bent u zelf van het paarse complot om anderen te helpen en tot een beter leven te leiden met een diepere zin." De zaal was echt vol. Er waren wel honderden met een paarse kap op. Helga en het boertje zeiden dat er wel veel meer van zulke zaaltjes waren. Dit was het gebied van de laagste klas.

Op een gang ergens in het gebouw kreeg ik een kamer. Ook het boertje en Helga hadden hier een eigen kamer. Ik was nu van het paarse complot, de laagste klas.

De volgende ochtend was er weer een bijeenkomst. Leden van het paarse complot lazen hun gedichten voor of hun verhalen. Ik las zelf wat voor uit mijn dromenjournaal, en ik vertelde wat over oude teksten die ik had ontcijferd, en over toneelstukken die ik had gespeeld toen ik nog op het toneel werkte. Ik was per slot van rekening opgeleid als toneelspeler. Van zo'n veilige afstand kon ik er wel over praten. Ze vonden het allemaal erg interessant, en de keer daarna nodigden ze mij weer uit om er wat over te vertellen. Mijn avonturen met Helga en het boertje vonden zij ook heel amusant. Zij vonden dat ik veel bruikbaar materiaal had. Ze vroegen mij zoveel mogelijk wat ik had meegemaakt op te tekenen voor het archief. Er was geen lagere klas meer te behalen, want dit was de allerlaagste klas, maar men kon hier nog wel extra strepen verdienen, de zogeheten paarse strepen. De eerste paarse streep die ik moest behalen was de streep van de meestergrap. Ik moest dus zelf een meestergrap worden. Ik moest een opleiding volgen tot meesterclown of grappenmeester.

Ik vroeg me af wat dat inhield. De lessen werden gegeven in een ander zaaltje. Achter het zaaltje waren de bloemenvelden. Vaak hielden hen met de paarse kappen optochten door deze velden. Dit ging zo langzaam mogelijk.

Ik wist niet wat het inhield, en had vele vragen. Blijkbaar hadden Helga en het

boertje de paarse streep al behaald, want zij waren al meestergrappen. Zij zouden mij dus ook kunnen onderwijzen.

Op een dag werd er in een zaaltje een sprookjesfilm gedraaid genaamd Paarskapje :

Paarskapje

Moeder zei tegen Paarskapje : "Kom niet in het bos, want daar woont een leeuw."
Maar Paarskapje wilde niet luisteren. Ze ging stiekem toch naar het bos.
Aan de rand van het bos stond de leeuw.
"Zo, zo," sprak de leeuw toen Paarskapje dichterbij kwam, "dus jij hebt niet geluisterd naar de volwassenen, huh ?"
"Hoe weet u dat ?" vroeg Paarskapje.
"Leeuwen weten veel," sprak de leeuw, "maar kom maar op mijn rug, dan zal ik je laten zien hoeveel ik weet."
"Ik wilde eigenlijk gewoon het bos in," sprak Paarskapje, "en ik heb niet zoveel zin nu in malle ritjes op de rug van een leeuw."
"Malle ritjes ?" sprak de leeuw een beetje beledigd, "maar onze ritjes zijn zeer leerzaam."

"Dat kan wel wezen," sprak Paarskapje, "maar ik moet er nu door. Ga aan de kant, want ik wil het bos in."
"Het bos is van mij," sprak de leeuw. "Je bent een dom kind, en je komt er niet langs."
Het begon Paarskapje op haar zenuwen te werken, en uiteindelijk stemde ze in. "Okay, vooruit dan maar," sprak ze tegen de leeuw. "Neem jij me maar mee, en laat me maar eens zien wat jij al allemaal weet."
De leeuw liet Paarskapje op zijn rug klimmen, en toen begon de reis. Vliegensvlug snelde hij door het bos tot aan de rand van de zee.
"Nou, ik heb niet veel van het bos kunnen zien, want je ging veel te snel," zei Paarskapje.
"Voor kinderen is het nooit goed," bromde de leeuw.
"Kun je me nu het bos laten zien ?" vroeg Paarskapje. "En iets langzamer graag. Je was er zo doorheen, en ik heb niks maar dan ook helemaal niks kunnen zien."
"Ja, maar ik moet wel snel," zei de leeuw. "Er woont namelijk een wolf in het bos, en wij liggen elkaar niet zo. Er zou een groot gevecht om jou uitbreken."
"Ah, dus dat zit zo," sprak Paarskapje. "Laat mij dan gewoon alleen het bos in gaan, dan kan jij hier blijven, en dan kan ik alles op mijn gemak bekijken."
"Geen sprake van," sprak de leeuw. "Zoals ik al zei woont er een wolf in het midden van het bos, en die zou jou maar wat graag willen verslinden, en dan heb ik het op mijn geweten."
"Helemaal niet," sprak Paarskapje. "Ik wil het toch zelf ?"
"Ja, maar ik ben de bewaker van het bos," sprak de leeuw, "dus ik ben verantwoordelijk."
Paarskapje stapte van de leeuw af. "Nu moet het afgelopen zijn. Het bos is van niemand en van iedereen. Misschien dat hierom mijn moeder mij voor jou heeft gewaarschuwd, want je bent een echte zeurkous."

"Heus," sprak de leeuw, "het is voor je eigen bestwil." Maar Paarskapje begon al het bos in te rennen. De leeuw kwam niet achter haar aan. Hij schudde alleen zijn hoofd.
Diep in het bos bij een riviertje kwam Paarskapje de wolf tegen. De wolf stond daar stokstijf.
"Hoe maakt u het ?" vroeg Paarskapje, maar de wolf sprak niet. Verderop was een huisje. Paarskapje klopte even aan. Er werd al snel geopend en een grote vrouw met een doek om haar hoofd deed open. "Kom maar binnen," sprak ze.
"Wie bent u ?" sprak Paarskapje.
"Een doodgewone heks," sprak de vrouw. "In de stad moeten ze me niet, dus ik ben maar hier gaan wonen."
Paarskapje keek om haar heen. "Zijn die leeuw en die wolf toevallig ook van u ? Ze schijnen ruzie te hebben."
"Ja," sprak de oude vrouw. "Die spreken elkaar niet meer. Ze hebben beiden hun eigen terrein."
"Vreemd," sprak Paarskapje. "En waar gaat de ruzie over ?"
"Om jou," sprak de heks.
Paarskapje schrok. "Om mij ?"
"Ja," sprak de heks. "Ik zag in mijn kristallen bol dat er een meisje met een paars kapje om haar hoofd zou komen, en toen begonnen ze ruzie te maken over wie haar mocht opeten."
"Vreemd," sprak Paarskapje. "De leeuw was heel aardig, en de wolf zei helemaal niks. Ik leef nog steeds."
De heks keek het meisje aan met grote ogen. "Maar natuurlijk," sprak de oude vrouw, "ik zei hen dat ze jou geen haar mochten krenken. Jij zou namelijk van mij zijn."
Paarskapje schrok nu nog meer. "Eh, ik denk dat ik nu moet gaan," sprak het meisje, en rende naar de deur. Maar de deur zat op slot.
"Je kunt niet ontsnappen, kind," sprak de vrouw, "maar ik ben de kwaadste niet. Ik zal je niet opeten. Ik heb alleen een hulpje nodig."
"Ja, maar mevrouw," sprak het meisje. "Ik heb daar echt geen tijd voor. En ik moet naar school."
"Ach, dat went wel," sprak de vrouw. "Wat is nu belangrijker ? School of het helpen van een arme, oude vrouw ?"
En zo gebeurde het. De oude vrouw droeg Paarskapje karweitjes op, en die zou Paarskapje dan uitvoeren. De wolf moest ervoor zorgen dat Paarskapje niet de benen zou nemen. Paarskapje begon inderdaad snel er aan te wennen, en dacht bij zichzelf dat het toch ook wel belangrijk was om oude mensen te helpen. En ze hoefde niet meer naar school, dus eigenlijk was ze er achteraf nog wel blij om ook. De wolf deed haar verder geen kwaad, en Paarskapje begon steeds meer en meer te genieten van het wonen in het bos. De heks bleek de kwaadste niet te zijn, en ze deden vaak spelletjes.
Op een nacht kwam de leeuw haar kamertje binnen. Hij kwam naar haar bed toe en sprak : "Zie je nu wel, je bent nu in de macht van de wolf. De oude vrouw werkt voor hem, en zij moet je veel laten werken en veel laten eten zodat je taai en dik wordt, zodat hij je kan opeten."
"Leugens," sprak Paarskapje. "Het is een hartstikke aardige vrouw, en de wolf doet geen vlieg kwaad. Ik hoef helemaal niet hard te werken, en ik heb het hier erg naar mijn zin. Ook hoef ik niet naar die vervelende school, en dik ben ik niet."
De leeuw schudde zijn hoofd.

"Begrijpen doe je het niet. De wolf is een levensgevaarlijke heks die spelletjes met je speelt. Het zijn twee heksen, en de wolf is de baas. Zodra je dik genoeg bent zal de wolf je opeten."
"Ik geloof je niet," sprak Paarskapje, "maar ik zal er op letten niet teveel en niet te zoet te eten. Dan zullen we zien of u de waarheid hebt gesproken."
De leeuw verdween weer, en de volgende ochtend zorgde het meisje er goed voor dat ze minder at, en vooral minder zoetigheid at. Aan tafel kreeg het meisje het toen wel te horen. De oude vrouw begon er overstuur van te raken. "Eet eens wat meer zoet," zei de vrouw, "want zoet doet goed."
"Ik moet niets," zei het meisje. Maar de oude vrouw begon bozer en bozer te worden, vooral omdat het dag na dag gebeurde. Op een gegeven moment krijste ze : "Ik wil dat je meer zoet eet, anders zal de wolf je eten." Toen wist het meisje dat de leeuw gelijk had gehad. Ze beloofde direct dat ze meer zoet zou gaan eten, maar ze deed het niet. "Morgen zal ik het doen," sprak ze. De heks werd iets rustiger door die belofte. Midden in de nacht hoopte het meisje dat de leeuw weer terug zou komen. Ze durfde niet zelf te ontsnappen, want de wolf hield haar goed in de gaten. Hoe de leeuw het huis en haar kamer was binnen gekomen was haar een raadsel.
Maar de leeuw kwam niet, en het meisje begon zich zorgen te maken. De volgende dag deed ze alsof ze ziek was, en wilde niet veel eten. "Toe eet wat zoet," sprak de oude vrouw, "want zoet doet je goed."
"Ik heb niet zo'n zin," sprak het meisje. "Ik voel me niet lekker."
De oude vrouw was er niet blij om, en mopperde. Alles ging gelukkig goed, maar die nacht kwam de leeuw weer niet. Nu begon het meisje zich pas echt zorgen te maken. Ze kon het zo niet lang volhouden. Toen ze weer bijna niets at en geen zoet begon de oude vrouw te krijsen. "Je kunt niet altijd ziek zijn ! Nu moet je wat zoet eten, anders zal de wolf je eten." Ze stopte een lepel in de suiker en bracht het toen naar de mond van het meisje. "Eet, en daarna zul je taartjes krijgen."

"Maar ik heb buikpijn !" riep het meisje.
"Kan me niet schelen," sprak de oude vrouw. "Als je beter wil worden dan zul je wat moeten eten. Eet of wordt gegeten." Het meisje begon te huilen. "U begrijpt er helemaal niets van," klaagde ze. "Ik begrijp alles !" tierde de oude vrouw, "maar jij begrijpt niks. Eet nu !" Het meisje duwde de lepel met suiker weg die onder haar neus was gedrukt, en pakte de suikerpot en gooide de suiker in het gezicht van de heks. "Vreet die troep zelf op !" riep Paarskapje woest, en rende naar boven naar haar kamer. De heks krijste. "Mijn ogen, mijn ogen ! Ik zal je krijgen, kreng !" bulderde de heks, en kwam met grote, zware stappen de trap op. Het meisje duwde de kast voor de deur, en keek het raam uit. Ze zag de wolf niet, dus ze zou het er op wagen. De heks begon inmiddels al op de deur te slaan. "Ik heb nog wat suiker voor je !" riep de heks. Het meisje begon het raam uit te klimmen en kwam op een schuin dakje terecht. De heks was inmiddels in haar kamer gekomen en keek uit het raam. "Grijp haar !" riep ze. Snel sprong het meisje van het schuine dakje af, en kwam in een struik terecht. Al

snel was ze op de grond, en begon te rennen zonder om te kijken. "Je zult niet ver komen !" hoorde ze achter haar bulderen.
"Leeuw, leeuw ! Waar bent u ?" riep ze zo hard als ze kon. Aan het rivierje stond een bootje waar ze instapte met een lange stok, en ze begon zichzelf voort te duwen. De grote zwarte wolf was snel aan de rand van de rivier gekomen. "Je zult niet ver komen," bulderde hij.
Aan de andere kant van de rivier stond de leeuw. "Heb je het eindelijk gemerkt !" riep hij.
Het meisje duwde het bootje voort met de stok, en zorgde dat ze in het midden bleef van de rivier. "Ik vertrouw jullie beiden niet !" riep het meisje. "Was ik maar bij moeder thuis gebleven. Jullie hebben me alleen ellende gebracht. Had ik maar naar haar geluisterd."
"Dom kind !" riep de leeuw. "Je moeder is nog wel erger dan die twee heksen bij elkaar."
Het meisje kwam verder en verder op de rivier. "Erger dan jou kan het niet wezen !" riep ze terug naar de leeuw. Vreemd genoeg volgden zowel de leeuw als de wolf haar niet meer. Het was alsof ze hier niet durfden te komen, en het meisje ging over de rivier dieper en dieper het bos in. Ze dacht na over de woorden van de leeuw. Wat als hij gelijk had ? Ze trok haar kleren uit en deed haar paarse kapje af, en stapte over de rand van de boot om zo het water in te glijden. Ze zwom en zwom, niet wetende wat ze moest doen, maar ze wilde in ieder geval niet terug naar de vrouw en de wolf. Ze dacht veel na over de leeuw, en besloot naar de andere kant van de rivier te zwemmen. De leeuw was nergens meer te bekennen. Uit pure wanhoop begon ze even later de leeuw te roepen, maar die kwam niet. Toen besloot ze helemaal terug te lopen aan de andere kant van de rivier, naar waar de leeuw was. maar toen ze aan de overkant een glimp van de wolf opving wilde ze niet meer verder. Ze begon te rennen en te rennen in het bos, roepende naar de leeuw. Ze dacht dat de leeuw haar laatste hoop was. Na een tijdje plofte ze moe in het zand, en viel in slaap.

Ze werd wakker in een huisje, in een kamertje, wat gelukkig niet het kamertje was waar ze vandaan kwam. Wel woonde er hier een andere vrouw, die iets jonger was. De vrouw liep het kamertje binnen, en ging op een stoel zitten naast haar bed. Ze rook naar bloemen. "Ik dacht : laat ik je maar meenemen," sprak de vrouw vriendelijk. "Je lag er zo vredig te slapen, maar je was in groot gevaar."
"Gevaar ?" vroeg het meisje.
"Ja," knikte de vrouw. Ze had een bloemenjurk aan. "Er woont hier veel gespuis in dit bos."
"Dat heb ik gemerkt," sprak het meisje. "Had ik maar beter naar mijn moeder geluisterd."
Even was het stil. Toen vroeg het meisje : "Van de wolf en de heks weet ik het, maar kunt u mij uitleggen over de leeuw ?" De vrouw keek haar diep in de ogen. "Ik ben de leeuw," sprak de vrouw. Het meisje schrok. "Ben ik dan nu in gevaar ?"
De vrouw glimlachte. "Nee, ik wilde je juist voor het gevaar behoeden. Ik verander soms in een leeuw, en daarom kan ik niet in de stad leven zoals je misschien wel zult begrijpen." Het meisje knikte. "En hoe kan dat ?" vroeg

het meisje.
"Ik weet het niet," sprak de vrouw. "Ik ben zo geboren."
Het meisje had wat nieuwe kleren gekregen en een nieuw paars kapje, en toen bracht de vrouw haar weer naar huis. Maar daar waar vroeger de rand van het bos was en het stadje was nu ook overal bos. Het meisje begon te huilen. "Wat is er toch gebeurd ?" vroeg ze.
"Ik moet je bekennen dat ik dat ook niet weet," sprak de vrouw.
De vrouw nam het meisje toen weer mee terug naar haar huisje, en sindsdien bleef het meisje daar wonen. Nooit meer hebben ze nog iets van de wolf en de heks gehoord, en ook niet van het stadje.

Einde

Aan het einde van de film werd er door iemand met een paarse kap een uitleg gegeven : "Paars is de kleur van de slaap, en ook de leeuw wordt soms als symbool van de slaap gebruikt in de dichterskunst. Elke herinnering is een droom, en als je dan dieper wil gaan, een dieper inzicht wil krijgen, dan moet je eerst tot een diepere slaap komen, dus dieper met de lift. Dit is ook ter genezing van de herinneringen, die soms zelfs gewoon pure nachtmerries zijn. De diepere slaap lost zo heel wat op, en dan zijn soms ineens de oude dingen verdwenen of in een andere vorm gegoten."

Ik dacht over mijn eigen leven, en voelde mijzelf als Paarskapje. Mijn oude leven was weg, en nu woonde ik met de leeuw die zorgzaam over mij was. Ik was dankbaar voor Helga en het boertje, en alle vrienden die ik hier had van het paarse complot.

Ik begon mee te lopen in de optochten door de bloemenvelden in paarse pij en met paarse kap. Ik moest leren te vertragen om tot diepere slaap te komen, om zo ook tot diepere dromen en inzichten te komen. Het was een soort meditatie-oefening. Door te vertragen ontstond er ook zoveel ruimte voor andere dingen. Ook Helga en het boertje liepen soms mee in deze optochten. Ik kon zo ontwaken uit vele nachtmerries waarin ik vastzat. Het gebeurde dus door een diepere slaap, een diepere vertraging. Ik moest mijzelf hier in disciplineren. Het was geen makkelijke oefening. Hen met de paarse pijen en kappen zongen bepaalde trage gezangen, en die moest ik ook leren.

Op een nacht werd ik geroepen door een vrouwelijke stem. Als in een trance ging ik mijn kamer uit en dwaalde door de gangen. Na een tijdje lopen, ik weet niet hoe lang, kwam ik in een ruimte aan waar pilaren stonden, als in een tempel, en ik herinnerde deze plaats. Ik zag zij die verdronken was zitten op een troon. Kinderen met grote pluimen om haar te verkoelen stonden naast haar. "Kom nabij, mijn verloren dichter," sprak ze.

"Ja, majesteit ?" sprak ik, terwijl ik dichter bij haar kwam. Ze stond op van de troon en kwam naar me toe, en gaf mij een kus op mijn voorhoofd.

"Mijnheer Windesheim," sprak ze, "u komt op het juiste moment."

"Hoezo ?" sprak ik.

"Omdat ik een opdracht voor u heb," sprak ze glimlachend. Ze was in een soort nachtjapon. Ze leidde mij achter de troon waar een deur was van een zaaltje waarin een groot filmscherm stond. Op het filmscherm was een donkere vrouw te zien die tussen de waterbloemen lag. "Mijn verdrinking," sprak ze, "maar dit is slechts een symbool van het komen tot inzicht, door een diepere slaap, tot een diepere droom."

Ik sloeg een arm om haar heen, en ze draaide zich weer naar me toe en omhelsde me.

Ze liet een volgende dia zien van een groot schip. Ook dit schip herkende ik. "Hier wil ik met jou naartoe," sprak zij, "waar ik je al eerder heb ontmoet in een droom." Ik knikte. Achter het scherm was nog een deur die naar buiten leidde. Hier kwamen we op de zeekade waaraan het schip stond. "Kom," sprak ze terwijl ze de loopbrug opliep. Ze had mijn hand vast en ik liep mee. Op het schip omhelsde ze me weer. De golven van de zee waren bijna zwart als dropsiroop. Er waren verschillende personen met paarse kappen op het schip. Zij maakten de touwen los en hesen de zeilen. We gingen de zee op. Ik was hoog vereerd dat ik met haar mocht zeilen. Ik was op haar schip. In het schip had ze een kamer waar ze me naartoe nam. Ze begon een fles te schudden. "Drink dit," sprak ze, terwijl ze wat voor me inschonk. Ik dronk wat ze me gaf, en keek naar haar. Het smaakte zoet en bitter. "Het is het water van mijn verdrinking," sprak ze.

"I... ik begrijp het niet," sprak ik.

"Je zult het begrijpen," sprak ze. Ik moest even neerliggen. Ze bracht mij naar een bed. "Het komt door het drankje," sprak ze. Het tolde in mijn hoofd.

"Waarom, waarom ?" vroeg ik. Ik had het gevoel alsof ik doodging.

"Om mij te leren kennen," sprak ze. Ze wreef wat nat kruid in mijn haar. Het rook heel scherp, naar het bos. "Dit is ter herdenking van mijn verdrinking," sprak ze. Ik werd emotioneel, en omhelsde haar. "Het is een poort," sprak ze. "Straks is het schip door de poort, en dan zijn we op de bloemenzee."

Langzaam begon ik wakker te worden op mijn eigen bed. Het was maar een droom geweest, maar wel een mooie, zoete droom. Ik keek naar het kleine lampje op mijn nachtkastje wat ik had aangeklikt. Het gaf iets licht, maar niet teveel. Ik zou er net bij kunnen lezen. Er was een gevoel van diepe vrede over me, en ik voelde me heerlijk veilig. Langzaam zonk ik weer in slaap.

De volgende ochtend vertelde ik de droom aan Helga en het boertje.

"Ze moet je wel hebben," sprak het boertje plat. Ik glimlachte. Ook Helga glimlachte. "Weer wat voor je dromenjournaal," sprak ze. Ik vroeg me nog steeds af hoe ik nu tot een meestergrap kon worden, maar het leek wel alsof iedereen er omheen praatte, en in de klas ging het ook over alles

behalve dat. Ik hield me maar vast aan de gouden wet dat alles tijd nodig had.

Het was in die dagen dat er een oorlog begon : Hen met de zwarte kappen vielen binnen. Ook dit was een vreemde verborgen en geheime samenleving waar ik niets vanaf wist. Niemand had me hier over verteld, en een grote verbazing sloeg mij. Ik wist ook niet wat ik moest doen. Het leek wel een dichterlijke oorlog. Ze kwamen om hun gedichten voor te lezen, en er werden gedichten tot hen gelezen. Het was een vreemde oorlog. De oorlog was volstrekt verbaal, volstrekt dichterlijk. Er werden geen wapens gebruikt. Het wapen was de tong. Het viel mij op hoe hoffelijk en beleefd hen met de zwarte kappen waren. Alhoewel zij ongevraagd waren binnengevallen werden zij wel uiterst gastvrij behandeld, en mochten zij hun gedichten voordragen.

We gingen allemaal naar een zaaltje waar één van hen met de zwarte kappen naar voren ging om het woord te doen. Ze waren in een grote groep gekomen. Ze zaten overal in de zaal tussen hen met de paarse kappen in. Het was een prachtig mengsel. Toen de persoon begon te spreken bleek het een vrouw te zijn. Zij vertelde over zij die was verdronken. Ook hen met de zwarte kappen vereerden haar. De vrouw vertelde hoe de open doodskist van zij die was verdronken op een boot over de zee van witte bloemen ging. Overal waren witte bloemen en zij vormden rivieren. Dit was de eerste bloemenzee.

"Oh, ziet hoe zij verdronken is,

En ziet haar open doodskist,

Hoe zij langs de witte bloemen ging,

De hemelen zich openende,

Om haar geheim te ontvangen,"

sprak de vrouw met de zwarte kap.

"Oh, een groot geheimenis is daar,

Wanneer witte zeebloemen zich openen,

En zij openen ook haar."

Achter haar was een wit scherm, waarop dia's werden vertoond.

Ik zat tussen Helga in het boertje in. Het boertje stootte mij aan en sprak dat hen met de zwarte kappen van een hele hoge paarse streep waren. Zo nu en dan vielen ze binnen om te onderwijzen. Het was een schijn-oorlog, een schijn-bezetting.

De vrouw met de zwarte kap begon te vertellen over de zee van witte bloemen, de eerste bloemenzee. "De mysterieën van zij die verdronken was," fluisterde het boertje tegen mij.

De witte bloemen waren de eersten die haar opvingen na haar verdrinking. Zij zorgden voor haar, en gaven haar inzicht. Op de dia's was haar doodskist te zien die langs de witte bloemen ging, op een boot over het water. Haar ziel gleed uit haar lichaam en stond op, om zo in het water te glijden om te zijn met de witte bloemen. De witte bloemen

waren haar angsten, maar zij hielden haar veilig. Zij waren erg zorgzaam. Zij hadden alle aandacht voor haar. De koning van de witte bloemen nam haar mee tot een groot schip, het nachtschip, waarmee ze hen met de paarse kappen zou ophalen. Zij bezongen haar dood en ontwaking met trage gezangen, met diep respect en grote eerbied.

Angsten deden haar ontwaken. Zij werd gebaard door angst in het diepste van de zee. Angst was haar vader, de witte bloemenkoning. In angst ligt grote zorgzaamheid en veiligheid. Diepe ontwaking is voor hen die haar vindt. Op het nachtschip moest zij hen halen. Zo kwam zij tot de tweede bloemenzee, de zee van de rode bloemen, de zee van het lijden. Deze bloemen vertelden haar verhalen wonderschoon. Ook hier ging haar doodskist langs, op een boot, en haar ziel gleed in de diepte. Een schip van groot lijden is van hen die zijn ontwaakt, maar zij kennen het verhaal. Zijn zij niet slechts grappen ? Want alleen diepe grappen van groot inzicht komen tot de derde bloemenzee, de zee van het gele. Gele bloemen overal, om de grap te vertellen aan hen die tot wijsheid zijn gekomen. Ook daar ging haar ziel doorheen, en zij kwam tot een paarse stad. Ja, vuile, paarse bloemen groeien aan de kusten van die stad, zwart wordende in de nacht, om schijn-oorlogen te voeren. Ja, zij dragen het educatieve zwaard. Zij zijn hen van de dichterlijke oorlogen, hen met de zwarte kappen.

Zij waren als een donderstorm. Na de voordracht die heel lang duurde moesten wij allemaal onze paarse kap opzetten om met de zwarte kappen mee te gaan naar de bloemenvelden. Ditmaal gingen we zo ver dat we helemaal bij de zee aankwamen waar het nachtschip stond. Hen met de zwarte kappen hadden nieuwe liederen gezongen, en wij mochten alleen maar luisteren. De liederen waren trage gezangen over zij die was verdronken, over haar tocht door de witte bloemenzee, en de andere bloemenzeeën. Zij zongen over de stad, de paarse, en over de oorlogen. Na het schip bezichtigd te hebben gingen we weer terug. Ik zou graag meer willen weten van het mysterie van de zwarte kappen, maar iedereen deed mysterieus. De dag erna was de groep van de zwarte kappen gehalveerd, en een week later was er nog maar één over. Deze werd als een heilige behandeld. Ook at hij met ons, en ik keek vaak naar deze persoon. Ik kon het gezicht niet zien vanwege de kap die alles verduisterde, dus ik wist niet of het een man of een vrouw was. De persoon had nog niet gesproken. Altijd was deze persoon zwijgzaam aanwezig om op ons toe te zien.

Toen ik op een dag toenadering zocht zweeg de persoon. Ik kwam er niet doorheen. Het boertje zei dat ik het de tijd moest gunnen. Ik begon er steeds meer aan gewend te raken dat deze persoon er altijd was. Het gaf ook wel een gevoel van grote veiligheid. In mijn ogen was het een soort nachtwacht, maar dan één die niet sprak. Ook 's nachts was deze persoon vaak op.

Wel begon ik de persoon na een tijdje minder te zien. Het boertje sprak dat de oorlog ten einde was gekomen.

Hoofdstuk 5. De Mist

Die nacht kon ik maar niet in slaap komen. Pas heel diep in de nacht viel ik in slaap en ik droomde over een grote donkere donderstorm in de lucht, als een wervelstorm, een reusachtige orkaan die de hele hemel openscheurde. Toen begon het te regenen en er kwamen allerlei wonderlijke bloemen op uit de grond die de steden en de hele aardbodem begonnen te vullen.

Ik werd wakker en klikte het nachtlampje aan, en keek even in het zachte, schemerige licht. Toen viel ik weer in slaap. De volgende ochtend vertelde ik zoals gewoonlijks de droom aan Helga en het boertje. "Het is een groot geheim," sprak het boertje, "en dat is nog maar het begin van de geheimen." Helga knikte. "Ja," sprak ze. "Bereid je voor op veel meer, jongen." Ik had in ieder geval veel om naar toe te werken. Ik wilde maar wat graag behoren tot hen met de zwarte kappen, maar eerst moest ik een meestergrap worden. Ik vroeg me af wat dat inhield, maar niemand zei me er veel over. Er werd enorm geheimzinnig over gedaan. Ik hield me maar vast aan de toespraak van de vrouw met de zwarte kap.

Ik dacht veel na over de bloemenzeeën, de witte, de rode en de gele. De gele zou uitlopen op een paarse stad. Op een nacht had ik weer een droom. De donderende wervelstorm die de hemel openbrak verscheen weer in de duistere nacht. En de koning van de witte bloemen daalde neer met een grote gouden staf waarmee hij iedereen sloeg, en waardoor de meest wonderlijke bloemen omhoog begonnen te kronkelen vanuit de grond. Ze grepen de mensen als wurgslangen. Het was de vader van zij die verdronken was. Toen veranderde hij in een klein narretje. Ik kende dit narretje. Het was het narretje van het bos. Ik herinnerde hoe het narretje ons had geslagen met zijn speertje. Het was de eerste grap. Het narretje kwam dichter en dichter bij me, en plotseling veranderde het in een kaart. Het was de kaart van de witte bloemenkoning. Ik greep naar de kaart en er begon een enorme sirene af te gaan die harder en harder ging. Van schrik liet ik de kaart vallen, en toen werd het rustig. Dit leek wel op de derde grap, van de wilde man achter de piano. Die man zat toen onder de spinnenwebben. Een andere kaart schoof achter de kaart van de witte bloemenkoning vandaan. Het was de kaart van de woeste pianist. Ik durfde de kaart niet aan te raken. Ik durfde helemaal geen kaart meer aan te raken. De hel zou erdoor kunnen losbreken. Deze kaarten waren levensgevaarlijk.

"Verdien de kaarten," sprak de witte bloemenkoning op de eerste kaart. "Het zijn grote geheimen."

"Hoe kan ik ze verdienen ?" vroeg ik. Maar ik werd wakker. Weer vertelde ik de droom aan Helga en het boertje de volgende ochtend. Beiden lachten ze. "Ja, ja," zei het boertje. "Het zijn niet de makkelijksten." Helga glimlachte. "Ze zijn je aan het uitproberen," sprak ze. Ik besloot het maar rustig af te wachten. De lessen begonnen steeds saaier te worden inmiddels op het schooltje. Het

ging eigenlijk nergens over. Soms viel ik in slaap in het zaaltje waar we leskregen. Wel was het verder rustgevend, en inspireerde het mij op een vreemde manier. Op een dag was er een overstroming in het gebouw. De zee was gekomen. Iedereen moest zo snel mogelijk met de lift naar boven. Het water begon al te stijgen tot mijn knieën. Ik zag Helga en het boertje de lift ingaan, en ze riepen mij ook. Ik probeerde vooruit te komen, maar het lukte niet echt. Snel was het water al tot mijn heupen gestegen. Het boertje gooide een touw wat ik greep. Zo sleurde hij mij in de lift. Hij drukte snel op een knopje waardoor de lifdeur dichtschoof, en toen gingen we naar boven. "Wat is er gebeurd ?" vroeg ik.

"Een overstroming," sprak het boertje.

"Dat moet de derde grap zijn," sprak ik, "de woeste pianist. Ik droomde over die kaart, en ik moest het verdienen. Hij veroorzaakt zulke overstromingen door zijn idiote piano spel."

"Doet het je ergens aan denken ?" vroeg het boertje.

"Ja," zei ik. "Ik heb hem op het schip ontmoet en toen begon alle ellende, totdat de kapitein mij redde."

"Nee, dat bedoel ik niet," zei het boertje. "Denk verder terug, aan de tijd waarin je toneelspeelde. Was dat niet precies hetzelfde ? Dat was ook een soort overstroming. Je hield het niet meer vol."

"Ja, je hebt gelijk," sprak ik. "Het is alsof de geschiedenis zich herhaalt."

We gingen helemaal terug tot boven de grond, want het boertje zei dat we niet onder de grond konden blijven. Onderweg stopte de lift weleens, en er begonnen steeds meer personen met zwarte kappen in te stappen. Zij begonnen allerlei vreemde codes in te typen op het knopjes systeem van de lift.

"Wat is er gebeurd ?" vroeg ik aan de personen met de zwarte kappen, maar niemand zei wat. Na een tijdje sprak er één : "Een overstroming." Het leek wel alsof de lift ineens begon te schuiven in plaats van omhoog te gaan. "We gaan naar de paarse stad," sprak één van de zwarte kappen. "Alleen daar is het veilig." Ik hield mijn adem in. Blijkbaar was de lift nu in een andere tunnel terecht gekomen. Ik ging op het bankje van de lift zitten, waar Helga en het boertje ook al zaten. Het leek wel alsof we in een trein zaten, of een metro. Soms gingen we een bocht om.

Ik begon moe te worden en na een tijdje viel ik langzaam in slaap. Na een lange tijd, ik weet niet hoe lang, werd ik wakker gemaakt. Helga had me wakker gemaakt. We waren in de paarse stad aangekomen. De lift was aangekomen in een toren, en toen we uitstapten waren we in het centrum van de paarse stad. Het was heel miezerig weer. Het regende. De paarse kappen liepen voorop en wij moesten hen volgen. De lucht was erg donker, en ik zag een enorme wervelstorm in de lucht hangen. We liepen een groot kerkgebouw in waar een woeste man achter een piano zat. Hij stond op en liep naar ons toe. Even dacht ik dat het de woeste pianist

van het schip was. Hij sprak erg beleefd en verwelkomde ons. Hij zat niet onder de spinnenwebben. Wel zag hij er verder uit als een woesteling die je zo kon bespringen. Hij had een woeste baard, een lap die één van zijn ogen bedekte, één tand, en een vikingshelm op. Hij leek op een piraat. Ook had hij een houten been. "Het is de woeste pianist," fluisterde Helga in mijn oor. "Die heeft vele gedaantes, en heeft waarschijnlijk de overstroming veroorzaakt."

Ik hoopte maar dat hij niet zou gaan piano spelen. Dat had hij waarschijnlijk al gedaan. Het kerkgebouw begon geheel vol te stromen met hen met de zwarte kappen.

Toen de zaal vol was begon de man iedereen toe te spreken. "Hartelijk welkom," sprak hij weer. "Zoals u ziet spreek ik u toe vanuit dit noodweer. Ik heb dat helaas niet kunnen tegenhouden. Ordes van de kapitein, ziet u. Er werden toen kaarten uitgedeeld en ze begonnen een vreemd spel te spelen, genaamd : "Het Paarse Complot". Natuurlijk kende ik die naam, en ik dacht ook dat ik in hetzelfde complot zat, tenzij dit iets anders was. Er werden ook dobbelstenen en pionnen bijgehaald. Iedereen werd in groepjes verdeeld. Maar de woesteling begon zich weer vreemd te gedragen. Hij rende weer naar de piano toe en begon woest te spelen. "Dat gaat niet goed," sprak het boertje. "Kom mee," terwijl hij mij en Helga het kerkgebouw uittrok. "Terug naar de lift," zei hij plat. "Dit is nog maar het begin." Ik had inmiddels mijn vingers al in mijn oren gestopt, en het ging harder en harder. "De derde grap weer !" riep ik tegen het boertje. Het was alsof ik tegen de wind in moest roepen. We renden naar het torentje toe en gingen de lift in met z'n drieën. "Het is weer zo ver," sprak Helga. "Die man leek wel dronken."

"Hartstike dronken en bezopen," sprak het boertje. "Laten we maken dat we hier wegkomen." Hij begon snel wat knopjes in te drukken, en daar ging de lift. De lift ging eerst naar beneden en toen begon de lift te schuiven. Weer had ik het gevoel alsof we in de metro zaten. De lift begon weer bochten te maken. "We moeten dit keer echt naar boven," sprak het boertje.

"Maar hopen dat er geen zwarte kappen meer instappen," sprak Helga.

"Inderdaad," sprak het boertje. "Die lui maken ons helemaal gek. Ze hebben hun kans gehad."

Maar ook op de vloer van de lift begon het al nat te worden. De lift begon te schudden en te schudden, en ook van het plafond begon al water te druipen. "Hier ook al," zei het boertje. De lift begon toen ook helemaal vol te lopen. Snel was het al tot onze heupen gekomen, en de lift was tot stilstand gekomen.

"We gaan eraan !" riep ik.

"Rustig blijven, jongen," sprak Helga. Het boertje was op de knoppen aan het tikken, maar niets hielp. Na een tijdje was het water al tot onze nek gekomen. Plotseling ging de deur open. Daar stond de kapitein. "Als ik het niet

dacht," zei ik. De kapitein trok ons uit de lift, terwijl het water ineens wat lager stond. We stonden op een soort ondergronds station. Hij begon ons mee te trekken naar een trap toe. "Dat is de vierde grap," zei ik tegen het boertje. "Die komt ons allemaal redden."

"Van wat hij zelf heeft aangericht," zei het boertje. De kapitein leidde ons de trap op en ging toen ergens een kamer binnen. Daar stond een bureau en wat stoelen. "Gaat u zitten," sprak hij.

We gingen alledrie zitten. "Waarom moet dit allemaal nou ?" vroeg ik.

"We moeten hier zo snel mogelijk weg," fluisterde het boertje.

"Maar hoe ?" fluisterde ik terug.

De kapitein was bezig zijn pijp op te steken.

"Zoveel vrienden bij elkaar," sprak de kapitein. "Laat ik duidelijk zijn : Een mens moet toch wat, nietwaar ?"

"Ja, maar waarom doet u dit allemaal," vroeg ik. "Want u bent de baas van de eerste drie grappen ? De woeste pianist zei dat het uw orders waren."

De kapitein glimlachte. "Ah, ja, de sleutel, wat als het nu de sleutel is ?"

"Tot wat ?" vroeg ik.

"De sleutel tot begrijpen," sprak de kapitein.

"Ik snap er anders niet veel van," sprak ik.

"Je kent het spel nog niet," sprak de kapitein. "In het spel gebeuren deze dingen."

"Dat lijkt dus weer op een oorlog," sprak ik.

"Een spel-oorlog, schijn-oorlog, een dichterlijke oorlog," sprak de kapitein. "Je moet leren het spel te spelen."

Ik zuchtte.

"Ik ben een spelbank," sprak de kapitein. Het boertje stond op en greep mijn arm. "Rennen," sprak hij, terwijl hij de deur losgooide. Hij trok mij mee, en ook Helga kwam mee. "Ren zo hard als je kan," sprak Helga. Ik begreep er niets van, maar deed maar wat ze zeiden. "Kom hier !" bulderde de kapitein.

"Wegwezen," zei het boertje. We renden uit het station weg en kwamen op een weiland terecht. "Maar waarom dan ?" vroeg ik. Het boertje bleef me meetrekken, en ook Helga rende mee. Achter ons hoorden we de kapitein bulderen.

"Hoe kunnen we veilig zijn tegen hem ?" vroeg ik.

"Gewoon doorrennen," zei het boertje.

We renden een bos in totdat we aankwamen bij een klein huisje waar een oud vrouwtje woonde. De vrouw liep een beetje gebogen en had een stok. Het boertje vertelde het verhaal, en we mochten binnenkomen. Het boertje scheen het oude vrouwtje te kennen.

Aan de muur hingen schilderijen van het narretje, de indiaanse vrouw, de woeste pianist en de kapitein. Vier schilderijen op een rij. Dit waren de eerste vier grappen. Ik keek er indringend naar. "Het zijn niet zulke besten," sprak het oude vrouwtje.

"Het is groot tuig," sprak het boertje. Helga knikte. We gingen om een tafel zitten. Het oude vrouwtje keek me aan. Het vrouwtje was ouder dan Helga. "Ik zou je wat willen vragen," sprak het vrouwtje. "Kun je mij vertellen hoe deze schobbejakken jouw leven hebben geterroriseerd ?" Ik knikte en begon te vertellen. Het vrouwtje luisterde aandachtig.

Aan het einde van mijn verhaal sprak ze : "U heeft het boek zonder begin en einde nodig, dat altijd veranderd."

"De vijfde grap ?" vroeg ik. Ze knikte. "Het eindeloze boek weet wel raad met hen," sprak ze.

"Waar is het boek ?" vroeg ik.

"Boven," sprak ze. "Zolang je het boek niet hebt, zullen de grappen altijd met je dollen."

"Maar eens had ik het eindeloze boek ontmoet," sprak ik.

"Dat is niet genoeg," zei het vrouwtje. "Je moet de kaart ervan verdienen."

"Hoe kan ik het verdienen ?" vroeg ik.

"Ga eerst maar naar boven," sprak ze.

Ik ging de gang op en toen de trap op. Boven was weer een gangetje, met vier deuren. Ook het vrouwtje, Helga en het boertje kwamen toen de trap op. Het vrouwtje wees de juiste deur aan en ging naar binnen. Daar zat het boek achter een bureau. Het boek rookte een pijpje. "Zaken doen ?" vroeg hij.

"Deze mijnheer wil zaken doen," sprak het vrouwtje.

"Waar gaat het over ?" vroeg hij.

"Vier grappen," sprak het vrouwtje.

"Als hij de vier grappen de baas wil zijn dan moet hij hun kaarten hebben, en daarvoor moet hij eerst mijn kaart hebben, de kaart van het eindeloze boek," sprak het boek vriendelijk. "Gaat u zitten," sprak hij tegen ons. We namen een stoel en gingen zitten. "Dus u wil de kapitein, die de baas van de drie is, een halt toeroepen ?" vroeg het boek deftig. Ik knikte. "Maar dat is een koud kunstje," sprak het boek. Maar ineens werd er woest op de deur geklopt. Het was de kapitein. Hij stormde binnen, en wilde mij grijpen. "Ho, ho," sprak het eindeloze boek, "dat gaat zomaar niet." Het eindeloze boek kwam achter zijn bureau vandaan en greep de kapitein. Maar dat liet de kapitein niet op zich zitten. Hij greep zijn sabel en reeg het boek eraan. Maar het boek begon op hem te druipen, en verslond hem zo langzaam. Na een tijdje ging het boek weer zitten. "Ziezo," sprak het boek, "zo doen we dat." Ik keek het boek verbaasd aan. "Het boek is altijd de baas van de kapitein," sprak het boek. Het boek gaf mij de kaarten van de vier grappen, en toen de kaart van het eindeloze boek.

"Hoe werkt dat precies ?" vroeg ik.

"Je moet het spel en de kaarten leren kennen," sprak het eindeloze boek. "Zo moet je een grappenmeester worden, een meester van het paarse complot."

Ik moest veel leren over het spel, maar het oude vrouwtje onderwees mij. Ook Helga en het boertje vertelden me zo nu en dan er wat over. Het eindeloze boek hield zich verder gesloten.

Het was in die dagen dat er weer een oorlog begon. Er was getrommel buiten en soms trompetgeschal. Hen met de zwarte kappen vielen binnen. Zij begonnen weer met het voorlezen van gedichten. Ik wist dat het slechts educatief was. Ze hadden een dichterlijke discipline. Ze namen ons mee naar het station waar we moesten wachten op een trein. Ze hadden ook het oude vrouwtje en het eindeloze boek meegenomen. Na een tijdje kwam er een trein aan die ons leidde naar het paarse stadje. Ze brachten ons naar het kerkgebouw, waar we het spel moesten spelen. Dit keer moesten we meedoen, anders zou het geweld van de woeste pianist ons weer achterna komen. Gelukkig had ik nu wat kaarten, dus ik kon meedoen. Ook de anderen deden mee. Door een kaart in het spel te gooien verdiende ik er kaarten bij. Ik had het narretje van het bos op tafel gelegd, en daar werden door de anderen ook kaarten opgelegd. De kaarten werden door iemand geschud en zo ontstond er een verhaal door het neerleggen van de kaarten. Iedereen moest zo een verhaal vertellen aan de hand van de kaarten, en de kaartenlegger mocht een verhaal uitkiezen. Degene die dat verhaal had verteld won alle kaarten. Vanwege mijn ervaring met toneelspelen won ik vaak, en had na een tijdje een hele stapel kaarten. Iedereen had ook een pion op een bord, en de winnaar mocht altijd met de dobbelsteen gooien om te zien hoeveel stappen zijn of haar pion mocht zetten. Degene die het bordspel won won ook nog allerlei extra kaarten. We leerden zo creatief en verhalend om te gaan met ogenschijnlijke problemen. Omdat ik zoveel kaarten won begonnen ze me meer en meer de kaartenkoning te noemen. Na een tijdje had ik genoeg kaarten verdiend voor de eerste paarse streep, en zo werd ik beëdigd tot grappenmeester. Ik kwam erachter dat een grappenmeester een groot verhalenmeester en kaartenmeester was.

Ik was nu uitermate geïnteresseerd in hen met de zwarte kappen, en wilde alles van hen weten. Ik zou graag de hogere paarse streep willen ontvangen. Zij waren van de dichterlijke defensie, van strategie, van een gedisciplineerde, dichterlijke vechtkunst. Zij waren grote kunstenaren, zoals zij die verdronken was. Ik slenterde door de straten van het centrum van de paarse stad, samen met Helga, het boertje en een zwarte kap die ons had uitgenodigd. Het was een vrouw, en we gingen naar haar huis, naar een bovenwoning. Het was nog steeds een beetje miezerig weer. Bij haar huis aangekomen moesten we eerst een trap op, en zo kwamen we op de eerste verdieping waar zij woonde. We gingen rondom een tafel zitten in haar huiskamer, waar we even later koffie dronken. Ik wilde zoveel mogelijk te weten zien te komen over de zwarte

kappen. Ik wilde hun gevechtskunst leren en mijzelf er in disciplineren. "Het idee is," sprak de vrouw met de zwarte kap, "dat zwak wint van sterk, en zacht wint van hard. De verdediger wint van de aanvaller."

"Maar u viel aan in het gebouw van de paarse kappen," sprak ik. "Zij het met gedichten, zij het zonder geweld, maar het was een aanval, geen verdediging, en even later was er een verschrikkelijke overstroming. En daarom zijn we hier. De overstromingen hebben ons hier gebracht, en jullie aanvallen op ons."

De vrouw met de zwarte kap glimlachte. "Ik kan wel zien dat je nieuw bent," sprak ze. "Je begrijpt er echt helemaal niets van." Even was het stil en ze leek me wel uit te lachen. Het lachen leek maar door te gaan, maar ik kon niet echt haar gezicht zien. Het leek alsof ze lachte, maar helemaal zeker was ik niet. Ook het boertje schoot in de lach, en toen ook Helga, maar ik kon er niet om lachen. "Heus," sprak de vrouw na een tijdje. "We zijn het wel gewend. Het komt wel vaker voor."

"Zit u me nu in de maling te nemen ?" vroeg ik. "Dus die zwarte kappen zijn er eigenlijk voor om mensen in de maling te nemen ? Want zo voelt het wel de hele tijd."

De vrouw, het boertje en Helga begonnen toen nog harder te lachen. "Jullie zijn me een stelletje," sprak ik.

"Je bent anders een grappenmaker," sprak de vrouw. "Luister : ook wij zijn van de paarse kappen, ook wij zitten in het paarse complot. Ook wij mengen ons met paarse kappen in het gebouw van de paarse kappen waar je vandaan kwam. Alleen soms hebben wij zwarte kappen op. Het was dus technisch niet eens een aanval. Het was ons eigen terrein. Daarom was het ook een schijn-oorlog. Wij verdedigden ons met gedichten, met het educatieve zwaard, tegen nieuwen zoals jij."

"Dus ik ben een bedreiging ?" vroeg ik.

"Potentieel gezien, ja," sprak de vrouw. "Je weet nergens iets van. Je zou zo alles in de war kunnen schoppen."

"Vertel me over die vechtkunst," sprak ik. "Hoe gaat dat in zijn werk. Wat zijn de technieken ?"

"Gedichten," sprak de vrouw met de zwarte kap, "de zachte woorden die alles ontwijken. Gedichten over zwakte en kwetsbaarheid, over emotie en gevoelens, maar dan in een gedetaileerde discipline. Het gaat om het detail. Tegelijkertijd is het vaag, maar er is een groot detail in vaagheid. Zij gaan hand in hand."

"Het is dus secuur, precies, en tegelijkertijd wazig en chaotisch ?" vroeg ik.

"Het is een vechtkunst," sprak ze. "Het gebruikt diverse middelen."

"Ik zou het graag willen leren," sprak ik.

"Zwakheid en zachtheid zijn wapenen," sprak ze. "Het breekt beenderen. Ook is het een oefening in stil zijn. Ook

stilheid is zo'n wapen. Het moet op het juiste moment worden toegepast met dodelijke precisie."

"Interessant," sprak ik. Het was alsof er een vreemde dropsiroop langs mijn gehemelte droop. Haar woorden schenen mij leven te geven en nieuw uitzicht.

"Het indirecte wint van het directe, de omweg wint van de kortste weg," sprak de vrouw. "Het directe zal afsterven. Het is een illusie."

"Dus het directe is een schaduw van het indirecte ?" vroeg ik.

De vrouw knikte. "Het indirecte is ruimte, en het directe is kortzichtigheid, maar beiden hebben een plaats in het gedicht. Het gedicht omzeilt, maar negeert niet. Het gedicht is inclusief, niet exclusief, maar dingen worden soms tijdelijk ontweken. Het is de kunst van het ontwijken. Het maakt lijnen, kronkels en cirkels, en zo wordt alles omgevormd."

"Dat is een prachtige filosofie," sprak ik.

"Leer minder direct te zijn," sprak ze, "leer meer te draaien, bochten in te slaan, leer te bedekken, te veranderen, leer de mist kennen, leer wazig te maken, want dat is je uitvlucht. Het is je verdediging in deze gevaarlijke realiteit."

"Ik wil zeer zeker deze bijzondere vechtkunst leren kennen," sprak ik. "Ik zou graag willen behoren tot de tweede paarse streep, die van de zwarte kappen," sprak ik.

"Maar leer minder direct te zijn, zoals ik zei," sprak de vrouw.

"Wat bedoelt u precies ?" vroeg ik.

"Ga naar een bibliotheek en lees boeken," sprak ze. "De woorden zijn jouw sieraden, en je kunt ze draaien en schakelen totdat het bij je past. Het maakt niet uit wat de woorden zijn. Maak het directe tot het indirecte, geef er een andere betekenis aan. Een woord is slechts een vat. Jij moet het vat vullen."

"Alle woorden zijn dus leeg van nature ?" vroeg ik.

"Ja," sprak de vrouw, "het zijn buizen. En nu ligt er voor jou een taak. Ga zacht met de woorden om, niet direct. Maak de juiste schakels. Het is creatief materiaal." Ze stond op en greep een boek uit de boekenkast. Het was een oorlogsboek. "Begin met dit boek," sprak ze. Dat was wel het zwaarste wat ik me kon bedenken : een oorlogsboek. "Maak er gebruik van," sprak ze, terwijl ze het aan me gaf. Ik sloeg het boek open, en ik zag alle woorden als ringetjes en schakeltjes, als puzzelstukjes. Ik moest het ontcijferen en tot goed gebruik maken. Ik herinnerde me weer dat ik oorspronkelijk opgeleid zou worden tot taalkundig detective, en dat ik als opdracht had bepaalde teksten te ontcijferen. Het was alsof ik weer een duidelijk spoor zag.

"Dit is dus je nieuwe opdracht," sprak de vrouw. We kregen alle drie een eigen

kamer. In de avond begon ik het boek door te lezen in mijn kamertje, na een tijd naar de kaft te hebben gestaard. Het was een heel heftig oorlogsboek, heel bloederig. Na een tijdje gelezen te hebben ging ik slapen. Ook hier kwam toen een reusachtige overstroming. Een golf kwam door het raam heen, greep mij, en trok mij mee. Ik werd een zee in gesleurd die naar bloemen ruikte. Plotseling was alles licht. Het was alsof ik boven de grond was, en ik zag een eiland. Met mijn bed was ik op een golf, en ik werd richting het eiland gesleurd. Ik voelde mij heel duizelig. Op het strand van het eiland stond zij die verdronken was. Mijn bed belandde aan haar voeten. Ik keek naar haar op. Ze had bloemen in haar haar, en een zachtpaarse, bijna doorzichtige jurk had ze aan. "Zo," sprak ze.

"Wat is er gebeurd ?" vroeg ik.

"De overstroming van de bloemenzee," sprak ze. Ik wist niet of ik wakker was of in slaap, maar alles rook naar bloemen.
"Mooi schoon," sprak ze, "de lucht en je verstand."

"Wat bedoelt u ?" vroeg ik. Even was het stil. Ook leek het toen alsof het eiland werd overstroomt en we verdwenen bijna in de golven. Ze riep naar me, maar haar stem begon steeds vager te worden. Een wilde golf sleurde mij mee, en na een tijdje werd ik op vast land geslingerd. Ik lag daar op een wit strand. Een indiaanse vrouw kwam naar me toe. Ze had een rieten rokje aan. Ik herkende haar. "Waren haar deuren de poorten van de hel ?" vroeg ze. "En waren haar boeken de koninginnen van de hel om je te kwellen ?" vroeg ze. "Was je maar bij moeder thuisgebleven, hè."

Ik zuchtte. Ik wist dat zij de tweede grap was. De nar in het paleis had gezegd dat het herinneringen waren die in mijn hoofd ronddwaalden als spoken, en zij hebben hun eigen kamer. "Ik ben nu ook een meestergrap," sprak ik.

"Je kent de grap niet," sprak ze, terwijl ze haar tong even uit haar mond liet uitglijden.

"Wat doe ik eraan ?" vroeg ik.

"Je kunt niets doen," sprak ze. Ze kwam dichterbij me staan. Ze stak toen haar hand uit. Toen trok ze me op en leidde mij mee. "Waar gaan we naartoe ?" vroeg ik.

"Dat zul je wel zien," sprak ze. We gingen over het strand een oerwoud in. Hier had zij ergens een hutje. Het was gemaakt van bamboe, riet en gras.

Ze begon een lied te zingen in een taal die ik niet verstond. "Waar gaat het over ?" vroeg ik. Maar zonder te antwoorden zong ze door.

"Je bent in het boek," sprak ze plotseling. "Het oorlogsboek wat je zou ontcijferen."

"Zijn we in gevaar ?" vroeg ik.

"Nee joh," zei ze. "Dit is de ontcijfering. Ik ben de ontcijfering."

"Interessant," sprak ik, "maar je bent een grap ?"

"De grap is de ontcijfering," sprak ze. "Je moet de humor ervan inzien om zo inzicht te verkrijgen."

"De humor van een oorlog ?" vroeg ik. "Is dat niet een beetje vergezocht ?"

"Het leven is een toneelstuk, en wij zijn de spelers," sprak ze. "Het is om het te verwerken."

"Jij hebt vast ook veel meegemaakt," sprak ik. Ze knikte.

"Ik heb het moeten ontcijferen," sprak ze. "Zoveel vissen in het water die herinneringen zijn."

"Jij lijkt me ook heel dichterlijk," sprak ik. Ze knikte. "Ik ben van het paarse complot, net als jij."

"Zeker van een hele hoge paarse streep," sprak ik.

Ze zweeg, en toen knikte ze. "Ik leef van de visserij, om mijn herinneringen te ontcijferen, anders zou ik gek worden."

"Ik begrijp het," sprak ik.

"De derde paarse streep is van de visserij," sprak de indiaanse vrouw. "Het zijn geschiedenis lessen. Ik ben lerares geschiedenis."

"Interessant," sprak ik. "En is dit je vakantie-huisje ?"

"Min of meer," sprak ze.

"Waar woon je ?" vroeg ik.

"In een vissersstadje," sprak ze. "Mijn pleegvader is de kapitein. Hij is ook visser."

Even schrok ik. "Maar dat is toch een verschrikkelijke man ?" vroeg ik. "Hij maakt problemen en doet dan net alsof hij de redder is, en hij valt zomaar iedereen aan."

"Welnee, joh," sprak ze. "Je moet hem een beetje kennen. Het is gewoon een grote grapjas."

"En ik neem aan dat jij het vak van hem hebt geleerd ?" vroeg ik.

Ze knikte.

"Ik zou graag geschiedenis lessen van je willen krijgen," sprak ik.

"Wat is de betaling ?" vroeg ze, terwijl ze haar tong weer iets uitstak naar me.

"Je kunt me het vak leren, en dan kan ik je helpen," sprak ik.

"Afgesproken," zei ze.

Hoofdstuk 6. De Geheimen van Kapitein Wak

Er waren allemaal kleine rode lichtjes in het vissersstadje waar ze me naartoe nam. Ze had inmiddels andere kleren aangetrokken. Ze had een kamer ergens

op een bovenverdieping in het centrum ergens. We moesten een paar trappen op om daar te komen. Ze had enorm veel boekenkasten in haar appartementje. Ook haar pleegvader zou hier ergens in de buurt wonen, alhoewel hij vaak op zijn schip was. Hij was altijd veel op reis. "Lekker rustig als je pleegvader veel op reis is," sprak ik.

"Vind je ?" vroeg ze. "Hij is een systeem. Ik gebruik het voor de geschiedenis-lessen om dingen te ontcijferen."

Ik keek haar verbaasd aan. "Echt," sprak ik. "Ik zou heel graag een keer zo'n les willen bijwonen. En je werkt ook in de visserij ?"

"Half om half, als bijbaantje," sprak ze.

Het was een echt vissersdorpje. Hier woonden de vissersfamilies. Ze bleven herinneringen opvissen om er wat anders van te maken. In de haven lagen veel grote vissersschepen, en ook langs de kade stonden er veel vissersboten. In de stad waren er natuurlijk veel viswinkels en viskraampjes. Vaak was er ook een vismarkt. Maar volgens de indiaanse vrouw was het allemaal schijn. Het was een schijn-visserij. Alles draaide om het vak geschiedenis. Daarom stonden haar boekenkasten ook vol met geschiedenisboeken, en daar tussendoor stonden ook haar eigen dagboeken. "Dagboeken zijn goud waard," sprak ze.

De volgende dag nam ze mij mee naar haar lokaal waar ze lesgaf. Het was ook ergens op een bovenwoning, midden in de stad. In het lokaal hingen veel schilderijen van vissen en vissersschepen. Het waren schilderijen van de zee. Na een tijdje zat het klaslokaal vol. Ik zat achterin. Zij stond voor haar bureautje voorin en deed het woord. Ze begon met het vertellen van verhalen, en ik luisterde met open mond. Ik was met verbazing geslagen. Wat kon zij mooi vertellen. Na de verhalen besprak ze de betekenis van de verhalen, en legde verbanden met de geschiedenis. Zo was de geschiedenis gewijd aan het verhaal, en niet andersom. Iedere leerling mocht toen zijn of haar eigen verleden vertellen, en dan maakte zij er een verhaal van. Ook mochten ze dit bij elkaar doen. Ik vond het heel leerzaam. Ze was echt een heel begaafd lerares.

De tweede dag liet zij hen kaarten van hun verleden maken, en speelden ze hier een spel mee, wat wel een beetje leek op het spel van het paarse complot. Het was een kaartspel.

Die nacht had ik dromen over grote vissersschepen met veel vis, allemaal herinneringen, die verkocht werden op de vismarkten, om zo letters te worden in boeken.

De dagen daarop werkte ze in de visserij. Ik bleef thuis om wat boeken te lezen. Ook kwam ik boeken tegen die eigenlijk nergens over gingen. Eén boek ging over zoute vis. Zo was haar leven heel afwisselend.

Ook vond ik een boek over de zwarte kappen. Het stond vol met gedichten. Ik werd onderwezen door deze boeken. Ze groeiden in mijn hart. Mijn hart raakte

meer en meer verzadigd. Ik voelde me op mijn gemak bij deze vrouw. We hadden beiden een grote passie voor de natuur. We groeiden naar elkaar toe, ook al was zij vaak weg, en las ik vaak boeken. Het leek wel alsof er onzichtbare banden tussen ons waren, en hoe minder we elkaar zagen, hoe sterker die band werd. Het was alsof zij tot mij sprak en mij onderwees door de boeken. Op een dag moest zij voor een langere tijd weg. Ze zou op reis gaan. Ik mocht zolang in haar huis wonen. Waar kon ik anders naartoe ? Ik hoopte maar dat het boertje en Helga ook goed terecht waren gekomen na de overstroming.

Er was een drang in mij om te onderzoeken. Ik kon niet stil zitten. Ik las en ik las. De dagen vlogen voorbij. Op een dag kwam haar pleegvader binnen. "Is ze er niet ?" vroeg hij.

"Ze is op reis, kapitein," sprak ik. De kapitein ging zitten, en ik gaf hem wat te drinken. Hij deed verder heel aardig. "Zeg kerel," sprak hij, "weet jij van het vissersschip, het verhaal van het vissersschip ?"

"Wat bedoelt u precies ?" vroeg ik.

"Het is een lied," sprak hij, en hij begon te zingen. De man zong maar door, en hij stopte niet meer. Ook begon hij steeds harder te zingen.

"Als dat maar goed gaat," dacht ik bij mezelf. Ik begon ook piano-muziek in de verte te horen, dus ik vermoedde dat de woeste pianist ook weer in de buurt was. Plotseling stopte het, en ook de kapitein stopte met zingen.

Ik zuchtte van opluchting. "Dat had je niet gedacht, hè ?" lachte de kapitein. "Oh, het is zo'n mooi wijsje. Ik kan het wel de hele dag doorzingen."

Ik gaf hem nog wat te drinken, en hoopte maar dat hij rustig zou blijven. Na een tijdje ging hij weer weg, en ik voelde mij de gelukkigste man van de wereld.

Ik greep het boek genaamd "Zoute Vis" en begon te lezen. Het was een zwaar psychologisch boek over een man wiens vrouw ontvoerd was en in de mensenhandel terecht kwam. De man schakelde een detective in, maar die werd om het leven gebracht. Er was nog maar één ding mogelijk voor de man, en dat was zelf op onderzoek uit te gaan. Al gauw kwam hij erachter dat zijn vrouw lid was geworden van een religieuze secte. Het boek gaat over de telefoongesprekken en de brieven tussen de man en de vrouw, waarin hij vermoed dat zij gedwongen is bepaalde dingen te zeggen en te schrijven, anders zou zij het met haar leven moeten bekopen. Harde bewijzen heeft hij hiervoor niet, en dat begint zijn leven in tweeën te scheuren. Het boek gaat over de mentale kwellingen van de man die altijd in onzekerheid en ongerustheid moet leven. Aan het einde van het boek vind hij zijn vrouw terug, maar zij is in stukjes gesneden.

Als de geschiedenis lerares terug is van haar reis spreek ik met haar over dit boek, hoe tragisch het is en verschrikkelijk, als horror. Zij vertelt me dat het metaforisch is. Ze begint me vriendelijk uit te leggen waar alles voor

staat. Een man die zijn vrouw heeft verloren staat metaforisch voor een oorlogs-trauma waardoor de man als het ware psychisch verlamd is geraakt en daardoor sociale problemen heeft. Het is iets binnen de man zelf, en daardoor is er de dichterlijke vechtkunst van de zwarte kappen om hier doorheen te kunnen komen.

"Het is de staf van de witte bloemenkoning die de mens slaat," sprak ze, "oftewel het bosnarretje met het speertje, dat is hetzelfde. Zij slaan het trauma in de mens. Het is de motor van het schip. Zonder weerstand kan het schip niet varen. Het is een natuurkundige wet."

"Dat is de eerste grap," sprak ik, "en dan de derde grap maakt alles erger ?" vroeg ik. Ze knikte. "Ja, totdat de vierde grap komt, de gedwongen hulp, mijn pleegvader. Hij komt altijd zonder aankondiging met de deur in huis vallen, hè ?"

"Dat kun je wel zeggen," zei ik. "Maar jij bent toch de tweede grap ?"

"Shhh," sprak ze, terwijl ze haar tong iets liet uitglijden naar mij.

"Je bent eigenlijk heel aardig," sprak ik.

"Dat komt omdat je mij hebt leren kennen," sprak de geschiedenis lerares, "en je hebt mij leren waarderen. Ik ben de eenzaamheid."

"En dat is een grap ?" vroeg ik.

"Ja," knikte ze, "want eenzaamheid is ook een persoon. Eigenlijk is het dus onmogelijk om echt eenzaam te zijn."

Ik glimlachte. "Je bent erg wijs," sprak ik.

"Je hebt de eenzaamheid leren kennen als een vriend," sprak ze. "Je bent daarom dicht bij de zwarte kappen gekomen, want zij worden ook wel "de eenzamen" genoemd." Ik was verheugd dat ze dit zei, want dat betekende dat ik bijna de tweede paarse streep had behaald, die van de zwarte kappen. Dit was iets waar ik naar uitzag en waar ik naartoe groeide.

Ik had haar slaapkamer nog nooit gezien, en die hield ze ook altijd opgesloten, maar daar had ze nog wat extra boeken liggen. Het was een hele eer toen zij mij haar slaapkamer liet zien. Er hingen overal gordijntjes in haar kamer. Hier had zij boeken van het bosnarretje, oftewel de witte bloemenkoning, en van de woeste pianist, en haar pleegvader en zelfs een boek over haarzelf. Zij raadde mij aan om die boeken te lezen om meer grip op de zaak te krijgen. Zij gaf mij de boeken mee en ik was haar erg dankbaar daarvoor. Ik begon met het lezen van het boek over haarzelf. Het ging over een meisje dat was ontvoerd door piraten. Zij werd verschrikkelijk misbruikt en moest alles doen wat zij zeiden. Later kon zij zich uit deze levensstijl loskrijgen, en werd zij opgevangen door de kapitein die haar pleegvader werd. Zij had dus geen makkelijk leven gehad, en had daardoor sociale problemen. Maar nu was ze dan geschiedenis lerares, om herinneringen te verwerken. Daarna begon ik aan de andere boeken, eerst van de woeste

pianist. Ook vertelde de geschiedenis lerares mij veel over de woeste pianist. Hij bleek in zijn jeugd eens op zijn hoofd te zijn gevallen, en sindsdien had hij zware aanvallen, die als ze begonnen steeds erger werden. Naarmate ik meer in het boek las over hem, en meer naar de geschiedenis lerares luisterde die over hem vertelde begon ik hem steeds beter te begrijpen. De geschiedenis lerares zei dat ik zonder hem de geschiedenis nooit zou kunnen begrijpen. De woeste pianist was de stuurman van het schip. Ook was het een noodbel, waarna de kapitein uitredding kon bieden. Zij waren dus beiden sleutels in de ontcijfering. De woeste pianist was de diagnose, en de kapitein het medicijn.

Blijkbaar waren er veel gevaren, anders zou de woeste pianist er niet wezen. En de woeste pianist beschermde tegen iets nog veel ergers, vertelde de geschiedenis lerares. Ik begon in te zien dat de grappen een grote functie hadden, maar dat ze geen katjes waren om zonder handschoenen op te pakken. Zij moesten met grote zorg en voorzichtigheid behandeld worden. Op zichzelf staande konden zij niet rechtstreeks vertrouwd worden. De directe weg was inderdaad zoals gezegd was een doodlopende weg. Hier was groot hoogspannings-gevaar, maar de geschiedenis lerares leek een kundig electricien. Zij leerde mij de natuurwetten van de grappen.

Ik wist dat alle grappen uit de hand zouden kunnen lopen zonder de vijfde grap, het eindeloze boek. De geschiedenis lerares sprak dat daarom dan ook het eindeloze boek vereerd werd in het vissersstadje, naast zij die verdronken was. Op het stadsplein stond een beeld van het eindeloze boek, waar mensen vaak zongen. Ook op de kade stonden veel paaltjes met stukken van het eindeloze boek op plastic bladzijdes. Vaak waren er ook verzen van het eindeloze boek gegraveerd op de stenen van de huizen, of op andere stenen door de stad heen. Ik vond dit begrijpelijk, sinds ik de noodzaak van de aanwezigheid van dit boek had ingezien. Ook de geschiedenis lerares was daarom een vereerder van het eindeloze boek.

"Wie heeft het eindeloze boek geschreven ?" vroeg ik.

"De nar," sprak ze, "de grotere nar van het paleis." Ik herinnerde me hem. We hadden elkaar heel kort ontmoet, en toen moest hij weer weg.

"Hij is de zesde grap," sprak ze vervolgens.

"En wat is precies de grap. Wat is hij precies ?" vroeg ik.

De geschiedenis lerares zweeg. Na een tijdje sprak ze : "Hij is groot. Hij is een zee, een groot geheim. Hij heeft jou hier gebracht."

"Oh, de laatste overstroming ?" vroeg ik, "die me jou weer deed ontmoeten ?"

Ze knikte. "Het is de Grote Bloemenzee, de vierde," sprak ze.

"En wat is precies de grap ?" vroeg ik.

"De grap van het misverstand en de

leugen, die beiden slechts de raadselen zijn van de waarheid," sprak ze. "Het is hoe geliefden in oorlogstijd met elkaar communiceren. Ze verpakken hun boodschappen voor elkaar in raadselen, hopende dat de ander ze kan ontcijferen."

"Interessant," sprak ik. "Dus de zee brengt ook boodschappen ?"

"Natuurlijk," sprak ze. "De Grote Bloemenzee heeft het eindeloze boek geschreven waarin zich alle boodschappen bevinden, maar het is een groot labyrint. Alle boodschappen zijn zo beveiligd en zullen alleen aankomen bij de geadresseerde, en alleen door de geadresseerde begrepen worden."

"Dat klinkt als een goed systeem," sprak ik.

Het verhaal van de nar in het paleis was eigenlijk heel tragisch. Als kind werd hij opgesloten gehouden, en daarom is hij zo geworden als hij is. Hij laat zijn hart niet kennen, en moet ook altijd weg. Hij kan zich niet aarden, en daarom is hij een zee.

De geschiedenis lerares vertelde zijn geschiedenis. Het jongetje had geen speelgoed en werd mishandeld. Hij leefde in een ondergrondse tunnel. Hij was een prins waarvan de profetieën zeiden dat hij een groot medicijn zou uitvinden. Die profetieën waren geuit door een orakel. Het orakel werd verwoest en het jongetje werd door de artsen van het paleis opgesloten in een verborgen tunnel, omdat ze hem als een bedreiging zagen voor hun professie.

"Hoe is het jongetje uiteindelijk bevrijd ?" vroeg ik.

"Hij is nooit bevrijd," sprak de geschiedenis lerares. "Hij werd vergiftigd en stierf toen. Toen werd hij een spook en schreef het eindeloze boek. Hij is nu de grote bloemenzee. Hij heeft zichzelf bevrijd."

"Gelukkig maar," sprak ik.

Ze liet mij een boek zien over de grote bloemenzee. "Lees dit," sprak ze. Ik nam het boek naar mijn kamer en begon direct te lezen. Het was een heel dik boek en ik las uren en uren. Toen het jongetje een spook was geworden werd hij goed opgevangen door een piratenschip onder leiding van kapitein Wak, een vriendelijke piraten-kapitein. Het was een spookschip dat ook rebelleerde tegen de corruptie en de misdaad van de artsen. Het was hier waar het jongetje zijn medicijn ontwikkelde. Kapitein Wak leerde hem hiervoor de kunsten van het toveren. Kapitein Wak was ook de Stille Bloemenzee, een andere zee, waaruit Grote Bloemenzee voortkwam. Beide zeeën zijn grote oceanen. Er werd gezegd dat in de Stille Bloemenzee het paradijs lag, en het jongetje schreef er veel over. Als niemand anders kende hij de geheimen van kapitein Wak.

Hij had aan kapitein Wak belooft dat hij de geheimen van de Stille Zee goed zou bewaken. Hiervoor schreef hij het eindeloze boek en veranderde hij door de toverkunsten van Kapitein Wak in een bloemenzee, de Grote Bloemenzee, die om de Stille Bloemenzee heenligt.

Men zegt dat de Stille Bloemenzee nog wel veel groter is dan de Grote Bloemenzee, en dat in vergelijking de Grote Bloemenzee maar een druppel is.

Het scheen dat het jongetje niet alleen het eindeloze boek had geschreven, maar ook de pleegvader van de geschiedenis lerares, oftewel de kapitein, de vierde grap, had gemaakt, als een bitter medicijn, een medicijn wat zeker niet teveel gebruikt mocht worden, alleen in hele kleine beetjes. Ik begreep daarom ook des te meer de voorzichtigheid van het boertje, want teveel van dit medicijn zou rampzalig zijn en alles alleen maar erger maken.

De kapitein was een grote en belangrijke machine op het schip, maar het was alleen voor bevoegden, hen die diep ingewijd waren in het paarse complot. Het was een zeer technisch systeem, wat het jongetje in zijn wanhoop had vervaardigd, en waar de corrupte paleis artsen altijd bang voor waren geweest. Ze vreesden dit systeem meer dan wie dan ook. Eigenlijk was het een groot oorlogsschip, en ook de woeste pianist was een machtig en zeer gevreesd wapen. Ook dit was een creatie van het jongetje.

In de Stille Bloemenzee, ook wel de Stille Bloemen Oceaan genoemd, moesten ergens de paradijs eilanden liggen. Ook daar ging het boek over. Op de paradijs eilanden zou de inwijding tot de zwarte kappen plaatsvinden. Het leek mij een onmogelijke taak om daar te komen, en ik zag er echt tegenop, maar toen ik er met de geschiedenis lerares over sprak had zij wel een plannetje.

Het was waar dat er verschrikkelijke stormen en orkanen woedden op de Stille Bloemen Zee, zodat niemand zomaar tot de paradijs eilanden zou kunnen komen. De Stille Bloemen Oceaan was dus helemaal niet zo stil. Maar de geschiedenis lerares had wel een plannetje. Onder het huis van haar pleegvader zou zich een tunnel bevinden die helemaal doorliep onder de Grote Bloemen Zee en de Stille Bloemen Oceaan, tot onder de paradijs eilanden. Haar pleegvader was deze keer op reis, en zij had de sleutels. Het was daarom een koud kunstje onder zijn huis te komen. Er was daar een klein geheim stationnetje verbonden aan de tunnel. Met een lift gingen we daar naartoe. Haar pleegvader had een kast van een huis.

Er stond daar een vreemde machine, toen we op het stationnetje aankwamen. Deze vreemde machine zou ons door de tunnel leiden. Tot mijn grote schrik waren er ook zwarte kappen. Zij leken in oorlogs-stemming en begonnen gedichten tot ons voor te dragen. We mochten niet bij de machine komen. Ook de geschiedenis lerares begon gedichten voor te dragen en verzen op te zeggen van allerlei boeken, en van het eindeloze boek. "Laat ons erdoor," sprak zij. "Mijn pleegvader zal jullie zwaar straffen als jullie ons proberen tegen te houden."

"Straffen met gedichten ?" vroeg één van de zwarte kappen.

"Achteruit," sprak de geschiedenis lerares, terwijl ze een wapen trok. "Laat me dit niet gebruiken," sprak ze. Maar

toen renden de zwarte kappen naar de vreemde machine en gingen ermee de tunnel in. "Te laat," sprak de geschiedenis lerares. "Mijn pleegvader zal ze leren." Ze pakte een notitie-blokje en een pennetje en maakte wat notities. Er was nog ergens een kelder waar alleen zij toegang tot had. We liepen naar de kelder toe, wat meer een soort garage was. Er stond hier ook nog een enorm grote en vreemde machine. "Nu maar hopen dat ik hem aan de gang kan krijgen," sprak de geschiedenis lerares. We gingen beiden de machine in, en in de cockpit begon ze op allerlei knopjes te drukken. Na een tijdje kreeg ze hem aan de praat, en ze bleek er heel verheugd over te zijn, net als ik. Ze begon het ding uit de garage te sturen, en even later kon het ding over een schuine helling naar beneden op de rails terecht komen. "Ziezo," sprak ze, "in orde." Ik glimlachte. Ze begon nu het ding pas echt op te starten, en al snel gingen we vanuit het stationnetje de tunnel in. Gelukkig was de tunnel goed schemerig verlicht. Hier en daar waren lampjes. Er was geen overbelichting. Alles was goed verdeeld, en de lampjes waren op goede afstand van elkaar verwijderd. De vreemde machine kon hoge snelheden bereiken, en zo duurde het niet lang of we schoten er doorheen, op naar de paradijs-eilanden. Wel moesten we hiervoor vele uren door de tunnel heen, en ik hoopte maar dat er onderweg niets aan de machine zou mankeren. Ik zou niet graag vast willen zitten ergens midden in zo'n tunnel onder de oceaan. Na een tijd was ik geheel mijn besef van tijd kwijt, en ik voelde me ook anders. Ik had geen idee waar we nu waren. Alles ging gelukkig goed, en na een tijdje stapten we uit op een stationnetje onder de paradijs-eilanden. Met een lift konden we naar boven.

De geschiedenis lerares leidde mij naar een zaaltje met een voorstelling waarin de beroemde piraten-kapitein Wak zou optreden. De hele zaal zat vol met zwarte kappen. We gingen ergens achteraan zitten. Na een tijdje kwam kapitein Wak op het podium, nam zijn hoed even af en lachte breeduit. Hij begon toen honderduit over zijn avonturen te praten, wat hij allemaal had meegemaakt, maar noem het maar gerust opscheppen. Ik had nog nooit in mijn leven zo'n grote opschepper gezien. Hij gaf dat ook wel toe, maar hij zei dan dat als je ooit geconfronteerd wordt met grote opscheppers, zorg er dan voor dat je zelf de grootste opschepper bent. De verhalen haalde hij dus uit zijn zak. Het rolde gewoon zijn zakken uit, en uit zijn hoed. Daarna deed hij wat tovertruukjes. Ook wist hij veel over mensen te vertellen. Hij kon gedachten lezen en de toekomst voorspellen, als een orakel. Het werd een onvergetelijke avond. Het mooiste moment was nog dat hij aan het einde van de voorstelling naar mij toekwam en mij verwelkomde tot de tweede paarse streep, die van de zwarte kappen. Ik was nu één van de opscheppers, sprak hij, en hij gaf mij een medaille. Ik was met mijn hoofd in de wolken.

Hoofdstuk 7. De Geluksvogel

Eén van de paradijs eilanden was genaamd "Het Eiland van de Gouden

Dobbelsteen". In een bootje gingen we er naartoe. Het eiland stond vol met gebouwen en complexen die bereikt konden worden door trappen. Alles was onderverdeeld in verhogingen en verlagingen. Het hoogste deel van het eiland werd de gokstad genoemd. Het stond hier vol met gokpaleizen en andere soorten goktenten. Niets kon hier verdiend worden. Alles ging door gokken. Men zei dat een orakel mensen op die manier beloonde. Het orakel werd vereerd, en was genaamd de Gouden Dobbelsteen. Deze dobbelsteen zou alles weten, en als iemand bijvoorbeeld was bestolen of verkeerd behandeld, dan kon het in de gokstad worden gecompenseerd. De dobbelsteen zorgde er goed voor dat zij die anderen hadden afgescheept hier grote verliezen leden. Het stadje was daarom ook gevreesd door schurken, oplichters en criminelen. Toch trok het allerlei goudzoekers en geluksvogels aan omdat er zulke hoge prijzen gewonnen konden worden. Ook kapitein Wak scheen uit dit stadje te komen. Hier woonden de gouden gokkers, hen van de vierde paarse streep, een soort hoge jokers.

Ook ik wilde dit stadje bezoeken, want ik had het gevoel in bepaalde opzichten te zijn benadeeld en opgelicht in mijn leven, wat terugging tot een ver verleden. In plaats van erover te praten met een goudzoekende arts, zou ik toch liever een spelletje spelen op een goudgevende machine. En in dit stadje waren allerlei soorten gokspelletjes. Je kon het zo gek niet bedenken. Vaak gingen de gokspelletjes ook extreem ver. Bij sommige spelletjes kon je zelfs je leven verliezen. De geschiedenis lerares raadde mij aan zo ver mogelijk van die gevaarlijke gokspelletjes vandaan te blijven. Zij zou mij wel in de stad wegwijs maken, en laten zien welke spelletjes voor mij veilig waren en medicinaal. De gokdokter was in deze stad een begrip. De gebouwen in deze stad waren de hoogsten die ik ooit had gezien. Sommigen leken wel eindeloos.

Op een zekere dag was er een grote invasie op de paradijs eilanden. Er was een groot spookschip gekomen, genaamd : 't Zalige Woord. De spoken van dit schip waren van een vreemde religieuze secte. Zij vereerden een kikker die aan een kruis hing. Deze kikker zou een ieder die in hem geloofde slapend rijk maken. Zij vielen ook het gokstadje binnen, maar zij begonnen de gevaarlijke gokspelletjes van het stadje te spelen, en velen van hen verloren het leven. Nu, als je als spook je leven verliest, dan heb je het ook goed verloren. De overgeblevenen wisten niet hoe snel ze weer zouden wegkomen op hun spookschip 't Zalige Woord. Niemand begreep overigens hoe ze met het schip door de stormen en orkanen van de Stille Bloemen Zee waren gekomen. Maar ja : Spookschepen zijn spookschepen.

Ik merkte dat het systeem niet helemaal waterdicht was. Maar ja : dat noemden ze de volmaaktheid van de onvolmaaktheid. Later bleek het een grap te zijn geweest van kapitein Wak zelf. Dat gebeurde wel vaker op twintig Augustus, de dag van de gouden jokers. Op deze feestdag hield men altijd elkaar voor de gek. Deze datum werd aangehouden als de datum waarop

kapitein Wak eens bij het eiland Dakzand de artselijke vloot innam.

Vanuit het Eiland van de Gouden Dobbelsteen waren er ook gouden bruggen naar andere paradijs eilanden in de buurt. Alleen als men een reis naar zo'n eiland had gewonnen in het gokstadje kon men over de gouden brug er naartoe. Er was geen andere manier. Men kreeg toegang op zo'n brug door een klein gouden kaartje. Op dit kaartje was ook vermeld voor hoe lang het verblijf geldig was. Soms was dat heel kort, en soms lang, oplopend tot onbeperkt.

Wapengebruik ging eigenlijk precies hetzelfde. Alleen de gouden gokkers of gouden jokers waren bevoegd een wapen te hebben, en dit kon alleen maar werken door het wapen te activeren met zulke kleine gouden kaartjes. Wapengebruik was dus verbonden aan toegang tot bepaalde eilanden. Dit was ook de reden waarom de zwarte kappen geen wapens mochten gebruiken. Zij waren pas van de tweede paarse streep, terwijl wapengebruik pas mogelijk was vanaf de vierde paarse streep. Ik besefte dat de geschiedenis lerares daarom ook minstens de vierde paarse streep had, want zij had in het stationnetje onder het huis van haar pleegvader een wapen getrokken om de zwarte kappen tot orde te roepen, tenzij ze dit onbevoegd deed. De vraag was ook natuurlijk of ze het wapen wel zou kunnen gebruiken indien nodig. Ik had het niet gezien, maar om het daadwerkelijk te kunnen gebruiken zou zij dus gouden kaartjes bij zich moeten hebben om het te kunnen activeren.

Daarom konden ook alleen hen van de gouden gokkers binnen treden in de legermacht en de politie macht. Wapengebruik was dus alleen voor diep ingewijden binnen het paarse complot.

De eilanden waar de bruggen naartoe leidden werden de boeren eilanden genoemd. Hier zouden de gokboertjes en de gouden boertjes wonen.

De geschiedenis lerares vertelde mij veel over de eilanden. Ze vertelde ook dat eens in de zoveel tijd de Rechte Bloemen Zee zou komen om alles te zuiveren door een grote overstroming. De Stille Bloemen Zee was ook slechts een druppel vergeleken met de Rechte Bloemen Zee. De Stille Bloemenzee omhulde deze zee, zoals de Grote Bloemenzee de Stille Bloemenzee omhulde. Wanneer de Rechte Bloemen Zee zou overstromen en zich zou vermengen met de Stille Bloemenzee, dan zouden ze in een onderzeeboot moeten. Op een dag was het zo ver. Overal gingen alarms af, en we moesten allemaal naar een reusachtige onderzeeboot die ergens op het eiland stond. Elk eiland had zijn eigen onderzeeboot. De geschiedenis lerares wist wel waar het was, en leidde mij naar het reusachtige schip. Iedereen stond te dringen bij het schip. In de verte waren al reusachtige golven te zien die op ons af kwamen. Er was niet veel tijd. Het schip had gelukkig meerdere ingangen, en daarom ging het in goed tempo. Toen ik in de onderzeeboot was binnengekomen keek ik mijn ogen uit. Een matroos leidde ons naar een bepaalde gang waarin we beiden een eigen kamer kregen, naast elkaar. Het waren hele gezellige

kamertjes met een bed. Ook had elke kamer zijn eigen tafel en wat stoelen.

De geschiedenis lerares nodigde mij uit in haar kamer, zodat ze verder kon vertellen. Ik luisterde aandachtig naar haar. Eigenlijk vergaten we de overstroming geheel. Alles ging tamelijk rustig en gepland. De geschiedenis lerares vertelde dat de onderzeeboot naar het Rechte Bloemenzee gebied zou gaan. De overstroming zou nogal lang duren namelijk, en het schip zou genoodzaakt zijn aan te leggen bij de natuur eilanden in dit zeegebied. Op deze eilanden zouden kannibalen wonen. Dit was voor mij de druppel die de emmer deed overlopen. Het angstzweet begon bij mij uit te breken, en ik begon echt voor de eerste keer weer terug te verlangen naar mijn baan op het toneel. Ik wilde weer toneelspeler worden, of werken in een patatkraam, of beiden, voor de afwisseling. Alles beter dan dit. De geschiedenis lerares keek mij aan en gaf mij een gouden sleutel. "Dit is een sleutel voor een magische lift in de onderzeeboot," sprak ze. "Het kan magisch terug gaan naar het verleden naar elk gewenst punt. Alleen geschiedenis leraressen hebben zo'n sleutel," sprak ze.

"Oh, weer zo'n hogere paarse streep ?" sprak ik cynisch. Ik had het helemaal gehad met deze idiote wereld van het paarse complot. Ik werd stapelgek van dit paarse complot, want het scheen allemaal tegen mij gericht te zijn. Ik greep de sleutel uit haar hand en riep woest : "En waar is die magische lift dan ? Breng me er naartoe." Ze deed de deur open en sprak : "Volg mij." Ik liep achter haar aan, en we moesten even de gang door, totdat we op een andere gang kwamen die in een bocht liep. Na een tijdje kwamen we bij de magische lift aan. "Open de deur," sprak ze. Ik stak de sleutel in het sleutelgat en draaide de deur open. Beiden gingen we naar binnen. Even toetste ze wat in op het knoppensysteem aan de wand waarboven een scherm was. Op het scherm verscheen mijn hele verleden. "Waar wil je naartoe ?" vroeg ze.

"Naar huis," sprak ik emotioneel. "Ik speel liever met kannibalen op het toneel, dan in het echt."

"Ik begrijp het," sprak de geschiedenis lerares.

"Ik moet hier echt weg," sprak ik, terwijl ik haar op haar voorhoofd kuste.

"Ik zal je missen," sprak ze.

"Wil jij niet met me mee ?" vroeg ik. "Ik zou niet graag willen dat je eindigde in de pan."

Ze schudde haar hoofd. "Ik moet hier blijven," sprak ze.

Ik was helemaal klaar met het paarse complot. Ik had het gevoel dat ik niet meer kon ademen, alsof ik verdronk.

Vlug typte de geschiedenis lerares nog wat in op het knoppenstelsel. "Ik moet nu gaan," sprak ze toen. "Alles is in orde." Toen opende ze de deur van de lift, en ging eruit, terwijl ze de deur achter haar sloot. Opeens werd het zwart voor mijn ogen, of de lift was totaal donker. Ik voelde me in een diepe

slaap glijden. Ik werd wakker en keek recht in het gezicht van de secretaresse van het toneel.

"Mijnheer Windesheim, wordt het geen tijd dat u een ander beroep kiest ?" vroeg de secretaresse vriendelijk.

Ik schudde mijn hoofd : "Nee, ik houd van mijn baan bij het toneel. Voor de afwisseling heb ik misschien een bijbaantje nodig, bij een patatkraam ofzo."

"Er zijn veel mogelijkheden," sprak de secretaresse.

"Nee, nee, het is goed zo," sprak ik. De volgende dag ging ik fluitend en vol frisse moed naar het toneel. Ik was de gelukkigste mens van de wereld, een ware geluksvogel.

Einde

DE EVOLUTIE VAN DE HEMEL

Hoofdstuk 1.

Evert van der Heg loopt 's avonds naar huis waar zijn vrouw, Loes, op hem wacht. Evert is politie agent in de stad. Het was een vreemde dag geweest, abnormaal druk. En Evert was moe, zeer moe. Zijn vrouw, Loes, had voor hem gekookt. Hij moest direct weer weg. Hij had eigenlijk nergens tijd voor. In een tunnel tussen twee stadsgedeeltes was een zombie gesignaleerd. Hij moest er naartoe met geladen pistool. Ook een paar collega's waren daar. Hij keek de tunnel in, en zag wat bewegen. Hij kreeg ineens hallucinaties, en hoorde een gegrom in zijn hoofd. Hij schrok, en wist dat de zombie telepatische krachten zou moeten hebben. Hij schoot in de tunnel. Zijn collega's keken ook met getrokken pistool in de duistere tunnel. Ineens zag hij ze tegen de grond vallen. Hij raakte in paniek en begon weg te rennen. Hij was bang dat hij bezeten zou raken.

Thuis aangekomen merkt hij dat zijn vrouw vreemd doet. Hij vertrouwt het niet. Hij heeft het idee dat de zombies de stad al hebben ingenomen. Hij vecht tegen het gegrom in zijn hoofd. Maar waar moet hij naar toe ? Uiteindelijk strijdt hij ook weer tegen die gedachte. Misschien is er een andere reden waarom zijn vrouw vreemd doet. Zijn vrouw vertelt hem dat hij wat rust moet nemen. Zij zou de politie er wel over inlichten.

De dag erna wilde hij weer terug naar

de tunnel. De politie had laten weten dat ze nu een nieuw wapen hadden. Het was een vlammenzwaard, een handvat wat een soort gasachtig vuur of stoom kon voortbrengen, maar het was ingewikkeld in gebruik. Evert moest naar de politie school waar hij verder erover onderwezen zou worden. Ook zijn collega's die op de grond waren gevallen waren daar. Hij was blij ze te zien. Het bleek dat de zombie zich al had voortgeplant en dat pistolen alleen maar averechts werkten. Het duurde een paar dagen voordat ze het gebruik van het stoomsabel onder de knie hadden. Pas toen konden ze terug naar de tunnel. Evert kreeg weer hallucinaties toen hij dichter bij de tunnel kwam, en ook zijn collega's klaagden erover. Weer hoorde Evert het gegrom in zijn hoofd en ditmaal was het erger. Hij activeerde zijn stoomsabel, terwijl hij dichter bij de tunnelingang kwam. Dit zou ook een bepaalde bescherming om hem heen vormen. Het grommen in zijn hoofd ging over in krijsen. Evert disactiveerde zijn stoomsabel en greep naar zijn hoofd terwijl hij op de grond viel. Hij had zware hallucinaties over een schip wat aankwam aan een strand. Er was een woeste storm, en er was veel gebrul. Het was een schip vol van zombies. Evert probeerde weg te kruipen van de tunnel. Hij voelde zich verlamd. Ook voelde hij zich spastisch. Hij kon zich niet meer bewegen zoals eerder. Alles ging anders, als door krampen. Er kwam schuim op zijn mond, en hij riep : 'nee !' Maar hij wist dat zijn geroep niet eens uit zijn mond kon komen.

Even later werd hij wakker in een park. Boven hem was een vrouwengezicht. "Ben ik dood ?" vroeg Evert, terwijl de vrouw hem ophielp. "Wat een prachtige tuin."

"Het is de tuin van je geweten," sprak de vrouw. Ze begon hem dieper in de tuin te leiden. "Ben ik dood ?" vroeg Evert weer.

"Nee," sprak de vrouw.

"Wat is er gebeurd ?" vroeg Evert.

Evert voelde de hitte van zijn stoomsabel. Maar het ding stond niet eens aan. Het handvat hing aan zijn gordel. Evert was ontroerd door de pracht van de tuin. "Waar gaan we naartoe ?" vroeg Evert.

"Naar mijn huis," sprak de vrouw. Dieper in de tuin had ze een prachtig wit huisje omgeven door bloemrijke heggen. "Prachtig," sprak Evert. Hij was bijna buiten adem. Toen gingen ze naar binnen in het huisje. "Bent u een engel ?" vroeg Evert.

"Een fee," sprak de vrouw. Ze gingen aan een tafeltje zitten van wit marmer. "Ik ben een gas van je stoomsabel," sprak de vrouw. "Je hallucineert slechts. Het is voor je eigen bescherming. Ik help je navigeren." Plotseling kwam Evert weer bij zijn bewustzijn, en zag de tunnel voor zich. Hij was nu bijna binnen. Zijn collega's waren om hem heen. Weer kreeg Evert een flits van een hallucinatie waarin hij een schip met zombies zag wat aankwam op een strand. Het was stormachtig weer. Toen hoorde hij weer gegrom en gebrul in zijn hoofd. Het leek wel alsof de flits deels bleef hangen, en toen liepen ze de

tunnel in. Het was er erg donker, maar ze hadden zaklampen bij zich. Ergens dieper in de tunnel zagen ze wat bewegen. Evert kreeg flitsen van hallucinaties waarin de tunnelbodem bedekt was met graven aan de zijkant. "Er liggen mensen begraven onder de bodem van de tunnel !" riep Evert.

"Shhhh !" zei een collega naast hem. "Ja maar," zei Evert. Verder kon hij niets zeggen. Het was alsof een hand voor zijn mond was gelegd. Verderop in de tunnel leek het alsof de verlichting aan begon te gaan, maar het knipperde. Het ging aan en uit. Weer kreeg Evert hallucinaties van graven, witte graven, door de hele tunnel heen, en toen velden vol witte graven. "Illuminus !" werd er geschreeuwd. "Vecht !"

Evert kreeg de rillingen, en wilde omdraaien. Hij wilde niet gek worden, maar zijn collega's liepen strak naar voren. Hij kon niet omdraaien. Van achteren werd hij geduwd door de rij van collega's achter hem. Hij vroeg zich af of zij dezelfde hallucinaties hadden. Weer kreeg hij een hallucinatie van een zee. De zee was woest, en een reusachtig geestenschip met zombies kwam dichterbij in de verte, in de mist. Het was een reusachtig hoog schip. "Pilatus !" werd er geroepen. "Het is de Pilatus !"

"Wat is Pilatus ?" vroeg Evert aan een collega die naast hem marcheerde. "Het is de naam van een schip," sprak de collega.

"Wat voor schip ?" vroeg Evert.

"Een zombie schip," sprak de collega.

Hij dacht dat hij gek aan het worden was. Hij rilde over zijn gehele lichaam. Achter hen hoorden ze ineens gegrom, en ze draaiden om. Ze werden aangevallen door dolle honden, en achter de dolle honden waren enkele zombies. Evert greep het handvat van de stoomsabel en activeerde het. Zo kon hij twee honden van zich afhouden. Het sabel ging met gemak door het vlees van de honden heen, maar er kwamen steeds meer honden. Evert sloeg als een dolle man om zich heen met de sabel. Het geblaf stak in zijn hoofd. Weer had hij hallucinaties, en ditmaal waren het grote treinen die aankwamen in de nacht, en er waren allemaal zombies in de treinen. Evert schreeuwde. Na een tijdje was het rustig. De tunnel lag vol met dode, verscheurde honden. Hij stond buiten de tunnel, en ook wat collega's kwamen naar buiten. "Is iedereen in orde ?" werd er geroepen. Hij was aan de andere kant van de tunnel.

"Er zijn zombies in de tunnel," sprak Evert. "Ik ga niet meer terug."

"Wie van ons zijn er nog over ?" riep een collega.

"Ik hoop allemaal," zei Evert. Ze leken hem te negeren. Een groep collega's verzamelde zich een paar meter van hem verwijderd. Hij ging er ook tussen staan. "We missen er vier," zei iemand. "Ik ga niet terug," zei een andere collega. "Er is iets in die tunnel wat niet goed is."

Evert probeerde te spreken, maar het leek wel alsof iemand een hand voor

zijn mond hield, als een zwarte handschoen. Alsof er iemand achter hem stond, maar er stond niemand. "We missen er veel meer," sprak een andere collega. En toen volgde er een namenlijst. "Misschien zijn ze aan de andere kant van de tunnel ?" zei iemand anders. "Nee," werd er toen gezegd.

Er kwam toen een zombie uit de tunnel die leek op één van de politie agenten. "Dat is Willem niet !" riep een agent. De zombie kwam steeds dichterbij. "Ik ben het," zei de zombie, "Willem ... Ze hebben me ... Ze hebben me ..."

"Geloof hem niet !" riep een agent, die zijn stoomsabel activeerde. Een enorm gegrom was er toen. Vuur kwam uit de mond van de zombie. Het trok aan hun gedachtes. Evert kon zijn hoofd niet meer bewegen. Het zoog aan hem. De zombie kwam dichterbij. Alle agenten stonden als aan de grond genageld. Weer kwam er vuur uit de mond van de zombie. Evert begon te zweten. "Willem ?" vroeg Evert. De zombie kwam dichterbij. Het moest Willem wel zijn. "Ze hebben me ..." zei de zombie. "Ik draag het virus nu. Ze hebben me ..."

"Geinjecteerd ?" vroeg Evert.

De zombie viel Evert om de nek. Evert kon zich nog steeds niet bewegen. "Help," fluisterde de zombie in zijn oor.

"Wat is er gebeurd ?" vroeg Evert.

"Ik kan niet meer," sprak de zombie. De zombie had een aparte geur. Evert hoopte maar dat het Willem was. "Ik kan niet meer," zei de zombie weer.

"Wat is er gebeurd ?" vroeg Evert weer.

"Ze hebben me ...," sprak de zombie. "Ze hebben me ..."

"Wat ?" vroeg Evert.

Evert kreeg weer hallucinaties van boten die aankwamen, en van grote treinen in de nacht.

"Ik kan niet meer," sprak de zombie.

"Wie ben je ?" vroeg Evert.

"Willem," sprak de zombie.

"Wat hebben ze gedaan ?" vroeg Evert.

"Ze hebben ..." sprak de zombie. "Ik kan niet spreken."

"Probeer het," zei Evert.

"Ze ... ze ... stoppen dingen in je mond, een soort cement, als teken dat je niets anders dan een steen bent voor de woningbouw die ze gebruiken," sprak de zombie bijna stotterend. "Zij hebben deze stad gebouwd, en wij zijn de stenen."

"Vandaar dat ik me niet kan bewegen," sprak Evert.

"Ze ... ze werken veel door omkoperijen," sprak de zombie.

Hoofdstuk 2.

Plotseling kwamen er veel meer zombies uit de tunnel. Evert werd omsingeld en gegrepen. Toen werd hij de tunnel ingetrokken. Hij wist niet waar de anderen waren, en hij kon zich nog steeds niet bewegen. Hij werd in een hokje in de tunnelwand gedrukt. Het was een glazen hok en er was verlichting. Een paar zombies gingen bij hem staan. Ze drukten wat rode knopjes in aan de wand. Het was een soort lift. "Waar gaan we naartoe ?" riep Evert in paniek.

"Naar de planeet Drenthe," zei een zombie die een hele lage stem had. De lift schoot omhoog, de lucht in. "Maar dat kan toch helemaal niet !" riep Evert. Hij had een verschrikkelijke pijn in zijn buik vanwege de vaart van de lift, en hij was bang dat ze zouden neerstorten. Tot zijn grote schrik werd de lift opgezogen in een enorm ruimteschip wat boven de stad hing en veel groter was dan de stad zelf.

Evert moest verzen leren uit een vreemd boek. Het was het belangrijkste boek voor de zombies. Het boek was genaamd de Veluwe. Zij die het boek niet aanbaden zouden gemarteld en gedood worden. Evert moest buigen voor het boek, en de verzen die werden opgelezen moest hij nazeggen. Ook moest er in Evert's kiezen geboord worden om de verzen erin te tatoeëren.

'Is er in het koningshart een hart dat niet kan spreken ? Het koningshart eet en eet een hart voor vele weken,' werd er gezegd, en Evert moest het nazeggen. 'Wie is de koning ?' vroeg Evert.

'Een ziel die één is met de koning heeft niets meer in te brengen. Geassimileerd is hij, eenstemmig, de ondergang tegemoet. Door omkoperij zal het zich vermengen,' werd er toen gesproken, en weer moest Evert het nazeggen. 'Wie is de koning ?' vroeg Evert weer. Evert voelde steken in zijn hoofd.

'Dromen kan een ziel niet meer die ééngeworden is met de koning. Al zijn dromen zijn kapot, en de koning is nu zijn woning,' werd er toen gezegd, en weer moest Evert het nazeggen, maar hij kon het niet. 'Spreek,' werd er gezegd, maar Evert kon niet spreken. 'I ... ik kan het niet,' stotterde Evert.

'Je moet !' werd er gezegd. Evert stortte neer, maar werd toen weer opgetild. 'Zij die de verzen niet nazeggen worden gemarteld en gedood,' werd er gezegd.

'Zij die het schrift van de koning niet lezen zijn het leven niet waardig,' werd er gezegd.

Evert had kramp in zijn buik. 'I ... ik kan het niet,' stotterde Evert weer.

Een zombie schopte in zijn buik, terwijl Evert weer neerviel. Weer werd hij opgetild. 'En nu ?' zei de zombie met een lage stem. Het was de laagste stem die hij ooit had gehoord. 'Dromen kan een ziel niet meer die ééngeworden is met de koning. Al zijn dromen zijn kapot, en de koning is nu zijn woning. Zeg het,' sprak de zombie. Toen sprak Evert de woorden uit. Daarna moest hij het voor de tweede keer zeggen. Evert voelde zich duizelig. Hij moest toen vele andere verzen opzeggen.

Evert werd naar een gevangenis-complex geleid, en kreeg een hok naast een donkergekleurd meisje. Vanuit het hok kon hij haar niet meer zien, maar wel met haar praten. 'Wie ben je ?' vroeg Evert. Het meisje wilde haar naam niet zeggen. 'Waar kom je vandaan ?' vroeg Evert. Weer sprak het meisje niet. Haar moeder kwam haar soms bezoeken. Evert zag haar soms langskomen terwijl de dagen verstreken. Hij kon de gesprekken horen, maar het meisje zei niet veel. Het meisje heette Krista. Op een dag vroeg Evert aan haar moeder wie de koning was. 'Noxo en Terafanus,' sprak de moeder van het meisje.

'Waar komen jullie vandaan ?' vroeg Evert.
'Moxof,' zei de moeder. 'Dat is een gebied op de planeet Drenthe. Het is ingenomen door de zombies.'
'Wat gaan ze met ons doen ?' vroeg Evert.
'We zijn niets dan vlees voor de assimilatie,' zei de moeder. 'We zullen éénworden met de koning.'
'Hoe kunnen we daaraan ontkomen ?' vroeg Evert.
'De ring van Moxof is onze enige hoop,' sprak de moeder. 'Onze wetenschappers werkten daaraan. Het is een microchip. Ik hoop dat ze veilig zijn om hun werk voort te zetten.'
'Wat is het voor microchip ?' vroeg Evert.
'Ik kan daar niet over praten,' zei de moeder.

Evert werd overgeplaatst naar een ander gevangenis-complex verbonden aan een school. Hier moest hij weer verzen leren, en ook de taal van de zombies. 'Traak,' sprak een zombie tot hem. 'Ekochol.' Hij moest leren wat de woorden betekenden. Ook werd hij overhoord. Er hing een dreiging van marteling en dood. Evert had geen andere keus. Ook werden er steeds meer tatoeages in zijn kiezen gemaakt. Evert begon steeds meer last van zijn kiezen te krijgen.

Evert bleef nadenken over de ring van Moxof. Wat zou het wezen ? De moeder van het meisje bezocht hem ook hier. Daar was hij wel blij mee. Hij wist dat hem een godsdienst was opgelegd waar hij niet aan kon ontkomen. In zijn studie van het boek van de zombies probeerde hij betekenis te vinden. Hij zocht naar zwakke plekken in het systeem, maar ook zocht hij naar bemoediging, naar hoop. Het was een gruwelijk boek. Het ging allemaal over marteling, de dood, omkoperij, bedrog en chantage. Het voelde aan alsof hij zichzelf verloor, alsof hij geassimileerd werd, maar daar ging het boek ook over. De koning moest alles assimileren.

Op een dag werd hij meegenomen naar een speciaal hok waar hij gemarteld werd. Ze wilden dat hij voor hen zou moorden, maar dat wilde hij niet. Hij wilde liever dood, maar ze martelden hem zo lang totdat zijn verstand brak, en iets nam hem over. Hij kon de marteling niet meer aan, en riep : "Okay, okay, wat willen jullie dat ik doe ?"

'Je zal teruggaan naar de politie op aarde,' zei de zombie die het dichtste bij hem stond. 'En je zult moorden wanneer

wij het je zeggen. Zo niet, dan weten we je te vinden.'

Evert kon niet meer tegen pijn. Het was al te ver gegaan. Hij werd wakker op de plaats waar hij stond met de zombie die op Willem leek. Evert was overgevoelig nu. Hij dacht eraan te ontsnappen, maar een stem zei in zijn hoofd : 'Denk aan je belofte,' terwijl een pijnscheut zijn lichaam verkrampte. Hij werd gedwongen door pijn die over de grens van zijn geweten en zijn wil ging. Hij probeerde te denken aan de ring van Moxof, maar door extreme, grensoverschrijende pijn werd die gedachte weggebannen. Ook zijn collega's waren op dezelfde wijze geinfecteerd, maar hij wist dit niet, en durfde er ook niet over te spreken. Sindsdien begon de vrede weer terug te keren in de stad, en werden er geen zombies meer gesignaleerd in de tunnel. Evert hoopte maar dat de stemmen in zijn hoofd niet zouden terugkomen.

Op een dag werd Evert door de stemmen naar het bos gelokt. Het was midden in de nacht. Er stonden daar een paar zombies, en een klein ruimteschip stond op een heuvel dichtbij. Er was veel licht. Evert kwam dichterbij. Hij kon niet wegrennen. De zombies gaven hem een sleutel die op elke deur zou passen, waarmee hij in elk huis zou kunnen komen. Hij kreeg als opdracht babies te verwisselen. Hij mocht dit alleen 's nachts doen, en de sleutel zou een gas verspreiden waardoor niemand zou kunnen ontwaken. Evert zou de enige zijn die zou kunnen wakker blijven om zijn werk te doen. Evert was onder een zware hypnose en wist dat hij niets anders kon doen dan te gehoorzamen. En zo begon de baby-wisseling. Alle babies in de stad moesten verwisseld worden. Het stond zo geschreven in het boek van de zombies, de Veluwe.

Evert wist dat hij slechts een pion was. Hij durfde niet met zichzelf in debat te gaan, en langzaam dreef ook die opvatting naar de achtergrond. Evert begon een andere persoon te worden die niet meer aan zijn verleden herinnerd mocht worden. De stemmen zeiden hem dat hijzelf ook als baby was verwisseld. Maar hij moest het vergeten. Hij moest zich geheel richten op zijn taken. Elke nacht moest hij verschillende babies verwisselen.

Hij wist dat hij één van de zombies was nu. Hij had een zombie hart nu. Op een nacht werd hij weer naar het bos gelokt. Weer stond een klein ruimteschip op een heuvel. Dit keer werd hij naar binnen gelokt. Zombies zaten rondom een tafel. Ze keken hem aan. Eén van hen sprak : "Je bent een robot nu. Je naam staat in ons boek, de Veluwe." Toen begon de zombie een heleboel verzen uit het boek op te lezen. Het ging over afschuwelijke dingen. Heel in de verte dacht Evert aan de ring van Moxof, maar het mocht niet te dichtbij komen. Het zou hem pijn doen, en hij liet direct de verre gedachte weer los. De zombie liep naar hem toe en bekeek hem. "Waarom ben ik hier ?" vroeg Evert.

"Voor iets belangrijks," zei de zombie. Er waren nog wat andere kamers in het kleine ruimteschip, en opeens kwam er een zombie binnen met een zombie-baby in zijn armen. "Deze ga jij nu

wisselen," sprak de zombie die dichtbij hem stond. "Wij willen dat je ons de mensen-babies brengt." De zombie-babies verschilden niet eens zoveel van mensen-babies. Ze zouden nog een extra injectie krijgen zodat ze precies op mensen-babies zouden lijken. Evert zou vanaf nu eerst naar het ruimteschip moeten gaan voordat hij een baby zou wisselen. Evert wist dat dit zou betekenen dat het een zombie stad zou worden.

Hij dacht heel in de verte aan Krista en haar moeder, en aan de ring van Moxof, en kreeg weer een beetje hoop, maar hij durfde er niet direct aan te denken, want hij wist wat dat zou betekenen. Vage gedachtes, dat is wat het allemaal moest blijven. De zombies keken hem aan. En zo versleten de nachten waarin hij dit werk moest doen. Zijn vrouw had niks in de gaten. Zij wist dat hij wel vaker wegmoest. Hij was immers politie agent.

Hoofdstuk 3.

Op een dag in het weekend maakten hij en zijn vrouw een boswandeling. Ze gingen ook langs de heuvel waar in de nacht het ruimteschip was, maar nu was er niets. Ze gingen dieper en dieper het bos in. Ergens in het zand vond hij een blauwe ring. Hij raapte het op en hield het in zijn hand en staarde ernaar. Hij had een vreemd gevoel alsof hij de ring naar zijn borst moest brengen. Hij legde de ring tegen zijn borst aan en merkte dat de ring gewoon door zijn kleren en huid naar binnenging. Het deed hem geen pijn. Hij stond al die tijd met zijn rug naar zijn vrouw. 'Wat is er Evert ?' vroeg zijn vrouw.

'Oh niets,' zei Evert. 'Ik dacht dat ik wat zag.'

'Wat zag je ?' vroeg zijn vrouw.

Evert werd helemaal warm van binnen. Dit moest de ring van Moxof wel zijn. Ze hadden hem gevonden. Hij keek naar zijn vrouw, terwijl tranen over zijn wangen liepen. 'Wat is er ?' vroeg zijn vrouw.

'Niks,' huilde Evert.

'Er is wel wat,' zei zijn vrouw. 'Je huilt niet zomaar. Is er iets op het werk gebeurd ?'

'Ik kan er niet over praten,' huilde Evert.

Evert was nog steeds bang, maar ook opgelucht dat er eindelijk hulp was gekomen. Plotseling had hij een hallucinatie waarin hij omringd was door een grote massa zombies. Ze kwamen steeds dichterbij en zongen : "Je-he-he-he-ram, Je-he-he-he-ram," telkens weer. Maar een blauw licht kwam van Evert af, en vormde een scherm om hem heen. Hij begon door de massa zombies heen te rennen, die voor het blauwe licht opzij moesten, en toen flitste de hallucinatie weg. "I ... ik ben duizelig," stotterde Evert.

"Voel je je niet goed ?" vroeg zijn vrouw.

'Laten we naar huis gaan,' zei Evert.

Maar hij voelde zich nog steeds omringd door zombies. Hij wilde wegrennen. 'De zombies, ze komen !' riep hij toen. Maar zijn vrouw had hem gegrepen. Ook zijn vrouw had ineens een zombie gezicht. 'Ver zul je niet komen,' gromde ze met een lage stem. 'Jij ook al !' riep Evert.

Hij duwde haar op zij en rende en rende. Toen kwam ze achter hem aan. 'Ver zul je niet komen !' riep ze. 'Geloof me maar.'

Evert rende zonder om te kijken. Hij hoopte dat de ring van Moxof zou ingrijpen. Plotseling was er niets dan blauw licht om hem heen. Het begon te golven. Hij hoorde een schreeuw achter zich, en zag zijn zombie vrouw weggeslagen worden.

'Help me !' huilde Evert. Hij wist dat de microchip nu in hem was. 'Ga terug, Evert,' zeiden ze stemmen in hem. Ze hadden een bliksemerige stem. Maar de stemmen werden steeds vager. Evert moest na een tijdje kruipend verder vanwege duizeligheid. Er was steeds meer blauw licht, en hij kwam tot een zone waar hij een stad zag neerdalen uit de lucht. Het was een straal van de planeet Drenthe, van het Moxof gebied. De wetenschappers van Moxof hadden de straal opgewekt. De stad was als een ruimteschip en daalde neer op de enorme zandvlakte waar Evert nu was. Het plofte vlak voor zijn neus neer. Evert werd door armen gegrepen en naar binnen getrokken.

'I-i-i-i-ach,' werd er gezongen. 'I-i-i-i-ach,' en zo ging het telkens door. Het was een monnikenkoor van zombies die marcheerden in de stad. Het was meer een soort schuifelen. Wie hadden hem naar binnen getrokken ? Er was één en al mist. De ring van Moxof was een stervende ring. Het kon niet tegen de zombies op. Evert werd wakker in het zand. Zijn vrouw staarde naar hem. Ze had geen zombie gezicht. 'Gaat het weer ?' vroeg ze.

'Niet echt,' zei hij. 'De ring van Moxof ...'

'Waar heb je het over ?' vroeg zijn vrouw. 'Je kunt zo echt niet werken als je je zo voelt.'

Toen ze thuis waren liet zijn vrouw de dokter komen. 'De ring van Moxof ...' zei Evert weer.

'Wat is de ring van Moxof ?' vroeg de dokter. 'Moxof ? Nooit van gehoord.'

Evert zei niets. 'Hij kan zo inderdaad niet werken,' zei de dokter. 'Ik denk dat uw man rust nodig heeft, veel rust.'

En zo werd Evert meegenomen naar een rustoord voor mensen met psychische klachten. Zijn vrouw bezocht hem daar vaak. En Evert kon alleen 'de ring van Moxof' zeggen. Het was als in zijn hoofd geprint als zijn laatste houvast. Vaak vroegen mensen wat het was, maar hij kon het niet zeggen. Ook zijn herinneringen begonnen steeds meer weg te vagen. Op het laatst wist hij helemaal niet meer dat hij ooit politie agent was geweest. Heel in de verte kon hij zich nog Krista en haar moeder herinneren, maar hij wist niet meer in welk verband. De ring van Moxof had zijn geheugen gewist, en de ring was

zelf ook stervende. Herinneringen waren te gevaarlijk voor Evert. De zombies werkten door zijn herinneringen. In die zin was de ring geslaagd, maar de ring was stervende. Het had alleen gezaaid.

Op een dag kon Evert wat meer woorden zeggen. Hij zei ook : 'de planeet Drenthe'. Mensen vroegen hem wat de planeet was, maar dat kon hij niet zeggen. Hij wist alleen dat Krista en haar moeder van de planeet waren. 'De ring is stervende,' zei hij een paar dagen erna. 'Welke ring ?' werd er gevraagd.

'De ring van Moxof,' zei hij.

'Oh, die ring,' werd er gezegd. 'Maar je hebt ons nog steeds niets over die ring verteld.'

'Het komt van de planeet Drenthe,' sprak hij. 'Het kan niet tegen de zombies op, maar het is zaad.'

'Ja, ja,' werd er gezegd. 'Je hebt nogal veel praatjes.'

'Komt er nog wat van met die ring ?' vroeg hij.

'Wie bedoel je ?' werd er gevraagd.

'Nou jullie, als verpleegkundigen,' zei hij. 'Laat dat kundig trouwens maar weg, want jullie hebben nog steeds die ring niet gebruikt. Jullie klooien maar wat aan.'

'Welke ring ?' werd er gezegd.

'De ring van Moxof,' zei hij weer.

'Oh, die ring,' zeiden ze. 'Maar daar heb je ons nooit wat over uitgelegd.'

'Moet ik dat dan doen ?' zei hij geirriteerd. 'Moet ik dan alles voor jullie oplossen altijd ? Onderzoek maar eens, studeer maar eens, en kijk eens goed uit je doppen.'

'Mijnheer, nu niet aggressief doen, anders zult u overgeplaatst worden,' werd er gezegd.

'Ik zal jullie laten overplaatsen,' zei Evert.

'Hoe ga je dat doen ?' vroegen ze.

'Door de ring van Moxof,' zei Evert.

'Oh, die ring,' zeiden ze weer.

'De ring zal opstaan en zal alles veranderen,' zei Evert. 'Het is een messiaanse ring.'

'Toe maar weer,' zeiden ze.

'Eerst moet de ring sterven,' zei Evert. 'Het is zaad.'

'En dan ?' vroegen ze.

'Dat heb ik net gezegd,' zei Evert.

'Maar we begrijpen het niet,' zeiden ze. 'U doet nogal ingewikkeld. U heeft het over zombies, ringen, verre planeten, en messiaanse opstandingen. Dat is onze taal niet. In onze ogen bent u zwaar ziek. U heeft rust nodig.'

'De ring van Moxof,' zei Evert weer.

'Goed, laten we het daar bij houden,' werd er gezegd. 'De ring van Moxof.'

Alhoewel het leek alsof Evert steeds meer van zijn geheugen begon terug te krijgen was het wel allemaal verdraaid, of hadden de zombies alles verwisseld en begon hij nu te ontwaken tot de ware combinaties ? Hij beweerde nu dat Krista zijn vrouw was, en haar moeder zijn schoonmoeder. Zijn vrouw was daar erg overstuur over, maar niets kon zijn gedachten erover veranderen. De verplegers vertelden haar dat haar man geestelijk zwaar ziek was, en dat ze zijn woorden maar met een korreltje zout moest nemen. Er was iets verdraaid in zijn hersenen.

'En wie ben ik dan ?' vroeg Loes, zijn vrouw.

'Ik zou het niet weten,' zei hij. 'Ken ik je dan ?'

'Je bent ziek,' zei Loes. 'Ik hoop maar dat je snel weer beter wordt, want dit doet me pijn, meer dan wat dan ook.'

'Het is te hopen,' zei Evert, 'de ring van Moxof ...'

'Houd alsjeblieft op over die ring,' zei Loes.

'Het is onze enige hoop,' zei Evert.

'Voor jou,' zei Loes. 'Niet voor mij.'

'Ook voor jou,' zei Evert.

'Je kent me niet eens,' zei Loes.

'Het boek van de planeet Drenthe zei altijd : 'De maagd staart naar ons. Ze spreekt niet. Maar in de ochtend zal zij ontwaken,' zei Evert. 'Dat gaat over Krista. Ze sprak nooit.'

'Dus ze is nog maagd,' zei Loes. 'Je hebt haar nog nooit aangeraakt. En over welk boek heb je het ?'

'Ik heb haar wel aangeraakt,' zei Evert.

'Wanneer is dat gebeurd ?' vroeg Loes. 'Ach, je bent ziek.'

'Groot nieuws,' zei Evert. 'Ik ben ziek, en jij hebt de grote mond om het door te toeteren. Daar is iets mis mee, vind je niet ?'

'Iedereen weet het,' zei Loes. 'Iedereen in dit pand is ervan op de hoogte.'

'Goedzo,' zei Evert. 'Houden zo. Dan weet je ook hoe anderen erover denken, maar de ring van Moxof ...'

'Ach, houd toch op over die ring,' zei Loes, 'en iedereen denkt erover zoals ik. Denk je nu echt dat ik met je mee zal praten ? Je bent ziek.'

'Geweldig om dat telkens weer te horen,' zei Evert. 'Ik wou dat Krista er was. Zij zou me begrijpen.'

'Oh, je niet-sprekende maagd van de planeet Drenthe ?' zei Loes, 'En wanneer ben je op die planeet geweest ? Je zwetst.'

'Ik ben toch ziek ?' zei Evert. 'Waarom praat je dan nog met me als mijn woorden toch geen waarde voor je

hebben.'

'Omdat ik er op wacht totdat je beter wordt,' zei Loes.

'Het boek zei ook nog wat anders,' zei Evert : 'De maagd is het licht van de stad. Haar ogen zijn de vrucht van de wilg, treurende op haar vlucht. Zij schiep de wildernis, met de stad als haar schaduw. Haar kleed zal zij weldra afdoen om af te dalen in het zoete van de bosrivier. De stad is haar kleed, en wat is de mens ?'

'Waar heb je dat gelezen ?' vroeg Loes.

'In het boek van de planeet Drenthe,' sprak Evert.

'Wat is het voor een boek ?' vroeg Loes.

'Het was het mooiste boek wat ik ooit heb gelezen,' sprak Evert. 'Een boek over Krista.'

'Ik vraag me af of Krista wel echt bestaat dan,' zei Loes.

'Natuurlijk bestaat ze echt,' sprak Evert.

Hoofdstuk 4.

Evert's obsessie met Krista begon alleen maar groter te worden. Hij begon ook schilderijen van haar te maken. Loes kon er niet meer tegen en besloot niet meer te komen. Het ging alleen maar erger met Evert volgens haar. Ja, de stad was haar kleed. Ze was als een drug voor hem. Ze hielp hem er doorheen.

'De maagd heeft haarzelf aangekleed,' sprak hij. 'Het is het uur van de stad. Maar in de nacht zal haar kleed uitgaan.'

Op een dag beweerde hij Krista gezien te hebben, maar niemand anders had haar gezien. Hij kreeg medicijnen om hem te kalmeren. Niemand kon bewijzen dat Krista niet bestond, maar hij kon ook niet bewijzen dat ze wel bestond. Maar hij kon wel over haar vertellen en over haar schilderen.

'Het licht van de stad is het licht van de planeten, en het kleed van Krista,' sprak Evert. 'Krista zal haar kleed afdoen.'

'De maagd draagt het licht van de morgen in haar schoot,
En de liefde van de nacht op haar schouders,
De vruchten der wilgen zijn haar ogen,
Het lied van de nacht is in haar ogen,
En haar stem is zoet.'

Natuurlijk ging dit allemaal weer over Krista. Hij had het allemaal uit het boek. Het boek had geen gelovigen nodig. Het boek was een oorlogsvoerder. Hij prevelde de verzen op, telkens weer, en er kwamen telkens weer nieuwen bij. Het boek kwam niet om te genezen, maar om te slachten. Evert werd ook steeds agressiever. 'Maar je gedichten zijn zo vredig,' zeiden ze.

'Dat lijkt maar zo,' zei Evert. 'En dan heb je de rest van het boek niet gelezen.

Het is een boek van oorlog. Krista is een amazone oorlogsvoerder.'

'En haar moeder ?' werd er gevraagd.

'Zij is ook een amazone oorlogsvoerder,' sprak Evert.

'Dus de betekenissen van je lieflijke gedichten liggen veel dieper ?' werd er gevraagd.

'Ga het boek zelf lezen,' zei Evert geirriteerd.

'Welk boek ?' werd er gevraagd. 'Heb je dat boek ?'

'Nee,' zei Evert. 'Het is alles wat ik me er nog van herinner.'

'Maar u bent zwaar ziek. En u verdraait dingen in uw geheugen,' werd er gezegd.

'Ik verdraai niets,' zei Evert stoïcijns. 'Jullie verdraaien alles.'

Daarna ging het weer slechter met Evert's geheugen en communicatie vermogen, tot het punt dat hij alleen nog maar 'de ring van Moxof' kon zeggen. Hij was weer terug bij af. Hij begon dromen in de nacht te krijgen waarin hij in het bos is, en hij zwerft aan één stuk door. Hij komt uiteindelijk een bosvrouw tegen met een boog die hem vertelt dat de stad wordt geregeerd door zombies en dat ze jagen met verzen. De bosvrouw zei dat ze zelf ook jaagde met verzen, en dat hij dat ook moest doen om te overleven. Hij kreeg een boog van haar. Hij kon niet spreken. Hij kon alleen zeggen : 'de ring van Moxof.' Elke nacht weer zocht de bosvrouw hem op in zijn dromen om hem nog meer uitleg te geven. Hij leefde telkens weer toe naar de nacht. Overdag kon hij alleen maar zeggen : 'de ring van Moxof', maar de bosvrouw leerde hem weer helemaal opnieuw te spreken. Als zij bij hem was in zijn dromen 's nachts lukte het hem steeds beter met praten, maar overdag als zij weg was kon hij alleen maar zeggen : 'de ring van Moxof.'

Zij leerde hem nieuwe verzen die hij moest leren rijgen. Ze leerde hem hoog schieten en laag schieten. Ze leerde hem welke zombies verslagen konden worden met welke verzen. Ze zei dat hij wakker zou worden telkens als een zombie vers hem geraakt zou hebben. Maar het zombie vers zou vanzelf weer sterven, opdat hij weer zou dromen. Ze zei dat er een strijd om hem gaande was. Hij moest de verzen ook overdag leren gebruiken.

Op een dag kwam zijn vader hem opzoeken. Vreemd genoeg merkte hij dat hij hierdoor veel van zijn spraakvermogen en denkvermogen terugkreeg. Hij was boos op zijn vader. Zijn vader had hem vroeger niet altijd goed behandeld, en dat liet hij zijn vader ook duidelijk weten. Zijn vader was wel berouwvol, en vond dat hij hier eigenlijk niet thuishoorde. Zijn vader liet hem wat plaatjes zien over de stad Sparta over de rivier. Er was een flatgebouw op één van de plaatjes met daarin een klaslokaal en een winkel, en om de hoek van het flatgebouw was het winkelcentrum. Daarvoor waren weilanden, veel weilanden, want Sparta lag tussen de weilanden en aan de

rivier, aan water. Evert stemde toe. Hij zag dat zijn vader berouwvol was. Evert pakte zijn tassen en toen nam zijn vader hem mee in zijn electrisch voertuig. Ze reden de stad uit, en gingen toen de grote rivier over, over de brug, en moesten toen een tijd door het weiland rijden. Uiteindelijk kwamen ze aan bij de flat met het klaslokaal en de winkel. Hier parkeerde zijn vader het electrische voertuig ergens. Het winkelcentrum was grotendeels overdekt. Zijn vader liet hem het winkelcentrum zien. 'Ken je dit ?' vroeg zijn vader. 'Ja, vaag,' zei Evert. 'Ik kan me niet veel meer herinneren, maar volgens mij ken ik dit.' Zijn vader gaf hem een apparaatje met een navigatie-systeem. 'Zo raak je nooit de weg kwijt hier,' zei zijn vader. Hier kon hij een nieuw leven beginnen. Er waren wat nieuwe huisjes gemaakt waar Evert zich direct voor kon aanmelden. Evert kreeg ook snel een nieuwe baan, als kinderoppasser. Dit was een stelsel van vele gebouwen die door de stad heenlagen, waarin de kinderen voornamelijk werden opgevoed door computer-spelen met navigatie-systemen. Deze dienden tegelijk als scholen, maar de kinderen werden niet gedwongen deze spelen te spelen. Ze hadden meervoudige keuze. Er was ook nog een simpel klaslokaal zonder deze spelen. Sommige medewerkers kende Evert nog van vroeger. Hij viel hen in de armen.

Hij werkt er niet lang. De kinderen zijn erg druk. Hij begint zich steeds meer terug te trekken. Hij begint met het schrijven van verhalen, van boeken. In zijn ogen gaan de verhalen nergens over, maar zo heeft hij wat afleiding en rust. Op een dag is één van zijn boeken zelfs verfilmd. Hij gaat naar de bioscoop om zijn eigen verfilmde boek te zien. Hij vraagt zich af of hij het werkelijk heeft geschreven. Het gaat over een vrouw die op een zwevend paradijs boven een zee woont. De vrouw probeert de ik-persoon te bereiken, maar het lukt niet. Ze leven in twee verschillende werelden. Ze kunnen alleen over elkaar dromen. Het is een tragische film, want de ik-persoon en de vrouw groeien steeds meer uit elkaar, vanwege het cultuur-verschil en vanwege het feit dat ze in verschillende werelden leven. Hij vind de film saai, maar wel mooi gemaakt. Het is een prachtige natuur film. Ze schrijven elkaar brieven die nooit aankomen. Er gebeurt eigenlijk niets. De film gaat eigenlijk telkens heen en weer tussen de ik-persoon en de vrouw. Beiden worden ze wanhopig, maar moeten toch van hun leven iets zien te maken. De ik-persoon heeft telkens het gevoel alsof de vrouw in een paradijs leeft, maar zo ervaart zij dat niet. Het is heel psychologisch allemaal. Hij vraagt zich af of hij het echt zo allemaal geschreven heeft. Als hij thuiskomt gaat hij zijn boek erover weer lezen, maar het boeit hem wel. Het is alsof er een wereld voor hem open gaat. Het is niet zo saai als in de film. Hij merkt dat er een heleboel stukken zijn weggelaten, en hij is er eigenlijk een beetje boos over, want het vertegenwoordigt zijn werk niet zoals het is. Maar eigenlijk wil hij zich er helemaal niet mee bezig houden. Hij gaat gewoon verder met schrijven. Een jaar later wordt er een nieuwe film uitgebracht van één van zijn boeken. Hij had hen nadrukkelijk gezegd dat ze zijn boeken wel waarheidsgetrouw

moesten overbrengen. Weer gaat hij naar de bioscoop, en weer vindt hij de film erg saai. Hij mist gewoon wat, en weer vraagt hij zich af of hij het echt wel zo geschreven heeft. Het gaat over een man die in zijn eentje een zeiltocht maakt over de zee en aankomt op een eiland waar alleen vrouwen wonen. Er gebeurt eigenlijk niks. Het zijn allemaal lange gesprekken, en het gaat eigenlijk nergens over. Wel is het een prachtige natuurfilm, nog wel intenser dan de vorige film, en alleen daar al om vindt hij het een waardige film, maar saai, erg saai. De film laat zien hoe de vrouwen op het eiland leven en hoe de man daar op inspeelt, maar eigenlijk zonder resultaat. Ze zijn te verschillend, en zo reist de man uiteindelijk weer door, en zo is de film afgelopen. Hij loopt zich er erg aan te irriteren, want het is zijn werk. Hij kan zichzelf niet voorstellen dat hij het zo heeft opgeschreven. Als hij thuis is gaat hij direct zijn boek erover lezen, en merkt weer dat er belangrijke dingen weggelaten zijn. Dit keer doet hij navraag waarom ze eigenlijk zoveel uit zijn boek hebben weggelaten. Het antwoord erop verbaast hem. Ze zeiden dat het low budget films waren. Hij werd kwaad. Hij vond het een verkrachting van zijn werk, en stopte met het hele project. Hij gaf hen geen verdere toestemming meer. Het waren meer natuur films dan dat het echt verhalen waren. Zijn werk stond in die films slechts op de achtergrond. Hij voelde zich bedonderd. Hij wenste maar dat hij hen nooit zomaar toestemming had gegeven. Ze zeiden dat hij blij moest zijn dat er tenminste wat van zijn werk tussenzat, wat fragmenten.

'Ja, maar dan klopt de verhaal-lijn toch niet meer !' riep hij boos. 'Als je er zomaar in gaat lopen knippen. De belangrijkste dingen hebben jullie weggelaten.'

Maar ja, echt tevreden met zijn verhalen was hij nog niet. Het ging nergens over, maar toch boeide het hem. Hij vond zijn boeken beter dan de films. Misschien moest hij het gewoon bij de boeken houden. Maar hij kreeg meer de neiging om saai te schrijven, alsof de films iets bij hem hadden aangewakkerd. Waarom moest het ergens over gaan ? Het was ook een uitdaging om iets te schrijven wat nergens over ging. Hij probeerde daarom zijn verhalen steeds saaier en saaier te maken, steeds droger en droger. Het werd een sport voor hem, en hij had er veel plezier in. Dit ging zo ver dat hij uiteindelijk hen weer toestemming gaf om films van zijn boeken te maken, maar hij zei dat ze alleen maar fragmenten ervan mochten nemen, en niet in zijn geheel.

'Dat deden we toch al niet ?' zeiden ze. Hij wist dat hij zo nog meer gefilterde films van zijn boeken te zien zou krijgen. Misschien kwam daar nog wel wat interessants uit voort. Hij schreef over de droge en saaie werking van de natuur en over het saaie leven van de mens waar eigenlijk niets uit voortkwam. Hij beschreef de eeuwigdurende cirkeltjes die ze altijd maakten, hoe er eigenlijk niets veranderde, en hij diepte het steeds meer uit. Het werd zo saai en eentonig dat het interessant werd. Het werd eindeloos horizontaal, totdat het iets aanboorde wat hij nog nooit eerder had gezien. Hij kon de diepte zien in het oppervlakkige. De oppervlakkigheid

was slechts schijnbaar. Hij kon zo hele boeken volschrijven, en soms werd er een boek verfilmd, en dan zat hij weer in de bioscoop. Hij vond het allemaal best. De natuur in de films was adembenemend.

Hij begreep zichzelf niet. Hij begon zich steeds meer terug te trekken, en kon eindeloos nadenken over het object 'de brug'. Dat vond hij een heel interessant en abstract onderwerp. Hij schreef er ook over. En niemand kon daar beter, dieper en saaier over schrijven dan hij. Hij kon er uren over filosoferen, en het werd tot een boek. Het werd de nieuwe standaard. Hij vroeg zichzelf af of hij zo saai kon schrijven dat het niet meer saai was, dat het een andere wereld aanboorde. Er werd ook een film van het boek gemaakt. En ze zeiden dat het inderdaad zo saai was dat het niet meer saai was, en dat de brug voor eens en voor altijd was gelegd. Ze zeiden dat hij een wonder had geschreven. Het was de eerste keer dat hij de verfilming van zijn boek echt goed vond, ook al waren het maar fragmenten. Het was het dikste boek wat hij tot nu toe had geschreven, en het was ook tot nu toe de langste verfilming.

Er werd een standbeeld van hem gemaakt, als groot schrijver en filosoof. Voor hem hoefde dat niet, maar als het andere mensen hielp, dan had hij er geen problemen mee.

Het was in die dagen dat hij levensmoe begon te worden. Waar was het allemaal om te doen ? Hij zag geen doel meer. Hij zocht naar zingeving, maar hij kon het niet vinden. Wel schreef hij hier over, hoe het hem de diepte in trok, de diepte van de nutteloosheid. Nutteloosheid interesseerde hem als onderwerp. Zou hij een boek kunnen schrijven wat zo nutteloos was dat het nuttig werd ? Dat werd zijn nieuwe uitdaging, alhoewel hij streed met levensmoeheid. Hij probeerde het uit te diepen en er rust in te vinden. Dat ging hem niet gemakkelijk af, maar hij schreef gewoon door. 'Het Nut van de Nutteloosheid' noemde hij het, en er werd ook een film van gemaakt. Hij was zo levensmoe dat hij niet eens meer naar de bioscoop ging. Toen het op de televisie was wilde hij het ook niet zien. Hij vond het allemaal maar dramatisch. Hij snapte niet wat de mens in hem zag, want hij bracht niets nieuws tot de tafel. Hij was levensmoe en zag het niet meer. Hij probeerde de puntjes met elkaar te verbinden, maar het werkte niet, en zo had hij dat ook opgeschreven. Aan het einde van het boek stelde hij dat hij geprobeerd had nut te maken van de nutteloosheid, maar dat hij daar uiteindelijk niet in geslaagd was. Dat gaf hij ook eerlijk toe aan het einde van het boek. Hij had dan ook zijn hoop geheel gericht op de lezer die er misschien meer in zou kunnen zien dan hijzelf, wat hij ook had opgeschreven. Hier stopte alles voor hem. Nu was het de taak van de lezer om er van te maken wat er van te maken viel. Misschien zou de lezer een diepte zien die voor hem verborgen werd gehouden. Hij stond er misschien te dichtbij, als een zwarte doek voor zijn ogen, terwijl de lezer wat meer op een afstand stond om misschien helder zicht te krijgen.

Hij had het gevoel dat hij nu klaar was.

Hij had gezegd wat hij had gezegd. Hij kon niet meer. En zo werd hij weer een hele stille man, die niet veel zei, maar observeerde. En steeds minder begon hij te observeren, gewoon omdat hij het nut er niet van inzag. Hij wilde niets meer. Hij liet alles maar gaan zoals het ging, en liet alles zo vaag mogelijk. Hij wilde het niet maar aanraken, er niet meer mee bezig gaan. Voor hem was het af. Dit was het. Vanwege dit gevoel van nutteloosheid deed alles pijn, en daarom deed hij het niet. Ook denken deed pijn. Hij liet alles maar stromen. Hij ging er niet meer achteraan.

Daarna legde hij zich toe op het maken van abstracte gedichten. Hij wilde schilderen met woorden. Hij wilde de ultieme literaire drugs maken. Zijn eerste gedicht ging over een natuurvrouw bij een waterval met een lelie. Hij probeerde haar tot leven te wekken door de woorden van het gedicht. Hij wist zeer zeker dat hij hier geen overdosis van moest nemen. Daarom had hij meerdere gedichten nodig. Hij legde verschillende lagen aan in het gedicht. Het leek alsof hij de natuurvrouw kon laten spreken. Ze sprak een andere taal dan hem. Hij kon het niet verstaan, maar wel voelen. De vrouw vertelde hem een ander gedicht, en zo hadden alle gedichten met elkaar te maken. Hij besloot van elk gedicht een schilderij te maken, en hing het in zijn huis.

De gedichten zochten hem 's nachts op in zijn dromen, en ze deden allerlei leuke dingen met hem, zoals zwemmen in de zee. De gedichten werden zijn vrienden, zijn beste vrienden. Meer had hij niet nodig. Ze brachten hem tot een nieuwe wereld. Zijn leven was nog maar een druppel in de oceaan van zijn dromen.

Hoofdstuk 5.

Ik kijk naar je, en jij kijkt naar mij,
Een waterval is tussen jou en mij,
Ik raak je aan, en jij raakt mij aan,
Maar er is een wereld tussen jou en mij,
En wie kan het vertalen ?

Twee culturen, maar het gaat makkelijk samen,
Wij hoeven elkaar niet te verstaan,
Als wij elkaar maar kunnen voelen.

Evert was in een exotische wereld aangekomen. Alles liep hier door elkaar heen. Het was multi cultureel.
Hij was aan de literaire drugs, wat hem bracht tot hogere sferen. Het ene gedicht was het kleurenpalet voor het andere gedicht. Hij werd zwaar verslaafd, maar het bracht hem tot leven. En dit leven was nog maar een druppel in de oceaan van zijn dromen. Hij wilde niet meer terug. Elke trede omhoog leek onder hem af te brokkelen. Daarom moest hij steeds hoger en hoger, alsof er een spin op hem joeg. Alles brokkelde hier af. Hij brokkelde zelf af, en alles wat hij greep. Alles was fragmenten. Hij kon erdoor heenkijken. Het waren slechts druppels van de watervallen van zijn dromen. Hij zwom met zijn dromen, en zij maakten hem gelukkig. Wat had hij nog nodig ? Hij was boven alles gekomen, uit het water opgekomen. Hij had de nieuwe wereld gezien.

Ik kijk naar jou, jij kijkt naar mij,
Ik raak je aan, maar alles brokkelt af,
Want wij zijn maar druppels van de rivier van dromen,
Vallende om tot leven te komen

Twee culturen, maar het gaat makkelijk samen,
Wij verstaan elkaar niet,
Maar wij voelen,
De vallende druppels maken plaats voor het geheim

Wanneer je golf opgaat weet ik dat je terugkomt,
Zoals ook ik,
Altijd terugkerende tot de bron,
En wat zijn we aan het einde van de dag ?
Zoveel druppels verloren, maar de rivier van dromen is doorgebroken

Ik neem jou mee, en jij neemt mij mee,
Twee werelden verbonden,
Wij verstaan elkaar niet,
Maar wij vallen en voelen

Jij bent maar een druppel van mijn oceaan van dromen,
En ik ben maar een druppel van die van jou,
Een wereld tussenin ons,
Het zijn slechts woorden geregen voor een gedicht,
En gedichten geregen voor een drug om de dag mee door te komen,
Slechts een druppel van de oceaan van dromen

Evert was een literaire drugskoning nu. Hij had er geen behoefte aan om het te smokkelen. Hij hield het voor zichzelf. De mensheid was slechts een druppel die hij nooit zou kunnen vinden. Hij had eindelijk de evolutie van de hemel gezien.

Hij wilde zijn eigen industrie bouwen van literaire drugs, want hij was nu miljonair door zijn boeken en films, en hij was nu een rentenier, en wilde iets goeds doen met zijn geld. Door zijn rentenierschap stroomde het geld als rivieren binnen. Hij wilde zijn eigen ziekenhuis bouwen voor mensen met psychische problemen, want hij wist daar alles van door zijn eigen psychische problemen. Hij wilde hen aan de literaire drugs brengen, en geheel gratis. Het geld zou toch wel binnenstormen door zijn rente, dus hij kon het groots aanpakken. Door de hele stad kocht hij panden, en liet er ook panden bijbouwen, om zo zijn netwerk te maken. Ook in de weilanden werden panden bijgebouwd, en hij liet bibliotheken bouwen. Bibliotheken waren voor hem het hart van de samenleving die de samenleving geestelijk gezond hielden. Hij stond ervan te kijken hoeveel mensen er op af kwamen. De helft van de stad bleek psychische problemen te hebben en liet zich bij hem inschrijven. Hij manifesteerde de literaire drugs door de beeldende kunst en schilderijen, en natuurlijk boeken. Ook werden er films vertoond. Hij wilde echter geen computer spelletjes ervan maken. Dat was hem te druk. De mensen moesten tot rust komen. Er werden veel industrie-terreinen aangelegd, allemaal van hem. Van buitenaf kon je niet zien wat het was.

Evert had grote plannen. Hij voerde ook robotten in. Grote machines begonnen

het stadswezen te besturen en te beinvloeden. Omdat hij ook nog eens veel donaties binnenkreeg waren het niet alleen rivieren van geld die binnenstroomden, maar zelfs zeeën van geld, en hij besloot ook ondergronds te bouwen. Hij kon peperdure technologie aanschaffen die tot diep onder de grond kon doorbouwen, en die ook onder andere landen kon doorbouwen. Zo begonnen Evert's machines ondergronds ook die landen te beïnvloeden. Evert wilde dat de literaire drugs de hele wereld zou overnemen. Daar had Evert zijn strategieën voor, en het geld.

Evert wist hoeveel mensen psychische problemen hadden in de wereld, en hij wilde er een einde aan maken door de literaire drugs. De machines wisten precies hoe ze dat moesten toedienen. Dit maakte dat van Evert ook in andere landen standbeelden werden gemaakt. Voor Evert hoefde dat niet, maar als het de mensen hielp, dan had hij er geen problemen mee en wilde hij graag helpen. De mensen hadden zo wat houvast. Hij werd de literaire drugskoning genoemd. Dat was niet te druk voor hem, want de mensen waren immers aan de literaire drugs. Ze waren niet hysterisch, ze stalkten hem niet, maar ze waren slaperig, dromerig, als junkies aan de literaire drugs, en er was genoeg voor iedereen. Evert wilde dit graag zo houden. Hij had alle rust om aan zijn project te werken. Er waren geen rellen. Iedereen was in een diepe slaap. Hij had iedereen onder hypnose gebracht.

En zo golfde de wereld op de zee van literaire hypnose. De wereld was zo in diepe vrede.

Op een dag was er buitenaards bezoek. Grote ruimteschepen bezochten de wereld, en mensen werden opgezogen in de ruimteschepen en buitenaardsen werden tot de wereld gezonden. Het was een grote uitwisseling. Evert wist niet meer waar hij was. Het leek alsof hij tussen werelden inzweefde. Ook andere werelden waren in zijn literaire drug geinteresseerd. Alles kwam in een stroomversnelling. Geld werd omgezet tot energie. Economie werd omgezet in technologie, in trappensystemen. Het bleken de condities te zijn waardoor de technologie kon werken. Geld was slechts een excuus. Het moest afgeschaft worden. En zo kwam er een literaire drug die geheel met geld afrekende, maar die des te meer de voorwaardes liet zien. Het was een doolhof van trappen. Overal waren trappen. De werelden waren door de literaire drugs in elkaar versmolten. Ditmaal was het een literaire drugstrip van zwaar kaliber. Hij was in een grote extase terechtgekomen. Hij liep naar buiten en omhelsde willekeurige mensen om hem heen, en legde hen de hand op. Ook deze mensen raakten in extase en begonnen hetzelfde te doen. Hij leefde in zoveel werelden nu. Een grote muur was afgebrokkeld.

Telkens weer in zijn literaire drugstrips moest hij trappen lopen, zowel naar boven als naar beneden, en telkens weer zag hij zoveel meer trappen. Alle werelden waren vol met trappen, en het werden er steeds meer. Het was een doolhof, en hij had vragen. Het was alsof hij in het drukke verkeer was. Wanneer trappen tezamen kwamen, in elkaar oversmolten, zag hij daar vaak

een donkere vrouw staan, als een verkeerslicht. Zij sprak een taal die hij niet verstond, maar hij voelde haar. Het waren lichten die knipperden en overschakelden. Hij verstond deze taal niet, maar hij wilde het leren. Het leek op een gokspel, maar het waren verkeerslichten. Het waren de verkeerslichten van de literaire drugs. Het leek op een nieuwe soort van wiskunde. Als hij beter naar de trappen keek, dan leken het op bomen waarvan de blaadjes de treden waren. Hij was in een samensmelting tussen stad en oerwoud. De muren waren tot raadsels gemaakt door graffiti. En helicopters vlogen er boven. Het was een doolhof. Het was machinerie die hij niet begreep. Maar diep van binnen wist hij dat het slechts boeken waren, literaire drugs. Het waren de droom gidsen.

Het was een multi-planetaire samenleving geworden. Natuur, stad en het buitenaardse waren samengesmolten, allemaal door de literaire drugs. Maar nu stond hij voor een nog grotere opgave. Hij moest de dood zien te overbruggen, de tijd. Ook hiervoor moest hij een speciale literaire drug voor uitvinden. Hij werkte er lang aan, zelfs soms dag en nacht. Het was feest in de stad toen de muur tussen leven en dood werd afgebroken. Het was de zwaarste literaire drug die Evert ooit had gemaakt, en dat moest ook wel. Nu konden zijn gebouwen pas echt gevuld worden, want zoveel gebouwen stonden nog steeds leeg, vooral de gebouwen ondergronds. De doden kwamen terug en iedereen was in extase. En de mens kon weer tijdreizen door deze literaire drug. De doden brachten zoveel ideeën met zich mee, en er werd zoveel over de wegen tot de hemelen gesproken. Het was de evolutie van de hemel.

Maar nu moesten er wel nieuwe muren gebouwd worden, zoals de muur tussen goed en kwaad. Die kwam daar waar de muur tussen leven en dood altijd had gestaan.

De rivier tussen leven en dood,
Is nu de rivier tussen goed en kwaad,
Er zullen altijd schepen varen,
Er zullen altijd stormen zijn die zullen openbaren

Hoofdstuk 6.

Theofomius was een nieuwe literaire drug die Evert had uitgevonden, en tevens een machine. Hiermee had hij de brug tussen leven en dood afgebroken, en de muur tussen goed en kwaad opgebouwd. Theofomius was een hardwerkende machine. Theofomius was spontaan en communicatief, zelfs overdreven, maar leidde altijd weer terug naar de natuur, naar de stilte. Theofomius was een literaire drug die er eerst inging, dan uitging en eruit meenam. Theofomius kon zich goed in de ander verplaatsen, en zich er ook weer goed uitplaatsen, om ook nog eens de ander mee te nemen op een trip. Daar was Theofomius goed in. Theofomius liet niet zomaar mensen achter. Daarom vond Theofomius de muur van de dood maar onzin, en brak het af, en bouwde de muur tussen goed en kwaad ervoor in de plaats.

Theofomius kon soms de clown uithangen, om alles te relativeren en luchtiger te maken.

Maar het geluk was maar van korte duur. Deze utopische toestand begon langzaam weg te ebben, en kon niet in stand gehouden worden. De literaire drugs scheen op een bepaald punt niet meer zo goed te werken als voorheen. Er waren ingewikkelde problemen waar het niet tegenop kon. De muur tussen goed en kwaad begon weer af te brokkelen en werd weer de muur tussen leven en dood, en die werd onverbiddelijker dan ooit. Alles wat Evert had meegemaakt leek maar een droom te zijn geweest. Er waren nieuwe problemen die de kop opstaken. De stad waar Evert oorspronkelijk vandaan kwam, genaamd Tsjernobyl had een kerncentrale waar een kernreactor was ontploft wat men als oorzaak aanduidde van de algemene verslechtering van de situatie. Deze stad was vernoemd naar de planeet Tsjernobyl, een grote planeet die voor tachtig procent bestond uit oerwouden, en voor de rest uit kerncentrales. Volgens geleerden was er een kernramp uitgebroken op de planeet Tsjernobyl, waardoor er ook een kernramp ontstond in de stad Tsjernobyl, omdat het gelijk met elkaar op zou lopen. Dit zou allerlei problemen veroorzaken waar de literaire drugs niet tegenop kon. Evert had in zijn jeugd eens een boek over de planeet Tsjernobyl gelezen. Het trok hem aan, omdat de naam van zijn stad ook Tsjernobyl was.
Het ging allemaal om de groene steen, de steen van het reactieve verstand. Ze vonden het ergens in het oerwoud en brachten het tot hun kern centrales.

Evert hield zich ondergronds verscholen. De helft van de stad Tsjernobyl was afgebrand, en de vrijgekomen straling doodde twee derde van de mensheid. De wereld was snel een post-apocalyptische puinhoop. Het was de grootste ramp in de menselijke geschiedenis. Evert hield zich diep verscholen onder de grond, zoals zovele anderen. Dat was ook wat geleerden aanraadden. Geleerden hadden een klein ruimteschip gemaakt, en vroegen aan Evert of hij met hen mee wilde om onderzoek te doen op de planeet Tsjernobyl. Ze zeiden dat het niet zomaar een kernramp was, maar een buitenaardse aanval. Evert stemde toe. Ze zouden met z'n drieën gaan : Sophia, David, de piloot, en Evert. Het duurde vele maanden voordat het schip aankwam op de planeet Tsjernobyl. Het was deels een helicopter-schip waarmee ze in het oerwoud aankwamen. De inheemsen van het oerwoud, de inboorlingen, noemden de planeet niet Tsjernobyl, maar Irad. Ze waren aan de rand van het oerwoud terecht gekomen, en konden zo het gebied van de kern-centrales inkijken. Het was een grote industrie. Veel inboorlingen waren ontvoerd en moesten dwang arbeid verrichten in de kern-centrales. Zij werden in de gaten gehouden door grote monsterachtige wezens, de wachters van de kern-centrales. Geleerden zeiden dat de wachters onder het commando van skeletten stonden.

Sophia en David waren wapen-experts, de besten in hun gebied. Alle drie waren ze goed bewapend toen ze richting de kerncentrales gingen. Al

snel kwamen ze in een vuurgevecht met de poortwachter. Toen deze was uitgeschakeld was er inmiddels een alarm afgegaan, en er kwamen veel meer wachters aanrennen. Het was een zwaar vuurgevecht. Alle drie raakten ze licht gewond, maar toen de wachters waren uitgeschakeld konden ze de kerncentrale binnendringen. Het alarm ging nog steeds af, maar toen ze het alarm vonden schoten ze het kapot. Toen gingen er nog meer alarms af. Er waren hier allemaal ketels en machines. Nog meer wachters kwamen aangesneld. Alle drie hadden ze een helm op, maar zodra Evert's helm werd geraakt kreeg hij vreemde hallucinaties waarvan hij niet wist of het echt was of niet. Zijn lichaam begon in een vreemd spasme te komen. Hij kon zich niet meer bewegen zoals hij het wilde. Hij zag David en Sophia al op de grond liggen, en plotseling was hij omringd door wachters die steeds dichterbij kwamen. Het leek wel alsof wit spul zijn helm binnendrong, en zijn hoofd begon heel heet te worden, alsof het knapte. Ook Evert viel neer. Ze werden alle drie gesleept tot een vreemde kamer waar een skelet zat op een stoel. 'Twee pinnen door de hersenen en de mens denkt nog steeds dat hij kans maakt,' sprak het skelet. 'Elk mens heeft deze twee pinnen, en toen ze ingebracht werden camoufleerden ze zichzelf goed en werden één met de hersenen.' Het skelet liep naar Evert toe, deed z'n helm af, en trok toen twee lange metalen pinnen uit het hoofd van Evert. 'Zie ?' sprak het skelet toen hij de pinnen aan Evert en de anderen liet zien. 'Zodra het in de hersenen is wordt het tot vlees en bot. Het past zich goed aan.' Toen stopte het skelet de twee pinnen weer terug in het hoofd van Evert.

'Ik zal jullie nog wat laten zien,' sprak het skelet, en leidde hen tot een andere kamer achter de kamer waar ze waren. Daar lag een groene gloeiende steen waar andere skeletten omheen dansten. 'Kijk naar de steen !' riep het skelet. 'Het is het reactieve verstand waardoor de mens doet wat ik zeg.' Evert zag de steen en het begon te golven voor zijn ogen. Plotseling bevond hij zich weer in zijn eigen wereld. Hij wist niet of het echt was of dat hij hallucineerde. Hij was alleen op een weg buiten de stad in de sneeuw, terwijl het nacht was. Hij zag de stad brandende, en ook veel bomen om hem heen. Hij liep door richting de weilanden, maar hij kwam bijna niet vooruit. Hij herinnerde zich Tsjernobyl. Hij vroeg zich af of dit een nachtmerrie was of echt. Hij opende zijn ogen en zag het skelet, maar er was overal vuur. Hij herinnerde zich wat verzen van de literaire drugs.

In vuur en ijs, daar spuit een gif,
Ik kan het niet doven,
Ik kan het niet doorzien,
De brug tussen leven en dood is lang,
Zo lang dat men sterft,
Of is het slechts een hallucinatie ?
Of ik levend of dood ben is allang niet meer van belang,
Mijn ervaringen leiden mij tot diepte,
Ik ben de brug overgegaan.

Het skelet sloeg hem in het gezicht. Hij voelde alsof zijn kaak brandde. Er was niets dan vuur.
Weer sprak hij :

Oh vuur, eindig niet, maar ga dieper,
Om te openbaren het verborgene,

Oh ijs, stop niet, maar scheur mij los van de leugen en de onwetendheid

Het skelet hing met zijn brandende armen om zijn nek, proberende hem te wurgen. 'Buig !' riep het skelet.
Evert had het gevoel alsof hij in een vuurzee was, alsof hij afbrokkelde. Plotseling kwamen er meerdere gewapende geleerden binnen, die de monsterlijke wachters en het skelet aanvielen. 'Hoe komen jullie hier ?' riep Evert.

'Geheime opdracht,' zei één van de geleerden die Evert in bescherming nam. Met een speciaal wapen vielen ze het skelet aan, die toen wegrende. Ook de skeletten die om de steen dansten waren weg, en sommigen van hen lagen verkreukeld op de grond. Er stroomde groen bloed uit hen wat zich vermengde met de zanderige grond. Er waren vier geleerden bijgekomen. De groene steen was weg.

Ze zouden verder op onderzoek gaan. Maar Evert wilde niet meer verder. Hij bleef maar denken aan de groene steen waar hij naar gekeken had. Hij was zichzelf niet meer. Het was een steen van het oerwoud. Hij voelde zich aan flarden gescheurd. Hij wilde het oerwoud in. Hij liet het de anderen weten en rende de kerncentrale uit. Hij vroeg zich af waar hij de kracht vandaan had gehaald. Hij dacht aan de twee pinnen die in zijn hoofd zaten, en wilde een medicijn. Hij wilde het in het oerwoud zoeken.

Hij snakte naar adem. Hij had frisse lucht nodig.

Hij maakte contact met de inboorlingen van het oerwoud. Hij vertelde hen over de groene steen. Zij zeiden dat het de steen van de geschiedenis was. Zij zeiden dat de skeletten een stuk van de grotere groene steen van de geschiedenis hadden afgeslagen. De geschiedenis was zo niet compleet en werd telkens verkeerd geinterpreteerd zodat de toekomst niet kon komen. De inboorlingen noemden de planeet Irad. Alleen het gebied van de kerncentrales was Tsjernobyl, en het was ontstaan toen skeletten een stuk van de steen van geschiedenis hadden gestolen. Dit noemden ze het reactieve verstand waarmee ze het verstand van de mens onder controle kregen. Zo ontvoerden zij vele inboorlingen voor dwang arbeid. Toen de steen werd gespleten werd het verstand van de inboorlingen gespleten.

'Is er geen medicijn in het oerwoud ?' vroeg Evert.

'Er is een drug,' zei een inboorling. 'Als je er van neemt, dan is er geen Tsjernobyl meer. Tsjernobyl is slechts een bepaalde staat van bewustzijn.' Evert besefte wat dat zou kunnen betekenen. Zijn hele verleden zou weg zijn, of anders zijn, als Tsjernobyl niet meer zou bestaan. Maar wat had hij te verliezen ?

'Ik zou de drug wel willen nemen,' zei Evert.

De inboorlingen keken hem aan. 'Je hebt de drug al genomen,' zei een inboorling. 'Het is je leven.'

'Maar Tsjernobyl is er nog steeds,' zei

Evert.

'Neem meer van de drug,' zei de inboorling, 'en geef het de tijd in te werken.'

'Hij moet ingewijd worden,' zei een andere inboorling. Ze geven hem een wit poeder. Toen hij ervan at viel hij in een diepe spastische trance. Hij bleef zijn bewustzijn verliezen. Toen hij weer bij bewustzijn kwam keek hij naar het gebied waar eerst de kerncentrales waren, maar ze waren er niet meer. Er was alleen nog oerwoud. "W... waar zijn Sophia, David en de andere geleerden ?" vroeg Evert. "Waar is Tsjernobyl ?" Maar hij zag zelfs de inboorlingen niet meer. Er was alleen wildernis ...

Hoofdstuk 7.

Evert vroeg zich af waar hij was. Alles was stil hier. Hoe hij ook zocht, hij vond geen inboorlingen, geen ruimteschip en geen Tsjernobyl. 'Droom ik ?' vroeg hij zichzelf af. 'Ben ik dood ?'

Na lang lopen door de wildernis kwam hij bij een meer aan, waar een vrouw met een naakt bovenlichaam haarzelf waste. 'Tsjernobyl ?' vroeg hij.

'Wat is dat ?' vroeg de vrouw.

Hij kwam dichterbij. 'Deze planeet,' zei hij, 'of in ieder geval moet er een gebied zijn van kerncentrales.' De vrouw begon te lachen. 'Hier niet,' sprak ze. 'Dit is de planeet Irad.'

Evert ging op de grond zitten. Hij was een beetje duizelig. 'Maar ik begrijp je wel,' zei de vrouw. 'Tsjernobyl is een zekere staat van bewustzijn. Het is een nachtmerrie.'

'Dat was het zeker,' zei Evert, 'maar wat is dit ?'

'Nog wel erger,' sprak de vrouw met een glimlach.

Evert schrok. 'Waar ben ik dan ? Is dit een nog lagere staat van bewustzijn ?'

'Ja,' zei de vrouw, 'dit is een doodsmerrie.'

Evert schrok weer. 'Ben ik dood ?'

'Wie niet ?' sprak de vrouw. 'De mens gaat voortdurend over van leven tot dood, net zoals van dag naar nacht.'

Evert was direct op zijn hoede. 'W... wat kan ik hier verwachten ? Waar moet ik voor oppassen ?' vroeg Evert voorzichtig, niet wetende of hij de vrouw wel kon vertrouwen. De vrouw kwam het water uit. Ze had een soort verenrokje aan. Ze was een inheemse. Ze ging voor hem staan. Ze was iets groter dan hem. 'Dit is een doodsmerrie,' zei ze weer.

'Is dat erg ?' vroeg Evert.

'Tamelijk,' sprak ze.

'Waar zit het gevaar in ?' vroeg Evert.

'Niemand komt levend uit dit oerwoud,' sprak ze.

'Maar zijn we dood ?' vroeg Evert.

'Wie niet ?' zei ze weer. 'En als de dood voorbij is, dan is er weer leven, en dan zeggen we dat het maar een doodsmerrie was.'

'Dus aan het einde van de doodsmerrie kom ik weer tot leven ?' vroeg Evert.

Ze knikte. 'Maar van sommige doodsmerries wordt je niet meer wakker. Sommige doodsmerries zijn voor altijd,' sprak ze.

'Klinkt eng,' zei Evert. 'Dus het is toch een soort slaap ?'

'Ja,' zei ze, 'maar veel dieper dan slaap.'

Evert trilde. Hij voelde dat hij wilde neerliggen, en dat deed hij. De vrouw ging bij hem zitten. 'Vind je het erg dat ik bij je kom zitten ?' vroeg de vrouw.

'Nee,' zei Evert. 'Ik ken je alleen niet, en weet niet of ik je wel kan vertrouwen. Je zegt dat dit een doodsmerrie is, erger dan een nachtmerrie. Ik weet niet wat ik kan verwachten.'

'Je leven was al een doodsmerrie,' zei ze.

Hij zuchtte en beefde. 'Ik zal je geen kwaad doen,' sprak ze. 'Je bent immers aan het einde van je doodsmerrie gekomen.'

'Oh, het is al bijna afgelopen ?' vroeg Evert.

'Leer de natuur kennen,' sprak ze. 'Het is iets van de natuur.'

Hij voelde zich niet op zijn gemak. Hij keek om. Het begon ook wat donkerder te worden. Toen keek hij haar aan, bijna smekend. 'Waar moet ik naartoe ? Ik heb nergens om naartoe te gaan.' Hij dacht na over zijn leven, en kon duidelijk zien waar de doodsmerries waren. 'Hoe kan ik van de doodsmerrie ontwaken ?' vroeg hij.

Ze keek hem aan. Hij keek naar haar riem waaronder de veren hingen aan haar rokje. Er hing ook een dun touw aan haar heup. 'Ik weet een plaats waar de drug groeit om te kunnen ontwaken,' sprak ze. 'Maar je moet we wat beloven.'

Hij knikte. 'Praat erover met niemand,' sprak ze.

'Maar er is hier niemand,' zei hij.

'Als je ontwaakt ben je weer in de stad,' sprak ze. 'Overal waar je in je leven bent geweest zijn slechts staten van bewustzijn.'

'Laat maar,' zei hij. 'Ik ben liever in de wildernis.' Hij leerde van zijn doodsmerries te houden. 'Kan ik niet gewoon ontwaken in de wildernis ?' vroeg hij.

'Daar zijn ook wel drugs voor die hier groeien,' sprak ze.

'Waarom zei je dat dan niet ?' vroeg hij. 'Wil je me terugleiden naar de stad ?'

'Het was om je te testen,' sprak ze. 'In sommige staten van bewustzijn zijn we in de stad, voor spionage en om lessen te leren. Sommige doodsmerries zijn in de stad, goed gecamoufleerd. Ze passen zich gewoon aan. Het zijn een soort kameleonen.'

Ze wees naar een boom verderop waar kleine witte doorzichtige besjes groeiden. Ze hingen in lange trossen aan de boom. 'Daar ontwaak je van,' sprak ze, 'maar wil je wel ontwaken ?'

'Ik wil tot een hogere staat van bewustzijn,' sprak hij.

'Maar daar kom je alleen door de lagere staten van bewustzijn,' sprak ze. 'Wie niet dieper afdaalt komt ook niet meer op,' zei ze. 'Zij worden tot zombies.' Evert schrok, en in een flits herinnerde hij zich zijn leven als politie agent en hoe hij hierdoor in de psychische problemen was gekomen. 'Dus het ligt eigenlijk erg dichtbij,' sprak hij.

'Het is een zombie-machine,' sprak ze. 'Ze worden gemaakt in Tsjernobyl. Zij die niet diep willen gaan worden automatisch tot zombies.'

'En zij keren zich automatisch tegen ons ?' vroeg Evert.

'Het is één van de doodsmerries,' sprak de vrouw langzaam. 'Zij die maar in één staat van bewustzijn blijven worden uiteindelijk monsters en skeletten.'

De rillingen gleden over Evert heen.

'Dus we moeten wel telkens overschakelen ?' vroeg Evert. 'Anders worden we net als hen ?'

'Zij leven niet meer,' sprak de vrouw bijna zingend. En toen begon ze zachtjes te zingen : 'Zij zijn een deel van de machine geworden. Tsjernobyl is een groot mysterie. Wordt niet zoals hen, ga altijd weer dieper, kom tot de beste drugs-soorten van de planeet, die jouw beveiliging garanderen.'

Evert keek naar haar met opgetrokken wenkbrauwen. 'En dat moet je zingend doen ?' vroeg hij verbaasd.

De vrouw zong door : 'Want Tsjernobyl is nog steeds op jacht. Je hebt het nog niet overwonnen, Tsjernobyl, een doodsmerrie in de koude nacht.'

Evert veronderstelde dat ze zong omdat de verschillende toonhoogtes verschillende staten van bewustzijn voorstelden. Ze zong bijna fluisterend door, maar Evert kon het niet meer verstaan. Er kwamen tranen uit haar ogen.

'Volgens mij ben je zwaar aan de drugs,' zei Evert.

'Ik moet wel,' zong de vrouw.

'Van wie moet dat ?' vroeg hij. 'Zijn er geen andere manieren ?'

'Ik zou maar leren zingen als ik jou was,' zong de vrouw.

'Van wie moest dat ? Hebben ze je gedwongen ?' vroeg Evert.

'Het is overlevings-strategie,' zong ze.

'Oh soldaat, van Tsjernobyl, kun je ooit ontsnappen van Tsjernobyl ?'

'Ik zal het proberen,' sprak Evert.

'Proberen ?' zong ze. 'Je hebt de drugs nodig.'

'Liever niet,' zei Evert. 'Wat als je werkt voor de drugs industrie, als onderdeel van Tsjernobyl ?'

Evert kreeg een klap in zijn gezicht. 'Zeg dat nooit,' zong ze.

'Oh Tsjernobyl, oh Tsjernobyl, je weet mij altijd weer te vinden. Hier heb ik niet om gevraagd. Ik zal altijd tegen je strijden. Ik zal je altijd weer misleiden.'

'Zie je,' zei Evert. 'Je spoort niet echt. Maar ja, wat kan ik verwachten van een doodsmerrie ?'

'Het is veilig nu,' sprak ze. 'Sorry daarvoor. Ik heb een trauma opgelopen van Tsjernobyl, en daarom ben ik zo.'

'Maar je bent aan de drugs,' sprak Evert.

'Het is de natuur,' sprak ze. 'De natuur is ervoor om ons te helpen, en ons ook in andere staten van bewustzijn te brengen.'

'Wat als het gif is ?' vroeg Evert.

'Het was de enige manier voor mij om te ontsnappen uit Tsjernobyl,' sprak ze. 'Ik moest dwangarbeid verrichten.'

'Sorry,' zei Evert. 'Ik begrijp het, maar ben je wel waarlijk vrij ?'

'Het zit in me,' sprak ze. 'Het is nog steeds op jacht. Het zit ook in jou.'

Ze pakte zijn hand, en leidde hem tot de boom waaraan de sappige witte doorzichtige besjes hingen in lange trossen. 'Neem eet, en gedenk,' sprak ze. 'Denk diep, oh mijn Adam. Ik ben jouw Eva, om je te doen ontwaken.' Ze plukte wat van de besjes en bracht het tot zijn mond. 'Het is goed,' sprak ze.

'Weet je het zeker ?' vroeg Evert.

'Ja, mijn Adam, er is geen andere keuze,' sprak ze. 'We raakten in discussie, en het zou kunnen uitlopen op een gevecht. Dat is wat Tsjernobyl wil. Splitsen en kern-energie opwekken. Verdelen en heersen. Neem en eet. Gedenk en denk.'

'Ja, mijn Eva,' sprak hij als onder hypnose, en begon van de zachte besjes die ze voor zijn mond hield te eten. 'Goedzo,' sprak ze. 'We hebben hoger bewustzijn nodig. Tsjernobyl is op jacht. Christenen met hun zwaarden. Soldaten voor hun idool.' Evert viel in een diepe slaap. Hij zag haar in het wit, als in een droom.

'Mijn Adam, je bent niet als andere mannen,' sprak ze. Ze zat op een wit paard.

'Leidt me,' zei Evert. 'Ik ken deze wereld niet.'

Er was overal vuur. Er was een pad van natuur, een strook van oerwoud, die door het vuur heenging. Het vuur

voelde niet onprettig aan. Het bracht een bepaalde extase in Evert.

'Mijn Adam ben je, want je hebt van het verbodene genomen ... verboden door Tsjernobyl,' sprak ze vanaf het paard.

'Ik begrijp je, ik voel je,' sprak Evert. 'Mijn Eva ...'

'Zie je het vuur om ons heen ?' vroeg ze. 'Het is het vuur van oorlog en apocalypse, als een schaduw van de natuur, als het fundament van de pyramide. Je bent ontwaakt nu. Ze wees naar een witte doorzichtige pyramide in het oerwoud. Er kwam rook uit de top. 'Dit is het geheim,' sprak ze. 'Al het neerstortende rivierwater van de waterval stortte kapot op de rotsen, maar je bent de waterval opgekomen. Het is een natuur-geheim, een bruisend natuur-geheim.'

'Alle inheemsen die zijn ontwaakt kennen dit geheim,' sprak ze vanaf haar witte paard. 'In de pyramide kun je God ontmoeten, mijn moeder.'

'Je bent zwaar aan de drugs,' zei Evert.

'Of je ontmoet God, of je gaat terug naar Tsjernobyl,' sprak de vrouw vanaf het witte paard.

'Alles beter dan Tsjernobyl,' zuchtte Evert. Toen leidde ze hem naar de witte doorzichtige pyramide.

In de pyramide was een donkere vrouw met een goudachtige metalen muts die leek op een mijter. Evert kwam dichterbij. De vrouw was verder gekleed in wit. 'Dus dit is God ?' vroeg Evert. 'Of ik ben zwaar aan de drugs, of jij, of allebei.'

'We zijn zwaar aan de drugs,' sprak de vrouw op het witte paard, 'mijn Adam. Het is het enige medicijn tegen Tsjernobyl. Ook Tsjernobyl is een drug. Er zijn alleen maar drugs. Dit is mijn moeder.'

'Hallo God,' zei Evert. Er kwam een zachte bliksem van de vrouw af. 'Praat ze ook ?' vroeg Evert.

'Moeder, Adam is gekomen,' sprak de vrouw op het witte paard.

God keek hen beiden aan. 'Ontwaakten,' sprak de moeder.

'Wat is er met je moeder gebeurd ?' vroeg Evert.

'Zij is ook een slachtoffer van de kernramp,' sprak de vrouw op het witte paard.

'Wie maakte haar tot God ?' vroeg Evert.

'Zij werd God door haar verlichting,' sprak de vrouw.

'Maar hoe ?' vroeg Evert.

'Door een drug,' sprak de vrouw.

'Kunnen wij ook van die drug nemen ?' vroeg Evert.

'Nee,' zei de moeder. 'Het is niet zomaar iets wat we geven.'

'Dat is natuurlijk oneerlijk, dat jij God

speelt over alle anderen,' zei Evert.

'Ik speel geen God,' zei de moeder. 'Het is slechts een staat van bewustzijn.'

'En dat gun je een ander niet ?' vroeg Evert.

'Daar gaat het niet om,' sprak de moeder. 'Het gaat om de voorschriften, om de voorwaardes. Als de drug verkeerd gebruikt wordt gaan we er allemaal aan, zoals Tsjernobyl eens deed. Hij was de vorige God.'

'Wat zijn de voorschriften voor de drug, en waar groeit het ?' vroeg Evert.

'Dat kan ik niet zeggen,' zei de moeder van de vrouw op het witte paard. 'Wij willen geen nieuwe Tsjernobyl.'

'Begrijpelijk,' zei Evert. 'Maar er moet toch een studie proces zijn om ook anderen in te wijden ?'

'Veel te gevaarlijk,' sprak de moeder van de vrouw.

'Maar wie zegt dat jij de drug goed gebruikt ?' sprak Evert. 'Het is nog steeds een zootje.'

'Het is geen zootje,' sprak de moeder van de vrouw. 'Alles is goed hier.'

'En wij zijn een bedreiging, een gevaar ?' vroeg Evert.

'Jullie zijn jong,' sprak de moeder van de vrouw, 'en onhandig. Ik ben moeder.'

'Maar nu heb je me wel nieuwsgierig gemaakt,' zei Evert. Toen richtte hij zich weer tot de vrouw op het witte paard. 'Weet jij iets van die drug af ?'

'Moeder wil het me niet vertellen,' sprak de vrouw.

'Wat als het allemaal onzin is ?' vroeg Evert.

'Moeder heeft me gered van Tsjernobyl,' sprak de vrouw. 'Mijn Adam, het is beter zo.'

'Wanneer krijgen we het geheim te weten ?' vroeg Evert.

'Nooit,' sprak de moeder van de vrouw die God werd genoemd.

'Dat klinkt erg ontmoedigend,' sprak Evert. 'Bijna als een doodsmerrie.' Hij kon bijna geen adem halen. Het kwam door de rook die uit de top van de pyramide kwam. Evert ging de pyramide uit. De vrouw op het witte paard volgde hem. 'Volgens mij is je moeder nog wel erger dan Tsjernobyl,' sprak Evert.

'Ze bedoelt het niet zo,' sprak de vrouw op het witte paard. 'Ze is alleen erg voorzichtig. Ze wil niet dat de drug in verkeerde handen valt, want dat zou een ramp betekenen.'

'Ik kan geen adem halen,' sprak Evert.

'Het is de dood van een superster,' sprak de vrouw. 'Toen hij stierf, stierven we allemaal.'

'Wat bedoel je ?' hijgde Evert.

'Twee kogels in zijn nek,' sprak ze. 'Het

leven is onverbiddelijk.'

'Waar heb je het over ?' hijgde Evert. 'Ik stik.'

'Je hebt van de drugs genomen,' sprak ze.

Hoofdstuk 8.

Zombies waren om Evert heen, en ze trokken hem naar een hoge doorzichtige lichtgevende troon waarop een skelet zat. Evert kon nog steeds niet goed ademhalen. 'Waar ben ik ?' hijgde hij.

'Er is geen ontsnapping uit Tsjernobyl,' sprak het skelet.

'Waar is de vrouw op het witte paard ?' hijgde hij.

'Eva doet goed werk, Adam,' sprak het skelet.

'Ik ben Adam niet !' riep Evert met zijn laatste krachten.

'Adam wordt altijd weer omgekocht met snoepgoed,' krijste de skelet. 'Denkt altijd weer te ontsnappen. Baadt het niet, dan schaadt het niet. Er is geen ontsnapping uit Tsjernobyl.'

'Wie bent u ?' vroeg Evert.

'Ik ben Tsjernobyl, halve zool !' krijste het skelet. Het gekrijs galmde door de hele zaal.

'Ik wordt hier een beetje moedeloos van,' zuchtte Evert, nog steeds naar adem happend. 'Wanneer houdt dit op ?'

'Nooit !' krijste het skelet.

'Dat klinkt niet echt bemoedigend,' sprak Evert, happende naar lucht. 'Word je daar zelf ook niet eens moe van ?'

'Kop houden !' krijste het skelet. 'Tsjernobyl heeft geen tijd voor persoonlijk sentiment.'

'Vermoeiend,' zei Evert.

'Dwangarbeid zal je mores leren !' krijste het skelet. 'Voer hem af !'

Toen werd Evert naar een ruimte met machines en ketels gesleept. 'Ik kan dit niet geloven !' riep Evert tegen zichzelf. Hier zag hij ook de geleerden terug, en de vrouw en haar moeder, en andere inboorlingen, die daar allemaal dwangarbeid moesten verrichten. 'Het is maar een staat van bewustzijn,' sprak Evert tegen zichzelf. 'Waarschijnlijk een doodsmerrie.'

De anderen keken niet eens op. Ze waren te diep verzonken in hun werk. Ze leken onder zware hypnose te zijn. Hier kwam Evert weer een beetje op adem. Hij zag nu in dat Tsjernobyl overal was, ook in het oerwoud, zelfs in de vruchten. Alles was besmet. Hij stond daar maar en niemand keek naar hem, en niemand hielp hem. Ineens rolde er een klein wit doorzichtig besje

uit zijn kleding. Dat moest er ingerold zijn. Hij aarzelde geen moment. Hij raapte het op en stak het in zijn mond. Het proefde zo romig en zacht, zo verfrissend, levendgevend. Hij werd duizelig en zakte neer op de grond. Er was geen Tsjernobyl meer. Hij was in het zand, en de inheemse vrouw die hem de besjes had gegeven stond voor hem. 'Niet wegzakken,' zei ze. Ze gaf hem meer besjes te eten. 'Ik was in Tsjernobyl !' riep hij, terwijl hij naar adem hapte. 'Het was verschrikkelijk !'

'Je moet meer eten,' zei de vrouw, terwijl ze hem begon te voeren. 'Zij die niet genoeg eten gaan terug naar Tsjernobyl.'

'Ik ontmoette God, en daarna een skelet,' zei Evert in paniek.

'Ja, het zijn de bijwerkingen van de drugs,' sprak de vrouw. 'Die worden minder naarmate je er meer van eet, en naarmate je er meer gewend aan raakt.'

'Is dat zo ?' vroeg Evert. Ze knikte.

'Ze zei dat ze God was, en dat ik het geheim nooit zou weten. Ik dacht dat ik gek werd. Ik kon geen adem meer halen,' sprak Evert.

Ze glimlachte. 'Bijwerkingen, mijn Adam,' sprak ze. 'Je lichaam moet er nog aan wennen. De drug is zwaar beveiligd tegen onbevoegden. Het bevat een soort insecticide. Het doodt de parasieten.'

'Ik begrijp het,' sprak Evert opgelucht. 'Ik dacht echt dat ik gek werd.'

'Jij moet de natuur leren kennen,' sprak de vrouw. 'En alle geheimen van de natuur.'

Er kwamen allerlei emoties in hem naar boven die hij wilde uiten, maar hij wilde voorzichtig zijn. Na een tijdje borrelde het zo omhoog dat hij het niet meer kon tegen houden. 'Ik ben er klaar voor, mijn Eva,' sprak hij. Maar hoe wist hij dat ze echt te vertrouwen was ? 'Elke vriendschap is een risico,' sprak hij tot zichzelf. 'En wat voor andere keuze heb ik ? Ik kan geen kant op, dus ik leer maar mijn lessen. Ik kan van alles en iedereen leren, zelfs van mijn vijanden.'

Ze nam hem mee naar haar hut. 'Ik zal het veel voor je koken,' sprak ze. Was hij nu echt in een paradijs gekomen met deze vrouw ? Hij wist dat hij bepaalde stoffen nodig had om hier te kunnen blijven, in deze staat van bewustzijn, maar hij wist ook dat andere staten van bewustzijn belangrijk waren. Daar waren de verschillende soorten van natuurdrugs voor nodig. De vrouw was zijn gids hierin, want hij wist niks.

'Ik wil de verschillende staten van bewustzijn in de wildernis leren kennen,' sprak hij. 'Ik wil niet vastgroeien en een zombie worden.'

'Ik zal het je leren,' sprak de vrouw. Haar hut was gemaakt van grassen en bamboe, en was redelijk groot. In de nachten had hij zware nachtmerries over Tsjernobyl, en dan suste zij hem. 'Het zijn allemaal bijwerkingen van de oerwouddrugs, mijn Adam,' verzekerde zij hem. Er ging een nieuwe wereld voor hem open. Tsjernobyl was nog

slechts een druppel in de zee van oerwouddrugs. Voor hem was het een verlichting, de grote ontwaking. Op een nacht had hij een droom van een invasie in de Tsjernobyl kerncentrales. Het was een invasie van apen van een andere planeet. Het was de oerwoudsplaneet Bulgarije, die wel tien keer groter was dan de planeet Tsjernobyl. De apen gebruikten geavanceerde wapens of gewoon brute kracht. Daarna had hij een droom van een grote gouden krab die aan land kwam en op het strand een grote rode spin aanviel en uitschakelde. Toen hij de droom de volgende ochtend aan de vrouw vertelde zei ze dat zij die in het begin-stadium zijn van het worden tot een zombie en dan inzien dat ze verkeerd bezig zijn een aap kunnen worden op de planeet Bulgarije om het te neutraliseren. De zombies zien apen als verraders, en als hun grootste vijanden. Het is het apen-medicijn om zij die besmet zijn geraakt door het zombie-virus te genezen. Evert keek van haar verklaring op.

Beiden waren ze Tsjernobyl-slachtoffers, overlevenden, en hier in de wildernis moesten ze verder overleven. Het was hun paradijs. 'Het zijn de bomen van het paradijs,' zei de vrouw. 'Ze hebben hun eigen drugs waarvan wij leven. Iedere boom is weer ergens anders goed voor. De drugs zijn als de liften van het paradijs, naar hogere staten van bewustzijn. De bomen hebben hun eigen slangen en spinnen van bijwerkingen en verkeerd gebruik. Daarom moet er een gids zijn. Tsjernobyl was een valse god, een valse gids, en ook een bijwerking.' Toen leidde ze hem dieper de wildernis in tot een boom met gele doorzichtige besjes die daar in trossen hingen. 'Dit is de drug genaamd 'gele regen,' zei ze. 'Je bent er nu klaar voor omdat je over de gouden krab hebt gedroomd. Het wordt ook wel de gouden regen genoemd. Het is een dodentelefoon waarmee je in allerlei andere staten van bewustzijn kunt komen. Het leidt helemaal tot achter het kerncentrale gebied van Tsjernobyl, waar de stedenstrook is, aan de rand van het oerwoud. In het stedengebied van Tsjernobyl ligt het geheim van Tsjernobyl verborgen, bewaakt door de varkensmensen, nog wel ergere vormen dan zombies, monsters en skeletten, in een vergevorderd stadium. Zij zijn de koningen van de oppervlakkigheid, maar hebben hierin hun eigen diepte gevonden. Natuurlijk is die diepte vals, als gezichtsbedrog, een valstrik. 'Moet ik daarvan eten ?' vroeg Evert.

'Als je in leven wil blijven,' sprak de vrouw. 'Je moet het geheim oplossen.'

'Dus ik moet terug naar de steden ?' vroeg Evert.

'Als spion, ja,' sprak de vrouw, 'als je wil leven. Zo niet, dan zal het je insluiten en vernietigen. Er is niet veel tijd.'

Evert greep de bessen en begon gulzig te eten. 'Ho, ho, niet teveel,' sprak de vrouw. 'Je wilt er geen overdosis van krijgen.'

'Wat zijn de gevolgen van een overdosis ?' stamelde Evert die al duizelig begon te worden. Maar hij kon haar al niet meer horen en verstaan. Hij was al ver weg. Hij viel bewusteloos en werd even

later wakker aan de rand van het stadgebied van Tsjernobyl. Achter hem was het gebied van kerncentrales, wat begon met een industrie-terrein met kantoren. Voor hem was een flatgebouw. Hij herinnerde dit flatgebouw, maar hij wist niet van waar. Maar hoe kon dat ? Hij was hier nog nooit eerder geweest. Misschien dat hij zich vergiste, of dat dingen gewoon op elkaar leken. Hij liep langs het flatgebouw en er gingen vreemde gevoelens door hem heen alsof hij hier eerder was geweest. Achter de flat waren winkelstraten waar hij door begon te slenteren, en uiteindelijk kwam hij aan bij een overdekt winkelcentrum. 'Varkensmensen ?' dacht hij. 'Ik zie geen varkensmensen.'

Daar kwam hij ook de vrouw tegen. 'Mijn Adam,' sprak ze.

'Dus jij hebt ook van de drugs genomen ?' vroeg Evert.

Ze knikte.

'Waar zijn de varkensmensen ?' vroeg Evert.

'Ze hebben hier hun psychiatrie gebouwd,' sprak de vrouw. 'Het zijn jaloerse mensen, maar het zijn geen echte mensen, maar vergevorderde zombies. Ze zijn als varkens geworden. Wanneer iemand creatief is en zeer intelligent en ze worden jaloers en kunnen die persoon niet begrijpen, dan halen ze hun etiketten erbij, hun implantaten, en noemen die persoon dan zwaar ziek, geestelijk ziek, en dan gaan ze handel drijven erover met die persoon als koopwaar. Het is een markt.'

'Waar is die psychiatrie ?' vroeg Evert.

'Oh, overal hebben ze hun panden, tussen alles door,' sprak de vrouw. 'Het is een heel netwerk. Het loopt zelfs tot in het kerncentrale gebied. Wees maar voorzichtig. Ze zijn gewapend en hebben een vergunning om te doden wie ze willen. Alle misdaden die ze doen zijn legaal en zij besturen de steden.'

'Dus ze implanteren ook ?' vroeg Evert.

'Voor het stadssysteem, ja,' sprak de vrouw. 'Het zijn ingewikkelde identificatie systemen om de mens gevangen te houden. Ze implanteren allerlei rommel in de mens, legaal. Daar hebben ze een vergunning voor. Ze doen dit vooral in de tanden van de mens. Het is zombie-werk. Daarmee laten ze zien dat de mens hun eigendom is.'

'Ziek,' zei Evert. 'Wat doen we eraan ?'

'Die implantaten zijn voor het alarmsysteem,' sprak de vrouw. 'Zodra een mens probeert te ontsnappen zullen die implantaten pijnscheuten geven die zo verschrikkelijk zijn dat de mens niet ver komt in zijn ontsnapping. Het zijn een soort implodes, als stroomdraad. Ze bewaken een dodentelefoon. Zij bewaken de muur tussen leven en dood.'

'Ik zie het,' zei Evert. 'Maar wat doen we eraan ?'

'Shhh...,' zei de vrouw. 'Daar kunnen we niet over praten. Alles wordt hier

opgenomen en gemonitord. Waarschijnlijk zitten ze ons nu al af te luisteren.'

'Wat moeten we dan ?' fluisterde Evert.

'Fluisteren heeft geen zin,' sprak de vrouw. 'Die afluistersystemen zijn hypergevoelig.' De vrouw liet hem weer wat doorzichtige gele besjes zien. 'De gouden regen,' sprak ze, 'of gele regen. Het is tijd voor een nieuwe dosis. Ik zou je niet aanraden om in deze staat van bewustzijn te blijven, want ze pakken je en sluiten je op.' Evert keek om zich heen. Nog steeds waren er geen varkensmensen in hun buurt te zien, maar wat als er al een scherpschutter zich ergens verborgen hield ? Misschien waren ze hun wapens al aan het instellen om in te grijpen. Evert voelde zich niet veilig. Ze bracht wat besjes naar Evert's mond. 'Een paar maar,' sprak ze. 'Je wilt geen overdosis. Vertrouw me maar daarop.' Evert opende zijn mond, en at van de besjes. Ze voelden zo romig, zacht en fruitig. Het was een hele intense smaak, hoog geconcentreerd, zeer pittig en zurig. Weer werd Evert duizelig, en bevond zich toen in het gras. Zij was er ook. Ze waren op de velden. 'Hier zijn de varkens,' sprak ze. De varkens waren overal om hen heen. Ze hadden vreemde snuiten en ze spitsten hun oren. Ze leken ergens door afgeleid. Er was een vreemd geluid. 'Raak ze niet aan,' sprak de vrouw. Het leek wel alsof de varkens hen niet opmerkten, maar ze waren op de hoogte van het vreemde geluid. 'We moeten eerst in het oerwoud zien te komen,' sprak de vrouw. Evert bleef maar denken aan het winkelcentrum. Het was alsof hij het al kende. Alsof hij er al eens eerder was geweest, maar hij dacht dat het misschien toeval was geweest. Hij liep achter de vrouw aan. Weer zei ze : 'Zorg dat je ze niet aanraakt.'

'Wat is de reden daarvan ?' vroeg Evert.

'Dit zijn niet zomaar varkens,' sprak de vrouw. 'Ze staan onder hoge stroom. Een aanraking zou je kunnen doden.'

Evert was op zijn hoede. Hij bleef dicht achter de vrouw, die de weg scheen te kennen. 'Het lijkt alsof je het eerder hebt gedaan,' sprak Evert.

'Ik ben een bekende met de drugs,' sprak ze. Na een lange tijd lopen, het leek wel uren te duren, kwamen ze aan in het oerwoud. Hij bleef maar staren naar het vreemde genootschap van varkens. 'Kijk er niet teveel naar,' sprak de vrouw. 'Je kunt hun stroomcapaciteit niet onderschatten.' De vrouw liep toen verder, dieper het oerwoud in, en hij volgde haar.

'Wat nu ?' vroeg Evert.

'Shhh,' sprak ze. 'De varkens pikken nog steeds alles op. Het zijn roofdieren, vergis je niet.'

'Dus dat zijn die psychiaters van Tsjernobyl ?' vroeg Evert.

Ze knikte. 'Zeg maar gerust psycho-tandartsen,' sprak ze.

'Wat een vreemde snuiters,' sprak Evert.

'Het is hun religie,' sprak ze. 'Luister goed : de varkens vertegenwoordigen

allemaal een bepaalde ondergrondse laag, helemaal tot de kern van de planeet Tsjernobyl. Om eraan te ontkomen zullen we dus onder de grond moeten, de onderwereld van Tsjernobyl in, anders zullen de varkens ons zeker insluiten.'

'Hoe komen we daar ?' vroeg Evert. Ze leidde hem toen naar een gat wat onder de grond leidde. Ze moesten langs allerlei roosters heen, en ook over roosters heen. Hier zouden de varkens niet overheen kunnen. Onder de grond kwamen ze weer in een stedengebied aan. De vrouw legde uit dat deze steden werden geterroriseerd en bestuurd door clowns, vergevorderde varkensmensen, die ook onder zware stroom stonden. Zij die tegen de clowns vochten zouden geëlectrocuteerd worden. Ze moesten ook weer snel hier door, anders zouden de clowns hen van het ene drama in het andere drama brengen. Zo waren de clowns geprogrammeerd.

Ze moesten naar een bepaald station met de trein die om het gebied zou heenleiden. Dat zou de enige manier zijn om veilig te zijn tegen deze electrische roofclowns. De vrouw wist de weg, en Evert volgde haar. Weer moesten ze over vele roosters heen. Het was heel donker hier. Na een tijdje kwamen ze aan op een ondergronds station. Ook hier was het donker. Er waren geen treinen. Ze moesten een tijd wachten. Na lange tijd zagen ze lichten in de verte. Daar kwam de trein. Niet lang daarna konden ze instappen. Ze moesten nu erg voorzichtig zijn, zei de vrouw. Een man met een zonnebril zat ergens op een bankje in de trein. Zij gingen tegenover hem zitten. Hij zat een krant te lezen. Hij rookte ook. 'Wat moeten jullie ?' vroeg hij. De vrouw stootte Evert aan en fluisterde : 'Niets zeggen.' Evert hield zich stil.

'Nou, zeg op,' zei de man. 'Wat moeten jullie ?'

'Wie is het ?' fluisterde Evert naar de vrouw.

'Ssst,' zei de vrouw. 'Het is een spion. Het is een beveiligings-systeem.'

'Een robot ?' fluisterde Evert. De vrouw knikte. 'Hij controleert ons om te zien of alles in orde is, en of we klaar zijn om door te gaan.'

'Hoe heet hij ?' fluisterde Evert.

'Harro,' zei de vrouw. De man maakte wat vreemde robot-achtige bewegingen, en toen ging de trein verder. Evert keek naar buiten en zag de steden in de verte. Na lange tijd kwamen ze aan bij een veel groter station. Er liepen hier veel mensen, maar de vrouw zei dat het allemaal robotten waren, en dat ze reizigers beveiligden tegen de clowns. Ze moesten toen overstappen op een andere trein. Het gebied waar ze toen doorheen moesten was genaamd de Aue nacht. Het was natuur gebied. De vrouw zat tegenover hem in de trein. 'De diepte van Tsjernobyl, alle ondergrondse lagen, de stroomvarkens,' sprak ze, 'zijn geen onbekenden voor jou.' Evert keek haar diep aan. 'Het zijn de lagen van je eigen verleden,' sprak ze. 'Het heeft geen zin om er naar terug te keren. Het staat allemaal onder stroom. Het kan alleen gebruikt worden als een tekensysteem, als een taal. Zo

alleen kan de muur tussen het verleden en het nu doorbroken worden, en zo ook de muur tussen leven en dood, opdat de muur tussen goed en kwaad herbouwd kan worden.' En terwijl zij hem verder onderwees begon de trein door al die barrieres heen te breken, en het enige spoor wat de trein achterliet was een stroommuur tussen goed en kwaad.

SOBIBOR
DE LAATSTE JAGER

Een prozaïsche en medische techno-thriller. Het is het jaar 10.019. Duitsland is een vegetarisch utopia geworden met de hoogste militaire technologie van de aarde, waardoor het het enige land is wat niet ten prooi is gevallen aan invasies van buitenaardsen. Maar hoe lang kan Duitsland nog stand houden ?

Inhoud

1 De varkens van geweld
2 De twistzieke vrouwen
3 De zwarte hond
4 Utrecht - de jongen uit de toekomst
5 De mannen vermelking

Hoofdstuk 1. De varkens van geweld

Hula, een kale militair, zat in de trein naar Nochtstott. Het was het jaar 10.019. De aarde was bezocht door buitenaardsen die de aarde hadden gekoloniseerd, ingedeeld in concentratie-kampen. Het waren de psycho-dentists. Hula was van het verzet, een verzetsstrijder in hart en nieren, zo opgevoed door zijn ouders die ook in het verzet waren. Zijn ouders leefden niet meer, maar hij zette hun missie voort. De psycho-dentists waren slagers die ook verzot waren op mensenvlees. De code naam voor een aardling was voor hen 'varken'. Hun concentratie kampen noemden ze ook wel varkensfokkerijen, maar er werd ook mensenvlees bereid. Alhoewel ze het normale vee vaak vetmesten, zo hadden ze er plezier in de aardlingen uit te hongeren, omdat dan het vlees beter smaakte. Het was een delicatesse voor hen.

Duitsland was het enige land wat nog stand kon houden tegen de buitenaardsen. Duitsland had immers de hoogste technologie van de aarde, ook voornamelijk de hoogste militaire technologie. Hula was een groot militair leider, en zijn groep werd weleens het kale verzet genoemd. Niet dat alle militairen in zijn groep kaal waren, maar omdat hun leider kaal was. Hula was kaal geboren en altijd kaal gebleven. Het was een gevolg van radio activiteit. Hula haatte de psycho-dentists, want zij hadden immers zijn ouders om het leven gebracht. Een ander geheim waardoor Duitsland nog steeds kon standhouden was omdat het een vegetarisch land was. De bio energie van levend vee was te belangrijk voor het goed werken van de militaire technologie en andere noodzakelijke technologie. Het varken werd dan ook vereerd in Duitsland. Het was hun laatste hoop. Varkens werden behandeld als de prinsen van het verzet. Zij waren het geheim van het gehele communicatie systeem binnen Duitsland. Een professor had dit eens bepaald, gebaseerd op zijn uitvindingen, en hij bleek gelijk te hebben gehad. Daarvóór was Duitsland nog volop vlees etend.

Er was niet veel overgebleven van de aarde. Duitsland was de enige hoop, of liever gezegd deze professor. Daarom stond deze professor ook hoog op de dodenlijst van de psycho-dentists. De systemen van de professor werkten voornamelijk door de bio-energetische straling die van levende varkens afkwam. De systemen waren heel gevoelig en konden deze energie opvangen. Vandaar ook dat varkens met grote eer en voorzichtigheid werden behandeld. Ze waren hun laatste hoop. Zonder het varken zou alles verloren zijn.

De psycho-dentists brachten een religie op aarde die zwaar kannibalistisch was. Hun slachthuizen stonden overal, behalve in Duitsland. Het varken was de verzetsheer van Duitsland.

Hula was zwaar bewapend in de trein. Hij was op weg naar Nochtstott, waar de professor woonde. Het was de zwaarst beveiligde stad in Duitsland. De professor werkte aan een tijdmachine. Die tijdmachine was ook belangrijk om tot de zwaar beveiligde planeet Sobibor te komen, die ook wel de satelliet planeet van Duitsland werd genoemd.

Hula droomde van een betere wereld,

maar de oorlog was zwaar. Niemand wist of de professor zou slagen in zijn Sobibor project en of hij op tijd zou slagen. Duitsland had grote verliezen geleden in de oorlog en veel gebied verloren. De oorlog was om de monden. Als ze hun monden zouden verliezen, dan zou alles verloren zijn. De psycho-dentists werkten met zware straling, radio actieve straling, om de bio energie van de monden te verstoren om die vervolgens over te nemen. Het waren orale kolonisten.
De psycho-dentists waren een combinatie tussen mondiatrie, psychiatrie en slachterie waarin ze hun doelwitten bestraalden om zo hun etiketten vast te leggen. De slacht, daar liep alles op uit. Het waren slagers in hart en nieren. Ze betuttelden het volk ook met reclame en gaven hoge beloningen aan ouders die hun kinderen aan hen verkochten.
De professor was blij Hula te zien. Hij liet hem allemaal schermen zien waarop Sobibor te zien was. Ook liet de professor een robot zien, een gevechtsrobot, die geheel op varkens-energie liep. Die energie kon opgeslagen worden. Ze waren niet geheel afhankelijk van varkens op aarde hiervoor, maar ook van varkens op Sobibor, en dat waren hele andere soorten varkens. Het waren de varkens van geweld, roofvarkens, monsterlijke wezens, en die moesten verslagen worden.
In de nacht, waarin het varken wacht, In grote stoeten snellen zij tot de rivier, En in hun pieken, zijn zij niet als mensen ? Als terroristen komen zij tot de aarde, Wanneer de jager zijn werk niet heeft gedaan, Dan woeden zij tegen de aarde, Als een laatste oproep tot de trouweloze jager, Om geen varken te worden zoals zij.
De professor legde uit dat in de pieken van deze wezens zij worden tot psycho-dentists om de aarde te teisteren. Het waren terroristen. Het waren monsterlijke varkens van woest geweld die zich door ontwikkelden tot mensen.

Hula keek naar de gevechtsrobot. 'En dit ?' vroeg hij.
'Ik kan er meerderen van laten maken,' zei de professor. 'Ik mis nog bepaalde onderdelen voor de tijd machine. Die worden bewaakt door de psycho-dentists. Ik moet ook spionnen zenden.' 'Hoe zal dat gaan, professor ?' vroeg Hula. 'We zijn al ver, Hula,' zei de professor.
'Gaan we het redden, professor ?' vroeg Hula.
'Ik weet het niet,' zei de professor. 'De straling van de psycho-dentists is zeer zwaar.' 'Hoe kunnen we het uitschakelen ?' vroeg Hula.
'We moeten tot Sobibor gaan,' zei de professor.
Hula had er slapeloze nachten van. Hij kreeg bijna geen rust, maar hij had toch rust nodig. Hula las in de vele studie boeken van de professor, maar tegelijkertijd moest hij een groep aanvoeren.
Op een dag konden de afweerschilden de straling van de psycho-dentists niet meer verwerken, en zo werd ook Duitsland ingenomen. Ook Hula ging in gevangenschap, en de professor. Ze kwamen beiden in een concentratie kamp genaamd Sixhein. Hier werden zij zwaar uitgehongerd en moesten zwaar werk verrichten. Ze sliepen in hokken.

Die hokken waren zeer klein waarin ze zich bijna niet konden bewegen. 'Dat doen we met varkens,' zei een psycho-dentist bewaker.
'Ik heb nog wel wat,' fluisterde de professor even later toen de bewaker weg was tegen Hula, die in een hok naast hem lag. De professor peuterde iets los uit zijn vinger. Het was een heel klein
apparaatje. 'Bewaar dit goed,' zei de professor. 'Hiermee had ik contact met buitenaardsen van Sobibor die mij hielpen en onderwezen.'
'Waarom geef je het dan aan mij ?' vroeg Hula.
'Geen vragen stellen nu,' zei de professor. 'Het past precies in het hangertje van de ketting die ik je eens heb gegeven die je draagt.' Hula nam het apparaatje aan en stopte het in het hangertje en sloot het toen weer. 'Goed,' zei Hula. 'Hoe werkt het ?'
'Dat zul je wel zien,' zei de professor. Midden in de nacht werd de professor uit zijn hok getrokken en toen afgeschoten door de psycho dentists, voor de ogen van Hula. Hula dacht eigenlijk dat hij de volgende was, maar dat was niet het geval. Hij moest machteloos toekijken, en wist nu waarom de professor hem het apparaatje had gegeven. Het maakte zijn woede tot de psycho dentists alleen maar groter, want hij beschouwde de professor als zijn beste vriend. Hula deed net alsof hij sliep, maar hij had alles kunnen volgen.
De volgende dag was weer een dag van hard werken en weinig eten. De nacht daarop toen er geen bewakers in de buurt waren begon het apparaatje te fluisteren. Ze hadden het over de ontbrekende onderdelen van de tijdmachine van de professor. 'De professor is dood,' zei Hula. 'Afgeschoten. Ik weet niet wat ze met de tijd machine hebben gedaan, maar in ieder geval hebben ze het in beslag genomen.'
'Goed,' fluisterde het apparaatje, 'niet goed dus, maar laat me uitleggen hoe het werkt. Er is niemand die hiermee overweg kan, want de tijdmachine heeft kunstmatige intelligentie en is veel slimmer dan de psycho-dentists. Als het goed is hebben ze die tijdmachine ergens mee naartoe genomen, en de tijdmachine zal nu zelf wel zijn weg vinden naar de ontbrekende onderdelen.'
'Dus eigenlijk was de tijdmachine zelf de spion ?' vroeg Hula. 'Correct,' zei het apparaatje.
'Wat als het ding ergens in een gesloten ruimte staat ? vroeg Hula.
'De tijdmachine werkt door straling, en kan hiermee elk slot uitschakelen door bepaalde codes en decoderingen. Het vindt zijn weg wel,' zei het apparaatje. Het waren verschrikkelijke maanden van uithongering en hard werk, een bijna dodelijke combinatie. Hula was meer dood dan levend, en tot overmaat van ramp haalden ze ook zijn kettinkje bij hem weg. Op een dag werd hij in een busje naar een slachthuis genomen. Er stond daar ergens een psycho dentist met een slagers mes en een groot schort. Er waren overal vleeshaken waaraan bloederige lijken hingen. Hula wist dat zijn laatste uur was geslagen. Ze stonden allemaal in rijen. Hij was niet de enige. Hij zag hoe koppen van mensen werden afgehakt en hoe het bloed in het rond spoot. Hij was bijna aan de beurt. Er waren er nog een paar voor hem. Ineens draaide degene die

voor hem stond om, en zei : 'Rennen.' Hij trok Hula mee. 'Wat doe je nou ?' zei Hula. 'Ze zullen ons afschieten.'
'Dat doen ze toch wel,' zei de man. Hula keek naar de man die hem had vastgegrepen en meetrok. Hij keek naar zijn hand, maar het was geen vlees. Het was metaal. Er werd geschoten, maar de man boog zich om Hula heen, en ving de kogels op, die afketsten. Deze man was niet van vlees en bloed, maar van metaal. 'Ik ben de tijdmachine van de professor,' zei de man. Weer trok hij Hula mee, en hij begon vanuit zijn metalen vingers, en zelfs vanuit zijn ogen, waarvan één rood was, terug te schieten.
Niet lang daarna waren ze in een dichtbijzijnd bos. 'Sobibor is gekomen,' zei de man, en trok Hula mee naar een heuveltje in het bos, waar een vreemd ruimteschip stond, heel compact. Er kwam vreemde witte waterige energie uit voort, vreemde straling. Beiden werden ze toen door de straling naar binnen gezogen, en al snel steeg het kleine ruimteschip op. In het ruimteschip deed de man ineens zijn hand open, en het kettinkje van Hula met het apparaatje lag erin. De man gaf het toen terug aan Hula. Maar het ruimteschip kwam niet ver. Het werd al gauw uit de lucht geschoten door de stralingsraketten van de psycho-dentists, en het stortte neer. Er ontstond een kleine bosbrand die even later door de psycho-dentists werd geblust. Vele jaren later vond een jongetje het kettinkje van Hula in het bos. Het jongetje was erg verrast. Het apparaatje was flink aangetast door de stralings apparatuur van de psycho-dentists, en alle zend en verzend mechanismes waren verstoord. Er waren wel een heleboel boodschappen nog in opgeslagen, maar die waren ook verstoord. Het waren nog slechts wat herhalingen en echo's. Het jongetje woonde met zijn ouders dichtbij een concentratie kamp in de buurt van het bos, en dichtbij het slachthuis. Het gezin werd door de psycho-dentists grotendeels met rust gelaten omdat ze onderhandelings-contracten met hen hadden. Het waren collaborateurs, landverraders. Het jongetje nam het kettinkje mee naar zijn kamer. Hij kon alleen maar fragmenten horen, en vaak was het vervormd of zelfs verdraaid. Hij probeerde met het apparaatje te communiceren, maar hij kwam er niet ver mee. 'Hula, Hula,' zei het apparaatje. Maar het jongetje wist niet wat het betekende. Ook meende hij de naam Sobibor te horen. Het jongetje begon al zijn theorieën over het apparaatje op te schrijven, wat hij dacht wat het was.

Omdat het apparaatje toch een zekere kunstmatige intelligentie bezat en nog steeds in verbinding stond met de planeet Sobibor, begon het apparaatje zich in de loop van de tijd te herstellen, en begon duidelijker tot het jongetje te spreken, en ook duidelijker weer boodschappen over te brengen van de planeet Sobibor. Ze legden het jongetje uit over het verzet, en ook wat er met zijn ouders aan de hand was. Ook vertelden ze hem over Hula, de professor en de tijdmachine. Het jongetje mocht hier niks over tegen zijn ouders zeggen. Vaak ging het jongetje naar het bos om te zoeken naar de onderdelen van de tijdmachine, maar hij werd zwaar in de gaten gehouden door

de psycho-dentists. Het apparaatje vertelde het jongetje dat de tijdmachine kunstmatige intelligentie was, en dat waar de onderdelen ook terecht zouden zijn gekomen, en waar ze dan ook misschien door de psycho-dentists verborgen werden gehouden, dat ze elkaar wel weer zouden vinden om een nieuwe poging te doen. Sinds Hula was verongelukt zou de tijdmachine nu hoogstwaarschijnlijk naar het jongetje op zoek gaan als het zich had hersteld. Altijd maar weer keek het jongetje toen uit naar de terugkeer van de tijdmachine. Hij kon geen onderdelen ervan in het bos vinden, maar het kon ook zo zijn dat de psycho-dentists die onderdelen hadden gevonden en weer in beslag hadden genomen. Hoe dan ook, het jongetje geloofde in het apparaatje, en zijn hele leven begon te draaien omtrend de verwachting van de terugkeer van de tijdmachine.
Op een nacht toen de jongen eens alleen thuiswas, omdat zijn ouders op vakantie waren, werd er gebeld. Toen de jongen opendeed stond daar een grote machine die ook vleugels had. Het was de tijdmachine. De jongen was heel blij. Hij mocht zijn spullen pakken en dan zou hij meegaan naar de planeet Sobibor. Het was een hele lange reis. Maar midden op de reis door de ruimte werd de vliegende tijdmachine aangevallen door ruimteschepen van de psycho-dentists. De jongen keek op een groot scherm. Voor hun eigen beveiliging moesten ze nu in de tijd reizen, maar de straling van de psycho-dentists hield hen nog tegen. Ook de tijdmachine viel aan met zijn straling. Het was een verschrikkelijk gevecht. Opeens waren de psycho-dentists in de tijdmachine. Ze hielden de jongen onder schot en arresteerden hem. De tijdmachine namen ze in beslag. Toen werd de jongen naar één van hun ruimteschepen genomen, en namen ze hem weer terug naar de aarde waar hij in een psychiatrische kliniek werd gestopt. Hij hoefde niet naar een concentratie kamp, want zijn ouders waren immers handelspartners, collaborateurs. Toen zijn ouders waren thuisgekomen en het hoorden waren ze diep geschokt. De psycho-dentists van de psychiatrische kliniek zeiden dat hij waan-ideeën had over tijdmachines en de planeet Sobibor, waarvan ze zeiden dat het niet bestond, en ze hadden hem zware medicijnen gegeven, waar hij heel moe van was geworden. Hij lag vaak in bed.
Gelukkig had hij zijn kettinkje nog wel, en het apparaatje sprak nog steeds tot hem.
Op de afdeling zat ook een meisje waar hij bevriend mee raakte. Haar ouders waren ook collaborateurs. Zij vond zijn verhalen over de tijdmachine en de planeet Sobibor interessant, en vond beslist niet dat hij gek was. Hij zei telkens weer dat de tijdmachine kunstmatige intelligentie bezat, en dat het zichzelf zou ontwikkelen, en zou wederkeren om hen mee te nemen. Zij begon dit ook meer en meer te geloven. Maar de psycho-dentists zeiden dat ze beiden wanen hadden.
Nooit sprak hij over zijn kettinkje, in de angst dat ze het van hem af zouden nemen. Hij werd er nog steeds door onderwezen, en hij onderwees het meisje ook. Hij vroeg aan het meisje waarom ze hier zat. Het meisje zei dat ze geprotesteerd had tegen de concentratie kampen en de slachthuizen, en dat ze haar daardoor

overgevoelig, eigenwijs en ziek noemden, psychisch zwaar ziek. Hij vertelde dat hij opgevoed was met het idee dat het allemaal heel normaal was, maar eigenlijk hielp het meisje hem ermee te realizeren dat het misdaad was, en dat de aarde gekoloniseerd was door buitenaardse terroristen. Ook het apparaatje begon hem er steeds meer over uit te leggen.

Het wachten was op de tijdmachine. Ondertussen werden het meisje en de jongen verschrikkelijk onderdrukt door de psycho-dentists, ook al zaten ze niet in een concentratie kamp. Elke dag weer werden ze gekleineerd en ondervraagd.

De moeder van de jongen kocht soms wat technisch speelgoed voor hem. Hij bewaarde alles goed. Op zijn kamer wilde hij werken aan een tijdmachine door de onderdelen van het technisch speelgoed ervoor te gebruiken. Soms werkte hij hier dag en nacht aan door. Soms waren er verplegers op zijn kamer en ze vonden het mooi wat hij maakte, maar ze wisten niet wat het was, en hij vertelde het hen ook niet. Op een dag was het klaar. Er was een scherm en een toetsenbord waarmee hij tijd en bestemming kon intypen. Er was een ander apparaatje aan verbonden wat dan de straling zou opwekken die daarvoor nodig was. Er zou dan een vortex ontstaan, wat hij allerreerst testte door er een object in te gooien. Het verdween in de vortex, dus hij ging er vanuit dat het werkte. Op het scherm zag hij toen waar het object terecht was gekomen, en dat was op de locatie die hij in had getypt.

Het meisje kreeg het ook te horen, en zij wilde ook wel mee. Ze zou wat spulletjes pakken. Ze zouden naar de planeet Sobibor gaan. Ook de jongen begon wat spullen te pakken. Maar het meisje bleef nogal lang weg. Toen de jongen ging kijken waar ze was merkte hij dat een paar verplegers met haar in gesprek waren. Ze waren haar aan het ondervragen, waarom ze haar spullen bij elkaar aan het pakken was. De jongen besloot het zekere voor het onzekere te nemen en ging terug naar zijn kamer en begon al dingen in te typen. Hij moest het zo programmeren dat de vortex ook de tijdmachine zelf mee zou nemen. Hij wilde het meisje niet zomaar achterlaten, dus hij wachtte en wachtte maar, maar het meisje kwam maar niet. Toen hij weer ging kijken zag hij nog steeds de verplegers met het meisje praten, en ze wezen ook zijn kant op. Hij raapte al zijn moed bij elkaar en liep op hen af, en nog steeds hadden ze het over de spullen van het meisje. 'Laat haar met rust,' zei hij tegen de verplegers. Maar toen begonnen ze ook hem te ondervragen, en al snel gingen ze naar zijn kamer toe en zagen zijn bij elkaar geraapte spullen, en begonnen daarover vragen te stellen en te zeggen dat het verdacht gedrag was. Ze keken ook op zijn scherm, maar ze begrepen niet wat het betekende. Na het gesprek namen ze de tijdmachine in beslag. Het meisje en de jongen moesten nu met een trein naar een andere afdeling in een ander oord.

'We verzinnen wel weer wat,' zei de jongen tegen het meisje toen ze in de trein zaten met hun spullen. 'Het is allemaal kunstmatige intelligentie, en ook de andere tijdmachine is kunstmatige intelligentie. Ze zullen elkaar opzoeken en elkaar versterken. Dan zullen ze ons zeker redden.'

'Ik ben er niet van overtuigd,' zei het

meisje. 'Al dat gedoe met die tijdmachines heeft ons in de grootst mogelijke problemen gebracht. Kijk waar ze ons nu naartoe brengen. Het is een veel strenger bewaakte kliniek, bijna een strafkamp. Het is nog net geen concentratie kamp.'
'Ik blijf de moed erin houden,' zei de jongen. 'Mij krijgen ze niet kapot.' Toen ze bij hun nieuwe plaats aankwamen was er inderdaad veel meer bewaking, en het waren niet zomaar verplegers. Ze waren ook bewapend. Ze wisten dat ze probleemgevallen waren. 'Wegens herhaalde verdachte activiteiten zijn jullie hier,' werd er tegen hen gezegd. Er zaten zelfs tralies voor hun ramen. Hij begon te zien hoe het meisje steeds minder radicaal werd en eigenlijk alles overboord gooide wat ze eerst geloofde. En daarom werden ze steeds meer vijanden van elkaar. Ze begon steeds meer tegen hem in te gaan, en de kant te kiezen van de psycho-dentists.
'Je bent jezelf niet meer,' zei de jongen weleens. Maar dan haalde ze haar schouders op. Ze gaf wel toe dat ze lauw was geworden, maar ze begon hem steeds meer de schuld van alles te geven. Hij en zijn dwaze verhalen hadden haar in deze problemen gebracht. Het werd zelfs zo erg dat ze niet meer bij hem in de buurt wilde zijn en overplaatsing aanvroeg naar een andere afdeling. Nu had hij alles verloren. Toch had hij nog steeds zijn kettinkje met het apparaatje, alhoewel het vaak niet tot hem sprak. Het signaal begon steeds zwakker te worden, alsof er iets met het apparaatje aan de hand was, of dat alle signalen van de planeet Sobibor werden tegengehouden door het bewakingssysteem van het oord, door afweerschilden, want die stonden er veel rondom het gebouw. Ze werden ook voortdurend bestraald. De jongen werd er helemaal gek van.
Maar 's nachts begon hij vreemde dromen te krijgen over de planeet Sobibor, over de varkensjacht.

In de nacht, waarin het varken wacht,
In grote stoeten snellen zij tot de rivier,
En in hun pieken,
zijn zij niet als mensen ?
Als terroristen komen zij tot de aarde,
Wanneer de jager zijn werk niet heeft gedaan,
Dan woeden zij tegen de aarde,
Als een laatste oproep tot de trouweloze jager,
Om geen varken te worden zoals zij.

De straling van de psycho-dentists probeerden zijn hersenen en zijn mond over te nemen. Hij had soms vreemde stuiptrekkingen, maar de dromen beschermden hem. Hij had nooit zeggenschap over zijn eigen lichtknopje. De lichten gingen te pas en te onpas aan en uit. Soms stonden ze de hele nacht aan in zijn kamer, en kon hij er niet van slapen. Hij had het idee alsof ze hem gek probeerden te drijven. Ook gaven ze hem maar heel weinig te eten. Er stonden ook overal camera's. Het zorgde ervoor dat hij epileptische aanvallen begon te krijgen, woede-uitbarstingen en hyperventilatie. Hij verlangde ernaar om naar de planeet Sobibor te gaan, en deel te nemen aan de varkensjacht, opdat deze dingen zouden stoppen. Deze terroristische bende moest opgerold worden. Hij kon steeds moeilijker praten. Hij kon nog maar drie procent zeggen wat hij eigenlijk wilde zeggen. Ze hadden hem

in een staat van coma gedreven. Dichtbij was er een concentratie kamp. vanuit zijn raam kon hij het zien door de tralies. Hij was er al dichtbij, en hij vroeg zich af wat het verschil was. Er was alleen verschil in naam. In wezen was hij al in een concentratie kamp, maar zo wilden ze dat niet noemen.
Het bestralen ging maar door totdat hij in een vegetatieve staat was. Het was een gemaskerd concentratie kamp, nog wel smeriger dan een normaal concentratie kamp. Maar wat kon hij doen ? Hij kon alleen nog contact proberen te maken dieper in zijn binnenste. Hij kon alleen nog fantaseren en dromen. Natuurlijk waren dat allemaal wanen in de ogen van de psycho-dentists, maar hij sprak bijna niet meer, en al helemaal niet over dit soort dingen.

In de nacht, waarin het varken wacht,
In grote stoeten snellen zij tot de rivier,
En in hun pieken,
zijn zij niet als mensen ?
Als terroristen komen zij tot de aarde,
Wanneer de slager zijn werk niet heeft gedaan,
Dan woeden zij tegen de aarde,
Als een laatste oproep tot de trouweloze slager,
Om geen varken te worden zoals zij.

In zijn gedachten slachtte hij deze varkens af. In zijn dromen en fantasieën had hij deel aan deze jacht. Iemand moest hen stoppen. Al kon hij het niet rechtstreeks in de realiteit, dan maar in zijn dromen en fantasieën. Nog steeds had hij de hoop dat de tijdmachine hem zou komen halen. Maar zo niet, dan waren zijn dromen en fantasieën hem genoeg, want hij wilde toch niet leven in de terroristische wereld van de psycho-dentists.
Hij zweefde op het randje van de dood en had bijna-dood ervaringen waarin de afgodische godin van de psycho-dentists hem bezocht, een vrouw met een varkenskop gekleed in een paarse mantel. Ze vroeg hem of hij zelf ook een psycho-dentist wilde worden. Dat zou de enige weg uit zijn situatie zijn. 'Dat nooit !' riep hij. 'Ik ga liever dood.'
'Dan ga je maar dood,' zei de valse godin, 'je hebt je kans gehad.' Toen verdween ze, en alles werd weer donker. Hij wilde niet aan dezelfde kant staan van deze varkens. Het was al erg genoeg dat hij door zulke varkens was opgevoed, maar hij was juist los aan het komen. Hij kwam dieper in zichzelf tot zijn ware identiteit. Hij wilde niets met ze te maken hebben.
Hij wist niet of hij nog leefde, of dat hij al dood was. Het was donker. Hij wist ook dat hij niet zomaar tegen ze kon strijden. Ze waren ongrijpbaar. Hij moest meer te weten zien te komen. Hij ontdekte een wereld in hemzelf, die nog niet door deze varkens van geweld was aangetast. Maar ook dat begon langzaam uit zijn handen weg te glijden. Hij was als op de golven van een duistere zee. Hij was totaal machteloos tegen de sterke stroom die hem meezoog. Wat had hij nog ? Maar hij wilde niet terug waar hij vandaan kwam.
Het trok hem tot een nieuwe wereld. De tijdmachine was in hem zelf.
Het waren de eerste vijf jaren van zijn leven. Hij herinnerde deze straat waar ze toen woonden, en het jongetje tegenover op de hoek. Hij was op de zolder waar het jongetje zijn slaapkamer had. Hij speelde een

cassette bandje af. Toen klikte hij het uit.
Zijn vader had een zwarte hond die kinderen verslond, maar het was slechts een boekje wat hier in de kamer lag, een verhaaltje. Hij keek naar de witte boekenkast. Toen zijn ze naar de patatkraam gegaan. Hij vroeg de patatboer om hem te helpen. Maar toen werd ook deze wereld in diggelen geslagen, of deed de tijdmachine dat ? Hij werd weer weggetrokken en was in een zware stroom, alsof deze duistere zee de tijdmachine was. De golven waren zo hoog, en hij werd de diepte in getrokken, gezogen, en hij kon er niets tegen beginnen. Hij spoelde even later aan op een eiland.
Een donker meisje met een rieten rokje staarde hem aan. 'Sobibor zei dat je kwam,' zei het meisje. 'Ben ik al op de planeet Sobibor ?' vroeg de jongen. 'Ja,' zei het meisje, 'maar mijn moeder is Sobibor. Ze zei dat je door een zwarte hond was verslonden.'
'Neem me naar je moeder,' zei de jongen.
Achter hen was het oerwoud. Daar liepen ze samen in. Bij een hut stond een vrouw achter een voorhangsel wat het terrein afbakende. Het voorhangsel leek varkenshuid te zijn. 'Droom je ?' vroeg de vrouw.
'Bent u Sobibor ?' vroeg de jongen. 'Zo noemen ze me,' zei de vrouw.

'In de nacht, waarin het varken wacht,
In grote stoeten snellen zij tot de rivier,
En in hun pieken,
zijn zij niet als mensen ? Als terroristen komen zij tot de aarde,
Wanneer de slager zijn werk niet heeft gedaan,
Dan woeden zij tegen de aarde,
Als een laatste oproep tot de trouweloze slager,
Om geen varken te worden zoals zij.
Daarom zijn wij jagers en slagers,
fokkers, van de varkens van geweld.'

'Het moet wel, hè,' zei de jongen. 'Hier worden ze gefokt, opdat er niet één ontsnapt,' zei de vrouw. 'Ik begrijp het,' zei de jongen.
'Nee, je begrijpt het niet, anders zou je een deel zijn van onze stam,' zei de vrouw. 'Laat me een deel zijn dan,' zei de jongen, 'want ik zat opgesloten.' 'Ontvoerd door de zwarte hond,' zei de vrouw, 'Egichtus. Zij zijn eerst varkens van geweld, dan honden, en worden dan psycho-dentists, valse mensen. Maar van binnen zijn het nog steeds varkens.' 'Ik heb het gezien,' zei de jongen. 'Het heeft me bijna mijn leven gekost.' 'Het heeft je leven gekost,' zei Sobibor.
'Heb ik hier een nieuw leven ?' vroeg de jongen. 'Dat moet je verdienen,' zei de vrouw.
'Hoe ?' vroeg de jongen.
'Door het voeren van de varkens,' zei de vrouw. 'Wat nog meer ?' vroeg de jongen.
'Dat zul je wel zien,' zei de vrouw.

Hoofdstuk 2. De twistzieke vrouwen

Kijk hoe die varkens in de nacht snellen tot de rivier,
In grote stoeten zij aan zij,
Hun lot of het lot van anderen interesseerd ze niet, Alleen gulzig vreten willen zij,
Al zouden ze henzelf moeten vreten,
Zo storten zij zich in het verderf,
Om aan de overkant tot honden te worden, Gierig en rovend doen zij daar hun werk, Totdat zij als roversloon

mensen zijn geworden.

Sobibor keek de jongen aan.
'Heb je nog iets meegenomen ?' vroeg Sobibor. 'Ik heb alles moeten achterlaten,' zei de jongen.
'Mijn zusters, Auschwitz, Belzec, Treblinka en Dagau zullen snel thuiskomen,' sprak ze.
En dat kreeg de jongen te weten. Al scheldend en vloekend kwamen ze terug, ook scheldend en vloekend op de jongen. Het waren twistzieke vrouwen.
Ze begonnen hem al snel het leven zuur te maken, kleinering op kleinering. Hij werd ook verschrikkelijk gemanipuleerd, en had eigenlijk nooit rust.
Dit liep zo hoog op dat hij zich afvroeg aan welke kant het beter was, waar hij vandaan kwam of hier.
Vaak zei hij tegen Sobibor, de rustigste van het stel, dat hij het niet meer lang zou volhouden zo, en hij vroeg wanneer het nu eens ophield.
Sobibor zei hem dat ze wel twistziek moesten zijn, anders zou de straling van de psycho dentists hen grijpen.
Ze waren streng naar de jongen, veeleisend, wreed, en in zijn ogen zwaar sadistisch. Sobibor verdedigde hem niet, en liet alles gewoon toe, daarom haatte hij haar ook. Toch hield hij van de natuur hier. Hij moest aan deze vrouwen wennen. Volgens Sobibor waren zij de enige kans om te overleven. De jongen vreeste Auschwitz het meeste van hen allen. Ze was wreed, en altijd naakt. Ze bedreigde hem altijd, en chanteerde hem, naast alle kleineringen.
Op een nacht stond ze in zijn hut met een speer waar veren aanhingen, en richtte de speer om hem. 'Het is tijd dat je je eigen stam gaat oprichten, zonder dat je van ons afhankelijk bent.' Toen zond ze hem weg. 'Waar moet ik naartoe ?' vroeg hij, maar hij kreeg geen antwoord. Ze zou hem aan de speer spietsen als hij het waagde terug te komen.
En zo ging de jongen alleen op pad, in dit woeste oerwoud.

Hij liep groot gevaar met alle mensenetende varkens in het gebied. Hij had geen enkele bescherming meer. Al gauw begon hij zwaar uit te hongeren, en hij kon ook geen water vinden. De wildernis was zeer droog hier. In de verte lag een rivier die bijna zwart zag. Toen hij daar aankwam zag hij tot zijn grote schrik dat er allemaal lijken inlagen. Hij begon de rivier te volgen, omdat hij wilde weten waar die lijken vandaan kwamen. Hij kwam helemaal uit bij een fabriek die ook zwart zag. Grote zwarte wolken kwamen uit de fabriekspijpen. Hier wilde hij niet eindigen. Hij begon terug te rennen, maar het werd steeds donkerder. Hij begon weg te rennen van de rivier. Maar ineens leek het alsof hij weer bij de rivier was. Hij stond zo tussen de lijken, en zijn voeten waren nat. Hij schrok. Hij voelde zich omsingeld, maar zag verder niemand dan de lijken. Hij kreeg pijn in zijn buik, en werd ineens zwaar misselijk en duizelig. Waar hij ook naartoe liep, hij kwam steeds dieper in de rivier. 'Nee !' riep hij. Ineens ging hij kopje onder en werd door een zware zwarte stroom van rivierwater meegesleurd. Hij had niet eens meer het idee dat hij in een rivier was. Het ging zo diep en zo ver, en ook zo snel. Het was alsof hij tot de open zee werd getrokken. Telkens zag hij niets anders dan lijken. Soms stootte hij

aan tegen wat metaal of hout. Hij had het gevoel alsof hij al zwaar verwond was. Misschien dat de tijdmachine van binnen weer aan hem trok. Toen verloor hij zijn bewustzijn. Even later kwam hij weer boven water, maar het water leek wel rood, en nog steeds waren er overal lijken. Weer viel zijn bewustzijn weg. Waar was hij toch, en wat wilden ze van hem ?

Weer werd hij omhoog geduwd door de stroom, en door een golf enorm ver weggeslingerd. Voor hem zag hij een enorm grote zwarte fabriek aan de kust, met een groot zwart rad wat draaide. 'Nee !' riep hij. Hij was machteloos tegen de zware stroom. Toch ging hij langs de fabriek heen, en werd toen weer op een strand geslingerd. Hij was meer dood dan levend.

Een man in een zwart gewaad liep op hem af. De schrik vloog de jongen om het hart. 'W... wie bent u ?' kreunde de jongen. 'Agedus,' zei de man.

'W... wat doet u hier ?' vroeg de jongen. 'Dit is mijn terrein,' zei de man nors, 'maar wat doe jij hier.'

'Meegeslingerd met de stroom,' zei de jongen, 'maar wat gebeurt hier ? Wat is dit ? Die fabriek enzo ?'

'Honden,' zei de man, 'varkens worden hier tot honden.'

'Dus ik ben aan de overkant van de rivier,' zei de jongen. 'Ik zie alleen maar lijken, geen honden.' 'Dat komt nog,' zei de man.

'Wat zijn die lijken dan ?' vroeg de jongen. 'Indringers,' zei de man, 'zoals jij.'

'Wat gaat u met me doen ?' vroeg de jongen geschrokken. 'Honden moeten ook eten,' zei de man.

'Ik ben geen hondenvoer,' zei de jongen. 'Dat ben je wel,' zei de man nors en bitter. 'Had je hier maar niet moeten komen.'

De jongen merkte dat hij zich niet kon bewegen. 'Ik moet iets gebroken hebben,' zei de jongen.

'Zal mij een rotzorg zijn,' zei de man. 'De honden lusten je gebroken of ongebroken.' Toen greep de man de jongen en begon hem weg te slepen. De jongen verging van de pijn. 'Niet doen !' riep de jongen, 'ik heb echt wat gebroken.' Maar de man was meedogenloos. 'Kan mij het schelen,' zei de man. 'Ik doe gewoon mijn werk.' 'Schoft,' kreunde de jongen. Hij werd meegesleept naar de fabriek. Het was een groot zwart gebouw. Hij hoorde al wat honden angstaanjagend blaffen. 'Wat ga je met me doen,' kreunde de jongen. Maar de man zei niets. Ergens in het gebouw werd de jongen op een hoop lijken gegooid. 'Maar ik ben niet dood !' riep de jongen.

'Voor ons wel,' zei de man nors. Er kwamen wat honden om de hoop lijken heenstaan, en die begonnen zo hard en snijdend te blaffen dat het leek alsof het hart van de jongen in tweeen scheurde. Het ging hem door merg en been.

'Niemand hier heeft het op indringers,' zei de man.

'Ik moest mijn eigen stam maken van Auschwitz,' zei de jongen.

Ineens vertrok het gezicht van de man. 'Auschwitz ?' vroeg hij verbaasd. Toen liep de man weg. Ook riep hij zijn honden met zich mee, die toen gingen. De jongen was verbaasd. Even later kwam de man terug met iemand anders. 'Als je contact hebt gehad met Auschwitz hierover dan willen wij niets met je te maken hebben,' zei de man. 'Vertrek onmiddelijk weer.'

De jongen had het idee alsof ze ergens

bang voor waren, maar hij kon zich niet bewegen, dus hij kon niet vertrekken. 'I... ik kan me niet bewegen,' zei de jongen. Toen sleurden ze hem uit de fabriek, en trokken hem een paar honderd meter er van weg en lieten hem daar liggen. Toen gingen ze weer terug.
Hij kon niet veel meer doen dan liggen. Na een tijdje vonden drie inheemse vrouwen hem, en sleepten hem door het oerwoud naar hun kamp. Hun namen waren Chelmno, Bergen-Belsen, en Buchenwald. Hij vertelde hen wat er was gebeurd, maar zij hadden geen medelijden met hem. 'Goed, kun je hier werken,' zeiden ze.
'Ik kan op het moment niks,' zei hij. Toen begonnen ze hem te kleineren en te bespotten. Te eten gaven ze hem ook niet, alleen soms wat papperige melk. Chelmno was de ergste onder hen. Ze deed hem een beetje denken aan Auschwitz. Toch op een vreemde manier was Auschwitz ook de reden geweest waarom hij niet aan de honden was gevoerd, maar hij wist niet waar hij nu terecht was gekomen. Soms wilde hij gewoon dood. Of misschien was hij al dood. Ook Chelmno bedreigde hem en chanteerde hem. Ze ondervroeg hem ook telkens, wat hem heel moe maakte. Op het laatst wist hij niet eens meer wat hij zei. Hij had het gevoel alsof hij de controle over zijn hersenen verloor. Op een nacht toen ze sliepen probeerde hij weg te komen door te rollen en te kruipen, wat een beetje lukte, maar ver kwam hij niet. Hij werd er ook zwaar voor gestrafd. Ze geselden hem zwaar. Ook deze vrouwen waren zwaar twistziek. Als hij zich verdedigde werd het niet geaccepteerd.
Maar ook door deze stam werd hij na een bepaalde tijd achtergelaten. Het was een nomadische stam en na een tijdje waren ze hem zat en trokken verder, hem achterlatende. Hij wilde dood. Zo wilde hij niet leven. Hij wist niet of hij blij moest zijn of niet dat ze hem hadden achtergelaten.
Hij vond ergens een tunnel die onder de grond leidde. Hij merkte dat er hier veel honden waren. Hij hoorde geblaf onder de grond. Daarom wilde hij weer terug uit de tunnel. Hij kon zich nog steeds niet goed bewegen zonder dat het verschrikkelijk pijn deed. Opeens stond er een man voor hem toen hij zich omdraaide. De man had een zwart gewaad aan. 'Laat me er langs,' zei de jongen, 'ik moest van Auschwitz hier zijn.' De jongen dacht dat hij met deze naam zijn woorden weer extra kracht kon bijzetten, zoals de vorige keer.

'Laat me raden,' zei de man. 'Je bent van Auschwitz, en nu je op pad bent gestuurd heb je niemand meer ?'
'Ik moet na de opdracht bij haar terugkomen,' loog de jongen.
'Ik ken haar,' zei de man, 'en we hebben een verdrag, en het lijkt me sterk wat je zegt. Auschwitz verstoot maar al te snel, maar je mag er wel door.'
'Wat moeten al die honden hier ?' vroeg de jongen.
'Zij voeden zich met het vlees wat Auschwitz voor hen over laat,' zei de man. 'En jij bent hun baas ?' vroeg de jongen.
'Welnee,' lachte de man. 'Ik ben zelf ook een verstotene.' 'Je bent verstoten door Auschwitz ?' vroeg de jongen.
'Nee, door de hondenfokkers,' zei de man. 'Ik leef nu onder de grond, veel veiliger. Ik heb wat honden kunnen meenemen. Ik zie ze niet als mijn onderdanen, maar mijn lotgenoten. Het

zijn afgedankte honden met wat voor redenen dan ook. Als ik ze niet had genomen zouden ze afgeschoten zijn.' 'Ah zo,' zei de jongen. 'dus ze krijgen hun vlees van de varkensfokkerijen, waar de varkens van het geweld worden gefokt ?'
'Precies,' zei de man.
'Maar waren ze zelf ook niet eens varken ?' vroeg de jongen.
'Nee, dezen niet,' zei de man, 'en dat is waarschijnlijk ook de reden waarom ze afgedankt zijn. Ik ben het allemaal zat, de spelletjes die ze boven de grond spelen. Vertrouw niet hetgeen wat van buiten gebeurt, maar alleen datgene wat van binnen gebeurt. Dat is een groot verschil.'
'Het buitenste is sterk, en het neemt ons telkens weer mee,' zei de jongen. 'Het is een stroom waar we niet tegenop kunnen.'
'Nee,' zei de man, 'het zijn stromen van het binnenste, maar daar moeten we aan vasthouden, en het niet laten uitleggen door het buitenste. Dat is een groot verschil. Het is telkens weer een keuze. Wikive is de naam.'
'Aangenaam,' zei de jongen.
'Ik kwam hier oorspronkelijk door een tijdmachine, maar werd ontvoerd door de hondenfokkers en tot één van hen gemaakt,' zei de man. 'Ik kwam in contact met de stam van Sobibor en Auschwitz, en toen zeiden de hondenfokkers dat ik besmet was. Toen hebben ze me verstoten, oftewel vrijgelaten.'
'Ik heb een soortgelijk verhaal,' zei de jongen. 'En waar is die tijdmachine nu ergens ?' 'Dieper onder de grond in een grot,' zei de man.
Ze moesten even door nog wat tunnels heen, en toen kwamen ze bij de grot aan waar de tijdmachine was, en waar de man het aan de jongen liet zien. Het ding deed het niet meer. De jongen zei dat het allemaal kunstmatige intelligentie was, dus dat het op den duur zichzelf wel zou kunnen herstellen, of het zou op zoek kunnen gaan naar ontbrekende delen. Het was een zwarte tijdmachine met rode digitale letters op een schermpje. De jongen begon wat op het toetsenbord te typen. 'Ja, het loopt vast,' zei de jongen.
'Ik heb het na mijn komst nooit meer kunnen gebruiken,' zei de man. 'Het komt wel weer,' zei de jongen.

Hoofdstuk 3. De zwarte hond

Zwart is het water in de nacht,
Waar de varkens van geweld toe snellen,
Om honden te worden aan de overkant van de rivier, En dan mens als roversloon.
Zwart is het water in de nacht,
En zwart is het gezicht van de tovenares, Zij die dit alles oprichtte,
Om de laatste jager te doen ontwaken.

Er verscheen beeld en wat boodschappen nadat de jongen een tijdje had gesleuteld aan de tijd machine. Op het grotere scherm onder het kleine digitale scherm verscheen het gezicht van een donkere vrouw.

'Wie bent u ?' vroeg de jongen.
'Het is Sobibor,' zei de man, 'de tovenares van de planeet.'
Toen vervaagde het beeld weer. Weer begon de jongen te typen om contact te maken, maar niets hielp dit keer.
'Misschien moeten we het de tijd geven,' zei de man.
'Ja, het is kunstmatige intelligentie,' zei de jongen.
Heel vaag kreeg hij de varkens van geweld op het beeld die naar de rivier snelden. Allen stortten ze zich daarin, en begonnen naar de overkant te zwemmen. Daar werden ze tot honden, en dan langzaam tot mensen.
'Vreemd,' zei de jongen.
'Zo ontstaan de psycho-dentists,' zei de man. 'Maar wie doet dit ?' vroeg de jongen. 'Sobibor ?'
'Ik weet het niet,' zei de man. 'De vrouwen stammen op deze planeet, de planeet Sobibor, maken jacht op de varkens van geweld, opdat ze niet tot psycho-dentists worden.'
'Dat is hen dan niet goed gelukt,' zei de jongen.

'Ik weet het,' zei de man. 'De laatste jager moet nog ontwaken. Dan is het getal vol.' 'Wie is de laatste jager ?' vroeg de jongen.
'Ik weet het niet,' zei de man. 'Een vrouw in ieder geval.'
'Hoe komt ze terug ?' vroeg de jongen.
'Door de tijdmachine ?' De man haalde de schouders op. 'Het zou kunnen.'
'Er is een missing link,' zei de jongen.
'Dat is duidelijk. Daarom hebben de psycho-dentists zoveel macht.'
Toen kwam Sobibor weer door op het scherm. 'Zoek de laatste jager,' zei ze. 'Het is een stam.' 'Hier op deze planeet of ergens anders door de tijdmachine ?' vroeg de jongen.
Maar het beeld vaagde weer weg.
'Dieper onder de grond is een stam,' zei de man. 'Het is afgezonderd van de rest van de planeet door een radio actief scherm genaamd het Zivris scherm.'
De jongen zei niets en typte door. 'Ik denk dat ik het hier op het scherm heb,' zei hij ineens. 'Het is een tijd gat, straling van een andere tijd, en die houdt alles tegen en ketst alles weer af.'
'Nee,' zei de man. 'Je begrijpt het niet. Dit is iets heel anders. Het komt door het scherm wat van een bepaald soort doorzichtig materiaal is gemaakt, maar je kan bijna niet verder kijken dan het materiaal zelf, want wat daarachter ligt is allemaal wazig. Het is een soort gesteente en het straalt radioactiviteit uit.'
'De vraag is hoe kom je er doorheen, en willen we er wel doorheen ?' vroeg de jongen.
'We hebben geen andere keus als dat de laatste jager zou zijn, maar dat weten we dus niet, en we weten ook niet wat er zal gebeuren als we in contact komen met de laatste jager,' zei de man.
Opeens verscheen het gezicht van Sobibor weer op het scherm, en het begon te veranderen in de kop van een zwarte hond. 'Ken je dan het mensenras ?' zei de zwarte hond. 'Ze hebben hun geweld en hun economie die ze daar omheen hebben gebouwd. En kijk wat het is geworden ? Een prutswerk. In de diepte van Sobibor, achter het scherm van Zivris, is niets anders dan creative energy life. Dat is veel groter dan geweld en economie.'
'Hoe komen we door het scherm heen ?' vroeg de jongen.
'Creative energy life is geen product wat we verkopen,' zei de zwarte hond.

'Het is niet iets wat je door geweld of economie kan bereiken. Het betekent creatieve energie te gebruiken, en die energie is overal.'
'Dus het is hier al ?' vroeg de jongen.
'Ja,' zei de zwarte hond, en begon weer weg te vagen. 'Diep van binnen waarschijnlijk,' zei de man.
'Of overal om ons heen, en moeten we het gebruiken,' zei de jongen.
Opeens verscheen er een nieuwslezer op het scherm die wat op begon te lezen : 'Creative Energy Life
Ik kies ervoor om creatief te zijn. Creatieve energie is leven.
Creatieve energie is overal om ons heen. Niemand hoeft bij de pakken neer te zitten.
Het leven is niet de buitenkant, maar de binnenkant.
Met beide kanten kun je creatief omgaan, ook al voel je je opgesloten tussen binnen en buiten. Wees nooit zoals de ander, want dan verlies je je creatieve energie.
Anderen kunnen je inspireren, maar wees nooit een volledige kopie. Wees niet iemand waarvan er dertien in een dozijn gaan.
We willen niet meer van hetzelfde. Wees uniek. Bouw je eigen wereld.
De ander kan het niet voor je doen, want dan zou je je eigen identiteit en creativiteit verliezen. Zonder je af van de massa's, en start je project.
Nu zul je zien dat het onmogelijk is om je van de massa's af te zonderen.
We zitten vast in de massa's. Maar zie het zo dat we allemaal in een trein zitten.
We komen elkaar tegen op de stations, en we kunnen door elkaar geinspireerd worden, tot nieuwe dingen. Er valt altijd weer wat te leren.
Iedereen is uniek.
De massa's bestaan niet.
Er zijn teveel verschillen, en die zullen alleen maar groter worden. Hetzelfde is een illusie. Er zijn altijd verschillen voor de opmerkzame. Het is niet ons tegen de massa's, want de massa's zijn er niet.
Alles hangt als los zand aan elkaar. Er is geen eenheid.
Iedereen leeft in zijn eigen wereld, heel ver, oneindig ver, van de ander verwijderd. Er is geeneens communicatie mogelijk.
Het zijn processen in de mens zelf. De mens is een creatief wezen.
De mens pikt dingen op, heel vaag, en maakt er iets van. De mens vult de hiaten op.
De mens is een creatief wezen.
Creative energy life is voor de mens weggelegd. De natuur is creatief.
Er is een natuur aan de buitenkant, maar ook een natuur aan de binnenkant. Er is een zichtbare natuur en een onzichtbare natuur.
Alleen door creative energy life gaat de mens het zien.
Vul de gaten op met jouw creatieve energie. Ook al lijkt het op klei of modder in het begin. Blijf er creatief mee omgaan.
Creatieve energie zoekt altijd weer naar verbeteringen. Hoe kun je dingen creatief maken.
Als je er creatieve energie instopt, zal er ook creatieve energie uitkomen. Laat niets creatief onaangeroerd.
Ga er creatief mee om.
Stop er creatieve energie in, en je kan er later zoveel creatieve energie weer uithalen.
Laat niets je stoppen, laat niets je tegenhouden. Ga er creatief mee om.

Boor creatieve bronnen aan, en leef door creative energy life.
Er is iets beters dan economie. Het is creative energy life.
Dit was het nieuws.'
En toen vaagde de nieuwslezer weer weg.
'Is dat dan de oplossing voor al onze problemen ?' vroeg de jongen.
'Misschien uiteindelijk,' zei de man. 'We kunnen het in ieder geval proberen.'
'Maar hoe ?' vroeg de jongen.
De zwarte hond verscheen weer op het scherm. Er waren veel storingen. 'Het scherm moet er zijn,' zei de zwarte hond. 'De laatste jager is in jezelf. Het is zowel abstract als sarcastisch, want het gaat niet om geweld en economie voor je levensonderhoud, maar om creative energy life. Het is geen product en niet iets wat je van de ander door geweld hebt afgenomen.'
'Ik begrijp het,' zei de jongen, 'maar wat nu ?'
'Vraag het niet aan mij,' zei de zwarte hond. 'Je hebt je eigen creative life energy. Ga ermee aan de slag.'
'Maar hoe ?' vroeg de jongen.
De hond begon te grommen. Toen vaagde de hond weer weg.
'Ik snap er niets van,' zei de jongen. 'Het is een mooi idee, maar ik moet erin onderwezen worden.' 'Luister naar je eigen innerlijke creatieve bronnen,' zei de man. 'Je bent je eigen schepper.'
De jongen ging op de grond zitten ergens en begon te mediteren.
'Ik boor jullie aan, innerlijke creatieve bronnen van leven,' zei de jongen. 'Ik voel het van binnen stromen. Het trekt me mee, een zware stroom. Ik kan er niets tegen beginnen.'
Weer verscheen de zwarte hond op het scherm en blafte alleen nog. Ook de man ging op de grond zitten en begon te mediteren.
'Creative energy life,' zei de man, en bleef het herhalen, steeds langzamer en langzamer. 'Het neemt me mee,' zei de man, 'als een sterke stroom. Ik kan me er niet tegen verzetten. Alles is er al, alles is al gemaakt, en ik moet het door me heen laten stromen, en het overweldigt me en neemt me mee.'
'Rust, rust, nog creatiever, nog creatiever,' zei de jongen.
'Ja, ja, ja, ja,' zei de man steeds langzamer. Hij zuchtte, en begon toen weer sneller te ademen, te hijgen. 'Ja,' zei hij weer. 'Het gebeurt in mij. Het slingert me mee, hoge golven.'
De jongen lachte even en stak zijn handen in de lucht. 'Daar komt het,' zei hij. 'Wat is dit ? Wat is dit ?'
'Ik ben creatief,' zuchtte de man, diep uitademende, 'ik ben creatief, ja, ik ben creatief. Een schepper ben ik.'
Na een tijdje vielen ze beiden op de grond, alsof ze aan de drugs waren.
De zwarte hond verscheen weer op het scherm. 'Je kunt de ander nooit bereiken. De ander is te ver weg. Je maakt er alleen je eigen voorstellingen van, je vult de hiaten op. Je bent creatief, een schepper. Je maakt van de ander een simulator om de afstand te overbruggen, maar het kan nooit overbrugt worden. Het zijn slechts processen in jezelf. Van iedere ander maak je een simulator, een panoen. Zo bestaan er een heleboel panoenen in je leven die je creatief kunnen maken,' zei de hond, terwijl hij een soort gas spuwde, een vuur. Maar ze hoorden het bijna niet. Ze waren in een diepe trance.
'P... panoenen ?' vroeg de jongen dromerig, terwijl hij heel ver weg was.
'Ja,' zei de zwarte hond, 'nooit ben je in

direct contact met de ander, alleen met de panoenen. dat zijn je eigen creatieve voorstellingen ervan, je simulators, in je eigen creatief proces.
'Mmm,' sprak de jongen, 'dat smaakt goed. Het smaakt naar drop.' 'Eet er niet teveel van,' zei de zwarte hond.
'Maar het zijn een soort pannekoeken,' zei de jongen. 'Dikke pannekoeken, dikkertjes. Mmmm.'
De hond begon te blaffen. 'Gebruik je creatieve energie, en pas op met de panoenen,' sprak de zwarte hond.
'Maar ik dacht dat het veilige simulators waren,' zei de jongen.
'Simulators, ja,' gromde de hond, 'maar je moet er niet teveel van nemen. Creativiteit verdeeld, is gevarieerd, wisselt af, raakt alles maar heel lichtelijk aan en gaat dan verder. Oefen jezelf hierin.'
'Oh, okay,' zei de jongen.
'Je bent hier niet in luilekkerland,' gromde de zwarte hond. 'Vele gevaren staan op de loer.' 'Okay, onderwijs me,' zei de jongen, 'help me. Wees mijn gids.'
Maar het beeld vaagde weer weg, en ook de jongen zakte weer weg. 'Panoenen,' sprak de jongen langzaam, 'gevaarlijke panoenen.'
'Ja, ze zijn gevaarlijk,' zei de man langzaam, 'die panoenen. Er moet nog veiligere apparatuur tussen ons en de panoenen, anders raakt alles oververhit.'
'Apparatuur ?' vroeg de jongen.
'Simulators gebruiken veel energie,' zei de man. 'Als ze teveel gebruikt worden kunnen ze exploderen.'
'Hoe weet je dat allemaal ?' vroeg de jongen. De man zweeg. Hij was ver weg.
'Wat moeten we doen ?' vroeg de jongen. 'Ik heb het gevoel alsof er een panoen zwaar opkomt.' 'Raadpleeg je innerlijke creatieve bron,' zei de man.
'Ik raadpleeg mijn innerlijke creatieve bron,' zei de jongen langzaam. 'Panoenen, ... ze ... ze overvallen me, ze overmeesteren me, of willen me overmeesteren ... Ze overweldigen me ...'
Verder kon hij niets meer zeggen. Weer verscheen de zwarte hond op het scherm, hard blaffend. Het ging hen door merg en been. 'Het alarm,' gromde de zwarte hond toen. 'De panoenen mogen niet overgebruikt worden. Ga dieper je binnenste in, en laat de panoenen met rust.'
'Okay,' zei de jongen.
'Panoenen zijn personen, voorstellingen van personen,' zei de zwarte hond, 'maar omdat het te ver weg is en onbereikbaar, en je gewoon gaten aan het opvullen bent met creatieve energie, weet je niet of het daadwerkelijk personen zijn. Het kunnen ook dingen zijn, apparaten. Het kunnen je persoonlijke middelen zijn, want creatieve energie maakt van alles gebruik. We noemen dat de panoken, wat voorwerps-simulators zijn. Je hebt het zelf gemaakt om de afstand te overbruggen, maar het valt niet te overbruggen. Je komt altijd ergens anders aan. De voorwerps-simulators zijn dus slechts schakels in het geheel. Directheid en volledigheid heeft niets met creatieve energie te maken. Creatieve energie neemt het altijd ruim, en is altijd afleidend, als een schakel, een brug die nooit de overkant bereikt, maar altijd ergens anders naartoe gaat. Je komt dus nooit aan op de bestemming, maar altijd op iets beters.'
'Hoe weet je dat ?' vroeg de jongen.
'Test het maar uit,' zei de

zwarte hond, lichtelijk grommend. 'Er moeten dus panoken zijn tussen jou en panoeken, want anders gaat het verkeerd. De panoken zijn je levensvoorwerpen, je levensinstrumenten.'
'Ik moet dus leren minder persoonlijk te denken en meer voorwerpelijk ?' vroeg de jongen. Maar de zwarte hond was alweer weggevaagd.
'Ik maak contact met de panoken,' zei de jongen, 'mijn levens-voorwerpen. Ik kan alleen met de panoeken omgaan door de panoken, maar niet teveel. Ik neem aan dat ik ook niet teveel met de panoken mag omgaan ?
'Uiteindelijk gaat het om de principes, iets wat nog dichterbij ligt,' brulde de hond, die weer was teruggekomen op het scherm. Het was alsof de hond op de golven was. Er droop zelfs water van het scherm af. 'Dat gaat niet goed,' zei de man. 'Die tijdmachine staat op exploderen.'
'Wat moet er dan tussen mij en de panoken nog instaan ?' riep de jongen. 'De piloken !' riep de zwarte hond, 'dat zijn de filosofische principes. Gebruik de panoken alleen met mate ! Net zoals de panoeken !' Toen explodeerde het scherm, en de tijdmachine stond in zware brand. Direct sprongen de man en de jongen op. 'We moeten hier weg !' riep de man. Hij greep de jongen en trok hem met zich mee. Alles begon te branden om hen heen.
'Wat is er gebeurt ?' riep de jongen.
'Ik weet het niet !' riep de man. Het vuur zat achter hen aan. Ze moesten ze snel mogelijk boven de grond zien te komen, maar er was overal vuur. 'We zijn ingesloten !' riep de man. Plotseling brak er iets door de bovenkant van de tunnel heen. Het was een soort klein ruimteschip en ze werden omhoog gezogen door een buis die dwars door de grond was heengegaan. Ze zagen toen een hele lange uitgestrekte arm die hen greep. Het was de arm van de zwarte hond.
Het ruimteschip vloog toen heel ver van de planeet weg. De hele planeet stond in brand. De zwarte hond zei tegen hen dat het alleen veilig zou zijn in het binnenste van de planeet, achter het scherm van Zivris. Er moest ook wat tussen de mens en de piloken komen, want teveel principes zouden het hoofd van de mens dol kunnen maken. Het zijn ook maar voorstellingen van de mens, maar de mens moet terugkeren tot de creatieve energie, tot het creatieve energie leven. De zwarte hond zei dat het ruimteschip het enige was wat door het scherm van Zivris heen kon breken. Met een enorme vaart ging het ruimteschip terug naar de planeet Sobibor waar overal hoog vuur was, en vloog er doorheen tot de grond, en ging toen door de grond, dieper en dieper, totdat ze bij het scherm van Zivris aankwamen. Er stond daar een meisje wat zich telkens heel snel verplaatste en vermenigvuldigde, en toen veranderde ze in een zwarte hond. Er was een hele hoge schreeuw, en toen gekraak als van glas, en toen was er een glas explosie. Toen ging het ruimteschip in snelle vaart door het scherm van Zivris. Tegelijk toen ze er doorheen waren gekomen sloot het glas zich weer. Nu moesten ze heel snel uit het ruimteschip, want dat zou exploderen vanwege oververhitting. Ze moesten rennen voor hen leven. Er was een bos dichtbij waar ze inrenden, in een vallei, en niet lang daarna hoorden ze een enorme explosie en was er achter hen

allemaal vuur wat als een razende om zich heen begon te grijpen. Er waren veel meer zwarte honden die hier renden. Ook bomen om hen heen begonnen te branden. Ze bleven doorrennen, achter de honden aan, en moesten toen door een ondiepe, kleine rivier. Pas toen begon alles rustiger te worden, alsof ze pas toen de nieuwe wereld inkwamen. Ze keken naar de zwarte honden, maar het waren geen honden meer, maar vrouwen. In de verte, achter het bos in de vallei, zagen ze een heleboel fabrieken staan. De jongen vroeg waar de fabrieken voor waren. 'Het zijn de fabrieken van creative energy life,' zei één van de vrouwen.

'Wat moet ik me daarbij voorstellen ?' vroeg de jongen. 'Dat zul je wel zien,' zei de vrouw.

Het was een kleine groep vrouwen, en er bleven er steeds minder over. Ze moesten door het bos naar de fabrieken toe. Het leek wel alsof ze nooit aankwamen.

'Het is te ver weg,' zei de vrouw. 'Dan ga je het vanzelf bedenken, als een simulator. Het is je eigen creatieve energie. Zelfs ik ben te ver weg, en daarom ben ik niets dan een schepping van je eigen innerlijke creatieve energie.'

'Vreemd,' zei de jongen. 'Ik heb helemaal niet het idee dat ik je heb geschapen.'

'Het gaat vrij automatisch,' zei de vrouw. 'Het is panoeken energie. Dan maak je simulators van personen die onbereikbaar zijn, die heel ver weg staan, dus eigenlijk weet je niet of ze wel bestaan, maar dat doet je creatieve energie.'

De jongen zuchtte. 'Ik kan er maar niet bij,' zei hij. 'En ik moet ook weer oppassen met panoeken.'

'Precies,' zei de vrouw. 'Daarom veranderen wij soms in zwarte honden, en daarom vagen wij soms weg, opdat je contact kunt maken met de panoken, de gebruiks-voorwerpen.'

'En dan de piloken, de principes, en dan de creatieve energie ?' vroeg de jongen.

'Juist,' zei de vrouw. 'Zo heeft de mens verschillende beschermlagen.'

'Als een soort filters ?' vroeg de jongen.

'Juist,' zei de vrouw.

'Dus eigenlijk komen we nooit aan bij die fabrieken, maar moeten we onze innerlijke fabrieken ontdekken ? Onze innerlijke creatieve energie ?' vroeg de jongen.

Maar hij zag de vrouw nergens meer. Het leek wel alsof er storing in zijn hersenen was, alsof alles haperde. Het leek wel alsof zijn hersenen ook allemaal technische apparatuur was.

Ook zag hij de man niet meer. Het was misschien ook wel goed dat niets echt bereikbaar was, want hij zou er verkeerd mee om kunnen gaan. Hij moest eerst komen tot de bronnen van creatieve energie. Hij zag wel een grote rivier liggen tussen hem en de fabrieken. 'Die fabrieken zitten natuurlijk vol met panoken, gebruiks-voorwerpen,' zei de jongen.

Bij de rivier aangekomen liet hij zich erin zakken. Er stond hier een sterke stroming, en al snel werd hij meegesleurd. 'Dit is alles wat ik wil,' zei de jongen.

Alles begon steeds trager te gaan in zijn hoofd. De stemmen van zijn gedachten werden ook steeds lager. Hij snapte even niet waarom hij de rivier in was gegaan. De rivier was woest en slingerde hem mee. Maar in zijn ogen

was het creatieve energie. Ineens viel hij een heel eind naar beneden en klapte op een rots. Hij schreeuwde het uit van de pijn en bleef toen stil liggen. Hij was over de waterval heengegleden. Het was een wonder dat hij nog leefde, of was hij al dood, of misschien allang dood ? Een donkere vrouw met een speer en een heel dun wit voorhangseltje wat over haar kruis ging stond voor hem. Toen trok ze hem het water uit terwijl hij kreunde van de pijn. Ze trok hem naar haar stam.

'Op zoek naar creative energy life ?' vroeg ze even later toen ze in het kamp waren aangekomen. Vele donkere vrouwen gingen om hem heen staan.

'Ja,' zei hij. 'Ik dacht dat dit het was, maar het voelt alsof alles in me gebroken is.' 'Het is een spel,' zei de vrouw.

'Nee,' kreunde hij, 'geen spel. Ik weet niet of ik daar klaar voor ben.' 'Je hele leven was een spel,' zei de vrouw.

'En wie ben je ?' vroeg de jongen. 'Sobibor,' zei de vrouw.

'Het is me opgevallen hoeveel vrouwen op deze planeet Sobibor heten,' zei de jongen. 'Heel veel,' zei de vrouw. 'Het is een gebruikelijke naam.'

'Maar vertel me over het spel,' zei de jongen.

'Je moet de technologie leren,' zei de vrouw, 'spelenderwijs.' 'De technologie van creative energy life ?' vroeg de jongen. 'Ja,' zei de vrouw, 'het is de natuur techniek.'

'Ik ben geen goede leerling,' zei de jongen. 'Ik leer traag, en als ik iets leer, dan breng ik mezelf ermee in de problemen, altijd maar weer, of ik ben gewoon een enorme pechvogel.'

'Een geluksvogel zul je bedoelen,' zei de vrouw. 'Want het heeft je wel hier gebracht. Je zou hier op geen enkele andere manier gekomen zijn.'

'Dat is een geluk bij een ongeluk dan,' zei de jongen. 'Er is een bosbrand hier,' zei de vrouw.

'Alweer ?' vroeg de jongen.

'Nee, nog steeds,' zei de vrouw. 'Het is al een tijdje zo.' 'Lopen we gevaar ?' vroeg de jongen.

'Je moet naar de put van duimelingen,' zei de vrouw, 'anders verbrand je. Daar vaagt alles weg, ook het vuur.'

'Maar vaag ik daar dan niet weg ?' vroeg de jongen. 'Er is zoveel wat moet wegvagen,' zei de vrouw.

'Waar is het ?' vroeg de jongen.

'Ik kan je niet helpen,' zei de vrouw.

Ineens vaagden alle vrouwen weg. Hij lag nog steeds op de rots en kon zich niet bewegen.

'Ik dacht dat ik in een kamp was,' zei de jongen tegen zichzelf. Tot zijn grote schrik merkte hij dat het water brandde, wat de rots omringde. Hij probeerde op te staan, maar het lukte niet. Hij wist niet meer wat boven en onder was, maar boven hem zweefde een put als een vortex. 'Ik moet daarin zien te komen,' zei de jongen. Maar de vortex zweefde telkens weg. 'Kom !' riep de jongen, 'kom terug !'

De jongen dacht dat hij zwaar aan het hallucineren was. Ineens was het vuur weer teruggedrongen. Het kwam allemaal steeds meer op de achtergrond te hangen. Hij had een waas in zijn hoofd, of zweefde die waas vlak boven zijn hoofd ? 'Uch,' zei de jongen. 'Misschien is het allemaal mijn eigen creatieve energie. Ik geef mezelf nergens teveel van, maar ook zeer zeker niet te weinig. Ik heb het gevoel dat het automatisch gaat. Mijn creatieve energie, mijn creatieve energie, en wat

kan ik doen ?'

Hoofdstuk 4. Utrecht - de jongen uit de toekomst

'Ik ben op zoek naar de snelle wateren van creatieve energie, Ik stort mijzelf erin om te worden tot een zwarte hond, Aan de overkant zal ik waarlijk mens worden.'
Door een snelle stroom waartegen hij zich niet kon verzetten werd hij getrokken tot de open zee. Hij explodeerde in de hitte, wat een zalig gevoel was. Hij kon boven alles uitstijgen, als een vogel. Hij zag alle schepen en eilanden. En weer explodeerde hij, en weer, een gelukszalig gevoel, als een vogel. Hij was op de luchtstromen van de creatieve energie. Dit was het leven. Het was krioelende energie. En hij bleef maar ontploffen. Het was als een verhitte zomerse dag, een hemelse dag, en het water was verrukkelijk. En op de schepen en
eilanden werd muziek gemaakt. Iedereen maakte gebruik van zijn creatieve energie.
De laatste jager was een kunstenaar, maar wel een geoefende. Ik zag haar geschilderd in een museum. Ik kon haar bijna ruiken. Soms was zij als een zwarte hond, soms als een stam, en soms als een rivier. Zij was de creatieve energie, creative energy life. Het was een groot schilderij. Vele bezoekers keken ernaar. Ze maakten foto's of filmden het. Er stonden zelfs bewakers bij. Sommigen hadden beweerd dat de vrouw op het schilderij bewoog.
En de vrouw op het schilderij was genaamd Sobibor, wat ook de naam was van het schilderij. Ik ging naar huis, kuste mijn vrouw, en zei dat ze leek op de vrouw van het schilderij genaamd Sobibor. Ik ging naar de keuken en maakte wat eten. Mijn vrouw stond voor het raam in de voorkamer. Ze keek uit het raam. De tuin achter onze flatwoning was toch ook wel echt een oerwoud. We keken er graag naar. Ik ging naast haar staan.
'Wat heb je allemaal meegemaakt vandaag ?' vroeg ze.
Ik vertelde haar over een jongen die ik bij het schilderij genaamd Sobibor was tegengekomen, hoe hij een heel verhaal vertelde over de planeet Sobibor waar hij was geweest, en dat hij uit de toekomst kwam, uit de jaren 10.000. Hij zou weer naar de aarde zijn gegaan en toen met een tijdmachine naar deze tijd zijn gegaan om de mensheid te
waarschuwen, maar ze geloofden hem niet en lieten hem opsluiten, ook omdat hij geen identiteitsbewijs had.
'En hoe is hij weer uit de gevangenis gekomen dan ?' vroeg mijn vrouw.
Ik zei dat ik niet zeker wist dat het een gevangenis was of iets anders, maar hij beweerde dat zijn tijdmachine
kunstmatige intelligentie bezat en hem uiteindelijk uit zijn gevangenschap wist te bevrijden, en dat hij toen naar het museum is gegaan om het schilderij genaamd Sobibor te bezichtigen, wat als bijnaam 'de laatste jager' had. De jongen drukte mij op het hart dat ik de laatste zou zijn waartegen hij zou spreken hier, dus dat ik al zijn woorden zou moeten opschrijven, en dat zou dan echt de laatste waarschuwing zijn voor de mensheid, want hij zou daarna weer met zijn tijdmachine teruggaan naar de

planeet Sobibor ergens in de jaren 10.000. Het zou dus allemaal op mijn schouders rusten.
Mijn vrouw begon toen te zuchten. Ze zei dat er zoveel van zulke figuren waren vandaag de dag. Ze wilde het verhaal niet eens horen. Ze werd al moe als ze er aan dacht. Later zei ze dat ik bewijsmateriaal had moeten vragen. Ik zei dat ik dat ook had. Ik liet haar een kettinkje zien met een apparaatje erin. 'Hij zei dat hij met het apparaatje in het kettinkje communiceerde met de planeet Sobibor, maar dat het apparaatje het niet meer deed. Het zou eventueel in de toekomst weer kunnen werken, want hij beweerde dat het kunstmatige intelligentie bezat en zichzelf zou kunnen herstellen,' zei ik.
Mijn vrouw begon toen te lachen. 'Dat geloof je toch zeker niet ? Precies dezelfde kettinkjes verkopen ze op de markt, en die apparaatjes die erin zitten zijn gewoon radiootjes. Een heleboel kinderen hebben die kettinkjes,' zei ze.
'Moet toeval zijn,' zei ik.
'Geen toeval,' lachte ze. 'Je bent erin geluisd. Heeft hij je ook nog geld gevraagd ?'
'Ja, hij heeft er wel veel geld voor gevraagd,' zei hij, 'omdat het uit het jaar 10.000 kwam, en het was heel duur materiaal.'
'Zie je,' lachte ze. 'Je bent gewoon opgelicht. Hij wilde gewoon zijn ketting met het kapotte radiootje aan je verpatsen zodat hij een nieuwe zou kunnen kopen, en andere dingen, want zo duur zijn ze nu ook weer niet. Zeg, hoeveel heb je er eigenlijk voor betaald ?'
'Dat durf ik eigenlijk niet te zeggen,' zei ik, helemaal schaamrood wordende.
'Je moet niet zo goedgelovig zijn,' zei ze. 'Maar ja, ik hoop dat je je les nu wel geleerd hebt.'
Maar de dag erna las ik in de krant dat er iemand met een heel vreemdsoortige vliegende machine was neergestort. De machine zat vol met allerlei onbekende apparatuur. Wetenschappers verbaasten zich over de apparaatjes die ze vonden, want die waren nog niet eens uitgevonden. Ze geloofden dat de machine wel uit de toekomst moest komen, en dat bleken ook de laatste woorden van de jongeman te zijn geweest die ze in het neergestorte toestel hadden gevonden.
Ik vond het natuurlijk hartverscheurend om te horen dat de jongen was verongelukt, als het dezelfde was, maar ik had ook weer wat hoop dat het verhaal dus toch waar geweest zou kunnen zijn. Mijn vrouw had er natuurlijk, zoals altijd, weer een andere uitleg voor. Die was gewoon nooit om te praten. Nog steeds had ik ook altijd het kettinkje dicht bij me in de buurt, in de hoop dat het misschien eens weer zou functioneren gezien het mogelijk kunstmatige zelfherstellende intelligentie bezat. Volgens mijn vrouw begon ik obsessief gedrag te vertonen. Ik vond het nog wel meevallen. Mysterie was gewoon één van mijn hobbies.
Ik besloot contact te zoeken met de wetenschappers die de machine hadden onderzocht. Inmiddels merkte ik dat er een hele cultus was ontstaan rondom zowel de machine als het lichaam van de jongen, want de wetenschappers hadden het lichaam onderzocht van de jongen, en het bleek een volkomen mechanisch lichaam te zijn opgebouwd

uit delen die kunstmatige intelligentie hadden, wat zou kunnen betekenen dat het in de toekomst zichzelf zou kunnen herstellen. De wetenschappers hadden ook het lichaam van de jongen in bewaring gekregen, en lag daar ergens in een glazen kist. Toen ik het lichaam te zien kreeg herkende ik de jongen niet. Hij deed me niet direct denken aan de jongen die ik had gesproken. Ook liet ik het kettinkje met het apparaatje aan de wetenschappers zien, en zij zeiden dat het gewoon een kapot radiootje was, maar toen ik hen het hele verhaal vertelde over wat de jongen had gezegd vonden ze dat wel heel interessant. Ook zeiden ze dat het lichaam van de jongen was veranderd sinds het in de glazen kist lag, omdat het mechanisme van kunstmatige intelligentie zichzelf aan het herstellen was. Ik kreeg toen foto's te zien van hoe de jongen vlak na het neerstorten van zijn machine was, en dat leek meer op de jongen die ik had gesproken in het museum. Ik had dus een zekere hoop dat het dezelfde jongen was. Het zou de eerste persoon zijn die ooit van de dood zou zijn teruggekeerd, als het kunstmatige intelligentie mechanisme van de jongen zichzelf zou weten te herstellen. Alhoewel sommigen zouden zeggen dat het een robot was. De wetenschappers hadden gesteld dat zowel de jongen als de machine vergevorderde wapen technologie bezaten die de aarde zou kunnen behoeden tegen de ondergang.

Het was in die dagen dat tot mijn grote verbazing het apparaatje in mijn ketting zichzelf begon te herstellen, en het begon signalen door te geven. Het werden steeds duidelijkere boodschappen en het bleek van de planeet Sobibor te komen. Ze waarschuwden ernstig tegen het grote gevaar van de psycho-dentists, waarvan ze zeiden dat dezen op het punt stonden de aarde over te nemen. Ook de wetenschappers waren verbaasd en sommigen dachten nog steeds dat het een truuk was. Ze spoorden aan om een stralingsveld op te wekken met behulp van de jongen en zijn machine, want de psycho dentists zouden proberen de monden en de hersenen van de mensen te bestralen om die vervolgens over te nemen. De wetenschappers moesten een race tegen de klok beginnen. De jongen uit de toekomst zou een militair leider kunnen wezen, maar het probleem was dat alhoewel hij al heel erg was veranderd na de crash hij nog steeds niet tot leven was gekomen.
Het apparaatje in de ketting drong er op aan bepaalde stralings apparaten van de machine te gebruiken om het proces van het opwekken van het jongetje te versnellen, maar het probleem was dat ook die apparaten het niet meer deden, en zich nog steeds niet hadden hersteld.
Ik vroeg hen van de planeet Sobibor die met ons communiceerden of ze geen ruimteschepen konden zenden om ons te helpen. Daar deden ze allemaal heel geheimzinnig over. Dat zou technisch niet mogelijk zijn in deze situatie. Zij communiceerden vanuit de toekomst, en zij hadden op het moment niet de middelen om ruimteschepen in de tijd te zenden en ook nog eens naar onze locatie. Er bleken bij hen ook bepaalde problemen te zijn.
Ondertussen klaagden sommige mensen in onze stad, in Utrecht, dat ze in het

bos spookgestaltes hadden gezien in paarse gewaden met paarse kappen op, en dat die spookgestaltes hen bedreigden
aangaande hun mond. Het kwam telkens weer voor. Ondertussen werkten de wetenschappers aan de
tijdmachine, en aan de mechanische
jongen, maar er was nog geen teken van leven. Het apparaatje in de ketting, wat toch als een soort radiootje was wat buitenaardse signalen kon opvangen, zei dat het via straling misschien de tijdmachine kon herstellen en daardoor het jongetje. Er begon inderdaad sinds die tijd vreemde dikke straling door het apparaatje te komen, waardoor je soms heel lichtelijk dubbel zag, of vibrerende gezichtsvelden. Steeds meer mensen
kregen bedreigingen van de paarse
spookgestaltes. Soms beweerden ze zelfs dat de spookgestaltes 's nachts op hun
deur klopten en bedreigingen maakten. De hersenen van de mensen werden door een onverklaarbare kracht bestraald. Sommige wetenschappers geloofden dat het van een meteoor afkwam. Ik begon het apparaatje tegen de tijdmachine aan te leggen, en het begon een vortex op te wekken. Als ik in de vortex keek, dan zag ik mijn kinderjaren. Ik zou er zo naartoe kunnen gaan. Ik zag verschillende winkeltjes waar ik ooit was geweest. Maar tot mijn schrik zag ik ook grote gebouwen van de psycho-dentists, wat bijna centrums waren. Die waren er vroeger niet.
'Ze komen,' zei ik. 'Ze lopen al met de tijd te rommelen.' Die nacht had ik vreemde dromen. De tijdmachine was in mij, en ik was half mechanisch. Ik schrok heel vroeg wakker, en moest direct naar het laboratorium. De vortex was nu veel groter, en de tijdmachine begon weer te werken. Het apparaatje van de ketting zei dat ik niet de vortex in moest gaan, maar dat de energie gebruikt moest worden als een afweerschild tegen de psycho-dentists die op het punt stonden de aarde binnen te vallen. Ook moest de energie van de vortex gebruikt worden om de jongen tot leven te wekken. Ik moest hiervoor een spiegeltje gebruiken, om zo de straling die van de vortex afkwam te richten op de jongen. Door het spiegeltje werd de straling gehalveerd, zodat er niet teveel straling op de jongen zou komen te staan, zodat hij niet de tijd in zou glijden. Maar er gebeurde niets. Plotseling viel de vortex weg, en de tijdmachine stopte te werken. Het apparaatje van de ketting zei dat er een grote storing was. Er werd geklopt. Een paarse verschijning kwam zo door de deur heen zonder dat de deur was geopend. Ik greep naar mijn hoofd. Was ik aan het hallucineren of was dit echt. De verschijning begon bedreigingen te maken over mijn mond.
'Het is een winkel,' sprak het apparaatje van de ketting. 'Neem gewoon een ander winkeltje. Doe geen zaken met de psycho-dentists.'
Maar ik begon felle steken in mijn hoofd te krijgen. Weer greep ik naar mijn hoofd. 'Maar ik word bestraald !' riep ik.
Ik moest toen weer het apparaatje tegen de tijdmachine aanleggen. De
tijdmachine moest opgeladen worden. Er bleek een soort lek te zijn waardoor het telkens weer snel wegstroomde. Na een tijdje ontstond er weer een kleine vortex. 'Roep nu naar de jongen,' zei het apparaatje. 'Hoe heet de jongen ?' vroeg

ik.
'Roep hem gewoon,' zei het apparaatje.
'Hey !' riep ik. 'Hey, jongen !'
Even leek het alsof ik zijn ogen zag opengaan, maar toen waren ze weer dicht.
In de stad Utrecht waren geen dokters, maar alienologen, want het gevaar van buitenaardse infiltratie was groot. Ook als er iets met de mond aan de hand was dan ging men naar de alienoloog. Hier mocht ook absoluut geen geld voor gevraagd worden anders zou het corrupt kunnen worden.
Toch kregen de psycho-dentists het voor elkaar overal door het land centrums te krijgen, en ze werden dik betaald. Het utopia wat in het land in voorgaande jaren was opgebouwd brokkelde langzaamaan af. De monden en de hersenen van de mens werden bestraald. Het was niet meer zoals het geweest was. Ook het rechtssysteem kwam geheel in de handen van de psycho-dentists, wat voorheen nog door de alienologen ging. Het recht en het medische, ook het orale medische, begon
meer en meer een markt te worden en werd steeds corrupter.
Het ging allemaal heel snel. Het was als een nieuwe religie, als een cultus. Het was een buitenaardse invasie, en er was een jacht op alienologen. De doodstraf werd weer ingevoerd en elke alienoloog kreeg per definitie de doodstraf. De tijdmachine en de mechanische jongen werden in beslag genomen, en op 't nippertje hadden we een ontsnappingsroute om te kunnen onderduiken, omdat wij ook betrokken waren.
De mechanische jongen en zijn tijdmachine waren nu slechts een fabel. Alleen het kettinkje met het apparaatje had ik nog. Op het onderduik adres kwam ik met mijn vrouw en wat wetenschappers. Alle hoop was nu gericht op het kettinkje, maar ook hadden we de hoop dat uiteindelijk de mechanische jongen en zijn tijdmachine zouden ontwaken. Eigenlijk waren al onze plannen in diggelen geslagen. We konden niet tegen de straling van de psycho-dentists op. Ik wist nu dat de jongen die ik in het museum was tegengekomen de waarheid had gesproken.
Ik was in een vreemde trance. Op de een of andere manier kon het apparaatje zelf een kleine vortex opwekken, alhoewel het heel klein was, en het ons niet de tijd in kon trekken. Ook de wetenschappers keken er verwonderd naar. We wisten niet hoeveel tijd we nog hadden. De psycho-dentists namen alles over en zouden ons vast en zeker vinden na niet al te lange tijd. Het was een race tegen de klok. Overal in Utrecht werden er huiszoekingen gedaan om ondergedoken alienologen en hun wetenschappelijke medewerkers te vinden en te arresteren. We zaten in een geheime kelder onder het huis. Er was een mogelijkheid om nog dieper te gaan, en dat deden we ook. We moesten langs een put naar beneden. Het apparaatje zei dat onder de grond er nog meer kleine vortexen waren, en dat het apparaatje ze zou kunnen gebruiken om zijn eigen systeem ermee op te laden, zodat de vortex van het apparaatje nog sterker zou worden. Maar onder de grond waren de paarse spookverschijningen ook al. We zaten geheel ingesloten. We besloten weer naar boven te gaan, maar de verschijningen hadden ons al gezien, en

deden een aanval van zware straling. Ik greep naar mijn hoofd, en ik zag mijn vrouw en verschillende andere wetenschappers flauwvallen. Ik had zware steken in mijn hoofd. Ik hield het kettinkje in de lucht toen een paarse verschijning dichterbij kwam. Ik richtte de straling van het apparaatje op de paarse verschijning, maar het signaal was veel te zwak. Ik kon niets beginnen. Alles werd zacht in mijn hoofd. Toen viel ik ook flauw. Ik werd wakker in een ondergrondse fabriek ergens. Dit moest er al heel lang hebben gestaan. De psycho-dentists liepen hier rond in witte pakken, en anderen hadden andere soort werkkleding, meer technische werkkleding, alsof het monteuren waren of bouwvakkers. Sommigen hadden helmen op. 'Mondenrekken,' zei één van de psycho-dentisten in het wit. Iemand schoof een lade open, en nam een soort beugeltje eruit. Het had allerlei stralings-sensoren. Er zaten lampjes ingebouwd. 'We gaan zijn hele zenuwstelsel overnemen,' werd er gezegd. 'Het zal in de botten boren, en zijn weg vinden, en dan vanzelf apparaatjes implanteren. Zo kunnen we hem monitoren, elke stap die hij zet.' Ik kon niet spreken. Mijn mond leek als verlamd. Alsof ze een verdovingsstof in me hadden gespoten. Ik kon alleen lichtelijk 'aaaah aaaah aaah' zeggen. 'Utrechtse donder,' werd er gezegd. Ik kreeg toen een klap op mijn hoofd met een hard voorwerp van metaal. Het was een soort gereedschap, een moersleutel. Ik had stekende hoofdpijn. Het bloed gleed langs mijn gezicht. Ik zag de andere niet, alleen maar psycho-dentists en hun werkers. Ik vroeg me af of sommigen mijnwerkers waren. Ik voelde de hoop door mijn schoenen wegsijpelen, de grond in. het was een stenen vloer, beton, met barsten erin, grote scheuren hier en daar. Toch borrelde er iets van binnen, als een soort vortex, en het bracht mij in een vreemde trance. 'De mondenrekken,' werd er weer gezegd, en ze hielden het beugeltje vlakbij mijn mond. Ik kon de lampjes zien, en de kleine boortjes, en naaltjes. Ik begon over te geven. Ik had er een heftige reactie tegen. 'Installeer het !' leek een vrouwenstem te roepen. Ik begon wild te schudden, maar ik zat vast. Het was alsof ik in een soort dwangbuis zat, maar op een bepaalde manier had ik weinig contact met mijn eigen lichaam. 'Utrechtse donder,' werd er weer gezegd. Ik werd aan mijn haren getrokken.

Er werd gescholden. Er werd er geroepen. 'Stop het erin.'

'Ik kan het niet,' zei een benepen stemmetje. 'De straling van zijn mond blijft het afketsen, als een anti-magnetisch veld. Het past niet.'

'Probeer andere soorten dan, man !' werd er toen geroepen. Er werd gescholden. Ik probeerde op te kijken, maar het lukte me niet. Ik voelde nog steeds de vortex in mijn binnenste branden.

Ik zag een heel klein bibberend vrouwtje toen met een ander beugeltje komen. Het was heel dof, ook met naaldjes en boortjes, als een bitje, maar zonder lampjes. Ze bracht het dichtbij mijn mond, maar toen trok ze het snel weg en begon te gillen. 'Het brandt !' gilde ze. Ik zag haar ineenkrimpen en haar trillende pols vastpakken.

Weer werden er allerlei lades opengetrokken. Ik hoorde van alles ritselen en rammelen. 'Doe iets,' brulde

een man bulderend. 'Zoek iets wat wel past.'
Weer kreeg ik een klap op mijn hoofd met de moersleutel. Ik begon nog heviger te bloeden. 'Hij is immuun,' werd er gezegd. Ik had stekende koppijn.
'Utrechtse donder,' werd er weer gezegd.
Toen lieten ze met rust. Ik was in een witgrijze dwangbuis aan een stoel gebonden. Ik hoorde iemand woedend roepen. Er werd weer flink gescholden.
Ik hoorde glas kapotgeslagen worden en iemand hysterisch schreeuwen. 'Sobibor !' klaagde iemand toen.

Hoofdstuk 5. De mannen vermelking

Er stond een jongen voor mij. Het was de jongen uit de toekomst. 'Mijn naam is Utrecht,' zei de jongen. 'Wij kennen elkaar. En toen je 'hey, jongen,' zei bereikte het signaal me nog niet. Het moest door een heleboel schilden heen.'
Hij begon me los te maken. 'Kom mee,' zei hij toen. Hij leidde me uit het kamertje waar ik was, de gang op. We kwamen toen ergens bij een lift terecht, waar we ingingen. Hij toetste een paar knopjes in en toen gingen we naar boven. We kwamen terecht in bosgebied. Hier stond zijn tijdmachine ergens. De tijdmachine deed het weer volop. Er kwam zachte straling vanaf. We stapten in, en hij ging achter de stuurknuppel zitten en we vlogen weg.
We werden direct aangevallen door ruimteschepen van de psycho-dentists, gele lazer stralen, maar we kwamen er doorheen. Ook de tijdmachine kon stralings-aanvallen doen, en we zagen vele ruimteschepen geraakt worden en neerstorten. We moesten door allerlei gevaarlijke stralingsvelden heen, maar uiteindelijk kwamen we er goed doorheen. Toen moesten we door een heleboel tijdsbarrieres heen om door de tijd heen tot de toekomst te komen, en dan naar de planeet Sobibor. Ik zei tegen de jongen dat mijn vrouw nog in gevangenschap was waarschijnlijk, en de wetenschappers, maar de jongen zei dat dat ook geregeld was of zou worden.
Het rook alsof we een groot watergebied inkwamen. Maar er was hier alleen ruimte. Pas veel later kwamen we aan bij de planeet Sobibor, en daar was inderdaad water. Ergens bij zee landde hij het toestel. We kwamen op het strand terecht, en er was aan de rand van het strand een groot strand gebouw. Daar liepen we naartoe. Tot mijn grote verbazing en verrassing was mijn vrouw daar ook, en de wetenschappers. Ik viel haar in haar armen, en ook omhelsde ik de wetenschappers. Ik vroeg hoe het nu verder moest met de stad Utrecht waar we vandaan kwamen, maar de jongen zei dat dat ook geregeld zou worden. Er was ook een andere jongen bij : Janno, die heel veel op de jongen genaamd Utrecht leek, en even dacht ik dat hij het was die ik in het museum was tegengekomen. Janno had de anderen hier naartoe gebracht. 'Zijn we veilig ?' vroeg ik aan de jongens.
'Nee,' zei Utrecht. 'We weten niet hoeveel tijd we hebben. We zijn mechanisch opgeladen, en het kan elk moment weer afgelopen zijn, want we hebben beiden lekken, en onze apparatuur werkt nog niet optimaal. Dit is alles wat we hebben.'

'Wat gebeurt er met ons dan ?' vroeg ik. 'Sobibor is niet verder dan je hart,' zei Utrecht.
Er was ook een lift in het strand gebouw. We gingen de lift in en we gingen zo naar beneden. 'De bronnen van creatieve energie,' zei Utrecht, 'creative energy life.'
Na een tijdje ging de liftdeur open. Er was hier een prachtige natuur. Het leek wel een wereld achter glas, als kassen. 'Het is tegen de straling van de psycho-dentists,' zei Utrecht.
Ik keek mijn ogen uit. Er waren overal vlinders en andere vliegende insecten, zoals libelles. Het gezoem van deze beesten was erg aangenaam en kalmerend. Door de kassen zouden we komen tot de vrije natuur, nog dieper onder de grond. Dat was een gebied geheel omgeven door het kassengebied, om te beschermen tegen de straling van de psycho-dentists.
Helemaal in de kern van het gebied zou de rode zee zijn, de zee van tijd. Als tijd is te overbruggen, dan is ook ruimte te overbruggen, en ook snelheid, en dat is een creatieve energie. Het was de tijdmachine van de natuur, op de planeet Sobibor, maar Utrecht zei dat het in de kern van het hart lag.
Ik ging in mijn herinneringen terug. Ik was vlak na de beëindiging van de grote oorlog geboren, in 1971. In 1970 werd het land bevrijd van de Muo, een religie die vanuit Arabië kwam overwaaien en met name in Duitsland groot werd. Alles draaide om de navolging van een arts van Arabisch-Duitse komaf genaamd Jasser Menghelm, de fuhrer van deze religie die gevreesd en aanbeden werd. Hij was geobsedeerd met monden, en voerde er vele experimenten mee uit in de concentratie kampen die hij opstelde. Hier dumpte hij alle alienologen in. Dat was het verboden beroep. Hij viel in 1940 ons land binnen, en vele andere landen. Het was dus een dertigjarige oorlog. Vreemd genoeg was één van zijn concentratie kampen ook Sobibor genoemd, en de jongen in het museum noemde ook enkele namen van personen op de planeet Sobibor wiens namen ook concentratie kampen op aarde waren in die tijd, onder het bewind van de Muo. Ik wist niet waarom ik deze gedachten had, maar ineens begon Utrecht erover. Hij zei dat de bezetting door de Muo de basis had gelegd voor de psycho dentists. Hij zei dat die basis alleen maar vernietigd kon worden als we terug in de tijd zouden gaan naar dat tijdperk op de aarde. Dat was ook de enige hoop voor zijn volledige herstel en het herstel van de stad Utrecht.
Ik kende de verhalen alleen maar vanuit de geschiedenisboeken en de geschiedenislessen, maar het maakte altijd wel grote indruk op me.
Waarschijnlijk was de bevrijding er nooit echt geweest, zoals de jongen beweerde. Na de grote oorlog werd het dokterschap geheel afgeschaft. Alleen alienologen mochten nog in die hoedanigheid als dokter optreden, maar er waren bijna geen alienologen meer overgebleven, omdat velen van hen ten onder waren gegaan in de concentratie kampen. Utrecht zei dat er teveel alienologen verloren waren gegaan in de oorlog, en dat dat veranderd moest worden door de tijdmachine. Die concentratie kampen moesten grootscheeps aangepakt worden. Dat gedeelte in de tijd was namelijk nog steeds een tikkende tijdbom wat als een

gek psycho dentists voortbracht. Het was als een op tilt geslagen monster baarmoeder. Zowel Sobibor als de aarde waren nog steeds in de greep van dit monster.

Utrecht zei dat hij er met een hele grote vloot aan ruimteschepen naartoe wilde, om voor eens en voor altijd met de Muo af te rekenen. De alienologen moesten bevrijd worden uit de concentratie kampen, en de concentratie kampen moesten totaal vernietigd worden. Er moest dus een hele grote vortex opgewekt worden waardoor die vloot van ruimteschepen de tijd in konden gaan, en dat kon alleen gebeuren in de zee van tijd. Utrecht zei dat alle schepen al klaar stonden inmiddels. Het zou de grootste operatie aller tijden worden.

En dat werd het. Ik kan de dagen nog herinneren als de dag van gisteren, de grote invasie. En ze noemden het d-day. Zoveel ruimteschepen werden door de zee van tijd gezonden tot het tijdperk 1940-1970, tot de aarde. Het was de grootste invasie aller tijden. De lucht was vol van grote ruimteschepen van Sobibor, en alle concentratie kampen werden bezocht, die werkelijk als varkensfokkerijen waren, om de alienologen te bevrijden. Daarna werden de concentratie kampen vernietigd. Vele aardlingen werden meegenomen tot de planeet Sobibor, tot de zee van tijd.

Maar we waren ons niet bewust van een nieuw probleem wat daardoor ontstond. Er was een tijdplug ergens uitgehaald, en door het gat stroomde een geheel nieuwe projectie, iets wat lang opgesloten had gezeten. Het was als een roofdier die uit de kooi werd losgelaten. Het was alsof er een prisma ergens uit was gehaald, zodat het licht niet meer omgebogen werd. We stonden nu regelrecht oog in oog met de machten van de natuur, niet meer van de verstedelijkte mens. Het was het tijdperk van de natuurrampen. Het was alsof nu de balans geheel verstoord was, zowel op aarde als op de planeet Sobibor. De mens was nu een speelbal geworden van groot natuurgeweld.

Er waren ook veel onverklaarbare buitenaaardse natuurverschijnselen.

Utrecht zei dat er een tijdsvacuum was ontstaan waarin alles gezogen werd, en waar de tijd stil bleef staan van 1940 tot 1945, wat oorspronkelijk de invasies door de Muo waren, maar wat nu was overgenomen door de natuur. De Muo was geheel verbrijzeld. Uit een groot gat waren grote buitenaardse vrouwen gekomen, veel groter dan mannen. De vrouwelijke leiders van deze vrouwen, die allemaal donker waren, waren genoemd naar de jaren van het tijdsvacuum, dus 1940, 1941, 1942, 1943, 1944 en 1945. Alle mannen werden door hen gearresteerd en in concentratie gezet, want mannen waren de oorzaak geweest dat deze vrouwen zolang opgesloten waren geweest buiten

tijd en ruimte. In hun filosofieën waren mannen levensgevaarlijk, en moesten vastgezet worden. De vrouwen hadden hele grote borsten die een vreemde soort melk hadden, en door bepaalde buizen en leidingen in de concentratie kampen moesten de mannen gevoed worden, maar alleen op gezette tijden, want verder werden de mannen uitgehongerd, omdat ze veel teveel kracht en macht hadden gehad. Ze waren vet geworden op hun droesem.

In het tijdsvacuum van 1940-1945 viel

alles met elkaar samen. Overal waren er concentratie kampen aangelegd door de feministen, soms feminazi's genoemd, de radicalen, behalve in Utrecht, waar ik woonde in een buitenwijk. Hier was ik ook opgegroeid. Ik fietste naar de straat achter mijn straat, wat altijd een straat met probleemjongeren was, maar die hele straat was gesloopt en er lag allemaal zand. Ik vroeg me af of er een concentratie kamp zou komen. Maar er werd gezegd dat er een groot grasveld zou komen en dat er nieuwe huizen gebouwd zouden worden. Het veld zou tussen de looppaadjes achter de achtertuinen komen te liggen, waar kinderen zouden kunnen spelen. Ik vroeg me af waarom Utrecht niet gevallen was. In mijn gedachten hield ik de jongen genaamd Utrecht, die uit de toekomst kwam, vast. Ik had mijn hoofd tegen zijn borst aangelegd, maar plotseling merkte ik dat hij slechts een standbeeld was. Het was als een droom. Ik herinnerde zijn woorden : 'We weten niet hoeveel tijd we hebben. We zijn mechanisch opgeladen, en het kan elk moment weer afgelopen zijn, want we hebben beiden lekken, en onze apparatuur werkt nog niet optimaal. Dit is alles wat we hebben.'

De jaren 1940-1945 waren vrouwen die op beesten reden. Ik had niet meer het gevoel dat ik in één realiteit leefde. Hier liep alles in elkaar over. De stad Utrecht was als een grote bibliotheek met boeken. Tevens was dit onze beveiliging. Er was iets met mijn hersenen gedaan, alsof ik aan de drugs was, of was het de melk ? Was ik vermelkt ?

Er werden overal feministische blaadjes verspreid over de heropvoeding van de man. Ook de bibliotheek stond vol met feministische boeken. Het was als een religie. Sommige feministische groeperingen gingen van huis tot huis, om te evangeliseren. Ze brachten het evangelie van de natuur, van de buitenaardse natuur, en van de melk. Ik voelde me vreemd. Het was alsof de leidingen van melk gewoon door de lucht hingen, en door onze hoofden, en het was om onze nekken als ketenen. En de melk was van een zware buitenaardse electriciteit, als de bliksem die insloeg. En de zes jaren waren school programma's, zes school programma's.

Einde

DE TORENS VAN BELZEHAM
DE EZAUSLADDER

Hoofdstuk 1.

Sint-Oedenrode.
Het is ochtend.
Ik kijk uit het raam.
Ik zie de kerktoren.
Ik zie op straat de gereformeerden lopen.
Ik ben geïnteresseerd in theologie.
Het boeit mij, maar ik houd het op veilige afstand.
Het blaft mij teveel. Gelukkig liggen die honden aan de ketting.

Ik groeide op in een kerkelijk gezin.
Het was zo uit de hand gelopen dat ik hier naartoe ben gevlucht.
Ik woonde eerst in Friesland. Die Friezen zijn soms niet goed bij hun hoofd.
Maar ik ben zelf een Fries, en mijn familie is Fries.
Ik beschouw ze niet meer als mijn familie.
Ik moest helemaal naar de andere kant van Nederland vluchten,
en woon nu goed in Sint-Oedenrode.

Het evangelie interesseert me, zoals mijn vrouw mij ook interesseert.
Ik heb het idee dat ze beiden hetzelfde zijn, dat het evangelie mijn vrouw is,
en mijn vrouw het evangelie. Ook amazones interesseren mij.
Zij zijn de vrijgevochtenen van het mannelijke, patriarchische bewind.
Als je het mij vraagt zijn zij de enige hoop voor Nederland.

Ik kan me de predikant van Belgum herinneren van vroeger.
Wat liep die man te schelden en te vloeken van de preekstoel af.
Wij moesten dat allemaal aanhoren. De familie was geen haar beter.
Die namen het allemaal van hem over, en ik moest altijd die verhalen aanhoren.

Jan heette die, Jan van Belgum. Hij kwam vroeger veel bij ons thuis, hield ons nauwgezet in de gaten, want wij waren zijn schaapjes en hij was de goede herder. Nou, zo goed was hij niet. Soms als hij kwam was hij dronken, en hij rookte ook als een ketter. Nu is dat op zich niet zo erg natuurlijk, maar het was gewoon een nare man, niet fijn in de omgang.

Hij heeft onze hele familie in het verderf gestort met zijn verhalen, want ja, verhalen vertellen dat kon hij wel. Dan moesten we soms met het hele gezin dagenlang de kelder in omdat de wereld zogenaamd zou vergaan, dat soort toestanden. Die man was niet helemaal honderd. En zo ken ik wel meerdere predikanten.

De amazones hebben gevochten om mij naar Sint-Oedenrode te krijgen.
Dat waren vriendinnen van mijn oma. Ze waren al heel oud, maar hun dochters streden mee.
Mijn oma was nog de enige waarmee ik contact had van die familie.
Ze was een goudeerlijk mens en moest ook niets van die verhalen van van Belgum en de familie weten. Zij ging ook naar een andere kerk.

Theologie kan mij altijd wel boeien, en

kerkgeschiedenis en kerkoorlogen. Ik heb er veel van meegemaakt. Het is interessant om het uit te pluizen. Ik ben een zakenman. Ik onderhandel graag. Ik puzzel graag dingen uit. Ik ben geïnteresseerd in oude en nieuwe dingen, weetjes, nieuwe gezichtspunten. Het is ook een stuk trauma-verwerking. Ik wil klaarkomen met het theologische vraagstuk. In mijn vrouw heb ik die oplossing gevonden. Zij was een vriendin van één van de dochters van een vriendin van mijn oma. Ze is wel wat ouder dan mij, maar dat maakt niet uit. Ze zat dus in het amazone-leger en heeft meegeholpen mij te bevrijden uit Friesland. Dat ging niet zonder slag of stoot.

Ik was meer dood dan levend, maar zij heeft mij opgepept en nieuwe levenslust gegeven.

Zoveel nieuwe gezichten hier. Ik moest er eerst wel even aan wennen. De mensen hier zijn zo anders. Ik was blij dat mijn vrouw meeging, die toen nog mijn vriendin was.

Ze zegt vaak dat ik diep zucht. Ik draag natuurlijk heel wat mee. Ik kan er met haar wel goed over praten. Zij is ook geïnteresseerd in theologie, en blijft ook op veilige afstand. Het mag nooit meer gebeuren, dat wat ons overkomen is.

Soms jank ik nog steeds, omdat het gewoon te diep zit. Ik krijg het niet weg. Het heeft mij beschadigd voor het leven. Er is geen kruid tegen opgewassen.

Ik wil met haar naar de zee gaan, met mijn vrouw.

Ik heb het gevoel dat de theologie me weer naar de nek is gevlogen, en dan is de zee altijd behulpzaam.
Het is een hele strijd.

De golven van de zee laten me altijd zien dat er zoveel van me is afgenomen, maar dat ik er ook zoveel voor terug krijg.

Ik ga wel vaker met mijn vrouw wat daagjes naar zee. We hebben daar ergens een caravan staan. Dan zijn we er even helemaal uit.

In de golven wordt alles tegen elkaar weggestreept. Wij noemen de zee daarom ook wel de dokter. Maar een mens kan niet in de zee wonen. Daarom houden we net als theologie de zee ook op een afstand. Wij benaderen de zee ook als een zee, als eb en vloed, als een zee van vragen.

Zo in de hoogzomer lijkt de zee wel rood. Alsof het iets aankondigt, die rode gloed. We kunnen bijna de toekomst zien in de zee, als een spiegel, maar begrijpen doen we het niet. Daar is meer voor nodig. Daar hebben we de theologie voor, en ons dochtertje. De laatste keer toen we naar zee waren gegaan had ze het telkens over een aardbeving in Friesland. Dat riep ze zelfs, en dan keek ze naar mij : ‘Aardbeving in Friesland.’ Twee weken daarna kwam die aardbeving ook. Friesland is nu een ruïne, en grote delen van Groningen en Drenthe ook. Het is een wildernis. Er zijn vele rampentoeristen daar. Ik waag me er niet aan. Wat als er nog meer aardbevingen daar zullen komen ? Het is nu een gebied van campingen en

kampen. Mijn dochtertje wil er naartoe, maar voor mij is het nog steeds te traumatisch. Ook mijn vrouw wil er naartoe. Ze willen daar op zeilvakantie. Mijn vrouw wil er ook een zeilschool beginnen, maar ja, dan zouden we moeten verhuizen, en dat zie ik echt niet zitten. Gevaar van aardbevingen, en gevaar van flashbacks. Het is te pijnlijk voor mij. Ik voel me dan niet veilig. Ik zou me voortdurend onrustig voelen, maar mijn vrouw zegt dat het een uitdaging is, en dat het nu zo veranderd is. Ze zegt ook dat aardbevingen daar heel zeldzaam zijn, vooral van een omvang als deze. Dat maak je maar één keer mee in je leven. Ik probeer haar te geloven. Zij is immers mijn evangelie.

Mijn dochtertje voelt alles haarscherp aan. Als zij er naartoe wil dan moet het wel veilig zijn. Toch houd ik de boot af. Het is meer iets voor de fantasie.

Hoofdstuk 2.

Ik heb me uiteindelijk laten ompraten. Ik werd gek van het gezeur aan mijn hoofd.
We zijn naar Friesland gegaan. We staan nu op een camping.
Mijn vrouw en dochtertje willen zeilen en ik moet mee.
We zijn op zeilvakantie, en als alles goed gaat wil mijn vrouw een zeilschool beginnen.
Het is een wildernis hier, met wat ruïnes, en veel campings en kampen.
Sommigen komen hier om te jagen, op jachtvakantie te gaan.
Er loopt overal wild rond.

Mijn vrouw zegt dat de zwijnen alles opvreten wat los en vast zit.
Daarom vindt zij de jacht gerechtvaardigd, maar ik heb zoiets van : die dieren moeten toch ook eten ? Is eten verboden vandaag de dag ? Een mens eet toch ook, waarom een dier niet ? En dieren hebben geen supermarkten. Ze moeten toch ergens hun voedsel vandaan halen ?
Mijn vrouw zeilt, maar wil ook jagen. Ook wil ze vissen.
Ik laat haar maar gaan. Er valt toch niet tegen op te boksen.
Het is als strijden tegen de zee. Dat win je niet. Daar wordt je moe van.
Je kan alleen maar verliezen tegen de zee.

Ik heb houvast in de theologie, maar houdt het op veilige afstand.
Ik houd het in de boeken. Ik ga niet naar de kerk.
De kerken zijn nu ruïnes hier, maar ze houden kerkdiensten op de campings.
Mijn vrouw wil er naartoe, en ook mijn dochtertje.
Uiteindelijk laat ik me toch overhalen om van het gezeur af te zijn, en slepen ze me mee.
Achteraf heb ik er geen spijt van. Het was een mooie dienst.
Ik heb er veel van geleerd, heb nieuwe inzichten gekregen.

Ze vereren mijn dochtertje, vanwege haar speciale voorspellende gave.
Ze ziet dingen komen die wij niet zien, als de rode, spiegelende zee.
Zij kan de zee verstaan. Wij niet.
Ik begin meer en meer te merken wat voor een cultus er ontstaat rondom mijn dochter.
Ik probeer haar tegen al die aandacht te beschermen, maar het is weer als vechten tegen de zee. Ik kom er niet

doorheen, en mijn vrouw werkt ook al helemaal niet mee. Zij is trots op onze dochter, en denkt dat ze zo veel voor de samenleving kan betekenen. Ik leg me er maar bij neer. Ze willen haar ook laten prediken.

Het zijn mooie diensten. Velen komen zo over de ramp heen.
Mensen hebben vaak zoveel familie verloren. En vrienden.
Ja, de theologie geeft moed, en rust, en geeft hoop.
De theologie is een dokter, als de zee.
Wij varen mee.
De stroom is sterk, we gaan op naar het hemelse land.
Mijn dochtertje heeft het hoogste woord. Die schijnt alles te weten.
Hoe dat kan weet ik niet, maar ik laat het maar gaan.

Mijn dochtertje is ook zo geïnteresseerd in theologie, op zo'n jonge leeftijd al.
Ik kan er maar niet over uit.
Terug naar Sint-Oedenrode willen we niet.

Ik val op door mijn verhalen. Ze vinden mij een verhalenverteller.
Ik moet toch wat om te leven ? Anders is het leven maar zinloos.
Ik schilder ook. Dat vind men maar niks.
Ze begrijpen mijn schilderijen niet. En ik begrijp het ook niet.

Ik probeer te schilderen over theologie, maar houdt het ook afstandelijk.
Theologie is mogelijk gevaarlijk voor de mens.
Filosofie en verhalen zijn ervoor om de theologie te beteugelen, maar ze kunnen juist ook kolen op het vuur gooien. Vandaar dat ik veel schilder.

Mijn vrouw komt soms met worst thuis, en dan moet ik eten.
Ze dwingt me, of zeurt net zolang totdat ik het doe.
Daarna ben ik misselijk en heb ik koppijn.
Ik vind onze relatie op die manier niet gezond, maar ze heeft teveel voor me gedaan.
Ik kan haar niet zomaar weggooien. Ik kan gewoon niet tegen haar op.
Ze is een amazone.

Ze is ook veel steviger gebouwd dan ik.
Ik ben maar een dun mannetje.
In een gevecht zou ik het nooit van haar kunnen winnen.
Verbaal is ze ook veel sterker dan ik.
Zij is altijd recht op de man af, en ik praat altijd overal omheen en vertel verhalen.

Ze dwingt mij vlees te eten. Wie doet zoiets ?
Mijn dochtertje komt overal mee weg. Die hoeft niets.
Ik denk dat mijn vrouw niet tegen ons dochtertje opkan.
Daarom heb ik hoop in mijn dochtertje.
Ik ben deel van de cultus.

Steeds meer begin ik van vlees te houden, en van mijn vrouw.
Ze is een jager. Ze heeft mij eens gered.
Ze zegt dat ik moet eten wat de pot schaft.
Ze heeft haarzelf opgedrongen als het evangelie. Ik zit met een stockholm syndroom.
Steeds minder wil ik er tegen vechten.
Het heeft mij verlamd en ik vind het lekker.

Misschien lekker gemakkelijk, iemand die altijd voor me denkt en alles voor me beslist.
Ze bemoederd me. Ze heeft me eens gered, en daarom kijk ik tegen haar op. Het zou bijna als een zonde zijn als ik haar pijn zou doen, of haar ergens niet in zou behagen.
Ik ben er goed bij.

Daarom vereer ik mijn dochtertje. Daarom ben ik deel van de cultus, om het in balans te houden. Mijn dochtertje is de enige die tegen mijn vrouw opkan.

Weer een hap vlees, en weer een hap vlees. Mijn vrouw voert me. Ze heeft er zelf voor gejaagd, maar ik voel me ook als haar prooi. Ik moet eten wat de pot schaft, en ik vind het nog lekker ook, terwijl ik er eerst misselijk van werd en koppijn van kreeg. Nu ja, koppijn heb ik nog steeds soms, maar dat kan ook van iets anders zijn. Mijn vrouw zegt dat ik er nu meer aan ben gaan wennen. Ze kan me nog meer vertellen.

Ik moet ook snoep eten soms. Dat is dan mijn beloning voor iets, maar ik mag niet teveel snoep eten. Ze houdt mijn lijn goed in de gaten, bijna hysterisch. Ze wil geen dikke man. Dan zou ze me moeten onthoofden, zegt ze. Ik heb geen grammetje teveel, en dat wil ze zo houden, maar soms heb ik het idee dat ik een heel klein buikje heb als ik in de spiegel kijk. Ze heeft me in het begin van onze relatie vaak getracteerd met snoep, en daar is het van gekomen, en het is nooit meer weggegaan. Ik was daar wel erg van geschrokken, maar zij schijnt zich er niet aan te storen, ook niet dat ik kaal aan het worden ben, en dat ik een petje draag. Zij vindt dat mannelijk, en van haar hoef ik dus geen petje op, maar ik mag het gelukkig wel van haar, en daarom doe ik dat ook. Ik ben het er helemaal mee eens dat kaal worden mannelijk is, dat het bij de man hoort, en ook harig zijn, op borst en benen, maar zomaar zonder petje op straat lopen voel ik me niet prettig bij. Ik denk sowieso dat we ons moeten beschermen tegen de zon. Ook doe ik soms een zonnebril op.

Na al die jaren ben ik nog steeds verliefd op haar, ondanks haar gedrag. Maar ik ben ervan overtuigd dat dit het stockholm syndroom is. Mensen dwingen iets te eten gaat mij te ver. Ik ben geen kind meer. Mijn dochter is nog kind, en die hoeft dat allemaal niet. Die is onder en boven de wet, die is de wet zelf.

Als het om eten gaat is mijn vrouw streng. Ik mag ook niet teveel eten, en niet te zoet. Maar daarbuiten is mijn vrouw ook vaak lief. Ze is over het algemeen wel aardig, maar soms denk ik dat ik haar gewoon zo wil zien. Misschien overdrijf ik nu een beetje. Ik heb het idee dat ik in een secte terecht ben gekomen, en ik kan de weg eruit niet vinden. Ik kan niet tegen de zee op. Mijn dochtertje is mijn rots in de branding.

Misschien als ze wat ouder is kan ze mij helpen. Of misschien sijpelt haar hoge begaafdheid dan weg en zal ze net zo zijn als mijn vrouw. Normaal gesproken in deze samenleving knippen ze de vleugels van de kinderen af op een bepaalde leeftijd. Maar dat wil ik voorkomen. Ik zal strijden voor mijn dochter tot het bittere eind. Ik heb geen

ruggegraat, zeggen ze dan. Ik draai overal omheen en vertel slechts verhalen. Ik bereik zo niks.

Ik zit er weleens aan te denken, als ik een onbewaakt moment zou vinden, dat ik misschien dan van mijn vrouw zou kunnen vluchten ? Maar waar moet ik dan heen ? Ik ben verliefd, tot over mijn oren, en zit onder de plak, en neem haar fratsen op de koop toe. Ze heeft mij immers gered. Ze is immers het evangelie. Maar dat dwingen, hè ? Als haar vriendinnen komen dan dwingt ze mij ook, en zet ze me voor schut. Ik voel me geen man meer. Ik ben ontmand. Ik vind dat niemand hoeft te weten hoe mijn vrouw mij behandeld. Ik schaam me ervoor, net zoals ik me erover schaam dat ik kaal begin te worden.

Ik hoef helemaal niks. Ik ben haar hondje niet. Ik ben haar papkindje niet. Wat is het leven toch wreed en gemeen. Ik word heen en weer geslingerd. Eigenlijk hoop ik erop dat mijn dochtertje weer zal roepen : ‘Aardbeving in Friesland.’ Nu is Friesland een hemel en een hel voor me. Nu ja, een halve hemel is ook al goed. Ik moet ook niet te gelukkig worden. Nee, dat vind ik niet kunnen. Geluk is toch een beetje vies voor mij. Het kan zoveel goede dingen uitdoven. Ik ben geen gelukszoeker. Ik zoek het leed op, als een rampentoerist, maar dan anders.

Ik voel mezelf een beul. Friesland is door een verschrikkelijke ramp heengegaan, en ik kom hier om de boel te bezichtigen en van het gebied te genieten na de zondvloed. Ik voel me als Noach in zijn wijngaard soms, dus ik mag niet klagen. Maar waar doe ik het voor ? En daarom wil ik niet al te gelukkig zijn. Deze mensen hebben pijn. Ik wil daarom ook niet vrolijk over straat lopen. Ze hebben zoveel familie en vrienden verloren. Ik heb het gevoel dat ze nu al te vrolijke gezichten niet kunnen gebruiken. Of misschien wel ? Misschien dat het hen ook opvrolijkt ? Maar het voelt gewoon niet goed. Ik wil niet overkomen alsof ik leedvermaak heb.

Volgens mij zit ik heel gewiekst in elkaar. Het klopt gewoon niet hoe ik me opstel, op vele manieren niet. Ik ben als een boer met een handeltje. Ik handel in rampen. Het is alsof deze mensen iedere dag weer door de zelfde ramp gaan. Telkens beleven ze het weer opnieuw. En ik kom van buiten. Ik kan me in hen niet verplaatsen. Ja, ik heb ook familie verloren, maar wat was dat voor een familie ? Ik mis ze als een boer die kiespijn heeft. Ik ben nu vrij, ook al heb ik zo’n vrouw. Dat neem ik op de koop toe. Dat is een lekkere vrijheid, maar misschien overdrijf ik nu. Soms denk ik dat ze niet goed bij haar hoofd is, maar dat denk ik ook van mezelf. Ons dochtertje geeft me dan hoop, uitzicht en toekomst.

De cultus omtrend haar wordt groter en groter. Ze is heel speciaal, door God gegeven. Ze is op jonge leeftijd al een groot prediker.

Hoofdstuk 3.

Ik ben zo verliefd op mijn vrouw.
Het wordt alleen maar erger.
Mijn buik, oh, mijn buik.
Het is niet meer slechts een stockholm syndroom, maar het omvat geheel Zweden.
Het is nu het Zweden Syndroom. Daar mag je ‘u’ tegen zeggen.
Ik krijg het niet uit me weg en dat wil ik ook niet.
Dit is wat ik wil. Ik ben verliefd.
Liefde maakt blind zeggen ze, en dat is ook zo.
Ik wil het kwaad niet in haar zien.
Ze heeft me gered. Ze is mijn heldin. Ik kijk tegen haar op.
Zonder haar zou ik niet meer hebben geleefd.
Dat wordt nog elke dag sterker.

Mijn redder, mijn evangelie, kan gewoon niets verkeerd doen bij mij.
Het weegt allemaal niet op tegen de gunst die ze mij heeft verleend eens.
Ook al zou ze me nu neersteken of onthoofden, dan ben ik nog verliefd, en ben ik haar nog dankbaar dat ze dat eens niet heeft gedaan, dat ze me eens leven heeft geschonken, en dat ik al zolang mocht leven van haar. Wat een rijkdom. Het kan niet meer kapot. Ook al zou ze me nu de rest van de eeuwigheid naar de hel sturen. Het leven wat ze me eens gaf is alles wat ik nodig heb. Daar kan ik mijn verdere bestaan op teren. Het is alsof het laatste oordeel al is geweest. Het is alsof ik toen de eeuwige hemel al ontving. Het was maar een druppel van de hemelse zee, maar die kan tegen alle woeste zeeën van de hel op. Ze is een gave van God, deze amazone.

Natuurlijk is dat maar een moment-opname. Op andere dagen klaag ik weer over haar. De hemel wordt groter in mij, maar ook de hel. Het klotst tegen elkaar op, als twee zeeën. Ik hang tussen wal en schip, tussen bed en wildernis. Ze heeft me ook verlamd, alsof ze me van iets hoogs heeft afgeduwd. Ik voel me invalide. Ja, ik heb het Zweden syndroom, en het verscheurd me van binnen. Wat een psychologie allemaal, wat een ingewikkeldheid. Daar kan zelfs Freud niet tegenop.

Ik begin te bidden tot Freud, die grote god, die dit misschien kan verklaren, mij kan helpen. Ik probeer in hem te geloven.

Die grote god Freud. Ik wil naar de kerk van Freud. Mijn vrouw is een zee die met mij speelt. Ik kom er niet doorheen. Ik moet ergens land vinden. Mijn dochtertje is slechts een rots in de branding, maar ik heb een eiland nodig. Maar iets zegt in mij dat Freud hier niet tegenop kan. Misschien moet ik wachten tot mijn dochter wat ouder is geworden. Misschien is ze dan als een eiland in deze woeste zee, en kan ze deze zee wat kalmeren. Misschien kan ze Freud dan ook helpen.

Oh, ik ben weer verliefd op mijn vrouw. Ik kan het niet tegenhouden. Het is sterke stroming die mij meesleurt. En de liefde is blind. De liefde slaapt. Maar soms slaat het de andere kant op, en is het haat. En de haat ziet alles.

Het is overweldigend. Het blijft maar stromen van boven. Het slaat me stuk. Het is alsof er nu een aardbeving is in Zweden. Dit is het Zweden syndroom. Freud is aan zet. Hij blijkt toch weer sterker. Het is als de opstanding na het kruis. Freud aan het kruis. Freud is opgestaan. Ik zie waar het naartoe stroomt. Het stroomt naar Zweden, en terug.

Het Zweden syndroom heeft genoeg aan haarzelf.
Het Zweden syndroom lost haarzelf op.
Het Zweden syndroom spiegelt alles terug, maakt de cirkel rond, gaat van kwaad naar goed en van goed naar kwaad, en laat alle dingen medewerken ten goede.
Ik heb de sleutel gevonden tot het geloof.
Freud is opgestaan.
Maar men noemt mij een religieuze fantast.
Men noemt mij een
godsdienstwaanzinnige.

Mijn vrouw en mijn dochter geloven wel in mij.
Ik ben immers van hun cultus.
Zij zijn de twee godinnen aan beide zijden van Freud,
in het Zweden Syndroom.

Het Zweden syndroom zorgt voor zichzelf.
Het Zweden syndroom vindt altijd een weg.
Sommigen noemen mij een genie.
Ik ben immers de vader van het object van hun cultus.

Voor sommigen kan ik niets verkeerd doen, vanwege dat ik haar vader ben.
Alles wat ik zeg vindt zijn weg wel in hen, op wat voor manier dan ook,
want ik ben de vader van hun godin, degene naar wie zij opzien.
Dat is ook het redders-syndroom.
De redder kan niets meer verkeerd doen, ook haar vader niet.
Ze zijn voor eens en voor altijd starstruck.

Ik heb de sleutel van het geloof gevonden.
Ik word verafgood en gedemoniseerd.
Mijn vrouw vindt het wel welletjes.
We gaan terug naar Sint-Oedenrode.
Hier begint ze een slagerij.
Vanwege dit alles is er van haar zeilschool niet veel terecht gekomen.
In haar slagerij kan ze haar woede en frustratie kwijt, ook haar bitterheid.
En hier in Sint-Oedenrode weten ze niet veel van de cultus af.
We zijn nullen hier.
Wij vinden dat ook beter voor de ontwikkeling van onze dochter.
Het is allemaal te ver gegaan in Friesland.
Ook mijn vrouw komt weer bij haar positieven.
Ze is een stuk minder dwingerig.
Ze ziet nu in waar het ons allemaal geleid heeft.
Ik eet nu vlees omdat het mag, niet omdat het moet.
Ik vind het lekker, maar voel me schuldig.
Dieren moeten ook eten.
Daarom verkopen ze in Etten-Leur ook mensenvlees.

En dan valt voor ons ook het doek.
Mijn vrouw wil scheiden.
Ze zegt dat ze lesbisch is geworden, en met de andere amazones in de bossen

wil leven.
Dat doen vrouwen tegenwoordig wel vaker, dat ze de bossen ingaan als protest tegen de samenleving.
Ze vindt dat voor mij ook rustiger, want ze geeft toe dat ze een groot probleem heeft.

Hoofdstuk 4.

Nu ze weg is ben ik in één klap van mijn vleesverslaving af.
Het is voor mij nu ook niet meer te pruimen.
Ik vind het vies.
Mijn roze bril is afgegaan.
Ik ben ontsnapt uit het Zweden syndroom.
Ik ben geen religieuze fantast meer, geen godsdienstwaanzinnige.
Ik houd theologie weer op veilige afstand.
Het is allemaal te ver gegaan.
Ik ben blij dat ze weg is.

Mijn dochter groeit op als een introvert iemand, waarschijnlijk door de scheiding.
Ze schijnt haar bijzondere gave niet meer te hebben of niet meer te gebruiken.
Het zat er ook wel aan te komen, want vleugels worden bij kinderen afgeknipt op een bepaalde leeftijd. Dan mag je dat ook niet meer hebben, anders ben je rijp voor de psychiater.
Nee, in dit land mag je niet dromen, mag je niet fantaseren, mag je geen geloofservaringen hebben of geestelijke ervaringen, mag je niet profetisch of paranormaal zijn, of parapsychologisch. Je mag zelfs geen symboliek of sarcasme gebruiken, want dan kijken ze je al paranoïde met scheve ogen aan. Alles wat je zegt wordt op een gouden weegschaaltje gewogen en wordt tegen je gebruikt. Alles halen ze uit het verband, om er zo hun eigen verhalen van te maken om dat vervolgens te verkopen. Alleen als schrijver kom je er mee weg, als het gedrukt staat op papier, en vooral als het duur is. Goedkope schrijvers worden veracht, worden niet gelezen, en als je je boeken gratis weggeeft ben je al helemaal geen schrijver in hun ogen. Nee, het geld moet veel rollen, want geld maakt blind. Dan zien ze je tekortkomingen niet meer. Het is als een cultus. Als ze zien dat je veel geld hebt en veel geld verdiend, en als je jezelf duur verkoopt, dan kun je alles van hen gedaan krijgen en geloven ze alles wat je ze zegt, in het Zweden syndroom.

Ze hoeven maar even wat geld te zien glinsteren en daar gaan ze al. Geld is hun redder, ook al hebben ze het zelf niet, ook al kunnen ze het allemaal niet betalen. Geld geeft hen hoop. Alleen het feit dat er geld is is hen genoeg. Het geeft hen de hoop het ooit eens een keer te kunnen stelen, of winnen, of verdienen, of vinden. Het geeft hen de hoop ooit eens een geluksvogel te zijn. Geld is hun redder en hun geloof, en zo zijn ze de rest van hun leven in het Zweden syndroom, als een tatoeage waar ze niet meer vanaf komen.

Ik heb teveel meegemaakt en teveel gezien. Ik kan er niet meer om liegen.

Ik sta er helemaal achter dat mijn vrouw naar de bossen is gegaan. Daar is het

beter te vertoeven dan in de samenleving.

In de hoogzomer lijkt de zee nog steeds rood, maar ik heb de sleutel van het geloof gevonden. Hierdoor kan ik het ook op een afstand houden en de touwtjes laten vieren. Het heeft niet meer die benauwende grip. Ik was in gevecht met een groot beest. Uiteindelijk bleek er een prinses in opgesloten te zijn, die zo vrij kwam, en het beest als een kleed afdeed, maar de prinses bleek zelf nog wel een erger beest te zijn. Dat blote is allemaal nog wel gruwelijker. Daarom zijn dagjes naar zee geen kwaad. Aan de zee kan ik alles relativeren, en worden dingen tegen elkaar weggestreept. Maar ik kan het niet te dichtbij laten komen, want dan heb ik een nieuw probleem.

Het is nu wel wat eenzamer geworden nu mijn vrouw er niet meer is, en mijn dochter introverter is geworden. Er is niks meer van de oude cultus overgebleven. Ik droom nu meer en vaker, maar ook dat heeft zijn grenzen.

Oom Jan komt soms langs, de sportvisser. We hebben het dan over theologie vaak. Hij is geen familie, maar ik noem hem oom. Hij woont hier in de buurt. Het is een goede bekende, maar hij heeft wel een drankprobleem. Ook kan hij soms te fanatiek worden over theologie, en dat kan flink eng worden dan, dus is het weer tijd om wat afstand te nemen. Soms is hij in geldproblemen, en dan help ik hem. Hij drinkt en gokt. Met theologie probeert hij eruit te komen, maar het lukt niet. Hij heeft meer nodig. Ook hij zit in het Zweden syndroom. Ik zeg hem altijd dat het Zweden syndroom het vanzelf wel uit zal sorteren, maar hij heeft er geen geduld voor.

Hij moet de opgestane Freud leren kennen, die in Zweden troont, maar hij is te verstrikt in zijn eigen theologie. Dan is hij hervormd, dan gereformeerd, dan christelijk-gereformeerd. Hij heeft nooit rust. Hij dwaalt altijd heen en weer. Ik zeg hem vaak dat het leven zinloos is en absurd, maar dat we het zelf wat zin moeten geven, maar niet teveel, want daar komen ook weer problemen van.

Het leven was te fanatiek, en daarom moest het leven zichzelf in de staart bijten als de rusteloze ouroboros om zich weer tot rust te manen. Die krachtmetingen zijn onvermijdelijk, totdat het leven in de rust is gekomen. Oom Jan had vroeger zijn vrouw verloren en sindsdien was hij rusteloos geworden. Ik hoopte hem weer wat rust te bieden, maar soms werkte het averechts.

Het leven is zinloos. Ze hebben er teveel zin van gemaakt. Zin die helemaal niet bestaat. Iedereen zit opgesloten in het Zweden syndroom, in het redders-syndroom, terwijl ze niet eens weten of de redder hen wel daadwerkelijk heeft gered, of die redder wel echt is, maar ze willen het geloven, en die redder kan geen kwaad meer doen. Alles wat de redder schrijft is volmaakt en volkomen. Ook de naaste familie van de redder kan geen kwaad doen.

Het leven is zinloos en volkomen absurd. We zitten allemaal opgesloten

in iets wat we niet kennen. Alle kennis hier is geforceerd, opgedrongen, vanwege het Zweden syndroom, de ingebeelde redder. Ja, het geeft hoop, maar is het ook de waarheid ? Vaak is het niets dan valse hoop, een overlevings-mechanisme. De mens wil overleven en grijpt alles aan wat hij maar kan vinden. Alles maakt de mens bruikbaar hiertoe. Hierin kan veel fout gaan, want ook de ander wil overleven. Iedereen moet loskomen van oneerlijk en onbetrouwbaar opportunisme. Dat gebeurt niet. Men vreet elkaar op. We zijn nog steeds in het oertijdperk. De beschaving is nog nooit gekomen. De mens is nog steeds een wilde.

Heel voorzichtig houd ik me vast aan bepaalde vormen van theologie, maar niet teveel. Dit beest kan alles vernietigen. Maar als alles toch zinloos is en volkomen absurd, moeten we dan niet nihilistisch zijn ? Of is de saaiheid onze bescherming en kunnen we daar wat zin in vinden ? Chronische saaiheid ?

Heel voorzichtig loop ik naar het dorp. Ik durf bijna niet te ademen, en durf me bijna niet te bewegen, en daarom gaat alles maar zeer traag.

Het leven heeft weinig zin. Grotendeels is het leven zinloos. Stel dat er maar één parel op de aarde te vinden is die zin heeft, dan nog zal de mens er onzinnig mee omgaan als hij die parel heeft gevonden. De mens moet leren zinvol om te gaan met het zinloze leven. Zinvol omgaan met de zinloosheid. Het is absurd, en de mens gaat ook absurd om met het absurde. Daarom moet de ouroboros zichzelf soms in de staart bijten, om zichzelf tot orde en rust te manen. Of is dat ook zinloos ? Is het niet allemaal zinloos, wat we dan ook doen ? Is het niet allemaal verbeelding ? En waar komt het vandaan ? Voel je je soms de enige die nog zin geeft en zin heeft in het leven, of heb je ook al de moed verloren, en leef je gewoon omdat je moet en niet anders kan ? Alles moet tot rust komen, het hele leven, en soms kan dat alleen door de ouroboros die zichzelf in de staart bijt, en dat gaat er soms hard aan toe. Hoe een woeste oceaan te kalmeren ? Of moeten we het allemaal loslaten en ervan vluchten ? Maar waar naartoe te vluchten ? We zijn allemaal gevangen in het Zweden syndroom. Ouroboros moet soms bijten. Dan is er ontsnapping. Daarom was er ook een aardbeving in Friesland.

Waar komt het vandaan ? Waar komen we vandaan, en waar gaan we naartoe ? Hoe kwam het dat alles zinloos en absurd werd, of is het altijd al zo geweest ? Dat is ook een vraag in de theologie. Er werd dan altijd op het paradijs gewezen. Daar was alles nog goed en zinvol, maar door de zondeval viel men diep. Nu is alles leeg en doods, als de Danaïden die water scheppen in een bodemloos vat. Water naar de zee dragen. Waar doen we het allemaal voor ? Het is zoals het is. Kunnen we daar wat aan veranderen, of kan niemand dat ? Of is alles illusie en moeten we wakker worden ? Zijn dit dan de nachtmerries van de feutus vóór de geboorte ?

Elke dag weer sta ik op en ben ik kwaad op de wereld, en verbaas ik mezelf over de vele mensen die niet kwaad zijn. Dan denk ik : het is zinloos en absurd.

Iedereen is aan een drugs die ik schijnbaar niet heb, en ook niet wil. Ik wil niet aan de drugs. Ik wil niet meeliegen. Ik wil niet verder slapen. Het zijn allemaal schimmen om me heen. Dat is wat deze wereld is. Dan denk ik aan de amazones in het bos, en dan denk ik : Die hebben het goed voor elkaar. Misschien moet ik ook maar naar het bos gaan ? Maar is het niet hectisch daar ? Ik zit gevangen in het Zweden syndroom van de samenleving, ook al ben ik half wakker. Voor mij is het nog een half syndroom. Het heeft me in ieder geval verlamd, en ik kan niet weg.

Alles buiten het Zweden syndroom in mij is woede, angst en depressie. Er is een halve hemel en een halve hel in mij, die beiden steeds groter worden. Ik vind de mensen zo sadistisch en onverschillig. En theologie is zo gevaarlijk. We leven nog steeds in het prehistorische tijdperk. Grote beesten die tegen elkaar strijden. Om wat ? Om macht, eer, overleving ? Is het niet allemaal zinloos ? Kunnen we het niet beter verdiepen ? Misschien ligt er op de bodem van het bestaan nog wat zin ? Of is het juist de zin die gevaarlijk is, en kunnen we niet beter gewoon zinloos blijven en langs alles heenleven, om ons te beschermen tegen iets veel ergers ?

Mijn denken stopt maar niet. Het is als een wildernis brug van touwen, over deze woeste rivier van het leven heen. Blij dat ik denk. En dromen doe ik ook veel, maar denken is een vorm van dromen. Denken is dagdromen, en dat moet ook wel, want de dag is het ergste lijden voor de mens. Het denken, het dagdromen, kan dat wat verzoeten en verzachten. Maar soms is het beter niet te denken, want denken en dromen kunnen heel gevaarlijk zijn. Soms is het beter in stilte te zijn. De mens moet veel twijfelen. De mens is te groot geworden, te zeker van zichzelf en al zijn vreemde ideeën. Met die ideeën wil de mens andere landen veroveren. Zijn gebied uitbreiden. Expansie-drift.

De nazi’s kwamen, de politieke farizeeërs. Grote beesten in het stenen tijdperk. Ze gingen ten onder, maar kwamen terug in andere vormen. Het leven vervormt zich voortdurend. We moeten erg oppassen. Daarom houd ik me vast aan Freud. Niet als god of als een volkomenheid, maar als een voorbeeld, als een inleiding, als een filosofisch voorschrift.

En ik staar veel naar de rode zee in de hoogzomer. Is daar ergens een pad door de diepte, misschien tot een eiland ? Een eiland met een verdien-model ? De zinloosheid is gratis, maar zin moet je verdienen. We moeten onze wereld geheel opnieuw opbouwen, te midden van alle zinloosheid en absurditeit, te midden van de Danaïden, de schimmen, die leegheid in leegheid scheppen, en als doel de leegheid hebben. Oh, wat een gruwelijk schilderij. Ik kan er niet bij. Ik kan er niet mee leven. En ik ben zo verliefd op iets wat misschien helemaal niet bestaat. Maar misschien moet ik het zelf maken, zelf tot leven roepen. Moeten dingen dan daadwerkelijk bestaan om zin te hebben, waarde te hebben ? In de theologie is dat toch ook niet zo ? En in de sprookjeswereld toch ook niet ? Waarom is een mens vaak zo bang dat iets niet bestaat ? We zouden banger

moeten zijn als het wel zou bestaan. Soms is de verbeeldingswereld gewoon veiliger. Metaforen zijn krachten. Het subtiele is sterker dan het opzichtige. Maar het opzichtige liegt. Zie daar maar eens tegenin te gaan. Je vecht tegen een zee.

Hoofdstuk 5.

Ze moest vluchten onder de grond, hoorde ik, mijn vrouw. Ze werden achterna gezeten. Zelfs in het bos was het niet veilig. Ik ging haar daar opzoeken. Ik moest diep onder de grond door een tunnel en een put, in een soort kooi gemaakt van takken. Zelfs diep onder de grond waren er bossen, ondergrondse bossen en velden. Ze voerden hier jacht op grote beesten, veelal zwijnen.

Er was niemand die hier hen tegenhield. Hier kwam eigenlijk niemand. Er waren hier ook rivieren. Er zou ook ergens een ondergrondse zee zijn. Toen ik de ondergrondse wereld hier had gezien wilde ik niet meer terug, en ik hoefde ook niet meer terug. Het was alsof ik hier weer een beetje kon ademhalen. De lucht was zo zuiver hier en zo natuurlijk. Ik kwam erachter hoe zwaar de lucht boven de grond vergiftigd en vervuild moest zijn door al die auto's, vliegtuigen en fabrieken. Ik voelde me hier weer als een kind, als herboren. Hier kalmeerde mijn denken, en ik kwam erachter dat boven de grond het denken gewoon opgefokt werd en voortgedreven door al die giftige stoffen in de lucht. Dat moest je telkens inademen, en dat speelde met je brein.

Het voelde aan alsof mijn vrouw me voor een zoveelste maal had gered. Weer was zij mijn redder. Er waren ook dingen die ik van boven de grond miste, en daarom ging ik soms terug. Mijn vrouw vond dat maar niks, maar liet het toch toe. De anderen begonnen steeds moeilijker te doen, want telkens als ik weer bij hen terugkwam werden ze weer aan boven de aarde herinnerd. Daarom begonnen ze me meer en meer voor de keuze te stellen, ook mijn vrouw. Ik heb toen voor hen gekozen, maar dat hield in dat ik voor hen moest werken. Ik moest mijn plaats in hun samenleving verdienen. Dat viel niet mee, tegen zelfs. Sommigen waren heel controle-zuchtig, en sommigen waren zelfs opdringerig. Ik begon steeds meer vrijheid te verliezen.

Op een dag nam ik de benen. Ik wilde nog dieper de grond onder gaan, alhoewel ik daarbij riskeerde dat ik niet meer terug kon. Het was warmer dieper onder de grond, tropischer, exotischer. Er leefden hier veel meer vrouwenstammen. Ze waren helemaal ontvreemd van boven de aarde. Ze hadden donkere huiden, vaak bedekt met aarde. Makkelijk ingang daar had ik niet. Ze waren paranoïde en onredelijk. Ze waren zwaar achterdochtig. Ik had geluk dat ze me in leven hielden. Ook voor hen moest ik werken, anders zou ik geen deel kunnen hebben in hun kamp. Maar er was hier meer vrijheid. De natuur was hier ook anders. Intenser. Het leek wel alsof er nog zoveel meer natuur tussen mij en de vrouwen zat. De natuur nam mijn

verstand over, zoals de natuur dat waarschijnlijk met hun verstand had gedaan.

Er was hier een geheim, een bol van bloed die door de korenvelden heenging. Het was een vreemdsoortig koren wat ze hier verbouwden. De rode bol scheen hun God te zijn, die de velden zegende, vruchtbaar hield, en er voor zorgde dat er goede oogsten waren. Maar ze moesten offers brengen aan de rode bol. De rode bol leefde van bloed.

Ook ik moest gekeurd worden door de bol van bloed. Als ik de bol op de enige manier niet zou bevallen, dan zou de bol mij als offer nemen. Ik had nog de tijd om weg te gaan, terug te gaan waar ik vandaan kwam, maar ik besloot het risico toch te nemen. Ik had alle schepen immers al achter me verbrand. Ik kon nergens anders heen.

De bol zou komen om me te inspecteren. Ik was best wel bang. Ik deed mijn uiterste best om goed voor te komen, maar ik had geen idee waar de bol op zou letten, en dat vertelden ze me ook niet. Ze zeiden dat de bol erg kieskeurig was. Ik had er een hard hoofd in, maar besloot me er toch voor open te stellen. Ik wist dat het een spel op leven en dood was, maar ik had toch al het gevoel dat ik niet meer leefde, dus echt veel zou ik er niet mee verliezen als het mis ging.

De bol kwam langs en op een bepaalde manier voelde ik me sexueel aangetrokken tot de bol, zoals ook tot de vrouwen. Ik werd er rustig van, alsof ik de bol kende, alsof het iets in mijn hart was. De bol keek mij aan, maar het had geen ogen. Het had iets moederlijks over zich. Ik keek naar de bol, en voelde iets stromen in mijn hersenen, als water. Ik werd helemaal warm van binnen.

‘Wie is hij ?’ vroeg de bol. Er waren ook wat vrouwen bij me. Ze zeiden niks. ‘We kennen hem niet,’ zei een vrouw na een tijdje.

‘Ik wil hem meenemen,’ zei de bol.

‘Waar naartoe ?’ vroeg ik.

Ik had het gevoel alsof ik in een baarmoeder was.

‘Ontkleed hem,’ zei de bol. De vrouwen trokken toen al mijn kleren uit.

Ik voelde me naakt en moe, alsof ik door een vlieg was gestoken.
Ik ging toen op de grond zitten van zwakte.

‘Wat moet ik met hem ?’ vroeg de bol.
De vrouwen zwegen weer. Ik keek op tot de bol. ‘Kan ik helpen ?’ vroeg ik.

‘Je moet wel,’ zei de bol. ‘Ik zal je meenemen.’

Weer vroeg ik waar naartoe, maar de bol gaf geen antwoord.

Na een tijdje sprak de bol : ‘Volg mij.’ De bol begon toen door de korenvelden te gaan. ‘Weet je wat voor velden dit zijn ?’ vroeg de bol.

‘Korenvelden,’ zei ik.

‘Mis,’ zei de bol. ‘Het is niet zomaar koren. Het is dat wat groeit in de harten. Het is vlees. Ik ben de oogster van de harten.’ Een gestalte in een donkere pij met kap kwam op ons af over het pad tussen het koren, en droeg een zeis. ‘Oogst zijn hart. Besnijd hem,’ riep de bol.

Ik verloor toen mijn bewustzijn en werd even later wakker in een tent op een ligmatje. Ik keek op en zag de vrouwen. ‘Je mocht leven,’ fluisterde één van de vrouwen zacht. Ik voelde me anders, alsof de bol in mij was, alhoewel ik het gevoel had dat de bol altijd al in me was.

Ik had hier niets. Ik moest helemaal opnieuw beginnen.
Ik voelde me als gekrookt riet, als koren.
Ik moest in deze bol geloven en voor deze bol werken, met bloed, zweet en tranen.
De bol wilde een nieuw paradijs bouwen.
Achter de korenvelden was een grote afgrond waar de bol in woonde.
Ik droomde van een nieuwe wereld.
Ik moest alles verdienen.
Zaaien en oogsten.

Eén van de vrouwen was genaamd Suwawwe.
Ze wenkte mij. Ik liep achter haar aan, me nog steeds zwak voelende.
We kwamen na een tijdje aan bij een wijngaard.
Daarachter lag een strand en een rode zee.
Ik vroeg me af of het druiven waren of bloed.
De vrouw ging de zee in, en wenkte mij weer.
Ik volgde haar. Er was hier een sterke branding.
Ze was adembenemend mooi, zoals de zee mooi was.
Ik was haar dankbaar dat ze deze plaats liet zien.

Na een tijdje zwemmen leidde ze mij naar een hutje ergens achter het strand waarachter de wildernis was. In het hutje schonk ze wat soep voor me in uit een ketel.
‘Als je deze soep drinkt, dan leid ik je tot de ladder van Ezau,’ stelde ze voor.
‘Wie bent u dan ?’ vroeg ik.
‘Ik ben de vrouw van Ezau, zijn godin,’ antwoordde ze.
‘Waar is Ezau ?’ vroeg ik.
‘Hij is dood,’ antwoordde ze.

‘Waar leidt de ladder van Ezau naartoe ?’ vroeg ik.
‘De ladder gaat naar beneden in de afgrond van de rode bol,’ antwoordde ze.
Ik nam van de soep, en ik voelde mezelf als door de grond zakken.
Ik gleed in een put, in een afgrond.
Even later zag ik een ladder die nog dieper ging.
Dat moest de ladder van Ezau wezen. Ik daalde af over de ladder, dieper de afgrond in. In de verte zag ik de velden.
‘Hier stierf hij,’ vertelde de vrouw, die dichtbij me was.
‘Hoe ?’ vroeg ik.
‘Op de velden zijn de buffels van het kwaad,’ vertelde de vrouw. ‘Ze hebben hele lange hoorns, en ze doorspietsten hem.’
‘Tijdens de jacht ?’ vroeg ik.
‘Ja,’ antwoordde ze.

Ik zag de buffels brullen in de verte. ‘Daar ga je niet naartoe zonder een jachtspeer,’ vertelde ze.
‘Waar kan ik zo’n jachtspeer krijgen ?’ vroeg ik.
‘Ik ben de jachtspeer,’ antwoordde ze. ‘De jachtspeer bereik je alleen aan het einde van de ladder, helemaal onderaan dus.’

Ik merkte dat ik ergens vastliep op de ladder. Ik kon niet verder naar beneden. ‘Elke trede van de ladder is een jaar van hard werken en zwoegen,’ verkondigde ze.

‘Maar je bent hier,’ stootte ik uit.
‘Ja, maar je hebt me niet,’ verkondigde ze.
‘Dus ik heb jou nodig om het kwaad te overwinnen ?’ vroeg ik.
‘Als Ezau mij nodig had, waarom jij dan niet ?’ antwoordde ze.
‘Hoe hebben ze hem kunnen doorspietsen als jij zijn jachtspeer was ?’ vroeg ik.
‘Het is het geheimenis van de Ezausladder,’ antwoordde ze.
‘Hier worden de druiven vertreden. De rode bol vereist offers.’

Ik begon er meer en meer achter te komen dat familie-leden de treden van de Ezausladder waren. Ze vertegenwoordigden jarenlang hard werk. Ook mijn ouders waren treden, meerdere treden, en mijn moeder nog wel de meeste treden. Ik zag in dat ik al ver was, dat ik al vele jaren hard had gewerkt. Soms had ik flashbacks, en dan was het weer zwaar, als het verleden aan mij trok. Het bracht me in de war. Het was hard werk in de mijnen. Er was daar nog veel werk te doen op de Ezausladder. Ik moest dieper en dieper gaan.

Het was een zwaar lijden. Het dreef me gek, woest en zwaar depressief, ten dodens toe. Vaak ging ik naar de zee om te wachten op de rode vogels waarover ze het hadden in de geschriften van deze cultus. Maar de rode vogels leken maar niet te komen. Ik had het gevoel dat ik zelf maar over de zee moest heenzwemmen, maar hoe ver zou ik komen ? De zee was nog wel woester dan ikzelf was. Ik had het gevoel dat ik aan touwen vastzat, aan banden.

Ik droom veel over de rode vogels, en over de eilanden die zich zouden bevinden in de rode zee. Daar gingen de geschriften van deze cultus ook veel over, en de geschriften lees ik veel.

Ik kon niet van de Ezausladder vluchten. De rode vogels waren slechts beelden van de vruchtbaarheid van de Ezausladder, het loon, en er werd uitbetaald in dromen. Ik moest de geschriften onderzoeken.

Door de geschriften van de cultus kwam ik tot ontwaking. Ik begon meer en meer in te zien hoe bedriegelijk de wereld boven de grond was. Ze waren geworden tot liegleeuwen, en logen voor hun handeltje en om zichzelf goed te voelen. Zo walsten ze over alles heen. Alles draaide om hen en hun marktje. De waarheid bestond daar niet. De leugen was tot waarheid gemaakt. Het was als een zegel op de waarheid dat verbroken moest worden. Dat kon alleen op de Ezausladder. De Ezausladder zou vanzelf vleugels

krijgen en wegvliegen. Uiteindelijk moest ik zelf een rode vogel worden. Zij kwamen vanuit de diepte van de zee, vanuit de afgrond van de rode bol. Zonder de Ezausladder zou je als een Danaïde zijn, zinloos water scheppende in een leeg vat, en dat voor de eeuwigheid. Zo wilde ik niet eindigen. Ik bestudeerde de geschriften. Ik was erin geïnteresseerd. Ik probeerde het te memoriseren. In mijn hoofd was het een dagelijks gevecht tegen de liegleeuwen. Ze lieten niet los. Ze bleven maar aan mij kauwen en knagen. Ik was gewoon een stuk worst, een object, een monument.

Door het lezen van de geschriften in de cultus kwam ik er steeds meer achter hoe de dag de nachtmerrie was, en de dromen in de nacht het ware ontwaakt zijn waren. Dingen waren dus omgedraaid. De geschriften hadden het erover dat een zekere kabouter dit had gedaan. Het was een heel vreemd mannetje. Er stonden ook plaatjes van in de geschriften. Hij draaide alles om. Maar blijkbaar hadden we die nachtmerries nodig om verder op de Ezausladder te komen.

Ik voelde me twee keer per week boer, en drie keer per week slager. Ik wist niet hoe dat kwam. Ook voelde ik me vaak moe, en dan lag ik op bed. Vaak kwam Suwawwe me dan opzoeken, en dan las ze me voor uit de geschriften. Soms ging ik met haar naar een grot in de wildernis, waar ze dan neerlag. Eens verscheen er boven haar in de grot een driehoek. Het was de driehoeksverhouding tussen Suwawwe, Ezau en de rode bol. Ook gingen we soms de duinen in. Achter een lange weg in de duinen ergens lag een stad. Eens gingen wij daar naartoe. We waren beiden op blote voeten. De stoeptegels voelden warm, zelfs heet, aan, net zoals het zand.

Door veel te verliezen, moest hij leren, in deze stad. Hij moest een heleboel herinneringen en gewoontes verliezen. Achter de stad lag de rivier van vergetelheid. Er was ook een driehoekige prisma in de stad, wat was ontstaan op de Ezausladder, en die de Ezausladder ook had gemaakt, alle tredes, alle lagen. Het waren verschillende werelden en realiteiten, die vaak tegen elkaar inbeukten. Het was weer de driehoeksverhouding tussen Ezau, Suwawwe en de rode bol. Ergens hoog op een toren was de prisma. Het leek erg op de driehoek die hij in de grot had gezien. Ze zouden helemaal doorlopen tot aan de rivier van de vergetelheid. Daar zouden ze gaan zwemmen.

Ze zouden helemaal naar de overkant van de rivier van vergetelheid zwemmen. Daar lag een andere stad. De twee steden waren met elkaar in oorlog, omdat ze zoveel van elkaar vergaten. Maar ook de oorlog vergaten ze weer. Het was een mes wat aan twee kanten sneed.

Er kwam een jongeman hen tegemoet zwemmen van de overkant. Hij sprak allemaal overmatig sexuele, perverse taal. Ik vroeg hem waarom hij zulk taalgebruik bezigde. Hij antwoordde dat ze allemaal zo praten aan de overkant. Zo was hij opgegroeid.

De jongeman zwom ons voor tot de stad

aan de overkant waar hij vandaan kwam.
In de stad was er een zelfde prisma als in de andere stad.
Uit de prisma stroomde water wat naar de rivier stroomde.

Er was voordurend kortsluiting in mijn brein.
Alsof ik aan beide kanten van de rivier van vergetelheid was.
Maar meer nog bevond ik op op de Ezausladder, diep in de woestijn.
Het was alsof de realiteiten hier op elkaar inbotsten,
en alles kwam telkens in andere vormen.
Het was alsof ik vlak voor een hemelse leeuw stond.
De jongeman sprak nog steeds sexueel en pervers.
Ik vroeg me af waar hij het over had, en tegen wie.

Hij leidde ons toen tot een bibliotheek.
Hij zei dat hij hier ergens woonde.

Ik had nog nooit zoveel boeken gezien.
Er waren hier zeeën van boeken.
Stel je voor dat je dat allemaal zou moeten lezen.
Hij zei dat het maar één boek was,
maar dat door de verschillende combinaties er een zee van boeken omheen was ontstaan.
Er bestond maar één boek.
Alle andere boeken waren verschillende spiegelingen van het boek.
Zo ontstond de zee van boeken.

Ik wilde dat ene boek wel zien, maar hij zei dat het zwaar beveiligd was.
Al het leven zou bedreigd worden als er iets met het boek zou gebeuren.
Zonder het boek zou niets kunnen bestaan.
Dieven zouden het boek graag willen stelen.
De gevangenissen zaten vol met zulke mensen.
Hij legde uit dat het boek bewaard en bewaakt werd in de prisma.
Het enige boek zou de prisma zelf gemaakt hebben en zo ook de Ezausladder.
Dat was een drie-eenheid op zich. Dat waren dus twee driehoeken die elkaar kruisten.

De wachters van het enige boek marcheerden overal om de mensen in de gaten te houden.
Ze waren de douane van het boek. Ze waren tegelijkertijd de wachters van de Ezausladder.
Mensen moesten betalen met bloed, zweet en tranen om glimpen van het boek op te vangen, en om tot de volgende trede van de Ezausladder te kunnen gaan. Alles liep hier door elkaar heen.

Ik raakte in gevecht met de wachters. Sommige wachters waren niet goed. Je raad het al. Ze sloten me op in de gevangenis. Ik voelde dat er iets niet klopte. Het waren ijzeren reuzenmieren van dezelfde grootte als mensen. Ze hadden het gemunt op de kelen van de mensen. Er lag ook iets tegen mijn keel aan, als een mes. Ik had het idee dat het zo in mijn keel zou kunnen knippen. Er waren allerlei vreemde lampjes op. Het waren boekverkopers. Er moest flink betaald worden voor deze boeken. In de gevangenissen kon je werken en sparen. Het was gewoon onderdeel van de Ezausladder.

Niemand ontkwam aan deze wachters. Ze waren overal en stalkten. Ze lokten ook mensen uit. Ze hadden pestgedrag. Zo was de stad een gevangenis op zichzelf. Ik verlangde naar de rivier van vergetelheid. Ze hadden hier een opgelegde, opgedrongen waarheid. Het waren wachters van de leugen, van de schijnwaarheid en de schijnveiligheid, maar ik had ook het idee en gevoel dat er goeden tussenzaten. Alles was hier half. Het was hier een halve hemel en een halve hel.

Ik kwam erachter dat er twee boeken waren die zich de enige noemden. Een goede en een slechte. De slechte was een schaduw van de goede, een schim. Het was waarheid gemengd met leugens. Dat was voor het groomen. Er zat veel goeds tussen. Maar uiteindelijk gleed je in een put met messen en speren. Zo dwars door je heen. Dat mensen dat niet doorhebben. Ik zag ze allemaal als schimmen het slechte boek volgen. Dat er goede dingen en waarheden in stonden gebruikten ze als excuus dat het daarom een goed boek was, en zelfs het enige goede boek. Hoe kun je zo dom zijn. Ik kan er niet over uit hoe mensen zo dom, zo stom kunnen zijn, dat ze het op die manier proberen goed te praten allemaal. Het maakt me kwaad. Ik word heen en weer geslingerd tussen woede en depressie. Ze slapen gewoon door als je er iets van zegt. Ze bekeren zich niet. Je wordt er moe van. Je voelt je dan ook heel machteloos. Wat heeft het voor zin allemaal ? Maar ja, het hoort bij de Ezausladder, dit soort mensen. Tuig is het.

Nu was het voor mij zaak om met de goede wachters in aanraking te komen. Ik zag ze vaak marcheren. Dan keek ik langs de tralies heen. Ook kwamen ze in de gevangenis zelf. Zo heb ik mijn weg er een beetje uitgepraat, door goede wachters te ontmoeten. Ze begrepen mij wel. Ik kon zelf ook wachter worden door mijn weg omhoog te werken, of eigenlijk omlaag, op de Ezausladder. Zo kwam ik dieper in de afgrond van de rode bol.

Op een dag werd ik wakker en zag ik de jachtspeer naast me liggen. Had ik het einde van de Ezausladder bereikt ? Was ik nu helemaal onderaan gekomen ? Suwawwe had me weer opgezocht. Zij was immers de jachtspeer. Ik moest nu naar de jachtvelden. Daar waren de buffels van het kwaad met de lange hoorns die eens Ezau doorspietsten.

Ik liep achter Suwawwe aan met de speer. ‘Wordt dat nu ook mijn lot, net zoals Ezau ?’ vroeg ik.

Ik raakte al snel in gevecht met de buffels.

Hoofdstuk 6.

Ik was dood. Of meer dood dan levend.
Dat wist ik niet.
Ik twijfelde.
Ik twijfelde aan alles.
Waar ik was, wie ik was.
Suwawwe was in ieder geval bij me.
Ik lag in een bed.
Ik bloedde.

‘Ben ik dood ?’ vroeg ik.

‘Half,’ zei ze. ‘Je bent ook half tot leven gekomen.’
Ik had nu het boek.
Het was een wonderlijk boek.

‘Dat moet je kopen,’ zei ze.
‘Wat moet ik kopen ?’ vroeg ik.
‘Het boek,’ zei ze.

‘Ja, maar ik heb het nu toch ?’ vroeg ik.
‘Nee,’ zei ze. ‘Ieder woord in het boek moet je kopen, moet je voor werken, met bloed, zweet en tranen. Zo kun je dieper in de afgrond van de rode bol, voor de diepere uitleg van het boek.’

‘Dat is nog niet het einde van de Ezausladder dus ?’ vroeg ik.
‘Nee,’ zei ze.
‘Je hebt het boek,’ zei ze, ‘maar eigenlijk heb je het nog niet, want er zitten vele lagen in. Het boek is de Ezausladder.’
‘Ik begrijp het,’ zei ik.
Ik keek naar mezelf. ‘Dat ziet er niet best uit. De buffels hebben me lelijk te pakken gehad.’

‘Nee,’ zei ze. ‘Je bent er goed vanaf gekomen. Ik ben bij je. Je hebt het boek. Ze hebben je toegetakeld, maar je hebt nu wat je hebben moet.’

‘Maar ga ik nu dood als Ezau ?’ vroeg ik.

‘Half,’ zei ze. ‘Alles is hier half.’

‘Ik voel me ook halfdood,’ zei ik.

‘Kan kloppen,’ zei ze.

‘Heb ik je nu ?’ vroeg ik.

‘Half,’ zei ze.

‘Wat nu ?’ vroeg ik. ‘Ben ik uit de gevangenis ?’

‘Nee, gewoon dieper erin,’ zei ze. ‘Dit is het ziekenhuis.’

‘Interessant,’ zei ik.

‘Er is ook een school,’ zei ze.

‘En ik kan wachter worden ?’ vroeg ik.

‘Ja,’ zei ze, ‘ook half. Alles is hier maar half.’

‘Ik begrijp het,’ zei ik.

‘Het halve benauwd me,’ zei ik.

‘Klopt,’ zei ze. ‘Het moet minder. Dan is er ook meer ruimte voor andere dingen.’

‘Zoals wat ?’ vroeg ik.

Ze zweeg.

Ik kon me nauwelijks bewegen, maar toch wilde ik proberen wat rond te lopen in het ziekenhuis. Maar dat moest ik maar niet doen, zei ze. Ik was nog te zwak. Ze las me wat voor uit het boek.

‘Dus dit is het enige boek ?’ vroeg ik.
Ze knikte.

Ik zag wat wachters lopen in het ziekenhuis. Ze keken niet op of om. Ze waren altijd bezig. En nu zou ik zelf wachter kunnen worden. Ik wist niet

wat dat betekende. Maar ik had het boek nu, dus ik begreep het. Ik moest het boek bewaren en bewaken. Natuurlijk moest ik het ook overbrengen tot hen die genoeg hadden betaald. We waren immers boekhandelaren. Ik was een handelaar in hart en nieren. Altijd al geweest.

Vanwege dat er ook slechte wachters waren, nogal veel, eindigde ik vaak in de gevangenis of het ziekenhuis, of op school. Dat hing er vanaf. Dan zocht Suwawwe me op. Ik was een minderheid, ook al was ik een wachter. Ik moest me onderwerpen aan hogeren, maar dat deed ik niet. Ik was op zoek naar de goede hogeren. Die waren er wel, maar daar moest ik ver voor reizen, en dat gaat nogal moeilijk als je in de gevangenis zit, in het ziekenhuis ligt, of op school zit. Er was strenge douane, overal. Op een dag kwam de jongeman met de overmatig sexuele en perverse taal mij opzoeken. Hij sprak nog steeds zo. Hij kon wel wat voor me regelen, zei hij. Hij gaf mij een kaartje voor de trein. Zo kwam ik de stad uit. De trein ging eerst door een woestijn, en daarna over de zee. Ik kwam aan op een eiland waar hoofdzakelijk goede wachters waren, en goede hogeren. Daar hoorde ik thuis. Dat had de jongen ook al gezegd. Ik was de jongen erg dankbaar.

Ik merkte alleen gauw dat ze een probleem hadden. Ze hadden geen ruggegraat. Ze waren verzwakt. Dit begon me eigenlijk al snel op te breken. Ik wilde weer terug, maar ze lieten me niet gaan. Ze waren nogal plakkerig en zeiden dat ze me nodig hadden. Ze zeiden ook dat het te gevaarlijk was om terug te gaan. Ik wilde niet worden zoals hen, maar toch gebeurde het. Ik werd meegezogen. Ze zeiden dat het hier veilig was. Ze durfden vaak niet te spreken. Deze wachters leefden in grote angst. Toch zeiden ze dat het hier veilig was. De plakkerigheid werd al snel minder. Ik kreeg mijn eigen huis. Er was een supermarkt dichtbij, en wat andere winkels. En ik had het boek natuurlijk, het enige boek, en ik studeerde er vaak in. Steeds meer had ik het gevoel dat ik aan mijn lot werd overgelaten, maar ik had het boek als mijn gids. De wachters hier waren te zwak. Ze leefden in hun eigen wereld. Ik was dankbaar dat ze er wel alles aan hadden gedaan om me binnen te krijgen, en dat ze me een goede inleiding hadden gegeven. Zo kon ik verder. Ze gebruikten al hun laatste krachten hoofdzakelijk voor de nieuwen. Ik begon dit steeds meer en meer te begrijpen, omdat ik zelf ook zo werd. Alleen ik hield me niet zo bezig met nieuwen. Dat liet ik aan hen over. Ik had al genoeg aan mezelf en aan het boek.

Ik sprak met het boek, en het boek sprak met mij. Het was het hart van Suwawwe. Ik was haar Ezau. Maar het moest allemaal minderen. We waren zoveel meer. Soms benauwde me het, en had ik frisse lucht nodig, en legde ik het boek weg, om de spiegelingen van het boek te volgen. Het was zoveel meer.

Ik moest ontwaken tot het boek, en het boek moest ontwaken tot mij, maar ik moest ook leren slapen en leren vergeten. De zee van vergetelheid lag rondom het eiland.

Ik moest de lelijkheid en smerigheid van het leven zien te doorgronden.
Dat kon door het boek, en door te leren het boek te laten vieren.
Alles was half en moest minderen.
Zo gingen mijn ogen open voor de diepere lagen.
Zo kwam ik dieper op de Ezausladder.
Ik merkte dat ik van binnen steeds meer veranderde in een rode vogel,
alsof ik rode veren en vleugels begon te krijgen.
En ik kon hier zweven, over de jachtvelden.
Ik zag de buffels van het kwaad met hun lange horens,
die velen doorspietsten.
Nu ja, velen ? Het waren er maar weinigen die hier kwamen, maar omdat het zoveel velden waren en ik zoveel overzicht had, leken het er veel.

Ik kon zien hoe ze verleugend werden, net zoals ik eens. Ik kon hun twijfel zien, hun angst, hun woede en depressie. Ik kon soms wat veren laten vallen. Misschien hadden ze er wat aan. Ik kon soms wat stukjes van het boek laten vallen, wat ik zelf had overgeschreven. Misschien konden ze er wat mee. Dat was mijn missie. Ik begreep nu wat het betekende om al je krachten in te zetten voor de nieuwelingen. De laatste krachten die je nog hebt. Eens werd ik ook zo binnengenomen. Het was als het werk van de zaaier, als de korenvelden van de rode bol.

Ik kwam er snel achter dat mierenwachters waren vervangen door leeuwenwachters, die veel nobeler waren. De mierenwachters waren veelal doortrapt en kortaf, zelfs als ze de naam hadden goed te zijn, want er is altijd het betere en het beste.

Het was in die tijd dat ik in gevecht raakte met de kabouter van de dagmerries. Het heette dan wel dag, maar het was een nachtmerrie. Ik moest zijn mes afhandig maken, en dat lukte maar nauwelijks. Het was een lang gevecht, maar eindelijk kreeg ik het toch voor elkaar, en ik staarde naar de edelstenen in het handvat van het mes. Het was een sprekend mes, en het mes leidde mij tot een vissersdorp. Er hingen hier overal visnetten.

Er was hier van alles verkeerd gegaan, in dit dorp. Ze waren nog steeds in de dagmerrie die gewoon een nachtmerrie was. De kabnouter van de dagmerries tikte op het glas wat om mij heenwas, en ook om het dorp. Dat zou zijn ontstaan toen ik hem het mes afhandig maakte. Het glas werd ook steeds dikker. We konden de kabouter horen foeteren in de verte. Hij wilde zijn prooi niet loslaten. Het was een treiter kabouter. We moesten verlost worden van een heleboel splinters, spijkers en pinnen die in ons vlees zaten waarvan we niet wisten dat die er zaten. Het zat nogal diep. Het was een hele opluchting. Zo kwamen we langzaam maar zeker uit de greep van de kabouter. Nu, dat was een vreemd mannetje. We zagen in de verte dat hij telkens tegen het glas aanrende en er tegen aanschopte, en dat hij aan het wegsmelten was. Hij trok allemaal hele vreemde gezichten, ook wel hele enge gezichten. Maar het was voorbij. Hij moest het hier opgeven. Alles gaat voorbij, en het was alsof er een bladzijde van het boek des levens werd

omgeslagen. We moesten het verleden achterlaten. Het was alsof ik de mensen van het vissersdorp kende, maar toch kende ik ze niet. Ze leken op mensen die ik uit het verleden kende, maar ze waren toch anders. Ik moest ze helpen, zoals zij mij hielpen. Het waren volgelingen van het enige boek. Dat boek hadden ze eens gehad. Het kwam gewoon van boven neerdalen.

Ik had nog steeds her idee alsof ik van de nachtmerrie moest wakker worden. Ik had een waas in mijn hoofd. Ze zeiden dat het de wond was. De roestige spijkers en pinnen waren er nu allemaal uit. Het zat tot diep in mijn hart. Nu moest de wond kalmeren en op een natuurlijke manier genezen. Ze hadden hier ook een kerk waar uit het boek werd gepredikt. Ze konden het allemaal heel mooi uitleggen. Het was hier, in een kerkdienst, waar ik ook weer de jongeman met de overmatig sexuele en perverse taal weer tegenkwam. Hij greep me vast, en zei dat hij zo blij was dat ik ook hier was gekomen. Hij stelde me voor aan de koster van de kerk, een wat oudere man. De man woonde dichtbij de kerk en had net als de kerk ook een hele grote tuin, waar hij net als in de kerk vaak werkte. Hij had ook een zeilboot. Op een dag nam hij ons beiden mee op een zeiltocht. Hij zei tegen ons dat er grote plannen met ons waren. Hij wees toen naar de lucht. Hij zei dat het allemaal vanuit de lucht zou komen.

Wij wisten niet zo goed wat hij bedoelde, maar hij legde ons uit dat wij ook predikers van het enige boek zouden worden. ‘Ik weet niet veel,’ zei ik toen. ‘Geeft niet,’ zei hij. ‘Dat komt allemaal wel. De kerk is een goede opleiding voor je. Daar zul je het leren.’ Vanwege mijn brein haperingen had ik het gevoel dat ik nooit een prediker zou kunnen worden, maar hij bleek een papier prediker te bedoelen. Het zou allemaal draaien om het enige boek.

Hoofdstuk 7.

We gingen naar het terrasje van de tuin van de koster, vlak voor zijn huis. Er zaten ook wat anderen in de tuinstoelen. Er was ook wat familie bij van de koster. Eén van de jongemannen had het hoogste woord, de ene mop na de andere. Toen zakte hij op een gegeven moment weg in extase. Een engel verscheen boven hem. Er stroomde water uit de hand van de engel. Het was een vissers-engel. ‘Het zal ook op jullie komen,’ sprak de jongeman. Ik zag de rode bol om de jongeman heen, en toen begon het ook over ons te komen. Alles was rood, en ik zag de uitgestrekte velden. Ik vloog als een rode vogel over alles heen. De rode bol was gekomen. Ik kon aan niets meer vasthouden, en dat hoefde ook niet. Mijn brein haperde. Ik had het mes van de kabouter van de dagmerries, en het was het mes van het fragmentarisme. Alles was als fragmenten voor me, als een puzzel. Ik snapte er niets meer van. Het stroomde ook door mij, het water. Alles wat ik toen dacht was : Ik moet naar de theologie, ik moet naar de theologie. Ik moest de puzzel afmaken. De oplossing lag in de theologie, niets anders.

Ik kon aan niets meer vasthouden. Ik was onthecht. Ik had alleen wat fragmenten. De herinneringen in mij veranderden, vlogen weg als vogels. Het waren allemaal rode vogels, en we vlogen in zwermen. De rode vogels vlogen van elkaar weg en andere rode vogels kwamen ervoor in de plaats. Ik kon het ook van een afstand bekijken, alsof ik ergens anders was. Ook de zee was rood en woest, in de hoogzomer. Ik kon ook het bootje zien van de koster. En was ik dat, en de perverse jongeman ? Het leek er wel op. Ik was van mezelf weggescheurd leek ik wel, maar toch ook zo diep verbonden.

Ik snakte naar adem. Theologie, theologie had ik nodig. Dat was het enige leven. Daarin was het enige boek. Ik had het nodig. Buiten de theologie was er geen leven. De rode vogels vliegen door een gat in de lucht tot de rode bol. De rode bol was teruggekomen.

Ik snakte naar adem en werd meegezogen. In de rode bol vond ik wat adem. Ik vroeg me af hoe iemand hierbuiten zou kunnen leven. Het leek onmogelijk. Ik zag meer en meer vogels binnenkomen, en ze gingen ook weer weg. Ik vloog met ze mee. Ik voelde me opgeladen door de rode bol, alsof de rode bol in me was.

Na een tijdje begon ik weer naar adem te snakken, maar ik kon de rode bol niet vinden. Ik moest er gewoon voor zorgen dat ik bij de rode vogels bleef. Ik merkte dat als ik dichter bij hen was dan had ik meer adem. Maar ze vlogen zo snel, en zo verward, zo chaotisch. Ik moest hun vluchtroutes leren kennen. Soms dwaalde ik af, en dan ging het verkeerd, maar op andere momenten had ik de smaak te pakken, en leek het wel vanzelf te gaan. En de wind hielp ook, die duwde me in de juiste richting.

Oh, dit was het leven.
Ik voelde het water door me heenstromen.
Alsof de rode zee in mij was.
De rode zee was woest en onstuimig.
Droomde ik ?
Ik zag de vissen in de zee, en de vissersboten, met daarop de amazones.
En aan de kanten van de zee was alleen wildernis.
Ik zag geen steden of dorpen meer, maar wel rivieren in de wildernissen.
Ik zag de kampen van de amazones.
En ik dacht aan de theologie.
Nee, ik kon niet meer afstandelijk blijven naar de theologie.
Ik moest het binnengaan en doorgronden, dieper en dieper.

Ik riep naar de amazones, maar ik was maar een vogel.
Wel liet ik een rode veer tot hen vallen, en een stukje papier waarop ik eens een stukje uit het enige boek had geschreven.
Toen vloog ik weer verder.

En ik werd wakker als van een vreemde droom. En er waren vrouwen om me heen die ik niet kende. Ze hadden riemen om hun lichaam.
En de vrouw die het dichtst bij be stond, bij mijn bed, sprak over de theologie van de zee.
De zee laat alles los, en is toch verbonden, wat het leven is.
Ik haalde diep adem.

God is de zee, sprak ze.
Ik vroeg me af waar ik was.
Ik was op Orion.
We waren aan de hemelse zee.
Er was hier ook een oorlog gaande.
Ik had heel lang geslapen.
Ik was verwond in de oorlog.

Ik had de zee nodig, de theologie van de zee, daartoe moest ik ontwaken.
De vrouw met de riemen zou me onderwijzen.
Ze zei dat ik door een vis was gegrepen.
Daardoor had ik mijn geheugen verloren.
Het moest nu weer langzaam terugkomen.
Het was een hele strijd.
Het was een oorlog om de ziel, een oorlog om het geweten,
en om het verstand.
Telkens weer gleden er zielen weg in de oorlog,
om als rode vogels uit elkaar te gaan.
We konden ons aan niets vasthouden.
We waren deel van de zee.

Ik moest ontwaken tot de zee-theologie.
Dit was het leven, het eeuwige leven.
Het enige boek had het er veel over.

Oh, de zee, wat hield ik van de zee.
De zee gaf zicht.

De zee hief mij op,
de golven werden rood,
en tot rode vogels.

Zo vlogen wij heen en weer,
van vergetelheid tot herinnering.

De rode vogels verspreidden hun veren,
en zij die de rode veren hadden gevonden waren het geheim van de vissersboten op zee,
het geheim van de vissersdorpen.

De zee ademde in mij.
Ik kon het niet uitleggen en het niet begrijpen,
maar de vrouw met de riemen onderwees mij.
Ik moest ingeleid worden tot de geheimenissen van de Orionse zee.
Ik moest wedergeboren worden in de zee,
en de zee moest wedergeboren worden in mij.

Het stormde en onweerde, en er was veel regen.
Er was een grote oorlog.

Hoofdstuk 8.

Ik zag de vissers met hun netten, waarop het natuurlicht weerkaatste.
Er was een mensenaap die kon spreken, die ik ergens tussen de stad en de natuur tegenkwam.
Hij sprak over de lucht en de wildernis, dat er zoveel geheimen waren die de mens nauwelijks kende.
Ik vroeg of er meerderen van hem waren.
Hij sprak dat de wildernis er vol van was.
Ik was blij hem te ontmoeten.
Hij sprak over de bibliotheken, de opvangcentrums, de woede ook.

De woede dreef de mens voort.
Het was een verzamelwoede, een studiewoede.
De mens wist dat de mens te weinig wist, zo op zichzelf, en wilde daarom ontwaken, anderen ontmoeten, om de puzzel klaar te krijgen.
Ik was blij met hem.
Hij was zo intelligent.
Hij sprak honderduit over allerlei dingen en zaken.
Ik keek naar zijn mond, naar zijn hoofd.
Het was iets hariger dan een mens.
Hij was een mensenaap, een Orionse mensenaap, die gewoon kon spreken.
Hij zei dat hij zich vaak afgezonderd hield.
Dat was voor de rust.
Rust was belangrijk, sprak hij, want de mens deed teveel, en werd zo in de verkeerde richting geleid, door alle haast.
Maar er was een woede, een woede om richting te vinden.
Die woede was rood. Die woede stond op exploderen.
Die woede kon gevaarlijk zijn, en daarom moest de woede getemperd worden door angst en depressie, en ook veel eenzaamheid. Zo zou de mens richting vinden.
De mens was te gespierd, te opgeblazen, vooral de mannen.
De vrouwen moesten wel groot zijn, omdat zij hun kinderen moesten voeden en beschermen, in de baarmoeder. Die baarmoeders waren nat en donker, en haar heupen breed.
Voor bescherming. Voor bescherming, zei hij telkens.
De man was te opgeblazen.
De man moest zijn als gekrookt riet.

Ik keek hem aan. Ik wist dat hij de waarheid sprak.
Hij zei dat ik hem eens gered had, in een droom, door een rode veer.
Hij had mijn veer gevonden, en daarom spraken we.
Ik vroeg me af hoe lang het contact zou standhouden.
Hij vertelde me dat hij door piraten was gepakt en opgesloten werd gehouden, en dat hij voor de piraten moest werken.

Ik sprak over het vissen, dat we veel moesten vissen.
Vissen in het verleden. God is het loon.
Wij zijn vissers, vissers van kennis.

Ik wilde theoloog worden, maar ik was het al.
Ik wilde een brug bouwen tussen theologie en de visserij, maar die was er al.
Overal waren opvangcentrums die aan elkaar verbonden waren.
Er waren lange gangen.
Het liep ook door de natuur heen, door de wildernissen.
Ook hadden zij bibliotheken en scholen.
De gevangenissen liepen hier in over.
De mens moest richting vinden.

Er waren ook gevaarlijke mensenapen.
Zij werkten met de piraten.
Zij waren stil, vanwege onverschilligheid.
De stilte was hun dodelijke wapen.
Mensen moesten maar vergeven, terwijl zij hun misdaden konden uitoefenen.
Zij waanden ook dat ze theologen waren, maar het was hun dekmantel.
Het ging hen om geld en macht.
Ze werden rijkelijk door de piraten beloond.
Ik had even het gevoel dat ik niet kon ademhalen.

De mensenaap vertelde er wat verhalen over.
Ik werd er kortademig van.
Ik herkende het.
Ik kon hem zo goed begrijpen.

Het was oorlog,
dat was wel duidelijk.
Maar ik moest ontwaken.
Ik had een woede om te ontwaken.
Ik voelde me zo machteloos.
De mensenaap vertelde dat we veel konden doen.

'Wat kunnen we doen ?' vroeg ik.
Hij begon wat liedjes te zingen en opsommingen te maken.
Het was alsof hij lijstjes aan het doornemen was,
boodschappenlijstjes.

Ik keek hem aan.
Weer was ik blij dat hij er was.
Door hem had ik contact met de wildernis.

Ze vreesden de stad Belzeham ergens aan de rand van de wildernis.
Er waren daar torens. De stad was ommuurd en buiten de muren waren wat torens op een heuvel.
Er scheen daar een heksenhoofd te regeren wat rondvloog.
Het was als een afgehakt hoofd van een vrouw met lang haar.
Ze zou mensen tot waanzin drijven, tot gekte.
Ze zou mensen drijven tot moord of zelfmoord.

Hier was waar de Ezausladder naartoe leidde.
Ik moest er doorheen. Ik moest de torens op.
Ik had geen idee waarom.

Het werd de ergste strijd van mijn leven.
Zij was wat ik nog niet wist.
Het waren allemaal fragmenten.
Zij was het verloren geheugen wat tot monsterlijke vormen was gekomen.
Daarom was zij heks.
Ik moest ontwaken van deze nachtmerrie.

Ik moest er helemaal alleen naartoe.
Niemand ging met me mee.

Ik probeerde de trap van de eerste toren op te gaan.
Maar het heksenhoofd begon me naar beneden te zuigen.
Het was er stil, koud, afgelegen, eenzaam, dor.
De muren leken op instorten te staan.
Wat moest ik hier doen ?

De heks deed alsof ze mijn moeder was, en de muren die op instorten stonden deden alsof ze mijn vader waren.
Waarom was ik hier naartoe gegaan ?
Er was een wind in mijn hoofd.
Ik wilde dood.
Het maakte me krankzinnig.
Dit was zware hekserij.
Ik strompelde de trap op en keek omhoog, het trappenhuis in.
Wat moest ik hier ?
Ik wilde terug, maar toen wilde ik doorgaan.
Dit was immers de Ezausladder.
Ik moest. Ik moest hier zijn.
Hier moest ik verder.

Ik voelde me een woesteling.
Ik had mijn schoenen uitgedaan, anders had ik het idee dat ik nooit verder zou

kunnen komen.
Het heksenhoofd zoog aan mijn hoofd.
Ik greep naar mijn hoofd, en probeerde het heksenhoofd weg te slaan, maar niets hielp.
Ik hoorde de muren kraken.
Ik zag al barsten in de muur.

Ik klamde me vast aan de trapleuning.
Ik had anders het idee dat ik zou vallen.
Toen ineens greep een wind me en begon me naar boven te sleuren.
Het sleurde me een zaaltje in boven in de toren, waar allerlei mensen waren die weenden.
Ze klaagden en zuchtten.
'Waar ben ik ?' vroeg ik.
'De heks voedt ons medicijnen,' snikte een vrouw.
'Waarom ?' vroeg ik. 'Nee, komt ze hier ?'

'Ze kan hier niet komen, maar we kunnen niet weg,' zei iemand anders.
'Als we naar beneden gaan voedt ze ons, en ook medicijnen.'

Ik keek uit het raam maar het was te stijl.
'Ik heb een gave,' zei ik. 'Ik verander soms in een rode vogel.'
Ze keken naar me met wat verheuging en hoop.

Uiteindelijk heb ik ze één voor één meegenomen door het raam
De heks was woedend, en de toren begon in te storten.
De muren begaven het.

Ik ging toen naar de tweede toren waar ik met de woedende heks te maken kreeg.
Ze beet me verschrikkelijk, en ik vloog verwond naar boven.
Ik bloedde hevig, maar er leek maar geen einde te komen aan de trappen.
Ik begon moe te worden en was bang dat ik zou neerstorten.
Het heksenhoofd vloog achter me aan.
Ze wilde me nog een keer bijten.
Dat zou ik niet overleven.
Ik sloeg haar hard en snel met mijn vleugels.
Ze krijste.
Ik zou niet ver komen volgens haar.
Ik moest terug.
Het ging niet goed met mij.
Ik begon duizelig te worden en dubbel te zien.
Ik was aan het einde van mijn krachten.
Maar de heks zat achter me aan, dus ik kon niet terug.
Opeens kwam er weer een wind die me opnam,
net zoals de vorige keer.
De wind stroomde hard.
Het ging ook heel snel.
Ik ging toen over een snelheidsgrens heen, en toen zag ik licht in de verte.
Het was alsof deze kamer in de lucht zweefde.
Het was alsof het los was van de toren.
In de kamer waren mensen die feest vierden.
Ik was weer in mijn eigen gedaante.
Er zaten nog wel wat rode veren in mijn haar,
maar dat viel niet op tussen deze feestende mensen.

'Wat is het voor feest ?' vroeg ik.
Ze hadden de heks overwonnen, zeiden ze.
Ik zei dat de heks nog beneden was.
Ja, zeiden ze, maar wij zijn hier.
We zijn los van de toren door ons lijden.

Ze verwelkomden mij ook, maar ik zei dat er nog andere torens waren.
Dat kon hen niet schelen. Het was immers feest.
Ik was niet overtuigd. Iets klopte er niet. Deze mensen leken dronken.
Ik was nog steeds duizelig.
De kamer leek me ook niet stabiel.
Het was alsof de kamer elk moment naar beneden kon storten.

'Luister,' zei ik. 'Ik heb een gave. Ik ben een rode vogel. De heks is nog niet overwonnen, en er zijn meerdere torens. De kamer lijkt onstabiel en op instorten. Ik kan jullie door het raam meenemen naar beneden.'

Maar ze begonnen me uit te lachen. Er was wel een klein jongetje die wel in me geloofde en vroeg of hij meemocht. Ik ben toen naar het raam gelopen, en hij liep met me mee. Ik veranderde toen weer in een rode vogel, en vloog met hem door het raam naar beneden. Ik bracht hem toen naar de anderen die ik had gered. Ik zag de kamer boven de toren naar beneden storten op de toren, al brandende, en de toren begon ook te branden. De heks was razend.

Ik moest direct naar de derde toren toe, want de heks dreigde ook die toren in de brand te zetten. Ik vroeg me af hoe ze dat zou doen, of dat het maar woorden waren. Ik was nog steeds verwond, maar ik had geen andere keuze. Ik snelde op de toren af en rende weer naar boven. Ik zag de muren al branden, maar ik had het gevoel dat ik dit moest doen. 'Te laat !' schreeuwde de heks. Ik veranderde weer in een rode vogel en vloog vliegensvlug naar boven. Hier brandde de toren nog niet. Ik kwam weer in een torenzaaltje, terwijl ik weer in mijn eigen gedaante was.

Er was hier een man. 'Zag ik jou niet net van een rode vogel in een mens veranderen ?' vroeg de man verbaasd. 'Dat kan wel kloppen,' zei ik. 'De toren staat in brand. Ik ben hier om u te redden.'

Plotseling kwam het heksenhoofd binnen. Die was ook brandende en probeerde zich op ons te storten. Ik duwde de man opzij, en trok hem mee naar het raam. Ik begon al in een rode vogel weer te veranderen. De heks was akelig dichtbij, en ik sloeg het brandende heksenhoofd telkens weg met mijn vleugels, maar ik begon al te branden. Ik dacht dat het het begin van het einde was, maar door mijn snelle bewegingen wist ik het vuur weer uit te doven, en vloog toen met de man weg door het raam. Het heksenhoofd zat nog steeds achter ons aan, en het brandde nog steeds. 'Nee, nee !' riep ik. Ik was in een doodsstrijd. Ik woelde in mijn bed in Sint-Oedenrode, al zwetend. 'Nee, nee !' riep ik weer. Mijn vrouw had me inmiddels in haar armen genomen, en ik voelde haar warme lichaam. 'Heb je een nachtmerrie gehad ?' vroeg ze warm. Ook mijn dochtertje stond toen in de deuropening van de slaapkamer. 'Brand in Friesland !' riep ze.

Mijn vrouw knuffelde me, en knuffelde toen ook ons dochtertje. 'Volgens mij hebben jullie beiden eng gedroomd,' zei mijn vrouw.

‘Ja,’ zei ons dochtertje toen. ‘Het was heel eng.’

Ik keek op de klok. Het was nog heel vroeg. Met z’n drieën zijn we toen nog even doorgeslapen.

Einde

HET METALEN EI

Hoofdstuk 1.

Meedogenloos werden mensen geofferd aan het metalen ei, wat daar draaide. Metalen lange dunne buitenaardsen liepen om het ei heen. Zij waren de bewakers van het metalen ei. Ze vreesden dat wat in het metalen ei zat, dat wat er op een dag zou uitkomen. Daarom versterkten ze het metalen ei door de mensenoffers. Dat moest in een bepaald ritme gebeuren. Als er van het ritme werd afgeweken of het ritme werd verbroken, dan werden de metalen werkers hysterisch.
Het was een zombie wereld. Hij moest rennen vanwege een groepje zombies wat achter hem aanzat. Gelukkig had hij een pistool. Het was hem aangeraden alleen het pistool te gebruiken als er geen andere oplossing was, als hij in het nauw was gedreven en het echt niet meer anders kon, want overgebruik van pistolen in deze wereld kon je ook doen laten veranderen in een zombie. Zo ontstonden ook de meeste zombies, omdat ze wapenverslavingen hadden. Ook ontstonden zombies door sigaretverslavingen en drugsverslavingen. Hij moest vechten voor zijn leven. Hij had zijn pistool al getrokken, maar durfde het niet te gebruiken. Hij wist waar het in kon eindigen. Ze zaten hem op de hielen. Hij was bang dat ze hem in zijn kraag

zouden grijpen. Hij had een ingebouwd alarm in zijn pistool. Het was een zombie alarm. Als het op rood stond, dan moest het pistool gepakt worden en voorbereid, en als het op geel stond dan moest het pistool getrokken worden, maar alleen als het op groen stond moest er geschoten worden. Hij voelde zich heel onzeker, want hij wilde echt niet deze regels overtreden. Dat zou ook fataal zijn, want dan zou hij zelf een zombie worden. Maar toen het groene lichtje begon te knipperen moest hij toch echt wel schieten, anders zouden ze hem grijpen. Drie zombies waren achter hem en hadden hem bijna. Hij keek achterom en schoot, en bleef net zolang schieten totdat het pistool weer op geel stond.

Er waren ook wel pistolen die met blokkades werkten, zodat je in rode en gele stand niet eens kon schieten, wat ook direct een stuk veiliger was. Er waren zelfs pistolen die geheel automatisch bestuurd werden, en die vanzelf gericht gingen schieten als het op groen stond. Deze pistolen waren heel duur, en werden zelfs verkocht door zombies. Hij vertrouwde het niet. Hij moest oppassen met elke technologie hier, en hij wist ook niet of hij zijn eigen pistool wel kon vertrouwen.

De zombies waren veelal kannibalen. Ze stopten voor niets of niemand. Hij gruwelde wanneer hij dacht aan hoe het zou zijn als hij in hun handen zou vallen. Ze injecteerden mensen, en implanteerden in mensen, allemaal met het doel hen tot zombies te maken. En als mensen teveel tegenstribbelden, dan werden ze gegeten. Het was al heel erg. Vroeger was de planeet nog maar half zombie, maar nu was tachtig procent al zombie. Hij behoorde tot de laatste mensen. In sommige steden was het zombie percentage veel hoger, zoals in de stad waar hij werkte. Weer andere steden waren al volledig zombie. Ze vreesden dat de zombies geheel zouden overnemen. Hij werkte daarom voor een bedrijf wat technologie ontwierp tegen zombies, maar hij vertrouwde vaak de onderdelen niet die werden geleverd. Ook vertrouwde hij zijn eigen medewerkers niet.

Na een tijdje stond het pistool op rood, en niet lang daarna stond het pistool weer op neutraal. Hij kon gelukkig weer wat adem halen, en liep rustig door naar zijn werk. Dit gebeurde wel vaker. Hij had het vermoeden dat hij vanwege zijn werk op een bepaalde dodenlijst stond. Hij wist het eigenlijk wel zeker. Hij was zijn leven niet zeker. Op zijn werk gedroeg iedereen zich vreemd, alsof ze ergens door waren afgeleid. Hij kon er niet goed hoogte van krijgen. Hij werkte door in zijn kantoor aan een bepaalde uitvinding, en moest wat papieren regelen. Hij werkte aan een beveiligings-systeem voor huizen. Met sommige dingen was het alsof hij de puntjes niet aan elkaar kon knopen, alsof er een waas in zijn hoofd hing. Er waren vaak burgeroorlogen tussen mensen en zombies. De mensen hadden dan vaak wel betere technologie, maar de zombies waren in de meerderheid. Ze waren overal en infiltreerden ook.

Hij kende de gevaren : teveel met geld bezig zijn maakte je tot zombie, en ook overmatige technologie kon dit doen, dus hij moest verschrikkelijk oppassen. Zovelen waren hier ten prooi aan gevallen. Hij ging daarom ook vaak de natuur in, en pleitte voor een goede samenwerking tussen stad en natuur.

Eigenlijk wilde hij dat er een soort versmelting zou komen tussen stad en natuur. Dat was eigenlijk de enige hoop die ze hadden. De zombies waren natuurhaters. Vandaar dat hij zich ook richtte op natuurtechnologie. Elke technologie moest terugleiden tot de natuur en de natuur erin betrekken, anders zou het waardeloos zijn. Hij had de laatste jaren een heleboel nieuwe technologie moeten afkeuren vanwege dat het natuurloos was.

Na het werk liep hij terug naar de trein. Het was al donker, en alles leek rustig op straat. Hij zag de lichten in de huizen en van de lantaarns. Ook in de trein was het verder rustig. Hij woonde in een naburige stad waar het percentage zombies ongeveer op de helft lag, dus minder als in de stad waar hij werkte. Toen hij thuis was gekomen klikte hij de televisie aan. Er was niks op de televisie en hij ging die dag vroeg naar bed. De dag erna ging hij er heel vroeg uit. Hij wilde ook heel vroeg naar zijn werk al, zodat het zo rustig mogelijk op straat zou zijn. Toen hij op zijn kantoor kwam bladerde hij wat door papieren. 'Juist, ja,' zei hij. 'Zombies zijn ook heel geslachtelijk gericht. Ze moeten altijd achter de meiden aan, en vrouwelijke zombies spelen daar weer op in. Ze werken voor het metalen ei.' Hij kon zich altijd enorm ergeren aan de flutromannetjes die geen inhoud hadden. Zo werden volgens hem ook weer zombies gekweekt. Het was aangetoond dat het zombie gehalte in een mens of zombie na het lezen van een flutromannetje met een paar procent was gestegen. Hij ontwierp ook allerlei meet-apparatuur om het zombie gehalte te meten. Ook de lucht werd gemeten, en hij had daar allerlei alarms ook voor ontwikkeld. In de lucht hingen ook vele stoffen die mensen tot zombies konden maken. Hij was ook aan het testen welke stoffen het zombie gehalte konden verlagen, en dat waren vaak natuurlijke stoffen. Hij wist dat de natuur de enige hoop was. Daar was hij van overtuigd.

Er was een vrouw die als een messias werd gezien. Ze had vele discipelen. Ze onderwees over hoe weer mens te worden. Ze was heel populair, zelfs onder zombies, want vele zombies wilden helemaal geen zombie zijn. Ze waren in de val gelokt. Er was een grijs, wazig vlak tussen het mens zijn en zombie zijn wat niet helemaal duidelijk was. Het percentage van echte die-hard zombies was laag, maar hij twijfelde aan de meet-apparatuur. Als in een mens of zombie het zombie gehalte boven de vijftig procent was gestegen, dan was er duidelijk verhardingsgevaar. Hij wilde in ieder geval de strijd niet opgeven. Hij wilde ook de meet-apparatuur die gebruikt werd onderzoeken. Hij had daar zelf ook aan meegewerkt. Hij wilde geen fouten maken, of dingen over het hoofd zien. De vrouw sprak ook vaak over de menselijke bron en de natuurbron als een hogere bron waaruit ze leefde. Hij was geinteresseerd, maar hij vroeg zich af of ze echt was. Hij was ervan overtuigd dat zombies veel illusies konden scheppen en velen konden bedriegen.

Op een dag brak er een grote oorlog los, als een virus. Er waren invasies van buitenaardse zombies die in grote luchtschepen kwamen, en ook van zombies die onder de grond hadden geleefd. Ze bleken met elkaar samen te werken. Deze zombies hadden een veel

hogere technologie. Eigenlijk was de planeet daar niet tegen opgewassen, en iedereen ging in gevangenschap, ook hij. In geisoleerde cellen werden ze als ballingen meegenomen naar een andere planeet, de planeet genaamd Teheran.
'Waarom is dat zo'n probleem voor je ?' vroeg een buitenaardse zombie van de planeet Teheran aan hem. Het was een interrogator. Er werden vele vragen aan hem gesteld, en op grond van zijn antwoorden werd er beslist of hij door mocht leven of niet. Hij was heel zenuwachtig en wist niet goed wat hij moest antwoorden. Moest hij eerlijk zijn naar deze verraders, of moest hij strategisch zijn ? Vaak gaf hij daarom wazige antwoorden waarmee ze allerlei kanten opkonden, maar dat begon hen een beetje te irriteren, en hij werd geslagen. 'Klootzakken !' riep hij. Maar dat was ook niet geoorloofd, en ze sloegen hem bewusteloos. Later werd hij alleen wakker in zijn cel. De interrogators waren weer weg. Er werd nu over hem beslist of hij mocht doorleven. Maar ja, doorleven als wat ? Als een zombie of als een mens ?

Hoofdstuk 2.

Het metalen ei was alles waar het om draaide, maar ze vreesden het. Ze vreesden wat binnenin het ei zat, daarom bewaakten ze het metalen ei, en probeerden het gunstig te stemmen. Zij werden geleid door vrees. Alles waaruit hun leven bestond en alles wat ze waren was pure vrees.
De volgende dag werd hij weer ondervraagd. Ditmaal door vrouwen. Het waren hele andere soorten interrogators. Ze probeerden ook humor te gebruiken. Maar hij lachte niet. Hij ging ook niet in op hun geflirt.
De dag erna was er een beslissing. Hij mocht doorleven, maar er waren allerlei voorwaarden.
Het metalen ei was alles waarom het draaide. Het metalen ei werd aanbeden vanwege vrees, grote vrees, over wat erin zat. Eigenlijk wist niemand goed wat erin zat. Lange dunne metalen insecten liepen om het metalen ei heen. Het waren metalen elite zombies.
Hij merkte dat er iets met zijn hersenen was gebeurd. Hij had vreemde hallucinaties. Zouden ze hem vergiftigd hebben of geinjecteerd hebben met iets terwijl hij sliep ? Hij wist het niet. Hij had doffe hoofdpijn. Hij kreeg een huisje op de grote planeet Teheran en mocht gewoon zijn werk weer doen. Wel was het aan allerlei voorwaarden gebonden. Hij moest werken voor de zombies. De technologie moest de zombies beveiligen. Hij vroeg zich af wat het zombie percentage van de planeet was waarop hij nu was. Hij wist dat ze hem goed schaakmat hadden gezet dit keer. Hij had gevraagd of hij gewoon mens mocht blijven, en dat mocht, zolang hij maar voor de zombies zou werken. Hij vroeg zich af of hij zo wel mens kon blijven, maar gedwongen slavernij was niet iets wat noodzakelijk iemand tot een zombie zou maken. Daar kwam veel meer bij kijken. Wel vreesde hij de stoffen die op hem inhamerden en beukten, de stoffen in de lucht.
Er waren hier ook vreemde kerken, waarin het metalen ei werd aanbeden.
Het was een echte zombie cultuur, en eigenlijk vond hij het wel interessant om daarin rond te kijken, ook al was het

gedwongen. Hij kon zo iets leren van de verschillende vormen van het bestaan, en kon deze kennis later weer gebruiken dacht hij, tenminste als hij het zou overleven. Maar op een dag ontplofte het metalen ei. Er was grote paniek, want nu zou datgene wat erin had gezeten al die tijd eruit komen. Het metalen ei bevond zich op wat ze de heiligste plaats van de planeet noemden, de bedevaartplaats, Menka. Het metalen ei bevond zich in een zwarte fabriek. Ook de zwarte fabriek was opgeblazen. Datgene wat in het ei zat kwam eruit, en tot ieders grote verbazing was dat weer een ei, een zwevend ei, een doorzichtig ei gevuld met bloed. Het was als bloed in een vlies, en niet lang daarna begon het vlies open te scheuren, en het bloed begon uit het reusachtige ei te lopen, om de steden van de planeet Teheran te bedekken. Het was als een zondvloed van bloed, komende uit het gescheurde ei wat in het metalen ei bleek te zitten.

'Waarom ! Waarom !' riep hij, toen hij het op de televisie zag. Hij wist dat het bloed ook op weg was naar zijn huis. Hij klikte de televisie uit, en was in grote paniek. Hij rende naar de hoogste verdieping van zijn huis en keek uit het raam. Hij zag grote golven van bloed aankomen in de verte. Weer riep hij : 'Waarom ! Waarom !' Er kwam geen antwoord. Hij had het antwoord niet. Dichtbij zijn huis was een lange toren. Hij besloot daar naartoe te rennen, maar de toren was al geheel vol. Het bloed was inmiddels al gestegen tot zijn knieën. Hij rende weer terug naar zijn huis. Onder de deurmat was er een luik om onder zijn huis te komen, dus hij ging daar in. Op de televisie had hij gehoord dat heel Teheran onherroepelijk zou onderlopen. 'Waarom ! Waarom !' riep hij weer. Maar er was geen antwoord, en hij had het antwoord niet. Hij ging onder de grond liggen onder zijn huis.

'Zoveel bloed,' sprak een stem, 'van hen die afgemaakt waren door zombies zo lang geleden, verstopt in een metalen ei. Ze wisten dat het niet voor eeuwig ging duren.'

'W... wie bent u ?' vroeg hij. 'Wie is daar ?'

'Het bloed dat spreekt,' zei de stem. 'Het bloed wat weet. Zombies weten niet, en willen niet weten, maar diep binnenin weten ze, daar waar het bloed der eeuwen wild golvend leeft.'

Hij begon te trillen en te schudden. 'Help ons dan !' riep hij.

'Je bent veilig hier,' zei de stem. Plotseling omhelde hem een rode gloed. 'Het bloed leeft,' zei de stem.

'Droom je van zombies ?' vroeg de stem, die uit de rode gloed over hem leek te komen.

'De hele tijd,' zei hij.

'Het is een droom,' zei de rode gloed. 'Een nachtmerrie, maar je bent nu aan het ontwaken. De bloedplaneet is alles wat leeft. Het is een natuurplaneet, zo lang opgesloten geweest in het metalen ei.'

'Alles zal nieuw zijn,' zei de rode gloed, 'in de rode gloed. De bloedplaneet is gekomen.'

Hij begon te tranen. Het begon zich te vermengen met de rode gloed.

'Het zijn tranen, rode tranen,' zei de stem. 'Het is het beste afweermechanisme tegen de zombies.'

Hij stond op. Het was alsof de rode gloed hem leidde. Hij kon er net staan onder zijn huis. Onder zijn voeten scheurde de grond open en er was een

tunnel naar beneden. De rode gloed was als een lantaarn. 'Dieper,' zei de stem.
Hij ging naar beneden, en hij zag de vrouw die ze messias noemden. 'Eindelijk ben je daar,' sprak ze.
'Waarom, waarom ?' vroeg hij weer.
'Je bent veilig hier,' sprak de vrouw. 'Ik wacht op mijn discipelen.'
Heel voorzichtig wilde hij haar hand aanraken die ze had uitgestoken, maar plotseling was er bliksem. De vrouw keek verschrikt. 'Raak haar niet aan,' sprak de stem. De rode gloed over hem begon wild te golven.
'Wil je dromen of ontwaken ?' vroeg de stem van de rode gloed.
'Ontwaken,' zei hij.
Hij ging dieper naar beneden, totdat hij bij een diepe put aankwam. 'Glijd hierin,' zei de rode gloed. Toen gleed hij weg. Hij viel in een diepe slaap. Hij kwam van alles los. Zijn herinneringen dansten en dwarrelden om hem heen. Hij wilde ze aanraken, maar hij mocht het niet. Hij wilde tot ze spreken, maar zijn mond werd gesnoerd. Hij viel in een nog diepere slaap.
Hij kwam tot een ondergrondse troonzaal waarin een troon stond waarop een metalen ei zat met een hoed op. 'Ik groet u,' sprak het ei.
'Wek het niet meer tot leven,' sprak de rode gloed, die wild begon te golven. 'Negeer het.' Het ei begon tot hem te schreeuwen, maar hij reageerde niet. 'Het ei voedt zichzelf met aandacht,' sprak de rode gloed. 'Voedt het niet.'
Hij sloot zijn ogen en viel in een nog diepere slaap, en gleed door een reusachtige wildernis put. Er was hier veel groen en lianen. Het was als een oerwoud. Hij kon heel diep ademhalen, van diepe bronnen.
'Zombies !' werd er geroepen.
'Nee,' sprak de stem van de rode gloed. 'Hij is veilig in het rode ei.'
'Hij is jong, hè ?' werd er gesproken.
'Ja, heel jong.'
'Zo schattig. Echt piepklein, moet je kijken,'
'Zou een goede werker kunnen worden voor het metalen ei.'
'Nee joh, dat zou niks voor hem zijn. Hij is voor iets veel groters voorbestemd.'
'Welnee.'
'Jaaaaahaaaaaaaaaaa.'
'Ik weet het wel zeker.'
'Wat weet je wel zeker ?'
'Ach klets niet.'
'Hij zal zijn weg wel vinden.'
En toen vaagden alle stemmen weg.

Hoofdstuk 3.

Hij werd wakker in een prachtige natuur. Overal zweefden fijngevoelige insecten, bijna als kleine, zweverige kwalletjes, als een aura om hen heen. Hij keek en bewonderde ze, hoe teergevoelig deze wezens waren. Hij kon ze aanraken, en ze reageerden zo diep op alles. Het was alsof er met gouden muziek instrumenten werd gespeeld in zijn hoofd. Het tingelde gewoon, en werd steeds fijner. Het tinkelde.
'Waarom, waarom ?' vroeg hij.
'Zo zacht is hij,' zei een stem. Het leek van de insecten te komen.
'W... waar ben ik ?' vroeg hij.
'In de diepte dimensie achter alle dingen,' zei een stem. 'Het metalen ei is ontploft. Ze konden het niet meer verborgen houden. Je bent er zelf doorheen gebroken.'

'Ik ?' vroeg hij.

'Ja, jij, je bent een pionier en die komen hier.'
'En wat nu ?' vroeg hij.
'Volg het rode pad maar,' zei de stem die uit één van de insecten leek te komen, maar hij wist niet welke.
Er was een prachtig rood pad door de wildernis, maar het leek wel een mengeling tussen bloed en tranen. Voorzichtig stapte hij op het pad.
'Hier ?' vroeg hij.
Voorzichtig begon hij erop te lopen.
'Volg het helemaal tot aan de Mexicaan !' werd er geroepen.
'Wat is de Mexicaan ?' vroeg hij.
'Dat zul je wel zien !' werd er geroepen.
Het klingelde in zijn hoofd. De stemmen waren zo zoet, teder en licht.
Zo zacht speelde het in zijn hoofd, en hij volgde het pad door de wildernis helemaal tot een woestijngebied. Zand was hier in lagen op elkaar. 'Ik breek je !' werd er geroepen. 'Ik laat je in glas stappen !'
Het geluid kwam uit de woestijn. Het was een indiaanse vrouw met een klein jongetje die ze bij zijn oor had vastgegrepen. Het jongetje weende luid. Toen duwde ze het kind van haar af.
'Hola,' zei hij tegen de vrouw.
'Wat moet je hier ?' snauwde de vrouw. 'We hebben het niet zo op indringers.'
'Ik moest het rode pad volgen tot de Mexicaan,' zei hij.
'Ik ben de Mexicaan,' zei de vrouw. 'Maar ik heb je niet besteld. Opdonderen nu. Ik heb niets te maken met wat anderen je hebben opgedragen.'
'Ja maar,' zei hij.
'Niks te ja-maaren. Opdonderen nu,' snauwde ze. 'Anders maak ik je tot mijn kind en zal ik je net zo breken als deze hier,' terwijl ze op het kleine jongetje wees.
'Kom dichterbij,' sprak de rode gloed die over hem heen was. 'Laat je niet door haar afschrikken.' Hij deed een stap richting de vrouw, want hij werd bijna geduwd.
'Scheer je weg, maak dat je wegkomt !' riep de vrouw.
Weer deed hij een stap richting de vrouw. Toen gaf de vrouw hem een harde duw, maar de rode gloed duwde hem terug. 'Ik maak je als mijn kind, hoor !' riep de vrouw. 'Ken je Beeks ?'
'Beeks ?' vroeg hij. 'Nee, nooit van gehoord. Wie of wat is het ?'
'Laat maar,' zei ze. 'Kom maar mee, dan zal ik het je uitleggen.'
Ze trok hem en haar kind de woestijn weer in. Het was een zanderige heuvel waar ergens een hutje stond waar ze woonde. 'Beeks,' zei ze weer. 'Dat is een taal die ze spreken. Ach, laat maar. Heb je honger ?' vroeg ze ineens vriendelijk.

'Vraag haar wie ze is,' zei de rode gloed over hem.
'Wie bent u ?' vroeg hij.
'De Mexicaan,' zei ze. 'Ze noemen mij ook wel de groene traan, de traan van de verloren natuur. En dat kun je ook wel zien, want alles is hier dor en droog.'
'Ik kom net uit de wildernis, uit het oerwoud,' zei hij.
'Maar zij spreken geen Beeks daar,' zei de vrouw.
'Beeks ?' vroeg hij weer.
'Het is de taal van de verloren natuur,' zei ze. 'We zijn allemaal op zoek naar de verloren natuur, de Beekse natuur.'
'Hoe komen we daar ?' vroeg hij.
'De woestijn is eindeloos,' zei ze. 'Daar kom je nooit doorheen.'
'Er moet een weg zijn,' zei hij. 'Ik moest het rode pad volgen.'

Ze lachte. 'Er is hier geen rood pad, mijn jongen. Het rode pad loopt dood in de woestijn.'
'Maar ik heb een rode gloed om me heen die me de weg wijst,' zei hij. 'Het is van de bloedplaneet, van de rode traan.'
Ze begon hem uit te lachen. 'Je vertelt teveel verhaaltjes,' zei ze.
'Geef haar een duw,' zei de rode gloed. En het ging vanzelf. Toen werd de vrouw weer boos. 'Blijf van me af !' riep ze, 'anders maak ik je als mijn kind.'
'Duw haar weer,' zei de rode gloed, en weer ging het vanzelf. De rode gloed golfde over hem heen, en liet hem haar hard duwen. 'Deze vrouw is gevaarlijk,' zei de rode gloed. Ineens trok ze een mes. 'Als je wil blijven leven, houd dan op mij te duwen.'
'Duw haar weer,' zei de rode gloed. Weer duwde hij haar. 'Ik maak je tot mijn kind, hoor !' riep ze.
'Trap haar nu,' zei de rode gloed. Toen trapte hij haar. 'Ren nu weg,' zei de rode gloed. Hij rende weg, maar de vrouw kwam achter hem aan. 'Ver zal je niet komen,' riep ze. Ze nam het opgerolde touw wat aan haar heup hing, en wierp het als een lasso. Ze mikte goed, en trok hem naar zich toe. 'Ontkomen kun je niet. Je bent mijn kind,' zei ze.
Hij zuchtte. 'Het is een ellendige vrouw,' zei de rode gloed.
'Ik moet het rode pad volgen,' zei hij. 'Waar is het ergens ?'
'In mijn hart,' zei de vrouw.
'Bla,' zei hij. Toen kreeg hij een draai om zijn oren. 'Ik breek je, ik zal je in glas doen trappen !' riep ze.
'Zie, dat heeft ze al eerder gezegd,' zei de rode gloed. 'Ze is een robot.'
Hij begon meer en meer te merken dat de vrouw voorgeprogrammeerd was. Ze zei vaak hetzelfde. Heel soms zei ze wat nieuws, en dan begon ze dat ook te herhalen. Op een gegeven moment kwam er niets meer bij, en waren het alleen maar herhalingen. Telkens als hij probeerde te ontsnappen, dan haalde ze hem terug met haar lasso. Ze miste eigenlijk nooit.
'Hoe kom ik hier uit ?' vroeg hij aan de rode gloed.
'Ik weet wel wat,' zei de rode gloed. Zeg tegen haar : 'Een tonnetje, een tonnetje, ik zag het eens ergens staan.'
Hij sprak het zinnetje naar haar uit, en ze raakte helemaal in paniek. 'Tonnetje ? Wat voor een tonnetje ? Waar is het, en wat zit erin ?'
Maar hij zei niks terug, en ze begon de hele tijd aan zijn hoofd te zeuren om dat tonnetje. Hij mocht niks terugzeggen van de rode gloed. Hij mocht het geheim van het tonnetje niet verraden. 'Ik weet het ook niet,' zei hij soms. Ze kon daar loeikwaad van worden. Dat waren eigenlijk de enige zinnetjes die hij tegen haar zei, en hij begon het steeds meer te zeggen, totdat ze er helemaal gek van werd en haar mes trok. 'Okay, okay, okay,' zei ze. 'Ik zie het al. Jij wil hier niet meer wezen. Nou, ga dan maar, ga maar.' En zo mocht hij weg. In haar ogen was hij nu ook slechts een robot waar ze helemaal niks mee kon.
Hij is toen de woestijn dieper ingegaan, terwijl de rode gloed hem leidde. Na lang lopen kwam hij aan bij een rivier in de woestijn. De rivier was ondiep, en hij kon er gemakkelijk doorheen.
'Wat was dat nou voor een vrouw ?' vroeg hij aan de rode gloed.
'Een luchtweerspiegeling, niets meer,' zei de rode gloed.

'Maar ik zat er helemaal in vast,' zei hij.
'Ja, en alleen de rode gloed kan er doorheen leiden, en alleen de rode gloed leidt tot deze rivier,' zei de rode gloed. 'De rest sterft in de woestijn of wordt er tot een zombie.'

Hoofdstuk 4.

'Komt u maar,' werd er gezegd. Hij was in een druk winkelcentrum aangekomen, wat achter de rivier lag in de woestijn. De woestijn liep hier over in een soort stad, maar daarachter was weer woestijn. Hij volgde de vrouw die hem wenkte. Ze was een soort agente.
'U bent hier nieuw ?' vroeg ze. Hij knikte.
'Welkom,' zei ze. 'Spreekt u Beeks ?'
'Nog niet,' zei hij.
'Nog niet ?' vroeg ze. 'Bent u van plan het te leren ?'
'Eh ja,' zei hij.
'Dan komt u hier niet binnen,' zei de agente streng.
'Het is de taal van de verloren natuur,' zei hij.
'Nee,' zei de agente, 'het is de taal van de zombies. U bent voorgelogen.'
'Okay,' zei hij. 'Moet met mijn opvoeding te maken hebben gehad. I am sorry.'
'Goedzo,' zei de agente. 'Zo kunnen we zaken doen. Wat heeft u allemaal meegenomen ?'
'Niks eigenlijk,' zei hij.
'Dan komt u er ook niet in,' zei de agente. 'Ik moet op z'n minst uw toegangsbewijs zien.'
'Waar krijg ik die ?' vroeg hij.
'Waar krijgt u die ?' zei de agente verontwaardigd. 'Heeft u nooit op school gezeten ?'
'Jawel, ik ben technicus,' zei hij.
'Wat maakt u ?' vroeg ze.
'Afweermechanismes tegen zombies,' zei hij.
'Okay, komt u maar mee,' zei de agente. Ze leidde hem naar een groot gebouw. Er stond met grote letters op een bord boven de deur 'bloed technologie'. 'Dit is de technologie van de rode traan om de groene traan op te wekken, de traan van de verloren natuur,' sprak de agente. Ze leidde hem naar binnen.
'Die Mexicaanse vrouw zei dat zij die traan was,' zei hij.
De agente begon te lachen. 'Dat is de woestijngek,' zei ze. 'Die zegt altijd hetzelfde, en wil iedereen tot haar kind maken, met vele bedreigingen. Het is een luchtweerspiegeling. Maar in ieder geval : Hier kunt u werken.'
'Ik moest het rode pad volgen,' zei hij.
'Het rode pad ?' vroeg ze verbaasd. 'Maar jongen, weet je wel wat dat is ?'
'Het pad van bloed, zweet en tranen,' zei hij.
'Mis,' zei ze. 'Veel erger, maar als je dat echt wil, dan kan ik je er wel naartoe leiden. Het is achter de stad te vinden.'
'Wat is het dan ?' vroeg hij.
'Dat ga ik u niet zomaar zeggen,' zei de agente. 'informatie over het rode pad is hier heel duur. Er komen de grootste ongelukken van als ik daar zomaar van alles over ga zeggen. Het is trouwens ook verboden. Alleen tegen hoge betaling ...'
'Laat maar zitten,' zei hij. 'Wijs me het pad maar aan dan.'
'Je moet het zelf weten,' zei ze. 'Ik heb je gewaarschuwd.'
'U heeft me niks uitgelegd, dus een echte waarschuwing is het niet echt,' zei

hij.
Ze leidde hem toen door de stad heen helemaal tot aan de rand van de woestijn aan de andere kant van de stad. Daar ging ergens het rode pad verder. Het was als een ondiep riviertje wat leek op een mengsel tussen bloed en tranen. 'Dit leidt tot de Ogrot wildernis, waar de groene traan heerst, de traan van de verloren natuur. Maar zoals u weet raad ik het pad ertoe aan niemand aan.'
'Waarom niet ?' vroeg hij.
'Mijnheer, nu probeert u het weer !' riep de agente boos. 'Ik heb u dat al uitgelegd ! Het lastig vallen van het gezag heeft een hoge prijs !' riep ze, terwijl ze een pistool trok.
'Ho maar,' zei hij. 'Dat kunnen we ook op een andere manier oplossen.'
'Nee, niks,' zei ze, terwijl ze de loop van het pistool in zijn buik drukte. 'U kent de regels hier niet, maar dat is geen excuus. De regels gelden nog steeds. Lopen.' Hij wilde richting het rode pad lopen, maar ze duwde hem een andere richting op. 'Waar gaan we naartoe ?' vroeg hij.
'Naar de Mexicaan,' zei ze streng. Hij kreeg toen in de gaten dat de Mexicaan een soort gevangenis complex was, één of ander strafkamp. 'Nee, dat nooit meer,' zei hij.
'Sla haar,' zei de rode gloed. 'Sla het pistool uit haar handen.' Dat gebeurde automatisch. De rode gloed sprong op en sloeg de vrouw en met zijn andere hand sloeg hij het pistool uit haar handen, en raapte het snel op. 'Ren nu voor je leven,' zei de rode gloed. De agente trok een tweede pistool. 'Ga zigzaggen,' zei de rode gloed. 'Loop zo wild als je kan, anders heeft ze een doelwit.' Hij rende weg, sprong, en maakte bochten en kronkels, en ging zo terug naar het rode pad. Hij hoorde de agente gillen en krijsen. 'Ren,' zei de rode gloed. Hij bleef doorrennen over het rode pad in kronkels, zonder om te kijken. 'Je kan niet geraakt worden,' zei de rode gloed, 'want je hebt haar pistool. Pistolen van hetzelfde agentschap kunnen elkaar nooit raken. Dat is zo ingebouwd.'
'Waarom moet ik dan in kronkels rennen ?' vroeg hij.
'Vanwege camera's,' zei de rode gloed. 'Camera's zijn nog wel erger dan pistolen.'
Hij bleef doorrennen totdat hij in een oerwoud terecht kwam. Dit moest het Ogrot oerwoud zijn. Hij rende helemaal door totdat hij een gigantische botten piramide zag in de verte. Ergens halverwege op de piramide stond een reusachtige bottentroon waarop een groen ei zat. 'Dat moet de groene traan van de verloren natuur zijn,' zei hij tegen zichzelf.
'Nee,' zei de rode gloed, 'het is de traan van de zombies.'
'Waarom heeft het rode pad mij hier naartoe geleid dan ?' vroeg hij.
'Het zijn niet het type dromen die je wil,' zei de rode gloed, 'maar in het groene metalen ei die de traan van de zombies is zit de ware traan van de verloren natuur, en als het ei uitgebroed is, dan komt het eruit.'
'Wat is de traan van de zombies ?' vroeg hij.
'Het is hetgene wat alles wat de zombies mooi, leuk en lekker vinden lang laat duren,' zei de rode gloed, 'maar het is een illusie.'
'En hoe wordt het uitgebroed ?' vroeg hij.

'Je moet naar de bewaakster van de traan van de zombies,' zei de rode gloed.
'Waar is dat ?' vroeg hij.
'Zo woont ergens hier in een huisje in de wildernis,' zei de rode gloed. 'Ik zal je er wel heenleiden.' De rode gloed duwde hem voort in de wildernis, en al gauw kwamen ze aan bij een klein huisje. Het zat onder de lianen en andere planten van de wildernis. Bij een deurtje klopte hij aan. Een oud vrouwtje deed open.
'Wat mag het zijn ?' vroeg het oude vrouwtje.
'Ik ben op zoek naar de bewaakster van de traan van de zombies,' zei hij.
'Oh,' kraste het oude vrouwtje. 'Van het groene metalen ei op de troon ? Dat ben ik. Kom maar verder.'
Hij stapte naar binnen en keek in het rond. Een kat met rechtopstaande haren keek hem aan. Aan de linkerkant was het keukengedeelte, waar ook wat handdoeken hingen over de kastdeuren, of kleine lakentjes. De deurtjes stonden een beetje open. Er stond ook een tafeltje met een sprei eroverheen met wat stoelen.
'Gaat u maar zitten,' zei het vrouwtje. Hij ging zitten.
'Ik zou graag willen weten,' zei hij, 'hoe het ei opengaat, want ik ben op zoek naar de traan van de verloren natuur.'
Het vrouwtje begon te grijnzen en te lachen. 'Dat hebben ze je maar wijsgemaakt,' kraste ze. 'Het ei gaat nooit open, en er zit geen traan van de verloren natuur in. Dat bestaat niet. Ik kan het weten, want ik ben de bewaakster van het ding sinds mijn vijftiende.'
'Zeg haar dat je het wil overkopen,' zei de rode gloed.
'Ik zou het ei graag van u willen overkopen,' zei hij.
Weer begon ze te lachen. 'Ik heb het geërfd, en het is heel duur. Hoeveel bied je ?'
'Ik heb niks bij me,' zei hij.
'Jammer,' zei de oude vrouw. 'Ik zou er graag vanaf willen, want het is een zware last.'
'Hoezo ?' vroeg hij.
'Ik wil er niet over praten,' zei het oude vrouwtje, 'maar ik weet wel wat. Je kan er voor werken. Venezuela heeft een werker nodig.'
'Wie is dat ?' vroeg hij.
'Een indiaanse vrouw die hier in de buurt woont,' sprak ze.
'Oh, zoals de Mexicaan ?' vroeg hij.
Even sprak de vrouw niet. 'Je zult het wel zien,' zei ze. 'Haar zus heet Colombia. Die kun je misschien ook helpen.'
'Goed,' zei hij. 'Ik ga het proberen. Waar woont zij ?'
'Blijf gewoon zitten,' zei het oude vrouwtje. 'Ze komt altijd langs rondom deze tijd.' Ineens ging de deur open, en daar stond Venezuela, een grote trotse vrouw. Ze keek hem direct heel minachtend aan.
'Ik heb een hulpje voor je,' zei het oude vrouwtje.
'Noem je dat een hulp ?' lachte de vrouw. 'Hij ziet eruit alsof hij nog geen veertje kan optillen.'
'Hij is nog jong,' zei het oude vrouwtje, 'en sterk. Toe nou, neem hem in dienst, want ik wil van het groene ei af. Ik kan het hem niet zomaar gratis geven. Het moet duur betaald worden, duur.'
'Nou, vooruit dan maar,' zei Venezuela, 'voor jou neem ik hem in dienst dan. Ik zal voorzichtig met hem zijn, anders breekt hij. Misschien kan hij mijn zus

ook van dienst zijn.'
Hij keek boos naar Venezuela, maar hij wilde ook niet dat hem deze kans ontnomen zou worden, dus hij zorgde ervoor dat hij vooral niet te boos keek.
'Wat is er, jongen ?' vroeg Venezuela. 'Niet tevreden ?'
'Eh, het is goed mevrouw, wat moet ik doen ?' vroeg hij.
'De kalveren voeden, op de kippetjes passen, en wat licht huishoudelijk werk,' zei ze minachtend, 'want meer kun je toch niet aan.'
Hij was verontwaardigd, maar het moest maar. Het vrouwtje was Venezuela dankbaar. 'Laat hem goed werken voor het ei,' zei ze tegen haar. 'Hij is nog jong en sterk, dus je moet het er van nemen.'
'Ik ben bang dat hij halverwege het werk zal flauwvallen,' lachte Venezuela spottend, 'maar ik zal het met hem proberen als je dat ei echt kwijt wil.'
'Ik moet wel,' zei het oude vrouwtje. 'Ik word ouder, en de lasten van het ding zijn zwaar.'
'Ik begrijp het,' zei Venezuela. 'Maar mijn zus zal hem zeker zijn verblijf zuur maken. Dat voel ik nu al aan.'
Hij keek verbaasd naar Venezuela. 'En waarom is dat ?' vroeg hij.
Maar ze zei niks.
Toen liep ze de deur uit. 'Volg haar, jongen,' zei het oude vrouwtje.
Hij liep achter haar aan de deur uit. 'Waarom volg je me ?' vroeg Venezuela.
'Ik zou toch bij je werken voor het ei ?' zei hij.
'Ik ga nog niet terug,' zei ze. 'Ik moet even iets uit de schuur halen. Ik had toch nog niet gezegd dat we weg zouden gaan ? Je bent wel erg opdringerig.'
'Het spijt me,' zei hij, en liep weer terug.
'Ben je daar weer, jongen ?' vroeg het oude vrouwtje.
'Ja, ze moest alleen wat in de schuur doen,' zei hij.
Na een tijdje begon Venezuela buiten te roepen. 'Kom nu, jongen, we hebben geen uren de tijd.'
Hij rende naar buiten, en liep met haar mee. Ze moesten dieper de wildernis in. De twee zussen woonden vlakbij elkaar. Hun huisjes stonden niet ver van elkaar verwijderd. Er lag een groot grasveld om de huisjes heen. Colombia kwam naar buiten en begon te lachen. 'Wat heb je daar nu weer meegenomen ?' vroeg ze minachtend.
'Een hulpje voor licht werk,' zei ze.
'Ik denk dat we dan beter zelf het werk kunnen doen,' zei ze spottend.
'Hij is nog jong,' zei Venezuela, 'en Petronella zei dat hij sterk was.'
'We zullen zien,' zei Colombia, die nog wel erger dan haar zus Venezuela leek te zijn. 'Ik mag hem nu al niet.'
'Ze haat mannen,' fluisterde Venezuela in zijn oor. Hij vond dat nogal huichelachtig van Venezuela, want zij was zelf ook niet te aardig naar hem geweest, maar nu nam zij hem in bescherming tegen haar zus Colombia.
'Moet je nu niet al naar bed, zwakke jongen ?' hoonde Colombia.
'Nog niet,' zei hij. En het geplaag ging maar door en door, de ene vernederende opmerking na de ander. Soms probeerde Venezuela haar af te remmen, maar dat lukte niet echt. Het begon hem steeds meer te frustreren, maar hij had er alles voor over om dat ei te krijgen. Hij was op zoek naar de traan van de verloren natuur. Zelfs 's nachts als hij op bed lag ging het

geplaag nog door. Colombia kwam soms in zijn kamer om hem wakker te maken, en maakte dan weer vervelende opmerkingen. Hij kwam niet echt tot rust. Overdag moest hij wat werk doen. Colombia begon hem steeds meer nare karweitjes op te dragen, en soms ook dingen die nergens op sloegen, gewoon om hem te bespotten. Dan moest hij emmers met modder van de ene plek naar de andere plek dragen, en dan goot ze soms gewoon de emmer over hem leeg. Venezuela vond dat allemaal te ver gaan, en nam hem zoveel mogelijk in bescherming, maar hij was het niet vergeten hoe hij haar in het begin behandelde. Ze deed nu wat aardiger, maar ze had hem al diep gestoken.

Colombia liet hem 's nachts niet slapen, waardoor hij overdag heel erg moe was, en dan moest hij ook nog hard voor haar werken. Als hij daardoor zo zwak en duizelig was dat hij er een huilbui van kreeg lachte ze hem gewoon uit. Venezuela was vaak niet in de buurt, dus zo was hij helemaal overgeleverd aan zijn lot. Maar ja, hij was immers op zoek naar de traan van de verloren natuur. Het was een moeilijke tijd waarin Colombia hem het bloed onder de nagels vandaan probeerde te krijgen, en hem op allerlei manieren probeerde te tergen. Hij voelde zichzelf als een zombie, zo moe werd hij van haar. Venezuela was tot zijn grote verdriet steeds minder in de buurt. Hij had haar nodig, maar ze was er niet. Hij wilde volhouden voor het ei, maar Colombia stak hem diep. Deze vrouw zou zijn dood kunnen worden.

Op een dag nam Venezuela hem terug naar het oude vrouwtje. 'Colombia is een zware plaag, hè ?' kraste het oude vrouwtje. Hij knikte. 'Ik weet het,' zei het oude vrouwtje. 'Daar waar Venezuela stopt gaat Colombia altijd maar door.'

Hij knikte weer. Hij was moe en gebroken. Het was alsof hij in een stuk glas was getrapt met zijn blote voeten. Zo voelde het. Alsof een giftige slang zijn voet had gebeten en niet los wilde laten. 'Het is allemaal voor het ei,' zei het oude vrouwtje. 'Het is duur. Het neemt met minder geen genoegen.'

'Hoe lang moet ik nog ?' vroeg hij beverig en trillerig.

'Zonder Colombia kom je nooit bij het ei,' zei het vrouwtje. 'Zij is het pad tot het ei, tot de traan.'

Hij moest weer terug naar Colombia. Hij smeekte Venezuela om vaker bij hem te zijn, maar ze had andere dingen te doen. En zo was hij weer met Colombia opgescheept, die steeds gemener deed. 'Leid me tot het ei,' zei hij op een dag. Toen sloeg ze hem in het gezicht. 'Vraag dat nooit meer,' zei ze.

Maar de rode gloed bleef bij hem aandringen om het weer te vragen. 'Kun je me alsjeblieft naar het ei leiden,' smeekte hij.

'Stop !' riep ze. 'Houd er over op.' Weer ze sloeg ze hem, en zelfs harder. Maar hij bleef smeken op aandringen van de rode gloed. 'Ik heb het ei nodig,' huilde hij na flink in zijn gezicht te zijn geslagen. 'Het is geen ei !' snauwde ze. 'Het is een planeet. Het is de traan van het vrouwenvolk, door wat het mannenvolk ons heeft aangedaan !' Ze schreeuwde zo hard dat het leek alsof alles stilstond, en haar woorden gingen als een echo door hem heen, alsof hij bevroor in de eeuwigheid.

'Wat hebben de mannenvolken jullie aangedaan ?' vroeg hij.

'Ik wil er niet over praten,' zei ze.
'Goed,' zei hij, haar een beetje meer begrijpende, ook haar gedrag. 'Als je dat niet wil dan doen we het ook niet.'
Ineens begon ze hem mee te trekken. 'Kom, dan laat ik het je zien,' zei ze. Ze sleurde hem met zich mee door de wildernis totdat ze in een zanderig gebied kwamen, waar een zandheuvel was. Daarachter was nog veel meer zand en een grote piramide met botten die hij al eerder had gezien. Daarop halverwege stond een grote troon waarop het groene metalen ei troonde. Hij kon er niet te lang naar kijken. Hij huiverde. Ook de troon was geheel van botten gemaakt. Het groene ei zag er gevaarlijk uit. 'Het is het laatste wat er nog over is van onze planeet,' zei Colombia. Ze liep verder richting de piramide, maar hij durfde niet meer. 'Kom, lafaard,' zei ze. 'Dan zal ik je alles vertellen.' Hij hield zijn hand voor zijn ogen. 'Goed dan,' zei ze, en scheurde een stuk van haar blouche af om hem te blinddoeken. Toen nam ze zijn hand en trok hem mee. 'Grote jongen,' zei ze spottend. 'Eens zal het overstromen,' zei ze, 'dat wat in het brokstuk van de planeet zit, de traan van onze vrouwenstam.' Hij kwam dichterbij. Er gleed een rust over hem heen, en nam even later de blinddoek af. Hij keek recht in het grote metalen ei. Het was helemaal groen, maar het leek wel doorzichtig. Hij zag er iets groens in klotsen en golven.
'Wij aanbidden het,' zei Colombia. Ze boog neer voor het reusachtige ei. 'Buig,' fluisterde ze, en hij boog. Ze begon toen te bidden in een andere taal. Hij kon het niet verstaan. 'Wat voor taal is het ?' fluisterde hij.
'Beeks,' fluisterde ze terug. Hij zuchtte. Dat had hij eerder gehoord. Het ei begon te grommen. 'Leer hem Beeks,' sprak het ding. Toen moesten ze weer weg, want het ei begon groen vuur te spuwen, alsof het woest werd. 'De traan van het vrouwenvolk is woest,' zei Colombia terwijl ze hem mee terug sleurde. 'De traan van het vrouwenvolk wil dat je Beeks leert, anders zal zij je vernietigen.'
Toen ze weer thuis gekomen waren begon ze hem de Beekse taal te leren. Ook moest hij boeken lezen. Door de Beekse taal te leren merkte hij dat de groene traan van de verloren natuur en het vrouwenvolk in hem begon te ontwaken. Er was sindsdien een groene gloed over hem heen. 'Het is niet wat ik wil,' zei Colombia, 'dat je ingewijd word in het Beeks, maar het is de wil van de groene traan. Ik had gehoopt dat het je zou vernietigen.' Hij wist dat zij een mannenhater was, en hij kon haar een beetje begrijpen, maar hij snapte niet dat zij zo generaliseerde, want wat had hij haar aangedaan ?
Op een dag kwam Venezuela thuis met het nieuws dat het oude vrouwtje was overleden. Nu had hij de groene traan waarvan zij de bewaakster was geërfd. Colombia was woedend. 'Wie denkt hij wel niet dat hij is ? Waarom heeft Petronella het niet aan ons gegeven ?' Ze vloekte en tierde alles bij elkaar. Ook was ze boos op haar zus Venezuela. 'Het is allemaal jouw schuld. Je had hem hier nooit naartoe moeten nemen. Nu zijn we met hem opgescheept.'
'Laten we het even aanzien,' zei Venezuela.
'Nee !' riep Colombia woest. 'Laten we nu naar de traan van ons vrouwenvolk gaan, en vragen of dit haar wens is.'

'Zoals je wil,' zei Venezuela. Toen gingen ze met z'n drieën door de wildernis naar de zandvlaktes waar achter een zandheuvel ergens de reusachtige bottenpiramide stond. Weer wilde hij geblinddoekt worden. Hij was erg bang, en Colombia was hem weer aan het bespotten. Ze namen hem mee tot bij de bottentroon waar ze neerbogen, en eerst lange tijd de groene traan van hun volk begonnen te aanbidden in de Beekse taal. Ook hij moest meedoen. Toen begon Colombia lang te bidden en te smeken, en daarna begon ze heel voorzichtig te vragen wat ze met de jongen aan moesten, en of hij daadwerkelijk de groene traan had geërfd. Het was een doorzichtig groen metaal waarin groen spul wild en woest klotste, als hoge golven die leken te branden. Het ei was reusachtig groot. Inmiddels had de jongen zijn blinddoek weer afgedaan, maar hij durfde niet veel naar het reusachtige, gevaarlijke ei te kijken, en deed ook vaak zijn handen voor zijn ogen.
'Ik wil dat hij geofferd wordt,' gromde het ei.
'Nee !' riep hij. Maar hij merkte dat hij zichzelf niet kon bewegen. Het ei begon van de troon af te rollen om zijn richting op te gaan, en hij viel bijna flauw. Hij keek in het ei en zag het mengsel van dichtbij, als een mengsel van tranen en zaad. 'Wat een rare jongen ben jij,' sprak het ei. 'Offer hem !' gromde het ei toen tot de vrouwen. De vrouwen stonden als gehypnotiseerd op, en grepen de jongen en brachten hem dichtbij het ei, zodat hij net niet het ei raakte. 'Als je het aanraakt ben je dood,' zei Colombia. Plotseling werd het ei woest. 'Hij is onder bescherming van de rode traan !' gromde het ei. 'Het staat tussen hem en mij in.' Het ei begon over te geven en vuur te spuwen, groen vuur. De vrouwen deden verschrikt een paar stappen achteruit, en trokken de jongen met hen mee. 'Ik ga overstromen !' brulde het ei. Plotseling ontplofte het groene doorzichtige metalen ei, terwijl het groene spul wat erin zat naar buiten kwam. 'Ren !' riep Venezuela. 'Er is een uitbarsting !' Maar hoe hard ze ook renden, ze werden gegrepen door de golven van de groene traan. Hij werd helemaal in de diepte getrokken, alsof er een gat in de bodem werd gebrand. 'Waarom ! Waarom !' schreeuwde hij. Hij hoorde Colombia en Venezuela in de verte gillen en schreeuwen. Hij zag hen meegesleurd worden door zware golven.
'De traan van de verloren natuur is vrijgekomen,' zei de rode gloed.

Hoofdstuk 5.

Hij was blij dat hij verlost was van Colombia, en hij voelde een grote euforie. Hij werd door de groene stromen in een diepere wereld getrokken, onder de grond. Er was hier een ondergrondse wereld. Maar de groene stromen beten hem, en zogen aan hem, en het zoog hem in een diepe slaap. Hij raakte bewusteloos, en werd pas veel later wakker in een zijgedeelte van een keuken van een kasteel, in het hooi. Er stond een vrouw aan het lange aanrecht verderop, die telkens zei : 'Ik bak ze bruin.' Hij vroeg : 'Hoe ben ik hier gekomen ?'

'Ik heb je geroepen,' zei de vrouw, die een fijn wit kapje droeg.
'Hoe ?' vroeg hij.
'Zoals ik altijd doe,' zei ze.
'Wie bent u ?' vroeg hij.
'Weet je dat niet ?' vroeg ze. 'Iedereen weet het, dus waarom jij niet ?'
'Toe, ik ga hier aan kapot, mevrouw,' zei hij. 'Wees eens iets duidelijker.'
'Oh, schreeuw jij maar weer tegen mijn tanden,' zei ze. 'Het waren de wachters die jou vonden en jou tot mij brachten. Je lag bewusteloos in het woud.'
'Mevrouw, wie waren die wachters ?' vroeg hij.
'De wachters van het metalen ei,' zei ze.
'Het is een bruin metalen ei dit keer,' zei de rode gloed. 'Hierin zit de traan van de vrouwen opgesloten. De vorige traan was de traan van de verloren natuur. Dit keer is het daadwerkelijk de traan van de verloren vrouwen.'
'Wat is het metalen ei ?' vroeg hij aan de vrouw.
'Het is hij die we moeten gehoorzamen, anders zal hij ons vernietigen,' zei de vrouw.
'Hoe doet hij dat ?' vroeg hij.
'Door storm, honger en dood,' zei de vrouw.
'Storm, honger en dood,' herhaalde hij. 'Waar is hij ?'
'Hij troont in dit kasteel,' sprak ze, 'in de troonzaal. Ik ben het keukenmeisje. Als een bruine planeet, als een eindeloze bol van vuur troont hij in de eindeloze troonzaal. Oh, onbereikbaar is hij, en ik bak ze allen bruin.'
'Wat betekent dat ?' vroeg hij.
'Oh, ik kook en bak mensenvlees, want daar is hij verzot op,' zei de vrouw, 'van nietswaardige lieden, van criminelen in de gevangenis, en van de zwakken en de zieken. Daar knapt hij van op.'
'Mevrouw, doet u eens even normaal,' zei hij. 'U bakt mensenvlees ? Waarom ?'
'Omdat hij mij anders vernietigd,' zei de vrouw. 'De enige reden voor mijn leven is hem te gehoorzamen. Oh, ik bak ze bruin en stevig. Veel vlees wil hij, een dubbele boterham. Ik druk ze stevig op elkaar. Ik bak ze bruin,' zong ze.
'Moet u deze liedjes telkens zingen ?' vroeg hij.
'Ja, dat wil hij,' zong de vrouw.
'En wat doe ik hier ?' vroeg hij.
'De wachters vonden je. Hij wil je,' zong ze. 'Hij komt voort uit een groot bad van bloed in de troonzaal, waar tribunes omheen zijn, en waar zij die dichtbij hem zijn op zitten om toe te kijken.'
'Ben jij niet dichtbij hem dan ?' vroeg hij.
'Ik ben slechts het keukenmeisje,' zei ze.
'Wat ga je met me doen ?' vroeg hij.
'Bruinbakken,' zong ze. Hij stond op, maar zakte weer ineen. Hij voelde zich te slap om te staan. 'Nee,' stamelde hij.
'Wat nee ?' snauwde de vrouw ineens. 'Wil jij tegen de orders van de kok ingaan en daarmee tegen de orders van het metalen ei ?'
'Ja,' stamelde hij. 'Het is niet goed wat je doet.'
Ze liep naar hem toe met een groot slagersmes en wees ermee op hem. 'Branden zul je, en bruingebakken worden,' zei ze, en liep toen weer terug naar het aanrecht. Naast het aanrecht stonden een heleboel fornuizen. 'Het zal een heerlijk maal worden,' zei ze. Toen liep ze de keuken uit, terwijl ze riep : 'Morgen ben ik terug.' Hij hoorde dat de deur van buiten op slot werd gedraaid. 'Ik zit hier vast,' dacht hij. 'En ik ben te slap.'

'Traag ook,' zei de rode gloed, 'maar gelukkig heb je mij.'
'Wat kan je doen ?' vroeg hij. Plotseling werd er heel hard op de deur geklopt. De deur werd opengemaakt en er stond een man met een zwart gewaad en met een hoofd wat een bruine vuurbol was. De man was heel lang en groot.

'W... wie bent u ?' stamelde hij. De man bleef maar staan en naar hem kijken, en bewoog niet. Toen liep hij weer door de deur de keuken uit, en hij hoorde weer dat de deur op slot werd gedraaid. Heel langzaam hoorde hij een klik. Het was als een echo in zijn hoofd. 'Wat moet ik hier ?' stamelde hij tegen zichzelf. Hij was bang, ook al was de rode gloed bij hem. Hij voelde zichzelf steeds slapper worden, en viel toen in slaap. De dag erna kwam de keukenmeid weer binnen, en begon hem de gang op te sleuren. 'Het metalen ei wil je levend hebben,' zei ze. Ze sleepte hem door de gangen van het kasteel heen, totdat ze uiteindelijk in een hele grote zaal aankwamen die precies zo was als de keukenmeid had beschreven. Er was een enorm bloedbad in het midden, waar omheen tribunes waren, als een kerkzaal, maar dan veel groter en reusachtiger. In het midden van het bloedbad zweefde een enorm grote bol van bruin vuur, die eindeloos ver weg leek te zijn, als een planeet. De brandende bol begon te brullen, en vuur verspreidde zich over het bloedbad. Hij had het gevoel alsof zijn oren explodeerden, alsof het bloed uit zijn oren liep. De immens grote troonzaal leek ook te schudden, alsof er een aardbeving was. 'Laat hem dichterbij komen,' sprak de vurige bol. Ze sleepte hem mee over het pad tussen de tribunes tot aan de rand van het bloedbad.
'Jou moet ik hebben,' gromde de vurige bol. 'Laat hem naar me toezwemmen.'
'Hij is te zwak, oh grote meester van metaal,' sprak de keukenmeid.
'Ei ben ik !' bulderde de bol.
'Ik weet het, groot meester ei van metaal,' sprak de vrouw.
'Laat hem tot het ei komen,' brulde de bol.
'Hoe, mijn meester ei van metaal ?' vroeg de vrouw.
'Duw hem in het bad, en ik zal hem naar me toe zuigen, ik zal hem opnemen,' zei de bol met een diepe, lage en trage stem die tot hem doordrong en doordreunde in het diepste van zijn botten. Voorzichtig sleepte zij hem in het bad, terwijl er kleine golfjes begonnen te komen, die langzaam steeds groter begonnen te worden, en hem begonnen mee te nemen, mee te sleuren. Plotseling werd hij door een grote storm opgenomen uit het bad, en tot de vurige bruine metalen bol gezogen. 'Van binnen ben ik warm,' sprak de bol, 'heel warm.'
'W... wie bent u ?' stamelde hij, terwijl hij in de bol werd gezogen.
'Het metalen ei spreekt niet !' bulderde de bol.
Hij verging bijna van de angst. Hij werd slapper en slapper en raakte weer bewusteloos, maar werd weer wakker door het geklapper van grote vleugels. 'Bij de les blijven,' gromde de bol. Binnenin de bol zag hij het bruine metaal. 'W... wie bent u ?' stamelde hij weer.
'Zie je dat niet, uilskuiken ?' foeterde de bol. 'Ik ben de kracht van de man die over de vrouw heerst.'
'Hoe kwam u aan die kracht ?' stamelde

hij.
'Veel eten,' foeterde de bol, 'heel veel eten.'
'Wat zoal ?' vroeg hij stamelend.
'Mensenvlees !' bulderde de bol, die nog vuriger werd. Binnenin golfde het als een bruine zee. 'Een ware man eet mensenvlees zoveel hij kan, van criminelen en zwakkelingen. Opgeruimd staat netjes. Zo zijn er geen gevangenissen en ziekenhuizen meer nodig. Dat kost allemaal veel te veel geld. Ik ben de ware gevangenis en het ware ziekenhuis. Ik verbrand ze allemaal. Ik laat ze flink bruin bakken. Opgeruimd staat netjes.'
'E.... en iedereen moet u gehoorzamen ?' stamelde hij.
'Ja,' zei de bol.
'Waarom ?' vroeg hij.
'Je moet eens weten,' zei hij. 'Er zijn teveel luilakken. Ze doen de hele dag niks, en ze zijn werkeloos. Ik verslind ze, en zo is er niemand meer werkeloos. Ik ben een genie.'
'En waarom leef ik dan nog ?' vroeg hij.
'Jij, jij ...' brulde het bruine metalen ei, 'jou wilde ik zien. Jij hebt twee tranen die jou beschermen, een rode en een groene. Ik zou mijn tanden kapotbijten op jou !'
'Precies,' zei hij, 'ik ben namelijk hier voor de derde traan, de traan van de verloren vrouwen. Mij was verteld dat u die opgeslokt houdt.'
'In de diepte van de aarde,' brulde het ei, 'in de diepte van de aarde, ja. Ik ben de grond. Ik kan je dan misschien niet eten, maar ik kan je wel gevangen houden. Ik kan je dan wel niet eten, maar ik kan jou wel dingen laten eten en dingen in je stoppen. Ik ben datgene wat in iemand gestopt wordt. Ik laat niet meer los. Ik kan jou dan misschien niet verteren, maar jij kunt mij ook niet verteren. Ik ben datgene wat altijd in de ander blijft. Ik kan je kwellen, en je ziek maken, en ik ben altijd dichtbij je. Ik verlaat nooit je zijde.' De bol begon gemeen te lachen. 'Ik zal alles van je wegnemen, todat je alleen mij nog maar over hebt.'
'De rode gloed zal me niet verlaten,' zei de jongen.
'Het is een traan, slechts verlies,' brulde de bol.
'Ik heb er veel mee gewonnen,' zei de jongen.
'Je hebt geen idee,' brulde de bol, 'het is het geijl van de bittere eenzaamheid.'
'De traan van de eenzaamheid is een goed wapen en medicijn tegen ongewenste indringers,' zei de jongen.
'Ongewenste indringers zoals ik ?' vroeg de bol.
'Ik heb hier niet om gevraagd,' zei de jongen, 'maar ik ben op zoek naar de traan van de verloren vrouwen. Het is veilig te stellen dat hoe diep jij in mij bent binnengedrongen, zo diep ben ik in jou binnengedrongen, ja zelfs dieper.'
De bol begon te foeteren en te schelden. 'Je kan mij geen ongelijk geven. Ik ben de aarde grond. Mensen lopen op mij, lopen in mij, dus ik loop op en in hen. De mens betaalt een hoge prijs. Ik ben duur, een hoge huur. Ik geloof dat wij aan het einde van ons gesprek zijn gekomen. Verzadig mij, en ik zal je door laten. Ik ben de wachter van de traan van de verloren vrouwen.'
'Hoe verzadigen ?' vroeg de jongen.
'Door een wedstrijd,' zei de bol.
'Wat voor wedstrijd ?' vroeg hij.
'Vraag hem om zijn jas,' zei de rode gloed.
'Mag ik uw jas ?' vroeg de jongen.
'Waar heb je die voor nodig ?' vroeg het

metalen ei.
'Voor de wedstrijd,' zei de jongen.
Het metalen ei trok zijn metalen jas uit en gaf het aan de jongen. Plotseling zag de jongen de traan van de verloren vrouwen, de bruine traan. 'Gooi de jas in het bloedbad,' zei de rode traan. Toen de jongen dat deed begon de reusachtige traan van de verloren vrouwen uit de bol te stromen. Hij zag de bol exploderen vlak voor zijn ogen. 'Breng hem weg !' riep de bol, maar steeds vager werd zijn stem. 'Ik kan niet !' werd er geroepen. Overal begon de bruine traan van de verloren vrouwen los te barsten. Op de sterke golven werd de jongen meegesleurd. Hij werd opgenomen door een grote hand die uit de golven kwam. 'De moeder aarde grond,' werd er gezegd. 'De vader aarde grond is gaan slapen.'
'Ik kan me niet voorstellen hoe dom jij bent geweest om hem die jas te geven.'
'Hij had het nodig voor de wedstrijd, zei hij.'
'Nee, hij heeft je gewoon bedrogen. Je bent erin getrapt.'
'Ik ben moe.'
'Ja, dat komt er van. Hij heeft je kracht genomen.'

Hoofdstuk 6.

Was hij niet al die tijd in de gevangenis geweest van het ijs van de zombies ?
Het had zijn wereld omgedraaid, maar een tranensleutel liet hem ontsnappen uit dit metalen ei.
Hij keek naar de tranensleutel die drie kleuren had : rood, groen en bruin.
Hij merkte dat hij het zelf was die in het metalen ei was opgesloten.
Maar nu stond hij buiten het ei. Het was een heel klein ei, en het lag op een dikke pak sneeuw.
Er was overal sneeuw en ijs hier.
De tranensleutel verwarmde zijn hand.
Hij durfde het metalen ei niet meer aan te raken.
Aarzelend liep hij van het ding weg door de dikke pakken sneeuw.
Toen hij verder weg was durfde hij er ook niet meer naar te kijken. Nee, hij moest het metalen ei achter zich laten.

In de verte zag hij een boerderij. Daar zou hij naartoe gaan. Daar zou hij het proberen, vragen waar hij was.
Na een tijdje lopen kwam hij daar aan. Er was hier minder ijs en sneeuw. Hij klopte aan op de deur. Een boer met een pijp deed open. Hij vertelde zijn verhaal en vroeg waar hij was. De boer begon te lachen. 'Een metalen ei ?' zei hij. 'Daar heb ik nog nooit van gehoord.'
'Waar ben ik dan ?' vroeg de jongen.
Er was ook een boerin in de huiskamer waar de boer hem naartoe leidde.
'Ga maar zitten,' zei de boer, die toen wegliep.
'Waar ben ik, mevrouw ?' vroeg de jongen.
'Op onze boerderij,' zei de boerin.
'Maar welk gebied is dit ?' vroeg hij.
De boerin keek hem verbaasd aan.
'Het kan toch niet zo wezen dat ik nergens ben ?' zei de jongen.
Toen kwam de boer weer binnen. 'Hij vraagt waar hij is,' lachte de boerin.
De boer ging dichterbij hem staan, bukte naar zijn oor en fluisterde toen zacht : 'Daar word niet over gesproken.'

Hij verstijfde van de schrik, en durfde er niet verder over te praten.
Na een tijdje stond hij op. 'Ik moet maar weer eens gaan,' zei de jongen.
'Nee vriend,' zei de boer, 'blijf zitten.'
'Waarom ?' vroeg de jongen.
'Daar word niet over gesproken,' fluisterde de boer.
Hij begreep dat er meer aan de hand moest zijn, en dat de boer ergens bang voor was, want hij zei het niet hardop.
'Ken je de Musoline traan ?' vroeg de boerin. 'Ze is zo mooi, zo gedecoreerd.'
'Ze is heel apart,' zei de boer. 'Je hebt het nog nooit meegemaakt.'
'Waar is ze ?' vroeg de jongen.
'In bed, ze slaapt nu,' zei de boerin trots en met genegenheid. Heel vertederend sprak ze erover alsof het haar kind was.
Plotseling barsten de boer en de boerin in snikken uit. 'Ze zal zo opstaan,' snikte de boer.
'Waarom snikken jullie dan ?' vroeg de jongen verbaasd.
'Daar mag niet over gesproken worden,' fluisterde de boer.
Opeens ging de deur open, en een klein meisje in een nachtjapon met een teddybeer kwam naar binnen. Ze zei niets, en ging toen zitten. Niemand zei wat. Hij durfde ook niets te zeggen. Hij keek naar haar nachtjapon wat op de nachtjapon van een prinses leek, zo fijn gedecoreerd. 'Wat staar je naar me ?' snauwde het meisje.
'Mooie nachtjapon,' zei de jongen.
'Ja, je wil zeker wat van me gedaan krijgen, hè ?' snauwde het meisje.
De boer en de boerin bogen hun hoofden.
'Wat zitten jullie daar te snikken ?' snauwde het meisje. 'Is mijn eten al klaar ? Ik heb honger.'
'Nog niet,' snikte de boerin.
Het meisje begon hysterisch te worden, en begon met dingen te gooien. 'Dan eet ik die jongen wel op, en als ik nog steeds honger heb jullie ook.'
Ze krijste en foeterde. De boerin rende de kamer uit om door de gang naar de keuken te gaan. Even later kwam ze terug met een bord pap. 'Roosjes erin, hè,' zei het meisje.
'Ja, die zitten in de pap,' snikte de boerin. Het meisje begon te eten. 'Ik proef er niets van !' krijste ze.
De boerin begon harder te snikken. Ze stond op en rende weer over de gang naar de keuken, en kwam even later met een bus roosjes terug. Het was roze spul wat in de pap gegoten werd. 'Meer, meer,' zei het meisje.
'Het is op,' snikte de boerin.
'Op ?' krijste het meisje. 'Op ? Hoe durf je. Ik heb jullie hond al opgegeten. Nu eet ik je arm op.'
'Nee, alsjeblieft,' snikte de boerin. 'Ik zal het bij de buren halen.'
'Snel dan een beetje !' krijste het meisje.
De boerin snelde snikkend het huis uit en kwam na een half uur terug. Het meisje had al die tijd niets gezegd. Weer begon het meisje te foeteren toen de boerin binnenkwam met een nieuwe bus roosjes. 'Het duurde veel te lang,' krijste het meisje. 'Daar ga je zwaar voor boeten.' Snikkend goot de boerin meer roosjes op haar bord. Gulzig begon het meisje te eten.
De jongen keek hopeloos toe. Toen ging het meisje weer weg. Ze hoorden haar de trap op gaan.
'Waarom straffen jullie haar niet ?' vroeg hij aan de boer en de boerin.
'Zij kan niet gestrafd worden,' fluisterde de boer.
'Waarom niet ?' vroeg de jongen.
'Daar kan niet over gesproken worden,'

fluisterde de boer.
'Ik zou haar een draai om haar oren geven als ik jullie was,' zei de jongen.
De boer en de boerin zeiden niets.
'Ik moet maar weer eens gaan,' zei de jongen, terwijl hij opstond.
'Nee vriend,' zei de boer, 'blijf zitten.'
'Ja, maar ik kan hier niet voor altijd blijven,' zei de jongen, en liep naar de deur van de huiskamer. De boerin hield hem tegen. 'We hebben wel een slaapkamer voor je. Het is beter zo.'
Ze bracht hem toen de gang op, en toen de trap op, en bracht hem naar één van de kamers. 'Hier heb je wat tijd voor jezelf,' zei de boerin.
'Bedankt,' zei de jongen. Hij keek rond in de kamer. Er stond een bed, een tafel en een boekenkast. Ook was er een klerenkast en een kast met andere spulletjes. Er stond wat speelgoed op. 'Van wie is deze kamer ?' vroeg de jongen.
De boerin begon te snikken. 'Van ons overleden kind. Kandijn heette ze. Ze maakte ons allen zo gelukkig. Ze was ons dierbaarste bezit. Musoline is haar zus. We noemen haar traan omdat ze het tegenovergestelde van Kandijn is. Ze maakte ons allen doodongelukkig.'
'Hoe kwam Kandijn aan haar einde ?' vroeg de jongen.
'Vermoord,' zei de boerin, 'door haar zus.'
'Waarom is ze hier dan nog ?' vroeg de jongen verbaasd.
'Ze kan hier niet weg,' zei de boerin. 'Beide kinderen waren hier geplaatst door het gezag.'
'Dus ze waren geadopteerd ?' vroeg de jongen.
'Geplaatst, gedwongen,' zei de boerin. 'Het waren weeskinderen, en die moesten ergens ondergebracht worden. We konden niet weigeren.'
Toen fluisterde ze : 'Het gezag heeft zelf de ouders van die kinderen omgebracht waardoor ze weeskinderen werden.'
'Wie is het gezag ?' vroeg hij fluisterend terug, 'en waarom moeten we fluisteren ?'
'Als het witte metalen ei het hoort zijn we zwaar in de problemen,' fluisterde ze terug.
Plotseling hoorde ze een hard geluid buiten. De boerin liep naar het raam toe en keek naar buiten. 'Zie, daar begint het gedonder al,' zei ze zacht in paniek. 'Ik ook met mijn grote mond.' De jongen ging naast haar staan en keek ook naar buiten. Een enorm groot metalen wit ei hing buiten in de lucht boven de bomen. Het ding bleef gewoon in de lucht staan, en zag er heel intimiderend uit. 'We moeten voorzichtig zijn,' fluisterde ze. De jongen wist nu dat er hier een groot schrikbewind werd gevoerd.
Toen de boerin weer weg was ging de jongen tussen de boeken kijken in de boekenkast. Het witte metalen ei was inmiddels weer weg tot hun grote opluchting. Er zat een boek tussen over een jongen die in een groot wit metalen ei woonde. Hij was helemaal alleen, en zijn broek was gemaakt van tranen. Het ei was zijn gevangenis. Hij kon wel van alles doen in het ei. Er was een groot natuurgebied, en een rivier waarop hij kon varen met zijn bootje, maar hij was helemaal alleen. Hij woonde in een hutje. Toen hij eens in bed lag om te slapen, en zijn tranenbroek had uitgetrokken en naast hem had gelegd zag hij dat de tranenbroek begon te bewegen. Tot zijn grote verbazing begon de tranenbroek toen ook tot hem

te spreken. Hij was helemaal hysterisch van blijdschap en ging uit zijn bed om met de tranenbroek te dansen. Sindsdien was hij nooit meer alleen. Het was een heel dik boek wat de jongen helemaal uitlas. De volgende dag sprak hij erover met de boerin.
'Het is een mooi verhaal, van hoop,' sprak de boerin, 'maar iedereen weet dat het niet waar is.'
'Wat zit er dan in het witte metalen ei ?' vroeg de jongen.
'Daar mag niet over gesproken worden,' fluisterde de boerin.
'En waar woont het witte metalen ei gewoonlijks ?' vroeg de jongen.
De boerin begon te snikken. 'Overal,' sprak ze. 'We zitten opgesloten in het witte metalen ei.'
'Dus dat ei wat we zagen was een ei in een ei, en zit daar ook weer een ei in ?' vroeg de jongen. 'Het lijkt wel eindeloos.'
'Shhhhh...,' zei de boerin. Heel voorzichtig knikte ze instemmend, maar het was niet opvallend. De jongen wist genoeg. Toch geloofde de jongen dat er een traan in de diepte van het eindeloze ei moest zijn. Dat had jij al eerder meegemaakt, en hij geloofde zelfs dat het een tranenbroek zou kunnen zijn zoals in het verhaal. Het verhaal had hem geinspireerd, en hij wilde zeker op zoek gaan naar het ei in het ei. Snel drukte hij het idee ook weer weg, want het maakte hem bang. Hij wist dat ze in de gaten werden gehouden. Op een nacht zweefde er een klein wit metalen ei boven zijn bed. Hij schrok wakker van het gezoem. 'In mij zitten kogels,' zei het zwevende ei, 'eieren zo klein als kogels, en in die kogels zitten ook weer kogels. Het gaat eindeloos door. Maar waarom ik hier ben zal ik je vertellen. Ik zit ook weer in een groter ei, samen met andere eieren, en dat grotere ei zit samen met andere grotere eieren in een nog groter ei, en dat gaat eindeloos zo door. Wij zijn allemaal gevangenen van het oppermachtige, eindeloos grote witte metalen ei, dus laten we het voor elkaar niet moeilijker maken dan het al is. Wij worden ervoor gestrafd als jullie iets verkeerd doen, of iets verkeerd zeggen, of teveel zeggen. Ik gebied jullie daarom ook om te stoppen over dit soort zaken te spreken. Zo niet, dan ben ik genoodzaakt om hardhandigere middelen te gebruiken.' Ineens was het ei weg in een flits. De jongen knipperde met zijn ogen. De volgende dag dacht hij dat hij het gewoon maar gedroomd had, en begon erover te spreken met de boerin, maar direct kreeg hij harde steken in zijn hoofd en in zijn lichaam.
'Wat ?' vroeg de boerin.

'L... laat maar,' stamelde hij, 'shhhh.' Toen wist ze wat er aan de hand was.

Hoofdstuk 7.

Hij wist dus dat hij er niet over kon praten. Hij vroeg zich af of hij er misschien over kon schrijven, en dat zou hij dan doen naar Musoline, want hij dacht dat die voor niets en niemand bang was en alles durfde. Hij schreef haar op zijn kamer een hele lange brief, en die schoof hij in een enveloppe onder haar deur door. Ze schreef hem terug dat er inderdaad een tranenbroek

in het witte metalen ei zat, maar dat hij dat zelf maar moest oplossen. Zij had er geen tijd voor en ook geen zin in. Het voelde als een koude douche, maar hij had dat van haar wel verwacht. Hij schreef haar weer een hele lange brief terug, nog wel langer van de vorige, en toen schreef zij hem een boze brief terug over dat zijn brief te lang was. Ook deelde ze hem mee aan het einde van haar brief, na veel gescheld en getier, dat zij zelf het witte metalen ei was, en dat hij 'de volgende' zou zijn, sinds haar zusje alreeds door haar uit de weg was geruimd. De rode gloed sprak tegen hem : 'Ga nu direct naar haar toe.' Hij stoof de gang op en rende naar haar kamer en trok de deur los. Daar zat het grote witte metalen ei op haar bed. Zij liet haar scherpe tanden zien die heen en weer begonnen te malen, en er waren veel meer van zulke lagen van scherpe tanden in haar mond. 'Wat kom je doen !' krijste het ei met een metalen stem. 'Ik herberg de eeuwige traan in mij. Je zult het nooit krijgen.'
'Dus jij bent het witte metalen ei wat ons allemaal terroriseert,' zei hij.
'Ik zal jullie nog wel meer terroriseren !' krijste ze. 'Ga hier weg !'
'Waar is de tranenbroek ?' vroeg hij.
'In mijn klerenkast,' zei ze.
Hij richtte zijn tranensleutel op het ei : 'Geef hier die tranenbroek, dan ben ik weg !'

'Nooit !' brulde het ei. De tranensleutel begon in zijn hand af te brokkelen, terwijl zijn handen begonnen te steken. Hij kromp in elkaar van de pijn. 'Ik heb de eeuwige traan !' bulderde het ei. 'De eeuwige traan heerst over alle tranen.'
Verkrampt strompelde hij haar kamer uit. 'Ga terug,' zei de rode gloed.
Hij strompelde terug. 'Waarom ben je teruggekomen ?' brulde het ei. 'Heb je nog geen genoeg pijn ?' Plotseling spatte het ei uit elkaar. Achter hem stond de boerin met een luchtbuks. Hij was verbaasd dat zij dit durfde te doen. 'Ik moest wel,' zei ze. In haar klerenkast hing inderdaad de tranenbroek. Die nam hij mee. 'We wisten al wie ze was,' zei de boerin, 'maar we durfden het niet te zeggen. De eeuwige traan zal nu vrijkomen.' Buiten was het inmiddels enorm hard gaan regenen. Beiden gingen ze naar buiten en dansten in de regen. Hij had inmiddels de tranenbroek aangetrokken. Het bleef maar regenen en regenen. Het land werd nu bevrijd van de terreur van het witte metalen ei.
Sindsdien hing de eeuwige traan boven de zee als een vurige bal, als een grote planeet. Mensen gingen niet naar het strand om bruin te bakken, maar om dichter bij de eeuwige traan te zijn en zich erdoor te laten vullen en inspireren. Ook hij, de boerin en de boer gingen op een dag naar het strand. Hij bewonderde de eeuwige traan. Het was een diepwerkende kracht in hem. Het was een natuurverschijnsel. Het sprak diep in zijn binnenste. Het was een geneeskrachtig medicijn. Het genas mensen van hun ziekten en van hun kommer en kwel. Hij kon weer diep ademhalen en voelde zich vrij worden in zijn hoofd. Het was iets wat hij niet begreep, maar waar hij meer van wilde weten. Zo nu en dan werden er mensen opgenomen door de eeuwige traan. Dat was ook een reden waarom mensen naar het strand gingen.
Op een dag werd ook de jongen opgenomen in de eeuwige traan. Hij zweefde gewoon de eeuwige traan in boven de zee, alsof hij er in gezogen

werd. Hij zag de boer en de boerin naar hem zwaaien, die heel blij voor hem waren. Even later zag hij dat zij ook opgenomen werden. Binnen de eeuwige traan kregen ze een woning. Het was een prachtige wildernis natuur.
Er was nog een diepere kern in de eeuwige traan, en dat was de traan van diepte. Het was een rode vurige bol in de kern van de eeuwige traan, waar de eeuwige traan ook omheen draaide. De tranen waren zintuigen, zintuigen van een nieuw leven, van een dieper leven, wat een nieuw bewustzijn schiep. Het maakte hem alert, gevoelig en creatief. Ook in de eeuwige traan waren er stranden rondom de rode vurige kern. Mensen gingen naar de stranden toe in de hoop opgenomen te worden door de rode vurige kern. Ook hij en de boerin en de boer bezochten het strand voor die reden. De rode kern zweefde boven de zee van de eeuwige traan. Hij had het gevoel alsof de traan van diepte met hem communiceerde in hogere talen.
De rode kern nam bijna nooit mensen op. Vaak zweefde de rode vurige kern woest over de golven, en maakte mensen bang, alsof het elk moment kon exploderen. Hij wilde er meer van weten, maar eigenlijk was er geen informatie over. Dat wat hij had aan communicatie met de rode kern begreep hij niet. Hij kwam er meer en meer achter hoe de eeuwige traan onderdrukt werd. Er was hier een huur-systeem, en iedereen was onderworpen aan een huurcontract, wat ook betekende dat de huurbaas op elk moment kon binnenvallen, ongevraagd en onaangekondigd. Dat kon al 's ochtends vroeg gebeuren, 's avonds laat of zelfs in de nacht. Het was een man met een hoed op, en hij noemde zichzelf het gouden metalen ei, of zelfs de eeuwige traan. Vaak nam hij ook familie leden mee van de mensen die hij bezocht, zelfs ongewenste familie leden, en zo waren de mensen gedwongen die familie leden te ontmoeten. Het was hier helemaal niet zo paradijselijk als hij eerst dacht. Er scheen hier een grote terreur te hangen. Mensen werden hier gedwongen hele nauwe schoenen te dragen, en door een bepaald systeem werden die schoenen steeds nauwer, zodat hun voeten werden ingebonden. Het was het systeem van het gouden metalen ei, die ook schoenmaker was.
Het waren gouden metalen nauwe schoenen die steeds meer begonnen te krimpen om de voeten kleiner te maken. Ook hij moest de schoenen dragen, en werd direct gekweld met helse pijnen. De schoenen konden nooit uit. Het zat te strak, alsof het al één geworden was met de voet. Dit stond allemaal vastgelegd in het huur-contract. Vaak ging hij naar het strand met de hoop opgenomen te worden door de rode vurige kern die daar woest boven de zee zweefde. Eigenlijk gebeurde dat nooit, dat iemand werd opgenomen door de rode kern, maar soms als er iemand vermist was dan zeiden ze dat die persoon was 'opgenomen door de rode kern.'
Het gouden metalen ei had dus een sleutel die op iedere deur paste, een moedersleutel, en mensen leefden dus niet alleen onder het dwangbewind van de schoenmaker, maar ook moesten ze dus gedwongen hun familie leden zien. De gouden metalen schoenen begonnen steeds nauwer te zitten bij de jongen, maar als hij door het bos zwierf of over het strand, dan scheen dat hem verlichting te geven. Dat deed hij

daarom vaak. Zo kon hij het krimpen uitstellen. Op een dag kwam hij heel diep in het bos terecht bij een boerderij met een heleboel stallen. Tot zijn grote schrik zag hij mensen in die stallen wiens gouden metalen schoenen al zo gekrompen waren dat ze op hoeven van paarden leken. Hij verborg zich achter wat struiken, en liep zo naar de andere kant van de boerderij waar ook weer stallen stonden. Tot zijn grote schrik en verbazing waren er weer mensen met hele kleine schoenen die al half in een paard waren veranderd. 'Dus daartoe worden die schoenen gedwongen,' dacht hij bij zichzelf. 'En misschien zijn dit wel de mensen die vermist waren, en waarvan ze dachten dat ze opgenomen waren door de rode kern.'

Plotseling werd hij van achteren in zijn kraag gegrepen door een man met een zweep. 'Weer eentje,' bulderde de man.

'Wat ga je met me doen ?' riep de jongen, die zich los probeerde ze schudden, maar hij werd direct hard geslagen met de korte zweep, en hij voelde direct zijn schoenen steeds nauwer worden, waardoor hij op de grond viel. Hij kromp ineen van de pijn.

'We hebben nog een paard nodig,' bulderde de man. De man sleepte toen de jongen naar een dichtbijzijnde stal. Hier dumpte hij de jongen in het hooi. De jongen kon niet meer opstaan van de pijn, en nog steeds werden zijn gouden metalen schoenen nauwer. 'Help, ik word een paard,' dacht hij bij zichzelf in grote wanhoop. 'Waar ben ik toch in terecht gekomen ?'

'Arme jongen,' sprak een oude boerin die langsliep. 'Waarom helpt u me dan niet ?' kreunde de jongen.

'Wat kan ik doen ?' kraste ze. 'Het zal het lot zijn van ons allemaal.'

Hij keek naar haar schoenen, en ook zij had de gouden metalen schoenen aan. 'Hoe kan het dat die van u veel groter zijn dan die van mij ?' kreunde hij.

Maar de boerin zei niets en liep door. Hij bleef maar ineen krimpen van de pijn. Vaak keek hij naar zichzelf om te zien of hij al in een paard aan het veranderen was. Hij vroeg zich af of hij nu dan in de rode kern was gekomen. Dat was toch ook niet wat hij ervan had verwacht. 'Waarom ? Waarom ?' kreunde hij. Hij kon hier niet meer weg. Zodra hij probeerde te lopen werden zijn schoenen nog strakker. Daar kwam de oude boerin weer aan. Ze had wat water voor hem. 'Toe, drink een beetje jongen,' zei ze, en legde de beker tegen zijn lippen aan. Hij dronk wat. 'Bedankt,' zei hij. 'Hoe komen we hieruit ?'

'Het is ons lot,' zei de oude boerin. 'Die van mij worden ook elke dag strakker.'

'Maar is er geen weg uit ?' vroeg hij in paniek. 'Is dit dan de bedoeling dat wij paarden worden ? Waarvoor ?'

'Het gouden metalen ei heeft paarden nodig,' sprak de vrouw.

'Ja, maar waarvoor ?' vroeg hij.

'Voor de paardenrennen,' sprak ze. 'Hij houdt van gokken.'

'Voor goud ?' vroeg hij.

Ze knikte.

Het viel hem op dat ook de werkers hier gouden metalen schoenen droegen, maar die waren veel groter dan die van hem. Op een dag werd hij door de oude boerin de boerderij ingesleurd. Binnenin de boerderij was een zaaltje. In het zaaltje zat een groot gouden metalen ei op een stoel. 'Hij is nog geen paard,' mopperde het ei, 'hoe kan dat ?'

'We werken eraan,' zei de oude boerin. 'Hij is hier nog niet zo lang.'

De jongen hief zijn hoofd op en keek naar het ei. 'Wat moet je met mij ?' zei de jongen.
'Lijkt me duidelijk,' zei het gouden metalen ei.
'Waarvoor is het ?' zei de jongen. 'Ik heb hier geen zin in.'
'Het gaat niet om wel of geen zin,' zei het gouden metalen ei, 'het gaat om plichten.'
'Ik heb niet veel met plichten te maken,' zei de jongen, 'vooral niet met dit soort lage en vuile plichten.'
'Je woont hier, dus je hebt je eraan te houden,' zei het gouden metalen ei.
'Dat beslis jij niet,' zei de jongen. 'Ga zelf met die schoenen lopen.'
'Ik heb de moedersleutel die op iedere deur van ieder huis past,' zei het ei. 'Dus ik beslis wat er gebeurd.'
'Vreemde logica,' zei de jongen.
Het ei liet de jongen de gouden sleutel zien. 'Zie ?' zei het ei. 'Sleur hem weg.'
Toen sleurde de oude boerin hem weer terug naar zijn stal. 'Je hebt genoeg gezien,' zei ze, en toen liep ze weg.
Hoeveel hij ook schold, tierde en kreunde, er veranderde niets aan zijn situatie. Hij vroeg zich af hoe hij kon ontsnappen.
Toen de oude boerin weer terugkwam om hem te voeren vroeg hij haar hoe het gouden metalen ei er eigenlijk was gekomen. Ze zei dat eens een klein kind buiten speelde en in het zand een gouden metalen ei vond wat nog een overblijfsel was van de oorlog. Het kind begon ermee te spelen, en wist niet dat het een gevaarlijke radioactieve bom was. Zo is eigenlijk alles begonnen.
Ineens voelde de jongen iets sterks in hem, alsof er van binnen iets ontwaakte. Het was de rode gloed. De jongen was opgelucht. Het leek alsof het verhaal van de oude boerin hem inspireerde. 'Breng me terug naar dat vervloekte ei,' zei de jongen. De boerin begon de jongen weer de boerderij in te slepen. 'Ben je daar weer ?' vroeg het ei.
'Ja !' riep de jongen, 'en omdat je niet hebt willen luisteren zul je vanaf nu doof zijn !' Het sterke begon uit de jongen voort te komen en een rode straal ging pijlsnel op het ei af. Ineens was er een enorme explosie. 'Mijn oren !' gilde het ei. 'Ik kan niet meer horen ! Ze zijn ontploft !' Doordat het ei doof was geworden begon ineens al het gouden metaal van de voeten van de jongen en van de boerin weg te smelten. 'Ik kan weer ademhalen !' riep de boerin.
'Kom,' zei de jongen tegen de boerin. Hij pakte haar vast en rende met haar uit de boerderij. 'De rode gloed heeft de betovering verbroken,' zei de jongen. En zo kwam het land van de eeuwige traan vrij van de onderdrukking van het gouden metalen ei. Nu het ei doof was geworden had het al zijn toverkrachten verloren, en op een gegeven moment was het zo onschuldig geworden dat er in de speelgoedwinkels gouden metalen eieren werden verkocht die je open kon maken en waarin speelgoed voor de kinderen was opgeborgen. Het was voor de kinderen altijd weer spannend om zo'n gouden metalen ei open te maken en te zien wat ze hadden gekregen.

Hoofdstuk 8.

Luisteren wilden ze nooit, alleen maar afluisteren. En daarom moest het ei doof worden. De gedwongen schoenen van gouden metaal bleken dus geplaatst te zijn om mensen altijd af te kunnen luisteren. In ieder geval nu dat niet meer kon begon de rode kern steeds meer mensen op te nemen, maar de jongen was alweer huiverig wat hij daar zou meemaken. Toch vond hij het belangrijk om verder te reizen. Daarom bleef hij naar de stranden gaan in de hoop door de zwevende vurige rode bol opgenomen te worden. Per slot van rekening had de vurige rode bol hem en het hele land vrijgezet. Het was de traan van diepte. Het was in hem ontwaakt en aangewakkerd. Op een dag was het zo ver en werd hij opgenomen.

Tot zijn grote schrik was het zijn eigen wereld waar hij oorspronkelijk vandaan kwam. Het was een zombie wereld, maar hij zag alles met een rode gloed. Hij zweefde boven de stad waar hij eens werkte voordat hij in ballingschap werd genomen door de invasies van buitenaardse zombies. Hij zag hun luchtschepen al komen in de verte. Hij wilde niet meer terug in ballingschap, maar hij was onder een rode hypnose. Het was alsof hij terugging in de tijd. Hij zag zichzelf zitten aan zijn bureau in zijn kantoor. Hij wilde hem waarschuwen, maar hij was doof. Hij zag hoe de zombies binnenkwamen en hem in ballingschap namen, maar hij kon alleen maar toekijken. Hij zag zichzelf in een rood metalen ei. Dit was het verleden, en hij werd ervan losgetrokken. Hij riep en schreeuwde, maar kon zichzelf niet bereiken, totdat de rode gloed ook in hem ontwaakte. Zo kon hij zichzelf toespreken. Nu was hij voor zichzelf de rode gloed. Ook hij was in een rood metalen ei, maar hij kon zichzelf toespreken en ondersteunen. Hij kon zichzelf begeleiden. Alles herhaalde zich voor zijn ogen, maar in een rode gloed. Hij was in een rood metalen ei. Steeds meer begon hij los en los te laten, want het was bijna robotisch, automatisch. Het was een natuurverschijnsel waar hij geen vat op had.

Het rode metalen ei zweefde over de wateren en de rivieren. Hij had eindelijk een vriend gevonden. Het was de traan van diepte. Hoe diep hij ook ging het was altijd bij hem, want eens was het zelf deze weg gegaan. Hij wist nu dat het niet ging om de kortste weg, de snelste weg, of de weg van het meeste. Het ging om de diepere weg, die van de traan van diepte. Hij zag in dat het een waarlijk zintuig was, in wiens diepte alle bedriegelijke zintuigen verdoven en afsterven. Hij zag ook dat het niet ging om de publiekelijke weg, maar om de verborgen weg, de traan van de duisternis, want dat was de traan van diepte. Hij zag dat de duisternis rood was.

Hij had een cirkel gemaakt, en had zichzelf weer gevonden, als zijn eigen beste vriend. Alles werd herhaald om het te verdiepen en om te verzoenen. Hij droeg nu zelf de moedersleutel die op alle deuren van hem en zijn verleden paste. Het rood metalen ei waarin hij was was in natuurgebied. Hij zag clowns richting het rood metalen ei lopen om speelgoed te verkopen. Het waren speelgoed venters. Maar zodra zij op het rood metalen ei klopten ontploften ze. Het rood metalen ei ging

toen over een rails dieper de natuur in,
op weg naar een rode planeet.

Einde

DE POPPENMAKER VAN HIROSHIMA

"Nee, zij sliepen allemaal, en zouden het altijd ontkennen,
Wat de poppenmaker van Hiroshima tot hen had gedaan ..."

Hoofdstuk 1. Januari, 1946
Hoofdstuk 2. Februari, 1946
Hoofdstuk 3. Maart, 1946
Hoofdstuk 4. April tot Juli, 1946
Hoofdstuk 5. Augustus tot Oktober, 1946
Hoofdstuk 6. Oktober tot December, 1946
Hoofdstuk 7. December 1946 tot Maart 1947
Hoofdstuk 8. Maart tot Mei, 1947
Hoofdstuk 9. Mei tot Augustus, 1947
Hoofdstuk 10. Augustus tot December, 1947
Hoofdstuk 11. December 1947 tot Juli 1948
Hoofdstuk 12. Juli 1948 tot Januari 1949
Hoofdstuk 13. 1949

Hoofdstuk 1. Januari, 1946

Januari, 1946,
Na de bevrijding.

Dominee Jonkema hield wel van een borrel. Het inspireerde hem. Hij kon zo beter preken. Elke zondagochtend stond hij paraat. De rest van de week bereidde hij zijn preek voor. Dominee Jonkema had ook hallucinaties, maar daar sprak hij niet over. Het waren religieuze hallucinaties en die kon hij mooi in de preken gebruiken. Niemand merkte er iets van.
Zijn vrouw had een hekel aan hem. Ze hadden vaak ruzie. Ook dit inspireerde hem voor zijn preken. Zijn vrouw was niet de makkelijkste. Soms gooide ze met dingen naar hem. Als ze poeslief deed wist hij dat het gewoon stilte voor de storm was. Hij hield wel een beetje van touwtrekken. Het was een echte vechtersbaas. Hij vond daarom ook dat hij met de juiste vrouw was getrouwd, ook al kon hij haar wel schieten. Ook over zijn huwelijksproblemen sprak hij niet. Hij verwerkte het gewoon in de preken.

Hij hield ook van piano muziek, van Chopin bijvoorbeeld. Zijn vrouw kon het niet aanhoren, en ging dan vaak naar buiten. Vaak speelde hij het alleen af als ze weg was. Ook piano muziek inspireerde hem. En verder zo de alledaagse dingen inspireerden hem, zoals kinderen op het plein, als hij naar buiten keek.
'Niet het vele is goed, maar het goede is veel,' mompelde dominee Jonkema.
'Is dat een regel voor je preek ?' vroeg zijn vrouw.
'Nee,' zei de dominee. Hij ging toen verder met het mompelen van andere zinnen.
'Oh, je bent aan het zoeken,' zei zijn vrouw.
'Ik ben naar jou aan het zoeken,' zei de dominee.
'Om me een mep te verkopen zeker,' zei zijn vrouw.
'Je kan goed gedachtenlezen,' zei de dominee.
Zijn vrouw ging de kamer uit en liep de keuken in.
'Dan kook ik wel weer,' zei zijn vrouw. 'Mijnheer heeft natuurlijk weer honger.'
'Wie niet ?' zei de dominee.
In de keuken begon zijn vrouw psalmen te zingen.
'Moet dat nu ?' zei de dominee. 'Kun je niet wachten tot zondag ?'
'Nee, ik kan niet meer wachten,' zei zijn vrouw.
De dominee stond op en ging naar de gang om zijn hoed en zijn jas te pakken.
'Dan ga ik wel naar buiten,' zei de dominee.
Het was koud buiten, en grauw. De mensen keken niet op of om, en ook de dominee niet. Hij was diep in gedachten verzonken. 'Wat moet ik nu eigenlijk met zo'n vrouw ?' dacht hij. Maar hij kon ook niet zonder. Ze hoorde gewoon bij zijn leven. Even liep hij langs het park. Hij dacht na over de slavernij van de Afrikanen toen hij een Afrikaanse vrouw op straat tegen kwam. 'Dat moet ook wat geweest zijn,' mompelde hij in zichzelf. Hij liep door tot het winkelcentrum, en kocht wat sigaretten. Ja, de dominee rookte zwaar. Dat inspireerde hem ook. Zowel voor als na de preek rookte hij. Dat stak hij ook niet onder stoelen of banken. Hij zou eigenlijk wel tijdens de preek willen roken. Zijn vrouw rookte niet. Die

moest daar niets van hebben. Kinderen wilden ze niet.
Nee, kinderen wilden ze niet. Dat was niet aan hen uitbesteed. Ze hadden al genoeg aan elkaar. Toen hij even later weer thuiskwam had zijn vrouw het eten al klaar. Ze aten nooit gezamenlijk, maar alleen apart. Zijn vrouw was Surinaams. Hij hield wel van die cultuur. Ook hield hij wel van haar kookkunst. Hij had ook wat chocolade voor haar meegenomen wat hij op de huiskamer tafel deed neerploffen. Dat deed hij altijd, omdat zij niet rookte.
'Bedankt,' zei ze koeltjes. Daarna moest de dominee direct weer weg. Hij moest naar een begrafenis. Zijn vrouw bleef thuis. Er was een zwaar droevige stemming op de begrafenis. Hij wilde eigenlijk direct weer weg. Hij hield niet van zulke dingen, maar voor de beleefdheid bleef hij toch. Weer zag hij wat Afrikanen om zich heen, hier en daar, en weer dacht hij na over de Afrikanen in slavernij. 'Dat moet wel wat geweest zijn,' mompelde hij weer. Even dacht hij aan zijn vrouw die ook een donkere huidskleur had. Hij dacht er toen aan wat ze op het moment zou doen. Hij wist dat zijn vrouw een hekel aan hem had. Ze konden niet echt met elkaar opschieten. Ze was ook erg moeilijk in de omgang, en had eigenlijk een hekel aan iedereen. Iedereen liep haar volgens haar in de weg. Als ze poeslief deed dan was dat puur voor de beleefdheid. Ze probeerde het wel, maar het lukte haar niet echt. Eigenlijk had hij wel medelijden met haar, maar hij vond haar ook een kreng. Toen de begrafenis voorbij was slenterde hij weer naar huis.
Hij begon over de Afrikanen te vertellen aan zijn vrouw, en over Afrikanen in slavernij. 'Die tijd is voorbij,' zei zijn vrouw.
'Dat moet wel wat geweest zijn,' zei hij.
Zijn vrouw zei niets. Hij stond even later op en ging naar de keuken om een borreltje te pakken.
'En maar weer zuipen, hè ?' snauwde zijn vrouw. 'Waar is dat allemaal goed voor ?'
Hij zweeg.
Later zei hij : 'Ach, één borreltje maar, voor de gezelligheid.'
'Het is hier anders niet gezellig,' sprak zijn vrouw.
'Volgens mij vind jij het nooit ergens gezellig, hè ?' zei hij.
Zijn vrouw zweeg.
Hij stond op en liep naar de grammofoon-speler.
'Niet weer, hè,' snauwde zijn vrouw. Ze stond op en liep naar de gang om haar jas te pakken. Nu was het haar beurt om naar buiten te gaan. Ze haatte die man. Volgens haar deed hij alles gewoon om haar te pesten. Ze had op iedereen wel wat aan te merken.
'Eindelijk rust,' dacht de dominee. 'Eindelijk rust, eindelijk rust.' Maar de rust was maar van korte duur. Na tien minuten was ze weer terug. Toen ging ze naar haar slaapkamer. Ze sliepen altijd apart. 'Nou ja, ook goed,' zei de dominee tegen zichzelf, 'ook goed.'
Hij keek dromerig voor zich uit. Hij zag zichzelf bladeren door zijn preek. Toen ging hij achter zijn schrijftafel zitten en schreef de preek verder op. 'Honden aan de lijnen houden,' monpelde hij. Toen stak hij nog een sigaret op. Hij zou doorschrijven tot diep in de nacht.
Tussendoor ging hij even de tuin in. Het was al donker. Hij keek dan naar de schuur en wat planten, gewoon om inspiratie te krijgen. Ook dacht hij na

over het verleden. Er waren een heleboel dingen waar hij zich aan irriteerde, maar dat kon hij mooi omzetten in religieuze taal om in zijn preken te gebruiken. Zo loste hij dat op, en het was heel therapeutisch. Hij hield van zijn beroep. Hij dacht ook dat hij het nooit had kunnen volhouden met zo'n vrouw als hij dit beroep niet had gehad.
Weer binnengekomen at hij wat gele vanille vla en ging weer verder met schrijven. De nacht wachtte op hem en inspireerde hem. Ook de nacht zag hij als zijn vrouw. Hij had lange gesprekken met haar, en ze maakten veel ruzie, opdat hij zijn preek kon schrijven. Ze betuttelde hem, en liet hem zien wat hij wel en niet kon schrijven. Eigenlijk waren zijn preken door haar gedicteerd.
Er was geen weg in deze tuin zonder haar. Hij had haar nodig.
Voor haar woorden liet ze hem zwaar betalen. Ze maakte het hem niet gemakkelijk. Het leek wel alsof de zondagen nooit kwamen. De dagen gingen zo traag, en als er dan een zondag was geweest dan was de dominee het ook zo weer vergeten. Hij beleefde alles als in een roes, alsof hij met de nacht danste, zijn vrouw. Al zijn preken waren slechts dansen met de nacht opdat zijn geheimen verborgen bleven.

Hoofdstuk 2. Februari, 1946

'Ik vind het leven mooi en duister,' zei de dominee tegen zichzelf.
Was hij in een dans met de nacht, of in een gevecht ?
Weer was hij een preek aan het voorbereiden, en hij worstelde.
Soms knaagde het verleden aan hem, en soms zijn huwelijk.
Soms zag hij er als een berg tegenop.
De nacht was als donkere chocolade die hem inspireerde. De nacht hielp hem altijd uit de brand. Het was in de nacht altijd zo rustig en geheimzinnig. De nacht vertelde hem verhalen.
Hij kon bij haar zijn hart uitstorten, en zij luisterde.
De nacht was zijn obsessie. Nog wel meer dan de dag.
Soms waren de gevechten met haar slopend. Maar hij dacht dat het erbij hoorde.
De nacht stal van hem, maar gaf hem ook zoveel ervoor in de plaats.

Niemand wist van deze gevechten. Ook zijn vrouw vertelde hij overdag niks.
Hij beschouwde de angst als zijn godin, en ook als een soort vrouw van hem.
Op bepaalde tijden werd de dominee ernstig geplaagd door angsten, iets wat hij had overgehouden van de oorlog.
Zijn vrouw had hiervoor geen enkel begrip en spotte er zelfs mee.
Hij kon hierover erg verontwaardigd zijn.
Voor hem was de angst de weg naar de hemel. Hij verafgoodde de angst, omdat het zoveel macht over hem had. Eigenlijk was zijn hele leven gedreven door angst. Volgens hem was hij ook in angst geboren. Zelfs een borrel kon de angst niet verzuipen. Angst was zijn machtige God. 'Zonder angst is het leven maar saai,' zei hij vaak, maar hij lijdde er ernstig onder. Als dominee zijnde was dat niet zo'n groot probleem, daar het kruis altijd de centrale boodschap was die er werd gebracht.

Maar soms mokte hij erover, en soms bespotte hij het ook. Hij had een onmetelijk diepe zelfspot, maar als een ander hem bespotte, dan kon hij dat niet hebben.
Het was op een donderdag ochtend. Zijn vrouw was aan het koken. Weer had hij een enorme angst aanval, maar hij wilde het haar niet vertellen, want zij zou hem zeker bespotten en zeggen dat hij zich niet aan moest stellen. Daarom ging hij naar buiten. Hij liep rood aan, en voelde zich vreemd in zijn hoofd. Het was buiten zeer koud. Er was ook wind. Even leek het alsof hij alles verloren had. Hij had een terugblik op de oorlog. Hij herinnerde zich de nazi's die hem van zijn huis en vrouw afscheidde, en hij werd meegenomen naar Duitsland waar hij moest werken. Omdat hij een groot intellectueel was was er een kans dat ze hem zouden afschieten, wat wel met meerdere intellectuelen was gebeurd. Hij herinnerde de executie van professoren en andere dominees. Hij hield zich daarom erg op de vlakte, en sprak bijna niet tijdens zijn gevangenschap. Elke dag weer was hij in grote doodsangst.
Toen de oorlog was afgelopen was dit een grote opluchting voor hem. Hij werd weer verzoend met zijn vrouw, maar de angsten kwamen soms terug, en soms wel erger dan ooit tevoren, als een stortvloed. Hij wist nog steeds niet goed hoe hij hiermee om moest gaan, maar hij verwerkte het in zijn preken. Verder liet hij zich nooit negatief uit over zijn vrouw. Hij hield haar altijd de hand boven het hoofd. Over zijn huwelijksproblemen zei hij niets.
Hij ging het park in en zag een Afrikaanse familie met hun kinderen. De kinderen waren erg druk, maakten erg lawaai. Hij dacht na over de Afrikanen in slavernij in de vorige eeuwen. 'Dat moet ook wat geweest zijn,' mompelde hij. Hij wist natuurlijk wat het was om dwangarbeid te moeten doen. Hij voelde zich erg bij zijn Afrikaanse medemens betrokken, maar hij dacht toen ook aan de woorden van zijn vrouw : 'Niet zo aanstellen,' en 'er zijn wel ergere dingen.' Ze probeerde grote misdaden op die manier altijd goed te praten. Even voelde hij een boosheid in zich opkomen, maar toen werd hij ineens dodelijk koud. 'Niet zo aanstellen,' dacht hij toen. 'Ja, die Afrikanen moeten zich niet zo aanstellen. En ze hebben altijd zoveel kinderen. Waarom gaan ze niet terug naar hun eigen land.' Hij schrok eigenlijk wel van zijn eigen gedachtes. Hij dacht dat ook weleens over zijn vrouw. 'Wat moet ze hier eigenlijk ? Het is toch ons land ?' Soms had hij van zulke onverklaarbare vlagen die heel dicht bij racisme kwamen. Hij begreep zichzelf niet altijd. Hij had natuurlijk ook een hele grote Duitser-haat. Er moest bij hem geen Duitser in de buurt komen. Dat kon hij niet aan.
Hij had geen goed woord voor Duitsland over, en hij vertrouwde ze nog steeds niet. Maar ja, dat was ook niet zo vreemd. Hij noemde Duitsland een groot gevaar. Zijn vrouw had geen begrip voor wat er met hem in de oorlog was gebeurd. Hij moest dat maar vergeten. Het was het verleden. Ze nam hem daarin niet serieus. Zij had natuurlijk makkelijk praten.
Van Duitse muziek hield hij verder wel. Dat was toch anders. Ook hield hij van Afrikaanse en Surinaamse muziek. Hij was een echt muziek mens soms.
Eigenlijk wilde hij er wat van zeggen,

dat die Afrikaanse kinderen zo druk waren. Eigenlijk wilde hij gewoon zeggen : 'Ga terug naar Afrika,' maar hij hield zijn mond, en mopperde zo in zichzelf en liep door. Dit was voor hem ook een manier om over zijn angsten heen te komen. Hij was een mens met gemengde gevoelens.
Toen hij weer thuis was gekomen met sigaretten en chocolade begon hij te foeteren tegen zijn vrouw over de Afrikanen. Zijn vrouw koos altijd partij voor zijn tegenstanders. Hij moest zich niet aanstellen. Wel was ze weer blij dat hij chocolade voor haar had meegenomen. 'Je doet in ieder geval één ding goed,' zei ze.
En toen kon hij zichzelf niet meer inhouden : 'Waarom ga je niet terug naar Suriname waar je hoort, in het oerwoud ?' zei hij. Snel daarachter zei hij : 'Ik ga wel met je mee, maar dit is je land niet. Ik zal mezelf wel voor je opofferen dan.'
'Om de dreiging van de Duitsers te ontvluchten ?' zei ze.
'Om een nieuw leven te beginnen,' zei hij. 'Alles hier herinnert me aan vroeger. En natuurlijk omdat je zwart bent. Je hoort hier niet. Je hoort wel bij mij, maar je bent gewoon geen Nederlander. Je hoort niet tot het blanke ras, laten we eerlijk zijn.'
'Je moet het zo zien,' zei ze. 'Ik ben de koffie, en Nederland is de melk.'
Als blikken konden doden, dan was hij allang dood geweest. Er volgde een doodse stilte. Zijn vrouw kon altijd zoveel zeggen zonder woorden. Haar stiltes waren nog wel dodelijker dan haar woorden. Leven met haar was als vechten om te overleven. Het was niet leven, maar overleven. Maar zonder haar wilde hij ook niet. Als dominee was het voor hem belangrijk dat hij dagelijks dit kruis zou dragen. Hij noemde haar ook een pin in het vlees. Hij had vaak gebeden of hij van haar verlost mocht worden, maar dan herinnerde hij de woorden die ook tegen Paulus werden gezegd : 'Mijn genade is u genoeg.' Hij moest deze drinkbeker van het lijden tot de laatste druppel leegdrinken.

Hoofdstuk 3. Maart, 1946

Er was één of andere optocht in de stad voor één of ander feest. Hij moest er niets van hebben van dat vrolijke gedoe. Er was volgens hem niets om vrolijk over te zijn. Hij vreesde nog steeds de dreiging van de Duitsers of iets soortgelijks. Het beheerste zijn dromen. Hij werd beheerst door angst, en vrolijkheid van anderen maakten zijn angst alleen maar erger. Alleen zijn preken gaven hem rust. Zijn vrouw ging wel naar het feest. Hoe hij er aan toe was leek haar toch niet te kunnen schelen.
Toen ze die avond thuiskwam had ze sigaretten voor hem meegenomen en één of andere trekpop. 'Wat moet ik daarmee ?' mopperde hij terwijl hij de trekpop bekeek. Het was een soort Pinokkio figuur. 'Voor in je slaapkamer,' zei ze, of voor hier in de huiskamer. Misschien vrolijk je daardoor wat op. 'Hmmm,' zei hij. 'Ik zal het wel boven de schrijftafel in mijn slaapkamer hangen.'
Hij keek vaak naar het ding. Het begon

hem steeds meer te inspireren. Op een dag kwam hij thuis met een beeldje van een Afrikaanse vrouw. Dat zette hij op de schrijftafel van zijn slaapkamer. Hij had twee schrijftafels. In de huiskamer en in zijn slaapkamer. Zijn slaapkamer was tegelijkertijd zijn kantoor. Hier bracht hij altijd een groot deel van de dag door, maar hij nam ook genoeg tijd voor zijn vrouw, alhoewel het vaak niet botterde tussen hem en haar. Zijn leven was een aaneenschakeling van ruzies met haar. Als ze poeslief deed stak er altijd wel wat achter volgens hem.

De Duitsers waren een groot kruis in zijn leven, en ook zijn onverschillige vrouw die niet echt met hem meeleefde. Ze kon zich moeilijk in hem verplaatsen. De beleefdheid die ze soms naar elkaar hadden was slechts etiquette. Beiden hadden ze een bepaald voordeel in elkaar. Hij zag het als iets zakelijks. Hij had haar weleens horen klagen in de keuken tijdens het psalmzingen : 'Was ik maar nooit met hem getrouwd.' Nu zaten ze erin en moesten ze het ermee doen. Er was geen weg meer terug.

Om er doorheen te komen draaide hij soms de hele dag grammofoon platen, tot grote ergernis van zijn vrouw. Zijn vrouw werd er helemaal gek van. Vaak foeterde ze er doorheen, of ze ging de deur uit. Ook trok ze haarzelf soms terug op haar slaapkamer. Ze begon dit steeds vaker te doen, en daar werd de dominee weer erg nerveus van. Hij wilde dan weten wat ze in haar schild voerde.

'Wat doe je eigenlijk op je kamer altijd zo lang ?' vroeg hij haar eens.

'Oh, breien,' zei ze, 'lezen en opruimen.'

'Opruimen ?' vroeg hij. 'Heb je zoveel om op te ruimen dan ?'

Toen zweeg ze.

'En wat lees je zoal ?' vroeg hij.

Weer zweeg ze. Toen ze een keer weg was ging hij haar slaapkamer op. Haar boekenkast lag vol met boeken en ook dagboeken van haarzelf. Hij bladerde er eens in en zag allerlei negatieve dingen staan over hem. Hij klapte het dagboek dicht. Dat hoefde hij niet te lezen. Dat zou alleen nog maar meer ellende brengen. Het maakte hem wel nieuwsgierig, maar eigenlijk wilde hij het niet weten. Hij voelde zichzelf warm en koud worden tegelijkertijd, maar eigenlijk had hij niets anders verwacht. Het tolde in zijn hoofd. Hij legde het dagboek weer terug in de kast, en keek naar de boeken. Er was een boek bij over Spanje en Portugal, en ook wat bijbelse boekjes. Er lag zelfs een prekenboekje van hemzelf bij. Verder was er een boek over het wonder tussen man en vrouw, een boek over het huwelijksleven. Hij bladerde er even door, maar las het verder niet. Hij dacht weer even aan het dagboek, en de rillingen gingen weer door hem heen. Hij keek rond in haar kamer. Hij keek naar het raam en de vensterbank, en naar het behang. Ook zij had een schrijftafel. Er stonden wat beeldjes op van Surinaamse vrouwen in klederdracht. Boven haar schrijftafel hing een schilderij van een ijsvlakte. Zo zou hij haar wel kunnen omschrijven. Ze was zo koud als ijs.

Hij hoorde toen de sleutel in de voordeur gaan en ging de kamer weer uit. Hij was nog steeds naar van wat hij in het dagboek had gelezen, maar hij dacht er ook aan dat hij het wel zou kunnen gebruiken in zijn preken.

Ze keek hem aan toen ze binnen was gekomen. 'Waarom kijk je zo ?' vroeg

hij.
'Niets,' zei ze. Ze hing haar jas aan de kapstok en ging de huiskamer binnen met haar tas. Weer keek ze hem vreemd aan. 'Wat kijk je nu ?' vroeg hij weer.
'Oh niets,' zei ze. 'We eten vandaag bloemkool.'
'Fijn dat je me dat laat weten,' zei hij. 'Verder nog iets ?'
'Nee,' zei ze zacht. Toen ging ze de keuken in.
Die dag aten ze bloemkool. Hij dacht na over alles wat ze waren geworden, en over de oorlog. De dag erna aten ze weer bloemkool, want er was nog over van gisteren. Ze keek hem weer vreemd aan. 'Nu moet je me toch eens vertellen waarom je me telkens zo vreemd aankijkt,' zei de dominee. 'Het begint bijna een gewoonte te worden.'
'Omdat ik er probeer achter te komen wat ik eigenlijk aan je heb,' zei ze zacht.
Hij liep bijna stampvoetend naar zijn slaapkamer. 'Ik ga wel weer preken schrijven,' zei hij.
'Maak je het niet te bont ?' vroeg ze. 'Ik kreeg er commentaar over van kerkleden de vorige keer.'
'Mooi,' zei hij. 'Dan was het goed getroffen.'
'Ze noemden je narcistisch,' sprak ze met een accent, 'op het racistische af.'
'Mooi,' zei hij. 'Dan worden ze eindelijk eens wakker.'
'Is dat wie je wil zijn dan ?' vroeg ze.
'Kijk naar jezelf,' zei hij.
'Wil je een narcist zijn ?' vroeg ze.
'Alles beter dan een nazi,' zei hij. 'Je bent zelf ook zwaar narcistisch. Je moeder was ook al zo.'
'Je bent een aanstellertje,' zei ze.
'Aanstellertje ?' zei hij.
'Ja, een kleuter,' zei ze. 'Denk eraan als je je preken schrijft, want ik word er op aangesproken.'
'Ik kan het niet iedereen naar de zin maken,' sprak de dominee. 'Daar ben ik niet voor. Als het ze niet zint dan hoepelen ze maar op.'
'Nou dan kan iedereen wel ophoepelen,' sprak zijn vrouw.
De dominee zag het niet meer zitten. Nu was zijn vrouw ook nog aan het stoken. Maar hij hield het hoofd koel, en prentte zichzelf in dat hij slechts voor zichzelf schreef. Misschien was ze wel jaloers.
'Vertel me liever wat we morgen eten,' zei de dominee.
'Boerenkool,' zei zijn vrouw.
'Mooi,' zei de dominee. 'Zie, dat is al een veel beter gespreks-onderwerp.'
'Je probeert er gewoon onderuit te komen,' bekte zijn vrouw.
'Zeg, zit je op een ruzie te wachten dan, mijn twistzieke vrouw ?' vroeg hij.
'Sommige dingen moeten gewoon besproken worden,' zei zijn vrouw streng. 'Het is alles wat ik vraag, dat je let op wat je schrijft. Je kunt niet alles zeggen.'
'Je kunt niet alles zeggen,' zei hij. 'Ik zal erom denken, maar denk er alsjeblieft zelf ook aan voor deze ene keer.'
Toen zweeg ze. 'Eindelijk rust,' zei hij.
'Ik heb je gewaarschuwd,' sprak ze, terwijl ze naar haar slaapkamer ging.
De volgende ochtend was hij vroeg op. Hij keek naar de auto's die langsreden vanuit zijn raam. 'Wat een mergpijpen,' mompelde hij. Toen ging hij achter zijn schrijftafel zitten en begon te schrijven.
Die dag sloegen de angsten weer erg toe. Het liep zo hoog op dat hij de zondagse preek niet kon houden. Iemand anders zou zijn preek daarom voorlezen. De zondagen daarop gebeurde hetzelfde. Het leek alsof hij de

preekstoel had verloren.
Hoofdstuk 4. April tot Juli, 1946

Er kwam nog steeds kritiek via zijn vrouw van kerkleden over zijn preken. Hij vond het vreemd dat hij er zelf niet over benaderd werd, maar dat alles via zijn vrouw ging. Dat schepte ook niet echt vertrouwen. Zijn vrouw zei er ook bij dat als hij niet veranderde, dan zouden ze gaan knippen in zijn preken. De dominee had het gevoel dat dit het begin van het einde was, want zo zou hij niet meer kunnen zeggen wat hij op zijn hart had voor de kerk. En hij was toch als een herder die de schapen moest behoeden tegen het grote kwaad wat dreigde. Hij voelde zich aan de kant geschoven, maar zou er toch rekening mee proberen te houden. Hij had geen andere keuze. De angst aanvallen waren nog steeds in die mate dat het voor hem onmogelijk was zelf naar de kerk toe te komen. Zijn vrouw ging wel.
Hij begon steeds meer over de oorlog te schrijven in zijn preken, en zelfs over zijn huwelijksproblemen. Zijn vrouw bracht altijd de preken naar de kerkeraad elke donderdagavond, maar die verbeterde ze van te voren altijd. Ze liet er stukken uit weg, en schreef ook haar eigen stukken, vaak met negativiteit over de dominee, alsof hij dat over zichzelf had geschreven. Het begon daarna steeds meer voor te komen dat als de dominee een kerklid op straat tegenkwam, dan gniffelden ze, en hij wist maar niet waar dat aan lag.
Het viel niet op dat grote delen van de nieuwe preken van zijn vrouw waren, want zij gebruikte ook een typmachine. Naar buiten durfde de dominee nog wel, totdat dat ook niet meer lukte. Hij had last van pleinvrees, vanwege terugkerende herinneringen aan de oorlog. Ze haakten zich aan hem vast en lieten hem niet meer los. Hij vertelde zijn vrouw dat er geen kruid tegen opgewassen was. Zij zei hem dat het zijn eigen schuld was. Daar kon hij erg boos om worden. Op een dag toen ze weg was ging hij weer eens naar haar kamer. Weer trok hij een dagboek van haar open en moest weer allerlei negatieve dingen over hem lezen, nog wel erger dan de vorige keer. 'Waarom doe ik dit eigenlijk ?' zei hij tegen zichzelf, maar hij las maar door en door, en het begon steeds zwaarder te worden. Het vloog hem bijna naar zijn keel. Hij voelde zich weer warm en koud worden. Hij merkte dat hij hiertegen geen weerstand had. Het maakte hem ziek. Ze was een negatieve invloed op hem. Hij las het hele dagboek uit tot aan het einde. Hij was er erg trillerig door. 'Zoveel negativiteit in één boek,' zei hij. 'Een mens moet er maar tegen kunnen.' Hij legde het dagboek weer weg en ging de kamer uit. Hij had zijn portie weer gehad. Ditmaal bleef het erger dan ooit aan hem knagen. Hij besloot haar maar zoveel mogelijk proberen te ontwijken.
Toen ze thuiskwam keek ze hem weer vreemd aan. Hij durfde zichzelf niet te verraden. 'Ik ga maar weer eens naar mijn kamer,' zei hij.
'Ik ben er net,' snauwde ze, 'en nu moet je alweer weg ? En waarom tril je zo ?'
'Hyperventilatie,' zei hij.
'Van de oorlog ?' vroeg ze.
Hij knikte.
'Je kan niets hebben,' zei ze. 'Je bent zwak.'
'Bedankt voor je hulp,' zei hij. 'Voor je vriendelijke woorden ook.'
'Wat bedoel je ?' snauwde ze.

'Nou, gewoon, de manier waarop je voor me zorgt en altijd mijn preken netjes naar de kerkeraad brengt. Je doet het maar. Een ander zou het misschien niet doen.'
'Ja, maar daar komt natuurlijk wel eens een einde aan,' snauwde ze. 'Je kunt niet voor altijd zo zijn, en het is al een tijd zo.'
'Goed,' zei de dominee. 'Ik ga maar eens.'
'Werk er maar aan,' snauwde ze. 'Ik doe het nog één keer, en dan moet het in orde zijn.'
'Ik begrijp het,' zei de dominee, en liep naar zijn kamer.
Hij werd hier ook zwaar depressief van, maar probeerde toch nog de positieve kant ervan te zien. Zijn preken hielpen hem ermee. Hij begon steeds meer open te zijn over zichzelf in de preken, maar zijn vrouw draaide alles om, en knipte er een heleboel uit, om het aan te vullen met haar eigen ideeën waarin ze haar man flink voor schut zette. Mensen op straat begonnen hem vreemd aan te kijken, en als het kerkleden waren dan konden ze hun lachen vaak niet inhouden. Op een bepaald moment kon de dominee zich niet meer bedwingen en vroeg waarom ze lachten.
'Ach, die preken van u zijn zo lollig, hoe u over uzelf spreekt enzo,' werd er gezegd.
'Ik weet niet wat er zo lollig aan is,' mopperde de dominee. 'Het was anders bloedserieus. Het spreekt niet echt van medeleven.'
'Ja, maar de manier waarop je jezelf gewoon naar beneden praat telkens is gewoon lachwekkend,' werd er toen gezegd.
De dominee wist niet meer hoe hij het had. 'Geef voorbeelden dan ?' snauwde hij.
En zo werden er voorbeelden aangehaald die hij helemaal niet kende. 'Dat heb ik nooit geschreven,' zei hij. Hij had het helemaal gehad. Stampvoetend liep hij naar huis en sprak zijn vrouw erop aan. Ze gaf het allemaal eerlijk toe, en vond dat zij het recht ertoe had. Hij was zo kwaad dat hij haar een klap in het gezicht gaf. Toen trok hij zich terug op zijn kamer. Zijn pleinvrees werd hierdoor alleen maar erger en hij kwam nog minder buiten. Maar ja, wat moest hij buiten zoeken ? Hij ging nog wel vaak de tuin in, maar verder dan de schuur kwam hij niet.
Hij wilde het zijn vrouw betaald zetten en nam geen chocolade meer voor haar mee. Na een groot dieptepunt ging hij toch weer terug naar de kerk, en ditmaal om alles recht te zetten. Tot zijn grote verbazing ontkende zijn vrouw toen alles, en zei dat hij het zelf had geschreven toen hij dronken was. Hij zette zijn vrouw enorm voor schut, maar het werd niet geloofd en al helemaal niet geaccepteerd. Sindsdien mocht de dominee niet meer preken. Maar hij is toen gewoon met zijn vrouw naar een andere kerk gegaan waar ze hem graag wilden hebben. En zo konden ze ook opnieuw beginnen.
'Je hebt er zelf om gevraagd,' foeterde zijn vrouw weleens als hij het weer probeerde op te halen. Hij probeerde het maar te laten zinken.

Hoofdstuk 5. Augustus tot Oktober, 1946

Hij had veel nachtmerries over de oorlog. Dominee Jonkema was alles behalve over de oorlog heen. Zijn vrouw was hierin geen steun. Zijn preken hielpen hem. Het was augustus, 1946. Hij snakte vaak naar adem. Dat ze nu in een nieuwe kerk waren hielp wel. Hij kon zo alles achter zich laten, maar zijn oorlogs-verleden achtervolgde hem. Het stalkte hem. Het liet hem niet met rust, zoals zijn vrouw hem niet met rust liet. Vaak staarde hij uit zijn slaapkamer raam om naar de mergpijpen te kijken die langsreden. Hij kon er maar niet aan wennen. Het was alsof ze zijn gevangenis bewaakten. Toch inspireerde het hem ook op een vreemde manier. Hij had een nieuwe stijl van preken gevonden. Dat was een keer wat anders. Soms ging hij nog weleens naar de slaapkamer van zijn vrouw om in haar dagboeken te lezen, wat als pinnen door zijn vlees was. 'Hoe kan iemand hier mee leven ?' vroeg hij zichzelf vaak af. Vaak waren het ook klinkklare leugens, of dingen omgedraaid. Soms waren het juist de dingen die ze zelf had gedaan waar ze hem van beschuldigde. Toch inspireerden de dagboeken van zijn vrouw hem ook op een vreemde manier. Het werd bijna een obsessie voor hem. Voor zijn eigen bescherming en creativiteit begon hij ze ook als een kunstvorm te zien, maar wel een hele vreemde. Zijn vrouw voerde een strijd tegen hem die hij niet begreep. Eigenlijk zou hij haar er wel mee willen confronteren, maar hij wist ook waar dat op uit kon lopen.

Hij besloot zich maar kalm te houden en het te dragen als het stille kruis. Toch liep zijn woede zo hoog op dat hij het op een dag niet meer kon uithouden, en confronteerde haar ermee. 'Jij zal ook wel je dagboeken hebben,' gaf ze als antwoord.

'Ik schrijf preken,' zei hij. 'Ik probeer er iets goeds van te maken, iets overdrachtelijks. Dat zou jij ook eens moeten proberen in plaats van alleen maar negatief te doen en alles in het geheim uit te broeien.'

'Kom,' zei ze. 'Daar begin ik echt niet aan. Wie zegt dat ik het van de kerktoren moet blazen ? Het is iets persoonlijks. Niemand anders heeft daar mee te maken.'

'Nee, maar je kunt je erdoor laten inspireren,' zei de dominee.

'Geen zin in,' zei zijn vrouw. 'Ik ben geen dominee. Ik heb ook geen ambities om het te worden. Ik ben de vrouw van een dominee, en daar blijft het bij. Dat is al genoeg ellende.'

'Ja, je bent een sluwe prediker,' bekte hij. 'Zo'n roofdier die zich verbergt in het struikgewas.'

'Dat is ook ergens goed voor,' sprak zijn vrouw. 'Dan letten jullie tenminste op, en dan zijn jullie tenminste waakzaam.'

'Jij bent zo iemand die mensen met een mes in de rug aanvalt,' bekte hij. 'Het is laf.'

'Ik ben niemand iets verschuldigd,' sprak ze. 'In de oorlog is alles geoorloofd. Het doel heiligt de middelen.'

'Is het oorlog dan ?' vroeg hij.

'Ons hele huwelijk is een oorlog sinds het begin,' sprak ze koud. 'We trouwden jong om economische redenen, en ik blijf bij je om economische redenen.'

Hij wist dat het moeilijk zou zijn om

haar volkomen te ontwijken. De nieuwe kerk stond in een ander stadsdeel, en zo verhuisden ze van hun flat in het centrum naar een rijtjeshuis in het stadsdeel van de nieuwe kerk. Het was hier een natuurrijke omgeving, maar hij begon zich op een vreemde manier vaak vies te voelen. Hij noemde het het vieze kruis. Hij zei dat het nog met de oorlog had te maken. Zijn vrouw was dolgelukkig met het nieuwe huis en even leek het alsof ze hem eindelijk accepteerde, maar niet lang daarna begon ze weer terug te rollen in haar vroegere rol.
Omdat hij zich steeds vaker vies begon te voelen verlangde hij ernaar om geheel in de natuur te leven. Hij had sinds hij in het nieuwe huis woonde ook steeds meer dromen over dat er invallen waren van indianen in de concentratie kampen, of dat hij ontsnapte uit het concentratie kamp en zich aansloot bij de indianen in de natuur. Zijn vrouw vond die dromen onzin, omdat er geen indianen in de natuur van Nederland en Duitsland leefden. Zijn vrouw kraakte nog steeds alles wat hij deed of zei af. Het onderwerp 'indianen' boeide hem wel. Hij stelde ook dat de bijbel oorspronkelijk indiaanse fundamenten had. Hij bedoelde daar dan eigenlijk mee : de natuur
religie. Alhoewel zijn vrouw ook indiaans bloed had als Surinaamse keek ze hem er giftig op aan.
Op een dag ging de dominee met zijn vrouw wandelen in de natuur. Dat hadden ze een hele tijd niet samen gedaan.
'We hebben altijd een ontsnappings-route hier,' zei de dominee tegen zijn vrouw, 'mochten de Duitsers of de Russen of iets soortgelijks binnenvallen.'
Zijn vrouw keek hem vreemd aan. 'Die zullen dan overal zijn,' stelde ze.
'Maar voor nu ben jij mijn ergste vijand,' zei hij tegen zijn vrouw.
Ze knikte daarop.
Hij vervolgde : 'Dan is het leven tenminste niet saai, en dan heb ik mijn inspiratie.'
Ze zweeg. Na een paar minuten zei ze : 'Het is gewoon voor het geld. Niets meer, niets minder.'
Na een lange wandeling kwamen ze thuis. Ze waren beiden wat vuil geworden in de natuur. 'We kunnen de volgende keer wel in het bosmeer gaan zwemmen,' zei hij.
Ze knikte. 'Dus jij zou wel in de natuur willen wonen ?' vroeg ze. 'Zeer onpraktisch. Gevaarlijk ook.'

'Maar jij bent ook gevaarlijk,' stelde de dominee. 'Ik moet je voortdurend in de gaten houden.'
'Je gelooft maar wat je wil geloven,' snauwde ze. 'Je bent een volwassen man, toch ?' Ze zei het op een hele kleinerende toon.
'Ik heb bewijzen genoeg,' stelde hij.
'Geluk ermee,' snauwde ze.
Ze gingen ook graag samen wandelen in hun nieuwe woonwijk. De situatie en de natuur leende zich daar veel beter voor. Ze hielden hun huwelijk puur zakelijk. Ze waren beiden niet makkelijk.

Hoofdstuk 6. Oktober tot December 1946

Zijn vrouw was aan de telefoon met een Surinaamse vriendin. Zijn vrouw was hevig aan het roddelen, ook over hem. Hij liep naar haar toe en gaf haar een mep. 'Oh, nu slaat hij me ook nog,' zei ze tegen haar vriendin. En toen ging het geroddel gewoon verder. De dominee ging naar boven naar zijn kantoor, en ging daar verder met het schrijven van een preek. Het geroddel van zijn vrouw inspireerde hem. Hij moest wel, anders zou hij gek worden.

Na een tijdje kwam ze stampvoetend naar boven, over hoe hij haar durfde te slaan, en ze gaf hem een mep terug. 'Dan moet je stoppen over me te roddelen,' zei hij. Na een tijdje kwam haar vriendin ook, en gaf hem ook een mep en begon hem uit te foeteren. Haar vriendin was nog wel forser gebouwd dan zij. Haar vriendin zou een tijdje komen logeren, maar dat ging al vanaf het begin helemaal niet goed. Nu had hij twee krengen in huis. De vriendin van zijn vrouw was in bepaalde opzichten nog wel erger dan zijn vrouw, en was ook veel directer. Ze probeerden hem op allerlei manieren uit te lokken, en als hij zich verdedigde werd dat niet geaccepteerd. 'Volgens mij is de bevrijding nooit geweest. Het is nog steeds oorlog,' zei hij weleens. 'Aan nazi's geen gebrek hier.' En zo droeg hij een dubbel kruis. Met een vriendin erbij was zijn vrouw een nog wel ergere pestkop. Stoken en kleineren was alles wat ze deden. 'Dus je hebt er een nieuw wapen bijgehuurd,' zei hij weleens tegen zijn vrouw.

Er viel niet met deze roofdieren te praten. Hij hoopte maar dat de vriendin snel weer zou vertrekken, maar dat gebeurde niet. Hij had het gevoel alsof hij weer in een concentratie kamp zat. Hij wist niet hoe lang hij dit nog zou kunnen volhouden. Ze scholden hem soms ook uit. Vaak sloot hij zich op in zijn kantoor. Hij durfde vaak ook niet naar beneden om eten te halen, want dan zou hij ze onherroepelijk tegenkomen. Het was alsof zij de keuken bewaakten. De keuken was hun terrein. Daar brachten ze een groot deel van hun tijd door, en dan roddelden ze alles bij elkaar wat los en vast zat. In de keuken stond ook de wasmachine. Hij had gewoon geen fut om altijd maar het gebek aan te horen. In die zin werd hij uitgehongerd.

Als ze naar boven kwamen hield hij altijd zijn adem in. Het was in die tijd dat hij weer aan huisbezoek begon te doen, gewoon om er even uit te zijn. De mensen waren erg gastvrij, en zoals de mensen hun verhaal bij hem konden doen, zo kon hij zijn verhaal bij hen doen. En vaak boden ze hem aan bij hen te blijven logeren, zodat hij even uit zijn concentratie kamp was verlost.

Zijn vrouw en haar vriendin stemden daar vaak in toe, omdat zij zo ook van hem verlost waren. Hij had het idee dat de vriendin echt bij hen in zou komen wonen als de derde. Zijn vrouw viel hierin niet om te praten. Om zijn toestemming werd niet gevraagd. De dominee begon daarom steeds langer weg te blijven, en begon van zijn vrouw en zijn huis te vervreemden. Het was alsof de vriendin zijn plaats had ingenomen. Hij voelde zich niet meer welkom in zijn eigen huis. Wel zag hij ze elke zondag in de kerk waar hij preekte.

Hij vertelde de kerkeraad over zijn huwelijks-problemen, en hij kreeg een kantoor aangeboden achter de kerk, waar hij ook kon slapen. In de kerk was ook een keukentje waarvan hij gebruik kon maken. Maar ja, alles beter dan het concentratie kamp thuis. Wel schreef hij nog een brief naar zijn vrouw waarin hij uitlegde dat hij het jammer vond dat het zo gegaan was, en dat hij de tijd miste voordat haar vriendin kwam, en dat hij het wilde uitpraten, maar hij kreeg een brief vol gehoon en gespot terug, vol met leugens en dingen die uit zijn verband werden gehaald. 'Die vrouw is toch onmogelijk !' riep hij. Hij was bijna hysterisch en buiten zichzelf van woede. 'Dat kan toch helemaal niet !' riep hij. 'Moet je zien hoe ze schrijft ! Ongelofelijk !' Hij zag toen wel in dat het de moeite allemaal niet waard was. Hij kon terugkomen, maar de vriendin zou niet weggaan om hem.

De volgende zondag waren ze beiden zoals gewoonlijks in de kerk, en deden poeslief, alsof er niets aan de hand was. Zoals gewoonlijks hield hij de preek en keek vaak naar hen. Eigenlijk inspireerden ze hem ook. Wat moest hij in het leven zonder het kruis, en zonder de angst ? Dit was zijn grootste inspiratie bron. Hij stelde dat het gewoon bij hem hoorde, en dat hij ook dit dubbele kruis maar moest accepteren, hoe moeilijk dat ook was. Uiteindelijk gooide hij de handdoek in de ring, en ging na de dienst met hen mee naar huis. Nog steeds deden ze poeslief. Hij dacht bij zichzelf : 'Kom maar op, laat het maar beginnen. Ik lust jullie rauw. In mijn preken zullen jullie eindigen.'

De vriendin van zijn vrouw complimenteerde hem zelfs. 'Dat was een goede preek.' Hij glimlachte, maar wist wat hij kon verwachten. Naarmate de avond dichterbij kwam begon het geroddel en geklets weer, en hij werd weer van van alles beschuldigd. Hij dacht bij zichzelf : 'aan de preek denken. De preek is alles waar het om draait. Dit zijn de bouwstenen.'

'Bedankt voor het kruis, bedankt voor de angst,' zei hij tegen beiden. 'Het is het mooiste geschenk. Bedankt voor al het gehoon, de spot en de schuld. Bedankt. Heb je nog meer ? Ik neem het graag van jullie aan. Sla je me op de wang, dan keer ik mijn andere wang toe, en vraag je me een mijl te lopen, dan loop ik de tweede mijl. Vraag je mijn hemd, dan krijg je ook mijn mantel.'

'Dat is wel erg overdreven,' zei zijn vrouw.

'Ja,' zei de vriendin. 'Zit je nu de spot met ons te drijven ?'

'Nee,' zei hij. 'Ik meen het. Vraag en het dubbele zal je gegeven worden.'

'Hij zit ons te bespotten,' zei de vriendin. Zijn vrouw knikte.

'We hebben je niet nodig nu,' zei de vriendin. 'Als we je nodig hebben roepen we je wel.'

Hij ging naar boven naar zijn kantoor. Na een tijdje klopte zijn vrouw aan. Ook de zus van zijn vrouw zou komen logeren. Zo woonde hij met drie moeilijke vrouwen in één huis. Ook de zus van zijn vrouw scheen niet meer weg te gaan. Roddelen was alles wat ze deden. De hele dag door. En hij schreef preken.

Hoofdstuk 7. December 1946 tot Maart 1947

Het was net na de oorlog, maar voor hem was het nog steeds oorlog. Hij viel van het ene concentratie kamp in het andere. De zus van zijn vrouw was als de onverschillige Pontius Pilatus die gewoon toekeek als de vrouwen hem verbaal mishandelden. Maar hij gebruikte het voor zijn preken. De dominee had zoveel goede voornemens, maar dit was gewoon niet haalbaar. Er was teveel tussen hem en zijn vrouw ingekomen. Hij snapte niet wat zijn vrouw bezielde. Er was geen doorkomen aan. Hij kon niet met deze vrouwen leven. Het was alsof hij nu niet één moeilijke vrouw had, maar drie moeilijke vrouwen. Er knapte iets in hem. Hij had allang spijt dat hij ooit was verhuisd. Uiteindelijk stelde hij zijn vrouw voor de keuze : 'Je weet dat wij economisch goed zitten omdat de kerk ons financieel ondersteunt. Of die vrouwen gaan eruit, of ik stop ermee dominee te zijn.' Zijn vrouw was hierover erg kwaad, maar stemde toen uiteindelijk toe dat de vrouwen weg zouden gaan, op voorwaarde dat ze soms nog weleens een weekendje konden komen logeren. Dat was hem best. Wonder boven wonder stond hun vroegere flat weer te huur aangeboden, en zonder te aarzelen reageerde de dominee op het aanbod, en kreeg de vroegere woning terug. Ze waren hier beiden blij mee. Het leven in het centrum in een flat beviel hen toch beter als in een rijtjeshuis.

Het was inmiddels 1947 geworden. De verhuizing was weer een hele klus, en ze zorgden dat het weer precies zo was als vroeger. Wel gingen ze nog gewoon naar de nieuwe kerk. Dat stond hem wel een beetje tegen, want hij wilde eigenlijk helemaal niet meer in die wijk komen. Daarom gingen ze op zoek naar een andere kerk in het centrum, die ze uiteindelijk vonden. Ook daar kon de dominee preken.

Hij had het gevoel alsof ze een cirkeltje hadden gemaakt. Hij voelde zich hier beter thuis. Soms kwam de vriendin van haar vrouw of haar zus nog logeren, of beiden. Maar dat werd ook steeds minder. Ze waren weer volkomen met elkaar opgezadeld.

'Opnieuw beginnen ?' had hij gevraagd toen ze weer in hun flat gingen wonen. Maar hij wist waar het op uit zou lopen. Hij liep zowel met een oorlogstrauma als met een huwelijkstrauma. Van beiden was hij niet af. Hij zat er middenin, maar hij was tenminste weer terug in dat wat hij zijn geliefde huis noemde. Het was alsof hij het nu extra kon waarderen. 'Nooit meer hier weg,' zei hij. 'Hier hoor ik.'

Hij begon steeds meer het mechanisme van zijn vrouw te ontdekken. Het was als een programma, als een klokwerk. Hij moest tot de conclusie komen dat hij daar geen controle over had. Hij besefte ook dat communicatie op zichzelf niet zonder gevaren is, en niet zonder consequenties. Hij besefte dat communicatie programmatie is, waarmee hij heel voorzichtig moest zijn. Er was wel een manier om ermee om te gaan, en dat behoorde hij te leren. Hij bekeek de afstanden tussen de objecten om hem heen, en ook de afstanden tussen zijn gedachtes en probeerde het te lezen als een soort morse, als een tekensysteem. Het was moeilijk om niet geheel negatief te

worden, maar het was ook moeilijk om geheel negatief te worden, dus hij probeerde een weg in het midden te vinden. Zijn vrouw zei vaak : 'Nu moet het goed zijn,' en 'Nu moet je er weleens over heen zijn,' als ze het over zijn oorlogsverleden had. Zij kon zich totaal niet in hem verplaatsen. Hij liep bij haar telkens op tegen een harde muur. Maar het was zijn vrouw. Het was een kraal of schakel in de ketting van zijn leven. Zij hoorde bij hem, of hij dat nu wilde of niet. Hij had zich daarbij neergelegd. En wat moest een dominee zonder vrouw ? Zij was zijn inspiratie bron, en daardoor economisch. Zonder haar had hij zijn preken nooit kunnen schrijven. Zij was het geheim van de financiele ondersteuning door de kerk.

Met haar viel ook niet echt te discussiëren. Haar wil en zienswijze was wet, hoe hij het ook wendde of keerde. 'Wat eten we vandaag ?' vroeg hij.

'Bloemkool,' sprak ze.

'Oh, bloemkool,' zei hij. Hij kon soms wel met haar praten over alledaagse dingen. Dan kon ze soms poeslief doen, en dan was hij erover verwonderd dat ze er geen ruzie over hadden. Zij was een onderdeel van een taal, een taal die hij nog niet begreep. Deze taal was onverbiddelijk. Er kon niet gesjoemeld worden. Hij moest deze taal leren. Hij had het gevoel dat hij naar school moest. Hij merkte dat hij wat miste als dominee zijnde. Daarom ging hij elke donderdagmiddag een cursus semiotiek volgen, de leer van de verborgen tekensystemen om de mens heen. Hij vond dit een interessant onderwerp. Het schooltje was gelukkig dicht in de buurt. Hij kon daar ook zijn verhaal kwijt, en toen gaven ze hem een uitleg over de verborgen betekenissen van de tekens die hij opnoemde, waarover hij zichzelf verbaasde. Zij konden zo de diepere betekenis van zijn geschiedenis laten zien, en dat gaf hem een diepe rust en vrede. Zijn vrouw vond het allemaal maar onzin, dus met haar sprak hij er nauwelijks over. Soms vroeg ze weleens wat er over, en dan probeerde hij zo vaag mogelijk te antwoorden, of zelfs misleidend. Hij wist dat hij bij zijn vrouw maar beter niet de waarheid kon vertellen. Zijn vrouw kon niet tegen de waarheid.

Ze leefde in een wereld van leugens, en alleen door de leugen kon hij haar nog enigszins bereiken. Maar hij leerde het te begrijpen als een tekensysteem op de cursus semiotiek. De leugen was een geheime taal. Hij vond dat wel interessant want zo kon hij zijn vrouw uitdokteren. Zij was het grootste blok aan zijn been, samen met de oorlog. Hij moest een weg door haar zien te vinden. Er was geen andere mogelijkheid. De oorlog en zijn vrouw waren twee grote raadsels in zijn leven die maar niet meebogen. Zou zijn vrouw opgesloten zitten in haarzelf en een soort van morse naar hem uitseinen ? Dat soort gedachtes vlogen door hem heen. Hij vroeg zich af hoe zij geworden was zoals zij was, zo hard als steen. Over haar verleden sprak ze eigenlijk nooit. Hij had er ook niet echt naar gevraagd. Op een dag besloot hij haar er eens mee te confronteren. Ze werd boos en liep weg.

'Wat is er nou ?' vroeg hij. 'Ik toon gewoon belangstelling, en weer is het niet goed.'

'Het gaat je niets aan,' sprak ze. 'Het is iets persoonlijks. Daar moet je vanaf

blijven. Het is iets intiems. Daarvoor ben ik niet met je getrouwd. Ons huwelijk is puur economisch.'
'Doet het pijn als ik er naar vraag ?' vroeg hij.
'Ik voel niets,' zei ze. 'Ik leef niet in het verleden zoals jij.'
'Dat is natuurlijk makkelijk praten,' zei hij. Maar hij wist hoe zij er over dacht, en blijkbaar hield zij iets achter voor hem. Zijn laatste redmiddel was haar dagboeken. Hij zou eens op haar slaapkamer op zoek gaan naar haar oudste dagboeken. Er stonden ook kisten op haar kamer waar hij nog nooit in had gekeken. Het waren oude kisten die ze geërfd zou hebben.
Op een dag toen ze naar de supermarkt was ging hij haar slaapkamer op. Hij liep direct naar de kisten toe, maar ze bleken op slot te zitten. Na wat zoeken vond hij de sleutels onder haar matras, en opende de kisten. Er lagen hierin veel oude schoolschriften, oude boeken, en ook wat dagboeken. Soms waren het dunne schriftjes. Er stonden ook jaartallen op. 'Interessant,' sprak hij tot zichzelf. 'Ik kan veel over haar zeggen, maar ze heeft haar leven wel goed bijgehouden, allemaal opgesteld in journalen.' Hij bladerde wat door de schriftjes. Het ging over wat vriendjes, en over haar vader. Er was veel over haar vader geschreven, hoe moeilijk hij was. Ze wilde vaak niet meer leven. Sommige zinnen waren doorgekrast. Plotseling schrok hij. Haar vader had haar iets aangedaan waar ze niet over durfde te schrijven. Hij begon zich de gekste dingen in het hoofd te halen, maar het bleef natuurlijk maar allemaal speculatie, omdat ze het niet durfde te schrijven. Hij las verder, en daar ging het weer over een vriendje, en over een voetbalwedstrijd van meisjes. Toen ging het weer over haar vader, dat haar vader het weer had gedaan. Zijn hart begon hevig te kloppen. Wat kon dit betekenen ? Zijn fantasie sloeg er op los, en hij begon als een razende verder te lezen, maar het ging allemaal weer over andere dingen. Toen nam hij een ander schriftje en deed hetzelfde, maar daar kwam haar vader helemaal niet in voor. Hij begon wanhopig te worden. Hij deed alles weer terug in de kist, sloot het, en legde de sleutels weer onder de matras.
De dag erna ging ze weg met een vriendin, dus toen had hij meer tijd. Weer opende hij de kisten, en nu zou hij echt alles grondig doorlezen van jaar tot jaar. Hij werd er echter niet veel wijzer van, want het ging allemaal over andere dingen, veel over vriendinnen. Ook ging het over haar zus. Vaak ging het ook over racisme, maar toen las hij iets waar hij weer van schrok. Ditmaal ging het over haar moeder. Haar moeder had iets gedaan waar ze niet over durfde te schrijven. Toen hij bij het laatste schrift was aangekomen van haar leven beefde hij. Hij hoopte maar dat het hem nu uitgelegd zou worden, maar hij was erg wanhopig. Hij sloeg het schrift open. Ze schreef dat ze was bedreigd met een mes, maar er werden geen namen genoemd. Ook moest ze bepaalde dingen doen. Verder werd alles vaag gehouden. Misschien had de bedreiging met het mes haar zo gemaakt. Ze werd gechanteerd. Misschien dat hierdoor alle stoppen bij haar waren doorgeslagen. Hij deed alles weer netjes terug in de kisten en sloot ze. Daarna legde hij de sleutels weer onder de matras, precies op dezelfde plaats.
Toen ze thuiskwam vroeg hij eerst hoe

ze het gehad had. 'Het was leuk,' zei ze. Dat was alles wat ze zei.
'Ik had vannacht een nare droom,' zei hij. 'Je werd bedreigd met een mes.'
Ze schrok. Toen ineens werd ze weer stijf en koud. 'Iedereen droomt weleens,' zei ze zacht, maar ze had wel een beteuterd gezicht. Hij had er niet over gedroomd, maar hij wist geen andere manier om haar ermee te confronteren. 'Je vader en je moeder stonden er ook bij,' zei hij.
Ze keek op en trok haar wenkbrauwen op. Haar gezicht vertrok helemaal. Ze slikte. Toen vertelde ze uitgebreid over wat ze die avond zouden eten. 'Ik heb troost nodig,' zei hij. 'Ik gaf om je in die droom. Ik ontworstelde het mes van degene die je bedreigde.'
'Kun je ophouden met die dromen, Jozef de dromer ?' snauwde ze. 'We leven in de realiteit, niet in dromen.'
'Hoe waren je ouders vroeger ?' vroeg de dominee.
'Ik wil er niet over praten,' zei ze. 'Je wil altijd maar over vroeger praten, maar we leven in het hier en nu. Het verleden is weg. Daar hebben we niets meer aan, en het komt nooit meer terug.'
'Maar er zijn dingen van je afgenomen ?' vroeg hij.
'Ja, teveel,' snauwde ze, 'maar ik heb er zoveel voor teruggekregen. Het leven neemt en het leven geeft. Als iets wordt weggenomen, dan is er iets beters voor je.'
Hij keek haar aan, en snakte naar adem. 'Je bent nog steeds een aanstellertje,' zei ze.
Hij zag weer uit naar de donderdagmiddag, naar een les in de semiotiek, want het ging weer helemaal verkeerd. Ze werkte hem op de zenuwen, maar hij wist nu in ieder geval een beetje waar dat door kwam. Hij bleef maar aan het mes denken.
Toen hij die week naar het schooltje ging op de donderdagmiddag vertelde hij over het mes. Toen gaven ze een hele bijzondere uitleg. Het mes was het teken van een komend huwelijk. Hij was het mes zelf. Het huwelijk is een botsing, een ongeluk, twee mensen die toevallig op elkaar in zijn gelopen of ingereden. Zij zijn lotgenoten. Er valt ook niet aan te ontkomen. Ze zijn verminkt voor het leven. Ze zijn een vast onderdeel van elkaar geworden. Maar dat werd toen nog dieper uitgelegd, want het huwelijk is slechts datgene wat tekens, woorden en zinnen aan elkaar verbindt. Het huwelijk is het mengsel. Dat het zo diep gaat en zo pijnlijk is is het leerproces. Het is het onderdeel van een school, de moeite die je ervoor moet doen, en de voorwaarden die er zijn.
Voor hem was het het dagje wel. Hij liep fluitend naar huis. Hij was een beetje vrolijk, maar thuisgekomen kon zijn vrouw dat totaal niet waarderen. 'Ik ga het huis wel uit als je zo bent,' zei ze. 'Je lijkt wel dronken.' Ze ging naar de gang en pakte haar jas.
'Nee, blijf,' zei hij. 'Ik ben niet dronken. Ik zag gewoon wat grappigs op straat.'
'En wat was dat dan ?' snauwde ze.
'Een jongen die op z'n kont viel,' zei hij.
'Misselijk,' zei ze. 'En daar maak jij grappen over ?'
Uit zijn binnenzak haalde hij de chocolade die hij voor haar had gekocht. 'Die eet ik buiten wel op,' sprak ze, en griste het uit zijn handen.
'Nee, blijf,' zei hij. Hij wilde naar haar kijken om zijn nieuwe lessen semiotiek in het geheim op haar toe te passen, maar ze was al weg voordat hij er erg in

had. Hij zuchtte, maar het kon zijn dag niet kapotmaken. Hij dacht na over wat er was gezegd. Voor haar was hij dus het dreigende mes. Natuurlijk was dat omgekeerd ook zo. Het leek wel alsof zijn vrouw het dreigende mes van de oorlog was. Maar het was dus slechts een schakel in de ketting van een semiotisch systeem, een tekensysteem. Hij moest de sociale tekens leren begrijpen en op waarde leren schatten. Ongelukken zoals het huwelijk stonden niet op zichzelf. Zijn huwelijk beheerste alles, als het bindmiddel van de taal. Als het pijnloos zou zijn dan zou het geen afweersysteem hebben, geen immunologie. Daarom werd het huwelijk vergeleken met een ongeluk. Het was om alles in de juiste banen te leiden. Het verleden moest afsterven, verwerkt worden.
Het huwelijk was een verleider, een misleider, een toevallig ongeluk, tenzij het was ontcijferd door de semiotiek.

Hoofdstuk 8. Maart tot Mei, 1947

Hij zag ook in dat de geheime taal uit tegenpolen bestond, wat ze op school de dialectische semiotiek noemden.
Op een dag kwam de zus van zijn vrouw weer logeren. Hij raakte diep met haar in gesprek toen zijn vrouw bezig was in de keuken. Dat was eigenlijk voor het eerst, want ze had zich altijd erg stil gehouden naar hem. Hij waagde het erop en vroeg over het verleden van zijn vrouw.
'Ja, ze is met een mes bedreigd,' zei haar zus. 'Dat is eigenlijk alles wat ik er van weet, en dat ze gechanteerd werd. Ze moest werken voor iemand ofzo, anders zouden ze haar koudmaken.'
'Weet je ook wat voor werk dat was ?' vroeg de dominee.
'Administratief werk voor iets,' zei ze.
'Voor wat ?' vroeg hij.
'Dat is een familie geheim,' zei ze. 'Daar mag ik niet over spreken.'
'Maar ik ben deel van de familie,' zei de dominee. 'En ik ben van de kerk, dus het lijkt mij dat ik ervoor in aanmerking kom om het te weten. Het gaat per slot van rekening om mijn vrouw.'
Ze knikte. 'Als je het tegen niemand zegt,' zei ze.
Hij knikte. 'Mijn erewoord,' zei hij.
Toen kwam zijn vrouw binnen. Daarna hadden ze geen gelegenheid meer om alleen te zijn, en de zus van zijn vrouw moest alweer weg. Het leek wel alsof ze in de gaten werden gehouden. De dominee besloot toen een brief te schrijven, maar hij kreeg daar geen antwoord op. Niet lang daarna kwam de zus van zijn vrouw weer logeren, maar ze gedroeg zich als een vreemde naar hem.
De cursus semiotiek was verder afgelopen, en er waren geen vervolglessen meer. De dominee voelde zich in het diepe geworpen. Wel was er een dialectisch-semiotische kerk bijgekomen in het centrum. Dat gaf de dominee weer wat hoop. De diensten werden op de zondagavond gehouden, en op de woensdagavond. Dat zou mooi uitkomen voor de dominee. Hij zou er eens naartoe gaan. Zijn vrouw wilde verder niet mee.
De diensten werden gehouden in een villa. Er liepen ook monikken rond.

Verder ging het er aan toe zoals bij hem in de kerk. Er werden psalmen gezongen en er werd een preek gehouden of voorgelezen. Hij kwam ook sommige mensen van de cursus tegen. Het kwam bij hem allemaal heel vertrouwd over. Het deed hem denken aan zijn vroegere studie theologie. Hij woonde daarvoor op een internaat. Zijn gedachten dwaalden daar steeds weer naar af. Het internaat stond in een prachtig natuurgebied, nog vóór de oorlog. Hij herinnerde hoe hij overstapte naar een ander internaat en dat toen de oorlog begon. Hij trouwde en werd dominee, en werd toen in zijn eigen huis door de nazi's opgepakt en naar Duitsland meegenomen voor dwangarbeid. Er was veel behoefte aan semiotiek na de oorlog. Vreemd genoeg had zijn vrouw die behoefte niet.
Hij herinnerde zich de leraren op het internaat, hoe hij zich aan hen optrok. Maar ook zij konden de oorlog niet voorkomen. Er was rep en roer op het tweede internaat toen de oorlog aanbrak. In de weekenden ging hij meestal naar zijn ouderlijk huis. Zijn vader was ook dominee. Hij ging daar naar de kerk als hij er was, waar zijn vader preekte, en waar hij ook zijn vrouw voor het eerst ontmoette. Hij had warme gevoelens voor zijn vader, maar zijn vader was alcoholist, en dat nam hij van hem over. Hij had daardoor niet altijd een heldere kijk op de werkelijkheid, en daarom had hij ook hallucinaties die overigens vaak heel religieus waren. Hij leefde daardoor deels in zijn verbeelding, maar ja, wie deed dat niet ? En hij had de alcohol na de oorlog nodig om over de oorlog heen te kunnen komen. Zijn vrouw was het hier niet mee eens, en het was een reden waarom ze een hekel aan hem had. Zij beschreef de alcohol altijd als een wurgslang. De vader van zijn vader was ook dominee en alcoholist. Het zat in de familie. Zijn vrouw wilde niet dat het geld zou opraken aan zijn drankprobleem. Ze draaide ieder dubbeltje om. Altijd probeerde ze de dingen zo goedkoop mogelijk te krijgen. Daar reiste ze stad en land voor af. Ja, haar soberheid en eenvoud eerde hij. Hij zou het wel willen, maar hij kon het niet. Zijn enige redmiddel was volgens hem de semiotiek. Zijn vrouw had hier het geduld niet voor. Altijd dramde ze maar.

Een andere gelijkenis met zijn vader en de vader van zijn vader was dat ze alle drie moeilijke vrouwen hadden, en misschien had alles wel met elkaar te maken, en werd er naar de drank gegrepen vanwege de moeilijke vrouw. In zijn geval was dat zeker waar. Ook rookte hij dus als een ketter. En dat was een andere reden waarom zijn vrouw een hekel aan hem had, maar er waren veel meer redenen. Daarover kon hij altijd lezen in haar dagboeken.
Hij zwoer dat hij zou blijven roken en drinken tot aan zijn dood. Zijn vrouw zei vaak dat het zijn dood zou worden. 'Je drinkt jezelf nog eens dood,' zei ze altijd.
'Alsof het jou wat kan schelen,' zei hij dan altijd.
'Het scheelt mijn portemonnee heel wat,' zei ze eens. 'We zouden meer geld overhouden als je niet zou drinken.'
'Is geld alles waar je aan denkt ?' vroeg hij.
'Het leven is geld,' sprak ze. 'Zonder geld is er geen leven.'
'Wat heb jij dan een zielig bestaan,'

sprak hij.
En ze was bang dat ze de kerkelijke financiele steun zou verliezen als hij er niet meer zou zijn. Hij noemde dat eigenbelang. Dan haalde ze gewoon haar schouders op. Het kon haar niet schelen. Volgens hem had ze geen ziel. Of misschien was haar ziel geroofd door het mes ? Of misschien was zij ook geknapt door de oorlog ?
Hij herinnerde zich de leraren van het internaat. Ook zij konden de oorlog niet tegenhouden. Vaak dwaalden zijn gedachten terug naar de tijd voordat de oorlog begon. Nu ging hij dan weleens naar de semiotische kerk. Ook daar gaven ze hem het advies om te minderen met roken en drinken. Hij was in eerste instantie boos, maar later begreep hij het wel. Hij moest andere manieren zien te vinden om met zijn problematiek om te gaan. Hiervoor was de semiotiek de geroepene.
De semiotische kerk leek wel een goede invloed op hem te hebben. Hij kon na niet al te lange tijd het roken en drinken halveren. Ook zijn vrouw was daar erg blij mee. Maar ze had nog steeds een hekel aan hem. Hij kon het gewoon nooit goed doen in haar ogen. Ze zei ook dat sinds hij minder dronk en rookte hij minder chocolade voor haar meebracht.
In de semiotische kerk hadden ze de filosofie dat de oorlog was begonnen door teveel drank. Hijzelf wees vrouwen als de schuldigen aan. Hij was in de loop van de tijd enorm verbitterd geraakt naar vrouwen, vanwege dat hij zo'n moeilijke vrouw had. In zijn ogen konden vrouwen niets of niet veel meer goeddoen. Op een bepaalde manier begon hij zo ook erg veel op zijn vrouw te lijken. Hij schreef nog steeds preken en steeds meer begon zijn vrouwenhaat erin door te schemeren. Hij kreeg daar ook weleens kritiek op, maar dat kon hem niks schelen. 'Dan is het tenminste goed getroffen,' zei hij dan. Hij had het helemaal gehad met het vrouwelijk geslacht. Toch gaf hij dan nog wel toe dat het allemaal voor inspiratie was, en goed voor de semiotiek. Volgens hem waren liefde en haat slechts bijwerkingen van de semiotiek. Het ging niet om liefde of haat, maar om het waarde proces. In zijn huwelijk was er nauwelijks tot nooit romantiek geweest, maar ze zagen wel elkaar's waarde in. Het was iets economisch, iets zakelijks. Liefde of haat kan daar gaan afbraak aan doen. Volgens hem waren die twee emoties ook heel erg relatief, en was er maar een hele dunne lijn tussen. Vaak was liefde gemaskerde haat, en vaak was haat gemaskerde liefde. Door de semiotiek kon er doorheen geprikt worden. Liefde en haat waren onderdeel van een communicatie systeem. Beiden hadden waarde.
In de semiotische kerk stonden ze wel open voor zijn ideeën, en het duurde niet lang voordat hij daar ook kon preken. Nu had hij twee kerken waar hij preekte, en waardoor hij financieel ondersteunt werd. Zijn vrouw was hier erg blij mee, voor het geld, maar wilde verder niets van de semiotiek weten. Daar wilde ze zich niet in verdiepen. Ze ging daarom ook nooit met hem mee naar de semiotische kerk. Dat was wel het laatste wat ze wilde, maar ze accepteerde het verder wel van hem, vooral omdat het geld in het laatje bracht. Dat nam overigens niet weg dat ze heel zuinig leefde.

Vaak liep hij met haar in het park, soms zelfs hand in hand, maar het bracht hen niet dichter bij elkaar. Het was puur zakelijk, en voor het oog van de buitenwereld. Het was immers de dominee en zijn vrouw. Soms maakten ze zelfs ruzie op straat. Dat wilden ze niet, maar dat gebeurde gewoon. Soms dacht hij er weleens aan dat het een cultuur verschil kon zijn. De semiotiek zorgde ervoor dat hij steeds minder rookte en dronk. Maar er bleven grote raadselen voor hem.

Vaak dwaalden zijn gedachten terug naar de dertiger jaren, vóór de oorlog. Hij kon er uren over nadenken. Dan dacht hij weer aan de leraren die ook de oorlog niet konden voorkomen. Hij vroeg zich nog steeds af hoe de oorlog nu precies kon gebeuren. Hij veranderde vaak van gedachten. Eén ding was zeker : Hij haatte de Duitsers, elke Duitser. Ze moesten bij hem niet in de buurt komen, ook met die rottaal niet. Wel vond hij dat ze waarde hadden in de semiotiek, maar hij wilde weten welke waarde. Zijn vrouw kon hem daar niet mee helpen. Vaak verdedigde ze zelfs de Duitsers als hij het er over had. Hij had haar leren accepteren. Zo was ze nu eenmaal. Hij dacht ook niet dat ze zomaar zou veranderen. Hij had zich erbij neergelegd dat ze nooit zou veranderen, en hij vroeg zich af of hij eigenlijk hoop had dat ze ooit zou veranderen, want zij was de inspiratie-bron voor zijn preken. Diep in zijn hart wilde hij dat ze zo zou blijven, maar natuurlijk protesteerde zijn gehele lichaam tegen die gedachte. Hij ging er vanuit dat het een overlevings-strategie van hem was. Een Stockholm syndroom wilde hij het niet noemen, want hij mocht haar totaal niet, maar wel iets soortgelijks, want hij kon haar waarde inzien.

Op een dag was haar zus er weer. Toen zijn vrouw in de keuken was sprong hij direct toe. 'Nu heb je me nog steeds niet verteld over dat familie geheim,' zei hij. 'Dat zou je nog doen. Ze moest bij een bepaald bedrijf werken in de administratie ?'

'Oh dat,' zei de zus van zijn vrouw. 'Dat was een familie bedrijf, maar het bestaat niet meer. Het was een schoenenzaak.'

'Wat is daar zo geheim aan ?' vroeg hij.

'Je begrijpt het niet,' zei ze. 'Het was een crimineel bedrijf. Ze werkte daar gedwongen, maar ik wil er verder niets meer over zeggen.'

Toen kwam zijn vrouw weer binnen, en er was verder voor hen ook geen gelegenheid om verder te praten. De volgende dag ging ze alweer vroeg weg. 'Ik heb gedroomd,' zei hij tegen zijn vrouw. 'Het ging over een schoenenzaak. Jij werkte er ook.'

Zijn vrouw werd helemaal wit, en begon te stotteren. Toen ging ze naar de keuken. Hij liep achter haar aan en zag haar uit de kraan drinken. Hij legde een hand op haar schouder. 'Blijf van me af !' snauwde ze. Hij ging de huiskamer weer binnen. Natuurlijk had hij er niet over gedroomd, maar hij wist geen andere manier. Ze zweeg als het graf. De rillingen liepen over hem heen. Na een tijdje ging ze naar haar slaapkamer.

Toen ze na een paar uur nog niet terugwas klopte hij aan, en vroeg : 'Heb ik iets verkeerds gezegd ?' Ze antwoordde niet. Even later opende hij

de deur en zag dat ze in bed lag. Ze sliep. Toen ging hij de kamer weer uit. Toen het avond was geworden lag ze nog steeds in bed. Ze had haar ogen gesloten en leek te bidden. 'Heb je iets nodig ?' vroeg hij. Ze schudde haar hoofd.

'Heb ik iets verkeerds gezegd ?' vroeg hij. Weer schudde ze haar hoofd. Hij kwam dichterbij haar. 'Kom niet dichterbij !' zei ze ineens fel, terwijl ze haar ogen opende. Toen is hij maar weer weggegaan. De dagen erna was ze heel stil. Ze deed gewoon haar werk en dat was alles. Als hij met haar probeerde te praten wimpelde ze het af.

Sindsdien werd ze ook weleens gillend wakker in de nacht. Dan rende hij naar haar kamer toe om haar te troosten, maar dan begon ze hem uit te foeteren, of zelfs weg te trappen, zeggende dat het allemaal zijn schuld was. Het ging op een dag zelfs zo ver dat ze hem met een mes bedreigde. Hij moest nog voor haar oppassen ook, en sliep sindsdien met zijn slaapkamerdeur op slot. Ze bood daarna wel haar excuses aan, maar de angst was er toen wel ingeramd.

Zo besloten ze beiden in huwelijks-therapie te gaan. Ze waren beiden getraumatiseerd door het verleden, en eindelijk gaf zijn vrouw dat ook bij haarzelf toe. Even leek dat het ijs een beetje begon te ontdooien, totdat ze erachter kwamen dat de huwelijks-therapeut ook zelf een therapeut nodig had. De man gedroeg zich vreemd, kil, gevoelloos, zonder empathie. Volgens de vrouw van de dominee zat hij daar alleen maar voor het geld. De dominee keek haar toen vreemd aan, maar stemde uiteindelijk wel toe met wat ze zei. 'Ja, alles draait om geld tegenwoordig,' sprak hij. 'Dat is bij ons nooit zo geweest.' Zijn vrouw keek hem toen even vreemd aan met opgetrokken wenkbrauwen, en zei toen : 'Inderdaad. Ik heb het wel getroffen met jou. Je prikt altijd zo goed door dingen heen.' Hij keek haar aan, en wist even niet of ze het meende of dat ze sarcastisch was. Even was hij in de war. En dit bespraken ze op weg naar huis, maar toen ze thuis waren snauwde zijn vrouw weer alles bij elkaar wat los en vast zat. Niets was er nog goed aan hem. De therapeut was waardeloos, en ze wilde ook geen nieuwe therapeut.

Haar nachtmerries waren nu gestopt. Het was maar iets tijdelijks. Ze leek weer helemaal te zijn zoals ze vroeger was. Er was niets veranderd. Ze kon hem niet uitstaan, en dat liet ze hem weten ook. Er was altijd oorlog tussen hen, of die oorlog nu stil, koud of geweldadig was. Hij dacht na over hoe hij soms op het internaat discussies had met moeilijke vrouwen, maar dit sloeg wel alles.

Op een dag kwam de zus van zijn vrouw weer op bezoek. Weer raakte hij met haar in gesprek toen zijn vrouw in de keuken was. Hij wilde meer informatie over zijn vrouw, hoe ze zo was geworden. Maar de zus van zijn vrouw werkte niet echt mee. Ze vond dat ze al genoeg had gezegd. Hij was niet tevreden, en bleef doorvragen. Maar de zus van zijn vrouw gedroeg zich zeer koppig. Hij probeerde haar toen om te kopen, maar niets werkte. Ze zei dat ze niets voor hem kon doen.

Hij ging naar zijn slaapkamer en ging verder met het schrijven van zijn preek. Hij dacht na over zijn kinderjaren, over de vakanties in het bos. Hij dacht na over de internaten en hoe de oorlog begon. Hij dacht na over de leraren, hoe

zij de oorlog niet konden voorkomen. Hij dacht na over hoe de nazi's hem wegnamen uit zijn eigen huis, hoe ze hem naar Duitsland namen, en hem daar lieten werken. Zijn vrouw wist dus ook wel wat dwangarbeid was. Hij probeerde zich voor te stellen hoe dat voor haar geweest moest zijn in die schoenenzaak. Bij haar zus liep hij ook tegen een muur op. Hij kwam gewoon niet door of over de muren heen, en besloot maar gewoon aan zijn eigen kant te blijven.

In een wapenfabriek moest hij werken, in Duitsland. Hij had er een tik van overgehouden. In zijn dromen zag hij nog steeds vaak de machines voor zich. Er was geen ontsnappen aan aan wat in zijn hoofd zat. Het leek alsof een monster zijn hoofd beheerste. Ook zijn vrouw was als een monster in zijn hoofd waar hij maar niet los van kwam. Elke dag weer was het een gevecht.

Hoofdstuk 10. Augustus 1947 tot December 1947

Dominee Jonkema dacht vaak na over het verleden vanuit Semiotisch oogpunt. Hij zag dan allerlei tegengestelde signalen die een boodschap moesten vormen. Hij gebruikte dit ook in zijn preken. De kerken zaten vol. Het was de tijd vlak na de oorlog, in 1947. De mens was hongerig. En de dominee was ook hongerig, naar macht. Hij begon de mens steeds meer naar de mond te praten, vertellende wat ze wilden horen, want eer was macht, en macht was rust en vrede volgens hem, de weg naar geluk. Daarom was God ook zo machtig, anders had God volgens hem nooit kunnen bestaan. Hij had ook het gevoel alsof hij macht kon kopen. Hij kocht mensen graag om. Niet velen hadden dit door, maar zijn vrouw wel. Zij vond dat hij op het verkeerde pad was, en dat hij wat meer ingetogen moest zijn. 'Dat staat maar op de preekstoel te schetteren en te protsen,' zei ze weleens, 'alsof hij nog wat oude rekeningetjes te vereffenen had.' Ook noemde zij het 'water bij de wijn doen', maar hij vond dat zij geen recht van spreken had.

Zij vond dat hij veel te vrijzinnig werd, te vrij, naarmate de oorlog steeds verder in verleden wegschoof, tot het punt dat ze weleens zei : 'Was de oorlog er nog maar.'

Dominee Jonkema was in haar ogen slechts nog een karikatuur van hemzelf. Ze begon zelfs terug te verlangen naar hoe hij eens was. 'Je bent jezelf niet meer,' zei ze weleens.

Maar dan kwam hij aanzetten met een hele waslijst van haar fouten. Zij vond dat hij dat niet als een excuus moest gebruiken. Hij had een voorbeeld-functie. Hij zei toen dat zij als vrouw van de dominee ook een voorbeeld-functie had. 'Een beetje macht kan geen kwaad,' zei de dominee weleens. 'Macht is zorg. Er moet iemand zijn die het vuile werk opknapt.'

'Maar je preekt onzin tegenwoordig,' sprak zijn vrouw. 'Je danst hen teveel naar de pijpen. Je bent net zoals die Pinokkio-trekpop geworden. Je hebt geen uniek karakter meer.'

'Nou, ik ga lekker door, hoor,' had hij toen gezegd. 'Als je het beter weet en

wil, schrijf jij dan de preken vanaf nu. Dan lees ik ze wel voor.'
'Goed,' sprak ze. En zo begon zijn vrouw met zijn preken te schrijven. Hij vond ze niks, maar hij wilde haar een kans geven. Hier en daar veranderde hij wat, liet hij teksten weg, of vulde teksten aan. Soms liet hij zijn vrouw ook weleens wat voordragen in de kerk, als een getuigenis. Op een bepaalde manier had ze zo wel wat meer verantwoordelijkheids-besef, maar hij vroeg zich af wat haar motieven waren. Het leek erop alsof ook zij wat vrijer was geworden. Thuis begon ze ook een stuk aardiger te doen, maar hij zag het alleen maar als een andere oorlogs-strategie van haar. Waar was het haar om te doen ? Klaarblijkelijk wilde ze iets van hem, maar wat ? Klaarblijkelijk was ze jaloers.
Het was hem helemaal niet om de macht te doen, maar om de zorg, en om haar op het verkeerde been te zetten. Hij had nog een appeltje met haar te schillen. Zoals ze hem weleens vroeger had gezegd : 'In de oorlog is alles geoorloofd, en het doel heiligt de middelen.' Hij wilde haar gewoon uit de tent lokken, want hij was wanhopig. Klaarblijkelijk had het gewerkt. Hij had beet, en zou niet meer loslaten. Zij vond nog steeds dat het niet goed met hem ging, ook al schreef zij grotendeels zijn preken. Ze wilde weer in huwelijks-therapie, maar dat wilde hij niet. In zijn ogen was er niets aan de hand, en ging het zelfs beter. Hij moest wel erg op zijn hoede zijn met haar nu, meer dan ooit. 'Je ideeën kloppen niet,' zei ze telkens, maar als hij haar dan om uitleg vroeg dan kwam er niets uit, en haar preken waren oppervlakkig. Oppervlakkigheid was nederigheid in haar ogen. Het tolde voor zijn ogen. Hij kon geen hoogte van haar krijgen. Zij wilde dat hij wat meer op de achtergrond zou staan. Diepte was een teken van hoogmoed voor haar. Oppervlakkigheid was soberheid in haar ogen. Hij deed veel te rijk in haar ogen, blaasde te hoog van de toren over dingen waar hij volgens haar geen verstand van had, dingen die te hoog voor hem waren. Ze was totaal niet blij met de verbeteringen die hij aanbracht aan haar preken. Ze begon zich steeds meer terug te trekken op haar slaapkamer weer. Ze was een schuivend mijnenveld in zijn ogen. Haar stiltes waren nog wel gevaarlijker en dodelijker dan haar woorden.
'Je preken geven geen koers aan de mensen,' zei hij weleens tegen haar. 'Je zingt slaapliedjes voor ze.'

'Je moet het ook niet te makkelijk voor ze maken,' zei ze. 'Dan worden ze lui en gemakszuchtig. Je moet ze ook niet oppompen en opblazen met allerlei hoge dingen. Dan worden ze net als jij. Dat er al één is van jouw soort is al genoeg. Blijf sober en ingetogen in je bewoordingen.'
'Moet jij nodig zeggen,' snauwde de dominee. De dominee begon steeds meer de tweede wereld oorlog te bestuderen. Hij had het gevoel alsof zijn vrouw hem een rad voor de ogen probeerde te draaien. Hij wist dat hij moest proberen de oorlog te begrijpen. Alleen zo zou hij ook zijn vrouw kunnen begrijpen. De oorlog en zijn vrouw waren onlosmakelijk aan elkaar verbonden. De oorlog hield haar sleutel. Hij zag in dat hiërarchie niet materialistisch mocht zijn, maar geestelijk. Het ging niet om personen,

maar op principes, om prioriteiten. Hiërarchie moest vertikaal zijn, en niet horizontaal, want dat had de oorlog veroorzaakt. Ware hiërarchie was iets semiotisch. Hij studeerde het Japanse militarisme waarin het individu moest inleveren aan zowel het collectief als aan de hiërarchie. Japan was een bondgenoot van Duitsland, zoals ook Italië in het driehoeks pact.
Wat hij er allemaal van dacht was voor haar niet interessant. Zij ging haar eigen weg. Hij begon steeds meer over het militarisme te filosoferen. Hij zag dit semiotisch en geestelijk, als communicatie, voornamelijk de decodering van de communicatie, als de overdracht van de ene tot de andere taal. Hij vond dat het militarisme voornamelijk verbaal moest zijn, en subtiel, als een literaire immunologie. Zij zei vaak : 'Het is zoals het is. Je moet er niet zoveel achterzoeken. Dat is allemaal verloren tijd, en het leidt nergens toe.' Maar de pen was zijn wapen. Hij wilde zijn eigen militarisme bouwen, het semiotische militarisme, en dat was slechts symbolisch. Hij wilde dat er een educatie systeem zou komen waardoor oorlog voor eens en voor altijd uitgebannen kon worden. Zijn vrouw bespotte hem daarover en zei dat het hem nooit zou lukken. Volgens haar zouden er altijd wel oorlogen zijn.
'Het lijkt bijna alsof jij geen vrede wil,' zei hij eens tegen zijn vrouw.
'Vrede is niet productief,' sprak ze. 'De vrede sust de mens in slaap, en maakt de mens lui. Oorlog brengt de mens tot de top van zijn kunnen.'
'Je bent maar een gevaarlijk mens,' zei hij.
'Het is mijn opvatting,' sprak ze. 'Jij hebt de jouwe.'
En verder moest hij er ook niet over praten, want ze begon hem alweer af te snauwen. Dan hadden ze het maar weer over wat ze zouden eten.
'Jozef de dromer' noemde zij hem vaak, vanwege zijn wolkerig taalgebruik.
Volgens hem was het semiotische militarisme datgene wat het collectief kon overbruggen, om over te gaan van het nationale tot het internationale, maar zijn vrouw zei dat hij en zijn semiotische militarisme rijp was voor een bezoek aan de psychiater. Dat vond hij een hele flauwe en laffe opmerking die hij betaalde door haar een klap in het gezicht te geven. Ze liep toen naar haar slaapkamer. 'Dan moet je het zelf maar weten, maar als je gek wordt weet je dat ik je heb gewaarschuwd,' zei ze.
'Als ik gek word weet ik waarschijnlijk niks meer,' zei hij, 'en dan ga ik misschien dingen verdraaien.'
'Pas maar op,' zei ze.
Hij besloot om maar niet meer met haar over zijn filosofieën te spreken, want daar kon ze niet tegen, en dan zou het op een grote oorlog uitlopen. 'Ze moet niet denken dat ze alles zomaar kan zeggen,' zei hij tegen zichzelf. 'Ik kan veel hebben, maar dit gaat te ver. Ik heb een levensgevaarlijke vrouw. Ze wil me dus in de psychiatrie hebben. Goed om te weten.'
Sinds die dag had hij een dubbele hekel aan zijn vrouw, en ontweek haar meer dan ooit te voren. Maar ja, dat ging nogal moeilijk omdat ze in hetzelfde huis leefden. Hij probeerde zich zo stil mogelijk te houden, of gewoon over neutrale onderwerpen te praten, zoals over wat ze die dag zouden eten. Veel gespreks-onderwerpen bleven er zo niet over, maar hij was het wel gewend. De twee kwamen maar niet dichter bij

elkaar, maar bleven op zakelijke afstand.
Toen ze naar brei en naailes was ging hij weer eens even op haar kamer rondkijken. Hij zag wat nieuwe beeldjes. Er was een beeldje van een Afrikaanse vrouw, een indiaan en een soldaat. Er was ook een klein hondje bij de soldaat. Ook zag hij een pop op een stoel. Hij werd al naar als hij aan haar dagboeken dacht, dus die liet hij met rust, maar hij keek even tussen haar boeken. Er waren ook wat nieuwe boeken bij. Er lagen wat tijdschriften, romannetjes, bijbelse boekjes en een boek over auto's. Hij vroeg zichzelf af wat ze ermee moest. Van de romannetjes keek hij helemaal op. Zij was niet iemand van de romantiek. Of misschien was ze het aan het onderzoeken ? Hij zag het al helemaal voor zich dat ze erin zou bladeren, dat ze dan bij zichzelf zou denken : 'Wat is dit ? Ik begrijp dit niet. Wat is dit ?' Misschien zou ze wel hysterisch worden. Of ze zou er met opgetrokken wenkbrauwen in lezen, om vervolgens te zeggen : 'Nou ja.' Ze zou er heel minachtend over doen. Hij kon het zich niet voorstellen dat ze dit zou lezen voor de ontspanning. Of misschien zou dit makkelijker zijn omdat het toch niet om haar ging ? Er was zo een grote en veilige afstand. Toen ze weer thuis was vroeg hij erover.
'Wat moest je op mijn kamer dan ?' snauwde ze. 'En dat gaat je verder niets aan wat ik met die romannetjes doe.' Maar na lang doorvragen bleek het van haar zus te zijn die ze had laten liggen. Die sliep altijd bij haar in de kamer als ze er was. De beeldjes scheen ze van haar zus te hebben gehad. Het boek over de auto's scheen ook van haar zus te zijn.
Op een dag kwam haar moeder op bezoek. Haar moeder was ook een moeilijke vrouw. Hij vroeg zich weleens af wie moeilijker was : zijn vrouw of haar moeder. Ze bleef maar kort. Ze was zo weer weg, en hij was opgelucht.
Toen haar zus er weer was raakte hij met beiden in gevecht. Ze sloegen hem ook, en om verdere gevechten te vermijden bleef hij op zijn slaapkamer. Hier werkte hij aan nieuwe preken. Hij haalde zelfs geen eten. Ook haar vriendin kwam. Zijn vrouw had versterking erbij gehaald. Soms liepen ze voor zijn deur te roepen, hem uit te dagen. 'Kom dan, lafaard !' riepen ze dan. Maar hij wist waar dat op uit zou lopen. Zijn vrouw had natuurlijk weer over hem lopen roddelen. Ze bleven lang logeren. Ook 's nachts waren ze veel op. Het leek wel alsof ze de keuken bewaakten. Zo verhongerde hij. Hij hoopte maar dat ze snel weer zouden weggaan, maar dat gebeurde niet. Om zijn toestemming werd niet gevraagd. Er was niet veel wat hij kon doen. Hij wilde zich niet weg laten jagen. Hij was opgelucht wanneer ze hem met rust lieten. Hij voelde zich in het nauw gedreven, geisoleerd. Ook haar moeder kwam weer. Het leek wel alsof ze een complot tegen hem hadden gesmeed. Hij hield zijn kamerdeur op slot. Soms hoorde hij één van hen psalmen zingen, maar hij wist dat het slechts oorlogs-psalmen waren. Soms waren er zelfs nog andere vriendinnen bij die hij niet kende. 'Vol huis,' zei hij dan als hij langsliep.
Hij wilde zich niet laten wegpesten, maar hier kon hij niet tegenop. Hij besloot zich maar gewoon rustig te

houden en zich niet al teveel te laten zien. Ze gaven hem de schuld van allerlei dingen. Natuurlijk wilden ze alleen maar één kant van het verhaal horen. Ze gaven hem niet de kans zijn verhaal te vertellen. Elke dag weer moest hij langs deze roofdieren heen, zelfs 's nachts. Het leek wel alsof ze elkaar afwisselden, of alsof ze nooit sliepen. Het leek wel op een machtsspel, een strijd over territorium. Hij gebruikte het maar weer voor zijn preken. Dat was alles wat hij kon doen.
Hij wist dat de politie bellen geen zin had, want een man trok toch altijd aan het kortste eind, en hij zou toch niet geloofd worden, ook al was hij de dominee. Hij wilde rust, maar het werd hem niet gegunt. Hij voelde zich opgesloten, alsof hij geen adem had. Het was alsof zijn huis weer bezet was door de nazi's.

Hoofdstuk 11. December 1947 tot Juli 1948

Het was december 1947, en hij voelde zich helemaal afgemaakt door zijn vrouw, haar zus, haar moeder, en haar vriendinnen. In december deden ze de grootste aanval, en hij noemde het de december moorden. Hij voelde zich daarna meer dood dan levend.
De dominee zou ze wel terugpakken in zijn preken. Hij smeedde ze als nieuwe wapens. Toen hij op de preekstoel stond voelde hij zich oppermachtig na alle vernederingen. Wat haatte hij vrouwen en buitenlanders. Hij zou bijna weer willen gaan drinken en roken, maar de preekstoel opgaan hielp ook. Hier had hij het voor het zeggen en hingen ze aan zijn lippen. Maar het was alsof zijn vrouw de bui zag hangen, en ze was niet gekomen. Hij zag haar nergens zitten, ook haar zus niet, haar moeder niet, en ook geen van haar vriendinnen. Een zwakte maakte zich meester van de dominee. Hij prevelde gewoon zijn preek op, maar was er met zijn hoofd helemaal niet bij. Wel foeterde hij vrouwen en
buitenlanders uit op een subtiele manier. Hij zorgde ervoor dat het nog net geen racisme en sexisme was.
Toen hij thuiskwam waren ze allemaal in de huiskamer, en sommigen waren op de slaapkamer van de vrouw. Het hele huis was vol. 'Waarom waren jullie niet naar de dienst gekomen ?' vroeg de dominee die zijn jas aan de kapstok hing, en zijn hoed boven op de kapstok zette. Maar hij werd gewoon genegeerd. 'Zeg op !' bulderde hij, terwijl hij er één een duw gaf. 'Waar waren jullie ?'
'Je bent dronken,' zei een vriendin van zijn vrouw. Zijn vrouw zei niets. 'Jullie zijn de oorzaak van drinken en roken,' sprak de dominee, terwijl hij een sigaret opstak. Ook deed hij toen de piano muziek hartstikke hard aan. 'En nu allemaal mijn huis uit !' riep de dominee. 'Kunnen jullie ons zelfs niet 's zondags met rust laten ? Mijn vrouw heeft rust nodig.'
Maar niemand gaf aandacht aan hem. Toen begon hij meerderen te duwen. 'Ik ben niet kapot te krijgen, hoor !' riep hij. Hij zag ze naar elkaar fluisteren. 'Weer plannetjes aan het maken, hè ?' riep hij. 'En maar blijven roddelen. Ik stop er zo mee. Ik kan geen dominee

zijn met zo'n vrouw. Dan maar geen financiele ondersteuning van de kerk.'
'Je blijft gewoon dominee,' zei zijn vrouw. 'Dat ben je aan mij verschuldigd. Eens getrouwd, altijd getrouwd, en dat was de afspraak.'
'Ik stop ermee als je deze mensen hier laat wonen,' zei de dominee. 'Ze horen hier niet. Ik vraag me af of ze zelfs wel in dit land horen. Het zijn Surinamers zoals jij.'
'Wij zijn gastvrij,' zei zijn vrouw.
'Ja, maar niet voor indringers en gespuis,' zei de dominee. 'Ik sta erop dat ze vertrekken, anders zeg ik mijn predikantschap af. Ik meen het.'
'Het is geen gespuis,' zei zijn vrouw. 'Het is familie en het zijn mijn vriendinnen. Ik heb het nodig.'
'Ze mogen wel logeren, maar niet de hele tijd,' zei de dominee. 'Ik voel me niet meer veilig in mijn eigen huis.'
'Je hebt je nooit veilig gevoeld,' snauwde zijn vrouw.
'En daar ben jij de schuld van,' snauwde hij terug. 'Ik meen het. Ze moeten weg, of ik stop ermee.'
'Eén van hen is predikant in een vrouwenkerk, en zij zullen ons financieel ondersteunen, dus je doet maar wat je niet laten kan,' zei zijn vrouw koud.
'Oh, dus jullie waren naar de vrouwenkerk vandaag ?' zei de dominee.
'Wen er maar aan dat je hier niet alleen woont,' zei zijn vrouw.
'Ik heb hier niets meer in te brengen zie ik,' zei de dominee.
De volgende zondag ging de dominee met zijn vrouw en de anderen mee naar de vrouwenkerk. Er waren hier veel vrouwen, maar ook mannen. Zowel vrouwen als mannen preekten hier. Na de dienst werd er aan hem gevraagd of hij ook wilde preken, omdat hij een dominee was. Hij stemde erin toe, omdat hij dacht dat hij zo misschien wat veranderingen kon aanbrengen, en zijn vrouw wilde toch niet meer terug naar de vorige kerk. Hij vroeg zich af waarom, of misschien dat het met hemzelf had te maken. Hij kon direct de zondag erop al preken. Hij besloot zijn woorden voorzichtig uit te kiezen, om niet gelijk met de deur in huis te vallen. Hij zou strategie gebruiken.
Zijn vrouw was erg over zijn preek te spreken, en ook de anderen. Maar dat wilde niet zeggen dat hij ineens meer in te brengen had. Hij besloot ook maar een beetje met hen mee te praten om de goede vrede, maar eigenlijk was die vrede er nooit. Als er niet gebekt en geslagen werd, dan was er een koude of stille oorlog.
Het viel niet meer weg te denken uit zijn leven, en hij legde zich er maar bij neer. Het was alsof hij weer op het internaat leefde, maar deze vrouwen waren veel moeilijker, veel doortrapter, en veel gevaarlijker. Het was alsof hij in een arsenaal woonde met gevaarlijke wapens. Als hij wist hoe ze te gebruiken dan zou het misschien nog functioneel voor hem zijn, maar anders zou het hem te gronde kunnen brengen. Het was een mijnenveld. Elke stap kon de laatste zijn. Hij moest alles wegen op een gouden weegschaaltje. De vrouwen deden niets anders dan roddelen en stoken de hele dag, en maar liegen en beschuldigen. Zijn semiotische stelsels konden hier niet eens tegenop. Het overweldigde hem als een stortvloed. Hij werd van achteren
aangevallen. Het was allemaal niet voorspelbaar voor hem.

Hij had een droom over het vijfhoofdige monster Hiroshima. Ook droomde hij over wilde honden. Hij droomde dat de hele mensheid zat opgesloten in deze chemische gevangenis genaamd Hiroshima. Het bewoog om hen heen en gaf hen leugens. Het hield hen in een diepe slaap en in valse dromen. Hiroshima was een zeemonster. Het monster vergiftigde kinderen met chemische rotzooi en kocht hen om. Zij werden gemaakt tot poppen. Hiroshima was een poppenmaker.

De poppenmaker van Hiroshima,
Traag gaat hij over de straat,
Traag maakt hij zijn poppen,
Alles aan hem is traag

Hij maakt zijn poppen traag als hem,
Hij geeft hen geen leven, maar dood,
De poppenmaker van Hiroshima,
Hij is op weg naar de dood,
En neemt velen met hem mee
De poppenmaker van Hiroshima,
Nee, om het leven geeft hij niet,
Hij voedt zijn kinderen met gif,
En maakt hen tot poppen

Hij verkoopt hen vroeg op de ochtendmarkt,
Maar zij zullen hem altijd volgen.

Een eeuwig vuur heeft hij gemaakt,
Waarin zijn poppen traag wegzinken,
Het merkteken van verwoesting dragen zij,
Nu zijn zij slechts een droom

Zij kunnen zijn naam niet zeggen,
Alleen doen wat hij zegt,
De wereldoorlog werd tot een wereldrijk,

Het wereldrijk van Hiroshima

De dominee schrikt wakker en kijkt naar de Pinokkio pop die boven zijn schrijftafel hangt. Na een tijdje valt hij weer in slaap. Hij droomt over wilde honden die jagen. Het zijn de honden van Hiroshima. Zij zijn wreed en kennen geen genade. Zij roven kinderen uit hun bedden. Ook hij en zijn vrouw waren geroofde kinderen. De honden renden rond met hen in hun bek. Zij werden gebracht tot het monster. Het monster had vijf hoofden. Het was een zeemonster. Zo werden zij verslonden. Zo werden zij een deel van het monster. Iedereen die het monster zag werd erdoor geassimileerd. Iedereen die het monster zag begon te branden. Zij begeerden het ijs. Wat was dit ? Was dit een boze geest die hen in hun macht had ? Was het de duivel ? Waren zij daarom zoals zij waren ? Hij durfde er met niemand over te praten. Hij raakte steeds meer in zichzelf gekeerd. Niemand kon hem nog bereiken. 's Nachts had hij dromen over dat hij alleen was in een besneeuwd bos, terwijl de stad brandde. Het was donker, maar het vuur verlichtte de nacht. Hij had nergens om naartoe te gaan. Ook andere steden waren brandende. Hij wilde een medicijn. Hij wilde ijs. Dan begon ook hij te branden. De dromen keerden telkens weer terug en dan was er muziek op de achtergrond, trage, tragische muziek. Hij wist dat de atoombom ook hen had getroffen.
Binnen die ervaring leefden ze in een bevroren droom om hen tegen dat vuur te beschermen. Uiteindelijk werd alles tot steen, alsof de Medusa had toegeslagen. Hij had dromen over het

Hiroshima monster in gevecht met Medusa. Zij zag hem, en brandde, en hij zag haar, en werd tot steen. Het was een ongeluk, een huwelijk, en uiteindelijk verslond zij hem als een vogelspin, als een zwarte weduwe.
Hij werd jankend wakker, badend in zweet. Hij hief zijn handen op en sprak : 'Oh, Medusa, mijn godin. Gezegend zijt gij. Gij hebt ons bevrijd van het monster van Hiroshima.' De dominee was ziek en ijlde. Hij viel weer in slaap, en droomde alsof hij door de grond zakte nadat hij wat had gedronken in de keuken. Hij gleed door een put die leidde tot een dal waar doodsbeenderen en schedels lagen. Hier woonden de indianen. Hij voelde zich vrij en rende rond. Hij herinnerde zich dat Medusa hem deze drank had gegeven. 'Medice !' riep hij. 'Mijn medicijn !'
Hij zag haar lichtende gesteente, als een standbeeld, en kwam dichter bij haar, totdat hij ook versteende. 'Alleen steen komt tot mij,' sprak ze.
'Maar ik ben steen,' sprak de dominee.
'Je zult terugmoeten,' sprak Medusa. 'Je hebt nu een boodschap te brengen.'
De dominee werd wakker en voelde zich beter. Hij vroeg zich af wat voor boodschap hij moest brengen. Hij bad tot Medice, zijn medicijn. Was zij God ? Hij preekte die zondag in de vrouwenkerk, en vertelde over zijn dromen, over Medice. Maar hij werd een ketter genoemd en een heks. Hij mocht in de vrouwenkerk niet meer preken. Er begonnen meer vrouwenkerken op te komen, ook in het centrum, en toen ging hij gewoon naar een andere. Hij besloot niet meer te preken, maar gewoon foldertjes uit te delen over Medice, zijn medicijn. Mensen dachten dat hij gek geworden was. Zij konden het niet waarderen. Alleen in de semiotische kerk kon hij terecht. Daar vonden ze het interessant, en ze wilden het graag verder uitpluizen.
'De man is het individu, en de vrouw is het collectief,' zei een andere dominee van de semiotische kerk. 'Het is de altijddurende strijd tussen kapitalisme en communisme.'

'Alleen het semiotische militarisme kan een brug bouwen tussen hen, niet het materialistische militarisme. Japan is het militarisme,' zei dominee Jonkema.
De poppenmaker van Hiroshima,
In zijn fabrieken van oorlog en verderf
laat hij hen werken,
Opdat zijn giftige medicijn verkocht kan worden.
Toen de dominee weer thuis was las hij een psalm. Het was psalm 102 : de psalm van een geheel ontblote bidder.
'Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijn klacht uitstort voor het aangezicht des Heeren.
O Heere, hoor mijn gebed, en laat mijn geroep tot U komen.
Verberg Uw aangezicht niet voor mij, neig Uw oor tot mij ten dage mijner benauwdheid; ten dage als ik roep, verhoor mij haastelijk.
Want mijn dagen zijn vergaan als rook, en mijn gebeenten zijn uitgebrand als een haard.
Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten.
Mijn gebeente kleeft aan mijn vlees, vanwege de stem mijns zuchtens.
Ik ben een haan der woestijn gelijk geworden, ik ben geworden als een nachthaan der wildernissen.

Mijn vijanden smaden mij al den dag; die tegen mij razen, zweren bij mij.
Want ik eet as als brood, en vermeng mijn drank met tranen.
Vanwege Uw verstoordheid en Uw groten toorn; want Gij hebt mij verheven, en mij weder nedergeworpen.
Mijn dagen zijn als een afgaande schaduw, en ik verdor als gras.
Maar Gij, Heere, blijft in eeuwigheid, en Uw gedachtenis van geslacht tot geslacht.
Gij zult opstaan, Gij zult U ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen.
Want Uw knechten hebben een welgevallen aan haar stenen, en hebben medelijden met haar gruis.
Dan zullen de heidenen den Naam des Heeren vrezen, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid.

Als de Heere Sion zal opgebouwd hebben, in Zijn heerlijkheid zal verschenen zijn,
Zich gewend zal hebben tot het gebed desgenen, die gans ontbloot is, en niet versmaad hebben hunlieder gebed;
Dat zal geschreven worden voor het navolgende geslacht; en het volk, dat geschapen zal worden, zal den Heere loven;
Omdat Hij uit de hoogte Zijns heiligdoms zal hebben nederwaarts gezien; dat de Heere uit den hemel op de aarde geschouwd zal hebben;
Om het zuchten der gevangenen te horen, om los te maken de kinderen des doods;
Opdat men den Naam des Heeren vertelle te Sion, en Zijn lof te Jeruzalem;
Wanneer de volken samen zullen vergaderd worden, ook de koninkrijken, om den Heere te dienen.
Hij heeft mijn kracht op den weg ter neder gedrukt; mijn dagen heeft Hij verkort.
Ik zeide: Mijn God, neem mij niet weg in het midden mijner dagen; Uw jaren zijn van geslacht tot geslacht.

Gij hebt voormaals de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk Uwer handen;
Die zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven; en zij alle zullen als een kleed verouden; Gij zult ze veranderen als een gewaad, en zij zullen veranderd zijn.
Maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden.
De kinderen Uwer knechten zullen wonen, en hun zaad zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.'

Hij voelde zich als de bidder die zichzelf bloot had gegeven door zijn dromen te vertellen en hierdoor bespot werd. De nacht daarop had hij een droom van zijn vrouw die tot steen was geworden, en er was Russische, communistische muziek op de achtergrond. Er was ook een aftiteling, alsof een film was afgelopen. Hij werd wakker door het geschreeuw en gehuil van de zus van zijn vrouw en haar vriendinnen. Ze riepen dat ze was overleden. Hij rende uit zijn kamer, en vroeg hoe dat gebeurd kon zijn. Ondanks dat hij een hekel aan haar had in vele opzichten was hij ook zwaar bedroefd en geschrokken. Niemand had hierop een antwoord. Ze was niet ziek.
Het was een zware en sjieke begrafenis met veel bloemen. Iedereen ging in het zwart, en ook hij. Hij zou de preek houden bij de begrafenis. Hij zei alleen maar goede dingen over haar, en hield

haar de hand boven het hoofd. Over de doden niets dan goeds. Die nacht had hij een droom dat ze verdronk in een zee van bloemen. Hij was bij haar. Hij hield haar vast. Hij kon haar dood niet stoppen. Het was een hemelse droom waarin hij haar kuste. Zo nam hij afscheid van haar.

In hun cultuur als de vrouw was gestorven, dan erfde de zus alles, ook de echtgenoot, bij wijze van gewoonte. Het was iets heel economisch weer, want zo zou de man toch voor de familie blijven zorgen. Dit was dus ter voordeel van de zus van zijn vrouw. Hij voelde zichzelf als een melkkoe. Er werd niet om zijn toestemming gevraagd. Hij werd automatisch de echtgenoot van de zus van zijn vrouw. Hij had er gemengde gevoelens over, want aan de andere kant werd zo wel het gemis opgevuld. Zijn nieuwe vrouw was direct veel meer open. Zij nam de kamer van zijn vrouw nu, en zorgde er ook voor dat de vriendinnen van zijn vrouw weer vertrokken.
Ze was wel heel erg veeleisend en streng, en eiste na een paar weken wel dat ze samen één slaapkamer zouden hebben.
Op een ochtend kwam hij de slaapkamer uit. Zijn nieuwe vrouw was er al eerder uitgegaan en zat in haar nachtjapon achter de ontbijttafel. Hij liep naar haar toe en legde een hand op haar schouder, en ging toen tegenover haar zitten. 'Hoe heb je geslapen, lieverd ?' vroeg hij haar.
'Goed, schat, en jij ?' vroeg ze. 'Het was weer een nacht vol van dromen,' zei hij.
'Waarover ging het, schat ?' vroeg ze.
'Daar ga ik het niet over hebben, want straks word ik weer bespot,' zei hij.
Ze deden veel samen. Ze gingen samen naar de supermarkt en naar de bibliotheek bijvoorbeeld. Ze was warm, open en hartelijk, maar diplomatiek. Ze hadden elkaar eindelijk gevonden. Ze waren elkaar tegengekomen op een brug die lange tijd afgesloten was geweest. Zo hadden ze een goed uitzicht vanaf de brug. Ze was eindelijk volwassen geworden. Hij had veel filosofische gesprekken met haar. Ze groeiden steeds meer over religie heen, maar stukken ervan waren wel onderdelen van de filosofie. Er was veel ijs gebroken tussen hen sinds ze getrouwd waren. Eigenlijk ging het alleen maar beter. Hij verbaasde zich erover hoe ze in korte tijd zo kon veranderen. Hij herkende haar bijna niet meer terug.
Ze maakten ook samen lange stadswandelingen, en gingen naar andere steden en plaatsen. Ze hielden ook beiden van het strand. Als ze langs andere huizen liepen dan keken ze vaak naar de tuinen. Sommige tuinen van Arabieren leken wel op vuilnishopen. Ze gooiden hun rommel gewoon in de tuin. Ze konden zich daar enorm aan ergeren. Het stonk er ook altijd verschrikkelijk, maar misschien was het de gewoonte van die mensen, of ze wisten niet waar ze het naartoe moesten brengen. Misschien hadden die mensen wel hulp nodig. Vaak hadden ze het thuis ook over die Arabieren en hun rommel, en ze hoopten maar dat niet de hele stad een vuilnisbelt zou worden. Vanuit het raam aan de achterkant konden ze gewoon zulke tuinen inkijken bij flats. Ze hadden achter hun flatje zelf een tuin, en daarachter was een speeltuintje, en daarachter was een flatje waarin veel Arabieren woonden.

Er stond ook een schooltje dichtbij.
Soms gingen ze het bos in, even de frisse lucht in. Dan waren ze ook even uit de fabriekslucht van de stad. Ze huurden zelfs een sta-caravan op een kampeerterrein in het bos. Dit lag aan een meer, waar ze ook een bootje huurden. Maar thuis voelden ze zich toch het beste, ondanks de bijwerkingen van het stadse leven. Zo hadden ze ook de kerk dichtbij. De preken maakten ze samen. Zij was hem hierin een grote hulp.

Hoofdstuk 12. Juli 1948 tot Januari 1949

Hij keek erg op tegen zijn nieuwe vrouw. Zij had er voor gezorgd dat de vriendinnen van haar zus niet of nauwelijks terugkwamen. Dat was een enorme rust voor hem, en zo hadden ze ook veel tijd voor elkaar. Zowel 's avonds als 's ochtends liep ze vaak rond in een nachtjapon. Soms had ze haar badjas aan. Hij verafgoodde haar. Zij was een betere versie van haar zus.
Misschien ging het ook wel beter omdat ze de oorlog steeds verder achter zich lieten. In de eerste paar jaren na de oorlog waren velen verbitterd en verstijfd, maar het was nu 1948. Er vond veel versoepeling plaats. Alles zat eerst vast, maar nu kwam het los.
Soms kwam haar moeder nog, die nog heel stug en moeilijk was. Soms probeerde haar moeder weleens wat, maar gelukkig was zijn nieuwe vrouw haar de baas. Ze kon goed van haarzelf afbekken tegen haar moeder wanneer dat nodig was. En soms was dat gewoon nodig. Hij was altijd blij als zijn
schoonmoeder weer weg was. Wat een naar beest was dat toch in zijn ogen.
Maar op een dag had haar moeder een eigen vriendin meegenomen, een hele stevige vrouw, en die bekte er flink op los tegen zijn nieuwe vrouw, en die begon ook geweld te gebruiken. Toen hij ingreep was het oorlog, want ook zijn schoonmoeder begon er op in te slaan. Zijn schoonmoeder beweerde dat zij de bazin was van de familie, dat dat nu eenmaal zo door hun cultuur was geregeld, en zo beweerde ze ook bazin van het huis te zijn. Haar dochter pikte dit niet, en ook hij niet, maar er werd gedreigd met represailles vanuit hun cultuur. Ze werden gechanteerd. Uiteindelijk gaf zijn nieuwe vrouw in, maar hij kon het niet accepteren. Dit ging zo ver dat uiteindelijk zijn nieuwe vrouw zich weer tegen hem keerde, gewoon vanwege haar moeder en haar cultuur. De dominee vond het maar een vreemde cultuur. Hij vond het belachelijk. Zijn schoonmoeder zou een tijdje bij hen wonen, en ook haar vriendin. Hij vond direct dat daardoor de sfeer was verpest. Zijn nieuwe vrouw had zich nu tegen hem gekeerd omdat hij haar moeder zou hebben geslagen. Hij zei dat dat niet waar was, maar dat haar moeder hem had geslagen, en zijn nieuwe vrouw had haar moeder ook geslagen. Hij vond dat ze hun verstand hadden verloren. Degene die het meeste bekte was wel de grote vriendin van zijn schoonmoeder. Die was uiteindelijk degene die het gevecht was begonnen. Zij had hem ook hard geslagen. Hij vond het maar een gewelddadige familie, en een

gewelddadige, criminele cultuur. Hij begon steeds meer tegen Suriname aan te trappen, racistisch te doen. Hij haatte dat land nu. Het werd zo erg dat hij weer wilde dat zijn eerste vrouw terug zou zijn, en hij vroeg zich af hoe ze eigenlijk tot haar dood was gekomen. Dat was nog steeds een groot mysterie. De poppenmaker van Hiroshima had weer toegeslagen. Dat wist hij zeker. En waar was Medusa, zijn Medice, zijn medicijn ?

Hij vroeg zich af waar de vechtlust van zijn nieuwe vrouw was gebleven. Alles was weer terug naar af, of zou ze verlamd geraakt zijn door iets, door culturele programmatie ? Alles leek te moeten buigen voor het familie-hoofd. De dominee wilde het er niet bij laten zitten, maar hij wilde ook zijn huis niet verlaten. Het was alsof er een muur of een wand tussen hem en zijn nieuwe vrouw was gekomen, allemaal door haar moeder. Hij bonkte met zijn hoofd tegen muren aan de hele tijd. Hij wilde wegrennen, maar waar naartoe ? Hij wist dat de poppenmaker van Hiroshima naar hem op jacht was.

Op een nacht werd hij wakker en merkte dat zijn vrouw niet naast hem lag. Hij ging naar de huiskamer waar ze op de bank zat. Ze las in een autoboek. 'Wat doe jij hier nou ?' vroeg hij.

'Ik kon niet slapen,' zei ze. 'Eigenlijk zou ik hier weg willen.' Hij ging terug naar zijn bed, en viel in slaap. Hij droomde dat hij een kind had die hem een sleutel gaf van een politie auto. Toen hij wakker werd lag zijn vrouw nog steeds niet naast hem. Weer ging hij naar de huiskamer, waar ze op de bank sliep.

De dagen erna begonnen de vriendinnen van zijn eerste vrouw terug te komen, door toedoen van haar moeder. Hierdoor verslechterde zijn humeur nog erger. Ze begonnen steeds meer uit elkaar te groeien en op het laatst sliepen ze ook apart. Hij was daar
aan de ene kant wel blij mee dat hij zijn slaapkamer weer terug had voor zichzelf.

Uiteindelijk ging haar moeder weer weg, maar hun relatie was niet meer hetzelfde. Ze deed koud en was hardvochtig. De poppenmaker van Hiroshima had hard toegeslagen. Hij wandelde samen met zijn vrouw in het park, maar het was niet meer hetzelfde. Zijn vrouw zei dat haar moeder elk moment weer terug kon komen. 'Nee, niet weer,' dacht hij bij zichzelf. Maar haar moeder scheen weg te blijven voor nu. Hij hoopte dat hij zijn huwelijk weer kon opbouwen zoals het was, maar dat lukte niet. Ze was een ander mens nu. Het was alsof de hoofden van het monster van Hiroshima elkaar hadden afgewisseld. Het was iets onverbiddelijks. Ze deed ongeinteresseerd en onverschillig nu. 'Ik wou dat mijn zus nooit was overleden, want nu ben ik met jou opgescheept,' zei ze weleens. Het huwelijk was slechts zakelijk in haar ogen, als een traditie.

Ze kookte wel goed en lekker, maar haar gedrag was niet om over naar huis te schrijven. Hij had in ieder geval een goede kok aan huis, maar dat was dan ook alles. En ze kon in zijn ogen ook helemaal niets meer goeddoen. Ze had het helemaal bij hem verprutst. 'Je hebt geen ruggegraat,' zei hij weleens. 'Je loopt gewoon met de muziek mee, als een majorette. Vroeger was je radicaal, maar nu heb je geen persoonlijkheid meer.'

Hij wilde zijn huwelijk weer opbouwen, maar het leek wel alsof alles tussen zijn vingers weggleed, en zijn vrouw werkte totaal niet mee.
Op een nacht had hij weer een vreemde droom. Hij zag een zwarte wachter van Hiroshima die de pols van zijn vrouw had gegrepen, en ze verstijfde helemaal. Hij werd even later wakker van gegil en gehuil van haar moeder en wat vriendinnen van zijn vorige vrouw die bij hen logeerden. Het bleek dat ook zijn nieuwe vrouw onder mysterieuze omstandigheden was overleden. Zijn hart was gebroken. Ook nu was er geen ziekte in het spel. Hij vroeg zich af waar het aan kon liggen. Een onderzoek wees uit dat er van een bepaalde drug zich veel in haar lichaam bevond. Hij vroeg zich af of ze aan de drugs was, of dat het misschien moord was. Hij wilde niet naar de begrafenis. Dat was teveel voor hem. De begrafenis van zijn vorige vrouw kon hij al bijna niet aan. Toen had hij zichzelf voorgenomen nooit meer naar een begrafenis te gaan.
Haar moeder kreeg zo nog meer macht over hem. Zij besloot dat de beste vriendin van zijn eerste vrouw nu het werk moest overnemen. Dat hoorde zo in de traditie, en zo werd de vriendin zijn vrouw. Het was een gewelddadige vrouw. Ze was ook heel onvoorspelbaar. Ze ging met hem in gevecht over de kleinste dingen. Ze was de dochter van een slager, waar ze ook werkte. Ze had verder een goed inkomen. Ze maakte lange dagen. Pas 's avonds kwam ze thuis, maar in de weekenden was ze veel thuis en maakte hem het leven onmogelijk. Ook s' avonds maakte ze hem het leven onmogelijk. Hij moest bij haar zitten en mocht niet naar zijn slaapkamer. Hij moest haar gezelschap houden, en ze wilde veel praten. Hij moest het vooral oppervlakkig houden. Als het te diep ging, dan begreep ze het niet, en werd ze agressief. Hij was altijd opgelucht als ze sliep, en vooral als ze 's ochtends vroeg naar haar werk was gegaan. Ze droeg hem ook karweien op. Hij had huiswerk, en dat moest hij afhebben voordat zij terugkwam, anders zwaaide er wat en had ze een appeltje met hem te schillen. Hij begreep niet hoe zijn leven zo snel had kunnen veranderen. Als hij aan de mysterieuze dood van zijn twee vrouwen dacht wist hij dat de poppenmaker van Hiroshima had toegeslagen.

De poppenmaker van Hiroshima,
Traag gaat hij over de straat,
Traag maakt hij zijn poppen,
Alles aan hem is traag

Hij maakt zijn poppen traag als hem,
Hij geeft hen geen leven, maar dood,
De poppenmaker van Hiroshima,
Hij is op weg naar de dood,
En neemt velen met hem mee

De poppenmaker van Hiroshima,
Nee, om het leven geeft hij niet,
Hij voedt zijn kinderen met gif,
En maakt hen tot poppen

Hij verkoopt hen vroeg op de ochtendmarkt,
Maar zij zullen hem altijd volgen.

Een eeuwig vuur heeft hij gemaakt,
Waarin zijn poppen traag wegzinken,
Het merkteken van verwoesting dragen zij,
Nu zijn zij slechts een droom

Zij kunnen zijn naam niet zeggen,
Alleen doen wat hij zegt,
De wereldoorlog werd tot een wereldrijk,
Het wereldrijk van Hiroshima

Het monster had vijf koppen,
Het hield hen in een diepe slaap en valse dromen,
De koppen wisselden elkaar af,
Dit was het derde hoofd,
En was de moeder van zijn vorige vrouwen het vierde ?
En was hijzelf misschien het vijfde ?

De rillingen gleden over hem heen.
Kon hij zichzelf nog wel vertrouwen ?
Of had de alcohol hem al te zwaar aangetast ?
Nee, hij moest vechten tegen dit monster,
Zoveel kinderen waren opgesloten in dit beest,
Ook hijzelf ...

Traag ging het monster over de straten,
Achter hem sleepte de lange bruidsjurk,
Die sporen van bloed achterliet,
Wie had zijn vrouwen vermoord,
Of hoe kwamen zij aan hun einde ?
Hij wist het nog steeds niet ...

Hij had geen verstandsverhouding met zijn nieuwe vrouw. Het liet hem volkomen koud. Voor hem mocht het monster wel weer opnieuw toeslaan, maar ook gruwelde hij van zichzelf om die gedachte. Hoe kon hij zo kil zijn ? Hij had het gevoel alsof er een oorlog om hem gestreden werd. Deze vrouw was als de hel, maar hij kon ook de hemel aanraken. Het lag allemaal zo dicht bij elkaar. Haar wispelturige, onvoorspelbare en gevaarlijke karakter inspireerden hem. Altijd weer stroomde de adrenaline door hem heen als ze er was, of als hij aan haar dacht. Hij wist dat zijn leven altijd was afgelopen als ze thuis zou komen. Ze scheen hem vechtlustig te maken, iets waardoor hij energie kreeg en ook weer energie kwijt kon raken. Hij had haar nodig om te overleven, en hij ontwikkelde een soort verslaving aan haar.
In de nacht had hij gevechten met haar, grote worstelingen. Niet alleen lichamelijk, maar ook geestelijk. Ze sloopte hem, maar hierdoor ontwikkelde hij zich ook. Hij moest altijd op zijn hoede zijn. Ze was een twistzieke vrouw, vechtlustig, altijd op zoek naar spanning, altijd uitdagend. Ze zocht altijd ruzie. Hij kende eigenlijk geen rust meer. Altijd moest hij zichzelf ook bewijzen. Ze had nooit genoeg en het was nooit goed in haar ogen. Ze lokte hem altijd weer uit. Ze testte hem voortdurend. Hij zag haar als een grote beproeving. Nee, saai was het leven niet met zo'n vrouw, maar soms wel vermoeiend. Het leek wel alsof ze een pop van hem wilde maken.

Hoofdstuk 13. 1949

Traag ging het monster van Hiroshima door de straten,
Een spoor van bloed achterlatend,
Dan komt hij tot de brug tussen stad en wildernis,
De onmetelijk grote brug,
De stille brug van de dood,
En wanneer hij over de brug gaat,
Dan begint de brug te branden

De dominee kijkt naar zijn nieuwe vrouw,
Zij lijkt op een pop in haar witte jurk.
Hij wil haar beschermen,
Het is het laatste wat hij heeft,
Dit is wat hij droomt,
Plotseling staat zij in brand.
De dominee rent weg, naar de grote brug tussen stad en land,
Maar dan brandt de brug ook.
Hij kijkt achterom en ziet zijn nieuwe vrouw wegzinken in een zee van vuur,
En dan grijpt het hem, en hij zinkt ook.

Hij schrikt wakker en gaat naar de kamer waar zij slaapt.
Zij is in een witte nachtjapon.
Hij perst zijn lippen tegen haar wang en dan tegen haar mond.
'Ik wil niet dat jij ook gaat zoals de anderen,' fluistert hij en omhelst haar.
Ze ligt daar als een pop.
Ze beweegt niet en wordt ook niet wakker, maar ze voelt wel warm aan.
'Wordt wakker,' zegt hij in paniek.
Dan wordt ze wakker en is heel slaperig.
Hij kust haar weer.
'Wat is er ?' vraagt ze slaperig.
'Ik heb een nachtmerrie gehad,' zei hij, 'dat je wegzonk in vuur, en toen ook ik. Ik wil je niet verliezen. Een derde dood kan ik niet aan.'
Ze omhelsde hem stevig, en drukte hem tegen haar aan.
'We gaan eraan werken,' zei ze nog steeds slaperig.
'Nee,' zei hij. 'Er is wat aan de hand. Ik vertrouw het niet. Twee vrouwen kwijt en in haar lichaam was een abnormale hoeveelheid van een drug gevonden. Weet jij hier meer van ? Vertel het me.'
'Waar heb je het over ?' vroeg ze.
'Je weet het,' zei hij. 'Denk. Als de vrouwen hier zijn gebeuren er altijd zulke dingen. Alsof ze elkaar afwisselen. Alsof ze elkaar koudmaken. Jij kan de volgende zijn. Is dat soms ook een deel van jullie cultuur ?'
'Waar heb je het over ?' vroeg ze weer.
'Ik kan het niet meer,' zei hij. 'Alsjeblieft, laten we ze niet meer binnenlaten.'
'Maar ze zijn van onze cultuur,' zei ze. 'Het is onze traditie.'
'Hebben jullie hen vermoord ?' vroeg hij.
'Nee, natuurlijk niet,' zei ze.
'Wie dan, of hoe dan ?' vroeg hij.
'Ik heb geen idee,' zei ze.
Hij drukte zijn lippen tegen haar aan. 'Echt, ik kan het niet meer,' zei hij. 'Wat als jij de volgende bent ? Gebruik je drugs ?'
'Nee,' zei ze. 'Je hart klopt als een razende.'
'Ik ben bang,' zei hij.
'We gaan eraan werken,' zei ze weer.
'Waarom doen ze ons dit aan ?' vroeg hij.
'Ik weet het niet,' zei ze. Toen viel ze weer in slaap. Hij ging weer terug naar zijn eigen kamer. De dag erna was ze weer als het monster van Hiroshima.
Die nacht had hij weer een nachtmerrie.
De poppenmaker van Hiroshima ging traag door de straten,
Hij kwam om kinderen te roven uit hen bedden,
Om ze mee te nemen op zijn schepen,
Met een gif doorboorde hij de vliezen van hun hoofden,
Met een gif drong hij door tot hun monden,
Nee, zij sliepen allemaal, en zouden het altijd ontkennen,
Wat de poppenmaker van Hiroshima tot hen had gedaan ...

Einde

DE EENLING

Hoofdstuk 1.

Hij zag de muren van zich wegbewegen. Als hij op straat was dan voelde hij zich niet een geheel met de mensen. Hij was een eenling, alsof hij ergens anders vandaan kwam. Hij hoorde niet bij deze mensen. Hij vond dat ze zich vreemd gedroegen. Hij had ook angsten die hij niet kon verklaren. Vaak veranderden grote massa's mensen in vrouwen in zijn gedachten, en dat vond hij bedreigend. Hij vertrouwde geen vrouwen, en hij vertrouwde ook geen mensen in het algemeen. Hij voelde zich opgesloten, alsof de geschiedenis het alarm was, wat telkens weer terugkwam. Ook voelde hij zich vaak vies als hij weer mensen had gezien. En de zelfspot die in hem opkwam was ook zwaar, teneerdrukkend, alsof hij zichzelf uitlachte. Hij maakte karikaturen van zichzelf en dat dreef hij dan enorm ver door, totdat hij van zichzelf walgde, en dan lachte hij zichzelf uit. Hij dacht dat hij de gevangene van een heks was, en die had allerlei ingewikkelde alarmen vastgelegd in zijn cel. Dingen waren niet wat ze leken. De massa bestond in zijn ogen niet. Het was een vrouw. Hij moest het in z'n geheel zien. Volgens hem waren er geen afzonderlijke mensen. Hij deelde ze allemaal in in groepjes, en moest zich vasthouden aan de lijnen. Hij zou hysterisch worden als ze afgezonderd zouden worden. Hij zag de groepen als vrouwen. Deze vrouwen waren altijd om hem heen, maar hij probeerde ze te ontlopen. Hij sprak hier met niemand over. Hij schuwde mensen. Hij was bang voor afzonderlijke mensen. Hij moest de groepjes zien, en het liefst van een afstand, en het liefst helemaal niet. Als er dan toch een mens door hem werd opgemerkt, dan moest hij zo snel mogelijk de groep zien en de vrouw die de groep was. Hij sloeg zichzelf soms als hij nadacht over een afzonderlijk mens. Dat wilde hij niet. Dat vond hij eng. Hij probeerde daarom altijd zoveel mogelijk langs mensen heen te kijken, op zoek naar de groep waartoe ze hoorden, op zoek naar de vrouw. Maar de vrouw vreesde hij ook.

De geschiedenis kon urenlang aan hem vreten, genadeloos, waarin hij maar geen uitweg zag, als het alarm van de heks. Maar de geschiedenis was ook een vrouw. Hij wilde het niet anders zien. Hij ging niet meer naar de café's, alleen in zijn gedachten. Hij sloot zich helemaal op, trok zich helemaal terug in zichzelf, ... diep. Hij had genoeg aan zijn verleden. Hij wilde er niets meer aan toevoegen. Hij had geen behoefte meer aan sociaal contact. Die tijd had hij gehad. Hij vertrouwde toch niemand meer. Oh ja, ze probeerden hem wel te lokken, maar hij trapte er niet in, en trok zich dan zelfs nog meer terug, en bleef nog langer binnen, zo ver weg mogelijk, zo diep mogelijk. Ze zouden hem nooit meer kunnen bereiken. Het was al te laat.

Soms als iedereen sliep, diep in de nacht, ging hij weleens wandelen door de stad, en dan het bos in, helemaal alleen. Hij was weleens een naakte vrouw tegengekomen in het bos, dacht hij, maar die rende toen weg. Normaal gesproken was het er altijd rustig en doodstil rond die tijd diep in de nacht, en erg donker. Voedsel bestelde hij altijd en dat zetten ze dan neer in kratjes in de achtertuin. Dan bestelde hij voor een paar weken. Werken deed hij niet. Hij was werkeloos en afgekeurd. Als hij sliep droomde hij over de natuur, hoe dat maar doorging, en hoe het maar niet stopte. In zijn dromen kwam er geen einde aan de natuur.

Hij was verdwaald in zijn innerlijke labyrint. Hij dwaalde en dwaalde en hij vond de uitgang niet. Hij zonk weg in de saaiheid en hopeloosheid van het bestaan. Hij herinnerde zich de contacten van het verleden, maar hij liet het wegglijden. Hij wilde alleen zijn. Hij liep tegen allerlei muren op in zijn verleden, maar die leidden hem naar bruggen. Hij herinnerde zich de feestjes, en de cadeau's die hij kreeg, en nu was het weg. Hij herinnerde zich de stroop op de pannekoeken, die zijn wereld metselden. Hij wilde nu alleen zijn. Alles was teveel geworden. Hij wilde alles nu overdenken.

Alles om hem heen was ingestort, maar hij had het overleefd, en zou nu zijn leven bewaken. De geschiedenis was slechts een poortwachter tussen hem en de mensen, als een alarm. Hij was hypergevoelig nu. Nee, niemand zou nog in zijn leven toegelaten worden. Hij had al genoeg. Er kon niks meer bij.

Hij haatte en verafschuwde zijn vader die altijd tegen hem zei dat hij meer onder de mensen moest zijn. Het had hem in de grootst mogelijke problemen gebracht. Mensen waren zijn afgoden niet meer, en zijn vader al helemaal niet. Hij zag zijn vader als een sluwe duivel die hij buiten de poorten moest laten. Maar goed, zijn vader was al jaren dood.

Hij vond zijn vader altijd maar een lompe boer, zonder precisie. Zijn moeder was het tegenovergestelde, maar ook zij was al jaren dood. Hij had altijd het gevoel alsof zijn moeder in een gevangenis leefde die zijn vader had gemaakt. Daardoor kon hij zijn moeder eigenlijk nooit echt bereiken. Ze was te ver weg. En daarom was het thuis ook altijd een hel. Hij voelde zich als kind al een martelaar. Zijn vader dronk, en kwam 's avonds laat vaak dronken thuis om hem en zijn moeder te slaan. Zijn vader kon zuipen als de duivel, en ook tekeer gaan als de duivel, en vaak wist hij niet eens waarover het ging. Soms werd hij gewoon van zijn bed gelicht en tegen de muur aangezet. Als hij een pistool of geweer had gehad, dan had hij het wel geweten. Hij had medelijden met zijn moeder als hij zag wat zijn vader met haar deed, maar hij was machteloos. Zo vaak als hij kon ging hij logeren, of naar de buren, maar dan voelde hij zichzelf een lafaard, alsof hij zijn moeder in de steek liet.

Zijn moeder was de enige die hij miste. Maar zij was dood.

Hij herinnerde zich ook dat hij eens over de brug rende, dat hij niet meer wilde leven. Hij zou wel van de brug willen afspringen. Maar als hij dan aan zijn moeder dacht, dan kon hij het niet. Hij leefde alleen nog voor zijn moeder, en voor de logeerpartijtjes bij neefjes of de buren.

Misschien was zijn vader zwaar ziek

geworden door de alcohol, maar eigenlijk wilde hij er niet meer over nadenken. Hij wist hoe verwoestend alcohol was voor het menselijk lichaam. Toen zijn vader stierf was het zelfs een grote opluchting voor hem. Niet lang daarna stierf zijn moeder ook, en hij had toen het gevoel alsof hij daar nooit meer overheen zou komen. Het was alsof hij in een zwart gat viel, en hij voelde zichzelf alsof hij holle ogen had, alsof die eruit waren geschoten, alsof hij met twee grote gaten in zijn hoofd liep. Niets interesseerde hem nog. Hij zag niets meer. Hij leefde langs alles heen. En de mensen gingen gewoon door met feesten alsof er niets was gebeurd. Hij haatte daarom de mensen, met een diepe, bittere haat. Nooit hadden ze hem geholpen. Nooit hadden ze zijn moeder geholpen.
Hij geloofde nu dat zijn moeder in de hemel was, en dat ze elkaar ooit terug zouden zien. Tot die dag wilde hij alleen zijn. Hij had genoeg aan zijn denken.
In de nacht droomde hij vaak over het grote, vieze, vadsige lichaam van zijn vader die hem opgesloten hield. Zijn moeder was dan altijd onbereikbaar. Die zat achter glas, in haar eigen gevangenis. Zijn moeder wilde hem dingen geven, maar die dingen stonden ook allemaal achter glas. Het alcoholisme van zijn vader hield het tegen. Alcoholisme was een groot probleem in de stad. Veel kinderen hadden zo'n vader. Hij was niet de enige. Sommige kinderen hadden zelfs een drinkende vader en een drinkende moeder, en moesten met dronken ouders leven. Maar het feit dat zijn moeder niet tegen zijn vader opkon was al erg genoeg. Hij zag er geen uitweg in, ook niet nu ze dood waren.
In zijn gedachten probeerde hij er omheen te draaien, maar hij kwam hier altijd terug, alsof hij er nog steeds in leefde. De achtertuin was een zootje. Maar de rommel herinnerde hem eraan dat hij het had overleefd. Zijn moeder was altijd netjes.
Netjes, netjes, netjes, maar daar wonnen ze de oorlog niet mee. Zijn moeder werd al overstuur als ze een pluisje op de grond zag. Dan wapende ze zich al met stoffer en blik, en had ze haar handschoentjes aan, want zij mocht niet vies worden. Ze was verder niet streng, maar wel paniekerig. Hierin ontwikkelde ze een grote precisie. Ze was heel accuraat en ook creatief. Ze was als een hypergevoelig alarm. Maar zijn vader sloeg altijd het alarm in. Het was een hopeloze situatie. En hij leefde nog steeds met die wond in zijn hoofd, en die schiep afstand tussen hem en anderen. Ruimte moest er zijn, vond hij.

Anders zou hij het benauwd krijgen. Hij had behoefte aan rust, en wat meer natuurlijke chaos. Vroeger was alles te netjes in huis door zijn moeder. Hij begreep dat wel, maar ook ergerde hij zich eraan. Voor haar was het natuurlijk een manier om te kunnen overleven met zo'n chaotische man.
Hij zuchtte, en wist even niet waar hij naartoe moest met zijn gedachtes. Dit kon toch niet altijd zo door blijven gaan ? In zijn jonge jaren was zijn vader piloot. Maar door de alcohol kon dat op een gegeven moment niet meer, en toen ging hij elke dag naar de kroeg. Zijn moeder werd toen de kostwinner, maar zijn vader nam grotendeels het geld, voor drinken en gokken. Hij had zijn moeder weleens gevraagd waardoor het

kwam dat hij zo was geworden. Zijn moeder had daarop geen antwoord.
Het was alsof zijn vader zijn leven had getekend door de alcohol. De gehele architectuur van zijn leven was doordrenkt met de alcohol van zijn vader. Daar draaide alles om, en daar was alles uit voortgekomen, hoe hij nu was.

Hoofdstuk 2.

Hij keek naar de rommel die in zijn huis lag. Hij woonde in een flat. Hij keek naar het oude kantoor-bureau waarop wat boeken en papieren lagen, onder de stof, waar het zonlicht op scheen. Hij keek naar het raam wat al tijden niet gewassen was. Dit was zijn leven. Zijn ouders had hij niet meer, en met mensen wilde hij geen contact. Aan zijn denken had hij genoeg, meer dan genoeg. Er kon niets meer bij. De geschiedenis, zijn verleden, was zijn poortwachter. Hij had al genoeg ellende meegemaakt. Nu stond dat tussen hem en de mensen in.

Zelfs in zijn keuken was het een enorme rotzooi. Het plafond was heel hoog, en op de bovenste keukenkastjes lagen allemaal dozen en boeken die helemaal tot het plafond stapelden. Vroeger behoorde dit allemaal tot zijn kantoor, maar hij ging failliet. Nu was hij werkeloos. Afgekeurd. Hij kon het ook niet meer opbrengen. Hij zat veel te ingewikkeld in elkaar. Ze hadden het allerlei namen gegeven, maar daar ging hij nu ook niet meer naartoe.
De geschiedenis was onverbiddelijk in zijn hoofd. Het had geen medelijden met hem gehad, maar hem neergejaagd en opgesloten. Ja, de alcohol van zijn vader leefde voort, als een heks in zijn hoofd. Zou zijn vader hierin ook opgesloten zijn geweest ? Want zijn vader was ook allesbehalve sociaal.

Hij vroeg zich af hoe het zo heeft kunnen gebeuren. Zijn vader werd van piloot tot dronkaard, alsof hij daardoor neergestort was, en zijn hele gezin zat in het vliegtuig. Hij sleurde zijn hele gezin mee in zijn val. Of waren ze in zee gestort, en kwam hij zo aan op een onbewoond eiland ? Of had zijn vader nog net een noodlanding kunnen maken ?
In ieder geval voelde hij zich voor het leven verminkt. Hij verwaarloosde zijn huis, en bleef maar over de piloot en zijn vliegtuig denken. Het was een onderwerp wat hem obsedeerde. Hij was nu op het onbewoonde eiland, en als hij dan nog eens mensen tegenkwam, dan waren dat in zijn gedachten gewoon de dieren van het onbewoonde eiland. En groepjes mensen vormden een vrouw. Hij sprak weleens in gedachten tot de groepjes mensen : 'Hallo, ben je hier allang ? Ik dacht dat dit eiland onbewoond was.' Als ze dan niet antwoordde, dan moesten het wel dieren zijn, of bewegende blaadjes van de bomen door de wind.
Hij vroeg zich af waar zijn vader nu was. Misschien was zijn vader in de onderwereld wel weer piloot geworden, had hij zijn leven gebeterd, en was op een vliegtocht naar de hemel. Hij hoopte het. Maar ja, wie zou het zeggen ? Misschien als hij zelf zou sterven zou zijn vader hem opwachten met een vliegtuig om hem naar de hemel te brengen ? Zo werd hij heen en weer geslingerd tussen haat en hoop. Soms dacht hij aan de hartsvriend van zijn

vader die ook piloot was en die met zijn vliegtuig was neergestort. Zou dat de reden zijn waarom zijn vader zo was geworden, en zo eigenlijk met hem mee neerstortte, en zo het hele gezin ?
Ja, hij zag zijn leven als het gevolg van een vliegtuig ongeluk, en hij stelde zich zo voor dat er mensen waren die het hadden zien gebeuren, en mensen die het in het theater hadden gezien, en dat hij in de hoofden van die mensen doorleefde. Zij maakten schilderijen en muziekstukken, en hij leefde daarin verder.
Hij wilde meer weten van de innerlijke realiteiten, en die binnen gaan. De buitenste lagen interesseerden hem niet, want die hadden hem in de problemen gebracht. Ja, die problemen waren hoogdravend. Hij had het vroeger vaak geprobeerd om in de innerlijke realiteiten te komen, zonder succes. Maar eindelijk was het dan gelukt. Alles wat hij nodig had was in de innerlijke realiteiten.
Hij ging de stad in omdat hij nog wat dingen nodig had. Dit deed hij niet vaak, maar soms moest het toch gebeuren. Hij gaf wat geld aan een dakloze, en in de zaak voor huishoudelijke spullen knipoogde een werker naar hem die hij tussen de schappen tegen kwam. Daarna ging hij even naar de supermarkt. Een oude vrouw woog wat groente af, en mompelde toen iets. 'Wat zegt u ?' vroeg hij.
'Ik dacht ik kan er ook nog wel een komkommertje bijnemen,' zei de vrouw. 'Niet toch ?' Hij zei zachtjes : 'Ja, dat kan.'
Dat waren eigenlijk alle contacten van die dag. Toen hij weer naar huis liep groette een jongetje op een fiets hem, maar hij had zijn hoofd gebogen en zei niets. Toen groette het jongetje hem nog een keer, en toen groette hij het jongetje terug, en was toen al bijna bij zijn deur aangekomen. Met zijn tassen kwam hij binnen. Hij was blij dat hij weer thuis was. Het zat er weer op. Hij was met zijn jas ergens in een winkel aan een haakje blijven steken en nu zat er een scheur in, als een aandenken aan zijn uitstapje. Hij kwam ook veel jongeren tegen met gescheurde kleding.
Zijn huis in de flat had twee verdiepingen. Eronder waren de kelders, en hij kon met een stenen trap naar beneden om zijn tuin in te komen. Op zijn tweede verdieping had hij zijn indianen boeken en hingen zijn indianen schilderijen. Zijn leven draaide om de eeuwige jachtvelden en om speelgoed. Daar kon hij uren over nadenken. Op de tweede verdieping had hij ook een tafel waar indiaantjes opstonden. De verdieping had een schuin dak met een schuin raam. Boven de verdieping waren weer andere woningen, maar voor hem was het zijn zolder. Hier kon hij zichzelf uitleven. Er stond ook een bed. Soms sliep hij hier.
Op een nacht had hij een droom dat het gezin in een klein vliegtuigje naar Amerika ging. Zijn vader bestuurde het vliegtuigje, maar in Amerika stortten ze neer, en hij was de enige overlevende.
Toen hij wakker werd die ochtend werd hij geplaagd in zijn gedachtes. Dit werd zo erg dat hij in zijn kamer begon te dansen als een joker. Hij probeerde zijn gedachten te slim af te zijn, en besloot nu zijn gedachten te plagen en te bedriegen. Hij danste als een spion. Hij omsingelde zijn gedachtes door zijn dansen. Hij wist dat er toch niets met

zijn gedachten te overleggen viel. Ze waren koppig, dus dan moest het maar op een andere manier. In zijn hoofd kopieerde hij zijn gedachten en maakte er iets anders van. Hij was er volledig zat van. Hij zou ze gebruiken als werktuigen van de joker.
Hij zong tot de zielen, en vertelde hen verhalen. Hij ging hiertoe over de zeeën om hun schepen te vinden. Zo bracht hij ze in veiligheid en trok hen op. Maar hij wist ook dat hij terugmoest, de rivier over, tot het grote niets, want zijn leven was teveel ingevuld, en hij was als een robot geprogrammeerd door de alcohol van zijn vader. Door de joker kon hij die programmatie verbreken, maar hij moest uiteindelijk weer terugkeren tot het niets, waar ook het nergens was, en het nooit.
Alle ervaringen die hij op zijn netvlies had gehad en wat hij zijn verleden noemde waren als drugs, en het had hem zwaar in de problemen gebracht. Hij wilde afkicken. Was het leven slechts een drug ? En wat was dan het ware leven ? Of bestond dat niet ? En wie had hem deze drug gegeven ? En hoe zou hij kunnen afkicken ?
Hij dacht er ook over na hoe mensen zo lang konden trappen tegen een dood paard. Hij zag het voor zich, en moest er om lachen. In zijn gedachten begon hij die mensen te bespotten.
Die nacht had hij een droom over een groot wit hek aan de rand van een weiland. Hij ging door het hek, maar hij kwam er steeds dieper in en raakte erin opgesloten. Het was alsof het weiland achter zijn tuin was, en het witte hek leidde hem naar het grote indiaanse oerwoud. Hier was een woeste rivier waar je alleen maar over kon komen door over een brug gemaakt van kinderboeken te gaan. Hij ging de brug over, terwijl de woeste rivier hem probeerde te grijpen om hem van de kinderboeken brug af te sleuren. 'Nee !' riep hij uit in doodsangst. 'Oh, was ik er maar nooit aan begonnen.' Hij probeerde de kinderboeken te lezen en probeerde houvast te vinden in de woorden. Maar alles was nat, en alles lag door elkaar heen. Hij was blij als hij een heel woord kon lezen, maar vaak waren dat alleen maar losse woorden, en ook die werden weer weggespoeld. Verderop liep de brug hoger, en hij probeerde omhoog te klauteren, maar telkens weer gleed hij weg. Hij keek naar de diepte, en daar waren ook allemaal puntige rotsen. 'Nee !' riep hij weer. Hij durfde er bijna niet naar te kijken. Hij had er erge buikpijn van, en het was zo diep. Als hij zou vallen, dan zou hij eerst een heel eind naar beneden vallen. Dat zou hij nooit overleven.
Twee handen grepen hem. Ze pakten hem stevig beet, en trokken hem omhoog. Ze maakte hem vast aan een touw. 'Goed vasthouden,' zei ze. Het trouw trok hem door een tunnel heen die opliep als een put, en de tunnel was geheel gemaakt van meisjesboeken. 'Aaaaaaaaah !' riep hij, en toen werd hij wakker. Het eerste wat hij toen ging doen was op zoek gaan naar de doos meisjesboeken die hij ooit van zijn tante had gehad. Toen hij het na lang zoeken vond begon hij alle boeken te lezen, iets wat hij nog nooit had gedaan. Hij kende deze boeken niet, en het was alsof er een wereld voor hem werd opengescheurd. 'Ja, het meisjesboek is het enige wat mij erdoor heen kan slepen,' sprak hij, 'ja, het meisjesboek.' En hij werd een schrijver van meisjesboeken, en voor het eerst had hij

het gevoel dat het hem over het vliegtuig ongeluk heen bracht, en dat hij eindelijk de alcohol van zijn vader kon overwinnen. Hij wilde een meisjesboeken toren bouwen tot de hemel. Ja, het leven kreeg zo weer zin voor hem, ook sociale contacten. Hij zou het allemaal kunnen verwerken in zijn meisjesboeken. Hij had de sleutel tot de hemel gevonden.

DE FEBRUARI SCHIETPARTIJEN

Ik herinnerde mij de Februari schietpartijen. Maar nu was ik bij haar. Zij haatte mij.
Ik herinnerde mij de vogel die mij oppikte en hier bracht. Het was zeer traumatisch, als een nachtmerrie. Ik zag hoe de grote vogel mij streng in de gaten hield. Ik kende deze vogel niet, maar het was een roofvogel en het had grote angst in mijn hart gebracht. Het greep mij in de weilanden toen ik vluchtte van de februari schietpartijen. Deze vrouwen waren gek.
Als ik in de stad was gebleven zou ik niet meer geleefd hebben. Ze hadden het ook op mij gemunt, maar wat was dit leven waard hier ? Deze vrouwen waren gek.
Op een dag greep de vogel mij weer, en nam mij weg. Misschien vond de vogel het wel genoeg. De vogel bracht me diep in de wildernis, maar ik kon niet vergeten wat er was gebeurd. Op een bepaalde manier had de vogel mijn leven voor de tweede keer gered.
In de nachten had ik nachtmerries over de Februari schietpartijen. Ik was helemaal alleen in de wildernis, maar de vogel zorgde voor mij. Het hield roofdieren op een afstand, en bracht voedsel tot mij.
Het was maar een droom. Ontsnapping was slechts een droom hier.
Meer en meer begon ik te twijfelen aan de februari schietpartijen. Het kon slechts een nachtmerrie zijn geweest. Wat gaven de vrouwen mij hier te eten ?
Ik keek haar aan, en toen lager naar haar borsten. Ik was in grote angst en pijn. Hoe zou iemand naar deze vrouwen kunnen kijken en leven ? Ze waren barbaars, wreed, als een nachtmerrie. Zij waren de februari schietpartijen.

HET SPOOKHUIS

Met de familie gingen we naar een natuur camping in natuur gebied. Het was er heel mooi. Er was ook een winkeltje, maar de winkelkarretjes waren daar nogal vreemd. Zo moest je betalen aan het winkelkarretje zelf. Naast het handvat was er een soort kastje met een gleuf. Het winkelkarretje speelde ook mooie, maar hele zachte muziek, wat je alleen kon horen als je er

heel dichtbij stond, en wat je ook weer uit kon zetten, maar als je niet betaalde dan gaf het telkens een piep. Ze verkochten daar ook hele bijzondere grote vruchten die we nog niet kenden, en ik ging er telkens weer naar terug om er meer van te halen, alhoewel ik me afvroeg hoeveel er van gegeten mocht worden per dag. Altijd oppassen met voedsel hoeveelheden. Ik wilde natuurlijk niet over een bepaalde natuurgrens heengaan met die dingen en dan in de problemen komen. Zo mag je van sommige dingen maar hele kleine beetjes per dag. De vrucht was onbekend voor ons, dus wilde ik er meer van afweten. Ook kochten we eens wat kaartjes voor het spookhuis op de camping. Dat was een afzonderlijk gebouw ergens. We gingen er naar binnen en er was eerst een voorkamer, en dan moest je een gang op, maar we hoorden zoveel angstaanjagend gegil en gejammer dat we eigenlijk niet verder durfden. Ik was al bijna bij de gang aangekomen, maar ik kon me niet meer goed bewegen. Alles ging trager, en iets verlammends gleed over me. Gelukkig stond er een bed en daar ging ik op liggen. Het gegil en gejammer werd eigenlijk alleen maar angstaanjagender. Ik zag de familie stuk voor stuk weggaan, het spookhuis uit. Ik zei dat ik me niet meer kon bewegen. Mijn nichtje stond dichtbij me en die wilde ook weggaan. Weer zei ik dat ik me niet meer kon bewegen en ik zag haar aarzelen. Ze deed een paar stappen richting de uitgang, maar bleef toen staan en keek naar me. Ik wist even niet waar ze nu banger voor was, voor het angstaanjagende gegil of om mij alleen te laten. Uiteindelijk bleef ze daar staan, of misschien kon ze niet meer verder, kon ze zich ook niet meer bewegen. De anderen waren in geen velden of wegen meer te bekennen. Ik wilde weg, maar ik kon niet. Ik kon ook niet meer spreken. Toen werd alles langzaam zwart voor mijn ogen. Grootvader was niet mee gegaan, maar uiteindelijk werd ik wakker bij hem in het campinghuisje. Hij scheen mij er uiteindelijk vandaan gehaald te hebben.

Voor me stond een piepend winkelkarretje. 'Ik denk dat het ding weer geld wil,' zei grootvader, 'maar het was een goed middel om je weer wakker te krijgen.'

We stopten toen maar wat geld in de gleuf en toen hebben we het ding maar weer teruggebracht naar de winkel waar het thuishoorde. Nooit meer zijn we nog naar die camping teruggegaan.

HET BEVROREN JONGETJE

Een jongetje slenterde door de straten van het kleine stadje. In zijn mandje had hij dromen die hij verkocht, maar niemand wilde ze kopen. Overal in het kleine stadje probeerde hij het, maar overal wezen ze hem af. Zo verdiende

het jongetje helemaal niets, en begon steeds meer honger te lijden. Het jongetje moest leven van weggegooid voedsel uit de vuilnisbakken op straat. Het jongetje had geen dak boven zijn hoofd. Hij was een zwerver. Zijn ouders waren gestorven toen hij nog heel jong was. Niemand, nee niemand, zorgde voor het jongetje. Het begon steeds kouder te worden, totdat het winter werd. Nog steeds verkocht het jongetje niets, en niemand wilde hem binnenlaten. Door de ramen van de huizen kon hij zien hoe de rijke mensen plezier maakten en feest vierden. Hij voelde zich eenzaam, hongerig, en zo koud. Sommigen lachten hem zelfs uit op straat. Anderen wilden zelfs niet naar hem kijken. Ze noemden hem een arme sloeber. Nee, in hun hart en woning was geen plaats voor het jongetje.

De winter nam steeds meer bezit van het stadje, en het sneeuwde dikke pakken sneeuw. Alles was bedekt met sneeuw. Het jongetje keek door de ramen van de huizen waar de rijke mensen woonden. Hij zag hoe ze bij de warme kachel elkaar cadeautjes gaven. Die nacht bevroor het jongetje van de kou en stierf. Hij had er genoeg van altijd maar weggejaagd te worden. Hij sloot zijn ogen om het niet meer te hoeven zien, en de kou omhulde zijn hart, en nam zijn ziel. Nu was hij voor altijd vrij in zijn dromen. Hij zweefde boven het kleine stadje, en zag ook zijn bevroren lichaam. Hij werd helemaal bedekt met sneeuw. Naast hem groeide een vanille plantje. Het plantje werd groter en groter totdat het een klein boompje was. Overal in het boompje begonnen nachtmerries te groeien.

De nachtmerries gingen als dolle honden door het kleine stadje. Bloeddorstig gingen zij op jacht, en gingen door de ramen van de huizen van de rijken naar binnen. Niets kon hen nog stoppen. En zo werden de rijke mensen van het kleine stadje gestrafd voor hoe ze het jongetje hadden behandeld.

Einde

SIMSON

Simson was een wilde jongen. Je moest hem niet kwaad maken, want dan hield hij je op de kop, zo jong als hij was. Toen hij opgroeide werd hij steeds rustiger en lieflijker, alleen 's nachts was hij erger dan ooit tevoren. Daarom wilde Simson zo graag alleen wonen, diep in de wildernis. Wat gebeurde er dan 's nachts met Simson ? Er werd veel over gespeculeerd, maar niemand wist het precies. Overdag was het de aardigste jongen die je je maar kon voorstellen. Simson hield ervan om in de bergen, het bos of de woestijn te spelen. Vaak speelde hij alleen, omdat andere kinderen hem toch een beetje vreemd vonden. Op een dag vond Simson een boek over Tarzan. Tarzan was een jongen die diep in de wildernis leefde samen met allerlei dieren zoals grote apen, slangen en beren, ja, ook panters. Het leven van Tarzan sprak Simson erg aan, en hij beschouwde het boek als zijn mooiste boek. Later zou hij ook wel als Tarzan willen worden. Tarzan hield erg van boompje klimmen, en van varen in een peddelboot op de rivier. Simson had geen vader en

moeder meer, maar woonde bij zijn juffrouw in huis. De juffrouw had een groot huis, en elke dag liepen ze samen naar school. Simson werd op school vaak gepest, maar de juffrouw nam het altijd voor hem op, en twee meisjes. Eigenlijk waren die twee meisjes Simsons enige vrienden. Soms wilde hij weleens dat hij weer zo sterk was als vroeger, toen alle kinderen bang voor hem waren.

Op een dag las Simson aan de twee meisjes voor uit het boek van Tarzan. De meisjes vonden het ook een mooi verhaal. Simson vroeg hen weleens of zij met hem meewilden in de wildernis om daar te gaan wonen als ze later groot waren, maar de meisjes vonden dat maar niets. Eén meisje wilde verpleegster worden, en het andere meisje politie-agente.

Op een dag kwam er een grote jongen naar Simson toe, die hem heel hard begon te slaan. De jongen sloeg hem zo hard dat Simson uiteindelijk bloedend wegliep. Thuis aangekomen nam de juffrouw een doek en bond het om de wond heen. De juffrouw was soep aan het koken. Simson wilde niet meer naar buiten, en wilde de volgende dag ook niet naar school. Simson voelde zich naar. Steeds meer begon Simson zich op zijn kamertje terug te trekken, en las vaak uit het boek van Tarzan. Op een dag kwam de juffrouw naar Simson's kamer toe om met hem te praten. Simson liet haar het boek van Tarzan zien. 'Zal ik je er uit voorlezen ?' vroeg de jongen. De juffrouw knikte vriendelijk. Simson las het hele boek voor haar uit, hardop. De juffrouw vond het een prachtig verhaal, en ook aan haar vroeg Simson of ze met hem mee wilde naar de wildernis als hij groot was, om samen met de wilde dieren te leven. 'Oh, spannend, Simson,' zei de juffrouw. 'Tarzan beleefde zoveel avonturen met de wilde dieren, en dat zou ik ook wel willen.' Simson was blij dat de juffrouw hetzelfde wilde als hem.

Toen het vakantie was stelde Simson aan de juffrouw voor om een reis te maken door de wildernis. Dat wilde de juffrouw wel. Ze vond het ook wel goed voor de jongen, want dan kon hij even al zijn problemen vergeten. En zo gingen ze op pad. Diep in het bos voelde Simson hoe zijn kracht weer tot hem terugkeerde. Beiden hadden ze het erg naar hun zin in het bos, en dwaalden steeds dieper en dieper. Maar na een tijdje begon de juffrouw erg moe te worden. Ze zouden één nachtje in het bos slapen, en dan de volgende dag weer naar huis teruggaan.

Midden in de nacht begon de juffrouw over God te vertellen. Dat had ze nog nooit gedaan. Maar ze herinnerde de verhalen van vroeger. Simson luisterde aandachtig. Maar plotseling zei Simson tegen de juffrouw : 'Juffrouw, ik moet even weg. Het gebeurt weer.'

'Wat gebeurt weer, Simson ?' vroeg de juffrouw.

'Dat kan ik u niet vertellen,' zei Simson, en rende weg. Na een tijdje kwam hij weer terug, en samen vielen ze in een diepe slaap. De volgende ochtend vroeg Simson of de juffrouw nog meer verhalen over God wilde vertellen, want hij vond ze zo prachtig, en werd er zo rustig van.

Omdat Simson de verhalen zo mooi vond besloot de juffrouw ze ook te

vertellen in het nieuwe schooljaar. De kinderen vonden het erg prachtig, en sindsdien hield het pesten op school op. Maar Simson was nog steeds erg boos op de kinderen die hem zo hadden gepest. De juffrouw zei dat Simson hen moest leren vergeven, maar Simson kon het niet. Vaak had hij woede-aanvallen 's nachts, en ook op school ging het helemaal niet goed. Simson begon zijn oude kracht terug te krijgen van toen hij heel jong was. Weer begonnen de kinderen erg bang voor hem te worden, zelfs zijn twee vriendinnetjes. Simson deed geen kinderen kwaad, maar soms duwde hij in een woede-aanval grote dingen om, of tilde ze op en smeet ze een eind weg. Op een dag vroeg de juffrouw of Simson het boek van Tarzan in de klas wilde voorlezen. Simson glunderde en begon hardop te lezen. Alle kinderen vonden het prachtig, en het leek alsof de rust weer tot Simson begon terug te keren. 'Wie van jullie zouden later met mij mee de wildernis in willen ?' vroeg Simson toen hij het boek helemaal hardop had uitgelezen. Een paar jongens stoken hun vingers op, maar Simson raakte direkt teleurgesteld omdat dat juist de jongens waren die hem vroeger zo gepest hadden. De spanning was te snijden en het was ineens erg stil. Eén van de jongens stond op en zei : 'Simson, het spijt me dat ik je vroeger zo gepest heb.' Ook de andere jongens stonden op, en zeiden dat het hun speet. Langzaam legde Simson het boek neer en liep naar zijn plaats. Ook al was hij nu wat rustiger, hoe voelde nog steeds de woede borrelen van binnen, en kon hen niet vergeven. Ook de jongens gingen weer zitten. Simson had het gevoel dat ze dit alleen zeiden omdat ze nu zo bang voor hem waren.

Thuisgekomen zei Simson niet veel. Na een tijdje vroeg hij aan de juffrouw : 'Wie zijn eigenlijk mijn vader en moeder, en wat is er met hen gebeurd ? Ik ben een vondeling, hè ?' De juffrouw liep naar Simson toe, en omhelsde hem. 'Je vader en moeder waren waarschijnlijk te arm om voor je te zorgen,' zei de juffrouw. 'Maar waarom hebben ze me dan op de wereld gezet ?' vroeg Simson weer in onbegrip.

'Omdat ze van elkaar hielden,' zei de juffrouw.

'Maar waarom hielden ze niet van mij dan ?' vroeg Simson. De juffrouw wist ineens niet wat ze moest zeggen. Simson ging naar zijn kamer. 'Ik wou dat ik Tarzan was,' dacht Simson bij zichzelf. 'Dan had ik niets meer met mensen te maken, alleen nog maar met wilde dieren.' Even later kwam de juffrouw binnen en omhelsde hem weer. 'Ik denk wel dat ze van jou gehouden hebben,' zei de juffrouw, 'zoveel dat ze je als vondeling hebben gelegd zodat ik voor je kon zorgen.'

'Maar wat als je mij niet had gevonden,' riep Simson, 'dan was ik van honger of kou doodgegaan.'

'Dan had iemand anders je wel gevonden,' zei de juffrouw. Simson ging op z'n bed liggen en de juffrouw hield zijn hand vast. 'Ik ben zo blij dat jij me gevonden hebt,' zei Simson, 'ik zou niemand anders gewild willen hebben.'

'Kan God ook met me praten ?' vroeg Simson ineens.

'Ik denk dat het met God zo is als met

de wilde dieren,' zei de juffrouw, 'het zal heel moeilijk zijn om met Hem om te gaan, want Hij is heel anders als ons.'

'Denkt u dat Tarzan met God kon praten ?' vroeg Simson.

'Misschien wel, dat weet ik niet,' zei de juffrouw. Simson zuchtte. Het was allemaal nog zo ver weg voor hem. Maar als hij net zoals Tarzan met de wilde dieren kon leven en omgaan, dan kon hij dat misschien dan ook wel met God leren.

'Ik denk dat als je begint met het leren om te gaan met kinderen waarmee je moeite hebt, dat je dan ook met God kan leren omgaan,' zei de juffrouw. 'Misschien dat de wilde dieren in het begin ook niet zo lief voor Tarzan waren, maar later konden ze een band met elkaar opbouwen.'

Midden in de nacht vroeg Simson aan God : 'God, als u echt bestaat, kunt u dan naar me toe komen om met me te praten ?' Maar hoe lang Simson ook op een antwoord wachtte, er kwam niets. Simson was erg teleurgesteld, maar de volgende dag zei de juffrouw hetzelfde als wat ze de dag daarvoor had gezegd : Begin eerst maar eens met de wilde dieren en de kinderen waarmee je moeite hebt.

Simson koos voor de wilde dieren, in plaats van de kinderen waarmee hij moeite had. Maar ja, hoe kwam hij bij de wilde dieren ? De juffrouw gaf een duidelijk antwoord : 'Simson, die wilde dieren zijn de kinderen om je heen. Ze zijn al aan het veranderen, dus grijp je kans.' Maar Simson zat nog veel te vol met woede naar die kinderen toe. Eigenlijk kon hij alleen maar aardig zijn naar zijn twee vriendinnetjes.

Op een dag, toen het weer vakantie was, vroegen de twee meisjes of Simson met hen mee wilde om een grote wandeling door het bos te maken. Dat wilde Simson natuurlijk direkt. Hij stelde voor dat ze een reis door de wildernis zouden maken, zoals hij eens met zijn juffrouw deed. Het was nu toch vakantie. En zo gingen ze op reis. Dit keer ging Simson nog verder dan de keer dat hij met z'n juffrouw ging. Maar wilde dieren kwamen ze niet tegen. Pas na enkele dagen waren ze weer terug.

Simson begon steeds meer en meer over God te praten. Simson hoopte dat God eens een keer met hem zou komen praten. Maar Simson moest steeds denken aan de jongens waarmee hij niet wilde omgaan. Misschien moest hij het toch maar eens proberen. Op een dag trok Simson de stoute schoenen aan en vroeg aan de jongens of ze ook met hem meewilden de wildernis in. Dat wilden de jongens wel. En ze maakten een reis verder dan Simson ooit eerder had gemaakt. Ze kwamen zo diep in de wildernis dat ze daar de wilde dieren tegenkwamen. De jongens vonden dat erg spannend. Wat zouden ze graag vriendschap willen hebben met de wilde dieren. Maar ze wisten dat ze erg voorzichtig moesten zijn. Ze konden beter niet te dichtbijkomen, en niet te lang blijven, want dan zou het echt gevaarlijk worden.

Toen ze uiteindelijk weer thuis waren voelde Simson zich heel anders. Simson voelde zich tevreden, en hij was zelfs trots op zichzelf dat hij het gedaan had. Hij was nu bij de jongens geweest waar hij zoveel moeite mee had, en hij was bij de wilde dieren geweest. Misschien

dat God nu wel met hem zou willen praten. Hij kon bijna niet wachten tot het nacht was geworden. Toen hij in z'n bed lag bad hij weer tot God, en vroeg aan God of Hij nu wilde komen om met hem te praten. Simson voelde zich heel anders nu, en ook al sprak God niet tot hem, hij kon God wel voelen. Het was genoeg voor Simson. Hij voelde zich nu als Tarzan. Tarzan kon ook niet met de wilde dieren praten, maar hij kon wel heel dicht bij de wilde dieren zijn.

Einde

DE PAUS VAN KAMPEN

Riet-Jan leefde onder de grond in zijn rode glitterpak en zijn vliegend paard. Hij was vroeger circus-artiest, maar dat deed hij niet meer. Hij had nu een vliegend paard, en dat was alles wat hij nodig had. 's Nachts ging hij over de daken, en kon er door de schoorsteen heen nog heel wat uitvissen. Hij deed eigenlijk hetzelfde werk als sinterklaas, maar dan net andersom. Hij steelde.

Riet-Jan sliste ook een beetje. Sommigen zeiden dat hij weleens in het circus een slang had ingeslikt. Ja, Riet-Jan werkte met slangen, en soms stopte hij dan weleens een slangenkop in z'n mond om het publiek te laten zien dat hij niet beet. Maar eens schoot zo'n slang er zo diep in dat Riet-Jan hem per ongeluk doorslikte. En sindsdien sliste hij. Maar of dat echt zo was gebeurd ? Sommigen zeiden dat ze er bij waren. En lieden die hem nog wel kenden, zeiden dat hij nog steeds met slangen werkte. Soms dan hield hij ze aan de staart vast, en dan liet hij ze door de schoorsteen zakken, zodat ze wat spullen konden meehappen. Dat moesten dan wel erg lange slangen zijn, maar die had Riet-Jan volgens sommigen ook. Anderen zeiden dat Riet-Jan zelf door de schoorstenen ging, als zwarte piet, maar dan niet om iets te geven, maar om iets weg te nemen.

Riet-Jan had vroeger ook een vrouw, en men zei dat hij haar altijd door de schoorsteen liet zakken om het dievenwerk te doen. Eens bleef ze een keer in de schoorsteen steken, en toen is Riet-Jan er vandoor gegaan, op z'n vliegende paard. Ja, heus, in Kampen zijn er genoeg die dat geloven, maar anderen zeggen dat het dikke unzin is. Sommigen beweren dat Riet-Jan nooit bestaan heeft. Anderen zeggen dat hij allang dood is. Maar als er ergens 's nachts iets gestolen is, dan geleuven nog veulen dat Riet-Jan dat heft gedaan. Het toaltje van Riet-Jan zou erg vreemd wezen, van oud kampers-ondergronds dialect. Nu zijn er wel meer vrouwen die beweerden dat zij het vriendinnetje waren van Riet-Jan, en dat hij hen alle vuile werkjes liet opknappen. Eentje beweerde dat ze in de zelfde kamer

moest slapen als waar de slangen waren. Die slangen waren dan wel achter glas, maar toch. De vrouw in kwestie zou daar nog steeds nachtmerrie's van hebben. Maar niemand van hen, en ook anderen niet, zouden Riet-Jan de afgelopen twintig jaar nog gezien hebben. Wel heeft iemand eens een slang in de woonkamer gevonden, terwijl er wat spullen verdwenen waren. Had Riet-Jan z'n slang vergeten ? Niemand weet het.

Onder woonwagenbewoners wordt er nog wel veel over Riet-Jan gesproken. Voor hen was hij een held, en had hij nog nooit wat gestolen. Hij had altijd van alles over voor iedereen. En dat van die slangen was volgens hen ook niet waar, want Riet-Jan was bang voor slangen. De zigeuners van Kampen zeiden dat toen hij stierf hij onder de grond in zijn rode glitterpak en met een vliegend paard verder leefde. Dat is nu eenmaal het geloof van sommige zigeuners. Daar moeten wij verder van afblijven. Ze hebben een heleboel boeken over Riet-Jan geschreven, over al zijn heldendaden, en dat hij nu over de daken gaat met zijn vliegend paard om goede dingen aan de mensen te geven, en niet om dingen weg te jatten. Dat jatten dat liet Riet-Jan altijd aan anderen over. Nee, Riet-Jan was de goedheid zelve, een heilige der zigeuners. Ze leren hun kinderen praten, zoals Riet-Jan praatte, en ze mogen net als Riet-Jan paardrijlessen nemen. Ja, Riet-Jan wordt bij deze mensen vereerd. Maar wat zou Riet-Jan daar zelf nou allemaal van denken. Was hij wel zoals mensen hem afschilderden ? Riet-Jan hield meer van dieren dan van mensen. Hij was helemaal niet bezig met mensen. Hij zou ook nooit voor mensen over de daken gaan, maar wel om dieren te bevrijden uit hun kooitjes, om hen mee te nemen naar de rode zon, diep onder de aarde, daar waar iedereen vrij is. Aldus een dominee die zich bekeerd heeft tot de heilige sint Riet-Jan, onlangs door de kamperse paus heilig verklaard. Ja, en die kamperse paus dat is ook wat. Dat is een aap, een chimpansee. En die chimpansee wil elke dag in een pauselijk gewaad lopen, met een schaaltje heilig water, waarmee hij van alles en nog wat heilig verklaart. Zo is er laatst een stoel heilig verklaard, en ergens anders een paard.

Maar wat zou Riet-Jan hier allemaal van denken ? Riet-Jan zou de humor er wel van inzien. Want als er iets was waar Riet-Jan in geloofde, dan was het wel humor.

POLITIE, POLITIE !

Niels van de Schaa was eens met z'n auto in Kampen voor wat zaken. Maar toen hij terugkwam bij z'n auto, was die weg. 'Hoe kan dat nou ?' dacht Niels. 'Ik dacht toch echt dat ie goed op slot was.' Afijn, Niels schakelde de politie in en die begonnen direkt een grootscheepse zoekactie. Dat had Niels nog nooit meegemaakt. In ieder geval was de auto snel gevonden, in een bosvijvertje, en de vissen dreven er in. Toen heeft de politie de wagen er ook nog voor Niels uitgehaald, maar ze wisten natuurlijk niet hoe de auto hier was gekomen. Op het politie-bureau kreeg Niels een

glaasje en iedereen was heel vriendelijk naar hem. Zo vriendelijk, dat Niels besloot om in Kampen te gaan wonen. Waar goede politie is ... Daar ging het Niels om ... Maar al gauw werden er ook andere dingen gestolen. En dit keer vond hij ze niet terug, ondanks de vriendelijke en actieve zorg van de politie.

Op een dag wordt Niels gebeld door de politie. Hij is uitgenodigd op een politie-feest. Op het feest spreekt hij ook iemand die een boef zegt te zijn. Niels vindt dat verdacht, maar durft niks tegen de politie te zeggen, want de man beweerde ook een goede vriend van de politie te zijn. Werkt dat zo hier ? Maar na een tijdje spreekt hij weer iemand die een dief beweert te zijn. Het schijnt dat de politie op goede voet zou staan met inbrekers. Maar nog steeds durft Niels er niets van te zeggen. Maar toen hij later oog in oog kwam te staan met degene die beweerde z'n spullen te hebben gestolen stapte Niels op de eerste de beste agent af. Maar politie beweerde vriendelijk te blijven tegen dief en slachtoffer, en dit was de beste gelegenheid om hen met elkaar te verzoenen, door een politie-feestje. Toen Niels vervolgens liet weten dat hij z'n spullen nog niet terug had, liet de politie hem weten dat dat aan het eind van de avond zou gebeuren. Niels vond dat wel een hele vreemde benadering, maar er werd gezegd dat hij hen maar moest vertrouwen, dan kwam het wel goed. Aan het eind van de avond werden de spullen van Niels op het podium gezet. Het bleek allemaal één grote grap geweest te zijn. En die inbrekers die werkten gewoon bij de politie. Niels kon de grap niet echt waarderen, want volgens hem diende de politie zich daar niet mee bezig te houden. Dat zou hen erg ongeloofwaardig maken. Maar daar was de politie het zichtbaar niet mee eens, en Niels z'n glas werd nog eens goed volgegoten. Na een tijdje begon Niels de lol er ook wel van in te zien. Maar toen kwam ineens de vrouw van Niels binnenstormen. Er bleken weer dingen uit hun huis gestolen te zijn. 'Ach, maak je maar geen zorgen,' zei Niels tegen zijn vrouw, 'dat doet de politie allemaal.' Maar dit keer bleek de politie van niks te weten, en zelfs maanden na het incident waren de gestolen spullen niet teruggevonden, ondanks de vriendelijke en actieve zorg van de politie.

Maar een jaar daarna, op het politie-feest, leek alles zich weer te herhalen. Niels kwam daar iemand tegen die beweerde die spullen gestolen te hebben, en alles zou aan het eind van de avond op het podium staan. Niels kon natuurlijk de klok er op gelijk stellen, dat er thuis weer wat gestolen zou worden, en wat hij weer een heel jaar niet meer zou zien. Maar ditmaal had Niels bewaking en alarm laten inbouwen. Aan het eind van de avond kreeg hij z'n spullen terug, plus een certificaat dat hij nu eindelijk voldeed aan de veiligheids-eisen, en dat hij zo was vrijgesproken van politie-grapjes. Die grapjes waren dus eigenlijk testjes om de mensen in Kampen te drijven tot betere maatregelen tegen diefstal. Maar Niels was dit keer echt kwaad, en verscheurde het certificaat. 'Jullie zijn niets dan dieven,' zei hij door de microfoon op het podium. 'Ik heb hier echt geen enkel respect voor, maar wel gefeliciteerd dat jullie dit jaar van m'n spullen zijn afgebleven.' Maar toen

rende ineens de vrouw van Niels naar binnen : 'Niels, ons huis staat in brand,' riep ze. 'Vandaar dat ik vannochtend een uitnodiging voor het brandweers-feest heb gekregen,' zei Niels, 'maar we gaan niet, want ik heb geen zin om een hoop as op het podium terug te vinden.'

DORUS EN DE DOMINEE

Dorus woonde op de oude straat. Niemand wist eigenlijk of Dorus nu een man of een vrouw was. Dorus zelf wist het ook niet. Dorus had vanaf de geboorte nooit de kleren uitgehad. Er werden altijd kleren overheen gedaan, en terwijl Dorus groeide scheurden z'n oudere klederen natuurlijk af. Maar vies was Dorus absoluut niet, want Dorus ging elke dag zwemmen in de gracht. Nu Dorus ouder was geworden woonde hij niet meer in de oude straat, maar in het bos. Maar hij kwam nog wel elke dag op de fiets naar de oude straat om daar de vogels te voeren. Nu zou je misschien denken dat als iemand telkens kleren over de oude kleren doet, dan moet zo iemand toch haast niet meer kunnen lopen van de dikke laag kleren, maar dat was niet zo in het geval van Dorus. Dorus had namelijk motten in zijn kleren wonen, die ervoor zorgden dat Dorus zich heel goed kon bewegen. En het bewijs daarvan was, dat Dorus altijd de sportwedstrijden won. Of het nu zwemwedstrijden, hardloopwedstrijden of voetbalwedstrijden waren : Dorus won altijd, en er was niemand tegen Dorus opgewassen. Sommigen zeiden wel eens dat Dorus vogels in z'n kleren had wonen, die ervoor zorgden dat Dorus altijd won, maar zeker weten deden ze het niet.

Maar op een dag gebeurde er iets vreselijks. Dorus kwam niet meer naar de oude straat, en hij deed ook niet meer mee met de sportwedstrijden, en kwam ook niet meer in de gracht van het plantsoen zwemmen. De mensen begonnen hem erg te missen. Wat zou er met hem gebeurd zijn ? Maar niemand wist het. In de kranten kwam het te staan : Dorus spoorloos verdwenen. Iedereen wist wie Dorus was. De politie doorzocht het bos, maar vond niks. Zou Dorus onder de grond zijn gaan wonen ? Maar op een dag kwam er een man op het politie-bureau. 'Dag meneer, kan ik u helpen ?' vroeg de mevrouw aan het loket. 'Maar ik ben Dorus,' zei de man. 'Kunt u dat dan niet zien ?' De mevrouw schrok even. 'Nee, meneer dat kan ik echt niet zien. U lijkt totaal niet op onze Dorus.'

'Nou,' zei de man, 'dat is me ook wat. Het is sinds ik die zak drop kocht dat niemand me meer herkent.'

'Zak drop ?' vraagt de mevrouw verbaasd, 'maar waar heeft u die zak drop dan gekocht ?' Maar de man was alweer verdwenen. Hij was op weg naar de winkel waar hij die drop had gekocht. Maar toen hij daar aankwam was de winkel gesloten en stond er een groot bord met ALLES UITVERKOCHT achter het raam. Dorus wist niet meer hoe hij het had. Een paar dagen terug stond de hele winkel nog vol. Ineens kwam er een oud vrouwtje naar buitenlopen. 'Ja, dat heb je, hè. Sorry, meneer, alles is op.

Dat heb je met toverspulletjes.' kraste het vrouwtje. Maar Dorus werd ineens heel kwaad. 'Ik wil m'n geld terug, ik ben betoverd. Niemand herkent me meer.'

Maar het vrouwtje zei : 'Dan had u maar beter moeten lezen op de verpakking,' zei het vrouwtje. Snel griste Dorus de verpakking uit z'n jaszak, en las : 'Bent u een man, en wilt u een vrouw worden ? Neem dan één dropje. Bent u een vrouw en wilt u een man worden, neem dan twee dropjes. Wilt u de ene dag een man zijn, en de andere dag een vrouw, neem dan alle dropjes.' Maar toen werd Dorus ineens wit en rood tegelijk. Hij had ook van de dropjes uitgedeeld. 'Zeg, mevrouw,' zei Dorus, 'er staat niet bij wat er gebeurt als je bijna alle dropjes hebt opgegeten.'

'Dat spijt me zeer, meneer,' zei de dame, 'maar dan zult u veranderen in een kikker.' Toen schrok Dorus wel heel erg. 'En wanneer gaat dat dan gebeuren ?' vroeg Dorus benauwd. 'Nou, dat zou al gebeurd moeten zijn,' zei de dame, 'wat heb je daarna gegeten ?'

'Nou,' zei Dorus, 'ik ben daarna naar de kerk gegaan, waar ik de drop heb uitgedeeld, en toen kreeg ik van hem een pepermuntje.'

'Wie is hem ?' kraste het oude vrouwtje. 'De dominee,' zei Dorus verlegen. 'En hoeveel dropjes heb je de dominee dan gegeven ?' vroeg het vrouwtje boos. 'Nou, wel meer dan tien,' zei Dorus, terwijl hij z'n hoofd boog.

Een paar dagen later stond er in de krant : 'Dominee vermist'. Dorus fietste direkt naar het politie-bureau, en vertelde het verhaal. Maar natuurlijk wilde niemand hem geloven. 'Hebben jullie dan toevallig een kikker in de kerk gevonden ?' vroeg Dorus voorzichtig. Maar nee hoor, niemand had een kikker gevonden. 'Dan moet het iets met die pepermunt te maken hebben gehad. En snel fietste Dorus naar de winkel waar ze die pepermunt verkochten. Maar niemand wilde de deur voor Dorus opendoen, terwijl er wel verkopers in de winkel waren. Plotseling kwam er een vrouwtje naar buiten : 'Niemand mag naar binnen. We moeten helaas de winkel leegruimen, want er is iets met de pepermunt aan de hand. Wij hadden beter op de verpakking moeten lezen,' zei het vrouwtje. 'Wat stond er dan op de verpakking,' vroeg Dorus beleefd. En toen mocht Dorus eventjes mee naar binnen en lieten hem de verpakking lezen : 'Bent u een vrouw, en wilt u een man worden, neem dan één pepermuntje.'

'Zie je wel,' zei Dorus tegen het vrouwtje, 'ik wist wel dat ik een vrouw was.' En toen las Dorus verder : 'Bent u een man, en wilt u een vrouw worden, neem dan twee of meer pepermuntjes.'

'Dan weet ik nu wat er met de dominee gebeurd is,' zei Dorus, en na beleefd bedankt te hebben voor de hartelijke ontvangst stapte Dorus weer naar buiten, pakte zijn fiets en reed naar het bos. Daar zag hij een vrouw huilend bij een vijver zitten. 'U bent vast de dominee,' zei Dorus voorzichtig. 'Ja,' brulde de vrouw, 'en ik durf niet terug, want niemand zou me geloven. Ik dacht : Laat ik maar naar Dorus gaan. Misschien kan die helpen.'

'Maar ik ben Dorus,' zei Dorus. 'U heeft mij namelijk ook één zo'n pepermuntje

gegeven.' En toen vertelde Dorus het hele verhaal aan de dominee over de toverpepermunt, en ook over de toverdrop. Toen haalde de vrouw ineens alle dropjes uit haar zak tevoorschijn die Dorus had gegeven. 'Zie, deze had ik nog niet opgegeten, maar het is beter een kikker te zijn, dan een vrouw die in het bos moet leven.'

'Ja, maar dominee,' zei Dorus, 'luister nou eens. Je hebt nog één kans. U heeft me verkeerd verstaan. Als u twee dropjes neemt, dan wordt u weer een man, maar neemt u al uw dropjes, dan bent u de ene dag een man en de andere dag een vrouw.' Maar toen verbeterde de dominee hem weer, en zei : 'U had mij een stuk of tien dropjes gegeven, maar er waren er natuurlijk veel meer, en ik kan alleen om de dag een man zijn als ik alle dropjes zou eten, maar dit zijn niet alle dropjes, want u had er nog meer, dus dan zou ik in een kikker veranderen als ik die tien of elf dropjes zou eten. Maar ik kies natuurlijk voor het eten van twee dropjes. Dan word ik weer een man, en herkent iedereen me weer.'

'Is dat echt wat u wilt, dominee ? Dat ze u allemaal weer herkennen ? U was heus niet zo geliefd.' zei Dorus. En ja, daar had Dorus ook wel weer gelijk in. De dominee had helemaal geen zin meer om terug te gaan. Hij wilde liever hier in het bos leven, maar als kikker of als vrouw ?

'Eigenlijk komen deze dingen goed van pas. Laten we teruggaan, jij als man en ik als vrouw,' zei de dominee, 'dan gaan wij die dingen ook verkopen, voor mensen die eens iets anders willen in hun leven. En niemand die ons herkent. En dat vond Dorus wel een heel goed plan. En zo kregen ze een toverwinkeltje op de oude straat, waar veel zaken werden gedaan. Over Dorus en de dominee werd steeds minder en minder gesproken, maar over het toverwinkeltje elke dag meer. Vanuit heel het land kwamen ze naar het toverwinkeltje, en velen bleven ook gewoon in Kampen wonen. Maar al gauw werd er gesproken over een kikker-invasie. En Dorus en de dominee wisten precies hoe dat gebeurd was. En op een gegeven moment waren er zoveel kikkers in Kampen, dat de mensen weer begonnen te praten over Dorus en de dominee. 'Ach, waren zij nog maar hier, dan was dit allemaal niet gebeurd. Want bij Dorus konden ze in z'n kleren wonen, en de dominee, die zou de kikkers wel kunnen wegjagen. Ja, die dominee die was toch wel zo wijs. Die zou er wel wat op weten. En die Dorus, dat was toch zo'n sportheld, die zou de kikkers wel in een zak kunnen krijgen om ze naar het bos of het meer te brengen. Waren ze nog maar hier.' Maar Dorus en de dominee wisten wel beter. Ze hadden het zo goed naar hun zin. En ook toen er standbeelden van hen werden gemaakt, hadden ze niet de neiging om even tevoorschijn te komen.

Maar op een dag kwam de baas van belastingen bij hen langs. En na de uitbetaling zijn ze maar met hun winkeltje gestopt, omdat de belasting veel te hoog was. Dorus werd weer gewoon Dorus, en de dominee werd weer gewoon dominee. En zelfs de kikkers werden weer normaal, want voor een kikker in Kampen te wonen is de belasting helemaal onbetaalbaar.

DE LEEUW VAN NUNSPEET

Kraterik woonde in een huisje vlakbij het bos van Nunspeet. De mensen zeiden dat hij een kinderlokker was, en gingen daarom liever niet met hem om. Niemand wist eigenlijk precies waar dat gerucht vandaan kwam, maar iedereen nam het aan, want als het eens waar was ... Kraterik had vroeger geschiedenis gestudeerd, en was zelfs leraar geweest op school. Maar sinds zijn vrouw was overleden ging het slechter met hem. Op een dag ging Kraterik wat boodschappen doen in het centrum. Een vrouw staarde hem aan, en plotseling gilde ze : 'Het is Kraterik, het is Kraterik, die kinderlokker.' Maar niemand scheen er acht op te geven. 'Kraterik ? Wie is dat ? Ach, er zijn hier geen kinderlokkers,' zei iemand nors. Het leek erop dat Kraterik z'n slechte naam aan het kwijtraken was. Er gingen immers jaren overheen, en de mensen werden anders. Iedereen scheen het een beetje vergeten te zijn. En ook de vrouw die het rondriep werd rustiger.

Op straat kwam Kraterik een oude vriendin van hem tegen. Ze vroeg of hij met haar meewilde naar huis. Dan konden ze eens wat bijpraten. Die oude vriendin kende de geruchten over Kraterik niet. Kraterik scheen opgelucht. Samen aan de thee hadden ze het nog eens over hun schooltijd vroeger. Ze hadden samen geschiedenis gestudeerd. Ze konden zich nog hun oude leraar herinneren. Wat had die man toch een fantasie. Hij vergeleek de geschiedenis altijd met dieren en voorwerpen, en zo kon iedereen het altijd goed onthouden. Ja, door de gelijkenissen van die leraar konden ze de verhalen van de geschiedenis nog steeds navertellen. Die leraar woonde ook in Nunspeet. Hij werd weleens de leeuw van Nunspeet genoemd. Hoe dat gekomen is ? Luister dan maar eens naar dit verhaal.

Die oude leraar scheen vroeger boer te zijn geweest. Maar hij moest zo hard werken dat hij er rugpijn van kreeg. Toen is hij maar geschiedenis gaan studeren, en al snel werd hij leraar op een school. In het begin ging dat niet erg goed. Hij werd vaak door vervelende kinderen uitgescholden, omdat hij een beetje krom liep. Dat kwam van het harde werken op het land. Maar door zijn kleurrijke verhalen begonnen de kinderen steeds meer respect voor hem te krijgen. Vaak gingen kinderen na schooltijd met hem mee naar huis, omdat hij zulke mooie verhalen kon vertellen. En toen één van die kinderen op een avond niet meer thuiskwam, dachten ze allemaal dat hij daar achter zat. Jarenlang was dat kind vermist, en al die tijd was hij de verdachte, ja, het werd zelfs zo erg, dat hij zijn baan erdoor verloor en zich niet meer op straat kon vertonen. Door gebrek aan bewijs hoefde hij nog net niet de gevangenis in. Iedereen was bang voor hem, en hij kreeg de bijnaam : De leeuw van Nunspeet. Hij is die naam nooit kwijtgeraakt, zelfs niet toen na vele jaren het vermiste kind weer opdook. De leeuw van Nunspeet scheen met het alles niets te maken hebben gehad. Het kind scheen problemen thuis te hebben, en heeft toen jarenlang door de grote steden gezworven. Er was eigenlijk maar één reden voor dit kind om weer naar huis te komen, en dat was om nog eens te kunnen luisteren naar de prachtige

verhalen van die oude leraar.

Maar zoals je misschien wel kunt begrijpen : Dat deed die oude leraar na dit alles niet meer. Van bitterheid en verdriet is die oude geschiedenisleraar uit Nunspeet weggegaan. Maar zelfs jaren na dit feit werd er nog steeds over de leeuw van Nunspeet gesproken. En stukje bij beetje werden de feiten verdraaid, en wisten velen niet hoe het nou precies zat. 'Ja, het had te maken met een kinderlokker,' wist iemand te vertellen. En een ander wist te vertellen dat het over een geschiedenisleraar ging. En zo werd Kraterik hier min of meer de dupe van. Er waren allerlei vreemde en heldhaftige verhalen ontstaan rondom de leeuw van Nunspeet. De één werd er erg bang van, en de ander vond ze fascinerend, op z'n zachtst gezegd.

Nu Kraterik dan al een tijdje geen geschiedenisleraar meer was, begon de aandacht zich een beetje te verleggen naar nieuwe geschiedenisleraren, en dat ging zo ver, dat er op een gegeven moment bijna geen geschiedenisleraren in Nunspeet meer te vinden waren. Men durfte bijna geen geschiedenisboeken meer in huis te hebben, bang om voor de leeuw van Nunspeet aangezien te worden. En naarmate de tijd verstreek had de leeuw van Nunspeet niets meer te maken met kinderlokkerijen, maar meer met heldendom. En die hysterie kon men eigenlijk niet aan. Zo zou de leeuw van Nunspeet het dorp voor allerlei gevaren hebben behoed en uit allerlei verschrikkingen hebben gered.

Die oude vriendin van Kraterik wilde hem iets laten zien. Het was een boek over de leeuw van Nunspeet, met de meest vleiende legendes. Kraterik glimlachte : 'Dat zou onze oude geschiedenisleraar eigenlijk moeten lezen.' Maar goed, niemand wist waar hij heengegaan was, omdat hij in de tijd met stille trom was vertrokken. Ze besloten op onderzoek uit te gaan. Na een lange zoektocht kwamen ze erachter dat hij door de grote steden zwierf. Ze besloten hem te gaan zoeken. Dat viel niet mee, maar met een paar gouden tips van andere zwervenden kwamen ze erachter waar hij op dit moment verbleef.

In de boshut van hun oude leraar aangekomen zagen ze hem zitten. Hij herkende ze niet, en wilde eigenlijk niets met hen te maken hebben. 'Er is iemand die flink veel geld verdient met uw verhalen, Mijnheer van Lenden,' zei Kraterik. 'Ach,' zei de oude leraar, 'laten ze met hun geld ten verderve varen ... Wat heb ik daarmee te maken ...' En toen haalde Kraterik langzaam het boek tevoorscheen. 'Ja,' zei de oude leraar nors, 'die schrijver ken ik wel. Die heeft nog bij mij in de klas gezeten, en mij flink in het ongeluk gestort.' En toen begon de oude leraar zulk leeuwengedrag te vertonen, dat Kraterik en die oude vriendin maar snel vertrokken. Wel hadden ze het boek voor hem op z'n tafel gelegd.

Na enige tijd was er telefoon voor Kraterik. Het was de leeuw van Nunspeet. Kraterik was blij hem te horen. 'Zeg, ik wilde je nog even bedanken voor dat boek,' zei de oude leraar. 'Het is een samenbundeling van de mooiste verhalen die ik vroeger altijd vertelde. Ik was ze eigenlijk allemaal een beetje vergeten na alles wat er was gebeurd. Maar dit is het mooiste geschenk in mijn leven. Zo

mooi, dat ik graag weer naar Nunspeet terug zou willen komen.' Kraterik had tranen in zijn ogen. En zo gebeurde het. De oude leraar ging weer in Nunspeet wonen, dichtbij Kraterik, vlakbij het bos. De jongen die het boek geschreven had werd ook ingelicht. Wat was dat allemaal een groot misverstand geweest, zeg. En al snel vielen de leeuw van Nunspeet en de jongen elkaar in de armen. De jongen had vaak naar zijn oude leraar gezocht, maar zonder resultaat. Nu was alles dan toch gelukkig goed gekomen. En heel Nunspeet was blij dat het z'n leeuw had teruggekregen.

HET PAARSE COMPLOT

Junos was het zoontje van een oude hertog in Nunspeet. Ze woonden in het kasteel dichtbij de molen. Junos had geen broertjes of zusjes, en zijn moeder was lang geleden overleden. Wel had Junos een stiefmoeder, maar zij was vaak weg. Op een dag moest Junos boodschappen doen voor zijn stiefmoeder. Hij moest daarvoor naar het dorp fietsen, en ook naar een zaak met spiegels gaan. Zijn stiefmoeder wilde een paarse spiegel voor in haar slaapkamer. Onderweg kwam Junos een paar kwajongens tegen. 'Zeg, looshelm, waar ga jij met die spiegel naartoe ?' riepen ze. En met hun brommers kwamen ze achter hem aan. Al snel hadden ze de spiegel te pakken en wierpen het op de straat.

Thuisgekomen wachtte Junos niet erg veel begrip op. Zijn stiefmoeder was razend. 'Die spiegels zijn duur, Junos, en je had een tas moeten vragen aan de zaak waar je die spiegel gekocht hebt. Dan konden die jongens hem niet zien.' Ook zijn vader vond het erg dom van Junos. 'Junos, je had een andere weg moeten inslaan, want je weet dat daar altijd die jongens met hun brommers staan. Ze doen van alles om mensen het leven zuur te maken.' Junos moest de volgende dag naar de zaak terug om van zijn eigen geld een nieuwe paarse spiegel te halen. Maar de baas van de spiegelzaak kreeg het al snel door, en al gauw vertelde Junos hem het verhaal. 'Weet je wat,' zei hij, 'wij brengen de spiegel wel even met de auto van de zaak langs. En natuurlijk hoef je daar niets voor te betalen, want jij kon er per slot van rekening niks aan doen dat die andere spiegel kapotging. En voor de schrik mag je een extra dure uitzoeken, eentje met parfumspuiten en met een speeldoos erin. Dat zal je moeder prachtig vinden.'

'Het is mijn moeder niet,' zei Junos, 'het is mijn stiefmoeder, en als ik er eentje uit mag kiezen, dan wil ik de allergoedkoopste.' De baas keek een beetje beteuterd. 'Maar mag je haar dan niet ?' vroeg hij. 'Niet echt,' zij Junos, 'want sinds zij er is krijg ik altijd overal de schuld van.' De baas van de spiegelzaak keek erg bedenkelijk. 'Ik denk juist dat je je stiefmoeder en je vader moet opvrolijken, want ze zullen het wel erg moeilijk hebben als ze zo tegen je doen,' zei hij voorzichtig. 'Misschien hebt u gelijk,' zei Junos. 'Laten we het dan maar doen.'

En zo gebeurde het. De bijzondere spiegel werd in de bestelbus van de zaak naar het kasteel gebracht. De oude

hertog en zijn vrouw waren er erg blij mee. En even leek het erg goed te gaan in het gezin. Maar na een tijdje begon de stiefmoeder weer erg te klagen naar Junos en hem van veel dingen de schuld te geven. 'Mamma,' zei Junos, 'is er soms iets met de spiegel gebeurd ?' De stiefmoeder was erg verrast omdat Junos haar voor het eerst 'mamma' had genoemd. 'Ja,' zei ze heel zacht, terwijl haar gezicht een beetje vertrok. 'Ik durfte het je eigenlijk niet zo goed te zeggen, maar de speeldoos springt aan op de meest vreemde momenten, zelfs als we slapen, en de parfumspuiten geven veel te veel parfum af.' Maar daar wist Junos wel wat op. Ze zouden iemand van de spiegelzaak ervoor laten komen. Na een tijdje werd er aangebeld. Het was de baas van de spiegelzaak. Al snel zag hij wat er aan de hand was. Het mechanisme van de spiegel was stuk. 'Ik kan zien dat de spiegel veel gebruikt werd, u was er zeker erg blij mee,' zei de baas van de spiegelzaak. De stiefmoeder knikte. 'Nou,' zei de baas. 'Ik heb voor u een nieuwe paarse spiegel meegebracht. Het is hetzelfde model, maar er zitten ook kleine lampjes bij in allerlei kleuren.' De stiefmoeder was erg verrast.

En weer scheen het een tijdje erg goed te gaan in het gezin van de oude hertog. Maar op een dag hoorde Junos iets stukspringen. Hij rende naar de kamer van zijn stiefmoeder, en zag haar daar in tranen zitten terwijl de spiegel kapot op de grond lag. 'Dat stomme ding maakt me gek,' zei de stiefmoeder. 'De lichtjes knipperen de hele tijd, ook nadat ik ze heb uitgezet. Ze springen gewoon weer aan. Ik word er ziek van.' Huilend viel ze Junos in de armen. Dat was voor de eerste keer dat ze hem omhelste. Junos kreeg er een brok van in z'n keel. 'Mamma, ik zal snel de spiegelzaak wel weer bellen. Ik weet zeker dat de baas ons nu een nog betere zal geven.' Maar de stiefmoeder huilde : 'Nee, Junos, ik wil nooit geen spiegel meer op m'n kamer zien. Het is afgelopen ermee.' En sindsdien was Junos z'n stiefmoeder altijd het zonnetje in huis. Ze was zichtbaar opgelucht toen de spiegel weg was, en ze zou er nooit meer één in haar kamer neerzetten ... nooit meer.

Na een tijdje kwam Junos nog eens terug bij de spiegelzaak om te vertellen wat er gebeurd was. De baas van de spiegelzaak was zichtbaar blij. 'Ach, Junos, weet je,' zei hij, 'die spiegels zijn zo gemaakt. De geschiedenis heeft wel bewezen dat zulke spiegels heel opvoedkundig zijn, en veel problemen in gezinnen voorkomen en wegnemen. Ze zijn gemaakt door een speciale fabrikant.' En toen pakte de baas weer zo'n paarse spiegel, en draaide de onderkant boven. Daar zat een klein stickertje waar hij op wees. 'Zie, hier staat het,' zei hij : 'het paarse complot.' Junos glimlachte, en na nog even met de baas van de spiegelzaak door te praten ging hij fluitend naar huis.

GROEN GELUK

Theo had een vogelzaak in Nunspeet. Het waren geen gewone vogels, maar speelgoedvogels. De meeste mensen

vonden het maar een vreemde winkel, maar kinderen gingen er graag naartoe. Eigenlijk alleen maar om te kijken, want het speelgoed was veel te duur. Eigenlijk kochten daar alleen maar mensen met heel veel geld wat, en vaak kwamen zij vanuit het hele land. Hoge heren uit de politiek bijvoorbeeld, en rijke sterren. Vaak kochten ze dan spullen voor hun kinderen, maar soms ook wel voor henzelf. Het waren van die mensen die altijd op de televisie te zien waren. En als er dan gewone mensen in die winkel kwamen, dan was dat niet om de winkel, maar om die beroemde mensen te zien met hun kinderen.

Reginald wilde hier wat aan doen. Hij vond dat Theo zijn speelgoed best wel wat kon aanpassen en de prijs best wel wat lager kon maken, zodat ook wat meer gewone mensen hun inkopen daar konden doen. Ouders klaagden vaak over hun kinderen die weer eens bij Theo in z'n winkel waren geweest. Ze zeurden dan voortdurend om geld om ook zulk vreemd vogelspeelgoed te kunnen kopen. En ook de politie klaagde steen en been, omdat er zoveel gestolen werd. Vaak werden de daders ertoe aangezet nadat ze bij Theo in de winkel waren geweest. Door wie dan ? Door hun eigen verlangen naar dat bijzondere speelgoed.

Bij Theo zelf kon niemand inbreken. Dat was nog nooit gebeurd, en dat zou ook niet zo snel gebeuren. Theo had namelijk overal ronde tegeltjes in z'n winkel hangen. Het waren een soort alarmpjes die al aangingen als je het speelgoed aanraakte. Nee, bij Theo mocht je niks aanraken. Alleen kijken. Zodra het speelgoed werd opgetild of bewogen, dan gingen de pijnscheuten door je lichaam. Het was allemaal electrisch, en die stroom ging er pas af nadat je het gekocht had. Nee, inbraak was onmogelijk. Er was eens een oude dame die eens per ongeluk een stuk speelgoed in Theo's winkel aanstootte. Ze heeft er dagenlang van in het ziekenhuis gelegen. Nee, klantvriendelijk is Theo's winkel vooral niet.

Reginald had al zijn eigen club opgericht, een slachtoffersvereniging. Natuurlijk draaide dit allemaal om Theo's winkel. Reginald was eens op bezoek geweest bij Theo, die zelf boven zijn winkel woonde. Er hingen daar vreemde groene ronde tegeltjes aan de muur. Toen Reginald een slok van zijn thee nam begonnen die groene ronde tegeltjes te draaien en te zoemen. Ja, er gebeurden daar vreemde dingen bij die Theo. Reginald wilde nu eens naar buiten brengen wat er allemaal bij Theo in huis gebeurde. Hij scheen de enige te zijn die ooit in Theo's huis is binnengeweest. Naast Theo zelf dan. Tenzij er nog anderen waren die daar nooit over hebben durven praten. Of hen die het niet meer konden navertellen. Al tijden werd er namelijk gespeculeerd over een grote groep vermiste personen. Maar de authoriteiten vonden Reginald's gedachten daarover te ver gingen. Ze wilden eigenlijk dat Reginald zou stoppen met zijn club tegen Theo, omdat ook Theo zijn rechten had, en niets deed wat eigenlijk verboden was. Maar Reginald was druk bezig iets te zoeken wat hij tegen Theo zou kunnen gebruiken.

Op een dag besloot Reginald om nog

eens bij Theo op bezoek te gaan. Er was iets veranderd aan Theo's winkel. Er hingen nu grote groene ronde tegels naast de ingang. En opeens kon Reginald geen stap meer verzetten, alsof hij door een omgekeerde magneet werd tegengehouden. Maar andere mensen konden gewoon naar binnen, en ze keken hem aan alsof hij gek was. Maar al snel hoorde hij dat hij niet de enige was die niet meer naar binnen kon. Theo had magnetische kaartjes voor gewilde klanten laten maken, zodat ze door de groene magnetische tegels niet afgeweerd werden. Op een dag kwam er politie bij de winkel. Ze kwamen voor een onderzoek. Nee, niet dat de politie bij Theo onderzoek deden, maar net andersom. Theo zou de politie onderzoeken. Reginald vond het maar vreemd en verdacht. Soms kwamen er zelfs sterren uit het buitenland, en andere hoge mijnheren, zoals presidenten, koningen, legerofficieren en ga zo maar door.

Niet lang daarna werd Reginald opgepakt vanwege spionage. Reginald wilde Theo nu wel eens snel spreken. Reginald moest een erg hoge boete betalen voor elk blad wat hij had uitgebracht over Theo's winkel. Dat waren wel over de twintig bladen. Reginald besloot maar om zich helemaal niet meer met Theo te bemoeien. Het leverde toch alleen maar ellende op. Hij zette een punt achter zijn slachtoffersvereniging.

Na een lange tijd kwam hij Theo tegen op straat. 'Hey, Theo,' zei hij, 'zeg, heb je nog steeds die winkel met dat vogelspeelgoed ?' Maar Theo wilde niks van hem weten, en liep haastig door. Snel probeerde Reginald het weer te vergeten. Na een lange tijd kwam hij Theo weer eens tegen, maar ditmaal besloot hij niks te zeggen, en draaide hij zich snel weer om. Ook Theo maakte zich snel uit de voeten. Maar een dame had gezien hoe de heren naar elkaar deden, en greep ze beiden in de kraag. 'Wat is dat hier,' krijste ze, 'kunnen jullie elkaar niet eens normaal groeten ? Wat is dat voor een gebaar.' En ze schudde Theo eens flink door elkaar, en toen Reginald. Het was al een wat oudere dame. 'Zeg, weet u wel wie ik ben ?' zei Theo zachtjes en voorzichtig. 'Nou nee,' zei de oude dame, 'ik woon hier al erg lang, al sinds mijn geboorte eigenlijk, en ik heb u hier nog nooit gezien, maar dat geeft u niet het recht om u zo te gedragen.' Theo zakte een beetje ineen en zei zacht : 'Ik ben Theo van de vogelzaak.'

Maar toen werd de oude dame erg kwaad. 'Oh, van dat dure vogelspeelgoed ? Al het geld wat mijn man verdiende is daar altijd aan opgegaan om onze kleinkinderen rustig te houden, en door onze schulden is hij tot overmaat van ramp ook nog eens gokverslaafde geworden in de hoop eens een miljoentje te winnen. Van de vogelzaak zei u ? U heeft onze hele familie gerampaneerd. Maar liefst al mijn kinderen en kleinkinderen zijn hierdoor gokverslaafden geworden, hopende op het miljoentje wat ons uit de schulden zou kunnen helpen. Wij zijn daardoor de armste familie van het hele land geworden. Hoort u dat ?'

'M..maar wie bent u dan ?' stotterde Theo ... 'Ik heb u ook nog nooit gezien.'

'Mijn man en ik werkten heel vroeger in die alarmzaak waarvan u al uw electrische en magnetische alarms hebt,

en dat is maar goed ook, want iedereen moet maar ver bij u uit de buurt blijven,' zei de oude dame.

DE GEKKE PIRAAT

Jorit den Herder was misschien wel één van de beste glazenwassers die Nunspeet ooit gekend heeft. Hij had maar één oog, maar de burgemeester wilde niemand anders dan hem om de ruiten van het gemeentehuis te laten schoonmaken. De glazenwasser liet altijd prachtig glanzende ruiten achter. Op een keer vroeg de burgemeester aan hem wat nou het geheim was van die prachtig glanzende ramen. 'Groene blubber, mijnheer,' zei Jorit.

'Groene blubber ?' vroeg de burgemeester geschokt ... 'Ja, dat haal ik wel eens uit wat bosvijvertjes ...' zei Jorit weer. 'Bosvijvertjes ?' vroeg de burgemeester angstig ... 'waarom doe je dat eigenlijk ?' En toen legde Jorit hem uit dat er in bosvijvers goede gezonde schoonmaakproducten ronddrijven. Maar de burgemeester vond het maar vies. 'Hoezo is het goed en gezond ? Ik wil m'n ramen schoonhebben,' zei de burgemeester, die bijna rood aanliep. 'Ach,' zei Jorit een beetje plomp, 'soms moet je eerst iets erg vuilmaken om het schoon te krijgen. Het vuil neemt namelijk ook altijd het andere vuil mee, en dat kun je dan gewoon wegvegen zodat het echt brandend schoon wordt.'

'Wegvegen ?' zei de burgemeester woedend ... 'Noem je dat ramenlappen ... gewoon wegvegen ? Ik zal jou eens 'gewoon wegvegen'.

En vanaf toen mocht Jorit den Herder niet meer in Nunspeet wonen. Wel kreeg hij ergens een boshuisje aangewezen, dichtbij zijn vijvers. Hij mocht het niet wagen om ooit nog eens een voetstap in Nunspeet te zetten. Soms kun je maar beter niet je geheimen vertellen, zolang de mensen tevreden zijn. Dat had Jorit den Herder nu wel geleerd. Jorit gebruikte de groene blubber voor heel veel dingen. Hij kon er goed vloeren mee schoonmaken, en zo nu en dan waste hij z'n kleren er ook in ... Jorit had sindsdien niet echt veel meer te doen. Vaak staarde hij in de bosvijver en liet er kleine bootjes in ronddrijven ... Meestal waren dat kleine piratenscheepjes die hij eens van zijn oma had gekregen. Op een dag kwam er een vis naarboven zwemmen ... 'Blub, blub ...' zei de vis ...'zeg, wat is er met jou aan de hand ... blub, blub ... je kijkt zo sip ...' En toen begon hij het hele verhaal aan de vis te vertellen. De vis kreeg direkt erge medelijden met hem ... Het was een tovervis, maar dat wist Jorit nog niet ... Wel was hij erg verbaasd dat vissen konden praten. Hij was erg verbaasd, en dacht dat hij droomde. ... 'Nee, je droomt niet,' zei de vis ...'ik denk dat die burgemeester droomt ... want spul van de bosvijver is goed spul ... en je kunt het voor veel dingen gebruiken ...'

'Ja, maak hem dat maar eens wijs,' zei Jorit ... 'Je kent hem niet ...'

'Ik ken hem wel,' zei de vis ...'en het is mijn type niet ... Luister ... ik heb een plan.' Jorit schoof wat dichterbij ... en de vis vertelde hem vervolgens het plan : 'Jij gaat je verkleden als een piraat, en dan ga jij naar Nunspeet om

je piratenscheepjes te verkopen, en dan moet je er heel gek bij dansen. Doe maar net alsof je gek bent, dan zullen ze denken : 'Ach, een dronken piraat met een oorlogstrauma ... Laten we hem helpen. We brengen hem naar een goed huis, met kameraden en met zorg.'

De burgemeester zal dan echt wel medelijden met je hebben, Jorit, en dan zal hij misschien wel denken : 'Ach, laat hem de ramen maar weer wassen.'

En zo gebeurde het, zoals de vis had gezegd. Het leek wel alsof de burgemeester betoverd was ... En al snel kon Jorit weer aan de slag met ramenwassen, en niemand heeft hem ooit meer gevraagd waarmee hij dat deed.

Jorit was de vis erg dankbaar, maar hoewel Jorit wel weer glazenwasser mocht zijn, mocht hij nog steeds niet de ruiten van het gemeentehuis wassen. En daar was Jorit niet erg blij mee. Maar daar wist de vis wel wat op. In die tijd had Nederland nog een koning, en Jorit moest een brief schrijven naar de koning om hem uit te nodigen in zijn boshuisje. Daaronder moest hij neerzetten : van de beste glazenwasser van Nunspeet. De koning ging direkt op zijn aanbod in, en al gauw kwam hij langs in een zilveren koets. Deftig stapte hij uit, terwijl wat dienstknechten en lakeien de rode loper uitrolden tot in het boshuisje. Jorit den Herder had heel lekker gekookt, en de koning vond het een hele eer om bij de beste glazenwasser van Nunspeet uitgenodigd te zijn. Alles gebeurde volgens het plan van de vis.

De vis had Jorit ook opgedragen, dat als de koning zou hebben gegeten, dan moest hij ook de koning uitnodigen om in de bosvijver te baden. En Jorit moest zeggen dat dat zeer gebruikelijk is in Nunspeet, en vooral onder glazenwassers. Wanneer de koning dan in de bosvijver zou zitten, dan moest Jorit snel even een foto maken, als aandenken aan een onvergetelijke dag.

En zo gebeurde het. De koning vond het zelf ook onvergetelijk. De vis had Jorit opgedragen om daarna met de ontwikkelde foto naar het gemeentehuis te gaan, om het aan de burgemeester te laten zien. Sindsdien gingen de burgemeester en zijn wethouders vaak naar de vijver om daar te baden ... in de groene blubber, en voortaan mocht Jorit weer glazenwasser zijn van het gemeentehuis ... en niet alleen dat ... Hij mocht voortaan ook de ramen lappen van het paleis van de koning ... En zo werd Jorit den Herder in Nunspeet een levende legende ...

HET VREEMDE HUIS

Mevrouw van Dalen woonde met haar hond in een flatje, ergens in Nunspeet. Ze ging vaak met haar hondje wandelen, en beleefde soms vreemde avonturen. Ze had een voorliefde voor vreemde gebouwen, en soms zocht ze heel Nunspeet af om er eentje te vinden. Als ze er dan eentje had gevonden, bleef ze soms tijden staren. Niet iedereen had daar behagen in, en soms kwamen de mensen naar buiten om haar weg te jagen. Ze had dan weleens de neiging om haar hond erop af te sturen. Ze dacht dat kijken geen kwaad kon,

maar de mensen hadden privacy nodig ... 'Dan moesten ze maar niet zulke vreemde gebouwen uitzoeken,' dacht mevrouw van Dalen ... Maar ja ... wat is vreemd ? ... misschien vonden ze haar wel vreemd ... Mevrouw van Dalen vond haarzelf trouwens ook een beetje vreemd, maar daarom zocht ze ook naar vreemde gebouwen ... Ze was geinteresseerd in het vreemde. Maar als Nunspeet nu vol zou staan met vreemde gebouwen ... Was het dan nog wel vreemd ? Of werd dan het gewone ineens vreemd ?

Mevrouw van Dalen hield erg veel van vreemde dingen. Haar hele huis stond er vol mee ... Ze wist er het liefst zo min mogelijk vanaf, zodat het toch allemaal zo vreemd mogelijk bleef. Als ze een kaartje kreeg van iemand, keek ze liever niet op de achterkant van wie het was, zodat het voor haar toch allemaal een beetje vreemd bleef ... Ook de boeken die ze las, las ze nooit helemaal uit, zodat het altijd een vreemd einde bleef. Ja, de boeken moesten vreemd blijven. Ze las graag boeken over spoken, en had een voorliefde voor jeugdboeken. Ze moesten zo vreemd mogelijk zijn, bijna griezelig. Maar niet te griezelig, anders durfte ze 's nachts niet te slapen. Als iets te vreemd werd, dan werd het ook griezelig. Ze was zelf ook een tijdje schrijfster van jeugdboeken geweest, en ze maakte nogal faam. Ze is daar toen mee gestopt, omdat ze zo niet meer vreemd kon zijn. Ze wilde het liefst toch nog wel een beetje vreemd blijven. Die boeken waren soms erg griezelig, zo griezelig, dat ze vaak met lichten aan sliep. Eigenlijk durfte ze niet meer te schrijven, want ze wist waar dat op uitliep. Op straat werd ze heel soms herkend door kinderen.

Ook krijgt ze nog wel eens brieven van ouders die vragen wanneer er weer boeken van haar uitkomen. Mevrouw van Dalen heeft ook hele vreemde lampen door haar hele huis staan, met vreemde lichten. Ze gelooft dat vliegende schotels bestaan, maar de mensen denken dat dat bij schrijvers hoort. Zij mogen en kunnen meer dan anderen, omdat ze schrijvers zijn. Ze kunnen soms hele vervelende dingen zeggen, terwijl niemand daar iets van zegt, omdat het schrijvers zijn. Het lijkt wel alsof alles wat ze doen of laten toch niet echt is. Dat vond ze altijd wel een veilig gevoel.

Wel gaat ze nog eens in de twee weken naar bejaarden toe om hen gezelschap te houden, en wat te helpen. En ze is ook leesmoeder op een basisschool, en dat terwijl ze nooit moeder is geweest. Ze is gescheiden. Haar man is op een dag weggelopen vanwege al die griezelige boeken die ze schreef. Hij kon er ook niet meer goed van slapen. Ze mist hem niet, ja, als kiespijn. Hij had niet echt gevoel voor humor. Hij had een hele grote baard, een hele donkere stem en een bril met ronde glazen. Als ze hem 's nachts in het donker tegenkwam schrok ze zich altijd lam. Ja, vroeger was haar huis echt een spookhuis. Ze denkt nog wel eens hoe het zou zijn als Arend er nog zou wezen ... Ze hoorde van iemand dat hij nu ook schrijver zou zijn ... en nog wel van griezelboeken ... Ja, ja, ze ziet het al helemaal voor zich ... nu gaat hij faam maken met haar verhalen ... De Griezelmevrouw, geschreven door Arend Koophaar ... Maar goed, wie zegt haar dat hij echt schrijver is geworden ... Ach, misschien is het allemaal om de nachtmerries van vroeger te kunnen verwerken .... onder

het mom van ..confronteert dat wat jou beheert ... zoiets als schaken tegen de haken ... Niet weglopen, maar .... Oh wee, als hij maar niet terug zal komen ... Nee, dat zou ze niet aankunnen ... Dan zou ze weer alles van zich af moeten schrijven ... zoiets als : Terug Naar het Spookhuis ... Nee, daar moet ze niet aan denken ...

Op een dag op de basisschool werd ze geconfronteerd met iets dat haar niet zo snel zou loslaten ... De kinderen hadden een nieuw boek uitgezocht dat voorgelezen moest worden ... en het was inderdaad een boek van haar gescheiden man ... Doe het met Knoopjes ... geschreven door Arend Koophaar ... Eén of ander dom boek over knoopjes die tot leven komen en allerlei gemene dingen uithalen ... Dan denk je dat je normale kleren draagt ... Zoiets als : Pas op wat je koopt ... Maar goed, de kinderen lezen voor, en zij zal luisteren ... iets wat al erg genoeg is ... Opgedragen aan Martha Koophaar-Van Dalen ... 'Verhip, dat ben ik ... zou hij ? ... Nee, dat kan niet waar zijn ... Het boek is gedateerd vlak na de trouwdag ... Ik heb nooit geweten dat hij schreef ...'

De kinderen vonden het een geweldig boek ... Het was zo griezelig dat haar eigen boeken er voor op de loop gingen ... Misschien dat hij van zichzelf en z'n boeken zo bang is geworden ... Misschien dat alles daar bij bleef ... Hoeveel boeken heeft die knakker uitgegeven ? ... Na het lezen van Doe het met Knoopjes bleek er tot haar grote verbazing ook nog een deel twee te bestaan ... Opgedragen aan Martha van Dalen ... 'Dat ben ik ... dat moet van na de scheiding zijn ...' En ja hoor, het bleek nog niet zolang geleden geschreven te zijn ... De kinderen vonden het eerste deel zo geweldig dat ze ook voor het tweede deel hadden gekozen ... 'Arme ik ...'

Het ging ditmaal over een man met een grote baard met brillen als knopen ... Dat moest hij zijn ... In de nacht kwamen de knopen tot leven om hem te achtervolgen, en ze hielden hem gevangen in één of ander kasteel ... Hoe verzint ie het ... Wat knopen wel niet allemaal kunnen ... Je leest het in dit boek ... 'Was ik nog maar een kind, dan zou ik dit misschien nog leuk vinden ....' Maar ze merkte al erg snel, dat de kinderen erge medelijden hadden met de man van het verhaal. Het zou je maar overkomen. 'Straks moet ik hem ook nog bevrijden uit dat kasteel ... Hij heeft me trouwens nooit verteld waar hij naartoe is gegaan ... Zouden de knopen ...? ...Nee, dat kan niet waar zijn ...'

Ik ben maar gestopt met leesmoeder zijn ... Als het allemaal zo ver moest gaan ... Maar op een dag werd er aan de deur gebeld ... Het was Arend ... 'Zeg, kom binnen, jongen, lang niet gezien ...' Tja, wat moest ik anders zeggen ...

'Arend, niet bang zijn voor de boeken, hè, ze zijn aan de riem ... Ze doen niks ... Ze blaffen hooguit een beetje ...' Ik deed van alles om hem tot rust te brengen. Ik wilde dat hij zich op z'n gemak zou voelen ... Laat ik hem maar niet vragen hoe hij uit dat kasteel is gekomen ... en geen woord over de knopen ...

Hij ging zitten ... op z'n oude stoel, waar hij altijd zat ... Stak z'n pijp aan ... Iets wat erg lang duurde ... Terwijl ik

steeds zenuwachtiger werd ... 'Zeg, waar kom je eigenlijk voor ?' vroeg ik ineens brutaal, met direkt daarachteraan : 'Moet je koffie ... thee ... of misschien ... sap ?'

'Ja, doe me maar wat sap,' zei hij rustig ... Maar nu kon ik me niet meer inhouden : 'Zeg kerel, ik heb je boeken gelezen ...' Ineens begonnen z'n ogen te stralen ... Maar toen zakte hij weer ineen ... 'Ik denk dat ik maar ga,' zei hij ... 'Wacht,' zei ik ... 'je hebt je sap nog niet op.' In één teug dronk hij z'n beker leeg, zette het hard op tafel neer, en stond op ... 'Mag ik een boek van je lenen ?' vroeg hij ... 'Oh nee,' schreeuwde ik ... 'daar komt niks van in ... want straks heb ik het allemaal weer gedaan ... heb ik je weer banggemaakt, en kom je weer viereneenhalf jaar niet opdagen ...'

'Wat is enger,' vroeg hij ineens ...'lezen of niet lezen ...' Ja, daar vroeg hij me wat ... Het zette me wel even aan het denken ... waar zou je nou banger van worden ... Dat hij bang was, dat was een feit ... of hij nou las of niet ... De vraag was wat het beste zou zijn in deze situatie ... Lezen kan ook verwerken zijn ... En wat had ik te verliezen ... Ten slotte zei ik : 'Okay, neem elk boek wat je maar wilt in dit huis mee om te lezen ... Jouw eigen keuze ...' Hij was daar zichtbaar blij mee, en ook ik wilde echt alles begrijpen ...

'Heb je mijn kaarten nog gehad ?' vroeg hij ineens ... Het was alsof ik groen, rood en blauw werd tegelijkertijd ... Ik las nooit geen kaarten ... omdat ik toch een beetje vreemd was, en van vreemde dingen hield ... Maar nu begon mij wel wat te dagen ... Ik had een schoenendoos vol met ongelezen kaarten ... Die zouden wel eens van hem kunnen zijn ... En ja hoor, het hele knopenverhaal nauwkeurig uitgelegd ... de locatie van het kasteel, wat hij van me wilde ... alles ... Maar daar kwam ik wel erg laat achter ... Ik ook altijd met mijn vreemde manieren ... Of was dat om mezelf ergens tegen te beschermen ... Sommige dingen kun je soms maar beter niet weten ...

DE TROUWE VRIEND

De kerk is net uitgegaan. Jolle loopt op straat. Ze is pas met haar ouders vanuit Friesland verhuist naar Nunspeet. De kinderen kijken haar een beetje vreemd aan, alsof ze uit het buitenland komt. En ze praat ook zo vreemd. Daar in de verte gaat de dominee. In Friesland zijn ook dominees. Voor haar is het dus wel vertrouwd, maar er zijn ook zoveel dingen die anders zijn. De mensen praten hier anders. Jolle loopt met haar zusje naar huis. Vader en moeder gaan nog bij iemand op visite. Thuisgekomen zetten ze de radio aan. Gelukkig zijn hier ook dezelfde programma's. Ze besluiten om een eindje te gaan lopen door de weilanden. Het is zondag, alles is rustig. Na een tijdje lopen komen ze een meisje uit de klas van Jolle's zusje tegen. Het meisje vraagt of ze met haar mee willen komen. Ze gaan vanmiddag pannenkoeken eten. Het meisje woont op een boerderij. Ze hebben daar grote honden in kooien, die de boerderij moeten bewaken. Eerst gaan ze even een tijdje op de kamer van het meisje spelen. Het meisje heeft veel speelgoed, en veel poppen. 'Ja, als mijn oom komt, neemt hij altijd veel speelgoed mee,'

zegt het meisje. Jolle wilde wel dat ze ook zo'n oom had. Jolle had geen oom ... Ja, alleen eentje die in Afrika woonde, maar die was nog nooit gekomen. Jolle had wel een paar tantes, maar daar had ze niet veel mee op ...

Na een tijdje waren de pannenkoeken klaar. De moeder van het meisje was erg aardig. De vader zat in de woonkamer de krant te lezen. 'Gaan jullie ook naar de kerk ?' vroeg het zusje van Jolle. Het meisje boog haar hoofd. Nee, daar was ze nog nooit geweest. Haar vader geloofde niet in God. Ze zou graag weleens meewillen naar zo'n kerk. 'Nou, je mag weleens met ons mee,' zei het zusje van Jolle. Jolle knikte. Maar ineens stond de vader van het meisje op, en zei : 'Nou, dat heb ik liever niet.'

'Gelooft u in God,' vroeg het zusje van Jolle aan de moeder van het meisje. De moeder werd een beetje rood, en streek haar schort recht. 'Ik weet het niet, kind, echt niet.'

Toen zei het meisje ineens : 'Mijn vader en moeder geloven niet in God, omdat mijn zusje is overleden.' Jolle schrok, en ook het zusje van Jolle. Maar toen zei Jolle : 'Maar onze lieve Heer zal wel goed voor jouw zusje zorgen, hoor, daar boven in de hemel.' De moeder van het meisje had een traan in haar oog. Snel ging ze verder met het opdienen van de pannenkoeken. Na een tijdje zat iedereen aan tafel, en vader zei : 'Allen eet smakelijk.'

Na een tijdje zei het zusje van Jolle : 'Bidden jullie nooit voor het eten ?' De vader verslikte zich bijna. 'Nee, hoor,' zei het meisje, 'dat is nergens voor nodig, zegt mijn moeder altijd.' De moeder werd weer erg rood. 'Vader, kun je me even de stroop aangeven,' zei moeder. Vader knipoogte naar z'n vrouw en glimlachte lief naar haar, terwijl hij haar de stroop gaf. 'En,' vervolgde het meisje, 'opa zei altijd het is beter je brood aan de armen te geven, dan ervoor te bidden.'

'Als jullie willen bidden, dan mag dat wel hoor,' zei de moeder van het meisje vriendelijk. Ook de vader knikte erg vriendelijk. Dapper vouwde Jolle haar handjes samen en begon hardop te bidden, en ook haar zusje deed haar oogjes stijf op elkaar en bad mee. De moeder van het meisje keek een beetje ongemakkelijk naar haar man, maar hij glimlachte lief en geruststellend naar haar.

'Ik snap echt niet dat jullie bidden naar iemand die mijn zusje heeft laten doodgaan,' zei het meisje brutaal.

'Ik vind het verschrikkelijk naar dat je zusje is overleden, en ik begrijp dat je het daar erg moeilijk mee hebt. In de hemel is alles goed,' zei Jolle.

Het meisje zat met tranen in haar ogen. 'Wat is er dan gebeurd ?' vroeg het zusje van Jolle. 'Ze is verdronken,' zei de vader. Jolle schrok. 'Wat verschrikkelijk,' zei het zusje van Jolle. 'Maar ze is nu bij onze lieve Heer, en ze heeft het goed.'

'Maar waarom is ze niet meer bij ons ?' zei het meisje boos ... 'Het is niet eerlijk. En waarom zijn er zoveel mensen arm, en waarom hebben zoveel mensen pijn, en waarom is mijn opa doodgegaan ?'

'Ik weet het ook niet,' zei Jolle, 'maar eens zal alles goedkomen.' Maar het

meisje protesteerde : 'zolang het niet goed is, en zolang ik mijn zusje moet missen, zal ik ook niet bidden en geloven in God. Maar ik zou wel een keertje meewillen naar jullie kerk, mag dat pap ?' En uiteindelijk stemde de vader van het meisje toe. Ze zou voor één keertje naar een kerk mogen, omdat ze nog nooit binnenin een kerk was geweest. Ze zou de aankomende zondag samen met haar vader en moeder naar de kerk van Jolle en haar zusje gaan.

Toen het zover was was het meisje erg enthousiast. Ze vond het prachtig binnenin. Ze vond de ramen zo mooi, en er stond een prachtig orgel. Er kwam een man binnen in een zwart gewaad. Dat was de dominee. Hij had een prachtig gewaad aan. Toen gingen ze zingen uit een boekje, en iedereen stond op. Na een tijdje gingen ze allemaal weer zitten, en de dominee nam het woord. Hij liep op een trapje, totdat hij op de hoge preekstoel stond. Na een tijdje kwam er iemand met de collectebus. Het meisje gooide er veel van haar spaargeld in, wat ze van opa geleerd had. Dat deed ze ook altijd als er mensen met collectebussen aan de deur kwamen.

En toen ging de dominee bidden. En hij zei : 'Vraag nu in de stilte van je hart dat wat je van onze lieve Heer verwacht.' En ook het meisje had haar handjes gevouwen en haar oogjes gesloten, en ze vroeg zacht of ze haar zusje weer mocht terugzien.

Toen zei de dominee : 'Duizenden sterven aan honger vandaag de dag, terwijl wij het hier goed hebben. Als wij gaan leven zoals zij leven, en ons geld voor hen inzetten, dan zal ook leven aan ons geschonken worden.'

'Opa heeft altijd geld gegeven,' dacht het meisje bij zichzelf, 'en heeft altijd voor de arme mensen gezorgd, zoveel hij kon, maar toch is hij doodgegaan. Maar als de hemel echt bestaat, dan is hij nu daar, en dan heeft hij het beter, net zoals mijn zusje.' Toen de kerkdienst was afgelopen gingen de vader, de moeder en het meisje nog even met Jolle, haar zusje en haar ouders mee. Er werd niet over het geloof gesproken. Wel zei het meisje even dat ze de kerk prachtig vond. Na een lange dag kwamen het meisje met haar ouders eindelijk weer thuis op de boerderij. De vader was erg moe, en ook de moeder voelde haarzelf niet echt lekker. 'Het heeft me geen goed gedaan,' zei ze tegen de vader. 'Ik dacht teveel na over Liselotte. Het lijkt wel alsof ik het nooit verwerk.' Maar de vader schoof naar haar toe, en legde een arm op haar schouder : 'Ik voel Liselotte in mijn hart. Ik kan het niet begrijpen. Het maakt me moe, maar aan de andere kant word ik er rustig van. Ik weet dat Liselotte nog ergens is, en of dat nou in de hemel is, of ergens anders ...' zuchtte de vader.

'Ik voel alleen maar pijn, pijn ...' zei de moeder ... 'En ook dat gesprek met Jolle en haar zusje over Liselotte heeft me geen goed gedaan.'

'Het zit ook allemaal nog zo diep,' zei de vader liefdevol ... 'Haal maar diep adem ... Gelukkig hebben we elkaar en Else nog ...'

'Maar ik kan zo'n gesprek niet nog een keer aan ...' zei de moeder ... 'Jolle en haar zusje kunnen hier beter niet meer komen ...' De vader knikte ... Ook voor hem was het teveel. En eigenlijk had hij er een beetje spijt van dat hij met zijn

dochtertje en vrouw naar de kerk was gegaan, ook al had hij zelf nu het gevoel dat Liselotte bij hem was ... 'Misschien moeten we het allemaal maar even laten bezinken,' zei hij.

Maar die nacht had de vader een erge nachtmerrie over Liselotte, over de dag dat ze verdronk, en het was alsof ze voor de tweede keer verdronk. Vader had het gevoel dat ze erg dichtbij was, maar hij kon niets doen. Hij hoopte ook dat Liselotte zou voelen en weten dat hij bij haar was. Het was alsof vader in een zware tweestrijd zat over de kerk ... De kerk bracht zijn dochtertje zo dichtbij, maar ook zo ver weg ... Hij kon haar gewoon niet bereiken.

De vader wilde ten einde raad eens met de dominee praten. De dominee was een erg vriendelijke man, en erg behulpzaam. De strijd omtrend de dood was iets heel normaals in zijn ogen. De dominee had het ook over het verschil tussen de Joden en de Egyptenaren. De Egyptenaren waren heel veel met de dood bezig, terwijl de Joden het juist erg van zich afschoven. De dominee vond dat hiertussen balans moest zijn, en dat om die balans te krijgen, moet je eerst door strijd heen ... gemengde gevoelens ...

Was God het verbod om verbonden te zijn met de doden ? Of was God juist het verbond met de doden, of allebei ? De dominee vond allebei. De dominee had heel vroeg zijn vrouw aan ziekte verloren, en had sindsdien altijd een soort gevoelsmatig contact gevoeld, maar is hierin niet verder gegaan. Dat was meer iets van de Egyptenaren. Zijn vrouw raakte verzeild in het Egyptische Dodenboek toen ze van haar artsen hoorde dat ze niet lang meer te leven had. De titel schrok haar in het begin erg af, maar die titel bestond in het begin nog helemaal niet, daar het boek oorspronkelijk een andere naam had : Het Boek van het Doorkomen van de Dag. Maar toch wist ze dat ze zich moest voorbereiden op de dood. Net als de Joden zagen de Egyptenaren de dood als een doorgang naar het hiernamaals, en dit was een reis die je moest maken, en waartoe je jezelf mogelijk moest voorbereiden. Omdat het de Joodse Traditie daar vaak aan ontbrak en toch de behoefte daaraan groot was, met name onder hen die de betrekkelijkheid van het leven inzagen, of noodzakelijkerwijs daarmee te maken kregen, vonden velen heil in de lessen van de Egyptenaren. En zo ook de vrouw van de dominee. De dominee had op dat punt weinig recht van spreken, daar hij niet in dezelfde situatie zat als zijn vrouw. Maar toch wist ook hij, dat hij zich moest voorbereiden. De Egyptenaren leerden dat je de reis door het hiernamaals nu al kon maken, daar hoefde je niet eerst dood voor te gaan. En dat was misschien ook het gevoel dat de dominee had na het sterven van zijn vrouw ... dat hij nog steeds bij haar was.

Door het gesprek met de dominee besloot de vader het Egyptische Dodenboek in huis te halen. Ook zijn vrouw was erg geinteresseerd. Ze bracht een groot gedeelte van de dag door met het lezen van dit boek, dat oorspronkelijk helemaal niet zo heette. Ze merkten dat het boek hen hielp met het verwerken van de dood van hun dochtertje. In de bijbel werd het je min of meer verboden om je met de dood bezig te houden. Maar waar moest je met je gevoelens naartoe als je je eigen

kind had verloren, of je man of vrouw ? Daarin leek het gedachtengoed van de Egyptenaren een goede en bevrijdende aanvulling. De vader besloot eens om bij het eten te lezen uit dit boek, zodat ook het meisje erover zou horen.

Inmiddels waren Jolle en haar zusje op de hoogte gebracht van het feit dat ze niet meer welkom waren bij het meisje en haar ouders op de boerderij, en al snel ging in heel Nunspeet het gerucht dat ze bij een Egyptische secte waren aangesloten. Maar de dominee verdedigde hun. Aan de dominee hadden ze een trouwe vriend, die heel diep in hun gevoelens kon inleven.

HET VROUWTJE DAT DE ZIEKEN GENAS

Er was eens een vrouwtje in Amsterdam die hele wonderlijke lampen verkocht. De lampen verspreidden een zacht paars licht wat ernstig zieken kon genezen. Het vrouwtje verrichtte grote wonderen door haar lampen, maar op een dag was ze verdwenen. Niemand wist waar ze was. Er werden geen lampen meer gemaakt sinds het vrouwtje was verdwenen. De lampen die er waren werden onbetaalbaar duur, en families vochten erom.

Na vele jaren kwam het vrouwtje terug. Het bleek dat ze bij familie was in het buitenland. Ze was erg verdrietig over de situatie in Amsterdam, en begon weer lampen te maken. Ditmaal waren ze nog wonderlijker dan ooit. Zelfs de doden stonden op door de lampen. Ook vanuit het buitenland was er grote interesse. Op een dag werd het vrouwtje ontvoerd. Ze werd meegenomen door rovers, en ze moest ergens in een duistere grot werken. Maar haar familie zorgde ervoor dat er een speciaal leger werd opgesteld om haar te zoeken. Uiteindelijk vonden ze haar, en brachten haar terug naar Amsterdam. Vanaf die dag leefden er soldaten in haar huis en in haar winkel. Van schrik durfde ze geen wonderlijke spullen meer te verkopen, en vanaf toen verkocht ze alleen nog oude tweedehandse spullen, maar de magie is altijd bij het vrouwtje gebleven.

DE BAKKERIJ

Er was eens een oude bakker in Amsterdam. Hij maakte poppen van brood en bracht ze tot leven. Over de hele wereld werden de poppen goed verkocht. Maar het gebeurde vaak dat zulke poppen ontsnapten en in het bos gingen leven. Op een dag zocht de oude bakker zulke poppen op, en probeerde hen naar Amsterdam terug te lokken. ‘We willen alleen terug als we in uw bakkerij mogen werken, en u ons niet doorverkoopt.’ En zo gebeurde het. Maar sommige mensen zouden de poppen graag willen kopen, en boden er veel geld voor. De oude bakker hield zijn belofte. Maar op een dag vluchtten de poppen weer naar het bos. Na een tijdje kwam de oude bakker hen opzoeken. Ze leefden in een grot nu. ‘Wat als je nu eens bij ons komt wonen,’ zeiden de poppen. ‘We willen niet meer terug, want de mensen zeuren

altijd.'

'Wat als ik jullie nu eens muziek-instrumenten geef,' zei de bakker. 'Kom je dan met me mee terug, dan heb je geen last meer van het gezeur.' En zo gebeurde het. De poppen kwamen terug, maar al gauw vonden de mensen het geen gehoor, en weer gingen de poppen terug naar het bos.

Nog eenmaal ging de bakker terug naar de poppen, en beloofde hen ditmaal de wonderlijkste voertuigen, zodat ze overal naartoe konden waar ze maar wilden. De poppen gingen met de bakker mee, de bakker gaf hen hun voertuigen, en niemand zag hen ooit terug.

DE WONDERJONGENS

Een oude man in Amsterdam verkocht fietsen. De fietsen waren zo wonderlijk dat vanuit het hele land kinderen met hun ouders er op af kwamen. De man was als een tovenaar. De fietsen waren zo wonderlijk dat door een bepaalde manier van fietsen je ermee kon vliegen.

Een paar jongens waren er zo goed in dat ze er helemaal mee naar het strand konden vliegen. Op het strand was een vrouwtje dat ijsjes verkocht. De ijsjes waren zo bijzonder dat je ermee over de zee kon vliegen. De jongens kochten een ijsje en gingen de zee over. Hun fietsen namen ze niet mee, want dat zou nooit lukken. Maar de ijsjes waren voor het echte werk. De jongens vlogen naar Amerika, en bouwden hun eigen stad. Maar na een tijdje verlangden ze terug naar hun oude land.

Zou de fietsenverkoper er nog steeds zijn, en het vrouwtje met de ijsjes ? Maar toen ze teruggingen was er een grote oorlog in het land, en van Amsterdam was er niks meer overgebleven. Daarom besloten ze Amsterdam opnieuw te bouwen. En het werd de wonderlijkste stad van het land.

DE SPEELGOED OORLOG

De speelgoedsoldaten waren in een oorlog met de muizen op de speelkamer van een jongetje, midden in de nacht. Het jongetje sliep in een andere kamer, in zijn slaapkamer, dus hij merkte er niets van. De speelgoedsoldaten gebruikten naalden als pijlen, en ze hadden ook kromme zwaardjes. Veel muizen werden geraakt, en van sommigen werden de koppen afgehakt. Het was duidelijk dat de speelgoedsoldaten de oorlog aan het

winnen waren. De muizen bewaakten een poort waar de speelgoedsoldaten nooit doorheen mochten. Ditmaal konden ze dat dus wel en openden de poort. Hier stond ergens een speelgoed treintje waarop ze gingen zitten, en ze moesten toen door een tunnel heen. Dat gat ging helemaal door de muur naar de slaapkamer van het jongetje. Dat hadden de muizen eens gemaakt. De speelgoedsoldaten zagen wat kleren van de jongen rondslingeren. De deur van de jongen stond op een kiertje dus ze konden zo de gang op, en over de trap naar beneden. Door de brievenbus konden ze ontsnappen, en de wat grotere speelgoedsoldaten konden door het kattenluikje. Toen renden ze het bos in, en deden wat van hun kleren uit. Ze wilden indiaan worden. Ze smeerden henzelf in met modder, en anderen smeerden wat oorlogsverf op hen. Maar toen het dag was geworden bleven ze ineens stokstijf staan. Een ander jongetje vond hen even later. Hij nam ze in zijn hand. 'Wat vreemd,' zei hij. 'Die indiaantjes horen hier niet te zijn. Het is maar speelgoed.' En hij nam ze mee naar huis. Ook hij had een speelkamer. Gelukkig waren daar geen muizen. Ze vonden het verschrikkelijk dat ze overdag zich nooit konden bewegen. Ze moesten altijd wachten tot het nacht was en iedereen sliep. Gelukkig had de jongen de deur op een kier gelaten, en konden ze weer weg. Het was weer nacht, en de nacht was nog jong, en ze hoefden niet eerst tegen muizen te vechten. Weer gingen ze de hal op en over de trap naar beneden en gelukkig had dit huis ook een kattenluik, dus weer konden ze allemaal naar buiten. Weer gingen ze het bos in, en dit keer hadden ze veel meer tijd, dus ze gingen ver, heel ver. Ze hoopten dat de betovering verbroken zou zijn nu ze zo ver weg waren. Ze waren bang voor het licht, dus gingen ze de grond onder door een konijnenhol. Zo kwamen ze in de ondergrondse wereld.

Ze wilden geen speelgoed meer zijn, maar echte mensen. Hier onder de grond zouden ze zich tenminste altijd kunnen bewegen omdat het hier altijd nacht was. Er was hier niemand anders. Ze waren met twintig. Op een keer kwamen ze andere speelgoedpoppen tegen die ook waren ontsnapt. Het waren speelgoedindiaantjes en allemaal meisjes. Maar ze konden niet met hen opschieten en ze waren bang dat ze ermee in oorlog zouden raken. Tegen andere speelgoedpoppen wilden ze niet vechten. Toch moesten ze wel toen de indiaanse meisjes hen de oorlog verklaarden. Ze konden natuurlijk ook vluchten, en dat deden ze, maar de indiaanse meisjes kwamen achter hen aan. Dennennaalden waren hun pijlen. Dit ging allemaal niet goed. Er sneuvelden wat aan beide kanten, en ze begonnen het licht op te zoeken opdat alles zou stoppen. Maar toen ze boven de grond waren was het daar ook nacht. Toen zijn ze maar teruggegaan naar het huis van het jongetje. Ze gingen door het kattenluikje en de brievenbus. Maar ook de indiaanse meisjes achtervolgden hen daar. Ze renden de trap op, terwijl het oorlogsgejoel achter hen was. Soms schoten ze wat pijlen. Telkens weer sneuvelde er eentje aan beide kanten. Maar de indiaanse meisjes waren in de grote meerderheid. En van de indiaanse jongetjes was er nog maar één overgebleven toen ze bij de deur van de speelkamer waren gekomen. En die

stond dit keer niet op een kier. Wel stond de slaapkamerdeur van het jongetje op een kier, en toen ging het laatste indiaanse speelgoedjongetje daar naar binnen. Op dat moment begon het licht te worden, en stonden ze allemaal weer stokstijf. Toen het jongetje wakker werd zag hij het indiaanse speelgoedjongetje bij zijn deur liggen. 'Hoe komt dat daar nou ?' dacht hij. Hij liep er naartoe en deed de deur verder open, en zag toen ook de indiaanse speelgoedmeisjes liggen. 'Vreemd, en die had ik nog niet,' zei hij. Toen zag hij bij de trap en op de trap ook nog meer speelgoedindiaantjes liggen. Hij zuchtte en begon ze allemaal op te rapen om ze naar de speelkamer te brengen. Hij keek eens goed naar de speelgoedindiaantjes en bemerkte de dennennaalden. 'Mmm, zeker oorlog geweest,' zei hij tegen zichzelf.

Hij wist van die oorlogen. Hij had het eens in een boek gelezen. 'Ik ben het er niet mee eens,' zei hij. 'Jullie moeten in vrede leven.' Toen smeet hij de speelgoedindiaantjes in een doos. Hij deed toen de deksel erop zodat het nacht was in de doos. 'Zo, dat zal jullie leren. Voorlopig ga ik niet met jullie spelen,' zei het jongetje. Maar in de doos ging de oorlog verder. De doos werd niet lang daarna opgeborgen op het zolder. En daar ging de oorlog vele jaren voort. Het jongetje wist het niet. Niemand wist het. Alleen de speelgoedindiaantjes wisten het.

MEDI WARS

Hoofdstuk 1. De Trollenlift

Het begon eigenlijk op een mooie zomeravond toen hij bij zijn oud-tante in de keuken was. Hij keek door het raam naar buiten en zag de prachtige struik met de besjes. Toen keek hij naar de theemuts en de fluitketel begon te fluiten. Hij ging zitten op een stoel en zijn oud-tante schonk de thee in. Toen kreeg hij een kopje. Hij dronk van het spul en voelde zichzelf wegglijden, alsof hij door de vloer zakte. Zijn oud-tante drukte op een belletje, en daar ging hij. Door een donkere tunnel kwam hij terecht in een hal van grote doodsbeenderen en schedels.

Hij voelde zich slap en kon niet goed nadenken. Hij begon door de hal te lopen die overliep aan de zijkant in een rijk begroeide gang die uitliep naar een eveneens rijk begroeide deur. Hij klopte aan en iemand met een kaars deed open. Het was een trol in een nachtjapon. Hij had slagtanden en een slaapmuts op. 'Wat moet je ?' vroeg de trol boos en slaperig.

'Eh, waar ben ik ?' vroeg hij.

'Wat een vraag,' bromde de trol. 'Kom maar binnen.'

De jongen liep de trol achterna naar binnen, terwijl hij de deur achter zich sloot. Er hing hier een vreemde geur van natuur en medicijnen. 'Drop, siroop, ik verkoop het allemaal,' bromde de trol. In de huiskamer gingen ze aan een tafeltje zitten. De trol haalde een kaart tevoorschijn, een landkaart, waarop hij zijn vinger bewoog en geheimzinnig prevelde.

'Dat ken ik niet,' zei de jongen.

'Waar kom je vandaan ?' vroeg de trol.

'Van boven,' zei de jongen, 'van de mensenwereld.'

De trol trok zijn schouders op. 'Dan kan ik je niet helpen,' zei de trol.

'Waarom niet ?' vroeg de jongen.

'Omdat er geen weg terug is,' zei de trol. De trol schonk wat in uit een vreemde theepot voor de jongen, in een vreemd kopje. De jongen nam een slokje, en voelde zichzelf weer wegglijden, alsof hij door de vloer zakte. Weer bevond hij zich in een tunnel naar beneden, en hij kwam terecht in een duister dal met grote beenderen en schedels. 'Weer ?' vroeg de jongen. 'Dus ik kan tegenwoordig niets meer drinken, of dit soort dingen gebeuren ? En het is nog donkerder dan de vorige keer.' Hij volgde de duistere, zwaar begroeide gang aan de zijkant van het dal. Weer kwam hij bij een zwaar begroeide deur uit, aan de zijkant van het dal, als een deur in een heuvel. Hij klopte aan en weer werd er geopend. Er stond een grote dikke trol met slagtanden boven en onder en een grote knuppel. 'Kom je voor de thee ?' bromde de trol.

'Eh nee,' zei de jongen. 'Telkens als ik drink van die thee dan ga ik een verdieping lager.'

'Dat klopt !' lachte de trol. 'Het is de trollenlift.'

'Het begon bij mijn oud-tante in de keuken,' zei de jongen.

'De mensenwereld ?' zei de trol. 'Daar kun je niet meer naar terug.'

'Waarom niet ?' vroeg de jongen.

'De trollenlift gaat alleen maar naar beneden,' zei de trol. 'Nooit omhoog.'

'En wat is daaronder ?' vroeg de jongen nieuwsgierig.

'Ben je niet boos, bang of verdrietig dat je niet meer naar boven kunt ?' vroeg de trol verbaasd.

'Nee,' zei de jongen. 'Ik vind het wel best, want boven was het toch een klote wereld.'

De trol dacht even na. 'Een verdieping lager is de natuurkerk,' zei de trol.

'Wat is dat ?' vroeg de jongen.

'Een kerk gebaseerd op natuur-principes, een trollenkerk,' zei de trol.

'Mag ik er naartoe ?' vroeg de jongen.

De trol ging weer naar binnen en kwam even later vol met een pruttelende beker vol met groen spul. 'Hier, drink maar,' zei de trol, 'maar kom eerst nog even binnen.' De jongen stapte naar binnen en begon direct te drinken. Hij zakte zo weg door de vloer van de gang, en schoot pijlsnel in een enorme duistere diepte. Hij werd wakker in een bed, een vreemd bed wat hij niet kende. Een boerin in klederdracht keek hem aan. 'Waarop ben ik hier ?' zuchtte hij verbaasd.

'We hebben je kunnen onderscheppen,' zei de boerin. 'Je was op weg naar een gevaarlijke plaats in de trollenlift.'

'Waar ging ik naartoe ?' vroeg de jongen.

'Je was op weg naar de trollenkerk,' zei de boerin. 'Daar gebeuren duistere dingen die het daglicht niet kunnen verdragen, en daaronder ligt de woeste indianenwereld. Nog steeds is er een grote oorlog tussen de trollen en de indianen, en vroeger waren al deze gebieden van de indianen, maar de trollen hebben alles overwonnen behalve de diepste wereld, en plaatsten er hun trollenlift.'

'Waar zijn we dan ?' vroeg de jongen.

'Tussen twee verdiepingen van de trollen in,' sprak de boerin.

'Zijn we hier wel veilig dan ?' vroeg de jongen.

'Oh ja,' zei de boerin. 'Heel veilig.'

'Hoe zijn jullie hier gekomen dan ?' vroeg de jongen.

'Nooit,' zei de boerin. 'Dit was altijd al onze wereld, maar de trollen hebben het niet kunnen vinden.'

'Ik wilde graag kijken in de trollenkerk,' zei de jongen.

'Doe dat maar niet,' zei de boerin, 'want je komt er nooit meer uit. Ze doen daar erg vreemd en zijn heel wreed. Ze kennen geen genade.'

'En hier dan ?' vroeg de jongen.

'Oh, hier is ook een kerk,' zei de boerin, 'maar lang niet zo vreemd als daar.'

Toen kwam ook de boer binnen. Hij zei niets, maar na een tijdje zei hij heel plat : 'Zo, weer één ?' Toen liep hij weer weg.

'Moet ik hier altijd blijven ?' vroeg de jongen.

'Naar boven kan niemand,' zei de boerin.

De jongen ging met de boerin en de boer naar de kerk. Het was een hele bijzondere kerk. Er hingen allerlei iconen van indianen en ook de raam schilderingen waren van indianen. De dominee preekte ook over de indianen, dat ze een groot kruis droegen vanwege de trollen. De dominee preekte ook over de trollenlift die alleen maar dieper kon, en nooit omhoog, en dat het oorspronkelijk een indiaanse afgrond was. De mens moest leren loslaten. Het was de onverbiddelijke diepte van de

natuur. De jongen luisterde bijna met open mond. De dominee sprak ook over zijn gevechten met de trollen, en dat hij uiteindelijk de trollen had overwonnen. Hij sprak over het vinden van een trollensteen waarin de geschiedenis tot steen was geworden. Iedereen zou persoonlijk tot die steen moeten komen om een nieuw leven te krijgen. De steen was in een zaaltje achter kerkzaal, en lag veilig achter glas op een klein pilaartje. De jongen werd erg nieuwsgierig.

Na de dienst gaf de dominee iedereen een hand, en toen hij de hand van de jongen schudde vroeg de jongen aan hem of hij de trollensteen mocht zien. De dominee glimlachte en zei dat hij naar het keukentje mocht gaan tussen de twee zaaltjes in, en dat de dominee daar na het handenschudden naar hem toe zou komen. Dat deed de jongen, en na een tijdje kwam de dominee hem daar opzoeken. Toen nam de dominee hem mee naar het achterzaaltje en liet hem de steen achter glas zien. Het was een wonderschone steen. De jongen wist niet wat hij zag, en hij had een hemelse ervaring. Het was alsof hij weer in de trollenlift zat en in een wonderschone natuur gleed. De dominee noemde het de afgrond van de indianen.

Toen nam de dominee hem naar een ander zaaltje wat daar achter lag, waar ze samen filmpjes gingen kijken. Het eerste filmpje heette : De Trollen Fotograaf.

Hoofdstuk 2. De Trollen Fotograaf

De Trollen Fotograaf

Een jongen woonde met zijn ouders in een groot huis in het bos. De laan waarin ze woonden stond vol met grote huizen en grote tuinen. Zelf hadden ze ook een grote tuin, maar niet zo groot als de boze buurman Lampetek. Op een dag raakte de jongen op zolder in gevecht met een trol. De jongen was op zoek naar boeken in een boekendoos, en de trol sprong zo uit de doos, en viel de jongen aan. Het was een lange worsteling waar de jongen flink wat schaafwonden en blauwe plekken aan overhield. De trol was woedend, en riep dat hij naar het dorp zou gaan waar de klasgenootjes van de jongen woonden, en waar hun school stond, en hij zou ze flink plagen en teisteren, en dan filmpjes van hen maken, tot vermaak van de trollen. Toen rende de trol pijlsnel de trap af en verdween in het niets. De ouders van de jongen wilden het verhaal niet geloven, maar sindsdien werden de klasgenootjes van de jongen ernstig geteisterd. Ze maakten de naarste dingen mee, en dat hoorde de jongen allemaal in de klasgesprekken.

Boze buurman Lampetek hoorde hij sindsdien vaak bulderen van het lachen, en als de jongen uit zijn slaapkamerraam keek, dan kon hij de buurman in zijn huis voor een scherm zien zitten waarop filmpjes werden gedraaid. 'Dat moeten de trollenfilmpjes zijn,' dacht de jongen bij zichzelf. Op

een nacht kon de jongen het niet meer inhouden. Hij sloop naar het huis van de buurman. In de verte hoorde hij honden blaffen, maar de buurman had geen honden. Nee, de buurman zei dat hij voor niemand bang was, en dat niemand van hem durfde te stelen, en dat hij daarom ook altijd 's nachts de achterdeur openliet. De jongen liep naar de achterdeur, en ging naar binnen. Die stond dus inderdaad open. De buurman had daarover niet gelogen. Stilletjes sloop hij naar de huiskamer en keek er in het rond. Hij klikte even een lampje aan. Buiten was het pikkedonker, en het stormde en onweerde wat. Het scherm stond er nog steeds, en in de boekenkast lagen een heleboel filmpjes voor de projector. Allemaal kleine bandjes, en er stonden namen op. Hij schrok toen hij op elk bandje een naam van zijn klasgenootjes las. 'Dat zijn dus inderdaad de trollenbandjes,' zei de jongen tegen zichzelf. De jongen aarzelde geen moment, en nam een paar trollenbandjes mee. 'Dat is voor mijn onderzoek,' fluisterde de jongen. Tot zijn grote schrik lagen er zelfs boeken met de namen van zijn klasgenootjes erop. De titels van de verhalen waren verschrikkelijk. Ook daar nam hij een paar van mee. Maar opeens hoorde hij wat. Er kwam iemand van de trap af. Snel verstopte hij zich achter de gordijnen nadat hij het licht had uitgeklikt. Toen hoorde hij de kamerdeur opengaan, en iemand stapte naar binnen.

Toen werd er licht aangeklikt. 'Dom, dom,' zei een stem die op die van de buurman scheen te lijken. Met een ruk werd het gordijn opengedaan. 'Op heterdaad betrapt,' riep de boze buurman. 'Jij vuile dief.'

'Nee, u bent de vuile dief !' riep de jongen. 'Dit zijn filmpjes en boeken over mijn klasgenoten, en de titels zijn verschrikkelijk !'

'Weet je het niet ?' zei de boze buurman die de jongen vastgreep. 'Met jou zal het nog wel erger aflopen.' De jongen beet de buurman in zijn arm, maar de buurman gaf hem een harde klap in het gezicht, en toen kreeg hij een schop in zijn buik. De jongen stortte kreunend neer, terwijl de buurman de boeken en bandjes opraapte. 'Ziezo,' zei de boze buurman. 'Jij komt hier niet meer weg.' Maar toen kwam de buurvrouw naar beneden. Ze was in haar nachtjapon. 'Wat heb je met hem gedaan ?' zei ze geschrokken.

'Hij probeerde mijn bandjes en boeken te stelen,' riep buurman Lampetek. Buurvrouw Lampetek liep op de buurman af, en keek hem aandachtig aan. 'Echt ?' vroeg ze.

'Nee, buurvrouw Lampetek,' zei de jongen, 'echt niet. Deze boeken en bandjes gaan over mijn klasgenootjes en het gaat over verschrikkelijke dingen, en er zijn daadwerkelijk verschrikkelijke dingen met hen gebeurd, nadat ik een gevecht had met een trol.'

Toen begon buurvrouw Lampetek de jongen aandachtig te bekijken. 'Hmmm,' zei ze, 'dat is inderdaad niet leuk.' Toen keek ze weer naar haar man. 'Hoe kom je aan die boeken en bandjes eigenlijk ?'

'Gaat je niks aan,' zei buurman

Lampetek. 'Bemoei je er niet mee. Deze jongen is er goed bij.'

'Ik hoorde hem vaak bulderen van het lachen,' zei de jongen. 'Ik kon het horen, en als ik dan naar jullie huis keek dan zag ik hem voor het scherm filmpjes kijken.'

'Het is mijn bezit,' zei de buurman. 'Verder gaat het jullie niets aan.'

'Kindermishandeling,' zei de jongen.

Buurvrouw Lampetek ging dichtbij haar man staan, en stond toen recht voor hem en keek hem aandachtig aan. Toen keek ze weer naar de jongen. 'En jij beweert dat er trollen in het spel zijn ?' vroeg ze aan de jongen.

'Ja,' zei de jongen, 'want toen de trol weer vertrok zei hij dat hij mijn klasgenootjes zou teisteren en er filmpjes van zou maken.'

Buurvrouw Lampetek keek weer naar haar man. 'Is dat waar, Leonard ?'

Maar hij maakte zich snel uit de voeten en rende naar boven.

'Vreemde man heb ik,' zei de buurvrouw.

Even later kwam buurman Lampetek weer naar beneden. Hij had foto camera's in zijn handen. Toen begon hij allemaal foto's van hen te maken.

'Wat doe je ?' vroeg de buurvrouw verbaasd.

'Foto's van jullie maken voor de trollenfilmpjes,' zei buurman Lampetek.

'Oh, ga je weer toveren ?' vroeg de buurvrouw. 'Stop eens met al dat getover. Ik begrijp er niets van.'

De dag erna lagen zowel de jongen als de buurvrouw ziek op bed, en de buurman keek zijn trollenfilmpjes en bulderde van het lachen. De jongen en de buurvrouw wisten dat de filmpjes over hen gingen. Het ging eigenlijk alleen maar slechter totdat ze samen naar het ziekenhuis moesten. De jongen had altijd al gedacht dat de buurvrouw een fee of een engel was, in tegenstelling tot de boze buurman. De jongen en zijn buurvrouw kwamen op dezelfde ziekenhuis kamer terecht, terwijl de buurman hen vaak bezocht om foto's te maken. 'Voor je trollenfilmpjes ?' vroeg de buurvrouw.

'Ja,' zei buurman Lampetek.

'Hmm,' zei de buurvrouw, 'dit is wel erg vreemd.'

En aan wie de jongen en de buurvrouw het ook vertelden, ze werden niet geloofd. Op een dag kwam de trol naar het ziekenhuis. 'Zie je nu wat er van komt ?' zei hij tegen de jongen.

'Ik had niks gedaan,' zei de jongen. 'Jij viel me aan en toen verdedigde ik me.'

'Dom,' zei de trol. 'Als je niets had gedaan zou het niet zo erg zijn geweest.'

'Wat heb je met mijn man gedaan ?' vroeg de buurvrouw.

'Ach, we hadden een fotograaf nodig,'

zei de trol. 'En hij wilde het wel doen, want hij had geld nodig, en wilde een groot huis.'

'Oh, dus hij fotografeert al heel lang voor jullie ?' vroeg de buurvrouw.

'Ja, al heel lang,' zei de trol. 'Hij is professioneel trollenfotograaf.'

'Vreemd,' zei de buuvrouw, 'dus hij wordt betaald voor het stichten van ellende en voor het fotograferen ervan ?'

'Precies,' zei de trol, 'en wij maken daar weer filmpjes van, maar de boeken waren al lang van tevoren beschreven met de scripts.'

'Oh, dus jullie verzinnen deze ongein ?' vroeg de buurvrouw. Toen begon ze op de trol in te slaan, terwijl er net een dokter binnenkwam. 'Wat doet u daar mevrouw ?' vroeg de dokter.

'Zie je dat niet, domoor !' krijste de buurvrouw. 'Ik ben in gevecht met een trol, en jij staat er maar bij te kijken als toeschouwer ofzo ?'

'Mevrouw,' zei de dokter. 'Er is hier geen trol. Ik ben bang dat we u op moeten sluiten, want u bent een gevaar voor uzelf en anderen.'

Maar de jongen begon toen te protesteren. 'Er is wel een trol. Ben je soms blind ?' riep hij, en begon ook op de trol in te slaan.

'Jullie slaan alleen maar op elkaar in,' zei de dokter.

'Oh, dus jij bent ook al omgekocht door mijn man !' riep de buurvrouw tot de dokter.

'Mevrouw, u heeft geen man,' zei de dokter. 'U woont al vele jaren alleen.'

'Niet waar !' riep de jongen. 'Iedereen kent buurman Lampetek, en weet wat voor een verschrikking het is.'

'Nee,' zei de dokter. 'Iedereen weet dat jullie dingen zien die er niet zijn.'

'Dit is het toppunt !' riep de jongen. 'Vraag het aan mijn ouders !'

'Je hebt geen ouders meer,' zei de dokter.

'Ik denk dat we in zo'n trollenfilmpje van mijn man zitten,' zuchtte de buurvrouw. 'Hij heeft ons goed beet.'

'Mevrouw, voor de zoveelste keer,' zei de dokter. 'U heeft geen man.'

'Ik wil direct naar huis,' zei de jongen, 'en naar mijn ouders, dan kan ik het hen vragen.'

'Jullie wonen hier al jaren in het ziekenhuis,' zei de dokter. 'Dit is jullie huis.'

De jongen werd toen echt kwaad en sloeg de dokter in het gezicht. 'Wij hebben niks met dit trollenziekenhuis te maken !' riep de jongen.

'Precies,' zei de buurvrouw, en gaf de jongen een hand. 'Kom op, buurjongen, we stappen nu op.'

Toen zijn ze samen het ziekenhuis uitgelopen, en liepen terug naar hun huizen. Maar de huizen stonden er niet meer. Er was alleen maar bos. 'Nou, gelukkig maar,' zei de buurvrouw. 'Dan ben ik tenminste van mijn man af, en jij van je ouders die je nooit geloofden.'

'Zo is het,' zei de jongen. 'Wilt u dan mijn nieuwe moeder zijn ? En waar gaan we wonen ?'

'Natuurlijk,' zei de buurvrouw. 'Ik ben nu je moeder die je altijd gelooft, en die het ook zelf allemaal heeft meegemaakt, en ik weet nog wel ergens waar we kunnen wonen.' En de buurvrouw nam hem mee naar een prachtige plaats en een prachtig huis nog dieper in het bos, waar ze toen samen zijn gaan wonen, en ze hebben nooit geen last meer gehad van een boze buurman.

Einde

'Zoals u dominee bent,' zei de jongen aan het einde van de film, 'neem ik aan dat deze film een diepere betekenis heeft. Klopt dat ?'

'Natuurlijk,' zei de dominee. 'De trollenverdiepingen ontstaan allemaal in en door de trollenfilmpjes. Er is een trollen fotograaf mee aan de gang gegaan, en zo hebben ze door hun camera's het indianen gebied ingenomen. Een camera is een gevaarlijker wapen dan een pistool of wat voor wapen dan ook. Onze gebieden zijn veilig gebleven door de zogenaamde bomen filmpjes. De bomen zijn als het ware natuur camera's die hun eigen beelden opslaan en er dan filmpjes van maken.'

'Interessant,' zei de jongen. 'Dat zijn dus processen waar de mensen boven geen weet van hebben ?'

'Precies,' zei de dominee. 'De mensen boven leven te ver van de natuur af om dit te weten.'

'Zeeen van foto's, zeeen van natuurfilms, stromende uit de bomen,
Zij zijn de koningen van de diepte fotografie,
Ja, diep in de harten fotograferen zij,
Niemand kan zich voor hen verstoppen,

Zeeen van foto's, de politie is daar waar de fotograaf ontmaskert ...'

Toen gingen ze een andere film kijken : De Eeuwige Oorlogen.

Hoofdstuk 3. De Eeuwige Oorlogen

De Eeuwige Oorlogen

Het Knor-Gesticht was een boot op een ijszee. Het was een stad op een boot, een stad van bannelingen. Als iemand probeerde te ontsnappen vielen ze te pletter in de ijszee. Er was geen ontsnapping uit het Knor Gesticht. De randen van het schip waren zeer glad. Niet velen durfden zich daar te wagen. Alleen als je welonderwezen was in de poëzie van het geheim. Door het op de juiste tijd, op de juiste plaats en in de

juiste volgorde en verhouding de poëzie op te prevelen kon je niet van de rand afglijden. Alleen waaghalzen waagden zich daar. Hij moest er niet aan denken. Hij was veel te onzeker. Hij had de poëzie van het geheim nog lang niet onder de knie. De poëzie kon je ergens in de stad op het schip kopen, maar er werd zeer vaag over gedaan. Sommige oude vrouwtjes brouwden het in hun ketels in duistere winkeltjes. Je moest er veel voor betalen. Het koste je een arm of een been, of je raakte verlamd. En dat zou de ontsnapping wezen ? Hij wist het niet. Hij zag de waaghalzen op de randen, getooid met onverklaarbare poëzie, en hij kon maar niet zien wat het was, en wat deden ze daar ? Probeerden ze te ontsnappen ? Het Knor Gesticht was een politieke gevangenis voor ballingen, maar ook daklozen kwamen er al gauw terecht en zij die te ziek waren om te werken. Ook allerlei soort tuig kwam er terecht, zoals moeilijk opvoedbare kinderen en criminelen. Ook dieren kwamen er vaak terecht. Het Knor Gesticht werd geheel geleid door hen van het Knor Gesticht, zij die daar ook eens terecht waren gekomen, en zich hadden opgewerkt hogerop, maar zij bleven onderdeel van het Knor Gesticht. Hij vroeg zich af waar het schip naartoe ging in deze ijszee. Moest hij nu echt zijn lichaamsdelen en organen verkopen voor wat poëzie ? Maar ja, raadselachtige poëzie, wat bescherming zou bieden en misschien een soort van ontsnappingsplan. En hoe ver moest je gaan ? Sommige waaghalzen hadden geen armen meer, en sommigen hadden zelfs geen armen en benen meer. Wat was dit voor zotte idioterie ? Hij vroeg zich af of er een andere manier was. Misschien was de poëzie van het geheim wel een doodlopende weg, maar hij wist het niet, en dat maakte hem ook onzeker en op zijn hoede, altijd maar weer. Vrouwtjes probeerden hem erin te praten om het te doen, maar wat als het een valstrik was ? Wat als hij in iets nog ergers terecht zou komen dan het Knor Gesticht ? Was er eigenlijk wel iets ergers dan het Knor Gesticht ? In ieder geval zat hij hier vast. Eens ging hij deze stad binnen om iemand te helpen, maar hij mocht de stad niet meer verlaten. Hij bezocht iemand van het Knor Gesticht, maar voordat hij het wist zagen ze hem aan voor een bewoner ervan. Deze stad was levensgevaarlijk, dit schip.

Waar gingen ze naartoe ? Op de randen droop het ijs. Hij moest er niet aan denken in de ijszee te vallen, maar dit hier was ook niks. Hij wist dat in het leven niks vrijblijvend was. Alles had zo z'n gevolgen. Wilde je iemand helpen, dan werd je meegetrokken, in hetzelfde lot als degene die je wilde helpen. Daar was hij nu wel achter gekomen. Maar hij moest het doen. Hij zag in hoe ze hem hier nodig hadden, hoe ze hier totaal wanhopig aan hun lot waren overgeleverd.

Op een dag wist hij het zeker : Hij moest en zou drinken van de poëzie van het geheim, anders zou hij hier gek worden. Hij ging naar een ketelvrouw die wat van het spul brouwde, in een klein winkeltje, een bazar, een toko. Hij keek zijn ogen uit, en toen staarde hij direct naar het spul, wat groenig was en borrelde. Er steeg vreemde groenachtige rook vanaf als in slierten. Hij stak zijn vinger uit naar de vrouw :

'Hak er maar af voor een beetje van dit spul.'

'Voor je oog krijg je het dubbele,' kraste het vrouwtje. 'Drink er maar goed van, jongen, want je wilt niet halverwege tot de ontdekking komen dat je er te weinig van hebt genomen.'

'Waarom niet ?' vroeg hij.

'Omdat zij die te weinig hebben op de rand er vanaf glijden,' kraste het vrouwtje, terwijl ze in de ketel roerde.

'Kom, neem wat jongen,' zei ze.

Hij kwam dichterbij. Hij keek naar het fonkelende groene spul. 'Toe maar,' zei het vrouwtje.

'Mag ik wat proberen ?' vroeg hij.

'Steek je vinger er maar in, en lik maar,' zei ze, 'omdat jij het bent, en daarna kun je beslissen.'

Hij stak zijn vinger erin, en stopte toen. Hij aarzelde. 'Brengt het geen ongeluk ?' vroeg hij.

'Zeer zeker,' zei het vrouwtje. 'Als je alleen maar proeft en het daar bij laat, dan brengt het ongeluk, groot ongeluk.'

'Laat maar,' zei hij, terwijl hij het winkeltje weer uitliep. Hij keek naar zijn vinger waarop het groene spul zat. Hij durfde er niet van te proeven. Hij pakte een flesje wat aan zijn riem hing, en stopte het in het flesje. Toen ging hij naar een volgend winkeltje en deed precies hetzelfde. Aan het einde van de dag had hij een flink flesje vol met het kleverige spul. 'Vele beetjes maken een hoop,' zei hij tegen zichzelf en begon er toen van te drinken. Hij wandelde als een beschonkene door de stad, maar hij zag geen ballingen meer, maar bewapende vrouwen.

'Wat is hier aan de hand !' riep hij. Het schuim stond op zijn mond.

'Geef hem het geheim van Kraal !' werd er geroepen.

Hij keek om zich heen en zag geen stad meer, maar een wildernis.

'Hij is over de rand gegaan !' werd er geroepen.

Hij raasde en tierde als een wilde. 'Waar ben ik !' gromde hij. Toen zag hij een flits als van bliksem en viel op de grond. Hij werd wakker voor een troon waar een wilde vrouw opzat. 'Heb je van de dichtersmede genomen ?' vroeg de vrouw.

'Ja,' gromde hij. 'Ik ben niet meer dezelfde. Ik ben niet meer op dezelfde plek.'

'Je bent de rand over gegaan,' zei de vrouw.

'M... maar dat kan toch niet,' stamelde hij. 'Daar is de ijszee.'

'Nee,' zei de vrouw, 'zij die van de dichtersmede drinken komen tot ons.'

'Wie bent u ?' vroeg hij.

Maar de vrouw was alweer verdwenen. Hij voelde zichzelf wegzakken in bitter

ijs. 'Waar zijn jullie dan ?' riep hij.

'Zij die te weinig hebben komen niet ver !' werd er geroepen.

'Hoe kom ik aan meer !' riep hij terug.

'Je kent de weg,' werd er dichtbij hem gefluisterd. Toen werd hij met een hard voorwerp geslagen en stortte bewusteloos neer. Hij was helemaal verlamd en werd op een tafel gelegd.

'Die kan niet meer ontsnappen,' werd gezegd.

'Waar ben ik,' prevelde hij even later.

'In het Knor Gesticht,' werd er gezegd, maar hij zag niets. Alles was zwart voor zijn ogen.

'Waarom ?' vroeg hij. 'Ik heb van de dichtersmede gedronken.'

'Te weinig, en niet genoeg betaald, dus we hebben het je betaald gezet,' werd er gezegd.

'Ik kan niet opkomen,' zei hij. Toen was het weer alsof hij van de dichtersmede dronk.

Weer zag hij vrouwen, gewapend. 'Waar ben ik ?' vroeg hij.

'Bij Odin, G'Odin,' werd er gezegd. 'Je hebt van Haar mede gedronken. G'Odin is de aanvoerster van de walkuren.'

Hij keek de vrouwen één voor één aan. 'Ben ik opgenomen ?' vroeg hij.

'Neergenomen,' zeiden ze. Toen gaven ze hem nog meer mede. Hoe meer hij dronk hoe donkerder de vrouwen waren.

'Hoe komt het dat jullie steeds donkerder worden ?' vroeg hij.

'Zij die niet van de dichtersmede hebben genomen zijn vergiftigd en zien dingen die er niet zijn,' zeiden ze.

Hoe meer hij van de dichtersmede dronk hoe meer hij erachter kwam dat het een shamaanse drank was waardoor hij dieper in de onderwereld kwam, en waardoor zijn ogen meer en meer geopend werden. Zij die er niet van hadden gedronken sliepen slechts.

Hij kwam in de motor kamer van het schip. De vrouwen waren slechts onderdelen van de motor, als de godinnen van de seconden. Hij keek naar de prachtig glanzende motor, als geheel ingevet. Het had een prachtige roodbruinige kleur en was heel groot. Daar raasde het ding woest.

'Nog een slokje,' dacht hij. Hij probeerde dichterbij de motor te komen, maar het leek alsof er glas omheen zat. 'Geef me nog een slokje,' zei hij. Hij bedelde bijna. 'Wie ontsnapt er uit het Knor Gesticht ?' zong iemand. 'Wie oh wie ?' Hij greep naar de motor, maar hij greep mis vanwege het glas, alsof iets hem wegduwde, onverbiddelijk, en alsof een slang naar hem blies en hem beet. Hij was gebeten, maar door wat ?'

'Drink nu, drink,' werd er gefluisterd.

Hij voelde het bloed in zijn mond en dronk ervan. Hij voelde zich van binnen

bloeden en was duizelig en waggelde. Toen stortte hij neer. Hij zag zichzelf wegglijden.

'Hij heeft geen sleutel voor de motor,' werd er gefluisterd, 'geen ijssleutel'.

'I... ik betaal alles voor die sleutel,' stamelde hij. Hij hoorde gelach. Hij zag zich wegglijden en bevond zich weer in de stad van het Knor Gesticht. De bewoners keken hem vreemd aan, en sommigen lachten, alsof ze hem bespotten. 'Waarom lach je ?' riep hij. Maar ze zeiden niets.

'Ik moet meer van die mede hebben, meer, meer,' zei hij, terwijl hij een winkeltje inliep. Een oud vrouwtje roerde in de ketel waar het pruttelende groene sap in was. 'Nee,' zei het vrouwtje, 'niet weer.'

'Waarom niet ?' vroeg hij. Ze wees op zijn gezicht, alsof ze naar iets op zijn voorhoofd keek, en schudde haar hoofd. 'Zij die teveel hebben gedronken dragen het groene teken op hun voorhoofden, en zij zullen er nooit meer van drinken. Zij zijn verdoemd !' kraste het vrouwtje.

Hij strompelde het winkeltje uit en probeerde het bij een ander winkeltje maar kreeg hetzelfde te horen. 'Ik heb het spul toch echt nodig,' dacht hij bij zichzelf. Hij ging terug. 'Alsjeblieft, ik geef er alles voor,' zei hij, maar het vrouwtje was onverbiddelijk.

'Wat betekent het dat ik verdoemd ben ?' vroeg hij.

'Jij gulzigaard !' tierde zij. Niemand sprak meer met hem. Hij werd door iedereen uitgescholden of uitgelachen, allemaal vanwege het groene teken op zijn voorhoofd. Pas na lange tijd begon het minder te worden, want ze begonnen eraan gewend te raken en negeerden hem gewoon. En zo leefde hij voort op het schip van het Knor Gesticht, altijd terugverlangende naar de dagen dat hij de dichtersmede dronk. Hij werd ouder en ouder, en ook zijn herinneringen aan de dichtersmede begonnen te vervormen. Op een dag kwam hij iemand tegen die hetzelfde groene teken op zijn voorhoofd scheen te hebben, maar die persoon had het er zelf opgeverfd. Hij zuchtte. Hij voelde zich alleen en hopeloos verloren. Diep in zijn hart wist hij dat hij hier niet hoorde, maar dat hij alleen maar wilde helpen, maar waar had het hem gebracht ? Zelfs door de mede-bannelingen werd hij als een onderschepsel behandeld.

Op een dag legde het schip ergens aan. Hij werd ergens in een gezin geadopteerd. Ze keken hem vreemd aan vanwege het groene teken op zijn voorhoofd, maar wisten niet wat het betekende. Hij probeerde het hen uit te leggen, maar ze spraken een andere taal. Er werd hier volop van de dichtersmede gedronken, maar hij mocht het niet hebben, want hij was een vreemdeling. Toch was het voor hem goed om even ergens anders te zijn. Het bleek maar van korte duur, want iedereen moest toen weer terug naar het schip, ook hij. Het was een korte vakantie geweest. Ook die herinnering bleef bij hem, en hij dacht er vaak over na.

Vooral 's nachts verlangde hij ernaar om van de dichtersmede te drinken, en

dan zwierf hij door de stad. Op een nacht werd hij gebeten door een hond, en even had hij weer het gevoel alsof hij van de dichtersmede dronk. Telkens als hij flashbacks had leek het alsof hij ervan dronk. De herinneringen waren als flessen in zijn hoofd. Er stonden allerlei vreemde etiketten op.

Hij had het groene teken op zijn voorhoofd, wat betekende dat hij een geisoleerde was. Nooit kon hij ergens lang blijven. Het groene teken had hem rusteloos gemaakt. Altijd moest hij zwerven. Nooit was hij ergens echt thuis. Op een dag vond hij een nieuw winkeltje in de stad. Er ging zacht groen licht vanuit, bijna gelig. Hij stapte binnen, en zag anderen met het groene teken op hun voorhoofd. 'Wat wordt hier verkocht ?' vroeg hij. Maar niemand antwoordde. Het leek wel alsof ze te ver heen waren, en hij kon er geen contact mee maken. Toen is hij maar weer weggegaan.

Op een dag viel een jongen hem aan op straat. Hij werd door de jongen weer meegesleurd naar het nieuwe winkeltje. De jongen deed zijn muts af en had ook een groen teken op zijn voorhoofd. Hij vroeg de jongen wat hij moest, maar de jongen sprak tot hem in een vreemde taal die hij niet begreep. Hij trok zijn schouders op. 'Ik versta je niet,' zei hij. Toen kreeg hij een klap in zijn gezicht.

'Wat moet ik doen ?' vroeg hij. De jongen liet hem toen een vreemde zachtgroene steen zien. Iemand anders zei : 'Dat is de steen der nachtmerries.' De jongen begon met de steen op hem te wrijven. 'Wat moet ik ermee ?' vroeg hij. Weer begon de jongen in de vreemde taal te spreken.

'Hij bedoelt dat het jouw steen is, jouw talisman,' zei de andere persoon.

Hij nam de steen aan van de jongen. De steen voelde warm aan. Plotseling verkrampte hij. Er ging een vreemde scheut door zijn arm en hij viel neer. 'Zo krachtig is het,' zei de andere persoon.

Hij had van schrik de steen losgelaten, maar raapte de steen weer op en stond op. 'Wat doet het ?' vroeg hij.

'Het leidt de weg door de stad,' zei de andere persoon.

De steen gaf een vreemd groen licht af wat begon te seinen, alsof het zijn eigen taal sprak.

'Ik versta de signalen van de steen nog niet,' zei hij.

'Dat komt nog wel,' zei de andere persoon. 'Je moet nu weggaan, anders komt er kortsluiting.'

Hij rende de winkel uit met de steen. Hij kon de steen niet meer wegleggen. Nu moest de steen gaan waar het wilde gaan, en hij moest volgen. De steen kende de weg door deze zware stad, kende alle sleutels en sloten. Nu moest hij de taal van de steen leren. Zijn nachtmerries waren een medicijn wat hij nog niet kende. Hij wist niet hoe hij het moest gebruiken, en het maakte hem overstuur en wanhopig.

Heel diep in het Knor Gesticht lag het medicijn. Hij moest veel dieper in het

schip. In lagere verdiepingen kwam hij tot een zaal waar grote groene machines stonden. In de machines stonden robotten van een nieuwe medische orde. Het was daar waar het medische systeem samensmolt met het politie systeem. Hij had zo lang onder deze samensmelting geleden, wat een samensmelting was met een derde element, namelijk het criminele systeem, wat ervoor zorgde dat het Knor Gesticht ontstond. Maar de steen der nachtmerries begon te piepen. De steen wilde het derde element vervangen. Hij moest de steen tegen de groene machines aanleggen, en zo begonnen er dingen te veranderen. De steen was een programmeur. Hij had totaal geen controle of macht over de steen. De steen deed wat het wil, en hij kon alleen maar toekijken. Zo begon het ware medicijn uit de machines te komen, maar wat was het ? Het proefde als mint. Hij zag alles van een afstand, alsof er glas om hem heen was. Hij was nog steeds de geisoleerde. En robotten kwamen voort vanuit de groene machines, en het glas werd dikker en dikker. Hij had immers het groene teken op zijn voorhoofd. De robotten werden tot vrouwen die zich ontkleden en een dans opvoerden.

Het was alsof het medicijn klotste in zijn hoofd, alsof hij zelf het medicijn was. Hij realiseerde dat hij de geisoleerde van G'Odin was. Hij was diep neergenomen. De Medi Mind begon in hem te ontwaken. Zonder het Knor Gesticht zou hij hier nooit gekomen zijn. Maar toen hij het medicijn had genomen werd hij opgenomen in een vurige strijdwagen, en hij zag de Medi Wars, en hij werd deel van een leger. Allen hadden zij het groene teken op hun voorhoofd, maar dit begon steeds roder te worden. Hij was in een nieuwe ontwaking, die van de medische oorlogen.

Einde

Toen de film was afgelopen zei de dominee : 'Ook jij hebt het groene teken.' Hij liep naar een deur achterin het filmzaaltje, en opende het, terwijl ze recht in een zaal achter het filmzaaltje keken. De zaal stond vol met bewapende medi wars robotten. 'Hier,' zei de dominee. 'Zij zullen de medi trollen moeten verdrijven.' De jongen keek met grote verbazing. 'Wanneer zal dat gebeuren ?' vroeg de jongen.

'Het is jouw leger,' zei de dominee. 'Alleen zij die het groene teken dragen zullen het leger kunnen opwekken.'

'Hoe gaat dat ?' vroeg de jongen.

'Door het lezen en begrijpen van het boek van de Medi Wars, en dat is het boek van je eigen leven,' zei de dominee.

Einde

HET KRUIS VAN IJS

Ik groeide op in een lichtelijke probleem wijk met een alleenstaande moeder, als enig kind. Mijn moeder was onbereikbaar voor me, en eigenlijk alles was onbereikbaar voor me. Ik wist niet wie mijn vader was, en ik wist niet eens of mijn moeder het wel wist. Het voelde alsof ik opgroeide, hangende aan een kruis van ijs.

Op school had ik het niet naar mijn zin, maar ik had een aardige juffrouw. Ze was heel jong, en vaak gekleed in rood. Eigenlijk altijd. Ze werd daarom ook vaak de dame in het rood genoemd, of moeder van de rode planeet. Ik was verliefd op de juffrouw en wilde met haar trouwen. De dag dat ik volwassen was geworden zocht ik haar direct op. Ik wist waar ze woonde, en zei gewoon direct toen ze opendeed dat ik verliefd op haar was en met haar wilde trouwen. Ze liet me toen binnen, en liet me haar tuin zien. We scheelden niet eens zoveel van leeftijd. 'Zou je er niet eerst over nadenken ?' vroeg ze. Maar dat had ik al vele jaren gedaan.

'Zou je er dan eerst niet over willen praten ?' vroeg ze toen.
Maar ik kende haar al, en mijn doel stond vast.
Ze zei toen dat ik maar weer moest terug komen als het me menens was.

En zo ging ik steeds meer naar haar toe. Na niet al te lange tijd hadden we een relatie, en ik nam haar ook mee naar mijn huis. Mijn moeder was er vaak niet. Op een dag kwam mijn moeder te overlijden, en toen trok de dame in het rood bij mij in. Het was nu eindelijk dat ik mijn jeugd echt goed kon verwerken. Het vrolijkte het huis wat op, en we gingen beiden vaak de natuur in. Zij had een eind gemaakt aan het verhaal van mijn moeilijke jeugd.

Soms dansten we in de woonkamer op muziek. We hadden niet veel contact met de buitenwereld. Het was eigenlijk allemaal tussen ons en de natuur.

Ik voelde me nog steeds vaak koud. Er waren ook veel bomen bij het huis, en daarom kon het zonlicht nooit goed doorbreken. Maar zij was een warme vrouw.

Ik werd soms op onverklaarbare manieren geplaagd door angsten. Ik vertelde het dan aan haar, en dan zei zij altijd dat zij mij had gered. Ik vroeg haar weleens of zij een buitenaardse was. Dan zei ze : 'Natuurlijk. Ik word niet voor niets moeder rode planeet genoemd.' En ja, dat was vroeger op school ook al haar bijnaam.

Op een dag werd er gebeld. Er stond een man aan de deur die beweerde mijn vader te zijn. Hij had al die tijd in de gevangenis gezeten. Hij beweerde dat mijn moeder niet wilde dat ik met een bajes vader zou opgroeien. Dat vond ze een verkeerde invloed. Hij had ook brieven meegenomen die dat bewezen, en dat was inderdaad het handschrift van mijn moeder. Ik voelde ineens zoveel woede naar haar opkomen, maar ja, ze was dood. Had ik maar een vader gehad, dan had ik me misschien niet gevoeld alsof ik aan een ijskruis hing. Ik liet hem binnen en omhelsde hem.

'Hoe kwam je in de gevangenis ?' vroeg ik.

'Ik wil het er niet over hebben,' zei hij.

'Ik ken hem,' zei de dame in het rood. 'Het stond overal in de kranten.'

De man boog zijn hoofd.

'Wat was het ?' vroeg ik aan haar.

'Een trein overval,' sprak ze. 'Ik zat ook in die trein, maar ze lieten mij gaan.'

'Waarom ?' vroeg ik.

'Omdat ik zo'n mooie rode jurk aan had, had hij gezegd,' sprak ze.

'Is dat waar ?' vroeg ik aan de man.

De man schudde zijn hoofd. 'Dat was wel gezegd,' zei hij, 'maar er was een hele andere reden voor.'

'En wat voor reden ?' vroeg ik.

'Ik dacht : Stel dat zij op een dag de juffrouw van mijn nu nog ongeboren zoon zou worden,' zei hij.

'Dus je bent een crimineel ?' vroeg ik.

'Dat zeiden ze,' zei hij, 'maar ik dacht : stel dat deze trein ooit eens over mijn nu nog ongeboren zoon zou rijden.'

'Dus eigenlijk ben je zwaar gestoord, of heb je gewoon allerlei smoesjes,' zei ik.

'Ik was zwaar aan de drugs,' zei de man. 'Het was een bij effect van een medicijn wat ik moest slikken al sinds ik heel jong was. Het maakte dat mensen niet meer helder konden denken. Daarom hebben ze het later uit de handel gehaald, maar het kwaad was al geschiedt.'

'Waarom moest je die medicijnen slikken ?' vroeg ik.

'Omdat ik allerlei problemen had met allerlei rommel die ze in mijn lichaam hadden geimplanteerd sinds kind zijn al,' zei hij. 'Ze geloofden niet dat ik last kon hebben van hun heilige implantaten, dus ik werd geestesziek verklaard en daar moest ik allerlei gevaarlijke medicijnen voor slikken, zodat ze me nog erger konden maken.'

'Maar waarom moesten er als kind dingen in je geimplanteerd worden ?' vroeg ik.

'Daar hebben ze honderd en één smoesjes voor,' zei hij. 'Ze wilden gewoon hun rotzooi aan mij kwijt.'

Ik keek hem aan met opgeheven wenkbrauwen. Toen keek ik naar de dame in het rood.
'En dat is precies de reden waarom ik gekomen ben,' zei ze.

Einde

DE BOEKENSLAGERIJ

Dokter, dokter, kom niet te dichtbij, want dan zul je ziek worden zoals ik ben, en het verschil tussen dokter en patient zal er niet meer zijn. Tussen spoken en mensen is de wereld van het denken, de wereld tussen slapen en waken, tussen het nu en de geschiedenis, daar waar de boekenslager ijverig en onverbiddelijk slacht.

Hoofdstuk 1.

Jan van Aalst was slager. Het was zijn beroep, en hij hield van zijn beroep. Altijd had hij zijn gasten wel een stukje vlees aan te bieden. 'Het leven is maar saai zonder een stukje vlees,' zei hij altijd. Hij zei het vaak, en een keer toen hij dat aan een jong meisje zei die hij kende zei ze : 'Daarom.' Ja, de slager was geliefd en gekend in het hele dorp. En hij kende ook iedereen. Hij had altijd wel een vriendelijk woord op zak voor elke voorbijganger. En natuurlijk als de gelegenheid zich aanbood, dan kon hij het niet laten om even een positief geluid te maken voor de vlees industrie, om de mensen er aan te herinneren dat dat toch echt bij het leven hoorde, en dat daar gretig gebruik van gemaakt diende te worden. Toen een vader van een familie in het dorp zich eens per ongeluk door het hoofd had geschoten tijdens de oefening met de windbuks en dit niet overleefde kwam hij met een hele schaal vol vlees naar de familie toe om hen te troosten en hen een hart onder de riem te steken. De slager was geliefd, en goed ook. Op handen werd hij gedragen. 'Zo'n man moeten ze koning maken,' werd er vaak gezegd. Hijzelf was daar altijd heel bescheiden over. Hij deed het gewoon om de mens deelzaam te maken in het genieten van een stukje vlees. Dat deed het leven veel goeds volgens hem. Ze konden er ook de klapmolen mee op, zei hij altijd. Maar niemand wist goed wat hij daar nu mee bedoelde. Hij kon soms dingen zeggen waardoor mensen niet meer wisten hoe ze het hadden. Hij had ook een vreemd accent. Hij was niet altijd even goed verstaanbaar.

Hij was een slager in hart en nieren, een echte vakman werd hij genoemd. Maar 's nachts was zijn leven een hel. Hij had altijd dromen over de draaiende slachtmachines, en zag het ook altijd voor zich als hij probeerde te slapen. En hij had nachtmerries, verschrikkelijke nachtmerries. Het nachtleven begon hem steeds meer te beheersen, ook overdag, totdat hij zijn werk niet meer kon doen en naar een rustoord moest gaan. Er kwam wel een nieuwe slager voor het dorp, maar de mensen misten hem verschrikkelijk. Hij werd bedolven met kaarten. De nieuwe slager was lang niet zo vriendelijk als hem, en werd vaak zelfs bot genoemd. 'De dodenrechter' noemden ze hem weleens. Nee, ze wilden dat Jan van Aalst maar weer zo snel mogelijk zou terugkeren. Maar ja, het ging steeds slechter met hem daar in het rustoord. Hij werd 's nachts verschrikkelijk geplaagd door die dromen en nachtmerries. Altijd moest hij maar weer hetzelfde voor zich zien, de draaiende slachtmachines. Zelfs overdag had hij geen rust.

'Oh, het is verschrikkelijk,' klaagde hij. 'Zou ik hier ooit weer overheen komen ?'

Zijn vrouw was erg bezorgd om hem, maar ja, wat kon ze doen ? Een indiaans gezin in de buurt noemde het de wraak van de dieren. Hij had ze geslacht en nu kwamen ze naar hem terug om zijn ziel te teisteren. Zodra dat werd opgebracht werd er vrolijk overheen gekletst. Nee, ze konden de slager niet kapot maken. De slager zou wel weer terugkomen. Daar hadden de mensen van het dorp het volste vertrouwen in. 'Eens een slager, altijd een slager,' zeiden ze. Maar hij kwam niet meer terug. Hij moest zelfs overgeplaatst worden naar een zwaarder rustoord waar ze hem beter zouden proberen te helpen, maar daar verslechterde hij nog meer.

Jan van Aalst was nu nog slechts een kasplantje. Hij had het er ook over dat hij nu zelf naar de slager moest. Hij kon nauwelijks nog praten. Op een dag werd hij bezocht door een dominee, maar die kon eigenlijk geen woord uit hem krijgen. De dominee zei wat troostende woorden op en bad toen. 'Ja, Jan,' zei de dominee. 'In diepe zonde heb je geleefd, jongen. Geen zorg voor de dieren, mensen hebzuchtig maken met al dat vlees, enzovoorts enzovoorts. Dat is ook geen leven, jongen. Het dier is onderdeel van jezelf. Je hebt het jezelf aangedaan. Maar bij God is vergeving als je een slager van slagers wordt. Predik het woord.' Toen ging de dominee weg.

'Een slager van slagers ?' dacht Jan bij zichzelf. 'Zou dit mijn laatste kans zijn ?'

Jan kreeg een nieuw medicijn, en kreeg toen veel van zijn bewustzijn en vermogens terug. Het was wonderlijk hoe snel hij er op reageerde en hoe snel hij genas. Hij was de woorden van de dominee grotendeels vergeten, maar hij herinnerde nog wel de woorden 'een slager van slagers.' Hij vroeg zich af wat het betekende. Niet lang daarna mocht Jan weer naar huis. Hij wilde geen vlees meer eten. Hij besloot de dominee te bellen om te vragen waar het ook al weer over ging. 'Slager van slagers, dominee ? Wat bedoelt u daarmee ?' vroeg hij.

'Kom maar langs,' zei de dominee, en gooide de hoorn op de haak. Binnen drie minuten was Jan bij het huis van de dominee en drukte op de bel. De vrouw van de dominee deed open. 'Hij zit op de bank in de woonkamer,' zei de vrouw. Jan liep naar binnen en ging door de gang de woonkamer binnen. Er stond daar ook een oude piano. 'Oh, u bent ook nog muzikaal, dominee ?' vroeg Jan.

'Nee, dat doet mijn vrouw,' zei de dominee. 'Ze is een rijder.'

'Oh, ze rijdt de piano ?' vroeg Jan lachend.

'Ja, omdat ze niet op dieren rijdt,' zei de dominee. 'Ze houdt van dieren.'

'Ja, dat wist ik,' zei Jan. 'Jullie waren altijd de enigen in het dorp die geen vlees bij mij kochten, en die indiaanse familie.'

'Zo, kom er eens mee voor de dag, Jan,' zei de dominee. 'Wat wil je weten ?'

'Nou, ik zou graag willen weten wat u bedoelt met 'slager van slagers,' zei Jan.

'Ga eens zitten, Jan,' zei de dominee. Ook Jan ging zitten, tegenover de dominee op de bank aan de andere kant van de tafel.

'De slager van slagers is de koning,' zei de dominee, 'de koning van de slagers. De slagers moeten doen wat de koning zegt, anders krijgen ze straf en komen ze de gevangenis in.'

'Interessant,' zei Jan, 'maar wat slachten ze precies ?'

'Nou, geen dieren,' zei de dominee.

'Dat begrijp ik,' zei Jan. 'Nu ik een tweede kans heb gekregen raak ik geen vlees meer aan.'

'Precies,' zei de dominee.

'Wat is het ?' vroeg Jan.

'Had je mijn woorden vergeten die ik erna zei ?' vroeg de dominee. 'Ik zei : predik het woord. Het woord is het beste slachtmes.'

'Oh, dus ik moet dominee worden zoals u ?' vroeg Jan.

'Nee,' zei de dominee.

Hoofdstuk 2.

Toen Jan weer thuis was lachte hij naar zijn vrouw. 'Die dominee is ook een halve gek,' zei hij. 'Wat een halve gare, zeg. Wilde dat ik een slager van slagers zou worden, en toen kreeg ik een heel ingewikkeld verhaal te horen. Ik ben maar weggegaan.'

Jan liep naar de koelkast en haalde er een plak ham uit en begon het op te eten. Zijn vrouw was erg blij dat hij weer vlees at. 'De dominee kan het ook mishebben,' zei zijn vrouw.

'Ja, het is een grote ... Ik mag het woord niet zeggen,' zei Jan.
'Ga je weer slager worden ?' vroeg zijn vrouw.

'Ja, ik ben weer helemaal terug,' zei Jan. 'Het is mijn roeping, en ik laat me door geen dominee of glazenwasser of wat dan ook tegenhouden.'

Zijn vrouw glimlachte. 'Ja, want ik en velen met mij missen je stukjes vlees. Jij was toch wel de beste. Jij bent mijn slager van slagers.'

'Zo is het,' sprak Jan.

De vervangende slager ging tot grote vreugde van het dorp weer weg, en Jan had zijn slagerij weer terug en was enthousiaster dan ooit. Als hij de dominee op straat tegenkwam dan glimlachte de dominee altijd, maar zei verder niets. 'Nog een stukje vlees, dominee ?' vroeg Jan dan, maar de

dominee antwoordde niet, en als Jan de vrouw van de dominee tegenkwam dan was het eigenlijk hetzelfde verhaal. Als hij de indiaanse familie tegenkwam dan waren ze fel. Ze waarschuwden hem voor komend onheil. Jan ging nog wel naar de kerk. De dominee had het verder nooit over vlees in de preken.

Op een avond kwam Jan thuis van zijn werk. Hij had overwerk moeten doen, en zijn vrouw was aan het zingen. 'Moet dat nu ?' vroeg Jan.

'Ja, dat moet,' zei zijn vrouw vriendelijk. 'Ik moet oefenen voor het kerstfeest.'

'Ah, dan begrijp ik het,' zei Jan, die naar de koelkast ging voor een schaaltje met gesneden worst. Hij gaf ook een stukje worst aan zijn vrouw. 'Lekker, Jan,' zei zijn vrouw.

'Het is voor het goede doel,' zei Jan.

'Wat bedoel je, Jan ?' vroeg zijn vrouw.

'Nou, de opbrengst gaat naar onze slagerij,' glimlachte Jan.

'Ah, zo,' glimlachte zijn vrouw. Toen pakten ze er een glaasje wijn bij. 'Glaasje wijn voor de gezondheid,' zei Jan.

'Zo is het, Jan,' zei zijn vrouw. Samen dronken ze het snel leeg. Toen werd er meer vlees bijgehaald. 'Heerlijk, Jan,' zei zijn vrouw. 'Getrouwd te zijn met een slager als jij is het beste leven, en zelfs met een slager van slagers.'

Jan glimlachte. 'Ik mag niet klagen,' zei hij. 'Je bent een echte slagersvrouw, en slagersdochter.' Haar vader was ook slager. In een ander dorp.

'Ja, Jan,' zei zijn vrouw. 'Ik herinner me nog altijd hoe goed het was in de slagerij van mijn vader te werken. Het was er altijd zo vrolijk. Iedereen was altijd zo vriendelijk. We hadden een geweldige, spontane klantenkring, en zelfs een fanclub.'

'Ah,' lachte Jan. 'Dat moet hier nog gebeuren.'

'Ze zijn al allemaal fan van je Jan,' lachte zijn vrouw. 'Iedereen loopt met je weg, en ze dragen je op handen. Dozen kaarten heb je gekregen toen je ziek was. Zelfs liefdesbrieven. Ze zijn allemaal dol op je.'

'Behalve de dominee en zijn vrouw,' zei Jan met een gemaakt sip gezicht om de spot met ze te drijven.

'Ah, die tellen niet mee,' zei Jan's vrouw. 'Die doen mee voor spek en bonen.'

'Nee, die eten geen spek,' zei Jan.

'Voor bonen dan,' glimlachte zijn vrouw spottend.

'En die indiaanse familie ook,' zei Jan.

'Ja,' zei zijn vrouw met een 'ja' die wel tien seconden duurde.

'Dus jij weet het ook ?' zei Jan.

'Wie niet ?' vroeg zijn vrouw. 'Ze zijn vreemd. Hebben altijd alles op anderen

aan te merken. Nooit op henzelf. Vreemde familie. Ik kan er geen hoogte van krijgen. Zijn niet warm te krijgen voor een stukje vlees. Allemaal onbegonnen werk. Ondankbare mensen.'

'Zuur, saai,' zei Jan.

'Precies,' zei zijn vrouw.

'Ze waarschuwen ook altijd voor kanker en hartziektes,' zei Jan.

'Precies,' zei zijn vrouw. 'We zijn kerngezond.'

'Nog wel,' zei Jan.

'Nog wel ?' vroeg zijn vrouw. En toen sneed ze snel een ander onderwerp aan. Jan zei soms dingen die ze niet begreep. Of het was zijn accent, maar dan had ze het snel maar over iets anders. Soms dacht ze dat hij nog niet helemaal hersteld was, alsof er toch nog dingen veranderd waren. Het was niet hetzelfde.

Jan begon zijn vrouw steeds meer vlees te voeren, en ze werd ook steeds dikker. Maar Jan hield wel van dikke vrouwen. Dikke vrouwen waren volgens hem een goede reclame maker voor zijn bedrijf. Zij was daarom in zijn ogen een perfect boegbeeld voor de slagerij.

Op een dag kwam de dominee in zijn zaak om vegetarisch vlees te kopen.
'Dat hebben we niet, dominee,' zei Jan.
'Maar ik heb nog wel een vraag,' zei Jan.

'Zeg het eens,' zei de dominee.

'Nou, mijn vraag is eigenlijk,' zei Jan, 'of een man ook meerdere vrouwen mag hebben. Wat extra dikke vrouwen zou mijn bedrijf goed doen.'

'Je gaat je gang maar,' zei de dominee. 'In de bijbel hadden ze ook allemaal meerdere vrouwen, dus waarom niet ?' Toen liep de dominee boos en stampvoetend de zaak uit.

'Hmm,' zei Jan. 'Ik weet niet of hij het nou meende, of dat hij sarcastisch was, of bedriegelijk, maar ik houd hem op zijn woord.'

De slager was erg geliefd, ook onder de vrouwen, omdat hij zo ontzettend vriendelijk was. Met zijn vleiende woorden deed hij hun harten altijd smelten, en zo verkoos hij zichzelf meerdere vrouwen, die aan zijn voeten lagen. Hij kon ze zo van de grond oprapen. Ze lagen daar helemaal in katzwijm bij wijze van spreken. Ze vonden hem de alleraardigste, en hij maakte het lekkerste vlees wat bestond in hun ogen. Jan was als God voor hen. Hij had nu vier dikke vrouwen die goed reclame maakten voor zijn bedrijf met hun dikke, vette lichamen. Jan kon ze wel herbergen in zijn kast van een huis. Zo had hij altijd assistentes bij de hand. Hij wilde dan ook dat ze in zijn bedrijf zouden werken, als assistente, slagershulp, of gewoon voor de al dan niet verbale evangelisatie op straat. Ja, vlees moest gepredikt worden. Het woord moest gepredikt worden. Hij was de slager van slagers, de koning der koningen.

Zo kreeg hij meer en meer vrouwen die

met hun dikke konten de straat opgingen om de goede boodschap te brengen. De dominee glimlachte altijd breed als hij ze tegenkwam, maar zei niets, en hetzelfde gold voor zijn vrouw. De indiaanse familie reageerde telkens fel, onheil voorspellende. Ze gingen ook weleens de slagerij binnen om iedereen die daar werkte uit te foeteren, maar op een dag vertrok de indiaanse familie voorgoed uit het dorp. Het hele dorp was hierover opgelucht, en er werd een groot feest gehouden, en er werd natuurlijk veel vlees gegeten. Zelfs de dominee kwam nog even op het feest, maar at geen vlees. Hij zou wat waarschuwende woorden hebben gezegd volgens sommigen, maar ze wisten niet meer wat het was. Ze waren teveel door het dolle heen, of dronken. Ze waren volgens hen van een grote plaag verlost nu de indiaanse familie was verhuisd.

Jan vierde het ook in zijn slagerij. Een groot tegenstander was gevallen. En dat lieten ze weten ook. Er hingen slingers door de gehele slagerij. En de slingers gingen ook niet meer weg. Het moest voor eeuwig gevierd worden. Nu de dominee nog, en zijn vrouw, maar ja, die hadden ze ook nodig. Hij verzorgde altijd hun kerkdiensten, waar ze veel aan hadden, en wat hen op de been hield.

In de preken had de dominee het nog steeds nooit over vlees. Maar toch begonnen zijn preken steeds meer en meer een waarschuwend karakter te krijgen. Hij noemde geen namen, maar soms wisten ze wel over wie hij het had. Jan begon zich steeds ongemakkelijker te voelen. Maar zijn dikke vrouwen vrolijkten hem altijd op, en moedigden hem aan. Ze vroegen ook aan de dominee of zij eens mochten prediken, en de dominee had gezegd : 'Je gaat je gang maar.' Zij brachten dan het evangelie van vlees.

Hoofdstuk 3.

De vrouwen hadden het kerkgebouw overgenomen. De dominee had hen zijn zegen gegeven, maar zij wisten niet of het nu oprecht was, zakelijk, sarcastisch of een valstrik. In ieder geval maakten ze er gretig gebruik van. De dikke vrouwen wisselden elkaar af om het evangelie van vlees te prediken, en de dominee luisterde, vaak zijn hoofd schuddende. Jan was helemaal door het dolle heen. Dit was wat hij wilde. Nu werd het woord gepredikt, en was hij de slager der slagers, de koning der koningen. Dit was allemaal goed voor zijn bedrijf, voor het goede doel, zoals hij altijd zei. De vrouwen begonnen steeds ruiger en wilder te prediken. Hun preken kregen ook steeds meer een waarschuwend karakter. Het vlees niet te eren was een ernstig misdrijf. Het vlees moest gegeten worden.

Op een dag verhuisde ook de dominee en vertrok met zijn vrouw uit het dorp. Weer was er een groot feest in het dorp en in de slagerij. De laatste grote tegenstander was nu gevallen. Niets kon hen nog stoppen. Er werd een standbeeld van de slager der slagers gemaakt voor in het dorp. Het hele dorp at vlees, en het hele dorp werd vlees, want de slager der slagers was

gekomen.

Het werd gepredikt in de kerk, en niemand had het door. Ze waren allemaal dronken. Vlees en wijn de hele dag door. Ze zouden vlees eten totdat het hun neus zou uitkomen. Het was allang geen echt vlees meer, maar vegetarisch vlees wat precies leek op echt vlees, en ook precies so smaakte. Zo had Jan dat met de dominee afgesproken. Hij was een spion. Ook de indiaanse familie zat in het complot.

Jan meldde zich bij de dominee.
'Is het werk gedaan, Jan ?' vroeg de dominee.
'Ja, dominee,' zei Jan.
'Mooi,' zei de dominee. 'Kom dan nu naar ons nieuwe dorp, dan doen we daar precies hetzelfde.'

Ook de wijn had geen echte alcohol. Het was nep-alcohol, een stof die de hersenen opdroeg de persoon naar een rustoord te laten gaan na een overdosis, opdat de mens nooit geen vlees meer zou aanraken. Zo had de dominee dat ook ooit eens bij Jan gedaan. Voordat hij naar het rustoord moest had hij een wijntje gedronken bij de dominee met dat vreemde spul erin, de nep-alcohol.

In ieder geval lag het rustoord snel helemaal vol met mensen die volkomen waren doorgedraaid, zoals Jan eens was, klaargemaakt om ingewijd te worden in het complot. Zo ging het complot van dorp tot dorp.

De dominee was van de geheime politie, van de afdeling natuurbehoud, en was speciaal door de nieuwe regering naar het gebied van Jan uitgezonden. De nieuwe regering wilde volkomen afrekenen met het vlees eten, maar ze wilden dit subtiel doen, anders zou het uit kunnen lopen op burgeroorlogen of staatsgrepen.

Ook in andere landen was dit proces begonnen, en na een tijdje waren er zo al heel wat 'slagers van slagers' ontstaan, waarvan Jan dus één was. Op een dag kregen ze een uitnodiging om allemaal bij elkaar te komen in een groot gebouw. Jan zou er met de dominee naartoe gaan, met de trein. Het was helemaal aan de andere kant van het land. Er zouden wel honderden 'slagers der slagers' komen, die allemaal ingewijd waren in het complot. Jan was erg benieuwd. Ze ontmoetten elkaar in een groot theater, en Jan ging ergens achterin zitten met de dominee op een rood fluwelen stoel. Het leek wel op een bioscoop. De spreker was een andere dominee, die ook van de geheime politie was, en hetzelfde werk deed als de dominee van Jan. Hij hield een lange toespraak.

Aan het einde van de toespraak bood hij een weg tot mogelijke promotie aan voor de slagers der slagers, namelijk de robot-slager, wat een regerings-slager was, en wat ook toegang zou geven tot de nieuwe regering.

Jan was daar wel in geinteresseerd, en ook de dominee moedigde hem daarin aan. 'Dat zou wel wat voor jou wezen,' fluisterde de dominee. De spreker zei dat het geheim om ingewijd te worden als robot-slager een klein donkerrood besje was van de Afrikaanse slagersboom. Het zou iets met de hersenen doen waardoor de ingewijde

klaar was voor de opdracht. Als voorwaarde stelde de spreker dat de slager der slagers ten minste getrouwd moest zijn met dertig dikke vrouwen om voor deze inwijding in aanmerking te komen, want zowel dikke vrouwen als het getal dertig waren een symbool voor vruchtbaarheid. Toevallig was Jan net gisteren met zijn dertigste dikke vrouw getrouwd, dus hij kwam ervoor in aanmerking, net als zo'n beetje de helft van de aanwezige slagers der slagers. Zij werden allemaal opgeroepen om naar voren te komen om het besje te kunnen zien en eten. Wel werden ze van te voren even ondervraagd. Jan werd meegenomen naar een hokje achter het toneel, wat omgeven was door een rood fluwelen gordijn. Daar kreeg Jan een besje. 'Bent u nuchter ?' werd er gevraagd.

'Soms,' zei Jan.

'Nee, ik bedoel : Hebt u een nuchtere maag, of u nog niets gegeten hebt vandaag, of al wel ?' werd er gevraagd. Jan keek de vrouw aan die hem die vraag stelde, en zei toen na een halve minuut : 'Gaat u dat iets aan ?' Even keek de dominee die bij hem was verbaasd naar Jan. 'Werk nu even mee, Jan,' zei de dominee.

'Ja,' zei de vrouw, 'als u zo gaat doen, dan komt u er niet door. De besjes zijn nogal zuur, en zo op de lege maag kan dat hard aankomen.'

'Het gaat u niet aan,' zei Jan. 'Ik geef niet zomaar privé informatie aan vreemden.'

'Goed,' zei de vrouw. 'Dan gaat het niet door.' De vrouw wilde het besje uit zijn hand halen, maar Jan stopte het snel in zijn mond. Hij zei toen met volle mond : 'Ik kan wel wat hebben.' De vrouw drukte direct een alarm knopje in, en toen kwam er een soldaat. 'Hij wilde een vraag niet beantwoorden, en heeft toch het besje gegeten,' zei de vrouw toen.

'Komt u maar mee,' zei de soldaat tegen Jan.

'Wat een gedoe allemaal,' zei Jan, 'allemaal om een besje.'

'Het zijn de procedures,' zei de dominee. 'Het ambt van robot-slager is geen kleinigheid.'

Ze gingen door een lange gang met witte deuren aan weerszijden. Helemaal achteraan deed de soldaat de deur open. Het was de achterste deur waar de gang op uitliep. Er zat daar een dokter, die een militaire dokter scheen te zijn. 'Deze mijnheer wilde niet meewerken met de vragen,' zei de soldaat. De dokter zat achter een bureau, en Jan en de dominee gingen ergens zitten.

'Zo, zo,' zei de dokter, 'en wat is de naam ?'

'Jan van Aalst,' zei Jan.

'Beroep ?' vroeg de dokter. Jan keek hem even vreemd aan.

'Slager der slagers,' sprak Jan langzaam na een halve minuut.

'Juist ja,' zei de dokter. 'Ik kom zo bij u terug.' Toen ging hij met de soldaat de

deur uit, die hij bij zijn arm had gegrepen. Na een paar minuten kwam hij weer terug met een stapel papieren, en begon er toen doorheen te bladeren.

'En u heeft dertig dikke vrouwen ?' zei de dokter toen terwijl hij opkeek.

'Juist,' zei Jan langzaam.

'En waarom wilde u niet meewerken met het vraaggesprek voor het innemen van het besje ?' vroeg de dokter, terwijl hij Jan strak aankeek.

'Dat gaat u niet veel aan,' zei Jan. 'Ik wil wel graag mijn eigen identiteit behouden, en mijn privé leven. Loop ik nu gevaar ? Ik kom in de nieuwe regering, maar hoe ? Is dat als een glazen huis, of is het meer geheim ?'

'U begrijpt er niets van,' zei de dokter langzaam, 'helemaal niets. En daar gaan we weer. Dit is al de zoveelste voor vandaag. U dient zelf een robot te worden, anders kunt u nooit een robot-slager worden en bent u te gevaarlijk om in de nieuwe regering te worden aangenomen. Als u zelfs al geen simpele vragen wil beantwoorden, dan is dat verdacht.'

Op dat moment begon het besje te werken. Jan voelde zich even duizelig en werd ineens heel gewillig. 'Juist ja,' zei Jan traag, en begon toen antwoord te geven op alle vragen. De dokter legde toen aan de dominee uit waar ze naartoe konden gaan. Jan werd toegelaten als robot-slager tot de nieuwe regering. Weer gingen ze met de trein.

Hoofdstuk 4.

Jan kreeg een speciale kamer in het gebouw van de nieuwe regering, zoals alle anderen die robot-slager waren geworden. Omdat de dominee zijn begeleider was en raadgever kreeg hij een kamer naast hem. Jan vroeg zich af wat zijn missie was nu. Hij kreeg allemaal papieren die hij moest doorlezen. Het ging over zogenaamde 'lastige steden', zogenaamde 'knopen' waar alles vast was gelopen, want daar werkten de slagers met reclame clowns. Er werd verder niet zoveel uitleg bij gegeven, maar er zou een poeder gebruikt moeten worden waardoor de clowns in bloemen zouden veranderen, en daarna steeds verder in het niets oplossen. 'De vage bloemen' werden ze genoemd, die steeds meer wegvaagden. De reclame clowns waren een soort van robotten die door slagerijen werden gebruikt in deze probleem-gebieden. Jan vroeg zich af wat dat voor poeder was. Er stond een map bijgetekend op één van de papieren waarin werd uitgelegd hoe hij bij de kast kon komen in het gebouw waar dit poeder te vinden was. Het was voor Jan wel makkelijk te vinden. Hij ging er met de dominee direct naartoe. Ze moesten even door wat gangen heen, en toen waren ze er. Jan opende de kast en haalde er een bus uit waar het poeder zou inzitten. Op de bus stond 'stuifmeel van de Afrikaanse slagersbloem.' Op mensen zou het geen

effect hebben, maar alleen dus op robotische reclame clowns. In de papieren stond verder dat het poeder 's nachts door een helicopter over een probleem-stad heengegoten moest worden, en dat het poeder vanzelf de weg zou vinden. Er stond ook een map bijgetekend hoe bij het kantoortje te komen waar deze dingen verder besproken zouden kunnen worden. Dit kantoortje was ook in het gebouw. Weer moesten ze even door wat gangen heen, en toen kwamen ze aan bij een witte deur waar ze naar binnen gingen. Er was hier niemand op het moment, maar even later kwam er een mannetje in een wit pak binnen.

'Aha, jullie hebben de bus al bij jullie zie ik,' zei het mannetje enthousiast.

'Ja,' zei Jan. 'Ik weet alleen niet hoe het verder moet.'

'Dat klopt,' zei het mannetje enthousiast. 'Dat moeten we hier nog bespreken.'

Jan en de dominee gingen zitten, terwijl het mannetje achter zijn bureautje ging zitten.

'Komt helemaal goed, komt helemaal goed,' zei het mannetje. 'Het gaat dus om dit poeder van wat wij ook wel de Lazarus bloem noemen, die in Afrika groeit. Het is de slagersbloem. Het brengt een stuifmeel voort wat perfect kan afrekenen met die clowns die de vlees industrie nog in standhouden in probleem-gebieden. Het poeder gaat in hun robotisch mechanisme zitten en verandert de cellulaire structuur en code totdat het bloemen zijn geworden.'

'Interessant,' zei Jan. 'Een prachtige oplossing voor dit probleem.'

'Ja,' zei het mannetje enthousiast. 'Blij dat jullie gekomen zijn. Er zijn vele probleem-gebieden hier en in het buitenland. We hebben werkers nodig.' In zijn opleiding had de dominee geleerd helicopters te besturen, dus het zou helemaal in orde komen. De dominee zou sturen, en Jan zou het poeder door een klein gat in de bodem van de helicopter strooien, door een trechter. Jan had er al erge zin in. Ze konden direct de volgende nacht beginnen. Dat zou dan in de eerste uren van de nacht moeten gebeuren. Ze mochten het niet te laat maken, want ze hadden ook hun nachtrust nodig.

Hij deed dit werk voor maanden, en de steden begonnen vol te groeien met de Lazarus bloemen. Het was de grote verzoening tussen natuur en stad. De Lazarus bloemen begonnen ook steeds meer weg te vagen om plaats te maken voor een veel rijkere natuur, die van het oerwoud. In dat proces was het voor hem belangrijk om voor clown te studeren, en eigenlijk was hij dat al, de ultieme spion. Elke overwonnen stad kreeg zijn eigen circus. Jan moest daarvoor verschillende dansen leren, clown dansen. Er werden ook clownsmarsen in en rondom de steden gehouden, om de steden te beschermen.

In het bos was er een bibliotheek van indianen boeken waar alles in zou staan wat ooit zou zijn gebeurd.

Op een dag gingen Jan en de dominee naar het bos om er een wandeling te

maken. Diep in het bos stond ook een spookkasteel waar spoken hun verhalen schreven en wat de buitenwereld werd. Maar vanwege het werk van Jan en de dominee, en de nieuwe regering waren ze al flink teruggedreven. Ze hadden alleen nog wat spooksteden, en dan dit spookkasteel. Jan moest nu een boekenslager worden. Dat was het enige medicijn.

'Oh Jan,' zei de dominee. 'Nu gaat het gebeuren, Jan.'

'Wat is er ?' vroeg Jan.

'Nou,' zei de dominee. 'We zijn nu hier diep in het bos, en langs de indianen-bibliotheek en het spookkasteel die beiden strijden om het verhaal, oftewel de gesimuleerde werkelijkheid. Wij komen uit die strijd. Herinner je de indiaanse familie in ons complot ? Een slangenbeet van een spook was alles wat ervoor nodig was om ons tot deze werkelijkheid te slepen waar we vroeger vandaan kwamen, en nu zijn we hier. Ik heb het anti-gif, Jan. Ik mag je dat bij deze toedienen. Het slangenspook is genaamd Ken, een clown.'

'Wow,' zei Jan.

'Ja,' zei de dominee, 'het is een Iraans-indisch spook.'

'Wow,' zei Jan weer.

'Ieder mens in deze werkelijkheid heeft dat gif in zich,' zei de dominee, 'maar ik heb het anti-gif.'

'Wow,' zei Jan weer.

'De slang zet mensen vast door hen te laten staren,' zei de dominee, 'het is het staar-spook. Maar zodra wij naar het spook zelf beginnen te staren, dan zal het spook bevriezen.'

Een enorme slang verscheen voor hen, hangende vanuit een boom. 'Verlies hem niet meer uit het oog,' zei de dominee.

Jan staarde naar de slang, en liet hem niet meer los met zijn ogen. Inderdaad begon de slang te bevriezen, maar liet zich uit de boom vallen, en vloog Jan om de nek en beet hem. Jan schrok. 'Niets om je zorgen om te maken,' zei de dominee. 'Dit is slechts het verleden. Hij moet er nu uit.'

'Wat is het anti-gif ?' vroeg Jan. De dominee greep Jan bij zijn hand en trok hem weg. 'Rennen, Jan,' zei de dominee. Ze renden nog dieper het bos in. 'Weer een besje zeker ?' hijgde Jan.

'Nee, dit keer geen besje,' zei de dominee. 'Springen, Jan.'

Ze stonden voor een enorm ravijn in het bos.

'Ja maar,' zei Jan.

'Gewoon springen,' zei de dominee.

De dominee sprong al en Jan sprong hem achterna. Toen werd Jan wakker in een bed in een boshuisje. De dominee stond aan zijn bed en keek met een glimlach naar Jan. 'Daar ben je,' zei de dominee. 'We zijn door de werkelijkheids-wand gegaan.'

'Wat nu ?' vroeg Jan.

'Daar moet op gedronken worden,' sprak de dominee. 'Zonder alcohol.'

Hoofdstuk 5.

'Dus dingen die gebeuren zijn soms herhalingen van het verleden ?' vroeg Jan.
'Ja, Jan,' zei de dominee. 'Het is de geschiedenis. Het is een soort ontwaking, en dan ontwaak je weer, en weer.'

'Interessant,' zei Jan.

'Ja, het was een agressieveling,' zei de dominee.

'Wie ?' vroeg Jan.

'Ken,' zei de dominee, 'de spookslang. Dan zat hij daar op zijn hoge troontje en iedereen moest maar doen wat hij hen opdroeg. Het beest is gevallen.'

'Hoera dan maar,' zei Jan. De dominee glimlachte. 'Opgeruimd staat netjes,' zei de dominee.

'En wat nu ?' vroeg Jan. 'Vertel me meer over Ken.'

'We zijn veilig hier, want we zijn nu achter de wand,' zei de dominee. 'Maar alles aan de andere kant van de wand zal branden.'

'Maar wat gebeurt er dan met de goede mensen van het complot ?' vroeg Jan.

'Oh, die zullen hier ook wel terecht komen vroeg of later,' zei de dominee.

Jan kreeg wat kleren en toen nam de dominee hem mee naar buiten in een groot natuur gebied. Ze liepen naar een hoog gebouw in het midden van deze grote natuur, waar twee vrouwen waren. Ze hadden permanent en wat donkere schmink op hun gezicht. Jan vroeg zich af wat hij hier moest.

'Het is de geschiedenis,' zei de dominee.

Hij keek beter naar de twee vrouwen en herkende hen, maar wist niet van waar. Toen liepen ze weg. 'Kom terug,' riep Jan. 'Wie zijn jullie ?' Maar de twee vrouwen negeerden hem volkomen, en verdwenen toen in het niets.

'Het lijken wel spoken,' zei Jan.

'Spoken van het verleden,' zei de dominee.

'Wat nu ?' vroeg Jan.

'Ik kan het je niet vertellen,' zei de dominee. 'Hier stopt alles.'

'Alles ?' zei Jan. 'Wat bedoelt u daarmee ?'

'Hier stopt alles, en gaat alles terug in de geschiedenis, en loopt zo over in andere vormen,' zei de dominee. 'De geschiedenis is waarmee we het moeten doen.'

Jan zuchtte in verwarring. 'Het is het mistpad,' zei de dominee. 'Alles moet vaagblijven. Mensen willen alles altijd teveel definities geven, en zo komen ze in de problemen, worden ze opgesloten.'

'Door zichzelf ?' vroeg Jan.

De dominee knikte. 'Dan maar het mistpad,' zei Jan. Ze liepen over het pad waar de vrouwen waren weggevaagd. 'Ook de spoken moeten veranderen,' zei de dominee. 'Het is creatieve energie wat nog niet is begrepen. Je moet ermee werken.'

'Hoe ?' vroeg Jan.

'Je bent toch de boekenslager ?' sprak de dominee.

'Oh dat,' zei Jan, 'maar hoe werkt het ?'

'Mensen definiëren alles,' zei de dominee, 'stoppen alles in potten en pannen, drukken overal etiketten op, en sluiten zichzelf zo op. Zo schrijven ze hun boeken, maar de mist slacht die boeken. Je moet een spook worden, Jan, een wezen van de mist.'

'Hoe wordt ik een spook ?' vroeg Jan.

'Gewoon doorlopen op het mistpad,' zei de dominee. 'Hier ga je terug de geschiedenis in, doorbreek je de muur tussen het nu en geschiedenis. Ook die vrouwen doorbraken die muur en gingen terug.'

'Waar zal ik dan terecht komen ?' vroeg Jan.

'In je eigen boekenslagerij,' zei de dominee.

Jan was weer terug in zijn slagerij, maar nu moest hij boeken slachten. En hij was een spook, een mistwezen. Hij moest alles vaag houden. Hij mocht niet teveel definiëren, want dan zou hij opgesloten worden en slachtvee worden.

Klanten kwamen binnen en hij moest boekenvlees verkopen.

'Vreemd,' dacht Jan bij zichzelf. 'Maar het is een keer wat anders.' Ook zijn klanten waren spoken.

Ook de dominee was een spook geworden. 'Wat gaat u nu doen ?' vroeg Jan.
'Ik breng het spook-evangelie van het boekenvlees,' sprak de dominee, 'zodat je klanten hebt.'
Aan de voorkant van de slagerij, boven de deur, stond met grote letters BOEKENSLAGERIJ.
En spoken vanuit de hele wereld begonnen naar Jan's boekenslagerij te komen.

De dominee zou zijn zegje doen. Ze gingen allemaal naar de spookkerk om het spook-evangelie te horen. Het boekenvlees moest gegeten worden. Jan had dertig dikke vrouwen die hem hielpen in de boekenslagerij en reclame voor de boekenslagerij maakten, en zij preekten ook in de kerk. Hij zag tussen zijn dertig dikke vrouwen ook de twee vrouwen die hij in het gebouw van het natuurgebied was tegengekomen. Nu herinnerde hij ze weer.

'Het boekenvlees moet gegeten

worden !' riepen ze door de straten. Ook kinderen werden gedwongen het boekenvlees te eten. Als ze dat niet deden, dan zouden ze sterven en weer terugglijden naar de mensenwereld. Dan zouden ze geen spoken meer zijn. De dominee waarschuwde ernstig tegen verzuim. Iedereen moest het spook-evangelie van het boekenvlees horen.

Daarboven en beneden, daar eten ze mensenvlees en dierenvlees,' zei de dominee altijd, 'ze vreten elkaar op en zo sterven zij, maar zij die het boekenvlees eten zullen eeuwig leven.'

Jan slachtte dat het een lieve lust was. Het waren toch maar boeken. Hij slachtte voor zijn leven en voor dat van anderen. En de dominee was zijn getrouwe vriend die over hem waakte, en natuurlijk zijn dertig dikke vrouwen, maar die waren niet al te makkelijk. Jan hoopte maar dat hij het allemaal in de hand kon houden, maar dat kon hij niet. En op een dag werd Jan door hen uit de boekenslagerij gezet, en de dominee werd uit zijn kerk gezet, en ze werden het bos ingezonden. Ze moesten maar bij de indianen leven.

Jan en de dominee bezochten toen een indianenstam in het bos, waar ze hartelijk en gastvrij werden ontvangen, en ze kregen van de indianen een heleboel verhalen te horen. De indianen waren boekenjagers. Zij waren per slot van rekening degenen die altijd ervoor zorgden dat Jan genoeg boekenvlees had voor zijn boekenslagerij. Jan vertelde over zijn dertig dikke vrouwen, en de indianen moesten daar erg om lachen. 'Kom, kom,' zei een indiaan. 'Dat is zo erg nog niet. Ze doen gewoon hun werk, en nu kun jij een boekenjager worden, net zoals ons. Wij kunnen je nog vele, grote verhalen vertellen, waar jij nog nooit van hebt gehoord.' Jan keek hen met grote ogen aan. Hij moest weer de mist in om te kunnen boekenjagen. Zonder de mist zou dat niet kunnen.

De indianen leefden zowel in oorlog als in onderhandeling met de boekenfokkers, de boekenboeren, die in de weilanden rondom het bos woonden. De boekenboeren werkten samen met de boekenjournalisten die al het nieuws over de boeken in de kranten zetten en zij gebruikten hiervoor ook de radio.

Jan kreeg dus zo ook eens wat te zien, zodat hij zou beseffen dat alles niet vanzelfsprekend werkte. Er ging een wereld aan vooraf.

Maar de indianen vertelden hem ook dat Jan's nieuwe wereld slechts een verhaal was uit een boek, en dat een grote reuzen-boekenslager het boek uiteindelijk zou slachten. Jan's wereld zou aan flarden gescheurd worden. Deze reus was heel groot en sterk, en ruw. Hij had altijd zijn schort aan, en zijn hakbijl en mes bij zich, klaar voor het grote werk.

'Er is altijd baas boven baas, Jan,' zeiden de indianen.

'Wat kunnen we eraan doen ?' vroeg Jan.

'Niks,' zeiden de indianen, 'helemaal niks.'

'Maar kunnen we dan niet ontsnappen ?'

vroeg Jan.

'Oh ja,' zeiden de indianen. 'Daarom vertellen we al die verhalen. We gaan dan gewoon naar een nieuw boek.'

Jan zuchtte. 'Daar komt geen einde aan dan.'

'Die indianen maken je maar wat wijs,' fluisterde de dominee. 'Je bent toch boekenslager ?'

'Ja, niet meer, sinds mijn dertig dikke vrouwen me de slagerij hebben uitgezet,' zei Jan.

'Dan kun je hier je boekenslagerij beginnen,' zei de dominee.

'Zo in het bos ?' vroeg Jan.

'Ja,' zei de dominee. 'Het is niet zo moeilijk. Het is een koud kunstje.'

'Hoe dan ?' vroeg Jan.

'Je vraagt gewoon een wigwam om je werk te doen,' fluisterde de dominee.

En zo werd Jan de boekenslager van de indianenstam. Op een dag kwamen er drie boeren die bij hem boekenvlees kwamen halen, en ze betaalden hem er goed voor. Zo kon Jan ook een beetje bijdragen aan de vrede tussen de indianen en de boekenboeren.

Op een dag ging Jan vissen naar boeken. Er zwommen veel boeken in het bosmeertje, en al snel had Jan heel wat boeken opgevist. Hij ging ze eerst lezen, maar de letters waren nat, en het was niet goed leesbaar meer. Toch las hij heel wat mooie verhalen. Die kon hij dan weer doorvertellen aan de indianen, en zij vertelden hem daardoor weer verhalen. Zo ruilden ze verhalen. De indianen geloofden in de reus die hun wereld kapot zou scheuren. Jan probeerde ze op andere gedachten te brengen maar niets hielp. Ze vertelden hem ook waar de reus woonde, dus hij en de dominee gingen een kijkje nemen. Toen ze bij het huis van de reus aankwamen was er niemand. De reus was dus blijkbaar weg, misschien aan het werk. Ze zagen er allemaal boeken liggen. Er was ook een boek genaamd 'het boek van de reus', en dat namen ze mee. Ze brachten het naar de indianen, en er stonden allemaal verhalen in over de komst van de reus. 'Zie je nu wel,' zeiden de indianen. 'Het staat daar allemaal in.'

'Maar wie zegt dat het waar is ?' zei Jan. 'Ik zal het boek aan flarden snijden. Dan is het weg. Daarvoor ben ik immers boekenslager, en zo hebben jullie weer boekenvlees.'

'Nee !' riepen de indianen. 'Dat boek is onder een grote vloek. Het is het boek wat niet geslacht kan worden. Dit boek is de boekenslager zelf.'

'Fikkie erin dan ?' zei Jan, 'of we kunnen het in het bosmeertje gooien, dan wordt alles nat en ontstaan er andere verhalen.'

'Hmm,' zeiden de indianen. 'In de fik steken zou ik maar niet doen, maar misschien is water wel een goed idee.' En zo wierp Jan het boek van de reus in het bosmeertje. Zodra het boek het water had aangeraakt veranderde het

echter in een haai. 'Nu kunnen we hier nooit meer zwemmen !' riepen de indianen. 'Jij hebt alles verpest !' riepen ze tegen Jan. En toen moest Jan vertrekken. 'En neem die stomme dominee met je mee !' riepen ze. En toen zijn Jan en de dominee maar naar de boekenboeren toegegaan. Bij de indianen waren ze niet meer welkom.

Jan had gelukkig wat goede klanten onder de boeren, en die waren zo gastvrij dat hij er mocht wonen. Hij werd zo ondergebracht in een boerderij, en kreeg zo ook de gehele boekenfokkerij te zien. 'Ja, die indianen zijn verschrikkelijk bijgelovig,' werd er gezegd. 'En daarom is het soms oorlog, want daar doen wij niet aan mee.'

Maar op een nacht werden Jan en de dominee wakker van verschrikkelijk lawaai. De reus was teruggekomen. De indianen hadden dus toch gelijk gehad. Alles werd aan flarden gescheurd. 'Wat moeten we doen !' riep Jan in paniek.

'Kalm blijven,' zei de dominee. 'Als het goed is lopen we nu over in een nieuw boek.' Er was niets dan water. Ze werden meegesleurd met een enorme waterstroom, alsof de zee over hen heen was gekomen.

Een eiland ? Nee, het was vaag. De mist nam weer over, en weer waren ze in het natuurgebied, in het grote gebouw, waar Jan zijn dikke vrouwen terugzag .... sommigen.

Het was vaag. Hij herkende ze nauwelijks. Ze hadden permanent, en hun gezichten waren opgeschminkt. Ze negeerden hem. Ze zochten alleen naar elkaar. De dominee was zijn enige vriend. Ook hem zagen ze niet staan. Het leek alsof er langs hem heen werd geleefd. Alleen de dominee kon hem verstaan.

Hij was een spook, een mist wezen nu, een boek over een boekenslager wat ook werd geslacht. Er is altijd baas boven baas. Van boek tot boek ging hij, tot dat wat er nog over was gebleven. Hij definieerde het teveel, en daarom sloot het hem op, en moest hij weer bevrijd worden. Het leek eindeloos. Waar hield het ergens op ? Weer werd hij in het verleden gedrukt. Weer zag hij de dertig dikke vrouwen marcheren. Waar gingen ze naartoe ? Zij vaagden allen weg op het mistpad, en toen ook hij en de dominee. In het verleden was hij weer. Hij was weer in zijn boekenslagerij, alsof hij een cirkeltje had gemaakt. 'Het moet nu afgelopen zijn !' riep hij. De dominee zei dat hij het vak nog moest leren. Of misschien moest hij nu zijn eigen boeken maken ? Hij had genoeg onderdelen, en zo ging hij aan het werk. Hij werkte dag en nacht en stopte niet meer. Hij maakte boeken en wilde het dit keer goed doen. Zijn boeken moesten de allerbesten zijn, maar wat betekent de allerbeste ? Hij schreef en schreef en schreef. En zo had hij een boekenmakerij naast zijn boekenslagerij. Het werd groot nieuws. De boekenjournalisten spraken er de hele dag over op de radio.

Jan vond het zoveel werk dat hij machines liet maken voor zowel zijn boekenmakerij als zijn boekenslachterij. Het werd een fabriek, een industrie. Alles ging aan de lopende band, en nu had hij veel meer dikke vrouwen nodig,

dus hij trouwde er met honderden meer, en toen duizenden. Jan was echt aan de gang nu, en kreeg de smaak goed te pakken. Niemand kon hem nog stoppen, zelfs de reuzen boekenslager niet. Jan was nu zelf een reus geworden, en pakte alles op een reusachtige manier aan.

Jan, Jan, de boekenman,
Gaat 's nachts op stap, en komt er dan weer an,
Jan, Jan, die leeft zijn leven wel,
Boeken slachten en boeken maken,
Nooit meer kommer en kwel.

Maar weer keerden de dikke vrouwen zich tegen hem en de dominee, en weer werden ze het bos ingejaagd. Dit keer werden ze zelfs bedreigd met wapens, dus ze moesten rennen zo hard ze konden. In het bos kwamen ze het beest van boekenjournalistiek tegen, het beest met de vele ogen. Ook had het beest vele monden. Het was een boekenjournalist, een paparazzi en stalker. Het beest begon door elkaar te spreken totdat ze er beiden helemaal ziek van waren.

'Wat moeten we doen ?' klaagde Jan tegen de dominee.

'Rijdt erop,' zei de dominee.

'Ja, ik wil niet dood,' zei Jan. 'Hoe kom ik op dat beest zonder dat het me verslindt ?'

'Het is een machine,' zei de dominee.

'Ik wil jullie alleen maar helpen,' zei het beest toen heel kalm. En zo klommen Jan en de dominee op het beest en konden het beest besturen. De dominee wist wel hoe het moet, en legde het aan Jan uit. Voordat ze het wisten stonden ze oog in oog met legers van dikke vrouwen. Het leek ook wel op een machine. Ze bewogen als robotten. Toen rende het beest weg dieper het bos in, met Jan en de dominee op zijn rug. 'We krijgen je wel, Jan !' riepen de dikke vrouwen.

'Waar is dat voor nodig ?' riep Jan. 'Wat heb ik gedaan ?'

'Dat weet je best wel, Jan !' riepen ze.

'Ik weet niks !' riep Jan. 'Ik weet alleen dat ik een boekenslagerij en een boekenmakerij had. Toen hebben jullie ons weggestuurd !'

'Niks ervan !' riepen de dikke vrouwen. 'Het was onze boekenslagerij en boekenmakerij, en ook de kerk was van ons !'

'Goedzo, houden zo !' riep de dominee, terwijl hij het beest nog sneller deed rennen. Na een tijdje was het vrouwenleger ver achter hen. Na een tijdje kwam het beest aan bij de zee, en veranderde in een boot om zo de zee in te gaan. 'Vaarwel vrouwen !' riep de dominee terwijl hij zwaaide.

Jan wist niet meer hoe hij het had. 'Ik wil niet zeeziek worden,' zei Jan.

'Dat zal nog wel meevallen,' zei de dominee.

'Waar gaan we naartoe ?' vroeg Jan.

'Weg van die vrouwen,' zei de dominee. 'Er is geen beginnen aan.'

'Ik word er zo moe van,' zei Jan. 'Altijd als ik iets heb opgebouwd, word het me afgenomen.'

'Geen zorgen, Jan,' sprak de dominee. 'De boekenjournalistiek verandert elk verhaal.'

'Hoe dan ?' vroeg Jan.

'Door er een andere betekenis aan te geven, door het door te roddelen, en dan te veranderen totdat het wat anders is,' zei de dominee. 'Daar zijn boekenjournalisten voor. Het zijn onze redders. Zij zijn de ware boekenslagers. En wij rijden per slot van rekening op het beest van de boekenjournalistiek.'

'Ik moet het ook eens proberen,' zei Jan.

'Daar is dit beest voor,' zei de dominee. 'Zodra de student klaar is komt de onderwijzer.'

'Mooi gezegd,' zei Jan. 'Maar zijn daar geen regels aan verbonden ? We kunnen toch niet zomaar gaan roddelen en alles verdraaien ?'

'Natuurlijk is er een handboek voor, een wetboek,' zei de dominee.

'Eén van mijn dikke vrouwen is boekenjournalist,' zei Jan.

'Vergeet de vrouwen,' zei de dominee. 'We zijn nu hier bij het beest.'

'Maar we moeten haar niet onderschatten,' zei Jan. 'Ze is me er eentje.'

'Dat kan wel wezen,' zei de dominee, 'maar dan kennen ze dit beest nog niet.'

'Ik wed dat dit op een grote oorlog gaat uitlopen, haar kennende,' zei Jan.

'Een boekenjournalistische oorlog ?' vroeg de dominee.

Jan knikte.

'Ik weet het nog niet zo net,' zei de dominee.

'Ik moet boekenjournalist worden om hier door heen te komen,' zei Jan.

'Tussen slapen en waken,' sprak het beest, 'tussen geschiedenis en het nu. Ik ben de ware boekenslager en boekenmaker. Ik heb alles gemaakt. Ik ben de poppenmaker, alles door het geheim van de boekenjournalistiek.'

'Wat is het geheim ?' vroeg Jan.

'Ik geef hen allen een stem in hun hoofd, en zo sorteer ik de poppen. Zo maak ik mijn verhalen,' zei het beest. 'Het geheim is herhaling en massa-productie, wat in stand gehouden wordt en aangewakkerd wordt door de boekenjournalistiek. De boekenjournalist is de ware schrijver van het boek. Hij kan er elke mogelijke betekenis aan geven. Zo stuurt hij het volk.'

Jan voelde een warmte in hem opglijden, alsof het beest diep in hem sprak.
'Dus jij hebt ook de dikke vrouwen gemaakt ?' vroeg Jan.
'Natuurlijk,' zei het beest. 'Ik ben zelf

ook een dikke vrouw.'

'Eén van mijn vrouwen ?' vroeg Jan verbaasd en geschrokken.
'Ja,' zei het beest, 'die van de boekenjournalistiek.'

Hoofdstuk 6.

'Ik roddel en ik slacht,
Ik praat en ik verdraai,
Geef aan alles een andere betekenis,
Geloof me, het brengt veel geld in het laatje,
Het leidt mij naar het goede goud.
Ik ben een boekenjournalist, ziet u,
Ik leef ervan, ik wil niet dood,
Het is mijn dagelijkse brood

Met een krant wandel ik door het ganse land,
Krijg alles voor mekaar, mevrouw,
Ik lieg en spot, ik verdraai en bedot,
Bedriegen is mijn vak,
Maar ik heb aan alles lak,
Want wie niet liegt die leeft niet,
En iedereen liegt, en wie zegt dat hij niet liegt is de grootste leugenaar,
U bent de krant, ik ben de schaar,
U praat maar tegen de klauw, mijnheer,
Moet ik u rechtsom of linksom verdraaien,
ondersteboven of bovensteonder,
U zegt het maar,
Wij weten altijd raad in de boekenslagerij,
Wij maken van uw waarheid een leugen, en van uw leugen een waarheid,
Wij komen altijd weer met wat nieuws, zo had u het nog niet gezien,
En de klap zag u niet aankomen

Het beest was in zichzelf aan het zingen en mompelen. 'Wanneer word je dan een dikke vrouw ?' vroeg Jan.

'Niet nu,' zei het beest. 'We zitten midden op de zee. Ik ben een schip nu. Ik kan niet alles tegelijk.'

'Waarom ben je niet bij de andere dikke vrouwen ?' vroeg Jan.

'Dat lees je maar in de komende aflevering van ons magazine,' zei het beest. 'We moeten er nog wel een beetje aan verdienen, denk je niet zo ? We kunnen niet alles zomaar gratis weggegeven. Aan alle pret komt een einde. Zoek de gleuf maar op waar je je muntje kunt ingooien.'

'Nou, nou,' zei Jan. 'Ik kan wel merken dat je daadwerkelijk mijn vrouw bent. Zo ken ik je weer.'

De dominee lachte. 'Dat is je beste vrouw dan waarschijnlijk.'

'Maar ja,' zei Jan. 'Wat is best ? Wat staat ons nog allemaal te wachten met

haar ? Straks moeten de andere dikke vrouwen ons nog van haar bevrijden.'

'Welnee joh,' zei de dominee. 'Komt allemaal best in orde.'

'Ja, ja,' zei Jan, 'dat klinkt allemaal maar als reclame voor één of ander heilig boek waar je duizenden jaren voor moet wachten op de grote bevrijding.'

'Niet zo pessimistisch, Jan,' zei de dominee.

'Sorry, maar ik ben al teveel bedrogen in mijn korte leventje,' zei Jan.

'Dan wordt het eens hoog tijd dat je zelf eens gaat bedriegen, op een leuke manier dan,' zei de dominee.

'Oh, als boekenjournalist ?' vroeg Jan.

'Ja, dat brengt wat leven in de brouwerij,' zei de dominee. 'Als je zelf niet gaat liegen, dan word je wel voorgelogen door anderen. In dit land spreekt niemand de waarheid. Het zijn slechts verhalen.'

'En vandaar dat er een boekenslager nodig is,' zei Jan.

'Precies,' zei de dominee, 'en die boekenslager is de boekenjournalist, hij die spreekt tussen waken en slapen.'

Het beest slaapt nooit, en is ook nooit echt wakker,
Het leeft en spreekt tussen waken en slapen,
tussen het nu en de geschiedenis,
In een mist die niemand kan verstaan.

Het beest nam hen weer mee naar het gebouw in het grote natuurgebied, tot het mistpad. Jan vroeg hoe de boekenjournalistiek werkte.

'Je schrijft een boek over een boek,' zei het beest, 'en vervolgens schrijf je over het boek over het boek weer een boek.'

'Klinkt makkelijk, maar er zal wel veel bij komen kijken,' zei Jan.

'Ja,' sprak het beest, en veranderde toen in de dikke vrouw. Jan was verbaasd en verrast. Samen met de dominee gingen ze het gebouw binnen. 'Wat is dit eigenlijk voor een gebouw ?' vroeg Jan.

'Dit is het gebouw van de school van de boekenjournalistiek,' sprak de dikke vrouw.

'Een waarheid als een koe,' zei de dominee.

'Natuurlijk,' zei de dikke vrouw. 'Maar vergeet niet dat het een mistschool is. We definiëren hier niet teveel. Het is een spookschool.'

'Uiteraard,' voegde de dominee toe.

'Er moet hier niets, en er is veel vrijheid,' sprak de vrouw. 'Alles gaat hier om een natuurlijke en mistige manier, met veel omwegen, vaagheid en puzzels, veel raadsels.'

In het gebouw kregen ze beiden een kamer. 'De spoken onderwijzen hier,' sprak de vrouw. 'Daar kunnen ze ook de kamer voor binnenkomen. Ze onderwijzen op vele manieren, vaak subtiel. Ze houden ervan te onderwijzen

door dromen en dagdromen. Ze werken door de wereld van het denken, tussen waken en slapen in, tussen het nu en de geschiedenis.'

'Klinkt vredig, en rustig, kalmerend,' zei Jan.

'Er zijn hier allemaal spookachtige natuurverschijnselen, van de mist, en die kunnen zo vanuit het water opkomen,' sprak de vrouw. 'De journalistiek bespreekt de verschillende onderwerelden en bovenwerelden, waardoor leugen en waarheid nog maar heel relatief is. En dan zijn er ook nog eens een heleboel zijwerelden. De portalen daartoe zijn overal in dit grote natuurgebied, in de vorm van mistnevels. De boekenjournalistiek verbindt deze mistportalen, misttunnels en mistbollen en functioneert als een poortwachter. De nieuwslezers lezen het allemaal op. Zij verzinnen alles. Er zijn voorwerelden, achterwerelden, linkswerelden, rechtswerelden en die moet de boekenjournalistiek allemaal aan elkaar verbinden. Het is een kunst.'

Het was al een oud gebouw, met vele oude schilderijen. Toen leidde de vrouw hen weer naar buiten, en gingen ze het grote natuurgebied in. Er was hier overal mist, en ze leidde hen naar een meer in de natuur waar een grote mistbol in het water hing. Het was bijna als een wit vlies. 'Deze zorgt voor grote dromen,' sprak de vrouw. 'Er is geen mens die hier kan komen, alleen spoken.'

Jan durfde niets te zeggen.

Hij vroeg zich af wat voor dromen het waren. De vrouw begon het al uit te leggen. 'Het zijn journalistieke dromen. Als twee mensen communiceren dan bedrijven ze al journalistiek. Ze leggen elkaar uit en vullen elkaar aan. Ze verdraaien elkaar ook, en nemen dat weer met zich mee, en geven het aan anderen door. Zo onstaat er een journalistiek netwerk, een nieuw boek. Jan begon figuren te zien in het mistvlies. Het vervormde zichzelf voortdurend. De vrouw vertelde dat het mistvlies aan het uitzenden was. Het zond dromen uit, journalistieke dromen, die een eigen samenleving schiepen, een boek. Het was een boekenmaker. Hiertoe was het ook op jacht gegaan, en hiertoe had het ook boeken geslacht. Het was als een roofinsect.

Jan durfde bijna niet te ademen. Het leek heel dierlijk, maar tegelijkertijd plantaardig, en als een natuur-element, een natuurverschijnsel, als een mistdroom. Jan keek ernaar in grote verbazing. Het leek wel als een reuzenkwal die uit het water was gekomen, maar het was spookachtig. Even dacht Jan dat hij in de hemel was, in het paradijs. Hij voelde zich licht in zijn hoofd, en zwak. Hij zag reiger-achtige vogels in de bomen die vaak zwart waren met lange rode snavels. Er stonden vele bomen die op dennenbomen en coniferen leken, maar het niet waren. Het waren spookachtige bomen. Hier en daar hing er wat sneeuw, en er lag wat ijs in het water. Het meer had een soort eilandje, waardoor het op een rivier leek. Op het eilandje waren er wat kleinere boompjes, en er lag veel zand. 'De journalistiek is een boekenoorlog,' sprak de vrouw. 'De grote indiaanse

boekenoorlogen, de acht grote indiaanse oorlogsboeken die met elkaar in oorlog zijn.'

'Waar gaat het over ?' vroeg Jan.

'Het eerste grote indiaanse oorlogsboek gaat over de boekenroof,' sprak de vrouw. 'De indianen zijn in dit boek in oorlog met de boekenrovers en boekenpiraten.'

De vrouw leidde hen om het meer heen tot een vlakte waar een grote misttrap stond. 'Hierachter is de zee,' zei de vrouw, 'de spookzee of mistzee. Daar leven de boekenrovers en de boekenpiraten. De boekenpiraten hebben daar grote spookschepen, mistschepen. Eli was een beruchte kapitein van boekenpiraten. Daar gaat het boek over.'

'Waar zijn die boeken ?' vroeg Jan.

'In de schoolbibliotheek,' sprak de vrouw.

Die avond nam Jan het boek vanuit de schoolbibliotheek mee naar zijn kamer en begon het te lezen. Het was al een oud boek, en sommige letters waren weggevaagd. Het maakte hem wel nieuwsgierig over wat er nu daadwerkelijk zou hebben gestaan, en hij begon erover te filosoferen en zijn theorieën erover te maken. Hij was journalistiek erover aan het bedrijven, en schreef zijn bevindingen op. Er stond nog veel informatie in over Eli, maar dan juist als het net belangrijk begon te worden, dan vielen de woorden weg. Het was als een spookboek, of mistboek, en de vrouw had daarover gezegd dat het juist belangrijk was, omdat anders het boek hem zou kunnen opslokken, in de zin dat dan alles te gedefinieerd zou zijn, en dan zou het boek teveel macht hebben, teveel grenzen aanleggen. Het was dus voor Jan's eigen bescherming dat er zoveel woorden en zinnen half of geheel waren weggevaagd. En zo kon Jan er ook nog eens zelf interessante journalistiek over schrijven, om zijn eigen boek erover te maken, als een echte boekenslager en boekenmaker. Er stonden ook wat plaatjes in die niet altijd even duidelijk waren, omdat het op bepaalde plaatsen vanwege de oudheid van het boek al was weggevaagd. Jan had zo zijn ideeën en zou het boek wel willen heruitgeven, maar het was natuurlijk allemaal maar speculatie. Er waren een heleboel missing links, en hoe zou Jan die zomaar kunnen aanvullen ? Wel was dit dus een hele uitdaging voor Jan, en dat maakte het leven ook interessant. Jan hield van het boek, en begon er een relatie mee te krijgen. Het ging ook nog over een treinroof, waarin een boekentrein werd aangevallen door indianen te paard. De redenen waren onbekend, maar Jan dacht dat het ermee te maken had dat de boeken van de indianen waren gestolen, en dat de indianen ze gewoon terugroofden. Jan leek erin te lezen dat de boekenrovers hun eigen treinen hadden. Zo was er dus een grote boekenoorlog in het eerste boek. Jan had zijn handen er aan vol, en de vrouw hielp hem ermee, en gaf hem goede raad.

Hoe meer hij het boek las, en hoe meer hij over dit dikke boek nadacht, hoe nieuwsgieriger hij werd naar het tweede boek. En misschien zou het tweede

grote indiaanse oorlogsboek helderheid kunnen verschaffen ? Het tweede boek was nog wel moeilijker leesbaar dan het eerste, en leek een nog veel ouder boek te zijn. Misschien waren er van het eerste boek nog wel oudere manuscripten die verloren waren geraakt ? En wie zei dat alles wel geheel was opgeschreven als in het oorspronkelijke manuscript ? Vaak als mensen verhalen moesten navertellen dan maakten ze er hun eigen verhaal van. Dan lieten ze dingen weg waarvan ze vonden dat het er niet bijhoorde, en vulden ze het aan met hun eigen inbreng. Hij probeerde wijs te worden van het tweede boek, maar het lukte niet echt. Dit was pas echt een spookboek, en het leek wel in andere letters te zijn geschreven, in een taal die hij niet kende. Wel waren er veel meer plaatjes in, bijna als een stripboek hier en daar. Hij raakte erdoor gehypnotiseerd. Hij sloeg volledig op hol. Dit boek had hem nog wel meer in de ban dan het eerste boek. Hij kon de plaatjes niet goed zien, maar daardoor sloeg zijn fantasie op hol. Het was genoeg materiaal om hem geheel dol te maken. Het leek bijna wel een boek van zijn eigen leven, maar dan op een hele andere manier. Hij herkende het, maar ook weer niet.

Op een dag zou de vrouw langskomen op zijn kamer om hem ermee te helpen. Ze begon hem wonderbaarlijke uitleggingen te geven. Dit deed ze al in de eetzaal waar ze gezamenlijk aten, en daarna ging ze met hem mee naar zijn kamer. Het was al avond. Het boek ging volgens haar over de boekendokters. Zij herstelden kapotte boeken, en kapotte verhalen. Zij waren ook ontdekkingsreizigers, maar zij vielen in de handen van de indianen, wat een grote oorlog tot gevolg had. De boekendokters hadden een groot rijk en sloten de indianen op in ziekenhuizen.

'En het derde boek ?' vroeg Jan.

'Het derde boek bestaat niet meer, maar er zijn nog wel boeken over,' zei de vrouw, 'waarin wat korte samenvattingen staan, oude journalistieke boeken, en die boeken over het derde boek spreken elkaar ook weer tegen, maar het is alles wat we hebben op het moment. Er zijn wel veertien grote boeken over het derde indiaanse oorlogsboek geschreven.'

'En waar gaat het over ?' vroeg Jan.

'Het derde boek zou gaan over de boekenbankieren,' sprak de vrouw, 'daar waar er betaald werd met boeken in plaats van met geld, maar dit liep uit op een grote oorlog met de indianen. Uiteindelijk hebben ze deze oorlog deels economisch opgelost, met boeken dus. De indianen wonnen de oorlog, maar deels zou de oorlog voor eeuwig doorgaan. Andere boeken erover spreken dat trouwens weer tegen. Er zijn verschillende versies van het verhaal, en we weten niet welke de oorspronkelijke versie was. Nog steeds worden er veel boeken over dit boek geschreven, maar er zijn dus veertien standaard boeken erover in de geschiedenis die het dichtst bij de bron liggen.'

'Interessant,' zei Jan. 'Het lijkt mij een waardige opdracht om hier onderzoek over te doen.'

'En dan is er nog het vierde boek,' zei de vrouw, 'wat nog maar half bestaat, maar dat is in ieder geval wat. Het laatste stuk ervan ontbreekt.'

'En waar gaat het over ?' vroeg Jan.

'Over de boeken-archeologie,' zei de vrouw, 'over het ontstaan van de boeken en de verhalen, een beroep wat helemaal leidt tot de oude indiaanse ondergrondse grotten die waren als tempelen, en waarop hun verhalen waren getekend. De archeologen die zich hieraan waagden in het boek werden toen aangevallen door de indianen, wat op een grote oorlog uitliep in de ondergrondse boekenmijnen. En het vijfde boek daarvan denkt men dat het een vervalsing is van een ouder boek, en het boek gaat ook over boekenvervalsers. Door het vervalsen van boeken kon men hele culturen veranderen, en de indianen komen in dit boek in oorlog met de boekenvervalsers. De boekenvervalsers winnen die oorlog, en vervalsen dan ook alle boeken van de indianen. Het zesde boek gaat over boekenverzamelaars, het zevende over boekenbegravenissen en boekenbegrafenisondernemers en alles wat er bij komt kijken, en hoe die in oorlog kwamen met de indianen, en het achtste en laatste boek gaat over de boekenbergen.'

'Wat is dat ?' vroeg Jan.

'De boekenbergen is een plaats waar men communiceert door boeken,' sprak een vrouw. 'Men zendt elkaar boodschappen door een boek, en zo worden de boodschappen ook opgevangen. Ze slaan dan hun boeken open en zien de geheime boodschappen, en ook dat liep uit op een grote oorlog.'

De dagen erna las Jan veel in de boeken, en bestudeerde ze. Hij las voornamelijk veel in het vierde boek, oftewel het halve boek, en las over de boeken-archeologen die boeken opgroeven en kwamen tot de ondergrondse indiaanse grotten om de hiërogliefen te bestuderen. Hij leerde over de verschillende talen. Omdat het boek maar half was las hij ook boeken over het vierde boek, waarin er werd geprobeerd het boek af te maken, want het laatste stuk ontbrak. Het interesseerde hem, en hij begon er zelf ook over te speculeren. Hij maakte aantekeningen en verzamelde die om zo ook zijn eigen commentaar op het vierde boek te maken. Hierdoor probeerde hij het boek te herstellen en alles aan elkaar te knopen. Hij noemde het een boeken labyrint. Hij werkte voornamelijk alleen, maar soms ging hij naar klaslokalen en liet hij zichzelf bijscholen.

Vaak vaagde alles weg, want het was een mist labyrint. Hij moest leren leven met de wazen in zijn hoofd die hem beschermden tegen de valstrikken van overgedefinieerd materialisme. En mist zorgde er eigenlijk voor dat er zoveel andere haartjes gezien konden worden, zoveel andere werelden, die anders verborgen zouden blijven. Juist de vaagheid was de weg daartoe, tot de veren. Ja, de misten waren slechts veren van dualiteit die de paden naar de andere dimensies lieten zien, naar boven, naar onderen en naar opzij, in

zoveel lagen, zoveel haren.
Jan wilde een boekendokter worden om de acht indiaanse oorlogsboeken te herstellen.
De boekendokter werd besproken in het tweede boek.
Hij kwam tot het boek en reikte haar de hand,
Zij was als een vrouw voor hem,
Hij wilde haar genezen en helpen, maar zij was groot en verwarrend,
Zou hij haar genezen, of zou zij hem ook ziek maken ?

Zij sleurde hem naar de onderwereld,
Haar taal was wild en woest,
Zij wilde geen indringers,
Zij was een labyrint.

Hij nam haar naar het ziekenhuis, maar zij maakte hem ook ziek,
Het was besmettelijk.

'Oh, hoe moet ik haar herstellen !' riep Jan in zijn nachtelijke worstelingen,
Altijd woelde hij in zijn slaap als hij aan haar dacht en over haar droomde,
Zij was het tweede boek.

Hij kwam tot haar als een prooi tot een roofdier,
Niet hij had haar gegrepen, maar zij had hem gegrepen,
En zij sleurde hem tot haar onderwereld diep,
Opdat hij haar raadsel zou begrijpen,
Zij liet hem de bruggen zien

Zij maakte hem ziek en sleurde hem tot de dokters,
Vele boekenvertalers waren daar, maar zij spraken elkaar allemaal tegen.
Haar taal was woest en wild,
Want zij wilde geen indringers,
Nee, geen dokter kon haar temmen

Boekenvertalers bogen hun hoofd over haar, maar zij verslond hen allen,
Als een wild beest joeg zij door de nacht

Hij was de boekendokter, maar zij maakte hem ziek,
Opdat zij hem kon meenemen tot haar boek,
De tweede is haar naam

En allen die haar vinden maakt zij ziek,
En zij maakt ziekenhuizen tot haar labyrinten

Was het dit wel allemaal waard ?
Hij had een tropentocht gemaakt,
Zijn schedel op haar paal,
Aan haar ketting zijn tand als kraal

Hij wilde haar genezen,
Maar hij werd ziekgemaakt,
Dit boek maakte hem langzaam ziek,
Bracht hem langzaam ten onder,
Maar hij kon niet meer zonder

Hij was nu verslaafd,
Als in de ban van een religie

Hoofdstuk 7.

Hij kwam tot haar, tot het tweede boek,
Als een boekendokter tot een oorlog,
En de oorlog greep hem ook,
Het was overweldigend

Hij stierf op het slagveld,
Terwijl hij alleen maar wilde helpen,
Nu werd hij opgenomen in haar boek,
Nu was hij haar soldaat,
En boeken waren zijn wapens

Hij werd van boekendokter tot boekensoldaat,
Maar alles was vaag hier, alles ging trager,
Hij moest de boeken lezen, want alleen boeken waren zijn wapens

Hij vocht voor haar, maar zij vocht tegen hem,
Haar taal was wild en woest, en ook haar boeken,
Wanr zij wilde geen indringers

En zo stierf hij weer, in de grote boekendood,
In de grote boekenoorlog,
Hij had zijn best gedaan

En zo kwam hij nog dieper in haar boek,
In de tweede

Hij had geen wapens meer,
Maar zij was zijn wapen en zijn medicijn

Het verhaal van de boekendokters was hem nu duidelijk,
Alleen het boek was het medicijn,
En zij die niet tot haar diepte gaan zullen het nooit vinden.

En hij kreeg een huwelijk met het boek,
En hij kwam niet verder zonder haar,
Hij was verslaafd, verslaafd aan het tweede boek

En hij zocht naar haar uitgang, maar hij vond het niet,
Voor eeuwig moest hij in dit labyrint dwalen,
En zij die haar niet vonden zouden voor eeuwig sterven,
Want zij was het leven,
Zij was het medicijn

Hij had de boekziekte, maar in haar had zij het medicijn,
Oh, hij was zo boekziek,
Naar de onderwereld trok zij hem,
Tot de schedel en het geraamte van het boek,
Maar hierin lag het medicijn,
Tussen veren verborgen

De mistbrug ging hij over, en zij trok hem,
Zij liet hem niet meer los,
Zij was het tweede boek in zijn hoofd,
Gelukkig getrouwd,
In een doktershuis vond hij dit goud

De boekendokter is hij,
Hij werd ziek om haar te genezen,
Ja, de zieke dokter is hij

Toen hij tot haar kwam wist hij dat zijn leven over was,

Maar een nieuw leven vond hij in haar,
Toen hij dit boek uit de kast pakte begonnen zijn handen te branden,
Maar zijn hart ontwaakte uit een diepe slaap

Heb je mij gewekt, of heb ik jou gewekt,
Of hebben we het beiden gedaan ?

Ik lees jou, en jij leest mij,
Wij zijn van hetzelfde boek

Hij was met haar op een bootje op het water, en alles was zo stil,
Toen werd zij overboord getrokken door een beest en de diepte ingenomen,
Dokter, dokter, kom niet te dichtbij, want dan zul je ziek worden zoals ik ben,
En het verschil tussen dokter en patient zal er niet meer zijn.

Hij was met haar op een bootje op het water, als een dokter met zijn patient,
Toe dokter, volg haar niet, want genezen kan je haar niet,
Je zult slechts worden als zij ...

Hij was met haar op een bootje op het water, als een vader met zijn kind, en alles was zo stil,
Toe vader, volg haar niet, want het verschil tussen vader en kind zal er niet meer zijn.

En de natuur herbergt de mistbloem van de journalistiek, en alle werelden zullen draaien en vallen.
Kom daarom niet te dichtbij, want je zult worden als haar.

Dit stond allemaal in het tweede boek.

Hij legde het boek weer weg en dacht na. Hij staarde.

Hoofdstuk 8.

In zijn gedachten vond hij de mistbloem in het grote natuurgebied. Maar hij durfde niet dichterbij te komen, en toen rende hij weg, maar zij kwam achter hem aan.

Als je de mistbloem hebt gezien, dan laat het je niet meer los.

De roddelbloem sloot hem op om hem de andere werelden te laten zien.

Nee, de roddelaarster wil geen medicijn, maar wil alleen maar even in een andere wereld zijn.

De roddelbloem is versierd met roddelblaadjes, om de verborgen pracht van andere werelden te laten zien.

Heeft dan niemand door dat het slechts verhalenvertellers zijn ?

Maar ze slachten de verhalen, het zijn boekenslagers, en hij was in een wildernis waarin hij de uitweg niet meer kon vinden, en hij kende deze wildernis niet. Hij was verdwaald in overweldigende wildernis. Hij zag het geheim in het riet. Hier was alles stil. En het werd steeds stiller. Maar de stilte was slechts een clown, en de mistbloem, de roddelbloem,

beschermde hem. Wat roddelblaadjes was alles wat hij had en nodig had om zijn weg door deze wildernis te vinden.

De onverbiddelijke stilte is een clown,
Het roddelblad onze laatste hoop,
Maar kom niet te dichtbij,
Want zij zal je verscheuren,
Zij is de boekenslager,
Zij slaat al je dromen kapot

Jan had geen verhalen meer in zijn hoofd na zijn ontmoeting met haar, en ook geen toekomst, alleen nog maar zijn geschiedenis, haar roddelblaadjes.

Hij had de distelbloem aangeraakt, en sliep nu als Doornroosje.
Hij was zo ziek geworden als haar, geen verschil meer tussen de dokter en de patient.
Zij had hem meegenomen naar de andere wereld.

En hij was met haar op een rivier diep in het grote natuurgebied.
En hij wandelt met haar in het grote natuurgebied achter de rivier, en hij aanvaardt het roddelkruis. Hij leert het zien als paden tot de andere werelden.
Zij bracht hem tot het roddelkruis, tot de plaats waar dokters een dokter nodig hebben.
Maar zij wilde geen medicijn, maar alleen in een andere wereld zijn.

Is het medicijn niet zwaar overschat, en sluit het niet vaak de poorten tot de andere werelden ?
Was het medicijn vaak gewoon vergif ?
Hij wilde geen mierzoete medicijnen.
Hij wilde haar, het roddelkruis, opdat hij de andere werelden zou zien.
Hij was in de zijwereld met haar, tussen waken en slapen.
Er waren ravijnen tussen zijn hersenen die geen medicijn kon overbruggen,
Alleen het roddelkruis.

Aan een roddelkruis ging hij ten onder, op een vuilnisbelt, waar de poppen brandden.

En als hij vasthoudt aan zijn roddelsieraden, het laatste wat hij heeft, dan vindt hij haar.
In een roddelwoud, waar de stiltes clowns zijn, en ook de dieptes van de meren, waar hij het roddelgoud vindt.

Hier heerst een zeer besmettelijke goudkoorts, die geen dokter kan genezen. Zij worden allen ziek, zij die te dichtbij komen. Hier worden de dokters ziek, waar zij alleen nog maar goud willen. Aan genezing denken ze niet, want de ziekte brengt tot het goud. Het is de ongeneeslijke goudkoorts van de roddel.

En Jan vond een goud wat niet met ogen gezien kon worden, en hij wilde geen medicijn voor deze goudkoorts. En zij was zijn goudkoorts. Het was een literaire goudkoorts.

En hij ging verder en verder, dieper en dieper in dit reusachtige natuurgebied, en hij kwam aan bij de zee van de boekenloosheid, daar waar alle boeken stopten, daar waar de boeklozen dwaalden aan de stranden. Over de zee ging een brug met een trein, de trein van de verteller, en aan de andere kant van de zee van de boekenloosheid zou alles overgaan in nieuwe boeken. Jan besloot met de trein te gaan. Het werd een hele lange tocht in de trein van de

verteller over de zee. Hier stopten alle verhalen, maar de verteller was bij hem. Toen hij aan land aankwam, op het station aan het strand kon hij zo een stad inlopen waar hele hoge gebouwen stonden. De verteller had ervoor gezorgd dat hij een kamer hoog op een wolkenkrabber kon krijgen. De verteller had hem hiervoor de sleutel gegeven en een map, en ook een bouwpakket met kleine mannetjes waardoor het beeldscherm op zijn kamer zou werken. Er was ook een gebruiksaanwijzing bij, en het ging vrij makkelijk. Hij had vanuit de kamer in de wolkenkrabber een goed uitzicht over de stad en over de zee.

Jan kon een beroep kiezen, en hij koos voor boekenslager, want hij was nog steeds een slager in hart en nieren. Hij kreeg hiervoor een winkel in een straat in de stad. Iedereen kocht graag boekenvlees bij hem. Hij was de verteller dankbaar, en dacht nog vaak terug aan de lange treintocht over de zee van de boekenloosheid waardoor hij hier was gekomen.

Hij zag een nieuwe wereld. Hier had hij lang op gewacht. Er was veel natuur in de stad, alsof natuur en stad met elkaar waren samengekomen. Er waren prachtige tuinen en parken door de hele stad, waar Jan graag doorheen wandelde. Het inspireerde hem. De natuur van de stad overweldigde hem. Hij zag zoveel wat hij niet uit kon leggen, maar hij bewonderde het.

Jan wist dat het niet om het medicijn ging, maar om de sleutel, en dat dokters vaak grote bedriegers waren. Hij kon zich voorstellen dat de indianen ermee in oorlog waren geraakt. Ziekenhuizen waren gevangenissen, en vandaar dat er in de hele stad ook geen ziekenhuis was te vinden. Daarom waren er ook geen dokters, alleen sleutelmakers. Dokters zouden misschien wel in de trein van de verteller kunnen komen om de zee van de boekenloosheid over te gaan, maar halverwege zou de verteller hen toch uit de trein zetten. Geen dokter zou de zee van de boekenloosheid over kunnen komen. Er stonden ook veel grote borden op het strand en bij het station, waarop stond : VERBODEN VOOR DOKTERS. Als er dan toch een dokter op heterdaad was betrapt, dan stonden daar zware straffen op. De dokter zou in de gevangenis gezet worden, en daarna het land worden uitgezet. Dan moesten ze met de trein terug over de zee van de boekenloosheid. Als een dokter zich zwaar had misdragen dan waren er veel zwaardere straffen. Dan werden ze in de arena's gezet om door dieren te worden verslonden. Maar eigenlijk kwam dat bijna niet voor. In de tweede grote indiaanse oorlog was er zo goed als geheel met de doktersgeslachten afgerekend. Ja, dokters waren gehaat in de stad. Ze wilden er eigenlijk niet over praten.

Eens ging Jan met de trein naar een ander stadsdeel. In de trein kwam hij een meisje tegen die op één van zijn vrouwen leek. Even hadden ze oogcontact. Even leek het alsof er een vonk van herkenning overvloog, alsof zij hem ook herkende, maar zij was niet degene die hij kende. Blijkbaar herkende zij ook iets in hem wat hij verder niet was. Ze waren elkaar nog nooit eerder tegengekomen, maar toch leken ze zoveel van elkaar te dragen,

alsof hun levens elkaar al eerder hadden gekruisd, maar het was toch de eerste keer en waarschijnlijk de laatste keer. Het was te licht en te ondiep om verdere indruk op hem te maken, en hij was het al snel weer vergeten. En ook zij ging met haar leven verder alsof er nooit wat was gebeurd. Hij dacht er over na hoe het leven gevuld was met zoveel ogenschijnlijke oppervlakkigheden, zoveel lichte aanrakingen die nooit werkelijkheid zouden worden, die geen toekomst hadden. Waar was het goed voor ? Hij was op weg naar de boekenfabriek. Het stond daar vol met boekenmachines. Even gingen er flitsen door hem heen van het verleden, en toen keek hij weer naar de machines. 'Goed werk,' zei hij. Hij dwaalde dieper en dieper in de boekenfabriek, door allerlei tunnels, en hij zag zoveel van zijn verleden. Hij herkende het, maar toch ook weer niet. Het was net iets anders. En de rook die uit de fabriek kwam bedekte de hele stad.

Einde

DE POPPENMAKERS

De poppenmakers waren lange insecten die hun slachtoffers injecteerden met gif door hun lange dunne angels als naalden, waardoor hun slachtoffers helemaal verstijfden en als poppen leefden voor de rest van hun leven. Daarom waren deze insecten genoemd 'de poppenmakers'. Het was een buitenaards ras, en ze konden ook in menselijke vorm verschijnen. Ze hadden vele kolonies gemaakt waarin hun poppen voor hun moesten werken als slaven. Eigenlijk veranderde alles met de komst van admiraal van Putten, hun grote vijand. Het was een man met een brede grijns die zich niet liet afschrikken of weg liet jagen door de poppenmakers. Hij kreeg die grijns omdat hij jarenlang in een diepe donkere put was opgesloten, maar toen hij eindelijk eruit ontsnapte en het daglicht zag had hij een brede grijns, en die is eigenlijk nooit meer weggegaan. Hij zag het als zijn levenstaak toen om vele anderen die in putten opgesloten werden gehouden te bevrijden, en zo bouwde hij zijn vloot. Hij leefde veelal totaal op het water, op zijn schepen. Hij was de schrik van de Baarse kust. Hij kwam zelf ook uit het Baarse gebied. Met een grote vloot van Baarsen heeft hij toen de kolonies van de poppenmakers overgenomen, en hij maakte de poppenmakers tot de roeiers van zijn galeischepen. Zo hadden ze geen tijd meer om poppen te maken. Als de poppenmakers dan hun straf als roeiers hadden uitgezeten, dan werden ze veelal aan de octopi en waterspinnen gevoed. Die waren erg groot. Admiraal van Putten werd zo een beroemde zeeheld die met de poppenmakers had afgerekend. Maar op een dag was er een grote storm op zee, zo groot dat de gehele vloot van admiraal van Putten met man en muis verging. Admiraal van

Putten overleefde echter de schipbreuk, en spoelde aan op een geheimzinnig eiland wat hij niet kende. Aan de kust van het eiland waren overal zeemeerminnen, die admiraal van Putten nog nooit in het echt had gezien. Hij had er alleen maar van gehoord in verhalen. De zeemeerminnen begonnen hem de wonderlijkste en mooiste verhalen te vertellen. Ze brachten hem toen naar een grot waar een oude vrouw woonde. 'Oh, die poppenmakers,' zei de vrouw toen ze van admiraal van Putten over ze hoorde. 'Zij zijn ook degenen die de storm hebben gebracht, als wraak, maar hier op het eiland van de zeemeerminnen ben je veilig. Ik heb ze gestuurd.'

'Wie bent u dan ?' vroeg admiraal van Putten.

'Je bent verdronken, lieve man,' zei de vrouw.

'Dus ik heb de schipbreuk eigenlijk helemaal niet overleefd ?' vroeg de admiraal verbaasd.

'Nee,' zei de vrouw, 'dat leek maar zo, maar je bent nu hier, in een andere wereld.'

'Wonderlijk,' zei de admiraal, 'hemels. Maar wie bent u ?'

'Ik ben wie ik ben,' zei de vrouw.

'En wie is dat ?' vroeg de admiraal.

'Zo word ik genoemd,' zei de vrouw. 'Het is mijn naam.'

'Wonderlijk,' zei de admiraal. 'Dus uiteindelijk hebben de poppenmakers me toch weer te pakken gehad ?'

'Door die storm ?' zei de vrouw. 'Oh ja, zeer zeker. Ze hadden je goed beet, maar zij zijn zelf ook in die storm vergaan.'

'En wat nu ?' vroeg de admiraal.

'Kunnen we even ter zake komen ?' vroeg de vrouw. 'Er ligt een opdracht voor jou.'

'En dat is ?' vroeg de admiraal.

'De poppenmakers zijn ook in deze wereld,' zei de vrouw.

'Wat kunnen we eraan doen ?' vroeg de admiraal.

'Kom mee,' zei de vrouw, 'dan laat ik het je zien.'

Ze leidde hem tot een zaaltje. Er zat daar een oude man aan een tafel.

'Jachma,' zei de vrouw. 'Hij is gekomen.'

'Gaat u zitten,' zei de oude man. De admiraal ging tegenover de oude man zitten.

'Ken jij de vierde stem ?' vroeg de oude man. Hij pakte een muziek doos en opende het. Er was eerst één stem, toen kwam er een tweede bij, toen een derde, en daarna een vierde. 'Het is zeemeerminse muziek,' zei de oude man.

'Wonderlijk,' zei de admiraal. De vierde

stem begon toen steeds meer in een fluit te veranderen. Het ging door de hele muziek heen, draaide om alles heen. Het werd steeds wonderlijker en wonderlijker.

'Dat zulke dingen bestaan !' riep de admiraal uit.

Toen veranderde de fluit weer in een stem en begon allerlei verhalen te vertellen.

'De vierde stem,' zei de oude man toen de muziekdoos was uitgespeeld.

'Wonderlijk, wonderlijk,' zei de admiraal.

'Ik kan het je geven, in ruil voor je leven,' zei de oude man.

'Maar ik ben al dood,' zei de admiraal lachend, 'hartstikke dood, verdronken.'

'Nee,' zei de oude man, 'je leeft. Ik zie leven.'

'Ja, hier,' zei de admiraal. 'Waarom wilt u het laatste wat ik nog heb me ook afnemen ?'

'Je begrijpt het niet,' zei de man. 'De vierde stem is de steen van leven, het ware leven, waarvoor je je oude leven moet inleveren. Zo kan het vervangen worden.'

'Aha,' zei de admiraal die het eindelijk begreep. 'En hoe gaat dat precies ?'

'Volg de toverfluit,' zei de oude man. Plotseling verscheen er een toverfluit voor de admiraal en begon weer te spelen. De admiraal stond op, en volgde de fluit die naar een trap ging wat naar een gang leidde over een balkon, en dat leidde weer tot een deur. 'Vele kamers,' zei de toverfluit die toen de deur opende. Het was een lange gang met allemaal deuren aan weerszijden.

De admiraal volgde de toverfluit door de gang. 'Kies een kamer uit,' zei de toverfluit.

'Welke moet ik kiezen ?' vroeg de admiraal.

'Maakt niet uit,' zei de toverfluit. 'Ze zijn allemaal hetzelfde.'

De admiraal opende een deur en keek recht in een zee, en een golf sloeg naar binnen.

'Wonderlijk,' zei de admiraal.

'Een nieuwe wereld,' zei de toverfluit. 'Het is de wereld van de vierde stem. Die is voor nuance.'

'Aha,' zei de admiraal. Plotseling duwde de toverfluit hem naar binnen en hij viel over het randje van de deur drempel de zee in. 'Help !' riep de admiraal. 'Hey wat ? Ik kan vliegen !'

'Ha ha ha !' lachte de admiraal. 'De vierde stem heeft mij laten vliegen.' Ook de toverfluit vloog daar. 'Volg mij altijd,' zei de toverfluit, als het volgen van je hart, van nuance. 'Ik ben de vierde stem, en het laat je inderdaad vliegen en overal bovenuit stijgen. Dat is de enige manier om van de poppenmakers los te komen.'

Samen met de toverfluit vloog de admiraal naar een eiland in de zee. Het was een heel tropisch eiland, en het water was daar zo helder dat je dwars door alles heen kon kijken.

'Wonderlijk,' sprak de admiraal.

'Probeer het zelf nu eens,' zei de toverfluit.

'Wat ?' vroeg de admiraal.

'De vierde stem te zingen,' zei de toverfluit. Ze hoorden muziek en drie stemmen, en toen zong de admiraal de vierde stem.

'Zie,' zei de toverfluit, 'je kunt het best.'

Op het eiland lagen allemaal wonderlijke stenen die allemaal hun eigen stem hadden. Sommigen hadden een hele zachte stem, en anderen hele harden. De admiraal was in grote verwondering, en staarde naar de stenen, hield ze in zijn hand, en hij kon nieuwe werelden zien in de stenen. Ze waren zo doorzichtig.

'Wonderlijk !' riep de admiraal telkens, 'wonderlijk !'

Een steen met een hele prachtige zachte, diep doordringende stem zei : 'De steken van de poppenmakers brachten je hier, want hoe dieper ze steken, des te dieper je ontwaakt tot deze geheime, verborgen werelden.'

'Wonderlijk,' zei de admiraal, 'dus eigenlijk is het iets heel medicinaals ?'

'Uiteindelijk wel,' zei de zachte steen, 'maar eerst sterf je aan jezelf, want eerst moet je uit de valse schelp van je ego.'

'Maar alles wat ik zag was dat ze mensen tot poppen maakten, tot hun slaven,' zei de admiraal.

'Dat is alleen in de buitenwereld zo, in de oppervlakkige wereld,' zei de zachte steen, 'maar zij die diep genoeg gestoken zijn gaan van binnen leven, en komen tot onze werelden. En daarom is het zo dat een poppenmaker die te diep heeft gestoken zelf hierdoor sterft en wordt vernietigd, want zij zullen nooit tot onze werelden komen.'

Einde

DE TRAAN VAN ROGGEMUIDEN

Hoofdstuk 1.

Ik was de zee van chaos overgegaan op een cruise schip. Toen de cruise de haven binnenkwam van de natuurstad en ik vanaf het schip naar beneden keek zag ik de flatgebouwen die enorm hoog waren, en beneden reden de vele auto’s. Het was een witte massa van auto’s die heen en weer reden langs de hoge gebouwen. Ik keek van een nog hoger punt, want het was een groot schip. Ik ging met de lift naar beneden, en zo

kwam ik uiteindelijk met mijn koffers van het schip af. Ik nam een taxi en gaf het adres door waar ik moest wezen.

De vrouw in kwestie wachtte me al op bij haar flatgebouw, en hielp me even later mee de koffers in de lift te krijgen. We moesten heel hoog.

Uiteindelijk kwamen we op haar kamer aan. Ik was een beetje huilerig. Het was zo'n lange tocht geweest. Ze keek me aan. 'Gaat het ?' vroeg ze.

'Ik ben bang voor goede mensen,' zei ik toen.

'Waarom ben je daar bang voor ?' vroeg ze.

'Ach, je begrijpt het toch niet. Ik zit nogal vreemd in elkaar, maar het komt erop neer dat goede mensen ervoor zorgen dat ik niet verder kom. Het heeft geen diepte. Het inspireert me niet. Het is verlammend. Ik ontwikkel me zo niet,' zei ik.

'Maar zijn dat dan wel goede mensen ?' vroeg ze.

Ik zweeg. 'Ander onderwerp,' zei ik toen.

Ik kreeg een kamer naast haar kamer. Daar kwamen mijn koffers terecht en ik plofte op het bed en zat daar. Ik keek naar haar. 'Ik ben blij met je,' zei ik.

Het was hier rustig. Buiten was het mooi weer. Ik was nog steeds een beetje huilerig. Het was een zware tocht geweest, traumatisch. Ze stelde wat vragen over de tocht, maar ik wilde er niet over praten. Ik haalde diep adem. Ik was opgelucht, maar het verleden zat nog te diep in me. Het had roofbouw op me gepleegd, psychisch, lichamelijk, emotioneel, en mentaal. Ik keek naar de boekenkast op mijn nieuwe kamer. Er stonden wat indianen boeken bij.

Ik was zo blij met haar. Ik keek bijna verliefd naar haar. Ik was als in een coma en probeerde eruit te komen. Er was niet veel meer van mij over door de tocht. Het verleden bleef aan me knagen, en al die vreemde schuldgevoelens. Van binnen was ik nog steeds op de zee van chaos, en ik streed met zeemonsters. Van binnen was ik nog helemaal niet aangekomen in de haven. Ik keek naar haar. Ze was een donkere vrouw. Nee, ik was nog helemaal niet in de veilige haven aangekomen. Dit was slechts een eiland, en zij was een kannibaal ofzo. Ik keek naar haar blote voeten, en naar haar rieten rokje. Ze was heel mooi. Ik keek naar haar lippen. 'I... ik,'stamelde ik.

'Wat wil je zeggen ?' vroeg ze.

'Blijf op een afstand,' zei ik.

'Waarom ?' vroeg ze. 'Heb je weer flashbacks ?'

'Ja,' zei ik.

Ze kende mijn situatie. Zij had me hier naartoe laten komen, had betaald voor de tocht. Zonder haar was ik hier nu niet geweest.

'Maar je bent een kannibaal,' zei ik toen.

Ze grinnikte. ‘Waarom denk je zo ?’ vroeg ze.

‘Daarom heb je me over laten komen,’ zei ik. ‘Ik ben gestrand op dit eiland.’

‘Pfffttt,’ zei ze toen. ‘Flashbacks ?’

‘Ja,’ zei ik.

‘Ik begrijp het,’ zei ze toen.

‘Waarom heb je een rieten rokje aan ?’ vroeg ik.

‘Ik kan toch niet naakt aan je verschijnen,’ zei ze met een glimlach.

‘Ik zou niet weten waarom niet,’ zei ik toen.

‘In ieder geval aangenaam met je kennis te maken,’ zei ze toen. ‘Je wilt de baan nog steeds ?’

‘Graag,’ zei ik. ‘Wat moest ik ook alweer doen ?’

‘Me wat gezelschap geven,’ zei ze. ‘Ik vraag niet veel.’

‘Is het gezelschap van anderen in deze natuurstad dan zo dun bezaaid ?’ vroeg ik.

Ze zuchtte. ‘Ik kan niet met ze. Ik houd ze ver van me vandaan. De mensen in deze stad zijn anders.’

‘In wat voor zin ?’ vroeg ik.

‘Nou ja, ik heb nare herinneringen van het verleden,’ zei ze. ‘We zitten in hetzelfde schuitje.’

‘Was dat hier gebeurd of ergens anders ?’ vroeg ik.

‘Ergens anders,’ zei ze. Ze wilde er niet over praten, maar zij had ook flashbacks.

Beiden hadden we moeite met sociale contacten, en beiden waren we bang om verliefd te worden.

‘Ik ben bang voor romantiek,’ zei ze, ‘en ik weet dat jij dat ook bent.’

Ik knikte.

‘Ik ben aan het goede adres denk ik,’ zei ik, ‘want met een kannibaal zal ‘t niet romantisch worden.’

Ze glimlachte.

‘Ik vind het wel mooi hoe je spreekt,’ zei ze.

Ik was in gevecht met een zeemonster. Het zenuwgif probeerde mijn hart uit te schakelen. Het was een glibberig kreng. Met mijn mes reet ik het beest aan stukken. Het probeerde zich al binnen te dringen in mijn lichaam. Toen zwom ik naar de kust. Het was donker. Daar stond ze. Ze was zo mooi. Ze had een vissersnet. Aan het vissersnet trok ik me omhoog maar ik raakte erin verstrikt. Zij trok me toen het water uit. Ze glimlachte. Ze had mooie donkere ogen. Alles aan haar was mooi.

Ze stond voor me en ik was huilerig. ‘Flashbacks ?’ vroeg ze.

‘Ja,’ zei ik. Ze nam mij toen in haar armen. Ik kuste haar.

‘Alsjeblieft,’ zei ik. ‘Ik kan niet meer verder. Het heeft me opgebroken.’

‘Je bent aan land nu,’ zei ze. Ik raakte met haar in een worsteling, en we rolden op het bed.

‘Ik ben zo moe,’ zei ik.

‘Ga dan wat slapen,’ zei ze. ‘Het is goed. Je hebt een lange tocht gemaakt.’

Hoofdstuk 2.

Toen ik die ochtend wakker werd was ik nog steeds moe. Zij sliep nog. Ik ben toen naar buiten gegaan om de natuur op te zoeken. Ik wilde naar het bos. Ik had me laten vertellen dat de natuurstad de stad van de braven was, en ik was er zeker van dat de braven niets bereikten. Onder de grond zouden de rebellen leven en de wilden, en daar zou je kunnen komen door een tunnel in het bos die onder de grond ging. Maar het was nogal een gedoe. Er was zware bewaking daar.

Toen ik terugkwam was ze inmiddels ontwaakt. Ik vertelde haar waar ik was geweest. Ze zei toen dat er een veel kortere weg onder de grond was. Dan zouden we onder de flat moeten gaan, langs het kelderpad. Daar was aan het einde een trappetje naar beneden, en dan kwam je eerst langs een ondergrondse parkeerplaats, en als je dan nog dieper het trappetje afging, dan kwam je in de ondergrondse wereld. Dan moest je eerst een riviertje overzwemmen en dan kwam je in de ondergrondse wildernis waar allerlei wilde stammen leefden.

Ze zei dat het beter was er gewoon boeken over te lezen. Die stonden wel in de boekenkast, en dat was veel veiliger. ‘s Nachts had ik nachtmerries over de ondergrondse wereld. Hier kwam zij ook vandaan. Ze wilde er alleen niet over praten. Daarom moest ik het met de boeken doen, en met mijn nachtmerries.

Hij las over een ondergrondse religie genaamd Ocht, die de god Tirgo diende. De middelaars tussen Tirgo en de mensen waren de zwarte ruiters, die heel wreed en wraakzuchtig konden zijn. Het gebied onder de grond heette Roggemuiden. Dat was eerst een industrie-terrein, maar daarachter lag de wildernis. Daar lagen dan nog wel steden tussen. Ergens in de wildernis was er het geheimenis van de traan van Roggemuiden, de traan van het terugkeren naar het verleden, de traan van de flashbacks, van het terugkeren naar Roggemuiden. Er waren daar ook robotten, maar hoe dieper je in de wildernis ging, hoe minder er van die robotten waren. Het waren machines die alles in de gaten hielden. Hij zag de traan van Roggemuiden in haar ogen. Hij had het gevoel dat hij ook die traan had.

Ze vertelde dat ze trauma’s had overgehouden van de robotten. Ze zei dat ze door hen was verkracht, en waardoor ze nu vele gezichten had. Hij was door haar geveld, en kon niet meer opstaan, door de verhalen die ze

vertelde. Hij kon alleen nog maar lezen. Hij voelde zich zwak, als gestoken door een vreemde vlieg. Het heilige boek van de religie van Ocht stond ook in de boekenkast. Het boek was genaamd de Muran. Zij groeide op in die religie, en wist er alles van. Het viel hem op dat ze er meer over sprak. Hij begon te lezen in het boek en stotterde sindsdien. De zwarte ruiters waren veel aan het woord in het boek. Zij waren genaamd de Sparto's. Het was een strenge patriarchische religie gebracht door de profeet Haman.

Hij las de verzen en ze waren bloedmooi. Hij viel ervoor, ook al was zij van de religie gevlucht. Hij kon haar wel een beetje begrijpen. Het was waarschijnlijk te dichtbij gekomen. Deze religie was potentieel gevaarlijk en moest op afstand gehouden worden. Ze zag het als haar plicht om hem er meer over te vertellen, ook al was dat zwaar voor haar. Al snel las hij veel minder mooie verzen, over vrouwen-onderdrukking. De profeet Haman werd vereerd door het onderdrukken van vrouwen. Vrouwen waren van een lagere scheppingsorde inde religie van Ocht, en zo werd dat ook in de Muran beschreven. Donkere vrouwen waren van een hoger ras dan blanke vrouwen in deze religie. De Sparto's droegen de vlag van Israel, maar het was niet Israel. Het was Amalek. Zij beschouwden de vlag niet als de vlag van Israel.

De leiders van de religie van Ocht, van het Hamanitische volk, waren de patrijzen. Zij predikten de leer van de religie. Ook spraken zij recht. In de Munan stond het verhaal van de witte vrouw en de zwarte slang. De zwarte slang bedreigde de witte vrouw, en de witte vrouw wilde haar leven niet verliezen en liet zich daarom omkopen. Daarom werd de witte vrouw als aanstichtster van de zonde beschouwd, en daarom is zij van het laagste ras, volgens de religie. Zij werd zwarte slangen dienares genoemd. De zwarte slang is het kwaad in de religie, als de duivel.

Toen de witte vrouw zich had laten omkopen door de zwarte slang ontstond de boze paradijstuin. Serves, één van de patriarchen, is toen uit de tuin weggevlucht. Buiten de boze paradijstuin was groot lijden en grote duisternis. Hij ging toen een berg op, de berg van chaos, om zo op zoek te gaan naar de traan van Roggemuiden om de vloek te verbreken. Uiteindelijk vond hij de traan en werd een patriarch van de religie van Ocht. Het wilde niet zeggen dat witte vrouwen zich niet mochten aansluiten bij de religie van Ocht. Er waren vele witte vrouwen in de religie, en zij waren boetelingen. Zij moesten kaalgeschoren worden. Zij waren de laagste kaste van de religie. Zij die voldoende boete hadden gedaan mochten een hoofddoek dragen. Zij die lang genoeg een hoofddoek hadden gedragen mochten hun haar weer laten zien, maar ze moesten een rode stip tussen hun wenkbrauwen dragen. Vele witte vrouwen voegden zich bij de religie puur uit angst om anders vervolgd te worden.

Hij had weer het gevoel alsof hij de natuurstad binnenging, en hij was heel hoog. Hij zweefde rond op een arend, een visarend, de vogel van de tovenaar. Hij zag de witte auto's heen en weer

gaan beneden tussen de hoge flatgebouwen. Het waren wolkenkrabbers. Hij was heel hoog. Toen keek hij naar haar, naar deze donkere vrouw. Hij feliciteerde haar dat ze uit de religie van Ocht had kunnen ontsnappen. Ze glimlachte.

Hij kreeg een huisje in de stad, een flatwoning. Zij woonde boven hem. Op een gegeven moment was ze slechts zijn bovenbuurvrouw. Telkens had hij weer het gevoel alsof hij opnieuw de stad binnenkwam, en dan was hij weer bij haar. Het waren zijn herinneringen, en die werden steeds rijker en voller. Hij voelde zich steeds warmer van binnen.

Hij moest hier zijn eigen leven opbouwen. Soms kwam hij haar tegen in de winkel, en dan groetten ze elkaar even, en spraken even kort met elkaar, als buren. ‘Hemeltjes,’ zei ze vaak, als hij haar weer iets vertelde.

Op een dag toen ze elkaar in de winkel tegenkwamen hadden ze een heel lang gesprek. Ze vertelde hem over een nog verschrikkelijkere religie nog dieper onder de grond in Roggemuiden, in een woest gebied genaamd Alnilam. De Alnilamse mannen waren vaak heel gespierd en hadden lange haren, en waren zeer barbaars. Ze vochten om vrouwen die verhandeld werden. Vrouwen waren in die religie daadwerkelijk slaven. Nog dieper onder de grond zouden deze vrouwen een eigen rijk hebben, waar ze gevlucht waren van deze religie. Zij waren dus nog dieper gegaan in plaats van naar boven. Nog dieper onder de grond, onder Alnilam, leefden de amazones.

Ze zijn toen samen naar huis gelopen, en bij haar huis gekomen kreeg hij wat boeken erover mee. Hij ging niet naar binnen maar bleef gewoon bij haar deur staan, terwijl zij de boeken voor hem pakte. Hij was nu wel nieuwsgierig geworden. Hij ging direct toen naar zijn eigen huis en begon de boeken ijverig te lezen. Ook de vrouwen droegen de traan van Roggemuiden. Hij raakte meer en meer geinteresseerd in de amazones, de vrijgevochten vrouwen van dat soort religies, die dus gevlucht waren en hun eigen koninkrijk hadden gebouwd. Hij zou ze wel willen bezoeken, maar zij had hem verteld dat dat veel te gevaarlijk was. Ze vertrouwden geen mannen, en het zou verkeerd voor hem aflopen. Het was het best dat hij het gewoon bij de boeken hield.

Hij las over de Alnilamse mannen, hoe die vaak zwaar aan de drank en de drugs waren, en hielden van hard geluid. Ze waren altijd zeer luidruchtig. Hij las ook over dat het amazone gebied dieper onder de grond overliep in woestijnen, een gebied genaamd Betelgeuze. Er was daar een soort hervorming van de Ocht religie genaamd Vornament. Ook deze religie was zeer patriarchisch, maar dingen waren hier omgedraaid. Ze aanbaden Tirgo door kinderoffers, allemaal voor geld. Tirgo werd gezien als de zwarte slang, en de witte vrouw leefde het dichtst bij de slang van alle vrouwen, alhoewel mannen van een hogere en heersende rang waren. De witte vrouwen moesten een hoofddoek dragen, maar donkere vrouwen moesten een kaalgeschoren hoofd hebben en waren slaven, net zoals kinderen

overigens. Het was een religie van kinderslavernij. De boze paradijstuin werd gezien als de goede paradijstuin van Tirgo. Ook zij vereerden de profeet Haman, maar hadden hierover een heel ander beeld dan de oudere Ocht religie. Ook hadden zij Sparto's, maar ook die werden anders voorgesteld. Deze religies waren in grote oorlog met elkaar. In het woestijngebied waren fata morgana's, die de visioenen van de dood werden genoemd.

Soms deden de amazones invallen in het Vornament gebied, om kinderen te roven, en ze te houden, of ze te brengen tot het Ocht gebied. Ook roofden de amazones kinderen uit Alnilam.

Onder de Vornament lag het zeegebied, waar de nieuwste hervorming was van de Ocht religie, gebaseerd op de Vornament religie. Ook zij beschouwden Tirgo als de zwarte slang. Het werd gepredikt door piraten. Zij hadden hierdoor ook hun magie waardoor ze grote wonderen en tekenen konden doen. Ook zij hadden hun eigen Sparto's en patrijzen, en ook zij vereerden de profeet Haman. Ook zij deden aan kinderoffers en bedreven kinderslavernij. Zij waren alleen niet patriarchisch. Vrouwen, vooral witte vrouwen, werden voornamelijk vereerd, want de witte vrouw had de zwarte slang, Tirgo, behaagd, en was de moeder van de paradijstuin. Die paradijstuin werd niet als boos of kwaadaardig beschouwd zoals in de originele Ocht religie. Vandaar dat in dit opzicht deze nieuwe hervorming leek op die van de Vornament religie. De piraten vereerden hun moeder, de witte vrouw, die zij beschouwden als de moeder van de zwarte slang, de moeder van Tirgo. Voor sommige piraten was de moeder van Tirgo nog wel groter en belangrijker dan Tirgo zelf. Voor sommige piraten was de moeder van Tirgo donker. Er waren dus verschillende vormen van deze religie, en die hadden ook weer onderling oorlogen. Er waren vele eilanden waar deze piraten zich vestigden. Er waren ook kannibalen eilanden. De religie was genaamd Montegom, wat ook de naam van het zeegebied was. De piraten vereerden drank, goud en drugs, en hun vreemdsoortige medicijnen, die ook gewoon drugs waren. Die vreemdsoortige medicijnen hadden hen immers rijk gemaakt en machtig.

Op grote levende schaakborden in Alnilam werden de religieuze oorlogen uitgevochten door de heksenkoningen. Sparto's tegen sparto's. De Vornament religie was humorloos. Ze konden geen sarcasme onderscheiden. Ze vervolgden alles wat anders was. De Montegom religie was echter sarcastisch, cynisch. De Vornamenters draaiden alles om wat je zei om het vervolgens tegen je te gebruiken. Zij meenden je nog beter te kennen dan je jezelf kende. Zij hadden alles in kannen en kruiken. Vornamenters maakten mensen gek, want daar konden ze goed aan verdienen.

De traan van Roggemuiden was op aarde geworpen. Het was geheel van glas, en het spatte uit elkaar. De scherven ervan vormden de religies. Het gaf de meest vreemdsoortige weerkaatsingen.

Hoofdstuk 3.

Wie heeft al deze religies gemaakt ? Ze stellen Tirgo op allerlei manieren voor, en zijn daarover in oorlog met elkaar. Daarom zijn mensen voor of tegen Tirgo. Ze hebben allemaal hun redenen. De traan van Roggemuiden, een glazen bol, was op aarde geworpen. Overal was er nu glas. Glassplinters diep in het vlees.

De heksenkoningen van Alnilam schaakten voor eer en aanzien, voor goud en goederen. Daar konden ze vrouwen mee krijgen of winnen. Gulzig waren ze, en gierig. Het waren hedonisten. Drank was hun god. Ook drugs werd volop vereerd. Er werden veel bloederige oorlogen gevochten voor drank en drugs, en natuurlijk voor vrouwen.

Onder het zeegebied van Montegom lag een ijsgebied waar geen leven mogelijk was, genaamd Trugnudde. Sommige verhalen spraken over Trugnudde als de oorzaak dat de traan van Roggemuiden eens was gestold tot glas.

De tovenaar had nog steeds de traan van Roggemuiden als een glazen bol waarin de vloeistof was. Het pruttelde. Het rook naar urine. Het was bruin, geel en oranje. Het druppelde naar beneden uit een gaatje door een slang. De mensen werden gek van het geluid. Het droeg alle pijn en kwelling van het verleden. Daarom maakten de mensen religies, omdat ze gek werden van het geluid. Niemand wist nog wat het oorspronkelijk was, maar ze gisten maar, en ze verkochten hun leringen en lezingen, en vergaderden erover. Daarom had de tovenaar zijn arend gezonden om de mensen te helpen hier bovenuit te stijgen. Ze moesten hiervoor wel de traan van Roggemuiden van binnen dragen.

Alnilam was het gebied van barbaren en heksen die hun heidense religies hadden. Ze vereerden veelal de oorlogsgod Brabant en de god Groningen, die een lagere god was. Oss was een draak of monster waar velen in geloofden, alsof het een soort duivel was. Sommigen zagen het als het lievelingsdier van de oorlogsgod Brabant, terwijl anderen het beschouwden als het kwaad zelf. Wie gebeten was door het monster had vaak last van spraakproblemen, moeite te spreken. Bij de amazones werd Brabant ook vereerd, maar dan als godin. Bij de barbaren was Brabant een mannelijke god die vaak werd afgebeeld als een reuzenspin met een enorm opgeblazen hoofd. Voor hen was het ook de god van drank, vrouwen en plezier. Zo vereerden ze Brabant met hun hedonisme. Door veel plezier te maken, veel te drinken en veel omgang te hebben met vrouwen stemden ze Brabant gunstig. De profeet Haman werd stelselmatig bespot en gebruikt als vloekwoord, en ook Tirgo was het pispaaltje, maar Brabant werd gevreesd door de barbaren. Brabant was alles voor hen. Zonder Brabant was er geen leven mogelijk.

In de amazone religie toen de eerste vrouw de eerste man tegenkwam zei ze : ‘Oh shit !’

Hij droomde overde traan van Roggemuiden die alles schiep. De traan van Roggemuiden zweefde over de wateren. Het bracht ook zoveel verwoesting aan, bracht zoveel woestheid.

Hij moest naar de mondspecialist. Ze hadden daar een heel centrum. Hij zou om vijf uur geholpen worden, maar het liep uit, dus moest hij een andere keer terugkomen. Hij kwam vlakbij het centrum van de mondspecialist iemand tegen, een neger, die heel veel apparatuur in zijn mond had. Die moest er ook naartoe. De neger liet hem in zijn mond kijken. Hij schrok er echt van. Hij zag allerlei buisjes en staafjes en apparaatjes. Die moesten allemaal verwijderd worden, ontschroefd worden, maar die zaten ook weer vast aan framewerken die vastgeschroefd waren in de botten op andere plaatsen, en als dat op een verkeerde of voortijdige manier zou worden ontschroefd, dan zou er een schel alarm afgaan wat zelfs dodelijk kon zijn. Ze moesten dat dus allemaal doorkijken, en bij hem moest er ook gekeken worden. Hij zou zelf ook allerlei apparatuur in zijn mond en lichaam hebben.

Het mondspecialisme bestond voornamelijk uit het doorkijken en ontschroeven. Als alle schroeven, framewerken en apparatuur eruit zou zijn, dan zou de mond en ook het lichaam weer op een natuurlijke manier kunnen herstellen.

Toen hij eindelijk aan de beurt was schrok hij ervan hoeveel schroeven eruit moesten, en hoeveel framewerken. Het zat heel ingewikkeld in elkaar, en zo kon ook de apparatuur verwijderd worden. Die zat heel subtiel in zijn mond en zijn verdere lichaam. Ze moesten hem helemaal doorscannen. Overal in zijn botten zaten schroeven : in zijn schedel, zijn wangbotten, zijn ellebogen, zijn knieën, zijn ruggegraat, zijn ribben, zijn kinbotten, zijn oogkassen, zijn vingerbotten, zijn stuitje, zijn polsbotten, echt overal. Hij voelde zich heel opgelucht toen de schroeven er werden uitgeschroefd, en de framewerken en de apparatuur zo los konden komen. Hij wist wel dat hij wat had, maar hij wist niet dat het zoveel was. Het verklaarde een heleboel problemen die hij nog had, maar nu kon het herstellen, en hij kon de traan van Roggemuiden beter voelen, meer en meer. Het begon los te komen in zijn lichaam. Hij voelde het weer stromen. Alles had zo lang vastgezeten.

Hij begon meer en meer geinteresseerd te raken in het mondspecialisme, en begon ook opleidingen erover te volgen.

Hij proefde de traan van Roggemuiden. Het zuiverde zijn mond en zijn gedachten. Zijn mond droeg nu het hemelse woord, en hij schreef het allemaal op. Hij bleef maar zeggen : ‘Oh de traan van Roggemuiden is gekomen, oh, de traan van Roggemuiden is eindelijk gekomen.’

DE COTRIJNEN BRUG

De monniken van de nieuwe religie moesten de Cotrijnen brug overvluchten. De Felixianen van de religie van koning Felix vervolgden hen. Ook de Cotrijnen brug werd zwaar bewaakt, maar de monniken hadden geen andere keus. Sommigen moesten alsnog het water induiken, en velen kwamen om vanwege de stroming, of werden alsnog neergeschoten. De Cotrijnen brug was een helse brug, maar het was de enige manier om het land uit te komen. Het land was verder omringd met hoge muren waar maar geen einde aan leek te komen. Ook onder de grond was er niet door te komen, liep alles vast. Dan zouden ze moeten graven, maar dat leek ook een eindeloze opgave. Alles leek muurdicht onder de grond. Zo vochten de monniken van de Seroem, de nieuwe religieuze orde, op de Cotrijnen brug, en vaak kwam het er dus op neer dat ze ergens het water met de sterke stroming moesten inspringen. Het zoog hen vaak naar beneden, of ze werden ergens ver weg geslingerd. Zo overleefden er enigen, en sommigen leken hun weg over de brug te vinden.

De monniken besloten nog even te wachten. Ze bleven gewoon Felixiaans, en werkten aan een machine in het geheim, genaamd de Sporgus. Zovelen van hen die waren gevlucht hadden het niet gered. Ze wilden niet dat hun religie zou uitsterven. Ze wilden het risico niet nemen. Ze hielden vast aan de leringen van hun grote profeet, Jasserhelt, maar in het geheim. Uitwendig en in naam waren ze gewoon weer Felixiaans. Ze bleven inwendig en in het geheim vasthouden aan hun geloof in het vreemde en het saaie. Het mocht nergens over gaan en er moest omheen gedraaid worden. Er waren geen snelle wegen. Ze moesten hun religie in de verdieping van het Felixiaanse vinden. Zo werkten ze aan hun machine. Het werd tot een groot monster. Het kon graven en afbreken. De machine werd onder de grond gebouwd in de ruimte die ze hadden. Het was als een ark. Er kon ook in gewoond worden. Hoe meer ze ondergronds hadden uitgegraafd, hoe groter de machine kon worden. Ze bouwden er heel voorzichtig aan, en bleven voorzichtig met het bekend maken van de machine, want ze waren bang voor verraders.

Op een dag hoorden ze dat er vuur was gezet in de Cotrijnen brug. Ze wisten niet wie de daders waren, alhoewel ze vermoedden dat het van het buurland afkwam, en van de gevluchtte monniken. De Topazianen waren de leiders van de Felixianen en die begonnen huiszoekingen te houden. Er kwamen steeds meer meldingen van branden. De monniken wilden het er nu op wagen, en besloten de machine in te gaan, in de Sporgus, de graafmachine, en er was een grote uittocht. De graafmachine ging diep onder de grond, en kwam tot een land dat de wereld van Ovul heette.

Ze vonden hier monikken van hun eigen religie, wiens leider Kitslak was. Zij bleken al veel langer geleden te zijn gevlucht. Ze hadden hier hun eigen wereld gebouwd. Het was een grote wereld onder de grond. Maar de graafmachine werd gevolgd door de Topazianen, en die kwamen toen ook te weten over deze geheime wereld onder de grond. Spoedig kwamen die daar met hun Felixiaanse legers. Er kwam een grote oorlog. Eigenlijk moesten de monikken het geheel hebben van de Sporgus. Het was ook een gevechtsmachine. De Felixianen besloten het gehele gebied onder water te zetten. De Sporgus besloot dieper te graven. De grond was zachter hier, zodat alles wat ze achter lieten werd omsloten. Zo diep graafde de Sporgus. Toen besloot de Sporgus naar het buurland te gaan. De Sporgus had de meeste monikken van de wereld van Ovul kunnen meenemen. In het buurland kwamen ze tot het andere overblijfsel van de monikken die later waren gevlucht. Hier konden ze hun nieuwe religie bouwen.

Alles moest vreemd zijn en saai, het mocht nergens over gaan, en er moest altijd omheen gedraaid worden, ter navolging van de grote profeet, Jasserhelt, een vreemde man. Ze hielden lange wandeltochten door de natuur, die zo langzaam mogelijk moesten zijn. Zo schuifelden de monniken voort. Ze moesten leven van het kleine, van het trage, het vreemde en het saaie. Ze moesten leven van het minste. Zo vonden ze hun weg tot de diepere natuur. Al het overbodige en overmatige moest eraf.

Rond het tranenmeer zetten zij hun kampen op. Zo werden zij meer en meer primitieve wilden. Ze leerden over de giffen van de natuur. Zo konden zij overleven. Als er een Felixiaan te dichtbij het kamp kwam, dan was een giftig pijltje genoeg.

Op een dag hadden nog meer monniken het kamp bereikt. Ze vertelden dat er weer een aanval was geweest op de Cotrijnen brug, en dat ze zo konden vluchten. Er waren ook vele nieuwe bekeerlingen bij. Het begon steeds meer voor te komen dat er nieuwe bekeerlingen kwamen, maar ze waren huiverig dat er ook verraders tussen konden zitten. Ze besloten daarom geen nieuwe bekeerlingen meer toe te laten. Ze waren immers al een stam, en ze wensten onontdekt te zijn. Ze begonnen steeds aggressiever te worden naar nieuwe bekeerlingen, en het begon steeds meer voor te komen dat ze de nieuwe bekeerlingen aanvielen met giftige pijltjes. De religie was vol nu. Het getal was vol. De ark was vol. Ze wisten zeker dat er ook fortuinzoekers tussen de nieuwe bekeerlingen inzaten. De nieuwe bekeerlingen werden ook steeds aggressiever, en daarom kwam er oorlog tussen de nieuwe Seroem en de oude Seroem. De oude Seroem vond dat de nieuwe bekeerlingen een verkeerd beeld hadden van de leer van Jasserhelt. Ze waren veel vrijer en vrolijker. Ze hadden alles al in kannen en kruiken, terwijl Jasserhelt de twijfel en de speculatie predikte. Eindeloos moest er gepiekerd worden, en eindeloos moest er omheen gedraaid worden om andere en betere wegen te vinden. Jasserhelt predikte verdieping, afwijking en afscheiding, het vreemde en het saaie.

Het mocht nooit het voor de hand liggende zijn.

Ook was het zo dat de nieuwe bekeerlingen Jasserhelt tot een afgod hadden gemaakt, tot een object, tot een beeld, een monument, waarbij het meer om de persoon van Jasserhelt ging dan om zijn leer. Daarom was het oorlog. De monniken van de oude orde konden zich er niet mee verenigen. Steeds meer werden ze geplaagd en lastig gevallen door de nieuwe bekeerlingen, die alles op sterk water hadden gezet leek het wel. De nieuwe bekeerlingen waren vaak ook niet echt monniken, maar meer socialen, zeer onkuis, zeer adrem. De monniken van de oude orde besloten toen met de Sporgus de zee over te gaan tot het land achter de zee, of tot een eiland waar ze zouden kunnen wonen, als dat er zou zijn. De Sporgus was als een schip. Het was hun ark. Ze begonnen steeds onveiliger te zijn in wat ze het land van de nieuwe bekeerlingen noemden, want die wilden de gehele religie overnemen, en gebruikten daartoe zware middelen.

Koste wat het koste moesten zij hier weg. Daarom gingen ze de zee over. Er kwam een storm op zee. Uiteindelijk hield de Sporgus geen stand in de hoge golven en de zware storm, en zo leden ze schipbreuk. Enkelen van hen overleefden het en spoelden op een eiland aan. Hier schenen alleen maar vrouwen te leven, inboorlingen, die zeer primitief waren. De vrouwen waren niet blij met hen. De monniken waren zwak en uitgehongerd, gebroken. Ze werden gebonden op het eiland genomen, en moesten voor de koningin verschijnen. Ze werden veroordeeld tot slavenarbeid vanwege dat ze zonder toestemming tot het eiland waren gekomen. Er kwam van de slavenarbeid niet veel terecht omdat de monniken daarvoor te zwak waren, en daarom werden ze veel mishandeld.

Ze begonnen de vrouwen te vertellen over de leer van Jasserhelt. De vrouwen konden niets anders dan spotten. Omdat ze niet werkten werden ze ter dood veroordeeld, omdat ze verder gewoon als nutteloos werden gezien. De monniken waren bang dat de vrouwen kannibalen waren. Er bleken meer overlevenden te zijn die pas later op het eiland kwamen, en in de gaten kregen wat er aan de hand was. Ze hielden zich goed verborgen en bleven bij de vrouwen uit de buurt. Zo konden ze alles verspieden. Op een nacht sloegen ze toe, en bevrijdden hun mede-monniken. Ze vonden een boot, die waarschijnlijk van de vrouwen was, en gingen daarmee verder op zee, om op zoek te gaan naar een ander eiland. Daar kwamen ze aan na lang peddelen. Ook op dit eiland waren vrouwen. Ze vertrouwden het niet en gingen nog verder de zee op. Er waren meerdere eilanden. Er leken ook onbewoonde eilanden te zijn. Ze gingen van eiland tot eiland totdat ze aan het land achter de zee kwamen.

Een man werd wakker van een droom. Hij was opgepakt door de Felixianen, omdat hij een Seroem-monnik was, van de verboden religie. Hij zat in gevangenschap en wist dat de Cotrijnen brug de enige ontsnappingsmogelijkheid was. Maar eerst moest hij uit de gevangenis zien te ontsnappen. Die gevangenis was niet

ommuurd, maar het was een implantaat. Het begon te piepen en stroom af te geven zodra de man tot de Cotrijnen brug zou naderen. De man kon gewoon de stad in om inkopen te doen. Het implantaat hield hem in de gaten. Hij mocht niet bij de brug komen. Dat was voor de man verboden terrein. Ook moest de man werken voor het implantaat. Als de man niet deed wat het implantaat hem opdroeg, dan werd hij onder stroom gezet, en kreeg hij zware pijnscheuten. De Felixianen waren doortrapt en sadistisch.

Hij kon alleen maar dromen van het land achter de brug, maar zou het daar ook daadwerkelijk beter zijn ? Het implantaat had hem al de doodstraf gegeven, maar het was nu nog slechts een dodencel. Eerst zou hij hard moeten werken. Hij moest van het implantaat zien af te komen, maar hoe ? Hij werd ook gestrafd voor zulke gedachten door het implantaat. Het implantaat zou hem electrocuteren als er aan het implantaat gepeuterd zou worden.

Maar het was juist zijn religie om om het implantaat heen te leren denken, om lijdzaam te zijn, te werken met het minste, het moeilijkste, er omheen te werken. Hij moest openstaan voor het vreemde, niet het voor de hand liggende. Hij moest loskomen van de afgoden van het onmiddelijke en het directe. Het was als een drugs waarvan hij moest afkicken. Het saaie, het langslepende, het chronische, het verdiepende, het exogame, het andere, was de enige weg. Al zijn verdere dromen moest hij opgeven, ook de romantische dromen. Hij moest een heel ander pad begaan. Dat was het pad van Jasserhelt. Het mocht nergens over gaan. Er moest omheen gedraaid worden, er van afgeweken worden, in afscheiding en afzondering. Dat was eigenlijk al de Cotrijnen brug. Het moest in zijn binnenste gebeuren, niet in het zintuigelijke, want de zintuigen waren leugens. Hij moest leren leven in zijn dromen.

Hij moest het Felixiaanse niet meer als een bedreiging en een probleem zien, maar als een uitdaging en een aanvulling. Dat was wat de Cotrijnen brug was. Het maakte hem boos, depressief en bang, maar hij moest vreemder en saaier worden. Er was immers geen korte weg. Het saaie was zijn weg ten leven, waar het plezier en het intense zijn strop waren geworden. Hij moest nog tot leven komen. Jasserhelt had altijd op het saaie gewezen tot het vreemde. Hij was in exogamie tot iets onzichtbaars wat nog werkelijkheid moest worden, maar het zou nooit werkelijkheid worden. Het zou er altijd omheen draaien. Het zou steeds dichterbij komen, maar het nooit raken en kruizen. Er zat nog zoveel ruimte tussenin, en hoe dichter het bij hem zou komen, hoe verder weg het scheen te zijn. Het was een vreemd soort ijs waartoe hij ontwaakte.

Hij droomde over de Cotrijnen brug en zag het branden, en zag toen ook zichzelf branden, totdat alles in ijs was, ver weg. Het was allemaal onbereikbaar. De brug leek groter dan ooit, en verder weg dan ooit, en daarachter lag het amazonen land, daar waar vrouwen regeerden. Misschien werd hij ergens voor beschermd ? Hij zag zichzelf kleiner worden in de

droom, en overal was ijs. Hij kon op de brug tikken, en het was een metaal geluid. Het was oud metaal. Hij bevond zich in een bloemendal. Daarachter was het land der amazonen, het land Gods. De bloemen staken hem met hun doorns, reten hem aan flarden. Zo ging zijn ziel over de brug, tot het land der amazonen. Als een vis was hij, want de brug hield ergens op, en er was alleen nog water. Als een vis raakte hij in de netten en werd wedergeboren aan de kusten. Als een kind werd hij in de gaten gehouden.

Hij droomde van vele bedelaars in de stad, en het was oorlog in de stad, een koude oorlog. Hij had een huis met een tuin, en hij dacht aan de bloemen in zijn tuin. Hij kende ze allemaal. En hij las in de boeken van de leer van Jasserhelt, de verboden boeken, om van het saaie tot het vreemde te gaan. Oh, die boeken waren zo saai en zo langdradig, er leek geen einde aan te komen, en ze werden steeds vreemder en vreemder. Het beledigde zijn intelligentie, het beledigde alles wat in hem was. Hij had het idee dat het de spot met hem dreef, alsof hij uitgehongerd werd, het leek zwaar sadistisch.

Hij werkte bij de leerlooier en de slager. Het was eindeloos werk. Het hield nooit op. Hij moest ook naar school, waar hij gehersenspoeld werd. Hij was onder de macht van het implantaat. In zijn denken draaide hij er omheen, van het saaie tot het vreemde, en het deed hem dromen. Hij was in strijd met een beest, maar hij kon het niet rechtstreeks benaderen. Hij mocht niet jagen maar moest valstrikken zetten. Hij moest het te slim afzijn in zijn denken. Hij moest er omheen leren praten, andere wegen mee inslaan. Hij moest balans leren houden tussen aanpassen en afwijken, geven en nemen. Hij moest ermee leren leven. Hij moest het verwerken. Hij moest leren het aan anderen over te laten. Ze waren er niet voor niets, en ze waren te sterk. Ze beheersten zijn leven. Ze waren van het implantaat. Hij moest niet naar de brug, maar hij moest de brug in zichzelf vinden, en dat was een draaiende en afwijkende brug, van het saaie tot het vreemde. Het kwam nooit aan. Het brokkelde ergens halverwege af, en dan moest hij dieper, door de zee verzwolgen worden, om als vis wedergeboren te worden in de visnetten. Zo kwam hij tot de andere kant, tot het land der amazonen, tot het land Gods.

Vaak als hij op een stoel zat voelde hij zich als wegzakkende in de grond, en dan ging hij door een diepe put tot een grot of hol met schedels en doodsbeenderen. Hij moest in contact komen met het vreemde in hem. Als hij aan de brug dacht deed het pijn, sneeuwde het in hem, reet de kou hem in stukken. Het was als het beklimmen van een hoge berg, en als hij er bijna was, dan gleed hij weer terug of viel hij en stortte hij te pletter.

De nachten waren lang en leken steeds langer te worden, vol met dromen, vreemde dromen, of gewoon saai. De nachten putten hem uit. Hij moest leren het anders te doen, telkens weer. Het leven ging om het simpele, het uitgebreide, de eindeloze herhalingen, die telkens wat meer diepte brachten, zo subtiel dat het bijna niet opviel, en dat maakte het saai. Er moest hard gewerkt

worden voor iedere levensdruppel, met veel bloed, zweet en tranen.

Zijn buurman, Orgus, zat in hetzelfde pakket. Hij was ook een Seroem-monnik met een implantaat. Soms zette het implantaat hen ook tegen elkaar op. Alle Seroem-monniken werden tegen elkaar opgezet door het implantaat wat ze hadden, maar ze probeerden er omheen te werken. Het implantaat was sluw en doortrapt, en het slaagde erin monniken-oorlogen te brengen, alhoewel het veelal koude oorlogen waren, maar het bracht veel verbittering en afscheiding met zich mee. Zo raakten alle Seroem-monniken steeds meer en meer geisoleerd.

Hij bleef maar dromen krijgen over gegil komende van de Cotrijnen brug. Het waren de zielen van de rivier die erin opgesloten zaten, de zielen van de voorouders. Het was als een geldpot. Ook overdag begon hij last te krijgen van gegil in zijn hoofd. De voorouders werden ook vervolgd. Zij kregen veelal de doodstraf en hun lichamen werden in de rivier gedumpt, bij de Cotrijnen brug. Ook zij moesten beseffen dat er niet zomaar verlossing mogelijk was, maar wel verdieping. Vroeger heette de brug ook wel de moordbrug.

Het land was onder een vloek, maar de vloek scheen hen te beschermen tegen gevaarlijke amazone stammen achter de rivier. Zij waren de meest gevaarlijke heksen. Ze waren kannibalen. Ze hadden als leidster Ronja, die maar één oog had en alleen maar een halve tand had. Hij moest er niet aan denken. Als kind werden ze vaak bang gemaakt voor de amazones. Het waren de ergste kinderlokkers die bestonden. Hij plaste soms bijna in zijn broek van angst als hij die verhalen hoorde. In zowel de boeken van de Felixianen als de Seroem-monniken was Ronja de ergst mogelijke duivelin.

In de boeken van de Seroem-monniken stond dat Ronja het land behekst had, en dat was een te zware belediging voor de Felixianen, waardoor de vervolgingen begonnen.

Ja, Gods land aan de overkant was eigenlijk een hel. Hij moest daar maar niet wezen. Wel droomde hij erover. Wel draaide hij er omheen, hield het hem bezig. Het leek alsof hij een weg door alles heen probeerde te vinden, ook al liepen die wegen telkens weer dood, brokkelde alles halverwege af. Het was het grote geheimenis van de Cotrijnen brug.

Het had hem verlamd, het hield hem vast. Het was zijn keten. Het was alsof hij ergens vanaf geduwd was, alsof hij vanaf de Cotrijnen brug te pletter was gestort. Als een vis in de zee was hij nu, meegesleurd door golven groter dan zijn eigen denken, groter dan zijn eigen werkelijkheid. Hij was nu ook als de voorouders, gillend en schreeuwend in de Cotrijnen brug, waar maar geen weg door of uit scheen te zijn. Natuurlijk, het implantaat speelde weer op, zette hem onder stroom, totdat hij gilde en schreeuwde, want hij mocht hier eigenlijk helemaal niet zijn. Hij moest ver van de brug vandaan blijven.

Einde

HET HOL

We hadden hele leuke buren, een broer en een zus. Ze namen mij en mijn broertje overal mee naartoe. Ze namen ons mee op boottochten. We waren eens in een bos, bij een hol, op een eiland. Er kwam ineens een beest uit het hol die mijn broertje greep. Ik ben toen in het hol gerend om mijn broertje te helpen, maar een ander beest greep mij. Ik kwam toen in een andere wereld.

Het enige wat ik toen nog hoorde van de buren was als ze op de radio kwamen, en in het begin herkende ik ze niet eens. We leefden in twee verschillende werelden. Er waren tralies tussen. De buren hadden zulke mooie stemmen, maar ze waren onbereikbaar voor mij. Het beest had me goed gebeten. In de nachten had ik nachtmerries.

Het kon niet altijd zo blijven. De buren waren te leuk. Het gif was diep. Het leek wel alsof de buren mij probeerden te bevrijden, maar ik kon niet veel van hun wereld aan, alsof ik er allergisch voor was geworden. Alleen een boek over hen zou ik nog aankunnen.

HET SOEVENIER

‘Thank you for taking me up, mr. clown,’ zei ik altijd als we weer naar grootmoeder’s plaats gingen.
Ik jankte altijd als we weer terugmoesten,
maar de clown was altijd degene die me terugbracht.
‘Thank you for taking me up, mr. clown,’ zei ik altijd, ondanks dat we terug moesten.
Ik zag er altijd tegenop terug te gaan, maar de clown hielp me dan.
‘Nog eventjes maar,’ zei hij dan, en ik zag weer de rest van de tijd er naar uit om naar de plaats van grootmoeder te gaan.
Zij gaf me vele dekentjes voor het slapen.
De clown bracht me altijd, en bracht me weer terug.
‘Nog eventjes maar,’ zei hij altijd.
Hij was als een slaapliedje.
‘Nog eventjes maar.’

Hij bracht me ook wel naar andere plaatsen, zoals Brabant en Limburg.
Zuid Holland en Noord Holland stonden ook op de lijst, en natuurlijk Utrecht.
Ook Friesland was geliefd, en Frankrijk.
Gek genoeg geen Zeeland, maar daar ging ik later naar toe met werk, en met school.
Het was als een grote dierentuin, met vele gevaarlijke roofdieren.
Die waren achter tralies ja, tenminste dat dacht ik.

‘Nog eventjes maar,’ zei de clown als ik

weer gebeten was.
‘Thank you for taking me up, mr. clown,’ zei ik altijd weer.
Hij was mijn beste vriend, mijn koerier.

Ik keek naar hem. Dan vaagde hij weer weg.
Hij was alleen een droom.
‘Thank you for taking me up, mr. clown.’
Hij kon snel, hij kon langzaam, hij kon hoog en laag.
Hij kon over water, en door de lucht.
Ook kon hij onder de grond.
Ik kon overal met hem naartoe, maar ik moest altijd weer terug.
‘Nog eventjes maar.’

Het nachtlied was wel aan hem uitbesteed.
Hij was een uitstekende zanger.
Eens bracht hij mij naar Californië,
en toen gebeurde het regelmatig weer,
en steeds weer.
We gingen langs zoveel gordijnen,
toch moest ik telkens weer terug,
telkens weer ontwaken.
‘Nog eventjes maar.’

Ik zag ze daar staan, die twee.
Waren jullie niet eens mijn buren ?
Toen gingen ze naar Californië.
Ik heb het nooit kunnen verwerken.
Ze waren broer en zus, en namen me overal mee naartoe.
Ik was nog heel jong.
Toen ze vertrokken naar Californië lieten ze de clown voor me achter.
Het was een aandenken aan hen.
Uiteindelijk bracht de clown me bij hen terug.

Maar ik wilde terug naar het verleden,
toen we nog in Ermelo woonden en zij onze buren waren.
Er was nu zoveel veranderd.
Dingen waren niet meer zoals ze waren.
Er was een kloof tussen ons die ik niet meer kon overbruggen.
Ik wilde ook niet in Ermelo leven zonder hen.

Op een dag zijn ze toen teruggegaan naar Nederland
en gingen weer in Ermelo wonen. Ik ging toen naast hen
wonen. Mijn leven was nu compleet.

Ik woonde bij de clown, en de buren waren weer mijn buren.
En ze namen mij weer overal naartoe.
Ik had nu drie clowns, en ze noemden mij de grootste clown.

Oh Ermelo, ik mis je zo,
Oh Ermelo, je bossen en heides,
Je rijtjeshuizen, je winkelcentra,
zo vol natuur,
zo vol met clowns,
zo vol met machines,
Oh Ermelo, voor mij ben jij de allergrootste clown

Oh Ermelo, ik houd van jou,
Je bent mijn beste vriend,
Jij hebt me zoveel gegeven,
ook zoveel genomen voor mijn bestwil,
‘Nog eventjes maar,’ zei je altijd.

Oh Ermelo, soms heb ik me zo alleen gevoeld,
Ik wilde je nooit verlaten,
maar we gingen verhuizen,
zoals de buren gingen verhuizen,
Ik had niets in te brengen,
je stootte me weg, ja, stootte me weg,
om me ergens tegen te beschermen,
het was de grootste storm in mijn leven,

Nooit heb ik het kunnen verwerken,
Altijd het gevoel te hebben iets te missen,
maar de clown was daar, als een soevenier.
Het zou me altijd weer terugbrengen.

KURAK

Hij stond daar, buiten, het was al een beetje donker. Er was een filmpje op een groot scherm geweest. Die schermen waren overal door de stad, als reclames. Hij stond bij een groepje mensen verderop, maar hij was wel verstaanbaar. Hij keek toen naar mij, en zei dat ik leek op de persoon van het filmpje, zoals ik vroeger was. ‘Vroeger ?’ vroeg ik.

‘Ja, toen je als baby op dezelfde manier zo met je armen bewoog,’ zei hij. ‘Het deed me eraan denken.’ Ik liep naar de man toe. Hij leek op mijn oom Joop. ‘Bent u mijn oom Joop ?’ vroeg ik.

‘Nee,’ zei hij. Hij had donker haar.

‘Dan ben jij niet van Grietje en Herman, mijn grootouders,’ zei ik. Ik vroeg me af hoe hij me dan kende van vroeger. Hij draaide zich een beetje weg. Ik begon te twijfelen en voelde me zelfs onzeker. Waarom draaide hij nu ineens weg, alsof hij me negeerde. En hij kende mij ?

‘Maar wie bent u dan ?’ vroeg ik.

‘Je vader,’ zei hij.

‘Hoe kan dat ?’ vroeg ik.

‘We waren beiden afgeschoten,’ zei hij. ‘Toen kwam je in deze wereld.’

‘Oh, vóór mijn geboorte hier ?’ vroeg ik.

Hij knikte. ‘Dan ben je een engel ?’ vroeg ik.

Hij knikte weer.

Ik begon me een beetje weg te draaien. Het was al donker. Even vroeg ik me af of ik misschien voor de gek werd gehouden. Ik draaide toen terug.

‘Wie hebben het gedaan ? Wie hebben ons afgeschoten ?’ vroeg ik.

‘De gedeformeerde exodusers,’ zei hij, ‘oftewel de fisters, zoals ze ook genoemd worden.’

Het was oorlog. Hij verdween ook weer snel. Een jongen deelde wapens uit en munitie.

‘Zij zijn van ons weggegaan, maar waren van ons niet,’ sprak de jongen. ‘Verder heb ik niets meer te zeggen.’

Ik zag in de verte een stoet. Ze kwamen dichterbij. De oorlog was begonnen.

We moesten vechten voor ons leven.

Ik was op zoek naar mijn vader. Even later vond ik hem weer. Hij zei dat hij Kurak heette, dat was onze achternaam. ‘Jij bent er één van Kurak,’ zei hij. Hij was nu ook zwaar bewapend, net als ik.

‘We komen er wel,’ zei hij. Hij rende weer weg. We moesten vechten.

‘Ik ben er één van Kurak,’ zei ik tegen mezelf. ‘Hoe bestaat het.’

Ik dreunde het lijstje van oud-gereformeerde predikanten op in mijn hoofd. Zij waren mijn wapens en munitie. Plotseling gleed er iets om mijn middel. Een band. Ik werd opgehesen op een groot schip. Hier was mijn vader ook. Kurak.

‘De opname,’ zei vader. Hij glimlachte even.

‘Bedankt,’ zei ik.

Het schip had ook kanonnen. Het was een luchtschip.

‘De defo-exodusers zijn op weg naar hun gedeformeerde beloofde land,’ zei vader.

Toen ik wakker werd van de droom was het oorlog in mijn hoofd.

Einde

DE MARKIES

Er waren vroeger van die verwarmingsclowntjes waarmee je je huis kon verwarmen, maar je betaalde er een hoge prijs voor. De clowntjes konden nogal flink stoken tussen familie leden, en scheurden zo vele families kapot. Dan hadden de ziekenhuizen en psychologen weer genoeg inkomsten. Er vanaf komen kon je niet, want de clowntjes begonnen dan te klagen, en konden hun geluid versterken tot sirenes. Het was een terreur, totdat de markies Omar Markees er wat tegen vond. Hij liet bepaalde fluitjes uit een ver land ervoor overkomen, waar hij flink wat voor had betaald, en van die fluitjes schenen de clowntjes rustig te worden. Het scheen iets met hun opvoeding te maken hebben gehad. Het enige probleem was dat de markies de fluitjes voor belachelijk hoge prijzen doorverkocht, maar velen hadden het er wel voor over om van het gejammer en geklaag van de clowntjes af te komen, en al dat gestook. De clowntjes konden ook verschrikkelijk liegen. De markies werd steeds rijker, en de mensen steeds armer, maar ze begonnen zo wel van de clowntjes af te komen. Velen wilden niks meer met de clowntjes te maken hebben en dumpten ze in de rivier, om zo over te stappen op andere manieren van verwarming. De clowntjes hadden het land in de grootst mogelijke

problemen gebracht. Voor sommigen was de markies een held, voor anderen een schurk. Er kwamen toen betere verwarmingsclowntjes op de markt, zodat na een tijdje de fluitjes van de markies niet meer zo nodig waren. De nieuwe verwarmingsclowntjes rekenden af met de oude verwarmingsclowntjes. Sommigen stond het idee van verwarminsclowntjes niet aan. Er werden veel van die clowntjes gestolen of vernield. Men ging vanaf toen ook andere soorten verwarmingen maken. Je kon het zo gek niet bedenken. Telkens als er weer problemen waren, ook op ander gebied, probeerde de markies er wat op te verzinnen, maar telkens weer was dat tegen een belachelijk hoge prijs, want de markies was een slimme zakenman. Velen konden het niet betalen. Het volk werd armer en armer, en de markies telkens rijker. Het werd zo erg dat de mensen zeiden : ‘Och, waren de oude verwarmingsclowntjes er nog maar, toen was het zo erg nog niet.’ Maar ja, die waren grotendeels weg. Er waren er nog wel een paar over, en daar werd ook zelfs nog handel in gedreven, maar die waren echt onbetaalbaar. Mensen deden ik weet niet wat om weer zo’n ouderwets verwarmingsclowntje te kunnen bemachtigen, terwijl ze wisten dat het in wezen gewoon krengen waren. Alles beter in ieder geval dan hoe het nu was. Ook de fluitjes van de markies waren in de loop der tijden schaars geworden, en die waren nu ook onbetaalbaar duur. Maar mensen hadden het er wel voor over. Met de loterij werden ze nog weleens verloot, dus daar ging het geld van vele mensen naartoe. Ze wilden weer terug naar het verleden, ook al was het toen ook allesbehalve makkelijk. En men ging gokken, en men werd crimineel, om maar een verwarmingsclowntje te kunnen bemachtigen, het liefst nog met een fluitje erbij. De ziekenhuizen, psychologen en gevangenissen draaiden goed, naast vele andere organisaties die goed aan het leed van het volk verdienden. De markies, die markies, die Omar Markees, dat was een boosaardig genie. Die had dit allemaal gedaan. Die had ook eens de verwarmingsclowntjes gebracht. Uit een ver land, zei hij. Ja ja. Hij wist precies hoe hij aan geld moest komen, op alle verkeerde manieren.

ROLGOD

Hij kon horen dat de buren de televisie aanhadden. Het was niet hard. Hij kon niet exact de woorden verstaan, maar wel dat de nieuwslezer het telkens had over 'Rolgod'. Wat hij ervan begreep was dat het de naam was van een roltrap in een groot warenhuis. Er was iets met Rolgod aan de hand. Ten eerste was het een buitenaardse roltrap die ze Rolgod noemden. Het was daarom ook een buitenaards warenhuis. Ten tweede verslond Rolgod soms passagiers of voorbijgangers, tenminste hen die met de roltrap gingen en die hem niet aanstonden. Het was nogal een gevaarlijk warenhuis dus. Maar je kon

er wel van alles kopen, dus sommige waaghalzen waagden zich eraan.

Tenminste dat was wat hij er van kon horen. Toen hij het later aan de buren navroeg was dat helemaal niet het geval. Rolgod was een alleraardigste god, of liever gezegd roltrap, die geen vlieg kwaad deed. Hij vroeg waarom Rolgod in het nieuws was. Dat had te maken met een zekere speculatie. De buren dachten dat het om een reclame truuk was waar ze zoveel voor betaald hadden dat ze de nieuwslezer konden omkopen.

Rolgod bleef maar in het nieuws komen, en het warenhuis trok vele bezoekers. Allemaal wilden ze Rolgod zien. Het was een hele interessante roltrap die naar de hemel leidde, de hogere afdelingen van het warenhuis zogezegd.

Op een dag hoorde hij weer de tv bij de buren aan, en weer had de nieuwslezer het telkens over Rolgod. 'Maar niet zelf gaan invullen wat hij zegt,' zei hij tegen zichzelf. Later vroeg hij het aan de buren waar het over ging, maar de buren hadden niet goed opgelet dit keer. 'Het gaat altijd over Rolgod tegenwoordig, dus wij kunnen het niet meer bijhouden.'

Het bleek om een boek te gaan over Rolgod, waar hij later achter kwam. Het bleek geschreven te zijn door iemand die hem vroeger Nederlandse les gaf op school. Hij besloot het boek te kopen. Het ging allemaal over Rolgod. Het waren allemaal verhalen. Het bleek dat het boek er eerst was, en toen hadden ze het nagebouwd in het warenhuis.

Hij herinnerde zich andere boeken die die man had geschreven, maar hij wist de inhoud niet meer. Het waren altijd hele bijzondere boeken, die hij ook wel voorlas in de klas. Maar hoe bijzonder die boeken ook waren, het huwelijk van die man ging er toch aan. Hij vond dat altijd vreemd. Hoe kun je zoiets moois schrijven en dat dan toch je huwelijk eraan gaat. Dat dacht hij soms ook over bepaalde muzikanten die zulke hemelse muziek maakten, maar toch gingen ze scheiden. Misschien miste er dan toch iets, of misschien was het het werk van Rolgod.

Einde

ROLGOD II

Rolgod, die mensen uit elkaar trok om ze hoger op zijn roltrap te laten gaan, naar hogere verdiepingen van het warenhuis, hemelse verdiepingen.
Verder was het een alleraardigste god.
Je moest hem alleen een beetje begrijpen.
Hij bedoelde het niet verkeerd.
Het was gewoon ter beveiliging.
Hij beschermde de mensen tegen elkaar.
Ook bracht hij de mensen soms terug naar nieuwere versies van elkaar, hoger in het warenhuis.
Die stonden daar gewoon paraat, en die kon je gewoon kopen.
Het waren bijna robotten, als poppen.

Hij gaf ook advies welke je het beste kon kiezen. Soms waren het nieuwere versies van degenen die je had, en soms waren het totaal nieuwen.

Rolgod, een sensatie.
Iedereen ging er graag naartoe, maar soms had hij woede uitbarstingen of begon hij te piepen. Soms verslond hij passagiers, maar dat was ook een beschermings systeem. Want soms waren er passagiers bij die verkeerde bedoelingen hadden met Rolgod. Sommigen zouden Rolgod maar wat graag willen ontvoeren, en gebruiken voor iets heel anders, voor hun eigen karretjes, maar dat kon natuurlijk niet. Rolgod was veel te groot. Hij was immers een roltrap, en zwaar beveiligd ook.

Als hij begon te piepen was je de klos, tenminste als je verkeerde bedoelingen had met Rolgod. Nee, Rolgod trapte nergens in. Hij was immers Rolgod.

Sommigen konden Rolgod niet uitstaan. Ze konden Rolgod wel schieten, maar dat kon natuurlijk niet.
Rolgod schoot op hen, en trok hen zo de roltrap in, en dan werden ze zelf gemaakt tot een trede van de roltrap. En zo werd Rolgod al snel de langste roltrap ter wereld. Je kon naar zoveel verdiepingen gaan, en er kwamen er telkens weer zoveel verdiepingen bij, want velen hadden een grote haat naar Rolgod.

Telkens was hij in het nieuws. Sommige mensen werden er niet goed van. Altijd ging het maar weer over Rolgod. Had die nieuwslezer niet iets anders op te lezen ? Ze vonden het allemaal maar zwaar irritant. Rolgod was wel de ster van het feestje. Ze voelden dat er geen aandacht meer voor hen was, alleen nog maar voor Rolgod. Maar ja, Rolgod deed de mensen goed, en bracht nieuwe dingen op de markt. Dat konden bepaalde mensen niet hebben, omdat ze wilden dat iedereen naar hun markt gingen, en niet naar dat warenhuis van Rolgod. Ze dreven ook een beetje de spot met Rolgod, en zouden er dan ook nooit naartoe gaan.

Maar ja, steeds meer bedrijven gingen samenwerken met Rolgod, en zo ontkwamen ze er bijna niet meer aan. Ze wisten waar ze zouden eindigen als ze te dicht bij Rolgod in de buurt zouden komen, dus velen trokken de steden uit, de natuur in. Maar ja, in de natuur waren de wilde dieren, en die hadden soms ook wel trek in een lekker hapje. Ja, geef ze eens ongelijk. Die moesten natuurlijk ook eten. Daarom gingen vele Rolgod haters dan maar onder de grond. Maar ja, daar waren ook veel wilde dieren, en ook hele onbekende, en die hadden ook vaak grote honger. Ja, geef ze eens ongelijk. Zij moeten ook leven en eten. En daarom gingen velen toch maar weer terug naar Rolgod, en probeerden toch maar weer aardig tegen hem te doen, want tja, wat moet je anders ?

Rolgod, geen roltrap om mee te sollen. Zonder Rolgod zul je niet eten, en kom je eigenlijk geen winkel meer in, want allen zijn ze een onderdeel van de winkelketens van Rolgod.

Eens daagde een klein jongetje Rolgod uit voor een gevecht in de bergen. Rolgod ging op de uitdaging in en vertrok uit zijn warenhuis naar de bergen, terwijl het hele warenhuis hierdoor instortte. Het kon Rolgod allemaal niets schelen. Hij hoorde het

gegil achter zich, maar hij was helemaal gefixeerd op het jongetje wat hem had uitgedaagd. In de bergen kon Rolgod het jongetje niet vinden, en zocht en zocht maar. Ineens kwam het jongetje uit een grot en riep : Kiekeboe.

Rolgod kon de grot niet in. Daarvoor was hij veel te groot. 'Kom dan, kom dan,' zei Rolgod. Maar het jongetje bleef in de grot, en Rolgod werd steeds woester. Het jongetje begon hem meer en meer te kleineren en was dus bij Rolgod aan het verkeerde adres. Telkens als Rolgod dichterbij kwam rende het jongetje de grot weer in, tot grote woede van Rolgod. Rolgod moest en zou het kleine gaatje ingaan, dus hij nam een hele grote aanloop van wel een paar kilometer, en toen ramde hij zichzelf gewoon het kleine gaatje in. Maar je begrijpt het wel : Toen kwam Rolgod helemaal vast te zitten. Na lang wrikken kon Rolgod zich er weer uithalen, maar hij was niet meer dezelfde. Hij was in de verste verten geen roltrap meer, maar als trein zou hij het nog wel goed doen, en toen is hij dat maar geworden.

Die goede oude dagen van Rolgod. De mensen spraken er veel over. Het warenhuis bestond niet meer. Dat was geheel ingestort toen hij de benen nam. Zoveel mensen stonden op de trap die ook allemaal naar beneden vielen. Het was een hoop gegil, en een groot rumoer. Maar Rolgod kon het niet schelen. De mensheid had allang afgedaan voor hem. Altijd was hij de alleraardigste geweest, maar nooit was de mens echt dankbaar. Toen hij een trein was geworden wilden de mensen hem wel weer een nieuwe kans geven, en ze moesten wel, want ze wilden niet nog een keer zoiets meemaken. Elke dag weer maakte hij zijn ritjes. Hij wilde niks meer van winkels weten. Maar toen begon hij zich toch wel weer te vervelen. 'Eens een roltrap, altijd een roltrap,' zei hij tegen zichzelf, en toen is hij het toch maar weer gaan proberen. Maar sindsdien liet hij zich niet meer storen door kleine jongetjes die hem uitdaagden voor een gevecht. Hij wist namelijk waar het op uit kon lopen.

Rolgod was altijd volop in het nieuws. De nieuwslezers noemden altijd zijn naam vele keren als ze hun nieuws voorlazen. Het was het meest genoemde woord van nieuwslezers. Rolgod wilde alsmaar hoger en hoger. Van verdieping tot verdieping. Nog steeds had Rolgod vele vijanden die hij als tredes kon gebruiken. Op het laatst waren er geen vijanden meer over, en toen stopte ook gelijk de groei van het warenhuis. Dat vond Rolgod natuurlijk heel vervelend, want hij wilde steeds hoger. En toen is hij zelf maar vijanden gaan bouwen, robotten. Hij zette ze overal neer, ook tussen de mensen, en zo had hij nog wat te doen, en een manier om nog verder te bouwen.

MEXICAANS IJS

Hoofdstuk 1.

Ik liep op straat, en dacht aan het mengsel in de lucht, als aan een trap die tot een wolkenkasteel zou leiden, of een andere planeet. Ik had daar vaak over nagedacht en gefilosofeerd. Wie zou daar wonen ? In de nacht trok ik de stoute schoenen aan, en fietste naar de hemel. Ik had een lange regenjas aan.

Een koude oorlog heerste in de hemel, zo koud. Alles hier was gemaakt van het mengsel, prachtige zuilen, zeer hoog, een kolossaal gezicht. Zure gezichten bewaakten deze hemel, professionele gezichten zonder zorg, maar met een doodslust, ongenadig, zonder hart. En ik dacht : als het dan hier al zo koud is, hoe koud zou dan het opperwezen wel niet zijn, God. Ik zag God in de kleine dingen, de liefde tussen mensen, maar niet hoog op een ijselijke troon, geen gezagswezen die brulde om aandacht, en het dan niet gaf. Wie had deze God gecreeerd, deze machine van de hel. Wie had deze God in het leven geroepen ? Ik liep op straat, en keek door een winkelraam, waar ik protserige chocolade figuren zag liggen. De winkelier was in gesprek met een mevrouw. Zijn gezicht stond vuurrood. Niks geen liefde op zijn gezicht, alleen koele zakelijkheid. En de vrouw keek alsof ze haar liefde op het eerste gezicht had gevonden.

Ik liep door op de trap, tot het zolder, waar ik alle geraamtes nog beter kon bekijken. Een machteloos gevoel overstroomde mij, wat mij vertelde dat er meer aan de hand was. Een pauwenkoningin vond ik op een verdieping boven het zolder. Zij was de leider van een stad. Zij sprak mij geruststellend toe. Zij droeg het raadsel van de schoonheid, het raadsel van de hoer. Ik kwam er meer en meer achter dat ik de toren van Babel aan het beklimmen was. Ik was nog maar een jong kind. Ik had deze dromen zelf gecreeerd. Maar ik wilde er meer van weten. Het kon niet zo zijn dat ik de enige hier was. De pauwenkoningin nam mij mee naar haar kamer. ‘Wil je je voetjes vegen, schatje,’ zei ze. Ook wilde ze dat ik zou douchen. Het was liefde op het eerste gezicht. Ik was verliefd op haar. Maar natuurlijk had ik geen plaats in haar hart. Voor haar was ik maar een nummer. Ik was een jong kind, maar op hetzelfde moment een oude man. Zij was een zeemeeuw in de lucht. Boven de zee zweefde zij, de zee van mijn verlangens, maar ze liet me gaan. Ik was een nummer voor haar. Ik was maar een klein golfje in haar zee, gemaakt om te werken, om haar scheepjes te dragen. Toen ik haar bereikt had was ik oud, zeer oud, toen ze mij toegang gaf tot haar toren. We werden vrienden, en ik herinnerde het moment waarop ze mij voor het eerst zag. Ze had sprekende ogen, gecalculeerd, hardvochtig, maar tegelijkertijd zo zoet. Ik was bang voor haar, en tegelijkertijd bewonderde ik haar. De zuilen van haar stad waren hoog. Zou zij God herbergen ? Ik was bang dat ik haar niet aan zou kunnen, bang dat zij over mij zou heersen, en dat gebeurde ook. Het mengsel was hier

een dictator. Ik sloofde mezelf voor haar uit, om een hogere rang te krijgen in haar koninkrijk, en op hetzelfde moment vroeg ik mij af waar ik mee bezig was. Ze maakte mij tot kapitein.

Het mengsel was een mix van edele metalen en edele plastic-soorten, met de sterkte van dansers. Het was zowel buigbaar als onbuigbaar. Je kon het niet manipuleren. Zelden had ik een koppiger geheel gezien. Ik bleef maar gefixeerd op haar. Zij was de ster van het feestje, zij werd aanbeden. Haar stem was zacht en zoet, en tegelijkertijd gebiedend. Ze dwong aandacht en aanbidding. Zij die haar niet genoeg gaven werden geperst als fruit en vruchtjes, en wisten de keer erna wel beter. Zij was de mixer. Haar dans-muziek was meeslepend. Je kon je er nauwelijks tegen verzetten. En het raadsel van de schoonheid in haar was allesverwoestend en traumatiserend. In de nacht was zij een storm van angst. Ze was een vrouw van tegenpolen, ze had een duister gat. Haar legermachten vreesden haar. Ik kon mij niet verzetten tegen haar. Ik voelde me een slaaf. Er was iets in haar wat het einde van de wereld kon veroorzaken. Maar ook zij werd oud en grijs op haar oude dag, en ik trok voort. Als een trekvogel nam ik afscheid van haar. Haar woede liet veel van de toren invallen. Ik hield mij vast aan de dunne zuilen van het mengsel, en klom omhoog. Het mengsel redde mij uit haar grip. Ze was een panische verschijning vanaf toen.

Ik trok me op aan het mengsel, maar het begon te branden en te klonteren. Het droop van me af. Het proefde als een mix van chocola en caramel. Een spin greep mij, en ik verloor alles. Ik had geen identiteit meer, geen enkele zeggenschap. De wind deed met mij wat hij wilde. Ik was als geknakt riet. Ik was gekomen op de academie, waar jonge haantjes met hun veren pronkten, arrogante belhamels, die nog niet wisten dat ze niets wisten. Zij hadden van de grote appel van het ‘zelf’ gegeten. De ‘ik’ was hier de baas. Ook zij droegen het geheim van schoonheid. Zij waren ijdel, en bleven uren lang kammen voor de spiegel. Zij hielden hun schoonheidsverkiezingen van wie er het meest deskundig uitzag. Het mengsel werd hier aanbeden. Zij aanbaden het raadsel van de hoer. Het was een koopwaar, bezegeld met een diploma. Koningen kochten hun tronen voor hoge prijzen, en het raadsel van geld was moord. Ik had geen alibi, dus ze zagen mij als de moordenaar aan, en sloten mij op in een inrichting. Het was de koningin van de pauwen die mij daaruit bevrijdde. Dit land kende geen gevangenissen, alleen inrichtingen. En het mengsel was de militaire dienstplicht. De koningin van de pauwen maakte me tot officier nu. Ik was officier in het leger van het mengsel nu.

De hoer van Babylon zat hier, een prostituee, met een handel in koffie en cacao. Zij had haar mengsel geschapen van macht, want de toren moest verder gebouwd worden, tot in het hart van de hemel. Dit keer zou zij niet falen. Er stond teveel op het spel. Zij was de Izebel die de papieren profetie zou scheuren, als het voorhangsel van de

schoonheid. Zij had haar potten en pannen opgestapeld, en beklom dezen. Zij was de prinses op de erwt. Haar matrassen waren opgestapeld tot aan het plafond. Vandaar kon ik het koele wezen zien, het wezen dat ons allemaal met strakke, misselijkmakende hand regeerde en afbeulde. Dit monster was genaamd het beest, slechts haar eigen spiegelbeeld. Ik dronk wat van mijn koffie, en zat tegenover haar, op de wiebelende matras. We voelden de erwt steken. Het stak als het ergste zwaard. Het was de wraak van de koffie-plantage, de opstand der slaven. Zij hadden hun eigen middel : de melange. Het was een mengsel van groenten, koffie, fruit en snoep. Het was een neger-opperhoofd die de toren van Babel claimde. Iemand anders had een middel genaamd : de mix. Al snel liep het uit op een oorlog, en het beest sprong toe, zodat ik er langs kom en naar boven rende. ‘Laten ze elkaar maar opvreten,’ dacht ik bij mezelf. Ik had lang genoeg zitten kaarten. Eindelijk waren er dan wat jokers in het spel. Maar de toren van Babel begon in te storten. Ik kon niet verder naar boven. Weer had de koningin der pauwen genade met mij, en liet mij binnen in het wolkenkasteel. Ik was nu haar generaal. Maar koning was ik nog steeds niet. Ik liep er nog steeds zeer armoedig bij. Ze begon met pudding te gooien, en al snel waren we in een gevecht. Het mengsel was nog steeds meer dan overwinnaar. Ik verdiende het niet om zo te lijden, maar de oren waren doof hier. Een kat genaamd mengelmoes kwam dichterbij. ‘Wat wil je hier beginnen ?’ vroeg hij. ‘Niemand zal naar je luisteren, want ze zijn allemaal in de ban van de mengelmoes.’ Ik maakte een stap naar achteren omdat ik bang was dat deze ‘mengelmoes’ mij zou bespringen. Hij zag er woest uit en levensgevaarlijk. ‘Ik zal je doof maken als de rest,’ zei hij. ‘Ik zal je voorhoofd harder maken dan hun voorhoofden, en je zult hen overwinnen.’

‘Waar bestaat u uit ?’ vroeg ik.

‘Appelmoes,’ zei hij, ‘jam, kaas, en veel worst.’ Hij probeerde mij kopjes te geven, maar ik hield me afzijdig. Hij zou me met één slag of bijt kunnen vermorzelen. ‘Ken je het geheim van Babylon ?’ vroeg hij. ‘De moederstad van alle hoeren. Ik bewaak haar boom.’ En hij probeerde mij te verleiden om van die boom te eten, wat mij tot een koning zou maken in de stad, maar ik weigerde, en zijn woede was groot. Hij kookte van woede, en begon te sissen als een slang. ‘Zij die geweigerd hebben komen de stad nooit meer uit,’ sprak hij toen kalm. Ik rende de stad binnen, en zocht naar een schuilplaats om me tegen deze kat te beschermen, maar niemand deed voor me open. Binnenin de stad was de gracht van chaos, waar ik toen insprong. Duisternis omhulde mij, maar alles beter dan deze kat. Ik zwom van gracht naar gracht, totdat ik bij een bakkerij aankwam. Het was de bakkerij des doods, waar zwart-grijze vrouwen werkten. ‘Mengelmoes zal wel naar je op zoek zijn,’ sprak één van de vrouwen. ‘Hij houdt niet van zwervers zoals jij. Er is er maar één die je nog kan helpen, en dat is Hutspot.’

‘Wie is dat ?’ vroeg ik.

Ik ontsnapte via een achterdeurtje met een boekje in mijn hand. Ik was nu in een winkelstraat, op zoek naar Hutspot. Het boekje was een stratenboek, en al snel kwam ik waar ik wezen moest. Hutspot was een oude clown. Hutspot kende de toren van Babel als zijn broekszak en was ooit zelf ternauwernood aan mengelmoes ontsnapt. Hij vertelde mij hoe hij onstnapt was : ‘Een glimlach bestaat uit een mengsel tussen monogamie en polygamie, maar de hoererij is een nog groter overspelig mengsel die de glimlach dooft. Daartoe was mengelmoes uitgezonden. Het grootste mengsel is echter het celibaat waarvan je werkelijk gaat lachen, ja, schaterlachen. Dat is het grootste medicijn.’

‘Bent u van het katholieke priesterschap of iets soortgelijks,’ vroeg ik.

‘Nee, zoon,’ zei hij. ‘Er is een groter mysterie,’ zei hij. ‘De slang bewaakte in de hof de boom van de vermenging, waardoor er bastaarden voort zouden komen, half-bloed paarden. Adam en Eva waren volbloed-paarden van het koninkrijk, de onaangetaste bloedlijn, ongemengd. Zij leefden in de oorspronkelijke hof van Babylon, het paradijs, waar zij de voorbestemde bruid en bruidegom van Babylon waren. Eet van de hutspot.’ En toen zette hij mij een bordje voor. De kat klopte al op de deur, dus ik moest snel eten. Bij de eerste hap die ik naar binnen slikte hoorde ik de kat al krijsen. Bij de tweede hap was alles doodstil. Hutspot had een restaurant, en vertelde mij dat de bruid van Babylon in de kelder leefde. Ik wilde haar graag ontmoeten. Zij was als getooid voor haar man, versierd met kostbare edelstenen. Zij droeg het serum in een glazen bol. Zij was maagd, de prinses van de pauwen. ‘Je weet dat het mengsel aids is, hè ?’ vroeg ze. Ik knikte. ‘En je weet wat de enige oplossing daartegen is, hè ?’ vroeg ze. Ik knikte weer. Ze opende de glazen bol, en haalde er een rode condoom uit. ‘Hier,’ zei ze.

‘Nee,’ zei ik, ‘dat kan ik echt niet aannemen.’ Toen rende ik weg, hard de trap op, en toen nog hoger. Dit hier was niets anders dan een andere afdeling van het bordeel. Het mengsel regeerde hier. Ik greep een paraplu die ergens hing, en wist dat als ik ergens de kans kreeg, dan zou ik van deze toren afspringen. Maar alles was gesloten hier. Ik kon alleen naar boven rennen. Er was zo’n meerkeuze-dictatuur hier. Bovenaan de trap was het rijk van mevrouw Kluts, een heks. Zij stond daar in haar ketel te roeren. Toen ik er langs wilde, veranderde ze in een octopus. Tegelijkertijd veranderde alles wat hier was in een grote zee. ‘Klaar voor de zondvloed ?’ zei ze. Zij was een zeeheks. Zij was het mengsel der mengsels. Ook kon ze alles in steen laten veranderen. Het was bijna twaalf uur op de klok van de toren van Babel. Iedereen verzamelde zich onder de klok, alle bakkers met hun taarten, en toen kwam de snijder naar voren om de taarten te snijden. Het mengsel zou gescheiden worden. Alles ging in grote

dozen. Mij wilden ze tot koning maken, maar ik wilde hier niet wezen. Ik verborg me in de klok. In de klok was een tunnel naar een andere toren, de toren van Noach, die zou namelijk hoog genoeg zijn om de hemel te bereiken, die zou nooit vallen, en die zou niet door de zondvloed getroffen worden. De godin der pauwen begroette mij daar, en nam mij naar binnen. Hier werd ik niet als een nummer behandeld. Maar er was iets wat niet klopte. Ik was terecht gekomen in een molen. Ik zou spoedig tot moes vermalen worden. Ik rende snel weer terug naar de toren van Babel, maar die was al aan het branden. Ik kon geen kant op. Plotseling pikte een vogel me op en zette me in de wolken. ‘Hier gaat de toren van Babel verder,’ zei de vogel. Ik klom van wolk tot wolk, en besefte dat de gehele aarde een toren van Babel was. Hoeveel torens zou het kasteel van Babel hebben, dacht ik. Ik stapte in een lift, waar ook de hoer van Babylon inzat, en de bruid van Babylon. ‘Zo, waar gaat de reis naartoe ?’ vroeg ik.

‘Naar de hemel,’ zeiden ze.

‘Oh, de hof van Babylon ?’ vroeg ik. Ze knikten. ‘Moes regeert daar,’ zeiden ze.

‘Oh, mengelmoes ?’ vroeg ik verschrikt.

‘Nee, zijn broer, die is wat makkelijker,’ zeiden ze.

‘Ik hoop het,’ zei ik.

Na een tijdje kwamen we aan in de hof van Babylon. Moes was inderdaad ook een kat, een prachtig beest. ‘De Kat van Babylon,’ zeiden ze. Moes was een aardig dier. Alles leek hier gemaakt te zijn van moes. De druiptuinen waren hier. ‘Koffie ?’ vroeg Moes. Ik knikte. ‘Met of zonder chocola ?’

‘Met,’ zei ik.

‘Goede keus,’ zei Moes. ‘De gifmengers van de hel nog tegen gekomen ?’ Ik knikte. Daar had ik genoeg van gezien.

‘De gedwongen vrucht, hè,’ zei hij. Ik knikte weer.

‘Nu, die gedwongen vrucht is hier niet,’ zei hij. Ik keek naar een omgekapte boom, maar wel vloeide er spul van naar beneden. ‘Ja, beneden komt heel wat aan,’ zei Moes.

‘Kun je die boom niet naar beneden donderen ?’ vroeg ik.

‘Nee, want dan komt niemand meer aan. Dan was jij hier ook nooit gekomen,’ zei Moes. Het raadsel van de schoonheid raasde in de lucht als een mengsel, haarzelf instandhoudende, bevestigende en ondersteunende. Zij

had geen zelf-kritiek, zij was puur en alwetend. Zij protste hier en bracht anderen ten onder. En niemand kon haar vasthouden vanwege hun onreinheid. Zij was een giftige lijm in de lucht. Zij was de enige waarheid. Zij nam niemand serieus, kon zich totaal niet verplaatsen in de ander, en had daar ook geen behoefte aan, want alles draaide om haar, zij was de enige. Zij was de chemische stank in de lucht, de uitlaat van de cosmetische fabriek. Zij was van alles en iedereen verlaten, maar hield zichzelf in stand door zelfbevrediging. Ze was een meervoudige personaliteiten syndroom. Zij eiste blindelingse gehoorzaamheid. En dit noemden ze de hemel ? Moes zei dat we daarom beter in de hof van Babylon konden blijven. Er was daarboven niets te zoeken. Maar de bijtende lucht was overal. Moes bracht me naar een grot waar poppen waren. Hier was het veiliger, maar die poppen deugden ook niet echt. Ik voelde me opgesloten hier. Moes begreep me, en bracht me toen naar de grot van een draak. Het vuur van de draak en zijn rook was erg ontgiftigend. Het was de draak van Babylon, die de geheimen hier bewaarde. Ik had het gevoel dat ik weer een beetje kon ademen. De draak verwarmt de toren. De draak heeft dit alles gebouwd. Wij kunnen alleen opstijgen als een phoenix vanuit het as. Dit is de draken-cocon, de cocon van vuur en ijs. Wij zijn vlinders van de dood, die vervolgens worden gedroogd en ingelijst. Wij zijn hier op het mijnenveld, elke stap kan de laatste zijn. Maar uit de cocon zullen wij nooit vallen. De martelaar schreeuwt en niemand verstaat. De draak grijpt om zich heen, en sleurt iedereen mee in zijn val.

Hoofdstuk 2.

De tere vlinder vliegt, raakt vast in webben, valt, en verandert in een moordenaar. Vals beschuldigd, bespot, bedreigd, gedwongen en gehaat, moest zij van het mengsel drinken, van Babylon's thee, en haar gevoelens verdringen. Tot het dodenrijk daalde zij, in het diepste van de hel vond zij haar pijl. Zij is een moordenaar nu, een deel van de draak zelf. Zij moest drinken van de thee, zij moest eten van het verleden. Zij moest drinken van andere werelden die zij niet kende. Zij was naar de toren van Babel verbannen. De molenaar van het kruis moest zij ontmoeten, en de moordenaar die daaraan hing. Zij verloor alles in de strijd. Door het mengsel werd alles van haar afgesneden. De stem van Babel was zacht en verwarrend. Alleen de ochtend kon verheldering geven. En dan kwam de nacht weer, en dat ging maar door, totdat we zelf een deel van het mengsel waren geworden. De bakker van Babylon mengt ons. Hij maakt van ons dat wat we niet wilden zijn. Hij trekt ons uit elkaar en voegt dingen in, zoals hij dat wil. Ik zat weer in de lift, ditmaal naar beneden, tot diep onder de grond waar de slager van Babylon leefde.

De volgende dag liep ik in de winkelstraat en probeerde dit alles te vergeten. Maar diep van binnen wist ik dat ik nog steeds in deze toren opgesloten zat. Toen ik thuis was

staarde ik uit het raam, en ging vroeg naar bed. In mijn bed lag ik te woelen, en probeerde alles van me af te schudden. Ik voelde me ziek. Ik kon wel janken. In mijn boekenkast was een boek van de Babylonische geschiedenis, naast een boek van Mexicaanse ijs-gerechten. Ik trok beide boeken eruit, en las in het eerste boek over Tammuz die het symbool was van de overwinning over relatie-problemen in het huwelijk. Hij was getrouwd met Ishtar, die het pasen uitbeeldde als Easter. Zij was een hemels ei dat ooit uit de hemel viel in de rivier de Eufraat. In de Sumerische voor-cultuur stond zij bekend als Inana die haar zuster Ereshkegal in de onderwereld wilde bezoeken en door zeven poorten moest gaan waarbij ze telkens een kledingstuk of sieraad moest afleggen. Zij beeldde de heilige striptease uit, het pellen van het heilige ei. Ishtar-Inanna was ook de moeder van Tammuz die hem later uit de doden opwekte door haar tranen. Hij had ontdekt dat het huwelijk hem tot het graf had geleid, maar kwam er ook achter dat het hem weer opwekte. Dit is de kracht van het Pasen, Easter. Hij was een voor-christelijke Babylonische Christus. Hij werd verscheurd door een psychiater, en werd toen meervoudige personaliteiten syndroom genoemd. Omdat zijn vrouw nog steeds een relatie met hem had werd zij vanaf dat moment een hoer genoemd, en was toen rijp voor de prostitutie. Ik voelde me machteloos en hulpeloos. Ik greep naar het tweede boek dat ik had gepakt, met de Mexicaanse ijs-recepten. Ik bestelde veel ijs en ging direct aan de slag. Er was zoveel ijs dat ik het in drie ijskasten in de kelder moest stoppen. Ik nodigde een vriendin uit. Ze vond het heerlijk. Ze vertelde mij veel over Mexico. Ik vertelde haar veel over de toren van Babel. ‘Weet je dat er ook zo’n toren in Mexico staat ?’ vroeg ze. Ze haalde een boek uit haar tas en liet het me zien. ‘Het is een ondergrondse toren, naar het middelpunt van de aarde.’

‘En wat is daar te zien, in het middelpunt van de aarde ?’ vroeg ik. Ze haalde nog een boek uit haar tas. Ik schrok. Het waren de meest verschrikkelijke slangen en draken. ‘Dit kun je daar vinden,’ zei ze. Toen ik het boek begon door te bladeren vond ik het prachtig. ‘Daar in Mexico aanbidden ze de dualiteit. Dat betekent dat ze alles aannemen wat je zegt, maar daar maken ze wel hun eigen mengsel van,’ zei ze.

‘Je bedoelt de paradox ?’ vroeg ik. Ze knikte. ‘Ze aanbidden de rokende spiegel,’ zei ze. ‘De spiegel is de enige weg uit de toren van Babylon,’ zei ze. ‘Ik ben gekomen om je te redden.’

‘Nou, dank je wel,’ zei ik. ‘Dank je wel.’ Ze leidde mij naar de spiegel, en door de spiegel kwamen we samen in de ondergrondse toren van Mexico terecht. We gingen het eerste het beste ijs-restaurantje binnen. Het leven was hier goed, veel beter dan in de toren van Babel. Mijn redder zat naast me. Wel begon het steeds kouder te worden. Ik staarde naar een vlechtwerk aan de muur. ‘Je hebt de dubbele draad nodig,’ zei ze. ‘De twee kunnen niet zonder elkaar.’ Ik nam haar in mijn armen en besefte dat ik niet zonder het mengsel

kon. Na het eten gingen we naar een hotel. We zochten een spiegel op, en gingen weer terug naar de toren van Babel. ‘De toren van Babel, en het Mexicaanse ijs,’ zei ik. ‘Laten we het daarop houden. Hier woon ik, dit is mijn thuis.’ Ze knikte. Ze stond volledig achter me. Er liepen wachters op de muren van Babel, om het geheim te bewaken. ‘Hier woont de hoer van Babylon,’ zeiden ze telkens. Er kwam een klein hondje op me afrennen. Ik nam het beestje in mijn armen. Ik wilde het geheim weten. We stapten in de lift, en gingen nog verder naar beneden. We kwamen aan in de hof. Het leek alsof we een cirkeltje hadden gemaakt. Maar dit keer stond de omgekapte boom rechtop, en er was een slang in de boom, genaamd Ea. Deze slang was een orakel. Je moest niets van wat hij zei letterlijk nemen. Hij was de god van de afgrond, die door de Sumeriers ook wel Enki werd genoemd. Hij was ook de god van het water en van de wijsheid. Hier hing het mexicaanse ijs in de boom. ‘Als god zul je zijn, als je van het mexicaanse ijs zal eten,’ zei de slang. ‘En je ogen zullen opengaan. Het zal je hart verlichten.’

‘Ik heb er al van gegeten,’ zei ik.

‘Dan zullen de Spanjaarden je snel vinden,’ zei de slang.

‘De Spaanse inquisitie ?’ vroeg ik. De slang knikte. ‘Maar daar weet ik wel wat op,’ zei de slang. ‘Bouw een schip, want ik zal de zondvloed brengen.’

‘Kan ik niet gewoon de lift weer in ?’ vroeg ik. Het was een schip der zotten waarin ik was beland, maar ook wist ik dat hier ergens het geheim moest zijn. Ik ging zitten op een bankje, en wist niet of ik de raadselachtige slang met z’n allegorieen serieus moest nemen. Weer nam ik wat van het mexicaanse ijs. Het was gewoon lekker, en verder kon het me niet zoveel schelen. Hij was een zoetwater slang, en een slang van het genezend water, dus zo erg zou zo’n zondvloed nog niet eens zijn. In de bijbel was er ergens een tekst over de poel van vuur en zwavel van eeuwige pijniging, wat in de grondtekst een poel van genezing blijkt te zijn. Alles was hier zo dubbel, en alles kon omgedraaid worden. Het orakel lachte naar me. Hij scheen zichzelf ook niet al te serieus te nemen. ‘Ik ben het geheim van de vruchtbaarheid,’ grapte hij, ‘het geheim van alle creatie.’

‘Het zal wel,’ zei ik. Maar mijn mond begon steeds meer te branden. Wat had ik toch gegeten. ‘Ik zei het je toch,’ zei de slang, ‘maar je wilde niet luisteren.’

‘Zeker zwaar gekruid,’ zei ik. Ik gooide de deur achter mij dicht, en ging weer naar mijn kamer. Ik legde de twee boeken weer terug in de boekenkast, samen met de twee boeken die ik van die vriendin had gekregen. Ik ging weer slapen. In de nacht werd ik weer wakker van de pijn. ‘Je bent gekust door het vuur,’ zei een stem. Ik probeerde weer te slapen, maar het lukte niet. ‘Eet wat meer van het mexicaanse ijs, toe,’ zei

de stem. Ik strompelde naar de keuken, en begon te eten, zoals ik nog nooit had gegeten, maar het vuur werd steeds erger. Ik hoorde gelach. ‘Okay, wat moet ik nu doen,’ zei ik.

‘Snap je dan niet dat je in een dubbele wereld bent. Wil je meer ijs, dan krijg je meer vuur,’ zei de stem.

Ik moest al snel overgeven van het vele ijs wat ik had gegeten, en er ging nog wel meer uit : vreemd kruid, vreemde bessen, zelfs doorns. ‘Het mexicaans ijs is goed voor orale laxering,’ zei de stem. Het voelde alsof mijn darmen werden schoongespoeld, en ik spuugde alles uit. Ik ging weer slapen, en sliep als een roos.

DE BIJL VAN DE TROLLENKONING

Ik kon ontsnappen.
Met behulp van Marando en Saphaphiël.
Ik had zo lang opgesloten gezeten in een Goudse kerkgevangenis vanwege de kerkvervolgingen.
Er was daar maar één geloof wat men mocht volgen, en dat was het Laodiceaanse geloof.
Marando en Saphaphiël namen mij over de snelweg het bos in.
Het was erg koud in het bos.
Ik had het nog nooit zo koud gehad.
Ik dacht dat ik zou sterven.
Ze wisten ergens een gat in de grond, en daar kwamen we in een tunnel terecht die helemaal doorliep tot een ondergronds station.
We zijn toen met de ondergrondse naar Utrecht gegaan, naar Willemshaven, vlakbij Doorn.
Het was een plaats in het bos.
Er stond daar een groot kasteel op een veld, op een verhoging.
Het was het kasteel van Marando en Saphaphiël.
In Utrecht waren er geen kerkvervolgingen.
Je mocht er geloven wat je wilde.
Een tijdlang heb ik toen op het kasteel gewoond.
Daarna kreeg ik een huisje in het dorp Willemshaven, een groot dorp.
Er was daar toen een info-middag over de islam en de nieuwere vorm,
want het zou zich meer calvinistisch hebben ontwikkeld, en nu heette
het anders. Ik was wel geinteresseerd, dus ging er naartoe.
Het was er druk. Er waren vele geinteresseerden.
Ik zag toen aan de overkant van mijn rij in een andere rij mijn vader zitten.
Voor mij was het toen direct afgelopen.
Ik wilde weg. Ik hoefde mijn vader
niet te zien.
Ik heb toen mijn spullen gepakt, alles bij elkaar geraapt en mijn jas

aangetrokken en ben toen weggegaan.
Glory to the beautiful people.
Tijdens het bij elkaar rapen zag ik dat hij naar me keek.
Tenminste zo leek het.
Verder ging alles goed.
Ik had wat foldertjes meegenomen van de info-middag.
Het was om de scheur in mijn hoofd te dichten.
Ik was eens met een bijl op mijn voorhoofd geslagen door een trol.
Tenminste zo leek het. En volgens mij was het een trollenkoning.
Sindsdien had ik problemen met mijn geheugen.
Sindsdien had ik psychische problemen.
Zoiets kan zeer traumatisch zijn.
Maar ja, daar stond Gouda om bekend.
Ik was blij dat ik nu in Utrecht was, in Willemshaven.
Doorn was ik ook vlakbij, en het kasteel van Marando en Saphaphiël.
Het kasteel was al oud, van 1536.
Heel veel boeken waren daar te lezen.
Ook over de Goudse inquisitie en het herstel.
Het heelde de scheur in mijn hoofd.
De trollenkoning kon mij niet vasthouden.
Zijn bijl hing nu bij Marando en Saphaphiël in hun kasteel.
Daar hoorde het thuis. Het was nu achter glas.
En ze hadden wachters om de bijl te bewaken.

Einde

BLOEDBESSEN

Joost Verschuur komt 's avonds laat thuis van een feestje. Zijn vriendin ligt al in bed. Snel doet hij zijn kleren uit en gaat tegen haar aanliggen. Ze slaapt, maar wordt wakker van hem. Ze kust hem, en dan vallen ze samen in slaap. Midden in de nacht horen ze een hard geluid. Joost rent naar het raam. Iemand staat voor de deur. 'Doet jullie bel het niet ofzo ?' schreeuwt de persoon. Het is de broer van Joost. Even later staat ook zijn zus voor de deur. 'Doe open Joost,' schreeuwt zijn zus. Joost staat als aan de grond genageld, kleed zich langzaam aan, en loopt langzaam naar beneden om de deur te openen. Even later zitten ze rond de tafel. De vriendin van Joost is er inmiddels ook bijgekomen. 'Willen jullie wat drinken ?' vraagt Thea, de vriendin van Joost.

'Nee,' zegt Arnold, de broer van Joost. 'Jacquelien, vertel jij het hen maar.'

Jacquelien, de zus van Joost begint te huilen. 'Pa is ernstig ziek,' zegt ze.

'Wat heeft hij ?' vraagt Joost verschrikt.

'Hartklachten,' zegt Arnold. 'Hij heeft een hart-aanval gehad. Hij heeft niet lang meer te leven. Hij wil dat je nu bij hem komt. Hij wil je iets vertellen.'

Zo gezegd zo gedaan. Even later staat Joost bij zijn vader op de stoep, en een paar minuten later heeft hij de warme

hand van zijn vader in zijn hand. 'Joost,' zegt zijn vader, 'ik ga weg. Spoedig zal ik mijn laatste adem uitblazen. Ik heb al met mijn andere kinderen gesproken, maar niet met jou.' Hij knipoogt even naar Joost, en laat dan even een glimlach zien. Joost, ik .... Met jou heb ik altijd het beste contact gehad, van de kinderen, maar de laatste jaren niet meer zoals het was, en ik weet wel waardoor dat komt. Thea had een hekel aan me. In ieder geval ... ik wil je zeggen dat ik van je houd, en dat ... dat ... mijn grootste erfenis naar jou toegaat.'

'En wat is dat dan ?' vraagt Joost.

'Een boek,' zegt zijn vader.

'Wat voor een boek ?' vraagt Joost.

'Een boek van zeerovers en spoken, ik heb het zelf geschreven,' zegt zijn vader. 'Ik heb het onder pseudoniem geschreven, zodat niemand ooit wist dat ik het had geschreven.'

'Die bestseller ?' vraagt Joost. 'Heb jij dat geschreven ?'

Na een paar dagen sterft de vader van Joost en enkele dagen later heeft Joost de eerste uitgave, de luxe editie, van het boek in bezit, en het manuscript. Joost bergt het meteen goed op. 'Zo, dat was dan de biecht van mijn vader,' zegt Joost tegen Thea. Thea zegt niks. Ze heeft zijn vader nooit gemogen.

'Klaar !' zegt Joost. 'Afgelopen.'

Thea komt langzaam naar hem toe, omhelst hem, en dan kust ze hem.

'Het was niets dan spel,' zegt Joost, 'het contact wat ik eerder met hem had. Ik deed maar net alsof, ik had geen andere keus.'

'Ik weet het,' zegt Thea, 'en vroeger durfde je niet anders.'

Joost kust Thea terug. Samen gaan ze op de bank zitten. Joost speelt wat met haar bloesje. 'Je hebt nu een echt speeltje,' zegt Thea. 'Iets wat je zelf hebt uitgekozen en wat je leuk vindt.'

Joost knikt. Bijna met zijn kin opgeheven. Voor het eerst in zijn leven kan hij echt glimlachen, en hij kijkt rebels. 'Toch wel vreemd dat mijn vader de schrijver was van dat boek,' zei Joost. Thea knikt. 'En jij bent de schrijver van mijn boek,' zegt ze. Joost glimlacht. 'Ik houd ervan je te beschrijven.'

'Doe nog eens een gooi,' zegt Thea.

'Je bent bloedmooi,' zegt Joost. 'Ik kan je wel drinken.'

'Mooi als die struik met bloedbessen daar buiten ?'

'Die bessen zijn giftig,' zegt Joost. 'Jij bent ontgiftigend, genezend.'

'Maar medicijnen zijn soms giftig, Joost,' zegt Thea. 'Giftig, het kan een gave zijn, een gift.'

'Gut wat doe je weer moeilijk,' lacht Joost. En neemt haar in de houdgreep. 'Ik ben toch veel sterker dan jij.'

Thea kijkt hem aan. 'Verleden tijd,' zegt ze zacht. 'Kijk eens diep in mijn ogen.' Joost doet het en voelt zich zwak worden, en dan ineens neemt zij hem in de houdgreep. 'Okay, Thea,' zegt Joost, 'ophouden met die spelletjes nu. Ik weet dat je me kunt betoveren en hypnotiseren. Je bent misschien wel

potentieel een gevaar.'

'Gevaar is een te groot woord, noem het maar avontuur,' zegt Thea.

Midden in de nacht worden ze weer wakker van een geluid. Het zijn weer de broer en zus van Joost. Even later zitten ze weer om de tafel.

'Wat heeft vader je gegeven,' vraagt Jacquelien.

'Oh niets,' zegt Joost.

'Probeer het niet achter te houden, Joost,' zegt Jacquelien, 'want moeder heeft gezegd dat jij iets hebt gehad.'

'Dat is tussen vader en mij,' zegt Joost. 'Waarom zijn jullie hier ?'

Joost kijkt ze indringend aan. 'Nou ? Waarom zeggen jullie niets ?'

'Wij vinden dat je moet zeggen wat vader je heeft gegeven,' zegt Jacquelien. Arnold knikt.

'En daarmee komen jullie midden in de nacht ? Waar slaat dat op ?' vraagt Joost.

'Omdat het belangrijk is,' zegt Arnold. 'Nou, zeg op.'

'Okay dan,' zegt Joost, 'als het voor jullie zo belangrijk is, eh, het was een boek, over zeerovers en spoken. Eh, hij heeft dat boek eens geschreven onder pseudoniem.'

'Mis, Joost,' zegt Arnold. 'Bladzijde 441 vertelt het geheim, daar heeft hij in kleine letters geschreven, ga zelf maar kijken.' Joost pakt het boek, gaat naar bladzijde 441 en leest hardop : 'Beste Joost, gefeliciteerd, aan jou de familie-erfenis : een geheim eiland.'

'Moet ik nu hoera zeggen ?' vraagt Joost. 'En waar is dat geheime eiland ?'

'Ga naar bladzijde 847,' zegt Arnold.

En daar leest Joost het. Het schijnt dat Joost een geadopteerd kind was, als baby, en zijn vader en moeder durfden het hem nooit te zeggen. Boos slingert Joost het boek weg, en rent naar buiten, terwijl Thea hem achterna gaat. 'Lees het boek verder voor meer informatie,' roept Arnold hem na. Maar Joost is woedend. Pas na een paar uur komt Joost weer thuis, samen met Thea. Arnold en Jacquelien liggen op de bank te slapen. Op de tafel ligt het boek, en Joost leest verder. Het blijkt dat Joost op dat eiland geboren is.

Na een tijdje kan Joost het accepteren en gaat samen met Thea op vakantie naar het eiland. Er wonen daar twee mensen die ooit de samenleving hebben verlaten. Ze wonen hier als wilden. Als Joost hen het verhaal vertelt begrijpen ze dat hij hun kind is.

'Jij hoort bij ons,' zegt zijn echte vader. 'Ooit hebben ze jou van ons afgepakt. Nu ben je terug. En Thea is ook welkom.' Hij omhelst zijn vader en dan zijn moeder, en ook Thea doet dat. En ze leven nog lang en gelukkig.

DE ONDERWIJZERES

Ik was nog maar een kind.
Ik vroeg aan de onderwijzeres :
'Onderwijzeres, wilt u mij omhelzen ?'
Alle kinderen waren de klas al uit.
Ze omhelsde me toen.
Ze zei : 'Kom je aandacht tekort bij je vader en moeder ?'
Ik knikte.
'Je mag wel bij mij wonen,' zei ze toen.
Ik was het gelukkigste kind van de wereld toen.
De onderwijzeres was mijn moeder geworden.
Ze nam mij mee naar huis, en zei :
'Je draagt veel met je mee, hè ?'
Ik knikte.
Toen zei ze : 'Kun je er wat over vertellen ?'
Ik schudde mijn hoofd.
'Maar ik heb het wel opgeschreven,' zei ik toen.
Toen gaf ik haar mijn schriftje.
Dat had ik in mijn tas zitten.
Ze begon het te lezen en zei 'tsk tsk tsk.'

Toen ik volwassen was geworden woonde ik nog steeds bij haar.
Ik vond het ineens vreemd als ze zomaar de badkamer binnenliep terwijl ik naakt onder de douche stond.
Ze keek dan wel niet, maar toch.
Een mens kan ook met de ooghoeken kijken.
Het had zijn onschuld verloren.
Maar ja, ze was mijn moeder.
Toch heb ik er op gewezen dat ik dat liever niet meer had.
Ik voelde me naakt.
Ze wist alles van me, misschien een beetje teveel.
Het was net als met Adam en Eva in het paradijs, dat ze zich ineens bewust werden van hun naaktheid en zich voor elkaar schaamden.
Eigenlijk hield ze zich er niet echt aan.
Ze kwam nog gewoon soms binnenvallen als ik onder de douche stond.
'Oh, sorry,' zei ze dan. 'Ik moest even wat pakken.'
Of : 'Oh, sorry, ik wist niet dat jij eronder stond.'
Ik kon het haar makkelijk ook weer vergeven.
Ze was immers mijn moeder, en mijn onderwijzeres.

Ikzelf klopte altijd eerst netjes aan.
Vaak zei ze dan : 'binnen.'
Maar ja, ze was immers mijn moeder, en onderwijzeres.

'Kun jij dat ook niet eens proberen ?' zei ik op een dag, 'dat aankloppen ?'

'Op de badkamer deur ?' vroeg ze. 'Mallerd, in mijn eigen huis, bij mijn eigen zoon ?'

'Ja, ik doe het toch ook ?' zei ik. 'Wel zo beleefd en netjes, want nu lijkt het telkens alsof het een overval is.'

'Ja, dat word mij echt allemaal te ingewikkeld, mijn lieve jongen,' zei ze zo. 'Dat hoef ik toch niet bij mijn eigen leerling en kind te doen ? Ik ben je moeder en je onderwijzeres, dat is iets totaal anders.'

Nee, met moeder viel niet echt te onderhandelen, en ze bleef het soms gewoon vergeten als ik onder de douche stond. Eindeloze discussies hebben we erover gehad. Ik zou niet meer weten

hoeveel jaar het heeft geduurd, maar op een gegeven moment werden we er beiden gek van. Toen hebben we maar besloten om er een deurhaakje op te laten maken.

DE IMKER

Bij mijn tante was er een land octopus geconstateerd, in haar huis, in de keuken om precies te zijn. Een land octopus kan ook gewoon op land leven. Het was een witte. Het is bekend van de land octopus dat het gif spuit met z'n tentakels, en als iemand geraakt wordt dan heeft zo iemand het gevoel dat hij de krant leest, en sterft dan even later, of raakt voor de rest van z'n leven verlamd. Coma's zijn ook mogelijk. Ook kan de land octopus steken met zijn tentakels, en het is bekend dat hij zo eitjes kan leggen in degene die wordt gestoken, zowel in mens als dier. Niet om op de koffie uit te nodigen dus. Mijn tante durfde de keuken niet meer in. Ik ging er naartoe, en toen ik in de achterhal was kon ik zo de keuken inkijken, en daar zat de witte land octopus op een tafeltje, te blazen. Toen hij mij zag krijste het ding. Ik was in mijn imker pak gekomen voor het geval hij zou spuiten, steken of bijten. Plotseling sprong hij hevig krijsend op mijn helm, en probeerde er een gat in te steken. Hij begon allemaal te tikken. Ik greep hem met mijn handschoen, waarin hij toen probeerde te bijten. Ik voelde me heel vies, en had allerlei drangen om te poepen en te plassen. Ik had allerlei beelden in mijn hoofd van toiletten en alsof ik de krant las. Ook had ik overgeef neigingen. Mijn tante voelde haarzelf al jaren misselijk. Het scheen dat de land octopus al die tijd bij haar onder het huis had geleefd, maar had zich nu boven de grond vertoond en had het gemunt op mijn tante, die toen gelukkig tijdig kon ontkomen. Het beest begon als een bezetene inkt te spuiten. Ze worden daarom ook wel krant octopussen genoemd. Hij probeerde mij onder hypnose te brengen. Met mijn andere hand pakte ik een nijptang. Er was een vreemd uitsteeksel aan de onderkant van het beest, zijn geslachtsorgaan. Het orgaan trilde van woede. Ik besloot het te amputeren, want dit beest was hondsdol en levensgevaarlijk. Ik moest snel zijn, want ik had het gevoel dat het beest me probeerde in te nemen. Ik wist niet hoe lang mijn imker pak er nog tegen bestand zou zijn, maar ik voelde dat het beest gebruik maakte van de zwakke plekken ervan. Ik bedacht me geen moment. Ik zette de knijpers van de nijptang tegen het geslachtsdeel aan, en zette er druk op om het vervolgens met draaiende bewegingen los te wrikken. Op dat moment kwam mijn tante binnen, en ik liet haar het geamputeerde geslachtsdeel zien. Het was als een heel vreemd uitwendig kliertje, en ik hield het zo voor haar neus. 'Ruik er eens aan,' zei ik. Ze deed het.

'Bah, wat smerig,' zei ze.

'Dit beest laat ieder mens hetzelfde denken, door zijn vermogen van groeps-hypnose,' zei ik. 'Daarom noemen ze het ook wel een krant octopus.' Mijn tante knikte.

'Hoe voel je je nu ?' vroeg ik aan haar.

'Nog een beetje duizelig,' zei ze.

Het beest hing slap in mijn hand. 'Het ding heeft hier flink lopen klieren,' zei ik.

'Ik weet het,' zei mijn tante.

'Het is een wonder dat je nog leeft,' zei ik. 'Hij heeft hier zo lang onder de grond gewoond.'

'Ik was doodziek,' zei mijn tante.

Daar kwam ook het hondje van mijn tante. Ik wierp het kleine, vreemde geslachtsdeeltje van de krant octopus zo naar hem toe, en hij slokte het meteen op.

'Dat kan geen kwaad ?' vroeg mijn tante.

'Nee,' zei ik.

'Wat doen we met de land octopus zelf ?' vroeg mijn tante.

'Die gaat mee naar het laboratorium voor verder onderzoek,' zei ik.

Ik stopte het slapgeworden beest in een zak, en vertrok toen snel. Mijn tante belde me even later. 'Is alles goed nu ?' vroeg ze.

'Nee,' zei ik. 'Hij heeft teveel kinderen gemaakt. Het is een ware plaag, en hij is onder veel meer huizen.'

'Ben ik wel veilig dan ?' vroeg ze.

'Ik heb je aan zijn uitwendige klier laten ruiken, dus als het goed is gaat je lichaam er nu antistoffen tegen aanmaken,' zei ik. 'Maar je moet inderdaad oppassen. Ik heb geen idee hoeveel er nog onder je huis zitten, maar dit was de alfa octopus, oftewel de leider.'

'Wat kan ik nog meer doen ?' vroeg mijn tante.

'Gewoon rustig blijven,' zei ik.

'Gelukkig heb ik een hond,' zei mijn tante. 'Die meldde het mij direct toen het beest boven de grond was gekomen. Waarschijnlijk heeft dat m'n leven gered. Ik had er niet aan moeten denken als het in mijn slaap op me was gesprongen.'

'Je mag inderdaad van geluk spreken,' zei ik. 'Maar mentaal gezien moet er nog heel wat gebeuren. Dit beest hield het gehele land onder zware hypnose, net zoals de krant.'

'Vandaar de naam,' zei mijn tante.

'Precies,' zei ik.

'Okay, ik ga maar slapen,' zei mijn tante.

Ik voelde me moe. Toen ben ik ook maar vroeg naar bed gegaan. Ik voelde

me vies, alsof ik de hele dag vies werk had gedaan, en alles in mijn huis vies was. Ik douchte me wel een paar keer, maar ik kon dat vieze gevoel niet van me afwassen. Ik keek in de spiegel en zag wat vreemde bulten. 'Zou de land octopus me dan toch … ?' vroeg ik mezelf af. Ik zuchtte. Ik kreeg de meest vreemde gedachtes, alsof ik toch nog met hem in gevecht was.

'Misschien zit er ook één onder mijn huis,' dacht ik ineens. Ik kon ineens moeilijk ademhalen, en viel na een tijdje neer. Niet lang daarna kroop er een witte land octopus langs mij. Ik kon me niet bewegen. Hij begon me te steken en zijn eitjes in me te leggen, terwijl ik mijn imker pak niet aanhad. Ik kon zelfs niet schreeuwen van de pijn. Ik probeerde naar de telefoon te grijpen, maar het was hopeloos. Ik zag allerlei kranten voor mijn ogen rollen, alsof er massa's kranten werden gedrukt. Ineens schrok ik wakker. Het was een nachtmerrie geweest. Maar ik wist dat er wat onder het huis moest zitten. Ik ging naar beneden naar de kelder, en toen ik de deur opende zag ik hem al zitten, tussen de boeken. Wat een gulzig gedrocht was het. Ik deed de deur dicht, en trok eerst mijn imker pak aan. Toen ging ik terug de kelder binnen. Ik raakte in een enorm gevecht met deze land octopus. Hij blies en spoot, stak en beet … Nee, hij wilde niet opgeven. Ik pakte een nijptang en gaf hem daarmee een mep. Het leek alsof ik immuun was voor hem. Ik had zo'n varkentje natuurlijk al weleens eerder gewassen. Ik nam hem toen in mijn hand, en zocht naar het uitwendige kliertje, maar deze had geen kliertje, alleen een zeer vreemde, geribbelde inham. 'Dit moet het vrouwtje wezen,' zei ik tegen mezelf. 'Het alfa vrouwtje.'

Ik gaf het beest nog een mep met de nijptang, maar werd gelijk omsingeld door nog meer witte land octopussen, alsof haar hele nageslacht me nu op de hielen zat, maar ik liet haar niet los. Ik begon om me heen te schoppen en te stampen, maar ze begonnen aan me vast te kleven. Ik moest nu snel zijn. Ik pakte toen een schroevendraaier, en stak het toen in de inham en drukte helemaal door totdat er bloed uitspoot. Toen ik de schroevendraaier er weer uittrok bleef het geribbelde gaatje eraan steken en kwam helemaal buiten als een kliertje. 'Hmmm, dus deze kan wisselen,' mompelde ik. Toen pakte ik de nijptang weer en verwijderde draaiend het uitwendige kliertje. Ik voelde me even heel slap, en moest even op de grond zitten, maar het beest was nu ook slap, en ook het nageslacht. Ze gleden gewoon slap langs me af, als een kleed wat werd afgedaan. Ik kon ook niet meer blijven zitten, maar moest liggen, met mijn hoofd op de koude grond.

De volgende dag was er geen krant. Ze staakten daar bij de krant. Maar de dag daarop was er weer gewoon de krant. Ik vroeg me af waar ik het eigenlijk allemaal voor gedaan had. Ik wist dat er nog veel meer van zulke gedrochten onder de huizen van de mensen zaten. Wel waren er bepaalde veranderingen in de krant. Ook werden bepaalde producten niet meer verkocht. Maar ja, dat gebeurde wel vaker. Ik had het gevoel alsof het dweilen met de kraan open was. Maar ongeveer een week daarna kreeg ik een telefoontje van mijn tante. Ze voelde haarzelf beter dan ooit

tevoren. Ook vertelde ze dat ze onderzoek had gedaan onder haar huis, en dat ze een tunnel had gevonden die naar een andere wereld leidde. Ik zou direct komen. Ze liet het me zien, en ik was verbaasd en verwonderd. Toen zijn we met z'n tweeen naar die andere wereld gegaan. De poortwachter was nu immers dood.

Einde

DE SPIEGOLOOG

Na de oorlog kwamen we in gespreksgroepjes en onder een geestelijk verzorger. We hadden het gered tot de natuurstad. De automaten in de natuurstad waren ingewikkeld, en het was moeilijk plaatsen te vinden.

Maar in het gespreksgroepje werden al deze dingen besproken.
De geestelijke verzorger keek ons allemaal aan.
Ik kende hem, maar ik wist niet waarvan.
Hij had een baardje.
Hij moest ons helpen.
Hij moest ons door deze natuur stad leiden.
Wij kenden deze planeet niet.
We hadden er alleen voor gevochten.
De oorlog was gewonnen.

De geestelijke verzorger was een onderwijzer, een gids.
We kregen allemaal onze eigen kamer.
Het was een prachtige natuur stad, met aangenaam weer.
Het was zacht weer, niet te warm, en ook zeker niet te koud.

Ik keek naar de anderen van het gespreksgroepje.
We waren lotgenoten.
Allemaal hadden we de oorlog overleefd.
De geestelijke verzorger keek ons allemaal aan.
Hij was streng, maar ook zorgzaam, en voornamelijk educatief.
De stad moest wel ingewikkeld zijn, om de roofdieren buiten te houden.

De roofdieren zouden hun bekken er wel op stuk breken.

Het was om ons voor te bereiden op de natuurtocht.
Het was een jungle planeet.
Zonder spiegologie te leren was het te gevaarlijk.
De geestelijk verzorger was een spiegoloog.

Hij liet een spiegel zien, en begon er aan te draaien, en er kwamen vreemde effecten.
Hij liet zien dat alles door spiegelingen was ontstaan.
Niets stond op zichzelf.
Niemand kon ook iets doen, want het waren slechts spiegelingen.
Niemand kon uit zichzelf spreken, want het waren slechts spiegelingen.

Ik keek naar de geheimzinnige spiegel.
Er kwam een vreemd licht vanaf.
Maar het waren slechts spiegelingen.

'Spiegologie is belangrijker dan oorlogskunde,' zei de spiegoloog.
Hij zei dat hij met zijn spiegeltje meer kon doen dan een soldaat,
en dat hij ons hier had gebracht door zijn spiegeltje.

Het was een heel geheimzinnig spiegeltje.
Hij had het eens geerfd.
Hij ging zich er toen in verdiepen, en toen werd hij spiegoloog.
Het begon toen het spiegeltje hem ooit eens redde.
Hij vertelde dat hij eens overboord was geslagen van een schip,
en dat hij wegzonk in de golven. Er was storm en het was nacht.
Maar het spiegeltje vond hem.

Het spiegeltje leidde hem naar een eiland.
En daar onderwees het spiegeltje hem, en toen werd hij spiegoloog, een soort tovenaar.
We keken hem allemaal ademloos aan, en toen keken we naar elkaar.
Ja, wij wilden ook wel spiegoloog worden, en bij hem waren we aan het juiste adres.

Hij keek ons aan en begon weer met het spiegeltje te draaien.
Plotseling waren we in het oerwoud.
'Allemaal spiegelingen,' zei hij. Hij draaide zijn spiegeltje weer, en toen waren we weer in de gezamelijke gespreksruimte.

'Wonderlijk,' zei ik.
Hij glimlachte.

Hij keek me aandachtig aan, en richte toen zijn spiegeltje op me. Toen draaide hij aan het spiegeltje, en ineens had ik andere kleren aan.

'Wonderlijk,' zei ik, terwijl ik mijn kleren bewonderde.
Hij glimlachte. Hij draaide het spiegeltje toen weer, en even had ik geen kleding aan.
Ik was helemaal naakt. Ik werd vuurrood, maar moest ook lachen.
'Dus gedraag je maar, jongetje,' zei hij glimlachend voor de grap, terwijl hij het spiegeltje weer draaide, en ik weer gewoon tot mijn opluchting kleren aan had.

'Nou ja, kan natuurlijk van pas komen in het oerwoud,' zei ik. 'Als je het maar niet bij me doet als ik zomaar op straat loop.'

'Gedraag je dus maar,' zei hij weer glimlachend voor de grap.

'Ik ben ervan overtuigd dat je wel veel meer kan,' zei ik.

'Oh ja,' zei hij. 'Dit is nog maar het begin.'

'Als jij je dan maar ook gedraagt,' zei iemand anders van het gespreksgroepje tegen de spiegoloog, 'en ons niet gaat chanteren.'

'Nee,' zei de spiegoloog, 'maak je maar geen zorgen. Als je de fijne kneepjes van de spiegologie leert kennen, dan kan niemand je nog chanteren, behalve de spiegel zelf, maar dat is voor

opvoedkundige redenen.'

'Wordt jij weleens door de spiegel gechanteerd dan ?' vroeg iemand.

'Nee, eigenlijk niet,' zei de spiegoloog. 'Het zijn slechts spiegelingen.'

'Waarvan is de spiegel zelf dan een afspiegeling ?' vroeg iemand.

'Van een kernspiegel in het oerwoud,' sprak de spiegoloog.

'En waarvan is de kernspiegel dan een afspiegeling ?' vroeg iemand.

'Van een andere kernspiegel,' sprak de spiegoloog.

'Ingewikkeld,' zei iemand.

'Daarom bij de les blijven,' zei de spiegoloog.

'Anders staan we in ons nakie ?' vroeg ik.

'Ja, of je komt bij de apen terecht in de dierentuin zoals alle spijbelaars,' zei de spiegoloog.

'Lekker bananen eten,' zei iemand.

De spiegeloog draaide aan zijn spiegel, en toen was diegene in een aap veranderd.

'Doe terug, doe terug,' riep die persoon.

'Bij de les blijven dan,' zei de spiegoloog.

'Ik zal jou eens in een aap veranderen,' zei iemand anders van het gespreksgroepje, en haalde een spiegeltje tevoorschijn, begon eraan te draaien, en veranderde zo de spiegoloog in een aap.

'Oh, we hebben geheime spiegologen onder ons,' zei de spiegoloog, die met zijn spiegeltje hemzelf weer in een mens veranderde.

'Wat denk je ?' zei de geheime spiegoloog. 'Dacht je nu echt dat jij de enige was die bewapend is met een spiegeltje ? Dan ken je de spiegologie maar nauwelijks, broeder. The joke is on you.'

'Nou ja, vooruit dan maar,' zei de spiegoloog. 'Er is altijd baas boven baas.'

'Dus houd je geintjes maar voor je,' zei de geheime spiegoloog. 'We houden je in de gaten. Je bent hier om spiegologie te onderwijzen, niet om te chanteren en bang te maken, en andere ongein.'

Maar toen begon de spiegoloog aan zijn spiegeltje te draaien, en liet de geheime spiegoloog met stoel en al door de grond heenzakken. 'Er zitten altijd bengels tussen,' zei hij. 'Maar ze komen nooit ver met hun vervalste spiegeltjes. Toch zijn dit ook allemaal slechts spiegel effecten.'

Deze natuur stad was ingewikkeld. Ik was daarom ook vastbesloten spiegoloog te worden, als een weg tot de wildernis.

SCHEVE HENDRIK

Hij klaagde over het zien van jongenshoofden in bomen. Anderen zagen het niet. Het bleef maar aanhouden, en ze zeiden dat hij maar eens naar de dokter moest gaan. Hij ging naar de dokter en vertelde zijn verhaal. De dokter vermoedde dat het kwam doordat hij te hard had gewerkt. ‘Neem maar een tijd rust, dan gaat het vanzelf wel over.’

Dat zou hij doen. Hij zou voor een tijd met verlof gaan van zijn drukke baan. Maar het ging niet weg. Hij zag nog steeds jongenshoofden die leken te groeien in de bomen, en de jongenshoofden begonnen ook hem meer en meer uit te schelden en te verwensen. Om hem heen vonden ze dat ook lastig, want zij zagen en hoorden immers niets, dus weer zeiden ze dat hij maar terug naar de dokter moest, en de dokter maar eens moest smeken om wat goede medicijnen.

Zo gebeurde het. Hij ging terug naar de dokter. Hij vertelde de dokter dat het alleen maar erger was geworden, en de dokter begon te zoeken in een kaartenbak. Na een tijdje haalde de dokter een kaart eruit. ‘Hier is het,’ zei de dokter. ‘Het zien van jongenshoofden in bomen. Dat moet toch echt met rust behandeld worden. Ik laat u wel naar een rustoord gaan, want het is nog steeds te druk in uw omgeving. U heeft totale rust nodig.’

Zo gebeurde het. Hij ging naar een rustoord aan zee. Het was een heel mooi gebouw met vele kamers, allemaal op de eerste verdieping, en er waren allemaal rijen die tegenover elkaar lagen. Ook de tuin was heel mooi en groot, als een natuurpark. Hij voelde er direct op zijn gemak. Hij kreeg een rustige kamer toegewezen ergens in een hoek.

Er was ook een gezamenlijke kamer waar ze elkaar konden ontmoeten. Dat was niet verplicht, maar dat wilde hij wel. Hij kwam daar al snel anderen tegen die hetzelfde probleem hadden als hem. Zij zagen ook jongenshoofden groeien aan de bomen, en die scholden ook tegen hen. Sommigen durfden daardoor niet meer naar buiten. Maar er zaten ook mensen met andere problemen, mensen die gewoon zwaar depressief waren of overspannen, of weer andere dingen. Hij ontmoette er iemand die hem vertelde dat hij dan een boer nodig had die die jongenshoofden zou oogsten. Hij wilde daar direct meer van weten. Die persoon verwees hem toen door naar iemand genaamd Scheve Hendrik. Hij werd zo genoemd omdat hij altijd een beetje scheef liep en iedereen scheef aankeek. Scheve Hendrik werd ook wel de boer genoemd, omdat hij de jongenshoofden zou kunnen oogsten, maar dan moest je daar wel heel veel voor betalen. Je moest je erzelf scheef voor betalen. Maar hij had dat er wel voor over. Hij had een goede baan, en een goed inkomen, dus hij waagde het erop.

Hij zou hiervoor midden in de nacht naar buiten moeten, bij een boom gaan

staan, en dan drie keer fluiten, dan zou Scheve Hendrik vanzelf komen. Zo gezegd zo gedaan. Midden in de nacht ging hij naar buiten, zocht een boom op en floot daar drie keer. Even was het stil. Hij zag wel wat jongenshoofden in de boom, maar die sliepen gelukkig. Toen in de verte zag hij een gestalte aankomen. De gestalte was geheel in het zwart, met een zwarte hoed op, en liep een beetje scheef. Dat moest Scheve Hendrik wel zijn. Toen de man dichtbij hem was gekomen viel hem nog wat op : gouden tanden. De man stak zijn hand uit en keek hem heel scheef aan. 'Hebt u mij geroepen ?' vroeg de man. Hij schudde de hand van de man en knikte. 'Ik zou graag van het zien van jongenshoofden in de bomen af willen komen,' zei hij.

'Die moeten geoogst worden,' zei de man, 'als ze rijp zijn tenminste. Ik wil dat wel doen, maar ik ben niet goedkoop.'

'Maakt me niet uit,' zei hij, 'als die hoofden maar weg gaan, want ik wordt er ziek van. Kan ik ze trouwens niet zelf oogsten ?'

'Zou ik maar niet aan beginnen,' zei Scheve Hendrik.

'Waarom niet ?' vroeg hij nieuwsgierig.

'Ze bijten als wolven,' zei Scheve Hendrik.

'Nou, doe jij het dan maar,' zei hij.

'Eerst betalen,' zei Scheve Hendrik.

Hij gaf hem wat geld.

'Meer,' zei Scheve Hendrik.

Toen gaf hij nog wat geld.

'Nog meer,' zei Scheve Hendrik, en toen hij nog meer begon te geven zei Scheve Hendrik ineens : 'Stop, nu is het genoeg.'

Scheve Hendrik keek naar de boom. De boom was vol met jongenshoofden, maar dat was het geval in iedere boom. 'Ze zijn goed rijp, ja,' zei Scheve Hendrik. 'Geef me een nachtje de tijd.'

En zo ging hij terug naar het rustoord, en liet Scheve Hendrik het werk doen. De volgende dag was hij heel nieuwsgierig. Hij ging naar buiten, en keek in het rond, naar de bloemen, de struiken, en ook naar de bomen, en tot zijn grote verbazing waren er geen jongenshoofden meer in de bomen. Hij wilde direct naar huis en weer werken, maar dat werd hem niet aangeraden. Hij moest het maar eens even rustig aankijken.

De volgende dag was het nog steeds goed. Hij zag nog steeds geen jongenshoofden in de bomen, maar na een paar dagen waren er weer wat kleintjes. 'Daar begint het weer,' zei hij tegen zichzelf. 'Wanneer stopt dit nu eens, want nu gaan ze natuurlijk weer groeien en dan schelden, schelden en nog eens schelden, wat van kwaad tot erger gaat.'

En zo gebeurde dat ook, en hij werd hoe langer hoe gekker ervan. 'Het is voorbij met mijn rust,' zei hij. 'Ik wil niet telkens naar Scheve Hendrik gaan, want

dat kost me hopen geld.' Hij vroeg zich af of er een andere manier was. Maar op een gegeven moment werd hij er zo gek van en werd hij het zo zat dat hij midden in de nacht maar weer naar Scheve Hendrik zou gaan. Toen hij die nacht weer bij dezelfde boom stond en drie keer floot was Scheve Hendrik snel bij hem. 'Weer mis, jongen ?' vroeg Scheve Hendrik.

'Ja,' zei hij, 'weer mis, helemaal mis.'

Hij stak zijn hand met geld alweer uit naar Scheve Hendrik.

'Wacht even,' zei Scheve Hendrik. 'Ik geef altijd korting de tweede keer, maar ik heb ook iets in de aanbieding.' Scheve Hendrik haalde toen een bijltje uit zijn jas. 'Hier kun je het zelf wel mee doen.'

'Wat moet ik er mee doen ?' vroeg hij.

'Nou, kappen, maar het is lang werk,' zei Scheve Hendrik.

'Zint me niet,' zei hij. 'Doe jij het maar. Ik betaal er graag voor.'

Maar ineens was Scheve Hendrik weg, en hij zag ook nog wat geld hier en daar liggen van de vorige keer. 'Hmmm, volgens mij heb ik dit allemaal me lopen verbeelden,' zei hij tegen zichzelf. Hij raapte het geld op, en liep terug. De volgende dag wilde hij de dokter spreken. Het rustoord had ook een dokter, dus daar ging hij naartoe. Nu had hij twee problemen. Hij zag jongenshoofden groeien in de bomen die op hem scholden en hem uittierden, die de spot met hem dreven en hem bedreigden, en hij had het Scheve Hendrik syndroom, wat hem dan zogenaamd een oplossing bood.

'Het Scheve Hendrik syndroom,' zei de dokter, 'ja, dat moet je dan van anderen hebben overgenomen, want er lopen er hier zat rond met het Scheve Hendrik syndroom. Ze denken dat ze alles voor elkaar kunnen krijgen met Scheve Hendrik, maar die bestaat dus helemaal niet. En ze praten dan ook anderen die Scheve Hendrik aan, en dan moet je zogenaamd geld betalen, en dat rapen zij dan even later op, of ze laten het liggen. Ik heb daar heel veel voorbeelden van.'

'Ja, dan ben ik er ook ingeluisd,' zei hij, 'maar ik heb hem toch echt gezien, alhoewel ik later wel nog wat van mijn geld terugvond.'

'Precies,' zei de dokter. 'Ziet u, het is nogal besmettelijk. Maar u heeft wel een paar goede dagen gehad hè ?'

'Ja, nadat ik die Scheve Hendrik had ontmoet, ja,' zei hij. 'Het scheen echt te werken, maar ...'

'Ja, ja,' zei de dokter, 'en toen kwam u er dus achter dat ... het toch niet helemaal was wat het leek. Je bent dan gewoon heel manisch met die verbeeldingen, en dat schommelt dan gewoon heen en weer.'

'Ja,' zei hij, 'maar wat doe ik daar dan aan, of kunt u dan niets doen, heeft u niet misschien een medicijntje hiertegen ?'

'Veel rust,' zei de dokter. 'U bent hier

in aanraking gekomen met vreemde types, waarvan sommigen dus ook het Scheve Hendrik syndroom hebben, en sommigen maken er ook misbruik van om anderen geld af te troggelen. Ze spelen soms zelf ook voor Scheve Hendrik. Dan doen ze een zwart pak aan en zetten een zwarte hoed op.'

'Met gouden tanden ?' vroeg hij.

'Ja, dat moet Emiel zijn,' lachte de dokter.

'Ja, maar dan moet het toch echt geweest zijn die eerste keer, want die ben ik dus tegengekomen,' zei hij.

'Ze hebben hier ook eens in het jaar het Scheve Hendrik feest,' lachte de dokter. 'Dan verkleed iedereen zich als Scheve Hendrik, en dan gaan ze het dorp in.'

'In een grote optocht ?' vroeg hij.

'Ja,' lachte de dokter. 'Dan nemen ze iedereen beet met hun spookverhalen. Dat kan soms flink uit de hand lopen.'

'Wow,' zei hij, 'maar hoe kom ik hier dan tot rust ? Ik word hier gewoon voor de gek gehouden.'

'Ach,' zei de dokter. 'Het schijnt wel therapeutisch te werken. Een geintje op zijn tijd kan wonderen doen.'

'Dat geloof ik,' zei hij. 'Het zal ook wel een hoop nieuwsgierigheid opwekken vanwege al die geheimzinnigheid, of die Scheve Hendrik nu wel of niet bestaat, net zoals bij het monster van Loch Ness.'

'Nou,' zei de dokter, 'dat is helemaal waar. Mensen kunnen daar enorm van opknappen, als door een avontuur of speurtocht.'

'Het zal ook wel veel toeristen trekken,' zei hij.

De dokter knikte. 'Zeg,' zei hij, 'zie jij het niet zitten om voor Scheve Hendrik te spelen ? Het zal anderen misschien goede hoop schenken, en je helpt jezelf er ook mee. Even jezelf in iemand anders verplaatsen. Kun je ook nog een leuk zakcentje mee verdienen.'

Hij keek de dokter even vreemd aan. 'Heus, doe ik ook weleens,' zei de dokter. Maar toen begon de stem van de dokter weg te vagen, en ook de dokter zelf. Hij keek aan tegen een lege stoel. Hij knipperde even met zijn ogen. Nee, de dokter was toch echt weg. Maar waar was hij ? Hij scheen gewoon langs de kant van de weg te zitten en had slechts tegen een boom gesproken.

'Nu is het toch echt mis met mij,' zei hij tegen zichzelf. En hij zag de jongenshoofden weer in de boom, en ze lachten hem uit en dreven de spot met hem. 'Ik ben goed erin geluisd,' zei hij tegen zichzelf. 'Ik ben flink bedonderd. Ik kan niets of niemand hier nog vertrouwen. Hoe ben ik hier nou terecht gekomen aan de kant van de weg ?'

Hij strompelde terug naar het rustoord en ging daar op zijn bed liggen. 'Ik moet zwaar overwerkt zijn. Ik moet gewoon zoveel mogelijk op mijn kamer blijven en rust nemen. Geen andere mensen opzoeken. Zo min mogelijk. Scheve Hendrik, hoe komen ze erbij. Of

misschien moet ik het maar nemen zoals het is, er mee leren leven, en roeien met de riemen die ik heb, en misschien me zelf maar gaan kleden als Scheve Hendrik en een beetje scheef lopen en scheef kijken. Misschien dat ik dan rust heb, en die jongenshoofden de baas kan.'

Maar na wat langer daarover nadenken vond hij dat maar niks. Hij wilde niet in een zwart pak lopen en al helemaal niet met een zwarte hoed. Hij wilde in ieder geval voorlopig niet meer naar buiten. 'Het is flink mis met me,' dacht hij bij zichzelf. Hij kon dus ook geen dokters meer vertrouwen, want die bestonden misschien dus helemaal niet eens.

Hij moest zijn eigen dokter maar zijn, want om hem heen kon hij toch niets en niemand meer vertrouwen. Of misschien moest hij toch maar eens van zijn drugsverslaving zien af te komen. Toevallig heette die drugs ook Scheve Hendrik. Nou ja, toevallig ?

GREBBEBERG, MEI 1940

De Duitsers wilden Nederland in beslag nemen en gingen naar de Grebbeberg om daar de Nederlanders te beschieten, en de Nederlanders schoten in verdediging terug. Er werden vele Nederlanders geraakt, ja, zelfs doodgeschoten. De Duitsers kwamen steeds dichterbij. Als ze de Grebbeberg eenmaal zouden hebben, dan zouden ze spoedig heel Nederland hebben. Opeens kwam er een man met lang haar in een wit gewaad het strijdveld op. 'Wat moet die hier !' riep een Duitser. 'Wij zijn nu de Nederlandse poort aan het openbreken, dus dat kunnen we er nu niet bijhebben. Daar hebben we geen tijd voor ! Geen tijd, geen tijd ! Wegwezen !' Maar de man ging niet weg, en liep rustig op de Duitsers af. Hij had geen haast. Het leek alsof hij in trage pas liep, en alsof alles vertraagd was. Even werd er niet geschoten, maar slechts geroepen. 'Wie ben je ?' riep een Duitser. Maar de man zei niets. Toen werd er even later op hem geschoten, maar zijn witte gewaad bleef smetteloos. 'Wat is dat !' riep een Duitser. Ze begonnen enorm te schelden en te vloeken. Weer schoten ze, maar de man bleef ongedeerd en en bleef maar op hen aflopen. Toen stopte hij ergens, en bleef intens naar de Duitsers kijken. 'Nou, zeg op, wat moet je ?' schreeuwde een Duitser, maar de man zei niets, en keek alleen maar. 'Goed, een pottenkijker !' riep een Duitser die een leidinggevende functie scheen te hebben. 'Laten we doorgaan met schieten.' Maar niemand schoot meer. Toen begonnen de Duitsers één voor één op de grond te vallen met verkrampte handen.

Toen kwam er ook een vrouw in een wit gewaad. Het was een donkere vrouw. Ze liep op de man in het witte gewaad af. Ook zij sprak niet en keek

alleen maar. Ik was één van de Nederlandse soldaten. Niemand schoot nog. We waren allen verbaasd. De man in het witte gewaad liep toen op ons af, en toonde ons zijn handen. Deze handen leken doorboord, maar bloedden niet. Ook de vrouw liep toen langzaam op ons af, en toonde ook haar handen die doorboord leken, net als die van hem. Niemand zei iets.

Na een tijd vroeg ik : 'Wie zijn jullie ?' Maar zij spraken niet. 'Grebbeberg,' zei hij toen verschillende minuten later, en toen verdwenen ze gewoon in het niets. De Duitsers waren er niet meer. Niemand wist waar ze waren. 'Hmmm, dit kan gewoon niet,' zei ik. 'Volgens mij zijn we gewoon dood, en is dit de hemel.' Ik was waarschijnlijk geraakt door een kogel in mijn hoofd. Ik voelde aan mijn hoofd, en het voelde allemaal zo anders, alsof ik het zelf niet eens was. 'We zijn dood, makkers !' riep ik.

We keken om ons heen. Er was hier veel natuur en er waren wat winkels. Er was een donkere vrouw met een jongen, en ik ben ze gevolgd naar een soort winkel. Het was donker. Toen we in de winkel waren bleek het over virtual reality te gaan. Ik had geen idee wat het was.

Die vrouw zong toen : 'I tell you something, that I understand.'

Ik keek naar haar. Ik had het gevoel dat ik haar ergens van kende. Ze begon me toen uit te leggen wat virtual reality was. Er gleed een warmte om me heen. Ze liet me een lijst zien waarop al mijn makkers stonden. Het was een apparaatje, en er waren lampjes en knopjes bij hun namen. Zo konden we contact houden. Er was ook een schermpje bij, zodat ik kon zien waar ze waren. 'Welkom op de Grebbeberg,' zei ze toen. Ik wist dat ik in de hemel was. Ik kon overigens niet zien wat mijn makkers deden, maar er was een kaart van de Grebbeberg, en er stonden wat stipjes op. Ik kon alleen zien waar ze waren. Ik keek naar de vrouw. Waar kende ik haar ergens van ?

De vrouw zong weer : 'I tell you something, that I understand.' Ze zong wel verder, maar ik kon de woorden niet goed verstaan.

All curses too mean, zeg ik weleens. Ik was gewoon aan het ijlen. Ik was geraakt door een kogel en lag op de Grebbeberg voor mijn leven te vechten. Er was een warme gloed over mij. Trokken engelen aan mij ? Ik had de hemel gezien. Twee personen in witte gewaden. De Duitsers vochten nog steeds en ik zag ook wat andere makkers op de grond om me heen. Ik kon niet praten. Ik kon niet roepen. Ik gleed weer weg. De gloed ging dieper mijn lichaam in. Het was warm. Ik was in de natuur, in een meer. Ik zwom. Het was alsof ik in een ander lichaam was. Ik zag de overkant. Ik werd toen in de diepte getrokken. Weer kwam ik bij. Een Duitser stond voor mij. Ik voelde niets meer. Ik staarde gewoon. 'I tell you something that I understand,' werd er weer gezongen. Achter de Duitser stonden de personen in wit gewaad. De Duitser keek om en begon weg te smelten, gewoon voor mijn ogen. Ik werd omhelsd door de personen in wit gewaad, en ze namen mij de lucht in, zo hoog. Ik kon niet praten.

'Welkom op de Grebbeberg,' hoorde ik gezegd worden. Ik vocht voor mijn leven. Ik was tussen twee werelden in. 'I tell you something that I understand,' werd er weer gezongen.

'De hele nacht werken ze door,' hoorde ik gezegd worden. Weer hoorde ik de naam virtual reality.

Ik was weer in de natuur bij die vrouw. Ik keek naar haar en naar haar schoenen. Ze had een jurk aan. Soms was ze oud, soms was ze jong. 'Ik droom ? Ik ben dood ?' vroeg ik.

'In virtual reality,' zei ze. 'Alles is gesimuleerd, echt alles. Je moet die apparaten kennen,'

Ik kende die apparaten niet. Zij moest me alles uitleggen. Het bleek een oorlogsspel te zijn. 'Dat soort dingen zijn geen spelletjes,' zei ik. 'Het kostte mij mijn leven.'

De vrouw knikte. Ze liet me het spel op het scherm zien. 'Gelukkig heb je meerdere levens,' zei ze.

'Die spelletjes zijn gevaarlijk en intens,' zei ik.

Ze knikte. 'Er zijn ook wel andere spelletjes,' zei ze. Ze drukte op een knopje, en liet me andere spelletjes zien. 'Welkom op de Grebbeberg,' zei ze.

'I tell you something, that I understand,' zong ze weer. Ik moest mijn leven hier opnieuw opbouwen.

Ik volgde de vrouw naar haar huis. Ze zei dat ik ook een huisje zou krijgen. Haar naam stond ook op de lijst, en ik zou altijd contact met haar kunnen zoeken. Ik voelde de warme gloed om me heen. Ik had zoveel vragen. Na een tijdje liet ze me wat winkels zien waar spelletjes gekocht konden worden. Je kon munt verdienen door werk en door de spelletjes soms. Er werd ook 's nachts gewerkt, en gespeeld.

Ik zag ook vele oorlogsspelletjes. 'Oorlog is geen spelletje,' zei ik.

Ik zag ook andere soorten spelletjes en liep erdoor te zoeken. Het waren prachtige spelletjes. Ik keek weer naar haar. 'Welke spelletjes speel jij ?' vroeg ik. Ze nam me toen mee naar een andere winkel. Het was een winkel van puzzelspelletjes, maar er zat ook avontuur in.

'Ik heb deze wereld gebouwd,' zei ze toen.

'Oh, dat kan ook ?' vroeg ik.

'Je moet je eigen wereld bouwen,' zei ze. 'Laat anderen je wereld niet bouwen. Dans ze niet naar de pijpen. Laat anderen je dromen niet dromen. Droom je eigen wereld.'

Ik knikte. 'Welkom op de Grebbeberg,' zei ze weer. 'Ik ben een geautomatiseerde robot, een welkoms robot.'

'Oh,' zei ik toen. 'Dus je bestaat niet echt ?'

'Ik besta,' zei ze. 'Maar ik ben

onderhevig aan vele regels. Het puzzelen kan niet ontweken worden. Alles is zeer ingewikkeld en voorwaardelijk, dus hieraan is dit systeem geboren, hierin. Wij zijn de wachters van de nieuwe wereld. Op aarde slapen zij. Daar spelen zij hun spelletjes. Maar ik laat je zien dat het slechts spelletjes zijn, en ik laat je de hogere spelletjes zien. Je moet veel puzzelen. Zo ga je het begrijpen. Zo ga je het verschijnsel 'sleutel en slot' ontdekken. Ik voelde vreemde energie door mij heen gaan. De warme gloed leek vermengd te worden met sneeuw. En het sneeuwde. 'Welkom op de Grebbeberg,' zei ze weer.

Einde

DE TATOEAGE

Europa was brandende, dus toen moesten ze wel naar Amerika.
Er stond een groot schip als de ark van Noach, en velen gingen aan boord die dag.
Ze vertelden elkaar allemaal verhalen over hoe mooi Amerika zou zijn.
Het was een prachtige reis die ze nooit meer zouden vergeten.
Maar toen ze eindelijk in Amerika aankwamen was alles het tegenovergestelde.
En toen vertelden ze eigenlijk alleen nog maar verhalen over de prachtige reis, hoe mooi het was geweest.
Nee, naar Europa konden ze niet meer terug, want Europa was brandende, en in Amerika wilden ze ook niet zijn.
Maar die reis, die prachtige reis, die zouden ze nooit meer vergeten. In kinderhoofden en kinderharten werd het geprent. Op hun sieraden werd het beschreven, ingekerfd, de dagen van die mooie reis.
Hij had een tatoeage van twee trouwringen in zijn nek.
Dat was zo bij zijn geboorte bepaald.
Hij zou uitgehuwelijkt worden.
En toen begon alle ellende.
En toen was Europa brandende.
De tatoeage deed altijd pijn, ook in Amerika.
Hij heeft het meisje nooit gezien, want ze stierf al jong.
Aangereden …
De tatoeage deed zo'n pijn dat hij zich als een invalide voelde.
Hij voelde zijn bloed niet stromen.
Alles zat vast.
Hij was in een halve coma.
En Amerika was niet wat ze zeiden dat het was.
En terug naar Europa kon hij niet, want het was brandende.
Maar die reis, die prachtige reis, die zou hij nooit vergeten.
Ze waren zo vol met dromen, verhalen, over het mooie Amerika.
Kinderen met blijde gezichten.
Maar in Amerika werden ze allemaal getatoeeerd.
Het brandende Europa voor altijd in hun harten.
Uitgehuwelijkt tot iemand die ze nooit meer zouden zien.

Oh Amerika, het schone land,
Weerspiegelende de tranen van een vergeten land,
Oh Amerika, het brandende hart,
Van herinneringen waar je niet aan kunt ontkomen,
Tatoeages te diep,
Maar een prachtige reis van dromen.

En plots was ik ook van steen,
Als betoverd door de tuin,
Ik kon de schoonheid niet dragen

Soms ben ik een engel, soms ben ik van steen,
En nu leef ik langs alles heen,
In een droom wereld leef ik nu,
Sinds de dag dat zij mij meenam ...

DE TUIN ENGEL

Ze was gebonden aan de tuin. Buiten de tuin zou ze sterven.
Ik kwam haar alleen tegen in de tuin.
Het was een wonderschone tuin, dat wel,
De pracht van de stad ...

Ze had geheimen,
Ik wist niet welke,
Erover praten kon ze niet,
Altijd sliep ze in een stenen bed, ergens diep in de tuin,
En ook zijzelf was van steen, en soms een engel ...

De engel van de tuin werd ze genoemd,
Haar water had genezende krachten,
Diep in de tuin

Op een dag nam ze mij aan haar hand,
Tot de diepte van haar tuin,
Als een wildernis was het hier,
Niemand mocht hier ooit komen,
Ze tilde mij over het hek

Ze gebood me te rennen, en dat deed ik,

DE EINDELOZE WINKELSTRAAT

Hoofdstuk 1. Het Wijnpaard
Hoofdstuk 2. De Dolle Stier
Hoofdstuk 3. De Rijder op het Slaap Paard

Hoofdstuk 1. Het Wijnpaard

De kabouter gaf hem een klap in zijn gezicht, en foeterde : "Dat zei ik helemaal niet. Bij de les blijven, jongen." Joost Buis keek voor zich uit, een beetje duizelig, en keek toen weer naar de kabouter. Alles was wazig voor zijn ogen. De kabouter herhaalde : "Dat zei ik helemaal niet. Nou, goed luisteren, anders gaat het weer helemaal verkeerd." Joost keek naar zijn pannekoek op het bord. De pannekoek had oogjes en een mond. Ook had de pannekoek kleine armpjes en beentjes. Joost keek nog eens beter. "Zie je het nu ?" foeterde de kabouter.

"Ja, inderdaad," zei Joost. "U heeft helemaal gelijk."

"In vervolg moet u leren mij te laten uitspreken," sprak de kabouter. De kabouter had een koksmuts op. Hij werkte hier in dit restaurant, het pannekoeken-restaurant van de Bibelebonse pap. De kabouter kende het geheim de lekkerste pannekoeken te bakken van de Bibelebonse pap. Daar was de kabouter voor opgeleid, net zoals vele andere kabouters.

Het land stond vol met zulke pannekoeken-restauranten. Joost keek de kabouter aan. "Dit betekent een ramp," sprak de kabouter. "De pannekoeken zijn razend."

"Ik zie het nu," sprak Joost.

"Ja, maar wat gaat u daar aan doen dan ?" zei de kabouter streng. "Dat kan toch niet zo ? Ze zullen ons hele land ombrengen als er niets aan gedaan wordt."

"Ik denk dan toch dat er nog een ingrediënt mist in de Bibelebonse pap," sprak Joost.
"Dat heeft u goed gezien," foeterde de kabouter. "Wat nu ?"

"Dus er zijn al hele legers van zulke woeste, levende pannekoeken

gesignaleerd ?" sprak Joost.

"Jazeker," sprak de kabouter. "Ik heb geen zin om nog langer mijn tijd te verdoen hier en wachten totdat de tikkende tijdbom ontploft. Er moet nu wat gebeuren, anders stap ik op. Mijn beroep is levensgevaarlijk geworden."

Joost dacht even na. "Ik ga er direct mee aan de slag," zei Joost na enkele minuten van nadenken.

"Tjonge, nou dat mocht wel eens tijd worden, koning," foeterde de kabouter.

Joost stapte op, en ging naar oom Georgius. Hij vertelde hem direct het hele verhaal. Sinds oom Georgius was teruggekomen werden er Bibelebonse pannekoeken gemaakt. Daar had hij een bepaald recept voor meegebracht. De pannekoeken werden gemaakt van de Bibelebonse pap, maar er werden ook andere ingrediënten voor gebruikt. Oom Georgius zei dat het niet aan de nieuwe ingrediënten kon liggen, maar dat er waarschijnlijk dan toch nog een ingrediënt miste, waardoor de pannekoeken tot leven kwamen. Het waren woestelingen. Ze waren al legers aan het vormen, en het kon inderdaad een grote ramp voor het land betekenen als er niet snel wat aan gedaan zou worden.

Midden in de nacht werd Joost door oom Georgius wakker gemaakt. Hij hijgde. "Ze komen, ze komen !" riep oom Georgius. "Ze kloppen al op de deuren en ramen van de huizen, en willen iedereen meenemen."

"Meenemen ?" vroeg Joost slaperig. "Waar naartoe dan ?"

"Niemand weet het," zei oom Georgius. "Het is nu alleen nog maar dreigen, maar dat kan snel van kwaad tot erger worden. Het is meer een verzoek op dit moment."

"Wat willen ze ?" vroeg Joost.

Plotseling stonden de pannekoeken al in de slaapkamer. Ze waren misschien door een open raam binnengekomen. "Welaan," zei één van de pannekoeken. Oom Georgius en Joost keken verschrikt naar de pannekoek. Het was een woesteling.

"Eh, wat moet u ?" vroeg Joost. "Het is midden in de nacht."

"Wij willen praten," sprak de pannekoek. Zijn armen waren wild aan het draaien. Hij was totaal niet in de rust, en zijn ogen draaiden ook gevaarlijk.

"Praten ?" vroeg Joost. "Het is midden in de nacht."

"Niks mee te maken," zei een andere

pannekoek. Het waren hele dikke opgevouwen pannekoeken, bijna als koeken. "Jullie zitten anders wel te praten."

"Ja, over jullie," zei Joost. "Jullie beginnen al een probleem te vormen, schijnt het."

"Mooi," sprak de pannekoek.

"Mooi ?" vroeg oom Georgius. "Ik weet niet wat daar zo mooi aan is. Jullie hebben heel wat onrust gebracht al."

"Mooi," zei de pannekoek weer. "Het mocht weleens tijd worden. Wij worden namelijk gegeten."

"Vind u het raar ?" vroeg Joost verbaasd. "U bent een pannekoek. Die zijn ervoor om gegeten te worden."

"Nu niet beledigend doen," sprak de pannekoek woest. De pannekoek deed een stap naar voren, en gromde er ook bij.

"Wie heeft dat zo bepaald ?" vroeg een andere pannekoek.

"Eh, wij," zei Joost. "Dat is een gegeven. Jullie zijn voedsel."

"Nou moet je eens even ophouden," zei de pannekoek. "Dat bepaal jij niet. Luister : U sluit nu al uw pannekoeken-restauranten, of er gaan hier ongelukken gebeuren."

Joost dacht even na. Wat moest hij nu doen ? Hij keek naar oom Georgius.

"Doe het maar," zei oom Georgius. "We hebben geen andere keus. Blijkbaar mist er wat in de Bibelebonse pap, anders had dit nooit kunnen gebeuren."

"Of iemand heeft er iets ingegooid wat er niet in hoorde," zei Joost. Hij keek toen weer naar de pannekoeken. "Wij zullen de restauranten tijdelijk sluiten, totdat er een oplossing is gevonden."

"Wij doen niet meer mee," brulde de pannekoek. "En als betaling eisen wij dat alle inwoners van dit land met ons meegaan als gevangenen. Dit land zal onze kolonie worden. Wij regeren het nu."

"Dat gaat wel een beetje erg ver," zei Joost. "Ik heb veel dingen meegemaakt, maar nooit zoiets als dit. Vind je dat zelf ook niet een beetje ver gaan ?"

"Nee, ik niet," zei de pannekoek die zich begon op te zwellen. "Wij hebben hele andere plannen."

Joost keek naar oom Georgius. Toen keek hij weer terug naar de pannekoeken. "Jullie vergissen je."

Plotseling ging er ijzer om de polsen van zowel Joost als oom Georgius. Toen hoorden ze een klik, en werd er aan een ketting getrokken. De pannekoeken hadden hen inmiddels van achteren overmeesterd.

"Gevangen," sprak de pannekoek. "Het is een lange nacht geweest. Jullie waren de laatsten. Het hele volk was al in ballingschap." Toen werden Joost en oom Georgius aan een lange ketting meegetrokken.

"Waar gaan we naartoe ?" vroeg Joost verschrikt.

"Dat zul je wel zien," zei de pannekoek.

Joost was erg nijdig. Hij vroeg zich af wat er aan de hand was. Buiten waren er grote stoeten geketende mensen in rijen die allemaal werden meegetrokken. Ze werden meegetrokken tot schepen scheen het. "We gaan naar een vreemd land !" riep de pannekoek. Legers van pannekoeken waren er rondom de mensen. Joost werd er duizelig van.

"Mag ik aan uw voorstellen : de koning," sprak de pannekoek tegen wat andere pannekoeken. "De vorige koning zul je bedoelen," lachte een andere pannekoek, terwijl ook de andere pannekoeken begonnen te lachen. Joost werd naar een groot schip getrokken. Oom Georgius was van hem weggetrokken. Die ging naar een ander schip.

Er was een klein kamertje op het schip waar Joost in werd getrokken. Er zat daar een pannekoek achter een bureautje. "Zo zo," sprak de pannekoek. "Dus jij bent de koning van dit onheugelijke land. Allemaal verleden tijd nu."

"Wat wilt u ?" vroeg Joost.

"Dat is voor jou een vraag en voor mij een weet. Een goede vraag wel te verstaan, en ik zal het nooit beantwoorden. Je zult het zelf wel zien," sprak de pannekoek.

Joost had pijn in zijn buik. Wat was er gebeurd ? Hoe kon dit gebeuren ? Hij stond voor een raadsel.

De zeilen werden gehesen en het schip ging varen. Het was een grote vloot met vele schepen, vol gevangenen. In het kleine kamertje op het schip raakte Joost geheel zijn oriëntatie kwijt, en zijn gevoel van tijd. Hij sliep geketend op hooi, dichtbij het bureau. Hij hoopte maar dat er snel een einde zou komen aan deze nachtmerrie. Hier had hij niet om gevraagd.

He schip legde aan bij een eiland. Hier zou Joost moeten verschijnen voor de pannekoek koning. Hij werd aan een ketting meegesleept tot een groot paleis

ergens in zandgebied op het eiland. Hij keek om zich heen en zag de hoge muren van het kasteel, die waren als een soort metaal van een licht bruine kleur. De koning zat daar op een troon van hetzelfde soort metaal, maar de koning was zelf geen pannekoek. De koning beweerde dat hij de koning was van de winden, maar dat de heksenwind in zijn rijk had lopen plunderen, en alle winden meenam om hen onder te brengen in de bibelebonse pannekoeken. Dat was het geheim waarom de pannekoeken tot leven waren gekomen.

Joost luisterde met open mond naar de koning. De heksenwind werd dus als probleem aangewezen. Joost vroeg de koning waarom hiervoor het hele volk in ballingschap moest, maar de koning zei dat dat belangrijk was, omdat het volk beschermt moest worden tegen de heksenwind. Alleen de winden van de windenkoning zouden dat kunnen doen. Hoe wist de koning zelf ook nog niet. Hij had een grote nederlaag geleden door de heksenwind.

Joost zou maar wat graag willen helpen, maar wist niet hoe. "Hoe is de heksenwind ontstaan ?" vroeg Joost. Maar de koning wist het niet. Plotseling kwam er een bulderende storm binnen. De deuren waren opengeslagen, en de soldaten van de koning, die overigens ook geen pannekoeken waren, riepen : "De heksenwind !" Joost werd gegrepen door de storm en naar buiten gesleurd, en toen hoog in de lucht getrokken. Joost kon bijna geen adem halen. Hij werd heel hoog getrokken en ging toen een wolk in, waar een wolkenpaleis was. Door een torenraam werd hij naar binnengegooid en kwam oog in oog te staan met een heks.

"Ben je daar eindelijk, jongen," kraste de heks. "Waarom is het altijd zo dat ik alleen maar hierdoor iemand's aandacht kan trekken ?"

"Wie ben je, heks," sprak Joost, "en wat wil je ?"

"Je kent me nog niet, en dat vind ik jammer," kraste de heks.

"Zeg op, wat wil je," sprak Joost.

"Kom eens even hier," kraste de heks.

"Ik kom nergens," zei Joost. "Wat is dit voor belachelijk gedoe ?"

"Kom kom," kraste de heks. "Je weet het wel, je weet het wel. Ik heb jou nog veel te onderwijzen."

"Ik wil niet onderwezen worden door een heks !" riep Joost luid.

"Ssssttttt..." kraste de heks fluisterend. "Je maakt de kinderen wakker."

"Welke kinderen ?" vroeg Joost.

"Laat maar," sprak de heks. "Kunnen we even ter zake komen ?"

"Ik doe geen zaken met heksen," sprak Joost.

"Ach kom," kraste de heks. "Ik bedoel het niet slecht. Ik wilde alleen een leger maken van de Bibelebonse pannekoeken. Ze hebben zoveel goede kwaliteiten."

"Een pannekoeken leger ?" sprak Joost verbaasd. "Waar is dat goed voor, en waarom heb je de winden van de windenkoning daarvoor gebruikt om de pannekoeken tot leven te wekken ? Ze zijn er niet bepaald blij mee."

"Ach, dan hebben ze wat te doen," kraste de heks. "Werken voor een echte heks die orde op zaken kan stellen is toch beter dan werken voor zo'n luiwammes van een windenkoning die van geen toeten nog blazen weet."

"Me dunkt dat je nogal praatjes hebt, heks," sprak Joost verontwaardigd. "Zeg op : Waar is het voor nodig ?"

"Tut tut," zei de heks. "Nu zelf geen babbels gaan krijgen."

"Ik ben toevallig de koning van de Bibelonse pap en de Bibelebonse pannekoeken," sprak Joost nijdig. "Als je dingen wil, of plannen hebt, dan praat en overleg je daar eerst over. Maar niet zoals dit. Dat kan echt niet, heks."

"Praatjesmaker," zei de heks. "Wat weet jij er nou allemaal vanaf hoe alles moet gaan, snotaap."

"Ik vraag het nog één keer, heks," zei Joost : "Wat moet je ?"

"Ik moet helemaal niets," kraste de heks. "Ik bewijs je een gunst door je pannekoeken tot leven te wekken, en meneer is er niet blij mee. Ondankbare hond."

"Een gunst ?" vroeg Joost. "Wat is daar voor gunst aan, een beetje onze pannekoeken in soldaten veranderen zodat ze niet meer gegeten worden ? Nogmaals : de pannekoeken waren er niet blij mee, of telt dat niet voor jou."

"Meneertje koekepeertje," sprak de heks. "Nu moet je eens even goed luisteren. Levende pannekoeken heeft nog niemand gegeten. Ze krijgen pootjes, en weg zijn ze. En dat is maar goed ook, want jullie aten veels te veel, veels te veel. Nu hebben de pannekoeken een echte functie gekregen. Ze zouden jouw land en mij goed kunnen helpen."

Joost boog zijn hoofd. Hij voelde dat hij niet veel in te brengen had in zo'n situatie als dit. Hij was hier bij de heks

in een wolkenpaleis, en zijn volk leefde beneden in ballingschap.

"Een pannenkoeken leger, en dan ?" vroeg Joost. "Wie is de vijand ?"

"Ik heb jullie opgenomen voor de strijd," sprak de heks.

"Tegen ?" vroeg Joost.

"Tegen vraatzucht," sprak de heks. "Maak je voedsel tot een soldaat, tot een wapen, of maak er kleding van, of voertuigen, kan me niet schelen, als je maar stopt met al dat vele eten, Bibelebonse flutkoning."

Joost werd rood van woede. "Wij eten helemaal niet teveel. Daar zijn allerlei reglementen voor dat niemand teveel eet. Zij die dat doen worden in de gevangenis gezet, of moeten naar het ziekenhuis," bromde hij.

"Blijkbaar is het niet genoeg," kraste de heks.

"Niet genoeg ? Hoezo ?" vroeg Joost nijdig en beledigd.

"Ik weet genoeg," sprak de heks.

"U bent niet bepaald communicatief," sprak Joost.

"Ik heb al genoeg gezegd," kraste de heks.

Joost dacht na. Er waren inderdaad mensen in zijn land die teveel aten, maar die kwamen in de gevangenis of het ziekenhuis terecht. Maar ja, soms ontsnapte er weleens iemand, en die kon dan een grote bedreiging voor het land vormen. Ze zochten elkaar op, en smeedden zo hun plannen. Veelal gingen ze onder de grond wonen. Het waren vreetbendes, zware criminelen. Misschien bedoelde de heks dat ? Misschien had de heks toch wel een beetje gelijk ?

"Ik zie meer dan je denkt," kraste de heks, "vanuit het wolkenpaleis, en ik vond het wel welletjes."

"Ik begrijp het heks," zei Joost na lang peinzen. "Dreigt er gevaar ?"

"Groot gevaar," kraste de heks. "Het vreters-complot van pannekoek-verslaafden. Ze gaan daar waar het oog niet kan komen, maar ik zie alles. Ik zie wat ze in het geheim smeden."

Joost kon snel tot een overeenkomst komen met de heks, en ook met de winden-koning. Alles werd nu begrepen, en vanaf die dag waren er legers van pannekoeken in Nederland die het volk veilig moesten houden tegen vraatzucht. De winden van de windenkoning die de pannekoeken tot leven hadden gebracht en in de

pannekoeken woonden waren hoog gevoelig, zodat ze hun werk goed konden doen.

Maar de mensen in het land begonnen al gauw te protesteren. Ze wilden geen pannekoeken politie. Er kwamen al snel burgeroorlogen. Het pannekoeken leger had de handen vol hieraan. De grootste woede werd gericht tot Joost, de koning. Ze wilden dat hij af zou treden. Op een gegeven moment werd het zo erg dat Joost het bos moest invluchten. Hij riep daar tot de heksenwind, die hem in een storm kwam opnemen om hem naar het wolkenpaleis te brengen.

"Heks, het werkt niet," zuchtte Joost toen hij even later bij de heks was. "Het volk wil me niet meer, en het pannekoeken leger kan niet tegen hen op."

"Je moet één ding goed begrijpen, Joost," sprak de heks. "Het pannekoeken leger moet getraind worden. Ze zijn nieuw in het vak. Ze zijn hier inderdaad nog niet tegen opgewassen, maar wat tijd en scholing doet wonderen."

Joost glimlachte. "Maar hoe dan, heks ? Wie kan hen onderwijzen ?" vroeg hij.

"De heksenwind kan hen onderwijzen," sprak de heks.

En zo begon er een groot scholingsproces voor het pannekoeken leger. De heksenwind zou lesgeven in het wolkenpaleis, en de ene helft van het leger onderwees zij 's ochtends, en de andere helft onderwees zij 's middags. Ook gaf zij weleens lessen in de avond voor kleinere groepjes. Het pannenkoeken leger werd groter in Nederland en beter getraind, maar nog steeds waren er grote burgeroorlogen. Vaak brak er brand uit. Het was het tijdperk van de brandstichters.

Eigenlijk werden de burgeroorlogen alleen maar erger. Het was hard tegen hard. Maar het pannekoeken leger kon nu in ieder geval standhouden. Ook zagen zij het als een uitdaging. Maar dit geluk was maar van korte duur, want de burgeroorlogen werden zo erg, en het pannekoeken leger begon zulke grote nederlagen te lijden, en waren zo gehaat, dat ze voorlopig geheel opgenomen moesten worden in het wolken paleis, anders zou er niets van hen overblijven. Door deze chaos kwam het land in nog grotere problemen. Er waren ook grote bosbranden. Joost en de heks waren ten einde raad. De heksenwind was nog steeds bezig met het trainen van het pannenkoeken leger. Ze werden voor nu niet naar beneden gezonden. Ook de heks en Joost volgden lessen bij de heksenwind.

Op een dag waren ze allen tezamen gekomen in de grote onderwijs-zaal van het wolkenpaleis. Het hele

pannekoekenleger was er, en ook Joost en de heks, en de windenkoning met zijn gehele hofhouding. De heksenwind zou die dag een groot geheim aan de dag stellen. Ze stond daar voor het publiek en sprak :

"De wijn van Ekolijn, een groot geheim,
In het diepste van de nacht heeft het altijd op ons gewacht,
Het woont in de aarde diep, waar zij tot u riep,
U bent door dit alles heengegaan, opdat zij zal stromen,
Een groot Bibelebonse geheim,
Deze Bibelebonse wijn."

Ekolijn was een mannetje die diep in de aarde woonde. Hij bewaakte daar de Bibelebonse wijn. Van die wijn zou je in een betoverende slaap komen. Het mannetje kon heel snel zijn, en had een neusje als van een clown. Het mannetje was een bosdwerg, een aarddwerg. Je zou alleen bij Ekolijn kunnen komen door een hele diepe put in de aarde. Ekolijn zong altijd liedjes. Soms waren die liedjes vrolijk, en soms waren ze droevig. De Bibelebonse wijn zou vrede brengen, maar niemand had ooit de plaats van Ekolijn gevonden. Het was de vraag of Ekolijn echt zou bestaan of dat het maar een liedje was.

Joost wilde wel op onderzoek uit. De heksenwind zou hem terugbrengen naar het bos, als de mensen zouden slapen, naar een plaats waar geen bosbranden waren. In de nacht bracht de heksenwind hem naar beneden het bos in. Joost keek goed om zich heen. "Waar kan die put ergens zijn ?" vroeg Joost aan de heksenwind. De heksenwind blies haarzelf op en gebood Joost haar te volgen. Ze leidde hem naar een diep ravijn. "Hier moet het wezen," sprak ze. "Onderin het ravijn moet ergens de put naar Ekolijn zijn."

"Ben jij daar weleens geweest ?" vroeg Joost.

"Ben je gek," zei de heksenwind. "Veel te gevaarlijk voor mij. Ik zou daar ergens kunnen vastraken."

Wat dat inhield zei de heksenwind verder niet. Daar sprak ze niet over. Joost moest dus helemaal alleen langs het ravijn naar beneden klouteren. Er groeide hier allemaal vreemd kruid. Gelukkig was het er niet stijl, maar liep alles schuin naar beneden. Het was een soort vallei. De heksenwind was inmiddels weer teruggegaan. Er lagen hier allemaal schedels. Ook lagen er botten. Er gleed een rilling over Joost. Plotseling hoorde hij gekrijs in de verte. Ergens beneden was een smalle put waar een touw inhing, vastgemaakt aan een paaltje. Joost ging langs het touw naar beneden. Dieper in de put was het ruimer. Maar ergens hield het touw op, en hij hing nog steeds ergens. Hij kon niet dieper, en hij durfde zich ook niet

te laten vallen. Plotseling keek hij recht in de ogen van een vogel.

"Wat moet dat hier," kraste de vogel.
"Ik ben op zoek naar Ekolijn," zei Joost een beetje hijgend.

"Klim maar op mijn rug," zei de vogel. Het was een tamelijk grote vogel, dus Joost waagde het erop. De vogel vloog met Joost heel diep de put in. "Ik kom hier maar eens in de drie miljoen jaren," kraste de grote vogel, "maar vanavond was het het feest van ..." maar verder kon Joost het niet verstaan. Het vliegen leek wel eeuwig te duren. Joost was zijn besef van tijd kwijt. Ineens stond hij op de grond voor een klein tunneltje. "Hier doorheen," sprak de vogel, "dan de rechter bocht nemen. Dan kom je er vanzelf." Joost kon in het tunneltje als hij zou kruipen. Hij moest heel lang door de modder kruipen voordat hij aankwam bij een splitsing met twee bochten. Hij nam de rechter bocht zoals de vogel had gesproken. Hier moest hij zijn. Helemaal onder de modder kwam hij aan bij een klein deurtje. Hij ging naar binnen, en hier was een grote open ruimte met een boom. In de boom was een deurtje wat direct openklapte en een mannetje rende naar buiten. Joost kon het bijna niet met zijn ogen volgen. "Dus hier is nog nooit iemand geweest ?" vroeg Joost zichzelf af.

"Ekolijn is de naam," sprak het mannetje.

"Ik kom voor de wijn," sprak Joost, "om maar direct met de deur in huis te vallen. Ik ben Joost, koning van de B...." maar verder kon Joost niet komen.

"Bespaar me je praatjes," zei Ekolijn. "Ik ben de vriendelijkste niet tot vreemdelingen."

"Jij bent zeker de lolligste thuis met die clownneus en je opmerkingen," sprak Joost.

"De lolligste zeer zeker niet," sprak Ekolijn. "Mijn drie broers zijn nog wel veel lolliger, maar wat kom je doen ? Je denkt toch niet dat ik je ook maar enige Bibelebonse wijn meegeef ? Waar is het voor ?"

Joost vertelde zijn verhaal.

"Interessant verhaal," zei Ekolijn. "Maar eh .... daarom wonen wij hier. Daarom wonen wij hier, want daarboven is alles slechts geklier, en daar zouden wij dan onze kostbare wijn voor moeten opofferen ?"

Joost trok rare gezichten. "Als het kan," zei hij. "We hebben het hard nodig. Hoeveel vraagt u voor de wijn ? En wat zijn precies de kwaliteiten van de wijn ?"

"Nou ja, kijk eens hier," zei Ekolijn,

"goed dat je die vragen stelt. Ik heb nog drie broers die over deze zaak beslissen. De makkelijksten zijn het zeer zeker niet. Ik ben al niet makkelijk, maar zij zijn helemaal niet makkelijk."

"Iets meer informatie over de wijn graag," sprak Joost een beetje ongeduldig.

"Je hebt wel haast, moet ik zeggen," zei Ekolijn.

Joost begon een beetje nijdig te worden. "Alles op zijn tijd," zei Ekolijn.

"Ik zie u heeft grote nood," sprak Ekolijn. "Misschien kunnen we een uitzondering maken, maar dat ga ik met mijn broers overleggen." Ekolijn rende de boom weer in en kwam er na een paar tellen weer uit. "We hebben het besproken, hoor," sprak Ekolijn, "maar eh, het is toch niet voldoende. Het is toverwijn, ziet u, en dat verspillen we niet zomaar aan de eerste de beste."

De dwerg begon te neuriën en toen te zingen, terwijl hij aan wat karweitjes begon : "Rode, donkere wijn, vloeiende vanuit het geheim. Het geheim wil je niet weten, en iedereen is het vergeten. Er komt altijd iets tussen, het springt altijd weg. Het kan nergens komen, en je hebt altijd pech. Onbereikbaar is dit geheim, waar de brug verdwijnt in de eeuwigheid. Het strekt zich uit, en brandt dan af, het draait rond, en dan is alles anders als je dichterbij komt. Voor eeuwig zul je dwalen. Nooit zul je de Bibelebonse wijn behalen." Toen begon de dwerg hard te lachen, terwijl hij Joost volkomen negeerde. Druk bezig was hij met zijn karweitjes. Joost was boos, en moest nog veel meer van die gemene liedjes aanhoren.

"Had ik de linkerbocht maar genomen," dacht Joost bij zichzelf, en ging terug het tunneltje in, terug naar de splitsing, waar hij toen de linkerbocht nam. Tot zijn grote verbazing kwam hij hier ook aan bij de open ruimte met de boom. Direct sprong weer hetzelfde mannetje door het deurtje naar buiten, nog wel sneller dan de vorige keer. "Welkom gast," zei het mannetje. "De naam is Ekolijn."

"Maar had ik u net niet al gezien ?" vroeg Joost.

"Welnee," zei het mannetje. "Dit is de eerste keer."

"Ja maar ik had net een heel gesprek met u gehad," zei Joost, "bent u dat nu alweer vergeten ?"

"Nee hoor," zei Ekolijn, "mijn geheugen werkt goed. Dit is echt de eerste keer. Nog nooit eerder voorgekomen."

"Vreemd dan," zei Joost. "Ik nam de rechterbocht en kwam u daar tegen."

"De rechterbocht is maar een spiegelbeeld," zei Ekolijn. "Hier moet je wezen. Kom je voor de wijn ?"

Joost knikte.

"Goed, dan zal ik je erover onderwijzen," sprak Ekolijn.

"U heeft toevallig geen drie broers ?" vroeg Joost.

"Nee joh," sprak Ekolijn. "Het spiegelbeeld splitst mij op in vier delen, en doet dan alsof de andere delen mijn drie broers zijn. Het zijn niet de vriendelijksten, maar dat komt omdat de stukken afgescheiden zijn en geen geheel vormen. De vriendelijkheid is in de scheuring niet bewaard gebleven. Heel begrijpelijk."

"Ik zie het," sprak Joost.

"Nu," zei Ekolijn. "Die wijn brengt de toverdroom, waarin alles anders wordt.

Ekolijn keek Joost aan. Hij pakte hem bij zijn arm, en trok hem door het deurtje de boom in. Hier was een trap naar beneden. "Kijk," zei Ekolijn, "deze trap leidt tot het wijnbos. Daar groeit de Bibelebonse wijn als vruchten aan de bomen. Daar moet je zijn. Wij drinken het, en baden erin, opdat de vraatzucht wegvaagt. Moet je goed luisteren : Midden in het wijnbos staat het wijnhuis, waar het wijnzaad wordt gemaakt. Het ligt daar in grote zakken. Het is het geheim van het wijnbos. Het wijnzaad wordt gemaakt door een grote machine, die het wijnzaad maakt door leugens."

"Door leugens ?" vroeg Joost verschrikt. "Maar dan is het toch geen goede machine ?"

"Jawel, jawel," zei Ekolijn die een pijpje opstak. "Je begrijpt het verkeerd. Het zijn geen echte leugens, maar raadsels."

"Ik zie het," zei Joost gerustgesteld. "Als ik ergens een hekel aan heb dan zijn het wel leugens."

"Ik ook," zei Ekolijn. "De raadsels zijn ervoor om indringers tegen te houden en om de tuin te leiden."

"Klinkt als een goed plan," sprak Joost. "Dat zou ik graag voor mijn land willen gebruiken."

"Het is raadselwijn," sprak Ekolijn. "Maar duur, zo duur."

"Duur ?" vroeg Joost.

"Ja, dat moet wel, hè," sprak Ekolijn.

"Wat kost het ?" vroeg Joost.

"Je leven," zei Ekolijn.

"Laat dan maar zitten. Dat gaat mij te ver," zei Joost.

"Wacht nou even," zei Ekolijn. "Je moet me wel laten uitspreken."

Joost luisterde. Even was het stil. Toen sprak Ekolijn verder : "Nogmaals : Ik zei dat het je het leven kost."

Joost knikte. "Wat bedoel ik hiermee ?" vroeg Ekolijn. "Ik bedoel hiermee dat je een totaal ander leven zal krijgen. Je moet dus als het ware je vorige leven inleveren. Het gaat dus om een grote verandering."

"Ik begrijp het," zei Joost. "En wat houdt die verandering precies in ?"

"Je zal niet dezelfde zijn," zei Ekolijn. "Je vorige leven zal nog steeds ronddwalen en de bewaker worden van de wijn."

"Dus ik ga gesplitst worden ?" vroeg Joost.

Ekolijn was even stil. Je zal in vieren gedeeld worden, net als ik. Dat is je spiegelbeeld, de bewaker.

"Hoe gaat dat gebeuren ?" vroeg Joost.

"Dat doet de wijn," sprak Ekolijn.

"Eigenaardig," sprak Joost. "Dus mijn verleden wordt in vieren gedeeld en ik leef zelf door als het vijfde deel ?"

"Warempel," sprak Ekolijn. "Je hebt het door."

Ekolijn pakte Joost's hand, en leidde hem naar beneden over de trap. Het waren vele trappen. Ze gingen helemaal de diepte in. Het werd steeds donkerder. Na een tijdje kwamen ze aan bij het wijnbos. Ook hier was het donker, maar aan de rand van het bos stond een grote lichtende steen met daarop een beeltenis van een blanke man met indianenveren, zittende op een rood paard. Ernaast stond geschreven : "Alleen zij die het wijnpaard berijden zullen het wijnbos kunnen binnengaan." Ekolijn wees ernaar, en sprak : "In de bovenwereld zijn ze allemaal verslaafd aan de bibelebonse pap. De bibelebonse wijn is ervoor om de vraatzucht te doen verdwijnen, maar omdat er ook het gevaar is van het verslaafd worden aan de bibelebonse wijn, moet men leren het wijnpaard te berijden. En het wijnpaard is het dolste paard wat er bestaat. Dat kan ik je wel vertellen."

Joost zag het al helemaal voor zich. Een woest rood paard, en dat zou hij dan moeten berijden ? Geen sprake van.

"Is er geen andere mogelijkheid ?' vroeg

Joost.

"Helaas niet," sprak Ekolijn. "De verslaving aan de wijn is een groot gevaar en dat moet getemd worden. In feite is de bovenwereld het resultaat van een wijn verslaving. Iemand heeft het gedroomd."

"Dus ik kwam uit een droom ?" vroeg Joost.

Ekolijn knikte. "We kunnen hier niet te lang blijven, want als het wijnpaard ons in de gaten krijgt, dan is het goed mis."

"Kun jij hem niet berijden dan ?" vroeg Joost.

"Nee," zei Ekolijn. "Ik ben slechts een bewaker van de wijn, een bewaker van het wijnbos. Ik mag er zelf niet in."

"Heeft u weleens van die wijn gedronken ?" vroeg Joost.

"Nee joh," zei Ekolijn.

Joost keek hem verbaasd aan.

"Voor zover ik weet hebben alleen de blanke indiaan en de wijnverslaafde ooit van de wijn gedronken, maar dat kan net zo goed mythe zijn," sprak Ekolijn.

"Wie is de wijnverslaafde ?" vroeg

Joost.

Ekolijn zweeg. Na een paar minuten stilte sprak Ekolijn : "Daar moet je het niet over hebben."

Joost stond voor een raadsel. Ekolijn pakte hem bij de hand en wilde de trap weer oplopen, maar Joost hield hem tegen. "Wacht even," zei Joost. "Ik zou graag het woeste, dolle wijnpaard willen berijden. Mijn land heeft mij nodig, en daarbij heb ik de Bibelebonse wijn dus echt nodig om orde op zaken te kunnen stellen."

Ekolijn keek hem met grote ogen aan. "Dat lukt je nooit," sprak Ekolijn. "Nooit."

"Maar waarom heb je me hier dan naartoe genomen ?" vroeg Joost.

Ekolijn zweeg. In de verte kwam het rode paard al aanstormen. "Ik zei het je toch," zei Ekolijn ongeduldig. "Nu hebben we de poppen aan het dansen. Daar komt het paard aan." Ekolijn greep Joost vast, maar Joost rukte zich los. "Alles of niets dan maar," zei Joost. "Ik ga het er op wagen." Maar het paard was woest. Er was donder en bliksem, en het paard steigerde en schopte toen Joost tegen zijn kin aan. Joost had het gevoel alsof zijn hele gezicht in brand stond en viel na een paar seconde bewusteloos. Ekolijn greep Joost als de bliksem, en ging als de bliksem met

Joost in zijn armen de trap op. Gelukkig was Ekolijn sneller dan het paard. Snel was hij weer boven met Joost en sloot de trap naar beneden af door het luik dicht te doen. Na een tijdje begon het paard tegen het luik aan te trappen. Joost begon weer langzaam bij te komen. "Ik zei het je toch !" foeterde Ekolijn. "Nu hebben we dus echt de poppen aan het dansen. Dat wordt vanavond dus gebakken peren eten." Het paard begon steeds harder tegen het luik te trappen. "Hier zijn we niet veilig," sprak Ekolijn. "We moeten hier weg." Daar begon het paard al door het luik te breken. Weer droeg Ekolijn Joost in zijn armen. Hij was verschrikkelijk sterk, en begon weer als de bliksem te rennen. Het paard stoof achter hen aan. Ekolijn rende door de tunnel heen, helemaal tot uit het ravijn. Het woeste paard zat nog steeds achter hen aan. Ze waren nu boven de grond gekomen, en Ekolijn rende helemaal het bos door totdat ze in een stadje aankwamen. Het rode paard was woest en begon tegen huizen aan te trappen. Mensen kwamen in rep en roer naar buiten, en werden door het dolle paard tegen de grond getrapt. Ekolijn was moe geworden, en zette Joost neer. Het paard zat nu niet meer achter hen aan, maar ze zagen hoe het paard tegen de huizen en mensen hier tekeer ging, bij de grachten. Het hele stadje was in rep en roer.

"Wat moet dat hier !" schreeuwden de mensen. Maar meer konden ze niet zeggen, want dan had het paard hen al tegen de vlakte getrapt. Er was veel gegil. Joost bleef op een afstand sprakeloos kijken met Ekolijn. Hij moest iets doen als koning. Joost waagde het er op en begon met stevige passen naar het paard te lopen, maar plotseling voelde hij weer scheurende pijn in zijn kin. "Niet doen !" riep Ekolijn hem toe. Joost liep weer terug naar Ekolijn. Het paard was woedend, en trapte overal in het stadje ramen en deuren in. Joost bleef staan als verstijfd. Na een tijdje kwam het paard weer op hen af. "We zijn er geweest," zei Ekolijn. "Ik ben te moe. Ik moet rusten." Iemand gooide een Bibelebonse pannekoek naar Joost. "Hier," werd er geroepen, "probeer het paard hiermee te voeren, koning." Joost raapte de pannekoek op en stak het uit naar het wijnpaard. Het paard begon direct rustiger te worden, en liep langzaam af op Joost. Het paard had alleen oog voor de pannekoek en begon ervan te eten uit Joost z'n hand. Ekolijn keek verbaasd en opgelucht toe. "Goedzo," zei Joost tegen het paard. "Brave jongen," terwijl hij met zijn andere hand het paard aaide. Het paard brieste, maar was nog steeds rustig. Joost zou het erop wagen, en klom op het paard.

Maar weer kreeg Joost een scheurende pijn in zijn kin. Hij voelde zichzelf heel duizelig worden. Langzaam stapte hij van het paard af, en ging op de grond liggen. Na een tijdje werd hij naar het ziekenhuis gebracht. De dokter die hem

onderzocht zei dat hij zijn kaak had gebroken. Dat was inderdaad een hoge prijs om op het wijnpaard te kunnen rijden. In ieder geval wist hij nu hoe hij het paard moest temmen.

Hoofdstuk 2. De Dolle Stier

Toen Joost uit het ziekenhuis was gekomen bracht Ekolijn hem naar een weiland waar het wijnpaard graaste. Joost had een Bibelebonse pannekoek bij zich en gaf dit aan het paard, waarna hij op het paard klom. Het paard was al die tijd rustig geweest. In rustige pas ging Joost op het paard naar het bos, samen met Ekolijn die naast hen liep. Er was zoveel veranderd. Het ravijn was niet meer zo diep, en veel schuiner, nog meer als een vallei, en er was geen put meer, maar alleen nog de tunnel, en die was veel ruimer nu, wat Joost al eerder had opgemerkt toen Ekolijn er met hem doorheen rende. Ze gingen naar de boom en gingen daar naar binnen, om zo over de trap naar beneden tot het wijnbos te komen. Joost kon nu eindelijk in het wijnbos komen, rijdende op het wijnpaard. Het was een prachtig bos, en na een tijdje kwamen ze aan bij het wijnhuis. Ekolijn was aan de rand van het bos gebleven. Het wijnhuis was groter dan Joost had gedacht. Het was een gigantisch gebouw. Joost ging op het paard naar binnen. Hij kwam in een hal terecht, en stapte toen van het paard af. Hij liep door de hal en keek naar de muren waaraan schilderijen hingen. Hij ging door een deur en kwam weer in een hal. Aan de muur hing een schilderij van de blanke indiaan op het wijnpaard. Joost had de teugels vast van het wijnpaard. Hij keek naar de andere muur en schrok. Er hing een soort monument met tekst. Er stond op : "Het wijnhuis voor waaghalzen. Het wijnpaard hebben ze getemt, maar hebben zij zichzelf getemt. Oh waakt u toch voor de spiegelbeelden die spoken in dit huis."

Joost slikte even. Hij keek nog eens goed naar de blanke indiaan. De jongen leek verdacht veel op hemzelf. Toen kreeg Joost de schrik van zijn leven. De blanke indiaan draaide plotseling zijn hoofd en keek naar hem terwijl zijn mond bewoog. Joost sprong achteruit. "Heb je mij geroepen ?" vroeg de blanke indiaan.

"Wie ben je ?" vroeg Joost.

"Jouw spiegelbeeld," zei de blanke indiaan.

"Hoe is dat gekomen ?" vroeg Joost.

"De wijn, mijn jongen," sprak de blanke indiaan op het schilderij. "De Bibelebonse wijn."

"Maar die heb ik nog nooit gedronken," zei Joost.

"Ik ben jouw toekomst," sprak de blanke indiaan.

"En Ekolijn dan ?" vroeg Joost, "Heeft hij weleens van de Bibelebonse wijn gedronken ? Hij zei eerst van wel, en toen weer niet. Maar ja, ik weet ook dat hij spiegelbeelden heeft."

"Precies," zei de blanke indiaan. "Alles loopt hier door elkaar heen. Natuurlijk heeft hij van de Bibelebonse wijn gedronken, en daardoor zijn zijn spiegelbeelden ontstaan."

"Hij had het ook over een wijnverslaafde, die de bovenwereld zou hebben gemaakt of gedroomd," zei Joost.

"Ja," sprak de blanke indiaan. "Dat is één van zijn spiegelbeelden."

"Vandaar dat hij er niet over wilde praten," zei Joost.

De blanke indiaan knikte. "Het ligt nogal gevoelig."

"Heb ik nog meer spiegelbeelden ?" vroeg Joost.

"Genoeg," sprak de blanke indiaan. "De hele gang hangt vol met jouw spiegelbeelden, maar zij zijn bewakers van de wijn."

Joost liep verder door in de hal, en kreeg weer de schrik van zijn leven. Hij zag een schilderij met een man met een stierenvechters pak en een lang dun zwaard. : "Zeg me dat je mijn spiegelbeeld niet bent," sprak Joost. De man had een baard. Hij richtte het lange dunne zwaard op Joost. "Halt," zei de man. "Zei je daar spiegelbeeld ? Ik ben inderdaad een spiegelbeeld. Ik voer oorlog tegen de wijnverslaafden en hen die onbevoegd de wijn willen stelen. Geen stap verder."

"Ik ben op zoek naar de Bibelebonse wijn," sprak Joost, "naar het wijnzaad. Ik heb het nodig voor in mijn land."

"Dat zeggen ze allemaal," zei de stierenvechter. "Ik ben jouw toekomst, jouw dolle toekomst. Ik ben doller dan de stier, en doller dan het wijnpaard ooit is geweest."

"Als jij mijn spiegelbeeld bent van de

toekomst, waarom help je me dan niet ?" vroeg Joost.

"Waarom zou ik dat doen ?" vroeg de stierenvechter op het schilderij. "Ik bewijs je een dienst. Die wijn is gevaarlijk. Als je er teveel van neemt dan ga je vreemd dromen, en kom je op de verkeerde plaatsen met alle gevolgen ervan."

"Hoe kan ik de wijn dan de baas ?" vroeg Joost.

"Alleen als je wordt zoals mij," sprak de stierenvechter. "Doller dan de wijn, doller dan de stier, en doller dan het wijnpaard ooit is geweest."

"Waar is dat goed voor ?" vroeg Joost.

De stierenvechter begon geïrriteerd te worden. "Om de Bibelebonse wijn de baas te blijven !" brulde hij. "Anders komt er een overstroming."

"Hoe word ik als jou ?" vroeg Joost.

"Door te lezen, veel te lezen," sprak de stierenvechter.

"Welke boeken ?" vroeg Joost.

"Ik heb geen zin om dat uit te leggen," zei de stierenvechter.

Joost liep door. Hij was er klaar mee.

"De wijn is te gevaarlijk !" riep de stierenvechter nog. Verderop in de hal zag hij een ander schilderij. Het was een schilderij van ijsvlaktes. Weer ging hij door een deur. Hij had nog steeds de teugels vast van het wijnpaard. Achter deze deur was een boekenkamer. Achter een bureau zat de stierenvechter. "Dat schilderij in de hal is zeker uw spiegelbeeld," zei Joost.

De man keek op, en knikte. "Ja, en ik ben jouw spiegelbeeld van de toekomst. Die op het schilderij is niet zo'n beste. Niet erg behulpzaam," sprak de man.

"Dat had ik gemerkt," zei Joost. "Wat voor soort boeken moet ik lezen om als u te worden ?"

"Kijk maar," zei de man, en gaf hem een boek. Joost bladerde door het boek. Op elke bladzijde stond een spiegelbeeld op een schilderij. "Je moet veel leren over de spiegelbeelden," sprak de stierenvechter.

"En moet ik daadwerkelijk doller worden dan een stier ?" vroeg Joost.

"Oh ja," zei de stierenvechter, "doller worden dan de wijn. De wijn is als een dolle stier. Als je niet doller wordt dan de wijn, dan zal het je verzuipen. De wijn is het dolste van allemaal."

"Ook doller dan u ?" vroeg Joost.

"Oh ja," zei de stierenvechter, "veel doller dan ik. Ik ben de wijn nog nooit de baas geworden. Ik heb ook nog nooit van de wijn gedronken. Daarom ben ik hier."

"Maar de stierenvechter op het schilderij beweerde dat hij doller was dan de wijn en de stier," sprak Joost.

"Hij kletst," sprak de stierenvechter. "Hij is niet voor niets op het schilderij. En opgeruimd staat netjes."

"En de blanke indiaan dan ?" vroeg Joost. "Heeft hij van de wijn gedronken ?"

"Voor zover ik weet ja," sprak de stierenvechter. "Hij en de wijnverslaafde."

"De blanke indiaan had weer andere verhalen," sprak Joost. "Alles wat ik wil is wat wijnzaad zodat ik er wat van in mijn land kan zaaien."

De stierenvechter wees op een deur achter hem. "Ga die gang op, en dan kom je vanzelf in de arena van de Bibelebonse wijn terecht. Het is dus een stier, en de stier is flink dol. Succes," sprak de stierenvechter.

Joost ging met het paard de gang op, en liep helemaal door tot hij in een open ruimte kwam. Hij had nog wat Bibelebonse pannekoeken meegenomen, dus hij dacht dat hij kon proberen de stier hiermee te temmen. Plotseling renden er allemaal clowns langs hem heen. "De stier komt, de stier komt !" riepen ze. Joost greep een pannekoek, en ging voor de veiligheid op het paard zitten. Er kwam een hele rustige stier op Joost af, en voor de zekerheid gooide Joost een pannekoek op de stier af, maar de stier negeerde het gewoon. Bij het paard aangekomen werd de stier ineens woest, en drukte zijn horens in de huid van het paard. Het paard trapte de stier van hem af, maar het paard was niet meer dezelfde als vroeger. Al gauw stortte het paard neer, en Joost moest maken dat hij wegkwam. De clowns probeerden de woeste stier af te leiden. Joost rende en rende. Toen viel hij en er was niets anders dan een stofhoop om hem heen. Hij keek op en zag de blanke indiaan op zijn rode paard voor hem staan. "Help," kreunde Joost. Toen stormde de blanke indiaan op zijn paard op de stier af. Er waren niets dan stofwolken. Joost kon bijna niets zien. Tot zijn grote schrik zag hij toen ook de blanke indiaan met het paard vallen. De woeste stier kwam toen weer achter Joost aan. Joost rende en rende, en zag de clowns ook niet meer. Weer nam Joost een pannekoek, en hield het in zijn hand, maar dat maakte de stier alleen maar woester. "Doller worden dan de stier," dacht Joost bij zichzelf. Plotseling draaide hij

zich naar de stier, en brulde als een leeuw. "Doller worden dan de stier," zei hij tegen zichzelf, en brulde weer. Maar de stier nam hem op de horens. Joost sprong op de rug van de stier, maar werd er met dezelfde vaart weer afgeslingerd. Weer nam de stier hem op de horens, en smeet hem weer een eind weg. Plotseling zag hij Ekolijn als de bliksem rondrennen. Ekolijn maakte cirkeltjes om de stier heen, die daar helemaal van in de war raakte, en toen kwam Ekolijn naar Joost toe, nam hem op, en snelde weg met Joost. Ekolijn bracht hem naar een tunnel en zette hem daar neer. "Hoe ben je hier gekomen ?" vroeg Joost buiten adem. Ekolijn zei niets. Na een paar minuten antwoordde Ekolijn : "Door een wijnverslaving."

"Jij bent de wijnverslaafde ?" vroeg Joost. "Ekolijn's spiegelbeeld ?"

Ekolijn knikte. Joost zuchtte. "Een geluk bij een ongeluk dan. Ik vraag me af hoe ik dat beest ooit kan temmen."

"Ik moet weer gaan," zei Ekolijn, en snelde weer weg.

Joost dacht na. Hij moest en zou de oplossing vinden. Hij klaagde een beetje over wat er was gebeurd. Hij liep dieper de tunnel in en kwam daar een kabouter tegen. Ook tegen de kabouter begon Joost te klagen over dit land. "Zwijgen nu," sprak de kabouter na een tijdje. "Zwijg ! Dit land is onder een zware betovering. Laat je er niet zo in mee sleuren. Soms is het beter je mond dicht te houden, om even een stap achteruit te nemen en het zichzelf te laten herstellen. Dat kan niet altijd door het vele praten." Even moest Joost terugdenken aan de kabouter van het pannekoeken-restaurant. Hij vroeg zich af hoe iemand zo onbeschoft kon doen tegen een koning, maar hij wist wel dat de kabouter gelijk had. Boos liep de kabouter weg. Joost riep hem nog na, maar dat hielp niet. Joost ging nog dieper de tunnel in. Er lag daar een grote steen waarop geschreven stond : "Kent gij de wijn van Ekolijn ? Dat grote geheim ? Hebt gij de Bibelebonse wijn zien springen als een dolle stier ? Wat een wijn, wat een wijn, het is slechts een spiegelbeeld van Ekolijn."

Joost keek op en dacht na. "Dus Ekolijn is de wijn zelf ? Ekolijn was ook die dolle stier ? Wat ben ik toch in een vreemd land terechtgekomen." Hij ging nog dieper de tunnel in. Het werd hier donkerder, en de tunnel liep in een bocht. "Die wijn is vreemd en gevaarlijk," dacht Joost bij zichzelf. "Het brengt de meest vreemde spiegelbeelden. En het bovenland is dan ook zo'n spiegelbeeld, een droom van Ekolijn ? Wat een nachtmerrie."

Weer zag hij een grote, lichtende steen tegen de wand van de tunnel aanliggen, tegen de muur. Er stond in een vreemd handschrift op geschreven : "Oh ridder,

gij bent dichter bij het geheim van de Bibelebonse wijn gekomen. Het is de raadselwijn .... Als gij het drinkt dan ...." en verder waren de letters weggevaagd. Joost liep verder. Hij werd steeds nieuwsgieriger. Daar lag weer een steen, een wat kleinere. Ook daar stonden letters op, maar hij kon het niet lezen. Het waren vreemde tekens. Er was hier en daar wat verlichting in de tunnel. Het was heel zacht, dromerig licht. De tunnel liep over in een gang, waar weer schilderijen aan de muren hingen. Het waren vaak schilderijen met jachttafereeltjes. In de verte hoorde hij neuriën, en toen een liedje. Het was de stem van Ekolijn. Ekolijn liep in de verte op hem af. "Ben je daar eindelijk, jongen ?" sprak Ekolijn. "Ik heb lang op je gewacht. Dit land is onder zware betovering van de Bibelebonse wijn. Alles wordt afgesplitst en gaat een leven op zichzelf leiden."

"Inderdaad," zei Joost. "Dat is me nu wel zo klaar als een klontje."

Ekolijn begon te lachen. "Zo klaar als een klontje, ha ha." Ekolijn begon steeds harder te lachen, en telkens zei hij "Zo klaar als een klontje."

"Kom mee," zei Ekolijn na een tijdje. Hij had Joost bij zijn arm en liep met hem dieper de gang in. "Ken je het geheim van de Bibelebonse wijn, de wijn van Ekolijn ?" vroeg Ekolijn. Joost zei niets. "Je weet het niet, hè ?" sprak Ekolijn. "Kom, ik laat het je zien." De gang leidde tot een grote witte deur, van parelachtig wit. Ze kwamen binnen in een zaal waar duizenden stoelen waren van rood fluweel, en daarachter was een podium. "Hier spreekt de wijn," sprak Ekolijn. "Het is mijn spiegelbeeld." Joost keek verbaasd in het rond. Er was verder niemand. "Wie komen hier ?" vroeg Joost.

"Jij bent de eerste," sprak Ekolijn. "Neem een stoel."

Joost ging helemaal vooraan zitten, dichtbij het podium. Een mannetje geheel in het rood kwam binnen vanuit een deur achter het podium. "Daar heb je hem," zei Ekolijn, die naast Joost was gaan zitten. "Mijn spiegelbeeld."

"Ik hoop beter dan die dolle stier," fluisterde Joost naar Ekolijn. Ekolijn moest lachen.

"Welkom aanwezigen," sprak het rode mannetje op het podium. "Het zijn er maar twee !" riep Ekolijn.

"Ik heet u hartelijk welkom," sprak het rode mannetje. Even werd het duizelig voor Joost zijn ogen. Hij begon dubbel te zien, en toen ineens begon alles samen te voegen. Ekolijn was nu het rode mannetje, en er stond maar één stoel waarop Joost zat, en het rode mannetje stond voor hem. Ekolijn had gewoon een rood pak aan. "Ben je daar,

jongen ?" sprak Ekolijn. Joost knikte verbaasd. Ekolijn legde zijn hand op de schouder van Joost. "Dit land, dit bos, is zwaar betoverd."

"Ik weet het," zei Joost. In zijn andere hand had Ekolijn een beker, en die zat vol met de Bibelebonse wijn. "Drink maar, jongen," sprak Ekolijn, terwijl hij de beker gaf. Joost begon te drinken. Eerst haastig, maar toen langzamer. De vloer begon te worden als water, als golvend water, en Joost begon er in weg te zakken. "Help," zei Joost.

"Laat het maar over je heen komen," sprak Ekolijn. Joost gleed in een diepe put naar beneden. Hij had een warm gevoel van binnen. "Het is de wijn," sprak Ekolijn. "De wijn spreekt." Joost gleed dieper en dieper en viel in een diepe slaap. Na een lange tijd werd hij wakker in een bed. Ekolijn zat naast hem op een stoel. "Hoe was de Bibelebonse wijn ?" vroeg Ekolijn.

"Het lijkt wel alsof ik eeuwen heb geslapen," sprak Joost. "Waar zijn we ?"

"Ik wil eerst iets van je weten," sprak Ekolijn. "Heb je iets gezien terwijl je sliep ?"

"Alles was rustig," zei Joost.

"Goed," zei Ekolijn. "We zijn hier in een plaats onder het wijnbos. Hier groeit het wijnzaad, in de struiken. Ik ben een struik, mijn jongen."

"Je bent heel wat," zei Joost.

"Ja," gniffelde Ekolijn. "Ik heb zoveel spiegelbeelden door de Bibelebonse wijn."

"Je kan er een winkel van maken," zei Joost.

"Ik ben niet te koop," zei Ekolijn, "maar wel te leren kennen."

"Als op een school," zei Joost.

Ekolijn knikte. "Een natuurschool."

Joost keek naar Ekolijn. Ekolijn had zoveel laagjes, en die leken allemaal te draaien om zijn clownsneusje. Ekolijn was als de regenboog van het bos, als een natuurverschijnsel die alle realiteiten maakte door spiegelbeelden, door de Bibelebonse wijn. Ja, Ekolijn was de Bibelebonse wijn. Het was een raadsel om zo hogerop in de natuurschool te komen. Joost wist dat zijn land dit nodig had. Als Joost naar Ekolijn keek dan zag hij de golven van de zee, in zoveel laagjes. Het maakte hem warm van binnen. Het was de diepte van de natuur, wat de natuur verborgen hield voor hen die net zoals Joost op zoek waren naar de oplossing. Dat was geen makkelijke opgave.

"Joost," zei Ekolijn. "Hier in dit land onder het wijnbos is ook een spiegelbeeld van jouw land, waar ze allen van de Bibelebonse wijn drinken en in vrede met elkaar leven. Alleen de wijnverslaafden zijn een groot probleem. De vraatzucht bestaat daar niet meer, maar de drinkzucht, hè, de drinkzucht ... Grote dronkelappen lopen daar op straat."

"Wat doen ze ?" vroeg Joost.

"Ach, ze zien de dingen niet helder," sprak Ekolijn. "Ze draaien alles om, en dat kan weleens problemen geven, vooral als ze in hoge functies komen. Ze dromen hun dromen, en maken alles kapot, en spelen dan de grote redder. Het is hoe ze handel drijven, hoe ze hun producten verkopen. Eerst maken ze het probleem, en dan bieden ze het medicijn."

"Maar dat is verschrikkelijk," sprak Joost. "Ja, dat kun je wel zeggen," zei Ekolijn. "Het is nog wel erger dan de vraatzucht, als je het mij vraagt."

"Dus het is een soort valse vrede ?" vroeg Joost.

Ekolijn knikte.

"Wat kunnen we daaraan doen ?" vroeg Joost. "Ze moeten dan leren het wijnpaard te berijden, om hun wijnverslaving te doen verdwijnen."

"Nee," zei Ekolijn. "Er is iets veel ergers dan het wijnpaard en de dolle stier."

Joost keek Ekolijn aan. "Iets nog ergers ?" vroeg Joost.

Ekolijn knikte. "De wijnzee is het probleem," sprak Ekolijn. "Die overstroomt vaak, en als we die niet bedwingen, dan gaan we er allemaal aan. Als dat zo door gaat zal het alles opslokken."

"Zouden dijken helpen ?" vroeg Joost. Ekolijn begon te lachen. "Dijken ? Daar breekt de wijnzee zo door heen. Het is een allesverwoestende zee. Het komt overal doorheen en overheen."

"Wie heeft die wijnzee dan gemaakt ?" vroeg Joost.

"Wat denk je ?" vroeg Ekolijn. "Ik."

"Maar waarom dan ?" vroeg Joost.

"Tja," zei Ekolijn. "Moet je luisteren, lieve jongen. Ik heb nogal veel geheimen, grote geheimen, en ik had de wijnzee als wachter aangesteld, maar het liep nogal uit de hand, begrijp je ?"

Joost keek Ekolijn met grote ogen aan.

"Wat nu ?" vroeg Joost.

"De wijnzee wordt elke dag woester," zei Ekolijn.

"Kunnen we dan niet beter naar boven gaan ?" vroeg Joost.

"Welnee joh," sprak Ekolijn. "Je moet het raadsel oplossen. De wijnzee zal ons overal vinden, en ons meesleuren waar dan ook. Je kunt er niet voor weghollen."

"Ik begrijp het," sprak Joost. "Die Bibelebonse wijn is dus ook een complete ramp. En ik maar denken dat het mijn land zou kunnen helpen."

Er werd op de deur van de slaapkamer geklopt. "Het is de zee," sprak Ekolijn kalm. "Hij doet nu nog beleefd." Ineens werd de deur opengeslagen, en Joost keek recht in een rode zee, die wild leek, maar toch nog tamelijk kalm, als ingehouden woede.

"Zaken doen ?" sprak de zee.

"Wat wil je ?" vroeg Ekolijn.

"Ik wil Joost," sprak de zee.

"Ach wijnzee, wat moet je toch met hem ?" vroeg Ekolijn.

"Gaat je niks aan, Ekolijn," sprak de wijnzee, en greep door een golf naar Joost. Joost trok direct de dekens over hem heen.

"Blijf van hem af !" riep Ekolijn, "Maak dat je wegkomt."

Maar de zee gaf Ekolijn een klap. "Ik wil hem nu !" bulderde de zee.

"Wat moet ik doen ?" riep Joost.

"Je kunt niets doen," zei Ekolijn.

Plotseling greep een golf het hele bed van Joost, en trok hem de zee in. Het was een ondergrondse zee, helemaal rood, van wijn. Het was de Bibelebonse wijnzee. Met een loeivaart sleurde de golf het bed van Joost mee. Joost zat rechtop in zijn bed.

Toen sloeg de golf het bed kapot tegen de rotsen, terwijl Joost bewusteloos op het zand viel. Een meisje met een rieten rokje kwam naar Joost toe, en bood hem wat te drinken aan. Na een tijdje kwam Joost bij, terwijl ze het weer aanbood. "Ik drink hier niets meer," sprak Joost woest. Hij voelde zich zwak en gebroken, en erg boos. Het meisje nam zijn hand. "Waar ben ik ?" vroeg Joost.

"Op het wijn eiland," sprak het meisje. De zee was inmiddels rustiger

geworden. "Waarom ben ik hier ?" vroeg Joost.

"De zee riep je," sprak het meisje. "Hij wilde je het wijn eiland laten zien."

"En dat moest door mij tegen de rotsen aan te slingeren ?" vroeg Joost. "Er waren geen andere mogelijkheden ?"

"Je was onder een zware betovering," sprak het meisje. "Je moest wel."

"Zo behandel je geen koning," zei Joost.

"Het was een vergissing," sprak het meisje.

"Wat was een vergissing ?" vroeg Joost. "Dat geslinger tegen de rotsen, of dat ik een koning ben ?"

Het meisje zei niets. "Sorry," zei ze na een tijdje.

"Vreemd hoor," zei Joost. "Zo ga je niet met mensen om."

"Je vergeet de spiegelbeelden," sprak het meisje. "Je vergeet de ernst van de betoveringen."

"Het is goed met jullie," zei Joost boos. "Zo kan ik het ook. Bij iemand het pulp eruit slaan en dan zeggen : "Ja, sorry, maar je was onder een zware betovering." Bij ons in het land ga je daarvoor de bak in. Linea recta."

"Mijnheer, u begrijpt het helemaal verkeerd," sprak het meisje. Ze wiegde een beetje met haar heupen voor hem. "Het was een vergissing."

"Hoezo een vergissing ?" vroeg Joost brutaal. "En kun je stoppen met dat gedans voor mijn ogen ? Ik lig hier half bewusteloos en jij maakt er een dansje bij. Dat is toch onbeschoft ? Vooral naar een koning."

"Ik dans helemaal niet," sprak het meisje koud. "U bent nog steeds onder de invloed van de Bibelebonse wijn."

"Dus ik kan mijn eigen ogen niet meer geloven ?" vroeg Joost. "Vreemd, hoor."

Naar zijn gevoel stond zij nog steeds heupwiegend voor hem, maar ze had hem ook in twijfel gebracht. Ze hielp hem op te staan en bracht hem naar een hut achter het strandje. Er stond daar een fles Bibelebonse wijn op een tafeltje.

"Nooit teveel er van drinken," sprak het meisje. "Geniet van de zee."

"Genieten van de zee die mij tegen de rotsen slingerde ?" vroeg Joost. "Dat is zeker een grapje."

"U was onder een zware betovering," sprak het meisje. "De zee heeft niks gedaan."

"En nu ook nog alles goed gaan lopen praten !" bulderde Joost. "Ik zal het woord niet zeggen, maar ik heb nu hele erge zin om te gaan schelden."

"Het is jouw beleving, omdat je onder een zware betovering was," sprak het meisje. "Zelfs een veertje die je zou strelen zou hard bij je aankomen."

"Ik begrijp het," zei Joost.

"De zee maakte alleen contact, en jij reageerde zo heftig," sprak het meisje. "En dan geef je anderen de schuld. Dat is typisch een wijnverslaving."

"Ik ben helemaal niet verslaafd aan de wijn !" bulderde Joost.

"De wijn zit in je bloed," sprak het meisje. "Vanaf je geboorte al. Je bent dronken geboren."

"Nu niet beledigend gaan doen," sprak Joost. "Je hebt het wel tegen de koning toevallig."

"Het is de waarheid, mijnheer," sprak het meisje. "Ekolijn was altijd je vriend. Het heeft altijd in je bloed gezeten."

"Ik ben van een tovenaarsgeslacht," zei Joost.

"Zie," zei het meisje. "Ik weet meer dan jij denkt."

"Wat doe ik eraan ?" vroeg Joost.

"Je moet de geheimen van de wijnzee leren kennen," sprak het meisje. "Zwem erin, geniet ervan, laat je onderwijzen over zijn natuurgeheimen, en drink er minder van."

"Kom," zei ze, en rende over het strandje de zee in. De zee was helemaal rood. Joost volgde haar, en stapte ook voorzichtig in de zee. De golven waren prachtig, fonkelend rood, met vele laagjes, als de regenboog op de toppen. Hij kon dwars door de zee heenkijken. De zee was lekker warm, en hij voelde zich weer helemaal warm van binnen worden. Het was een prachtige, rijke natuur, die zijn ziel leek binnen te vloeien. Zou hij echt teveel gedronken hebben, en zelfs dronken zijn geboren ? Zou het meisje toch gelijk hebben ? Ze spatte wat water naar hem toe, en dook toen in de golven. Joost dook haar achteraan. Hij voelde zich veel beter nu, alsof de zee hem genas.

Onderwater konden ze gewoon ademen, en het meisje liet hem van alles onder water zien. Hier groeiden ook wijnstruiken en wijnplanten, en er waren geheime grotten. De prachtigste edelstenen waren er te vinden

onderwater in de grotten. Joost keek zijn ogen uit. Hij voelde iets bruisen in zijn hoofd. Hij besefte dat de Bibelebonse wijn eigenlijk voor hele andere dingen bestemd was dan het drinken ervan. Het meisje overtuigde hem hiervan. Ze konden gewoon met elkaar praten onder water. Toen zag Joost iets waarvan zijn hart bijna stilstond. Het was een wijnklok, als van parelachtige, doorzichtige stenen gemaakt. Hier leek de zee vanuit te stromen en ook weer in terug te gaan. Het meisje hield de klok in haar handen, en zei dat er nog wel meerdere klokken waren. Toen Joost de klok vasthield leek het alsof hij de wijnzee van binnen voelde stromen, op en neer, van links naar rechts. Het begon in hem te cirkelen en te draaien. Plotseling had hij een prachtige droom, zomaar onderwater. Hij zag hem en het meisje in een kamer, en er hingen klokken aan de muren, en er stond daar een man met een lange baard. Joost hield de handen van het meisje vast. De man was de klokkenmaker van de wijnzee. Joost voelde toen niets dan geluk door hem heenstromen. Hij zag alle laagjes van zijn leven vanuit de klokken stromen. Ze begonnen te vermengen door de wijnzee. Toen gleed de droom weer langzaam van hem weg. "Ik heb gedroomd !" riep Joost.

"Het zijn de droomvissen !" riep het meisje. "Zij brengen dromen !"

"Oh !" riep Joost, en zwom weer naar haar toe. Het leek wel alsof hij een eindje was meegetrokken met de droomvis. De droomvissen waren bijna één met de wijnzee. Ze waren nauwelijks zichtbaar. Ze waren als de wijn zelf, als de golven, en konden zomaar iemand overweldigen. "Leef je hier alleen ?" vroeg Joost. Het meisje antwoordde niet. "Ik heb genoeg aan de spiegelbeelden," zei ze even later. Toen gaf ze hem een zoen op zijn wang.

Joost schrok wakker in het Bibelebonse pannekoeken-restaurant. Alles, maar dan ook alles, was maar een droom geweest. Hij staarde naar de Bibelebonse pannekoek op zijn bord. De pannekoek had geen oogjes en ook geen mond. Ook had de pannekoek geen armpjes en beentjes. "Hoe smaakt het, koning ?" vroeg de kabouter met de koksmuts op die aan zijn tafeltje stond.

"Ik viel ervan in slaap en had een vreemde droom," sprak Joost.
"Dat moet de Bibelebonse wijn zijn geweest die hier door het deeg wordt gemengd, koning," sprak de kabouter.

"Vreemd," sprak Joost. "Ik vraag me af wat er dan allemaal van waar is geweest als het maar een droom was."

"De Bibelebonse wijn spreekt, koning," sprak de kabouter. "Dat weten we allemaal."

"Dan weet ik het nu ook," zei Joost. "Mij werd niks verteld."

Joost at de rest van de pannekoek op, en vertrok toen. Hij wilde weten wat er waar was van zijn droom. Het kwam natuurlijk door de toverwijn, dus Joost dacht dat het wel een bedoeling moest hebben allemaal. Joost ging het bos in, op zoek naar het ravijn waardoor hij in het avontuur kwam en Ekolijn ontmoette. Maar hoe hij ook zocht, hij vond het niet. "Zou het dan toch allemaal maar een droom zijn geweest ?" vroeg Joost zich af. Joost strompelde door het bos. Hij was erg moe geworden van het vele zoeken. Na een tijdje viel hij in slaap. Door luid gekras van vogels werd hij even later wakker en zette zijn zoektocht voort. Hij moest en zou het vinden. "Bibelebonse wijn, wat een onzin," bromde Joost. Toch miste hij ook Ekolijn, en het meisje van het wijneiland. Het begon aan hem te knagen, en na lange tijd begon hij Ekolijn te roepen. Weer hoorde hij gekras van vogels. Ekolijn was verder in geen velden of wegen te bekennen. Toch dacht hij dat hij wat herkende waar hij nu liep. Hier moest toch ergens dat ravijn zijn.

"Hola," zei een stem die op die van Ekolijn leek. Joost keek recht in het gezicht van het mannetje. "Ben je daar eindelijk ?" sprak Ekolijn.

"Ik heb je lopen zoeken," zei Joost.

"Kom mee," zei Ekolijn.

"Hoe kan dat nou ?" vroeg Joost. "Ik werd wakker in het pannekoeken-restaurant van een droom nadat ik van een pannekoek had gegeten. Ze zeiden dat ik had gedroomd door de Bibelebonse wijn die door het deeg was gemengd."

Ekolijn lachte. "Het was geen droom," sprak Ekolijn, "maar de betovering maakte weer spiegelbeelden, en dan loopt alles door elkaar heen. Dan lijkt het dat je terug naar af gaat, maar gelukkig ben je weer terug."

"Ja, maar alles was rustig in mijn land," sprak Joost, "alsof er nooit wat was gebeurd."

"Ik zei het je toch dat jouw land hier in vrede leeft door de Bibelebonse wijn," sprak Ekolijn. "Dit is een spiegelbeeld onder het wijnbos, waar de Bibelebonse wijn je bracht."

"Maar bracht de Bibelebonse wijn geen toverdromen ?" vroeg Joost.

"Nee," zei Ekolijn. "We zeggen dat weleens, maar het zijn gewoon spiegelbeelden. De wijn is een spiegeldrank, een drank van raadselen. De wijnzee nam je mee, en dan weet je

het wel."

"Wie was dat meisje op het wijneiland ?" vroeg Joost.

"Shhh..." sprak Ekolijn fluisterend. "Spreek daar niet over."

"Waarom niet ?" vroeg Joost.

"Shhhhhh..." fluisterde Ekolijn harder.

Joost schrok wakker in de wijnzee en zag het meisje lachend voor hem. "Weer gedroomd," zei Joost.

"De droomvissen moeten je wel hebben vandaag," sprak het meisje met een glimlach.

"Laten we uit het water gaan," zei Joost een beetje benauwd. "Ik begin gek te worden van die droomvissen. Ik vraag me af wat erger is : droomvissen of pyranha's ?"

Het meisje lachte. "Wat als je nu de zee uitgaat, denk je dat dan alles afgelopen is ? Wat als dat ook weer een droom is van de droomvissen ?"

"Zo kunnen we wel aan de gang blijven," bromde Joost.

Samen zwommen ze terug, en gingen het strandje op. Helemaal nat kwamen ze aan bij de hut. "Toch ben ik blij dat ik hier ben," sprak Joost, "maar wat als ik straks weer wakker wordt boven mijn pannekoek in het Bibelebonse pannekoek-restaurant ?"

"Dan is het een goede pannekoek geweest," glimlachte het meisje terwijl ze haar tong uitstak.

"Het zou een drama zijn," sprak Joost, "want dan zou ik je weer enorm gaan missen, en deze prachtige natuur hier."

"En dan zou je snel weerkomen voor een nieuwe pannekoek," glimlachte het meisje die weer haar tong een beetje uitstak. "Dat is de bedoeling ervan. Ze weten precies hoe ze hun pannekoeken moeten verkopen."

"Maar wat als ik dan hele andere dromen krijg, en je nooit meer terugzie, dat ik nooit meer over je droom, en over de prachtige natuur hier van het wijneiland ?" vroeg Joost. "Ik zou er erg moe van worden. Telkens maar weer Bibelebonse pannekoeken eten in de hoop over je te dromen, en dan telkens weer wakker te worden zonder jou. Dat lijkt me een grote nachtmerrie. Ik zou er depressief van kunnen worden, of nog erger. Ik zou het leven niet meer zien zitten."

"Maar daar zou je ook weer van wakker worden," glimlachte het meisje. "Die droomvissen blijven niet voor altijd aan je vastkleven, en dan ben je weer

wakker, en besef je dat je nog steeds hier bent."

"Noem ze gerust nachtmerrie-vissen dan," zei Joost.

"De vissen zijn belhamels, dat is een feit," zei het meisje.

"Waarom gaan we de zee dan nog in als ze zo zijn ?" vroeg Joost.

Het meisje keek Joost diep aan met haar donkere ogen. Even zei ze niks en bleef maar in Joost z'n ogen kijken. "Luister," zei ze toen. "Je moet ze leren kennen. Ze zijn het geheim van de wijnzee en van dit eiland."

"Ik heb het vermoeden dat dit dan ook een droom van zo'n droomvis is," sprak Joost. "Een mooie droom, maar waar loopt het op uit ? Het kunnen plaaggeesten zijn."

Het meisje stak weer glimlachend haar tong uit. "Tot nu toe is alles nog goed gegaan," sprak het meisje. Joost was bang om weer wakker te worden. Hij wilde dit niet verliezen.

"Leidt me tot het geheim van de Bibelebonse wijn," smeekte hij het meisje. "Ik kan er niet zonder leven. Ik wil niets anders meer."

"Je spreekt als een wijnverslaafde," sprak het meisje glimlachend, alsof ze hem uitlachte.

"Ik drink het toch niet ?" zei Joost. "Ik weet nu dat ik het moet leren kennen, erin moet zwemmen, in plaats van drinken. Dat heb ik van jou geleerd."

"Goedzo," sprak het meisje.

Hoofdstuk 3. De Rijder op het Slaap Paard

Joost keek in de donkere ogen van het meisje, en voelde zich toen wegvagen. Hij lag in het zand van de arena van de dolle stier. Blijkbaar had de stier hem zo hard geraakt dat hij bewusteloos was geraakt en ging hallucineren of dromen. Joost probeerde op te staan, maar het lukte hem niet. Hij zag de stier op een afstand naar hem kijken, en hij zag ook Ekolijn. "Niks zeggen !" riep Ekolijn. "Dit spiegelbeeld wordt opgewekt als je spreekt."

Joost lag doodstil en durfde niks te zeggen. "Ook niet bewegen !" riep

Ekolijn. "Het wordt dol als je je beweegt !" Zowel de stier als Ekolijn kwamen dichterbij. Joost durfde niet eens adem te halen. Joost keek naar de stier en naar Ekolijn. Ze kwamen steeds dichter bij hem, en dichter bij elkaar, totdat Joost zag dat ze vermengd werden, en toen was het alleen nog Ekolijn. Ekolijn legde zijn hand op Joost z'n schouder. "Nu kun je weer spreken en bewegen," sprak Ekolijn, terwijl hij Joost optrok. "Waar is de stier nu ?" vroeg Joost.

"Gewoon oppassen met spreken en bewegen," zei Ekolijn. "Dit is een zwaar betoverd land. Soms moet je stil zijn." Joost knikte. Hij snapte dat de wijnverslaving gelijk opliep met de spreekverslaving en de beweegverslaving. Alles moest met een zekere mate gebeuren, met een zekere timing en met een duidelijke grens. Toch herinnerde hij zich ook de woorden van de stierenvechters. "Maar de stierenvechters zeiden dat ik doller moest worden dan de stier," sprak Joost.

"Op sommige momenten," sprak Ekolijn. "Ook met mate, en in de juiste balans. Het gaat om zelfbeheersing. De dolle stier is niets anders dan een spiegelbeeld van je eigen onbeheerstheid."

"Ik durf het bijna niet te vragen," sprak Joost, "maar ben ik weer gegrepen door zo'n droomvis waar ik later weer van wakker wordt, of had de dolle stier me gewoon goed te pakken gehad zodat ik over het wijn eiland en de droom vissen hallucineerde of droomde, of wordt ik straks weer gewoon wakker in het pannekoeken-restaurant. Me dunkt het is nogal een mysterie."

"Eén ding is zeker," sprak Ekolijn. "Het is de Bibelebonse wijn. Alles loopt door elkaar heen. Dit land is flink betoverd."

"Eén ding is zeker dat ik langzaam gek van die Bibelebonse wijn wordt," sprak Joost.

"Maar je hebt al wel heel wat geleerd," sprak Ekolijn.

"Dat is waar," zei Joost. "En het lijkt erop alsof het de enige weg is, anders blijft het me plagen, en mijn hele land."

"Zo is het," zei Ekolijn. "Het is de diepte van de natuur, en onwetendheid is de grootste plaag."

Joost knikte.

"Kom, ik zal je nog wat laten zien," sprak Ekolijn, en nam Joost aan zijn arm mee naar een andere tunnel aan de zijkant van de arena van de dolle stier. De tunnel liep uit op een gang, waar weer schilderijen hingen. Tot Joost z'n grote vreugde waren hier schilderijen van het wijneiland en van het meisje.

Ook waren er schilderijen van de droomvissen, die op de schilderijen beter te zien waren. Ze gaven een blauwachtige energie af. "Prachtig," zei Joost, "ook al zijn het nachtmerrie-vissen."

"Het zijn pyranha's," zei Ekolijn, "maar dan subtieler. Ze spelen mentale spelletjes."

"Kijk eens naar het meisje," zei Ekolijn.

Joost keek naar het schilderij en kwam dichterbij. Hij legde zijn vinger op het schilderij, gewoon om even contact te maken. Op het schilderij had het meisje ook haar rieten rokje aan. In haar hand had ze een fles Bibelebonse wijn.

"Raakte je aan dit leven verslaafd, zo tropisch aan het strand ?" vroeg Ekolijn.

"Bijna wel," zei Joost.

"En werd je bang dat je het ooit weer zou kunnen verliezen ?" vroeg Ekolijn.

"Ja," knikte Joost. "Ik was ontzettend bang."

"Je was verslaafd," sprak Ekolijn, "en je was haar klant."

"Maar ik dronk niet van de Bibelebonse wijn," sprak Joost.

"Nee, maar je was er op andere manieren aan verslaafd," sprak Ekolijn.

"Ze zei dat ik als een wijnverslaafde was," zei Joost.

"Precies," zei Ekolijn.

"Ze zei ook dat ik dronken geboren was," zei Joost.

"Weet je wat het is ?" zei Ekolijn. "Je moet dit begrijpen. De reclame heeft vele truukjes. Zij maakte reclame voor de Bibelebonse wijn op haar manier. Ja, je hebt het nodig, maar voor haar ben je slechts een klant."

Joost boog zijn hoofd. "Dat zei ze ook van het Bibelebonse pannekoeken-restaurant, dat ze precies wisten hoe ze het spul moesten verkopen," sprak Joost.

Ekolijn schudde zijn hoofd. "Die vrouw is levensgevaarlijk," zei Ekolijn. "Je moet haar leren temmen als een stierenvechter. Ze is een dolle stier die je zou kunnen opvreten met huid en haar. Je laat je het hoofd teveel dol maken."

"Bedankt voor je wijze raad," zei Joost. "Je bent een goede vriend."
"Kijk nog eens beter naar het schilderij," sprak Ekolijn. "Wat zie je ?"

Joost ging nog dichter bij het schilderij staan en bekeek het aandachtig. Hij was op zoek naar details.

"Kijk goed," zei Ekolijn.

"Ik weet het niet," zei Joost.

Ekolijn's vinger bewoog naar het meisje, en toen naar haar mond. "Wat zie je hier ?"

Plotseling opende het meisje haar mond. Joost schrok.

"Ze houdt zich stil, maar dit zijn levende schilderijen," sprak Ekolijn.

"Wat moeten jullie van me ?" sprak het meisje een beetje geïrriteerd. "Zien jullie dan niet dat ik bezig ben met de verkoop ?"

Joost was op zijn hoede nu. "Wat verkoop je ?" vroeg hij.

"Verhalen," sprak ze.

"Wat voor verhalen ?" vroeg Joost.

"Verhalen over wijn," sprak ze.

"Alleen verhalen ?" vroeg Joost.

"En dromen," sprak ze.

"Wie zijn je klanten ?" vroeg Joost.

"Ik dacht dat jij een klant was," sprak het meisje.

"Niet meer," zei Joost.

"Dan heb ik geen klanten meer," sprak het meisje.

"Zielig voor je," zei Joost.

"Kijk beter," zei Ekolijn tegen Joost.

Er stroomde vuur uit de mond van het meisje. Er kwam stoom uit haar oren. Ze begon over te koken.

"Wat betekent dit ?" vroeg Joost.

"Goed kijken," zei Ekolijn.

Ze begon nu zelf de Bibelebonse wijn op te drinken.

"Kom," zei Ekolijn, en leidde hem naar het volgende schilderij. "Ik begrijp het niet," zei Joost. Het schilderij was geheel wit. "Kijk goed," zei Ekolijn.

"Het is geheel wit," zei Joost.

"Nee," zei Ekolijn.

Joost werd met een brandende pijn in zijn kin wakker op de grond en zag het

wijnpaard woest om zich heen trappen naar de mensen toe. "Ik wist het," kreunde Joost. "Het was dus toch die trap van het wijnpaard." Joost probeerde weg te kruipen, maar dat ging niet best. Ineens herinnerde hij zich wat er was gebeurd voordat dit alles gebeurde. Hij zou die dag met oom Georgius naar het Bibelebonse pannekoeken-restaurant gaan, maar eerst zou hij een ritje maken op zijn nieuwe wijnpaard. Waarschijnlijk was hij er vanaf gevallen, of kreeg hij een trap van het beest, of beiden. Het wijnpaard was woest. Na een tijdje zag Joost het paard niet meer. Het Bibelebonse pannekoeken-restaurant was dichtbij, en Joost kroop er in grote pijn naartoe. De pannekoeken-koks ontfermden zich direct over hem. "Wat is er gebeurd, koning ?" vroegen de koks.

"Ik weet het niet meer, ik weet het niet meer," jammerde Joost. "Ik weet alleen dat ik een enorme pijn in mijn kin heb."

"En u zou vandaag met uw oom hier komen heb ik begrepen," sprak één van de koks. "Waar is uw oom ?"

"Ik weet niet of ik wel zin heb in pannekoeken vandaag," sprak Joost. "Mijn kin doet teveel pijn."

"Dat zien we," zei een andere kok. "En die pijn overviel u zomaar ?"

"Ik weet het niet," zei Joost. "Ik denk dat ik niets meer weet."

"Wat heeft u vanochtend gegeten ?" vroeg de kok.

"Al slaat u me dood," gromde Joost. "Ik kan het me niet meer herinneren."

Daar kwam iemand anders binnen. "De koning is van zijn paard gevallen," sprak de persoon.
"En wie bent u ?" vroeg de kok.
"Een getuige," zei de persoon.

"Dan moet hij rust houden," zei de kok. Twee koks namen Joost mee naar een kamer dieper in het restaurant, waar ze hem op een bed legden. "Van het paard afgevallen, hè ?" werd er gezegd. "Waarschijnlijk toen op uw kin gevallen, koning."

"Ik ga nooit meer paardrijden," jammerde Joost.

Joost dacht na over Ekolijn. Hij dacht er niet over om in het bos op zoek te gaan of het allemaar echt waar was. Hij wist waar dat op uit kon lopen. Joost had rust nodig. Toch miste hij Ekolijn ook.

Toen Joost hersteld was vertelde hij overal over zijn belevenis. De mensen vonden het zo'n ingrijpend verhaal dat ze een standbeeld maakten van Joost op het wijnpaard. Het kwam op het plein

van de langste winkelstraat van het land te staan. De winkelstraat was eindeloos, en niemand wist hoe dat kon. En het was al helemaal een raadsel hoe de straat gewoon in het land paste, en zelfs gewoon in de stad waarin het stond. Toen het beeld was opgericht ging Joost er een kijkje nemen. Hij was er erg van onder de indruk, en het bracht weer veel herinneringen naar boven. Een vrouw liep op hem af, die een beetje leek op het meisje van het wijneiland. Ze nodigde Joost uit om bij haar thuis te komen. Ze beweerde dat ze een huis had wat eindeloos naar achteren doorliep. Joost kon dat moeilijk geloven, maar per slot van rekening was de winkelstraat ook eindeloos. Na lang lopen kwamen ze bij haar huis aan. Ze bleven maar daarlopen naar achteren in het huis, en er kwam maar geen einde aan, dus Joost begon het meer en meer te geloven. Ook dit huis paste gewoon in de stad. "Herinnert u zich mij nog ?" vroeg de vrouw.

"U doet me wel aan iemand denken," sprak Joost.

"Zeg eens," zei de vrouw.

"Verkoopt u toevallig de Bibelebonse wijn ?" vroeg Joost.

"Dat klopt," zei de vrouw, "en dat is het geheim van mijn eindeloze huis, en ook van de eindeloze winkelstraat."

"Kent u iemand genaamd Ekolijn ?" vroeg Joost. De vrouw keek verbaasd. "Hoe weet u dat ?" vroeg ze. "Ik kwam hem eens in het bos tegen, en hij leerde me de Bibelebonse wijn te maken. Hij had het over oppassen met spiegelbeelden, of zoiets. Ik leefde in armoede die tijd. Hij gaf me een heleboel geld, en vroeg me om nooit zijn naam te noemen. Door hem heb ik een nieuw leven gekregen. Ik heb hem daarna nooit meer teruggezien."

Joost glimlachte. "Maar zeg eens, waar ken ik u dan van ?"

"Ach koning," sprak de vrouw. "Bent u dat nu alweer vergeten ? Ik was degene die u het wijnpaard verkocht."

"Ach ja," zei Joost, "nu weet ik het weer. U bleef de hele avond, en we speelden nog een spelletje kaart."

De vrouw glimlachte. "Mag ik u dan wat vragen ?"

Joost knikte "Ja."

"Ach, laat ook maar zitten," sprak de vrouw. "Dat kan ik u echt niet vragen."

"Wat is het ?" vroeg Joost.

"Dan niet gaan lachen, koning," sprak de vrouw.

"Ik zal niet lachen," zei Joost, maar hij kon al bijna zijn lachen niet inhouden.

"Nou, mijn huis is een beetje te groot voor mij," sprak de vrouw. "Ik verdwaal er nogal vaak in, en ik dacht dat u het veel beter zou kunnen gebruiken."

"Wat is de prijs ?" vroeg Joost.

"Nou, als u voor mij een normaal huisje heeft, dan ben ik al blij genoeg," sprak de vrouw.

Joost had nog wel een normaal huisje aan de rand van het bos, en ze besloten te ruilen. Zowel Joost als de vrouw waren er erg blij mee. Te wonen aan de rand van het bos deed de vrouw nog meer herinneren aan Ekolijn, en voor Joost deed het eindeloze huis hem herinneren aan Ekolijn, want voor Joost leek het avontuur met Ekolijn eindeloos. Joost zocht haar nog vaak op. Dan spraken ze vaak over Ekolijn. Het was ten slotte hun grote geheim.

Op een nacht ging Joost op onderzoek uit in zijn nieuwe huis wat eindeloos doorliep naar achteren. Hij dwaalde door de gangen met een zaklantaarn. Ook hier hingen vreemde schilderijen, die alleen maar vreemder werden hoe dieper hij de gangen opging. Hij wist dat hij zou kunnen verdwalen hier, maar toch waagde hij het erop. Hij dacht dat hij geluiden hoorde, en besloot eens in de kamers te kijken. Vele kamers stonden leeg. Op een gegeven moment leidde een gang rechtstreeks op een deur af, waar de gang stopte. Joost ging naar binnen en moest direct zijn armen voor zijn ogen werpen vanwege vreemd licht. Het was een hele grote hal. Aan het einde van de hal stond een standbeeld van een kever die een beker vasthield. Boven de beker draaiden radertjes. Joost liep op het beeld af. "Wat moet dat daar ?" sprak iemand.

"Ik ben de nieuwe bewoner," sprak Joost, "toevallig de koning van dit land. Wie bent u ?" Joost scheen zijn zaklantaarn alle kanten op, maar zag nog niemand. Toen viel het weer stil. Achter het keverbeeld was een deur. Joost ging erdoor naar binnen, en weer viel een vreemd licht op hem, wat toen weer wegtrok. "Kom je voor de wijn ?" sprak een stem, "de Bibelebonse wijn ?"

"Ik heb genoeg Bibelebonse wijn," sprak Joost. "Van de vorige bewoonster."

"Ken je het geheim van de wijn ?" vroeg de stem.

"Zeg op, wat moet u ?" vroeg Joost, "en waar bent u ?" Joost scheen overal met zijn zaklamp, maar zag weer niemand.

"Ik ben de wachter van de wijn," sprak de stem.

"Ik dacht dat Ekolijn de wachter van de

wijn was," sprak Joost.

"Ekolijn is allang dood," sprak de stem. "Ik ben zijn opvolger."

"Dood ?" vroeg Joost.

"Ja, hij had zichzelf doodgedronken," sprak de stem. Een gevleugelde beker met een regenboog erboven verscheen voor Joost. Het was van een speciaal metaal wat Joost niet kende. Het was een soort zacht bruin-geel met een heldere weerkaatsing. Er kwam stoom uit de beker. "De wijn is klaar," sprak de beker.

"Klaar voor wat ?" vroeg Joost.

"Om opgedronken te worden," sprak de beker. Joost bleef maar naar de beker staren en kon er zijn verleden in zien.

"Er is iets wat ik van je wil vragen," sprak de beker.

"Wat is het ?" vroeg Joost.

"Ik kom van eindeloos diep," sprak de beker. "Dit huis gaat niet alleen eindeloos ver naar achteren, maar gaat ook eindeloos diep naar beneden. Elke verdieping is een andere tijd, en elke verdieping is een ander spiegelbeeld."

"Wat wilt u dat ik doe ?" vroeg Joost.

"Ik kan je leiden naar de plaats waar de liften zijn," sprak de beker.

"En dan ?" vroeg Joost.

Plotseling werd het duizelig voor Joost z'n ogen. Alles begon weg te vagen. Hij werd wakker, rijdende op het rode paard in het wijnbos. Het wijnpaard werd ook wel het slaappaard genoemd, want allen die het paard berijden vallen in slaap. En dat was ook de reden waarom Joost zulke vreemde dromen had. Joost kon zich herinneren dat voordat hij naar het pannekoeken-restaurant zou gaan met zijn oom Georgius, hij eerst een ritje ging maken met het wijnpaard. Hij ging naar een nieuw aangelegd bos, genaamd het wijnbos. Pas hier viel hij op het paard in slaap, en kreeg de vreemde dromen. Misschien droomde hij nog steeds, maar hij zat op het paard. Het was donker in het wijnbos. Het was er heel stil. De maan scheen door de bomen. Hij dacht eraan wat er allemaal verscholen kon zijn in de aarde.

Einde

"De indianen hebben vanwege hun nomadische levenswijze een enorme kennis van de natuur, en van de heilzame giffen van de natuur die zij in deze oorlog gebruiken. Wij zijn geraakt door deze giftige pijltjes, opdat wij ontwaken uit onze slaap en uit onze onwetendheid. Die natuur giffen van het oerwoud geven sterke hallucinaties en splitsen de persoonlijkheid, omdat het halve de enige overlevingskans is. Het hele zou fataal zijn. Alleen twee helften vormen het hele."

Hoofdstuk 1. Ik zie ik zie wat jij niet ziet
Hoofdstuk 2. Bakker Bons
Hoofdstuk 3. De Monniken
Hoofdstuk 4. één tegelijk
Hoofdstuk 5. Tussen vergetelheid en herinnering
Hoofdstuk 6. de blindengeleide vrouw
Hoofdstuk 7. een mislukte ontsnapping
Hoofdstuk 8. De Tuin
Hoofdstuk 9. De Boswachters
Hoofdstuk 10. Marie Huyana
Hoofdstuk 11. van slingerplant tot slingerplant

Hoofdstuk 1. Ik zie ik zie wat jij niet ziet

Bakker Bons, het mag weleens gezegd worden, hij werd koning van het hele land. Joost wilde geen koning meer zijn. Hij wilde boeken schrijven. Hij had het helemaal gehad met het koning zijn, want er kwamen telkens weer dingen bij die hij niet begreep. Bakker Bons was zijn beste bakker, en die had ook verstand van zaken. Bakker Bons nam toen het hele zaakje over. Hij zou bakker zijn en koning. Dit vond hij zelf een erg mooie combinatie. Het was een erg rustige man, die daardoor een heldere kijk op dingen had. Joost merkte van zichzelf dat hij nogal snel driftig werd, en dat zo soms dingen totaal uit de hand liepen. Dan ontspoorde de hele trein. Nee, Joost had rust nodig, grote rust.

Bakker Bons woonde in Bergen op Zoom waar hij zijn bakkerij had, en dat zou ook makkelijk tot zijn paleis gemaakt kunnen worden. Het was een hele grote bakkerij, bijna een boerderij. Diep onder de bakkerij was een grot, een rust grot zoals ze het noemden. Daar zou Joost voorlopig gaan wonen om helemaal tot rust te komen. Daar wilde Joost boeken schrijven over alles wat hij als koning had meegemaakt, geschiedenis boeken. Dat moest ook wel, voor het nageslacht, opdat er niet

dezelfde fouten gemaakt zouden worden. De mens moest leren van de geschiedenis. Joost zag dat als zijn grootste opdracht, en zo kon hij geen koning meer wezen. Hij had goed en groot vertrouwen in bakker Bons.

Joost kon het niet meer. Hij had het helemaal gehad. Hij werd gek van degenen die 'ik-zie-ik-zie-wat-jij-niet-ziet' spelletjes speelden. Het waren zieners, profeten, die tot het land waren gekomen, in lange paarse pijen met kappen. Je kon nooit hun gezichten zien. Ze verklaarden iedereen ziek en voor gek, behalve henzelf. Ze konden allerlei vreemde geestesziektes zien volgens hen, en ze vielen Joost er ook mee aan. Joost werd geheel belachelijk gemaakt. Dan zou je misschien denken : Maar waarom deed Joost daar niets aan, want hij was toch immers koning ? Maar zo eenvoudig was het niet. Dat kon dus niet zomaar. En waarom dan niet ? Dat kun je lezen in het verhaal. Luister maar.

Op een dag zat Joost te spelen met zijn staf op zijn troon. Er kwam ineens een zonderlinge monnik met een kap op de paleiszaal inrennen, en hij begon zotte dansjes te maken. Hij had verder geen pij aan. Hij was bijna naakt, en Joost moest direct zijn hand voor zijn gezicht doen. Wat deed die man vreemd. De man had ook een hele lange baard. 'Ik waarschuw u, koning !' riep de dwaze monnik schuimbekkend met een hele hoge stem alsof hij een krijtje had ingeslikt. Joost moest zijn vingers in zijn oren drukken. En wat er toen gebeurde ... Door de ruiten sprongen paarden, en op die paarden zaten monniken in paarse pijen met kappen, geheel bedekt. Je kon hun gezichten totaal niet zien. 'U bent ziek !' riepen de monniken, 'zwaar ziek. Wij hebben het gezien !'

'Maar ik ben helemaal niet ziek,' zei Joost. 'Ik voel me tamelijk goed. Ik kan nog steeds het land regeren, maar wie heeft jullie verteld dat jullie zomaar ongevraagd en onuitgenodigd binnen konden komen, en nog wel door de ruiten ? Het zal jullie flink betaald zetten. Wachters !' riep Joost.

'Je wachters zijn ook ziek,' zeiden de monniken, die inmiddels van hun paarden waren afgestapt, en daar maar stonden. Ze hadden aureolen om hun hoofd, en verdorde bloemen in hun handen. 'U bent deze bloemen,' zeiden de monniken.

Joost wilde verder geen woord vuil maken aan deze malloten. Hij bleef maar roepen : 'Wachters ! Komt er nog wat van !' Maar er kwam niemand.

'Buiten staan de karren, Joost,' zeiden de monniken. 'Daar zitten ze allemaal in. Het zijn gekkenkarren.'

Toen rende één van de monniken op

Joost af, en drukte zo een injectie naald in zijn arm.

Joost schrok wakker van deze nachtmerrie. Sindsdien zag hij het niet meer zitten, en had hij rust nodig. En helemaal toen die dag er een man tot het paleis kwam met dezelfde dingen. De man was een monnik en had een paarse pij en een paarse kap, en zei tegen Joost dat Joost gek was, zwaar ziek. Dat had de monnik wel gezien, maar Joost zag niks.

'Waar haalt u het allemaal vandaan ?' vroeg Joost.

Maar dat wilde monnik niet vertellen. De monnik deed er nogal geheimzinnig over. 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet,' zei de monnik telkens.

'Oh, je bent een ziener, een profeet,' zei Joost, 'een doemprofeet, van lik me versje, want eigenlijk zegt u niets nuttigs. U helpt ons hier niet mee, ook niet door allemaal zo wazig te doen. Zo kan ik het ook, jij oproerkraaier. Je zuigt het gewoon uit je duim, hè ? Heb je niets anders te doen ? Maar laat me raden : Je verdient bakken geld met deze kwakzalverij, kwakzalver-profeet. Je loopt geheel op muntjes, jij kauwgomballen-profeet, jukebox-profeet. Ga je moeder pesten.'

Maar toen zei de monnik iets waar Joost erg van schrok : 'Je staat op ons land. Je betaalt daarom landpacht, aan ons. Wij zijn de oorspronkelijke landbezitters. Je bent zwaar gek. Dat is niet mijn mening. Iedereen zegt het. Ze roddelen allemaal achter je rug. Ze willen een nieuwe koning.'

'Oh, en nog stoken ook,' zei Joost woest. 'En wie zegt dat het jullie land is ? Of heb je dat ook gezien in je glazen bol ? Man, je bazelt maar wat.' Maar Joost slikte even, en dacht aan zijn nachtmerrie. Iets verlammends kroop over hem heen.

'Ik heb zo mijn informatie en inlichtingen,' zei de monnik, zonder er al te duidelijk over te zijn, en daardoor raakte Joost nog meer in de war.

'U moet hier eigenlijk niet komen,' zei Joost.

'Het is mijn land,' zei de monnik. 'Jij betaalt mij huur. Ik ben de ware koning.'

'Wie zegt dat, en hoe weet je dat ?' vroeg Joost.

'Iedereen weet het,' zei de monnik. 'En iedereen roddelt erover.'

'Ik weet anders van niks,' zei Joost.

'Ze houden het geheim voor je,' zei de monnik.

'Ik geloof er niks van,' zei Joost. 'Vertrek nu onmiddelijk. Ik heb geen zin om nog langer naar dit gebazel te luisteren.'

'Ik vertrek niet !' riep de monnik. 'Jij vertrekt, nu !'

Joost wilde zijn wachters roepen, maar hij kreeg zijn kaken niet meer van elkaar, alsof ze met vreemde kauwgom waren vastgeplakt. Even leek het alsof de tijd stilstond. Alles duizelde voor Joost zijn ogen. Even later kwamen gelukkig zijn wachters, en die hebben de man verwijderd, maar Joost was niet meer hetzelfde. Dit soort dingen gebeurden te vaak. Joost begon zwaar overspannen te raken. 'Hoe is die man eigenlijk binnengekomen ?' vroeg Joost. Maar niemand had er een antwoord op.

Joost wilde er tussenuit. Er bleken meer van zulke monniken te zijn, en ze hadden hun eigen kloosters, ondergronds en bovengronds. Het was een bepaalde religie die geloofden dat het hun land was oorspronkelijk, en ze verdienden hun geld met deze kwakzalverij, met hun ingebeelde ziektes. Er viel niet met deze lieden te praten. Zij wisten het altijd beter, en velen geloofden in hen, eigenlijk steeds meer. Dat was ook omdat ze veel dreigden. Mensen sloten zich bij hen aan vanwege grote angst. En kinderen moesten er naartoe van hun ouders. Die hadden niets in te brengen. Joost was er helemaal klaar mee. Eigenlijk wilde hij geld geheel laten afschaffen, omdat hij zag dat er niet veel goeds door kwam. En zo werd bakker Bons ingeschakeld.

Hoofdstuk 2. Bakker Bons

Bakker Bons had een veel beter idee. Er moesten gewoon betere bakkerijen komen. Bakker Bons zou er wel de opleidingen voor geven. Hij had zoveel te vertellen, zoveel. Joost werd er altijd duizelig van als Bakker Bons erover sprak, maar dan op een goede manier. Bakker Bons zat zo vol met ideeën, grote ideeën. Joost was een driftkikker, die als hij niet oppaste zijn hele paleis kon afbreken. Hij kon niet tegen kritiek, en al helemaal niet tegen leugens. Dan kon hij woest worden. Vaak was dat lang erna. Het kon soms weken, zo niet maanden, doorgaan, dat hij zich aan iets ergerde, en dan de boel kort en klein sloeg. Hij kon niet met het verleden omgaan. Soms was het om iets van vele jaren geleden. Bakker Bons was heel rustig, altijd gematigd. Bakker Bons was altijd vol plannen. Hij had altijd wel een oplossing. Daar waar Joost het

niet meer zag zitten, daar zag Bakker Bons een pad. Bakker Bons was ook al veel ouder dan Joost. Bakker Bons was al een oude man. Bakker Bons was vroeger net zoals Joost.

Eigenlijk kwamen de monniken nooit ver. Ze maakten claims die ze niet hard konden maken, niet waar konden maken, en moesten het hebben van het domme geloof van mensen. Soms kochten ze mensen daarvoor om, en soms bedreigden ze mensen. Het was alles wat kwakzalvers deden. Maar lastig was het wel, als een lastige vlieg, en het had Joost moe gemaakt, alsof hij erdoor was gestoken, door deze vreemde vlieg.

Bakker Bons zei dat hij wel een middeltje had. En Joost mocht dus naar de rust grot onder de bakkerij van Bakker Bons, om daar tot rust te komen, en om zo de geschiedenis boeken te schrijven. Oh, Joost zou het zeker vermelden wat de monniken hem hadden aangedaan, en hoe het land op z'n hoede moest zijn voor deze leugenaars, deze kwakzalvers. Bakker Bons bakte taartjes, hele specialen, om Joost op te vrolijken, maar eigenlijk hielp niets. De tijd moest het leren. Deze dingen hadden tijd nodig, veel tijd.

Maar toen Bakker Bons op de troon zat moesten de monniken ook hem hebben. Ook hij werd voor gek verklaard, en de monikken lieten hem niet met rust. En eigenlijk kwamen er van de plannen van Bakker Bons helemaal niets terecht, en zo moest ook Bakker Bons vluchten naar zijn eigen rust grot. Joost was blij hem te zien.

'Joost,' zei de bakker. 'Dit kan zo niet langer. Die monniken denken dat ze alles kunnen zeggen en alles kunnen doen, en ik kan zo mijn werk niet doen.'

'Hoge bomen vangen veel wind,' zei Joost.

'Wat moeten we doen ?' vroeg bakker Bons.

Joost keek hem met grote verbazing aan, want dit was de eerste keer dat bakker Bons het zelf niet meer wist. Er was niets van al zijn plannen terecht gekomen. De monniken hadden overwonnen, zo leek het. Ook de wachters waren zwaar in de psychische problemen geraakt door de werken van de monniken.

'Ik ga niet meer terug,' zei Joost, 'veel te gevaarlijk.'

'Ik ook niet,' zei bakker Bons.

En steeds meer koninklijke wachters moesten vluchten tot de rust grot. Ze waren er allemaal erg aan toe. Zwaar waren ze gepest en geplaagd door deze

monniken, die altijd maar zeiden dat de wachters ziek waren, en dat het hele volk het wist en erover roddelde. Ze maakten daarmee de wachters ook daadwerkelijk ziek, als zelfvervullende profetie.

'Het is onmogelijk,' zei Joost. 'Die mensen zijn onmogelijk.'

'Het zijn geen mensen,' zei één van de wachters. 'Het zijn wolven, monsters. Ik heb het zelf gezien.'

'Vertel me meer,' zei Joost. Maar de wachter zweeg, alsof vreemde kauwgon zijn kaken op elkaar hield.

'We worden behekst, Joost,' zei een andere wachter. Ze mochten hem geen koning meer noemen van Joost. Ook bakker Bons wilde geen koning meer genoemd worden.

'Verschrikkelijke leugentreiteraars zijn het,' zei Joost. 'Vertel ons alles wat je weet.' Maar veel werd er niet gezegd, vanwege de vreemde, onzichtbare kauwgom die hun kaken op elkaar hield.

'Spoken,' zei bakker Bons. 'Ze rommelen met ons.'

'Ja, dit is niet normaal meer,' zei Joost. 'We zitten allemaal in zak en as door hen, die kauwgomballen-profeten.'

'Ha ha ha,' lachtte een wachter, maar keek toen weer sip.

Steeds meer wachters kwamen tot de rust grot. Ze konden bijna niet meer spreken. 'Laten we hier een nieuw rijk stichten, onder de grond,' zei Joost. 'Daarboven is het een verloren zaak.'

Gelukkig was de grot groot, zeer groot, reusachtig groot. Het zou vele volkeren kunnen herbergen. En je kon steeds dieper en dieper. Ja, de grot had duizelingwekkend veel verdiepingen.

'Dit is mijn paleis,' zei Joost weleens. Bakker Bons zag het allemaal niet meer zitten. Hij was blij dat Joost het allemaal weer een beetje overnam. Joost voelde zichzelf nog steeds verantwoordelijk, en voelde zich nog steeds een heel klein beetje koning. Hier kon hij opnieuw beginnen.

Maar het spreken ging steeds moeilijker door de onzichtbare kauwgom die hun kaken stijf op elkaar hield. En zo werd het een stille samenleving. Daarom vond men andere manieren uit om te spreken, zoals gebarentaal, maar ook dat ging niet erg goed.

De grot leidde tot prachtig ondergronds natuurgebied, dieper onder de grond, waar veel fruitbomen groeiden met bijzonder fruit. Telkens als ze wat van het fruit hadden genomen konden ze

wat spreken. Daarom werd het het sprekende fruit genoemd. Het leek wel alsof het onzichtbare kauwgom wat werd verdreven door het sprekende fruit. Maar veel zeggen konden ze niet. Ze vonden het fijn om op de rand tussen de grot en de natuur te wonen. De groep werd steeds groter maar op een gegeven moment stopte het. Joost kon vaak zijn zinnen maar half afmaken, en voelde zich daarom niet geschikt. Maar iedereen worstelde met dit probleem. Het maakte alles wel geheimzinnig, maar ook spookachtig.

'Wat is er van ons overgebleven ?' zei Joost vaak.

'Boven weten ze alles beter,' zei een wachter. 'Misschien moeten we het hen vragen.'

'Ik kan er niets aan doen,' zei Joost.
'Ik heb er niet om gevraagd. Ik heb mijn best gedaan.'

Hoofdstuk 3. De Monniken

En dieper en dieper gingen ze, dieper de ondergrondse natuur in, om de wonderlijkste dingen te zien en mee te maken. Ik zie ik zie wat jij niet ziet. Dat is wat ze vaak zeiden. Maar ze deden het om elkaar te helpen, om elkaar mee te trekken, in deze bijzondere wereld onder de grond.

Joost kon niet meer. Hij moest zich zien te redden met halve woorden. Alles was half hier, zoveel geheimen, maar hier wilde hij zijn. Hier moest hij zijn, om te overleven.

Ook bakker Bons kon niet meer. Wat was er van hen overgebleven ? Het halve, om hen te openen voor de verloren wereld. Daarboven was het hele namelijk een leugen.

En zo gingen ze verder. Bakker Bons had eigenlijk niets meer te vertellen, maar iets anders sprak tot hen. Het halve.

'Het is allemaal halfgebakken,' zei bakker Bons weleens, 'maar alles is beter dan een hele leugen.'

'Mmmm,' zei Joost. 'Ik begin de smaak te pakken hier. Dat halve smaakt goed, als de natuur. Het hele is een leugen.'

'Oh, verspil je woorden niet meer aan boven, want ze verdraaien alles en

gebruiken het tegen je, en het komt zo met een rotvaart tot je terug,' zei een wachter.

'Wijsheid,' zei Joost. 'Beneden is het ware leven.'

'Wijsheid,' zei een andere wachter.

'Wijsheid, wijsheid.'

'Oh, de wonderen van de natuur,' zei Joost, 'het fruit van het halve, wat een vruchtbaarheid.'

Ze konden niet meer vasthouden aan elkaar, maar alleen aan het halve, en hun woorden brokkelden af hoe dieper ze gingen, en hun woorden en gedachten gleden weg als water. En ze zagen het halve, en het genas hun harten.

Het halve was fruit, een fruit wat ze niet kenden. En ze aten van de boom en zagen elkaar niet meer, alleen nog het halve. En Joost werd gekroond met een kroon van dromen, en meer en meer werd hij de koning over zijn onwetendheid.

En Joost kwam tot een holle boom waar allerlei monniken met paarse pijen en kappen naar binnen gingen. En er waren ook hen die geen paarse pij en kap hadden, en de paarse monniken zeiden tegen hen : 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet. Jij ziet het niet, dus daarom ben je ziek.'

'Oh help,' dacht Joost. Ook hem werd toen een paarse pij en kap gegeven. Zo kon hij zich onder de monniken begeven om zo de holle boom binnen te gaan. In de holle boom moesten ze een trapje op wat leidde naar een zaal die vol zat met paarse monniken. Joost ging helemaal achteraan zitten.

Een paarse monnik deed het woord. 'Welkom, gij allen, gij zieners.' Toen ging hij weer zitten en kwam er een andere paarse monnik. 'Welkom, gij allen, gij zieners. Wat niet weet wat niet deert. Ik zie ik zie wat jij niet ziet, en daarom zijn jullie ziek, jullie allemaal.'

Een paarse monnik stond op in het publiek. 'Oh grote, paarse ziener, waarom zijn wij ziek ?' vroeg hij.

'Omdat jullie nog niet hebben gezien wat ik heb gezien, oh kleine paarse ziener,' sprak de monnik die helemaal vooraan stond achter een soort preektafel.

Toen zei de monnik in het publiek : 'Oh grote, paarse ziener, hoe kunnen wij worden als u ?'

Toen wees de prediker op een groot wit scherm achter hem. 'Kijk, oh kleine zieners, opdat gij grote zieners zult zijn, en gij genezen wordt van uw blindheid.'

Opeens verscheen er beeld op het scherm, prachtig zacht lichtend beeld van een zongewassen tropische natuur, vol met bomen van tropische vruchten. Perenbomen tussen de lianen, en andere soorten vruchten die op meloenen leken in allerlei kleuren : zacht oranje, wit, roze, allemaal zachte kleuren.

'Verrukkelijk !' riep de monnik in het publiek, en ook anderen begonnen te klappen.

'Kijk, dwazen !' riep de prediker, 'opdat gij wijs zult worden !'

Maar het beeld begon weer steeds witter te worden. 'Ik zie het niet !' riep iemand.

'Dan ben je ziek !' riep de paarse prediker.

'Dan ben ik dus ook ziek !' riep iemand.

'Ja, stekeblind, als je dat nog niet eens kunt zien !' riep de prediker.

Sommige monniken verlieten huilend de zaal. Joost wist niet hoe hij het had, en wreef in zijn ogen. Dat scherm was toch echt weer helemaal wit.

'En u daar, helemaal achterin,' zei de paarse prediker, 'wat ziet u ?'

Joost had al snel in de gaten dat de paarse prediker hem bedoelde.

'Tja, wat zal ik zeggen,' zei Joost. Hij dacht bij zichzelf : 'Laat ik maar gewoon wat verzinnen.'

'Ik zie een boot op het water tussen de bloemen,' zei Joost.

'Mis ! Jij stommeling !' bulderde de paarse predikant. 'Het is een indiaans natuurvolk. Jij stekeblinde imbeciel !'

'Oh ja, nu zie ik het ook,' zei Joost, die helemaal niets zag.

'Dat kun je niet zien,' zei de paarse predikant. 'Dat is onmogelijk.'

'Waarom is dat onmogelijk ?' vroeg Joost.

'Omdat je daar zit te zitten zonder lenzen, majoor !' bulderde de paarse predikant.

'Hoe krijg ik die lenzen ?' vroeg Joost.

'Die moet je kopen,' zei de paarse predikant, 'die moet je verdienen. Je moet ervoor werken.'

'Waar ?' vroeg Joost, 'en wat zijn dat voor lenzen ?'

'Het is een bepaalde druppel van een

vrucht,' zei de paarse prediker, 'maar kom maar mee.' De paarse prediker liep op Joost af, en greep hem ruw bij zijn arm, en schudde hem even door elkaar. 'Kom,' zei de monnik, en trok hem mee. Ze gingen toen het trapje af en de holle boom uit. De monnik trok hem toen de omliggende natuur in.

'We hebben het niet zo op blinden,' sprak de monnik. 'Ze maken nogal veel stuk.'

Joost werd ergens een stal ingedrukt.
'Wat moet ik hier doen ?' vroeg Joost.
Het was aan de rand van weilanden.

'Imbeciel,' zei de paarse predikant. 'Jij weet ook niks, hè. Mores zouden ze je moeten leren. Dat zijn de ongeschreven regels waar je stekeblind voor bent. Je hebt nog niet geleerd tussen de regels door te lezen. Je hebt nog niet geleerd elke steen om te draaien, en achter elk boomblad te kijken. Je hebt eigenlijk nog niks geleerd. Je bent niet alleen stekeblind, maar ook stekedoof. Zwaar ziek ben je, en een levensgevaarlijke gek. Jij bent helemaal geen paarse monnik.'

En toen begon de woedende predikant de pij en de kap van Joost af te scheuren. 'Je weet wat je te doen staat !' bulderde de woedende predikant, en rende weer terug het bos in, terwijl hij nog nariep : 'Waag het niet om nog terug te komen !'

Joost zuchtte. Waar was hij toch terecht gekomen. En wat moest hij in de stal doen ? Hij wist niks.

Telkens als er paarse monniken langs de stal liepen dan gniffelden ze, of lachten ze hem uit, of riepen dat hij ziek was of gek. Als Joost om opheldering vroeg zeiden ze hem niks. Hij wist niet wat hij in de stal moest doen, en op een gegeven moment werd hij zo boos dat hij terug het bos inging om op zoek te gaan naar die vrucht waarvan de sapdruppels lenzen waren, waar de paarse prediker het over had. 'Waar ben ik toch eigenlijk mee bezig ?' vroeg Joost zichzelf af. Maar al snel werd hij ergens door een paarse monnik gegrepen, en ergens de weilanden ingeduwd. 'Kom hier niet meer !' zei de paarse monnik woest.

Toen begon Joost maar door de weilanden te slenteren. Ergens bij een boerderij klopte hij aan, en toen ze open deden begon hij zijn verhaal te vertellen. Ze lachten hem gewoon uit. 'Vruchten waarvan de sapdruppels lenzen zijn ?' lachte de boer. 'Is dat een grap ? Of ben je aan de drugs ofzo, of ontsnapt uit het gekkenhuis ?'

'Geen grap,' zei Joost, en hij zou al helemaal niet vertellen dat hij koning was, want dan waren helemaal de poppen aan het dansen. 'Waarschijnlijk ben je nog nooit in het bos geweest,

oude boer,' zei Joost beledigd. 'Er gebeuren daar dingen die het daglicht niet kunnen verdragen.'

'Wij gaan daar elke zondag naartoe voor een wandelingetje,' zei de boer, 'en wij hebben nog nooit zoiets meegemaakt. Je bent wel een halve gare, zeg. Er is daar wel een monniken klooster, maar die doen geen vlieg kwaad. Ze hebben daar een kruidentuintje en een fruittuin, maar geen belachelijke dingen waar jij het over hebt.'

'Oh,' zei Joost, 'nou, dat komt dan goed uit. Ik zie ik zie wat jij niet ziet, dus jij bent ziek, niet ik. Stekeblind ben je, oude boer, oude geit.'

'Nee, nee,' lachte de boer. 'Zo werken die dingen niet. Je ziet ze vliegen. En dat is de waarheid.'

'Het is een halve waarheid, en dus een halve leugen,' zei Joost, 'maar ik zie al wel dat je niet tussen de regels door hebt leren lezen, luilak. Nooit opgelet op school zeker. Je hebt nog niet geleerd elke steen om te keren en achter elk boomblad te kijken. Je bent niet alleen stekeblind, maar ook stekedoof. Zwaar ziek ben je, en een levensgevaarlijke gek.'

De boer begon nog harder te lachen. 'Nou, je hebt anders wel praatjes,' zei hij.

'Ja, van de paarse monniken geleerd,' zei Joost. 'Verbale zelfverdediging.'

'Ach, die paarse monniken zijn de lieve vrede zelve,' zei de boer. 'Die praten zo niet, en die doen geen vlieg kwaad.'

'Waarom ga jij er dan niet eens naartoe ?' vroeg Joost. 'Dan kun je daar een voorbeeld aan nemen.'

'Wij gaan maandelijks naar hun diensten,' zei de boer.

'Nooit iets opgemerkt ?' vroeg Joost.

'Nooit,' zei de boer. 'Allemaal ouwe jongens krentebrood.'

'Misschien ben je wel één van hen,' zei Joost. 'Het maakt je verdacht.'

'Ikke niet,' zei de boer. 'Ik heb wel andere dingen te doen. Ik ben een drukke boer.'

'Dus als ik het goed begrijp kun je mij niet helpen met dat speciale vruchtensap,' zei Joost.

'Nee, helaas,' zei de boer. 'Maar ik wens je veel geluk op je zoektocht.'

En toen is Joost maar weer verder gegaan, en klopte bij meerdere boerderijen aan, maar overal was er hetzelfde liedje.

'Zeg, ik laat me niet telkens beledigen,' zei Joost tegen zichzelf. 'Monniken en boeren, allemaal één pot nat.'

Hij liep verder de weilanden in, langs sloten en over allerlei kronkelende paadjes. Opeens zag hij een groep monniken in de verte met zwarte pijen en kappen. Ze waren gewapend. In snelle pas kwamen zij op hem af. Sommigen waren ter paard. 'Halt,' zei er één. 'Waar gaat de reis naartoe ?'

'Ik heb geen idee,' zei Joost, 'jullie misschien ? Want jullie schijnen altijd alles beter te weten.'

'Dat is hem,' zei een andere zwarte monnik. 'Zo, zo,' zei de ene monnik weer. 'Je hebt wel praatjes. Weet je dan niet dat je hier helemaal niet mag zijn ?'

'Hoe moet ik dat allemaal weten ?' zei Joost geïrriteerd. 'Jullie weten toch alles beter ? Wat heb ik nog in te brengen dan ? Ik ben toch ziek in jullie ogen ? Ik mocht al niet in het bos zijn, en nu ook niet in de weilanden ? Ik moet een plaats hebben waar ik kan bestaan. Je kan niet zomaar van alles zeggen dat ik nergens mag wezen. Kom nou.'

'Je hebt wel babbels,' zei de zwarte monnik. 'En ja, je hebt gelijk. Je bent zwaar ziek, maar niet alleen dat. Je bent ook een levensgevaarlijke gek. U ziet niet de dingen die wij zien, dus u bent levensgevaarlijk, een bedreiging voor de samenleving. Daarom moet u opgesloten worden, in hechtenis genomen worden.'

'Ik kan niet alles hebben,' zuchtte Joost. 'Ik kan het gewoon niet winnen. Kom ik in een adoptie gezin terecht ofzo ?'

'Nee,' zei de zwarte monnik ter paard. 'Veel erger. U zou een gevaar vormen voor het gezin, want u bent stekeblind en stekedoof. Dat hebben ze ons verteld. We hebben u eindelijk gevonden. U bent zowel een gevaar voor de samenleving als uzelf, dus daar zijn weer andere plaatsen voor.'

'Ja, en u gelooft dat allemaal zomaar wat ze tegen u gezegd hebben ?' vroeg Joost. 'Zo kun je wel aan de gang blijven, maar goed, volgens hen heb ik ook een sapje nodig wat als een lens dient in mijn ogen om het dan wel te kunnen zien, zodat ik net zoveel kan zien als jullie. Waar is dat sapje dan ?'

De zwarte monniken keken elkaar aan en begonnen toen te lachen. 'Wie heeft dat gezegd ?' vroegen ze. 'Je ziet ze vliegen. Een sapje ? Ja, dank je de koekkoek. Daar hebben we allemaal geen tijd voor. Wij zijn van het hoogste gezag.'

'Die paarse monniken zeiden het,' zei Joost, 'in het bos. Ik mag gek wezen als het niet waar is.'

De zwarte monniken begonnen nog harder te lachen. 'U ziet spoken. Er zijn inderdaad paarse monniken in het bos, maar die houden zich niet met dat soort dingen bezig. U ziet dingen die er helemaal niet zijn. Wij zien dingen die er wel zijn, en die u niet ziet, dus bent u ziek, gek en levensgevaarlijk. De gevangenis is waar u thuishoort.'

'Wow, ja zo kan ik het ook,' zei Joost woest. 'Misschien worden er dingen voor u achtergehouden ? U bent niet goed op de hoogte van dingen die in het bos gebeuren schijnt wel weer. Die paarse monniken zijn niet goed snik.'

'Dat is verdachtmaking,' zei de zwarte monnik ter paard. 'Dat is ook een symptoom van uw ziekte. Wij weten alles van het bos af.'

'Ik weet het,' zei Joost. 'Jullie weten alles, en altijd alles beter.'

'Precies,' zei de zwarte monnik ter paard. 'Dus val onze professie niet aan. En nu meekomen.'

Joost werd in de boeien geslagen en moest mee. Hij was gearresteerd. Ze namen hem mee naar een dorpje aan de rand van de weilanden, waar een gevangenis gebouw stond. Daar kreeg hij een cel. Tot zijn grote verbazing zat bakker Bons in de cel naast hem. 'Hoe ben jij hier gekomen ?' vroeg Joost verbaasd. Maar bakker Bons sprak niet. Hij zat op zijn bed en bleef maar voor zich uit staren. 'Wat hebben ze met je gedaan ?' vroeg Joost. Maar weer geen antwoord.

'We zitten in hetzelfde schuitje,' zei Joost.

Hoofdstuk 4. één tegelijk

'Ze spelen hier allemaal dezelfde spelletjes,' zei Joost, 'van ik zie ik zie wat jij niet ziet, dus ben je ziek en gek, en levensgevaarlijk, en van jij ziet jij ziet wat wij niet zien, dus ben je ziek en gek, en levensgevaarlijk, gewoon hoe het hen uitkomt. Zij zijn hier de wet en de maatstaf, en die klopt van geen kanten.'

Bakker Bons zei niets, en staarde nog steeds voor zich uit.

'Ik ben blij dat ik jou in ieder geval weer ben tegengekomen. Alleen is maar alleen, maar het is zeer zeker niet in de

beste omstandigheden,' zei Joost. 'Maar dat verhaal van dat sapje van een bepaalde vrucht als lenzen, dat sprak me wel aan. Ik weet alleen niet waar ik het zou kunnen vinden. Die paarse monniken zeiden dat ik het moest hebben, anders zou ik ziek, gek en blind blijven, maar de zwarte monniken zeiden het tegenovergestelde, en dat ik ze zie vliegen. Zij maken zelf mensen ziek. Om gek van te worden. Ze hebben je wel te pakken gehad. Je zit daar als een robot.'

Plotseling keek bakker Bons hem strak aan, en sprak : 'Ik heb van dat sapje, dat sapje, ge... gedronken, en i... ik h... h....heb het als lenzen op mijn ogen.'

'Wat valt er te zien ?' vroeg Joost. 'Iets bijzonders nog ?'

'Nou,' zei bakker Bons. 'Ik z... z... zal je er dit van zeggen : Het is w.... w.... wonderlijk. I.... i... ik kan door alles heenkijken. I... i... i... i.... ik zie dingen die jij niet kan zien, en ik z... zie ook dat je ziek bent.'

'Goeie genade !' riep Joost. 'Begin jij nu ook al ?'

N.... nee hoor,' zei bakker Bons. 'W.... waar heb je het over ?'

'Dat zei je net,' zei Joost woedend, 'dat ik ziek zou zijn.'

'Helemaal niet,' zei bakker Bons. 'Je moet geen dingen gaan lopen verzinnen.'

'Wat hebben ze je gegeven !' foeterde Joost. 'Je bent totaal jezelf niet meer. Je weet van voren niet meer dat je van achteren leeft. Gaan we elkaar nu ook met scheve ogen aankijken ?'

Toen staarde bakker Bons weer strak voor zich uit en zei niets meer.

'Wat staat me te wachten ?' vroeg Joost zich af. 'Misschien word ik wel net als hem.'

Plotseling kwam er een dikke donkere vrouw binnen. 'Nou, ik wil hem wel adopteren hoor,' foeterde ze naar een zwarte monnik die de gevangenis bewaakte. 'Ik heb wel erger meegemaakt. Ze zijn echt niet levensgevaarlijk hoor. Ik weet wel raad met blinden. Oh, is dat hem ?'

En zo ging Joost toch nog met een adoptie moeder mee. 'Ze zeiden dat ik een gevaar zou zijn voor een adoptie gezin,' zei Joost.

'Een gezin, ja,' zei de vrouw. 'Maar niet voor mij. Ik ben er speciaal voor opgeleid.'

'Als blindengeleide ofzo ?' vroeg Joost.

'Juist ja,' zei de vrouw.

'Vertel me over het sapje,' zei Joost. 'Is het waar of is het niet waar ?'

'Het is waar,' zei de vrouw, 'maar het splijt je persoonlijkheid. De ene helft weet nauwelijks iets van de andere helft.'

'Waar is dat voor nodig ?' vroeg Joost, die direct aan bakker Bons dacht.

'Het is het geheim van het zien,' zei de vrouw.

'Ik wil het wel proberen,' zei Joost, 'want anders word ik gek. Ik word doodziek van dit vage gedoe allemaal.'

'Goed,' zei de vrouw, 'wacht even hier.' Toen liep ze de keuken in. Even later kwam ze weer terug met een drankje. Het zag er glinsterend geel en oranje uit, als een natuurdrankje, vers geperst. 'Dit moet gedronken worden en je kan een druppeltje ervan gewoon op je oog doen als lens,' zei de vrouw.

Joost nam een slokje en nam toen een druppeltje eruit om op zijn oog te leggen. 'Wonderbaarlijk,' zei Joost, 'ik kan door alles heenkijken.'

'Het werkt maar even,' zei de vrouw, 'en daarna ben je het weer vergeten.'

'Wat heb ik er dan aan ?' vroeg Joost.

'Wat ?' vroeg de vrouw.

'Als ik alles weer vergeet, van dat sapje, dat ik door alles heenkeek,' zei Joost.

'Oh dat,' zei de vrouw. 'Anders is het te sterk. Het moet voortdurend afgeremd worden, anders zou het je vernietigen. Maar daar zorgt het sapje wel voor. Het is een heel slim sapje. Daarna weet je het allemaal weer. Het is zoiets als slapen en waken. Het wisselt zichzelf af. Het is een onderdeel van je oog immunologie. Je moet een beetje het ritme leren kennen, en dan raak je er wel aan gewend.'

'Interessant,' zei Joost. 'Maar die monniken dan ? Gaan zij nog protesteren, of zullen ze me eindelijk aanvaarden ?'

'Die monniken zijn stapelgek,' zei de vrouw. 'Ze zijn ergens in vastgegroeid, en zullen je nooit accepteren. Zij zullen nooit met je op één lijn staan. Als je komt waar zij waren zullen zij al weer ergens anders zijn. Ze zullen nooit aan je toegeven. Het is hen niet te doen om waarheid, maar om autoriteit, en dat doen ze door groot bedrog. Ze proberen je altijd weer een rad voor de ogen te draaien, en je kan het nooit goed doen. Ook al heb je de antwoorden goed, dan zullen ze het altijd blijven ontkennen.

Dat is hun aard. Het zijn geen pelgrims, zie je. Ze groeien niet. Ze komen niet verder, maar gaan eerder achteruit.'

'Bedankt voor de uitleg,' zei Joost dankbaar, 'en bedankt dat u mij daar heeft weggehaald. Maar waarom is bakker Bons daar nog steeds ?'

'Ik weet het niet,' zei de vrouw.

'Hij deed vreemd tegen me,' zei Joost. 'Hij zei dat hij van het sapje had genomen, en hij kon alles zien, ook dat ik ziek was, en daarna was hij het weer vergeten. En hij bleef maar vreemd voor zich uit staren.'

'Vreemd,' zei de vrouw. 'Misschien hebben ze hem iets anders gegeven.'

'Is hij nog te helpen ?' vroeg Joost.

'Dus er zitten daar nog bekenden van jou ?' vroeg de vrouw.

'Ja, in ieder geval onze bakker, bakker Bons, en misschien dat er nog wat wachters zijn,' zei Joost. 'We moesten allemaal vluchten voor de monniken, en toen zijn we elkaar uit het oog verloren, maar toen ik werd opgepakt kwam ik in ieder geval weer in aanraking met bakker Bons.'

'Ik kan er maar één tegelijk redden,' zei de vrouw.

Hoofdstuk 5. Tussen vergetelheid en herinnering

'Ik zie ik zie wat jij niet ziet,' zei de donkere vrouw.
'Moet ik daar weer een sapje voor drinken ?' vroeg Joost.
'Nee,' zei de vrouw.

'Wat dan ?' vroeg Joost.
'Dat is het grote geheim van de smid,' zei de vrouw.
'En ben ik dus nog steeds ziek in jouw ogen ?' vroeg Joost.

'Ja, heel, heel ziek,' zei de vrouw.
'Maar je bent hier op het juiste adres. Bij het medicijn.'

'Moet ik ervoor oppassen ?' vroeg Joost.
'Voor dat medicijn. Maakt het me misschien nog zieker ?'

'Soms doen medicijnen dat,' zei de vrouw.
'Eerst nog zieker worden om daarna echt goed gezond te worden, als een

soort aanloopje nemen. Het medicijn opent een oorlog dan, dus dan is er eerst even wat meer ziekte. Het is dan hard tegen hard.'

'U bent een wijze vrouw,' sprak Joost.
'Ik was eens koning van een land, maar ik heb het land verloren aan de monniken.'

'Nee, niet verloren,' zei de vrouw. 'Eerst doet het medicijn je meer verliezen, opdat je het later beter kan winnen.'

'Gelukkig maar,' zuchtte Joost.

De vrouw nam hem even in haar armen.

'Wat is het medicijn ?' vroeg Joost.

'Kom maar mee,' zei de vrouw. Ze leidde hem naar haar slaapkamer. Aan beide kanten stonden bedden. 'Veel slapen,' zei de vrouw. 'Dan zul je dromen dromen.'

Joost keek haar verbaasd aan. Ze omhelsde hem weer.

'Die bakker, hè ?' vroeg ze. 'Wat bakte hij allemaal ?'

Maar Joost had plotseling geen kracht meer om te spreken. Het was alsof onzichbare kauwgom zijn kaken stijf op elkaar hield. 'Bi... bi.... bibel.... bibelebonse bakker,' stamelde Joost, terwijl hij zich heel zwak voelde, en op een bed neerplofte. Hij voelde zich heel duizelig en slaperig. Het leek wel alsof dromen en werkelijkheid gemengd werden.

'Oh dat,' zei de vrouw. Haar stem echode door zijn hoofd heen.

Toen viel Joost in slaap. Het was alsof hij in een donkere zee weggleed. De zee was vol met zeenatuur. Zoveel planten die hij niet kende. En hij gleed dieper en dieper, en het werd donkerder en donkerder. Iets draaide er in hem. Het was als een droom. Maar ook daar gleed hij van weg. Alles vergat hij, en kwam tot zijn andere helft. Hij werd wakker in zijn cel. Was alles maar een droom geweest ? Of droomde hij nu. Hij begon weer dingen te herinneren langzaam, heel langzaam. Bakker Bons was in de cel naast hem. Die sliep. Joost zuchtte. Wat hadden ze hem gegeven ? Wat hadden ze met hem gedaan ?

Hij kon niet meer slapen, en bleef maar denken, over wat er gaande was. Hij bleef maar voor zich uitstaren. Na een paar uur werd ook bakker Bons wakker.

'Waar zijn we ?' vroeg Joost.

'De monniken,' zei bakker Bons. 'Ze hebben ons goed te pakken.'

'Ja, maar wat zijn ze ?' vroeg Joost.

'Ik zie ik zie wat jij niet ziet,' zei bakker Bons.

'Hè, houd op,' zei Joost.

'Het is een systeem,' zei bakker Bons. 'Het splitst ons op, zodat we zien, maar de ene helft kent de andere helft niet.'

'Dus we zitten gevangen tussen twee helften ?' vroeg Joost.

'Ik denk het wel,' zei bakker Bons.

'Hoe kunnen we het overbruggen ?' vroeg Joost.

'Dat kan niet,' zei bakker Bons, 'want dan worden we blind. De twee helften zijn het geheim van het zien.'

'Maar volgens de monniken zijn we blind, of zien we teveel, zien we ze vliegen,' zei Joost.

'Ja, zij zijn de andere helft die de ene helft niet kent,' zei bakker Bond. 'Zij zullen altijd ontkennen.'

'Dat zei die vrouw ook,' zei Joost.

'Welke vrouw ?' vroeg bakker Bons.

'Ach, laat maar,' zei Joost.

Hoofdstuk 6. de blindengeleide vrouw

'En de wachters, zijn die hier ook ?' vroeg Joost.

'Allemaal,' zei bakker Bons. 'We wachtten allemaal op jou.'

Toen werd Joost weer wakker in de armen van de donkere vrouw.

'Het s... sapje,' stamelde Joost.

'Ik zie ik zie wat jij niet ziet, en daarom ben jij ziek,' fluisterde de vrouw, 'blind zogezegd. maar laat mij je persoonlijkheid splijten, opdat jij het ook kunt zien.'

'Dat doet het sapje, hè ?' vroeg Joost. 'Van welke vrucht is het eigenlijk ?'

'De vrucht van de paarse en zwarte monnikenboom,' zei de vrouw.

'Mmmmm,' zei Joost. 'Wat zouden we moeten beginnen zonder die paarse en zwarte monniken vrucht ?'

'Zonder dat zou je nooit tot mij zijn

gekomen,' zei de vrouw.

'En wie bent u ?' vroeg Joost.

'De blindengeleide vrouw,' sprak de vrouw. 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet. Maar het gaat niet alleen maar om het sapje. Ik ben het medicijn.'

'U ?' vroeg Joost.

'Ja,' zei de vrouw. 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet. Daarom ben je hier. Ik ben de blindengeleide vrouw.'

'Dus u bent een zieneres of profetes ? Of hoe moet ik me dat voorstellen ? U bent toch niet één van de monniken, hoop ik ?' vroeg Joost.

'Nee,' zei ze. 'Ik ben geen monnik, maar een pelgrim. Ik ben van het indiaanse natuurvolk. Wij zijn nomadisch. Wij trekken altijd verder. De monniken zijn zakenlieden. Ze bouwen hun stadjes en hun zaakjes, hun kloostertjes en gevangenisjes, en daar blijft het bij. En dan spelen ze profeetje, van ik zie ik zie wat jij niet ziet, dus ben je ziek, en moet je hun medicijnen kopen om er beter van te worden, of je moet er hard voor werken. Maar in wezen maken ze je alleen maar zieker en zieker, zodat ze nog meer aan je kunnen verdienen. Doemprofeten zijn het, maar dan van het leugenachtige soort, die je de vernietiging inliegen. Vuilnisprofeten zijn het, die je altijd hun rotzooi proberen te verkopen. Ze verkopen hun ziektes. Het zijn projecterende profeten met balken in hun ogen die het willen ruilen voor jouw splinter. Rammelende dronkelappen zijn het. Dronken profeten aan de kusten van het niemandsland.'

'Maar waarom woont u hier dan nog ?' vroeg Joost.

'Ik moet wel,' zei de vrouw. 'Want anders zou mijn andere helft niet kunnen bestaan, en dan zou ik niet zien. Mijn andere helft woont diep in de natuur, bij de natuurvolkeren, de nomadische natuurvolkeren.'

'Hoe kom ik daar ?' vroeg Joost.

'Door het medicijn,' zei de vrouw. 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet. Je bent blind en ziek, maar twee helften maken je heel.'

'Vertel me meer over het medicijn,' zei Joost slaperig en dromerig. Hij leek weer weg te zakken, en werd weer wakker in zijn cel, naast de cel van bakker Bons.

'Slaapkop,' zei bakker Bons.

'Ik heb een vrouw,' zei Joost, 'een blindengeleide vrouw.'

'Iedereen hier,' zei bakker Bons.

'Vertel me meer over het medicijn,' zei Joost.

'Ik zie ik zie wat jij niet ziet,' zei bakker Bons.

'Zeg op dan,' zei Joost.

'Het is een oorlog tussen de pelgrims en de monniken, tussen de indianen en de monniken dus,' zei bakker Bons. 'De indianen hebben vanwege hun nomadische levenswijze een enorme kennis van de natuur, en van de heilzame giffen van de natuur die zij in deze oorlog gebruiken. Wij zijn geraakt door deze giftige pijltjes, opdat wij ontwaken uit onze slaap en uit onze onwetendheid. Die natuur giffen van het oerwoud geven sterke hallucinaties en splitsen de persoonlijkheid, omdat het halve de enige overlevingskans is. Het hele zou fataal zijn. Alleen twee helften vormen het hele. Zo zijn ook de monniken een hele sterke hallucinatie, een heel sterk gif, wat de indianen gebruiken. Eerst wordt je zieker, blinder en dover, maar uiteindelijk is dat de weg tot de genezing, want het is een bijeffect van de oorlog, en die moet gestreden worden.'

'Maar waar is de strijd dan tegen ?' vroeg Joost.

'Tegen de onwetendheid,' zei bakker Bons. 'Het is de strijd voor ontwaking.'

'En voor ontwaking moet je eerst slapen,' zei Joost.

'Precies,' zei bakker Bons. 'De twee helften mogen niet teveel van elkaar weten.'

'Heel filosofisch,' zei Joost. 'Dat verklaart een hoop. Maar hoe komen we daar, in die diepere natuur ?'

'Ik zie ik zie wat jij niet ziet,' zei bakker Bons. 'En daarom ben je blind en ziek, en heb je een blindengeleide vrouw nodig. Die heb je inmiddels. Dat is het medicijn, en dat is het pad.'

'Goh, ik dacht toch echt dat ik voor iets anders was ingehuurd,' zei Joost.

'Het leven kan soms vreemd lopen,' zei bakker Bons.

'Dat kun je wel zeggen, ja,' zei Joost. 'Heel vreemd, heel vreemd.'

'Dus we zijn vergiftigd ?' vroeg Joost.

'Door het oerwoud,' zei bakker Bons, 'maar om ons te beschermen tegen grotere gevaren. Het is een oorlog, en de oorlog gebruikt strategie, om te overleven.'

Joost zuchtte. 'Ik weet niet wat ik moet geloven,' zei Joost, 'maar je bent een

vriend uit duizenden, en die vrouw ook.'

Hoofdstuk 7. een mislukte ontsnapping

'Ik zie ik zie wat jij niet ziet,' fluisterde de donkere vrouw.
'Een gif, opdat je het ook zult zien.'

'Een krachtig natuur-medicijn,' zei Joost. 'Ik ben gespleten in helften.'

'Ik ook,' zei de vrouw. 'Mijn andere helft leeft diep in de natuur.'

'Ik wil haar leren kennen,' zei Joost.

Ze begon te lachen. 'Ze houden niet van indringers,' lachte de vrouw. 'Voor je het weet hebben ze een giftig pijltje in je wang geschoten, en lig je op de grond te schuimbekken.'

'Oh, een onontdekte stam zonder enig contact met de buitenwereld ?' vroeg Joost.

'Welke buitenwereld ?' vroeg de vrouw. 'De buitenwereld is slechts een gif wat ze gebruiken.'

'Ha ha,' zei Joost, 'dus alles is een hallucinatie ?'

'Maar natuurlijk,' zei de vrouw. 'Wat dacht je dan dat het was ?'

'Lieve help,' zei Joost, 'dus we zijn al heel diep in het oerwoud ?'

'Ja jongen,' zei de vrouw. 'Dat pijltje heb jij allang in je wang gehad.'

'Dus nu moet ik nog ontwaken ?' vroeg Joost.

'Ja,' zei de vrouw.

'Maar hoe ?' vroeg Joost.

'Ken je de bibelebonse pap ?' vroeg de vrouw.

'Eh, ja,' zei Joost.

'En de bibelebonse wijn ?' vroeg de vrouw.

'Eh, ja ook,' zei Joost.

'Neem er wat meer van,' zei de vrouw.

'Ik raak al overspannen als ik er aan denk,' zei Joost. 'Ik word er gek van. Ik moet er niet aan denken.'

'Heeft het je gespleten ?' vroeg de vrouw.

'Ja, daar ligt mijn verleden,' zei Joost, 'mijn mislukte koningschap, aan diggelen geslagen door de paarse en zwarte monniken.'

'Het is dus een pijnlijke, gemengde herinnering,' zei de vrouw.

'Eh, ja,' zei Joost, 'dat kun je wel zeggen.'

'En de bibelebonse bakker ?' zei de vrouw.

'Dat is een goede vriend,' zei Joost.

'Die kan je leren van de bibelebonse pap en de bibelebonse wijn te nemen,' zei de vrouw.

'Zo ontwaak ik tot de diepere wildernis ?' vroeg Joost.

'Precies,' zei de vrouw.

'Dat is alles wat ik wil,' zei Joost. 'Ik heb rust nodig en studie. Ik wil de diepere natuur leren kennen, de diepe geheimen en orakelen van het oerwoud.'

'Komt voor de bakker,' lachte de vrouw. 'Het oerwoud is in je hoofd, Joost. Het zijn de giffen van het oerwoud, heilzame, strategische giffen.'

'Wat een weldaad,' zei Joost. Maar hij had een waas in zijn hoofd. Telkens wist hij niet of hij nu droomde of waakte.

'Ik zie ik zie wat jij niet ziet,' zei bakker Bons.

Ze zeiden dat vaak, zowel de bakker als de vrouw. De bakker was de blindengeleide bakker. In de cel schreef Joost verder zijn geschiedenisboeken. Ook de vrouw en de bakker werden natuurlijk volop genoemd. Zij waren een groot bibelebons geheim van overleving. Ook de vrouw was een doorgewinterde, ervaren bibelebonse bakker.

Een deel van zijn leven bracht Joost dus door in deze gevangenis, en ook de monniken bleven tegen hem zeggen : 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet, en daarom ben jij blind en ziek, een levensgevaarlijke gek, en daarom hoor jij achter het hek. Als een roofdier in het enge bos, verscholen achter de bomen, daar waar de kinderen niet mogen komen.'

Elke dag weer kleineerden ze hem met hun uitspraken, belediging op belediging. En Joost noteerde het in zijn

geschiedenisboeken. Hij kon geen koning meer zijn van het volk. Maar hij kon wel schrijver zijn voor het volk. Maar ja, waar was het volk, en wie zouden zijn boeken lezen ? En zo schreef en schreef hij maar, en soms stalen de monniken weleens wat weg. Hij had weleens het gevoel alsof hij voor niets werkte. Maar hij hield zich vast aan het spreekwoord : 'Wie zaait zal ook oogsten.'

Hij had slopende gevechten in zijn gedachten met de monniken, maar hij kon niets doen. Hij zat een groot gedeelte van de dag vast, tenzij hij bij de vrouw was. Hij wilde naar de wilde natuur, en besefte dat hij er al in was. Hij moest tussen de regels doorlezen, elke steen omdraaien, en achter elk boomblad kijken. Vaak kon hij alles doorzien, maar vaak ook niet, en dan zonk hij weg. Vaak voelde hij zich als een overboord geslagene, door de storm, wegzinkende in de dieptes van de zee, maar dan zag hij de verborgen natuur van de zee, die hem ook weer inspireerde. Eigenlijk was hij niet opgesloten, maar hij was vrij. Er was zoveel ruimte tussen zijn twee helften, oneindige, veelkleurige ruimte. Hij kon het pad zien. En hij zag, hij zag, wat anderen niet zagen.

'Je ziet ze vliegen,' zeiden de monniken vaak, vooral ook als ze weer in zijn geschiedenisboeken hadden lopen lezen. Hij wilde niet dat ze er aan zouden komen, maar ze deden het toch, en scheurden soms stukken weg. Ze werden er hebberig van. Dat konden ze weer mooi doorverkopen als hun eigen.

Joost had een pesthekel aan de monniken, maar wat kon hij doen ? Het drukte zwaar op hem, en verlamde hem. Hij was zwaar vergiftigd. Elke dag treiterden ze hem en probeerden hem te verwarren.

Op een nacht vielen er een heleboel bakkers de gevangenis binnen. Het waren de bibelebonse bakkers. Er was even een flink gevecht, maar toen moesten de monniken het echt opgeven. Er was toen een grote uittocht uit de gevangenis, en uit het gebied van de monniken. Ook Joost, bakker Bons en vele wachters werden bevrijd. Het was een grote optocht. De bibelebonse bakkers hadden deze inval lang voorbereid. Ze kwamen met hun vele wagens en paarden, en er werd veel muziek gespeeld. Ze waren gekomen met vele schepen. Joost wist niet van waar. De bakkers hadden het laatste woord, zij die alles mengden, niet de monniken. De schepen van de bakkers stonden aan de kant van een grote rivier. Ook Joost en de anderen gingen een schip op.

Joost wist niet of hij droomde of dat het echt was, maar het was zo prachtig. Overal waren er lampionnen, als een lampionnen optocht, een lampionnen

uittocht. Hij hoopt maar dat hij niet even later wakker zou worden in zijn cel, dat het allemaal maar een droom was geweest, alhoewel hij er nog steeds niet achter was of zijn cel nu wel of niet een droom was. Hij wist al zo'n lange tijd niet of hij nu wakker was of sliep. En bestond wakker zijn wel, of was alles gewoon een droom, een hallucinatie, door de heilzame giffen van het oerwoud ?

In ieder geval was hij blij dat de bibelebonse bakkers gekomen waren, dat ze hem niet in de steek hadden gelaten. Het was een lange tocht op het schip. Als hij sliep was hij weer bij de donkere vrouw. Toen ze op volle zee waren merkte Joost dat er veel schepen waren van monniken. De monniken waren overal. Spoedig begon Joost te beseffen dat ze niet ver zouden komen. Ook waren de schepen van de monniken veel groter dan de schepen van de bibelebonse bakkers. De moed zonk Joost in de schoenen. Ook op zee waren de zwarte monniken. Al snel werden ze omsingeld door een vloot van de zwarte monniken, en moesten zich overgeven. Legers van zwarte monniken kwamen aan boord, en iedereen ging de boeien in, om even later verscheept te worden naar land, waar ze allemaal in de gevangenis kwamen. Niet lang daarna was Joost weer terug in zijn cel, en ook bakker Bons, de wachters, en dit keer de andere bibelebonse bakkers ook. Het was een zeer grote gevangenis. De operatie was uiteindelijk uitgelopen op een grote mislukking.

Hoofdstuk 8. De Tuin

'Meeste stemmen gelden,' zeiden de zwarte monniken altijd, en zij waren in de meerderheid. Zij zagen wat Joost niet zag, dus Joost was ziek, blind. Hij vroeg zich af wat ze dan zagen. Joost werd er zwaar wanhopig van, maar als hij sliep, of als hij wakker werd, want dat wist hij nog niet, dan was hij bij de donkere vrouw, de blindengeleide vrouw. Ze sprak niet altijd veel. Vaak liet ze hem gewoon praten. Eigenlijk zei ze steeds minder.

Op een dag zei de vrouw : 'Ze leven in een droom, die monniken, die jij niet kan dromen. Het is een droom van de boom van vermenigvuldiging, waardoor ze zich vermenigvuldigen en in de meerderheid zijn. Jij ziet alleen de meerderheid, maar je kan de boom van vermenigvuldiging niet zien.' Daarom zeggen ze telkens : 'Wij zien, wij zien, wat jij niet ziet,' en 'meeste stemmen gelden.' Zij die in de minderheid zijn zijn ziek, want zij kennen de boom van

vermenigvuldiging niet.

'En hoe droom ik die droom ?' vroeg Joost.

'Door een pilletje,' zei de vrouw.

'Wat voor pilletje ?' vroeg Joost.

'Kom ik laat het je zien,' zei de vrouw, en nam hem de tuin in. Hier groeiden allerlei exotische plantjes en struikjes. Aan een struikje groeiden een soort boontjes die op pilletjes leken.

'Wat gaat er gebeuren als ik er van neem ?' vroeg Joost.

'Dan droom je zoals hen, de dromen van vermenigvuldiging, van de boom van vermenigvuldiging,' zei de vrouw. 'Jouw volk zal zich dan wonderbaarlijk gaan vermenigvuldigen.'

'Heeft u dat ook gedaan ?' vroeg Joost.

'Ja,' zei de vrouw. 'Maar mijn volk leeft hier niet. Mijn volk leeft diep in het oerwoud.'

Joost dacht even na. 'Neem,' zei de vrouw.

'Kan het zo gegeten worden ?' vroeg Joost.

'Je kunt het zo opeten,' zei de vrouw.

'Het is zacht.'

Joost plukte een pilletje en begon het te eten. Direct viel hij schuimbekkend op de grond, en begon te dromen over de boom van vermenigvuldiging, en zijn volk begon te vermenigvuldigen. Het leek wel alsof hij dubbel begon te zien.

'Maar ja,' zei de vrouw. 'Sommigen nemen wel elke dag een pilletje, wat helemaal niet goed voor je gezondheid is, en waar je zwaar ziek van wordt, zo zwaar dat je bij anderen ziektes gaat inbeelden. Ze vermenigvuldigen zo snel en veel dat het ziekelijk wordt.'

'Oh,' gromde Joost, 'maar wat doe ik daar dan tegen ? Daar valt toch niet tegen op te boksen ?'

'Er is ook een boom van vermindering,' zei de vrouw. 'Dan splits je waardoor je zelf gaat vermenigvuldigen.'

'Oh,' zei Joost, 'en ...' Maar hij kon niks meer zeggen.

De vrouw liep naar een ander struikje en haalde daar een ander soort pilletje vandaan. 'Dan moet je hiervan eten,' zei de vrouw, en stak het in zijn mond.

'Drommels !' riep Joost. 'Ik kan daar toch niet tegenop ! Dit is allemaal misselijkmakende troep !'

'Als je er gewoon eentje van neemt, dan is er niks aan de hand,' zei de vrouw, terwijl ze wegliep, verder de tuin in. 'Kom,' zei ze.

'Ik kan me niet meer bewegen,' zei Joost. 'Het is een wonder dat ik nog kan spreken, want dat kon ik net ook niet.'

'Je hebt het nu gezien,' zei de vrouw. 'Het komt wel weer.'

'Dit is gewoon drugs,' zei Joost. 'Die monniken zijn dus gewoon drugsverslaafden, en wij moeten ervoor betalen.'

'Precies, Joost,' zei de vrouw.

'Maar wat doen we er dan tegen, want ik ga niet meer van deze troep nemen,' foeterde Joost. 'Het voelt alsof ik in duizend stukjes lig.'

'Tja,' zei de vrouw, 'wat doe je er tegen. Ik heb nog wel veel meer pilletjes die je kan proberen.'

'Laat maar,' zei Joost. 'Ik ben al half kreupel door die troep. Nu maar hopen dat het wegtrekt.'

'Komt wel goed,' sprak de vrouw.

'Jullie zijn levensgevaarlijk,' foeterde Joost. 'Misschien ben jij wel één van hen.'

'Het zijn bepaalde stoffen in de hersenen die in balans moeten komen,' zei de vrouw. 'Je hebt van alles maar een heel klein beetje nodig. Dat wekt ook weer allerlei andere stoffen op die je nodig hebt.'

'Daar zit wat in,' zei Joost, die direct al weer wat rustiger werd. 'Dus eigenlijk zijn die monniken heel extremistisch en houden ze ook weer andere stoffen verborgen ?'

'Ja,' zei de vrouw, 'en ze wekken ook weer tegenpolen op die je nodig hebt.'

'Dus eigenlijk zijn onze hersenen gevaarlijke cocktails, maar zijn die cocktails ook weer belangrijk om bepaalde missende stoffen op te wekken,' zei Joost.

'Juist,' zei de vrouw. 'En daarvoor zijn de blindengeleide bakkers, de bibelebonse bakkers, zoals ik, om de blinden veilig door deze gevaren te leiden, als door druk verkeer.'

'Okay,' zei Joost, 'ik begin het te begrijpen. Dus eigenlijk wat er nu gebeurt is allemaal belangrijk, zelfs van levensbelang.'

'Juist,' zei de vrouw.

Hoofdstuk 9. De Boswachters

Aan de andere zijde van de cel van Joost was de cel van een wachter. Deze wachter vertelde Joost vele vreemde verhalen. Wat kon die man praten. Hij had het erover dat de monniken heel vroeger gok-automaten waren die een vreemd spel speelden : 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet.' Je moest dan gokken wat ze zagen op de automaat, en als je drie van hetzelfde op een rij kreeg dan kreeg je toegang tot het tuinen-gebied langs de steden, en als je vier van hetzelfde op een rij kreeg dan kreeg je toegang tot het bos, en als je vijf op een rij kreeg dan kreeg je toegang tot de indiaanse volkeren, de natuur volkeren. De wachter zei dat de monniken daarom boswachters waren, of natuur wachters. Door de gok-automaten beveiligden ze hun gebied.

Joost vond het een vreemd verhaal. De wachter noemde de monniken ook orakels. Maar ze begonnen steeds geheimzinniger te doen, zodat hun oorspronkelijke betekenissen verloren gingen. 'Dus eigenlijk is het een spel ?' zei Joost.

'Een beveiligings-systeem, ja,' zei de wachter.

'En dat heeft de natuur zo gebouwd om de natuur volkeren te beschermen ?' vroeg Joost.

'Ja,' zei de wachter, 'precies.'

'Dus eigenlijk moeten we gokkers worden om erdoor te komen ?' vroeg Joost.

'Nou ja, eigenlijk bepalen de gok-automaten alles,' zei de wachter. 'Ze geven niet makkelijk mee. Het zijn een soort school-rechters. Ze kijken hoeveel je hebt geleerd, en op basis daarvan laten ze je door, of niet.'

'Dus eigenlijk is het niet echt een spel, maar meer een inspectie en een inquisitie ?' vroeg Joost.

'Precies ja,' zei de wachter.

'Dus eigenlijk missen we dat systeem nog voor ons eigen land, en moeten we eerst er zelf doorheen, anders zou het corrupt zijn,' zei Joost.

'Inderdaad, daarom zijn we hier,' zei de

wachter.

'Nu begint het duidelijker te worden,' zei Joost. 'Maar wat een machine is dat dan, hè.'

'Dat moet wel,' zei de wachter.

'Hoe krijgen we het systeem aan de praat ?' vroeg Joost. 'Hoe wordt het van ons ?'

'Het is al van ons,' zei de wachter. 'Het beveiligt ons nu al.'

'Geweldig,' zei Joost. 'Zo had ik het nog niet bekeken.'

'De natuur heeft ons niet alleen gelaten,' zei de wachter, 'en ook niet aan ons lot overgelaten. De natuur is diep en strategisch, boven menselijk denken en vermogen.'

'Prachtig,' zei Joost. 'Ik zie het weer helemaal zitten.'

'Maar je andere helft weet hier niets van,' zei de wachter, 'en mag het ook niet weten, anders is het einde zoek.'

'Ik weet het,' zei Joost. 'Het is het geheim van de ziener, de bibelebonse ziener. Dus eigenlijk zijn die monniken bibelebonse boswachters, bibelebonse zieners ?'

'Ja, maar het feestje is flink uit de hand gelopen,' zei de wachter. 'Het heeft zich lopen vermenigvuldigen, en er zijn schaduwen ontstaan, en de ramp is niet meer te overzien.'

'Ik begrijp het,' zei Joost. 'Dus wij moeten alles rechtzetten.'

'Wij moeten de machine weer herstellen,' zei de wachter, 'en dat kan alleen als we er doorheen gaan.'

'Oh dromen zo schoon, ik zie de natuur,' zei Joost, 'het oerwoud. Wachter, wat is er van de nacht ? Wat hebt u mij gegeven ? De nachtwacht bent u. Blij dat ik je tegengekomen ben hier, kerel. Ik dacht dat ik helemaal zou wegzinken in deze nachtmerrie, maar jij leidde mij tot de ochtend.'

'Dat zal ik telkens weer doen,' zei de wachter. 'Ik ben inderdaad een nachtwacht. Door mijn werk heb ik al deze geheimen geleerd.'

Toen Joost weer bij de donkere vrouw was vertelde hij over de nachtwacht. 'Dat lukt je nooit,' zei ze. 'Je komt nooit door die gok machines heen. Die zijn zo geprogrammeerd dat je altijd zult verliezen, ook als je wint. Je zal nooit meer terug kunnen naar je eigen land, maar je zal dieper de natuur ingaan. Het zijn de giffen van het oerwoud. Ze laten je niet meer gaan, maar trekken je alleen dieper. En je zal alles weer snel

zijn vergeten.'

'Zo zij het,' zuchtte Joost. 'Dus ik moet altijd bij de monniken blijven ?'

'Voor de helft,' zei de vrouw, 'anders zou het oerwoud je totaal overweldigen en geheel verwoesten. Het is voor je eigen bescherming, en daarom ben ik ook hier. De monniken zijn voor je inventaris.'

'Goed,' zei Joost.

'Lange optochten maken ze, Joost,' zei de vrouw. 'Diep de natuur in, en diep er weer uit. Ze zijn orthodox, star, omdat ze het geheim bewaken. Het zijn inderdaad boswachters.'

Achter de tuin van de vrouw was het bos, en op een dag nam ze Joost mee door het tuinhekje het bos in. Daar kwamen ze een vrouw die geheel in het rood gekleed was tegen. Zij had een mandje en plukte wilde bloemen.

'Dag, rode vrouw,' zei Joost.

'Hoe maakt u het,' zei de vrouw.

'Wie is het ?' vroeg Joost aan de donkere vrouw.

'Ik ken haar niet,' zei de donkere vrouw.

'Ik ben Willie,' zei de vrouw, en stak haar hand uit. Joost schudde haar hand.

De donkere vrouw nam hem toen dieper het bos in. Ze kwamen aan bij een meertje, en daar gingen ze zitten in het hoge gras bij een boom. 'Achter het meertje leven de natuur volkeren,' zei de vrouw, 'maar ze zijn nogal paranoïde. Je komt daar echt niet zomaar.'

'Hoe dan ?' vroeg Joost. 'Vraag maar aan de monniken,' zei de vrouw. 'Dat zijn de boswachters.'

'Ik zal het wel even aan Willie vragen,' zei Joost, en liep naar haar terug. Maar Willie wist het ook niet.

Hoofdstuk 10. Marie Huyana

Joost vroeg het aan de monniken of hij de natuur volkeren mocht zien. Jaarlijks

maakten ze grote optochten langs de natuur volkeren. Daar hadden ze ook hun pijen en kappen voor, dat ze niet getroffen zouden worden door de gifpijltjes van de wilde natuurvolkeren. Joost wilde ook mee, maar dan moest hij goed verscholen blijven achter de monniken. De optochten zouden een week lang duren. Toen het zo ver was was er een hele grote stoet van monniken. Ook waren er anderen die meegingen, zoals boeren en gevangenis-bewoners. De optocht ging heel traag, en de monniken zongen trage liederen. Joost moest en zou de natuur volkeren zien. Ze zouden telkens overnachten in de natuur, waarvoor de monniken kampen opzetten. Na een paar dagen was het zover, en zouden ze langs het eerste kamp van de natuur volkeren gaan. Ze mochten absoluut niet te dichtbij komen. Ze gingen over een heuvelrichel. Joost had pijn in zijn buik van de spanning. Toen hij het kamp van een natuurvolk zag ging zijn hart sneller kloppen. Even later hoorde hij gekrijs en gegil, natuurwilden met wapens die op de optocht afrenden. 'Wat moet dat hier met die optocht ?' riep een wilde, bijna gillend. De monniken zeiden niets, maar bleven maar zingen. De wilde begon door de rijen heen te gaan, en Joost viel bijna flauw van de angst. Wat als ze hem zouden vinden ? Hij kroop helemaal tegen een monnik aan, en kroop toen onder de pij. Nog steeds hoorde hij gegil en gekrijs. Alles was donker nu. Hij kon niets meer zien. Wat er toen gebeurde kon hij zich niet meer herinneren, maar hij werd wakker in een wigwam waar hij op een mat lag, en waar een donkere vrouw zijn wonden waste met water uit een kom, en zijn wonden verbond. 'Waar ben ik ?' vroeg Joost.

'Bij mij,' zei de vrouw.

'Wat is er gebeurd ?' vroeg Joost.

'Niets zeggen,' zei de vrouw.

'Niets zeggen ?' vroeg Joost.

Ze gaf hem een klap in zijn gezicht. 'Ik zei niets zeggen,' zei ze.

Joost besloot zich maar stil te houden. Hij kreunde. Hij kon niet opkomen. Blijkbaar was er een oorlog geweest tussen de monniken en het wilde natuurvolk. Joost besloot zich maar gewoon kalm te houden en te wachten. De vrouw ging met een vochtige doek over een wond op zijn voorhoofd. 'Au,' zei Joost, en werd direct heel duizelig.

'Gevaarlijk spul,' zei de vrouw.

'Ja, door jullie ?' vroeg Joost.

'Nee, het is gif van de monniken,' zei de vrouw. 'Jij rende ineens naar ons toe, en de monniken gebruikten hun wapens naar je.'

Joost wist niet of hij dat kon geloven. 'Waarom zou ik dat doen ?'

'Dat moet je mij niet vragen,' zei de vrouw.

'Ik kan me er niets meer van herinneren,' zei Joost. 'Het zijn toevallig niet jullie gifpijltjes ?'

'Nee,' zei de vrouw. 'Misschien dat ze je daarmee bang hebben gemaakt, die monniken.'

'Nogal,' zei Joost, 'dus ik kan me niet voorstellen dat ik op jullie af zou zijn gerend. Alles wat ik me kan herinneren is dat ik me verschool onder een monnikenpij.

'Je werd geroepen,' zei de vrouw. 'Iemand riep je naam, en toen rende je.'

'Vreemd,' zei Joost. 'En wie riep me, en hoe wist je dat het mijn naam was ?'

'Dat vertelden ze me,' zei de vrouw.

Joost had weer even het gevoel alsof hij niks kon zeggen. Hij was te duizelig en had teveel pijn.

'Niet bewegen,' zei de vrouw.

'Ik vind het maar vreemd,' kreunde Joost even later.

'Die monniken zijn vreemd,' zei de vrouw.

'Waar zijn ze nu ?' vroeg Joost.

'Gevlucht,' zei de vrouw. 'Sommigen zijn dood.'

'Door jullie ?' vroeg Joost.

'Nee, ze vielen elkaar aan,' zei de vrouw.

'Waarom zouden ze dat doen ?' vroeg Joost verbaasd.

'Niet zoveel vragen stellen,' zei de vrouw.

Joost kreunde. Hij geloofde er allemaal niets van.

'Ik moet het toch weten,' zei Joost. Toen kreeg hij weer een klap in zijn gezicht.

Hij besloot zich maar weer rustig te houden.

'Het is een drugs,' zei de vrouw.

'Wat ?' vroeg Joost.

'De monniken,' zei de vrouw.

'Je was verdwaald en nam ervan. Het

groeit hier ergens.'

'Maar hoe ben ik dan verwond ?' vroeg Joost.

'Dat doet de drugs,' zei de vrouw. 'Het is zelfverwonding. Uiteindelijk valt het zichzelf aan. Wees maar blij, want zo ben je weer wakker geworden, en toen werd je geroepen.'

'Wordt ik weer genezen ?' vroeg Joost.

De vrouw schudde haar hoofd. 'Nee,' zei ze. 'Je hersenen zijn blijvend aangetast. Telkens weer zul je wakker worden bij de monniken. Je bent zwaar ziek.'

'Dus de monniken is een ziekte ?' vroeg Joost. 'Een hersenziekte door de drugs ?'

'Ja,' sprak de vrouw, 'maar ook hier zul je altijd ontwaken, want we hebben je deels kunnen genezen. Alles komt alleen maar half. Daar moet je mee leren leven. Je bent gespleten, opdat je kunt zien.'

'En wie is die donkere vrouw bij wie ik altijd in huis ben ?' vroeg Joost. 'Zij nam me tot de tuin en toen tot het bos.'

'Dat is mijn andere helft,' zei de vrouw, 'maar ik weet niet veel van haar, en dat moet zo blijven.'

'Nou,' zei Joost, 'blij dat je me hebt gevonden. Alle beetjes helpen.'

'Van welke plant had ik drugs genomen ?' vroeg Joost. 'Of van welke struik of boom ?'

Van een slingerplant,' zei de vrouw, 'genaamd Marie Huyana. Maar ze noemen haar ook wel Willie.'

'Volgens mij ken ik die,' zei Joost.

'Dat moet wel,' zei de vrouw.

Hoofdstuk 11. van slingerplant tot slingerplant

Zo leidde Joost een driedubbel leven. Als hij bij de monniken was, dan schreef hij altijd, en leerde hij tussen de regels door te lezen, elke steen om te draaien, en achter elk boomblad te kijken. En dat was ook belangrijk, want

anders zou het leven niet eens bestaan. Er moest een inventaris zijn, en die had Joost hier. Het was zijn start menu. Hij moest het geheimenis van de boswachters leren kennen. En zo werd Joost een echte bibelebonse bakker die alles mengde tot het beste.

De nachtwacht die in de cel naast Joost leefde had hele bijzondere zaadjes die hij Joost eens gaf. Het waren zogenaamde bakkerzaadjes, waar je heel mooi van ging dromen, over bakkerijen waar alle bibelebonse bakkers elkaar konden ontmoeten. Maar de nachtwacht had er maar een beperkt aantal dus het was al snel op, en ook de dromen stopten weer. maar het inspireerde Joost wel. Het leek wel alsof het toch op een bepaalde manier bij Joost bleef hangen, als een dagdroom die hij iedere dag had. En het was beter zo, want het hele was gevaarlijk, maar het halve was een beveiliging. Joost leerde meer en meer het halve te waarderen en ermee te leven.

Wazige dagdromen waren voor Joost het best. Daar kon hij alle kanten mee op. Het was allemaal creatief materiaal. Zo kon hij schrijven en schrijven. En hij zag een hemels boek voor hem verschijnen, wat voor hem geopend werd. En de bladeren waren als vleugelen, en hij schreef : 'Zij dan die de monnik prijzen boven de pelgrim zijn zeer te betreuren.' Maar Joost is geen monnik. Hij is een pelgrim, en pelgrims moeten beschermd worden, want anders zou het te gevaarlijk zijn. En daarom zat Joost opgesloten. 'Wij bewaken u niet, wij beschermen u,' zeiden de monniken vaak. Vaak gingen de monniken op hun hoge paarden op pad om op zoek te gaan naar hen die ze zouden kunnen beschermen.

Soms kwamen er weer nieuwen bij in de gevangenis, en Joost liet zich telkens weer inspireren voor zijn boeken. En zo schreef Joost door, soms wel dag en nacht, om een klein bibliotheekje af te krijgen, opdat de mens onderwezen zou worden over het geheim van de monniken, en het geheim van de bibelebonse bakker. Hiervoor las hij tussen de regels door, draaide hij elke steen om, en keek hij achter elk boomblad.

Toen Joost weer bij de donkere vrouw was was Willie daar op bezoek, oftewel Marie Huyana. Ze zaten in de tuin. Ze was weer helemaal in het rood en had een rood kapje op, en had haar mandje bij zich.

'Zo,' zei Joost tegen Willie, 'was je weer aan de wandel gegaan ?'

Maar Willie zei niks. 'Ze heeft haar dag niet,' zei de donkere vrouw.

'Noemen ze jou ook niet Marie Huyana ?' vroeg Joost aan Willie, maar

weer zei Willie niets.

'Laat haar maar,' zei de donkere vrouw. Na een tijdje ging Willie weer weg.

'Wat was er nu met haar aan de hand ?' vroeg Joost.

'Kom,' zei de vrouw, en nam Joost naar binnen. Bij de boekenkast liet ze hem een boekje zien. Het was een verhaaltje over een vrouw met een rood kapje in het bos, die toen werd gegrepen door een slingerplant en diep het oerwoud werd ingenomen. Daar werd haar rode kapje afgenomen, en haar rode klederen werden verscheurd, en werd ze gemaakt tot een wilde. Ze wist te ontsnappen, maar veranderde toen zelf in een slingerplant, maar zorgde er toen voor dat niemand daar zou komen waar zij was geweest.

'Dus ze beschermde mensen,' zei Joost.

'Ja,' zei de vrouw, 'opdat ze nooit hoefden mee te maken wat zij had meegemaakt.'

Op een nacht kwamen de slingerplanten ook Joost halen. Ze haalden hem gewoon uit zijn bed en waren door de gevangenisdeuren heengebroken. Diep in de wildernis brachten ze Joost, en Joost dacht : 'Heb ik dit niet eerder meegemaakt ?' En Joost zag dat de monniken slechts een slingerplant waren, en dat hij werd genomen van slingerplant tot slingerplant, dieper de wildernis in. Het leek wel alsof zij hem telkens overgooiden, totdat hij ook het gevoel had dat hij niets anders was dan een slingerplant.

Einde